Cf 2572

ספר

שי למורא

משאלות ותשובות

וקצת סוגיות ודכורים ולשונות בעל הטורים ז"ל

מהרב המובהק כמהר"ר שבתי יונה זלה"ה

בשאלוניקי.

מרית עולך רב הגדול המפורסם מולטמן מהימיט אלוס
הודו ותתנשא מלכותו לעין

נתכבדו הסופרים המלאכה הזאת בחדש מרדכי שנת נעמית
נכונו מרמתך תכ"א כית ה'

נדפס על ידי המתוקן מכבודם הנ"ל

20432 H.3625.XVII

פתחות הספר

שכירות ודקדוק לשון השטר

א על פותחין בשכירות מחמת מה שהיו חיובים והניחן סתומות פתוחה ונפנם כה לוי ולמחר זמן כמ"ש הטורים מהיות אחמת סלע ומשל ממנו דמי שכירות החנות ולויי רצה להפטר מטעם דחזקה גברה דלא עכיר למיגר נם אחמת לה קיימא בגרה כיון דלא היה מסתדל להשכירה נם לא רצה לוי לנעלת מן החנות לפי שמותף האחר העומד בעיר לחרת השכירה לו לזמן קצוב עמד מעמין זה נשכנ וזה לוי חסר בקופות ותירוץ על דברי הלח"ם ה"ט וכ"ז אל ועל סלטי הגבולים והעלם סחייב לוי לשלם כל השכירות דחשיב כנברא דעכ"ז למיגר נם הוי חגר דקיימי לגבוה רכ"ר מטין לפקח בעניני כורס וחייב לוי לנעלת מן אחמת סלע סיה כח לשתפו על כ כעל סמנן להשכיר מעתו ודקדק הדין נ"כ מלטון הטור

ב תחימת הנך המוכ כטוהב יוסף ז"ל ה"ה על עניין הנ"ל

שכירות

ג על לחוכן המעון מחזיו פותחין בדירתם וחלקי דירת הכתים מרחוכן ידוע בעליותיו

וממעון כתחתומת כך וכך זמן ולח"כ ידוע לי וכבר ה"ה מהם והשכיר חלקו ללוי לזמן קצוב כפי מה שהיה לו לדור כתוך הזמן הקצוב מכר משכיר חלקו לשותפו וכח לקוחו לגבוי לת השוכר מן הבית יכול לסלקו לזמן קצוב ממכר הוא ומין יכול להוציא לת השוכר מן הבית וכ"ם שהיה שכירות לזמן קצוב ובהקדמת דמי השכירות וכל זה נודע ללוקח ונם המוכר אינו חייב לתת השכירות ללוקח כיון שכבר ידע הלוקח שהיתה משכנת לזמן קצוב ובהקדמת השעות

ד התיבת הנך שנדול כמ"ל לחהן חסון זלח"ם על עניין סנ"ו

ה שכירות ומכירה קונטרים מרוך על עניין הנ"ל כנוי על דברי הלח"ם

זל כ"ו מ"ש ערוכין שכתב שהמשכיר בית לחבירו יכול להקדישו וכתוכ"פ עניו כתב לקמן בזה ז"ל ממשכנתי לך לכסמרנם תקד"ם וכן דמשמ דכעוד ממושכר מיקרו להקדיש והיה קיים שהקדיש התום כנגד ומכיח על זה תירוץ התום שכתבו דעל כנגד החוב לח מל להקדיש על חמתר ויקדיש על זה מעכרח דרב מרי כ"ש מיהו נגך ויכול שים מילוק כין שכירות סתם לשכירות זמן קצוב דלזמן קצוב מיכר ליומיה והכיח רמיה מדברי הפוסקים דחנוט ואחרנים ומקשה על מוהרסך שכתב בהכך ויכול לסון הדם ותירוץ כ' שכתבו התוספות לחלקבין קונם להקדיש ויכול שנם לפי תירוץ זה מין ההקדש חל על כנגד המוכ ומין דברי הרמכם מתיישבין עם כלו התירוצים

סעיף ב מכיח ע"ד כ' תירוצים שכתב הנ"ל לחלק בין משכנתא לשכירות כ' לחלק כין שכירות כהקדמת השעות שלא הקדים מעות

ויכול מרברי הרמכם מתיישבים הטב עם תירוץ זה ויכול דברי התום' כפ"ק ע"ב כקופיו ועל דברי התוספת והירוש' דברי התום' כפ"ק ע"ב כקופיו ועל דברי הלח"ם בפ"ח מנדרי סהכיח שם התום' ופלפל על דברי הלח"ם בפ"ח מנדרי וכפ' השולח וקופיו על רבי ירוחם ויכול סחנם שלפי דברי הלח"ם עלי' משכנת' משכירו כנר מה עריף שכירו' ממשכנת' ויכול דברי הירושלמי שם מיירי בשכירו' ת"ל לזמן קצוב

סעיף ג מכיח תירוץ הלח"ם על הקושיא שחילק כין משכיר בית זה למשכיר בית סתם ופלפול עליו ועל הלן ז"ל שנם הוא הכיח תירוץ זה ויכ"ש שם יש חילוק כין שכירות סתם לזמן קצוב וכמלי לח"י דהי' דב' מחקלי עלי והירושל' ודברי הלח"ם שכל כ"ש הטב

סעיף ד נוטע ונותן כחצים דפ"ק דע"ז שממנו ם דשכירו' לא קניא וכפ' הזהב שמין לוקבע דשכירו' קניא ומכיח ע"ז תירוץ התום' ויקש' על מה' הלח"ם דקש' לדי' מדי' כפי תירוץ זה ומכי' תירוץ הנ"ל והניכם וכן ס"ל דברי הלח"ם והלחם ויכול דברי הלח"ם והתום' שו שפי כשכירו' לזמן קצוב ומיושב דברי הירושלמי ודברי הלח"ם וכן של הלח"ם ושעול' מדברי הלח"ם מ"ש עו"כ הפל

סעיף ה מכיח דברי הנמת לעירי משם לח ודברי מ"ו ג סנל' מדברים סנם על מס סנגד סמוכ חל המכר ויחמר מח"מ פירו הכית כרשות סוכר קיימי ומין הלוקח יכול להכי' לו מן הבית מיהו מעלה מכר ללוקח ומפ' הקדים מעות לם הפסיד כזה הלוקח שלא משלם ללוק' ויחזור על המוכר ומחמ' למחתכר' דהלוקח לא עדיף מנכר' דמתי ממחתים ולא ינח מן הכית עד שישלם לו מעותיו ומס' היה ממוסכנת ומס היה מוסכנת ידוע כח כל מעותיו ומין הקנוב לו כפי הקדמת המעות

סעיף ו עמד על דברי הממ"ג והלן ויסליכם משם ח"וקי על מכרת רבנו תם מהרי כדין מקדש ויקש' דנר דמתני דברי רבנו תם מהרי כדין מקדש מפקיע מידי מעכור ויקשה על הלן והליכם והמרדכי ומיושב דבריהם ועמד על דברי הטו"מ לכא דנר' מדנרע' דש' רבנו תם היש הכן סנר' מדברי התוספות שם

סעיף ז עמד על דברו הלן כפ' מעפי וכפ' השולח דנר' דדברי סותרות ויישבם נם מכות דברי רבי ירוחם שכתב משם הר' יונה וזה מפיק לעניין דינם דהמשכיר בית לחבירו לזמן קצוב ומח"כ מכר בה ית דמין חלוק"כ ל לסוגלו מן בבי ושם כבר פרע השכירו' דין כח חנם ושם עדיין לא פרע יכול חל הלוקח ומין הלוקח יכול למאר חל המוכר לתבוע ממנו דמי השכירות שכבר קבל וכ"ם שם מודע ללוקח שהבית היתה שכורה וקבל המוכר דמי השכירות מוקדמים

ג"ז ו ושעה מדמים ושם ז' לשיהלח"ם נפ' השוכ שם נפל ביתו של משכיר מקשה על דברי ומעלה לעניין דדיי השכירות לזמן קצוב מין הלוקח יכול להוציא

מפתחות הספר

לחוזיה את המוכר מן הבית אע"ג דיה לפדיון שבוי סיכול לשיבי הכי על תנאי סיוכ הלוק להוציא את המוכ'מן סכי

ג'ז ח על מי שמכר בית לזמן וכתוב הזמן בשרף הבית יבא דפסידא דמשכיר הוא ויקנה על המגדכי ותמורתי דשייכי

ט תפלה על מי שים לפניו לעמת קדיש וקדושה ואינו יכול לענות' שכיהם הי מיבייהו עדיף ויכנר דמאן דאמר הכא שמיה רבא עדיף

גם קדושין י' כוכת שכנת דכור שתוספות כפ"ק דקדושין ד"ה כיצד החליף

גם כריתות יא קושיא על דבו' התום' בכריתו' ב' ממרו לו ד"ה ד' מטלות

חודאה וצואה כ"ע מי שסודה כשעת מיתה ואמר כפלוני חמיו ושמתו תדעו כלומר שהמעות שים לי ונלחי כמקום פ' שג"ג אלפים הס של אחי והשתר אלי ונם היו שם עדים אלת חמיו לשמתו שם מרי שכך שמר הנפטר ופשק הרב הגדול כמהר"ר מכרהם מוטעל נלו שמין זו סודה והשכים ג"כ אלהים עמו ויכנר פרטי דיני מעשלי"ב ותמיה על דכרי הל הגדול ול כעניו שם שלחם עדי מי שיו לומ' מעשל"ב

יג מכירת אלמנה ומצרנות

על ג' מין המחין שהרחיק כדור והניח משתו כלי מוזמת וכתוך זה הזמן מת מכיו והניח חנות וכתים ועמדה משתו ומכרה חלק המוצע לכעלה מן החנות ליהודה ה העומד כתוך החנות כשכירות כעד מזכות והשתי גיסים ערערו עליו על המכירה אלא היתה כדין ומשע מנרמת

אישות יד דין שנוגע לענין נוסח וכתובת כ כגון דכרין ועיטור נכסים ומזומנת השטם והכל שפקי דיוים כקיצור:

פקדון ושש"ר על לשון שאלת מעות ל להלכיתם כשחורה פ' ונוסח לו אלא יש"ר כמעות עד שהגיע ילך לשם ויפרע את ה התוגרמים כעלי השחורה ושמעון שם המעות בחנות ונגנבו יכנר שמעון חייב ס"ח ופלפול ותמיהות על ה הרכבי' שנדולים מוהר"ק ומוהר"ן זמנם זל

אבילות ועגונא י"ך יכנר שמין לנהוג אבילות על מי שנפל כמים שמין להם סוף ואפי' להחמיר על עצמו אינו יכול ואפי' כמקום אחר שם תשם תקלה ויכנר לשון כעל העיטור כדין וכ הביאו הרב בית יוסף זל

מאכלות האסורות י"ן יכנר שמין עופין שמותר כרבכי' המשורי לאכול ואם נתנו לו דג טמא כדורון מותר למוכרו וליהנו מדמיו עמד על הא דתנן הנייר שכזדמנו לו וכו' כמה שפי' רש"י זל ודעת שאר הפוסקים כזה והקשה על דכרי בעל תרומת הדשן: ודין מי שנכנס יין כשך כמוכו ואם יפול לתוכה הרשת כשנה אי' הטמאים ואם עבר ונדם אם יכול למוכרם וכל דכר שאינו ראוי לו תעכר כו' קושי' על הל' שבת פ' כל כתבי התום' פ' כל שעה ונם מרוכה

על מה שאמרו לא יגדל אדם חיים ודברי הכופקים כיה ודברי הל' שבת ונדפ' כל' והל' שבת והלנודה ודברי רבי' יהוד' דנרמה דכריו קומדות וכסוף כתב לענין דינא ד' דלא דמי מתנה למניח לענין זה שלא לענין יוסף שיכו' למוכרם ולכתחילה יכול לקכלו וקושיא על רשפ"י שתמי לעשות שמורה כדכרים המשורים

יום הכיפורים י"ח יקשה על הרב כ' שכתב שמקוה לעבור כמים שפי' שים מניעין עד מתכ' ויקח למה השמיטו הפוסקי' דין זה

ברכות יט יכנר תשוכת הל' שם שקרא ים הגדול לכרך עליה כרוך שעשה את הים הגדול ויקשה על הרב כית יוסף זל

קדושין כ יכנר על עיר שים כה תקנת הפקעת קדושין שם לא יהיו שם עשרה נת"ח שים עליו עונ' קכל ומ' מכני העיר קדם כעשרה נת"ח שהיה לו לעון קכל שקדושין קדושין נמורים ואין נאוי ל להזד ולקדם שלא להוציא לעז על הקדושין הרשמוניס ויכנר שמיכא שהוא שפק שקול לא תמרי שפק שפיקא

חובל ומזיק כא על שתי כתים שחרכו וו את זו ים לשחת מהם קכלת עדות שחברתה שתחילה המיכה יכנר שמעכ' שהיה הולים כחירופין וגדופין שטורה ואפ' שם כיה חברתה ים קכלת עדות ת"ח מוקי תרי לנבי תרי ואין כאן עדות

מצרנות כב על מי שעומ' כתוך כית ש' כשכנו' וכא לעל הכית ומכרה למנרן והשוכר רוצה הוא לקנותה יכנר שהדין עם הלוקח אפי' לא היה מנרן ופלפול כדכרי רש"י והל' שכ' וה"ה והטור כהגיה דמשכחת לה כית דיוכ דכר מנרן וכעיון שכירות כל פרטי הדיני ופלפול כדכרי הפוסקי' מוסכ' כל ומוהר"ם ומוהר"ך ומוהר"ן ומוהר"ן חיים זל

כג שותפין בקרקע ומפירה ובתנה

על לשון ושמעון שהיו שותפין כחנות אנו וכא לשון וקנה המלקי' מהתנר ותנ"ל מכר לשמעון מחצה חלקו מתהום ועד רקיע עד הנו וכתנאי שיין לשמעון חלק כחנר ועתה כא יהודה הנא מכח פשמעון לזמר שים לו חלק כחנר מנד שנם הוא קנה כית ש' שהית של ראובן הנ' ונם היה רוצה לכנות על אותם הנתים מכני שלו לא קנה הנוס שיין כו ממש ולוי הנא מכח ראובן טוענ עליו על פי התנאים הכתובים כשטר הנעשה כינהן כן ושמעון ופשק הם' כמהר"ם ש"ט שהורים זל כזכות יהודה

בד על ענין הנ' כתב ש"ג הרב המחבר זלה"ה שלעפ"ז שהמוכר את הנית לא מכר את המקח היינו דוקא כשנפו המוכר והקונה לדעת שם נכנס בכלל המכר מכל שם הקונה החזיק הוא והנא מוכרו זכה הנא מכח הקונה ומ' שקנית החנר היה שם לו כשעת קנית הנית לו מה"ב הכל כפי מה שהחזיק

בה על ענין הנ' יכנר דמשמיע לעלמו דשב"ל מו דשב' כעין יפה מוסיף ואם סייף לנגמו

פירות

פירות דקל ודירת בית בעין יפה מייר ומייר בכית גוף לדירה ובגוף שלפני פ"ש שמכר לו כל הבתים שהבית בנוי עליה ועמהם לשון מקום שמיר לעצמו שהכונה לומר שמקנה ומשתעבד גוף הבית לדירה ונם זכה ראובן משום תנאי דקרס מתנה על דסכ"ל נה"ס בדסכ"מ ומקפס על הלשון והלשם על הגג ויכלה שנם יורשי ראובן זכו בשותו לויר מפני שהם מוחזקים ויכלה מחייר דומיא כלה גוף ונפיקא לפ שייך בידקנין וכיו"ב מדברי תשובת הלשכה והרשבש והלן זל

כך מכירה ומתנה על מה שעשו הסוג לפי מכה מרס מכח מכשעת הסיור השתירו המוכ"ן ולכתי כתו וכשם שהוא קנה גם בתי כתו שהם הלקוחות קנו

כז קנין ושכועה שעל הסוגל לפי המכר שמכרו יורשי ראובן היה בשכועה שם כלשון שעשו שלא קנה מחמת הקנין שם זקנה ממשת השכועה ויכלה דקנין אין כאן שכוע"ש אין כאן מעות חייב לקיים דכריתות אין כ"ש ג"ל זל המחכר לקמן כסי"ל ג"ל וכה ערב מ"ל קב"ל בעבד זה

כח על עניין שלמעלה על מ"ש רב לחר נדון להדור על עניין שכו על פי שהם כמסר לאחרון קופלנו

בט קנין על מ"ש הלשכה זל דכל שיש בשטר כ' קנינין דליבוי בת לתת ולטפויי מוזן בענין ומקשה עליו שנל שכשרה מקומות כתב כהכך

ל מכירה ומתנה על כ"ש קנין שהתנו בניהם שכל זמן שיחזור מ"שם חלקו שלו ומכרו אותו ג שלו לאחר ירו בשותו כך שקנאו גלו יותר יבא בעריך כרי זה ס' תכלים ולפ נגמר עניין פסק הדין

שבועה וקנין

לא על עניין הנ"ל שם שיום שכועה לי אמרי קנין אין כאן שכועה אין כאן לו שם כלשון דהשכוע' מקיים פעניין לו כלשון שחייב לקיים שכועתו ונם כזה לפ נגמר העניין ועיין בפ"ז דכתובות עמוד ס' קכ"ט

מכירה ומתנה

לב על ס"ל שלשון ידור כ"כתית זה כ"ש מקנה מ"ש היה עומד בתוך הבית יכלה שלפ שכה שלפ שם הנותן היה כרים וקנו מידו ועמד המקבל בבית ולפ עיבר המתנ ומרכיב שפיר שפ שם לפ היה עומד כבי והניחו עתה

קנין

לג על מ"ש הלשכה דקנין שכה בשחונה שים ומנופה על קרקע קנו מידו ומהני לענין שם לשון ידוד פ"כ כלשון דעת הפוסקי"ל זה ויכלה היה פ"ש הכותב דשלשון שם קנו מידו מנופה על קרקע קנו מידו דים כש נ"פירושי מקשה על התום"ל על הטור

טרעון ונטען

לד על ראובן שתבע משמעון ולו שחים שטר חוב ש שרים שלכין יעקב ושותו שטר היה כתוב על שם יהודה וכשכרר שלותו חוב הוה מיעקב והשתי טענו שכבר שלם ראובן והלשון פרעון חוכם לזמנים שחולפים יכלה שלעפ"ז שעכשו כל הזמנים הכתובים בשטר כיון שהשיבוב בא מצד ראובן שיל חייב לכאו' לא הכל על דגל מ"ויכלה דין המקבל לשבים וכתלטל המקח לגבי מ"שם ס"ם נתבטל גם לב' וכן שם מקבל דבר"ה ולפ קב"ה שם קב"ה וכן לגבי קדושי שם נכ"ם ונתן כעין קבלת ושתו ועיין בפרי

לה נזקי שכנים

לה על מחיצה שבעשית בדי שלפ יזיק החלון לשכנגדו ונפלפ המחיצה ועמד בלי מחיצה יותר מ' שכ' ולשכנגדו יש בתב שכשירשנו הניזק שייעש מחיצה ופס' על זה הדב המוכיח כמשל שלמה ן' חמין זלפס

לו מה שהשיב ס"ל המחכר זל על עניין הס' וכיוצ' דעת הפוסקים בעניין שם הפיעבוד נריכ' תוקת ג"ם ושעל"ש דעת הלשכם והלשכה כמה שהקש עליהם הרב מוסלך זל ומתרץ תשובת הלשכה שכתבה בשתורו' בעניין ניזק רשיה שם יש לו מזקה ושע"ה הלשכה בתשובה והלשכה והטור

ברסור וחפיסת

לז על מי שמכר כלי כיד ברסור למוכרו ומכרו ושתר יש שם תכם עליו שיד ברסור כטענה מעדיין לפ נסברא שכל דמי הכלי יכלה שלין חפיסתו תפיסה ופטר לקנה הכלי לפי שכשעה שהברסור מודה לן שכרא כל דמי הכלי והברסור נפטר בשבועה

לח ברסור על ראובן שמכר כיד ברסור כסף למוכרו בשעת שעיו הולכים לוניות למכרים ונשכח שיד הברסור בבוכן שהברסור מחייב לשלם לבעל הכסף ועתה כח הברסור לגבות שלפ ראובן כסף במקל הכסף שהכה ראובן טוען שעתה שין הכסף שוה כשעת שמכרם יכלה שום שמלוקת כיון הפוסקים ועל כן דיין עם הברסור דהמע"ם

טל עברים ומרעין

על מ"ם הרן זל דיין עשיית ס' עבדי כן מוריפתי' ברם פ"ש שהקשה עליו מוכר"ד לן לב והגר מ מהלשת עמוד על דבריהם ומ"ש זלהה כתב עליו

מ תנאי ואומדנא

על חיוב שנתחייבו ב' אחים לראובן בשטר על תנאי כתרין לדקדק לשון השטר ופוטרם מכח תנאם וכמו שפעמו ה"ם מוסלך זל ומהלשם זל

ירושת משומד

מא על עניין ירושת משומד פיעוש שמת' מניח המשומד ים למשומד זרע כיהדות

מפתחות הספר

כג צריכה עיון דין הכותב כל נכסיו למתנה אלא עשה אלא מפטרופא

בספר סמיך חילוק בין יום המתים נכנס לו למתים לא עשה יורשין ולפילו המגרש את אשתו בקעת מיתה כדי אלא תבול לפני יבם לא דמי לכותב למתנה מרוסה לו ג נרושה דקנתה וקושיות על מהרי"מעם ז"ל

מ"ר נ על מ"ש סמיך לן כנים כי אם כמת ומש"ה אפילו עשה מעשה כל מכי כתובתה תרם נכסיו בתו הקטנה סן מעשה הרבה יבמר דכיון שאמר לסון ירוש זכתה הכת בין הנפק לפי דברי כל הפוסקים ומלבד זה וכתה לפי תירון כל הפוסקים

מ"ה נ"ו על מ"ש מעשה מכל נכסיו יש בן נכס נלוכן יבמר שיכה כתנאי אלא יהיה שם נכור ונם מעכיו נלוכן נכר מת ר"ל כמוש לבן בין סכנים ותימה על העיטור ז"ל כרוחק מנפל טעה כי כל מקומות ותימה על הל' מלוה מיבמה סרוה ליסב דברי נ"ע והם דברים כלתי מפוסים ונם תימה עלין מדידיה פרידיה

מ"ד נ על מי מתנן מהיום ולאחר מיתה עשרים אלפי לבתו הנשואה הנשולה ושאר נכסיו למתנה כתנאי אתנ את בתו הקטנה כפי כבודו ומיתן לה כמו מכתן סוף לנדולה עמד בעיון הכות כל נכסיו למתנה לא עשה אלא כמעשה מקום שהניח השאר לפי סכנת שהיא לו

מ"ו מתנה ומים על מ"מ מנוה שמאירת משעות יש מונחים בשולחני בויניציש והכן הנולר לו רשאין עם היכמה שיהיו לו מחנית אותם המדורים ועוד אתן מתנ לאחרות ואחל השופל אם מחנייבים מקבלי המתנות כמם שאר היה מוטל על נכסי המת ונם יש ממם כאותן נושם יכמר אלא מנם הכן המלר דיהמכם לעובר לא קנם ונם כלמ"ד מ"ה ויכמר דממון שכתחייב כמם חוב לא בקע סעבודים ונם נכנם ברשות אחר מוטל עלין חיוב שמם

מח מסים על נער כבן עשר שנים שנם מעיר לעיר נדולה על חכמים לנמור תורם אם מחוייב לפרוש מם כעיר שיש מסים ופסק ם שלין מחוייב מן הדין ונם יש מנהג נדול מבן חייב לפרוש כשכיל הכן

מט נביח כתובה ונאמנות

על שלמה שלח נשבעה על כתובתה כשעת שפיש לה מורם כנשים ותח"כ לא רצתה ליפבע יכמר דשכן כתובה שהיה שם נאמנות מין לפ"ד להנבות לה הכתובה אלא כשבועה ונם כשטר מין כתובה שם נאמנ ושעו והנבו לה בלא שבועה ה"ל שעו כדבר משנה וחוזר ונשנה ומכ"ז כדבר שמן הדין היה עשם תפסת מין מנ"ש מין אידך

ומכער מוכן הדברים שמנכן לה כיש חילוק בין זה לזה וקנת דימי נאמנת

נ תפיסת מטלטלין

על שלמה שתפסה מטלטלין מכית כעלם ושעשת שהם מנכסי מלוג וכיון שכער בחיים שופן ת תחיה נאמנת

נ"א שבת אם מותר לעבור הנהו כנגית כיום שבת וכן שם מותר ליכנס כספינ

נב הרמב"ם

יבאר"ז שם הלשכם כפיום המשנה כפ"ר מסקלים והובאם מפנה כפוף כ' הנית העליים דף קלח על שמלוקת לי מכתם כשכתב קני

עי' רחמי שהתפלל לנל כ' של ר"ח תפילה ש"ז לתשלומין מעטע ונם שתכלל של מנסף ונם הזכיר כח של נשם סודם

נד ברכת הזימון

פבאר שהכהנים והסלוים יכולים לכרך כוכת ש מנבורים שכתב משם רש"י שאינם יכולים לסונים לת ש שחרים ויש"ש דברי הלשכם לענין דין כשנת שכונו ונידוי משער

נה הרמב"ם מכירה

לשון הלשכם פ"ב מה' מכירה המחליף פרה כחמור וכו'

עיגונא נו על עמן שפיר שמלוה הלויה וכש השמוע שהנהנו כל היהודים שהולכין כתוכה יכמר עמן פלונתא דרבה ורבי זירא לי כעיין מיירות חנוות ונם הוחזקו וכ"ל כל דברי הפוסקים כאן ובפרטי הדין לענין נישטין ולענין עיגונא כהוה עובדא דיוסף כ"ג נתקיימו על דברי פטור והח הפום ז"ל וכיוצ"ב לי פולטין לקולא אי לחומרא כנופא כל סדות

קדושין נז על דין השומר לשבח התקדשי ל כמנה זה לי כמנה שתם וכמנה ושפר פלנ"ה דברי הפוסקי ותימה על דברי הלכ"ם דקדושי יש לחוש למיבה כלא קדושין מכיח מ מחלוקת הרשבים ופסק הלכם

נח אם שמקדש כשוק לא כלא מדוכין לא כ כשילא דמנית להו רב הכית מכרת הפוסקים ומה שיש להקשו עליהם

נט פעם אחרת דין המקדש כשוה לשם הוא כמקדש ככסף וכיוצ לשוטת המועילין לקדש כסם וחיוסי הלשני העתי מוכח ולכאורה המפוסקים ושם נדיך שיהא עם קין כמותו

מפתחות הספר

עין ועד אחד תמוכים עמודים בחותם עין

פ"ג נט דין המקדש כנגד לו גבוה מחלל
לו מהמת קדושת בדקי סטר וחרב
המנ"כ ולם סתם גבות יאוש בעלים והדבקים כאורך
וכפף סלכה

ס דין מתיקף לאחר מיתן מעות מכיף דכרי ה
הפוסקים דאמוכים ואחרונים וכפף הלכה

ס"א דין המקדש את האשה בדבר שהוא שלו או
שליחו תחת ידו כגון מקדין פיס לו ביד
האשה או כיד אחר ולם בלבר בבקרין

ס"ב דין המקדש את האשה במלוה שיש עליה
ולם היה מלוה כשטר והחזיר לה השטר

עם ב' סב דין

המקדש את האשה בפונדא מחילה מלוה בימר כל דבני
הפוסקים כזה קטר

ס"ג דין המקדש את האשה כמלוה שיש לו עליה
על האיכטן ולם יש קילוק בין החזיר
לה האיכטן או לא וכן בין איכטן שלא בשעת הלוחתו
או בשעת הלוחתו ובין שמקדש את האשה באיכטן שיש
בידו של אחרים כימור כל דברי הפוסקים כזה

סה דין המקדש את האשה כחוב שיש לו על אחרון
כשעת ג' שדקדק כחילוקי הדינים כמה
שיש לממה לחזור ולמחול ולם אמר בידם השטר ולם ש
שמין את שכייב

סה דין המקדש עם האשה כחפן שעשה לו
אכסף נזהב עם שומן קונה בשכח כלי

תנ"סך פ"ק דכיאדבור קטן המתחיל מוקי לה לכ"ז
הלל כך אמעון

ס"ז שם ד"ה אין מכקעין

ס"ח פ"ק דכרכות ולפי ר"ח ענני קרים

מסכת נטין

ס"ט צרק השולח את לעולם עהם תעכורו

ע' שם אמר רכה ביבי בלת מילי וכו'

ע"א שם אמר רב המקדים עכרו יצא בחוכת

ע"כ שם מתני' קל ואחת עליה דרב

ע"ג שם תום' ד"ה נופה לא קנים

ע"ד ת"ש המקדים עכדו עומה ואוכל

ע"ה שם נופף אמר שמלא וכו' המפקיר עכדו

ע"ו שם אמר ר' יעקב כך מיתי וכו' הלכה כאחת שמואל

ע"ז שם תום' ד"ה מה אשה לישנא נלא ממוכא

ע"ח שם ר"ח המוכר עכדו וד"ה ויזק שליכו ביכר

ע"ט ויש פ"ק דחגיגה תום' ד"ה תקנתם את וכו

פ' נטין שם ד"ה ויש שפחה לי מפסר

פ"א שם אמר רכה מחלוקת זכו'

פ"כ שם תוספות דיכור המתחיל כ"ע נ"ם עדיף

נם יבמות

פ"ח קוניה עליה דיכור המתחיל טעמא דכתב

פ"ט דיכור המתחיל נאמר מכאן

ק' דיכור המתחיל והא קנה כעלמא קלי

ק"א דיכור המתחיל טעמא דכתב רחמנא לא מכאנא

ק"כ תוספות דיכור המתחיל לא זכי יוסף

ק"ג סמעתא דומה עכודה ולכי התוספות

ק"ל תוספות ד"ה מעם מזכחי וד"ה ת"ל לא תנעו

ק"ק שם גמ' אלא ס"ד תכוי אמת לא דכר שהיה כבלל
ודכרי כעל סליבית עולם נכלל וכרט המוחקים

ק"ו שם מ"ם גמ' לא דמיא אלא לדבר שהיה כבלל ויצא
לידון בדבר חדש וד"ה נבי שיבא אחם מגוע ולאר מ
מדברים אחם בלשה כללים

קז שם פ' השה ד"ה אין מעידים אלא על מלוך כבי

ק"ח שם דיכור המתחיל מגען קטור

ק"ט על מאי דפרינן אם למיתת דמיאנים דמוריתא

ק תוספות דיכור המתחיל כלו דמייתינן לשלה

קא שם כרך החולץ דיכור המתחיל יש לך עדים

קב שם דיכור המתחיל קטה כמי

נם קמא

קג פוק כיצד הרגל דיכור המתחיל ובכהמה מועדת

קד ד"ה המני ר"ח קמ"ל דשקולין ומחוסם סרוב

קה לשון הלשה שם שכתב ובפק דב שלח דהלכת כל
מילעטי דמ"לפי שאין הדכרן אלא לחתכונן נדבכ

קו שם כגמ' אלא מאי לשוחיה דב כהגך לרב יהודה

קז סוגית נתקל פוסע ובדברי התוס' וכמה שכת' על
הרב מהרשך זל

קח שם על מתניתין דהמוכיר תבע וקטה כרשות הרכים

קט שם כתי תפוק דיכור המתחיל כיתתו מיש

קי שם על מתני' דהמוניף תבע וקטה כרשות הרכים

מציאה פק

קיא משנה דשמוחה ולשון רש"י ותוספות

קיב שם ריש"א כמגילה ופיבח כמקח וממכר

קיג שם על מה שכתב וגריכא

קיד שם על מה שכתב לימא מתני' דלא כסומכוס

קטו שם לימא מתניתין דלא כרבי יוסי

קיו שם כתוספות דיכור המתחיל אי נמי

קיז שם דיכור המתחיל אלא מעורתא

מפתחות הספר

קלה סי' יג מי שכתב כיון לדבקן כיון לדבקי יוסי
קלו ת"ר מכל העדיות עדים וכיוצא דברי הלבוש
וביאור שכשמזכירים על ק"ו פרכת ס"ל למיפר ס
הגע"ת פרכת ופיפך ק"ו וליכא פירכת
קלז סוגית ומה מין מחייבו ממון והתוספות
קלח סי' ג' מתי מע"ה ויבא קנ"כ כענין ר"י
קלט סי' ד' מלא למר דס"ל מתיס מנלגל מכוחם דע"ה
קמ קושית תוס' ל' תקפה מחד כפנימו מין מוציאין ס
הקדישה כלפי תקפה
קמא תוספות ד"ה הקדישם כלפי תקפה
קמב סוגית הזהו מתיתם לפי פירוש רש"י
קמג תוספות ד"ה והא הכא דאם תפסו כיון שמוציאין
קמד רים פ' המפקיד ד"ה מלוה מהו ליכא למסמע
קמה על ה"ג בגמ' אם אמר הניני מעלם ומת

הרמב"ם

קמו לשון הרמב"ם פ"ו מה' גזילה מכאן אם הלכתה
כ"ש יעזון לו כרבנן נמתכוון להזיק את זה והרג את זה
וביאור דעתו עם מ"ם בה' נערה וכ"ש מוכל ומוציא ותמה
על ס"ס והרב כעל כ"ש ז"ל
קמז לשון הרמב"ם כפ"ט מהל' סמתחיל מין מיעדין
גדולים וקטנים ודברי הרב בכ"ש ז"ל

א"ת ר"ח קלא כדין אם לא הזכיר אל לא כלילא ב'
לשון הרב כית יוסף ז"ל

טור א"ה

קלב הלכות גיטין סי' קלו כיאור דברי הטולא ל'
לענין דיוק דיש לפרש דימותר לגלח ים
דהטור וקושיות על רמ"ז

טור ח"מ

קנת הלכות עדות סי' כ"ח בדין הכובש פרותו
ואם יש חילוק בין ע"א לב' עדים ודין אם יכול הלוה
הפסולים להעיד אם בכלל החוב נדין אם יכול הלוה
להחזיר אם יודע ס שבגנבו אם לוה המחזיר מכל מי
חשדת לו עדות גדיך ליחד העדים ודין אם יכול מרא ל
להשביע עדיו אם יוצאין לפערות סי' ד' דף ק"ל ע"ב

כ' שם דין יזנדל היורש דין לגבי יגדל אם מ
מותר להעיד בעדכות ודין אם העיד פי
קנטין ממון או נדוי ואם כ' קרובים חשובים כעד א' ואם
הגוי הוא נתכע ויסרב הוא עד השמיע לגוי לפוטרו
ג' אם דין בשלין מייב להעיד עד שיתכעט
ד' דין עם העד ת"ם ודין אם היה שכעל דין
אלם שמחייבין אותו לסגיים העדים ודברי
התוספות בעובדא דמרי בר מיפק
ה' דין שנדין מעידין העדים שעומד ו'
ו דין שקטן שמעידין בשביו הגי ליה כשלמו אין
מעידין כשבי בעל דין ואם יש חילוק בין אם התוב
מוחזק או שקטן מוחזק
ז לשון טור ח"מ מ"ש מ"ש כ"מ דברי שפוסקים וקושיות
ותרוצים על דברי רבו ריש פ' הכותב וביאור דברי הלבוש
והלמ"ש וקושיות שנפלים בשלחה שיטת רבו ק"ס עמו"ש

לשון טור ה"הלוה"ם ע"ש נדין שהלוה את חבירו
בעדים שיגדיך לפרעון בעידים ושקיבל על הלוה ודין
אם טען פרעתיך בשבי פ' ופ' אם גדיך לכדך וביאור דעת
הבכ"ש בשטות ותרוצים ודברי מרשבון והלמ"ש בפ"ג
מטוען ודברי הר"מ מסני ופלן ושמעי ואם כ' דברי
הטור ושעולה לעניין דינא דף קי"ז ע"ב

הלכות

עוד מרשם זער פוסם שהוא שיטת
קכ"ט וקל"ו וקל"ח בדף קמ"ח ע"ב
ואם בפי קכ"ט דין ס' שכיח המחלוק שיש כין הפוסקים
מי שמדינן שדין כמן שכועס שיכמן או לא שמדינן

קצת שלכו שכני דסן כ' מ' קנ"ב ובדין יש הכשתי
מ"ם פ' מוסר"כ ז"ל וב' מוסר"ש כעניין מי שקרע מוחז
המוך או סניו וכתכתי קנ' מילוקים כעניין זה ועיין בפנ"

קע"ל שינוי הטור הבא"ה בתו' התשד"ר

לשון טור מ"מ פ' דמ"ב כפ"ו פ' מעיף ו'
לשון טור מ"מ פ"ב ודברי הרב כית יוסף ז"ל כפ"ו כ"ב
לשון הרב כית יוסף כח"מ פ' קע"ה דין ד' כפ"ו כ"ב
לשון הטור מ"מ פ' קמ"ב דין ד' כפ"ו ל"ו
לשון הרב כ"ז ל"ל כטור מ"מ פ' תי"ע כפ"ו ז"ל
לשון טור פ' ה פ"ו ז"ל כפ"ו כ"ו

סימן א

שאלה ראובן מעיר לשמעון שקופיס של טוילונס ושמעון מעיר לו טוילונס ולשמעון הכי הוי חנות ג' כטוילונס וגם לראובן הכי הוי חנות לחוד כשקופיס והתם כיניה דראובן ושמעון השותפים שיעמו כל ג' מהם חמתו בכלל ה השותפות כדי למכור סחורתם כהם ולכל יומר מים של רעהו היום או למחר דמי סכירות חנות עולה יותר מסכירות חנות של שריכו החניות והעלום כמעו שכה כשכה וכתבו כל זה בשטר שותפות ועל סכתוב בשטר השותפות עיד התנו ביניהם השותפים הני שיעים כל ג' מהם חנותו בכלל השותפו' כדי למכור סחורתו כהם ושלא יוכל לומר לים לרעהו היום או למחר דמי סכירו' חנותי עולה יותר מדמי סכירות חנות של ך ע"כ ולחר שכשתתפו שלחו מסרתם לשקופיס למכור סחורתם כחנותם שבעיר שקופיס וראובן ושמעון השותפים הני נשלחו כטוילונ' ונשלחו ונתנו ולנו מתונגרמי' והכסידו בסחורת והונרכו לברוח מבני הניגם התונגרמי' בעלי סוכס ויקומו כעוד לילה ופתחו חנותם ונטלו כל מה שכתוכה וחלקו ביניהם כל ממון השותפות בין משות בין פרקמטיא וחל"כ נראה מטוילונס דראובן כרח ל לשקופיס ושמעון כרח ליניניס ויהי כחפוס לוכת כשהיה החנות פתוחה וכל לוי שהיתה לו חנות סמוכה לחנות השותפי' ושכח מסרת כתוך חנו' השותפי' ושם מסרתו למכור סחורתו לשם וזה נשלח כחנותו ו ניהי לאחר ג' שני' מתו התונגרמי' כעלי חוכס של השותפי' הני' ושמעון שה לאחרו ותבע מלוי שיתן לו חנותו ונם דמי סכירות של כלם שנים שהיה שוה עתה שלשה לכנים שכך עולה הסכירות על פי המנים נקיים ולוי טוען מני לא נכנסתי כתוך החנות ע"ד שתתן סכירות אלא לפי סמנלתיה וקנית נכנסתי כתוכה וגם החנות ליני ניתן לך כי זה חדש ימים אלא לי דאתן סותף שלך כתב שמשלם לו ב' אלפי לכנים ותהיה שכורה אללי לכ' שני אחרים ושלחתים לו ואלא לי שטר סכירות על זה ומזמן שכתוב כשטר הסכירות ואלא נכנסתי כה ע"ד סכירות ולפוף כ' שנים שסכירתיה אתן לך הרמת ושמעון טוען שתה לומה נכנסת כחנות שלאלי שתתה נכנסת כתוכה היינו שאלא כתב לאים למר להסכירה ומה שתתה טוען שאיך רוצה לתת לי חנותי לפני ם שריכון שלא לך שטר סכירות לכ' שנים ונטל המינות ו ל כה טענה שתחנית לא היתה של דאתן שותפי כי אם שלי אלא שכשעת שנשתתפנו העלינו החנון כדמי שנה בשכר ושתו אותם כתוך השותפו' וכשנ' שהונרכנו לברוח מהעיר שוה כל ג' שתו נטל חלקו מכל ממון השותפי' ונתבטל השותפות ושעכ' אלא פרט שלוקח

השטיות עכ' כיון שסוחפי נטל חנותו גם חנותי כשאר לחשבוני ושאל שמואל הדין עם מי

תשובה עיקרן דהאי מילתא לית לה כשרק כ' דכשלא קנתה הדר כחנך חבירו אלא מדעתו נריך לעלות לו שכר או לית נריך ומשיק לתי כ שחורש לתר רב הונא לתר רב הדר כחנך חבירו אלא מדעתו לית נריך להעלות לו שכר משום שנאמ' ושלית יוכת שער מר כר רב אלא לתי לתר לדידי חוי לי ומכנש כי תורת רב יוסף לתר כית ש מיתלף יתיב ע"כ כגמ'

ומתוך דכרי הפוסקי' כר' סדין זה נחלק לר' חלקי' ולפי שים להשתתף כל"ל לאיזה חלק מהם נדמה אותו ואיתי ליש ולית ככל חלקי ופרטי סדינים **החלק הא'** כאלו העמו לשכור כתים וכחנך העמו להסכי' וכוה החלק כולי עלמא מודו דחייב משעמא דזה נהנה וזה חסר **החלק הב'** כאלו שלית עמו לשכור כתים לפי שים לו כתים אחרים ולית נריך לשכור כתים אלו שמנוים לו כחיכם וכבית שלית עמו להביר וכזה החלק כולי עלמא מודו דפטור משעמא דזה לא נהנה וזה לא חסר

אבל אם היה בית אחד והדר כה השחיר את הכותלים כתב רבי' יהוש' כגתיב ל ח' שים מי שכתב שחייב לפרוע השכירות ויש מי שכתב שהוא פטור: **ולרעת** מי שכתב שהוא חייב הוקשה לי מהא דתנן כפ' הבית והעליה דף קיז הבית והעליה של שנים שנפלו לחר כעל העליה לבעל הבית לבנות והוא לית לה דינה לכאו' הרי כעל העלי' כונה את הבית ודר כתוכה עד שיתנלו את יריעותיו ר' יהודה אומ' אף זה דר כתוך של חבירו נריך להעלות לו שכר שלא כונה את הבי' ואת העליה ומקרים את העליונה ויושב בבית התחתון לית יריעותיו ע"כ ופי' רש"י ויושב כבית התחתון דשוה ליה זה לא נהנה וזה לא חסר ע"כ

ואמרינן בגמ' התם וכפ' בית הלל דטעמא דר' יהודה דאמר אף זה דר כתוך של חבירו נריך להעלות לו שכר מפני שחבירו דחסית שכיון שזה נהנה וזה חסר כשחבירו הכות נריך להעלו' לו שכר אבל כשבעל העליה כונה עלייתו ויושב בבית התחתון שלא נהנה מבית עלייתו דקנית לפילו דאיכא שחבירו תחסית דאמר לא חסר לים ולא מידי הא קמן דזה לא נהנ' וזה לא חסר אפי' אם היה הבית חדש והדר בה השחיר הכותלי פטור ומ"ש לית כת כעל מביים שים מי שכתב שהוא חייב

ואפשר לומר שמי שכתב שהו' חייב גורם גרם התום כמשנה זו שהתום גורמי ומקרים את העליונה ויושב כתוכה וכו' והשתא ליכ למשמ' ולא מידי וק"ל עוד אפשר לומר דע"כ לא קאמר רבי יהודה דבוש לא נהנה וזה לא חסר שהוא פטור מעפי שהשחיר את הכותלים שלא בבית ועליה שנפלו ובעל הבית אינו רוצה לבנות דלתי בעל העליה ובני ליתא ועליה ויושב בבית התחתון אינו רבית ש לעליה משתעבר

ומעל"ע דלית ליה לר"יונדב בפי שעמע דזה נהנה וזה
לא מפר כזה לא נהנה וזה לא חסר אלא ליה בפי ט
טעמא דכיתא לעליה משתעבד ולהכי לא משחיר
סכות פטור לכל בעלמא הדר כאחר מכירו בלא מדעתו
אפי' כזה לא נהנה וזה לא חסר אם השחיר הכותנ' מ"ב

והחלק בג'גלדים העשוי להסכיר דה"ל זה
הנית ליה עשויה להסכיר דה"ל
נהנה וזה ליכו חסר ליש השלה משלו כוחם
הדר באחר מכירו בלא מדעתו צריך להעלות לו שכר
אין ליכו נריך[ומסיק] למר דב מסורה למר דב הוא למ'
ד בהדר באחר מכירו בלא מדעתו ליכו נריך להעלות
לו שכר משום שכשמר ושליח יוכת שער דב יוסף למר
כיתא מיקבא כו'כלומר הדר בתוך הנית ההנהו לבעל
הנית למר משום שליח ולמר משום כיתא מיתבא יתיב

ובתוך דברי הר"ם ז"ל משמע דהני טעמי ד
דקלמר"ד דב ורב יוסף לאו למימר דכל
היכא דליכ"הני טעמי דהנאה פטור אבל היכא דליכ"
הני טעמיה חייב אלא בלאו הכי טעמי פטור מטעמא
דזה נהנה וזה לא חסר מהרי בתב בפסקיו פ' בבר הנזל
על הך דלמ"ד סיחורא למר דב הוא למר דב ז"ל מייתי
מהאי קרא למסכתא נפעד לדברי לא מבעיא משום פ
פטור משום דה"ל זה נהנה וזה לא חסר אלא לפי טעמא
עושה עמו ממנע ביתו מליסתר עכ"ל הרי מבת טעמא
הפיטור ליכו משום שליח כו' אלא משום דזה נהנה ולא
חסר דוקא ואלו הטעמים שלמרו דב ורב יוסף קיבעתא
דמילתא קלמרי ולא שלו הטעמים הם טעם הפיטור

ורן מוכח בגמרא שטעם הפיטור הוא דוקא מ
משום דזה נהנה וזה לא חסר מההוא עובד"
דהוא נברא דבנה לפדנה לקילקלתא ריתמי והנניח
רב נחמן לאפרנה מינית ואריך בגמרא לימא קסבר רב
נחמן הדר באחר מכירו אלא מדעתו נריך להעלות לו
שבר ע"כ ונבי קילקלתא ריתמי ליכא משום שליח ולא
משום כיתא מיתבא יתיב ולפ"ם פירך מסתברא ליה
לתלמודא דטעמא דפטור ליכו משום דליכא נמי הני
טעמי אלא משום דזה נהנה וזה לא חסר ולפי במילתא
דליכא הני טעמי דשליח וכיתא מיתבא וכו' כפשוט

וכדברי הר"ם ז"ל **איברא** דמליבר דנמ'
דקאמר מפ' ביניהו
ביניהו וכו' משמע דהדר באחר מכירו אלא
מדעתו פטור הוא מהני טעמי דאי לא אלא נעי משלי
ביניהו ומסקי פ"כא ביניהו וכו' והא לא נפקא לן מידי
מהני טעמי לעניו דיכא לדעת הר"ם ז"ל

ואפשר לומר דהכי נעי נהי נמי דנלאו הני
טעמי נמי פטור אלא מדמר למר טעמ'
משום שליח ומר למר משום כיתא וכו' מכלל דה"כא
מיכא דליכא משום הנאת שליח וליכא משום הנאת
כיתא מיתבא כו' אלא ביכא ומאי ניהו אלא מילתא ומסקי
ניתא דקמסתפק בה ונביכו כו' דליכא טעמא ד
משום שליח טעמא דכיתא מיתבא יתיב וזה קנת דחוק

ערוך קשה לדע' הר"ם ז"ל דם"ל דטעם הפיטו'
לא משום הני טעמי אלא משום דפירך בגמ' נפ'
בגון דקמת דף נ"ג בבי הא דלמר רב התוקף נעבדו של

חבירו ועשה בו מלאכה פטור ומוקי לה בגמ' בשתתפו
שלא בפעת מלאכ' דה"ל זה נהנה וזה מיבי הסר כי הא
דלמר רב פטורה למר רב הוכא למר דב הדר באחר מ
חבירו לימו נריך להעלות לו שכר ובריך הכי הכתם
נפלגא התם בין למ"ד משום שליח בין למ"ד
בית מיתבא יתיב ליכא בי ע"כ הרי משום כיבוד
טעמא הפטור הוא מהני טעמי דאי לא למה ליה למדכר
הני טעמי כיון דבלאו הני טעמי מי פריך מפיד אלא
ודאי טעמא הפיטור הוא מהני טעמי ודלא כהר"ם ז"ל

אבנם מלשון המרים בתוי"ב ח"מ משמע
טעמא הפיטור
וזה לא הסר דוקא אלא משום דליכא נמי
הני טעמי למר דדלית ליה ולמר דדלית ליה מהני ט
כתב הוא ז"ל אי מי מסתפים בן בעל הבית בעצים ותיק
וכא שבירת אלא מדעתו ודר בו ימים בו מתי לסומו בנמ'
לפי הלשון הראשון הוא חייב להעלות לו שכר ולפי
הלשון האחרון פטור ולא ליפסיקא הלכתא כתלמ' ו
ומפסקא לא מפקינן ממונא מן הדר עכ"ל מדברינו מוכח
דס"ל דטעמא ד הדר באחר מכירו פטור הוא משום דליכ'
נמי הני טעמי **אבל** מה שכתב הלא ה
ליפסיקא הלכתא כתלמ' לי דה"
ק"ל דהלכתא כמר דב הא אמרי' בכולי תלמ' בר ממסך
שבועה וכו' ולפי' בתוך נמי ליכא מ"ד דהלכתא כותי
וכיון שמר דב הא אמרי' קרי כרב פפא דהלכתא כותי
דרב ולפי' בבירתא דמבתמתי ביה נתיבתא וכי צריך
להעלות לו שכר וכמו שכתם הר"ם ז"ל בב ה דנזקי הל'

ואבעיא הנמקי ז"ל להלן בעד בביכו
ירושם ז"ל ולמר טעמו לפי
שמר דב דא אמרי לא למר בפיטו הדר באחר מכירו
הוא משום שליח כמו בלמר דב אלא למר לדידי מני
ליה וכו' כלומר דוקא היכא דליכא שליח אבל היכא
הפיטור לדעת מר צריך לפרש מהיכא מיתבא יתיב
ולפסר מיהיה משום כיתא מיתבא יתיב וכדרב יוסף

ועם ג מהר"ם ז"ל דהלכתא כרב ולרב יונתם
מפסיק ליה הבכימו כלם טעמא הפיטור הוא משום
דליכא הני טעמי דהנאת ולפסרתם מיכא דהחיה
דקילקלתא ריתמי נמי ליכא הנאה משום מתקנו ה
הקילקלתא ועשו ממנו הדר ולפי' אתין התם שלחם
עכו"ם הקרקע נקנת בזה ולהכי פריך בפיד בגמרא
למה לי בחתן וכו'

אבל עדיין קשה להר"ם למה ליתא דההוא
עובדא דקילקלתא נמי ליכא הנאה ולהכי
פריך מפיד למה וכו' ל"ל כתב הר"ם ז"ל דהחיה
עובדא דקילקלתא ריתמי דיהיב להו דבר מועט והא
לפי סברתו דסובר דבל היכא דליכא הנאה לבילו ם
ממיפר הדר דנר מועט לא משלם ליה ולא מידי לפי
בחולת שעושה לו בדיתו עולה בנגד החבורן וכמו
שנכתוב בסמוך בס"ד נבי קילקלתא נמי הוה
ליה למיכתב להו מידי לפי שבנגד הנזק הבחורן עשה
לכם הנאה ותעלת בעשיית הלבנה

ולפסר

ואמנם שהחיסרון שעשה בעל הפרנה ל
ליתומים הוא יותר הרבה מתועלת
שיבא להם בעשיית הפרנה ואעפ"י שקדמנאי לא היו
יכולי להו לית מאי מלא דכר מועט עכ"ל אותו דכר מ עט
ע"ל יותר מהנלה שעשה להם בעל הפרנה בעשיית
הפרנה ולא אמר הרמ"ה ז"ל שהחיסרון עולה כנגד ה
הנלה אלא כדר בהגר חבירו שלא מדעתו והחסיר
הבהמות שהנלה שעשה לו בדירתו וחסרון שחרות
ה בהמות שוה **וכתבו** התיפס ז"ל דה"מ
דאמור רבנאי דלא קיימ"ל כוותי'
דפטור אפי' בנגרת דעביד למיגר היינו דוקא כשהדר
לא חסרו כלום לבעל הבית אבל אם חסרו לפילו דבר
מועט כגון שהיה הבית חדש והדר בה השחיר
הבהמות חייב הדר בבית לשלם לבעל הבית כל ה
הסבירות לעפ"י בעלה יותר מהחיסרון והיו דעת
הרמ"ה ז"ל וכתב נמוקי יוסף ז"ל בגון דעת הרשבא וכן
דעת רבינו יהוחם בשתיב ל"ל ה"ל ובשתיב ל"ה מ"ל
ולפי דעתם בגון דפלינ' עליה דר' יהוד' וסבר'
דאפי' דאיכא שחרורית' דאשית' פטור
היינו טעמא משום דבית' לעליה משתעבד אבל כ
בעלמא אם הדר השחיר הבהמות חייב והביאו התום'
דאיכא מהתיא דקילקלתא ריתמי ומהא דאמרינן על
מילתיה דר' יהודה אלא התם משום שחרורית' דאשית'
אבל דעת הרמ"ה ז"ל והביאו הרב הנמוקי ז"ל הוא
דאינו משלם אלא דמי החיסרון ולפי דעתו
הא דאמרינן בגמ' אלא התם משום שחרורית' דאשית
ל"ל דלא מצייב ר' יהודה לשלומי אלא מיעוט מה ש
החיסרו ולא יותר
איברא דלא מסתבא כן מלשון נדיך לעלות לו
שכר וכו' וכהיא ע"כרא דקילקלתא
ככר פ' הרמ"ה ז"ל דעתו דלא חייבו רב נחמן לבעל ה
הפרנה אלא כשיעור דיהבו ליה קדמנאי
ומה שכתב הרב הנמוקי על דברי הרמ"ה ז"ל
ומפרש מהא דאמרינן מנלנלין עלינו
לת הכל לא ירדתי לסוף דעתו דהא דאמרינן מנלנלים
עלינו לת הכל היינו כל מה שנוגע מחלוקו דהיינו כל מה
שחסרו למקוף ונדיך לי עיון לדעת מה כוונתו בזה
וסברת הרמ"ה כוה נר"ל שהיה סברת יחיד שלא
מצינו מי שסובר שאם הדר חסרו לבעל
הבי' דאינו משלם לו אלא דמי חסרונו אלא הרמ"ה ז"ל
ונדולה מחלת כתב הרמ"ה הביא ראיה לדבריו הרב
הנמוקי שאם היה בית שוה לו הנלה
לבעל הבית כדירתו והיה בית חדש והדר השחיר ה
הבהמות דאינו חייב לשלם אפילו דמי החיסרון לפי
שתועלת שעושה לו כדירתו משום פליה עולה כנגד
החיסרון שעושה לו בשחרות הבהמות ומ"ש דאמרי
לו דמי החיסרון היינו במקום דליכא הנלה בבית ד
דאשתמש בית בגלל ובגי' אבל בשאר הנלה כדירתו לא
משלם ליה אפי' דמי החיסרון שחסרו בשחרות הבהמות
ראין להקשות להרמ"ה ז"ל מהא דאמרינן בגמרא
שאני התם משום שחרורית' דאשית'
דמשמע דלפחות חייב לשלם לו דמי החיסרון ובגלל

פלינ' עליה דר' יהודה שלא משום דבית' לעליה משתעבד
דהתם לעפ"י שהנה הבית כדירתו אבל זה עכ"ל לא ה
היהנה כ"כ שבעל הבית לפי שמותן המעות שכת לו
בעל הבית לבעל העליה שישלם לו יותר היה יכול
בעל הבית לבנות בית חדש ול"ל לא היהנו כלום ב
כדירתו ולהכי משלם ליה דמי החיסרון שחסרו בבה ה
הבהמות אבל בעלמא הדר בהגר חבירו שהנהו כדירתו
משום שאיה לו מעלם לו לפילו דמי שחרות הבהמות
ומתוך דברי הרב הנמוקי נראה שהבית שוה
לדעת הרמ"ה ז"ל שהרי כתב על מ"מ
דרב שחורה ז"ל בחגר דלא קיימ"ל לחגרא מיירי ולפי
אינו חייב להעלות לו שכר וכו' ומ"מ משמע כ"כ תלי
הבית בנגרת ולא תו החיסרון המועט עושה לו ת עלת שדר
בה שהיא מועיל לבית עכ"ל
ולדעת הרמ"ה ז"ל קשה מהא דאמרינן דפרק
הנוזל קמא דף נ' התוקף בבפיתתו של
חבירו ועשה בה מ'לכה וכ"ש וגה שכרה בטל וגה
פחתה בטל ומסתבר לאמר אינו בטל אלא פחתה אמר
רב ספרא ולא פליני הא דעבידא לאגרה הא דלא עבידא
לאגרה ואי בעית אימא הא והא דעבידא לאגרה וכו'
ע"כ בגמ' וכתב הרמ"ה בפסקיו ז"ל היולך אי לא עבידא
לאגרא אפי' נחית לה בתורת אגרא אין לו פחתה עכ"ל
הרי כתב דבלא קיימ"ל לחגרא אפי' בנגרת דעביד למיגר
דהיינו דנחית בתורת אגרא אין לו אלא הפחתו ואם כן
מיך כתב דבבית ד"ל קיימא לאגרא דאם הפחתו לפילנ
דבר מועט מנלנלין עליו כל הסבירות
וראיתי לרבינו יעקב בעל הטורים שכתב
בפי' בס"ג כדין התוקף בבפיתתו של
חבירו ז"ל התוקף בבפיתתו של חבירו בשלא מטלטל
ועשה בו מלאכה וקילקלו אם אינם עשוים להסכיר אפי'
אם נטלו ע"ד שיתן שכירות דיינו בגזלן כיון דאין דעת
בעל להסכיר ואין משלם לו אלא מה שקילקלה עכ"ל
ומדבריו ינה לי תירוץ נכון דכיון דטעמא
דאינו משלם אלא פחתה היינו
משום דדיינינן ליה בגזלן ונזלן אינו משלם אלא כשעת
הנזלה מ"ט נבי הדר בחגר חבירו אלא מדעתו אפי'
דלא קיימא לאגרא לא דיינינן ליה בגזלן דקרקע אינה
נגזלת לעולם
החלק הר' בחדש שאינו עשוי לשכור בתים
אלא הבית עשויה להסכיר דה"ל וה
לא נהנה וזה חסר וזה החלק לא הוזכר בגמ' והתום'
כתבו כה"ג זה לא נהנה וזה לא חסר דפטור דכיון ש
אלא נהנה אין זה אלא גרמא בעלמא ופטור וכן כתב
המרדכי בשם רבינו כרוך וכתוב בהגהת מסיי' בכן
בסק מהרי"ח ז"ל **אבל** הרי"ף ז"ל כתב
ז"ל לו בחגר דקיימא לחגרא דהא מבריח ממנא ע"כ
בגגרת דלא עביד למיגר חייב לשלם אפי' בנגרת דלא עביד למיגר
וכן בסק הרמ"ה בפ"ג מ"ב נלה : וכתב עליו הרב
המגיד ז"ל הוא כדברי ההלכות שכתב הרב אלפסי ז"ל
דבחגר דקיימא לחגרא ובגרת דלא עביד למיגר שהוא
חייב בסבירות לפי שעה זו לא הוכרה בגמ' עכ"ל מ
משמע מתוך דבריו דבין דעה זו לא הוזכרה בגמ'

ס"ז מזוזת חייב ראבי' שמעתי ולא
לכן כי אמת טענת הוא זה ולא משנה
פלוגתא הזוכרת מדת זו לפיטור בנר" שהוא חייב גם לא
הזוכרת לחייב בנר"ז הוא פטור פלוגתא ודלמי דמפלגי ט
טענת ליכא למשנה ולא מידי

ואפשר לו' ס"ס ס"ס לפי שאדה זו וכו'
מין כוונתו ליתן טעם לדין פלוגתא
הוא טעם לתחלת דברי הר"ן ז"ל הוא כדברי ההלכות
לפי שאל' זו לא הזוכרה בגמ' ודעת הרמב"ם ז"ל נ"ל כ
כדעת הרי"ף ז"ל שדברי כאן כפשוטן דברי התוס' ומה"כ
כת' והר"ף כת' כל כאלו דקיימ לגמר גמיר להעלו לו מכ
מע"ג דלא עביד למיגר דהא מזדמין מזונא וכדברי
מוכח בגמ' פלוגתא כימי ל' ומאי וכי מה הפרו ומה ה
הזיקו מצמצם הם הפרו והזיקו חייב עכ"ל

ודברין תמוה לע"ד לפי שאל' שאלתו
בגמ' וכי מה הפרו וכו' הוא על
השאלה שאלו בגמ' כזה נהנה וזה לא הבר ועל זה ה
ואמרו וכי מה הפרו הם חיסרו ודלמי חייב דהם
ליה זה נהנה וזה הפר אבל כאן לא נהנה מכלן דהם

חברו חייב וכן יש לתמוה ע"ד דברי המרדכי
שכתב בפ
כ' נר הגאל ז"ל ואם אנר דקיימא
לגמרא גריך להעלות לו שכר הפלגתא דלא עביד
למיגר דהם לפסדים כדאמרי' את גרמת לי היקפא
יתירא עכ"ל מצאתי מתוך דברי מר נר להבין דלמי
שמעני' שלא הפרו כיוצא שלא שנה כדרכתו בתוך הכית
הפסד לבעל הבית שלא היה יכול להשכיר את הבית
עכ"ו חייב כדאמרי' את גרמת לי היקפא יתירא וחייב
: ומין מכלן דלמי לפי שאל' בגמ' את גרמת לי היקפא
יתירא היינו כאן נהנה וכיון שזה נהנה וגם גרם הפסד
לחברו דהיינו היקפא יתירא חייב דה"ל זה נהנה וזה
חבר מכל מקום לא נהנה מכלן דחייב ונע"ע

עוד קשה להרמב"ם ז"ל שפסק דזה לא נהנה וזה
חבר חייב שהרי הוא ז"ל כתב בהלכות
בבל מ"ג דין ד' דאדר בבית שהשכיר לגבר גריך שיהיה
גבר דעביד למיגר כדי שיהיה חייב

עוד יש לדקדק לפני דבריו דזה לא
נהנה וזה חבר חייב מהא דתנן המקיף את
חבירו מצלם רואתין וגדר את הרשות ואת הבניה
ואת הסליסי אין אומ' לו אותו ואת דמי' ז"ל אין מחייב
אותו דמה שהיה לו הרי שרהו פתוח מבר לבעלי עכ"ל
והא דאמרו זה המקיף את חברו הוא חבר ומפיק כיון
דמזמין הבריף לא נהנה מצלן הנדנים פטור ס"מ דזה
לא נהנה וזה חבר פטור:

והא ולמי לא קשיא הא שהרי כתב הרמב"ם ז"ל
שהטעם שאדר בחבר חבירו וזה לא נהנה
וזה חבר חייב לפי שאכל חברו של חבירו וכיון שהבריף
עליון הוא פתח חבר וכיעית עדיין לא אכל חברו של
חבירו: ראפי' להרי"ף והרמב"ם ז"ל שלא הזכיר
זה הטעם
לא קשיא ולא מידי שהם הקיפו
חבר את חבירו המקי"ף חיסר את עניו ולחבירו
לא עשה הכלום ולא דמי לדר בחצר חבירו של מדעתו שאעפ"
דדר עשה חסרון לבעל הבית וק"ל

אבל לי קשיא הא קשיא דתנן בפ' הבית והעלי
ל' יש דה לומר לפ"ז זה דר בתוך של חבירו
צריך לעלות לו סכר שלא יכנס את הבית ואת העליה
ומקרי את העליונה ויוסב בבית עכ"ל כך היה גרסי
רש"י ז"ל וגירסת הרמב"ם ז"ל ולמרינן בגמר דטעמא דל
מלמה דלמר לפ זה דר בתוך של חבירו צריך להעלות
לו סכר מפ' שחרורית דמפ' יקח וכי דמיכת ס' זרדית
דמפ' ת"ל זה נהנה וזה חבר ומפ' שמחו' הכותל
קרוי מחבירו עכ"ל למר ר' יהודה דמקרי את העליונה ו
יוסב בבית ולימו חייב לשלם שכירו מפ' דהשתא לא
נהנה בעל העליה ס"מ דזה לא נהנה וזה חבר פטור ה
הכך דעת הריף והרמב"ם ופיעתם

ובכך כתבתי למעלה שהפשר שלא לפ"ל יאול'
מקרה את העליה ויוסב בבית ולימו חייב
לשלם שכירות מעפ' שמחברו לבעל הבית שלא מפ'
דבית העליה משתעבד מכל בעלמא לא ומעפ' דלית
ליה לר' יהודה הלי טעמא כזה נהנה וזה חבר בשכירות
הבית שלים מית ליה כיון לא נהנה וזה חבר טעמא דבית
לעליה משתעבד להכי קמ"ל דפטור מכל בעלמא חייב

אחר זה ראיתי בדברי הריקי בפ' הבית וה
והעליה על משנה זו שכתב שיכלן הבית
ראיה הלשכה ז"ל דזה לא נהנה וזה חבר פטור ודבר
לדחות יכול לדחות דמכלן מין ראיה וכמו שכתבתי

ונם מה שהביא ראיה מהקבל שדה מחבירו והוכיח
כלו' שלא שנה דמתרין בפ' המקבל שחייב
מפ' שדושי לם וקדיוט דמצוע ראי לא ידעינן לם ן
הדיוט פטור מיתקיים למאן דמ"ל דזה נהנה וזה
חבר חייב לפי שאנו תמה שלמי אל הדר בחצר חבירו
מלכל חפרונו של מכירו מעפ' שלא נהנה חייב

סוף דבר דבזה החלק דהיינו וה לא נהנה וזה חבר
יש מעירים מול מערכת הריף והרמב"ם ורוב
הפוסקים ז"ל שחיי' והכירו פרץ והרמב"ם
והרן מכירי דפטור

ובנדון דידן נר' לכאורה שלוי וה שדר בחצר
מעיון הוא גמרא דלא עביד למיגר
שהרי יש לו חצר אחרת שלו וה"ל מעיין שיהיה
בעל החצר חבר פטיל"לוי מלשלם וכיון שכתבו הת"ס
ומעתם ומעפ' שהריף והרמב"ם ורוב הפוסקים ס"ל
דחייב יכול לו' לומר קים לי כתוס' ורבינו פרץ ומהרי"ם
ז"ל ומין לומר שלוי חייב לפרו' כל הסכרות לפי שנילה
בדעתו שהוא רוצה לשלם שכירות שהרי הבכיר החצר
מלוכן ס' תמרי של טמרין ולא נתן לשלח מן החצר מלא
נתן לשלם שכירות וכמו שכתב הרשב"א וה"ל כיון שנילה
בדעתו שהוא רוצה לשלם שכירו"מ לבל השכירו" שישב
בתוכה קודם שהשכירה שהרי כתבו כל הפוסקים בשם
התוס' שאם נילה בדעתו שהוא רוצה לשלם השכרת
אם לא יכיחו אותו לאחר שהוא חייב לשלם כל
השכירות שיטעון וה מין לחייב ללוי כל השכירו' שלא
הלך לבנים לשכר שהוא חצי השכירות על פי בקיאים
של לשלם כל השכירו שהוא כ' שפיר לשכר מין לחייבו
כפי מה שנילה בדעתו שהוא רוצה לשלם
והטעם כיון שהחיוב בא לו מחמת שנילה בדעתו שהוא

דונה לסלם ואם לא גילה פטור שכשיו מגילה אין לך לחייבו אלא אם עיר מה שגילה נדעתו שהוא דונה נסל דוקא ולא יותר

וראיה לזה ממה שכתב הטור ח"מ סי' קנ"ח בשם הלמן על דין מקיף את חכירו מסלם רוחותיו ועמר ניקף וגר' את הרכיבי דמגלגלי עליו את הכל לפי שגילה כדעתו שהוא דונה בנדרים וזל כתב הלמן זל הא דמגלגלי עליו את הכל דוקא כשגדר את הרכיבי ככנין לכל אם גדר אם הרכיבי בקבי לוקמתן לו אם דמי קנים וטעין מטום דכיון דהחיוב בא לו לניק' מחמת הגדר הרכיבי ואם לא היה גודל את הרכיבי היה פטור מ"כ עכשו שגדר את הרכיבי אין לחייבו אלא כ כשיעור דמי נדר הרכיבי. אי דלכנ' נגני אי כ פין כיפ וכמו כן כ"ר אין לחייבו אלא כשיעור גוסס החייב דהיינו דוקא מה שגילה כדעתו שר נה לסלם

עוד מני מימר שמטעם זה אין למייב לנוי כלים לפי שיכול לו לומ לא ניתי כדעתי שפני דונה לסלם שכירות אלא לפי שסשכירה מנלי כימים מעטים ולפיכך שמנה אלו זמן כמה ימים מי שישכור את בתים ומרויח כוה לבן שכרתיה אבל אם היו מומרים לו אלא תן שכ רו ושב אתה בחנות שלנו אין מחמו' היתי יכול מחנה לפי שהוא דונה לסלם שכירות

ראל תזכה שאם יכול לומר זאת הטענה לפי שאין חשוכר רשאי להשכיר אלא כמו דין וה אלא כשטלטלים שכל בקרקע רשאי וכלבד אלא יפני דיניו והוא דעת רוב הפוסקים **ועוד** מטעם שאחר אין למייבו לנוי מטעם שניל כדעתו שהוא דונה לסלם שכירות לפי אלא כמו דין זה שכן נהנה וזה לא נהנה אם אין לומ לן דמייב מחלי טעמא

ראפי' אם כ"ש וק"ו הוא ואם כוה נהנה וזה לא חסר שהוסון כל הפוסקים שהיה פטור עכ"פ אם גילה כדעת שהוא דונה לסלם שכירות אם לא יניחו לו לדור בחינ' מייב כוה לא נהנה וזה חסר דמייב מלן דאמר חייב לפו כ"ש אם גילה כדעתו שהוא דונה לסלם שכירות שהוא חייב מפני לדעת מי שסוכר דוה לא נהנה וזה חם פטור **עכן** יכול פרוחה לדחות ולומר דלדע' התום ורבינו פרץ ומהרי"ח דס"ל שהוא פטור כוה למנהנה וזה חסר הוא הדין דפטור

אפי' אם גילה כדעתו שהוא דונה לסלם שכירות אח"כ דכיון דטעת' משום נדחת הוא כל היכא דלא נהנה נדחת הוא ופטור וא"כ אין לחייב לנוי לסלם השכירות שדר כתו' החמ' מטע' שניל כדעתו אח"כ שהוא דונה לסל' שכירו כיון שהוא נדחת **וכל** זה כשנאמר שלוי זה הוא נכחא דלא עכיר למינר

ולא נהנה מחנו' שמעון אבל לפי האמת נ"ל שלוי זה אין נקרא נדחת דלא עכיר למינר

מפני שים לו חנות אחרת לפי שמעט שים לו חנות אחרת שלו עכ"ו נהנה הוא אין הרווח שרוח מן החנות שיוכר מסרתו בחנות שמעון והוי כאלו נהנה מנוף ה חנות לפי שמינו שום מה שמוכר בחנות א' למה ש מכר

הכית מכ"ר שהכל יודעים דכ"ל מנווים להשתד' כער היתומ' ומ"כ הדר כמותה הכית ה"ל כמלוה דדר בכית דקיימא למגרע ואפיי לשלם שכירות ומ"מ על פי ס' שעל הכית מינו יודע שזה דר בכיתו לא מיבד זכותו בשכיל זה לפי פשוטו שלא ידע המהל' שהנאתו מנעת ליה הנהנה חייב הנהנה לשלם הנהתו למהנהו וזה דין הנהת מצירי וכזה יורה נ"כ רמב"ם

ועוד מפשר שזה שמ' הנהת מצירי לעפיי שלא ידע המהנה בהנאה הנהנה וכמ"ש יימי מפי כשבעלים מיחם כעיר שלא מהנים פקיד ומשתדל מו מפי לא הניח כקיד שלא שהות הלך מן העיר ועמד מיחם אחר והשכיר כיתו כמותה שלומו והשוכר כית מרחוכן ונמנע מהיה של שמעון דמותו רמב"ם חשוב כקיד ומשתדל כער שמעון דמה שכקב רמב"ם שפם מין משתדל כו וכו' לפי שמיד שנרף מהנים בעל הכית הפקיד או המשתדל שלא מפי שעמד משתד' מענמו מפי שלא רצות בעל הכית וכמו שנר' מתוך דברי רמב"ם שהרי לא כת' שפם לא הניח משתדל לשוכרו ולהשכירו וכו' שלא רפם מין משתדל כו וכו'

ומה גם שמשמע כן מלשון שהכיא הרב הפם מרקנטי ז"ל כפי שע"ג שהר הכית ד דברי רמב"ם על מה שלומו ונמ' והשוכר כית מרחוכן ונמנע מהיה של שמעון וכו' וכתב ז"ל ופשק רמב"ם מין מ"ם משתדל כו לא לשוכרו ולא להשכירו וכו' ד דמשמע מתוך לשון דרוקא נכי הא דלמר נמ' והשוכר בית מרחוכן ונמנע מהיה של שמעון חייב לעפיי שלא ידע בעל הכית בשכירות הכית לפי שכיון מרחוכן כ משתדל להשכיר כיתו של שמעון נמנע דכיתו של שמעון קיימא למגרע מיקרי לעפיי שמין הכעלים כמן אפם מין פשם שום מיש משתדל לא לשוכרו וכו' פטור ומ"כ לפשר שלא ידע המהל' בהנאות הנהנה ויפם חייב לפי לדעת רמב"ם וכעון שיש משתדל להשכיר הכית ובעל מצירי הנכורים שכתב שזנחת מצירי פלינ על רמב"ם ז"ל לא עיין כזה כל הנרך

ומלבד כל זה לשון כלתי מפורר שהרי כת' על דברי רמב"ם שהלמה פלינ עליה ומ"כ כתב ז"ל וכבר כתב לעכן שכל הכתים בזמן הזה הם קיימא למגרע עכ"ל כ"מ תוך לשונו שלל שעם מה שמר לעכן מ"מ דברי רמב"ם ז"ל ומין לנו צורך בדברי רמב"ם וכוותי שלמב"ם לא פלינ עם וקנו לעכן בהא מסום דכלי דכל הכתים בזמן הזה הם קיימא למגרע וכדברי לעכן מכל מקום משתדל להשכיר הכית מכל כשהכעלים בעיר כעיר וגם לא יש משתדל להשכיר כיתו הוי כמילו לא קיימא למגרע וכדברי רמב"ם ז"ל

סוף דבר כלע"ד שהלמה מיהו חולק עם רמב"ם ז"ל גם שהנאת מצירי שכתב רמב"ם שלא ידע המהנה וכו' מיירי מוכרם שיתוק עם רמב"ם שכת' שלא מן משתדל להשכיר חכיתו הוי כלא קיימא למגרע ומ"מ מן לחייב ללוי וה כיון שמשמין כעל החנות הניח מם נדל לשכור חנותו

שבא תתאר כיון שכתבו הגה"מ פ"ו מ' על דברי רמב"ם ז"ל וש מקשים עליו ומלשון וש מקשים משמע דלפחות תרי הוו ומ"כ ה"ל רמב"ם ז"ל יחיד שכירתו ומין לוי יכול לומר קים לי כרמב"ם כיון שהוא יחיד **לזה** מקיב ומומר שהרי הנהנו מיש נינות הסכימו לדעת רמב"ם ז"ל שהרי כתו כהנהו מימוכי ז"ל וכ"ל שלם מינו משתדל כו להשכירו מע"ג דמילו הוו כעלים כמן היו מסכימים מותו כיון שמיחם כמן לא הם ולא שלחן הדר כו פטור דהוי כמילו לא קמי למגרע עכ"ל ומ"כ לעפיי שנומר שלשון ים מקשים לפחות תרי הוו כיון שהנהות מימ נינ' מסכימות לדעת רמב"ם ה"ל רמב"ם והנהות מימוכיות תרי מיכול לוי לומר קים לי

ואם להשך שרש שעדיין ז"ל שסכרת רמב"ם היא שכות יחיד לפי שכפי קיסטנדי ומת ההנהה כתוכה כשם מלכיאסף וכן ה העתיק הרב הנדו' מוהריק ז"ל בסוף פ' שם ג' ומלכיאסף הוא שם חכרו רמב"ם ז"ל כרמוכח כהרב הנהו' מימוכיו' ומ"כ שכרת רמב"ם שכרת יחיד

אף מתה מומר לו שעפיי כן מינה שכרת יחיד שהרי דעת הרב כך נמח כתשוב' הכילה הרב הגדול מוהריק ז"ל הח"מ פ' שם ג' מסכים לדע' רמב"ם שהרי כתב ז"ל דעפיי פירש ליש ולא מומר לו דוד כהנרי שלא מעמו נכנם ודר כו פטור עכ"ל וכורמי שטעמו מטעם רמב"ם ז"ל וכיון שהרב כי נמח מסכים לדעת רמב"ם יכול לוי לומר קים לי כרמב"ם והרב כך נמח ד דם ר' דכל היכא דפירש ליש ולא הניח משתדל פטור וכיון שמשמין זה פירש ליש ולא הניח משתדל היה נר' לכאורה לומ' שלוי שנכנם כחנותו של שמעון הנ' שיהיה פטור משום דה"ל דר בחנר חכירו דלא קיימא למגרע שהוא פטור וכמן שכתבתי למעלה כחלק י"נ דכנגנת דעכיד למינר ומנר דלא קיימא למגרע כטור משום ד דזה נהנה וזה חסר

אמנם נר' כיון שמשמין זה כורח הוא ולאינו יכול לכא כלוי לומר קים לי כמי שהניח פקיד ומשתדל להשכיר חנותו לפי שכ"ר מנוח לעיין נתקנת נכסי שכוי ולעפיי שמין כ"ר מנ"ו להעמיד פטוטרופוס על נכסיו משום דלפוטרופא לדקנני לא מוקמינן עכ"ו שם השכוי חנות וכתים וחנויות כ"ר מעמידים להם גנלי ויפים השכר מוכח כ"ר וכמו שכתב הלמכם ז"ל נפרק ז מ"ז נחלות כדין שכוי שנשכה ונרם הרי הוא כשכוי כרלינתא נפרק המפקיד דף ט"ל

ואעפיי שזה שמתו כנמ' כורח הרי הוא כשכוי וכ"ר מנו"ו לתקן עניניו הייט דוקא כורח מחמת שכנת נפשות לכל כורח מחמת חוב ש שזייב ולפיי שמייב שם למלך נקרע יונע לדינת ומין כ"ר מנו"ו לתקן עניניו שכיון שלוי כ"כ כהול לכרות היה לו לצוות לכיתו או לכ"ר שיתקנו עניניו וכיון ש לא צוה הרי הוא מלכר ממונו מדעתו וכמו שכתב הלמכם ז"ל כפ"ו מה' נחלות על דין יונע לדעת ז"ל וכיוצ דין נכסי זה מטלטלי יעיתדו כיד מי שהן כידו עד שיבא ויתבע והקרקעות מי שהניחו שכן כהן מין לוקחין

מצוה שכר גמור לו כדם שהקריב כורים שעורים שכדי כרגום הוא מלכד ממונו ולכידה מדעת אין שם מצוות להחזירו עב"ל

ראב כל"ד כיון שמעון זה יונע לדעת הוא כדין הוא שלין לו מצוה לתקן עניבע לפי שכיון שלא הוה הרי הוא שלכד ממונו מ"מ הוא

ומ"ם כל שמעון זה יונע לדעת הוא עכ כ"ד מצוה לתקן עניבו לפי שכבר כתב הר' יהודה בן הלחם ז"ל בתשובה הביאה הרב הגדול מהרי"ק זללה כפי' לפי שהה שמעון היונע לדעת שפיי כ"ד מצוה לתקן עניבו היינו בהולך בדרך רחוקה ל למקום שלין שיירות מצוות ללכת למקום שזה הלך שכיון שהלך בדרך כ"כ רחוקה למקום שלין שיירות מצוות לשוח כתב לצוות לביתו או לב"ד שיתקנו עניבו הל לצות קודם שילך לדרכו וכיון שלא זה לין כ"ד מצוה לתקן עניבו דלכידה מדעת היא שלכל בהולך בדרך שלין כ"כ רחוקה שלא שהא מקום שהשיירות מצוות ללכת ולכא בכל יום לין דין לצות לביתו לפי שכיון שהלך בדרך קרובה שהשיירות מצוות ללכת ולכא בכל יום לא עלה על לבו לצוות קודם שילך לפי שיכול לצות לאחר הליכתו עד שלין או כתב

איבראי דיש לדקדק על זה החילוק שחילק הר' יהודה בן הר"ם ראם לאיתא ד דשמעי לן ביונע לדעת כין הולך בדרך קרובה או הולך בדרך רחוקה מלי פריך כפ' המפקיד לדב נחמן גבי הם דאמ"ר נחמן מאמיה דשמואל שכוי שנשכה מוריד קרוב לנכסיו יונע לדעת לין מורידין קרוב לנכסיו ורב נחמן דיקים מהלכות הרי הוא כשכוי ופריך התם נורח מאחת מלי לימ' מחמת כרגע היינו יונע לדעת כלום' היינו יונע לדעת ושמואל אמר דיונה לדעת אינו כשכוי ומלי קושיא לימא לעולם דהייבי יונע לדעת ומלי דקאמ' שמואל שיינו הולך בדרך רחוקה וכ נ נמצן בדרך קרובה

ואפשר ל לדעת הר' יהודה בן הלחם הכי ל פריך כגמ' דכיון דמלי דקאמר שמואל יונע לדעת אפי' מחמת כרגע מ"מ כ נחמן דאמ' נורח הרי הוא כשכוי מי הייבו נורח מחמת כרגע בין שדעתו לחלוק על שמוא כין שיהי' דעתו על יונע לדעת בדרך קרוב' ולא פליג על שמוא' אמלי נקט נורח ה"ל למימ' יונע לדעת הרי הוא כשכוי דהם לא שמעי לן כין יונע לדעת לנורח מחמת כרגע

וכיון שכתב הר' יהודה בן הלחם ראמרי לן כין הולך בדרך רחוקה להולך בדרך קרובה דקאמר בהולך בדרך רחוקה שמעו דלין כ"ד מצוה ל להשתדל כעבו לפי שהל לצות מכל בהולך בדרך קרובה לין דין לצות מ"ב בכ"ד כיון דשמעון זה הלך מלילוכה לויניליה שהוא מקום שהשיירות מצוות ללכת ולכא בכל יום אפילו קרוי מלכד ממונו מדעת אפי' שלא הוא לפי שלא הם לצות לכי שמדע שלא הוא לפי שלין שם לא שהם לצות לכי שמדע לוי שלני רב בהמתו

ואין שכנר שעל דעת שכיות נכנס שם וכיון שמעון זה אינו מלכד ממונו מדעתו כ"ד מצוה לתקן עניבו ולכביר חבתו כיון שהוא אינו יכול לבא בא ילוכו מחמת הנזקים התורגמ' וכיון שכ"ד מצוה לבכו' חבתו של שמעון ה"ל ממת שמעון כחבות מי שמניח פקיד ומת דל לבכור חובתו ואם לוי"ל היה נכנס כתוכס כ"ד הין מתחדל להכביד ולוי שנכנס נתרמית ס שמעון הרי הוא כנר כחנר חביבו דקיימא לאנינ וכיון שלוי זה לנחנה מחמת שמעון וכמו שכתבנו למעל' וגם שמעון הכר הוא לפי שהנחתו לאית דקיימ' לאנר' היא ה"ל וס נהנה ונחלכד וכול לעלמא מודו דחייב וכמו שכתבנו כחלק הראשון

ועל מה שכא כשאלה שם יתיב לוי לנחת מן החבות ולית נה לשמעון נעל היכי' לו שיכו חייב לנחת ממנה עד בוא הזמן שהשביר פות' מרשכון שותפו של שמעון כיון שכבר החבות משותפו של שמעון קודם שכבא למה שבגיע לבדון דיין לו מ' כי מלתא דפשיטי היא שלם השביח חבותו של שמוא" ממחת עגמה לו חבותו של רשכון הזה' וכא רשכון נשו זמן השותפות ותובע משמעון שותפו שיחלוקו שתי החבות' כפי הערך שהיו עכשיו שודאי לא וכה בטענתו ונטעמא דמילתא לפי שכודאי שלא שמו החבית בכלל השותפות כדי שיעמו מהם שמורה שהחבית שיכה דבר של פרקמטיא שכלמ' שכבוא הבית בשותפו שלא ודאי שלא שמו החבי' בכלל השותפו' שיהי' לשותף השותפ' למכו' שחורת' נהם ובמוך זמן השותפ' כל מ' מהם יטול חבותו הראשו' כמו שהיה עכשיו כין הזולה כין הוקרא וים לדקדק גם כן מלשון הכתוב בשטר השותפו' שלא נשתתפו בנוף החבית' אלא בשיווי דוקא ופיהיינו למכור שותפות כהם הרי הא כשאלה שכתוב בשטר השותפות זה הלשון עוד התנו ביניה' שיהי' כל מ' מן השותפי' חבותו בכלל השותפו' כדי למכו שחורת' נהם וכו' ומדכתוב בשטר למכור שחורתם נהם משמע שבא למעט שלא יהיו החבית עגמים בכלל השותפות ודמי למה שכתוב בח"מ סי' רמ"ז שמשתף רשכון נתן חרב בביתו לשמעון ולשתו ובתוב בשטר שישתתפו שמעון ושתו בחנר ובכור שבחנר עם פלר בני הבית מעבדו ולעולם ושתפתק בשביל שכתו בשטר מעבדו ולעולם שם ידעו בניו וכותו תשובה דבר זה יכול להתברר מלשון השטר ולפי הנ"ל מדהוכיר שם שמעון פעם למעוטי בניהם שהיהם ע"ב ובכא נמי נ"ד כיון שהזכיר למכור שחורתם נהם בר שבא למעט שיין חל לאים על דעתו בנוסף על חבות כלל

איבראי טיש לדקדק בותח התשובה במה שכתב דמוהכיר לשת שמעון שבא למעט בניה' שהיהם שהרי הוצרך לכתוב ולהזכיר לשת שמעון בביין שהיתה נם לשמעון וגם לשתו שם לא היה מוכיר לשת שמעון בהי דבניו היו יושבים וכותו שכל לשת שמעון לא היתה יושבת וכות נעלה לפי שלין

שבת

מפני שרצת בעל הלכי הוצרך להזכיר מתת שמעון
פנים היש תוכח כתוב וכסימום המגר והכור לפי לם
מיל בע"ה ונ"ע **והרב** בגדול מהדוק
זלקה כתב זאת התשובה כפי
רז"ל מהמת דסיס כסם ספר חזה התנופה שלא
סיים כם פנוי לסיון זל כתוב בתשובות שכתוב חזה ה
התנופה רשכון כתן לשמעון חדר ככית סידור בו שפני
שכתוב כשטר סיסתם שמעון ומתתו בחנר ובכור ו
ובכית הכפם מעכשו ועד עולם פס מת שמעון לא ירשו
בניו זכותו מחיים מדהוצרך להזכיר כשטר שמעון ומתתו
מלה שכא למעט כניסם מחריסם עד כאן

והנה כמה שכתב מדהוצרך להזכיר שמעון
ומתתו וכו' שפשר שביון כזה ס"ס מוב כ
כוונת מי למה הוצרך להזכיר שמעון ומתתו כלומר שלא
יזל להזכיר לא שמעון ולא מתתו מלא לא היה
להזכיר שמעון ומתתו אלא שמעון דוקא

ואיך סיסיה כוונת זאת התשוב' שהכיא הטו"ז זל שפס
כם מה שהקשינו בתשו' שהכיא הטו"ז זל שפס
כ ונת התשובה שלא היה זל להזכיר לא לשמעון ולא ל
לתתו כיונתו לומ' שביון שהזכיר שמעון בנתינת החדר
למה תזר והזכי' שמעון ומתתו בנתינ' הרשות סיסתם
בחנ' ובכו' היה זל לכתו' עו' נתן לו רשות סיסתם בחנ' ובכו'
וכ"שלא ידעי מדהוצר' להזכי' שמעון ומתתו בנתינ' הסיפום
גר שכא למעט כניסם מחריסם שלא לבדם בתנ הרשות
להסתם **ואם** יהיה כוונת כעל זאת
התשיבה בשומרו שמעון ומתתו
שלא היה לו להזכיר שמעון ומתתו אלא שמעון דוקא
כוונתו לומר כיון שבתינת החדר לא היה אלא לשמעון
למה הוצרך להזכיר שמעון ומתתו בתינת הרשות ל
להסתם בחנר לא היה זל להזכיר אלא שמעון דוקא והיה זל
לכתוב עוד נתן רשכון לשמעון רשות להסתם בחנר
וכו' ופס היה כוזכר כן היה יכול להסתם נחננו של
רשכון שמעון ומתתו וכל מי שיבא מכח שמעון כל זמן
סידור בחדר ומדכתב בתינת הרשות אתת שמעון מ
משמע שאעפ"י שבתינת החדר היתה מתנ"גמור לשמעון
ולבניו ולבני בניו עד עולם בתינת הרשות להסתם בחנר
וכבוד לא היה שלא לשמעון ולמתתו ולין בניסם מחריסם
יורשים זכותם **וא"כ** לין מקום להקשות
כוזת התשובה מה שהקשינו בתשו'
שהכיא הטור זל בפי' למה כיון שבתינת החדר לא היתה
אלא לשמעון דוקא **ונחזור** לנדון דין
ונאמר שביון שבתיב כשטר ה
התשובות למכור מחורתם כהם משמע שלא נתתכו
כנוף התחנות **ואם** לנד שפפך בזה הדיוק
ותרנה לומר שמה שכתוב בשטר ה
הם תכו' למכו' מחורת' כהם לא כא למעט שלא נתתכו
כנוף התחנות שלא שכא למעט שלא יוכלו למכו' התנו'
בת ך זמן הסותפות אלא שלא נתתכו כנוף התחנו' נתתכו
ופס הוקרה חנות של שמעון וכא רשכון כנוף זמן ה
הסותפו ותוכא משמעון ס חלוקו התחנות כמו שנתנים
עכשו שיכה כטענתו

אשיב ומה שפי' הכי ים לדקד' מלשון הכתו' כשטר
נתתכו שלא כנוף התחנות שמילו נתתכו

כנוף התחנות למה הפני שלא יוכל להחזיר לים לרעהג
ולומ' שבירות המתי עולה יותר משבירת חנות שלך
דביון שפמו נוף התחנות ככלל הסותפות לין מקום ל
לטענה זו דמה שבירות שייך כאן אלא ולפי זה לא כ
נתתכו בתחנית אלא לנוך הסותפות דהיינו למכור
מחורתם כהם וכנוף זמן הסותפות כל מ"ש חל התנו
בין הוזלה בין היקרה ולין לרשכון חלק בחנות שמעון
ולא לשמעון בחנותו של רשכון דה"ל כמילו השביר פים
את דעהו הני תנתו ולפי הוצרכו להתנות שלא יוכל
לומר לים את דעהו היום לו למחר דמי שבירות חנותי
עולה יותר מדמי שבירו' חנות שלך לפי שסותפים ס
שפמו הדבר שנתתכו כה ים להם לוגמה : וזה נר"ל
בדוק שלין לרשכון חלק בנוף חנותו של שמעון בכוף
זמן הסותפות וכיון שלין לרשכון חלק בחנות שמעון
מ"כ פס נשלם זמן הסותפות וכא רשכון והשביר חנותו
של שמעון פותף שלו הוי הוא כמי שהשבירה לים ר
שיכא שמעון ויוניש למי שדר בחנותו

ונ"ד לא מכר כשטר פס היה בתוך זמנו הסותפו'
או לאחר זמן הסותפות ונמ"ד כיון שיהיה
לאחר זמן הסותפות כין שיהיה בתוך זמן הסותפו' לא
היה לרשכון רשות להשביר חנותו של שמעון לנוך
הסותפות כיון שכבר חלקו כל ממון הסותפות נעת
שכרחו מלוגונה ומע"ג דמדינ' לא היה מני חד לאכור
למכפיה לחלוק כיון שהיה עליהם חוב ספו הגיע
זמן הסותפות עכ"כ כיון שבניהם נתרצו לחלוק החלוקה
קיימת ומ"כ לנבי שבירת חנות שמעון רשכון נחשב
לגים זר ויכא שמעון ויוניש לבני מחנותו ולוי חיי לשלם
לשמעון שבירות של פס שכים שדר בחנותו לפי ה
הערך שישמו מותם בקיסים וגם מה שדר בחנותו למה
שהשבירה לו רשכון שהיה שותפו של שמעון נוך לשלם
כפי הערך שישמו מותם בקיסים ולא כפי הערך ס
שהשבירה מלגו רשכון לפי שהחיוב לא בא לו כשביל
שבירות רשכון אלא לפי שהחנות קיימת לשמעון
מ"מ היומעון להשביר ולפי פס החיו' היה בא לו בשביל
שבירות שהשביר לו רשכון עכ"ל כשהיש שפמו בנמ'
והשוכר כית מרשכון ונמצא של שמעון שעלה שכר
לשמעון וכתב נמקי יוסף כתב הלחם זל שדקדק ה"ר
יונה מדנקט שעלה שכר לשמעון ולא נקט משלם שכר
לשמעון כא למשמעינן דאפילו שכרו מרשכון בפחות
משבדי דמי נוך ליתן כל השכר וכן כתב הטור ונמקי
יוסף כשם הר"יטבא זל

כלל העולה דחייב לוי לשלם כל השבירות של
שלם שכים שדר בחנותה קודם שהוציאה
לו רשכון וגם הזמן שכין שבירות רשכון עד היום ס
מינא מחנותה והכל לפי ערך ס ס מו מותם בקיסי' וס"ל
לוי לנפות מן החנות ולילך לשמעון בעל החנות והנה
לענין חזקה החנות לא נשמעי' כלל עכ"פ שלא
נתברר בשל פס היה חזקה כחוק ח של שלוניקי' אעפ
שפס היה מולקי' הנוד לי על פה שפה חזקה שלא
הקרקע ענמו הוה של שמעון ופשם היה נתון מוכר ה
היהורים שלין דרך התורמים לשוח שם ומ"כ שלין לוי
יכול לטעון נכנסתי נפשות כדי שלא יכנס בתוכה
תינר

קונך מחר או שלש יבואו הבעלי מוכיס התוגרמי לדוד
בתוכה כי אין דרך התוגרמים לשבת שם ומט כן מייב
לו לשלם הסכירות וכמו שכתבתי כך נמ' לי להלכה
ולמ עשה יכה ברך המלך שדובי מורי ורבי מוהר
נרק היכם השלם פיני ועוקר הרים הרב נלו מצב ה
העניקני מלחמו לחם תלמידי ויורני כדרך טוב וילמדני
ביד ה הטובה עלי והודמנותיה מרעה מלים יעמני
מלפי התורה נפוני עולם היושבי על דין להורות את
בני ים הרבני המוסכקי נלו ומס תחנם משנה במעגלי
צדקה למען שמיה יכפובי יורובי את הדרך מלך כם
נפש המתפלל בעבר ונלי מורי ורבותי
ומוחתי נגמר לת דבריכם
טבתי ככמפלר יונה זלהה

סימן ב

בל בני מילי מעלייתא שכתב החכם השלם
מחר נעלה הפוסק נלו לימא לחים ולא
לכשוף ומה מחר מתוק לחכי הנרפליתיו הן בכל מה
שנשם ונתן בספרי הפוסקים הסייבים בנדון הלז לא
הניח דוית שלא נשתטח בו וכשמת שכל מה שנשם ו
ונתן בספרי הפוסקים ראיתי לחחר העקידה והעיון על
כל פרטיו שכל חיך מטוענם לחחר לי לי

וראיתי להוסיף מעט קמח מבדי בקנת ד
דברים הסייבים לענייו הדין עם
שכלמת החכם הפוסק נלו הפלינ לעשות וזה שלי ו
וה שלי יעזור לי ונקודש שמזכי"מ שנר לענין הדין כאתי
לתרץ מה שהוקשה להחכם הפוסק נלו לדעת הלח"ם ד
דס"ל דטעם הפטור לנו משום שני טעמי משה דפריך
בפ' הנזול דף נו ב"כ **והנראה** לתרץ דכיון
דקשה להמ"ס עדיפות וכחנר פייך הך
עדיפות מנ"ם קאמר תלמודא דין למ"ד כיתא וכולי
וכשלמא לפי כמ"ש דר' הונא לא היה מזכר חנר הוה ש
ניך למפרך הך קושיא מכל כיון דמזכרה חנר וכחנר
פייך הך עדיפות שכת הלח"ם זל מנ"ם קאמ' תלמוד'
כן ל"מ כיתא כו' **עוד** כתב החכם הפוסק נר
זל ועם שהלמה וכ"ז יהוחם נחלקו וכו' עד ו
ולפנרתם שפשר דכהחיא דקילקלא דיתמי נמי מיכא
הכלה לפי שתיקנו הקילקלתא כו ע"כ הנה כזה ראיתי
לשונו קנר מאד דהא לפי המסקנ' דשמ' בנמר' קדמונאי
הוו יתבי דייני ויהבי ליתמי דבר מועט וכו' מיבנרי'
לומר דמיבא הנשם דתקון הקדמונים שכיון שהם היו ש
מוכרין מותו המקום ע"כ נדיך להעלות לחם שכר כמו
שהיה קודם לכן ומיבנרך לומר שתקנו הקדמונים כי שלפי
דעת המקשה דפריך לימא שכר רב נחמן וכולי
מם ר"ל לדעת הלח"ם זל דלא קמחייב היכא
דליכא משום שחיה כנון שכיבי ותבני שלא
משום דקמחסר לה בשחרותה דשמיתה וכמו שנזכר
בדבריו זל ומשום הכי קמחייב לה מכל היכא דלא ק
קחסר לה ולא מידי לא קמחייב ליה הלח"ם ולא כלום
ומנ"ם פריך שפיר נבי הקילקלתא דיתמי וכו' משום ד

דבקילקלתא לא היה עביד לה שום נזק כלל ופריך
לימא שכר רב נחמן וכו' זה נר לי לדעת הלח"ם עם
שכחתי שימו מיכל בזה תירוץ לדברי הלח"ם ורבי יוסי
מחר מיעמיק כה"מעיין **עך** כתב ומ"ם שכמקי
על דברי הלח"ם ומסתייע מהם דלמיכין
מנלגלין עליו את הכל לא ירדתי לסוף דעתו וכו' וכ"ל
ממ"ם הרב הנמקי מהם דלמיכין מנלגלין וכו' לאו מהכי
דיקוק מיתי לה ופסיט שפיין מהם ומיה כלל לא לשון
קנר שוה דנקט בלשנו וכוונתו למ"ם עיד כשמיו
זל וכדמשמע מתוך הסוגיא דנמ' משום שחרותא
דלמיתא שהוא חסרון מועט מנלגלין עליו את הכל
ע"כ ולכאי מהם דלמיכין מנלגלין שכת היינו מ"ם כ
כשמיו דמשו שחרות דלמיתא מנלגלין עליו את הכל וה
ראיתי לתרץ לזה ושאר מה שנשם ונתן לפי ע"ד היש
נכון ונאמת ומיין לפקפק

ועתה מכא למה שנוע לענין הדין ומ"מ
מראיתי להביא הפוסק נלו שכ"ל לדמות
זה ליונא מדעת בדין קרובה שכ"ד מנוין לתקן עניני
וכיש ראיה מתשובת הר' יהודה ן' הלח"ם זל שכתב
קרוב מוהרי"ק זלה בפ' לפש ולע"ד נר שכוונת מחמת
שוב מיו לכ"ר עשק בנכסיו כלל וכע"ג לפי כמיו ד
דקבירת מחמת כרגא משום כהול קפריך היינו יונא
לדעת וגם הרמ"כם לא הזכיר שכ"ד יורדין לנכסיו שלא
בכורח מחמת נפשות והנה היונא בדרך קרוב וכמקום
משמירות מנויות שכתב הר' יהודה ן' הלח"ם זל שכ"ד
מפרנסים משתו וכניו וכו' היינו לאחר מיתתו ששמעו
ממת שכך כתב זל ולפ"ז יעיש מקום שנהוג שו נשם
דומה למי שנשתטה בתלוס שכ"ד יורדים ויכין משתו
וכניו וכו' ע"כ ונלפ"ז בשום מקום למי שיונא כורח
בדרך קרוב לו במקום שהשמירות מנויות ועודנו עומד
עם מיסניתו ב"ד על עניניו בשום מוכן וכיון שכן אין
על ב"ד לפקח כלל כזה שכר ולקלן ומ"ב מזכנו על כל
הנדדין היתחייב לו זה בשכירות החנות לו לא והנה
כפי מה שכתבנו ההנהות בשם נאכ"ה והביאו ומ"ב נלו
כתו דבריו שכתב שלם אין מתתר לשוכרו לו להשכירה מע"נ
דמילו הוו בעלי שכא הוו מוגרי להם כיון דליתא
הכא לא הן ולא שלוחן שדר בו פטור דהוי כלא קיימא
לגנרא והנהות מיימון הביאו דבריו בשתמא ולא כתבו
פיש מסיכין נם הלח"ם נר נמא וכיון שכן יוכל לומר לו
קים לי וכו' שלא להוציש ממון ממנו **אלא** שיש
עדיין לפקפק בזה ולומר שדברי
היכם שלא על מ"ם הנ"ל דכאנר דקיימא לגנרא נדיך
להעלות שכר מע"נ דסוי נגנרא דלא עביד למיגר ועלם
כת' דשם אין מתתר לשוכרו לו להשכירה מע"נ דמילו
הוו בעלים שכא הוו מוגרי ליה כיון דליתנהו
הכא שדר בו פטור ע"כ ונטעמא דמלתא הוי משום דהוי
שדר בו נגנרא דלא עביל למיגר הא שם היה שדר נגנ'
דעביד למיגר לא חיישו לומרים שיהיה פטור וזהו ש
שהכילו הנהות שדרי דבריו שכתב שמיך על מ"ם נשמ'
דכאן פשק כרב שלפם וכו' ומע"נ דכשנהות מיימון היש
בן מ"ם על דברי הרמכם דמילו שדר בנגר דלא עביד למיגר
כתבו בן ופשנש זאת נר מוכרחת נדנרי דמל"כ תקשי

לרבינו מאי דאמרינן בכתר הרגל שטובר בית מלוכה ונמצא שהוא של שמעון מעלה שכר לשמעון וכו' ושלטי הגבורים הקשה עליו מזו ותרץ שם ז"ל דהתם מלוכה משכירה חציב מסתדל של שמעון עכ"ל

הר' ראח ירצה כמה דכריס שלו ליחוקים מן השכל דכיון שמלוכה זה גזלן הוי ס שהשכיר מה שאינו שלו וכמו שהוכיח הנמקי יוסף כשם גזלן ע"ם אין חשיב מסתדל לו מלה גרמה לע"ד דמ"ש בגזלן דמעלה שכר כו' מיירי בנכרת דעבדי למיגר ומכלה מיירי כדלא עביד למיגר דמ"ג ע"מ שם היה שם היה לכם כדברי הרי"ף וצריך להעלות לו שכר היינו דוקא בזמן שהוא כעיר מכל כפי"ך ולא הניח מסתדל לאינו צריך להעלות לו שכר כיון דהוא כמי הוי נכרת דלא עביד לאיגר והרא"ש תירץ שלא כר נמח כר' כהדי דמיירי בנכרת דלא עביד למיגר וק"ל וכמלמנ"ג ז"ל דהוי גזל דעביד לאיגר שם יגילה כדעתו שרוצה לתת שכירו הכית לשותף שהיה כמשקופיה מ"כ צריך להעלות לו שכרו משלם כפי מה שהוה שכרות שלו שמעיות לו כפי שומת בקיאין ואין לשומת השותף שהשקופיה מ מעלה ומוריד כיון שהשכיר מה שחינו שלו שכבר מלקו כל החנון וממילא השותפות נתבטל וכן כתב הטור מכת' הלמ"ם כשם הרי' דלפי' שכר מלוכה כדמ"ש קלים מעל' שכר לשמעון כמו שטוברי' שלו כתי' ולא מני למר בשכור היתי שהכית היה של שמעון ולזו ידעתי מיה לי לתת שכר מנוכה לא נכנסתי בו וכ"כ הר' טבצ"ם ע"כ

ור' איתי שהחכם הפוסק הכיה ראיה לו' שאין לחייבו אלא מה שגילה כדעתו וכמ"ש ראיה ממאי דכתב הלמן ז"ל הא דאמרינן עלים את הכל דוקא כשנדר הר' בכנין אבל אם נדר את הר' בקנין אין נותן לו אלא דמי קנים כו' ע"כ ולפי זה הנדון דומה לראיה דהתם גילה דעתו שנריך לשמור את שדהו כוה ולפי זה הוה עביד לה היאו אותו הנדר בקני הוה עביד לה ס"ס ס"ס עושה כשדהו מה שהוא רוצה שמיר פחותה שני לה אבל הנכל כתוך מכירו כיון שאלא רשות יכל לא כמיניה לומר ע"ד זה נכנסתי כיון דקמחסר לה לחברים ויהיב לה כפי שכירות הכתים כן נראה לי

למ"ד מנ"ל דכ"ד כיון דגילה כדעתו לשלם צריך לשלם כפי מה שהוה החנות

ויש לחקור אם יתחייב מזמן שגילה כדעתו ואילך או דילמא לאינו כיון דהשתא ניחא ליה לאינו דמעיקרא נמי ע"ד שכירו יכיר ואפי' לא היה מגיעה לו אלא כשכר הוה לוקח אותה ונותן השכירות

ונראה ע"ד שכל עוד שלא חגיעו ללוי זה ג גילוי דעת בכך אין לומר כיון דהשתא ניחא ליה לאינו מעיקרא נמי ניחא ליה להניח ממון מיניה ורמיה נראה לי מאלו דאמרינן כפר' אלו מניחות על פלונתא דאביי ורבא דיחום שלא מדעת וכו' ת"ש עדיו הטל עליהם ושמא הא בכי יותן נתנו תעפי שמא מיהו בכי נותן שמא מאי לאו משום דלא מעיקרא נמי ניחא דמשלמי מילתא דרבא ורבא דלא ניחא ליה מעיקרא נמי ניחא ליה ומקשה לרבא ורבא דלא שמא התם כו' והלכתא כותי דאביי כשעל קנ"ם ולדעתן שעמד בכריתה הוי מחוסר

דלא מאיגין כיון דשגילה מילתא דהשתא ניחא ליה מעיקרא נמי ניחא ליה **ראין** לו' דאין לחלק בין דאין לחלק עניינים לחלות מטומאה ושהר שהרי כעל התלמוד לחזר מפיהם אלו חיים הקשו לרב' מהיכי כריתה והכי קיימא לן כוותיה דלוי טעם מהשת' שלא מדעת דלא מאיגין דכיון דלכי יבא מיתם מהשת' הו' דמיתם אף אנו נאמר כל' דלא מאיגין דכיון דהשת' גילה כדעתו שרוצה לדור בשכירות מעיקרא נמי ניחא ליה כהכי **ואפי'** שהיה מקו לומ' שכיון שעיקר כוותו החנו שוה נהנה שעם מכרתו למכור עם וכמו שכן בשלה לשפר לו לומר שאלו לא היה צריך אליה כלל ולא ע"ד שכירו נכנם וכיון שלא הניח מסתדל עם שיקשה כעדו הוה ליה כהיה דרלה והלבן דלין צריך להעלות לו שכר הילכך נראה לי להלכ' דמשעת גילוי דעת כשכירו ולילך הוא המוטל על לוי לשלם השכירות ולא קודם לכן ומשעת גילוי דעת לוי ולילך הדין הוא שישלם השכירות משלם כמ"ש החכם הפוסק נר"ו ולמעשה יבא פה דכרי מורי ורבותי נר"ו הנעיר יוסף ן עזרא

סימן ג

שאלה ראובן ושמעון היו שותפי בדירה אחת והיה בדירה הנו כתים עליות ותחתונו' והיו מתחלקים כהם ראובן ושמעון כוה הלוקח שכר כמה שנים היה לראובן דר בעליונות ושמעון בתחתונות וכנגדן היה דר ראובן בתחתונות ושמעון בעליונות ועל דרך זה היה חוזר חלילה וגם ראובן שהיה דר בעליונו' בזמן המונע בו לדור כהם והשכיר הכתים העליונות הנו' ללוי בער הומן המונע לו לדור כהם ונטל ראובן כל דמי השכירות מוקדמי בער כל הומן הנו' והיה כל זה מדע לשמעון שותפו ולא מיחה בו כלל לאחר ימים כ כתך ומן השכירות מכר ראובן הנ"ל לשמעון שותפו כל חלק המגיע לו מהשותפות הנתים הנז' שהיו בשותפו ביניהם כדין כל מכירות שבעולם ונמחל השכירה כ כדין ובהלכה ולאחר שקבל שמעון שטר המכירה נא וענער על לוי שיפנה וירים הכתים כי עכשו הם שלו שקנאם מראובן שותפו ולוי טוען ואומר לשמעון הנ' כי אין לו רשות להוציאו מן הכתי' כל משך זמן השכירו הנו' וכראיות שמעון כי אין לו טענה על לוי חזר על ראובן המוכר הנו' וטוען לו מה שיעשה עם לוי שיפנה וירים הכתים או יתן ויפרע לו דמי השכירות מהכתי' מהיום וראובן טוען שלא מכר לשמעון אלא הכח והזכות שהיה לו בכתים לא כח וזכות שיש ללוי בהם והכתים היו ללוי בתורת שכירות עד זמן זה ונטל המעות מוקדמים כמודע לו לשמעון שותפו הנ"ל יעכנו מורנו הדין עם מי

תשובה נר' שהדין עם ראובן המוכר וקודם לכ דבר אומר כי נר' פשוט שאין לו מעוכב כל היום העליונו' מכר מהבתים היו בשותפות ביניו וביו ראובן שותפו ועדיין לא חלקו הבתים שמעפי' ניחא לראובן

לרמוכן ושאינן השותפים הללו חלק בכל מקום ומקום
שכנוף הבתים כל זמן שלא חלקו הבתים וגם הוכרר ח
חלק כל ח' ומי מהם עכו"ם כיון שהחזו כיהם שוה ירוד
בעלמא ונוח בתחתונו' ואין כל ח' מהם והחזיק כפלו
זכה כל ח' מהם לדור בחלק הנוגע לו לדור כל מתך זמן
התנאי אפי' התנו כיניהם ואם ח' מהם לבטל התנאי
בתוך הזמן לכ"ש דאם רצו לחלוק לאחרי מ"ל בתנו
לחלוק לזמן מה וזה כל פעמים אין נזכר לרבים: וכיון שזכה
רמוכן לדור כעליונות כל מתך הזמן הנזכר לו לדור כהם
יכול להקנות וכותו לכל מי שירצה ויכול להשכירם
או למוכרם ואפי' אם כח מהשותפים בשעה שנזכה רמוכן
להשכיר הבתים וערער עליו שלא ישכירם לאיש פלוני
אלא לו מפני שהיה שדין עמו אין כיון שלא מיחה
בשעת השכירות שוב אינו יכול למחות וכמו שכתב ה'
הגדול מוהר"שדם בחשן משפט סי' שכ"ח ס"ק ל"ה
שעם וכ"ם כנ"ל מפיק כל הבית של שמעון כי גם
לרמוכן היה לו חלק בגוף הבתים כמו שהיה לשמעון
אותבי' כהם וכיון שפיק לשמעון טענה על רמוכן על
השכיר הבתים לאיש פלוני אלא דין ודיין שפיכו י
יכול להוציא את לוי מן הבתים בטענת שעכשו הם שלו
מקנאם מרמוכן שותפו משום דלא עדיף מנכרי דאמרי
מחמתים שהרי אם כח רמוכן המשכיר בתוך ומן הקנוב
אשר השכיר הבתים ללוי להוציאו מן הבית לא מן כל
בתיהם וכמו שכתב הטור ז"ל סי' שכ"ב ז"ל המשכיר לאכרו
בית או חנר או מרחץ וכו' לזמן קנוב אינו יכול לחזור
בו ולהוציאו תוך זמנו אפי' אם נפל ביתו של משכיר שאין
לו מקום לדור בו ואם הקדים לו השכר אפי' לזמן מרובה
אינו יכול להוציאו עד שיכלה זמן כל השכירות שהקדים
לו ע"כ וכתב ה' הגדול מוהר"י קאנו ז"ל סי' ס"ב הטור ואם
הקדים וכו' הוא אפי' לא שכרו לזמן קנוב כיון שהקדים
שנות ונדיך להניחו עד שיכלה זמן כל השכירות ש
שהקדים לו מ"כ כ"ם כנ"ל דאיכא תרי טעמי זמן קנוב
והקדים שנות שדמי שמין רמוכן המשכיר יכול להוציא
את לוי מן הבתים כאשר מוכן והוא הדין שמעון הכא
מחמתו וזה פשוט

אמנם מה שיש לעמו'
על הוא מה
מכירת רמוכן

אשר מכר לשמעון שותפו הבתים אשר הין משכרי' ללוי
הוים מכירה אפי' לאותו זמן אשר הין משכרי' ללוי וחל
המכר אפי' לאותו חלק אשר ללוי בבתים ומ"כ סייב
רמוכן המוכר לתת ולפרוע לשמעון הלוקח דמי השכרו
אשר קבל מלוי משעת המכירה והלאה או דילמא לא
חל המכר על מה שהיה מושכר ללוי משום דשכירות ל
ליומים ממכר ליומיה והוה ליה שמותו זמן שהין הבתים
משכרים ללוי אין הבתים של רמוכן ורמוכן לא מכר
לשמעון אלא הכח והזכות שהיה לו בבתים לא בח
וזכות שיש ללוי השוכר בהם

ואחר עמדת על אמיתת הדברים נראה
שהדין עם רמוכן ורמוה מהניא עובדא
דרב מרי בר רחל בפ' מיזהו נתך ע"ג דמשכן להוא
גוי בית הדר זכות ההוא גוי לרבא נטר רב מרי בר רחל
אתא שקל אגר בית אמטיה לרבא אמר ליה הא דלא
אמטי לאר אגר בית עד השידנא משום דקתם ם

משכנתא אתא לי בעינוי לשלוחי לא אני מסלקי ליה
אתא מיסקול אר אגר בית ע"כ והקשו נהים זל
דמתך עוכרת משמע דיכול אדם למכור מה שהשכיר
כיד לאחרים וכן משמע בפ' משקלי על כל פעמים
משמע דאפי' יכול למכור מה שהוא ממושכן כיד אחרים
דאמרי' התם אדה זו משכנתיך לך לכשאפדנה מתך ה
הקדם קדמה וכו' משמע בכל זמן שהיא ממושכנת אינו
יכול להקדים וכיון שאינו יכול להקדים אינו יכול
למכור דהקדם ומכר טעם אחד הם . ותרגו התום'
זל דמה שיתר על המוב יכול להקדים ולמכור אבל נוב
תחל'חוכו ומה שאינו יכו לדור בו לפי שהקד' מעורב בו
ומכר הכית ויקח זה אגר שנתן עכ"ל וכפ' משקלי דף כ"ט
ביאור התום' זל תירוצם שכח שים לשוכר בבית אין המשכיר יכול
להקדימו ואם הקדימו לא הל ההקדם הבא ואפי בכ"ד
לא מכר לרמוכן שותפו אלא מה שיתר עליכם וזכות
שים ללוי השוכ' בבתי' לא הכח והוכו שהוא לו ללוי בהם

ואעפי" שהתום' זל בפ' משקלי תרגו לקושיתם
תירוץ כ' דהכא י"ל דהתם ו שהוא ממושכנת לך
דמשמ' שאין יכול להקדים מה שהוא ממושכן כיד אחרי
מיירי בקונם וכח המשכן לשומרו על המלוה וגלהכי
לא אפי לשמור עלין כל זמן שהוא ממושכן כידו והיש
דערכין בפ' משקלי על מיירי בהקדם ממש והקדם
ממש יכול להקדים אפי' בעודה ממושכנת כיד אחרים
ולפי זה התירוץ משמע דיכול אדם למכור מה שהוא
ממושכן כיד אחרים עכ"ל כיון שכפ' לאיזהו כתך
לא הזכירו התום' זל אלא התירוץ הראשון קושטא ד
דמילתא הכי הוא דאפי' השכיר יכול להקדים לו למכו'
מה שהוא ממושכר ומושכן כיד אחרים ומה שתרגו התום'
תירוץ אחר הוא דאפי' נימא דיכול להקדי' ולמכו' אפי'
הכא לאמיי מכל לעולם קושטא דמילתא הוא דאינו
יכול : אי נמי אפי' נימא דהכא הראה ו שמכנתיך לך
לא קדם כלל כתוך הזמן אפי' הכי מיכ' לאמיי ולמוקמי
בקונם שכל בהקדם אינו כן שאינו חל על כח שים ל
לשוכר שכל על השכר חל ויש לזה ראיה מתום' דנדרים
פ' השותפין שכתבו שכל אם הקדימה הקדש נמי חל
ההקדש אם שוה יותר על החוב ע"כ משמע שאפי' ל
לתירוץ זה לא קדמה אלא על המותר שכל כנגד החוב
לא קדש ש"כ הכא נמי כ"ל לא חל אם שוה על המות'

ומלבד זה נל ע"ד דנ"ל לכ"ע לא היה ל
לרמוכן כח למכור הכח והזכות שהיה
ללוי השוכר בבית כיון שהיה השכירות לזמן קנוב תדע
שהרי ים להקשו" על מה שתרגו התום' זל בפ' מיזהו נתך
ומשמו דטעמא דפריך בפ' משקלי על הוא משום דכח
ההקדם וכח השוכר מעורב ולהכי פריך היכי דייר בית
במעי"קלי דכיון שהיה רפ' משקלי על כל שהי' עובדא
דרב מרי בר רחל מלי למימר משום דמטייה ל
לרבא אגר בית ואמאי מלי למימר דהגך נמי מעפ"
שאינו יכול למכור כח שהיה לרב מרי בר רחל בבית עכ"ל כיון
ליה המותר וכמו שכתבו התום' זל בפ' משקלי על זל
והיה דפ' מיזהו נתך וכיולים המותר וכו' וכיון שהשות'
מכור נמי' דהכא נמי כח רב מרי שהוא השוכר וכח

דכל הלוקח מעירכים ולי"ל למטייה ליה לרבה מנר
ביתא מיקרי כ"ת ולכבי למטייה דב מרי לרבה מנר
ביתא של סנים הבלה ומ"ב קס ממאי נטר דב מרי מתא
דלא למטייה והרי חל המכר משעה שמכר הגוי הבית
לרבה על המותר מדמי המשכונה אפי' שהיתה ממושכנ'
ומ"ב דב מרי ורבה הוו ס"ס כבית ומחני כרבית מלא
ורמי דכל ומן דלא מני מסלק ליה כאיו הוא ליה כמכ'
ממש כיר השוכר לאותו זמן ולא חל המכר שמכר ה
המשכן לאותו זמן כלל אפי' על המיתר ולכבי כיון דעד
שתא נח מני לסלוקי לא חל המכר על לותו הזמן כלל
וגוי לא מכר ליה לרבה שלא משם והלאה המותר לא הצ'
הרשכונה דלם מכר לו השנה הראשונה מיהא מכור מי
נמי סבר ב"ת מרי הכי דלא מכ'לו לרבה שלא משם והלא'
המותר דלם מכר ליה מהשתא לא חל המכר אפילו על
המותר הכי נמי כ"ל כיון שהיה השכירות לזמן קנוב
לא חל המכר על לותו כח שים לשובר אלא על השלר
דמשתא לא מכר רלוכן המוכר למעין הלוקח אלא
מלותו זמן שלין לגוי השוכר כח וזכות בבתים ולילך
דלם מכר רלוכן למעין כח שים לגוי בבתים לא נו מ
מכור דיהוי כמוחר דכר שלימו שלו

ודקדוק זה היה אפי' לתרון שני של תום'
דפ' לעש' דכיון דהקדש ממש

דהוי כעין מכר חל ההקדש על שדה המושכנת מ"ב
ממאי לא למטייה דב מרי לרבה מגר ביתא של שנים
נים והדי חל המכר על שדה המושכנת מ"ל ולמא
כיון דעד שתא לא מני לסלוקי לא הפקיע המכירה כח
של רב מרי וכן יש לדייק כן ממה דהוה ס"ד דתום' ז"ל
בקושיתם וק"ל ' הרי שלכל התירוצים שין ההקדש אלא
המכר מפקיע כח השוכר כל זמן שהיה השכירות לזמן
קנ ב ולא חל המכר על לותו הזמן הקנוב כלל

אבל קשה דלם מ תש דכל היכא שהבית
שכורה לזמן קנוב לא חל ההקדש מאי
פריך כפ' מסקלי עלי הקדישו מכיר היכי דייר כיה ב
כמעילה קאי ומאי קושיא נימא דמירי שהשכירו לזמן
קנוב ולהכי לא חל מעל לקמן ר"נטר כתבתי דמירי אפי'
לזמן קנוב ואפ"ה פריך שפיר ' עש

ונראה דלא מני לאוקמי כהכי משום דמ"ב מיך
קשה דמעלה שכר להקדש והלא לא
חל המכר לשעתו כלל עד עבור זמן השכירות ומיך
לחלק בין שכירות למשכנתא דמ"ב לאאי הוצרכו התוס'
כפ' לעשי לחלק בין ההיא דפ' מסקלי עלי להא
דשדה זו שמשכנתי לך **הכ"ל** העולה דכל שכירו'
לזמן קנוב הוי כמכר נמור לאותו זמן הקנוב וכמו שכת'
הלם בתשובותיו כלל מ' ונדולה מזו כתב הרב הנדול
מוהר"שדם ז"ל כח"מ סלו סי' תט"ו וסי' נ"ח שלם שתיקרו
הכתים יכול השוכר הראשון להשכירו לאחרים והדיוט
שלו שכירות לזמן קנוב כמכר הוא וכן כתב הרב ה
הנדול מוהר"ם ז"ל כח"מ מתשובותיו סי' ס"ד וז"ל הדבר
מפורש שהשכיר החמת הבי למעין לזמן קנוב ומלתא
דפשיטא היא השכירות ליומי ממכר הוא וב"ל כמו
מכרו למעין עד הזמן הקנוב עכ"ל

אב כ"ד נמי הבית שהיתה שכורה ללוי לזמן

קנוב הוא ליה כמכר הלם לן לרתון כח
כתתים בפ' תו הזמן כולל מלא דוקא נתוך הבתים לכל
לא כפירותים **ובש** שהקדישו לא הפיעו
דלכילו לא השכירו לזמן קנוב
דיכו כהשכירו לזמן קנוב ולין למשכיר כח נ"ב כ"ל
מן הירושלמי שהשכילו התוכפו' כתים כ"ם תכים שנדרו
ונפ' מסקלי עלי ' ז דבור המתחיל הקדישו משכיר
וכו' והכיאו הלשם בפרק השואל דף

ראע"ג דהתום והלשם בפ' השותפים שלשה ד
דפליגי על הירושלמי מ"מ הני הם מודי'
שלם הקדישו במעות שין למשכיר כח בבית כנגד שעור
המעות שהקדישו ומ"ב הכי נמי ב"ל וכ"ם לדע' הלשנה
ז"ל משם הר"יונה ז"ל ולו דנ"ל ירושם בפ' מרם ומוה נתיב
יט מ"ם וז"ל מכל הלשנה ז"ל כתב נשם הר"יונה כי ש
שכירות קנוב ליומי והוי כמו מכר ולימו יכו' להקדיש
משכיר וכו' עד מכל מלם משכיר לו בית זה לימו יכול ל
להקדישה כלל עכ"ל הרי שכתב שהשכירות הוא כמכר
ממש ושין המשכיר יכול להקדיש וכ"ם שלין יכול למכור
וכ"ל כיון שהשכיר הבית לזמן קנוב ועוד שהקדיש ה
המעות ועוד שהיה בית זה מ' דלכ"ע דשין למשכיר כח
כלותו חלק בים לשכור כח וזכות בו ולא מכר רלוכן ל
למעין אלא בכח והזכות אלו היה לו בבתים לא כח
וזכות שהיה ללוי בהם וכיון שהקדיש למעין בבתים ו
ונמכרה המכירה כדין והלכה וגם שמעון לימו מעכר
לוכר שלימו רבן כמכירת הבתים אלא שכח לו מיקום
אחר מ"מ פשוט שלין כדברין כלום ומיהו למעין לשלם
לרלוכן כל דמי המכר בשלמות הנולה לענית דעתי
בקצתי כלפי דעת ותבונה שבתי בכמה"ל יענה זלהם

סימן ד

ראיתי מה שכתב החכם השלם דמיל מטעין
שיש עיכל שיש נפיק ולא
מחזיק טובתה לנפשי ובלמת שמחתי שיצא שמחות
בדלו יוסר שנותו וקילוסו יהיו כמותו כיוצא לעבד
שהייתי יכול להלוין בקצת דברים המונעים כדב זה
ובפרט שכבר כתבתי למנדילנוסול בדבר המונע בדב'
זה וכתבתי למון הלשם בפ' השוא כפ' הירושלמי מבר
הבית הרב ז"ל שם מ"מ שין הכנאי מסכים לכך זה לומר
לענין דיני **ואומר** דכל מה שנתב הח"
כלו לא היה אלא לומר דזכה השוכר בכל
ימי השכרו שם קנב זמנה מ"מ שכירו' דהיינו ל' יום
מן שם הקדישו מעותיו דקול השכירות נקנית בכסף
לבדו וכמו שכתב הלשבם ז"ל בפ' מי שהיה וכ"ם ה
היכא דתיכף ג"כ חיקה שהשוכר עומד בתוך הבית
דשין כח ביד הלוקח להוציאו משום דלא עדיף הוא
מנכרא דאמרי מחמתיה דהיינו המוכר דלא מני לסלוקי
עד תשלום ימי שכירותו וכמו שנ' מעכרא דרב מרי
כר ואל תכל לומר שלם הלוקח לא ידע מכל זה שהיה
מכורה לשוכר בעת שמכרה לו מ"מ שהיה שכורה מכל מ
מיהו יודע ספרא ועדים שכרו למשכיר ורמי דיכול
לחזור כו הלוקח דלא מהדין כזה דהוי מטעם דמקש

טעות וקיל"ן דאין הנאלה לקרקעות ומפ"מ ביטול מקח ל
לדעת הרמ"ך והרמב"ם אלא דמדברין דהוי כעין מום
דאלו אם ראובן מכר כיתו לשמעון אחר היה שכורה ל
ללוי כמאה זוזים וכבר קבל כל דמי השכירות נמצר
בזה דהמכר קיים הא ודאי לא מדברין דלמאי לקמ זה
הבית ודאי אלא לקח אלא להסתמא מיד ממנה ואם ל
לאח"ז הוא שיסתמכו יורשי וכהא לא ים פסק
כלל לע"ד דנתבטל המכר אלא מפ"מ כ"ד שכח כשאה
שכל וה כ דע לשמעון אותו ואם מיחה משמע שלא ם
מירוע היה הדב' לשמעון אותו הלוקח שכבר קבל דמי
השכירו מקודם מיד המוכר ומ"כ ליכא למימ"ד דמרעת'
דהכי קבל עלין דהני כמו שמוע שיש מום במכר ונתנ
לקחת אותה והכא נמי יש לו"ד כיון דידע שמעון הלוקח
שזה קבל דמי השכירות ואם פ' שיתנו לו דמי השכירו'
שקבל המוכר נימא דמדעת' דהכי לקח אין ליטמ"כ
דיכול הלוקח לומר מני אם לא התניתי דהייתי שכור דכיון
שאני לוקח הבית מעת ג"כ השכירות שלי הוא ואומרב"
דמיבח הוא דאם הבית שלי שלא תשכל את השכירות
אעפ"י שהיה מוקדם כידך דכשלמח לגבי השוכר פשיטא
דלית דינא ולית דיינא דאין לו הלוקח עליו מום תביע'
קלה ומירוה לומר תן לי שכירות הבית וכדאמרי לעיל
דהרי לגבי דידיה היא מכורה ליומיה מכל לגבי המוכר
ים להסתפק מה שכתבנו דאם הלוקח יכול לטעון נגד
המוכר דהוה ליה לאתמויי שדמי השכרות היא שלי אם
נימא ל"כ דללוקח הוה ליה לאתמויי כיון דידע דדמי
השכירות ככר קבל המוכר ומדלא אתנה שכר וקבל

ונראה לי לדין כדכר הזה דמוי הלי דינא כדי
המע"ה וכיון דליכא למימר הכי והכי אם
נתן דמי המכ"י לומ' המוכ' כיון דידעת שכר הקרקע לא
דמי שכירות למה לא התנ"עמי שתחזיר לך דמי השכרו'
וכיון דידעת ולא התנת תנאי בפירוש דידך הו"דכבר'
וקבילתה ואם לא נתן עדיין הלוקח דמי המכ"י לומ'
לו מני הייתי מכור דיש לך להחזיר לי דמי השכירו'
נלפי זה לא התנ' והיה לך להתנות שעל מנת זה אתה
מוכ"לי שכל דמי השכירו' שלקחת יהיה שלך וכיון שלא
התנ' ודאי שמרעת' דהכי מכרת לי מכאן והלאה כל
מה שקבל' כיון שאני לקחתי הזכות משתמ"ליכא נדין
שאתה תשכל השכירות דלמ"אי עשל ואותן ממוני כדי
שלא שכר בכית ונם לא לקח השכרת

ודבר זה אני לומר ממאי דאמרי' בפ"המוכרים
שמ"רבא האי מאן דאגר אגירי לדוול"ופס
נהרא בפלגא דיומי שלא הוה רגיל בפסיד פסיד' רפועל'
וכתב הרשב"ם ז"ל בפסקיו על זה דכל שום"דלא ליכעי
ליה לפסוקי מרעתיה לא פוע"ואם כ"ה אי נמי תרוץ
שיבעי להו לפסוקי מרעת' פסיד' דפועלים דהממ"ע
הרי לך דליכא דשניהם יודעי' בדבר דשוי דינא
דהמע"ה ולפ"ז הוי פסידא דפועל' דעל
הסתם לא נטלו שכרם שמין שכירו' משתלמ' שלא לכסוף
ולפי זה כיון שהדבר הזה ידוע למע"ה ש"כ נ"כ
כל' יהיה כן גם בתב הרשב"ם בתשובה כלל ק"ע סי' כ'
וז"ל ראוה אני את הקונאים שהתנו בניהם המוכ' והלוק'
תנאי המוכ' שמא יהיה לחבירו מלאכתו היין שלא תשב'
החנית או תשפך הלכך ותנאי הלוקח שלא יהיה לו ש
לחבירו עליו שלא נטעם בלבד אם יחסרו ואם לא ידע כה
ספגד כיסך לא פורס על מי יהיה לחבירו ומיכח ל
למידק מלאות שפיכה ושבירת קבל עליה ולא אמרינן

שום הפסד אחר מיבח בין וכיון דליכא למידק הכי
והכי לוקי המכ' במזקת מלריס ולא יניח המעו' אחת
יד הלוק' שהוא מוחזק בהם סעדי' לא פרע המעו' ע"כ
ל"ל נם כל' כיון שהדב' בפ' וכל ל' ומ'טוען דמרעת'
דהכי לא קבל עליה למר' לוקי מוכח בהוקת מלריס
ואין להוכיח דלעולם השכירות יחזור ללוק"מהא דכת'
הלשם כפ' השואל על הסיה היוהשלמי המשכיר בית ל
לחבירו ורנה למוכרה כתב שם ומיהו מ"ל מוכר ללוקח
שכקי לשוכר שידור בה עד מ' שנה או זמנו ומכאן ואילך
יתן לו השכר הרי דלפי כתוך הזמן הקונה שלשים יכול
להוציאו מ"מ מכאן ואילך דהייגו משעת המכר ישלם ה
השכירות ללוקח גם בסוף דבריו כתב הלשם זל מ"ש
הקדים לו שכרו הרי זה דר בתוכו חינם והיינו טעמא
דכיון דהקדים לו שכרו ונסתלק זה כמשתיו כשכיל
דומקו של משכיר לא יפסיד השוכר ע"כ הרי משמע
דישלם ללוקח ובחלוקה דהוקדים לו שכר מדלא פי'
כוב משמע דהכי דינא דנהי דלא ישלם פעם אחרת
ה משכר ללוקח אבל מ"מ משמע דיהיה דינו כדין השוכר
לזמן קנוב דלא מיבח שכר כיתו הלוקח מכאן והלאה
ונראה דמקדים לו השכר למשכיר ניחא דלא ישלם פעם
אחרת ללוקח אבל מ"מ יפרע המכר ללוקח מה שקבל ד
דאי לא הוה ליה לפרוטי הלשם דיש חלוק בין היכא
דלא הקדי' מעות להקדים ומדלא חלק נדברין משמ'
דהדין הוא לענין דלא יפסיד הלוקח השכירות אלא
דיקבלהו מן המוכר ואם כן נמציאו למדין דכ"ד לפילו
אלא נתן דמי המקח חייב המוכר להחזיר לו דמי ה
השכירות שקבל מן מותה שעה והלאה שלקח הבית זה
מין להכריח מכאן דסלמי היכא דליכא למימ' דלא ידע
הלוקח כלל שקבל דמי השכירות המוכר ולפ"ז דין הו'
שיחזרו לו דמי השכירות דכיון דלא ידע למה ליה ל
לפקופי מדרבא נמוכר הוה ליה לתקנויי כיון דהוא
ידע ולא הלוקח ומדלא אתני ליהיו דהפסיד מפסיד ה
אבל כ"ד דידע שקבל השכר המוכר והוה ליה לפקנויי
ללוקח ומדלא אתני מזמע דמרעת' דהכי קבל ולפ"ז
אם לא כבר נתן המעות אמ' דאין על המוכר תביע' כלל ל
אם לא נתן עדיין כיון שהוא מוחזק בכספים יכול ל
לומר מרעת' דהכי לא לקחתי שלא שנתן לי דמי השכירו'
זה נראה לי עם שלא ים לי טעת הכותב להפך נספרים

הנראה לע"ד כתבתי ואחתמתי הצעיר מהרן
בכמהר"ר שלמה ן' חסון זלהה

סימן ה

אנא הצעיר עבד עבדי ה' ונדקת' שכתי כמהר' יוסף
זל להיות שכח ליד' מעשה בעיון היה תלוי
לדעת אם יכול אדם למכר בית המושכר' או המושכר'
כיד אחר או לאו ולהיות היה השוא נשוין לא נתנני הסב
רוחי ולא יכלתי לכתיב מה שהיה רצוי לכתוב רק רים
מילין לכן עתה נפתי להאיר קצת בעניין ומשם ואתן עד
מקום שיד שכלי וק נר דעתי מגעת וזה החלי וה מלים
יעזור לי **כתב הר"מ** פ"ו מה' ערכין זל
המשכיר כיח לחבירו וחזר
וחקר יש הרי קדם ופקעה השכירות ואם דר בו השוכר
מעל מלשון זה שכת הלשם זל נר שלעפ"י שהפכי הדום
מת כיתו או משכנו יכו' לשוכרו או להקדישו כעודו מושכ'
או מושכר' כיד אחר **ונקטה** עליו דקודם זה
כת' זל השוה לחבירו שדה וו משכנתי
לך לכשפרנה מיך תהיה קדם מכיפדה אותה הקדש

כו"ע כ"ש בעודה אמוסכר"א מוסכר כיד מחרים
אין יכול להקדישה והוא הדין שאין יכול למוכרה
והטעם ז"ל הקדישו קונו כפ"ז עכ"ל על עובר דר
מרי כר רחל דמסכן ליה הסוף גוי בית וה"ל וכ"ת הוא
גוי לרבא ונטר רב מרי כר רחל שתא שקל מנר ביתא ל
למטייה לרבא כו' וכתבו התוס' שם כדבנו המתמי השת'
גיסקול מר מנר כיתא וז"ל מסתמ' דיכול אדם למכור מה
שהכבי' כיד מחרי' וכן משמ' כפ"ה המוכ' מפקלי עלי' דשם
הקדיש המשכיר את הבית אין הכותב יכול לדור
בו יותר ואם דר כו מעל ונקט דמחרי' כפ"ה כפ"ל
דנדרים בית שמשכנתי לך לכשתפדני שמך תקרו קדוש
משמע שכל זמן שהיא ממושכנת אין יכול להקדיש וז"ל
דמה שיתר על הסוכ יכול להקדיש ולמכור שכל נוכח
תוכלת סוכו ואם שאין יכול לדור בו לפי שהקדש מעור'
בו וימכר הבית ויקח זה שכר שנתן עכ"ל נראה מתוך
דבריהם דשם הקדיש לו הסוכר למשכיר ק"ד ורבי' וכי'
מה ק"ק הא שכנגד דמי משכירות אין הקדש חל עליה
אלא רוב על המותר וטעמ' דמחרי' כפ' מ"ע דמעל היינו
משו' דכח הקד' וכח הסוכ' מעורבי' ואין בריר' ולהכי מעל

דקשה דהיינו היא דפ' מפקלי עלי' שכל מהקד'
עובר דרך מרי מאי מיכח למימר מאחי ל
למטייה לרבא מנר כיתא מאי נית לך למימר דשכ' נמי
לעפ"י אלא היה יכול למכור כפ שהיה לרב מרי בעית
ובין ליה המות וכמו שכתבו התוס' ז"ל כפ' מפקלי עלי' דף
כ"ח ז"ל והיינו דאמרי כאן ובין ליה המותר ע"כ ובין
שהותר מכור כמ"ד דהכא כמי כח רב מרי משום הסוכר
וכח רב הלוק מעורבי' ואי לא למטייה ליה לרבא מנר בית'
מיחזי כריבית ולהכי למטייה רב מרי לרבא מנר בית'
של שכר הבא ומ"ק למאי נטר רב מרי שתא דלא ל
למטייה והרי חל המכר משכר הנוי לרבא על המותר
מרמי המשכנתא שפ' שהיתה ממושכנת ומ"ל רב מרי
ולרבא מתפ' בביתו ומיחזי כרבית וז"ל דבין דעד שתא
לא היה מני לסלוקי בזוזי כשום סופן שכעול כמ"ד שהיית
שכית שכל זה מרי קנוי ממש לכל אותו הזמן ולא היה
לנוי כח בשירות הבית כלל ושיקר שהרי אין מכורי לזמן
קנוי ולא דמי לאותו הזמן שיכול לפדותה דבין דיכול
לפדותה כמ"ש שאין לבעל המשכנתא בבית שלא שעבוד
בנגד מעותיו שכל מי שפירו שכי' מכורין לו כלל עד
שהתא בין שלא היה יכול לפדותה הרי פירות הבית מ
מכורין לכל אותו הזמן ואין לממשכן רשות ונכות בהם
ובודאי שלא מכר הנוי לרבא אלא מאותו הזמן שאין לרב
מרי כח וכות בפירות הבית דהיינו משתא ואילך שכל
שהמשכנתא לא הל המוכר כלל בין שהיה זמן קנוי
למשכנתא שלא היה לנוי כח כלל וכן המשכ' לזמן קנוי כמי
בין שהיה המשכירו לזמן קנוי ממש שפירו הבית של אותו
זמן שקנוי מכורין למוכר לכל אותו הזמן שקנוי ולא דמי
למשכ' שלא לזמן קנוי דהתם אין למוכר כח בבית כלל
בין שיכול המשכיר להוציאו מן הבית ושעבוד שהקדיש לו
המעו' אינו על הבית שאם שכל שאין פירו שכי' קנוי
לזמן קנוי ובין שכן אין לו למוכר כלל שעבוד
כנגד מעותיו מה שאין כן בהמשכירו לזמן קנוי

וכן נר"ל שהמשכיר הבית לזמן קנוי הוי כמכר
מתם דהם אין המשכיר יכול להוציא מן הבי'
לפי' נכל כיתו של משכיר ולפי' כלליס לכריה ושעבו'
שאין למשכיר בית לדור עכ' הוא שיש בתוך המוכר כ
בבית ושעמד משום דשכירות ליומיים ממכר הוא וכן

כתב הרב המגיה דשם הלשכת גזית משכירות ולא
לוקח כשוכר קתם שכל שעה ושעה מחדש שלא היה
הסוגעה שכל בשוכר לזמן ידוע אין יכול להוציאו תוך
זמנו ע"כ וכ"כ הלשם כפ' הסוגל וז"ל שם נכל גיתו של
משכיר אי כלליה לכריה נרש"א אין יכול להוציאו דשכרו
לזמן קנוי כמכר דמי והלריך בזה שעה ובתוך ד
דבריו כתב ז"ל מ"ל מנבר לנוק שכשיש לשוכר שידור בו
עד שישלים זמנו מכאן ואילך יתן לך השכר ע"כ ומתו'
דבריו היה מ' פשוט שהם דשוכר משכר לשעות כ' שהית
מוסכרת כיד לנו שעפ"י שהל המכר אין לשעונכת כנ"ל
שלא מאותו הזמן הקנוי ואילך ומאותו הזמן ואילך יהיה
משכירו הכ"ל שלו אכ"ל אבל לא מדקאמ' הלשם ז"ל שכשיר
לשוכר עד שישלים זמנו ומכאן ואילך יתן לך שכר משמ'
דבתוך זמנו אינו חייב לתת מעות השכירו לנוקח שלא
אמרן זה רש"י דלדבריה אינו משמ' דמכאן ואילך כ"ל
שעת השוכ' דשל ה"ל לומ' משם ואילך ועוד דאי משמעו'
זמנו ואילך למה יהיה יכול להוציאו שלא שעפ"י שהדי
כן הוא שם אין משם שמפסיד לדמי דהיינו משום
דכיון דהתירו לו למכו' לפי' כתו' הזמן הקנוי ש"כ ה"ל
כאלו לא היה לזמן קנוי דכל שהמקח מקח ויכול למוכרו
כמו שלא היתה מבור ממשמע השוכ' לאותו הזמן ולהכי
דמי השכירו של נוקח אמר כל שכירות לזמן קנוי ואין
דוחה למשכיר נר' מתו' דבדי הלשם אין יכול למוכרו מכל
מיני יודע מה תלוי בדוחה המשכיר לשהיה המקח קיים
או לא ואמאי לא יוכל למכור ביתו כיון שעדיין הנוף שלו
ומפסיד מכונת הלשם לו' דכשלא יהיה המשכיר דחוק
בדי דיכו' למכו' בזוף הכתי כל שכירו שהם מכורין ביד
השוכר מיו יכול למוכרם שלא מתוך דוחקו של משכיר
והנה נכון הוא דכוב הלשם לומ' דאין הלוקח יכול להוציא
את השוכ' מן הבית תוך זמנו שלא מוכרן לו בהיחו בתו'
שכית עד תשלו' זמנו ומ"מ קנית הבית מעכשיו שמכלף
ואילך לא יתן השכר למוכר שלך מלקחת הבית וכן
העלתי לקמן בסי' דכרי **ומ"מ** משמע דכל
שכירו לזמן קנוי סוי במכר משמ וכן מתלתי
בם' תשובו כת"כ יד שהלשכם ז"ל וכתיב שלחים ז"ל
והכיאה כיף יוסף כה שכירות וז"ל משלת דמוכן השכיר
בית לשמעון לשכה ושחזיק בבית ודר בו ועוד נתחייב
לראו' בקנין ומת שמעון בתוך הזמן והיורש מוכ' כיתך
פיני דוקא ושכירו' פיני משל' שלא לפי חשבון שדר בו הדי
עם מי תפוב כר"ל דכר בדור משדין עם המשכיר שכיון
שכר שמעו שמעון בית לשכה כשך ידוע וירד בו וקנאו
בחזק לפי' לא נתחייב על שכירותו בקנין סיו הוא כדמי
שירותו כיון דר בו כל השנה כיון שלא דר בו דשכירו כמכ'
ומכור הוא לו ליומי שכירותו ולפי' מת אין לומרי' בכי
הלי טעל לוקח שזה לא מזמ' דיתו ממש מתחייב לו שלא
מכני שוה שכ' לו כיתו לשכה שהם יבנה לדו בו או לו
או הכא מכחו יעשה ואם יבל למנוע הדלת בעדו ובעד
כיתו יעשה ולא ידוע שם לעול **נם** הלשם ז"ל כתבו
כלל ל"ש ו"כ דשוכן שהשכי כיתו לזמן קנוי וכל
ביתו של שוכן בתוך זמן השכירו שאין שוכן יכול להוציא
את שמעון מתוך כיתו עד תכלי' זמן השכירו דשכירות
ליומיה משב' הוא ומטע' זה לא סייל כיש מוכ' והלשם שם
הלשם ז"ל וכסו דכרי כת' לכל שם שכרו לזמן קנוי חילת'
דשמיט הוא שאין יכול להרבות בשכר שפ' שתיקנו שלא
הכיתים השכירו לישיים ממש הוא ע"כ וגדול הזי כתב
ה' הגרון הלשם דשם נתיקנו הכתי ורוב השוב לה שכיר

הריעה אלא גם כר' יהודה מודה לרבנן ז"ל כיון שמתחילין פ"ר
כת' ז"ל הדבר מבורר שהשכירות החלות לזמן קצוב ומילתא
דפשיטא דשכירות ליומו ממ"ה הוי ו"כ הוה ליה כמו מכרו
למעון עד זמן הקצוב ע"כ ל' מבל

זה למדנו דשכירות לזמן קצוב הוי מכר ממש אלא עיין
קשה לי על הרב מגדול מהלשך ז"ל כתב מתשובות הגאונים
ז"ל קל"ח דפסק על רמוכן שהשכיר חנות למעון כ
ג' שנים על פשטה בעוה"ר המקומות כך נהגים בכל
אחד לזמן שנה או שתי שנים כשטר וכן מאחר המלך
שיקומו כל הקטנים מן המקום ההוא וילכו להם ליקח
חנויות שכירות הכי משמע והלכו כלם ולקחו שם חנויות
ואחר המלך י"ב וכן רמוכן השוכר ותובע כל שכירו
משעון השוכר בשלמות כו' ומסיק הרב הנ"ז דמילתא
דפשיטא היא שיש לרמוכן השכיר שום תביעה על
משעון על שכירות החנות הנ"ל ולא היה נזרך לכתוב על
הדבר ההוא לרוב פשיטותו ע"כ ל' ואחר נקטת המחילה
מכוח חכמתו נ"ע ל"ל פשיט הדין כל כך פשוט דכיון
דשכרו לזמן פנה והוי זמן קצוב למ"ה יחזיר לו השוכר
החנות ואני היה מכורה כיד השוכר לאותו הזמן ומולו
גרם ועוד דאפי' אלא מהיות דפ' מקבלי עלי דהשכיר
בית לחביבו ונתנגע דאומר השכיר לשוכר הרי שלך
לפניך וכ"ש הכא דיכול השכיר לומר לשוכר הרי שלך
לפניך כיון דהוי שכירות לזמן קצוב וכית זה אלא שכזה
יאמר הרב ז"ל דאין הכי נמי דיכול השוכר לומר ביתך
מיהו רוצה ואם אמר כן הדין עמו ומ"ם הרי שלך לפניך
רוצה לומר שאינו חייב השוכר להעמיד לו בית ומכל
מקום אין שכרם דכיון דהוי היזק עובדא דהרב ז"ל
שכירות לזמן קצוב שיכול השוכר לומר כ
ביתך איני רוצה מפני שאין יכול לעשות מלאכתו כה דמ"מ
קניה ומכורה היא אלא וכמו שהכלתי מלשון התשובה
מבתיכת יד שכתבתי על שם אותם הרבנים ז"ל שכתבו
ז"ל שזה לא מהמת דירתו מתחייב לו אלא שזה מוכר לו
ביתו לפנה שאם ירצה לדור בו הוא לו הכא מכח ידוד
ואם רצה לקנור הדלת כעדו וכעד ביתו ע"ש ו"ע
ועיין בתשובות דשייכי ספר מבקשים פימן כ"ז

ומ"מ שמעתי מדברי הפוסקים דכל שכירות לזמן
קצוב הוי כמכר ממש לאותו הזמן הקצוב
ואפי' שפיר היא עובדא דרב מרי כר רחל דלא ממשיים
לרבה אלא עד שתא ממש דהוי כמכר לזמן קצוב מכל
מ"ק דלא ליתא דכל היכא דהשכיר לזמן קצוב הוי כמכר
ממש ויכול המשכיר יכול למוכרו לה להקדים מ"ב מאי פרי
כפ' מקבלי עלי דף כ"ג הקדישו משכיר היכי דייר כיה
השוכר כמעיל"ק ואפי' קיים דיומא דמיירי משכיר ה
הבית לזמן קצוב ולהכי לא מעל **ונראה** דלא
מצי למקומי כהכי משום רמ"כ מיך
קתני בברייתא מעלה מכר להקדש ולא לא
אל השוכר לפעמים כלל עד עכשיו ומן השכירות ולפי מה
שכתבתי למעלה מנא המוכ' כ' המוכר' לזמן קצ' נהי
דמין יכול לגלוג להוציאו מן הבית אלא השכירות
לגמרי שיש תירוץ שלא דמ"מ פרי' הת' שפי' דבית הקרי
מיגר בכ' ומן ההקד' וכמעיל"ק וכן הא' תי לזמן
נמצא לפי תירוץ זה מבית' התום' כפ' מיזהו כפך
שהדין הוא דכאלא היא השכירות לזמן קצוב אל
השוכר על המותר אבל כנגד אל השוכר על אותו
הזמן הקצוב ולא אל השוכר על השכירות אל אותו
הקרקע מהשתא והפירי' לאחר זמן ומן ההקדש מסוגף
עם השוכר על פירי' של אותו הזמן אם הקדישו מבכיר
לפי שאין למשכיר כח באותו הזמן בפירות הבי כלל דהא
אינו יכול להוציאו קודם שיכלה זמן שכירותו אבל כשלא
היה לזמן קצוב פירי' הבי אינם קנין אל השוכר דכיון
אל השכיר לזמן קצוב נמי' דכל שע' הו' זמנו שם משועבד
לו כל זמן אזה לא עניתו לעולם לאחר אל להקדש מה שכנגד
מעותיו של זה וזה ש"ם דהא דפ' מ"ע דמשמ' דאר' יכול
להקדש מה שמוכר לאחר עם היות דפ' לעפ' דאדם
משכנתי לך דמשמ' דבעודם ממשכן אין יכול להקדים
דהיינו דפ' מ"ע היינו על המותר והיינו דפ' לעפ' על
שכנגד החוב **אבל** לדעת הלומדים ז"ל מי שמכר
לחבין שהרי הוא ז"ל כת' וכפ' השכירו דמשמ'
מפי מה שכנגד המו' דאמ"ל למה הדבר הלומדים ז"ל לומר
ופקעה השכירות היה די לומר הרי זה קודם ולמה דר
בו השוכר מעל והיה מתמע
מזה דכח השוכר וכח ההקדש מעורבין אלא ודאי כדלמרין
ערך תירוצו התום' דלקושיא זו כפ' לעפ'
לחלק בין היות דאדם משכנתי לך להיות
דפ' מקבלי עלי דהיות דאדם משכנתי לך דמשמע
דבעודה ממשכן אין יכול להקדים היינו בקונם והיות
דפ' מקבלי עלי מיירי בהקדש ממש וכהקדש ממש יכול
להקדיש כיון שנוף אסד' בו אותו מכל בקיר דהיינו בלאחר
את האדם בקונם על אמנם לא חל דאין אדם אוסר כיוצא
מכירו על מכרו ולפי תירוצו זה היה ממש דאדם יכול למכור
ולהקדיש מה שהוא ממושכן אל מושכר כיד לאחר לפילו מה
שכנגד הוא הכך הנר' מתירוץ שתירצו כפ' לחיזו נפרוש ב'
אם רמוכן מכר למעון כיתו הממושכן כיד לו מכר לו
גם הכח והזכות שיש ללוי בבית דהיינו מה שכנגד דמי
השכירות לו המשכון הכך הנראה מתירוץ שתירצו נכר
לחיזו כתך שמכם כ"ל דכיון דכפ' ש"ה נכך לא תירצו
התום' אלא לפי תירוצם קושט' דמילתא הכי הוי אלא
שתירצו התם' תירוץ אחר לקושט' דמילת' דהיינו אפי' את"ל
הכי דכהקדש יכול להקדים אפ"ה יש לחלק דהכ' מיירי
בקונם ושאני הקדש מקונם אבל קושט' דמילת' דאין יכול
להקדיש מה שכנגד המו' ש"ה ז"ל שמה שתירצו התום' לחלק
בין קונם להקדש היינו על המות' דמה שכנגד המו' לכל
התורנים אינו יכול להקדיש וים לזה ואיה בתום' דנפיק
השותפי' שכתב ז"ל אבל אם הקדישה הקד' נמור אל ה
ההקדש על המותר ע"כ משמע דגם לפי תירוץ זה לא
אל ההקדש על מה שכנגד החוב אלא על המותר ו
וכמותר יש לחלק בין קונ' להקדש דכהקד' אני להקדש
המותר ובקונם לא אני לפסור אפי' המותר הנר' לי נכון
דכונת תירוץ זה לומר דבקונם לא אמיר ככח מעורב
ויהיה אסור לדור אלא אותר השוכר לדור כה דבשלו הו'
דר ועל תירוץ זה נרוך עיון בגמ' התם כפ' לעפ' כמאי
דמפיק רב אסי ואמר קומות קאמרת אפי' קומות
דקדנסת הגוף ביניהו כו' דמשמ' דהיות דאדם משכנתי
לאו בקומות ולא כאן מקומו **ם"מ** בר' שכתבתי
זה מתירצו התום' לחלק בין היות
עלי להיות דאדם זו משכנתי דזה להקדש וזה בקונם
אי אמרת לישב דברי הרמכם ז"ל אדלא' דמתוך דברי ה
התום' דפ' השותפי' גר' אפי' לתירוץ זה לא חלה הקד'
אלא על המותר ולא על מה שכנגד שהוא והלומד ז"ל

כתב ופקעה הסכירות דמשמע לגמרי כמו שכתבתי ו
ועוד מפני דהלכתא פליג על תוס' כוה ומ"ל שפסק
על מה שכתב הרא"ש ים לחלק עכ"ל לפ"ז ייתישבו הכרעי
סהרי הוא מפרש התיקון הקדם ממש וכה"ג ערכין מייתי

סעיף כ' **והתוס'** והלחם ז"ל כפ' השותפין מזכירו שני
תירוצים אחרים ל"ל כיון דהיש דפ'
מקלי עלי להיש דסדה זו שמכרתי וכו' וז"ל הלחם
ז"ל כפ' השותפין שנדרו על מתנ' דהמודר הנאה מחבירו
ים לו מרחץ וכית הבד מוכרים בעיר כו' מכלל דורה
לת שהמוכר בית לחבירו אינו יכו' למוקרו עליו דבין
שלא כשהר למוכר תפיסת יד בכיס אינו יכול למוקרו
עליו וכן משמע בכתובות בפ' מעשי דקאמר סדה זו
שמכרתי לכשאפרנה ממך תקדם דקדשה דמשמע עד
שיפדנה אין לו כח להקדישה וקש"ת מהא דאמרי בערכין
בפ' מקלי עלי המוכר בית לחבירו והקדישו סדר כו
מעלה עכר להקדם ופריך היכי דייר כיה והא במעילה
קתני שלמ"ד יכול המוכר להקדישו אחר שהמכירו
הלכך כל דיכול להקדים מה שהבית עוה יותר מדמי
הסכירו שכל כשיעור דמי מכירותו לא חל הקדם דמ"מ
יכו' להקדים מה שאינו שלו וחלק השוכר וחלק ההקדם
מעורבי יתר הלכך פריך התם שפ כמעילה קתני והא
דקתני לכשאפרנה לפי שאין להקדים הכל דאלו הקדם'
מהשת לא היה חל הקד' על יתרון
שהוב וכו' לפי נמי ים לחלק דכהקד' ממש מצי להקד' כי
היכי דערכי והא דקתני' הכא דמותר משום דשמרו
בקול כעלמ' ואלומי שמוה לשעבוד דשוכר כדאמרי
וכי דמשתעבד ליה היכי מצי מדייר ליה והך דפ' מעשי
מיירי בכ"ח וקדושת דמים לא מפק מידי שעבו' לכדתנן
שום עיד דיכר ופור' הנכסי והך דערכין מצי מכניר
להקדיש דשפו לחוש שמא מכל מכל נכי חוב שלא תחול עד
שיפר' חובו לא מצי מקדיש וכיון שחל כין הקדי שכרו
שלא הקד' דכשהקדי שכרו אינו כרשו' המשכי' כלל ותמ"ל
שלא מה תלוי בהקדמ' הסכירו דשכירו קרקע נקנ' בשט'
או חזקה וזוזי הוא דמשיכי ביה עד כאן לשונו

והנה ים לרק כדברין דכיון דקאמ' דשמי כי' הקד'
לקו"ש מה שקש לו מהיש דפ' מעשי והל'
בתירו' וה נמי לא קשי מהיש דפ' מעשי דמיירי
בקול וכמו שכתבו התוס' ז"ל שם וכפ' השותפין ונראה
שהלחם ז"ל דגם לפר' היש דפ' מעשי כפשטה שהקדם
מה ולהכי קאמר לחל' כיון שכירו למשכנת דמשכנת
כיון שלא יחול ליה המשכי לעולם עד שיחזיר המעות
למלו"ה שלא שעבוד דמלו"ה דמי למכיר ממש מלמ מכל
שכירו דלבסוף יחזור ליד המשכי מיהל כשיכל ומן המשכי
גם שלא שעבוד השוכ' וחלו' זה הי' נר' חלו' נכון לדעת
הלחם ז"ל דשמי ההי דפר' שמשכנתי מהני דהמשכי
כי לחבירו וכו דזה כשכירו וזה כמשכנת שכל עדיי יקד
עליו מצי מכיר לשכירו שהרי כת' כפ' מה שכירו ז"ל וכן
שם חור שהמשכיר לזה והשכירו או מכרו לנוי או מנם
שהקדיש שכירו הרשות וכו' משמע דשום שהשכירו או
מכרו לנוי או מנם שום וכו' שהקדיש שכירו הרשות שכל
שם מכרו ליפרעה לא הקדיש שכירו הרשות ומיהו לא
יכו' למכו' מה שהוא משכ' כיד מחרי וכפ' מה ערכין
כת' שאם הקדישו פקעה השכירו' ודוחק לומ' דשמי כין
שקר למכ' דשקל ומכ' חד הוא וא"כ לא מסתיין כתירו'
זה מתירוץ הלחם ז"ל לחלק כין שכירו למשכנת לייסב כל
דברי הלחם ז"ל דשמי דמשכנ' דה ערכי מיירי שהמ
השכי לזמן קנו והשיש דשם שכרן מיירי שהשכי לזמן
משמע דשקק קיים והשיש דשם שכירן מיירי שהשכי לזמן

קנוב וקאי למאי דשמ' לעי' מוכיח מכאן שמי שהמשכי
כיח לחבירו עד זמן קנוב וכו והשיש דעכי' מיירי שלא
השכי לזמן קנוב וים קנת דשיה לוה דשל"ב לישמועינן
דכות' דשלפ' לזמן קנוב יכו' להקדי ואם כן מה שוכר מעל
והוה ליה לפרש וכמו שפ' גבי סדה זו שמכרתי עם ש
שכלמת בקל אפס לרחו זה **עוד** לפשר
דם"ל להלמ"ד דירוש שהכירו **התוס'**
והלחם ז"ל דשאני כין שקדים ללא הקדים ולהכי גפ"ו
דערכין כתב הלמכם דחל ההקדם ופקעה השכירות
משום דמיירי כשלא הקדי' דשתמת דשלמת הכי מוכ
דשכירו אינה משתלמת שלא לגמ"ם וכפ"ה מה' שכירות
להכי לא פקע משום דמיירי בשהקדים דמי השכירות
וכמו שכתב מחויב לו שאר השכירו כו' והכי' דמשכנת'
הוי כאלו הקדי' דמי השכירות שהרי כיד המשכן דמי
המשכון וכזה יתישבו כל דברי הלמכם ומע"ג דהרא"ש
ז"ל לא כתישבה דעתו כחלוק זה כדאי הוא הירוש לומ'
עליו כמקו שאין תלמ"ד יכול עליו גם התוס' ז"ל הכיאו
חלוק זה בפ' השותפין ולא חלקו עליו גם בפרק מקבל
עלי הקשו התוס' דהתם משמע דהמשכיר יכול להקדים
מה שהוא מושכ' כיד אחר וכתוספת' קתני דאיכ' מוקדם'
ותרצו קושי' זו כחלוק זה מיבעי שים לעמו' על דבריה'
שלא דמי הוקדם להם מן התוספת' ממה דהתוספת
מיירי כשהמשכיר לזמן קנוב ולהכי הוה מוקדמת: עוד
קשיא על התוספת' דהיש גופא קשיא למ"ד עמד בעל
חכית ומכרה מחבירו וכו' משמע דיכול למכור מה שהוא
מושכן כיד אחרים והדר אם עמד בעל הבית והקדים
אינה מוקדמת ואמאי אם מכרה מכורה ואם הקדישה
אינה קדוש מיהו לוה ז"ל דשאני גבי הקדם דמע"ג דשו
מכרה מכורה מ"מ גבי הקדם אינה קדושה דכתיב
בים כי יקדיש ביתו וכל שהיא ברשותו משמע אבל לא
מושכרת כיד אחרים וכן כתב הסמ"ג **ועוד**
קשיא דאי התוספת' מיירי כשהקדיש
מה שיך מחבירו עם בעל הבית מחבירו ים כיוה
והלא כבר הקדיש המינית ודחק לומר דקמ"ל קתני
ולפשר דמחבירו עם בעל הבית ר"ל לעניין דברים ה
המוטלין על בעל הבי לעשו כגי המושכר כיד אחרי שאין
למוכר דין ודברים עם הלוקח שלא עם המוכר שהכירו
מגלו ועוד קשת דניחש דהכי קתמ' בתוספת מיכ'
מקודשת כלה מכל המותר קדוש ועוד קשה כמה משמר
וכל הנסכה ממנו וכו' דמשמע דהכוונה לומר דכל מה
שנהנה ממנה השוכר הרי זה מקודש וכיון דשיכ מקודש'
למה יהיה מה שנהנה ממנה משם ומילך קמ"ל ולקמן הפרש ה
בפעיף ז' ומ"ש בר לכאורה שהכשירו התוס' ז"ל לחלוק זה
מדהכשילוהו כאן וכפ' השותפין שנדרו שלא חלקו עליו ו
ועוד שלא מצאו מקום לתרץ התוספת' כאופן אחר מעכ"ל
שלא נראה כעיניו חלוק זה שיכרח דקשה לי על ו
טוב אחרת דפ' השותפין שנדרו לא נתקרר דעתו בחלוק זה
וכפ' השוש על מתני' דהמשכי כי לחבירו בימן הנסמ"ן כו'
כת' ז"ל ועו"כ מורי ר"מ כתבו דשם הקדי לו כפ' הפ
לומן מרוב שהיו יכו' להוציאו עד שיכל זמן השכירו שהקדי
לו והכיא ראי' מהירושלמי דפ' מקום שנהגו פיסחי בזמן
שלא הקדיש לו שכרו אבל הקדיש לו שכרו הרי זה לו
כתוכו חכם והייט טעמא כיון שהקדיש לו שכרו ונשתמם
לו כמעות מפני דזחקו שלא משכיר לא יפסיד השוכר
עכ"ל הרי שלא עיעד על חילוק הירושל' לחרב' משכיר
עמו ונתן טעם לדבריו ע"כ מיך כפ' השותפין שנדרו

תמה על המיגו' עוד יש לעמו' על דברי הרשם זל כמ"ש
דמכירות קרקע נקנה בכסף וכחזקה וזוזי הוא דמקנין
ביה ע"כ ממלתא לכאורה מלפנר' פירש דכרי בתרי ל
מקני מן סיהיה כיוצא לומר דמה תלוי כהקדמת מעו'
מפיל לן הקדיש המעו' עכו"ם יכול להקדי' דמכירו'
קרקע נקנה כסף וכחזקה וכיון שהחזיק מבי' לא הקדיש,
המעו' דזוזי הוא דקדיש מוכ למשכ' מי נמי מפש מכוונת
לומ' דאפי' הקדיש מלי הוי זוזי הוא דקמקני ליה משכיר
לשוכר וא"כ אפי' הקדיש מעות יכול שישכיר להקדיש
ולפ כוונתו להקשות דאפי' לא הקדיש כמי מיגו בכרטות
משכי' מיגו יכו' להקדי' קמה נפסד במי קממירי הרשם
זל מי כש שכיר לזמן קנוב ועל כן תמה דאפי' לא הקדי'
הא לא קדי' דהא כשלא הסכי' לזמן קנו' מיירי הירוש' מי
ולכאי מ"ל כיון דהקדיש ללא הקדי' וכמו שכת' הרב כית
יוסף זל כמ"ש סי' ולפי' לא יהיה מוכרח מ"מ דילמ'
כשא השכירו לזמן קנוב מיירי ולכאי מחלק בין הקדיש
ללא הקדי' ולפ מדבר הרשם זל כשלא השכיר לזמן קנו'
איך יתכן שעל זה ימ' דאפי' לא הקדיש מעו' הוי כרטו'
ם כר"ו לא מיגי משכי' להקדיש והדי יכול המקדי' להוציאו
מן כית ומעכ' שהחזיק בכית או קנאה כשט מה יועי'
לו חוקתו שמין החוק מועי' שא לאותו זמן שמין זה יכול ם
להוציאו וכיון שזה יכול להוציאו מן הבית לפי' שכל ם
שעה הוא ומ"מ גם החזק כתבטל' ולפ הקדיש נכנס הקדש
במקום משכיר ויכול להוציאו ועוד לפ זו מיהא קדשה
מיהא יהיה הקדשה מממון גפ משקלי עלי ועוד דלפ
מיך כזה לומ' וזוזי הוא דמשיך משכיר משה לפ כ
נתחייב כטכירות שא על דיעתו וטכירות מיהא מכתלמ'
מלא לכשיקיץ **על** כלשון שכתב הרשם זל
לו דכי היכי דכשלא הקדיש המעו' כרטות
משכי' ויכול להקדי' הכי נמי כשהקדי' דמ"תלוי בהקדמ'
השכיר' דלפ הקדי' לו מעו' מלי הוי לפ כהקדמ' המעו'
לא קנה הכית דטכירות קרקע נקנ' כשט' מן חזקה וזוזי
הוא דמשיך ליה משכי' לשוכר כלו' שלפ הקדי' המעו' כם
כמו הלוה שחייב לו המשכי' לשוכר ולא נקנ' לשוכר הכית
ומה שכת' הרשם זל מיתי' לת דברי שכת' הסותפי'
גר דפליג על הירושלמי ונפ הטוש הכרים
עמו גר' הרשם זל פליג על הירושלמי לעניין שיכול ל
להקדיש הירושלמי שכר דדוקא כשלא הקדיש המעו'
שהמשכי' יכול להוציאו מן הבית הוא שהקדי' כרטו' המשכי'
דכיון דיכול להוציאו ממ' שהחזיק קנוי לגבי המשכר שא
כרטו' המשכי' קיימ' ולע"ג דכי' הנשמ' לין יכול לה ניחו
לגו מעו' שהכי' קנויה מלגו שא מפי הפסדו של שוכ' שלא
ימצא בית לדור מלגו ולהכי כשנפל ביתו של משכי' יכול
להוציאו מעו' דכיון דטעמא דמין יכול להוציאו
לגו מעו' שהיה קנויה מלגו שלא מעו' הפסדו של שוכר
מרובה יותר יש לחוש להפסדו של משכיר שהוא הבעל
הבית וכיון שלפ לא הקדי' יכו' להוציאו מן הבית נמצא
שהיה קנויה לגבי השכר לכאי יכול המשכיר להקדישה
מעו' דכרם תי' קיימ' לכל לפ המעו' שלא מין
יכול להוציאו ולפי' נפל ביתו של משכי' ולכאי כללי לגבי
נמצא שהכי קנוי לגבי השוכר ולפו גרם ת' דמשכי' קיימ'
להכי מין המשכי' יכו' להקדיש וכו כרטו' הירושל' לכל
הרשם זל פליג עליה מעו' דס"ל דגבי שמין יכול להוצי'

מ"מ מין הכית קנויה לגבי השוכר ומ"מ שמין יכול להוציא
היינו מפי הפסדו של שוכר דכיון שהגיעו הגי' בהחזקו
כמ"ש תוי' שם מין לחוש לי כפ דו של משכיר מלא ל
להפסידו של שוכר אלא לה דכית גרם ת משכיר קיימ'
ולגבי זה דברי הרשם זל והירושלמי כשלא השכיר לזמן
קנוב וכמו שכת' הרב כ"מ כי סי' שם ודאי השכיר
לזמן קנוב לפי' הרשם זל מודה גזה דכיון דהוי לזמן
קנוב כרטות לגויה ממכר הוא וכשהחזיק מעיקרא על
כל הזמן הקנוב שהחזיק ולא פליגי הרשם וירוש' שלא
על משכיר שלימו לזמן קנוב דכשעת החזקה לא
היתה לזמן ידוע וכשרצה לסלקו אמ' לו הרי נתבטלה
ומין לו על הכית שלא שעבוד כגבר מעותיו.

עוד נראה לי לומ' דהרשם זל פליג על הירוש'
לפי שנראות ת דברי הירוש' שלפ הקדיש
מעות הכית קנויה לגבי השוכר אין המשכיר יכול ל
להקדישה כלל לפי' מה שיתר על החוב וכמו שהקדיש
הרשם זל כדברי שכתב שפ הקדיש המעו' לימו כרטו'
משכיר כלל גם התוס' זל פ גבי הסותפים כתבו זל
וכירושלמי מחלק בין הקדיש ללא הקדיש דודאי דלפ
הקדיש גבדו לימו של משכיר כלל ע"כ דמסתמא דלפ לו
מה שיתר על החוב אין מוקדש ולזה פליג הרשם זל ד
דוקא על מה שכנגד החוב הוא דלא מני מקדיש לגבי
המיתר מני מקדיש דבהקדמת המעות אין הבית קנוי
לגבי שוכר לגמרי עד שלא יוכל המשכיר להקדיש מה
יתר על החוב דטכירות קרקע נקנה כשט' מן חזקה
ולא בהקדמת המעות דלפ הקדיש לו בעוה זוזי הוא
דקא משיך ליה משכיר לה כך ולין זה כיתר לגבי
נפ' הסותפין דלע"ג דאין הבית קנויה לגבי שוכר לגמרי
ולא הקדיש הרי משכיר יכול להוציאו עד שישלים ימי דמי השכירו'
שהקדיש **ומ"מ** לא נתברר דעתו דברי
הרשם זל ועדיין ל"ב דברי כי
גם זה אין עולה יפה כדברים זל לעני' מה שכתבתי
כ"ל בכון ולמת והחלוק מבואר מעצמו

עוד ק' כדברי הרשם זל דכי היכי דטכירו' קרקע נקנ'
כשט' וכחזק' הכי נמי נקנ' בכסף ומקדמ' מעו'
למה לא יהיה מעו' כשלא קנאה בכסף מעות בכסף מעות
וחזקה ולין קלמרוזוזי הוא דמקני ליה ונל דלא קנה
מכיון שלא פירש ואין מונחל שהי נמי דקנ' הכי לפ נתן
הדמי בתור קנין מ"מ לא קנ' הבי בגמ' מעות ועו' הקדי'
מעמ' דלמן נתנות קנין יהכיה נהליה שלא הקדמ' מעו'
לנוכך חסכון הטכירו וא"כ נהי דהבי קנוי לגבי השוכר
מכח הקנין שעשה קונ' מ"מ מין כמן זמן קנו' ויכו' להקדי'

סוף דבר לא ירדתי לסוף דעת הרשם

הן מת שלפ יש לחלק בין הקדי' מעו' ובין לא
הקדי' מלי פרי' נפ' מ"קלי לין דייר כיה בשעל'
קלי נימ' דמיירי שהקדיש מעו' והא לא קפי' מיירי דלא
מני מוקי לה כשקדי' מעו' דא"כ מלי קאמ' מעלה כפ'
להקדש והלא הוא מיגו חייב לתת שכר כלום כי שכר
הקדיש המעות **אבל** קשה דא"כ לין קדיני
התום זל נפ' לזה ונכך להרן ילי
ד קשיא מהיכא דשדה ממכרתי לך להיות דפ' משקלי
עלי דהיינו דפ' משקלי עלי כל ההקדש על מה שיתר

על הפוב וכתבו ז"ל ומה שאין יכול לדור בו לפי שהקדם
מעורב בו ניחכר הבית ויקח זה שכר שנתן ע"כ והם
כתבו לי מפסר מהירי שנתן שכר שם דהקדים השכר
איך קדם למעלה שכר להקדש ונ"ל דהתום' ז"ל פליגי
על הירושלמי וס"ל שהדין נותן שפסיד הקדים מעות חל
ההקדש על הבית ומשי דפריך כפ' משקלי עלי הבי פ
פריך דשפיד הקדים מעות נמי כמעילה קלי וכ"ש הכא
שלא הקדים מדקתני מעלה שכר להקדש וזהו שכתב
רבי יוחנן כשם שקדם וחוזר נתיב יט ח"ל משם הת"ם כי
לעולם חלקו יכול להקדים משכיר וכו' לפי שכן כתבו
בפ' מיזהו נשך וה"מקנית קשה על רבי יוחנן דמכח ליה
הא מדברי לפי מה שכתבו התוס' בפ' השותפין וכפ' מ
משקלי עלי לחלק בין הקדים שלא הקדיש מעם הירושלמי
ולא חלקו עליו הכי ס"ל בירושלמי ומפסר לומר דס"ל
לרבי יוחנן דבין דכפ' מיזהו נשך לא מייתי תירוצא
מחרינא שלא היתה דיתר על החוב וכתבו הדברים ב
כמשלש דרוקא מה שיתר על החוב הוא דאינו יכול
להקדיש מכל המותר יכול להקדיש הכי ס"ל לתוס' ז"ל
לעניין דינא ופליגי על הירושלמי דס"ל שלא חל כלל:

אבל קשה דמי שהקדיש מעות אינו נרעות מ
משכיר כלל ואינו יכול להקדיש ולא למכור
ע"כ כל שכן כמשכנת דכל היכא שהקדישם או מכר דבר
המושכן שלא יחול ההקדש משום דשלא נרעות ממשכן
קיימא כיתת שהרי הלשם ז"ל ס"ל דכמשכנתא אינו יכו'
להקדיש וכשכירות יכול וא"כ קשה בעובדא דרב חרי
בר רחל שמתי מתו ווי לרבא ושלא שלא חל המכ' ומפ'
על המותר וז"ל דמין זו קושיא לים לתרץ כמו שתירצו
התוס' כפ' שעפי' כדבור המתחיל שדה זו שמשכנתי וכו'
בתחלת הדבור ועם כי נמי ז"ל דבנד מה שריך שכירות
משכנת לפי שהשכירו נתנ' השוכר לריך הבית ודמי
לשכירות ומן קנוב שהרי שם כח המשכיר להוציאו מן
הבית ולתת לו את מעותיו אינו יכול לפי שבכר קנה
השכירות שלכל אותו הזמן וכ"ל לתרץ לדעת
הירושלמי כדי להקדיש רבינו עם תלמוד דיקן כמה
שחילק בין הקדיש לשלא הקדיש

ומ"מ קשה על הירושלמי לפי הנראה שהכיא הלשם
ז"ל דפ' השולח וז"ל המשכיר בית לחבירו ועמד
והקדישו הרי זה בתוכו ומעלה שכר להקדש וכו'
ע"כ ותמיה מילתא דבין שחל ההקדש כמעלה קלי
ואיך דייר כה וכיון שהקדישו כפ' משקלי עלי

ועוד לומר דלפי' ההיא דגייתא דהירושלמי
ס"ל כמאן דאמר תלוש ולבסוף מכרו כמחובר דמי ומאן מוקי לה כמחובר לקרקע ומינה
דפ' משקלי עלי כרבי דאמר תלוש ולבסוף מכרו כתלוש
דמי וכמו שכתבו התוספות ז"ל

אבל עדיין קשה על רבי יוחנן דפ' מיזהו נשך ניתיב
ז"ל ח"ל דשתם דברי כלשון הירושלמי ממש
שכתב זכרו לברכה המשכיר בית לחבירו והקדישו בר
בתוכו ומעלה שכר להקדיש ושם הקדיש
לו שכרו למשכיר הרי זה בר בתוכו חינם עד שישלים
זמן כל השכירות שהקדיש ע"כ נם בחלק פרש וחוזר
נתיב יט כתב נ"כ ז"ל המשכיר בית לשכירו יכול משכיר
בית משכנו להקדיש ומעל שכר השוכר להקדיש כן כשנה

כערכין ע"כ ולדידי ליכ' לפשוטי כדפשיטן לדע' הירושלמי
משום דקיל כרב דאמ' בו ובלבוש ובכרו כתלוש דמי

ואפשר דהקדים הקדש לעניין קלקר דהייבו
כזמן הזה שאין לנו הקדש לכדק הבית
ומ"ת ס"ל לטעי הכי כפ' משקלי עלי ומפסר דהקדיש
ליה מילתא דמשמע ליה דהקדש החמור בתורה מייר
דומיא דשכר דיבי דמייתי בהדייהו דהייבו המשכיר בית
לחבירו ונתנגע שכת' רבי יוחנן כך פשוט בערכין לפ
קלי שלא מלינו דמילתא וק"ל

אבל עדיין יש כדברי הירושל' נמנום שלם לפ
הקדיש מעות למה יהיר ולא יהיה רשאי ה
להקדש להוציאו דקלקר הרי זה בר בתוכו ומעלה שכר
וכו' דמשמע שאין ההקדש יכול להוציאו ומפסר דבר כ
בתוכו כשהיה כיד המשכיר קלקר וכאן ניחם הנשמים
או בזמן שסוערה ורוחק ויתר נראה לומר דהייבו לומר
קנוב וכיון דהוי לומן קנוב הרי זה בר בתוכו עד ש
שישלים ומנו שלא שאין כך מדברי הכל מוכיח ז"ל
כפ' מ"ב שהוא ז"ל כתב שם דבשלא השכיר לזמן קנוב
מיירי דאי כשהשכירו לומן קנוב למה לי הקדיש וז"ל ניחם
קושיא על הירושלמי מיירי כשהשכיר לזמן
קנוב לפי דהירושלמי מיירי בזמן קנוב שלא שיש לחלק שלא
לא הקדיש בר בתוכו ומעל' בכר והם הקדיש בר בתוכו
חינם גם הר מוכח ז"ל הדין עמו לומר דלא מיירי כ
כשהשכיר לומן קנוב דבהי דלעניין פרעת דמי השכירו
שייך לחלק בין הקדיש שלא הקדיש שכל לעניין דין
שכירות שם יכול להוציאו מן הבית אז לה למה לי הקד
כיון שפסד לם הקדיש נמי אין יכ ל להוציאו אלא מדמי
דקדיש הוא על דבר שאינו שייך דמנא ליה דשם הקדיש מ
מעות מהני לפ' שלא היה לומן קנוב מן הירושלמי
דילמא הירושלמי הוי כשהשכיר לומן קנוב ופשיט דס"ל
לרבי שאין דכשהשכיר לומן קנוב לא קדשה כלל ר
דשכירות ליומיה ממכר הוא שכל מ"מ קדשה דכיון דמשום
דוחקו של משכיר ס"ל לרבינו שאין היכול למכור והמכר
מכר למה לא יהיה נ"כ ההקדש הקדש ומפסר שעשה
שהמכר מכר עכ"ל שכירות הבית למכר שאין יכו' למכור
מה שמינו שלו ואין המכר מכר אלא לגוף הבית מהשת'
וכירותיו לפי זמן שכל פירותיו שהשתא לה שהרי
הם מכורים לשוכר ושם הירושלמי מיירי כשהשכיר לומן
קנוב שאין להקדש כח בפירות של אותו הזמן ומ"ש שאין
קשה מעלה שכר להקדש

ואתי שפיר נ"כ מה שהקשה שם להקשו' שמלמון
שהוספו' והלשם משמע דס"ל לירושלמי
דשם הקדי' מעות לא קדשה כלל וש"ל מדברי הירושלמי
משמע שיכול להקדיש שהרי כתב דשם הקדיש הרי זה
בר בתוכו חינם דמשמע דמ"מ קדשה אלא שבזה אתי
שפיר שם שכתבו התוס' ז"ל ששם הקדיש מעות ס"ל
לירושלמי דאינם כרשו' משכיר כלל היינו שכירות הבי
ופרותיה דהוה ליה כמכורים למשכיר ולא קדשה כלל
משהשתא ואין חל ההקדש על פירו' הבית שכל נוף הבי
ופרותיה לאחר זמן חל משהשתא מה שאין כן בשלא
הקדיש מעות שאין לשוכר בית כלל ועוד נר"ל
לנכון מדיר הירושלמי לשו

כשהשכיר לזמן קצוב מיירי דאי כשהשכירו לזמן קצו"ג ל"
מפיק הקדמת המעות עושה הקנין ומדכתי הירושלמי
משמע שהקדמת המעות עושה הקנין אפ"ג לא קנו מאי
אתא לאפוקיי דאפ"ג לא הקדיש רק בתוכו ומעל' שכר
להקדש ואפ"ג הקדי' דל"מ כש ומי לא ירע ככל שאפ"ג
לא נתן המעות נגיך הוא ליתכם ואפ"ג נתנם ה
כרי נתונים וידוע מינכם אלא ודאי דכלא השכיר לזמן
קצוב מיירי והקדמת המעות עושה הקנין

זהר הכל לי ליסב לדעת הירושלמי ולכאו' יקשה
ז"ל ומע"ג דהר"ם אפ"ג והתום כר' דפליגי על ה
הירושלמי לפי מה שכתבתי עכ"ל לפסק שהרמ"כ ז"ל
פ"ל כירושלמי ומחלק בין הקדיש מעות אלא הקדיש
מעות דכה"ג שכירות מיירי כשהקדיש וכה"ג ערכין מיירי
אלא הקדיש ופקעה השכירות ר"ל כח השכירות לא
דמי השכירות ומשכנתא הוי דומיא דהקדיש מעות ע
עוד לפסק לתרץ כן לפי"ז נמי שהרמ"כ ז"ל פ"ל
כתום' והר"פ ז"ל דפ"ל דכהקדיש מעות לא מהני לסיפא
הכית כרשות שוכר דהא מ"מ מודו דכנגד מעותיו לא
מצי מקדיש ולא פקע כחו של שוכר כמ"ש כנגד מעותיו
ומ"ש לפסק נמי דהכי נמי פ"ל להרמ"כ ז"ל דכשהקדיש
מעות אין יכול המשכיר להקדיש מה שכנגד מעותיו
של שוכר אלא המותר יכול להקדיש והשתא אתי שפיר
דהא שכירו"כ" דלא פקע כח השוכר ואין יכול להוציאו
מן הכית לעפ"י שאכתו דמה שכנגד כחוב אין יכול
למכור והשתא דה' ערכין מיירי אלא הקדיש ולהכי פקע
לגמרי והשתא דקדם זו שמשכנתי מע"ג דיכול להקדיש
המותר אין יכול להקדיש מה שכנגד החוב ומ"כ לא
של שהקדש על כלה אלא אחר הפרעון וכזה אתי שפיר
נמי קושיא אחרת שהיה נראה להקשות על הרמב"ם ז"ל
שכתב כה' מלוה ולוה פ"ז גבי שמשכן חבירו ליפרע וחז'
הגוי ומכרה ליפרע אחר אין לממשכן חייב להעלות שכ'
ליפרע מהעת שקנה ליפרע משמע שהמוכר מכר וחל
המכר כדבר הממושכן כיד אחרים אפ"ז קודם שיפרע
אותה דכרשות ממשכן קיימ"ל עפ"י שהיה ממושכנת כיד
אחרים וכפ"ו מכל' ערכין משמע דכשעדה ממושכנת
אין יכול להקדישה דדוקא אחר שפרעה יכול להקדיש
אבל קודם לא דאם לא כן ליתנעינן רבותא אלא
ודאי דכעודה ממושכנת אין יכול להקדישה דכיתת
כרשות בעל משכונה קיימ' וכמאי דכתיבנא לתי שפיר
דנהי דכרשות ממשכן קיימת היינו גוף הכית והמותר
מדמי המשכונא אבל כנגד החוב כרשות בעל המשכו'
קיימ' ולהכי כה' ערכין לא מצי מקדיש אלא אחר
הפרעון אבל כעודה ממושכנ' כהי דמי מקדיש המות'
אבל כנגד מעותיו של זה לא אמ"כ מלוה כת' שמכר
מכר מכוח המותר וכיון שהמותר מכו' היה רשאי להעלו'
ללוקח שכר' כנגד המותר ולהכי קאמר שכר ולא קאמר
השכר דלמו כל השכר היה נראין לתת לו אלא שכר ה
המותר מדמי המשכונא

והרש"א ז"ל כתבתי המיוחסות להרמב"ן
ק' לרמב"ן תירוץ אחר להני
דפ' מקבלי עלי דמשמע דלאדם יכול לאפוקי ולהקדיש מ
מה שהוא ממושכר כיד אחרים דהיינו כשאלא השכיר

לן בית ירוע מיירי אבל אם השכיר לו בית ידוע לן
יכול לאפוקי ולהקדיש וז"ל ולענין משכיר ומוכר כזה כ
נחלקו הרשב"ם ור"י נפק"מ דיכול לאפ' דפ'
על השוכר וכו' ודייקי לה מהיכא דפ' מקבלי עלי וכו'
אבל ל"ת אמר דלעיל משכיר וממשכן יכול לאפוקי כיורות
חבירו על חבירו ים לו ואפי' כפ"ע וכו' ואפ"ע שים
לדחות ראיות אלו עכ"ל ראיתי מוטה לדברי שלין אדם
מוסר פירות חבירו על חבירו וכן מצאתי תוכחת דמ'
מציעא סוף פ' השוכר דאתי התם כו' וכירושלמי דפ' מקב'
שכנגדו והיה דערכין נראה דהיינו דוקא כמשכיר לו
בית אתם ומ"ב יחד לו בית זה דבכי הא לא קניא
דהא לא קנאה לזו ממש דהא לא נפלה חייב להעמיד
לו בית הלא כמשכיר בית ידוע כיון שהמזיק כותלו
שהקדיש לו שכר קנאו
בחוקה או בכסף ופירות של שוכר הן ואין יכול לאפוקו
עליו ותדע דהיה דערכין כמשכיר בית אתם מיירי
מדקתני נתנו חייב להעמיד לו בית ואלו כמשכיר לו כ
בית ידוע הוא ליה נפל ע"כ ים לעמוד כדברינו דמה
דאיה היא זו שהכה' מהיכו' דקתני הרי זה דר בתוכו חיב'
וזה הירושלמי דקתני הכי כהקדי' מעו' מיירי וכדקתני
הירושלמי כהדיא לימתי כשלא הקדי' לו מע"ת אלא ה
הקדיש לו מעות הרי זה דר בתוכו חינם ואפשר משום
דמאן דפליג פליג נמי לפ' שהקדיש

ועוד נ"ע כמאי דקאמ' דהיכא כמשכיר לו בית
אתם מיירי דהא התום' ז"ל שם כד"ה ה
מעפ"י שאולנו כהקמחת קושי' אחת שהקשו שם הוצרכו
לומר דהיכא כמשכיר לו בית זה מיירי

ועוד ים לכאר הגליה שהכיא מדקתני נתנו ח
חייב להעמיד לו בית אחר דאילו כמשכיר
בית ידוע הוא ליה נפל ע"כ דהא אמרי לן כיון שהתרו
נפל וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל שם כה' שכירות פ"ו דאם
נפל תורת אבל אם אתרו אותו חייב להעמי"לו בית אחר אף
זו קושיא דאמאי היכא דאתרו מיהו להיכא דאתרו כיון
מע"ג דאיהו גרם כמו שאמ' רשי' ז"ל התם ממנם התוספ'
ס"ל דאתרו מיהו ונתנו כיון אר הוא דהא הכא נמי מיהו
הוא הגורם מעפ"י שמפסיד לחבק **גם** הלן ז"ל ה
הזכיר חילוק זה בפ' ואילו נדרים וכת'
דהיינו דפ' מקבלי עלי מיירי בבית אתם וכפ' השותפין
שנדון הלריך בענין זה הנכה ולפי זה התירוץ נ"ב ה
לפסק ליישב דברי הרמב"ם ז"ל דכיון דהיינו דערכין
דהמשכיר בית אתם מיירי לא קשיא מהיכא דהלכות
שכירות דהיכא בבית וה מיירי גם כל משכונא בית וה
הוי ומכלל מה שכתבנו יבא לנו תירוץ למה שכת' הרמב"ם
בה' נדרים פ"ו היה לשמעון מרחץ ובית הבד מושכרים
בעיר אם היה לשמעון בהם חפיסת יד כו' לאפוקי לראובן
ליכנס למותר מרחץ וכו' ואם לא היתה לעניות כלום אף
שכר הכל הרי זה מותר עכ"ל דמשמע דבית הממושכר
כיד אחרים לאו כרשות משכי' קיימ' ואין יכול לאוכרו על
השוכר וכפ' מקבלי עלי משמע לכאורה וכמו שכתב הוא
ז"ל נ"ב אלא שכתבנו בתקנו אתי שפיר ומלבד ת
תירוצים שהזכרתי הוזכר כדברי הלן ז"ל תירוץ אחר
להיות דמרחץ דפ' השותפין עשוי

ראיבא למירק עליה דמה הוקפא. לו מהיים
דמרחץ ניחא דהיים כהפכי לזמן קנוב
מיירי דלפי מה שכתבתי למעלה נר' דכל שכירות לזמן
קנוב הוי כמכר ממש ממכר פירות של לותו זמן הקנוב
ומיהם נראה מסברי כלל וכיון שפירות הכי מכורי מכל הטוב
הוי כלום רבר שאינו סלו ולום פירו מכירו עלחבירו וכן
ק' על ספר המפרשי' זל דלמאי לא תנו כן ומדלא תנו
כן משמע דלפי שכירות לזמן קנוב ס"ל דיכול להקדים
ולאחר כיון שהנוף כיד המשכיר וכמו שהקדים זה כ
כדברי הרן זל וזה הפך מה שכתבתי למעלה ואיני
יודע מאי מיכפת לן מה הנוף כיד המשכיר דכיון ש
שהפירות הן כיד השוכר מ"מ זה אינו נהנה שם מפירו
השוכר לא מנוף ומחמת שכיר ועוד שגם הנוף מטועב'
לשוכר שכירת מטועבדת לפירותיה לשוכר כל זמן ש
שהיא קיימת ואי משום דכפ' מסקלי עלי משמע דיכול
לאחר ולהקדים כיון שהיא בשלה השכירו לזמן קנוב
ועוד קשה דמאי שנא מהיכי דר' מי' כר רחל דלא אמרי'
אגר כיתא לרכא עד שתא משום דלא מצי לאלוקי ה
הכא נמי כיון דלא מצי לאלוקי עד שיגלים וזמן הקנוב
ממאי יכול לאחר ולהקדים ולקמן אתיין מיהו להרשב"א
זל נ"ל ספיר דכיון דע"כ היא דפ' מסקלי עלי כבית
שתא מיירי שם כן ממאי מיכפת לן דהוי לזמן קנוב הרי
גם קנאה לו דאין שעבודו על הבית אלא על השכר
והיא דלא מרי בבית זה מיירי ודמי להיא דמרחץ דהוי
ג"כ לזמן קנוב ולהכי מותר דבית שכר קיים'
מכל לשכר המפרשים קשה דמה שקשה להם מהיא
דפ' מסקלי עלי ניחא דמיירי בשלה השכירו לזמן קנוב
והיא דמרחץ מיירי לזמן קנוב כיון דס"ל כהיא דפ'
מסקלי עלי בבית זה מיירי

ונראה דס"ל דאי לפשר לחלק בין שכירות
שהיה לזמן קנוב לשכירות שלא היה
לזמן קנוב ולמוקמי היא דפ' מסקלי עלי בשלא היה
לזמן קנוב דע"כ היא דמסקלי עלי לזמן קנוב מיירי
מדאמר נתנו חייב להעמיד לו בית ואי בשלא השכירו ל
לזמן קנוב מיירי ממאי חייב להעמיד לו בית אחר והא
לא נתעבד לו לזמן מה וכיון
דנפל מודם ולפי נתנו כהן לו מילתא ל
ודאי בשכירות לזמן קנוב מיירי ולפי הכי פריך בגמרא
והא כמעלה קאי דמשמע דיכול המשכיר להקדים לפי
שהיה השכירות לזמן קנוב ודחיקא להו מילתא ל
לפוקמי היא דמסקלי עלי בשכירות שלא לזמן קנוב
וכגון כיום הנשמים וכיוצא

ולפי זה אתי שפיר מה שהקשיתי לעיל על התו'
דפ' מסקלי דה' הקדמו משכיר דהקדמה ש
התו' על היא דמסקלי עלי מהתוספת' והקשיתי דניחא
דהתוספת' מיירי לזמן קנוב והשתא לא קשיא מאי דגם
היא דפ' מסקלי עלי מיירי כשהשכיר לזמן קנו ולפי
פריך והא כמעלה קאי ולפי זה נ"מ שכתבתי התוס'
זל בלותו דיכול זה יום מחלקים בין משכיר ללוה וכו'
שכל משכיר שלא השלמת זמן השכירות וכו' זל זמן ה
הקנוב לא פתח שכירות וזמן שממנו חכמים שמין יכול
להוניח וכגון כיום הנשמים וכיוצא וכין שכן שיפסר

ואיבא דמרחץ ניחא דהיים כהפכי לזמן קנוב
מיירי דלפי מה שכתבתי למעלה נר' דכל שכירות לזמן
קנוב הוי כמכר ממש ממכר פירות של לותו זמן הקנוב
ומיהם נראה מסברי כלל וכיון שפירות הכי מכורי מכל הטוב
הוי כלום רבר שאינו סלו ולום פירו מכירו עלחבירו וכן
ק' על ספר המפרשי' זל דלמאי לא תנו כן ומדלא תנו
כן משמע דלפי שכירות לזמן קנוב ס"ל דיכול להקדים
ולאחר כיון שהנוף כיד המשכיר וכמו שהקדים זה כ
כדברי הרן זל וזה הפך מה שכתבתי למעלה ואיני
יודע מאי מיכפת לן מה הנוף כיד המשכיר דכיון ש
שהפירות הן כיד השוכר מ"מ זה אינו נהנה שם מפירו
השוכר לא מנוף ומחמת שכיר ועוד שגם הנוף מטועב'
לשוכר שכירת מטועבדת לפירותיה לשוכר כל זמן ש
שהיא קיימת ואי משום דכפ' מסקלי עלי משמע דיכול
לאחר ולהקדים כיון שהיא בשלה השכירו לזמן קנוב
ועוד קשה דמאי שנא מהיכי דר' מי' כר רחל דלא אמרי'
אגר כיתא לרכא עד שתא משום דלא מצי לאלוקי ה
הכא נמי כיון דלא מצי לאלוקי עד שיגלים וזמן הקנוב
ממאי יכול לאחר ולהקדים ולקמן אתיין מיהו להרשב"א
זל נ"ל ספיר דכיון דע"כ היא דפ' מסקלי עלי כבית
שתא מיירי שם כן ממאי מיכפת לן דהוי לזמן קנוב הרי
גם קנאה לו דאין שעבודו על הבית אלא על השכר
והיא דלא מרי בבית זה מיירי ודמי להיא דמרחץ דהוי
ג"כ לזמן קנוב ולהכי מותר דבית שכר קיים'
מכל לשכר המפרשים קשה דמה שקשה להם מהיא
דפ' מסקלי עלי ניחא דמיירי בשלה השכירו לזמן קנוב
והיא דמרחץ מיירי לזמן קנוב כיון דס"ל כהיא דפ'
מסקלי עלי בבית זה מיירי

ונראה דס"ל דאי לפשר לחלק בין שכירות
שהיה לזמן קנוב לשכירות שלא היה
לזמן קנוב ולמוקמי היא דפ' מסקלי עלי בשלא היה
לזמן קנוב דע"כ היא דמסקלי עלי לזמן קנוב מיירי
מדאמר נתנו חייב להעמיד לו בית ואי בשלא השכירו ל
לזמן קנוב מיירי ממאי חייב להעמיד לו בית אחר והא
לא נתעבד לו לזמן מה וכיון
דנפל מודם ולפי נתנו כהן לו מילתא ל
ודאי בשכירות לזמן קנוב מיירי ולפי הכי פריך בגמרא
והא כמעלה קאי דמשמע דיכול המשכיר להקדים לפי
שהיה השכירות לזמן קנוב ודחיקא להו מילתא ל
לפוקמי היא דמסקלי עלי בשכירות שלא לזמן קנוב
וכגון כיום הנשמים וכיוצא

ולפי זה אתי שפיר מה שהקשיתי לעיל על התו'
דפ' מסקלי דה' הקדמו משכיר דהקדמה ש
התו' על היא דמסקלי עלי מהתוספת' והקשיתי דניחא
דהתוספת' מיירי לזמן קנוב והשתא לא קשיא מאי דגם
היא דפ' מסקלי עלי מיירי כשהשכיר לזמן קנו ולפי
פריך והא כמעלה קאי ולפי זה נ"מ שכתבתי התוס'
זל בלותו דיכול זה יום מחלקים בין משכיר ללוה וכו'
שכל משכיר שלא השלמת זמן השכירות וכו' זל זמן ה
הקנוב לא פתח שכירות וזמן שממנו חכמים שמין יכול
להוניח וכגון כיום הנשמים וכיוצא וכין שכן שיפסר

גם דכרי הירושלמי בשכירות לזמן קנוב הוו ואין לומר
דס"ל למה לי הקדים דהא לא הקדים
כמעלה קאי דהא היא דפ' מסקלי עלי לזמן קנו מיירי
ול"ל פריך והא כמעלה קאי ומ"מ קשה דלפי מה ש
שכתב הרא"ם זל בפ' המוכר בשם רבו רמ"ה משמע דס"ל
לרבינו מאיר דהירושלמי בשלא השכיר לזמן קנוב מיירי
וכמו שכתב הרב מוהר"ר זל בשם

ועל הרא"ם לא קשיא ולא מיירי דלפשר דס"ל כהרשב"א
דהיא דפ' מסקלי עלי בבית שתא הוי ולהכי
פריך והא כמעלה קאי מכל מי הויא בית זה דקנאה להך
דלאי דלא נוכי מקדים דשכירות ליומיה ממכ' הוא וכיון
דהירושלמי ע"כ בבית זה מיירי מ"מ לא מפי' שם
ודאי בשלא השכירו לזמן קנוב ובשכיל הקדמת ה
המעות נגעו בה ואמרו דקנאה ודר בה מיהם הן אמת
דמדקתני בריש' דר בתוכו ומעלה שכר להקד' משמע
דהוי שכירות לזמן קנוב דאם לא כן למה ידור ולא י
יכול ההקדם להוניאו ונרך לדחות כמו שכתבתי
למעלה דר"ל דר בתוכו כלומר היה כיד המשכיר שמין
יכול להוניאו כימות הגשמים או שתא שכירות שלשים
יום והשתא אתי שפיר לדעת הרא"ם זל אלא הרא"ם ז"ל
מפיש דעת הרב זל ולא חילק עליו משמ' ר"ל
כותיה וי"ל לגבי דעתו זל דלית ל' דלכולי שכירות
לזמן קנוב מני מקדים מ"ב מין דמיה מהיא דיהיב ל'
דהיא בזמן קנוב מיירי ומי ס"ל דדוקא בשלא היה
לזמן קנוב מ"ם ואין להוכיח
מדכרי הרא"ם זל דמיירי לזמן קנוב
מדהוקשה לו מהיא דערכין להיא דמרחץ ולא מכני
כאן לזמן קנוב והיא דמסקלי עלי בשלא היה לזמן
קנוב אלא בימות הגשמים וכיוצא משום דעדיין יקשה
עליו היא דלעפ' דמשמע ל"ב דאין יכול להקדים:

גם אין להוכיח ממאי דקאמר נתנו הכי זל והא
דאמרינן הכא מאי נימא דהמשכיר והשוכר שותפין וזה
נכנס בחלקו של משכיר ואמאי מותר ואם איתא דכל
שכירות לזמן קנוב בית בשלא השכיר קיימא דפירות
הבית מכורי לשוכר לזמן קנוב מ"ב ליתא דהאי דאמרן
לזמן קנוב דיים לדחות שנה ליכנה אפי' שלא היה לזמן
קנוב ואפי' זה מה שכתב מה"ב דאם אמרו בפירוש היינו
שלא היה בזמן קנוב וכגון כיום הגשמי' אבל לזמן קנוב
לא חל שם שכור אפי' בפירוש גם מה שכתב בתירוץ ש'
דהקדם ושוכר שותפין היינו נמי כי שלי נוונא אבל
לזמן קנוב לא חל שם ההקדם כלל כדעת הרשב"א זל
גם היא דערכין והיא דירושלמי נמי נכה"ג מפרש
להו אבל שכירות לזמן קנוב הוא כמכר ממש ואפי' לא
הקדים מעות ומ"מ אם כנים הדברי הרבה שתא דברי
גם כמו הרב בעל העטורים זל בטור יורה דעה סי' רכ"ג
כתב הדין שתא משמע דבכל שכירות מיירי אפי' לזמן
קנוב והכי משתכר **ד"ה ואם** נמי דהרא"ם
זל מיירי בכל שכירות אפי' לזמן קנוב
מ"מ ס"ל דשכירות לא קניא וכדמוכי בפ"ק דעז דף ט"ו
ומ"ב קשה על זה מה שהקשו שם התוס' דכפ' הזהב
משמע מיבכה והם זל תירצו דשאלה שאני דכתיב ביום

תירא מכל כעלמא מכירות לא קני מכל הלשם ז"ל כתי' בכנ"ל ס' דמכירות קניא והכי ס' רמיא מהאשם ומכ' מקדש דשמני נכי לוהאשם מכל כעלמא לא קניא:

דבראה דהלשם ז"ל יתיר כמו מתירין בהימקי ז"ל כפ' סוהב ונ"ל וכמ דמתרינן דמכירות מוכר ליומיה היינו לענין מיתתם כו כל מיו מכירותיו מכל גוף הדבר מיו קנוי כלל ומשום הכי מסדינן בית דירה לבני ובנין דגוף מכית שלישראל הוא מפ' קנין בית ולא תבית תועבה מל כיתך עכ"ל גם הלשם ז"ל מוכב ז"ל תירץ וה כפי' ל"ע: גם הלן כתירוצו כפ' סוהב כתב תירוץ זה: גם הלשם ז"ל מפשר דם"ל הכי: וזה נראה ג"כ דעת הלשם ז"ל מכתב בהלכות מכירה פ"ג ז"ל המוכר את הבלים ומת הבהמה יש להם לוקח מהמכירות מכירה כת יומא היא מסתמא דלא מטעמא דמוכר ית"ר בנעו כם כדעת התום' והלכות תרומות פ"ו מסר להשכיל הבהן בהמת ישראל בכשמי תרומה משום דסיגה קנין כספו וכשלוח הנמקי

ולפ"ז התירון לפי' מסי נמסר דהלשם ז"ל כפ' הסותפין מיירי בהמכירות זמן קנוב ד' דהמכירות קניא מ"ס דחוכרך לתת טעם לסהיא דמרמן ומה מסמר דהקדים והמוכר סותפין ויכול להקדים היינו משום דלכתי הנוף כיד המכיר ויכול להקדים ומ"מ בשעד החוב לא מצי מקדים דהמעבוד מיחא לית ליה לשוכר על הבית והקדם לא מפקע מידי מעבוד

גם מה שמתר הלשם ז"ל משם לשון נפ' יכול לפשוט הוי נמי בהמכירות זמן קנוב דהנן דהנוף כרשות מוכיר יכול לפושרו דהי היכי דנכי ע"י סהיב כשלו מכניסה כרשות מוכיר כך המודר מהנוב כשלו נכנם כרשות מוכיר והכר הוי הלשם ז"ל כפ' הכרה וס"ל דלפי' לשון לשון פשוט ליה ונם כתירו' בני תירון הלשם ז"ל ס"ל כמי הכי דלפי' לשון כפ' כיון דהוי קודם לא מצי מקדיש ומ"ב גם הירושלמי מפשר דמיירי בהמכירות זמן קנוב וזה מחלק בין הקדים ללא הקדים דשם מקדים דר כתוכו מיושם משום דלא קדשה ושם לא הקדים קדשה ומעלה שכר להקדים וכ"ע מה תמה עליו הלשם ז"ל דשם היא תמיהתו דשם דוקא ל' מר דלפי' לא הקדים הרי הוא כתב לעיל דשם לשון נפילה משון ולפי' בהקדם דלשון קונם הוא כתב ד' דבהקדם והמוכר סותפין ולפי' הקדים וכמו שכר מתוך דברי התום' ז"ל כפ' מיושן כנך ושם כן מה תמה על הירושלמי ולא תמה עליו ועל התום' ושם תמה דלפי' הקדים יכול להקדים שלי קודם דבשר דמי החוב לא מצי מקדים והכר כתבתי למעלה תירון זה ומ"מ כ"ע ליכא דברים ס"ל דמכירות קרקע נקנה בשטר וחזק' וזוזי הוא דמסיק כיון דלפי' מכירות לזמן קנוב ומי מודים ס"ל דברי הירושלמי לזמן קנוב ושם כן יקשה עליו מה שכתב כפ' הסומל דמסתע דהירושלמי שלא לזמן קנוב והרבתיבכ"ג שם דהלשם ז"ל ס"ל כדבו הלשם ז"ל מ"ש שעם שהוא כתן נלא מן הדומים מכירה דבו ז"ל מן הירושלמי וזה דוחק גדול: עוד לשטר נוסר דס"ל דהירושלמי הכי קאמר שמתי בזמן שלא הקדים מעות שלא שכח המוכר ומעבודו הוא מחמת קנוב הזמן ס"ל שכח הקדים כלו' שם כח המוכר ומעבודו מחמת הקדמת המעות אבל הקדים המעות אבל היה לזמן קנוב דר כתובו ס"ל חינם וגם זה דוחק עוד ז"ל דרשית הלשם ז"ל הוי כאופן זה דיכין דהקדים מעות יש לו קנין מיוחד ממה שהיה לו שם לא הקדי' מעו' ס"ל דהקדמת מעות עושה קנין שהרי שם לא הקדים מעות היה לזמן קנוב שלו הקדם והקדים מעות שלו חל הקדם כולו דשיטו ברשות מכיר ס"ל דבשביל הקדמת המעות קנה מכירת כל ימי דמי מכירות שהקדים מעבד שם לא הקדים לא קנה וה לפי' היה לזמן קנוב ס"ל הקדמת מעות עושה קנין ומיהו דשם הקדים מעות ולא קנה זמן דהקדמת מעות עושה כלשון הנמקי

גם יקשה על זה שהיה דמני כר ית' הלשם ז"ל לתרץ מנר כיתך שם על שנה דמתונה דהם מכירו' לזמן קנוב כמכתבתם שם שנה דמתונה הוא ולפי' הכי בכירות לזמן קנוב ולפי' להקדים הוו סותפין השוכר, והקדם ופ"ב נכי דב כמי נמי סותפין ר' מרי דמוב ורבא הלנקה וכי היכי ד' לתר שנה דמתונה נתחייב לתת לו מעות מעום דמחזי כרבית הכי נמי דשנה דמתונה דהם נם השנה דמתונה הוו סותפין דומיא דהיכא ד' מיהו מכירות לזמן קנוב והקדים מעיל דמלי שנה ס מכירות מהכתבתם דכי היכי דהקדם מפקיע כם מכירות לזמן קנוב וגריך שכוב לנפשו לזמן הכית כי היכי דלא ליהני מנוף הקדם הכי נמי המכר המכר הנוי לרבא הפקיע כח של רב מרי ועא מן הכית אם שלם לו שכר כי היכי דלא ליהני מן המותר מרמי המכתבת וכו' היכי דלפי טעמי דכתיבנא דעדיף מכתבת מכירות וכמו שכתבו התום' כפ' עשקני עלי והלשם בנדרי ס"ם ועו"ש לפי היכי ממש שם מקום מחזי כריכי וכיון דלא מצי לסלוקי אאו פשיט ליה דלא מחזי כריכי כיון דכיון כדיכינן לא מצי לסלוקי

ומ"מ נראה דכל מכירות מיירי הלשם ז"ל וכן נל ממה שכתב נפ' הכרה ונ"ל ומשי שנה מהא דתמרינן בערכין המוכיר בית להכרו יכול להקדי' מעבד' שמין יכול להוציאו מן הבית תך זמן ע"כ משם דכל מכירות לזמן קנוב מיירי

ונמצא דהכר הלשם ז"ל היא זמת דהקדים יכול להקדי' גוף הבי ודוקא כמות' מדמי המכירו' שכל כמה דמי מכירות לא מצי מקדיש שלא ימכור הבית ויקח מה דמי מכירותו וכמו שכתבו התום' ז"ל וכמו שכתב הלשם ז"ל כמסקנת דברי כפ' הכרה ז"ל וגרי' דהקדים שלו על גוף הקרקע מעבד' שמכרו או הכירו יכול לפסל חלק שיש לו מכל מיסו שנשה שמיכל על גוף הקרקע אלא מוסר הנשתו כל זמן שהוא שכור כיד מחבירו מן הנשה שלו דמכירות ליומיה ממכר הוא והרי מכר ס הנשתו עכ"ל וכפי הנר' מתוך דברי התום' דהקדם ומכר חד סוף וכי היכי דנכי הקדם מן יכול להפקיע כמו שכ שיכר שלא מן המותר מדמי המכתב או הכרו וימכר הבית וקח זה דמי שכדותו שנתן לנכי מכר כמי לא הפקיע שיכר כמו שכ שיכר שלא מן המותר מדמי המכירו. נפי דהמכר מכר מ"ם מיהו יכול להוציא

סעיף ה

וראיתי לעמוד כדברי הגהת שערי שכנ' מדברי ההגה"מ ל"ר ח"ז זל דלפי"מ שכנגד שחוב מכור וזל ההגה כפ"י זהו נגד על ההיפך דבר מ מדי כך רחל משם לור זרועלין מרם יכול למכור ולהקדי דבר שהשכיר כיד לחבי' לך העודף מדמי השכירו' ומוכו יכול להקדים" ולמכור" יר"ח פירש שיכול למכור דבר ממושכן כיד לחבים עכ משמע דפליג אם רשזכה ום"ל דגם מה שכנגד החוב מכור ולפ מנחתי מי שמוד"ן כזה כפירוש: **איברא** דמדברי מ"ג בלעזין ומ"כ דף ע"כ נראה לכאורה כדברי ר"ח שהבי כתב שם זל אם לא הניח המשכיר לעניו כלום שלא שכר הכל אין יכול לאסו' שאין מכי קור' כזה שים כי יקדים את כיתו שעפ"י שנקרא כיתו לעניו לא תכיש תשובה ש כיתך כ כפ"ק דע"ז דשכירו' לינם קונ' ויש חילו' בין נדר להקד' גמור שהרי ממנו כעריכין המשכיר כית לחבירו והקדישו הדר בו מעלה שכר להקדש וכירושלמי מפיים כה אבל אם הקדים לו שכרו הרי זה דר בתוכו חינם והטעם הוא שכנדרים הלך אחר לשון בני אדם ואין נקרא כיתו כ כשהשלילו או השכירו וכן הסיב רבי יעקב ושם דאמרי' אדם שמשכנתי לך לכשתדים וכו' דמשמע מכל אחר מעכשו אינה קנוי"ה פי' רבינו מפני שממשכן דומה למשכיר שהקדים לי שכרו ועפ"י שגם מרי כר רחל מ משמע שאדם יכול למכור דבר שממושכן כיד לחרים ומשתמע הוא הדין למושכר כיד לחרים אפי' הקדים לו שכרו אומר אני דגם הקדש שאני כיתו עכ"ל הרי שהמכיש לדעת רבי' חכמו דיכול אדם למכור דבר שממושכן או מושכר כיד לחרים ואפילו בהקדמת מעות ולכאורה משמע דאין חילוק בין העודף מדמי השכירות לכנגד דמי השכירות וטעמא דבין דשכירות אינה קונה יכול למכור הכל ובני הקדש שפיי ואפשר שגם לר"ח ס"ל כדעת הסמ"ג דיש חילוק בין מכר להקדש דמ"ג דאין יכול להקדיש יכול למכור

ויש לבאר כי מה שם הסמ"ג דשכירו' אינו קונה היינו דוקא לענין נוף כיית אבל כפירו' הרי מוד סמ"ג שהם מכורים אל השוכר ושכירו' להפי מילת' קניא וכמו שתירץ הנמקי והריב"ם זל שהרי הוא זל בעצמו פ"ט כתב כשם שמותר אדם כל תנאי מירנה כמקח כך מותר בספירות שהשכירות מכיר לזמן קצוב הוא עכ"ל שלא ורצי דבריך לחלק בתירוץ הנמקי דמדי דמדמינן דשכירות לא קניא היינו לנוף הדבר אבל לפירותי קניא כל זמן הקצוב וה"כ לעפ"י שהם מכר הרי המושכר כיד לחרים המכר קיים שהרי אנוף עדיין היה כרשות מוכ"מ אין הלוקח יכול להוציא את השוכר מן הבית דפירו' הבית כרשות שוכר קיימי ומ"ש סמ"ג דשכירות אינו קונה היינו נוף הבית דהי לאו דכנדרי הלך אחר לשון בני אדם היה יכול לאסור להשוכר נוף הבית וכהיי דערכין נמי לא אמרי' אין נוף הבית ומ"ת מ"ש מעלה אבר להקדש כיון דפירי כרשות שוכר קיימי אל כיון דעיין לא פרע השכירות הרי היה כיד המשכיר אותו

הבית וכל זכות שכירו' הקדים דאין לו לקבל השכירות אל כית שכבר הקדים שאם כשהקדים מעות הרי ה המשכיר נפתלק מן הבי' מכל וכל לכל אותו הזמן שקבל המעות מיד השוכר וכיתא כרשו' שוכר קיימא מכל וכל ודר כה חינם וכן יש לו' ודאי דאפי' דקאמר סמ"ג דאינה קונה היינו לנוף הבית אבל לפירותיה שכירות קנוי ואינו יכול להפקיע וכותו אל שוכר מרכת כעזין פ"ט זל וכן אם מזר אחר משכירו לזה והשכירה או מכרה לגוי או אפי שהפקיע שכירות הדשטונ"ך ממ"ש דאפי' מכר ליסרש לא הפקי' שכירו' הדשטונ"ך לי שגם לא יוד לזה דשכירות לזמן קצוב דאין יכול להוציא את השוכר מן הבית מ"ג על מה שכנגד החוב מזוס דהיינו דוקא שאין לבעל המשכונה שעבוד על הבית שתאמר שלא זכה הלוקח אלא על העודף אבל השכר זכה הלוקח והמוכר יפרע לבעל המשכון מעותיו ולא נאמר שיכר הבית וזה יקבל מעותיו או יתנם לו הלוקח אלא הבית כולה של לוקח ומ"מ מודה ר"ח דאין יכול להוציא את השוכר מן הבי' נמצא לפי דעת סמ"ג זל יש ג' חילוקים בנדרים הלך אחר לשון בני אדם ואינו יכול לאסור לפי' לא הקדים מעות הכ' מכירה דיכול למכור לפי' בשכירות בהקדמת מעות או משכנתא הג' הקדים דדוקא אם היה שכירות בלא הקדמת מעות הוא דאל ההקדם שכל שכירות בהקדמת מעות או משכנתא לא אל ההקדש: וכבר כתבתי שכר לי דאע"ג דאסל סמקח ומפקיע השכירות אלו לגמרי שלא דוקא לומ' שנוף הבית היה של לוקח שכל פירות הבי' הם של שוכ' ואין יכול להוציאו מן הבית כל זמן הקצוב: אי נמי אפשר לומר דמ"ש דשכירות לא קניא היינו שלא כאמר מיחשב שכל של שוכר אלא כח השוכר וכח המשכיר מעורבים ואין יכול להכנים הנוי ע"ז נכיתו של ישראל ונכנדים אי נמי דכנדרים הלך אחר לשון בני אדם היה יכול לאסור דגם חלקו משוכ ובני הקדש אלא הקדמת מעות נמי אשיב כח הקדש וכח שוכר מעורבים ואמור שכל בהקדמת מעות לא קניין היה כיתו ובני מכר ש אע"ג דאל המכר מ"מ כנגד החוב אלו דמי השכירות לא אל ואין חלוק בין הקדש למכר אלא דכמכר אל המכר ובהקד' לא אל כל"ו אית אל ל"ל דמ"ל לאמ"ג זל דמ"מ כוליה כיתא כרשות לוקח קיימא דאיהו מרי דכיתא ונהי דאין יכול להוציאו אם היה שכירו' לזמן קצוב מ"מ המכר אל מעתה ויפרע השוכר אל הלוקח ואם הקדי מעות יחזור אל המוכר שיפרענו והוא הדין כמשכנת יחזור ש הממשכן שיפרע לו מעותיו והכוון כזה אם ש מכתבתי דלא אייתי מ"ג מילי כיון אם אל המכר אל לא אל לשלם השוכר לא יכפיד וכותו ולא יגע אין הבית עד הזמן הקצוב ואם הקדים מעות אל היתה ממושכנת כיון אין לומר שהיה מכורה אצלו עתה ולא אל המכר שלא אל המכר והלוקח לא עדיף מנכרה דאתי מחמתי' ולא יגע השוכר מן הבית עד שיתן לו מעותיו מכיון שנתנ' על דעת לדור כבית זמן קצוב וקצוב אבי לומר דהוא הדין נמי אם לא היה זמן קצוב אלא הקדמת מעות ותו לא

סעיף ו

עוד דמיתי לעמוד כדברי סמ"ג שכתב משם ר"ת
דיש חילוק בין נדר להקדש שהרי
משתפין והרי"ם פ' סנ"ה כתב ג"כ משם ר"ת דדוקא
אין המשכיר יכול למסור מכל יכול להקדיש שלא שכתבו
הטעם משם דהקדש מפקיע מידי שיעבוד ולפי' יכול
להקדיש מכל אין יכול למסור מפני שהוא קונם פרטי

ומ"מ מ"מ מדברי כולם שלא מצא ר"ת שום סתירה
יכול למסור מכל להקדיש מפני דמי ועל
כן קשה על דברי מרדכי שכתבו המיוחסות להלכות
פ' רמ"כ דמסתמא מתוך דבריו שם בהקדש קאמר ר"ת
שהרי כתב ומעתה יש לדחות דמיתיו מל ר"ת מ"מ ל
לברר דעתו משום שמין שדה יכול למסור פירוש חכירו
על חכירו וכן מצאתי בתוספתא דכתב מניעא כו' ע"כ
עם וסיים תוספתא בהקדש קא מיירי והקדש לא
קאמר ר"ת מיהו לפי' רבותא והרי"ם ז"ל מ"מ לפי'
משם כתבו דר"ת מחלק בין נדר להקדש משום דס"ל ד
להקדש דמים מפקיע מידי שעבוד משא"כ למ"ד דס"ל
הקדש מפקיע מידי שעבוד כי היכי דאין יכול למסור
אין יכול להקדיש

ואפשר נ"כ משום הכי כתב סמ"ג ז"ל טעם אחר ולא
מה שכתבו הלין והרי"ם משם ר"ת משום
דבהי דס"ל כר"ת לעניין הדין שכל לא מטעמיה דחייו
ס"ל כרשי ז"ל דאין הקדש דמים מפקיע מידי שעבוד

ומ"מ גר מדברי הלין ז"ל דמכרת ר"ת היש דהמשכיר
בית לחבירו וחזר והקדישו הקדש ממש דחל
להקדש על כל הבית אפי' על מה שכנגד החוב ותמהני
מכמדכי בסוף פ' חמישה כתוב ז"ל וזה לך תשובת ר"ת
ומשר שאלת מי אדם יכול למסור משכונא של חבירו
שהיש להקדש מפקיע מידי שעבוד ההיא לא דמיא
היש וכו' ועוד דאמר' בפ' המעה הא לא דמי שלא למהיה
א כו' משמע דאין יכול להקדיש אם לא שיפדנה מכל
מכרי שיש למלוה על המשכון דמוי טפי ההוא טופייב'
מני מקדיש ליה כו' ועם הני דמכרת ר"ת דגם בהקדש
גמור אין יכול להקדיש שלא המותר דהקדש לאו מפקיע
מידי שעבוד ומיהו כן כפי הנר מדברי הרי"ם והלין ז"ל
דמ"מ חל משום דהקדש מפקיע מידי שעבוד ולא דמ"מ
הקדש מפקיע מידי שעבוד היינו כשהקדישו הלוה משלא
שהש עדיין כחשתו ועדיין לא נגמר המלוה מעכשיו ש
משם משועבדים למלוה מ"מ אם הקדישו הלוה קודם
שעבודם מה שאין כן בקרקע דקרקע כגבוי דמי וכמו
שכתב הר"שב כחירושין בפ' המולח דף מ"ח ועם שכת'
כן על דברי ר"ת אל וכיון דמ"ש ר"ת דהקדש מפקיע מידי
שעבוד דוקא כמטלטלין דמשכני נוכינא היש דכתב
המרדכי דמיירי דהמשכון כיד המלוה לא מצי לוה ל
להקדישו משום דעדיף מיעבוד קרקע דזה כידו של
מלוה ממש הוא: וכן נדפס מה שכתבנו התוקפות כפ'

שמניח דף ל"ג דלא שמר ר"ת דהקדש דשיש מפקיע מיד
מיעבוד שלא דוקא כמטלטלין ול"ל התום שם ד"ה משום
דר' לאחוי וכו' קשה מכאן לרבינו תם שמפרש דכל קדושת
מטלטלין מפקיעה מידי שיעבוד ולפי' קדושת דמים ע
ע"כ ל"ל וכן מיתיעא נמי בחגג' מיימון פ"ח מה' מלוה ולעם
ומכיון שכן מ"ם הש"ס תשובה שהניח המרדכי

ועל כוונתי על סלעונ"כם שכתבו כמו שכ'
דס"ל לר"ת דאין הקדש מפקיע מידי
מיעבוד ושיה טעם ר"ת נכי הניח דמשקלי עלי וכמו
שכתב הלין ז"ל כפ' המוחפין דף מ"ו ז"ל ולר"ת תירץ דההיש
דפ' משקלי עלי דוקא נכי הקדש ומשום דהקדש מפקיע
מידי שיעבוד וכו' ולפמ"ג מתי שפיר דכתב דטעמ' דר"ת
היינו משום דולפי דמע"ג שהוא מוכר לו ממוכסן כיד
אחרים יכול למוכרו לו להקדישו ומשני נכי נדר דהלך
אחר לשון נכי שדה משום דמע"ג דס"ל לר"ת דהקדש ד
דמים מפקיע מידי שיעבוד היינו מטלטלין דישנן עדיין
בכלות לוה מע"ג דעשאן לכותיקי לגבל חוב מכל כ
בקרקע לי נמי מטלטלין ממוכסנים כיד המלוה לא מצי
מכל להלין דאמר דההיש דהמשכ' כיתו דפ' משקלי עלי
משום דהקדש מפקיע קשה **ול"ל** דהא דאמר
ר"ת דבקרקעות לו מסכנן היינו כיד
מלוה לא מפקיע מידי שיעבוד היינו משום דלגוביינ
קיימי אם לא יפרעו הלוה מכל משכיר כית למכירה
מלא ירד מלא על דעת לפסול הפירות דהייכו דירת
הבית ועדיין הנוף כרשות משכיר ככה"ג ס"ל במטלטל
ומפקיע מידי שיעבוד והו הנר"י ליישב דברי ר"ת לפי
מה שכתב הלין ז"ל **עוד** ז"ל דאם דאין הקדש
מפקיע מידי שיעבוד היינו נכי מלוה לי כפי
נכי מכירות אם הקדים לו מעות דיש לו לסמוך על הכ
מיעבוד מעות מכל מכר בית לזמן קצוב כיון שאין ס"ה
חייב לשוב דמים כל כי היכי הקדש מפקיע מידי שיעבוד

עוד קשיא לי על דברי הטור מ"ל לכתוב מנרפש
מלבדין ר"ת היינו מחלק בין קונם להקדיש
ועוד כל מרדכי שר"ת ס"ל דדוקא כשלא אמרו בפירוש
הוא דהיינו לסור מכל אם אמרו בקונם בפירוש על ה
המוכר לסור כך נר' מתוך דברי הטור אם אכת"ל ולכך
היש לומר ר"ת המשכיר בית לחבירו ואח"כ פדיר המוכר
מבעלים לא חל המיקו' על הבית ואם פירש המיסור על
חבי' חל אמיקו' עליו ויש לומר דאפי' פירש בפירוש אינו
יכול לאוסר בלשון קונם אם לא בלשון הקר' ממש ע"כ
ודקדק להא מלשון התום' ממש בכ"מ ס' התוחפי' דף ט' ר"ת
אפי' אמרו בפירוש קאמר דאמרו התום' מיהו יש
לדחות דמיירי דחדיה בתמיה מכל אמר כהדיא מה
אמר' וכו' ס"ת ר"ת אפי' אמר כהדיא קאמ' דאינו לסור
מכל מה שר' מרדכי שר"ת אינו מחלק בין קונם להקד"
מע"ג דמלשון הסמ"ג ומדברי הלין והרי"ם שם כפ' התוחפין
לא קשיא דגם מדברי התום והרי"ם שם משמ' ר"ת לא חילק בין קונם להקדש ואין להאריך עוד
ונפסקי

וכפסקי ריקנטי מ"ש סמ"ח בתוב דגם בבית
פנסט סוכה לת דמין יכול למכור לעכ
וכן כתב בכ"מ תפ"ל

כעיף ז

עוד ומ"מ לעמוד בלבבי הדין שכפ' השאלה דף
תקע"ה ול"ל ומשכנתא שמוכל פירות מעתה
עד שתפדה המכירה הרמבונים שדינה כאופיתיקי כו'
ועדיפא מאופותיקי שאם מכרה כתוך הזמן שלא כל פירות
שיהה מכורים כולל ואפ"ל לעשה והכי מוכח בפ' מעשה
דשמ"ו שדה זו שמשכנתי לך כו' מכלל דמהשתא לא ק
קרקע עכ"ל משמ' מתוך דבריו דשיהה מכורה כולל דלא
הל המכר אפ"ל על העורף אדמי השמוכו' וכפ' לעשה כת'
דלא עדיפא מאופותיקי שאם שהרי כתב ומיהו אפ"ל כ
במשכיר בית מיותר נהי דשמרין דמין יכול להפקיע
זכותו של שוכר אפ"ל הכי מני מקרים ליה מהשתא הלא
שהשוכר דר כו כל ומנו ורחיה לכר מדשמ"ו כפ' ה
השולח וכו' הלכך מהשת' מני מקרים ליה כו' ועש עכ"ל
נמין לחלקין שכירות למשכנת' וכי משמע התם מלשון
הדין גם מין למלק כיון שמכר להקרקע לא מפקיע
מידי שעבוד ונריך לומר דגם כפ' השולח כוונתו כמ"ש
כפ' מעשה דכי קאמר לכשפרע תקדש דמשמ דמהשתא
היינו כמקדישה לגמרי וגם השוכ' ממנ' שלא השוכ' דר כה
ובכפ' השולח מ"ש לא קדשה כלל לא שם מקדישה לגמרי
עוד ל' רכיון שהיא משכונה שמוכל פירות עד שתפדה
מיכמן מקום לומר שחל שהקדש ודה ירור כתוכה שהרי
מין זמן קנוב לגביית פירות לשתמר דר כה זמנו
ומ"ש תנא להקדש ולפיכך גם חל כולל שכל
במשכיר די לו שידור זמנו הקנוב
ומחר תנא להקדש

אבל קשה דמ"ש מה דמ' הכיא הדין ול"ל מהיכא
דשרה זו לכשפרעה ומונדך לגמ' כמקדיש
לגמרי כלא שכי לא קשיא דגבי משכונא ליכא למימר
שיהו קדושה ואפ"ל דר נתוכה וכדהתיבנא ואפשר ל
לדחות דזהו נמי כוונת הדין
זל ומין להתריך

ודבינן יתחס זל כמלק שדם נתיב ז"ט כתב משם
הל' ענה דכין כמשכונה כין בשכירות לא
קדשה כלל אפ"ל העורף מכנגל היתוב שהרי הכיא שכרת
התם שכתבו שכל יכול להקדיש הלוה חלקו המגיעו ד
דהייט העורף ועל זה כתב זל והר"ש כתב כשם הל'
ענה דלא קדשה כלל תוך זמנה שהרי כמכורה היא אלא
השל עד שיכרל ונבי שכירו נמי כת' לא הל"ש כת' כשם
הל' ענה כי שכירות קנוב ליומיה הוי כמו
מכר ואינו יכול להקדישה
משכיר כלל זעש

ובקצה דהכי חמרו בפ"ח דעז' דשכירות לא קנוב
וא"כ צריך לומר דמ"ש ואינו יכול הקנוב
היינו לענין פירות הבית שהם קנויים לגבי השוכר שכל
זמן הבית עדיין בפסות משכיר וא"כ שפיר לא יכול ל

להקדיש זמן הבית שבידו ובשוחו

הכלל העולה שנראה לי דודאי המשכיר בית
לחברו לזמן קנוב ובתוך הזמן מכר הבית
גם שם מ' דלית דיקלית דיין הלוקח יכול להוציאו
מין הבית ואם הקדיש מעות גם כן
מין הלוקח יכול להוציאו דלא עדיף
מגבוה דאתי מחמתיה

ומה ש"ם להמתפק היינו אם הקדיש מעות
והלוקח נהי דמין יכול להוציאו מכל
מקום ממנו דמי השכירות וכהא נמי מ"ל מין לו דין
ודבריס עם הלוקח כיון שהבית קנויה לו עד לותו ה
הזמן הקנוב לו אפ"ל לא היה לזמן קנוב הרי הבית ה
מעובדת לו עד זמן שהקדיש המעות וכ"ש אם היה
קנוב זמן שהקדיש מעות ולא מגעים לדעת הל' יוכה
דמ"ל השכירות קנוי לגמרי שלא אפ"ל לדעת הנמקי שהוא
הדעת היותר נכון ומפשר נ"כ להשכיס דעת הל' יוכה
לרעתו מ"מ הרי כתב דנתוי דנוף הבית של משכיר מ"מ
לענין פירות הבית שכירות קנוי וכבר כתב הל"ש דאם
הקדיש מעות הוי כמילו קנוב זמן ולא מגעים לדעת
הרשבא והדין דמ"ל דלא משכיר שהקדיש אפ"ל לדעת הל"ש והתום דמ"ל דהקדש
ומכור שותפין מ"מ ללוקח דין
ודבריס עם השוכר

מיהו היינו דוקא כשבבר פרע השכירות הוא
דאמרי דמין ללוקח דין עם השוכר מכיון
שבבר פרע אבל אם עדיין לא פרע נריך לפרוע
אל הלוקח דמ"מ הל המכר מהשתא לענין נוף הבית
ומה מכר ראשון לגבי כל זמית שתנא לידו וכן כתב
הרשם זל בפ' השולח ומכאן ואילך יחלק השכר דמשמע
דהשכירות של לוקח ' וכן כתב וכיון דרוחם במשכיר
בנתים זה זל והשכירות של לוקח מכאן ואילך ואם הוא
דאוק יכול למוכרו בתוך הזמן ונריך להניח שוכר בבית
עד שישלים זמנו עכ"ל ונראה לי שבפל טעות ונ"ל ונריך
להניח שוכר בבית עד שישלים זמנו והשכירות של לוקח
מכאן ואילך ע"כ וכזה יהיה דבריו מקוטרים
גם נשפר מנודה בפ' מיזהו נשדפה קו כתו' דיכול מר'
להקדיש מזכון ממשכנו כיד מחרים וכן משמע בעוכו
דאם הקדיש המשכיר הבית אין השוכר רשאי לדור בו
ואם דר בו מעל וה"ה שיכול למכור והשוכר מעל' שכר
ללוקח ע"כ ודבריו שבתב בפ' השולח אין לפי הנתוכה
לפי בתוך זמנו שבשכירו נריך לנמות עכ"ל לא הבמת
שלא מינהו מי שבתב כן ולא מבתבר דא כה מאן דמ"ל
הכי דבהדיא לימרין בגמ' זכנה או לורתא כו ממר ליה
לא עדיף מנכסיו דלאחית מחמת ופשר ליה דבריו
כלופן דאוק ובלותא שלאחרו ממרכי פ' השולח דף קמ"ה
נפ' הישולמי בעובדא דלאחת קהיה ר' לאי ולא קבילו
ואמר לשוכר לנמות מיד מיירי שהיה כיתו של משכיר
עזיה דר בו משכנתא לנוי ואם לא היה בונדהו מיד היה

נתלה

בחלם לפני זה לכאורה לכאי שהיה דר השוכר לפרוע
הבית ולא מצא מי שיתנם ליקח מותה שם לא סיים
השוכר מיד וכל כי האי מודה דנריך השוכר לנמת דהוה
ליה כאלו נפל בית המשכיר וכו שכל כשכיל מן ויחזור
על הפתחים כו׳ ועם ואפשר דכאן כן זה נ״כ הוא דכרי
מנם גם סרין שכתב דאם נפל כית
של משכיר נתרך השוכר לנמת פלוג
עליה הלשם זל והלשכם והלשבא זל וכ״כ בשיטה כשיטה
דאפילו דאם היה שכירות לזמן קנוב אפילו נפל כית של
משכיר אינו חייב לנמת ועדיין נשאר לשלר
דין זה כן השכיר כית לשעורין לזמן
קנוב וקבל דמי השכירות וכל זה נדע אלא הלוקח אם
נאמר נהי דאין הלוקח יכול לה נים מת השוכר מן הכי׳
אלא לתבוע ממנו השכירות מכיון שכבר פרעו מכל
יחזור על השוכר ויאמר לו תן לי שכירות הבית שקבלת
או אם יש זר לו השוכר אני לא מכרתי לך אלא נוף הבית
שהיה כרשותי למכור אבל השכירות שקבלתי השכר
נתה בקבל אותו זמן שהשכר לא
מכרתי לשמעון שיוכיב לשלם
לך השכירות
ואומר דשעם שהרשם לי שהנכין בפירוש ה
התוספתא שהשכירות הוא שם שקבלי עלי
וזל עמד בעל הבית והקדישם לבית מקדש עד שתחזר
לרשותו וכל מה שהנה ממנה הרי זה מקודש ע״כ דפי׳
השכירות ר״ל דשעה דאם מקודשת מהשתא כל מה
שהנה ממנה המשכיר משם ואם לך הרי הוא מקודש ואין
לו לקבל שכירו מהבית שכ״הקדישים ולפי דברי הת״ם
שם נראה דהתוספתא מיירי בשהקדישם מעת ולפ״ז
קשה דכל מה שהנה ממנה הרי זה מקור ונר״ל המקדי׳
ליחור המעות שקבל כבר אלו השהקדם ומ״ש זל דגם ה
המוכר צריך לתת ללוקח דמי השכירות שקבל מ״מ נרא׳
לי דשאני נבי מכר דמשתמש וה לא מכר וקבל כל דמי
הבתים והלוקח נתן כל דמי הבתים על דעת שיחזור
ויתן לו המוכר דמי שכ רות הבת ם דאפ׳ כי מטרחת
למוד לי היה לו לדכות דמי השכ רות מדמי המכ׳ מכיון
דמודע לו ללוקח שכבית היתה שכורה והמוכר קבל כבר
דמי השכ רות אלא ודאי לא אכר לו אלא נוף הבית מ
שעכשיו והשירות לאחר קנב הזמן ואפ׳ תימא דאין זו
טענה מכיון דאין שכירות מסתלמת אלא לכשוף כשיגי׳
זמן פרעון השכירות שזל ממנו דמי השכירות: מ״מ
יכול המוכר לומר שאני לא מכרתי לך אלא על דעת כן
אלא עלם על דעתי שתהיה חייב לשל לך דמי השכיר׳
שקבלתי שכר וכיון שהלוקח רוצה בקיום המקח שכיר
שני מוכר לומר הבי ועוד דיכול לומר קים לי כחכמי
רבנות דם״ל דאלא חל המכר כולו על פירות דהניחו
דבעי יבוא והרשם ג״כ כתב לכאורה זה ש
אין מעלה שכר להקדש ואין סדר בו כמעילה דאלא חל
מיקדש אלא אחר זמן השכירות ואפילו כאלו הקדים ש
שכר אלא שאם הקדי׳ שכר
דר בו מיכף ואם לא נתן השכר להקדש דכין
שהקדים נוף הבית נם זכות השכירות נגלל עכ״ל ור
מוכרח דאפילו דאלא הקדים מיד שכר קבל נם שכר כמכ
ים לומר אלא מכר לו השכ רות שכבר
קבל הנראה לענ״ד דעת כתבתי
פנ״ר שבתי יונה

ג׳ סימן ד׳

לשון הראש בפ׳ השואל

כתב השם בפ׳ השואל דף קי״ן ע״ד וזל אם נפל
בית של משכיר הן כלליה לבריה נראה דמ״
יכול להוניאו השכירות לזמן קנוב כמכר דמי אלא אם
אין לו מה יאכל יכול למוכרה אפ׳ נתוך הזמן והבי ש
פירשתי כיון ושלמי דפרקין המשכיר בית להכירו ונפ
למוכר אמר ר׳ אמי לא עלת ע״ל דעתו שיחזור נרעב וכו׳
עד סדין פירוש דירושלמי ר׳ אמי שכר לא עלתה על
דעתו שיחזור נרעב ונפ השוכר לאלתר ר׳ זעירא ורבי
אלא שכרי כהא דר׳ אמי דהמכר מכר ומיהו אמר ליה
מוכר ללוקח שכקיה לשוכר שיחזור בו עד שיטלים זמן
ומכאן ואלך יתן לך השכר ונפ מעשה לפני ר׳ אמי
ולא קבל דבריהם ופריך וכי ר׳ אמי פליג עליהו ושכר
בר אמי דיוצא לאלתר ומשני דלא פליג אלא מעשה שהיה
כך היה שם בית ש אלא ממוכן אצל יהודי נמוכנתא
דשורק אז כל יומי ככך וכך למכה כל זמן שלא יפדנה
ולא היה לו שעות לפדותה וכזה הורה ר׳ אמי שיעשו
מיד אצל משכיר בית לשכה ונרך למוכרה מחמת דוחקו
צריך להניח שוכר בבית עד שיעשו זמנו כדברי זעירא
וכר׳ אלא והבי אמרינן בירושלמי כמקום
שנהגו כך הוא לו מורי הלשם כתבו
עד כאן לשונו
אמנם למירק דלכאורה ממשע מתוך לשונו
דאם אין לו מה יאכל יכול למוכרו וכ׳
משום דמפשיטת מדקתמר נו׳ דאין יכול להוניאו השכירות
לזמן קנוב כמכר דמי אלא אם אין לו מה יאכל יכול ל
למוכרו אפ׳ נתוך הזמן ע״כ משמע ויכול להוניאו ואם
כונת הלשם כן קשה דכפוף דברי׳ כתב אלא משכיר
בית לשכה וצריך למוכרה מחמת דוחקו צריך להניח
שוכר בבית ועל כן צריך לומר כוותאי דם״ש נראתית ד
דברי׳ אלא אם אין לו מה יאכל וכו׳ פ׳ מעשה שמירתי
פכמכר דמי אלא לומר לנמרי היא מכורה אלא השוכר אלא
מכרה המשכיר לא תהיה מכורה אלא אם אין לו מה
יאכל יכול למכרה והמכר קיים אבל קשה
דאם נעניין אחים המכר קיים אם תלוי
כרצי קו

ודוחק של מוכיר דלא מסתבר למימר דשם הגע דמקי
המכר קיים ושם אינו למוק לא יהא המכר קייס
ואפשר דלי ליכא לדוחק למוכיר נהי דשם מכרו המכר
קיים לכל לבתחילה אין למוכרו כיון שהוא מוכר ביד
אחרים דיש לן למוכר תרעומת מהוש

מיהי דעתו של לוקח ודוחק ונ"ע ליישב למהו

עוד נ"ע דנרש מדכרי ומדכרי המרדכי משמע
דכרי הלם סותרות מהדנרי סלם משמע
דמכירות של זמן קנוב ככל מיהן סיהיה דחוק לין לו
למכור שם לא כוש התנאי שיהיה למוכר שידור בתוך
הבית משום דמכירות ליומיה מוכר הוא וכבר קנה ה
המוכר פירות הבית לכל אותו הזמן ולהכי לא מנא
הלם מקום לחלק בין דינו של ר' שלם לדינו של ר' ש
מעירא ור' שלם שלא לחלק בין מכירות לחסכנת דמוש
מי כל ימיו ככך וכן לפנה כל זמן שלא יפרנה דכיון
דכיר המחכן לפדותו דמלי נ"ב למוכרו וכתב הלם
אל גם ף דכיון שכן כתב לו לא כתשובה ובמרדכי כ
כתוב נפ' השואל דלא פירש דיש חילוק בין דוחק לדוח
דמה שהורה ר' שלם שיעא השוכר מן הבית היינו בשכיר
ממש שלא שהיה המשכיר דחוק מפני שהיתה בידו של
מכיר מחוכנת כיד נוי אחר ואם לא היה פורה אות
עתה היתה נחלטת לו וכשכיל שלא יפסיד המשכיר ה
הורה ר' שלם שיעא השוכר מן הבית בין שהמשכיר לא
מנא למכור בעתו של מכיר שלא נתנאי זה שיעא ה
השוכר ממנה ונרוך עיון

ועוד קשה על הלם אל דכירנא מלמי מא מחוכנך
אחד דומי וכו' דאמא מחכנתא של נוי דומי
והוא כת' מחוכנת אלא יהודי וזה לא יתייש כלשון הילוש

ומדברי תשו' הלשבה אל הביאה הוב הגדול
מוהו לקא אל מפמע כפי' המרדכי שם
דלא נרים בידו כלומר שהיתה בידו של מכיר שהיה
דר בה וכו' שם גדים כרתיה הוה ממשכן גבי מר דומי
ולא הוה ליה למפרקא וכו' ולפ' דוקא דוחק גדול הוה
דהוי כפדיון שבויים אבל כל שאינו דוחק גדול הוה לא
וכן נראה שהיתה גירסת העיטור ועם כמה' המכירות

ומכל מקום למדנו לענין הדין מלשון הלם דינים
הא' דשם מכר דכר המחוכנת מן המוכר
המכר קיים שמעמ' מכירות ליומיה ממכר הוא מ"מ
אף הבית כרשות מכיר והשוכר לא קנה אלא פירות
הבית והמשכיר יכול ללוקח אף הבית

עוד למדנו שגם שהמכ' מכר מ"מ אין יכול להוצ
את השוכר מן הבית אלא שנרוך השוכר
לפרוע אל הלוקח מ"ש נראה לי דיכול השוכר לומ' אין
לי חשבון אלא עם המוכר והוא מה לי לענין הפירעון
והמוכר יפרע לך המכירות ואפשר לומר דכיון דהמוכ'
הים יכול למכור מעמ' שהמכירה לו על מנת כן נכנס
בבית שיוכל למכור אותה וכיון שכן יאמר הלוקח אני
הוא בעל הבית אם תפרע לי אם לא אסלק

ונלה הדעת נוטה כהלש"ל
מבתי יונה

סימן ח

שאלה ראובן השכיר בית לשמעון לזמן קצב
והקדים לו המשות ובתוך הזמן נפרצ
בית ועתה בא השוכר לתבוע השכירות מן המשכיר
ואומ' אני שכרתי ממך הבית לשנה לאותו השכוש וכיון
שלא רציתי בה שלא שנה אחרים תן לי השכר והמשכיר
אומר הבית היתה שכורה אלך ומלך נרש שנשתפה ב
השכירות לעשיה מאכר כוש הדין עם מי

תשובה מעפ' שמתו שכירות ליומיה מאכר
הוש לאו לגמרי הוא עד שתמ' שלם
נפל הבית הרי הים כשחיות השוכר שלא דוקא שלין
המשכ' יכול להוציאו כל זמן שהבית קיימת ולא השוכר
יכול לחזור בו שלא כל ומן שהבית קיימת כיון שהיה
שכירו לומן קצוב הרי פירו הכ' מכורי' לו כי ידו כין לא
ידוך שכל שם נפרץ הבית אז נפל כשידה דהמשכיר הוא
ואפ' שקדים השוכר שכירות הבית לזמן הרבה מהשכ
לו כפי הזמן שדר בו וה שלו יטול וכדדים כתב הלשכם
אל נפ"ה מה שכירות אל בית זה שני מאכיר לך ואחר
שהשכירו נפל אינו חייב לשמתו שלא שהשכ על מה ש
שנשתתם כה ומחויר לו שלו השכירות עכ"ל וכן כתב
הטור אל פ' שלב והלשם אל כשפסקין וכן כתב שלנ
דף קע"ב וכיון שלשם נפל בית חייב המשכיר להחזיר ל
לשכור אותו דמי השכירות אות הדין שנתפשה למהי שנה
וכשיש כתוב כמרדכי דפ' השואל דשפק לכאנו מהיר
דהמשכיר בית לחברו ונשרף בתוך הומן דלשם פרע כל
שכרו דנרוך להחזיר לו שהרי השוכר קאי ויכול לקיים
תנאו וכן כתוב כתשו' דשייכי פ"ה שעם ואל המרדכי
שפק רבינו מהיר דהמשכיר בית לחברו ונשרף בתוך ה
הומן דמי לשפיכה מוויין שתם ושם פרע כל שכרו נרוך
להחזיר לו שהרי השוכר קאי ויכול לקיים
תנאו ובעל הבית אינו יכול לקיי' תנאו גם לא שייך שם
ים כדמיע לשכור דדוקא נבי חמור דעומד ליאכר מיהו
המשכיר אינו נרוך להחזיר הכל כדכריש גבי יישם כתן
שלאי לא יעול אשום דהכא אני אמר ליה משכיר פינו
בעית למיג עד הכא לאו אנר בעית למיהב כיון שנהנה
בדיר הכתי הילכך נרוך ליתן שכר הימים שדר בו עכ"ל
ונראה ודאי דכל דכרי הרש אל בבית זה מיירי וע"כ
תמהני מהמרדכי שכתב על זה וכתב ונמ'
דוק היכ דאמ' בית שתם אכל מ"ב בית זה אוקמי' להעמ'
לו בית אחר וכן נפ"ק דב"מ אחלק בין שדה זה לשדה
אחם ונפ' השוא אמר אי דאמר ליה בית זה שוזה לי'
ע"כ ואמאי דקאי קאי המרדכי דאמר ונראה דוקא
היכא דאמר בית שתם אי אדברי הש"ס אינו כן דהש"ס
בבית זה מיירי ולהכי אפי' בדמיון לשכור לא יטכור
בית זה כשתעבר ואל אחרת אכל בבית שתם המאב
אל על המשכיר ואל על הבית ואפ' אין בדמיון לשכו"ר
שיב להעמיד לו בית אחרת וכאלו הכי אפי' ניחא דקאי
אדברי הש אל ואל נחית לאוש שהקשתי אין לשום אחי"ב ומ"ש אל קאי דאנדיש למיהב
בבי ואלא גמרא ערוכה היא בפ"ה השוא דבבית שתם שייך להעמיד ובבית זה לא ואל"ש שהיכא קאי
ומאי שתם לשמועינן

ונחזור נ"ל ונמחר דזה"מ פשיט דמשכון מיי' להחזיר
למעשה שכורמותר דמי השכירות דמע"נ
דהיתה שכורה מעל מעון לזמן קצוב והוציא ליה נכרי
במכורה מ"מ נ"ל לנמרי היא מכורה מעלה מעלה כל זמן
שהכרית קיימת וכרכתיבנא **ואע"ג** דכתשובות
דמי כתוב בפי' כ"מ **לשכא**
דמפיהן הכל חייב לשלם השוכר שכרשותו ופל דכל יומי
שכירות הכית בבעיתו עכ' לשון דכרי יחיד ואין לחוש
לדבריו גם הפמ"ג שכתיב שם אין נראין כלל דמה שכתב
דמיי מדברי רש"י שכתב נכרי הלי דפריך בגמ' מי כניית
זה לי ופל מורה דמזלו גרם אין הכוכה על פרעון דמי
השכרו"ש דמין המשכיר חייב להעמיד לו בית כדקתני
במתני' ופשיטא כן בגירסתו בדברי רש"י אין כגירסתנו
כן והרמיים שכתב מפת שכת' רש"י כפ' השוכר את הפועלים
גבי שפיכה מתם ויין זה ושבעה שפכיל דכת' רש"י דמשלם
בעל היין הכל לפי' דלשחר טביעה היכי דומה היאך ים
ללמוד משם דלא מני למימר ליה הב לי ביתא דמנא הא
קתימא דמשכני גבי שפיכ' מתם משום דבע' השפיכ' לומר
לו מני תכיל השפיכ' שמרתי שלא שפיכת זו שכשכ' כדוק'
שכרתי לך ומני שקיים תנאי אלי אם אתה לא תוכ' לקיי'
שתנאי שלך שכי לא נתחייבתי שלא ליין זו גם המעיין
בלותת תשוב' יראה מפ"ק הדכרים דלא כדיק ליה דינא
כולי האי **ואיך** שייהי נראה ע"ר שהדין
עם שעון **ומייב** רחוכן להחזיר לו
המותר מדמי השכירות שמין שמעון חייב לשלם השכירו'
של אחר הפרפה שלא לימן משלם שלא דמי שכירו' הכית של
זמן שרר בה ולא עוד הגלע"ד כתבתי הנעי' שכתבי יונה

מה"כ ראיתי שכשלל הכי מסל' לשיטו כן מיים זל על
על כיונא כזה סי' ס"ג וכבר כתבתי בספר מגיד משרי
שהדין עם המשכי' שאם קבל כל דמי השכירו' לא יפול

סימן ט

שאלה מדם העומד בין שתי כתי כנסיות אם
כתוך תלמוד תורה שיש שם הרבה
כנסיות ומחזן של כנסת אחת היה שומע קדושה ומחזן
של כנסת האחר היה שומע קדיש ואם יענה קדושה אי
אפשר לו לענות אמן יהא שמה רבה כשיוצא יכתר אדם
לענות לקדיש אלי קדושה

תשובה מלבד מה שהאריכו בזה לספר כשכא
הקדיש והעיקר אמן יהא שמיה רבה
מכיון שיש לו לשיה מכרחת לע"ר דנרסי כפרק אי שמתו
דף כ"ח רכולי עלמא מיתת מפסק לא פסיק היכעיא
להו מהו להפסיק ליהא שמו הגדול מכורך כי אתא רב
דימי אמר ר' יהודה ור' שמעון תלמידי דר' יוחנן אמרו
לכל אין מפסיקין חוץ מן יהא שמו הגדול מכורך שאפי'
עומק כמעשה מדכרה פומק עכ"ל ופרש"י מפסיק
לא פסיק תפלתו לקדושה לעמתו עם הכורך עכ"ל
הרי שלשפי' שפשיטא ליה לתלמוד שליכו פוסק לקדוש'
מבעי' ליה לעניין אמן יהא שמיה רבה גם ר' יהודה ור'
שמעון פליגי לשו דע"ג דאין מפסיקין לקדוש' מפסיקין

ליהא שמו הגדול מכורך ומע"ג דלית הילכתא כותייהו
שא כין לקדושה כין לקדיש אין מפסיקין מ"מ נראה מיהא
הני דגדול כח עניית אמן יהא שמו הגדול לא מעניית ה
הקדושה ולכן שם אי אפשר לעמות אתיהן יענה אמן
יהא שמו הגדול מכורך הנ"ל ע"ד כתבתי הקטן בדעת
וביניה שכתי יונה

סימן י

שאלת שמעי החכ' המפוה להעמידך על כוונת
הכנת דכרי התום' פ"ק דקדושין דף
כ"ח ד"ה כיצד החליף וכו' שכתכו ז"ל ומו"ר ש"ם לפר'
החליף המקנה וכו' **תשובה** נראה לי
דהכי קאמר שכעל השור - מקנה את
שורו כקנין חליפין לקונה וכמה מקנהו לו כפרה שהוא
נותן לו וכהסיס הנאה שהקונה מקבל מידו הפרה קנה
השור מידי דהוה לקנין שודר חליפין דלני דהוי טעמא
דהסיס הנאה שהקונה מקבל מידו השודר נמי ומקבל
ורכותא הכא והוא שפירש התום' ואמרו שהקונה מקבל
את הפרי מידו כעבור הדבר שהמקבל מותן לו וקנה הקונה
את השור כקבלת הפרה והמקנה הקנה את השו' כהנאה
שמקבל מן הקונה כמה שמקבל מידו הפרה וזה נראה לי
כדוק ונכון כפירוש דכרי התום' ומה שכתב הרב מורי
כמוהר' יוסף ן' עזרא ז"ל כם' ענמו' יוסף על דכרי התום'
לא נתכאר אלי והגל' עד כתבתי הקטן בדעת וביניה
שכתי יונה

סימן יא
כריתות פ' אמרו לו דף י"ג

תום' ד"ה מרכע חטאות ואשם אף וכו' ות"ת
למאי לא חשיב ממש וכיון שנשבע
אלא יאכלנה ואכלה ואל מידי דאית ים כשאל לא קתני
ומוקדשין דתני מע"ג דהוו כשאל מ"מ השתא מישתעו
ונורקו דמן כשלכתא ליתא כשאלה אכל ליכא למימר
דאיירי כבכור שהרי קאמר כגמ' לקדשים מגו דאיתוסף
ליסור הנאה וכו' ואי הוה מיירי כבכור לא היה לומר
לקדשים שהרי קדום כפטר רחם ע"כ

וקשיא לי טוב על דכרי התום' דאמאי קא קשיא
להו אל דאמאי לא חשיב ממש וכיון שנשבע
אלא יאכלנה והלא כגמ' הקשו ניחוש שית ליה לר' מאיר
ליסור חל על ליסור ומכני נהי דליסור חל על ליסור
לית ליה ליסור כולל לית ליה הא קמן דם"ל למתני'
דאין ליסור חל על ליסור ואיך אני למתני' ממש כיון
שנשבע אלא יאכלנה והלא אין ליסור שכועה חל על
אלו הפים דים מיהו אל דמ"ג דהתום' הקשו שפיש
דליתני ממש כיון שנשבע אלא יאכלנה הכוונה לומר כ
כעין דליחול עליה ליסור שכוע' על ידי כולל לו מיפיק
וכמו שהקשו מוהת המשנה לרבא דאמר כפר' שכועת
שתים כתרא דהאומר שכועה שלא אוכל תלתים ומזר
ואח"כ שלא אוכל תלתים ועכשיו חזינו דחייל לעכשיו חייל
אתחלי והקשו שפי ליתא דא דנקא ליתני ממש וכיון
שכועה שלא אוכל תמרים ואכל

אבל תשש מילתא דס"ל מה הקשו התוס' והלא כך קושיא גמורה ערוכה היא ואיך כעלמו מותם והקשה הקושיא בפ"ק מסכתם

ובקשה עוד מזה דהתירון שתרגו התיפסו מידי דשיתה בשאלה לא קתני גם כן הוא תירון הגמ' שם ולמה עשו עגמא בלילו לא ומן גמר שבועה'

וערוך שקה דלמה לא תירצו שפר התרוצים שכתבו התוס' בתירון זה שכתבו התום' דשקו שותר למה'

אתם בגמ' דהתם תירצו דמי לתא דלישתא בשאלה קתני דשתא בשאלה לא קתני ואריך התם והרי הקדש ומטני בכבוד בגמא דלתרון דמילתא דלישתא בשאל' קתני כו' ע"כ מתני' מיירי בכבור: וערוך מלי הלי דקאמרי התום' ס"ת דהתם דכשחטן

ונזרקו דמן כהלכתא ליתא בשאלה דהך חלב נמי שכשב שלא יאכלנו גם כן ליתיה בשאלה ומכן היכי קאמרינן כיון דמיסור הסבועה ישנו בשאלה מעפי' שכשחט הוה שכשב שלא לאכול חלב מיהו בשאלה דהיך יתירו לו לאכול חלב דכשבועה כזאת אין לה שאלה ומי התכם שפר יתיר לו הנדר הוה דיחתם שמא יאכל חלב ויעבור על שבועתו דוה דומק גדול: מיהו לפי מה שכתבתי מתי טפיר שכיון שזה נשבע שלא יאכל תמידים וחלב חיתיה בשאלה כרי שיתירו לו על התמרי והותר מיקנת שותר כולן ואפשר להלין בעד התום' שבועת' גמר לפי מה שאמרו שם בגמרא הקדשים הגו דשיתוכף כה ליסור הנאה וכו' אין לתרץ לשותה קושיא שקשו שם בשבועו' שתים שתרץ בתירון הגמ' שאמרו שם כי קתני ליסור הכא מצלינן מצות דלפי לשתו התירון צריך לומר דמוקדשין הוי בכבור והכא מצטע דלאו בכור הוא ובדמיקו התום' בשלמים שלא שים לתרץ לותם הקושיא מידי דשיתיה בשאלה לא קתני דהשתא שפר ליטב דמוקדשין לאו בכבור הוא וק"ל ודוחק דמ"מ היה להם לפרש ראי"ת לפי דברי התום' מלי פריך בגמר' גפ' שבועות שתים כתרץ על זה התירו והרי שקדש וכו' ליפני ליה כתירון התום' דשתם ל"ל דאין הכי כמי דשוא מני למימר הכי שלא דשני ליה כדמשני מעיקרא דמיירי בכבור שגר' ל"ער כתבתי הנעיר בדעת וכיונ שכתבתי יונם:

סימן ו צואה והנדאה

שאלה דאובן ולחיו שמעון נשבעו שמקום פ' ללכת למקום פ"ם וכשיגיעו שזכו שניהם יחד כיד פ' שך מעות וכשקום שהוא שפלכו שם היה ידוע שלחיש הגי"כ שכשילכו שמקום ללכת שם עוכו מעות כיד פ' יהודי וכשיגיעו לחיש הגי' כשקום ההוא קדב קן דאובן וכא יומן וחלה את חליו שפר מת כן וכשיגיעו שלה לשתו ולחיו של הנפטר הגי' לאחיו לו אין שתף שפר שכתב כלום ולא אומר שום דבר ומה אומר תרעו נשמעה שמעות שפר לי ולאחיו כשקום פ' הי' שלפים לכניש מזה הם של אחיו ושל הנפטר שלי ולא יש עדים שיודיעם הודאה זו שהודה החולה הגי' רק לשתף הנפטר ולשיה חציו של הנפטר שם מרים שכן הוא שהחולה הגי' הודה בפניהם קודם מיתו ומה' מודה שלי שמעותם שמעות שיש לנו כיד פ' שלפים לכניש

אלא מי אמרי' מאי משמע כו' ולא לעני' מעשה כ"ג דנר' דכתבינן לה סיפא מעשה כ"ג מכאן דהתם מיירי כתר דפשוט להו דהכא ולעו"ס דכתבינן אמי מיכא למפוקי מי מיכא למימר מעשה כ"ג והכא לא כעי אלא לעניין מעשה כ"ג מקום דפשיטא ליה דמין תרם משמה בשעת מיתה: מי אמרי הכא עיין תרוייהו אמי אלא מסתברא התלמוד קורא נפרש מי מתת לעניין מעשה כ"ג וכפרש"י פשוט לעניין משמה וכו' מי אמרי התם מיירי אלא היו מעות בעין ולהכי לא כעי לעניין מעשה כ"ג מקום דכה"ג מפרי כס"מ ממרינן מעשה כ"ג כהיום דזה כזה ומ"מ אינו נר לי פיהין לכרי נשכם אל נתכוון אלא ד"ל ד"ל כ"ש אמי קא קשיא ליה לרשכם אל מהיום דאזון קרו ליה עכברא לשביב מריבי כיון דהתם מיירי כס"מ תבעו וכמו שהקשה החכם הפוסק נרו דעור דמי"ע כ מיירי כתבעו היינו דמי מתת לא הוה מתיק מכיה ל לשכם אל והיה נו לפרש כמו שפירש כפרק ג"פ: וכל לי מדברי לשכם הם כשלא תבעו דמי כתבעו פשיטא דליכא למימר מעשה כ"ג ולהכי לא כעי כפרק ג"פ אלא לעניין משמה כיון דמיירי כתבעו דליכא למימר מדם מעשה כ"ג והכא דמיירי כשלא תבעו לא כעי אלא לעניין מעשה כ"ג דכשלא תבעו ליכא טענת משמה אפי' בכריה ולהכי הוצרך לשכם אל כפרק מי מתת לחלק בין כ כשהמעות הם בעין ובקל יכול ליתנם ולא יפחד עליו חיוב ושעבוד להיכא שמוכר על מעות שמינם בעין ומתחייב עצמו על דבר שאפשר עכד לוה לשלם מלוה ואם היה מתת לא היה לו להזכיר המוכ ולשעבד עצמו אלא ודאי מעשה כ"ג כן: והיינו דממרינן תנו וכו' דפרק ג"פ מיירי נמי כשלא תבעו והודה כנ"ל:

ומה שכתב החכם הפוסק נרו דלדעת לשכם מקשה כמדרגו' נראה לי שכוונתו כוה ליכא למימר דמקשה כמדרגו' כיון דתרוייהו לא מחד טעמא דכשלמא אם היו המעות מקושרים לשכם לדך הודאה ע עדיפא מדך ליכא למימר דמקשה הגמ' כמדרגות אבל התם לא הקשו על לשכם אלא אזיל ואיה דלא שייכא וכמליתא שאינו מן הנדון ולא שייכא כיה לכאי לומר ד דלא שייך לומר מדרגות עם שכאמת אפשר שהדינים יהיו שוים מ"מ לאו משום הך טעמא אלא שוה הוא מ משום דלא שייך למימר מעשה כ"ג כיון שהודה לכאן ואין זו יורם תחר והודה ותבעו טעמא אחריכא אית כיה ועוד לדעתו הדוחק קושיא לדוכתיה דמאי ואיה מיתת מיקשר שאני התם אלא היו לו כנים ואי משום דכעיין כתבעו משום הכי לא מיירי דמין לימא לן דהיה דאיקשר מיירי כלא תבעו דלימא כתבעו מיירי דכי ה היכי דלאחריו לא אי"ל להודות למרוחו לרב מרי לטעון ולהכי מה לי אלא אחרינן מעשה כ"ג מכל כעלמא אפילו כתבעו ליכא למימר מעשה כ"ג:

ומה שהקשה דע"כ מיירי בטענו בעל תוב כיון שהוצרך לשכם אל לפרושי היה דנר פשוט בתבעו כל לי אמין זה הכרח דלשכם אל ה הוצרך לפר' כן מעשה משמה דאם לא תבעו ליכא טענת משמה אפי' בכריה כ"ש כס"מ דאם עשה לו זה משמה עם זה ואחרנא משם רמיה כיון שפירש כנר פשוט ולא אכן כפרק מי מתת כנ"ל דהיה דפרק מי מתת

מיירי כלא תבעו עוד כת' הרכם

הסלם הפוסק נר' כהיה מיירי דפרק גט פשוט דאמר תנו מתניתין וכו' דברי התום' זל ודברי הלכם זל ומיים כדבריו והנה להלכם זל היה דפרק זה כותב מיירי כשהודה לפני בעל דבר ובעיא דמי משמת מיירי כשהודה לפני בעל דבר ומביא מיושיב גיורא במדרגות ולי נר' דבעיא דמי משמ' לדע' הלכם זל מיירי כדקאמר תנו וכדדייק כלישנא שכתב ס"מ מהודה וכו' תבהנו לו וכו' סודעתו הודאה ולפיכך הודה הלכ לכאן ע"כ וכיון דמיירי כדקאמר תנו נפתלק מכלל טענת מעשה כ"ג ולא נעי התם לעניין מעשה כ"ג אלא לי החכם הפוסק מתוך הודאה וכדברי קצת המפרשים ומיהו נראים לדעת הלכם למדרגות ולא לתיקון למר שהוצרך החכ הסלם הפוסק נרו לתקן לדעת הלכם זל ומה שכתב דמיירי מאיזור כמדרגות קס"ד דמי לא עסקינן שהיה לכ מרי שם ואם כן לא מיירי לאיה מאיזור על כן נרא"ל נכון מה שכתבתי בדעת הרמכם זל

וכמה שכתב הרמכם כפ"ו מה' זכיה נר' לדעתו זל דחדא מתרתי כעיגן מן למר תנו מעפי' אלא למר דך הודאה מן דך הודאה מעפ"י אלא מ' תנו וכת' הרב המגיד זל שכת' כן מהכרית הסמוע והיינו מלכתב הרי"ף זל כפ' גט פשוט על מימרא דרב דקאמר ס"מ שמר מנה לפלוני בידי וכו' ואי לא למר תנו שם למר יתומי כתבנו מין בשמכין וכת' הרי"ף זל דמה שמעינן דאפי' לא מ' תנו לא למר מעפ"י אלא מכח הכך דברי רב ושמואל דלמרי תרוייהו לא למר תנו מין כתבנו ותירץ הרי"ף זל דהיינו דוקא כשמר כך דך הוא דאמר דאפי' לא מ' תנו תנו מתניתין **ונראה** לי דדך הודאה דקאמר הרי"ף זל לאו היינו שיהיה כפני כח אלא לאפוקי אלא למר כן דך מיחה וכנון בשמר הרי מודה לפניכם שאני חייב לפלוני מנה או פיקדון וה אל פ' הוא וכנר' ממשמעות הלשון ובהיות דמעשה דמיירי הלכם זל כשמוך דהיינו מוסר דברו וכן נרא' מדברי הלכם זל נפ"מ טוען דדך הודאה וקודאת כפני כ"ח תרי מילי אינהו ע"ש ומ"ש טוען דברי הלכם דכפ"ו מ"ה וכיה משמ' דכל היכא דהוי דך הודאה לא למר' מעשה כ"ג וכפ"ו מ"ה טוען לא משמע הכי אלא אפי' דך הודאה למר' מעשה כ"ג זל דמכאר דשאני ס"מ עם שכאמת מקו' עיון כדברי ס"ה שם ומ"מ למדנו מדברי הלכם שם זל דדך הודאה לחוד וכפני התוכע לחוד **ולכאורה** אינו נר' כן מדברי הרב הנ' מוכרים זל ומדברי הח' הם הפ' כל שמדבריהם נר' דדך הודאה דקאמר הלכם זל היינו שהודה כפני התוכע **ואפשר** לומ' שהר' מוכרים זל דקד' כדברי הלכם דקאמר דך הודאה ולא היה חשש הערמה משמ' דתרתי כעיגן ולהכי קאמר הרב זל דמאי דקאמר ולא היה שם חשש הערמה היינו כפני התובע ותרתי כעיגן להגיל מטענת כעשה כ"ג אבל שיהיה דך הודאה ועוד שיהיה כפני התוכ והיינו נמי מאי דכתב כפט' ולפי דברי הרב זל לית למי נרכים לחלק כין נראה לם"מ משום דתרתי כעיגן עוד הקשה החכם הסלם הפוסק נר' על קושית הרמב זל דכתבי שהדיים כו' הרב הגדו' מוהרשך ולהה ונרב שהרי לדוכי

ז"ל קדמיהו כיון ולפי שלימו מנרון השאלה לא עיינתי בשאלות אלו **ומה** שהקשה על הרשב"ז ז"ל שכתב שאם לא אמר אתם עדי יכול לומר שלא להשביע את עצמי עשיתי וכו' והקשה דהרי מלי דמועיל אתם עדי היינו לטענת משטה אבל לטענת אנוס שלא להשביע וכו' ליכא מועיל דאתם עדי לינו שוכרת טענת אנוס ז"ל והכי מלית לך מועיל אתם עדי לטענת משטה ליכי רוחה כאותם הראשונים שהביאו שטענת אנוס ז"ל פוטר אותה אם אמר אתובע אתם עדי **הן** אמת כן דעת הרשב"ץ ז"ל דאפילו אמר אתם עדי אמריכן לעשלם"כ וכתב דכרין הטור ז"ל כה"מ פי' פ"ו אבל מ"מ הטור ז"ל חלק עליו ודרך עקבות שביו ז"ל והרב המאור ז"ל הסכי' לדעתם וכתב כפ"ז כורר דף רעז' דאם אמר אתם עדי חייב כין ע"י תביעה כין שלא ע"י תביעה דכיון דאמר אתם עדי לאו השטאה הוא ומשום שלא להשביע נמי ליכא שאין אדם עשוי להזמין עדים ולומר להם הון על עדים כמה שאדם חומר שלא להשביע עכ"ל והכי הוא הנמקי ז"ל לא חילק כין אם התובע אומ' אתם עדי להיכא דקאמ' שלוה אתם עדי אבל המורכי כתב כשם ר"ת דאפי' אמר אתם עדי יכול לאו' כו כיון שהודה מעצמו ודוקא כשאחר כך הלוה שלא בפני השלוה או אפי' כפני המלוה והמלוה אתם אבל אם אמר המלוה אתם עדי דהלוה אתם היינו טענת אונס יכול לחזור כו וכל לי פשוט שביאור הרשב"ץ ז"ל הוא דאפי' אמ' המלוה אתם עדי והלוה אתם אפי' יכול לאזור ולטעון שלא להשביע וכו' ודלא כרי' דאדלא חילק הרשב"ץ ז"ל משמע כיון שאמר המלוה כיון שאמר לוה כדיני לענין השטאה וכן נר' שהכין הרב מוסיף ז"ל שם כשם פ"ק דכתובות אמ' תובע אתם עדי ושתק נתבע חייב הרשב"ץ ז"ל **ועל כן** תמהתי עליו כמה שהביאים דעת הרשב"ץ ז"ל לדעת ר"י שהביא המרדכי שלימו כן וקשה עוד מזה שכתב דאפי' לאם נודה דאתם עדי מהני כשאמרן נתבע מ"מ אם אמר מלוה והלוה אתם יכול לחזור כו ולא פכא מצתכב' דהרי ר"ת סובר דאם אמרו לוה למחכה וכול לחזור כן וכאמת מלוה מודה הוא דשיע יכול לחזור כוודהרי הרב ז"ל נרכים לי עיון ומ"מ למדנו שאם אמר אתם עדי מהני לדעת עצמו ודרב שמעי ז"ל לענין טענת שלא להשביע ולדברי ר"ת ג"כ אם אמר אלוה וכשתק שנימנם שנימנם שחכ' הם הפוסק נר' ולפי שלימו מוגע כנר' לא אאריך כזה ואם שכתב החכם השלם הפוסק נר' ונ"ד נדדים לומר דלא שייך כאן לומר שעשלם"כ אם מטעם שזממות היו כיד שלים אז מטעם אחרים נר' לי שאין זה מספיק לשלוק מכאן טענת שלם"כ שלא כיון שאין אמן מזויעים כמה מעות היו מן הלוה שנפטר וכמה היו מן הלוה שקיים מצותו פלג' ופ' נשאר הון ואם כן אם הורה עד אחד שנייס הודאתו הודאה אפי' כפני קרוכים כיון דירעינן דהני זוי שתרוייהו הוו ואינו דאי כעי אמר פלגא דידי הוא אבל אם הודה יותר על מניס הוה ליה מוכי' מן היתו וטענינן ליה שלא' דאם דשות השלים כרשות שכיתם ומצתמת פלגא ופלגא הוו זעל כן טענינן ליה שלא להשביע ואפי' הוה טעם ל לשלוק מכאן טענת זו **אדרבה** לפי אומר שהוא הנפטר לזה כיון שלא

להשביע את כניו כדי שלא יגבה השלמה הכל ולזה אומר שהוא **אומר** שלא אמר אלא כדי שישתרו לכניו ומ"ל לפי' מודית השלמה שכך אומר כעלה יכולה לגבות כתוכתה מן המעות המופקדים כיד שלים ל"ל עד מניס כך נר' לע"ד ולא הפסתי להניא רמיי' למה שכתבתי לפי שהודאה זו כעלה מטעם אחר לפי שהיתה כפני קרוכים ומשה וכמו שכתב המכם השלם שמי ולשם הפוסק נר"ו ודכרין החמת והנדק ומינן נריכי חיזוק ומה גם מלים כמוני הקטן כדעת ותכונה שכתי ככה"ר יונה

סימן יג

שאלה ראובן שמעון לוי שחים וראובן הניח נכוד למרחקים זה שנים רכים והלך נקוטה עם שמעון ועזכה עגונה וכיבי וכיבי מת יעקב שכיים והניח ככלל עזכנו לכניו מוקת חכו"ח שחת שמר שיה מקדש שכורה לו והחזי'כה והיה פורע שכירות לשר אחר כעל שמעון שמ"כ יש מפי שכורה ליהודה והיה פורע לשר שכירות החמת ולשמעון שכר החזקה וכהיות שמחר מת יעקב נשחרה חזק החמת לכניו מכל חמת ראובן חלק כעלה ליהוד שמר היה דר כה כעד כך מפתים לכנים למזונותיה והמכר היהכפני ג'כרוים מהק"ק שקנו מידה ונשכעה על המכר הנז' ונתן כידה וחזר ש' לחשכון טוב לדמי המכר וכרוחות שמעון ולויכן נעקו כדכר הלז והיא לומרת כי מחר שלא היו רוצים לתת מה שנוגע לחלק כעלה והנם שהרשות לחתים יש שכר לתובעם לדין על חלק החמת ולא הטו לתן לה מכר חלק כעלה למזונותיה כי היא נריכה לזון כמו שיש מעשה כ"ר כידה על מזונות ושמעון ולוי הנו רוצים לכטל המקח שחר שקנה יהודה כקנין וכשכועה כפני ג' מהכרוים וגם נתן כידה המעות והלכו לכעל תורה ומדר השאלה לפי טעמו וזה לשון השאלה ונם תשובתו עליה והיא כלי שם שאלה שאת שחר מהשחים שחר ה חלק כעלה למדינת הים מכרה חלק חזקת קרקע למזונותיה והחתים היו נדונים עמה שמין המכיר קיים גם כיום שמכר נעקו להיות שם הקונים מה הדין כזה תשובה דינא הכי הוא שהשחים כקרקע השם תש ; מ מונחים מיד הקונה המנהן דיש לשם מדרגה עליהם ונחשכים כעלים נכל הקי את ונחזקו' שיים להם דין קרקע על פי פסקי קנת רכוות ומהרשך ז"ל פסק כפשיטות שיש לשם דין קרקע ומפי הרשכ"ל ז"ל שחלק מודה כשקום דשכח חרם כהסכמה והנם שהנה לרחות תשם לשון ומפשר וכהסכמתיכו כחזקות ים חרמות וחומרות יתרות והקהלות חרדים על זה שפר ונם כפסק לומר שמכרה למזונות ומכרה קיים רכים וגדולים פירשו דדוקא כדיעבד וכדין דיכן על זה היו כרוצים קודם המכר ואחר המכר ולכתחלה מכרה גם כרכים ו וגדולי לחתן דנר כה שומא לפחו' ג הדיוטות כמכרת קרקע והכא כלתי שומא מכרה ומכרה כעל דהחזקה כקרקע כדאמרן ויזדין עם החתים שהם מוחזקים ו וכעלים כדכר ודי למכין עכ"ל המגיה כלי שם ויהודה טוען כי הוא כ"כ קנאה שם עלמה מהכ"ד כקנין וגם שכועה ומ"ש שמחלה היו נרוצים על זה כן הוא החמת שהיו נרוצים החתים לכל תת לה כלום ומתה מרשה לחתים ולא השיל לה עד שמכרה יהודה על

על כל פרטי השאלה ותשובתה מהרלו"ח הלוי טירנו
ומה גם שהלוה לא היו רוצין לקנות חלק לחיים כעדם
רק בעד זכולון חיים נכרי שהם מכרו חלקם וחלק
לחיים לשמעון נעד ק"ק לכנים ולקח מדת הדין מיהוד'
שקנה לותה והוא יעב כה בשכירות יצ ולחיים נכרי
יקחנה והנה לחר כל זה חזרה מסת ולשמעון כפני כ"ד של
הג'קהלות קדושות ז"ע ומכרה השליח לניקים וכל זה
בעת המשיב להוניה כוחתו לפועל וכתבנו הכ"ד ל
שלמזונות מכרה לניקים כדי מתון עמהם ויהודה לומ'
כי כבר קנה וזכה במקחו מכל הטעמ' שלמר ולין לחר
נתינת המעות בידה וקנין ושכוע שקנו על המוכר כנ'

תשובה ראיתי את השאלה ואת מסר נגד
עליה מאת החכם השלם כהר' שלמ
מלמד נר"ו ואחר העיון כר' ודאי שהדין עם יהודה ש
הקונה שקנה ממנה תמיכה מאת השלמנה כפני הנ"
ברורים נר"ו וכמו שפסק החכם השלם הפוסק נרו' כיון
שהיה כיד המשה מעשה כ"ר על מזונתי' ואחי' לא היה
בידה מעשה כ"ד היה נר' שהדין עמה למכר נעד ש
מזונתיה כי לפי הנר' ודאי דשם ו כתובת' בידה ולכ"ע
שם בחתה משה זו לכ"ר היו פוסקים לה מזונות ולא
חייטינן דילמא הניח לה כעלה מזונות או שמר לה נאי
מעשה ידיך תחת מזונתיך וכדאיפסיקא הלכתא בפ'
כתרא דכתובות כרב דשמר דרוקא בג' חדשים הראשונ'
חייטינן דילמא סניח לה מזונות וכ"ד כיון דיש זמן רב
שהלך בעלה מאנה אין לחוש ועוד שהלך מאנה בקטנ'
וכתוב שם במרדכי דכל שהלך מאנה בקטנה מסתמא
דלא הניח לה מזונו: וגם שהרשב"ש זל פליג על הרמב
זל ום"ל דמרדכי' לדעתו מסקינן לה מעם ידי' מכיון
שהיה כשת להפרע שלא בפני בעלה כ"ר ודאי
דיעבו נשמנה דאין מסקינן לה מעשה ידיה ונדיכ' היא
למזונות מכיון שעמדה בדין מקודם והרשית גם לשהיה
זכאי שכתוב בשלה והיו החיים נדונים על זה כדבני
המשיב ולא דחו מות' לכל מעשה ידיה שלא ודאי דיעבו
נשמנה שהדין עם השה לתנוע מזונות ועוד דקופס
הזכיה על תחילתם לתבוע דמי מזונות' ולא היו החתי'
נדונים עמה שלא שלא תמכול החנות וכיון שכן לפי' לא
היה מעשה כ"ר כיד השה מ"מ נרמים הדברים שהרי'
עם השה בתביעת המזונו' וכ"ם עתה שיש בידה שטר
מעשה כ"ר על מזונתיה דודאי דהדין עם השה ל
לטרוף נכל מקום שתמצא נכסי בעלה ולמכור נעד
מזונתי' ואין לערער עליה למה מכרה החנות ולא מכר'
דבר אחר כי לא ראינו שחשבו הפוסקים לזה
ועוד שזו קל לה למכור שלא הוצרכה לחזור אחר קונ'
כי מצאה את יהודה העומד בתוך החנות שנתן לה דמי
מכירה או מקצתם תכף ומיד ועוד שמכרה ביוקר וכמו
שכתב בשלה ולפיכך אין לערער עליה למה מכרה
החנות ולא דבר אחר ומכיון שכן מאחר שמכרה זו מכר'
החנות בפני נשמנים שקיבלים כשומת הר' ודאי שמכר'
קיים שלכה דכולי עלמא וזכה יהודה המוכר בקניינו

ראפי' שם מכירה ניכה לכין עמה כת' הרמב
זל שמכירה קיים וכמו שכת' נפ"ב מה'
לישות והכיא דבריו כאן העור ס"ע כלי שום מולק גם
ס"ה זל כתב שלא רצה מי שחולק עליו כזה ולכאורה יש

לתמוה דאיך כתב שלא רצה שום חולק והלא הוא עצמו
כתב בפ"ז בשם הרמבן זל דאפי' כדיעבד אין מכירה
קיים בינה לבין עצמה וכת' שכן כתב בשם ר"ח בעיטו'
וכיון שכן איך כתב שלא רצה שום חולק שלא ידוקא
בשלמנה כליני עליה אלא כל נמי שהלך בעלה למדינת
הים שהבעל קיים לא כליני עליה וזהו נ"כ שהדב כעל
העורים זל הביא דברי הרמבם בלי שום חולק ובפי' נ"
שביא המחלוקת אלא שאין דעתי נוחה כזה לדעת הרב
המגיד שכתב בפ"כ מדעת הרמבם שמזונות אלו אינן
למזונו' השלמנה וכן משמע בסוגיא דלא שמעו בו שחת
פוא לנד כמו שמעו בו שחת לשמואל ע"כ ומ"ב לין
נאמר דלמאן דפליג שהרמבם נדין השלמנה יהיה לן
כמי שהלך בעלה כיון דמדין השלמנה ילוף לה הרמבם
זל ודומק לומר דמאי דקאמר הרב המגיד שלא רצה ח
חולק היינו מי שחולק ולומר כאין דין מי שהלך בעלה

גם נר"י דוחק לומר שם"ם הרב המגיד שלא ב"כ
ל שלא כ"ר גמור אכל ג' הדיוטות כעינן ומ"ם הרמבם
לעצמה ל שלא כ"ר גמור דליטעה דכתב לעצמה לא

משמע מכאי מיבדא דלא כתב כאין לכין עצמה

ומ"ם כ"ר כיון שמכרה נכני נ'שמנים ש
הקונים כשומת מכרה קיים לכולי
עלמא **וכה** מכתב הש המשיב דברים
וגדולים ס"ל דוקא כדיעבד

דמשמע מדבריו דלכתחלה אסור לאמר דלכתחלה ת
תמכור שלא בג'שמנים זה היה דלכולי עלמא ודאי
לכתחלה נעינן נ'שמנים ולכתחילה נמי יכול למכור
בג'שמנים אלא כ"ע ואין מחלוקת אלא שם מכרם
כדיעבד דלהרמבם מכרה קיים ולהרמבן לא אלא ל
לכתחילה לכולי עלמא נעינן לפחות נ'שמנים דאל"כ
תקנתי לחו ההיא ופרק הלוו מניח ת

ראי' לדעת הרמבם זל שלא נאמ' נ'שמני'
אלא לכתחילה אבל כדיעבד מכרה
קיים מ"ב מאי מייתי כפ' אלו מגיאות מהא לעובדא
דחיפור ורב כפרש והא שהוא עובדא כדיעב' הוא ג
ואיך קאמר ולאו מי איתמר עלה וכו' ולא לא נאמ' דין
נ'שמנים אלא לכתחילה וזל דהכונה' לומר מהא לא
תתמייע ותימה דכי היכי דהתם לא בעינן נ'שמנים כמי
כשוכרת דחיפור וכן כפרש דאם אתה אומר כאם שוים
מ"כ הכא תיבעי נ'הדיוטות מיהו על האמ' לא דמו וכמו
שכתבו שם התוס' זל ומ"ב פע"ג דנבי שלמנה כדיעבד
מפיר דמי האם נבי שוכר' דחיפור' לא : ומ"מ לכתחיל'
אפי' נבי שלמנה ליכא מאן דפליג דבעינן נ'שמנים ונם
רש"י זל שפי' שם וכלבד שירצו כ' וכו' אפשר להסכים
דבריו עם שאר הפוסקים זל ולא כתב כן אלא לתת
טעם למאן דאמרי דאיה ומתני' דשלמנה דמה הכין
ככונת המשנה וכי עלה כדעתו דיכולה למכור היה
ניחה לכין עצמה וכל כמינה לזה כתב דהדין דכלכד
שירצו שנים וכו' לכל למ' דמסקינן התם ודאי דבעינן
נ'הדיוטות כ"ל ולא כמו שכת הרב הגדול מוהר"ר קלא
זל נבית יוסף שהכין כדברי רש"י דפליג לשאר הפוסקי
זל וכל זה לכתחילה אבל כדיעבד פליגי הרמבם

והלמכן ז"ל וכדכתי בסי

ונראה לי כדעת החכם השלם הפוסק נר"ו
דכ"ד חשיב לישבר מכיון שלא התרו
בו כ"ד מו כיעל הדבר ועוד שהחתים לה רבו לתת לה
מזונות ויש לזה קצת ראיה מתשובת להלמכן ז"ל סי' נ"ד
ז"ל שהלה שם הפטורופסים רוצים להעלות לה מזונות
לפי הצורת כ"ד ממה שיש תחת ידם מנכסי בעלה שם
דאף לכ"ד למחות בידה שלא תמכור היא כיצה לכן
עצמה מו לאו תשובה דכר זה כתוב שאין לה למכור אלא
ממה שמזונות והיינו מזונות לפני ולאחר תמכו ואפי' שם
מכר לאחר התרת הפטורופסים שהם רוצים לשפיק לה
מזונותיה מכירה בטל ע"ל הרי שלא מחר שמכירה בטל
שלא מפני שהתרשה היתה מהפטורופסים דכשהוס
יתמי קיימי ועוד שהם רוצים להשפיק לה מזומנים שם
לאו הכי לא וכ"ד כיון דאין כאן לפטורופים פקיד ?
ומשתדל בעד האשה דמדינא לא מיקמיכן לפטרופו' על
נכסיו כיון שיצה לדעת מ"כ אין כאן לפטרו' וקרוב הני
לו' דאפי' שם התרו בה כ"ד שלא תמכו' ועבר ומכר מכר'
קיים כ"ד שלא שלפי שאין הדין מתקיים כך לא עמדתי
בדין זה דבכ"ד לא התרו בה כ"ד וגם האחים היכם כ
בעלים ולא מכטר פסים כאחים שהיכם ואפי' את"ל
דהפוטורופסים הם מ"מ כיון שלא נתן להשפיק לה מזונ'
ממקום אחר כ' ודאי המכירה קיים למ"ד דשם עבדה ו
ומכרה כיצה לכן עצמה מכירה קיים וכ"ם עתה מכירה
נפני נ"נ מזמני הקבל הכקיים בשומת

ומה שנר' מתוך דברי החכם שהשיב נר"ו דדוקא
כשכירת קרקע זה מיבו דנראה לע"ד שאין
שלוק כזה כין שם יהיה קרקע או מטלטל בעיון שיהיו
בקיים בשומת אותו לכך

אעפ"י שלכאורה היה נר' שהיה כזה מקום עיון
לפי שראיתי בדברי הטור ז"ל סכת כפ"ק ק"נ

גם כפ"נ כת לפיכך
הכקיים בשומת קרקע
שם שמה הקרקע וכו' כנרא' מדין הקרקע

חלוק מדין המטלטל כזה שלא מודאי אינו כן שלא ל
לדיין הדין שוה כשם שהם מכרים קרקע נריכים שיהיו
בקיים בשומת קרקע ושם מכרה מטלטל נריכים שיהיו
בקיים בשומת אותו דכר שמכרים ולא נקטי הפוסקים זל
קרקע שלא משום דמדינא ד נמ' אין חיוב המזונות שלא על
הקרקעות זכל לדידן הדין הוא כ"ל ומ"כ אין חילוק
כדין זה אי חשיבי המיקרת שלם הקרקע או כמטלטל
הדין הוא כשם שלכתחלה היתה אשתה נריכה למכו'
נ' מכשים נאחים הבקיים שם שת אותו דכר ושם מ
מכרה כיצה לכן עצמה מחלוקת הרמכן והרמכן ז"ל שם
מכרה קיים אף לאו"כ כשר מכרה כפני נ"נאחים
וכורחי דאיכא ידעי בשומת אותו דכר ועוד שכל מכר'
כיקר וא"כ מכרה קיים ובכה יהודה הסכר בקניינו :

ועדיין יש לכור דאיכא למימר דכדי דאין ל
לערער על יהודה מטעם שמכרה כיצה
לכן עצמה : מ"מ איכא למימר דיכולים האחים לערער
על יהודה מטעם מזונות ותוספות

ואומר דמילתא דפשיטא היא דגם שם היה
עדיין האחים לערער מ"מ כיון ש.חל

שאלה יה

הנ"ל מכרו חלקם לז' ולין לכדי זכיתם וכמו שכתב ה
הרמכם ז"ל כפ"ג מה' סכנים ז"ל כן המוכר שנה לחלק את
הלוקח ויחול שיחלקו מכר הסדה שים לו על המוכר מכר
זכותו ע"כ והכיא דכרי הטור ז"ל כפ"ק קי"ב כח"מ ומ"ש
דכרי ולא"ל שם הלוק"ם שקת ממנו אין לו דין מכר וחלק
חלוק"ם שקל"מ לחלק עכ"ל הרי למדנו שגם שיית עיניו
האחים עיעור מ"מ כיון שמכרו חלקם לזכולין מכרו
זכותם **ועוד** שהדין פשוט דהמוכר ל
למחו' לית כיה מקום דיל דכ"מ

ומסתנרא ולפי דאין לחלק כזה כין מכרן
לשותף לפי שאין אנו דנים כזה
כעריפות הלוקח והמכרן והשותף כדי שתאמר שגם שם
אין עריפות למכרן ישנה כח שתף מכל כעדון דיבן שם
שמרו שאין כח דין מכרנות לאו מקום עריפות שים לו
ללוקח כעון המוכר לאחר ולימתי הוא שלא תקנת המוכ'
מזה וכיון שכן אין חילוק כין מכרן לשותף

אמנם הראיה שהביא החכ השלם הפוסק כר"ו מלעון
הרמכ"ם ז"ל כהשגותיו ומה שכת עליו ה' המג"
ז"ל אי"ה דגם שם תפס ה' תחיל לעון הרמכם דמייר
כשותף מ"מ הוא אינא דלא אמר הרמכ"ם ז"ל כן אלא
שגם שם ממילתיה כהרמכם דהיינו למכרן מכל לא תאמר
ועל זה הורה לו הרב המגיה ז"ל ומ"מ מהרכרם ודאי
כדכרי החכם השלם הפוסק נר"ו דאין לחלק כדין זה
כין שותף למכרן **ואם** וכיון לדין מזכה
יהודה כקנייני מכרן עליו לא טענת מ
מכירת ולא טענת שותפות ואין להיות הוא כאחד מן
האחים או מן השותפות ושם האחים שעין ולוי מכרו
לזכולון נעשה זכולון שלוחו של יהודה וזהו לפי סכרת
החכם המשיב שים כחזקות שלנו דין מכרנות :

אמנם כבר פשטה ההוראה והמנהג שגם עם
היות שכחזקו שנים להם דין קרקע
מ"מ אין להם דין מכרנות ומ"ש כל אחד ואחד זכה כשלו
ומקנה מהם מוכח מיד מכרו הגרול לעניו דעתי כתבתי
הנעיר בדעת וכיגם שכתי יוכם

כימן יה

על מה פשטת שם יטלו האחים יותר על חלקם
אף מה שנטל הר מכרהם כחיי שניו נטעת
הנשיאין הדין הוא פלא יטלו כלום כי מה שנתן לו מכיו
כשעת גם אין לו אלא כל מה שנתן לו כחיי מתנה גמור הוא
ומשנה עדוכה היא כפ"י שמת והכיא הדין הרמכם כפ'
תשיעי מ' מלות נשלו הגדולים כחיי מכיהם וממנו ה
הקטנים לאחר מיתת מכיהם הרי אלו נוטלים כדוך ם
מנשלחם אחם אין שומעין להם אלא מה שנתן שע"כ
ואין כדין זה החלוקת

ד שאלה ה"ה שלמד כיר הר' הראיה כתוכת
אחו נר"ו קיימת ושולל כתוכת
נגין דכרין לכאי לא זכה מכיון שהאחים אינן
כאן נכתובת אחם שהרי שם קיימת אין כאן דין
נגין דכרין אלא יטלנו שלשים חלק כחלק שעפ"י שכל

זה

שם יש לנמנם מ"מ כיון שתקנת כיון דכיון לישה שלא תקנת כל כמה דאית לן למימר דכבי הלי נוכח לא תקינו שין מן הדין שנמצא שיבה הר' שכירים הכי שלא נמצא יגבה נכתוב לאו כלל שלא מכח ירושתו שיש מכיון ש"ע

השאלה פשליטת שם הנושה שנכתב שלא בפני הנפטר שם היה לו לו מולת דפשיטא היה דין בטעותו כלום דשם היתה הגזלה כתקנה אפי' לא נכתבה כלל שביר דמי ויעיד עדים שין נוה כך וכך ושם יש ממש כדברינו הנושה קיימת ולבן שם נתקבל העדות לו שבכר נפתח שלהו כמו תופס השטר של קבלת העדות וזה יהיה כפני כ"ר כפני הכ"כתות סיכותו עדים ויעידו לן יעתיקו שטר שמלה ושלח ה ומו נראה שם לותה נותה קיימת לו לא

רבה משמלת השם כותה הטבה פשטיב לכן שנדול פיטול חני הריוח סירוים בשמן שיעשהו כוונית שם כהטבה ואת שלק לותו מימסתו ורמי נראה שלא שלקו שא הטבה יתירתא עבד ליה ועד אפי' מ"כפי לא יטול כמי שכירים כלל לו לא ירם כני עם שמעו שין כדברינו כלום ומ"מ הכל תלוי כ כלשון הגזלה וכל שיש שפק כלשון הנושה לחדין לוקי ממנא כחזקת כל הירושי ויטול הר' שכירים שלקו הנוגע לו בכל שאר ושאר משמיע הקטנים

ועל מה שמלת על ענין היתומות דע כי הדין נותן שהגדולה תקח יותר מן הקטנה כל זמן שלא נוה השב כלל ולא מטעם שם ה הגדולה הכניסה לו יותר ממה שהכניסה לו הקטנה שלא הטעם הוא דכל זמן שמנאו לנפטר נכסים תטול מכל שנכסים הכת הגדולה עשיר נכסים ואחר כך תטול הקטנה סיע ענייך אם יניח הנפטר מאה לפים תטול הגדולה עשרה והשניה כשתגיע להנשא שם תמנה חמשה לפים תטול תשעה לפים ולא יותר מכל שתטול ה האחד יותר מכני שהיה הכיחה יותר נדוניא זה לא שמעת שם לא שנית השב שמא תטול כך וכך וזאת כך וכך

דמה משמע שם השלמנה שכבר נכתב כתוב ח' שם חייבים היתומים ליתן לה מזונו מילת' דפשיטא שלא דכיון שנכתב כתובתה שוב אין לה מזונ' מ"מ אין השם הגדול יכול לומר אחי ואחותי ירוצו אצלי ואני אזון אותם כביתי אלא הבנים והבנות יסבו אצל אמם והפטרו יתנו לה מזונותיהם וכל אלו דברי פשוטים וכו' נשאלתי ונתתי בכל אלו הדברים עם הרב הגדול מורנו כמוהר' מהרן חסון נר"ו והסכים בכל אלו הדברים

ומ"מ הדרך הנכון שב"ד הקהל קדוש ימו יסדרו הדברי כמנהג המדינ' ושם יעטרך שימשו את פי החכמ' והדבנים יסדרו משם השאלה כהסכמת הכ' כתותיכוכה עם הדין לאמתו נשם הנעיר כדע"ו וכיל שכתי כמסר יונה

סימן טו

אמר המניח השאלה נאבדה ומתוך דברי התשובה נל שהנוש על השובן שהלא מעות לשמעון לא לבישם

ועוד דטעמא דתפים ליה מצניעה מימי מלא
למאן דס"ל דסובר מימי כס"ח כמבואר ב
בלומכין דף פ' אמכם למאי דקיל דכס"ם הוי לא כעיכן
הא' טעמא דכללא הכי הוי וכדע"ד התם ופרש"י ולומן
דומה לא כר שלהנאת שכר מומנתן היה מצלו מכל לא
שכר שמ"ה הוא נוטל מלא שכר פעולה ע"כ וכן כתבו
התוס' שם וכן כתב העור כי ס"ו דוהו טברון מסתכר
כמה שמותנין לשם לתקן ולימול שכר ע"כ וכודאי נפלו
דברי בדקדוק דלא תימא דטעמא משום דתפים ליה
מצניעה דזה מימי מלא לא"ר סובר דימי כס"ח כיון ש
מימי מטל שכר על השמירה מכל לדידן דקיל דמע"ג
דימי מטל שכר על השמירה הוי ס"ם שכלפי הא' טעמ'
כמי נכי מומנין הוי ס"ם דכי היכי דנכי שוכר הוי
ס"ם על השמירה מכיון שנתנה מן הכתוב שהשכירו לן
כשומן כמי הוי ס"ם על השמירה כמה שמותנין לן לתקן
ולימול שכר ועל כן קשיא על מהר"ם מזכיר טעמא ד
דתפים ליה מצניעה מיהו מכסר דמ"מ ספיר קא ליף
הר"ם ז"ל דימי למאי דקא מפני תלמוד"מ להר המקי ז"ל
קשיא שהזכיר טעם זה על המסר דהשומרין ס"ם ומ"מ דברי
הטור מדוקדקים בטעמו גם הרשב"א כתב לי כעי' מימי
וכו' ולעולם דטעמ' דשומן מימי מצ' דתפים ליה מצניעה
מלא מכוח דנתנה ומהנה עכ"ל ומ"כ קשי' להר"מכם לפי
טעם הרב מוהר"ק דמ"ם פלגא פקדון לשומרין ומרסור
משם זה מימי מטל שכר על השמירה גם זה מימי מטל
שכר על השמירה ומ"ע גם מה שכתב כטעם הר"מכר ז"ל
ג"ע דהר"מכר ז"ל קאמר טעמא משום שמטל כפועל כטל
ולדברי הרב ז"ל לפי"ל יטול נמי כהיסיון הנלה דשכחם
זוזי למעבד עיסקא וכמו שכתב הרב ז"ל ומ"ע והכל לע"ד
כדעת הר"מכם ז"ל דמ"ע דנוטל כפועל כטל מ"מ כך ת
תקנו חכמים שלא יהיה שלא ס"ח על פלגא פקדון דהכי
מסתברא להר"מכם ליטנה דפלגא פקדון וטעמא דמילת'
משום דמי הוי ס"ם על פלגא פקדון מחזי כריבית ולהכי
מע"ג דנהנה מימי מזכה לחיות ס"ם

ומהר"ר דוד ן' זימרא ז"ל כתב להשיב על הטע'
הר"מכם ומני בשומרי שומ' שמין בשעתו
הטע' דנהי דנתנו שכרו להתעסק בחלק הפקדון לפלגו
מדין הריבית לא נתן שכר לשמור העסק למה הדבר דומ'
למפקיד כיד חבירו מפקדון הא ודאי ליתא
הטם נמי מיהו ס"ם על הפקדון הא ודאי ליתא

למדנן מדבריו שהכיאו לדעת הרב מוהר"ק
דכל היכא שלא נתן לו שכר על השמיר'
מע"ג דנהנה מלותו העסק שמותנין לו שכר להתעסק
אפ"ה לו הכי חייב על השמירה

איברא שדברי מ"ע תימה כמ"ש הא למה זה דומה
כו' דלא דמיא ז"ל כשיכלא לרגא ושור דמ"ם
ותו דשכר טורחו שמרו לא שכר שמירתו כו' ועם כשפקי
מוהר"ם קשיא ז"ל כי קא"ל שכר שמירתו למ
כ"ל כשכר טורחו דגם השמירה היא טורח ועמל

עוד כתב הרב ז"ל דשרם ר לא דמי למיעסק
דשרם ר ליח ל ם נגוף הכלי מכל מתעסק
מית ליה כגוף הממון כשכר והפסד וק"ל עכ"ל

ולי הדיעקים לשכיון מה כין זה למאי שכא

וידעתי שלא ידעתי למוף דעת עליון **אכל**
נפלאתי הפלא ופלא על ההכרח שכתב
שמי לא תימא הכי הא דתנן שטר כיום היזק על ם
היתומים נשבע וגובה ממנה ולמאי מינו נוכח מחנה
על פקדון הא כגר שכר שכר טרחו עכ"ל ומה ז' ראיה
שאם למרו שיהא כפלגא מלוה שומר שכר לפי שמקבל
שכר טרחו לא למרו שיהא חייב כאונסין ולהכי מינו נ
פלגא פקדון דנמצן לומר הימינו דנלכנו ונ"ע

ראכשך לומר שכוונת הרב שמילק כין ם
שרסור למיעסק להשרסור מין לן
בגוף הכלי ולהכי דין הוא שיתחייב כדי שישמרנו הטב
שכל המיעסק כלומר הכי יעמדנו שהדי יש לו חלק
בגוף הממון בשכר והפסד **אי נמי** כשלוחא
שרסור דין הוא שיתחייב שמין לן
בגוף הכלי כלל ומ"כ דין הוא שיטרף גם הוא בחובו
ויהיה כס"ם ויהיה חייב בנגנה ואבידה וחיוב השומרין
ויקרע וגולם יהיו על בעלים שכל מיעסק מית ליה כ
בגוף חממון בהפסד ובשכר **וכ"ם** ים דמות
דחיה לכ"ד כיון דחינו כשרסור ממש מלא
ממנים השמורות לבעל המעות והוא חינו נוטל ומתן
בשעות כלל מלא שמירת המעות סוף דכר שמר וכ"ם
הרב ז"ל הא למה זה דומ' לשפקיד כיד חבירו שפקן ושכרו
לעשות עמו כמלאכתו גרע דודאי יותר דומה משל וש
לנדן דידין מנדון הרב ז"ל ואעפ"י שגם נלד' ים
קנת חילוק מ"מ לחזוקי ממונא חינו כ"כ ניו הדוחק
לומר כן דהכא מוכיחים שמירת המעות וקנית ה
השחורות כ' דכריס מכיון שנוח לו שלא נגע כשעו' כלל
ומשום כיבו נרוחים ותמימים ונוח שלא יגע כהם כלל
שלא יהיו מופקרי כידו עד שהוא ילך למס והוא יפרע
של שנויס בעלי השחורות ואין מוטל על שמיון שלא
להוניש לו השחורות ומכיון שלא נתן לו שכר על ם
השמירה דינו כס"ם **וראיתי** להחכ' השל' הפוסק
מלו שכתב שהר"מכם הוא יחיד כהכרעתו
ומי מפשר לומר קים לי והן ממת דהכי משמע לכמורים
לפי מה שהעתיק סרב מהרי"ק ז"ל בכית יוסף שלא
הכיא לו מכר כשכרא ו ולהם אין לומר קים לי כמו
שכתב הר"מכם השלם הפוסק כר' ו

ותמהני שהרב מוהר"ר דוד ן' זימרא ז"ל שכת'
על ס"ר הר"מכם ועוד דיכול לומ' קים לי
כפלוגי וכו' וחה ודאי שלא כדברי סרב מהרי"ק ז"ל ושלא
ככלל המפורש כידו שאין לומר קים לי כפלוגי ס"ם
שכל חכמי ישראל חלוקים עליו ועוד ז"ל לא מזכיר מי
שמודה כדברי הר"מכם ז"ל

אכל לי הדיעה נראה דגם לשכם ס"ל כדעת הר"מכם
ז"ל כשהשומר פירות וכפ' המוכר את הספינה
דף ע' ז"ל הלי עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון
ומה הוקיר מי יהוזל מי נשכר לשניהם נשכר עכ"ל וזה
ודאי כדעת הר"מכם ולהכי אם נשכר הוא על שניהם זה
בחלקו וזה בחלקו דאילו לדעת הר"מכר אם נשכר הכל
על המיעסק ודברי המרדכי נפרק המקבל שנר מדבריו
הר"מכם פליג גם הר"מכם ז"ל נדריך עיין

ומדברי גרם קלעי ז"ל שימן קנ"ל דמ"ל

פנס הרב בעל מצה"ל כהלכתם
ועוד כתב דיש לדקדק מדברי הגהת פשיטי סנט רבינו
שמח"ל הכי מיהו אין דבריו מוכרחים וכפרש כמ"ש
דמר הונדך המניח להניה דמ"ל דלא כש' הלכתם מ
מכלל דהלכתם מ"ל הפך זה דודאי זה כלל ממודם הוא
לא שמענוהו מ"מ אי להא אתיקן דשיבא דהלכתם כשור
שמעין הרי יש לנו ודאי דהלכתם מ"ל כהלכתם וכדכתי
ויכול שמעין לומר קים לי אלא שעדין יכול
המלך לחלוק ולומר דמי למ"ל
מ שכר שפ"ע ולכן לשמעון כך וכך למשה מ מ על
השמירה דלמ"ה על הכל הוא משלם על המנה שהפקיד
ועל שמירתם ועל שמירת
המעות ומשני התם נגני פקדון דשמתם אינו מ
משלם לו שלא על שמתעסק דוקא וכדי להגילו משיפור
ריבית וכמו שכתב מוהר"ר דוד ן' וזמרא זל לזה זל כמו
שהקשו כנמ' ולימא מי זוזי רידי לרידי כו' כנ"ל דשמא
מדעיע ומכיון שלכולכן אינו פורע לשמעון כשאר השומרי
כגון שלא עשאו שלא שליח להמנות השמורות ומע"ג
דוקא אין זה ראיה וק"ל מ"מ נר' שים דאיה אחר דהייבו
כאן אם לא לכולכן פורע לו לשמעון בשוה בזמן שמפקי
כידו המעות לה כש שלכולכן כעצמו מליך המעות כ
כעצמו ודאי שאינו משלם לו שכר שמירת המעות מכיון
שכלל שמירת המעות היה נותן לו כך מ"ש אינו שומר
שכר על המעות ולא שומר חינם

עוד נר"י טעם אחר לפטור את שמעון לפי שם
היה שמעון הוא בעצמו פרע את הגוים
בעלי שמחורה מ"מ אינו שלא ש"ח על המעות מכיון
שלא הרשהו להתעסק בהמעות אלא שמעות מעתה ותלה
בתיבת המעות לומן שילך הוא לשם וקודם לכן אין לו
רשות לגעוץ בהמעות כלל

תדע שדברי הטור זל כנ"ל קשו כתב כדעת
הרלב"ד בפלגת פקדון דהוי שומר שכר
וכש"מ קשו ר"ל כת דהמקבל יין מחבירו כעיקר על מנת
שיוליכו למקום פ' ודאי שחייב שכל נגיבה ומכיר' על
שניהם עכ"ל ומיך כתב שפוש על שמשם ושלא לפי ש
שכרת הלשכה זל דמ"ה נ"ל כותיה אינו שלא על
המתעסק בלבד זל ודאי זל דע"כ לא פליג דהמתעסק
הוי ש"ם שלא כשנתרשה להתעסק מעתה דאז מע"ג ש
שאינו מתעסק מעתה כיון שכבידו להתעסק ומיון שעיכוב
בא מחבת המפקיד איכא למימר שיהיה שומר שכר ש
מע"ג שלא שתיחל שכל הוא המקבל יין מכיון שלא
הורשה להתעסק מעתה ושעיכוב בא מחבת המפקיד
מיון שהדין שיהיה שומר שכר דלא דמי לשומרין ושכורי
ושלוחי דהרשות בידם ומיון מעכב בידם דכשה"ג ודאי
מע"ג דאי מקבל שכר על השמיר' מיכא למימר כשהוא
השלח וכו' כיון שמתה השלח שכר כידו להיות ממנה
שכל כקבל עשקו על מנת להוליכה למקום פ' ומפי שם
יהיה רשות מיון כידו למברה קדם מ"ש עד שיגיע ומן
השלחו לא מקרי ש"ם כשהוא השלח שלא ש"ח שלא דאכתי
קשה על הטור זל דכשלמה לי טעם הטור היה משום
שהוא ומזה הוה מ"ש שכל מכיון דטעמו כטעם הלב"ד
זל דגבול כשוער בטל מ"ש נמצא לפי הדין היה נרין
ליטול כשוער כטל שפי' נשולכה עד זל שפוט ודין זה
נ"ע ולפשר דהטור מיירי כגונא דאמרו כך ע"ש בטל דהוא
דנכיל לתורת נכיל לתורי ומ"מ שוכל להוכיח
זה שפי' שלכלגא שלוש דאע"ג דלכשיף
יהיה שלוה מיון לומר שיהא ג"כ מעתה שלא נחתיקן היה
דנגע ולא יהיה לו שלא דין ש"ם ונפלגא פקדון שלית
ליה דיגע ש"ם נחתיקן לה דנגע ויהיה כש"ח מכיון ש
שיון כידו ליהנות מעתה כאותו העשק

ומבש כנ"ד שמעון שגנו הוא המתעסק במעות
כי שמעון ההם לא היו שלא פקדון כידו דודאי
כיון שלא הורשה להתעסק כאות' המעות מעתה וליהנות
בהם כאות' ע"ק ע"ש כוב כא ממ' המפקיד דודאי דאיכא
שלא כש"ח על המעות דלא דמי לא לשלחני ולא לשומרי
ומרשרים דמ"ל לרב דפפ' קודם שיכא ההנאה חטיב
ש"ם דשמני בתם שיכול ליהנות מעתה ומיון העיכוב
גם ממת המפקיד:

גם מתשובת הרשם שלכ כגון וכיון יעקב זל ה
הוגם בכלל פ"ח ש"ג"ם דמות ראיה לזה
וזל מי שנתן מעות לחברו להתעסק בהם ושמר לו שלא
תקנה בהם שלא בפורה פלו' וכן עשה והוזלה שם וה
שחייבות על המקבל שיעמ' לדמות להא דמקבל ממרא
כו' שלמה מע"ג ועיקשה כלגא שלוה ופלגא פקדון כיון
שסוף מוכרח להוציאו לא מת הנתן כל ממרית הזול
על הנותן וכו' תשובה גם דמי כלל וכו' עד שכל נתן
לו מעות וציים לקנות לו קרקע פלו' לפי' קודם שקנה
הקרקע הוי ע"ש כיון שאותה הקרקע נמצאת כ
בשקומו מיד כשקל המעות הוי ע"ש כ"ל הני שלא
שמר שהוי עיקשה שלא מקום שאותה הקרקע נמצאת
בשקומו ויכולה לקנות מעות' וכנ"ד נמי לענין פיוב ג
נגיכה ומגדה מע"ג דהדין נתן דגס קודם שיתחיל
במלאכתו חשוב ש"ם כהניח הנשה וכו' מ"מ כיון שיש
עיכוב מכחת הרפקיד שכיון הרשו כידו ליהנות מעתה
לא הוי ש"ם שלא ש"ם **וכבר** עלה בדעתי
להכיח דמות שהיה לנ"ד מדין נתן מעו'
ולא מצינו בכתובות התום' כפ' המפקיד דמי שמר דהשוכר
יכול להשתמש כמעות לא הוי ש"ם שלא ש"ח שלא מקום
דכר ג"ע ומיון נתנו להמריך שכר לי דיו לזה שלא להוציא
ממון **ועדיין** יש מקום לומר לומר דהוי
ש"ם דהא לפי הכר' בעלי התחומות לא
היו מתנים לתת לשמעון התחומות ולא לעכשו לחשכון
דשוכן הכי שלא על ממך שיש כיד שמעון ממעות ושוכן
ועל שותם המעות היו נמכרים מוכרי התחומות וש"ל
מע"ג דמיון שמעון הוא המתעסק וכוונ שלא הגוים מ"מ
שהשה הנאה שיש לו כשותם המעות שנעשו מניחים
הגוים שותם התחומות לשמעון ושוכן הוה
ליה ש"ם על המעות מכיון שמשותם מחומים יש לו הנאה
שהרי שפי' כלוקח בלים מנית השומן שהרי נכנית ממיון
פסקו הפוסקים זל דשמחה נמי מיקר שהשיה הנאה ש
שמתפאר שהם הלוק' וכ"ש כנ"ד שהרי הנאה שמתפארו'
מיכן שלא דמי דהתם מכיון דמעיקרא לשכי נחית דשם
לא יקבלוהו יתן לפי מה שנהנה ולדידיה מיבא הנאה
היא וזוה לשם כשכר שהנה שו כלי דכל היכא דלא כ
כלתה שמירתו הוי שומר שכר ועוד

ועוד דמאי התם שכל הנאת ההתפלו' היא שלו לכל הכא לפי זאת ההנאה שהגוי נותן לישראל המעו' אינם לו לכך גם זאת ההנאה היא לצורך רמוכן ומעמיד שמחמת ההנאה נמשך ג"כ הנאה לממעין לפי שעתיד לקבל ממנה שכרו מ"מ מאן לימא לן דכשכיל זאת ההנאה הרחוקה מאד מקירי היא לצורך רמוכן אלא שעתיד ליתן ממנה הנאה לממעו שכשכיל כך יתכב ש"ם זה לא שמענו והמניח מחכרו עליו הרשות **ואפשר** דזאת ההנאה גרועה מהיות דגרם בפ' הפ' שלא ליקח כי מה ממונא כעינן והא ליכא אלא דילמא ממונא דשלית ליה הנאה מיכיה כעינן וליכא ופרש"י ליהנות היינו נרשה עשיר חשוב ולא ימשכו כעלי בתי ידיהם ממנו להקיפו בשמחה וכשמעלי הנאה מיכיה כשהמה עגמת עכ"ל והתום' גם כן כתב ממונא כעינן פי' ממונא כעינן שיעשיל לו והא ליכא ואית לה נמי הנאה מיכיה אלא דילמא ממונא דמתהני מיכיה פי' שמשתמש כו ע"כ והך כתיב פלוגתא ומהניא מחכרו עליו הרשות וכ"ל נמי כיון שמין לממעין זה כמעות הללו אלא שעל תיר מעות אלו מחשיכים אותו לעשיר ומשכיים עליו ליכא למ מר דלא חשיבי הנאה דאפי' לנכי שוקל לא חשיבא שכל ה הנאה שלו כ"ם כך"ל דזאת ההנאה מ"כ אינה לממעין כלכר שיחשב כשוקל וכבר כתבתי שמין לחייבו כשומר שכר על המעות כשכיל מה שעתיד ליהנות מאר כך מן המחורה מאר קרוב עם מוקם המעות מכיון שלא ה הורשה להתעשק מעותיה ונם אינו עתיד הוא להתעשק שלא עד שיבא שם רמוכן והוא יפרע אל הגוים כעלי המחורה שכמנה שממעין אינו אלא שומר על המעות ולא מתעשק דמילתא דפשיטא הוא ע"ד דלא דמי לא לחזון ולא לשולחני ולא לסרסור דהסרסור נותנין לו שכר כדי שילך וימכור וישוא שכ' ומעמיד שלא ימכרנה מ"מ חשיב ש"ם משום דכידו למכור וכן הממן מעות לשולחני להתעשק ופרע לו שכרו אפי' חשיב שומר שכר כיון שכידו לקנות ולהתעשק שכל כ"ד שנתן לו מעות להוליכם שם וישמרם ולא יגע כהם מה שייכות יש לו כמעות ומה הנאה יש לו כשמירתם

ומה גם דלפי הנ' אין כאן קנין כלל אפי' רמוכן לא קנה המחורות כערכון שנתן ממעון של הגוים ממעות שלו ר"ל מעות ממעין שלא מלפי דאם לפי' שקנה ממעון אותם המחורות ואם נתה ממעון שלא ליתנם לרמוכן הרשות כידו ואם נתה רמוכן שלא לקבלם ולאמור כו הרשות כידו וזה אינו שלא כלום' לאכרו מה אאמי עתיד לקנות מאכור לך ונתן מעות ולא המחורות הכו וכדאמרינן כפרק שלשה שכרו שומרין **ואפי'** אם ל"ל דיש לו תובעה הנאה מאר על כן תובעה לומר שאינו ש"ם **ש"מ** אינו שומר שכר ממש לעשות לאחר להאי יחכי לך מנרע כי היכי דתעכיד לי כשורתא יתירתא ויהיה מעותיו שמורות כנמרא סוף ה הפועלים אלו מכסין שומר שכ' פטור עליהם כגון שתפול מהם ותקחם וכו' ועד אותי ש"ם חייב לשמור עד כי תי

ועוד דמאי התם שכל הנאת ההתפלו' היא שלו לכל הכא לפי זאת ההנאה שהגוי נותן לישראל המעו' אינם לו לכך גם זאת ההנאה היא לצורך רמוכן ומעמיד שמחמת ההנאה נמשך ג"כ הנאה לממעין לפי שעתיד לקבל ממנה שכרו מ"מ מאן לימא לן דכשכיל זאת ההנאה הרחוקה מאד מקירי היא לצורך רמוכן אלא שעתיד ליתן ממנה הנאה לממעו שכשכיל כך יתכב ש"ם זה לא שמענו והמניח מחכרו עליו הרשות **ואפשר** דזאת ההנאה גרועה מהיות דגרם בפ' הפ' שלא ליקח כי מה ממונא כעינן והא ליכא אלא דילמא ממונא דשלית ליה הנאה מיכיה כעינן וליכא ופרש"י ליהנות היינו נרשה עשיר חשוב ולא ימשכו כעלי בתי ידיהם ממנו להקיפו בשמחה וכשמעלי הנאה מיכיה כשהמה עגמת עכ"ל והתום' גם כן כתב ממונא כעינן פי' ממונא כעינן שיעשיל לו והא ליכא ואית לה נמי הנאה מיכיה אלא דילמא ממונא דמתהני מיכיה פי' שמשתמש כו ע"כ והך כתיב פלוגתא ומהניא מחכרו עליו הרשות וכ"ל נמי כיון שמין לממעין זה כמעות הללו אלא שעל תיר מעות אלו מחשיכים אותו לעשיר ומשכיים עליו ליכא למ מר דלא חשיבי הנאה דאפי' לנכי שוקל לא חשיבא שכל ה הנאה שלו כ"ם כך"ל דזאת ההנאה מ"כ אינה לממעין כלכר שיחשב כשוקל וכבר כתבתי שמין לחייבו כשומר שכר על המעות כשכיל מה שעתיד ליהנות מאר כך מן המחורה מאר קרוב עם מוקם המעות מכיון שלא ה הורשה להתעשק מעותיה ונם אינו עתיד הוא להתעשק שלא עד שיבא שם רמוכן והוא יפרע אל הגוים כעלי המחורה שכמנה שממעין אינו אלא שומר על המעות ולא מתעשק דמילתא דפשיטא הוא ע"ד דלא דמי לא לחזון ולא לשולחני ולא לסרסור דהסרסור נותנין לו שכר כדי שילך וימכור וישוא שכ' ומעמיד שלא ימכרנה מ"מ חשיב ש"ם משום דכידו למכור וכן הממן מעות לשולחני להתעשק ופרע לו שכרו אפי' חשיב שומר שכר כיון שכידו לקנות ולהתעשק שכל כ"ד שנתן לו מעות להוליכם שם וישמרם ולא יגע כהם מה שייכות יש לו כמעות ומה הנאה יש לו כשמירתם

ומה גם דלפי הנ' אין כאן קנין כלל אפי' רמוכן לא קנה המחורות כערכון שנתן ממעון של הגוים ממעות שלו ר"ל מעות ממעין שלא מלפי דאם לפי' שקנה ממעון אותם המחורות ואם נתה ממעון שלא ליתנם לרמוכן הרשות כידו ואם נתה רמוכן שלא לקבלם ולאמור כו הרשות כידו וזה אינו שלא כלום' לאכרו מה אאמי עתיד לקנות מאכור לך ונתן מעות ולא המחורות הכו וכדאמרינן כפרק שלשה שכרו שומרין **ואפי'** אם ל"ל דיש לו תובעה הנאה מאר על כן תובעה לומר שאינו ש"ם **ש"מ** אינו שומר שכר ממש לעשות לאחר להאי יחכי לך מנרע כי היכי דתעכיד לי כשורתא יתירתא ויהיה מעותיו שמורות כנמרא סוף ה הפועלים אלו מכסין שומר שכ' פטור עליהם כגון שתפול מהם ותקחם וכו' ועד אותי ש"ם חייב לשמור עד כי תי

דעוד דמאי התם שכל הנאת ההתפלו' היא שלו לכל הכא לפי זאת ההנאה שהגוי נותן לישראל המעו' אינם לו לכך גם זאת ההנאה היא לצורך רמוכן ומעמיד שמחמת ההנאה נמשך ג"כ הנאה לממעין לפי שעתיד לקבל ממנה שכרו מ"מ מאן לימא לן דכשכיל זאת ההנאה הרחוקה מאד מקירי היא לצורך רמוכן אלא שעתיד ליתן ממנה הנאה לממעו שכשכיל כך יתכב ש"ם זה לא שמענו והמניח מחכרו עליו הרשות **ואפשר** דזאת ההנאה גרועה מהיות דגרם בפ' הפ' שלא ליקח כי מה ממונא כעינן והא ליכא אלא דילמא ממונא דשלית ליה הנאה מיכיה כעינן וליכא ופרש"י ליהנות היינו נרשה עשיר חשוב ולא ימשכו כעלי בתי ידיהם ממנו להקיפו בשמחה וכשמעלי הנאה מיכיה כשהמה עגמת עכ"ל והתום' גם כן כתב ממונא כעינן פי' ממונא כעינן שיעשיל לו והא ליכא ואית לה נמי הנאה מיכיה אלא דילמא ממונא דמתהני מיכיה פי' שמשתמש כו ע"כ והך כתיב פלוגתא ומהניא מחכרו עליו הרשות וכ"ל נמי כיון שמין לממעין זה כמעות הללו אלא שעל תיר מעות אלו מחשיכים אותו לעשיר ומשכיים עליו ליכא למ מר דלא חשיבי הנאה דאפי' לנכי שוקל לא חשיבא שכל ה הנאה שלו כ"ם כך"ל דזאת ההנאה מ"כ אינה לממעין כלכר שיחשב כשוקל וכבר כתבתי שמין לחייבו כשומר שכר על המעות כשכיל מה שעתיד ליהנות מאר כך מן המחורה מאר קרוב עם מוקם המעות מכיון שלא ה הורשה להתעשק מעותיה ונם אינו עתיד הוא להתעשק שלא עד שיבא שם רמוכן והוא יפרע אל הגוים כעלי המחורה שכמנה שממעין אינו אלא שומר על המעות ולא מתעשק דמילתא דפשיטא הוא ע"ד דלא דמי לא לחזון ולא לשולחני ולא לסרסור דהסרסור נותנין לו שכר כדי שילך וימכור וישוא שכ' ומעמיד שלא ימכרנה מ"מ חשיב ש"ם משום דכידו למכור וכן הממן מעות לשולחני להתעשק ופרע לו שכרו אפי' חשיב שומר שכר כיון שכידו לקנות ולהתעשק שכל כ"ד שנתן לו מעות להוליכם שם וישמרם ולא יגע כהם מה שייכות יש לו כמעות ומה הנאה יש לו כשמירתם

ועוד אין לחייבו משום שהניח החמו' ולך לטעון לכתו מכיון שהרך אותה העיר לנכ' כלותו הזמן לטעון ככיתם הוה ליה כעל כעידנא דעיילי מיבעי דמ"ח פ פטור וכבר כתבתי שפלוני תימא שמין זה חשוב שומר חינם מכיון שיש לו קנת הנאה רחוקה מ"מ אין לחייבו כל היכי שומר שכר שכוטל שכר כשכיל שמירתו וכל ה הוספה תשו' מוהר"ם ז"ל ס"ל קל"ר ודאי קיתכרר לו ש שמעון פטור לפי שהוא ז"ל הקל הרבה מכח המנהג לומר דמדעת' דהכי קא מפקי' וכבר הארין הרבה כזה הסכם הפועלים שחי כלו

ועוד אני ידעתי שכהרבה מן מדינו שכתבתי ים מקום לרחוח לדחות ומ"מ מכיון ש שכל מה שכתבתי אינו אלא לתקומי ממונא הם דברים רמוייים למ"מ שכדאי להוא ש ממון מוקצה נדון כמוקצה כדורות וכל שאינו כן המונח מחכרו עליו הרשות וכלמן שמעון כטענותיו וכמו שכתב' ההכם השלם נמי הפ"ק מלן קנל נע"ד כתבתי הקטן מכתבי כבמהר' יונה

סימן י"ד

שאלה מעיזה שהיה פה אחד בכמה שנים ושבע בהר ולא עלה לו מי ולא מת וכשותה מע' פרישות קטו"ג ניידים עם רשות כדי לנקטו ובקשו הוא במקום שטבע ולא מצאוהו ואחר כך שלחו מ' אחר ימים אחר מו ג' ימים מולי הציפו אותו המים במקום אחר ולא מצאוהו מיד ובקשוהו במקום רחוק כמו מהלך יום אחד מו ג' ימים מולי הציפו אותו המים במקום אחר ולא מצאוהו מיד והקרובים בן נתיישבו לבקשו עוד ובאו ושאלו למחר מן המכמרים אם ינהגו כן מבילות והשיבו להם שנריך להזהר כן מבילות ואמר שאתה שהה כמים כל כך עד שתגע בפניו בפשיטה ופשיטא שאת והכיש רגלו ממה שכת' הטור ז"ל ולא מי שטבע בנהר מו כים וכו' ובזה מיושלק ז"ל ובתב בעיטור בלות קוף כשם תשובת הריף ז"ל מי שטבע בים שאין להם מיף אין התר לשתותו וכיון דכתיב חי קיימי מתקברו דלא נהיג מבילות והם דתניא טבע בנהר מו מנפל בים מפיתתי מונין לו משעת שיצא לבקש מיבא למימר מנפל ומת מו שנפל למים שאין להם מיף ע"כ ועכשיו אומר החכם הנ"ל שאותו שנפל ומת אומר ל' שהשטבע בים שהה כל כך בים עד שתגע בפניו בפשיטא שלא רצו אותו מת ולא עלה כיון שהה בים כדי שתגע בפניו הרי הוא כחשב כמת ע עכשיו יוכלו מוכח לם פירושו כמו שאמר החכם הנ"ל מן לם פירוש שנפל ומת ל' שטבע ורצונו בפירוש שמת ולא עלה כידם להוציאו מפני חוסם או דברים אחרים ילמדנו רבינו אם יהנהגו כוה מבילות או לא

ערך השיב שהחכם הנ"ל ליישבל שהביא לו גוי דורון דג שמא ובקלו היטורי ושאל להחכם הנ"ל ושתיר לו למכרו ליהנות מן המעות

גם על זה ילמדנו רבינו אם יבול ישראל לקבל ד דורון מיד גוי מדג טמא ולמוכרו ליהנות מן המעות כיון שאין מכוין מלאכתו כדברים האסורים או ילמד לנו על הכל יבא דבר המורה וכבדמוהו ושכרו כפול מן השמים

ראיתי דברי החכם השלם כוע בשה לי כמה' יוסף גמלייתו נרו שכתב להשיב על ה השאלות הנ"ל ושמחתי עליהם כעל כל הון ואין אמת שהיתי חפץ להתעסק בנועם למדתו כי נעמו

אשכם להיותי עסוק בתלמות ובלחם פנאי לא מארך אלא מעט מאד ממה שנוגע לענין הדין

ומה גם אחר שהחכם השלם שיבי ועוקר הרים כמה' חיים שבתי נרו כתב על השאלות הנ"ל כל הצורך ונתן בדברי החכם הפוסק נרו ומה שנוגע לענין הדין בחקירות ממנות בטוב טעם ודעת תלדים ואני מי שאשכם אחרי המלך אשר כניהו נחיה לתורה ולתעודה אכל מה שעשה כי היותי עסוק ועושה לפרנסתי ביכלי גם אני לא אחשך ולא אגרע כי בכלל דברי רבי

ואחר על השאלה שראשונה דמילתא דפשיטא היא שכתב הרב בעל העיטור ז"ל לומר שכל שקום שאדם מתירים את מעשו להנשא לכתחילה

נהיג מבילותא שכל אם אין מתירין את מעשו להנשא לכתחילה לא נהיג מבילותא שהרי מ"ם הרב מי שטבע בים שאין להם סיף אין התר לאשתו לא לימסרו את אשתו לכתחילה כדין שכל בים שאין להם כוף רעל דא קיימין ומהכתב הרב ז"ל על זה וכן דכתוקת חי קיימי וכו' מוכח דקרי ליה כחזקת חי מביון שאין מתירין את אשתו להנשא לכתחילה דהכי משמע ליישב דוכין וכו' כגון שרל דכיון דקיל דאין היתר לאשתו למדנו דכחזקת חי קיימי וכיון דכחזקת חי קיימי מבתרת ולא נהיג מבילותא הרי שהשוה אין מבילות להיתר להם דכיון דאין מתירין את אשתו להנשא לכתחילה לא נהיג מבילות וכמו שכתב שהחכם השלם הפוסק נרו

ומעתה ודאי כשהוקשה לו לבעל העיטור מבריית' דשכל רבתי ותיון דתיבא למימר יכו' ודאי מילתא דפשיטא היא דהכי גיוסי שכתב כשים התר לאשתו להנשא לכתחילה הוא וכגון מ"ם החכם הפוסק נרו וכיוצא זה נר"ל פשוט מכח משמעות הלשון וכשר שריך החכ' השלם מ"ה כמה' חיים נרו להכריח שדעת העטור ז"ל כדברי החכם הפוסק נר"ו ומה גם כי העיד שרלה כדברי העיטור ז"ל שכתוב שם כגון שנפל מת וכו' והלשת יורה דרכו ומיני מלמין שים חכם שפירש בעיון שאר ושם הוא חכם ודאי שלא שמר כן שלא לכלוה ושאר שנתיישב ודאי חזר בו והודה של השמת'

אבדא דשע"ג דדברי העיטור מוכרחים כן אלא מוכרח שדעת שאר המפרשים ז"ל כן ד דשכשר דשיבא מכן דם ל' דדוקא בעניין היתר הוא שהחמירו שלא שנשא לכתחילה ומחזיקין ליה כחזקת חי שע"ג דרובם מתים למנם בעניין מבילות נריך להזהר מבילות דכיון דקיל דשם בשאת לא תנשא נראה שהוא קרוב לודאי שמת

ראה שם נאמר הלכה כדברי המקל נשכל מ"מ שם רוצה להתבל אין לעשב כיוצא בנדון כזה מכיון שהוא קרוב לודאי שמת על כי עדיים נאמנין דרוב הנטבעים מתים

אלא שכל זה מן הדין למנם בנר פשט המנהג שאין להתיר על' מי שטב' במים שאין להם סיף על פי דברי הריב"ם ז"ל מכוח דנפיק מינה תורבא דילמא אתו למימרי לשת מים לפוק דכיון שהיה מתלבלת מחזקת עומק כפנים ומזלא ומנשא ו ומוהריקא ז"ל כתב גם כן נטור לבן העיר שהיה מוחה שלא תספרנו ושלא לומר עליו השבחה

ונר' לי שכל שהוא קרוב יותר שמת נריך ליהר יותר כיון שאין הדין אין מתירין את אשתו דכיון שהוא קרוב לודאי שמת נריך להשוות ולהתי' את אשתו ומזלא ומנשא ולפיכך יש לחמות בידים שלא לשת שכל

אשכם יש להתפק ולומר דהא דחיים יכין להכי ו ומנועים מלהתשכל דוקא דחיים הסם מיסול שמת קיים אז יותר יכולה לשוק שכל כלאו הכי אין מונעי' אז דילמא לא שנא שלא נתנו חכמים דבריהם לפשוטין ועוד דחבוך מכרת אית ליה ושמעה ומת שכלה גם היא ומזלא ומנשא וזה נר"ל יותר מחונע' מלהתשכל גם אחי שאין נר מסם שימוך וכ"ם להורות להם שיהנהגו דין שכילות וכמו שפסק שהכם השלם הפוסק נרו

סימן יז

ועל שאלה השנית שכתבת על מעכ"ת שהכיר לו נוי דג טמא כדורון וקבלו ממנו יכול למוכרו ופסק מעכ"ת לומר לפי מה שהתירו למכור שלא לנייר שכודמנו לו דכרך טריפה אלמא שמכתבין נתן מכל מקום נייר חפץ מזד

בגיד והתירו לו כדי שיכול לפרוע שם פלג משכון למדו הגאונים ז"ל דמכ"ש יש לחוש להפסד מוכו והתירו לו לנכות כחובו מפני שכל יין כדי להניל ממונו מיד הגוי

אבל כ"ד סמין כשיפסד מנתנו לו במתנה או מכר דכר שמא כגון שמין שגיגו גיד שיכא למימר דלא פתירו כיון דליכא פסידא וכן מצאתי כתו"כ בפ' כתיבת יד מלקוטים של מיימ' והתר ז"ל ומשמע על ישרא מנתנו לו יין בכך בחובו שם קבלו ישרא מקוד כחובו נשם הניחו ברשותו ומכרו יהודי מותר משפיר להעכרים כדתנן גר שנתו אשרו את שכיהן וכו' וכתשובה הגאונים מנח"ל דמין יודעים מאיסור טע' מותר ז"ל מפני הפסד שרי וכל כיוצא דמני להרמיק ירחי ולהשתותו מלגן משום דחייסן ומשם להשתות כיד נרי משום מעוסק דכרי חכמים התר מיחזר להשתכר מפירי הגשם משעבי שתירו בהגשם זהו מפני הפסד ע"כ גר' מדברי תשובה וו שלא נעגו כשם שלא מפני הפסדו של ישרא כדי שלא יפסיד חובו

שם מיהו שמיימו בהגאות מיימון על זה דלקמן יין נכרי שר טעם שו דכר מיאור ולית לנו לשום משום מהלם עכ"ל גר' משם דלמו דיקא גיד מהרי"ם לפר שלא לקמת לכתחילה ממנם שם מנח רג טמ"ו נתנו לו כמתנה יכול ליתנו לנוים ומכיון דיכו' ליתנו לנוים ה"ס ג"כ שיכול למכרו דמתו' כיוכר וכמו שכת' מהריק' ז"ל ולמדנו מדברי הגנה שהם"ג מהתיר היום משום שהיה כיוצאמנו **ובן** גר' שהכיון הרב בעל תרומת הדשן ז"ל כשימן ד' שכתב ז"ל לשמכ' בהגשם מיימון משמע דשכור שכתב שלם גבה ישרא כחובו דכרים שאורים מותרים למכרם

משום דדמו לגיגר שנזדמן לו משוע דוקא היכא דגבה כבר וה זה גרוך לגבות כדי להניל מידם מכל לכתחילה שאור להלוות עליו עכ"ל וכדבריו ז"ל נתקשו מגלי דקשיא דיוקא סריוק דהיה לו לומר דוקא שגבה כבר מכל לגבו' לכתחילה לא מי נמי שלוח כבר והיה גרוך לגבות מכל לגלות לכתחילה לא וכו' ומפשר דמ"ם והיה וכו' מזה קשמר כלומר שכבר גבה משעה שלא היה גרוך לגבות כדי להניל מידם שלם לא היה פרעו ככך היה פורעו כדבר לא זו מ"ם מכיון שכבר פרע מותר מו שהיה גרוך לגבות כדי להניל מידם שלא מותר לגבות מכילו לכתחילה ועדיין ל"ע **ומ"ם** מעיקרא דדיבא קשיא לי דשיך למרו מ מיסורי הגשם דהייכו יין נסך מהניח דגיגדי חיה ועוף דמינו שלם מיסורי מכילה ומותר כתחילה מכתיב לכם שלכם יהיה וכדרבי' כפ' כל שעה שלא חיה לומר ודאי שעל שתם יינם כתבו כן דמינו משור כהגשה מדאוריית' שלא מדרבנן וכמ"ם הסמ"ג כלמון קמ"ח זעם

עוד נר"י להכיח ראיה כרורה שיך דעת שמר ב"י המפרשים ז"ל שלא כלום מתשובת הרב בעל תרומת הדשן שפי' הגז ז"ל שפלג נוי דגה למסכן ליישרא כותלי מוירים ולוות עליהם כריבית שרי אי לא תשוכה יפה דשמר וכו' עד ותכן נמי הגיגר שנזדמנו לו עופות או דגים שמשים מותר למוכרם מכל לכתחילה וכו' ע"כ שרי שלא מיל כיון גגיגר לשים גיגר שלא כל דלכתחילה שמר ממנם מחר שכל דכר הפיסיד גיגר יכול למוכרו בפרוץ דבריו נ"כ כתב ז"ל וכפ' המכיות ל"ם וכו' עד שכל נמי שם גו גיגר לא התירו ונר' דשפ' לפי קבוע זו שרי כנ"ל כו' ע"כ נרחה מדנרי מוקשר דשם לפי שכנם זו וכו' שמין כן דעת שמר המפרשים ז"ל

ומעתה נשמר דודאי דעת שמר המפרשים ז"ל שלא הזכירו מילוק כין גיגר לשאר גיז וכיון היכא שהשלכת נוטלת שהם שם וכיון היכא דשכח נוטל' ודאי דלי' להו פ' הלם ז"ל ומיון לנו לידם כדגיגר"ז ז"ל

ומשתברא ודאי כמו שכת' המכתם השלם פ"ה כשהר' חיים נר"ו שמין דעת שמר המפר' ז"ל להלק כין גיגר למי שמין גיגר לפי שהם מ מפרשים פלוגתם דר' יהודה וכגן כגיגדין נופייהו דלרכגן דוקא גיגדין שנזדמנו להם כגון שהשליך הרשת לטהורים והעלה טמאים שלא כשתכוין מותרים למוכרם שכשעת שכאו לידו היה שלא כשתכוין שכל מי שנתמנה לו לפי דרכו כלומ' שפגע בקן טמאים שע"ג דמיקלומתו נכך שלא שפגע בקן דרך מקרה שמור לנורן וליקח מהם כיון שכשעת שכאים לידו הוא כשתכוין וכידיעת שהם טמאים נר' יהודה התיר ומר דשם כה"ג לוקח ומוכר כיון שמין לחנותו נכך עכ"ל וזה ודאי פירוש נכון וזהו שלא הזכירו הפוסקים ז"ל מילוק שחר שלא לכתחילה שמור ליקח ומותר למכור

וזהר נ"כ פ' הוכ המניח ז"ל וכמו שכתב מורנו הרב כמהר"ר שכרהם די בוטון ז"ל וכמו שהשריך כזה הם כשלם סי"ם כמהר"ר חיים נר"ו ומשם לפי פ' זה שמין מילוק כין גיגר לשאר גיז שלא כל לכתחילה שמור דקיל כחכמים **וא"ע** דלעכין עדות משחי שכיעית כפלוגתם דר' יהודה ורכגן קיל כל יהודה דהכשיר כל שמין לומנותו ככך מ"מ הכם קיל כ כרכגן דהתם נמי לא התירו לכתחילה למי שמין לומנותו ככך להיות מכוחרי שכיעית **ואכשר** דמשום שכי חזר התנא ואמר גבי גיידים וחכמים מוכרי' מש"כ גבי עדו' מוחרי שכיעית לשמועי' דהכא הלכה כר' יהודה **וא"ת** מ"מ מפי' לפי פי' זה שיכא למימר דלא סרינן שלא גיגר דשם לא כן חמאי נקט כמתנ' גיגר שא ודאי עד כאן לא פליגי שא כגיגר שכל כמי שמינו גיגר לפשר שנם ר' יהודה מודה דמכור ז"ל דלפי פ' זה גיגדי חיה ועוף דנקט כמתנ' אין הכונה לומ' שתם שמומנתם ככך להיו גיגדים שא ר"ל הנדים חיה לו עוף וכו' וכן שם נוסחאות שכתוב כהם גדי חיה ועוף וכו' ועוד אפי' לגרסת גיגר לא קס"ל דכל מי שיודע לגוד נקוב גיגר מעפי' שמין שלא כתו' ככך **ואפשר** נ"כ דנקט גיגר לרכות' דמע"ג דמחוי דשומנתו נכך כיון שככל יום שנזדמן לו דכר טמא מוכרו יש לזה ממך ממה שכתב מורנות חיים הכיח לשונו מוהר"ק ז"ל שכת' שכיון שסוף גיגר ישמרו שביין מלאכתו להם ע"ל **ועדיין** נרי' שעם למה לא חשו הפוסקים ז"ל ל להיות דיהו שלמי דשמע דלא התירו שלא לגיגר דשמלכות

מיהא כיון שלא מצינו בתלמיד שחולק על הירושלמי
ומדחיים דפ' כל העם מין דלייה מכרחת דהי מסו' דפריך
מסתבר דנידוי חיים ועוף ולא מסתי שמני נייד מהמלכות
ת נמת מיבא למימר דהי מדסוריית שמור בהגלה לא ס
היה לן למימר דמסום דהמלכות מונסת מותר ליהנות
מיסם מכל לכתר דמסקינן דמדסוריית מותר בהגלה מ
ומיכתיב לכם מלכם יהיה ומיבו מסיר שלא לחזר מחריסם
לעולם או לקמות מ"ש דמסקינן למי שמינו נייד
לשוכים מ"מ התינו לנייד לפי שהמלכות מונסת ויהיה
הדין לכתחילה לעור ולקמות מסור כין לנייד כין למי
שמינו נייד מכל כנוסתו מסברו למי שמינו נייד והתינו
נייד ולהי מדכריך מי הכי לפי' לכתחילה נמי ולא פריך
מי הכי לפי' לכתחילה ולא פריך מי הכי לפי' מי שמינו
נייד כו' ליבא למימר דלא פריך הכי מסו' דסום מני לתרוני
מין הכי נמי דמדסוריית שרי לפי' למי שמינו נייד מלא
דנכל נזדו עלי' ולהכי פרי' מלכתחל דקאל דמדסוריי' לסו
מ"ל דפעמי שמינה דהיה מוכרחת מ"מ קנת
ולהיב הוא דמסום דהמלכות מונסת יש ל
להתיר לפי' ליסור דמוריית וכמו שכתבנו התום' נפ' זה
בורר דף כ"ו כר"ם מסברו הסוסקים וכו" ע"ש שכתבנו כ
כתירוצא כתרא דיש להתיר לים דמדסוריית

עוד יש לומר דהסוסקים אל לא ס"ל כר"ם דהירושלמי
קאי אנידוי חיים ועוף וכו' דכירושלמי הכילוהו
כפ' דשביעית על מאי דתנן נפ' זה בורר ר' יהודה אומר
לימתי בזמן שאין להם לימנות שלא היו וכו' ואמר שם
בירושלמי דהלכה כר' יהודה ועל דא מסיקין התם אמר
ר' יוסי תימן אין המלכות מונסת וכו' כגמלה דמילתיה
דר' יהודה קאי ולענין שביעית דליבא למימר דאחתינת
דנידוי חיים ועוף קאי והוי כאין פוסקת דמ"ל למה נזרך
תכילוה ג"כ בירושלמי נפ' זה בורר על מתני' דתתם דמה
עגין לנידוי חיים ועוף אחם שלא דשביעית קאי
וכבר הזגים כזה הרב ז"ל ואין להאריך

רמ"ם למדנו שאין דעת שאר המפרשים ז"ל לפרש פ
פלונתא דר' יהודה וחכמים כמי שמינו נייד
וכמו שכתב מורי הרב מוהר"ר מנחם די בוטון ז"ל

והנח מע"ת הכיון בדברי הרב ז"ל שגם לפי פירוש
הרב ז"ל מ"ש ר' יהודה אף מי שנתמנה כו' ל"ל
גם מי שמינו נייד ומ"ם הרב המניח ז"ל בכל נוסחא"ל כיון
נייד כיון מינו נייד ומינו כן שלא מ"ש ר' יהודה אף מי ש
נתמנה ל"ל גם הודמינת אחר שלא דוקא מדמנו בחוך
הרגת ולאחר ס"ל אף מפ' נזדמן לפנינו ולוקא לכתחילה
ומ"ש בכל נוסחא"ל כיון שומכותו בכך כיון אין שומכותו
בכך מיבו לוקא ומוכר **ומ"ם** מה שתמה מע"ת
דאם לכתחילה מסור ליקח גם אם לקח
נמי לאסור למכור כר' שיבו דאין מן התימה דהרב דבריו
לא נאמרו אלא לכתחילה אבל אם עשאם מה שעשו עשוי
והכא נמי הכי לא אסרו אלא לעורם אבל אם כבר נזרם
מותר למוכרם וליהנות מהם גם לפין נדיעבד אחמות
שמינו טורף חכיון שמותר למוכרם טורף הוא מע"ג דמות'
למוכרם רמ"מ כדיע"ל הוא מחחר שכבר עשה שמיסור
ונזרם **ואע"ג** דאין כאן מקום לדברים אלו
שאין

לא משכחין לעיל עוף טמא לא חיה טמאה בכוונה אלא בלא כוונה מנדמנו לו כו' אמי נמי כך ג"ל אלא משכחין לעיל חיה או עוף בכוונה אלא בלא כוונה מנדמנו לו וכו' וכוונת הלמכס ז"לפרש לשון מי שנתמנה וכו' אלא אלא יכוין לגורם לל להיות מזיר

מחריפים אלא שכאן לפכין כהזדמנות ונתיישב לשון נתמנ' דמשמע כהזדמנות ולשון לוקח ומוכר דמשמע לכתחילה

ומה שעמד מעכ"ת על דברי הלחם וכו' ירוחם סבר דברים פותרו שהלחם ז"ל כתבו מ"ש דהך מיכורא דאסור לעשו' אחורים הוי מדאורייתא וכתבו הכ"מ מהריק"ש ז"ל כתב לפון גורס נמלה לכאורה שפין כאן מקום להקשות על דברי הלחם ז"ל מהרי לא כתב כפירוש דהוי מדאורייתא ותע"ג דמייתי קרא דדרשינן כל שעה היה אפש"מ דלא אסרה תורה כעלמא הוא וכמ"ש הרב בעל תרומת הדשן ז"ל

אלא שכל זה נר"ל דוחק ומדרכה תמהתי מלת סרב בעל תרומת הדשן סיק קסם כמושל' דברי הגיליון שמנה דאסמכתא בעלמא הוא מכיון ש אתום כתבו בפ' כל שעה ובפ' מרובה דהוי מדאורייתא

ומה גם כי דוכו ז"ל כתבה מקומות לתפום ד דברי הפוסקי עיקר והלחמי ז"ל כתב בפ' מרובה דהוי מדאורייתא ועוד שפיכו נר"ה דף כל שעה שם אכתא כעלמא הוא מהן דפרק החם מי שכי שפי לכתחיל"נמי ודאי דהוה ס"ל דהוי מדאורייתא דמל"כ מהי פרוך ליתא לין הכי נמי דמדאורייתא שרי וכיון שכן אם היתה כוונת המתרן לשמוי דמדבכן היא ואיכ אסמכתא מקרא ס"ל לחיי' מדבכן הוא דאמרו ואיכ אסמכתא מקרא ומדלא קאמר שלא ימיו וכו' משמ' דגם המתרן מודה דהוי מדאורייתא ועל כן לא הוצרך לומר אלא קרא דילפינן מיניה ודברי הרב בעל תרומת הדשן ז"ל ע"ש ולכן נר"ה סגס הלחם ז"ל ס"ל דאיסורא דאורייתא הוא ועו"ד כל כי אמי הוא להלחם לפרושי

ולתרץ דברי הלחם ז"ל וביניהם ירוחם סבר דברים פותרות דאיתי ל ליה ולית ליה בדברי התום' כפ' כל שעה שהקשו שם דאסתא משמע דאיסורא ולא ייתא הוא וס"ל מיך לחריכן כפ' מרובה שבזמנו ואמרו להיר המגדל חזירים ואלא מדאורייתא כמי לאסור ותירצו כזה כ"ת דוגים

התירוץ הנאמן לאמרו דאע"ג דאסורייתא כמי לאסור מ"מ גזרו ואמר לרור המגדל חזירים דנפקא מינה למיקם ליה לרור : ובקשה לתירוץ זה דסניף אלא דאסור התם בפ' מרובה לרור מגדל חזירים מ"מ מתני' דקתני התם לין מגדלין חזירים כו' אלא שנא דנקט חזירים לפי כל מילי כמי לאסור לגדל ונריך לתרוץ ולומ' דאתני' כמי לא נקט שלא מילי דקיימ' עלייהו כאסור דכלכלים כמי אמרי התם דקאי כאסור התירוץ הנ' שהזכרנו לגזור אלא לגדל חזירי משום דאסורייתא אינו אסור להסתכר ולמכור לגויים לכתחלה כשנמכו לו כעין לו שמגדלים אלא למכור אלא למשוה ולהדליק זה אינו אסור מדאורייתא ועל כיוצא כזה הזכרנו לגזור ולומר לרור המגדל חזירים **התירוץ** השלישי כתבו דהתי' דבגך מרובה מיירי כשנמכר אינו לו כגון שנפלו לו בירושה :

ואיכא למידק דאמאי הזכיר לומר כגון ונפלו לו בירושה והלא אפשר לומר כגון שנתנה לו בהקדש ועוף בידו שנמכר לו וכדאתמר בפ' אין מעמידין

ואכתי לומ"ל לתום' דלא שכיחי אלא שנתנה לו בהזדמנות ונתיישב לשון נתמנ' דמשמע כהזדמנות ולשון לוקח ומוכר דמשמע לכתחילה

כגון חזירים כפך מלתא דהזדמנו לו בתוך הרגת לא משכחת אלא בחיה ועוף ולהכי הזכרנו לומר כגון שנפלו לו בירושה : אי נמי אפשר לומר דאי כהזדמנו לו אמור לגדלם מאחר שעשה מעשה ונדם דמ"ל לגדלם אפ"ה לא לקמתם לו לגורם: ומתני' דקתני חיה ועוף לא התיר אלא למכור ולא לגדל למנם נפלו לו בירושה כיון שלא נדם לכך ולא עשה שום מעשה אלא מיחלה נפלו לו בירושה שפיר לקמתם לו לגורם למיחר לגדלם כפיר דמי והזכרנו לגזור ואפשר נמי לומ' כדוחק דלפי דכך מתני' דקתני חיה ועוף לא הזכר חזיר ומניהו בריתא לחית כפ' מרובה דקתמר מי שנפלו לו חזירים כו' ניחא להו לתום' טפי למימ' כגון שנפלו לו בירושה וקרו לחי לומר שנפלו לו בירושה כחסרון נ"ל כנזדמנו לו וכגון שנפלו לו בירושה וכגון שנפלו לו כגון שהזדמנו לו או כגון שנפלו לו בירושה דאי לא תימא הכי אמאי הוצרכו לומר כשהזדמנו לו וכו' משתיין למימר אי נמי כגון שנפלו לו בירושה שלא ודאי תרי מני קשיא שלא שלא דמשו"ה נקט לישנא כדי שלא תמהר הוא הדין נזדמנו להכי קאמר כגון שנפלו לו בירושה לומ"ל הודמיעת כיה וק"ל

ונפ" מרובה לא הוכירו התום' שלא התירוץ הכ' משם ר"ת ז"ל ותיר"ת דוקא כדב' העומר לאכילה שכל שם מגדל למסוה עורות כשנמכר לו למוכרם לישראל שיתשה כשם שרי וכל שלא מיחר למכור היכא דלא קאי לאכילה וכו' עד כאן לשונו

וכן מצאתי כתוב בתום' רפ' משם ר"ת ז"ל ומ"ת תיפוק ליה דמין עושין בסורה בדברים שמוינן בסביעית וכת"כ ג"כ דרים ליה סקק הוא לכם שלא לעשות בסורה כהם נים לומר

דהתם היינו לקנות ולחזור ולמוכרם והכא קאמר שפי בגר שנפלו לו בירושה לסוף לגדלם אי נמי למיקם עליה כאסור ועוד אומר ני דהא דאסור לעשות בסורה ה"מ כדבר העומד לאכילה שכל שם שגדלם למסוה עורות לא למוכרם למסוה כהם עורות בכה"ג לא מתקר וכן חלב מותר למכור היכא דלא קאי לאכילה מידי דהוה שפופי וחמורים דמותר לעשות כהם בסורה אפשר דתרוייהו לא למלכתם הן עומדין כדפי' בירושה והשתא משמעינן הכא דאסורי' אסור לגדלם אפי' שלא לצורך אכילה אלא למסוה כהם עורות ע"כ וכן כתב בעל ספר לנודה משם ני' כפ' מרובה שעם וכן כתב נפ' כל שעה וז"ל והא דאמר לרור המגדל חזירים היינו למסוה בו אבל למוכרו לאכילה אסור מדאורייתא : **גם** הלחם ז"ל כתב בפ"ם מרובה ז"ל ולא יגדל אלא חזירים ואפי' כדי למסוה מהן עורות דאילו למוכרו לגויים אף מדאורייתא מותר עכ"ל וכן כתב ג"כ הרב הנמקי ז"ל משם הלחם שעם

ולמדנו מדברים ז"ל דמדאורייתא מינו אסור שלא לגדל אלא לקמות או לגדל כדי למכור לגויים לאכול : **אמנם** לגדל אלא או לגדל ל למסוה או להדליק להסתכר מותר

שנתר נתן כאן פיסור בלי מלא כשורים:

וזה מלא כדברי הלשכה זל שכתב כתוב מכילתא הכי
דגרסי׳ מוהדרינק זל לכאן דכ׳ שנתתי עוד למכיל׳ טע׳ג
דפיסי מגדלו שלא להסתכ׳ מן הסו׳ כדי שלא יבא לידי תקל׳

ואפשר דלא פליג הלשכה זל עם ספר הפוסקים
זל מן הקנה של הקנה שלא שהלשכה זל מודה ד
דמדלוריית׳ פיסי מלא מצור לא לקנות ולמכור לגויים לאכול
אבל להסתכר בשעתו מותר מדלוריית׳ מלא צריכין נזדו
כדי שלא יבא לידי תקלה והסתם פ׳ם דכדי הלשכה זל
אגל מיתרות שמ׳ם נפי׳ם דהוי מדלוריית׳ היינו
לע׳ש מחורה ולמכור לגויים לאכול ומ׳ם בתשובה הכיל׳
קרב מוהרי׳ק זל לשון נזדה היינו כשפיסי בומר כדכר

מלו מלא ניתן עורות

ומ״ש ג׳ע כדברי הלשכה זל דאיך אפשר כל דבר
לעשות מחורה והרי אתם כפ׳ מרוכה מ
שמע דלא אמרו מלא לגדל חזירין ובלבים אבל שפר
מילי ליכא פיסורא כלל ונדיך לומר

ראע״ג דמדרבנן אפי׳ שפר מילי מ״מ מיניהו למיכר כ
כחזיר אפי׳ כעוב דליכא למיחש משום תקלה כגון לגדלם
ע׳ דעים גויס אי נמי למיקס עליה כאדור אי נמי יש לומר
דמעיקרא גזרו על חזירים משום שהיה שפיר ומ״כ ג
גזרו גם שפר מילי ורוסק

והזרתי אחר חידושי הלשכה ומצאתי חידושי
קמא להלשכה זל וכתב זל לא ידעי׳
חזירים וכו׳ומ״ת תיכוף לי משום שמצור לעשות מחורה
נדרכים המצורים כדתנן במסכת מכיעית אין עושין
מחורה בגבלות וטרפות וכפ׳ כל מעה ממרכין נגידי פ
חיה ועוף אסור לעוד חיה ועוף הטמאים שלא

מ״כ נזדמנו להם מותר ואם אמרו דשכר תור׳ דכתי׳
ונקץ יהיו לכם כהוייתם יהיו נזל דהכא אפי׳ בנזדמנו לו
אי נפלו לו בירושה אסור לגדלם וכדתנן לעיל מי שנפלו
לו כלבים וחזירים בירושה אין מחייבין אותו למכור וכו׳
ירושלמי כתיב טמאים הם לכם וכתיב וטמאים יהיו לכם
אחר למיסי׳ מכיל׳ ואחר למיסור הנאה כל דבר שאיסורו
דבר תורה וכו׳ע׳כ נראה מדברינו שלא אסכים לדעת
התוס׳ שכתבו שאינו אסור מדלוריית׳ שלא למכור לגויי׳
לאכול וכו׳ מדלא תיתן דהוי דגזרו על החזירים היינו
אפי׳ להסתכר כשאינו נהנה לומר דניחא ליה לתרוצי מילתא
דלשכה בתמיה אי נכריית׳ דהיינו נודמן לו או נפלו לו
בירוש׳ דמ״מ אי אית׳ דם׳ל הכי לא משתמיט למימ׳ דהא
דמיסור מדלוריית׳ היינו למכור לגויים לאכול אבל ל
להסתכר כשאינו מיתר שלא ואפי׳ דם׳ל דמ״מ מדלוריית׳
אסו ומ״כ קשי׳ דאיך כת׳ בתשו׳ הריש׳ה כ׳ז זל לשון גזל׳
ר״ל דם׳ל להלשכה זל דכי אסרה תורה ל
לעשות מחורה בכדרים המצורים היינו
משום כדי שלא יבא לאכול מהם וכמו שכתב מעכ׳ת נ
ומסכים כזה הר׳ שמשם ק״ק כמהר״ל חיים שכתי כר״ו שלא
מיגב׳ת כתב שכת׳ לשון נזדה דכיון דרחמנא אתי ואסר
לכם שלכם יהיה נאסר ואיך יהיו כהוייתם יהיו ולא פיר׳
בפי׳ זה מקום התיר וכאיזה מקום אסר אלא שהכמים פ
פירשו הדבר ואמרו סתם שאסר היינו כדי שיעמוד לאכיל׳
והיינו משו׳כדי שלא יבא לאכו׳מהם מ״כ כיון לשון נזדה

ולי מיהא לא פיריש דהא קשיא לאו להכי מדרש
אלא לכם שלכם יהיה בנזדמנו ויהיו כהוייתם
יהיו סיינו לכתחילה ומ״כ לא מהכי׳ הפסוק׳ פירש כן
דדוקא כדבר העומד למכילה

אלא מ״מ היה אפשר׳לים לשון נזר׳ ולומ״ם מכיון שפשמי
פירש נאמרו שלא שפר הכתוב שלא דבר העומד
למכילה אבל חמור ונמל לא מ״כ שיך לשון נזדה כיון שפשון
זה מפורש בכתוב **והחכם** שפל׳כו׳ם כמחל
סיים נר׳ו כתב דהלשכה זל מ״ל
לקרן היורו שלמי דאמר דחמור ונמל למלאכתם הם ע
עומדים ואם דנהגו העולם לעשוק בקופים ומחוי׳ דהיינו
משום דקיים להו לרבנן דכיון דכתיב לכם שלכם יהיה
ומרייה כהנאה מ״כ שמאי אמרו הכתוב בקחורה ומ״ל
קחורה ומה לי הנאה מחרת שלא ע״כ צריך לומר דשלא שפר
הכתוב הקחורה אלא כדי שלא יבא לידי מכילה עכ״ל
ועדיין לכי מנמנ׳על היורושלמי דמ״ל הא שלא
שפר הכתוב שלא על הרמוי להמכילה
ונראה לי לומר דודאי מ״ל לירושלמי שלא שפר **ותימה** הוא
הכתוב שלא על הרמוי להמכילה כדי שלא
יבא לידי תקלה ויאכל ממנו והיינו משום דמפקיע נחשוב
למיסור מחורה כיהיו כהוייתם יהיו הוייתם
לעסור מהך קרא לעשות מחורה שהרי
סיינו שלא מיסור מכילה ולא מיסור הנאה מדכתיב לכם
שלכם יהיה וכיון דהותרו בהנאה מ״כ היכי דרסינן יהיו
כהוייתם יהיו לעסור מחורה דהיינו מיסור הנאה שלא
ודאי הכי קאמר קרא יהיו כהוייתם יהיו ויהיו לעסיק ב
בכילה כלומר תעשה כל טנדקי דלעסר למעבד כדי
שלא תבא לידי מכילה וזה נמי שלא תעשה בהם מחורה
והסתם מ״ם דיהיו כהוייתם יהיו דרסינן ליה על ה
הוייתם שסוף מיסור מכילה **ותדע** דכי דרסינן
יהיו כהוייתם יהיו מ״ל לתלמודא ד
דרסינן ליה מאיסור מכילה דהיינו כתר דכתיב לכם
שלכם יהיה ואיכא שלא בשיסור מכילה נמי דרסינן ליה מ
מאיסור הנאה דהיינו מקרא קאמר קרא לכם מדפריך
התם נפ׳ כל שעה ונתנה דכי׳ חזקיה וכו׳ ועם ואי
פ׳ר דכי דרסינן יהיו כהוייתם יהיו מאיסור הנאה דרסינן
ליה דהיינו לאחלי דהוה משמע מקרא מקרא דלכתוב לכם
מאי פריך ונ׳ל **אלא** ודאי דקרא דיהיו כהוייתם יהיו
על מיסור מכילה דרסינן ליה וכדכתיבנא
ולפיכך התירו בירושלמי אמור ונמל דכיון דכי ה
שפר כמוכן מחורה היינו משום שפר אמור
הוי ליכא בהו משום שפר מכילה וזה דעת הלשכה זל
שכתב לשון נזירה **גם** מדברי הרב המגיד זל נל
כן שכתב זל ודע שמי זה שלא דוקא כמה שהוא
אסור כמכילה ואינו עומד למלאכה אבל מה שעומד
למלאכה כגון אמור ונמל מותר שהרי אין לחוש בהם מ
מחמת מכילה וכן מפורש בירושלמי עכ׳ל נל מדברינו זל
דכי שפר וחמור לעשות מחורה היינו משום שפר מכילה
וכדעת הלשכה זל **אלא** שהתוספות והלשכה
פל׳ ני התוספות מכילה להו
דכדעתו שלמדים המתעסק תליא מילתא ונפ׳ שפ הוא
דבר שפתמן עומד למכילה מ״מ כיון שפשון אינו אסור כ

כדבר

כדכר זה אלא להסתכר בשומתו או בעדות ולא למיכור לגוי
למכול מרעוייתא מותר ולפיכך דוקא בחזירים אסור ל
לגדלם כדי להסתכר בשומתו וכיוצא אבל בשאר מילי מותר
והלשכא זל"ם ל"ל מהכל תלוי כדבר שהוא קורה כו אם
אם דבר שנתמו עומר למלאכה מותר אבל דבר שאתמו
עומר למכילה מעבי שהוא אינו קורה כו אלא להסתכר
בשומתו או כיוצא אסור להתעסק בו דאיכא למיגר כהו ד
דילמא אתי למכילה: והתוספות אפיגר דמ"ל דורמי
הכי הוא דכי אסר הכתוב משום שהם תקלה הוא ומכל
מקום ליכא למיחש לתקלה אלא כשמתעסק בשותו דבר
לצרך מכילה למיכור לגוים למכול: אי נמי אפיגר דלא
ס"ל כדעת הלשכא אלא ס"ל דכי אסר רחמנא דאתי יהיו
בבויתם יהיו כלומר כל מיגר אסר אלא תאכלם אתה
ולא תאכילם לגוים ודאתון מ"ל אי יתר דס"ל דכי אסר ר
רחמנא דאתי יהיו בבויתם יהיו ותעשה כל טנדקי ד
לאפיגר לשעבר אלא תכא לידי מכילה:

ראת ומכא ליה לתלמוד למדרש קראי דלכם ה
אלכם יהיו וסיינר ככל מיכן אסר אלא תאכלם אתה
ולא תאכילם לגוים ודאתון מ"ל אי יתר דס"ל דכי אסר ר
רחמנא דאתי יהיו בבויתם יהיו ותעשה כל טנדקי ד
לאפיגר לשעבר אלא תכא לידי מכילה:

ועדיין קשה לי על דברי הלשכא זל דכיון דס"ל
דאיכא למיגר דילמא אתי לידי תקלה
ולכאי מיגר רחמנא אלא לעשות סחורה בחזירים מיגרים
אלא ענר אותם ואלא לקנותם כיון דהני דגר העומר ל
למכילה: אם כן מיך כתב בחידושיו דמרעוייתא מיכו
מיגר לגדל חזירים כשגדלו לו כירושה או נודמנו לו נהי
נמי דכי מיגר רחמנ' כי היכי דלא ליתי לידי מכילה לא
מיגר אלא לכתחילה מדכתיב לכם והתיר בהדמנות מ"מ
כיון שמגדלם בכתו אחר שנודמנו לו אתי בהו לידי תקלה
דכשגדלו לפי שעת התוספות בתירוץ השני שהביאו עליו
מאר הפוסקים זל מ"ם שהם זל השני הגידול כמילו קאתי
לכתחילה למכור לגוים לאכול ולהכי חזנהו לומר דהיינו
דלא יגדל חזירים כשגדלם להסתכר בשומתו הוא לאו
הכי מרעוייתא נמי מיגר אפי' נודמנו לו או כשלו לו כ
כיון שדבר זה לקנותם למכור לגוים לאכול מה לי לגדל
למכור לגוים לאכול אחר לפי דברי הלשכא זל שחלק ו
דסיפא דלא יגדל חזירים כשנודמנו או כשלו לו כירושה
כגר מדברי רבינו למיגר מרעוייתא אלא לקנותם לכתחל
קשה דכיון דטעמים דקרא משום תקלה אבל יבא לידי תקלה
אם כן מה לי לקנותם מה לי לגדלם מרבה יותר חשש
תקלה יש כמי שמגדלם לעצמו שכאן בידו כדרך הודמנת
וכבר רמיתי מיה שהפיג לירחק כזה ועדיין לכי מנמו"ש ע"ש

ומ"ם למדנו לפי שיטת התוס' דיש בחזירים תרי
גווני אים ר הס'כשקנה למכור לגוים לאכול
אזה מיגר מרעוייתא וזה מיסור שזה לכל הדברי הפסוק

והאיסור הסמי הוא שאפילו נפלו לו בירושה או
מדמתו לו ומגדלם כדי להסתכר ב
כשומתו מ"מ לפי' בחזירים דוקא ושאר מעשה שהיה שכל
בפשר מיפורים כה"נ מותר

ונר" לי שלזה כיון ובכמו יוחס זל כמה שכתב שכ"
אם נפלו לו בירושה לפגדלם או לעשות
כהן מחורה ואין לקור מן התורה שלא למוכרם עכ"ל פ"
אם נפלו לו בירושה אינה אינו מיסור כאחד משום
שאו לגדלם לעבי שאינו בדרך מחורה שלא להסתכ בשומתו
ולא למוכרם: הסמי לעשות כהם מחורה דהיינו לגדלם
למוכרם לגוים דוקא כתם קנייתם היא לאפילם ומכל
מקום אינו אלא ד' מן התורה שלא למוכרם כל"ל בדעתו זל
ודעתו כדעת רבו הלשם זל שכתב דהיינו דלא יגדלם חזירים
דהיינו למשוה עורות דשינו למכור מרעוייתא כמי אמרו

ומ"ם נאו דברין בעירבוביא ואין בפק שנפ"ם
כדברין כמו שפ"ה מקומות בפרו
גם לשון נזרו שכתב לשון מגומנם הוא והחכם
השלם קו"ה כמהל חיים גלו כת"ל התורה
ומפרשיה וגם זה דומק:

ולעניין פיפקא דדינא כל"ד נדלא ודלמי דמן ה
הדין יכול מקב"מ לסבו"ה לגדל ולקבל
מעותיו לפ"מכעיה לרע"ת ומת הדמן זל שכתב דההוא
קרא דפרק כל שע"ה מזהכתא בעלמא הוא ואינו שלא לימור
דרבנן שלא אפי' לדעת הפרשים זל שכתבו דאיסורא ד
דאוריתא הוא אפי' בכי מתר דמ"מ הדי התירו בשבלו
לו בירושה וכנודמנו לו או נגלם בחנם ולמיכר מיד וכ"ל
נמי לא גרע מזכי: והתוספ' בפרק כל שעה לא אסרו
דאפילו דלא יגדל חזירים מיירי בשנתנו לו כ
כמתנה משום דלא אפשר לרעת היהו בי היכי דלא לאפשר
לרעתייהו נפלו לו בירושה אע"ג דמתניתא בבריית' ו
ובשלמדו בנודמנו לו כגון שנפלו לו בירושה ה"ה נמי
נפלו לו בירושה ולכי מה שכתבתי בדעת התוס' בפרק
מנוכס ודלמי להתיר דלא יגדל אלא חזירים שיש לפ' בתו ל
במקנה היא דמ"מ אסור לגדל ולא הותר אלא למכור מיד
וכ"ם שחילק בין נזיר לאינו נזיר יחיד בשבתו הוא ועוד
מאין לחיה מדברי דס"ל דהלכה כרבקת דאפי' וכדבתיבא'
והרב הגדול מוהריק זל שנראה מסתם על דבריו אין
להסתיים כי אלאכתו רבתי היא ולא היה יכול לעמוד
בכל דין ודין על כל פרטיו **ולא** מכעיה אפי' קבל
בשר בדג דולמי יכול למוכרו ולקבל מעותיו שלא
בפני לקבלו לכתחילה כל שמותר מדה ואפי' אינו מקבלו
לאכול אפי' לכתחילה וכיון דפ"ל דאסור לקבלו כיון
דאינו נייר ודלמי אינו אסור אלא מדרבנן דמדלוריית' אינו
אסור לפי דרך הר"ם זל אלא לפיות חוזר לחריתם לגדל
או לקנותם ומשום לאיבה אבל ועוד לפי' תימה דלר"ם נמי
כל לכתחילה אסור מדלוריית' ואין להתיר משום לאיבה
מ"מ הכא מותר הא למה זה דומה לגנלם בחנם דמתנת
נמי אי לאו דעבד ליה ניח נפשיה לא הוה יהיב ליה כמתנ
והוה ליה כלילו הנוי חייב לו דמים ופרעו בכך

ונראה לי דלא דמי מתנת למיכלה אלא לנפלו
לו

לו כירושה ונתנה מדתן כפ"ט ממכרת שביעית
מי שהניח לו פירות שביעית שנפלו לו כירושה מי נתנו לו
במתנה ושמוכר כירושה לו דינים לקמן לאחר דמיירי בפירות
עכורה והקשו לו מהא דתנן המוכר פירות שביעית לפועל
ליגע בהם ותירצו שניהם היו מניחה שניה היא שנפלו לו
על כרחו ע"כ ונ"ע דלא קיל כר"ל וכ"מ הלחם והר"ם
ז"ל שם מ"מ למדנו דכין לדעת המקשה כין לדעת המתר'
לא דמיא מתנה מלא לנפלו לו כירושה

מכל הני טעמי נראה ודלי דבר"ר דאותר לקה"ר
ולמוכרו מיד ולקבל מעותיו וכ"ש לדעת רחביה
מהתיר לעשות סחורה בדבר טמא וכמ"ש כמרדכי דיש פ'
כל שעה שעפ"י שדבריו מתמיהין דכחוזר לפחות מידי מ
שהוי לא נפקא ועיד דמשנה ערוכ' היא ליקעומין פרוש
כפירות שביעית ולא כגבלות וטרפית ושקנים ורמשים ונ"ל

ומ"מ אם בעל נפש הוא יחמיר לעצמו ולא יקבלם
ואם קבלו ישליכנו למיכור דמכוע' שרב להיות
כמתעסק בדברים אלו שכל מריבה אין בו מיסור כלל
והנה כי כתבתי הקטן כדעת וכיוצא שכתי אנה תוסלכע"

סימן יח

על מה שכתב הרב בית יוסף ז"ל בטור אורח חיים סי'
תריג' ז"ל והא דמרי לעבור כמים עד טותו מחרין
בגמ' דהיינו דוקא בשאר המים אלא דליכי מים שכל בחל
דדליכי מים כתול כמי שאור שפי' מיכם מניעות אלא עד
שתנים דמיישקין שאם יטבלנו המים עכ"ל דכרי הרב
ז"ל שם תמוהים דבגמ' אוקימנ' דמרין דעד שתנים מותר ואין
הוא ז"ל כתב שפי' אין מניעות אלא עד שתנים ואלא
נסדים שמרין שתם שפי' בתרת דיומא דף עג' ויעבירנו
במים מי שתנים מכאן שאתר לעבור עד שתנים מכאן
ואילך אסור אף שאכל לעבור ופרש"י ז"ל שאם שפור לעבור

למעלה משתנים עד כאן

ונ"ל דם"ל כרב ז"ל דאם דמרינן בגמ' עד שתנ' אלא
שתנים כללו ולפיכך מותר לאכול אם מכסים המים
את המתכוש שפי' מ"מ הוא ז"ל דעד המיכוי שפי' ז"ל שמכסה
את המתנים ועד ככלו ודוחק גדול הוא ועוד מי הכניסו
בתנ"ה ולמה לא כת שפי' ז"ל ולישה הכי אכל בחל
דדליכי מים בחול כמי שאור אלא אם כן מים מניעות אלא
עד שתנים וכ"ע עוד היה שפר להלין בעד הרב שמ"ם
שפי' מים מניעות אלא עד שתנים ז"ל לא שכעים אם
מניעות עד כמה או עד מה דכפיטא דשאור אלא שפי'
נוגעים הרבה יותר למטה עד שתנים שפי' הכי שפרי'
וכל זה דוחק דיכבא לא משמע הכי וק"ל וצ"ע

עוד נ"ל עפ"מ המיוחס לרש"י ז"ל דין ז"ל דכרדיפי
מים שיש מותר לעבור אלא עד שתנים
ושפי' תלמיד דכיון שרוב הים שאור אף בחול לא הוצרכו
לכתוב מ"מ למה לא כתבו הלחם ז"ל בהלכות שם רק
נכון הגה לי כתבתי הקטן כדעת וכיוצא שכתי יוסף

סימן יט

על תשובת הלחם ז"ל בכלל ד' סי' ז' ז"ל שהשלתי על
הים הגדול ובי"ע שמותר כשאכרכים עלא כרוך
שעשה את הים הגדול ובי"ע מכלל ט"ם בדברי הלחם ז"ל ובמו
בדברי הרב ז"ל שכתב שם ואם כן אין לך ספק גדול מזה
כשאכרכים עלא כרוך שהרי הים הגדול ובי"ע מכלל ט"ם
ואפילו הכי מותר לעבור בהם בכלי שאור ואין לומר
שהוא ז"ל לא אמר אלא בנהרות שהם מקומות מצומצמים
אבל הים הגדול שהוא מקום רחב ורוחב הרבה אין
בכלל ט"ם שהרי הוא ז"ל עצמו כתב בהדיא שאין
בכלל ט"ם אלא מקום שהמים מצומצמים ואין להם
רוחב הרבה ואם כן הים הגדול שהוא מקום רחב הרבה
אין בכלל ט"ם ומותר לעבור בכלי שאור בלא שום
חשש ואם כן אין לך ספק גדול מזה כשאכרכים עלא כרוך
שעשה את הים הגדול ובי"ע מכלל ט"ם בדברי הלחם ז"ל
ומותר לעבור בכלי שאור בלא שום חשש ואם כן
אין לך ספק גדול מזה כשאכרכים עלא כרוך שעשה
את הים הגדול ובי"ע מכלל ט"ם בדברי הלחם ז"ל
ומותר לעבור בכלי שאור בלא שום חשש ואם כן

נראה דכרי

בקהלו כיוצא עיר מרטה גם טעון שהוא לפי ידע
בזמת ההסכמה וגם חכמי העיר לפי עיונו עלין שלפי
שחר שהוא נמוי זה כמה חדשים ולמה לפי עיונו עליו
קדים בקדושין סמן הקדושין עד הישועין עבר שנה כ
בקהלו ולמה לפי עיונו עלין עד היום הזה מתוך
מי מריבה: ועוד טוען כי הנכסי קדושין כמילו נעשו כ
בעיר מרטה ולפי עונר מדם מעולם ועוד טען שפם
שכלמת לפי היה שם ת"ם שים לו עול קהל מ"מ: ועוד
בוען כי ככר קרע להחכם השלם כמהר"ר יצחק מיוני זלה"ה
הנה לכה מחמת שהיה קרוב מלמתו של הר"יצחק מנע
הסמוכה ולמין מן הדומה שלך

תשובה שפי' על מיכים דגמיר וקביר למרן רזל
כל שמיכו בקי בטיב גיטין וקדושין וכו'
ב"ש לפי דלפי נמיכנא ולפי שב יראה ממנו שחרי רשותי ש
שכשל על זה הדבר הנדו' כמוסר לפרן שפן כרו' וגוו
שומר שכתב שטלוחה לחכמי עיר מרטה ועל שפם שלפי
להזכיר קדושין שחרים ממותי להכיר דעת שטול ויהי
מה שפיש מורה מקום לחברי הדב כרו' וזה שילי כש"ד

נראה לע"ד שפן בקדושי הר יצחק הנו"שם שיעור
ופקפוק כלל שם הרי הם קדושין גמורי ושיכו
ש"ך לחזור ולקדש שפי' שטעם שיוכש להחמיר על עצמו
ושפרבם גם לע"ד שפן נכון הדבר שיחזור ויקדש שפני
מוי חומרא דשתי לידי קולא ונפיק מיכיה חורבא

וקודם כל דבר ש"מ שפן להחמיר שכח שפק חרם
להחמיר שכין שבכר קדש וכנס אי יש רב
דפוקק בבא לקדש ונשתפ' לו שם יש בנדון זה חרם שלפ
לקדש שלפ בהא הוא דיש להחמיר שכח שפק חרם ש
שמכם שחר שבכר קדש שם נשתפק לו שם עבר על החרם
שין לומר שיחזור ויקדש שכח שפק חרם להחמיר וזה כל
לי פשוט גם שם שבשלת נרשה שהסכמה זו בשלפ מנר
עצמה ושתוכה לפ דשתי לבטל מנר עצמה ושתוכ' שפני
שברשה לע"ד שפק שם נניח שהסכמ"ו היה שרירה וקיימ'
וקבלוה וקיימוה עלי' כל הק"ק שטר בעיר מרטה שעת מ"מ
נדשה שפן בקדושין הנו' שום שקפו' כלל משום דלומרי'
שמוכח מתוך ההסכמה עצמה שלפ תקנו שהסכמה הנו'
שלפ לנדור פרצ בפני עומס עולפ ולפיכך לפ תקנו ה
שהפקעה שלפ על מי שישבור על ההסכמ' כמוזיד שמכם
על מי שלפ ירעה ועבר וקדש לפ ויהו שהתוב שהסכמה
ושם כשולי יוזיד שו יכשיל שום שחד לקד' שום בת ישרל
בלתי עשרה וכל התנאים הנו' לפ יהיו קדושין כלל וכו'
ושכיון שתקנת ההפקעה לפ היתה שלפ שם יוזיד שן ירשי'
ושל יצחק הנו'טוען שלפ ידע מוש' ההסכמ' שינטרך ת"ח
שים לו עול קהל שם כן לפ הופקעו קדושיו

ונראה ודאי דשפן הר יצחק הנ"שמר שלפ ידע
בזמת ההסכמה שינטרך ת"ח שים לו עול
קהל שכין שלפ התרו בו בשעת הקדושין דשיכה למימ'
דודאי שילו ידעה לפ הוה שכיק היתרה ושכיל שיסורת
שהרי שן בקריאת שכם שום טורח כלל ושפלמה שם היה
מקדש שלפ בפני עשרה שו שלפ בהדיון שכיה ושתה היה
שוקם לומר שלפ יהא נשפן כיון שים בתנאים שו טורח

שתם שכיון שקדש בפני עשרה ובדיעבד שכיה ושתה שם
טורח היה לו לקרוע השכם ושם כשומר לובל בבלות
לשלכון שמרו זל לפ שכיק היתרה וכו' כ"ם כשים המוזכ'
בשרם בשר דודפי קושט' שלפ' דלפ' ירע בשנאי זו שיעטר'
ת"ם שים לו עול קהל ושברכים מוכיחים כן בשל"כ לשה לו
עיעדו עלין השנאים הנשנאים שם בשעת הקדושין שו
שיך לפ עיעדו עלין שכחי העיר שכף לשר הקדושין שלפ
לשר זמן הרבה שתיקמי מריבה שלפ ודאי דשעפ' שבודה
שהסכמה זו קבלוה וקיימוה עליהם כל שכחי הקהל מ"מ
שיכ שפוקפקות לשם לפי שהשנאים הסתכם שהם

ועוד נראה דבלשו הפי טעמא כמי שראה שפן
לעיעד על הקדושין הנו שפני שפן ברור
שתוך ההסכמ' הנו' שלפ לפ יקדש שפני ת"ח שים לו עול
קהל שיהיו קדושי שופקעים דבשלמא שם היה כתו' כה
בלתי עשרה שו שחד שכל השנאים הנו' שיכה למימרק
שכיונו לשקן דבשיחבר לשר שן השנאים שיהיו הקדושי
שופקעים לשנם עבשו שכתוב בלתי עשרה וכל השנאי
וכו' שיכה למימר שלפ תקנו שהפקעה שלפ בשיחבדו כל
השנאים הנו' **ואפי'** שם נשתר דשו כל השנאים
שלשר דשכי קיל בשלונשא דל יוכשן
ול יפשיה ועיין בזה נשם שכתב שוהר"ל ח"ג פ"ו שו מ"ש
שמעת דדוקא בשפרון בלתי עשרה הוא שהפקיעו שכל
בשער השנאי דוקא שם יחבדו כולם דאי לפ תימא הכי
היה להם לומר בלתי אחד שכל השנאי הנו' ולמה הוציאו
בלתי העשרה שן הכלל ושער השנאים כללו שותם בית'
שלפ ודאי שלפ רשו לתקן ההפקעה שלפ בשפרון בלתי
העשרה שהוא השרון גדול שמם בשנעשה הדבר בפרסו
ליכא למיגזר כולי האי ולהפקיע הקדושין ולפ נשתרש
השנאים הנ"שלפ לכתחילה ושתכר לתקוני הכי דכיון
דשיכ"ש דשין נשן כח לתקוני גם הכי שתיין
לשתקן דוקא בשפרון גדול שמם שם היה שם עשר
שעפ' שלפ היה שם ת"ח שים לו עול קהל שו שער שכל
שער השנאים לפ רשו לתקן ההפקעה שלפ שם יחבדו
בולם וכיון שבקדושין הנו' לפ שכר שלפ בלתי שלפ
היה שם ת"ח שים לו עול קהל נרשה ודאי שלפ הופקעו
הקדושין **עוד** נראה לע"ד שפ היה שלשון
שופקע שין לעיעד ולטעם שטעם
הפקעת הקדושין לדברי הנ"ב הפוסקים השתרונים לפיכ
בתורת פנויה שתם שלפ בתורת שפק שקודש וכשו שכתו'
שהרי"ף זל בם פ"ק ד"כ מ"ש שתשובותיו
גם שהרשב"ם זל בס"ה מ"ו ל"כ ת"ל גם ענין ההסכמה
תעשה שמיף לחוק שהיתר כמשה כזה עכ"ל כנר'
שדברין שלפ רצה לשמוך על טעם ההפקעה שלפ כשותו
בושה דוקא ולעשותו סניף ושעפ' שהרב ז"ל רשה פשק
שהרם קלעי זל שהסכים להתיר שטעם ההפקעה ושהר"ם
שדרכי ז"ל בשותו בושה שכתבו הרבנים הנו' לפ נשתייע
להתיר שטעם ההפקעה שעם ס' ז'

והריבש זל עם היות דעתו שטה להתיר שטעם
ההפקע' מ"מ לשעשה היה שוכך שם לפ
שיסכימו עמו כל חכמי הקהלות והרשבץ שהיו שחר

ראיתי את השאלה ואת אשר כתב עליה החכם השלם יריד ס' גם כי אדם גם כני איש שלהבי נפש כי"ת מכרה לבית הלוי נלו והן אמת שאמרי החכם הפ' נר"ו אין ואקר ועמר בכל מה שהיה לפניו לעשות כדין זה לא היה נ"ך לכתוב עוד ומה גם לחני אשר תחך יד יאמינו עליו הרב הכולל מהרי"ן נר"ו ומי שמו שלבב מחרי סחלך לחנם כאתי כמצוה ועושה

ואמר כי נודעי שם יש בעיר תקנות קבועות שנם כי יריבון אחי ואכה אשה את רעות' בחירופין ונדופין יקנסו אותן יש מקום שלשה למנם שם אין מנהג כעיר בכוונה בזה אין כאן מקום שלשה ויש לזה ראיה כדברי הלשם זל כלל ק"ג ועם ומ"ש היין שיש ביד אחת ר' משה חיים קבלת עדות שאת ה' שכתי שהיה שתחילה לחרפה כשם ונהה מעפ שהיה הוסיפה לחרף ונגדף כפלי כפלים אין לקונסה כי התחיל לא יועב כי דברי התחיל קבובים להחמיר יותר מתשובת המיקל כי התשובה הנומע אומר שכל זה שקר וכזב ולא אמ"כ אלא להתנקם מחירופי ומ"כ יותר גדול החירוף הראשון

ועוד שאפילו אמרינן הפוסקים זל כי המשיב מעפ שהפיקו אין להחזירו וכמו שהביאו רמ"א יתם וכו' **וגם** אם יש כיד אחת שכתי בכתב קבלת עדות הפך אחת הר משה חיים התחילה מ"מ אין לקנים נאחת הר משה חיים דפוקי כי נגבי הני ואין כאן עדות אלא שניים שיש מקום לקנים נאחת הר משה חיים מפני שנעשה בבבור בנות ים ואם האם אחת מהן

וגם זה אינו כלום וכמו שכתב מהרי"ל ז"ל חיים זל דאין לחלק דהא טעמא דפטרי כל הני גדולי אחת הטני אינו אלא משום דשוה ליה כשונג ואנוס דאין אדם נתפס בשגגת נערו וכו' וכיון שכן אין להעניש אותו בשום אופן אחת שאחת ע"כ ואדרבה היה מקום להעניש את האם שגרם חירוף הבנות וכמו שכתב הרב בעל ונראה שאחת שאחת ואחת שאחת' ואין כאן עדות אלא אחת נאחת ולא שאחת' התחילה

וכל זה אם שם תקנה בעיר לקנו' על כיוצא בזה אמנם לא שמענו שיש מקום שקונסים כמ"ש שנם שכתבו הפוסקים זל שיש לכ"ר נגדול וכו' אלא אמרי אין אנו אלא כי יריבון אבשים אמנם הנשים שוה דבשם לאחרן ונגדף כדברי הכל וכזב ואין דבריהם מעלה ומורד הניחו הדברים על פי הדין כי המשיב כדברים פטור ומ"ש שלא הטריחו לחכור כתובתה בעודת הגאה וכיון שכתב החכם השלם הפוסק נלו

ומ"ש הדרך הנכונה שיעשו שלום בחשם ויבקשו מחילה זאת לזאת שאין כלי מחזי כרכה שלא השלום והיון השלום יעשה שלום להם ולנו ולכל ישראל יבא אכסר שלום שלא הניעו כדעת וכו'

סימן נב

המוכר קלחי לילן וכו' לדברי הרמב"ם דפ' המוכר לכתורה קשה דמשמע שהוא מכר ד"מ בזמן שלא שייר בזמן שלא התחיל וזהו זו לחי לילן נמכר

ועוד קשה דבסוף פר' הנזקין הגז משמע דהתי דיבא דעדיף מיתחיל הוא תנאי כוכף על דין המשנה מדקתני והוא מיתחיל ולא קתני כן ד' דתניא כעיון שהתחיל לקנות קורה המכירה וכמ"ש לא' מכר הכל הא לא יכן מאה מדכתיב כספר הי' כ"ג מה' מתנות עניים ומ"ש כאן לא זמן שהתחיל וכן לגי פ' המשנה שלא כיוונתו לומר דלא קיימא דדוקא כזה התנאי שאמר ל' יהודה דוקא הוא

דהייב המוכר על הכל שלא אפי' אם מכר והשייר שהוא התנאי שאמרו בגמרא דוקא בזמן שהחזי' וכו' כל כיוצא הרמב"ם זל והלא מהרשטורה זל נראה שהכין שלא התחי' הוא פירוש בזמן שלא שייר וכו' ידענו ג"ע

גם דברי הרמב"ם בפ' יד מכת המוכר מקומו לאנשי הכפר וכו' ג"ע דלמה לא מכר לאנשי הכפר אפי' לאים אחד נמי וכמו שנראה מלשון המשנה שנראה לע"ד שכתי יוכה

סימן נג

שאלה נאנן היה לו חזקה בבית אם אינו חזק בית לאחת שהיתה של שמעון וראובן הב השכיר כיתו לנוי זה כמה שנים ודר בו ואח"כ הניחו ראובן למכור כיתו ומכר לאחין לשמעון הנאנן וגם לנוי ה שכור הב ואמר שהוא רוצה לקנות הבית ושוען ומ מר שני עומד בתוך הבית זה לי כמה שנים ושמעון אומר לא כי אלא מי זכיתי שאני הנאנן יוריש הדין עם מי

הן כל יהר נאחת עני דברי פי חכם הן יריד ס' גם כני אדם גם כני איש החכם שהשוב יראת ה' וכמצותיו הפץ יריד נפשו כמהר יעקב הכהן נר"ו אשר דלת איש מנוי עמוקי מחוק מדבש ונופ' נופ' שפתי יפק

והן אמת כי עלה על דעתי שלא להשיב על שאלה כזו אחר אשר כי בנדון כזה הטריבו למעלת הרבנים הנדולים כמוהר"ק זל בכית עמף ומוהר"ב כמ"ב ק"מ ומוהר"שדם זל ס"ל ומהר"ם מ"ם ס"ל ומוהר מלויהו ן' חיי"ם זל ס"ל ואיה די להודיע אל השואל דברי הרבנים אשר מי ינא אחרי המלכים השרדים האלה

אמנם אחרי דאתי כי כל מ' מהרבנים הנ"ל לא השיב יד ימינו אחו' מלהשריך על דברי שי שקדמו והוסיף ניוף מזלו נם החכם הפוסק יריד נפשו נר"ו הטרי ומזון חק ופלפל בדברי הפוסקי' זל ואשוני ואחרוני והפני כי אתמיך בימין צדקו אמרתי לנגח לקונת עקבו' הרבנ' הנ"ל לטעו' טע נוף אמות אחיב נאמרת' ולא אחי כניו רק

ואמר כי אחר העיון נכל כי היותר דומ נל"ד היינו ההיא דמעתתא דהערמ דחד ובתי דחד דאמרינן נפ' המקבל דאחי בתי לא אני מעכ אחרי אחרע

ומעתה

אמנם

ומכין

ונראין

ואומר

ועל

ומ"מ

אבל

ובדברי

אמנם הרי"טבץ ז"ל דייק מלשון רש"י מכח לישמועינן דיבות' ולזה כתב ז"ל עיקר הפירוש הוא וכו' ולא עוד אלא דאי קדיש חד מבני מברא ואין ובניה לפנו ובניו ואתי ליהו ואפיק מניהו ושמעת מינאלתא דליהוי קלי כנוסה והרי הוא מנחן מר' רוחות אבל רש"י אין סבון טוב ממנו לקנותה ולפ"ז אם קדם מנחן ואין ובניה זכיה עכ"ל ונראה דל"ל דדייק מכח לישמועינן דיבות' וכמו שכתב החכם הפוסק ידיד נפשי דאלו דייק מהאי דכתב הרב הגדול מוהר"ר כ"ל דדייק לישנא דאין טוב ממנו לקנותה דמשמע דמקולים הם וכו' ורש"י דאין זה דיוק שהרי רש"י ז"ל לאחר כדי דיבור חזר ובתב אין כבעל מניה סבון וטוב לקנותה כזה דמהאי לישנא משמע דהמלוה עדיף מדלא כתב מוה וכדכתיבנא ועוד דע"כ הכי הוא דהמלוה מ"מ יש לו עדיפות אפ"ל לפי פירושו שהרי אם כאן לקנותה המלוה קודם אלא שבזה יאמר הרב ז"ל דאין זה מעדיפות שיש לו אלא מכוין דמקולים הם והוא עומד בתוכה אין מוניאין לותה מידו ומ"מ יותר נראה דדייק מכח לישמועינן דיבות' ומע"ג דמ"ב קדים ההיא דמ"ב המקבל מ"מ ל להרי"טבץ ז"ל דהנך הוה אלא אפ"ל רש"י בהוא מקום שאם קדם המנחן דהמלוה מוניאה מידו

והרב הגדול מוהר"ר כ"ל כתב דמתוך דברי רש"י יראה דאם קדם המנחן וקנה דיבול בעל המבוכה למוניאה מידו וכו' אבל דדייק מלישנא דמכולם דמשמע דליהו עדיף מכולם ולפי שהדברים דפשטי כמ"ש הרי"טבץ ז"ל שם בדברין ואחר ומדברי המרדכי נ"ל שכן דע"ת ז"ל

ומדברי הרב הגדול מוהרי"טבץ ז"ל נראה שעיקר פ"מ בין ב' קדם המנחן המקבל מ"מ ל להרי"טבץ ז"ל דהנך הוה אלא אפ"ל רש"י בהוא מקום שאם קדם המנחן דהמלוה מוניאה מידו ואחר לית ליה מסוס דיבול דבר מנחן והלא יש לה דאם קנאה אחר מוניאה מידו ואם קנאה המלוה אין מוניאה מידו ולפיכך אם מוניאה מיד אחר ודאי דמוניאה מיד המנחן דמסכנתא לית ליה מסוס דיבול דבר מנחן עוד: ז"ל דם"ל להלכם ז"ל דמאי דאמרין מסכנתא לית ליה מסוס דיבול דבר מנחן אין לפרושי אלא כמ"ש פרושים אם מיהיה פירושו לית ליה דיבול דבר מנחן אמין כן קשה יכול לקנאו לפי אמין לטעון על מסכנתא דיבול דבר מנחן והוי דומיא דכל הני דלעיל מכר כל נכסיו לאחר וכו' ונפקא מינה דאם קדם אחר אין מוניאין מידו לא יהיה פ"ל לית ליה דיבול דבר מנחן דאין המנחן חשוב מנחן לנכסי דידיה דליהוי עדיף ליכולם וכיון שכן אפ"ל קדם המנחן וקנה המלוה מוניאה מידו ואפשר נמי דמשו"ה כתב אם שכתב על מכירתם ז"ל

ראית ולדעת זו אאי אלא מדברי כתי ולמה לא יוכל הלוה למכור לת כיתו לכל מי שירצה כמו שמרי כתי לה מני מעכ"ל מדע"ב נכר תירץ זה הרב הנזכר ז"ל ולכל רש"י עדיף לה מסכנתא דלעיל מפני שכולה שכונה כיון לכל הלי מרי כתי לימו חשוב שכן בקיקע וז"ל וכו' ולקמן בע"ה נעמוד בחיזוק זה עם שיימו זה התירוץ שתירץ הרי"טבץ ז"ל דמסכנתא הוא מנחן מר' רוחותין

הדעת הב' היא דעת תלמידי הלכם ז"ל דאין לן למלוה כל כך עדיפות עד שאם קדמה

כתופסי הלכם ז"ל מכתב וז"ל לפי פשוטי הגמרא נראה שאם לקחה המלוה אין המנחן יכול לקלקו ואיהו אם מכרה הלוה לאחר אין המלוה יכול לקלקו דומיא דכל הני דלעיל וכו' אבל מתוך דברי אחרי משמע המלוה יכול לקלקו המנחן כי הקשה לעיל למאי לא סילק רמי בר ממא לרבא עכ"ל והקשה החכם הפוסק נר"ו על הרב הגדול מוהרי"טבץ דמיך כתב דהלכם ס"ל כרש"י דאם כתוב בכתב בהפך ואתמהא ולפי זה כותב בהפך מה בכך וכי רשאי הלוה לקלקל תוקפי הלכם מפני שקדם זה עליו ועוד לפי דלכם מ"מ הפסקים עיקר: ועוד דקשיא ליה על הרב הגדול מוהרי"טבץ תקשי ליה על הטור ועוד נר' ודאי דמה שכתב בתוקפותיו מסכים למ"ש בפסקי מהלכ כתב בתשובת דבריו שמדברי רש"י משמע שאם לקחה המנחן וכו' אבל לפי פשוטי הגמרא לא משמע כן ומדכתב דברי רבינו שמשון בפוף גר' דמסכים עמו וזהו שלא כתב בפסקיו אלא דברי רש"י אם כדעת הם וזהו כמו שכתב הטור ז"ל דכן דעת הלכם ז"ל: אלברש דקשה בדבריו דמאי פנה דכתים הכיא מתוך דבריו משמע ולא מפ' רש"י ובפסקיו הביאה מפ' רש"י ולא מתוך דברי רבינו משמע דהתום' ורבינו משמע חד ניהו

גם מה שהקשה החכם הפוסק נר' בפוף דבריו דמ"ל להלכם מתוך הם ומדברי התום' כן דמשמע דעד כאן לא קאמרי אלא דמוניאין מיד לאחר שאכן מן המנחן מ"ל להלכם ז"ל דם"ל להם והתום' דמוניאין ומפשר דודאי ס"ל הכי דאל"כ מאחי לא תירצו דמפשר דוכ' היה מנחן כמו בתירצו שרב מרי לא היה רוצה לקנות

עוד ז"ל דם"ל להלכם ז"ל דמכיון דמוניאה מיד לאחר גם מוניאה מיד המנחן דאל"כ מיך לאחר לית ליה מסוס דיבול דבר מנחן והלא יש לה דאם קנאה לאחר מוניאה מידו ואם קנאה המלוה אין מוניאה מידו ולפיכך אם מוניאה מיד אחר ודאי דמוניאה מיד המנחן דמסכנתא לית ליה מסוס דיבול דבר מנחן עוד: ז"ל דם"ל להלכם ז"ל דמאי דאמרין מסכנתא לית ליה מסוס דיבול דבר מנחן אין לפרושי אלא כמ"ש פרושים אם מיהיה פירושו לית ליה דיבול דבר מנחן אמין כן קשה יכול לקנאו לפי אמין לטעון על מסכנתא דיבול דבר מנחן והוי דומיא דכל הני דלעיל מכר כל נכסיו לאחר וכו' ונפקא מינה דאם קדם אחר אין מוניאין מידו לא יהיה פ"ל לית ליה דיבול דבר מנחן דאין המנחן חשוב מנחן לנכסי דידיה דליהוי עדיף ליכולם וכיון שכן אפ"ל קדם המנחן וקנה המלוה מוניאה מידו ואפשר נמי דמשו"ה כתב אם שכתב על מכירתם ז"ל

ראית ולדעת זו אאי אלא מדברי כתי ולמה לא יוכל הלוה למכור לת כיתו לכל מי שירצה כמו שמרי כתי לה מני מעכ"ל מדע"ב נכר תירץ זה הרב הנזכר ז"ל ולכל רש"י עדיף לה מסכנתא דלעיל מפני שכולה שכונה כיון לכל הלי מרי כתי לימו חשוב שכן בקיקע וז"ל וכו' ולקמן בע"ה נעמוד בחיזוק זה עם שיימו זה התירוץ שתירץ הרי"טבץ ז"ל דמסכנתא הוא מנחן מר' רוחותין

הדעת הב' היא דעת תלמידי הלכם ז"ל דאין לן למלוה כל כך עדיפות עד שאם קדמה

ומכל מקום נראה מדברי הפוסקים וה"ד דעת

והחכם הפוסק נר"ו כתב ממנ"ב

ודכן דעת

דעת

המגן ם"מ מוציאה מידו אלא העדיפות שיש לו מיני אלא
אלא בשו המגן והמלוה קודם וכמו שכתב הרב
מוהרז"ק ז"ל בכית יוסף ועל מה שכתבו שם מפי
לכם ז"ל ומיהו שם קדם המגן וקנאה גופה זוכה בה
דקי"ל מחר מן המגרנים מקדם וזכין זכיני זכיניה קדם
דהלשכא ז"ל ס"ל דמפ"ל קדם מחר וקנה זכה וכ"ע

דעת קדם דכיון דס"ל דהוה להו כתרי מגרנים
ולהכי שם קדם מגרן וקנה וכה ס"כ גם
שם כאן שניהם יחד חולקים ושם יש לו עדיפות למלוה
ס"כ מיהו דמיי מתרי מגרני דקדם חד מגיהו דזכה
דשמעי התם דאילו כאן שניהם חולקים וכשלמא שם היו
קומים כן מסתברא דמשתברא דאין לו כ"כ עדיפות ניחא
למכם להכיא ראיה מתרי מגרני מיהו וכ"ע

הדעת הנ"ל יש שהוא שדמו תלמידי הלשכא ז"ל דהוה
ליה מלוה ומגרן ממש כתרי מגרני דאיזה
שהוא קדם וקנה וכה ושניהם מוציאין מיד מחר ומיהו
ושם כאן שניהם חולקים הדעת הנ' יש ז"ל דמפ"ל קדם מחר ומיהו
והלשכא והלן ונמקי יוסף ז"ל דס"ל דמפ"ל קדם מחר וקנה
אין המלוה מוציאה מידו וכן דעת הלם הכהן לפי מה
שכתב במרדכי וז"ל מכל שכל שכן מסה הסמ"ק דכתי דסכונה
גבי לענין זה שהמגרן אינו יכול לסלקו מידו מחר
שקנאו המלוה מיהו לא מני המלוה לסלק דדוקא מ
מגרן וכו' עד מכל גבי מלוה מיקנריך הקונה להחזיר וכו'
עכ"ל והעתקתי קצת לשון לפי שנפל טעות בספרים ו

ומלשון וכמו שהעתקתי נראה להיות הלמכם ז"ל
ומ"ג בשל ס"ל דודאי שם קנאו מחר
אין המלוה מוציאה מידו דאי איתא לישמעינן שם וכ"ש
שם קדם המלוה וקנאו מחר לענין שם קנאו מחר אין ה
הכרח כדכתיבי אי אינו לסלוקי אלא לא דכתה ליכא למימר
לישמעינן דיכולה דאי הוה שמעינן דמוציא מיד מחר לא
הוה ידעינן דאין המלוה מוציאה מידו והכא המציא ז"ל
שהגיה שכנת הלשכא על דברי הלמכם ז"ל ולא למימר
דהלמכם נמי ס"ל הכי שלא לומר דשפיר שלא יחלו ולשלא
פרכתה הרב מוהר"ר שלמה ן' חיים ז"ל והחכם הפוסק מלו
שהרב המציא נראה ליתם דין זה להלמכם ול דודאי דאין
שדברי הלמכם שכנראה ולפי מ"ש למעלה דאין לומר דיכול
להוציא מיד מחר ואין יכול להוציאה מיד המגרן דס"כ
אם אית ביה מעות דינא דבר מגרא ודאי דהלמכם ז"ל
ס"ל דהלשכא שלא שכבר כתבתי דעת מלך לזה ומ"מ
לענין שם כדין שדה המוכרת לחבירו דעות וכדתיבנא

ולענין שם כיבר שדה המוכרת לחבירו שם יש לו
למלך כח וזכו"כ נכל מחלוקת כין הפוסקים
ז"ל יש מי שסבר דכי שכי יש לו כח בשר' המוכרן דכי
נמי יש לו כח בשמוכרת לה ויש מי שאומר דדוקא בשדה
המוכרים לו כח שכל כשדה המוכרת אין לו שום וכות
וז"ל הרב המציא ז"ל כתב הלשכא שאם לחד מבני המגר
מכר שדהו למלוה שאין שאר בני המגר שלו יכולים לעכב
על מה שהמלוה על שדהו מעכו שאינו שלו כשעל ת
השדה ה"ל שאינו לענין זה ויש מי שחולק ע"כ

דהטור ז"ל נראה שדעתו כדעת הלשכא ז"ל שאינו
מחלק כין שמוכרת נופה לשדה המוכרת
לה אחרי כתב דלא נראה כח שלוה שאר מגרני

ושם קדם וזכן זכה כתב הל' יאיר כהגיהלי עכ"ל
הרי שכתב שיש למלוה כח וזכות כי היכי דיש לו כשכר
ואינו מחלק כניהם כדעת מי שחילק שלא הרי הוא ככעל

ולפי דקדוק לשון הטור גל
דשם קדם שאר וקנה המלוה מוציאה מ
מידו כי היכי דמוציא מידו כעל המגר

אבל קשה דס"ב מיך כתב הטור ז"ל לשון הלשכא
שכתב שם קדם שאר שאין המלוה מוציאה מ
מידו וכמ"ש טעון הלוקח למגרן שכיר אחת כשדה זו אל
ממושכן וכו' וכתב שהלשכא הסכיים לדעת הלמכם והוא
כתב כהפך דלא נראה כיון שהמלוה מכח המגרן ושם שאר
דלא קשיא הטור דלא נראה אלא דוקא לענין שם קדם
המלוה וקנה שכל להוציא מיך כאן עדיף להוציא מ"ם
ומשאר טלזה דקדק הטור והשריך כדכרין וכתב ושם קדם
וקנה וכו' כלומר הא דמגרן דלא נראה היינו דוקא שם קד'
וקנה שכל להוציא לא ולפ"ז יש לתמוה על הרב הגדול מ
מוהרז"ק ז"ל שכתב שם שהלמכם ס"ל דאין המלוה מוצ
שאר מ"ל דהמגרן מוציאה מידו והרי הטור לס"ל הא ולא
ס"ל הא ונ"ע מיהו יש לדחוק ולומר אלא הכיא הטור לשון
הלמכם והסכיים עמו הלשם אלא דוקא לענין דהלוקח הוא

ומ"ש ממלוקת הפך הכנת הלמכם למידו שיש
מחלוקת כין הפוסקים כדין שר' המוכרה
שם יש למלוה כח כמו שיש לו כשדה הממושכן

וכתב הרב סנדול מוהרז"ל ז"ל דדמי ז"ל מניהו למיאר
דכי היכי דיש לו למלוה כח כשדה הממושכן
הכי נמי יש לו כשמוכרה ומוציאה מיד שאר ואין דבר ש
מיגנך לזה אלא שפיר מיגין למימר הכי שהרי דמי ז"ל אל נא
דבר כלל כשדה המוכרה שמכם הלמכם שפירש דעתו
וכתב שאין המלוה מוציא מיד שאר כשדה המוכרה מ
ס"ל כהלשכא כשדה הממושכן ס"ל נמי כהלשכא כשדה
המוכרה שמכם מ"ש ס"ל כדעת הנ' יש למלוה כח להוצ
מ"כ ס"ל יש מי שחילק כניהם ואין דין הממושכן כדין
הקמון לו ואלא כהלשכא ז"ל שהטוה אותם זהו הנראה לי
לכוונת לכרי הרב ז"ל וכזה נתפלקו מעלינו כל קושיות ש
שהקשה עליו הרב מוהלשך ז"ל שאין כוונת מוהרז"ל לומר
דדמי ס"ל הכי ע"כ ס"ל מיהך דיעל דודאי כהם תלוי

אלא מניך למימר קשיא **גם** מ"ש מי הלמכם מ"ל
נמי כהלשכא לאו למימר דמוכרה הוא דהא
לא כתב מפורש למימר וכו' אלא ס"ל כהלשכא דמי כתב
מינגך לזה אבל מי ס"ל כרמ"ז ודאי ע"כ כעינן למימר
מדעתו כדעת מי שחילק ומאי שאין למלוה כח כשדה
הממוכה כמו שיש כח וזכות כמשכנתא נופא ואין הכונה
ע"כ ס"ל כדעת מי שחילק משם ושם קדם המלוה וקנה
המגרן מוציאה מידו דזה ודאי ליתי מוכרח אלא דס"ל דיש
מי שחילק כניהם וכדתיבנא ומ"ש מכתי מיך נפתפק
הרב כ דעת הלמכם והרי מלקוק לשומו מסתע דדוקא
קדם המלוה וכדתיבנא, ז"ל שלא נפתפק הרב אלא ה"א
שם תמני לומ' להלמכם אל כרמ"ז ע"כ ס"ל יש מי שחילק
לי נמי לאו ממ' כרמ"ז אלא שלא מי ס"ל כרמ"ז כמשדמוציא מ
מחר וקנאו יש לדקדק כן ממה שכת' הרב מיבורא דלדעת
דס"ל דמני ל מלוקי מיד מחר כו"כת' דבעל המשכנתא
מוציא מיד המגרן כמל דלא נחית הרב ז"ל אלא לענין דין

שם יכול להוציא מיד שלא מיהו יכול הדוחה לדחות שלא
ניקח הרב שכי שם מזון דלעניין הדם הסמוכ"ל שיך למיפ
שהוא מונחים מיד המנחן ואין שיכים בהם נחית הרב
שכתב פליג דמעיקרא נסתפק שם ים למלוה כח בשדה
המוכר כי היכי דשית ליה בחזקתא טופח וכתב וים ל
לעיין מי יש לומר שכי היכי דשית ליה בחזקתא למלוה וכו'
ואכיש שחלק הלשכת וים מי שחולק בזה שלח"כ נסתפ
עיד בדברי הלשכת וכתב דמסתברא דלא עדיף ומנח
שהדין הוא למחזיק ולמוכיח לה לדעת הלשכת זל
ופ"ב כת' דלדעת שפסר מיסבור שהדין הוא וכן להלשכת
אי ס"ל בחזקתא כהלשכת אמאי אי ס"ל כדעת בעזקתא
גופא שיעריך למימר דס"ל כיש מי שחולק זהו הנראה לי
בכוונת דברי סרב זל ותמהני מאת הרב הגדול
מוהר"ר דוד מעלם ממנו כוונת דברי
הרב זל וכבר רמיתי מה שכתב בזה החכם הפוסק נר"ו
ולא עיינתי על דבריו כי דרך דרך אחרת בלא מדרך
אמנם מאת זה רמיתי לעמוד בדברי שפת כונת
הרב לומר שפת תלמיד שהלכתם שכתב
המחבר מקום לחברו וכו' שע"ב דלא כתב אלא דיש לו
כח בשדה המלוה ובקש אפי' אבי תלמיד הם"ל כדעת לפי
שאין חילוק בין שם קרם המלוה לקרם המנחן שא בין שם
לו עדיפות כח לעניין זה יש לו כח לעניין זה שם כן
גם בשדה המוכה דמנחו אבת' הלשכת שם לו גרירו'
דאיכו מוני' מיד מח"כ גם המנחן מוני' מיד דבין דגריר
בהא גריר כמי בהא בהא בהא תלי שם זאת היתה כונת
הרב היה לו להביא לשון הלשכת שבת' בהדיא דהמחבר
שברי מיכח מתו הלשון הוא בא לסוכיח ג"כ בשדה ה
המוכה וק"ל ולדידי אתי שפיר דלשון הלשכת אינו
מעל"ע מוכיח כזה דהנכון ודאי כמו שכתבתי שאין בדברי
הכרח לי מני לפלוגי למחר שקרם וקנם ולפיכך כתב הרב
שאם הוא ס"ל כדעת דשאר דמני לפלוגי למחר ודאי בלא
ס"ל כהלשכת שסתרה דין המחבר נופל
גם שיכי מכיר מה רמיה הכיא מהגיה דכתב הל'
הנמקי לדעת רש"י זל דהיה נרין להכי' רמיה
דמי שסוכר דהא כהא תלי בשדה המחבר ס"ל דהא
כהא תלי בשדה ואין מזה רמיה מדברי הנמקי שא שאפשר שאין כונת החכם הפוסק להכיח רמיה שא שאינו
רחוק לומר שלדעת רש"י נאמר דבשדה המוכה אין לו
למלוה שום כח וזכות וכמו שנראה מיסוק דבריו שכתב
שרי נראה כדברים דס"ל דלדעת רש"י וכו'
והרב הנמקי שנראה שדעתו כדעת מי שחילק
ויש לי עליו מקום עיון חדש דס"ל למר
המחבר בשטרות שדרים כה הוא שם לשמעין לעי' שאינו
יכול לעכב על מרי מרעה הוא הדין הכא מע"ג שהבעין
שלו וכו"ע כנראה מדבריו שונה ללמוד דין מרי בתי
מדין שטרות וכלפי לייא הוא שדברי דין מרי בתי שפורש
דלא מני מעכב והיינו דשטרות אינו שפורש שדרי ים
מי שפירש דמני מעכב והרב הנמקי כעצמו הביא לעיל
משם הרמ"כן זל שלמר דין שטרות מדין מרי בתי דכי
היכי דמרי בתי לא מני מעכב הכי נמי בעל שטרות לא
מני מעכב מתרי מרעה ומ"ש אין כתב כאן שהפך שלמר
דין מרי בתי מדין שטרות שיפכא מיכעי לייא למימר

ועוד קשה כמ"ש גם המפרשי' זל דמדמו כעל שטרות
למרי בתי וכן ומלי וגם כן וכ"ש לדעת המפרשי' מיבעי
ליה למימר דהשתא לפי דעת רש"י דעדיף ליה כח המשכן
מפני אין לו זכות כ"ש לשאר המפרשים דלא עדיף להו
כולי האי ועוד קשה כמ"ש וכתות בתים
ים מרתף וכו' אין יכול לעכב
על בעלין למוכרו למי שירצה שכל המנחן ודאי מעכב
הלכך שם שפרי הבעלים אותו כית לבעל המשכנתא
המנחן יעכב וכו' ולכאורה נר' מתו' לשון דוק כיון שהא
שינו מונים מיד אחר והמנחן מונים מיד אחר מ"ש המנחן
יניח ממנו וקשה דאין זו הכרח שהרי המשכנתא גופא
לדעת הלשכת והמנחן מונים מיד אחר ומ"מ אין
המנחן מניחה מידו ואין לומר דלדעת הלשכת זל שם
קרם אחר נקנה שאין המנחן מעכב דודאי נראה
מעכב מעצם שהשטרות אינו יכול לעכב מיהו זה יש לדחות
דאין להקשות מדעת הלשכת לדעת רש"י והרב הנמקי
על דעת רש"י אין כן וכל כאו כמ"ש הילכך וכו' אינו
שם שמה שפירש ומ"מ לפי רש"י דלא מקרי שכן כהאי גוונא
ומפשר ג"כ דמשום הכי קאמר ונם המפרש זל דמדמו וכו'
וק"ל ונראשונה יש לומר שכונת הרב הנמקי לומר ד
לדעת אחר המפרשים זל כי היכי דשיפ דמשכנת מיירי
שדר בה ופליג לה מני מעכב אמרי לעיל הכי נמי הכא
נכי מרי בתי מעצם שהכנין ממם שלו כיון שאין לו שום
קנין כנוף הקרקע וכו' וזהו לפי אחר המפרשים שכל רש"י
עדיף ליה משכנתא דלעיל משום שכולה שכונה בידו פי
מכני שהוא עומד בתוך שדרה או הבית שכל מרי
בתי כיון שאינו עומד בתוכה אינו חשוב שכן בקרקע מ
מכני שכתים שלו משכנתא על קרקע שהרי הם עומדים
להסתלק משם ועדיין אין נעתי נחת בזה
עוד מפשר לומר דהרב הנמקי נקט להשוות דין
מרי בתי למשכנתא דכי היכי דמרינן
במשכנתא הכי נמי בתי ומיהא במעינן דכי היכי
דכמשכנתא מרינן דשם קרם המלוה וקנה זכה הכי נמי
בתי כמרי בתי והלשון רחוק
ומ"מ דכולה שכונה בידו כו' היה שפיר לומר שפירוש
כמו שכת' הלשכת דנכי משכנתא חשיב כמנחן מד' דוחות
וזהו שכולה שכול בידו מ"ש כמרי בתי עו' היה שפירושו
שפירוש שכולה שכונה בידו משום דמשכנתא כולה שכול
בידו שאינה חוזרת לבעליה כלל כדיון ושיתר נראה לי
דאין זאת כונת הרב הנמקי זל אלא כוונתו לומר דכשלא
נכי משכנתא כיון שהבית ממושכנת לו ואינה עשויה
להסתלק משם הרי הוא שכן כמותו קרקע וכ"ש שם הוא
שדה דודאי הרי הוא שכן כמותו קרקע שהרי הקרקע לקח
במשכנתא לזרעה ולשכול פירותיה דודאי דקרקע שכן
שמכם כמרי בתי לא לקח אלא לשיוכל להעמיד שם בתי
וכיון שאם שיש להסתלק משם הרי הוא שכן כמותו
קרקע זהו הנר לי יותר נכון ומדוקד בלבדי הר' הנמקי
זל וכל לשונו מורה נזה ונראה לי שוב פשוט בדברי ה

הרב הנמקי ו"ל

ומ"ש נראה מדברי הנמ"ז לס"ל כדעת מי שחילק
שאין למלוה כח וזכות אלא ככיח שהיא מ
ממושכנת לו אבל שמוכח לא אין לו שום כח וזכות דאין

גבוה וחכות מלא כבית לפום שכן כתם וקפה
במוסף העומד תחת הבית המושכרת כתב דכיון לדפ'
ב"מ כיון לדעת שהר המפרשים ז"ל שהמגדן מונילה מיד
המלוה ומ"מ בבית המכוה לה וכמו שמעיש בדגדיו
ונמר ומיהו שם מין הכתים הממושכנים על המדתף אין
בזה שום חשש כלל דאיכ דיעת דבר מגדף כנגד המשכן
וכו' ב"מ מ"מ שם קדם המלוה ונקנה שהמגדן מונילה מיד

ולמדנו דבשדה המכוה למשכנתא שם קדם
המגדן ונקנה ליכל מלן דפליג דקנה
שם קדם המלוה משלוקת דלדעת הטור והר' יהודה כ
בר גלוני והרשבא ז"ל זכה ואין המגדן מונילה מידו נדע'
מי שחילק והרב הגמקי ז"ל דמונילין לותה מיד ומ"מ ד
דשם קדם מחר ונקנה דפ"ה הרשבא ז"ל מודה שאין המלוה
מונילין מידו ושם שגם הטור וסיי' כר גלוני מודו בזה

ערוך ים דין מחר כדין המשכנתא שנחלקו בו הפוסקי
והוא שם מי שכא להשכין כיתו שם יכול בעל
המגדן לעכב שלא ימשכנו שם לו וכמו שכתוב זה בדברי
הטור"ם קע"ה גם הרב הגדול מוהרלק"ל ז"ל רמז המקומו'
שהר דכתו בו המזמקים ז"ל דעת גם הרב מוהרלבב"ל ז"ל כת'
בשם שיטה שמת דבריהם הנוגעים לענין זה גם כת שכתבו'
דמייבי ים הנכה תשובות בענין זה

העולה מכל מה שכתבנו שים בדין משכנתא
נ"דינים שדין שם דמי שכא להשכין
שלת כיתו שם כן המגדן מעכב עליו מכח דין כן המגדן ה
שדין השני כשהגדן המשכונה עומד בדין שם כשהגדן
שעדיף המגדן למשכנתא **והחכם** שפום גלו טרח
להכיל דפ"ה דשכירות ומשכנתא שוים
לענין דינא והנה מה שרגיל להזכיר מדברי הפוסקי דכ'
הריבי"ז ודלי שכוונתו לומר דשכירות ומשכנתא שוים
הם בין לעדיפות בין לנדיעו דשם כוונתו לומר דלא עדיף
משכירות ממשכנתא מיך קמיר דלי לא תימא הכי מלי
מקום למכירות ממשכנתא שלי משכונה דיש לן למלוה
עתר כח וכו"ע ומה בכך מדברי מ"מ ינא לן מדין
ד שכירות לא עדיף ממשכונה שלא ודלי דמין כוונתו שלא
לא עכיח שם שוים ופעם מכיח דמין שכירות עדיף
והכ"ת מוכיח דלא עדיף משכנתא **ומ"מ** גרע"ל
שמין משם דפ"ה דשתום הקטן על שוים דפ"
מעני מעני שנשתה על פני הדברים על משכונה
מעיכר ש דרך מרי ועל שכירות משוים דפ' משקלי עלי
ומ"כ מין לומ' שלי שתם דיקו משכונה וזה פשוט ושם דיש
מקום לה ביח משם רע"ז דיעו דלא עדיף שכירו' ממשכונה
מדקאמרי שתום' על הדיח דרך מרי דמיירי במשכונה מ
משמע דיכול מרם למכור מה שמשכיר ביד שמעים וכו
ומדלמר שכירות ממשכונה משמע דלא עדיף שכירות שלא
מנם זה ליכ כלום דשתום' שמה כן מכח הדיח דפ' מ
משקלי עלי וכוונתם לומ' דשם"ת דיש שכירות עדיף לענין
זה הרי כפ משקלי עלי שמו כן ועיד דלפסר דגרסינן
שהשכין כיד שמרים וכמו שאנת הפוסק גרע"ל נדפ"ק

מלוניקי **ערוך** דשלי להחכ' שאשר שפוסק
גרע"ל משקל
לפי דברי הרב המגיד ז"ל ד
דפ"ל דשכירות מכירה ליומיה מיך יתרן הסיפ דפ' הוכח
דקאמר הכי עם הסיפ דפ"ק דעל דשמרי' דשכירות לא
קניא וכורלי קשיא זו לא על הרב מיתיר לשון נפלת

מלא על הנשאלים ושמרונים שהשכירים מלאים מזה ד
דשכירות ליומיה מכר הוא והנה הכתם הפום גרע"ל תירץ
דהסיפ דעל מירי בשכירות שלא לזמן קצוב ושהיפ דפ'
הזהב לזמן קצוב וכורלי שהחילוק שמת שם חילוק בין
שכירות לזמן קצוב לשכירות בתם דשכירות לזמן קצוב
לפי גבל כיתו של משכיר שים מונילו ולפי שם נתייקרו
הכתים הקבח לשכר שם ר"ה להשכירם וכמו שכתב מ
שהלשדם ז"ל גם מהלשך כת' כח"ל פ"ר הדב' שכורם
משכיר החמת לזמן קצוב ושלתא דפיטא דשכירות
ליומיה מכר הוא ושם לי יומים שהקשתי להרב מהלשך ול
שכתב כח"ל קנ"ח דשלתא דפיטא היא שלין לנשכן
משכיר שום תכיעה על שכירות החמת הנ"ז ועם דשך
כתב כן והלא שם השכירות היה לזמן קצוב והרי היא
מכנדם כידו לשתו זמן בין ידוע כין לא ידוע ומולו גרס
ול"ע ונשיבמן שקומו **ומ"מ** נדשם שלין תירוץ זה
נכון לפי קושיית הנמ' דשלי לישת שלי פ
פרין בנמ' שתם כשלי פ"ב דשכירות קניא שלי כי
פעיול לביתים קל מעיול ליומיה דשם דשכירו קניא שיעו
בשכירות לזמן קצוב ומ"מ שפרו להשכיר לכית דיוקי
מקום שכירות שתם נכן שלי פרין שהיה דכהן שכר
ברה מיפרשל וכו' נימא דמיירי במשכיר שתם שלא ודלי
דשין לחלק מיהו לי שקום הא לא מריים דלעולם דיש ל
לחלק כן ומ"מ כיון שפיר שקום דשלן דפרין מעיקרא ש
ומשר שלא קנא ושכירו קניא ודלי לפי שכירות שתם
קאמר דפ"ב שלי פרין ליומיה דטעמא דנזרו שלא למכור
נזירה שקום שכירות שתם שלא ודלי שכבל מכן ש
שכירות פרין ולכי פרין ושכירות מי קניא והא מיבא
גופה דלא קניא ק"ל **ומ"מ** לישי דומיא שהלשכם
יתיין כן שהרי בשלבית תרומות פ"ט כתב ז"ל ישרשל שכר
בהמה מכהן שכילה תרומה ובהן שכר בהמת ישרשל
לא שכילה תרומה שפי שהיה קנין כספו ע"כ משמע
דבכל ענין שכירות מ"ה קנויה קנין כספו ושפילו
שכר ישרשל שם כהן שכילה תרומה ושילו נפלה שכירו'
כתב שהשכירות מכירה כת יומה שים ושעה שהיה שקו'
לירתק ולשמר דרוקא לזמן קצוב דהכי משמע ליכתב
דכת יומה מ"מ הכהן כזה
שם שתירץ הרב הגמק' והרשבא וכמו שדקדקתי שדברי
הלשכם ז"ל שכתב כשלבות שכירות וכמו שכתבנו בתחיל'
דכדכן ושלי דשמיעין שכירות שכירות ליומיה היינו לפירו'
שבל נוף הדבר שיב קמי לשובר ודמיא הך שילתא דמ'
למה שכתב הלשכם ז"ל שם נה" תרומות ישרשל שם פרה
שכהן לפטמה וכו' שכל כהן שם פרה שישרשל לפטמה
שעשו שים לישרשל חלק בשכח הוסיל תוספה לכהני
שמה על עצמו שרי וה שכילה תרומה עכ"ל ונפ' המשנ'
שסוף הלשכם ז"ל דין זה לדין הנו' לעיל דטעמא דשו
קרוי קנין כספו שכל דין הנוף קנוי והחילוק שם נ

ותמהני מהחכם הפוסק שכיון שהוא כותב
שילוה שכוף דכיון וכת' שהרשכא
נ"כ כתבו ש"כ שה הוקשה לו על דברי הלשכם ז"ל והלא
תירוץ פשוט ומשכם שהפוסקים ז"ל וכל כתיבת

אי כרא שמדברי הלשכם נר' כמו שתירץ שהחכם
הפוסק נר"ו שברי כתבו כלל ש"מיון"ו
כתב שילת דפשיט' שים דרשונן שמשכיר כיתו לזמן ידוע

ומכל מיתו שלין יכול להוציאו עד תכלית היין דמכירו
ליומי ממכ"ה ונ"ע ה"ג שייך כיה מ"ג כ"ם דמסמ
כהדי דהה"ד דפ' הזהב מיירי בדוק לזמן ידוע וכפ"ק דע"ז
כתב וז"ל וע"ר נהי דלדידן מכירות לא קמפקפי מ"מ כיון סיד
לחוות תקפה וכדיניהם מכירות ליומיה ממכר ולף שם
מכל מיתו של מוכיר לימו יכול להוציאו וכו' ע"כ הרי
מפורש מכרי הים שם נכל מיתו של מוכיר לימו יכול להוציאו
חגיר כעכר מ"כ כמוכיר לזמן קנוב דהוי דינא הכי
הוי כמוכר וקנים ומתי דמוכרין כפ"ק דע"ז דלא קנים
מיתו כמוכרי שלא לזמן ידוע נרפה מכרני כמו שכתב
החכם הפוסק נר"ו

ותכתני מהרי הוש"ל נר' דמית ליה היתוך
מכת הרב הנמקי דמכירות לא קני

מ"ש על הנמת הנוף שכל על הנוף עצמו לא וכמו שכת'
נפ' הפרה וז"ל נרפה לי דבהקדם שהל על נוף הקרקע ה
פעפ' שמוכרו או מכבירו יכו' למפו' חלק שים לו כו שכל
שים ליה הנמה שמיתו חל על נוף הקרקע שלא פומר הנמתו
על ידך כו כל זמן שהוא מכר ליה לאחרים אין ההנמה
שלו דמכירות ליומיה ממכר קונ והרי מכר הנמתו ע"ל
נרפה מרבינו כהדיא דכי מ"מ מכירות ליומיה ממכר
הוא ליתו להנמת הנוף שכל נוף הרב ליתו קני לו וכדע'
הנמקי וע"כ לף ית' להמכיר ליתו לגוי משום דכיון
דכדיניהם אם נפל ביתו של מוכיר כו' ולא מ"מ נוף הכית
של ישראל היא והגוי מכניס עם עץ ומקרקי כאן לא תכי'
של כיתך ודוחק לומר דמ"ג לכדיננו אין הגוף קני
כדיניהם הנוף קנוי ונריך עיון

עוד ראיתי להחכם הותיק הפוס' נר"ו שהקשה
ממהרי הטור נר"ם ל"ל להר"מ מיי
מכף להמכיר ליתו המנרן יכול לעכב ומ"כ קשיא
דהר"מ מהר"מ שכתב נרים פרק ז' מה' מכירות כשם
שאתה אומר כו' הרי כהדיא דם ל"ל להר"מ ז"ל דמכירו
הוי כמכר ממש ומ"כ כשם שאם בא לעכב כיתו המנרן
מעכב כך הכא להמכיר ליתו המנרן יעכב נרפה דנם א
ליתה כלום דהרי דמכירה ליומיה דוקא לענין פירות ה
הכירה אי הנמת הכית שכל נוף הקרקע ליתו מכיר ומ"ל
להר"מ ז"ל דאין טענת מנרמת אלא כשמוכר נוף ה
הקרקע לאחם כשמוכר פירותיה לא ויש לזה קצת ראיה
מהנהת מיז לי כאי ז"ל דם"ל להר"מ ז"ל דכיון דטענת
מנרמות ליתה אלא משום הטוב והישר אלא יהיו קרקעותינו
נפדות מ"ב אין לטעון זה אלא במכירה החלטית שכל
מכירות דמיתה מכירה עולמית אלא נוף הקרקע חוזר
לבעלים לא עוד ראיתי שמע' על דברי הר"מ ז"ל בפ"ו
מהלכות ע"כ אין דלפי דברי הרב המגיד דנוהה דמכירות
עדיף ממכנתא וכאן מכתב מוהר"ק ז"ל ופשה דמהלכו'
ערכין משמע לאיפכא שהרי כמכירות פיקעה המכירות
וכמכנתא לא פקעה **ואומר** כי זה לי ימים
רבי עיינתי על קושי זו וכתבתי ק
קונדרים אחר זה וכתבתי שם כל התיובות המתורים
על קושיא זו ובמתי וכתבתי בדברי מהר הפוסקים ז"ל
וחזרתי ועמדתי על דבריהם ונראה שרב הברכים
מכתבתי שם הם דברים נכונים ואין כאן מקומם

ומ"ם עיקר הקושיא נר"מ שהיתה דלעולם לימא
לך מלרעת הר"מ ז"ל אין חילוק בראיתו

דין כאן מכנתא למכירות אלא במכנתא שם הקר שה
מעתה קדמה והא דנקט לכשלפרש קמ"ל דנם שם לא ה
בקיימה מעתה אלא לאחר זמן קדמה ולא הוי כ"ש כל
כאן מכירה לפרוע לאחר זמן ונהי ודאי דשם הקדימה
לכשתפרה דמיתו יכול לפרותה ותקדם כאן מכנתא
לעם שים מ"מ אילו היה מקדימה מניקרא מעתה קדמה
דהקדם מבקיע מירי שיעבוד כמובאר נפ"ו מה' מלוה ה
דמע"ג דם"ל להר"מ ז"ל דאם מכר אדם לפותיקי על
חכרו ממכר עולם אינו מכור מ"מ הקדימו מוקדם מהרי
עבד מעשה רבו לפותיקי מפורש לבעל חוב שהקדימו
מוקדם והמלוה חוזר על הלוה והכי נמי לענין שהם ה
שמכנתני לך לעשר שנים תקדם ליכא למימר שהקדימה
ויפרה הפרה על מנת שיהא למלוה מעותיו וכמבואר
שם ומכנתא דמיא לפותיקי כמ"ש כה"ג בימוקין לעם
ומעתה נמצר דכי הכי דמכירו פקעה הכירות הכי
נמי כמכנתא והר"מ ז"ל העתיק הל' דינים כמתורים
בגמרא והאי להך מיתסיל

אינ ראי דכמכנתא כיון שמכנה לעשר שנים
והוא דר בתוכה ומוכל פרותיה לפבר
לומ"ל שלא קדמה דהוי כמו מקדים דבר שאינו שלו וכפום
פירות חבירו על חבירו ומפבר דנם בספירות לזמן קנוב י
יתיס הדין כן דלא קדים ומ"ם הר"מ ז"ל דפקעו המכירו
היינו מכירות שהם דמכיון דהיו כמוכר נפ"ר לאותו זמן
דהא שם נפל ביתו של מוכיר יכול להוציאו אפי' כיומו
הנמתים ל"כ אין פירות הבית מבורים למוכר ואין לו על
המוכיר שלא טיעבוד **ומ"ם** כשהיה מכנתא
ומכירות בשבון אחד בשתם אין לזמן קנוב
עדיף מכירו לדעת הרב המגיד ז"ל

ומ"ם ודאי שם מתירין שם הפוס' נר"ו וחילק כיון
מכנתא שדר בה להיכא שלא דר בה להיכ
שלא דרכה ודאי שהרב מוכרח דהא הניחם דמנרמות ע"כ
בשלא דר בה דהא כמו שכת' מהרי"ק ז"ל דמכח זה עצמו
ק"ו והניחם דערכין ודאי בדדר בה מירי דכל מכנתא
לעשר שנים בשדר בה ואפי' פרותיה מירי

אמנם התירון השני שהתירן דלעולם דמכירות
עדיף ומה דלא חל כתם הקדם היינו
על מה שכנגד היתו שכל על המתר חל וכו' מתירון זה
לינו מתיישב לפי שאם אתה אומר דהניחם דערכין מירי
בשלא דר בה ואפ"ה הכי אין הקדם חל על מכר נה ע"כ
בעית למימר דשלים כח המלוה כאין שים כיד הלוה מ
מעותיו טפי מכח המוכר והקדם חל על כחו של מוכר
ולא על כח של מלוה יהיה הטעם מה שיהיה ועוד מאי
ק"ל דרקשניה הרב המגיד ז"ל ולא שלים מוכרה דלא
פקעה המכורה וכשבורות כשב רות פקעה אלא שטבל לומר דהא
דלא חל על מה שכנגד היתו לפי למימרם דהניחם קנוים
לו אלא דכל זמן שלא ישלם לו מעותיו דר בה חיכם ואם
מתן לו מעותיו ודאי דאין למלוה אוס כח הכ"ת ויכול
להוציאו מכח ומיד והרי המנרן דעדיף ה"ה ז"ל ק"ו מעתה
דהניחם המכורה הא קא יהיב ליה המנרן למלוה מעותיו
ומיון שכן גרוע מכורה מכירות עו"ד אתי טוטא לומר
דהניחם דמכירות דערכין מיירי כשלא הכניר לזמן קנוב
שלא מתם ולכך בקעה המכירות תוך זמנה אם לא בשלמר

ומפני הדחיק לזמן קצוב כי היכי דקתני גבי משכנתא והיינו ודאי נרויא מטום דמשכנתא לזמן עסר סניס עדיף מטכירות סזס וכדכתיבנא עוד לפסר לומר דהניס ד' טכירות דהלכות ערכין מיירי כגלא הטכיר לו בית ו' דוקא שלא כית סתם וכדעת הנת מפרש"י קוף רבר קושיא ז' יש לה הרכה תירוצים ומין כאן מקום להאריך

ומה מכח"ה הכא קק נר"ו דלהלסם זל עדיף ליה משכנתא מטכירות נרולה ודאי דכן הוא וטעמו של רבר פשוט כדברי התוספ"ם כפ' מפקי"ו על"ז וים מפלקים בין מטכיר ללוה דדוקא לוה שלא תחזור לו עוד בלא כרעון טעות ההוא ודאי לא מצי מ' דים מכל מטכיר שלאחר השלמת זמן הטכירות תחזור לו כשיכים יכול הוא להקדים וכו' עכ"ל נם הלסם זל כפפקיו פרק המותפין הזכיר תירוץ זה ועוד נם כפ' הפרה כתב קצת דומה לזה ועם כי נמי זל דטעמא דמילתא מטוס דהטוכר על דעת פירות הבית לו הסדה נחית ולא על נוף הבית מאחר כשטכנם על דעת נוף הקרקע נחית דכל זמן שלא יטלם לו מעותיו הרי הוי שלו ולפי מה שכתבתי ג"ל ד' דעויירי כמשכנתא כלא נכייתא יכולתא שלא מפלקי דאפי' הכי הוה ליה לאכן רבית מכל כמשכנתא דטוב ודאי לא עדיף מטכירות שהרי כתבנו שהעדיפות הוא לו למטכנה היינו טוס שלא תחזור לו עוד כלא פירעון ונר' דאי כמשכנתא דטוב או בנכייתא ג"כ תקפי הלסם זל מדיניה שרידיה דפרק השואל מלא דעדיף מ טכירות ממשכנתא דטוריים שלא ודאי

כרמתן שלא נתנם לו הנכם לי דמ"ט דמכיון דם"ל נתנ בטכירות שלא לזמן קצוב אין יכול להוניאו מכיון שהקדים מעות הכי נמי לימא דמשכנתא ואפי' יצא מיד וזל דטכירות בהקדמת מעות עדיף שהרי יש לו קצת פירות לא לו למשכנתא דהיינו הקדמ"מעו' ועוד פזה על דע"ת שיאכל פירות שכית נכנם עם והוה ליה כאילו קנה זמן שכל זמן שהקדים מעות לא יניאנו מ"ב כמשכנתא ופטוערך דאיתי לחכם הפוסק מ"ל שכשא ונתן כדברי תשובות הלסם שנל לכאור' דשתרי להדדי ולמו שהקשה מוהר"ל זל וכן כתשו הלסבא זל הכיאה בעל מצרים ובדברי מוהר"ל ומוהלסך זל כמ"ש בטכירו' שם יש בו קצת רבר מנחש

ואני קורם נוחי לעניין פיסקא דרינא לומר שיש כדין טכירות לענין דינא רבר מנחש נ' דינ' המ"נמי שכא לזכות בטכירות הכ' כמי שכא לזכות מכח טכירות הנ' שכא לזכות בטכירות מכח טכירות הם"נמי שכא לזכות בטכירות כגון מי שכא להטכיר לת כיתו שם יכול כן המנר לעכב עליו שלא יטכירנו שלא לו ד' דאכא לימ' דלא תקנו דר"מ שלא למי שכא למכור לת כיתו מאחר שעלם מכר עולם דכיון דאין הקרקע חוזרת עוד לבעלי שלא מפת"ל ממנה מכל וכל הטוב והיפר הוא שלא מכירנה שלא כן המנר למכן שם כא להטכיר לת כיתו ולא כיון שלסוף הקרקע חוזרת לבעל"ו אי דילמא לא שכא

הדין הטני כשכא לזכות מכח טכירות כגון שכא ל למכור לת כיתו וכן המנר אין לו קרקע משלו שלא יש לו כית מוטכר לו מכל זאת המוכר ומכח טכירו' נם לזכות נכית המכרת"

הדין השלישי היש כשכא לזכות בטכירות מכח טכירות כגון שכא להטכיר לת כיתו וכן המנר ג"כ אין לו כית משלו שלא כית בטכירו' מכח טכירו' נם לזכות דטכירו' וכל זה כשמכר לו בשכר בית הסיוכך

עוד יש דין אחר והוא דאפי' שהטכיר לת כיתו כבר ועת"כ למוכר"ו להטכיר לשיש לת"ם הע"ש כתוכה יכול לטעון דינא דכר מנח

הדין הס"הוא מה שכתב הטור זל טכירות כתב הלסם זל טאין נו דינ"ד מ"ש הלסם כת טיש כו דינא דכר מנח וכו' ועד נראה מדברי הטור טהוא מפ' דברי הלסם כמי שכא לזכות מטכירות מכח דינא ד"מ כגון שלא להטכיר לת כיתו אין בהמנר יכול לעכב עליו שלא להטכירו שלא לו שלא תקנו דינא דר"מ שלא כדבר המוכר ממכר עולם ומכ"ש שם לא כא לזכות בטכירות מכח טיש לו כית משלו שלא מכח טכירות דודאי דנ' דר"מ וזה כתב הטור שהלסם זל פליג עלי' שהרי כתב בכלל ג' פ' כ' דטכירות ליומיה ממכר הוא ואפי' כתב כשכא לזכות בטכירות מכח טכירות הוא ואפי' כתב דזכה כן המנר ומכ"ש כשכא לזכות בטכירות מכח שיש לו כית משלו מכל הטכירות

הדין הטני היינו מ"ש הלסם ול כ"מ דליכא דינא דר"מ דשע"נ דם"ל דטכירות מיכא דינ' דכר מנח ופליג על הלמכם זל היינו דוקא לזכות בטכירות מכח טכירות למטס כמי שכא לזכות במכר מכח טכירות שלא לו ואיכא דינא דשעה דמך וכתי דמך דמרי כתי טיש לו כח נרוע לא מצי מעכב למרי מרע וכמו כן כמי זה יש לו כית בטכירות וכמו נרוע אינו יכול לעכב על מי שכא למכור לת כיתו טכיון טעיף היטיב הוא מסתלק מקרקע"ז נמצא שהוא לא היה כן המנר וכיכיך אינו יכול לזכות בכית טמכרת שלא לחר הלסם דטכירות יש בו דר"ם שם לזכות מכח טכירות שהוא כא לזכות כזכיה הרוח לזכייתו ולזמן וכיתו וזה נראה לי פשוט

ראיתי מחת הנב הנדול מהרי"ק זל דמכיון שכתב הוא זל דהיכא דכתב הלסם זל נכלל ג' היא נמי שכא להטכיר שם כן המנר יכול לטעון דין מנרות ש"כ אין כתב דמ"ש נכלל ג' ם מוחר והלסם היכא דאמר דמך דמיתי הלסם זל נפי' ג"ם מיירי נכהי שוה לא כא לזכות בטכירות שלא כא לזכות כמכר מכח טכירו' דאינו מרי כתי טיש לו קרקע בטכירות כא לזכות בקרקע מכח טכירות נם מחת הנב הנדול מוהרי"ק זל תמהני אין נעלם ממנו טיש סילוק רב כין מתי התנה נם מה שהקשה על תשובת הלסבא זל עם מה שכתבתי ג"כ שלא כתב הלסבא דטכירו' יש כו מטום דין כן המנר שכא לזכות בטכירות מכר שכא לכא נדול לזכות כזכיה נרועה שמכא לזכות כוכים נדולה ככא נרוע מדברי הלסבא זל

גם מה שהקשה הוב זל על הלסם מהרי"ק דמ' נתני ודאי לא דמיא לת"ש הלסם זל וכשמ' ועוד תמהני מחת הוב זל דלפי' ניחא דהכא דכלל ג' שכתב הלסם דיש כו דין נ' מ' מיירי בכית מטוכרת אבל מוכרת אבלו כי היכי דמכר כית מטוס דר"מ מ"מ לא דמיא להכי' מרי כתי דיש כה לומר

לחלק כמו שחילק הרב המקנה ז"ל לדעת רש"ז ז"ל שם נכי
לדעת כתב שכתב שכל רש"י ז"ל עדיף ליה משכנתת דלעז
אכו"ע ובכך פרשתי דברי הרב המקנה ז"ל לעיל וצ"ע

איברא דגר מדברי הרב המגיד ז"ל שלא רצה
לפרש דברי הלמכם כדפירש הרב כעל
השור ז"ל שלא לפי דעת ה"ה ול"ל כיון הגדול מוהריק"ש
פי' דברי הלמכם. ול"ל שמכר מכירות אין כן מסוס דין
בין המגר ר"ל שלא מכירו כתו ושם"כ מכרה לסוכר מ"ן
כן המגר מפלקו ולזה כתב ה"ה וזה לא מצאתי מבואר
שכל מר"י שק"ו הוא ממכונה וכמו שמכר עכ"ל ופי'
מוהריק"ש דהק"ו ומה משכונה שאינו דר כה וגם ליכה
קנייה לו שם קרקע וקנה זכה מכירות שהוא דר כה וגם
ליכה קנייה לו דמכירות ליומיה ממכר הוא לא כ"ש:

ראם הרב הגדול מוהריק"ש הכין כן בדברי הרב
המגיד מה מאד יש לתמוה עליו שכתב בהפ'
דמשכנתא עדיף מכירות ולזה סקשה על הלמכם ד
דהתם דמכירו לחוי עדיף ממשכנתא עיין מה שכתב
הרב נח"מ קו"כ וכ"כ תמה עליו הרב הגדול מהרלב"ך ז"ל

אמנם מה שהקשה עוד הר"מ הלב"ך שם דלפי מ"ש
ליש תמו הלמכם שכתב לחלוק על הלמ"ל כפי
הנחת הרב המגיד ז"ל דמה נפשך כא ליכית כח הסוכ' מן
לגרוע כתו חיבו כ"כ דוחק דהלמכם יחלוק ומ"ש דעדיפו'
המכירות ממשכנתא עדיף טפי וגדול כ"כ מאד על כן
יכול השוכ' להוציא מיד לח ומן"מ כיה דין לכא מקדם
וכו' דאמת מ"מ דהלמכם ס"ל דממשכנתא מן ללמוד
דמכירו עדיף טפי ולא למד הר"שכא ז"ל הדין ממשכנת'
אלא משכנת דמכירות ליומיה ממכר הוא: ועו' מטו
שקרא ילפינן בק"ו עד שמוכרם לומר דין לכא מן הדין
וכו' כמו שכתב הרב הגדול מוהריק"ש ז"ל לפשר שהרם כ"ם
יחלוק על זה: מי כמי כח לגרוע כח המכירות ומ"ש ד
דמשכנתא עדיף דודאי יש מכרא לומר דמשכנתא עדיף
ומכך נזכר למעלה: ומ"מ הנכון כדעת הר"שכא ז"ל
מה שכתב הוא ול"ל וכדכתיבנא. עוד יש לתמוה על הרב
מוהר"ך דלפי מה שכתב הוא ז"ל בדברי מוהריק"ש למה
לא הקשה על דין תמה על הר"שכא ז"ל מסדה הקמוכ'
למשכנתא למ"ש מכירות יש כו מסוס דין כן המגיד דהכוכ'
ודלי שהשוכר מוניא מיד מחר ועדיף ממשכנתא ומ"ש
תקשי ליה דהר"שכא ז"ל כתב דמשכנתא נופלת דהלוקח
ליכו מוניא מיד מחר וכאן השוכר מוניא מיד מחר והוה
מייתי הרב דומה כדומה: ועוד דהשתא לא מייתי כלל
דלפשר דכמוכה יהיה הדין כן מכל משכנתא נופלת
יהיה הדין שונה וכודאי דלפי מה שכתבו הר"מהלב"ך צ"ע

עוד יש לתמוה לפי דעת הרב המגיד ול לפי מה
שפירש הרב הגדול מוהריק"ש ז"ל מ"ש כת'
הר"מכם ול"ל כך ליכא הכירות אין כו מסוס דין כן ה'
המגר ולמה לא כתב כלשון שכתב במשכנתא
כיון שהוא כלמד ממנה ויותר רמוי לו להלמכם שיכתו' מה'
דין המשכנתא וכן הדין בכירות ומסתיה כתבי שם ודאי
לדבר אחר כיון הר"מכם ז"ל וכדעת הטור ז"ל

והנראה ודאי שהרב הגדו' מוהריק"ש הכין
בדברי הר"מכם שכתב דמו שכתב החכם
הפ' קק נתו' דמ"ש הכירות אין כו מסוס דין כן המגר

ר"ל שלא למד מכני המגר מכך שדינו לגמר אין הסוכר
יכול לעכב ולומר מכי רוצה לקנותה דמכח מכירות אין
לטעון טענת דר"מ והלמכם ז"ל חולק על זה ולומר דיש
כו דר"מ ולזה הקשה עליו הרב ז"ל דלתמהה דכירות
ליהוי עדיף ממשכנתא והדי כהדיא כתב הרב המגיד ד
דמשכנת עדיף מכירות והק"ו הוא ומה משכנת דלמיל
טפי למכר אחר מכירות: וכודאי דלפי הוכרך כאי הרב
ז"ל להקשות להלמכם מדברי הסמוך למשכנתא ולא קשה
ליה מה שהקשיתי לעיל: ולא נר' לרב ז"ל לפרש כמו ש
כפי הרב מוהריק"ש מדלא כתב הלמכם ז"ל כדין הכירי'
הסוכר מקום וכו' ומדקאמר הכירות אין כה מסוס כן
המגר הכין הרב ז"ל דר"ל דמכה מכירות אין לטעון דר"מ
דדוקא מי שים לן כית מכלו יכול לטעון דר"מ מכל מכח
מכירות לא: ולפשר דהרב ז"ל כמו כן הכין בדברי ה
הטור ולא פליגי הטור והרב המגיד בכוונת דברי הלמכם
ז"ל ולפי שלא נראה לו לרב לחלק כין משכנת לזכות כמכירו'
מכח מכירות לכא לזכות כמכר מכח מכירות כת משכנ'

הלשם **אכל** מ"מ קשה על דברי הרב
ז"ל מדין זה לא החכר בדברי הלמכם ז"ל
כדין המשכנתא ומין כתב הרב המגיד שדין זה נלמד
ממשכנתא דק"ו וכבר נמצר הרב מוהר"ר אליהו ן' חיים
מפ' זה מכח קושיא ז"ל שעם סוף דבר עדיין נדיכים מכו
עיין בדברי הרב הגדול מוהריק"ש ז"ל

ורא"ת להרב מוהר"ר דוד כהן ז"ל שכתב כ
בכית ל"ב ז"ל ולפעמים משכנתא
הוי טפי מכירו' שדרכו כ"ע מודו דמנדט מיכח כמשכנ'
ובמכירות מ כ"ם מכין דפליג ומכר דלית ליה דין מנדטות
והוא לדעת הלמכם ז"ל עכ"ל

ותמהני על דבריו דמה הכין בדברי הלמכם
ז"ל שם הכין בדברי הרב מוהריק"ש
ודלמי דהדבר בהפך ועדיף מכירות ממשכנתא ולענין ה
הדין שם ושם הכין בדברי הרב הגדול מוהריק"ש ז"ל מ"מ
כבר כת" הרב המגיד שדין זה נלמד ממשכנתא מ"ש הדין
שזה כניהם וגם לפו כ"ע מודו במשכנתא שדברי יש מי ם
שחילק: ושם הכין בדעת הטור שכ"ל שעל כית הנשכנת
אין לטעון טענת מנדטות אלא כתב דכ"ע מודו במשכנת'
והלא מבלג כלא ורבא דרבותא ס"ל דאין לטעון טענ'
מנדטות על מי שכא למשכן שדהו

ומדברי הרב מוהר"ר אליהו ן' חיים ז"ל נר' שכונת
הרב לומר דמשכנתא כולי עלמא
מודו דיש דין מנדטות דכולי עלמא מודו דשם קרקע ה
המלוה יכנה זכה מכל מכירות אין כו דין מנדטות כלל
מפני קרקע השוכר וקנה כן המגר מניחה מידו:

ומ"ם קשה דמי שכר לו כונת הלמכם ז"ל כן עד
שילמוד משם דמשכנתא עדיף מכירו והנה
ה"ה פירש דעת הרמ"כם ז"ל כמופן אחר שאין מילוק דין
כניהם וצ"ע **והרב** מוהר"ר אליהו ן' חיי
כתב שמפשר שפי' דברי הר"מכם
ז"ל דמ"ש הכירות אין כו מסוס דין כן המגר
המנדט מוניא מיד השוכר דכרכר שטוח מוכר ניד אחר
שם נמכר לשוכר אין המנדט יכול לעכב ופירוש דהו'
הוא כדברי הלמכם ז"ל ועוד דהוא ז"ל כתב ד לשון כן

דמכס אלא מהיום דמרי בתי דכסים לו זמן קבוע דס"ל להלכה אל דכל למר מסס מנהן להכירו ומסלק ללוקח וה"ה סוכר מוכיח מיד הלוקח ולפי' מנהן ולפס לדחו' דגלא דמי דמלכי מרי בתי מנוף הבתים סלו מלא סילמר הרב אל דים מקס להסוות דהס מרי בתי ליה דין על גוף הקרקע מלס דין סכר ולפי' הכי מוכ מ ללוקח ומ"מ מפסר גנס נמרי בתי נמילת ליה ער כות מלא נגר לוקח סמיטו מנהן מכל מס הלוקח היה מנהן מכ"ל לרב אל דמרי בתי מסלקו ולפי' מחוק לא מפסיק מכ ון ב מיכ מ"ר דלפי' ים לו למרי בתי זמן קבוע לעמו' סס הו דינא דמרי בתי לא מני מעכב מלא מ"כ ים לו למרי בתי כח בנוף הקרקע

ומ"מ למדנו כנ"ר סמין הסוכ יכול לטעון טענ' מנהנו' מכח סכירו' מעפ' שעומר בתוכה ומעפ' שהיה מקים לומר דלדעת נס' והלחם הדין עס הסוכר שהרי כתבו שהמלוה מוציא מיד הלוקח ולפי' היה מנהן ומיכח דס"ל דסכירות ערוף ועור דכתב הרב הנמקי דעדיף מסכחת מלרעם דחד ובתי דחר ולפ' מן הפרושים שכתבתי למעלה העדיפו' שים לו למלוה יש לו לטוכר ומ"כ מיכח למימר דעד כאן לא קאמר הלחם דמכח סכירות אין לטענת טענת מנהנו' אלא ככי' ההיתוכ כנון כית ועליה על נכיה אבל כשעות' בתוכה יכול הסוכר לטעון טענת מנהנות מ"מ כבר ה הסכימו סרבנים הלחרונים שהדין עם הלוקח מכמה טעמים ואין לערער אחר כית דינם הנדק

סימן כג

שאלה חנר הסיתפין שכא ולוכן מ' מהסותפי' וקנה המולקי' מהתוגר ומכ לשמעון הל' מהמולקי' הנוגע לו לה' בתים שים לו בחנר מתהומת ד דלרעת עד הגג והשתי לעצמו הלויר והתנו ביניהם שלא יוכל לוכן ולא בתי כחו לבנות בלויר ה' בתים הנ' שים בניו בשוס נר ולוכן בעולם רק הלויר לבד השתיר לעצמו והמכירם הנ' היתה כתנאי שלא יהיה לו לשמעון חלק בראוב החנר רק לגחת ולבא ולהשתמש בכל תשמישי ה החנר ושאר תנאים מחרים כמכואר בשטר שמקנה ומת לוכן והורים החנר לבנו שנר ונתן שטר לבנו יוסף דירה מ' בחנר כמתנת כרים ודירה מחות לבנימין בנו שמוך ל למיתתו ויהודה קנה ה' בתים משמעון כחיי שנר ואחר מותו קנה הדירה שנתן לבנו יוסף מכירה נמירה בבתים וחלקו כחנר מתהומת דלרעת ועד גוס רקיעא ולוי קנה דירה והבתים שנר לבנימין וה נה להשתמש בחנכה עם יהודה בחנר ע"ב התנאים הכתובים בשטר המקנה שהיה לו לרת כן על שמעון ויהודה טוען שיכול לעכב בידו ככל מה שהשתפי מעכבין זה לת זה בעבור החל' שים לו בחנר מחמת הדירה שקנה מיוסף שלא חלה ע עליה השעבודים הנ' ומעפ' שטר המתנה מיום כעולם כבר החזיק יוסף בבתים ובחנר ודר והשכיר כחיי מכיו ואחר מותו כחה שים שהשתמש בכל תשמישי החנר וחפ' בו כשנים שלא מחה לשפוך בית הכסא מדיר הכ' ונס יהודה חכר בחנר לפני לוי לשפך בית הכסא מדיר הכ' ועוד שלא יהודה שפכי נהויר שעל ה בתים שקנה מסמיך נרדקי וכיון בעיניהם שלא ימשך שום נזק והפך לחנר דשיור המוי לית לן בכי מחב ונכה כו

תשובה נע"ר וקיצר הסנתי לית דין נריך כשם והרבר פשוט בכ עתה בכותחת שהדין עם יהודה עד שלא היה נריך להסיב בכתב דגמפ' כפ"ק דכ"ב מין חולקין את החנר עד שיהא ר' למות לזה ור' למות לזה וכגון למר ר' יוחנן ד"ל שמיטו חון מסל פתחי למר דב הוכח חנר מתחלקת לפי פתחים ורב שמדה למר כיתנין ר' למות לכל פתח והשתר חולקין כשוס וקיל כרב חסרא דתניא כוותיה וכת' מוהרי"ן לב להה ח"ל סי"ח דלפי' שם יהיה כיתו של גדול ופרך יותר מסל שניה שוים כחנר ולחר שכושל כ"ל ד"ל כחנר פתחו השתר חולקין כשוה ולא למר' יחול זה כחנר כותלו וכו' וכיון דיחול קנה הדירה מיוסף וכ תו בחנר מסו' דים לו בתי למר' לא חור כחו לרב"ים לזה כ"כוחו' וזה ידוע דכל ג' מהסותפי' יכו' לעכב כשכי חלקו כמכוח שם נבי ה' חנרו' הפתוחים למכוי דשעפ' שתין המיצנה מעכבת על ה שכ והכ' לנ' והג' לר' הפנימית מעכבת עם כלם כמ"ש ובטור סי' קס"ב וכשכ נמי שם מנר החיצו' והכנימי' מחרם ס' נמחר דכיון שתין יכול לעכב כשכיל הח' נו' לא יעכ' כשכיל הפנימית וה דכר שתין לו שחר ולא יעלה על לב והתיכות כזה יגיעת כשר **ועל** מה שטוען לוי כי שטר המתנה לא נמר כעול' ל"ב נאמר שלא נתן שטר הדירה לבנו יוסף אלא ע"פ התנאים שהיו לו לרשובן על שמעון נראה דלפי' הוא רשובן עצמו הניחן לא היה כזה ממש דרכרים שבלב אינם דכרים ולפי' נילה דעתו קודם המכר שלדעת כן הוא מוכר דכל אלא פי והתנה כן כשעת המעשה המכר קיים אלא תנאי וזה פשוט בטור סי' רנ"ב בהתנה רבעין יפה הוא נותן כדמית כהמוכ את הנ' **אמנם** מה שטוען ומערער לוי על המתנה ולומר ל דשוא לא היתה שלא נכתבים ולא נחן החנר ככלל לו כרבינ כן הוא היה נראה לכאו' ה דנית ככלל חנר ושין חנר ככלל בית דתנן כהמוכר את הבית לא מכר את הניצ ולא את החדר שלפני' ממנו ולא את הגוו וכו' המוכר לת ס החנר מכר בתים כורות וכו' ומ"ב נאמר דלא גרע אנר מיצ ע וחדר ולפי' שהוא נרוך תשמיש הבית כמו שנראה מלשון הלחם פכ"ה מה' מכירה דמוכ דבר שים לו תשמיש לא מכר את התשמישים שלא מן כן פירש כ נר מכר את הבית לא מכר את הניצ נר' דשין כטע' זו מחם מכחו טעמי לא מכעית שם נפרש מפי דתנן שם בהמוכ כר"ל נמכר מכל כמתנה קנה הכל דהחדר והניצ קפי שלא מפי' ימח כשטר המכ דלא קפי לא למה ם שכתוך הבית הדין עם יהודה חדש' מפי' מכר את הבית לא מכר את החנר היינו דוקא כשהבית ושחנר של אחר דככה"ג הוא דשין לומר דכשלא הוכיר כמכר לו כמתנה שלא בית שייר לעצמו חנר ושין לו יכות כחלל ה החנר שלא דרכר' עניי דהמוכ כעין יפה מוכר לכל כחו השתפי שמחזיקו מן ההפקר לו קנו כלם כחו' דהחנר ודאי מסות וכו' ושין לשום ם חלק מכורר לכמת לו להפו' ומשועבר כלו לתשמיש הבתים פשיטא לי דשם מכר לן נתן לאחר מהשותפי' כיתן כחו והכותנו שנר לו כחנר כלל מכירה

ממכירה וממילא משמע דמכר לו הבית עם החלק פיס
לו כאחר דלא גרע זה מכשהיה לו פתח פתוח לאחר ומתחו
ופרץ פנימי דמחל או הפקיר וכותו פיס לי כאחר אלת
שם היה לו חלק ידוע כמו שכתב הרב"ם בפ"ו מהל' מכירה וכיון
דמכר זה כיתן לך פתח פתוח גדול מזה וקנה הלוק
ולא כני האחר כיון דלבני דידהו לא נפתח הפתח וכ"ל
לעפ"ז שקל ראובן מלקיי כל האחר לא מכרו שהרי הסותפין
החזקה אחר להם כשאר אלת שמעון שתרגה לקמת ה
המוכרי מה כתיב אחר לו כתבתי זה וכ"ש אחר שכיונתי
ורציתי כשאר המקנה והתנאי שכין ראובן ושמעון וכתו'
שם ועוד התנו ביניהם שלא יוכל ראובן ובני כתו לבנות
פוס מן כאן קבוע בכל רוחב האחר כשוס זמן בעול שלא
לעולם יאחר פתוי וכו' ונם כתיב שם שהיו מחזקים שם
באחר יהודים אחרים זמן שעשה המכר והתנאים הנ'
ושמותה הדירה שקנה יהודה מיוסף לא היתה של ראובן
כומן הנ"ל אלא אחר דכר כעיבי דלעול' ים לכל בית

ערוך שבאחר שלקו באחר כל זמן שלא חלקו ונמכר עמו
נר"ל מעט מתני' מכלל מכירת בית
אחר ויניע דאפשר לבית אולתם וגם שפשר
לו לאחור גו או להכיח מים ממקו אחר שכל אחר המוקף
בתים פשיטא שים לכל בית וכית הפתוח לתוכו חלקו
באחר ולפחות ד' אמות על ד' אמות באחר פתחו לפרק
משלו ול' כשלושה של אחר לשאר תשמישים כמו שפרש"י
והרבניט דכפ זות מזה השיעור אין מחלקין והיינו מאי
דקאמר רבי יוחנן ד' אמות שאחרו אין מחלקין מכל פתחים והא
דפליגי כם וכוות אי כ' דמוקמי לה כשקנו מיפקר ואי כ'
דמוקמי לה כשחלק לבניו כשנותר בטור ס' קע"ב היינו
דוקא כדי שיהם הסוטל יותר מחציו לפי פתחו שכל
חלקו באחר פשיטא דכל שים לו בית פתוח לאחר שקנאה
או שנתנו לו במתנה שים לו חלק באחר ואין פותחין לו
אל' כשלושה של אחר אלת הל' שים לו לפי פתחו ואפילו
בבית הפתוח אל' שאין לו ל' באחר פתחו כתב ה"ה זל
פ"ב מה' שכנים שלא נתעטר בעל הבית זה שכניסה ו
ויניע' שלא אל' ד' אמות באחר הפתח אל' ד' שים לכל בית
אלת או שבאחר הבית אף לזה שים לה וזהו דעת הלשכד
בהשגות וגם הלשכם מודה לו בזה ורמיה לדבר מתשוב'
הלשכם שהביא הרב בית יוסף זלה הנ"ל לשישור
ד"א לזה וד' אמות לזה אין שפרש כן שהבתים לבעלים
וכן שכפלו להם בתים ואחר בירוש או שקנאום כשותפו'
ועכשו' הם בתים לחלוק לפי שכל בית שאין לו פירוש מ
משא אינו כלום וכן משמע קצת מדברי הלשם שכתב דל'
אמות שלפני הפתח בכלל אמות הבית הם

ערוך נ"ל דאיה ממה שאמרו שם פ' חזקת קטן לא
יעשינו גדול מ' לא יעשנו כ' וכו' דקא שקיל
ח' אמות באחר שהם דשכתיחת הפתח לכד זכה באחר
ומע"ג דלפי דברי הלשם לתרן קושיית ר' יונה אין מכאן
ראיה מ"מ כדברי ר' יונה משמע מדברי השפרש"י

ערוך ראיה מפתח פתוח שלא פרץ פנימי פיס
לו ד' אמות באחר פתחו וחלקו באחר כל ש
פיס לו עדיים שהיה פתוח מתחלה מעפ"י שלא נודע לי
בשעת מכירה קנה נמי חלקו באחר ומעפ"י שלא החזיק
כמו שכתוב מתשוב' הנ"ל גבי פתח פתוח שהיה לו

לשמעון בבית שער של ראובן שלא נודע שם היה לו חלק
לשמעון כאותו בית שער וגם לא החזיק בו ומפילו הכי
היה מוכח לשמעון מלו היו שם עדיים שהיה לאותו פתח
פתוח בשוס ומן **העולה** מכלל דברינו
שמין לך מדס שים לו בית
שפתחו פתוח לאחר ומשתמש בו שלא תהיה מפתחו חלק
באלותה של אחר לפתוח ד' אמות ור' אמות לבני פתחו כ
בין לא"ר שמעון שלו לקנין גמור בין לא"ר דקנין
גמור הם לו וכל זמן שלא חלקו כל ש' מהשותפים מעכב
על חבירו מלעבוד באחר תשמישים קבועים וכ"ש בקנין כמו
שלמדנו ם"ש פ' חזקת בכל הם שתפי' מעכבין זה אתזה חוץ
מן הכללה כמו שכתוב בדברי הלשכן וכתבו הרב"ם הנ"ל

ערוך נ"ל לפי תימא דלעיל הנר בכלל בית היינו
דוקא כשבא לעורר המוכר קודם שנשתמש
זה באחר אבל כל שנשתמש הלוקח באחר והמוכר שותק
אמר' באחר נמי בכלל המכר ואפי' שלא החזיק ואין כאן
קנין כראוי וכעניין זה השיב הלשכם הביא"ה הכי בית יוסף
זל"ק ר"נ ומ"ו והביא ראיה ממה שאמרו בגיטין הכותב
אחר מכיי מסתפרנא מילתי' דרב יוסף נעורר אבל כעומד
ערעורו בטל ע"ש וכ"כ פשיטא דיש לו ליהודה חלק ב
באחר מחמת הדירה שקנה מיוסף ויכול לעכב ביד לוי
בכל מה שהותפים מעכבין זה את זה ולא כתבתי זה
אלא למותה דמילתא וכדי להתלמד במקום אחר דכוותה
זה כ"כ הדין עם יהודה שהרי אחר חלק נכסיו ע"ש ונתן
ליוסף דירה מ' ולכנימין אחר הבתים והיינו ממה שם ש
שפרש"י נכי הרי באחר מתחלק"לפי פתחי דמיירי במחלק
לבניו דכתב"ג פשיט' דיש לה קנין גמור באחר לפי הפתח
והשתא חולקין כשו"ע **ערוך** דאפי' שם לא היה אחר חולק
ונתן אחר הבתים לבנימין מ' ו דלא
ידעינן שבא הדירה לידו במתנה או בתורת מכר ומהכי
לגלי כמה שטוע' שלא נתן ולא מכר לו אלא שלא הבתי' מ"מ
הדין עם יהודה דאחר שמת אביו זכה יוסף באחר כתור'
ירושה ומכר ליהודה האחר הנוגע לאותה דירה

ערוך טעם אחר פשוט שלא אמרו מכר את הבית לא
מכר את האחר ואף דיניע שלא כשכאין לדין
קודם שהחזיק הלוקח נ"ל שים לו שהחזיק ולא כא מחמ'
טענה אבל אחר שהחזיק נ"ל וכא מחמת טענה ואומ'
ס"קחה או שנתנה לו במתנה פשיטא דמהני ליה חזקה
וזה פשוט בריש חזקת הבתים ועיין בתשו' הלשם בס"ח
וכשו' הלשכ"ק תת"ף והרשכם ק"ל הנ"ל שכת' שלא החזי
לשמעון כאותו בית אחר שהיה מכנם הבשמות שם בימי
הבניה לפי שאינו תמיד כלי הפתח שלא מידי שנה בשנה
אבל תשמיש האחר שהוא קבוע כל שהחזיק נ' שנים וכא
מחמת טענה נאמן ובנר ידוע דטענינן ליורש ולנוקח ו
זה ידוע שהחזקה היא להשתמש בכל דבר כפי הנאתו
ותשמישו ובאחר שאינו ראוי לזריעה חזקתו כדרך שמישתו
להעמיד בה בשמות ולשטוח בה פירות כשהאחר בטור ס"
ק"מ וס"כ בכ"ד כיון שהחזיק יוסף בבתים ובאחר נהי
מכיון ואחר מיתו אדר והסכיר ונשתמש בכל תשמישי הנ'
והאחר בנוכח ושותק וכניסה ומקום מספה ובית הבשמ
וכבל שאר תשמישיו וכ"ש שספר בחזה באחר לספון בית
והבשמ כמו שכא בשאלה פשיטא דיש לו ליהוד' כח ובית

במקר ומעכב ביד לוי בכל מה שהשותפי מעכבים זה את
זה גם כאן צלא היה לו רשות למחות מחמת שה' בתים
מקנה דמכונה מטעון וכ"ש שם כח לוי לכעות ולמכור
בחלק האחר דאפי' מחמת הבתים הנשמנים היה יכול
לעכב כיון כמו שכתבתי בלשון שטר המקנה שכתבתי
לעיל ואפי' בתחילת הזכל כאשר היה מוסיפין למחוק כ
באשר לב"ע לפי טענתו של לוי שמינו שותף בחלק האחר
דשם ד' בתים הזכ כלא ממינה מיד חזק לד"ע הרי היו
דווק כאב השותפי שכל כמ"ש חבירו קנה כמכוער בפ' ק"ם

גם מה שטען יהודה שהכה כלוי שעל ה' בתים
הרשומי בשקנה מטעון ונוטה לעשות בניין על בתים
כלוכן צלא ימכר שום נוף לאחר כ"ל שהניין עמו דמין ש
שדם מקנה דכר שמין בו ממש ולא מכר בית בלי נוף ואלו
שעל הגג לא הרשומקנה בית ולוי כמו המוכר דקל לא
ופירותיו לא נמכור זה בפ' ד"ה ומ"ג דכי מכר לא בית
עשיר הלוי שעל הגג לעצמו קנה והמוכר בית לחבירו
ולא מכר לו שום לא זכה הלוקח כלוי שעל הגג ויכול
למכור לבמות שם בית כלוי ע"ג עמודים היינו דווקא
משום דהמעשיר לעצמו בעין יפה מעשיר וחסיב כאלו שיר
מקום בגוף בבית כמו המעשיר פרות דקל לעצמו דהני ש
שיר מע"ג דמין שדם מקנה דכר שלא בא לעולם משום
דהמרין שיר בעפים מקום הפרות כמכוער בפ' לש
ורי"ב מכל בל"ד שמוכר בשטר המקנה שמכר לו ולבניו
לשמען עפר ולרמה עניש ומכניס קורות ותקרמות
בעפים ונקרים נטפי ושפכי ולא שייר בזכיני כלום וגם
שמה שכתוב תחלה שלא מכר לו השוייר שעל הגג נק מ
שתחזק דלרעך עד הגג התחה שם"כ שלא יכול לבניו
וכלי כמו לבמות כאותו שיור שום מקנין שלא יסתר בניו
לעולם כ"ל פשוט שמין כאותו שיור תפיסה בלל כיון ש
שהשותף דכר שמין בו ממש דומיא דהמשייר פירות דקל
ופירש שמיש מעשיר לעצמו שיור כדקל שלא הפירות לבד
דקנה הלוקח דקל ופירות ועוד דאפי' תימא שקנה בעלים
שיור שמעשיר לעצמו היינו דווקא לו ולניורשין אבל כשמכ
בניתן אין כאן של בעלים הכתים לא קנה לוי זכות השוני
שהיה לו לבניתן וזכה בו יהודה דגדולה מוו כתב הרשב
פ' הכ' בשם הר"מבן כמי שהיה לו עליה ע"ג עמודים ומכר
כית שלמטה ממנה ולא כתב ליה עד שום רקיעא שמין
עליה קמייה ללוקח ושם נפלה מוך המוכר ובוכש
שותה ואפי' אכי שם מכרה לאחר ונפלה מין הלוקח מוך
ובוכ לה משום דהוה ליה כמוכ' חנך לזה ואלו לזה דהכל
לבעל החנך וגם הרשב"ה לא פליג עליה אלא משום דקנה
זה עליה וכל זכות שיש לו כה אבל כ"ל שמין לו שא שייר
לבר גם הרשב"ה מודה שמינו כמוכ' נוכה בו יהודה וכתבו
הרמ"בן פ' זה כתו' כי אפי' המומר אכי מעשיר נוף לבית
לדידה לפ' לא שם כלום כי כמה זכה שהרי שיור יש כמן
שתנה מין כמן ועיין כתשו' הרשב"ה שהביא הרב בית
יוסף ז"ל בפ' הבו וכעין זה השיב הרב מהרשד"ם ז"ל
בתשו' סי' רע"ה כל זה העלתי כהולמת עיוני שם יכבר
בעיני חבמי ההוראה נר' נלחם המתמבק בעפר נגלהם
שם טוב שלומים

כימן כד

העזבה נרשה לע"ד שהר' שבנים שפיים ש
המכונה נדכרי השאלה כשם יהודה
יכול לעכב ביד הנכרי כהר' משה כרוך אבו המכונה כשם
לוי נכל הדכרים שכל השותפין כחנך מעכבין זה את זה
משום דיהודה כעל דכרים דלוי הוא דשם לו חלק כחנך
למנם הנכרי כהר' משה נרוך אבו לאו כעל דכרים אלא
הר' שבנים לפיים הוא בעניין שויר שעל הבתים וה"כ
אימו יכול למחות כיד הר' שבנים אבל מבוין דלאו כעל
דכרים דידיה הוא לפי שמין כאן מקום לומר שיכול ש
הנכרי הר' משה כרוך אבו לקנות זכות הלויר שעל לותם
הבתים כשום מין קונן קנין שכעולם ואמו שנשכר שם"ר

ולכאורה שומר כי היכי שמעין שיעלה על דעת
שום שדם שחנכו ה' דעם ש' שמ' שמכירין
מיהודה אימו יכול למחות כיד לוי מנר החמשה בתים ש
שחל עליהם השעבודים שלא יוכל ג"כ למחות מנר הבית
שקנה מיוסף שלא חלה השעבודים הנע עניך שקנאה
שים שחר לו היה עדיין כיד יוסף מי מיכח למימר הכי
ביון דיהוד' אימו יכול למחו' נם יוסף אימו יכו' למחו' ונשת'
נמי הכי הו' ומ"כ יודמי שלא יעל' על דע' שום שר' שמ'כן

ואם יש מקום טענה היינו לומר שגם כאלה כלא
חלו השעבודים על בית יוסף עכ' אין יהוד'
יכול למחות כיד לוי לפי כדכר שהשותפין כחנך יכולים
למחות זה כזה מפני שמין ליהודה חלק כהלוי לפי שיוסף
לא נתן לו אלא שם זכות הבית ולא זכות כחנך

וגם זו אינה טענה מטום דהעפי' שהדין פשוט ד
דהמוכ' את הבית לא מכר את הבור כמו שכתבנו
התום והלימן והרב הנמקי ז"ל מ"מ היינו דווקא כשבאו
המוכר והקונה להדיין אם ככתם החנך נכלל המכר אם
המתנה ככי האי גונא שהדין המוכר את הבית לא מכר
את החנך למנם יהודה הנא מכח חזקה שהחזיק יוסף
והוא מחיו כנוף החנך טענינן ללוקח שמא מתנת חנך
נתן אבר לבעו יוסף או עם מתנת הבית או מ"ט דכיון
דיוסף החזיק ולא מיחה כו אלא הרי יהודה כמתן לו נשב
החנך שלא לא כן היה לו נמתנת מכינן שבעו יוסף לא
היה כמוך על שלמן מכינן ומה נם כיון יהודה החזיק
ומ"ב אין סברי שמתנת שנר היה שם מכיון שלא מיחו

ומה גם שם כתו' כשטר כיד יוסף והכלים מכחר נחנך דאפסר לו
מכר יוסף ליהודה חלקו
על כיונא כזה עדים שכולא מילתא קא משמ' לן שלא
ראוי היה לו ליוסף חלק נחנך לא הוי התחי ואעפ"
שאין מכי קיימ על טענה זו מ"מ מילתא דפשיטא היא
דכיון שים כאן חזקה כלא ממשה יכולה יהודה כחנך
וחשוב כאחר מן השותפין כחנך משו"ד אין סברי דמתנת
חנך היה שם אלו כשעת מתנת הבית אלו מ"ט אלו שמ
יום יוסף חלקו כחנך ואפ"ו נתן חנך לבניתן כל שלא
הכתים והחנך כחיין שמא חזר ומחלק החנך הניע נב
יוסף כ"ש שם לא כתנו אלא כמתר מיתה אלו לכתוב
שמתנו דודאי שמיגין אלא נתן והשתא אלא חזר מן המת

הטוען לבית יוסף משם רמזין מהדי דים לו ליאורך
חלק בחנך מכיון שהחזיק ואפ"ה יכא יוסף ויאודה שלא
היה לו ח"ק בחנך מימו כלום ואפ"ה אין כאן סטר מתנת
אשר ליום מה נכך הרי יאודה מימו כא לידון שלא כחזקה
גרשה שגם שם המנת תמנם שטר מתנת אשר ליוסף ואין
כתוב שם שלא מתנת הבית אלא שומרים כאן הכא
לירון בשטר ובחזקה נרין לכרר מכיון שאין שטר המתנ'
יוכיח מתחת ידו של יאודה לזכות בה שהוא לא כא לירון
שלא מחזיק החזקה ועוד שאין שטר ואפי' שלא שטעה
שתתן לו בית לא כתן לו חנר שלא אשכר שנתנו מה"כ
ועוד דהזקה כשמעה הסט פסול מחמ' ויוסף בטל' החזקה
שלא כיון הסטר כשר הוא לכולי עלמא שלא שאין כתוב'
בו מתנת חנכן ומה ככך החנר נתנו כלא שטר מוקרכר
כיון שהחזיק יום בחנר ואפ"ה לא החזיק הוא שלא יאודה
אין לאחר חזקה כלום ומעפ"ז שלם היה החנר כיד יוסף
היה נרין טענה עכשו שמכרה טענינן לנוקה ומעתה
ורלי טיהודה יכו לעכב כיד לוי ככל הדברי שטשותפי
מעכבין זה את זה ואפילו כפי מה שחזיק ואפרכה יש
מקום לומר שלוי אימו יכול להשתא כחלק החנר הפנימי
כחילו אותו חלק הפנימי הוא של יאודה לכך ואין לנוי
חלק בו דלא שמיה חנר השותפין ודי כזה לרשטנה ועל
כן לא עמדתי כשה שכתב החכם השלם כמזכ' שם טוב
משלודים נר"ו כי הוא סמרין לנוקה נרין

סימן ,נה

ואל השאלה השנית שטוען יאודה שרוצה לעשו'
נאמרדקי לו כגין מחר על מויר אותם שה'
כתים שקנה מהל' יוסף די כחיכה שמכונה בשם שמעון
ולוי הכא מכח רמוכן מוה כידו מכח התנאי שהת"ר מוכן
עם שמעון שלא יוכל לבטל שלא לעולם יפטר פני כלי
אום בגין כל לי שאין לוי יכול לעכב כיד יאור' כוה אפ"ה
יכיא שטר ואיה מ"ך יורשי רמוכן מכרו לנוי כח אותו
המויר שיש על החמשה כתים שים ליאוד"כ שם אין
מכיר כאותו שט' שאתנו מכ"ו אותו הכח והזכו' שי"ל
על מויר אותם הכתים דודאי מיכא למימר דאנר מכרו
לו מויר שעל כתי שמעון לא מכרו לו דמויר זה לא מיכא
כלל נכי שטר ולפיכך אפי' כתו' כשטר המקנ' שמכרו יורשי
רמוכן לנוי אין מכרו לו כל הכח והזכות שים להם באותו
חנר שים להם עכו"ם שם לא פירטו הכח והזכות שים להם
על מויר הכתים הנ' אין כאן מקום שאני שאין לוי כעל
דברים ליהודה הוא כיון שאין לו זכות כמויר אותם
הכתים: **אלא** שנראה לי שאין אלו נריכים לזה
שלא אפי' שם מכרו לו אותו מויר כפירוש
ככל הקנייים שאפשר להיות עכו"ם וכיה לוי כמויר
אותם הכתים וכיון שכן לאו כעל דברים ליהודה הוא
איבר א שאם היה כח רמוכן המוכר הראשון
יורשו הכאים מכח רמוכן מחמת ירושה דאתי
ממיל' לא היה שפק אלא שלא היה זוכה יאודה כטענת'
אבל לוי הכא מכח מכר שמכרו לו הכח וסוכו' שים כמויר
אותם הכתים לאו כעל דברים ליהודה הוא וכמו
שכתכתי כם"ד **ואפילו** בואי לכאר הנראם לע"ד

דאיתי ליישב ולית דדין לפי שנחת החכם
השלם כמזכ"ו שם שכ שפלודים אלו הכא הוא כתב שהדין
עם יאודה מטו דקי"ל דהמוכר כית לאחד והמויר מעל
הכתים לאחר כעל הבית קנה הכל כמו המוכר דקל
לאחר ופירותיו לאחר שהכל לבעל הדקל **ובאמת**
נדקי דנרינו כמה מהשוה דין דכר שלא כא
לעול' עם דין דכר שאין בו ממש דודאי הדין הוא כשניהם
דכשם דאין שרש מקנה לו מוייר דשכ"ל כך אין
מקנ' לו מוייר דשכ"ל וכשם שרש מקנה דשכ"ל עם גוף
כך שרש מקנ' לו מוייר דכר שאין כו ממש עם גוף ואפשר
שלזה דקדק הטור ז"ל כה"מ ר"ט כדין דשכ"ל שם
מוייר לענמו דכר שלא נא לעולם דמהני מסוס דהאין
כאילן מוייר לו ג"כ מקום נימוח הפירו' והוי דכר שיש כו
ממש והקשה עליו הרב הגדול מוהר"ק בכית יוסף שם
דהוה ליה למימר והוי דכר שכא לעולם דאמן כדין ד
דשכ"ל מיירינן שלא שנרש' לי להלין כעד הטור ז"ל דאנב
מוכחיה כא להסמיכנו שפדין שוה כשניהם וכמו שהשוה
שותם החכם הפוסק נר"ו **אמנם** מה שהשוה נ"ל
עם הסיק דפירות דקל אין דעתי מסכמת
כזה וכמו שנכאר כם"ד דנראה דאילו היה דומה לזה ש
היה מקום לומר שזכ' לוי כדיעם מסוס דקי"ל דשע"נ אאין
שרש מוייר דכר שאין כו ממש מ"מ היינו דוקא לאחרים
אבל אם שיירו לעצמו כפיר דמי מסוס דאמר יכן דמוייר ל
נ"כ מקום תפיסת המויר ומכולן כל זה כפי מי שמת דף
קמ"ח וכף המוכר את הבית דף ס"נ נכי כן לוי שמכר ש
שדה ליעקב ואומר לו על מנת שמעבר ראשון שלו שהדין
הוא שמעבר ראשון שלו מקום דאמרינן כיון דלעצמו מוייר
כעין יפה מוייר נ"כ מקום כקונקע והוה ליה כאילו מוייר
דכר שבא לעולם וכמו כן לעצין מויר שאין כו ממש מע"ג
דשם נתן דירת בית לאחר לא קנה מ"מ שם נתן הבית
והשאיר לעצמו הדירה קנה הוא הדירה מפני דכעין יפה
מוייר והוה ליה כאומר בית לדור בו דאמרי' בפ' מי שמת
דמהני גבי יורד פלוני בבית זה וכו'

ובזה שכן שם ב"ד דומה למוייר לעצמו פירו'
דקל זכה ואוכן כמויר אותם הכתים
ומה שטען בזה החכם השלם הפוסק מלו שמכיון שכתוב
כשטר המקנה שמכר המוכר לקונה הבל עפר וחדמה וכו'
ופרט הדברים שהבית בנוי עליהם ועמהם מ"מ אין כאן
מויר קרקע נר"ל שאין זה טענה דהא לא כת' כל הקרקע
וכל העפר כן כדי שתחול עליה השתיר לו המוכר מקום
שיהול תפיסת המויר ועוד נראה לי שגם שם כתב כל פ
פרטי הדברים ועל כל פרט ופרט כתב כל מ"מ מכיון
דקי"ל דאמן דמשייר לנפשיה כעין יפה מוייר ים לומר
שכל זה מוין מן המקום שטר השתיר לעצמו כדי שיהול
תפיסת המויר ודאי המוכ' דקל ומשיר פירותיו אין
בפק שגוף המויל כולו של לוקח הוא כמו שכתב הרמכן
והמקני ז"ל ועם כל זה מכח דקי"ל דאמן דמשייר לנפשיה
כעין יפה מוייר מדינן דשייר לו מקום נימוח הפירות
שהכונה לומר שטעבד גוף המויל לפירות והוא הדין ד
דאמרינן דשעבד גוף הבית למויר שלה

ועוד דלמה יהא שלא שחר דאין לדם מוכר לו
דה"כל מ"מ כדי כתב כרשם כפ' המוכר

לת הגית נכי הם לפריך כגמ' על ההיפ דכן לוי והם פס
פרם מקנה דם כ"ל ו"ל סם ות"ת ונהי דיוון פרם מקנה
דסב"ל מ"מ פרם מתנה על"ד סב"ל דהם קיים תנאו מכח
קיים והם לאו מכחו כטל ואל דע"כ דרבי תנא קבר דעל
פנת סיור ם הוא ולא תנאה דלי פכר ת נאה הוא ליה ל
למתני הם נתן מעבר קנה והם נמו לא מקנה יעם עד
ונעם דהוי סיור ולא תנאה דכתנאי לא מתני להתנייי דלא
פקיל לוי חלף עבודתו אלא כטבל הר ומלי עכ"ל הוי
למרע דמע"נ דמין פרם מקנה דס"ב"ל פרם מתנה על
דסב"ל וג"ר כיון דאיכא תנאי היה צריך שמעון הקונה
לקיים תנאו כדי שיתקיים מתנתו

איבעיא דאיכא למידק טובא כגיכרי הלחם זל כמה
פס"ם ונעם דהוי סיו' כו' דמדלא כת' כתחיל'
דבוץ דסב' הלי תנא דהלי על תנת דהוי סיור שא דכת'
דסב' הלי תנא דעל מנת סיור הוא ושמ' דכעלמא נמי ס"ל
להלי תנא דעל מנת סיור הוא ו"ב מלי הלי דכתב
טעם דהוי סיור וכו' אלם להכריח דנהלי תנא סבר דסיור
הוי ככר הכרי זה כמ"ם דלי סבר תנא' הוא למתני וכו'

ואם כונתו לתת טעם למה כתנה דין זה משלר של
מנת דקיל דתנאה הוי מכרתק ונלמר דמ"ם
הלחם כתחיל לכניו דע"כ ס"ל להלי תנא דעל מנת
סיור א הוא על כל על מנת קאמר הלחם על ם
הך על מנת דלי ירינן כיה דמע"נ דכעלמא תנאה הוי ה
סבה סיור הוי ולהכי הוצרך הלחם זל לתת טעם מהלי
הוי הך על מנת סיור א"כ כמבה סהוא טעם ש הדין לא
טעם להכריח דעל כרחין ס"ל להלי תנא דהוי סיור ה
ואם כן קאמר סמין זה טעם מפני דמה טע"הוא זה דכתנאי
לא מני לתתניי ומ"ב לא נתקל התכואה דכטלא אם הוא
טעם להכריח דע"כ דהלי תנא ס"ל הכי ס"ם אמנם אם
הוא טעם אל הדין אבא למיפ כיון דכעלמא תנאה הוי
דך נמי תנאה הוי ואם לא יתן ממכרו כטל ולא נתקנה ס
התבואה:

ועוד דהלי לפסר סיחים טעם ש הדי
מהני דין זה שכתב הלחם זל דעל מנת ת
תנאה הוי אלו סיור א סית כברק סוהוא דף קל"ל נבי כהן
שמכר פרה ליסרא על מנת שהמחמת שלו ואר תנא לאר
דהוי סיור שמיר לו הכהן המחנות לענמו ומ"ב פטור ה
הלוקח אלא פרים המחנות ואר אמר דהוי תנאי ולא סיור
ולהכי אין לכהן זכות כאותם המחנ' ולהכי נותנם הלוק'
לכל כהן שירצה הלי דהתם נמי לא מני להתניי דנמלא
דלא פקיל כהן חלף עבודתו ואפ"ם ס"ל להנא התם ל
דתנאה הוי ולא סיור א"כ הכי נמי נכי כן לוי : ומלכך
זה לא מסתבר למימר הכי דמשום הלי טעמא דלא פקיל
לוי חלף עבודתו וכ"ו יסתפה דין על מנת דליהוי סיור א
או תנאה דלי כעלמא תנאה הוי הכא נמי סוי דינא הכי
ונריך לדמוק ולומר דמה שמחר הלחם וטעם דהוי סיור
וכו' הוא סיור ן וטעם אחר להכרי דהלי תנא ס"ל דסיור
הוי והוא ליה כחילו אחר ועוד טעם אחר :

ומ"ם קאמר דאמתני לא כתב הלחם זל טע' אחר
דע"כ ס"ל להלי תנא דסיור א הוי ולא
תנאה דלי הוי מכר קיים ואחנאי כטל כתחיל ד
דברי הזהוע וכמו שכתב שם הלחם זל משום דהוי מתנה

על מה שכתוב בתוס והתנאי בטל והמכר קיים יקח
עוד מזאת דהת נמי כתב הלחם דדכוותיה תיה אמר קונה כ
המוכר את הבן לוי וכו' עד אלא כתנאי לא נהי למתני
סיתן לו כמעבר דמתנה על מה שכתוב בתוס הוא ונ"ע

עוד יש להקשות דהם הך תנא על כרחין דלמ
כהלכתא הוא דקיל דעל מכ' תנאה הוי וכמו
מפסקי הפוסקי זל והכי דייקא ליסבא דמתני דפר הזהוע
דקתני חוץ דמסמ' על מכ' לאו סיור הוא ולא תנאה נמ"ב
סיך למד לל מהיפ דכן לוי דין הדיוטס :

ועוד קשה דמלי כעי כמ' מת דף קמ"ם סוף
מדיוטא מהו והם הלי על מנת סיור הוא
לחכי ס"ל להלי תנא ומזה למד לל דין הדיוטא ום למר
דלל לא למד מלא דכי הכי דם וב מיותר לטפויי אתא
הכא נמי תנאי מיותר לטפויי אתא ולעיל זה אין חילו
כין סיור לתנאי ולא כתב כל זה הלחם אלא לעיל קושי'
הגמרא דמקשה ואם אין מדם מקנה דס"כל דאם הוא
סיור ים כאן קושי ואם סוי תנאי אין כאן קושיא דאדם
מתנה על דס"ב"ל ומ"מ הוצרך לל ללמוד הדין מהפיפ
דכן לוי מע"נ דמיהו מיירי בתנאי ובתנאי אדם מתנה
שאוס דהכא אין התנאי מפורש אמנם מתנה על דס"כל
דאין התנאי אלא על מנת סדיוטא העלינה אלו אל מ
מכני אאין תנאי זה מועיל כלום דכלא תנאי זה היתה
בדיוטא אלו אמרינן דמייר לו להוסאת זיון ולהכי לא מ
הוכיחו לוי אמר על דבר אאין כו ממם אלא כמייר
לו דבר אאין כו ממם ולהכי הוצרך לומר מהפיפ דכין
לוי דאאין דמייר לענמו כעין יפה סיו ומייר לו מקום

ומ"ם למדנו מדברי הלחם דמע"נ האין אדם מקנ'
דס"כל אדם מתנה וכן כתב הטור כפ"ל לט

ואע"ג דהלמכן זל כחידוש ופליג על זה ום"ל דנכי
כן לוי דכמה מכר ס יר ה"כ כפ"ל למ"ל
כעלמא תנאה הוי הבא סיור א הוי כתב הרב בית יוסף
סכתב הלמכן שכן דעת לח ורבינו הלי זל ומכן דעת
הלן זל ומ"ב הוא הדין לענין פירות דקל ואם היה דומה
כדין דירן לפירות דקל מ"ב ה"ה נ"ל מ"מ בפ"ר מנדה
הלמכן זל דע"ב לא קאמר אלא כעל מנת דאיכא למימ
דלאו תנאה הוא אלא סיור אאל מי שהתנה כפי כל"ל
ומעל פי התנאי השוה נתקיים המכיר ודאי מוד הלמכן זל

איבעיא דדברי הלמכן זל נריכין לי עיון שהוא
זל כתב דנכי כין לוי כיון דכמה מכר
סייר לכ"ע הוי סיור והכי היפ דהזהוע נכי כהן שיכר
פרה ליסרא"ל הוי כמי דומיא דכן לוי שכר פרה שכמה ס
מכר סייר והתם לימא פלוגתא דעל מנת מי הוי תנא
או סיור וכ"ע **ובקשה** עוד מהלמכן זל
מכיפ דברי הגמון שכתב לא מנת
סיתנה בלשון חוץ או על מנת וכת' דמדמי לה נמי כהא
דפ' הזהוע כגר' מתנה להכיפ ולים לדברי ולימנו אלא
סתירה מיהו לפסר דלא הכיפ אלא לאה שמיים
כדברין דאפי הוי תנאה אין המכר מתבטל :

עוד קשה מהא דתניא בברדתי לה לימיר דעל
מנת אין הוי בנמיות פ' שני ע"ל ת"מ
דהסיפ דלא כהלכתא משום דהתם בעזיר תניפ כנותיה
דרביכא

פרכיב דאמר דלמן כמוך דמי והוי כמתנ' על מה שכתוב
בתורה וכ"ע **והרב** הנמקי ז"ל תירץ דאין מחר
דמשום הכי לא חשבינן ליה חנאה הכתוב
בכי בן לוי וכהיא דריוטא מסיק דלא אמ"ש מתנאי
המעכר וכ"ה והוא הטעם כריוטא ועם וגם על תירוץ זה
תמהו הקושים שהקשיתי מהסיא דפ' הזורע דהתם נמי
הכי הוי דאמר על מנת שהמתנות שלי ולא אמר על מנת
שתתן לי המתנות **איברא** דבדין התנאי
צריך לומר להתייצב מפני טרחתיי
בכפ' העיטור שכתב כדין התנאי כתנאי השמיכי דדוקא
כדבר שבא לעולם תנאו קיים אבל בדבר"כ לא וכתנאי
התשעי כתב דאי הוי כדבר שאין בו ממש לא הוי תנאה
בנון מויר וכיונא בו ולפי זה מעלה ומוריד לע"ד
כנ"ל לפי זה יהיה מיר לו תנאי לעולם זכה הוא כך
במוכר שלו שכתוב מכיון שהשייר המויר לעצמו אמרי
דכעין יפה: שייר ושייר לו הכי משועבדת לו המוכר והוא
ליה מצייר דבר שיש בו ממש שם כן אין שפק שאם כן
דא כן להתרעין עם יהודה היה זוכה דמוכן כדיבו
דמעתה נכון לכאר שם בני דמוכן ירשו זכותו
לפי הנחת החכם חפלס כשהל שם טו'
שפלורים נרו ופקק מיכח לפירוש דקל לו למצייר לו
דירת כית ואומר דלפי הנחת החכם הפוסק נרו שפסוק
ע"ד למצייר לעצמו פירות דקל לכאורה הוא משמע דלא
ירשו בני דמוכן זכותו מפני שבני כן לוי מי לאו דאמר
בפעת הש ור לי ולבני לא ירשו כניו לחניו
ובראה דגם יורשי דמוכן זכו לפי שלא הוציאו כל
הפיסקים ז"ל לומר שהדין כן בכל מקר
שדברים דאיכא מאן דאמר דוקא גבי כן לוי דמיירים
בלשון תנאי ואמר לי הוא דאמרינן דצריך לפרש דאם
לא כן שלי ולא של יורשי משמע והרי"ם ז"ל כתב בפירוש
דגם דדוקא גבי כן לוי שלא שייר לעצמו דבר מסויים אי
שנאמר הדבר הנמכר עומד בעצמו לכך ומסויים לכך
ולא נכלל בתוך המכירה שלא כאיש מכר שייר וכדבר
הזה של מוכר שייר ולכך אין כאן משעות שיצרו שלא לן
לכדני שלא אם כן כפיום וכן כתב הרמב"ן ז"ל והוא הנכון
ע"כ והרב הנמקי כתב כיון שלא מקום הדחה בשיורו שלא
המעכר וקאמר שלי על המעכר היינו שם כשיין התנאי
ודוקא הכא גבי מעכר שלא נמכר לו בגוף הקרקע כלל
בגוף הקרקע דוקא הוי וכו' ע"כ ואיב' מאן דאמ' מתני
התם לפי שאין למעכר מקום מסויים כשדה כדי שתחול
משומו המקום שנשל המעכר מן השדה היה מן הלוי
ועוד שהמעכר עדיין תלוי כמעכר שימחול על ידי
יוכה לא יתחייב כמעכר שימחול על ידי
גוי או לכגיסי כשיכולין וכיוצא בזה שים לו לכן לוי על
השדה אינה שלא כשיכה בעולמי יזכה למפרע וכשמת
עדיין לא זכה הוא כיון שהוא שים
בעולם נמצא שלא הפסיד הוא כל הפוסקים ז"ל שהדין כן כשהר
שעניינים: **ובראה** לע"ד דאין שום נדיכי'
לידחק כמ שכתב' חדב בית יוסף בכסף
משנה כפ' כ"ג מה"מ כדברי הרמב"ם שלא הוכ' דהשוה
פירות דקל דדוקא לעצמו שייר אבל לא לכנו שם לא פ
פירש וכתב הוא ז"ל שהרמב"ם סיים על מה שכתב בהלכו'

מעכר כרבי ש"י ואין שום נדיכים לזה שלא לומר שלפי
מעכר אין שלפי לשון תנאי: ומ"מ כיון שלא הזכיר כל
הפוסקים ז"ל שהדין כן כשהר העכיר שם כן שפיר לומר
דכל"ך זכו גם כן הפוסקים שהיו דכיון דשלוכן זכה בשיור
השויר גם יורשין יבאו זכותו דמתנה דשלי משלי מ
מוחזקים כיון דשויר זה נשאר עם נוף לפי שלי דמשיין
ליה כמשייר פירות דקל קרקע כחזקת בעליה עומדת
ובלשו הכי מוקמינן לה שלי קשה

ועוד שכתוב בלשון התנאי דשמונה התנו שלא
יוכלו שמוכרים ובלי כתם לבטל נפשו ה
מויר כו' מכיון שהזכיר שלא יוכלו בלי כתם לבטל מכלל
דהשמיר גם להם ולפשר דחשבינן ליה כשלו' שלי ושיירתי
שותו מויר לי ולבלי כתם דשם לא סיר לך יוכלו לבטל
הן אמת שלפי זה כל כך הכרח דלפשר שהם עשו דש"ר
דכשיור שמייר לעצמו הוי שיור גם ליורשיו שלא שלי ה
שלי דלעניו וז גילוי מילתא בעלמא פני למימר דשייר
גם לבניו דלפי הטעם שלא כדי שלא יאמר הלוקח שתה
לא למנות שלא שיפיה שלך וק"ל

אבל עדיין נריך לבאר שם מועיל גם השיור
שיוכל למכור שותו השייר משום דבני
כן לוי נקט לי ולבני שם לי שלא כחי לא שלא שלפי זה
הכרח לפי שאמר שפרשים כן כשהר העכירם דנקט לבניו
להשמועינן דגם לבניו נריך לכרם שם לאו הכי לא שייר
לבניו שכל לעולם דשם שאמר לי ולבלי כחי נמי
ובראה דכיון דשותו שיור נשאר עם נוף
וכשעת השיור השמיר לבלי כחו ולפי
דיכול להקנות זכותו לאיש אחר ולפי לא הזכיר בשעת
השיור לי ולבלי כחי מ"מ יכול למכור זכותו לאיש אחר
שפני שכיון שזכה הוא בשותו שיור כל ימי חייו ושותו
שיור נשאר עם נוף יכול להקנותו לאיש אחר ודוקא כל
ימי חייו שכל שמחת חזר השיור לבעל הדקל שכיון שלא
הזכיר שיור לבלי כחו שמכח שם הזכיר ושייר פירות
שדקל לו דירת הבית לי ולבלי כחי אחרי וכש הוא ה
והקנה זכותו לאיש אחר שפשר שיזכה שותו אחר שכיון
שיש כאן שיור והוא שוכר זכותו לאחר ומה שכר כל זכות
טים בידו דהיינו פירות עם נוף לו דירת בית עם נוף שלא
שלי שמשמע כזה דלדידהו כ שמת המוכר פקע שעבוד
דגבי דשייר גם לבלי כחו מ"מ לא שייר להם כעין יפה
ודוקא כל זמן שהוא חי דלדידיה שייר כעין יפה שיכא
למימר הלוקח קנה זכותו שרל כשמת פקע זכותו ולפיכ
כא שלא שכא שפשייר גם לבלי כחו ולפשר דלדידהו לא
שייר כעין יפה למנם שם שייר ליורשיו ויורשיו שכרו ז
זכותם שפיר דמי דכיון שזכו יורשיו שכח השיור שהשייר
גם להם ולדידהו למימרינן שי כעין יפה שייר ושייר להם
נוטלים שכרו זכות שפיר דמי ומשתי להרוטבא ז שכת
גבי דקל לאחר ופירותיו לאחר שכת דדוקא כשנתן להם
כשת אחר אז שמרינן להכל לבעל הדקל שכל שם נתן
הדקל לאיש אחר הרי פירותיו שכיון דשמרינן דכל שפן
דשייר לנפשיה כעין יפה שייר ושייר לו גוף כל זכותו
נתן לבני עכ"ל ורשכא ז"ל כתב דהשייר לעצמו דירה
יכול להשכירה לאחריך ושיכא למימר דוקא כל זמן שיש
לשוכר זכות יכול להקנותו לאחרים ולפי לא פירש [ש

הבתים מפני מקום דהלוקח מן המוכר כמקום מוכר קלי
וכן אם הפסיד ליורשיו וכדכתיבנא אבל אם הטעה לבתו
מכחו דהיינו לקוחות או מקבלי מתנה וכעין מיתתו
נתן להם דירות בית או פירות דקל לא קנו דלדידהו לא
מייר כעין יפה וזה נר"י יותר דאין הלוקח מותו טוען
זוכה הן אלא כל זמן שהיה זוכה הן המוכר מכח מה מכר
כל זכות שיש לו אבל מכח העין לימנו קונה כלל דלדידהו

ולא דמי למה שכתוב לא מייר כעין יפה
בתשובות להר"מבן פ"ו מה"ת ד

דכיון דלדידיה מייר כעין יפה גם לאחרן כיון שכבת
אחד ומ"כ כיון דלר' יהודה מייר כעין יפה גם לאחריני
אבל כשבא להקנות זכותו בזמן שנשתלם וכותו כגון ו
ומיירתי מוכר ז שמזכ"ו מני וכ' מהרי"ט לא יזכה מותו
אחר דנסי דיש כאן מייר ולעולם זכיה מכל מקום לא מייר
לו מוכר עם גוף דלאחריני לא ממרינן דמייר כעין יפה

ולפי זה אין כאן זכות ליורשי דאובן אם ר"ל
להפיק דכן לוי מצוה דלא שמענו שמייר

להם אלא מדכתוב שלא יוכלו בעלי בתי המוכרים לגבות
ומפשר דהיינו דוקא לקוחות שיקנו מן המוכר שהרי ה
המוכר היה יכול להקנו' וכותו אבל אם לא ירצו כניו
אחרין דומיא דהיה דכן לוי מצריך לפרש לי ולכני ולמה
נכנס בלשון בעלי כמו יורשים ולקוחות ומפי תיפוק דאם
אחר ומיירתי פירות דקל זה לי ולבעלי כחי דשמעי' דמייר
לו ולורשי' וללקוחות דילמא התם דלא פירש שמייר
ליורשיו אלא שמיענן ליה מדכתב שלא יוכלו בעלי בתי
לגבות דילמא מיעטריך לכתוב הכי משום דשעבד ם
שלא מייר אלא לעצמו מ"מ הלוקח ממנו יזכה כעודו מי
בחזקת שהיה המוכר זוכה שאין כאן מייר אחר וק"ל ומ"מ
כל זה למאן דס"ל דדין המייר בעצמו פירות דקל או
ירות בית שוה לדין כן לוי המייר לעצמו מעשר גם לא
שהני ליהו כיון לשון תנאי לגבון תנאי אין
אמנם כל מה שכתבתי הוא
לפי הנחת החכם השלם כמהר"ם טס טוב

שלודים נרו' שהשוה כ"ד לדין המוכר דקל ומשני פירותיו
דלא שני כלל מייר גוף מכל לע"ד לא דמי כ"ד למייר
לעצמו פירות דקל דלא דמי להא דלא המייר לעצמו
דירת בית או מייר שרה שאין להם קיום ומייר אלא עם
גוף מכל מייר דומיא דגרמה לע"ד שאין נרוך לשיורי גוף אלא
הוא דבר המתקיימת והמפתיע כלי שום גוף כלל ונם
היורש יורשו כלי שום תנאי בעולם דיורשם ממילא קא מ
מתיא לכל אם בא המוכר או יורשיו להקנות אותו מייר
לאיש אחר אין להם שום מין לופן קנין להקנותו מכיון
שאותו מייר נשאר למוכר כלי שום גוף כלל ועיקר ואין
להם שובן אחר להקנותו לאיש אחר אלא דרך מחילה ו
והפקר סיוכה הן בעל הבתים שהתני עומד עליהם שכיון
שום הפקירו זכה בעל הבתים מכח הפק' אי נמי שימחול

המוכר המייר לבעל הבתים

וביון שכן לוי הקונה מן המוכר לא קנה אותו
מייר ומפשר שיהיה אלו בשום מופקעין

בשלם אבל יהודה מפשר פיוכח כו מטעם הפקר שם

מקום שעבור המוכר עם המוכר והוה ליה גוף למוכר ומפני
חיסרון דכלא גוף דקמכר היינו גוף ממש דלפי מפסד למוכר
בלא תפיסת גוף ותדחוק לומר דמפיה ליתיה בכדי
מ"מ לפי מפסד לומר כן לפי שם"כ דין שיור מוכר כדין מיור
דירת כית ומי הכניסו לומר דנפקא לן מתיבונא של לב
מפני למי שמשייר מוכר לפניו ושכיח דירת דמיירגן כיה
בלא ורמי דהמשייר דירה לי מפסד כלא גוף וכבה"ג ס
מיתיה נמי נכרים, שם יורם ירמו היינו משום דיורם גם
הכית לו את הגוף עם המיור ולא מוכר כלא גוף ולהכי
ס"ט מוכר שהוא נשאר כלא גוף וירם יורשו כלי שום גוף
ולתירוצו של רב פפא ל מיתיה נמי מילתא דמיתיה בכדי
כותיה דרבינן מילתא דמיתיה בכדי

עוד היה נר' לכתוב דלפי מדברי הלמכן
שכתב בחידושין והכילו הטור ז"ל סי' רלד
שמי שהיה לו עליה על גבי עמודים ומכר' הכית שלמטה
ממנה וכת' לו רומא ולא כתב עד היכן דקיע' שהדינרותן
מכיון שכתב לו רומ' כל המיור שעל הכית הוא של לוקח
ואפי' היה מיור כין הכית לקרקעית העליה כל המיור
שהוא של לוקח כין שעל העליה כין מתחת העליה שכל
מבין שלא כתב רוחב דקיע' נשארה העליה למוכר שהיה
דבר חשוב ונשארו למוכר כותיה עליה כ' דברים הנ"ל
שעל יה העצים והלבנים הכ' המיור שהעליה עומדת כו
וכצבי שלה הדברים זכה בהם המוכר ועל כן אם נפלה
העליה תוך וכוכה לותה לבל אם מכר לאיש אחר ונפלה
בידו חוך וכוכה לותה לפי שלא קנה אלא גוף העליה
שכל לא המיור שהעליה עומדת עם ומי שיתה רחותו
מיור נשאר למוכר עם גוף מלי שכח למוכר אם נפלה לא
מודה ולוקח מודה שלא ורמי דמיתי מיור נשאר כלא
גוף ולמוכר היו מיור שכל לין יכול להקנותו לאיש אחר
דמי מחלת משום דהמוכר לא אמר ללוקח גוף למיור לא
משמיט הלמכן ז"ל לומר דאם אמר לו מוכר ללוקח גוף
לא מיור שלא מודה ואדרבה לשון משמע נפי דמטע' שלין
שלו נקנה ללוק' הוא מדקמ' וכשמכר לאח"כ מכיון שלין
המיור נקנה ל"לוק' כשל מודה ומילו היו טעמ' משום שלא
גוף למיור היה לו לאיש כיון שלא הקנ"ו אלא המיור כשל
מודה שלא ורמי דכשל גופא קאמ' הלמכן דלא קנ"ו הלוקח
ומשייר משום דלא נשאר שלו המיור עם גוף ולהכי לא מייך
ביה קנינא לא שתאמר דגם מיור הנשאר עם גוף לין יכו
קנין שעור דאם לא נשאר למוכ' שלא שם גוף כ"ל דדוק' אם
נשאר העלי העומד' על העמודי' ע"ג הכי' ואין מיור כניה'
הוא דאם נפלה ניד המוכר חוך וכוכה לותה
הכי אפי' נפלה כעודה ניד מוכר נפלה מדלא דהא לא
מייך הכא גוף למיור כיון שמיור של כעל הכית מפסיק
כין הכית והעליה אם לא שתאמר

דכי היכי דקנה כעל הכית המיור שעל העליה מעפ"י ס
פיס הפסק כקנייתו כך קנה כעל העליה את העליה עם
מעמוד הגוף העומד על גב הכית מעפ"י שאין של הכי
מפסיק כין שעמוד הגוף לעליה אז שתאמר שמיור נקנה
על מעמוד מיור של כעל הכית דאי"ל דחיקא מילתא ל
למ"ד דחיכא ג' מיני עליות מחולקים כדינם דהעומדת
על הכית קנה לותה המוכר והלוקח שלו מן המוכר ו
וכשהיא עומדת על הכית אם נפלה ניד המוכר לא מזכה
מיום על הכית אם נפלה ניד המוכר לא מזכה

ואם נפלה ניד לוקח מזכה ואם מיכה מיום על ה
הכית אלא שהעומדים יותר נכוחים מנוכה הכית כין
אם נפלה ניד לוקח כין ניד מוכר מזכה

ומ"מ אני מסופק כד נכי הלמכן ז"ל מפני שהוא
מכיח ורמיה לדכרינו מהיכ דממרי כיהוש"
דמוכר לרם חוכה ומשייר מיור והתם לא שני אלא
מיור גוף דהיוכר חוכה אם שייר לו המיור ורמי לא
שני אלא תנאי שייר ורמיר חוכה אינו מצוייר מצד עצמו
אלא מכח תנאו דמפ' לדעת הלשכה ז"ל מ"ש דלא כתב
דומה מ"מ ככדי נוכה כית קנה הלוקח ואם כח המוכר
לשייר המיור לעצמו נדיך תנאי לפרש אלא מכר לו מיור
כלל וכשלמא לי למרינן דגבי מיור דהעליה עומדת שם
אינו מצוייר אלא אם מעכור גוף מ"ש דמייתי הכיא ד
דיד שלמי דהתם נמי הוי טעמא משום דצעין יפה שייר
דפי לאו הכי היינו מצוייר וכן כל מדברי הרב הגדול
מוהרי"קא ז"ל ככית יוסף פ"ו נ"ר שכתב ז"ל נמצא מלעפ"
מכר לו הכית ומיור שצלין שייר לעצמו מיור שלותה
עליה כמי כו וכל מצוייר לעצמו מצוייר הוא וכמו ש
מתכאר כפ"ז נ"ר ע"כ ונשותו כ"ל מתכאר דטעמא משום
דצעין יפה שייר והוה ליה כמצוייר מקום

ולפי זה נ"ל דגם אם שייר לעצמו גוף למיור לין
יכול להקנותו מי קאמר הלמכן ז"ל שלין ס
המיור נקנה ללוקח וכו' וכדתיכנא וכן נר' מדברי הרב
הגדול כית יוסף ז"ל שכתב לע"ג דהמיור מצוייר לעצמו
וכו' מכל מקום למוכרו למחרים הוה ליה כמוכר חנך
לזה ומיור לזה דהכל לבעל החנך וכמ"ש כפ"ז ר"ט לנכי
מצוייר דשכ"ל עכ"ל הרי מ"מ לין ללוי דין ודברי עם
יהודה מדברי הלמכם ז"ל דלפי פירוש הדשטון לשו כעל
דכרים דיליה הוא ולין ללוי מקום לקנות אותו המיור
ולפי האמי דהיינו מה שהכין הרב הגדול כית יוסף נדחק
דמכיון שלא קנאו לוי מתחילן זכותו לבעל הנתי' אם נהמ'
מדין מיור רומה הוי כדין דשכ"ל אם לא שנאמר דמ"מ
לכשמכרה לאחר שלין המיור נקנה ללוקח היינו כשמוכרה
כשתם דומיא דמצוייר לעצמו דכי היכי דכי
מצוייר לעצמו למר' כעין יכה בכה"ג נמי מכר וכשנא ל
למוכרה דהיינו אלא פ' ונאמר גוף למיור ודוחק

ומ"מ אפ"ג נורה דהפירוש הנכון כדברי הלמכן ז"ל
דס"ל דאותו מיור שעליה עומדת כו
לימי מצוייר אלא עכ"ג ונשמע דלין נקנה ללוקח היינו
משום דלא אמר גוף למיור ודלא כדכתב הרב הגדול כית
יוסף ז"ל מ"מ לימי סותר מה שכתבתי דמיור רומה כשאר
כלי שום גוף משום דמע"ג דמיור אותה עליה כשאר כלי
שום תנאי מדלא כתב עד היכן דקיע' מ"מ מע"ג דלא דמי
לפירות דקל ודלירכית מ"מ גם לא דמי למיור רומ' משו'
דמיור אותה העליה לימי מצוייר מצד עצמו כדי שתאמר
שהוא דבר המצוייר והמתקיים בפני עצמו דמיור רומה
שהרי לא נשאר אלא מכח שייר העליה דאם לא היתה
שם העליה לא היה נשאר מכיון דכתב לו רומה כמנה שלין
מיורו מצד עצמו אלא מצד
מיור העליה והוה ליה כמצוייר מתוך כמכר ולפיכך לימ
מצוייר אלא עם שיור גוף מכל מיור רומה דמי לא הוא
מצוייר מדלא כתב לו רומה לעולם שהוא נשאר גוף

דיש לזה קל"ח מדברי הלבוש שלא נפתייע הלבוש
אלא לומר דשורו מעויר מהניח דירושלמי
היכא דכת' לו רומה ולא לום ורקיעה אבל היכ' דלא כתב
לו רומה כתב דהוה מעויר ולא הניח מהניח דירושלמי מ
מעויר קנת דמעויר רומה לא דמי להניח דירושלמי סוף
דבר סתין מדברי הלבוש זל דבר המגר למה שכתבתי
דאור רומ' נסמ"ק בלא נוף תדע דמדין הוא דבר המגר למה
שכתבתי שהרי הלן זל ג"כ כתב דינו אלו כמו שכתבם
הלבוש זל וכמו שהעיר על זה הרב הגדול בית יוסף ואיהו
סב' דאור רומ' נסמ"ק כלי שום נוף וכדכתיבנ' ומ"ל להתרי עו"
גם הלבוש כת שוכה נראה דס"ל הכי שכתב כתבו
הניחה הרב בית יוסף ם"ו ריש וזל מי שמכר
לראובן בית מעויים בתוך חברו ולא כתב לו רומה אע"פ
חזר ומכר ללוי כל הבתים וכו' והסיב רומה אין לו נוף ו
אור בלבר קנה ואינו נמכר בפני עצמו ולפיכך לפילו
מכרו כפירות ללוי לא קנה וכו' והם ים גג על גבי בית
של ראובן בין שהוא בנוים בכלל
המכר שמכר ללוי לא קנה שעל הגג שלו שהרי נקנה
גוף הגג וכו' יעב וכסוף דבריו כתב ולעולם המוכר את
הבית ולא כתב לו רומה אין הדוס מכור ומשלמה הוא מ
מעויר ואין מוך לעייר נוף לאויר ולפיכך אם חזר ומכר
גוף לאויר לא עשה ולא כלום עכ"ל הרי מתוב' הלבוש
זל דאיה למה שכתבתי ומע"ג דקודם זה כת' דאפס' דאם
מכר המוכר ללוי בפירות עומקא ורומה של אותו בית ש
סמכר ראובן וכתב לו הבית לרומה דקנה כמוכר דקל
לפירות וכל זה כתב בלשון אפשר וכבר חזר בו ואיה ש
סגריך להתיים שום לחל' בין פירות דקל לאויר דבפירות
דקל גריך לעייר נוף לפירות אבל אויר ממילא הוא מעויר
ואין מוך לעייר גוף שהרי לא נכנם בכלל המכר ומ"ל כ
כמוכר גוף לאויר המעויר לא עשה ולא כלום עכ"ל
ראת לפי דברין אויר רומה שלו לפי שהוא מעויר
ממילא ולא נכנם בכלל המוכר ודברי הלבוש
הסווה דין אויר חורבה לאוי רומה מדשנטריך למימר ד
דבירושל' לאו לשמותן לגמרי הבאין ולפי הטע' שכתבתי
אין דין אויר רומה שוה לדין אויר חורבה אויר חורבה
גר' דלא קני כלא שיור גוף לאויר וזל דלטעמיה אויל
דגם באויר חורבה אין הדוס מכור אלא כדי תפיסת בית
והמלר כשאר כל המוכר ממילא מדלא כתב רומה וכמו
שכתב הטור זל משמו בקל רב ומם קש"ת
דלגמרי השוו שותם שיור אויר מ
חורבה לפירות דקל ואיכא משום כדי נוכח בית דהוה
נמכר עם החורבה משלמא ואם כא לשייר לעייר
גוף דמל"כ אינו מעויר וזל כדוחק דמ"מ אינם שום לגמרי
משום דמה שהוא ממילה מכרינהו בית הוא מעויר מ
ממילא ואין צריך לשייר גוף גם מדין החורבה ם
שכתב הלבוש זל ים קנת דאיה לדבריהו
שהרי כשעה שמכר את החורבה הכל הוא אויר ודברי נוב'
בית מאותו אויר קנה הלוקח ושאר האויר העומד על א
אותו אויר הוא מעו יר של המוכר הרי שאויר רומה משל
הוא לפי על אויר חברו וכבר ראיתי שיכול שרומה לדמ'
דמ"מ גוף הקרקע שלמטה הוא מעובד למעלה ולמעלה
ואפי' שום אויר שאר מכסיק ומ"ל כ"ל כמעויר גוף לאויר

עוד מודיע למעיין שכתקנתי כדקדוק לשון הלבוש
זל בא ת"ת שכתב ומ"ל כמוכר גוף לא ד
המעויר לא עשה ולא כלום עכ"ל ולטון מומנם הוא דכיון
דם"ל דהוי שיור כלא גוף מ"ל לא נסמ"ק אחרון בית למוכר
שום גוף והוה ליה למימר ומ"ל מוכר אויר בגוף שמימו ש
שלו שיטו כלום אלא דניחא לי דנקט לומר דכיון דהוי אויר
מעויר ועומר נעגמו גם עם גוף העומק המעויר לו למוכ'
אימו יכול למוכרן דדוקא נדבר דשייך ביה גוף מהני ליה
גוף אבל המעויר בפני עגמו לא מהני ליה גוף שום דהוי
מוכר גוף לאויר המעויר ולא מהני כנ"ל
ומ"ש גם שם נאמר שהלשכת זל נסתפק בענין
עם כל זה לא נניח ודאו של הלן זל אלא נאמר
אורחו של הלן יוכיח על דברי הלשכת זל שורחי תפס
לשון אחרון עיקר שכתב וגריך להתייישב וכו'
גם הרשכת זל בחדושיו כפ' אי שמת נבי ידוד כלוני
בבית זה וכו' כתב זל ופירש דה פפא דשמני מ
מלוה הוחיל ויורש יורשה מע"ג בלית ביה בנדיה מה שאין
כן כן בדירה ופירות דלא מסכחת דיורש יורשו שהרי אי
אפשר שיהא דירה ופירות בלא גוף ואיהו המוכר את ה
הבית שעייר לו רומה יכול להורישה לבניו ולבר פפא
יכול ליתנה במתנה ס"ו ורב אחא פלג ופסקו ובכן כרב
אחא עכ"ל הרי לרבותי דדוקא דיר ופירו הוא דלא מסכח
לה בלא גוף אבל אויר רומה נסמ' בלא גוף ותו לא מידי
ראת הרי הטור חולק על זה בכתב בפ' ר"ב דאין
אדם מקנה דבר שאין בו ממש ולפיכך המוכ'
אויר חורבתו ואויר חברו לא אמר בלום עד ואיהו שם מ
מכרם לאחר ושייר הדירה ואויר לעצמו מהני כדפרשית
לעיל דבעין יכה שייר והוי כאילו פירש שעייר לו מקום
עכ"ל הרי שכתב לטעמא משום דאמרי דשייר לו גוף וזל
דהטור לטעמיה אויל דכתב נפ' ר"ב מפס הלשם דאויר
אגר ואויר חורבה הוה ליה כפירות דקל וכדיתת בית ד
דבכולן קנה הדוס אפי' לא כתב לו רומה אבל אויר רומה
דנסתר ממילא לעולם דהוי מעויר בלא גוף תדע דלא
מטטמיט הטור זל לאכתב אויר שעל ביתו
גם מדברי הרב הגדול מהלשלה זל ים קנת ומ"ל
שכתבנכם שכ"ג זל וכתבו התום ומע"ג ד יומם
מי יורם דירת בית לפי שיורם גם הבית ולע"ד אכתי ת
תיתם דניחא כשיורם הבית אבל אם מכרה לאחר ושייר
האויר לעצמו דהוי שיור וכדמוכח מהתוס דר' אלעז
ס"ל יתכן מזה שאם יהיה לאדם אויר אגר או בית או סר'
שכשעת מתתו יורם אינו יורשו וכו' יעב משמע דם"ל ל
נכ וכ להאויר נשאר בלא גוף אבל אבל קשיא ליה דאילו
שכירם ליה דנשאר עם גוף אבל
קשיא ליה דיתתך מוה דיורם אינו יורשו דלעול' דנכסה ש
יורם יורשו משום דיורם נם את הגוף עם האויר אלא ו
ודאי כדאמרן ואיהו דברי הרב הנ"ל ג"ע שהוכי' אויר שדה
וגאויר שדה כולי עלמ' מודו דאפי' לא בת' רומ' מ' נמכר
הלום עמו ואם כא לשיירם לא הני בלא גוף אבל כאן
ואורחה הוא מחלוקת ' אינרא דאיכ' למימר דם"ל דאפי'
נשאר האויר עם שעבור גוף יורם אינו יורשו שיכא דהנא
נכותא : ואין שייכיה מכאן זכות ליהודה נעל הנתים
שם לא שנאמר שכל זה כת' הרב לפי דעת רב נחמן דם"ל
דהניח

דהיינו דירה בבית זה לאו מטעם דדירה אין כאן
אפי' ר"ל יתכן מזה וכו' ולפי"ז על כרחין מטעם מחרי"ב
הוא ומיהו עילה יפה וק"ל **גם** אפי' בכתב בפי'
רע"ג נראה דס"ל דאויר ומה שכתב בפי' מעבר
גוף אלא עם מעבר גוף אין כאן קנין מהרי כתב
ז"ל עוד טעם שלישי דהתם אפשר לומר שנתן לו קרקע
לפירות למכה כל' פשיט' דלא שייך שהקרקע בכר היית'
שלו אלא כי לא היה לו כח למכרו הגם שמכר לאחר ע"ל
הרי ר"ל דמלוי דמכר כיון לחבירו ולא כת' לו דומה לא
נאמר על המוכר מעבור גוף בגג של חברו

כלל הדברים אלו תוקע לח עלמי על דברי ה
הר"שבא והלן ז"ל שפסקו בהדי דמה
דומה נאמר בלי שום גוף ומאחר הפוסקים לא פירשו דבריהם
יש לנו לומר שלישי חולקי' ויש לנו לומר דודאי דהר"שבא
ז"ל על זה הסכים ותמה למה לחזון ולא מה שכתב כ
בתחילת דבריו בלשון תמיה ועוד דמילתא דמפשיטר
היא לע"ד דלא דמי לפירות דקל ודיות כיון דאי אפשר
בלא שיור מעבור גוף וכדכתיבנא ולפיכך בר"ל לפילו
הקנו ירצו למוכן אותו אויר להל' משה כריך נפי והקנו
לו גוף לשויר לו בכל מיכן קנין אחר בעולם לא זכה הל'
משה כדוך הנו' ומ"ש לאו כעל דברים דיהודם הוא

ובזה אין ליבפק כלל ועיק' דודאי אין להל' משה
כדוך מקום לקנות אותן אויר בשום אופן
קנין שבעולם לא בכ' קנינא ולא בקנין באחרונה ולא בתיקו'
מז"ל מכיון דבשאר כלי שום גוף רכל אלו הקניאים אין
אלא הוספה דמנופה של קרקע אמו מידו וכיון שאין שם
גוף אין כאן קנין ואפי' שבועה אינו מועיל דקנין אין
כאן שבועה אין, כאן גם אינו מועיל לשון חיוב ושעבוד
דמועיל בשבל דהתם חל השעבוד והחיוב אלו ה
השבועה על גוף הפרה שיתן לאותו שדבר ואפילו למאי
דמסתפא מלישנא דהרשם נתנו הכיש הניכם אל דהשבו'
עושה קנין היינו כדבר דשייך בית קנין אלא אלא עשה
בקנין הדשוי ולא נמר ומקנה אבל בדבר דלא שייך בית
קנין לא וכעין זה כת' הרב מוהר"שבל ב"מ בדין הקדש
והרב מוהר"שך בח"ק ק"ע **ובל** שכן שאם לא
כתוב בשטר שיורשו רמוכן מכרו לו אותו
אויר נפ' דודאי אפי' כתוב שמכר לו כל הבית והחצרות
שיש להם בתוכו אותו חצר דודאי בית למיתר שבל זה חוץ
מאותו אויר מכיון שאותו אויר הוא מצוייר בפני עצמו
אמנם מה שיש להתפ' היינו מכח התנאי משו'
דבית למיתר נהי נמי דלא קנה הל' משה
בדוך אותו אויר מ"מ הל' יוסף דיוסיפים התנה המוכר
עמו שלא לבנות באותו אויר **והנה** מטע' התנאי
שם לזכות להר"ר משה כדוך כמ"ש הפוסקי' הנ"ל דאע"ג דאי
אי אפשר שלא נאמר בלא גוף כשיש תנאי מיותר נאמר עם גוף
ב"ד שהתנה שלא יוכל לבנות וכולו הכי לא היה יכול
לבנות כיון שלא מכר לו רומה **הב** לפי' היה הוא
על יוסף די ואינה מ"מ
לא יוכל לבנות ואין הר' מכירים מפיית הכא מכחו
כל לבנות **ולבטל** טענה דמסוכה יש לומר
לפי נימה דמה שכתב בשטר המקח

ומין נדך לומר שלא יוכל הקונה ובאי כאן לבנות באותו
אויר שום כנין שלא לעולם ישאר אותו מקום כמי כלי
כנין עכ"ל לפי' נימה דהוה תנאי אין זה תנאי מיותר
וקודם זה לא אמר אחיו ואחי שבדקדק מלשון
השטר שיכול הר' מכרים לפייס לעשות
על גב ה תם הכתים נאדדקי לפי שאין כתוב שם שלא
שלא יוכל לבנות ה"ב לא הוה אלא כנין שכל נאדדקי
יכול לעשות ואעפ"ז אחזר וכתב שלא לעולם ישאר אותו
מקום כמי כלי כנין מ"מ הרי היא שלא וקון כה שכיים
ואמר שזה שאמר שישאר כמי היינו שלא כנין ואם לדקדק
קצת בלשון השטר דכתבי' שהתם עם המוכר כתו' כלי
שום אין כנין וכך נה לא כתיב שום אין כנין שלא שום
כנין ועוד שיותר ראוי לכתוב דחיוב הקונה שלא יוכל
להנכיח ולא יוכל לבנו' אז לעשו' דבר אחר כאותו אויר
אעפ"י שאין אלו דברי' כל כך רשוקים שיכני כוונך עליה'
ונבא על עיקר התנאי ונאמר כי הנה אלשון
השטר שהוא כפור דברים שמכפרים
מעידים בעדים מה שעשה בפניהם כין המוכרי והקונה
ואומרים שהקונה התנו שלא יבלו המוכרי' כו' ואין נדך
לומר שלא יוכל הקונה וכו' וא"כ נתבטל הטענה דתנאי
מיות' לטפויי אתא לפי שהעדי' עומ' אומרים שאין נדע
זה דבבדי קא אמרי ליה ובשלמא אם היה כתוב וכן התנו
שכל שלא יוכל הקונה וכו' היה מקום לומר דמכיון שלא
הוצרך להתנות והוא התנה תנאי מיותר לטפויי אתא
דאם לא כן למה התנה מכל השתא דהעדים בעומס ש
שאין נדך לומר זה דבבדי קא אמרי ליה אין לומר לטפויי
אתא וזה ברור למכיון **ועוד** דמכיון שלא חזר
ואמר וכן התנו שלא יוכל הקונה וכו' מ"ל
דהתנאי לא היה שלא שהתנו עם המוכרים שלא יוכל
לבנות מכל עם הקונה לא היה שם תנאי דכלא תנאי אינו
יכול לבנות ואנן דהוצרכו להזכיר תנאי שהתנו עם ה
המוכרים שלא לבנות הוצרכו לפייס דאין נדך לומ' שלא
יוכל הקונה וכו' ולא שהתנו על זה דבלא תנאי גם כן אינו
יכול לבנות ואם לזה דמיה מדברי ה"ה מוהר"שדם ז"ל הם
ועוד מפ' היה כתוב וכן התנו שלא יוכל הקונה
לבנות וכו' אין זה תנאי מיותר לפי שהקונה
והמוכרים קודם לכן היו מסתפקין בלותו בית המולקי'
היה אין המוכרים רוצים שהקונה יהרוס בי ואינה ואחר ה
המכירה נשאר הר' יוסף הנ"ז חדון בכל בחזקה וכמולקי'
ועדיין הם כמסתפקין בלותו הבנס והוצרכו שלא
יוכלו המוכרים לבנות בלותו אויר ויפרעו להר' יוסף אי'
דמי מזקתו גם הר' יוסף הקונה לא יוכל לבנות ויפרע
למוכרים דמי המולקי' סוף דבר דמטעם תנאי מיותר
אין לזכות לנו דאין כאן תנאי מיותר וזה גם כן נראה לי
פשוט **אמנם** הטענה האחרת היא שם
שם לעמוד כה נהיה שגם שאינו תנאי
מיותר מכיון שהתנה שלא יוכל לבנות אין יבטל התנאי
לא יהא שלא אויר שלו הרי התנה שלא יוכל לבנות ו
ואפשר לדחות גם הטענה הזאת דלפי מה שכתבתי פעמ
מזה שכתוב ואין נדך לומר שלא יוכל הקונה לבנות וכו'
אינו תנאי שלא שיכיר דברים שמכפרים הערים דמכיון
שהמוכר שהוא בעל המולקי' לא יוכל לבנות אין נדך לומר

מהקונה שהוא בעל החנות שלא יוכל לבטל מ"כ נתבטלה
טענה זו מפני כלון חנתי ולפי"ז היה תנאי גמור יכול הי'
יוכף לומר מני לא התנתי שלא מיכל לבטל אלא מפני
שהחנר והלוויר הם מלים לחר ולא חזיק לבעל החנר כ
כשהוא היתים לוויר בעל הבתים סגם הוא של בעל הרנר
שהוא ולכי מבוטלין כו ממנם עתה שלא בשלר של המוכר
אלא של לוויר לבד ולפשר סגם הוא לא בשלר להם מ"כ מני
דוקא לבטל במקום שיש לי בו חזקה וכשלי מני בוקא ו
ולבשחתא לומר שהלוויר הוא של יורשי ולוכן מ"מ מכיון
שהן לה' מקו' להקניתו למים ור לפרע להם דמי המולקי'
שיש להם על לוויר הבתים כי מעתה לימי חזיק להם ש
שהחנר לוכו שלהם ואף סם תמנע לוויר
שלימי יכול לבטל מנר ולוכם מכיון
שהמולקי' הוא שלהם לו מכיון שהתנימי עמהם שעולם
ישלר לותו מקום פנוי מ"מ כיון שלוי לימו יכול לבטל
לותן לוויר לשו כעל דנרים דידיה הוא והרי לפי כיוד
שלא כרשות וכוקה כמקום שיש לי בו חזק' ולסם ים לוכם
לשוכן דין ודברים עמי יבא בעל השטר ויעמוד על מרו
ובשלמא סם היה כתוב בשטר שהתשייב ש
בקו' שלא יוכל להנביו כניינו לו שלא לבטל
כלוויר' לוקם שהתי' כדי שלא יפיל לת החנ' היה מקום
לומ' שבעל הבתי' נתחייב לבע' שמל כן היה הלוי' של בע'
החנ' כיון שלא יהיה לחל' מכח התנאי בטל בטל גר שהיה
שפם שיש כניין על לוויר לות הבתי' מדהוה' הקו' להתנ'
שלא יוכלו המוכרים לבטל מ"כ לפי"ז לחר מהתנאי היה
כשכיל שלא יפיל מ"מ לא כיום שלא שלא יוכל לבטל
בלותו לוויר וכיון שכן יבא בעל לוויר וידון על שלו
ומה נם דשטר דלא התנה אלא שלא לבטל
פדי שלא יפל' כשם שהתה נוהה כשלך ומין
שני מקפיד על דבוי דיורין נם שני יוכל לבטל על לוויר
היש לי בו חזקה לא תהוש על דבוי דיורין
גם מין לומר דמ"מ הרי הבתים נשתעבדו כוה ש
השעבוד דלא שמרינן הכי אלא כשעושין מעשה
על נוף השעובד כגון השמיך קורה על כותל חברו שי
שמי כגון הפותח חלון על חגר חברו דהחלונים הוא'
שמכר לו זה ר' שנים בחנו לשעבוד חלונו של זה וכיון
שכל הרואה חלון פתוח על חגר חברו ידון שיש לזה
ר' שנים משועבדים בחנו של זה הרי החגר
משועבד וכן כל הרואה קורה שמוכה על כותל של זה
ידון שהכותל משועבד שכל כתים אלו שיהי הורואה יש
שנשתעבדו מין לך לומר אלא מכח השטר שכתב שלא
יוכל לבטנות וכבר בחנתי שמין ממשעות השטר אלא ש
שעבד לת הבתי' שלא יפיל לת החנ' דשלמא לי בת'
והקונה שעבד לת הבתי' שלא להנביהם כדי שלא יפל'
לת החנר היכא לומר הכי אלא מכל השמא מין התנאי אלא
שלא יוכל לבטנות בשותי לוויר
ניבא בעל לוויר וידון עמו שכל לוי לשו בעל דנרים ד
דידיה הוא ומ"מ שפי אומר כמו שכתב המכם
השלם הפוסק אלו דמכיון שלוי לא קנה המו
זכה בו יהודה בעל הבתים דהוה ליה כמו"ק דקל למחר
ופיהתיו למחר דהכל לבעל הדקל דוקא לא דמי כלל
משום דהתם פירות דקל שייכי נמי דקל וכן דינת בית

שייכת נמי בית וכיון שמין לפירות קיום שלא דקל הרי
הם כחלק מן הדקל וכיון שזה מכר לת הדקל ושייר לת
הפירות למחר כיון שלותו למחר לא זכה בפירות הדקל
נחריכן הזכות לו על הדקל דלא לפירות קיום ושייר
שלא דקל לכל לוויר רומה שהוא כשה לנדו כלי שום נוף
מ"כ מיהו תלוי כנוף הכי'כ"ם וף הכי'דכ"ת והלוי' מ"כ
ומ"ל מנעי'כ"ד דלוכן השתי הלוי' לעצמו ומכ' הבתים
להל יפף דוקא שלא כש מ"כ למכור לת הלוי' ופשו
שעל כרעתו שיכול להקנותו דפשיט' דלא שמין דנתרוקן
וכותו לנעל הבתים אלא כשמר מכיון שהקונה לא קנה
דלא פייך כיה קנין נם המוכר לא מכרו ועדיין
כרשותו עומד שלא לפי' מי שמכר כית לחר והלוי' לחר
לא שמין דכיון דהחר לא קנה הלוי' מ"כ נשלר הכל
לבעל הכית משום דלוי' לשו וכית לשוד דשין הלוי'
מכלל מכר הכית אלא שים לו קיום ושייר כלי שום נוף ו
ומילתא דמסתבר היא והחכם הכוס'הביא ראיה מדברי
הרב הגדול מוהר"ם מ"ו ע"ל שכתב על לוכן שמכר
חנות לחת לשמעון ולא כתב לו רומח מ"כ מכר
חנות חנות לחת לשמעון ולא כתב לו שם ללוי ונוה לו
לוכן חנות החנר והבתים שהיו לו שם ללוי ונוה לו
לזכות כלוי' בעל חנת שמעון ושמעון לומר שהוא זכה
כלוי' בעל חנותו ושמיב הרב ז"ל דשמעון זכה כלוי' בעל
חנותו מדין הפקר מפני שכיון שלא וכה לוי בלותו לוי'
דלוי' היו נתפס בקנין מ"כ נשלר הלוי' לוכן המו'כ
וכיון שעקר דיורתו מן העיר לבד זכותו נזכה כו שמעון
כזוכה מן ההפקר עכ"ל וכולמי שמין מכיון דלוי' לא
לדברי דהלוי' היו נתפס בקנין ונשלר של המו' דהמו
היינו טעמא כדמיהיב הרב ז"ל דכיון דעקר המוכר דיורתו
מכר זכותו דלפי"ז היתה כית ממם מכיון שעקר דיורתו
מן העיר לבד חזקתו שכל כ"ר שהוא מולקי שלילנו ש
היתה כית ממם לא לבד זכותו נם הלוי' לא הפסיד
ומ"ם יכול החולק לחלוק דמ"מ כיון שחזקת לותו
לוי' הוא של הל' יוסף די נמינה קודם שקנה
לוכן לת המולקי' מן התוגר והוא נא בנכולן מכיון
שמילק עצמו מלותי לוי' כשנא ומכר כל שלר הבתים
והחנר אלא מאי לומר שכל שנפל בפק בדין הל
מכרהם לפניו עם לוכן מן יוכשו חשי
לוכן המוחזק למנם כשיפיל בפק כין הל מכח כוך
והל' מכרהם לפניו הל' מכרהם לפניו הוא המוחזק ו
דמ"מ יש לו כח המוקה כולמי ומ"כ הל מכח כוך לא
בעל דכרים דידיה הוא הנ"ל ע"ד כתנתי הקטן כדעת
וכיוצא שכתבתי כשהלך יוצא

סימן כו

שאל עוד השואל שם לפשר שקנה לוי' לותו לוי'
מפני שכתוב שלא יוכלו המוכרים וכאי כחי
לבטל בלותו לוי' ומצא שהפשיר לוכן לותו לוי'
לעצמו ולכאי כחו וכי היכי דהוא קנה כלותו שיר גם
כאי כחו דכחר נוהג שיר

תשובה דעת השואל לזכות לקונה מיוצאי
לוכן מכח תמו' להרמ"ן ז"ל ש
וכבר הזכירה בחכם הכולל ושם מיבה לנ"ל לא לע"ד ולא
להכנו

להפסיד לפי שכר לע"ל הנה הרב ז"ל השיב על מה שהעלו
על מה דקי"ל יאוד פ"כ"ת זה לא אמר כלום מה אמר
הכתוב ושירתי מהי לי אלפלוני דירה מי אמרינן כיון דלגבי
שייר גוף לדירה אף לאותו פלוני כמי תשוכה נתלין לי
הדברים שלאחר מכבל אחר עמו לכולם שייר בעניין אחד
דומה ועדיף מאותן שבגיטין כתב כיון בתחילה כיון כשנגע
בסוף מסום מתנה דברים קיימים וקי"ל דאפילו בסתמי
שדות וכשני כרי תרס"ל בפי שמן השתא תרם דוקא לקיים
מתמתין וכל שאפשר לדון כן נדון וכיון שכללן בשטר אחד מה
דין שיעור מה שהוזיל כשכתבו עכ"ל ומהר"שדם ז"ל ס"ל
שכ"ג למר מכאן למי שנתן דירה ונכסים שכמו שוכה כ
בנכסים זכה ג"כ בדירה דהוי כסתמי שדות לשדם אחד
וכאחת מהם אמר לשון יהושה וכאחר אמר לשון מתנה
דאמרי' דכי היכי דקנה הבית שהוא בלשון מתנה קנה הש'
אעפ"י שהוא בלשון יהושה והכי נמי כמו שקנה הנכסים
קנה הדירה עכ"ל ומ"כ נראה הסומל לזכות לקונה את ס
האויר מטעם זה והנה אני מפייעו כאופן אחר את אמר
דכמו שקנה הל' מטה בדרך המנר והכתים קנה גם כן
את האויר כיון שאחר מכר מכוסה לו

נראה ודאי דלאו מילתא היא אפי' בדין ונאמר
דלעולם זה הכתוב בשטר המקנה אשר מכ'
דאין לנאמען שרשאים התנו שלא יכלו המוכרים וכאי
בחם לבנות וכו' כאילו אמר ושיירתי אויר זה שעל הכתים
שמוכה הו אני ופלוני או אני וכאי כאי

מ"מ לא זכה הל' מטה כרוך אותו אויר דרוקא
כדירת בית קאמר הלאכא ז"ל מטום דכיון
דלעגמו אינו שייר אלא עם גוף מ"כ אמרינן דבעין יפה
שייר ושיי'ל גוף לריל'וכיון דלעגמו שיי' עם גוף כך לאחרו
שייר עם גוף כיון דכלל האחר עמו כאחד גוגא שייר וכית
לדירה שייר אבל מי שמסתי לעגמו אויר דמ'כיון שמסתי
בלא גוף אין לאותו אחר מקום לזכות הו שאפילו
אמר לאותו אחר לשון מתנה כגון ושיירתי אותו אויר
שהוכה הו אני ואחי או אני ופלוני היו זכה מכח
השיור והאחר לא קנה מכח השתנה מטום דאין הוא
זכה באותו שיור אלא כלא גוף ואיך נאמר שאותו האחר
יזכה עם גוף דאי אפשר לזכו' הו כח פן אחר מיהו אפשר
דעל כיוצא הוא מכח התנאי המיותר יזכה גם האי בגוף
הבית וכיון שזכה הוא יזכה האחר ממנו כנ"ל מאן
לימא לן דכאי כמו יכלול יורשים דילמא יורשים יזכו
דירושה מילתא קא מתיא אבל לקוחות לא יזכו אבל אין
אנו נריכים לכל זה אלא אפי' דכאי כמו הכל מסמע
יורשים ולקוחות מ"מ לא קאחר הלאכא ז"ל אלא כש אחר
לשון זכיה ונכי דהשיור של כאן היה הזכיה לגבי דידיה
מ"מ כשנאמר שם מזכרו הלקוחות בשעת השיור דהיינו שם
אחר ושיירתי האויר שזכה הו אני ופלוני לימא למימר
כיון דלדידיה שייר בעין יפה לאותו פלוני נ"ב אבל בנ"ד
אלא הוזכרו הלקוחות בשעת השיור אלא על התנאי אלא
יכולו לכנות אין כאן לשון זכיה עד שנאמר דאחר גוגא
שייר וא"כ אפי' נימא דשיור נמי כשאר עם גוף מ"מ לא
קנה הקונה אלא אם כן אי שלם שיור נמי כשאר עם גוף
כמו דירת בית נהי דלא קנה מכח השיור שייר לו ס
משום הרמשון מ"מ שפיר לקחתו מעם הזכה מכח

השיור שיחזור וימכור לו אותו שיור גוף לאויר ומ"מ הא
פשיטא לי דהמשייר לעצמו אויר רומא בלא גוף שייר על
השתא עד שיפרש והכי משייר לעצמי גוף לאויר הא לאו
הכי לא דלא אמרי' דעל השתא משייר לו גוף שלא לכשתמכ'
לו שלם לא שייר לו גוף לא קנה שכל המשייר בלא גוף לא
אמרי' דעל השתא שייר לו גוף עד שיפר"ם וכיון דכנ"ד
לא פירש לא שייר לו גוף ולפיכך נהי נמי דהשיור הוי שיי'
לרבים ויורשיו מ"מ אין מקום להקנותו לאחים אחר מכח
מכ'וממכר אי אמרינן שלא דרך ממילא והפקר וכדכתיבנא
הנלע"ד כתבתי הקטן בדעת וכיכה שבתי בכמהר"ר יוסה

סימן כז

שיאל עוד השוש שם המכר שמכרו יורשי ראובן
לגוי היה בשטעה שלא לבא ולערער
על אותה המכירה האם נאמר שגם שמחמת הקנין לא
קנה לגוי אם נאמר דמכח השטועה קנה

תשובה קנין אין כאן שטועה אין כאן לא
מבעיא לי אמרי' דאין השטועה עושה
קנין שלא שחייב לקיים שטועתו כדעת הלוקח ז"ל מי שלא
שוא אלא למאי דשמעת מלשון הלשם ז"ל כתשוב' שהשטוע'
גורם הקנין נכרייך ליסניה דשמ' ואחרו קנה מ"מ לא וכ'
לגוי משום דלא אמרי' הכי אלא כדבר שייך כיש קנין
אלא שלא הקנה כראוי כגון שמכרתא או דבר שלא כא
לעולם או ערב שלא בשעת מתן מעות וכיוצא בכלא
שטועה לא קנה כשכיל דלא נמר ומקנה או לא קמכר
דעתיה היכא דשייכא שטועה אמרינן גבי ומקנה שלכל
בדבר שאין מועיל בו קנין מה יועיל השטועה ויש לזה
שיים מדברי הרב הגדול מהרי"כל מ"א סי' כ"ט שכתב
דאע"ג דלעניין דם כ"כל כהקדש חייב לקיים דברי מ"מ
לעניין דבר שאי בו ממש לא דאיך יקיי' דבר שאין בו ממש
אעפ"כ יש לומר לזה ממה שכתב הרב הגדול הלשם ז"ל
סי"ם שאין קעו"ש אעפ"י שאין בו כל כך

דעדה דבשלמא שם נשבע שלא לבא ולערער על
קנין האויר שייכא למימר דקאי האויר
שכל השתא שייכא למימר דקאי הדבר הנמכר דשייך כי
קנין שכל האויר מעולם לא נכנס בתוך המכר שהאויר
אינו נקנה בקנין **איברא** דשם נתן דיר
בית לאחר ונשבע לקיים מתנתו
כל לי דעל כיוצא בזה מועיל השטועה דכיון דשם שאר
בית לדירה מהני השתא נמי דנשבע שאחר לדור קאחר
וכבר שהרבתי בתשו' לאחר בעניין זה וכתבתי שמעפ"י שאי
מותיות נקמת שלא בכתיבה ומסירה ובתב ליה קני אינו
וכל שעבודיה מ"מ שם לא כתלו כיצד מכר כידו השטרו'
ונשבע שלא לבא עד שיתן המכיר שמכרו לו וכיה הקונ'
בשתא השטרות שם כפני שחייב לקיים שבועתו כדעת
הלשם ז"ל שם מפני שלא שנמר ומקנה וכדמסמע מלשון
הלשם ז"ל דהשבועה גומר הקנין וזיינו טעמא מכיון שיש
פוסקים שם ז"ל דאותיות נקמת שמסירה שמרינן שגם זי
שתנה להתדיין כאותם הפוסקים ז"ל הנר' נע"ל כתבתי
הקטן בדעת וכיכה שבתי יכה

סימן כ"ח

אחרי כותבי כל זאת ראיתי פסק מפי מיוחד גדול הדור כתב על ענין זה על פסק שפסק שמכ' השלם במחל"ת שהרוקפ"ו נר"ו והקשה לי למה ראיתי פסק שהביא הגי' מהכרי פסק שכתב ליראי גרמ"ז שייכה להל' מסה כרוך יעו' ומתן הפסק ביד ראו והסכים עמו ומן למת כי רבים מפה"ת הרבנים שכתב כתבתיים גם אני למנם דרך בלל אין לנו מסכימים לדעת אחר כי החכם השל' כמהל"ל ס"ט סלודים כת' שכעת בעל אותו שויר הוא הל' מכרם שפייש יעו' ולדברי החכם השלם כמהל"ל שהרן קיפיו ורבו גרו זכה הל"מסה כרו' למ' לע"ל אותו שויר שיכו לא מהל' מכרהם אפי' יש לנמרי וגם הנכר הל' מסה כרוך לא זכה בו שא יודעי רצוכן עם הל' מכרהם אפ"י הם כמשוקפ"ז באותו שויר ומ"כ הל' מסה כרוך לאו בעל דברים דהר' מכרהם לשייע הוא: **ומ"מ** ראיתי לעמוד ב' בקצת דברי שכתב השלם מיוחד גדול הדור **שפיני** מסכים כהם: **כתב** להשויר שמייר הר' יוסף שטון שמוש שלשון הוא שיור וכו' כמכואר בדברי רבותא שמי שמייר לויר כעין יפה שיר ומקום שייר ע"כ ככר הארכתי כזה כי לע"ד לויר רומא הוי ס שיור כלי שום מקו' רה"ג לויר המשוייר כלי שום נוף כמו שכת' כהדיא הרן והרשכ"ז וכוה ממ' שכת"ים הרשכ"ז בתשו' וכרכתיבו' ולא ראיתי לשום אחד מן הפוסקי' דכת' בפירוש דלויר רומא צריך מקום לשיורו ואם כן נהי דהני שיור שכל לא מעלם דשייר כעין יפה ושייר מקום לשיר **ערוך** כתב דהא דאמרינן דכעין יפה ושייר לו מקום לאו מקום ממש שא שעבד שנשתעבד אחר לשויר דרוקא גבי דקל דשייך למימר שמייר העופ"ז אבל הטור מהענפים שלו אבל פ"כ דא"א שיך כנון כב"ל אמרינן דשייר לו שעבוד כנב דאלו נבי מכר שפחה ושייר עוברת ליכא ענפים ע"כ ודאי ממעול לא עלם על דעת לומר שאותו מקום המשוייר לתפיסת השויר או הענפים המשוירים לזכות דשכ"ל שיהיו משויירים לגמרי ושיהיו על המשויר שלא הכי אמרינן דהוה ליה שיור מקום ממש ענפים או מקום ניחוח הפירות או מקום הולרת העובר או הולד וכשמוכר ד' אמות לפתיחת חלון או להוצאת זיזין או פרות דקל צריך שיאמר מכי מקנה לך נוף לפירו' או נוף לשויר אבל אם אמר מכי משעבר לך חנרי לפתיח' חלון לא מסני תרע שהוי הלשכה אל כת' שמכ' לו ד' אמות כשנרו לשעבו' זה ולא כתב שנשעבד לו בעל החנר מרבע אמות כשנרו שא הלכי לסון מכר והקשה בעינן שא שאמר הכי רק לא נשמר לו כאותו דכ' שא שעבוד מכיון שאותו מקום מיני לעצמו שא כדי שיוכל הקנין על השויר או על הענפ"ל: ועל כן אם כתן דקל למחר ושעבדו לפירות למחר שפה"ר לא קנה אותו מחר הפירו': ואילו היתה דלא כעין מקום ממש לאמה שנרכו וכוותא לומר דשייר הענפים או מקום נימוח הפירות הוה ליה למימר כאילו שייר החלון משועבד לפירות:

ומ"מ כך היה ראוי שלא נשמ' למשייר כאותו מקום שא שעבוד ואפי' ממ' כהדיא שאי אפשר לך כלל בלא החנר ומשייר לעצמו הפירות

או האויר דמ"מ אמרינן דשייר לו מקום שיכול לומ' שמייר לן קנים בחנר לשעבוד זה מעמ' שאלכון לכם לא מסתע הכיעל בותמהני שכתבי' ראיתי מדברי רשם שכל דבר מורים כהפך אלא שאנו נריכים לידחק בהם ולומר לשון שהוא שעתיק מלשון לשם לא ראיתיו ולא לשמם דשייר שהוא שעתיק מלשון לשם לא ראיתיו ולא לשמם דשייר בתנאי מקום כחנר כמו שמי' למעלה בסדה מקו' מאשה וכו' דאהני מיהא לשייר מקום עו כת' דר' פפא אמר הלי לא אהני תנאיה לשייר מקום ממה שמכר שא לכלי מהני תנאי המיות שאם רצה לכנות דיוטא זו שם תפול וכו' עד דאהני הוה שיור ומכר הבית שאם וכו' שם תפול לא יחזור ויבנה דלאו דיוטא שמשתעבד שכל לדיוטא שחרת לא שיש תשעבד עכ"ל הרי דלרב פפא נשתעבד הכי לפי' ליוטא שחרת ואפ"ה לא ס"ל דלא מהני להוציא מקום ממה שמכר כנר דשייר מקום השייר שיהו משועבד לחור שא קניה ממש לו דאם לא כן לא יהא שעבוד ה' אחנר להוציאת זיזין שיור ממש שמכר גדול משעבו' מכית ולדיוטא שם תפול שנשתעבד הבית גם שיחזור ויבנה אף פעמים הרי שהלשון מורה דשיור מקום ממש קאמר אלא שאנו נריכים לפרש דמ"מ שעבוד החנר הוי יותר ממכר ממה שנאמר שנשתעבד הבית דמ"מ שדיוטא היתה על הבית זק"ל:

ערוך כתב לשכם נפשוך בשלמא לרב זביד דקו' יתיב ה' דאהני להוציאת זיזין דהייבו שייר מקום כחנר דומיא דשייר מקום כסדה עכ"ל וכפ"י שם כתב דאהני יתורא דע"י להוציאת זיזין לשוריה ליה מקום כחנר וכו' עד כתב כל לפי מיותר לשייר קנת תן התתה לעצמן כפ עכ"ל כל שו הלשונות מורים כהכרע שנריך שיור מקו' ממש ולא שעבוד גם לשון הלשם זל יות' מורים דבעינן מקום ממש שהרי כתב נריך שיאמר לו מכי מקנה ומשעבד לך חנרי לחכרו קרקע לשייר כמו שמקרקף לפירות וכו' עד הכי נמי אמרינן כשייר דיוטא לשמיטו להוציא כה זיזין דשייר לחנר להוציא כדי שלא יהא כמשייר לויר עכ"ל ומ"ב דכתב הלשם מ משעבד וכו' מין ממש דשייר דכשלא שם היה בות משעבד לכך כדאמרן מכל כיון דכתב מקנה ומשעבד ולחר כן כתב מקנה לחור מין כמן ראיה: סוף דבר שם יש להכריח מלשון לשכם זל שיהו דבעינן קניה ממש ומקום ממש שא שלנו נריכי לידחק כדברינו גם הרב הנמקי זל לא להכי נחית שא לתת טע לרב זביד למה מ' דאהני יהוה להוציאת זיזין ולא לדבר כפה לתלות תנאו עכשיו שכל לעולם דמלי דמשייר לן כח לעשות זיזין היינו כמיו מקום כחנר דלא קני כלא שיור גוף וכדאמרינן כיון שלמי הכילו מסורכי דפ' מי שמת היולך יכו' שם לאכול לחר חורבתו תפתר כאומר תלוש מן החורבה זו שתקנ לויה לך עכ"ל וכי היכי דשיכו מכר שא כנון זו כך המשייר לעצמו ממין דבעין שם שיי' דהוי כאילו שייר נוף ממש ולא שעבוד לחנר: **ומ"מ** כך היה ראוי כשעבוד החנר למשייר אף הכית לדיה לשפ"ל שמדברי רשם וקצת מדבותא משמע להכך מ"מ מילתא דמסתבר היא וכן משמע מן קדוש דברי וכיכו יהוה זל כתיב שם: ולעולם דאסבירן ליה כאילו שייר מקו' ממש ואפ"ל שמותו מקום שיכו שמייר לן לגמרי שא משועבד לן וכשיהא

וכהיום רבית הלטבה כתבו שמכר לו בשל סחר מרכע למות כאחרו לשעבוד זה שלא יכנה עם כונת החלוקדוק' כדבר דאיכא למימר דשייר מקום לשעבוד האויר ים לומר שיכול להקנותו על ידי הנוף כמו המוכר מוב שים לו על חבירו על גוף הבתר דהוי כנוף לשעבוד שלא כל כל היכא דם קנאן נוף לשעבוד שלא שהוא מצויר ועומד פשיט ודאי דם קנאן מקום להקנותו : ומעתה מה שכתב דיכול למכור לאחר שעבור וכעין ההיא דהלטבה זל דמכר לו השעבוד שלא יכנה שלא כונדו שיו שלא לפי שכוונתו דם ל' דעת רבותיה דאור רוחם מצויר עם נוף ואין דעתי מסכמת כזה וכמו שכתבתי :

ומם מה שאמר כעין ההיא דהלטבה שיכי רוחה משם דאיה דהתם המוכר השעבוד כל נוף אחר שלו ולפיכך יכול למכור ר' למות לשעבוד החלון אבל מי שאין לו שלא שעבוד ליכא דאיה מדברי הלטבה

עם שכאמת כך דעתי מסכמת דודאי מוכר אר' לחברו כית עם חלון הפתו' לחבר מכרו ומקנה לו אותם ר' למות לשעבוד החלון זכן המצוי' לעצמו פירות או דירה או אויר שרה יכול להקנותו כיון דשעם השיור הוא משום דכל מקן דמצייר לכפסיה כעין יפה שייר ושייר לו נוף ימכור אות' הפירו' או האויר או הדיר עם אותן נוף

עוד כתב כרב מלו וקשה לי עוד כעיוני בדברי הלטם וכו' עד וקשיא דהך טעמא דכתבתי

לא אני לאתבויי לא שייך שלא נכי מעשה ואם כן בהיות דעל אמת שריוטא שלי מכ"ל דמקום שייר כאחר כדקתני זאת אומרת לימא דאתא היה שהת כה עמו להוציא זיזין בעוי וכתבתי אני לאתבויי כי היכי דאמי לאתבויי כדם"כ וכהיום מצא"כ מי שמת דהתם דר"ל בעל אמת מייר מדבעי עלה בתון מהו ולדידי לכאור' ע"ש עכ"ל מצות דמר מצאת דמ"ם הלטם זל וטעם דהוי שיור היינו טעם ש סדינלא הכרח דהתי תנא ס"ל הכי ולדמצא לכאורה מדברי הלטם וכ' המרכתי לעי' בקושיו הנופלו לפירו' זה

דמ"ם קושיא זו מקשה הניחא נ"ע מיהא דאמי חלוי להניח כ"ע שהרי כונת קושייתו היא דאמאי אני צריך למימר ואת אומרת דכלאו הכי נקנה ה"ג אויר להוציא זיזין מעפי' דאין מרם מקנה אויר אינו יכול להוציא זיזין דאי כתבתי מצי לאתויי וכעין קושי' ז הקשיתי גם כן מצי לעיל ותירוץ זה כמו שתירצתי לעי' דאם היה התבתי כפ"ז על אמת שקונים זיזין מן הדיוטא אל האגר לו עד אמת שתניחי להוציא זיזין לו על אמת שלא תחתה כידי כהוצ' הזיזין לו על אמת שהאוצ' יהיה שלי ודאי הוה מצריכן דהוי כמתנ' על אמת שהשעבר שלי אבל כאן היכו מוכ שלא על אמת שריוטא שלי ואע"ג שאכא תנאי מיותר הכוונה לומר שלי לגמרי שאוכל לשונית זיזין מ"מ לא תשיב תנאי שלא שיור להוציא זיזין ולהכי ליכטרי לטעמא דכל מקן דמצייר לכפסיה כעין יפה שייר וק"ל

עוד עוד על מה שהשיבו הגוף והלטם זל היה דנכי כן לו דאמצא דאם לא אמר לו ולכני לא זכו כניו מחזיו ותירץ דדעת קנת מן הכוסקים זל דם"ל דדוקא כתבתה הוא ר"מ לאו אויר נמו הוא דאל"כ מ דאתקנו פירותיו של שלא על כרחיך"ל נ"ל כדעתו

למיור נגוד שלא לסיר קנת כדי שאם שיוצ' היכרל המעם שיהא לותו המעשר שלו ולזה שייר קנת מקום וכיון דלאו' שיור גמור הוא היה לזה כתבתה וכתבתה לי ולא לי ורבי כעין ההיא דכתב

הלמכן זל מכל מקום נכי מייר פירות דקל וכיוצא שייר גמור הוא וממילא זכו יורשיו אפי' כאומר לי כדאמרינן ע"כ

ובאמת אם הקושי' היא קושיא עדיין יש להקשות דאמאי לא כתבו דיוקם מם' כל זמן שהיא כידך מכרה וחזרה ולקחה מיו לו עליו כלום וכו' דאמצי מיכה דכל זמן שהיא בידך קודם מכירה קאמר אם לא שתאמ' שגם דין זה תלוי אם נאמר דתנא הוא ודוק בכה"ג

ולי לא קשיא ולא מידי דכיון דאותו דין נאמר על דין מעם לא הכיאו הגוף והלטם זל ואם הכיא הלטם תחילת הכריית להודיענו דין דם"כ ואמאי דיליף מיכה ומ"מ הכא דכרים נאמרו כזה לפלוג כין דין המעשר לשאר הדכרים וכמו שכתבתי כפסק שלי

ולפי שאיכו ענין לענין הדין לפי ע"ר כי אלו מודה שאם כשאותו אויר שם נכור נוף אורחי יורש יורשו וכ"ש כאויר ואפ"ה לא כשאר מכח ה התנאי אלא ממילא ואפ"ה יהיה הדין מחלוקת מ"מ היורשי מוחזקים ואין אנו חלוקים אלא לענין הלקוחות דאם נשאר עם נוף יכול להקנותו אבל כל כ"ר דהוה אויר רומא אלי חולק דאין כאן מקום קנין

ואפי' אם נאמר דאותו אויר כשאר עם נוף ואם כן מקום קנין אלי שאיכו מקופק אם יועילו שו הלשונות שכתובות בשטר הקונה שאם כאו יורשי ראובן לומר אלא מכרו לו זכות זה שים להם על כתי שמעון כ נראה לי אלא היה זה לשון מסופק נגדם וכיון שכן הל' לכרה"פ יאמ"ו אין לימן לדבעל דכרי דילי הוא

אבל אם יורשי ראובן יעשו להל' משה כאיך מוכח על תביעו ון כדין וכהלכ' ודאי שהל' מכרה אפילו לא יוכל לכחות :

ומה שכתב הר' גרו דכשטרות הישנים כתו' אלא יבל להגבי' וכו' זה הלשון לא רחיתי כשטרו הישנים שכיד הר' לכרהם אפילו שלא כתו' ואין צריך לומר אלא יוכל הקונה ואפי' כאו לכחות כאותן אויר שוב כיון כעולם וכו' ולשון להגביה אין כתוב שם ומה שכתב הר' דהלכ נותן שהל' יוסף שמון המוכר כמה שעיין הגר כל עיקרו אינו אלא לשאלוכות הנתיים שכשמו לן שלא להגביה נגדם ויפסיל עליהם וכו' ודאי דהלכ מותן וה אכל כשט' אינו כתוב כן ואפשר ג"כ שלא התנה אלא שלא להרבות דיורין ואמו אין לנו אלא לשון השטר וכודאי שאם היה הדין כין יורשי ראובן עם הל' מכרהם אפילו אני מודה זה אכל כל שהדיעם הקונה ים לומר שאין אויר אותם הכתים נלוהן על החגר מכח לשון השטר וכבר כתבתי שאם יורשי ראובן יעשו מורשה להל' משה כדוך יכול למחות כיד הל' לכרהם אפילו אכל אם יורשי ראובן יקח אותו אויר להל' לכרהם אפילו זכה הל' לכרהם אפילו מ

ומה מעשה מחילה והפקר הלמכן זל ככר הלכתי לע"ר כפסק שלי

כתב על דברי ובתבתי הנראה אבל דודאי לענין כשיטותייהו דשלר

רבותא משום סניקו על הלשכה זל

גם מני כתבתי כן דכיון דהלן והרי שטרא כתבו בפירוש דלויר רומס בשאר כלי סום גוף ומינו נקנה אין לחוש לפניקו על הלשכה זל וכל שכן שממרו בלשון לכשלוח ומ"ש כת' שיש להתייסר וכמו שהאריכותי ושאר כוותא לא פירשו בגרייהב ומ"מ בדברי הרן הורו וספר שלח היו הדברים גם דברי הרשכא לא היו חולקין בזה דלויר רומס בשאר כלי סוס גוף ולא שייך קנין

דבה שלחו שנם להרן לא זכו יורשי של יוסף די ומשנה שלא נשאר לויר ליורשי הר'

יוסף שמין בכר כתבתי שכך היה דעתי שלא זכה הר' מכרשה לפיניש כותו לויר שלא הרי היה כמשוחף עם יורשי הר"י ומשמעון לפי שהחזק היה שלו והמוליכו מירשי הר' יוסף שמעון מפני שגם שם יש לחוש טעות ל"ש שהבדון יורשי הר' יוסף שמין זכותם מ"מ לא כל טענה מספקת לחכד זכותם שכל הקונה מהם לא זכה כלותו לויר וזה מילתא דפשיטא היא שלא זכה ולא הוזכרתי לחי לירחק לומר שלא

ומה שטעה התלמי שכתב דאיכא מילתא עתיקא דקיימא מי שכתוב ולא מן הגג

ולמעלה וכל ליכא יתירא לטפוחי מתא נר"ל שאינו לשון מיותר מפני שער חגג משמע ולא הגג ככלל ועל כן הוצרך ולא מן הגג ולמעלה ומדר"ש לא כתבו היה לפשר לומר שהשאר לחרצת עד גג הכתים שם לא הוה חוזר וכותא ולא מן הגג ולמעלה הייתי אומר שלא מכר לו הגג שלא עד הגג ולא הגג ככל' וכל מי שאינו חולק על השמת לא יחלוק על זה סוף דבר שעדיין במקומו שי עומד שמכח קנין לא הר' משה כדוך יכול לזכות כלותו לויר וזה דבר פשוט לע"ד שמכח שהתנה הר' יוסף"ל שלא יוכל לבנות לכי מקפי ומ"מ אינו יכול לעכב כיד הר' מכרשה לפייש שלא כדעת כרוזה שבעל דברים דידיה הוא מכיון שכת' החוק היש של מכרשה לפייש בודאי וכת' המולכין היש של יורשי הר' יוסף שמעון ולא כמן מקום ש' יוכל למחות כיה הר' מכרשה לפייש שלא שם יעשנו מורשה על פותחו התנאי הנ"ל כתבתי הנעיר כדעת ובינה שכתבתי ינהה כדוך נחמנ' דפיינן למכתב עד כמן

סימן בט

עמדתי על מה שכתב עוד הלשכה כתשוב' להר"מ נקי סז זל גלוי שמני כבו' שמ"ז

הע"ס יודעים דין זה ביותי תמיד שלפי שם חזרו בשטר וקנין לפלוני על מלי דכתיב לעיל שלקוח יעיל לקנות גוף שקרקע לדיה דכחזרת הקנין שכתבו בסוף קנה דקנין שכתבו בסוף ליכות כתו כתבוהו שלא כתבו הקנין כ'פעמים בכדי וכלותה שבינינו נפ'ים נחלין דף קל"ו גבי כותב לבניו מתנה לאחר מותו צריך לכתוב לו מהיום ולהבעי' להו קנו מידו מהו ולמרו שם פעמים נר"ל פעמי' אינו צריך לקנין וקנין מהני לה צריך קנין מיכף ולקנייה צריך מ"מ שני קנינים לחין בכדי שלא ליפות כתו ולתקן הענין שלא שכשלמרו קנינן מהני ולקנייה מהני שלא קנין אחד ופרושי קא מפרש קנינן מהני והילך

שהרי הקנ' לו שלא שמש בקנו ומי שיכף מידי דלמן ל לא ידעינן וכו' דלמא כל שלין יודעים לין למו דכין הזכרת כ'קנייניס שלא כמפרש לשהדיה ועם כל זה לא סוכר לומר שכל שמוזר ומומר וקנינן לו לקנייה הזכר' כ' קנייניס לעולם ליפות כת וכו' עש

ואיבא למיתק דלין קשה הלשכה זל ולולי שלני מבור שלין העניים יודעים זה כו והא התם שמין דכין הקנייה וקנינן כין קנינן וקנין לא נרך דמשמע דמ"מ כיון דיש כ'קנייניס שהני

ועוד דמשמע התם דלפי הקנין לחד קני דשמר כך נמען בהקנלה שהו בהקנלה שימו נרך כדוכרן פתנמת פלוני פי כשלין שם קנין כלל הוא דפליגי ר' יוסי ור' יהודה דר' יהודה כעי שיכתוב שיעור ור' יוסי סבר דלפי לא כתב שהיום מכיון דכתוב זמן כשטר זמנו על שטר מוכיח עליו דמשמע שם מקנה ליה לכל כשטר שיש בו קנין שהני דכולי עלמא לפי ליכא שהיום וליכא זמן וכ"ש הטור זל פי' נ"מ דשם יש כו קנין קונה הגוף מיד לכך לין כו ומן כיון שהוא כקנין : וזל ידעתי לא דמי דהתם מעיקרא דשיעת קיימינן שי שהני כקנין שו לא שהני כקנין דמהני פ"ל להלשכה זל דודאי לא שהני קנין לענין יורד פלוני ס"ל להלשכה זל דודאי לא שהני קנין דשם לחר קנו ממני שלני

נתן לפ' דיהא לא שחר כלום ולהכי מייתי ושיה ממלי דש"ר מעיקר' דהתם נמי לא שהני קנין ולפי הכי שי שיב' ב'קנייניס שהני ומינה לדין הדיום דלא שהני קנין מ"מ יעיל כל'קנייניס וזה פשוט

אבל קשה דכשלמ' מעיקר' לפי קשמ' הלשכה זל שלפי שהו היה מסופק שם עדי השטר היו יודעים כדקרו השטר ומן הגשר משמע דכל שלין יודעים לין למו דכין הזכרת כ' קנייניס ס"ל שיך נרון לזכות שטעם כ' קנייניס שכל שה שחזר ושחר שעם כל זה הוא שכוח לומר שיעיל הזכרת כ'קנייניס דכל שחזר ושחר וקנינן לו לקנייה לעולם ה הזכרת כ'קנייניס לעולם ליפות כת קשה דכנמ' קשחר דוקא לקנייה וקנינן הוא דמיעיל דשחר וקנינן כסוף הא שחר לקנייה נסוף שיש מיעיל : וזל דלא מיעט שלא כי שחר מעיקרא לקנינן והרי קשחר לקנייה שכל לו שחר ש פכח לקנייה וקנינן לו תרי לקנייה לו תרי וקנינן כ כיון דהתם הם כ'קנייניס כפיר דמי וגם זה נר"ל פשו'

ומ"ש קנת קשה על דברי הרב זל שכתב שכן דינן בכל השטרו' והני רמז מדברי הלשכה זל שהכי לשטרות עדלמא דכל השטרו' דלמ' דינן כן וכו' דומיא דשיהוים משם דהכי כתבינן כן מ"מ כשחר השטרו' שלא שמינא דלין דינן כן שיעיל כ' קנייניס ג"ע

עוד קשה דמ"מ משמע הכא דדוקא כקנינן כאחרונ' או כב'קנייניס שנינן דמועיל הקנין שכל כ בקנין אחד הקודם למעשה כגון שאמר קנו ממני שהני מתן דיהא לכ'כביתי חינו כלום : ומ"ש לעיל כת' הלשכה כתשובה הנ"ל שהרב מהרי"ק זל כתב יוסף כ"ג נ"ל וזל

ראובן השאיל כיתו לשמעון ודינה וכו' מידו וכן כתב בשטר השאלה קנו ממני וכו' והשיב זל ועוד שהרי קנו מידו וכל שקנו מידו שלים כח הקנין שנינו כח על דבר שלין בו ממש שלא מגופו של קרקע קנו מידו וכמו שמשמע כפ' הכותב גבי דין ודברים שין לי נשר

א עכ"ל ונקשה דלפי הנראה לא היה שם שלא קנין לחד
וקדם הקנין שהרי כתוב ונקנו ממני וכו' וכיון שכן ממאי
מיהי כיון דמהניא דתשו' להלמן ותשובה מחמת הכיעו'
הרב בית יוסף ס"ק נ"ה נבי דין ודברים כתב הלבוש כך
וכלומר ממאי הל' יונה דדוקא כשהקנינא בשתרונה כו'
יעש ואין לומר דהיה כתוב שם ס"ב וקנינן מיניה דמ"מ חד
קנין חשיב דמה שאמר קנו ממני אינו קנין לחר שלא שהוה
מצוה לאחר יכי שיקנו מידו ולא דמי לשקנייה דלשון שקנו
משמע שהקנהו ולהכי כי לומר שם ס"ב וקנינן הוי קנין שם
שכל כלומר קנו ממני והדר קאמר וקנינן מיניה משתנע
דאינו חשוב שלא קנין אחר **ועוד** יש לכוד דכיון
דס"ל להלכה ג"ל דמהני קנינן אחרונה ס"ב
ממאי נריך כשום מקום טעם כ' קנייני' והלא וקנינן ודמי
קנין כאחרונה הוא וס"ב שפיר ליכא שלא קנין אחר מכיון
דהוי כאחרונה מהני לפי דעת הלבוש ג"ל
ומשתנרת דלא חשיב קנין שלא כשכא תכף ומיד אחר
מה שאמר הריני נותן דירה בעליתי לשמעון שכל וקנינן
דכתיב בסוף הסטר לא חשיב כקנין כאחרונה ולהכי ס
ליינטריך למימר טעמא דכ"ק כנייניו והכי דייק ליישב
דהלבוש ג"ל שכתב שאפי' שם מזרו בסוף הסטר וקנינן
מכלוני על מאי דכתוב ומסר לעיל שתף זה יועיל לקמ'
גוף הקרקע וכו' כנראה דהיכא דהוי הקנין באחרונה ד
דהיינו בתף ומיד פשיטא ליה טפי מהיכא דכתב כ' קנינו
משום דהיכ' דהוי קנין כאחרונה ולאי דקאי אמ"ם שהוא
נותן דירה שאזה קנו מידו והוה ליה כאילו קא מ
מידו מגופא של קרקע אבל כשהוא בסוף הסטר אי לאו
דאיכא קנין אחר בתחילת הסטר לא מהני דאיכא למימ'
דה"ל כאילו אמ' קנו ממני שאני נותנלו וקנינו ממנו שהוא
נותן שם שכשם כ' קנייני קאי דלטפויי אתא ליפות כחו
ולקיים הענין **ונקשה** מהיכ"ת תשובה שכיח
הרב בית יוסף פ"ז ונ"ג וכיו"ב:
ומצאתי להרב בית יוסף ג"ל קיצר דברי הטלה
עוד ראיתי לכאר אותה תשובה שכתוב בבית
יוסף ס"ק ה' על מי שינה עליו בטר שכתו'
כן אתן לך וכך וכך וכל אחן ומעשה היה כלום ושמיב
שכל שקנו מידו חייב דקנין מילתא אניחתא היא ומתקן
הענין וכתי' ואיה מהניא דס' הכותב ורפ' אחזקת: וגר'
אתשובה ו דקנין לאחר כלי שיש תנאי מהני ואילו מן ה
פתשו' שכתבתי לעיל גר' דלא קני שלא כאחר מכ' תנאים
אלו כ' קנייניס אלו קנין כאחרונה עוד יש לעיין בענינים
אלו וכעת אין לי פנאי ס"ז אם מועד שפיר ירי על אלו
הענינים כס"ד וכעת הגר' לע"ד כתבתי הקטן כדעת
וכיוצ שכתבתי יונס

סימן ל

ראיתי שם שלא ואשר כתב עליו ידיד נפשי ה
שמשם החסוב שיש ככל ענייניו כמהל
מהרשם לבית הלוי נרו וכחמת שמח לבי ויגל כבודי כ
כראיתי עיני בקיעותיו וחיפושו בדברי הפוסקי' ג"ל הרשמוני
והאחרונים לא הניח מקום אשר לא פרש רשת מעודתו עליו
יבו כמות וכי שראל **נרטינן** בפרק בתרא דעז
דף ע"ב ההוא גברא דאמר ליש לחבריה אי מ
מוכינגא לה להך מרעא לך מזכינא לה מזל זכנא לפנים

פרקינא אמר רב יוסף קנה קנין אמר ליה אכיי והא לא
קנה ומסקינן התם הוה עובד כי רב הונא ופשוטה דלא
קנה מהני כיון דמהניא דתשו' להלמן ותשובה מחמת הכיעו'
הרב בית יוסף ס"ק נ"ה נבי דין ודברים כתב הלבוש כך
וכלומר ממאי הל' יונה דדוקא כשהקנינא בשתרונה כו'
יעש ואין לומר דהיה כתוב שם ס"ב וקנינן מיניה דמ"מ חד
קנין חשיב דמה שאמר קנו ממני אינו קנין אחר שלא שהוה
מצוה לאחר יכי שיקנו מידו ולא דמי לשקנייה דלשון שקנו
משמע שהקנהו ולהכי כי לומר שם ס"ב וקנינן הוי קנין שם
שכל כלומר קנו ממני והדר קאמר וקנינן מיניה משתנע
דאינו חשוב שלא קנין אחר **ועוד** יש לכוד דכיון
דס"ל להלכה ג"ל דמהני קנינן אחרונה ס"ב
ממאי נריך כשום מקום טעם כ' קנייני' והלא וקנינן ודמי
קנין כאחרונה הוא וס"ב שפיר ליכא שלא קנין אחר מכיון
דהוי כאחרונה מהני לפי דעת הלבוש ג"ל
ומשתנרת דלא חשיב קנין שלא כשכא תכף ומיד אחר
מה שאמר הריני נותן דירה בעליתי לשמעון שכל וקנינן
דכתיב בסוף הסטר לא חשיב כקנין כאחרונה ולהכי ס
ליינטריך למימר טעמא דכ"ק כנייניו והכי דייק ליישב
דהלבוש ג"ל שכתב שאפי' שם מזרו בסוף הסטר וקנינן
מכלוני על מאי דכתוב ומסר לעיל שתף זה יועיל לקמ'
גוף הקרקע וכו' כנראה דהיכא דהוי הקנין באחרונה ד
דהיינו בתף ומיד פשיטא ליה טפי מהיכא דכתב כ' קנינו
משום דהיכ' דהוי קנין כאחרונה ולאי דקאי אמ"ם שהוא
נותן דירה שאזה קנו מידו והוה ליה כאילו קא מ
מידו מגופא של קרקע אבל כשהוא בסוף הסטר אי לאו
דאיכא קנין אחר בתחילת הסטר לא מהני דאיכא למימ'
דה"ל כאילו אמ' קנו ממני שאני נותנלו וקנינו ממנו שהוא
נותן שם שכשם כ' קנייני קאי דלטפויי אתא ליפות כחו
ולקיים הענין **ונקשה** מהיכ"ת תשובה שכיח
הרב בית יוסף פ"ז ונ"ג וכיו"ב:
ומצאתי להרב בית יוסף ג"ל קיצר דברי הטלה
עוד ראיתי לכאר אותה תשובה שכתוב בבית
יוסף ס"ק ה' על מי שינה עליו בטר שכתו'
כן אתן לך וכך וכך וכל אחן ומעשה היה כלום ושמיב
שכל שקנו מידו חייב דקנין מילתא אניחתא היא ומתקן
הענין וכתי' ואיה מהניא דס' הכותב ורפ' אחזקת: וגר'
אתשובה ו דקנין לאחר כלי שיש תנאי מהני ואילו מן ה
פתשו' שכתבתי לעיל גר' דלא קני שלא כאחר מכ' תנאים
אלו כ' קנייניס אלו קנין כאחרונה עוד יש לעיין בענינים
אלו וכעת אין לי פנאי ס"ז אם מועד שפיר ירי על אלו
הענינים כס"ד וכעת הגר' לע"ד כתבתי הקטן כדעת
וכיוצ שכתבתי יונס

סימן ל

ראיתי שם שלא ואשר כתב עליו ידיד נפשי ה
שמשם החסוב שיש ככל ענייניו כמהל
מהרשם לבית הלוי נרו וכחמת שמח לבי ויגל כבודי כ
כראיתי עיני בקיעותיו וחיפושו בדברי הפוסקי' ג"ל הרשמוני
והאחרונים לא הניח מקום אשר לא פרש רשת מעודתו עליו
יבו כמות וכי שראל **נרטינן** בפרק בתרא דעז
דף ע"ב ההוא גברא דאמר ליש לחבריה אי מ
מוכינגא לה להך מרעא לך מזכינא לה מזל זכנא לפנים

כענין שמין למוכר הפסד כזה **אמנם** נראה לי
שמעמיד שמין לי כעת ראיה לדבר מ"מ
מיהת דמסתבר הוא דכיון דאליבא דרב האי וסיעתו
לא נסתלק רשות המוכר מן הקרקע אלא כאותם התנאים
מ"כ עדיין כח המוכר על הקרקע ואם מכרה מכור לשני
שהרי קנייתו קנייה ורגילות ומכירה החלטית ואף תנאית
והרמבן קנייתו קנית פקפק והתנאית כך נראה לי אם
יסכימו עמי מורי ורבותי בעלי ההוראה

ומ"ם נראה לי שדעת הגאון ז"ל דכיון שתעמוד
הקרקע ביד הלוקח מלבר שתנאי האחר
דהיינו שקנו ממנו כמעכשו:

והרב מוהר"ם ז"ל כח"ג מתשובותיו כתב כמ"ש
שמא שכתב רבינו האיילנאון ז"ל דכאן שתעמוד
הקרקע ביד הלוקח ויחזיק בו היינו שיאמר לו הקנית לי
לך כדמים הללו כמעכשו כדמים כך וכך מעכשו ו
וכשאומר למכור כי האי גוונא חזינן
שהקרקע ביד הלוקח כו' עם עד ונאמן לג"ר ואומר שעל
הדרך שכתבתי יראה לי מזכה שמעון במקחו דכיון דקנו
מיד ואוכן כלשון מעכשו שלם ימכרנה לא יאמרנה שלא
לו כאותו הסך שהתנו כה"ג מצי שהקרקע ביד הלוקח עכ"ל

ואני הדיוט ראיתי את דבריו ונפלאתי עליהם
שלא ופלא גדול הוא בעיני כדברי הרב ז"ל
כי דברי הגאון ז"ל כורחי כשאר שאלות שהקנה לו כמעכשו
נדרך שתעמוד הקרקע ביד הלוקח שהרי כתב שהא ו
הקנית לך מעכשו וכו' אם הקרקע ביד הלוקח וכו'
ופייס דבריו וכתב לאחר שהות ביד הקונה וגם פקפק דמ"
והקנה לו מעכשו וכו' וזה נראה נדרך כדברי הגאון ז"ל
גם דברי העיטור נראה שדעת רבותא הוא להודיעך מלבר
קנין מעכשו שתהיה הקרקע ביד הלוקח שהרי כתב כתבו
רבותא דוקא פקפק וקנו מיניה כלשון מעכשו וכו' ועל זה
מזר וכתב ודוקא דקיימא לרעא כיון דלוקח וכו' ע"כ
סוף דבר נראה לי שדעת רב האיי והכאו רבותא שכתב
העיטור להגדיך שתהיה הקרקע עומד ביד הלוקח מלבר
שקנו מיניה כמעכשו הפך דעת הרב מוהר"ם ז"ל ודבריו
נדיבים לי עיון ואני קיומך על דעתי כזה לאחר בקשת ה
המחילה מכבוד מכותו כי רבה היא ועם שכלמת
אין לי בעת טעם נכון כולל לדעת הר"מבן והגאון רב ה
האיי ז"ל נפי שבדיבי מפקפק הם מים שאין להם סוף מ"מ
הדברים מרמזים כמו שכתבתי דאפי' בקנין מעכשו חזינן
שמכתת כל זמן שלא החזיק הקונה בקרקע:

ומה שטען הרב מוהר"ם שלא שייך כאן שמכתת
כיון שלא פקפק עמו פחות משווין וכו' ככר
הקנה הרב בעל העיטור קושיא זו על רבותא: והגאון
ז"ל בשער ב' התשיבו ונאמר זה הקשר הוא מן הקשר ה
הסמוך לשם שמכתת ע"כ ומיך שייתה טעמן מן מטעם
שמכתת ס"ל לרב האיי כדעת ר"ת שכתב הי"א כאן
ס"ל ה"א ואע"ג דר"מבן ז"ל נמי ס"ל כר"ת אע"ג דמת
שכתב הרב בית יוסף בח"מ סי' כ"ד גם בסי' ר"ח יש קצת
הוכחה דאין כן דעת הגאון ז"ל כמ"ש מ"מ על כנדון
זה ס"ל הכי שלא מהני לה קנין ולא מעכשו אז יהיה
טעמן שם ס פשומי מילי וקנין דברים כעלמא אז שם ס
שלא קנא ומן למכירתו מיך שייתה הטעם מ"מ הכי ס"ל

דלא מהני ביה קנין מעכשו שלא נדיך שתהיה הקרקע
עומדת ביד הלוקח **אבנם** לנבי ס שתפין בחצי
החכם הפוסק נר"ו דלא כיון שמין מפיני
מעכשו והכיא ראיה מדברי מהר"י קולון ז"ל דכת' בשורש
כ' וקפ"ב דלענין שותפין לא נעיין קנין דכלאו הכי נמי
ומקנו להדדי כהיות הגמ' כו' ולי נראה דאפי' הכי לא
מהני שהרי מטותיה דמהלא ז"ל נראה דהחכם פליג ע
עליה ומ"ג נ"ב הסכים לדעת החכם וכיון שכן יכול
המוכר למ"ש לי לא קנו ואמאן מסוס דמין חילוק
כין מוכר דעלמא לשותפין ומעמי שהרב מהר"י קולון ז"ל
כתב נמי כ' וקפ"ב דאפי' החכם מודה כאלא יהיה כ
כתחילת השותפות הרי ה"ה מוהר"ק ז"ל כתב נכית
יוסף סי' קע"ו ובספר כסף משנה בהלכות שותפין דאין
נר"ו ס"ל כן החכם ז"ל ואם גם אחר ס"ל הגאון
מוהר"ם סי' רעד ות"ת הסכים לדעתו ואחר שהרבנים
הגדולים הסכימו לדעת אחת מי הוא אשר יערב לבו ל
לנגוע לערוך טענות ורגילות לנגוח אם כנים דברי הרב
מהר"י קולון ז"ל ועוד שהוא יחיד כנגדם ואינהו כתרתי
טפי ונראו דברי מהר"י קולון ואחלקו עליו

ותמהני מהחכם השלם הפוסק נר"ו מיך לא חשש
לדברי הרב הגדול מוהר"ם ז"ל שלפי
הנראה לא שמע תשובת הרב ז"ל וכתב בפשיטות דברי מהר"י
קולון ז"ל **ונראה** לי שגם אם יתנו השותפין
ויהיה התנאי שהם לסניהם כנדון השאלה
לא זכה לוקח דמעון כיון שלא היה אם מעכשו ולא היתה
הקרקע עומדת ביד הלוקח וכדכתב רבינו ואין חילוק כין
שותף לאנים אחר גם כיון דהוי פלוגתא דרבותא לדעת
הרב בית יוסף ומוהר"ם ז"ל

ומה גם כי ב"ד דומה לבדון תשוב' הר"ם שהרי
הקונה לא נתחייב לקנות וע"כ לא ממכח
דעתיה דמוכר אלא יראה לקנות ואין שום אחר מאלו ה
השותפין כיון להקנות חלקו לח כיון שמין המקח בגמ'
מעכשו שנאמר הם עות ביד הקונה וכמו שכתב הי כ
מוהר"ם בפ' הבז ז"ל ותו דלא ממכ' דעתיה דשום אחר
אלא כיון שמין חבירו נטל קנין לקנות אלא שתלו נדון
הקונה אם יראה לקנות ע"כ להיות כי כהיתי מעיין
כזה נאלתי נ"ל נמרתי העיון ומה שנלאתי כתוב בקונט
כתבתי הקטן כדעת וכיון שכתבתי יונה

סימן לא

דעל עיון השבועה שנשבע שלא ימכרנה אלא לו וכו'
לכאורה דחייב ראובן לקיים שבועתו דלמ"ד ע
מהא דכתב הלחם ז"ל הכיא דכריו הרי"ף ז"ל ס"ל מי
שהקנה לחברו מחצית מה שיורש ואח"כ מת ואחרו קנה יו"ד
דכ אלא כא לעול אם נשבע להשלים חייב ואחרו קנה יו"ד
ואיך שיהיה כוונת הלחם ז"ל לו שיהיה הכונה לומ' שקנה
מן הדין שהשבועה מקיים הקנין כנראה מלשון ואחרו
קנה דמשמע שהשבועה עשתה קנין לו שיהיה כוונתו כ
כדעת הרי"ף ז"ל אלא קנה מן הדין אלא שהיה נ"ל קנין שהיה

קיים

קיום מייב לקיים שבועתו ס"י הרי"ף ז"ל כת"ס דנפק"מ
מיכא לה מת ולא הפלים שלין כנגד מייבים להפלים ס"
לחנם לם השבועה עושה קנין לפני מת מייבים כמו מי
נמי דלין כ"ד יורדין לנכסיו מלכל לם השבועה עושה קנין
כ"ד יורדין לנכסיו מי נמי נפקא מינה לם נפטל על ס"
שבועתו ואתיכו לו דמע"נ דהכ"ד מתחיל לו לא שפיר
עבד מ"מ לה התירוהו כדיעבד מותר ועם מ"מ למדנו
מדנריו דכל שהמתנה קיים גדיך לקיים תנאי מכח ס"
שבועתו ולם לאו הוא עוכר וכ"ד כמי כיון שהמתנה חיי
למוכרה לחכרו כשוב נשבע ולא לאים לחר

איברא דיש לומ' דמ"מ לא וכח הכרו מפוס דמייב
למימר דפס דכתב הרי"ף דמייב לקיים
שבוע זו וכל היכא דהמקנה קיים גדיך לקיים תנאו מייבו
דוקא כדין המקנה לחכרו דפב"ל כחתיך דהרי"ף ז"ל מי
נמי כפמכתא הלא לחר מעכשו מכתב פס הרי"ף ז"ל
ומ"מ מכתבת שמה שנשבע להפלים הוי כמו קנין כ"ד
חשוב ובו' מין השבועה שנשבע להפלים כמעכשו אלא ס"
פשם לם מדין הקנין לימו חייב להפלים תנאו מ"מ כדי
לקיים שבועתו חייב להפלים וכו' עש ומייב לימ' דדוק'
ככה"נ שמ"מ דמייב להפלים מפוס דעדיין הדכר הפוא
ברשות המוכר וכיון שעדיין לותו דכר ברשות המוכר
חייב לקיים תנאו ליתן לותו דפב"ל מו לותו דכ' שמע'
כפמכתא **אמנם** כ"ד שרלוכן התם שכשימכור
ח תו קרקע שימכרנו לשמעון ולא נעשה
הדכר כדיעכ מ"כ כשרלוכן מכרו ללוי קנה לוי ומ"כ כשפ'
רלוכן לם נאמר דהשבועה עושה קנין נמנע כשיכר ר'
רלוכן ללוי קנה מדין שהשבועה עושה קנין לחנם לם
אין השבועה עושה קנין אלא שרלוכן חייב להפלים תנאו
מ"מ כל זה ק"ל לם מכירה שכל לחר שמכרה ללוי ככר קנ'
לוי ורלוכן ככר עכר על שבועתו ואין לרלוכן דין עם
לוי דיאמר לו אפשיד אני כשביל שאתה תקיים שבועתך
גם שמעון הקונה אין לו דין עם לוי כיון ששמעון לא
קנה כעת המכירה ממנו לם השבועה עושה קנין הרי
לא קנה לוי כלל וק"ל **ודע** שכתב מוהרשרם ז"ל
בהרכה מתשוב"ת יין
כתב נוה הענין כפ"
ל"ד כתב דשע"ג דם"ל להלכה ז"ל דאין לדם מתחייב
כדבר שאינו קנוי כשדון זה מודה הלכה ז"ל ביון דחייב
שבועה וקנוי דחייב מדברי הלכה ז"ל והלכה ז"ל ופיים
כרב ז"ל ומייב שמעינן מהכא דלא כמ"ד דם"ל כהלכה ז"ל
דאפי' כדבר דלא מהני קנין כלל לב"ע השבועה מפוס
ליה קנין ומ"כ מכל מקום שאפי' הלכה יודה הכא דהת'
דלא הוי קנין כלל לב"ע לא אתי שבועה ומשוי ליה קנין
אפכל כה"ג דלרוב הפוסקים מהני קנין אתי שבועה ומשוי
ליה קנין ואפי' תימא דהכא נמי פליג הלכה מ"מ יכולין
אנו לפסוק סדין שרלוכן חייב לפרוע לשמעון כל מה
שהניף כיון שלדעת רוב הפוסקים ז"ל חייב מכח קנין ו
ואפי' לא היה שם קנין ולכולי עלמא חייב מכח השבועה
ע"ל הרי שתפס דברי הלכה ז"ל כפ שזן השבועה עושה
קנין ולא חש למ"ד שפיר כדבריו הלכה ז"ל מן מת ס"
שנדיך לפרש מה שאמר הוא ז"ל שמעינן מהכא דאיכא
מאן דס"ל כהלכה ז"ל דיש להקשות דמאן הוא דס"ל כ
כהלכה ז"ל כי זה לא פורש שם שם לא נכתב דס"ל להוא

זל שכך היתה סברת השואל שפטל שפטל להרי"ף ז"ל והוא שכתב
הרי"ף שפיר דאין זה מכוונת הלשון זל וכבר"ם ז"ל
כתב הרי"ף אלכל לפי דעתך שהשבועה שנשבע להפלי
מקיימת הקנין כמו שכתבת כדין השמכתא וכו' ע"ש
ובפי' דעד כתב הוב זל ולענין השבועה היה ס"
לפפ נומ"ס שכוע לא כתה שיו לקיים הקנין
וכיון שהקנין אין כאן שבוע אין כאן ולכאו' נר' שכן דעת הרי"ף
ז"ל שב"א אלכל לימו פל כן מדברי הלשכה ז"ל אלא שפפי'
כמקום שאין הקנין מועיל חייב מכח השבועה אכן כתו'
כתשובת מ"מ ע"ל קס"ד ז"ל ועוד שכבר נשכעו ואי אפשר
להם לעבור על שבועתם ע"כ משמע קצת שכח השבועה
מחייב קיום הקנין ובח"מ עלה דיור כתוב שכתב מהרש"ל
דגדל ושבועה מטנו אף כשמכתא וכודאי דיש חילוק
בין חיוב מחמת השבועה לחיוב מחמת הקנין שקנין מ
מחייב לו וליורשין כי אין ליורשין אלא מה שכתב להם
מורישם אבל שם מחמת השבועה כיון שנתחייב המכ'
ן ליורשין מחויב מחמ' שבועתו אבל ודברי נריכין עיין
דאף יחלט מן התימה כדבריו דמה נפשך מה היה כוונת
הכתב במ"ש וכיון שקנין אין כאן שבועה אין כאן מס
הכונה לומר דאיכו קונה מטעם השבועה אבל מ"מ חייב
לקיים לדבריו מכח השבועה ולזה הניח דברי הלכה
דם"ל דאין השבועה עושה קנין קצת דמה דחייב חכיף
מהלשכה ז"ל דם"ל הכך דברי הלכה הרי הלשכה לא מ"
אלא ועוד שכבר נשבעו ואי אפשר לעבור על שבועתם
כגון דאין השבועה עושה קנין אלא שנדיך לקיים שבועתו
ועוד קצת דאי ס"ל דסברת הלשכה ז"ל דהשבוע'
עושה קנין הפך סברת הלכה מ"ש לית כת"
דיש הפרש בין חיוב הגוף מכח השבועה לחיוב מחמת
הקנין לענין יורשין ומס השבועה עושה קנין לית כאן
חילוק כלל ומ"ש כתב הרב ז"ל לפטור את היורשין
כאותו נדון מאותו הטעם מדכתב וכ"ש דאפשר דטעמ'
להו ליורשין וכו' דלעיל כל שכן משמע דכאלא הלי טעמא
הוה פשר להו וכודאי דליימו טעמא משום דס"ל דאין
השבועה עושה קנין ולהכי הוה פש להו ליורשין והשתא
מ"ש דלעיל מהלשכה ז"ל מפקפק מ"ש כהם לא פליג הלכה
ז"ל דמודה הלכה דמייב לקיים שבועתו ואפשר מטו"ה
כתשלי לאלמודה נמי אף שכן דעת הלכה אלכל לפי אמת
לימו כן אלא דנם הלכה מודה להלשכה דחייב לקיים
שבועתו מ"מ לשון מנומנם הוא דמדכתב על דברי הת
הלשכה ז"ל משמע קצת שכח השבועה מוסיף קיום הקנין
וכו' משמע דס"ל דהשבועה עושה קנין
ונם מהרכה מתשובות הלשכה נראה דס"ל
דמהרש"ל דאמר דנדר ושבועה מהני
כשמכתא כו' היינו לומר דכח השבועה עושה קנין וע"ע
ובפי' כ"ח כתב שאפי' נפלוגתא דרבוותא השקו"ט
הם לימו יכול לומר קים לי דכפק שבועה
להחמיר וחייבים כ"ד לכופו לקיים שבועתו
עוד כתב הם שאפי' שמדברי הלכה כל שהשבועה
לא מלקה השמכתא לנמרי כי היכי דמימה
שמנד הקנין חייב לקיים המקח אלא שמכח השבועה
כופין כ"ד לקיים שבועתו וכו' מכל מקום מדברי הרי"ף
יש ללמוד דכיון דנשבע מכן כבדי דנמר ומקנה

ועוד כתב שלף שם כאמר בדבר שלא בעולם דלא מהני שבועה לגמור הקנין כדי שיתחייב מדין קנין מ"מ לענין להמכתת אי אפשר לומר דמהני להלקח להמכתת משום דטע' ביטול הקנין גבי להמכתת הוי וכו' ולכך כשאמר מעכשיו או בב"ד חשוב לו מתפיס זכותיה לומר כדאית ליה ולמר כדאית ליה מתקיים הקנין בכל מכן שיתקיים כשכשבע דאין שהדי דגמר ומקנה ע"כ והביא על זה דברי הלח שכתב דגמר ומכועה ותקיעת כף מהני אפי' בהמכתת ע"כ אבל זה למדנו דם"ל להלכתא אי נמי כי להמכתת לדעת הלי"ב והלח לא ס"ל מכועה גמר ומקנה ומכן יש ללמוד מדברי הלח ומ"כ להאומר שהיה זו בהמכתת יהא קנוי לך מעכשיו וקנו מידו אם כאומר לעדיין הוא להמכתת דלא מהני לעתיה או קנין דברים ולא בהמכ לעתיה אבל אי אפשר לומר ומקנה אבל בב"ד דהתנו אבל ומן שאחר מהם יקנה למכור שלא יכולה לשותפו כלומר שבוע שקנו ממנו גר' דלא שייך מיהו אבל דבשלמ' אם אמ' להשותפו קנוי לך אינה אלא בהמכתת קנה מכח שבועה דלא כאומר שלא יהנה שלא לו אינו כלום אבל אם אמ' שיתחייב משום קנין שבועה עושה קנין ולא שיתחייב לקיים תנאו מכין שבבר מכרה לאיש אחר וכדבתיבנא אבל אם עדיין לא מכרה לאיש אחר שלא שבא למוכרה עתה גר' לי שלפחות כ"ד כופין אותו לקיים שבועתו שלא יעדיף היה נראין לר"ת שאם היה הדין כן לפי דעת מוהר"ב אבל ב"ח ס"ל וכ"כ בשיטה הקצר וכעין אין לי פנאי ומ"מ שבאים אחרין חולקים על הרב הלבוש ומוהר"ם כ"כ בשותפי התשובות שבסוף הספר כתב על דברי מוהר"ם חיון גרן ואני הגר"ע כתבתי הקטן בדעת ובינה שבתי שבה

סימן לב

שאלה ראובן שנתן בשעת מתה מידוד שמעון בבית אחר הוא רד עבדו עם שנים אם יכולים הוא שיחזיר לראובן קודם הזמן או דילמא כיון שמעון הם בתוך בבית בזמן הנתן אם כאמ' שמעון שביב מינא שאמר ידוד פלוני בבית זה לא אמר כלום הייבו דוקא אם לא היה עומד בתוכה אבל העומד בתוכה זכה תכף ומיד.

תשובה כפי' שמות דף קמ"ז אמר רב נחמן ס"ל שאמר ידוד פלוני בבית זה לא אמר כלום עד שיאמר תנו בית זה לפלוני וידוד בו

וכרשב"ם אל הטעם שבדיה אין בה שום ל להקנותה וכן דעת רוב הפוסקים ו"ל דטעמא דלא אמר כלום אפי' מהדיה הוי דבר שאין בו ממש ואינם יכולים להקנותה שלא על ידי גוף הבית דכיון דמקנ' ליה הבית לדיה הוה ליה מקנ' דבר שיש בו ממש

עוד יש טעם אחר בידוד אמר כלום מפני שלא אמר ידוד כך וכך זמן וידוד שעה

פרת משמע **וקשה** על טעם זה דשם בן אם יעיל כמה שיאמר תנו בית זה לפלוני וידוד בו מ"מ לא ידוד בו אלא שעה אחת אין יום או שמ'

ועוד דהוה ליה למימר עד שיאמר ידוד פלוני בבית זה לעולם או כך וכך זמן

ועוד קשה דאמר שם על מלי דפריך בגמ' למימר דב נחמן"מ שאמר תנו הלוואתו לפלוני הלוואתו לא' אמר דב כפא שלני הלוואה הוציא יוצא זה שתא כשלמ' לפירוש הלבוש דכתב דטעמא הוי משום דדירת בית אין בה ממש מ"מ דיורת מיני יורש דירת הבית אלא עם הבל עם גרעינו היבא דאמר ידוד היינו משום דלא משמ' זמן אלא דיורת זה לא שייך ביורש דיורת ודאי זכה לעולם. מיהו לזה אפשר לומר דה"ק שאני הלוואה דיורת יורש דשם שאי' פלוני הלוו' כעד חלק יורשתו יורש יורשו אבל אם אמ' ידוד פ' בבית כדיר פ' כעד חלק יורשתו לא זכה דמ"מ שעה אחת משמ' ועדיין ג"ע והרב כמוהל מליהו ן' חיים זל כתב כת"ס ס"ל כאלו הדנים בקונם הדאמונה וזל אבל כי אמר תנו בית לדור בו הוי מקנה הבית לדיה וכיון שקנה גוף הבית לדיה יש לו דיה אם כל זמן שנדיך לדיה והדברים נאמרים אלא ולפ"ז אמי ספיר נמי הא דלא קאמר עד שיאמ' זמן קצוב דיבה לשמועינן דבלאו הכי מכיון דאמר בית לדיה קנה הבית לכל זמן שיצטרך לדיה. עוד כתב הרב הנ"ל דלפסר דהלמוכם ומ"ג ולפסכם דס"ל דטעמ' דידור מש"ה דהוי דבר שאינו ממש תותי בעי דאפי' אמ' ידור פלוני כך וכך זמן לא מהני משום דהוי דבר שאין בו ממש ו וכשאמר בית לדיה דוקא כשפרש כך וכך זמן וכדר"י ליפתא דהלמוכם זל שכתב אבל אם אמר תנו לו בית פ' בידור כו עד זמן פלוני דבריו קיימים כגראה דתניא בעיני דלא להוי דבר שאין בו ממש ומיבעיל זמן הדיה ודקדוק זה שדקדק הרב זל יש לדקדק גם מדברי התוס' וגם כפי מה שמת דף קמ"ח דיבור המתחיל שביב מינא שאמר הלאתו וכו' שכתבו' כהא דדירת בית כמו כן יכול להקנותו שיקנה הבית לדור בו כך וכך שנה עכ"ל משמ' דתיתי בעיני בית לדיה וזמן מוגבל ובכתב הרב זל שם דמ"ג דיש להפתפ' דשמא דבל שכן אם אמר בהקם תנו לפלוני לדיה מ"מ דקדק בחזקת בעילה עומדת ולא זכ' מקבל המתנה עד דאיבא תרתי והרב הגדול מוהלבוש זל ס"ל שכ"ג בת' על שביב מינא שאמר אתדור אחותו לאה מהיום עד עשרים שנה בלותה דיה אמר היא וכניה עומדת היום ונדר הרב זל לזכות אח לאה מטעם שלאה היתה דנה בבית בשעת המלה דעד לא קאמר דב נחמן דידור פלוני הוי לשון נדוע ומינו מועיל אלא כמי שבא להחזיק עתה מחדש אחר למירת הם"מ אבל כמי עומד ומחזי בבר בשעת המלה דנוף הבית ליבא נדיעו' בלשון דורמי ידור פ' בבי' נוף נתן לו כמו שהו עתה שהו מחזיק ודר בה ומפרש שימבך כך וכך שנים עכ"ל והביא ראיה מהגיה דדיים פ' הכות' על המומר דין ודברים אין לי בנכסיך דלא אמר כלום ומיבעיא התם קנו מידו אלא מי אמרינן דמנופא קנו מידו או דילמא לא יועיל הקנין משום דמדין ודברים קנו מידו ואמר אלי ל"ר מדין ודברים קנו מידו בעומר בבית מנופא אל

קרקע קמי מידו אעפ"ג דלא כמהרי"ק סי' רכ"ו דכתב
דיכול מי שקנה חלק עליו גם הר הגדול מהרי"ק זל כתב
מי שקנה חלק עליו ודחה הוא בקושיות חזקות חדא
דהיינו דפ' הכותב מידי בכריה ומכיון שהתקבל עומד
בכית ולא ערער המותן אלא מחר זמן מיכא למימר ד
דמעיקרא מנופף על קרקע קמי מידו ועכשו אבשי רע"ג
למרוהו מכל כ"מ מכחר את דליכא למימר הכי ודאי
דמין עמידת בתוך הבית דמיא ולא זכתה הטעם הסני
דדוקא התם דאמו מפוקפים בקנין מקמו מידו אם הוא
קנין לכרים או מנופו על קרקע קמו מידו ממריכן דכיון
דעמד בתוך הבית ולא ערער אלא מחר זמן הוכ' סיפו
כי מעיקרא מנופו על קרקע קמו מידו מכל כלמון ידור
פלוני שמין אם מפוקפים כו דלכ"ע מיכן מיעיל ודאי
אלא יועיל מה שעומד בתוך הבית ועוד המרי הרב זל
שם ומרחה דעל הרב מוהרלך זל ים לפמוך טניפקו עמו
וכעל דכרי ריכות ג"כ הסכי אלא כדעת הר מוהרלרם
ועוד שפשר שהרלרם לא פתך דוקא על פותה הרמ"
אלא על הטעמים המחרים שהרב זל מכיש שם ומיך שיהא
קרקע כעליה עומדת דוקא כגרש אקמו מידו מהמי
לשון בידים כעומד בתוך הבית ולא ערער אלכל כשכל
מרא לא ופסילו ככרים מי לא קמו מידו

לא מהני מה שהיה דר בתוך הבית משום דמה שעומד
בתוך הבית ולא ערע אינו אלא הורחה דמעיקרא כי קמו
מידו מנופף על קרקע קמו מידו אכל כל שמין כאן קנין
לא מהני ולא מידי

ונראה לי דלאו דוקא שם היה עומד בתוך בית כשעת ה
המכר או שהתנה אלא אפי' נכנס בבית אח"כ ועמד שם
ולא ערער מכיון דקמו מידו מעיקר ודאי דעמידת בתוך
הבית היא הורחה שמנופף על קרקע קמו מידו ואדרבה
עדיף טפי דאפשר דכיון דמעיקרא לא היה בתוך הבית
ובשעת הנידונו אינה למימר דהורחת בתוך הבית הוא
ליה כאלו מנופף על קרקע קמו מידו

ואפשר שם נכנס ורא כל שכנים בתוך הבית
אחר הנחה וידע זה שכיב מרע ודאי
דליכא למימר מכיון אלא היה עומד בתוך הבית והוא
הכניסו אבל מתנתו הורה ודאי בבית לדור אפ' ועדיין
צריך להתייעב קצת בזה ומ"מ כנ"ל פשיטא אלא זכה
מקבל המתנה כיון דהיה שכיב מרע ולא קמו מידו הנר'
לע"ד כתבתי הקטן בדעת וביהי שכתי טוב

סימן לג

עמדתי על מה שכתב הלבוש דקנין בחרוכה
מועיל לקנות דכר שאין בו ממש דכל ש
שהקנין בחרוכה מנופף על קרקע קמו מידו ובמו שכתו'
בתשובות להר"מכן זל סי' קל"ו והביא התשובה הרב בית
יוסף סי' קל"ה זל שם קדם הקנין לנתינת הדינה שאמר
קמו ממני שאני נותן לו דינה כביתי ים לומר שאין הקנין
אלא על הדינה בלבד אבל לא על נופו של קרקע אבל
אם אמר הריני נותן לשמעון דינה מו נתתי לו להיות מ
משתתם בעלייתי וקנינו מועיל שרי זה קדם העליה לדינה
שהקנין עיקרון וכשבא אחר שאמר לא נתתי לו דינה כלבד

קאמר אלא מנופף על קרקע קמו מידו עכ"ל עוד כתב
הרב בית יוסף בשם תשובה לאחרת להר"פכא זל על
מי שנתן מתנת קרקע לגבי קרקע דכיון דכתוב קנין ל
לכסוף מהני ומכן כתב סל יוגה זל כתבים דהאומר דין
ודכרים אין לי בהכסייך ולא אמר כלום ואפ קמו מידו
ממריכן דמנופף על קרקע קמו מידו דדוקא שם אמר דין
ודכרים אין לי בהכסייך ולא"כ קמו מידו הוא דממריכן
דמנופף על קרקע קמו מידו אבל האומר קמו ממני שאין
לי דין ודכרים על שדה זו

ממריכן אלא קמו ממנו אלא מדין ודכרים עד כאן

ואיבא למידק דאי אית ליה תיקפי הכי אמאי כתב
פ' הכותב דממריכן דוקא קמו מידו מיהו
ואמר רב יוסף מדין ודכרים קמו מידו וכ"ש כאשר מנופף
על קרקע קמו מידו ואמר אביי מתנתם מילתיה דרב
יוסף כשורר וכו' ואמר שמואל הלכה מנופף על קרקע
קמו מידו ואמר ליה רב מני בשורר אי כעומד למאי נפק
מיכה לדר' יוסף ותרץ לו דלא ס"ל לדר' יוסף ע"כ והשת
אם יש חילוק בין קנין בתחילה לקנין לכסוף למאי קאמר
דלא ס"ל לדרב יוסף לימא דרב יוסף בשקדם הקנין וכתב
שמיני בקנין לכסוף דע"כ כהכי מיירי שמיני דקאמר הלכ'
ור"ל דה"ל למימר דע"כ רב יוסף בשלא בקנין בתחילה
קאמר דלכסוף לא הוה פליג עליה רב כאשר
וכ"ת מכתי תקפי רבינא דלא פליגי ורב יוסף מי יימי
בקנין בתחילה וכ"ת נאמר בסוף ול"ל דבקנין בתחילה פ"
נעשה ליכא דודאי מדין ודכרים קמו מידו וכי מכשיל
לן היינו קנין לכסוף ועל זה קאמר רב יוסף דלא מהני
ורב נחמן קאמר דמנופף על קרקע קמו מידו ומכשיל
הלכתא הכי **ויש** לדקדק מה דין זה מוכרח מן
הפוסקים זל דלכאורה משמע דרשיים זל ס
שהביא הלבוש זל דלא מיכרחת היא שהביא דפ' הכות'
דחזינן דמהכי קנין גבי דין ודכרים וה"ה לגבי דירה
אמנם נראה כי הנה כפי הנראה דפ' הכות' כאמת
ג' פירושים הפי הראשון הוא פירוש לשי זל
דפירש דמירי בכריית ראמירי אתם כפ' הכותב דהאומר
דין ודכרים אין לי בשדה זו וכו' דהיינו כריתת מידי
בכותף שהשדה היתה של שני שותפין ואמר השתא לחכרו
דין ודכרים וכו' ואמרינן דלא אמר כלום ולא נקנה הכותף
מחלקו שיש לו בשלות שדה מכני שלשון נרוע הוא זה ועל
דין הכותף שני שנתן דמי קמו מידו מנופף של קרקע קמו מידו
והפירוש השני הוא פירוש רי בעל התום' שהקש'
על פירוש זה דמכר לה לעניין שהפ'
בשדה דכיון דלשון דין ודכרים משמע לשון הפקר לכ"ע
מפקר ליה וכי קמו מידו מאי הוי דלמי הקנה אותה ולפי
כתבו דמיירי כשאמרו בשעה דאמר לה דין ודכרים וכו'
דכיון שהיא בשעה ידה כידו ולא מהני הך ליפנה ונעני
קמו מידו מי מהני ומפ' דמנופף של קרקע קמו מידו ומע"ג
דהשתא נמי קיימ כיון דליפנה דדין ודכרים לא מסתם שלא
הפקר לם כן כי קמו מיד הנעל מאי הוי כגר תירץ הרב
מוהריכ"ל זל דגבי אשה שאם קנתה לה הנדה וכיון שהבעל נ
נסתלק נשארו הנכסים בחזקת האשה :

וקשיא לי טוב אחד דאין יכולי התום' לפרש
דין הכותף כפירוש רש"י זל והלא
כפ' חזקת הבתים דף מ"ג מפרשין דכותפין מעידין זה
על

על זה יפריך כגמ' למאי דהלכ נוגעין בעדותם סס ומצני
בדיני דין ודברים מין לי בסדה זו ופריך וכי למה ליס
סכי מאי הוי והלכ תניס המומרין וכו' מין לי בסדה זו
לא מהר כלום ומסכי הכא כמאי עסקינן בסקנו מידו ע"כ
הרי דמהכי קנין בסותף בדין ודברים : ומין למ"ד כבי
מוקי לה בסקנו מידו למו בלומר דין ודברים למ"ד ס"כ
ל מ שא עיר למאי דלמר ליה כלסון טוב כתתי לחברי
חלק הסדה מעכ"ו : ויש לתרץ דהתם מ"מ כיון דוה
גם תלק מן הסדה מע"ג דהוי הפקר ולא קנה חברו מ"מ
יב ל להעיד שהרי מין לו חלק בסדה : מ"ש מנחתי ב
ביהנת מסירי בכר' חוקת שכתב כרף קנ"ו דלפירוש רש"י
ולשכם מסני בסקנו מידו אפי' אם כת' לו כזה הלסון דין
ודברים וכו' אבל לפירוש ר"ח והריף ורי"ב כר שמשון ולשכם
לא מהני כזה הלסון עד שקנו מידו כפירוש מנוסף על ק
קרקע עכ"ל ואפשר דהיינו כמי שכתב רי' דמשמע דס"ל
דבי מסני כגמ' הכא כמאי עסקינן בסקנו מידו הדר כיס
מתירוצא דדין ודברים והרי"ב אל כחירוצי כתר כתב
הכא כמאי עסקינן בסקנו מידו ודין הוא דבעי לסמויי
דהכא כמאי עסקינן כמתנה נמורה אלא דבעי למסמעינן
דאפי' בלסון גמור הוה מועיל אם קנו מידו דמנוסף על
קרקע קנו מידו כיון דגלי מרעתיה דנוסף בעי להקנויי
ליה ע"כ ונה נמ"כ אפי' רבי דמייתי בלסון גרוע : והשתא
לא תקשי לרבי אל מיך כרייתי לרב יוסף מסן דרב יוסף
מוקי לה דמסום הכי מעידין זה לזה דלמר ליס כמתנה
גמורה ולמכיי ס"ם דמייתי כעומד ולא כעורר

הפי' הסלוסי הוא פירוש הריף אל אפירש דמייתי
ככותב לה ועודם מנוסף אהדין נותן אסס
לא קנו מידו לא מהני ליפל דדין ודברים אין לי בכסיך
אלא לענין אם מברח ונתנה קיי מכל מ"מ מוכל פירות ב
בחיים ונעי אם הקנין מהני ונפתלק נ"כ מן הכירו ומפ'
דמנוסף אל קרקע קנו מידו ונכל מלי קלי נפשי והלסם
אל כתב פירוש רבי אל וקושית התום' עלין ותירן תילכך
מנוסף קאי דירה כידו ויש לקיים פר"י דכיון שאם לחברי
קהום שותף בו ותקנה לו מוכח שהוא מקנה לו אסר ע"כ
ואפ"ה כתב פירוש הריף אל והקשה עלין ואל וקשה כיון
דטעמא דמתירין דלא נפתלק הוא משום דיד בעל סטר
על התחתונה אי משום דקרו הלסון דבכסיך משמע אלא
לאחר מית לכך אפי' אפי' מכני קנין לכתר שאינו כמשמע
הלסון וכי כל מקו שאנו אומרי יד בעל סטר על התחתו
אנן אם קנו מידו תהיה ידו על העליונה ופירוש רבי ע
עיקר עכ"ל ודעת הרמכם אל בהריף וכתב הכא המגיד
מכן דעת רב האי גאון אל ולפי דברי הכא המגיד אל כל
דלהרמכם אל מהני קנין כמרוקה כין בנסוסה כין כ
בסותף ומרבה לסד דין הנסוסה מכל מכן דסותף וכן
גר מדברי התום' דמ"ג דנבי סותף לא מהני קנין נבי
נסום' מהני ואם כן קשה דלפי פירוש רש"י אל דמהני בסות'
כ"ם בנסוסה : ועל כן תמהני מדברי הטור כמ"ש מי
ז"ל שכתב דלדעת הרמב"ם לא מקני קנין בנסוסה והא כ
כיון דהכתים לפ דום רש"י בנסוסה ומ"ע והשת לכאורה
משמע דכיון דלהריף וה"ר מכם מהני קנין נבי מרום דלישב
משמע בהכך ע"כ מוכח הקנין מועיל הפ"ה לחה שאינו ב
בחשעו' הנשאן המחרין דמנוסף אל קרקע קנו מידו מ"ש

הום הדין נבי יהוד פלוני וכו' למחרין דאם קנו מידו מנוסף
אל קרקע קנו מידו אל שאין זה הכרח שהרי רבינו אלפי
גאון מזיל כשיטת הריף והרמכם אל ולפיכך הכי ס"ל דלא
מהני קנינבי דיל ס"ל אין מכאן הכר הכרע"ד שכתבתי יונה

כימן לד

שאלה שמעון ולוי לחים היו חייבים ליהודה
סך סכים ותסעים אלפים לבנים לזמן
ידוע ומטר ידם ולא יכלו להשלים חקס ולפרוע מוכס
והוכדר שאותם המעות הוי מיעקר תוסב עיר מחרת ו
ומת וכל נאוכן כן יעקר לגבות החוב הלז מעם החים
וכראות נאוכן כי מטס יד החים עשה שטר אחר על
שמו על אלפים הלז ושהיה מרויח להם הזמן וכומנים מ
מחולפים יפרעו לו חוכס מכל כך קונה והשטר הושלם
ביד שלים כתנאי שיכיח לו יעלה נאוכן הלז שטר הרשע
מאת לחיו ואח"כ הלך נאוכן אל מנו וער היום לא כא
ולא שלח הרשאה ואין דוכס ואין מכקש הקונה הלז ויהי
היום וכא נאוכן לגבות החוב הנ"ל מאת החים ושאל ה
השטר מעם השלים שהושלם בידו ולא רצה ליתנו לו
בטומנו כי הושלם בידו על מנת שיכיח הרשאה מעם ה
לחיו ואו יסכור לו השטר וכראות נאוכן שלא רצה השלים
לתת לו השטר שנעשה על שמו חזר אל יהודה וכל ממנו
השטר הלשון שנעשה על יהודה וכא להתדיין עם החים
הנ"ז כי ככר יוצרר שלותו החוב היה מאת יעקב אלי
נאוכן והחים מסיבים כי הס נתפשרו עמו לפרעו ככל
כך קונה וכומנים מרוחים ואם עברו כל הזמנים אלו
דאפשיר לנפשיה אלא בא לגבות חובו ומ"כ יביא הרשאה
מאת לחיו ואו יפרעו לו כפי שכתוב בשטר הפשרה והשיב
השטר הרשאון כגד נתבטל ואין לנאוכן לגבות מהם
עם השטר הלשון אלא עם החדין שהוא על שמו של
נאוכן שהחים הנ"ז חייבים לפרוע לו בכל החוב לזמנים
מחולפים ובכל כך קונה ומ"כ יביא הרשאה מאת לחיו ו
ויטול השטר מיד השלים וינהג עם השטר ההוא כפי ס
הכתוב בו יונו הדין עם מי :

תשובה בכר ידעתי את אשר נעשה על ענין
זה כי נאוכן הקריב את מבכטו
לפכי כ"ר הגדול שבעירנו יעמ ונם הגידו לי שאלתם ס
ספיר נוזתם שמ"מ יגבה נאוכן מן החים המל' המגיע
לו מאותו ממון שבתוב בשטר הרשאון והס אמת ודבריה
אמת ואל כתתי להוסיף על דבריהם אלא לחקור אם אותו
חלק שיגבה נאוכן מן החים יהיה מכל כך מעות בעין
וכולי כגת אחת או אם נאמר שיהיה בזמנים מחולפים ו
וככל כך קונה כשטר שכתב ונתתם בשטר הזמני
שהוא השטר הראשון אשר בו נתחייבו החים לנאוכן לפרוע
לו בכל החוב **ואומר** כי בגה היה בידו שטר אחר
נאוכן זכאי נדיון לגבות מן החים לפחות
כל חלקו בכת אחת או בזמנים מחולפים ו
בשטר החדין מכתב טעמים **הטעם** הא דנאוכן
על כל החוב כתפס ועל זה עשה שטר אחר
להרוחת הזמנים ומביון שאין החדילה אחילה נגד חלק
אחר החים כיון שגם היה מוכשה אם על זה אם כן גם
בחלקו

מחלקו של לוקח לא זכו דכטלה מקנתם בטלה כולה

הטעם כיון שהפחים בחי' על לוקח מכח המט'
פחתון ליכא למימר כיון דהאי מטרא לא
מהני נגד חלק המוכר לחי לוקח ס"כ הוה ליה חסר
בעלמא ואין כאן מטר דאין יועיל המטר למחצה ס"כ
אין כאן מטר מחילה להרווחת הזמנים

הטעם דאליבי כי לוקח ימכר אני לא נתפשטתי
בתרגימי לדעתא מיתני לי הכל ולדעתא דהכי
נתרגימי לא אלא אלים המעות לדעתא דהכי
נתרגימי **הטעם** הד'יבול לומר לו הוכח
מקום הייתי כל בתוך הזמן המוגבל
הין יבולים הפחים לומר ככך נתפשטת ומחלת והרווחת
לו הזמן והזמנים מחולפים והכא אלא מתקיים המחילה
כגד חלק מאד הפחים על אלקך מיהא המחילה קיימת
מ"מ כיון שעברו כל הזמנים המוגבלים ויותר מהם אם
כן יאמר לוקוח תן לי הכל בכת לחת שהרי לא כאחר עיד
זמן מאותם הזמנים המוגבלים היעלה על הדעת שהיה
שהתנה עם חבכו לפרעו ערב פסח אם לא בא המלוה
ערב פסח לגבות את חובו כאחר מיתתו ער ערב פסח
אחר זה לא יעלה על הדעת שכשכיל אלא כא כזמנו ל
לתבוע חובו ועשה לו כלוה טובה שכשכיל זה יפסיד
מכל הני טעמי מפשע סיגבה לוקוח חלקו מיהא בכת
לחת וכמעות כעין.

אבנם נראה שאין להוציא מיד הפחים בכל אלו
הטעמים לפי שאין לומר דכיון דהפרוזבול
והמחילה היתה על כל החוב כיון שבתבטלה בחלק ס
הנוגע על הפחים נתבטל ג"כ בחלקו של לוקוח דמ"מ
בחלקו של לוקוח קיימת הא למה זה דומה לרלוקוח שאתן
לשמעון כמתנה ביתו וכית לוי הא למה נאמר כיון דאין ה
המתנה קיימת כמה שנתן לו כית לוי לא יזכה ג"כ בבית
כלוקוח זה ודאי לא יעלה על הדעת אלא מ"מ יזכה בבית
לוקוח ופל כן בפחד מן השותפין שמחל חלקו וחלק ח
חברו דיש לו קצת זכיה בכל הממון דודאי לא יעלה על
הדעת שבאמר כיון דחלק חברו מיהו מחל גם חלקו מיהו
מחול מדרב חיפך היה מקו' שיעל על הדעת דכיון דזכה
בחלקו יזכה ג"כ בחלק שותפו עד שהעניך הלשבח זל ה
בתוס' שף פ' לומר דאחר שלוח מעשים דאפי' מחל לו
אחר מהם את הכל אין חלק חברו מחול ע"כ אמנם
שבאמר כיון שאין המחילה קיימת אלא חברו לא יתקיים
גם על חלקו הא ודאי לא אמרי' דיש להכיח ה
מחלי דשמרי' ס"מ שמת דף קיים דהשתא
קני את וחמור או את ושובר רב כאין אמר מכח מחנה ו
וכל"שכם זל לא אכר הפחים חלקו כשכיל החמור

ואע"ג דרב המנוח כלינ את ו"ת לא קי כלו' וכל"שכם
דכיון דבקנין אחר שיתף את שכיחם לא
נגמ' כדעתו להקנות לזה בלא זה כלום וכיון דחמור
לא קנה אינו אלא לא קי עכ"ל אין לא קל כרב המנוח שלא
כר' אאין דהלכתא כוותיה כדאיתי וכן כתבו שם ר"שכם
דאתי ס"ו וכן כתב הטור סי' רי"ו ומוהרי"קש זל לא הכיח שם
שום חולק **ואין** למלוך כין קונה למקו' את אחר
בשלמא התם הגרעיות כא אחר הקו'

לפי שהפחים הקנה לשני הבדים לפים ולעיבר וכשם פוקח
אמרינן דמע"ג דעובר לא קנה הפחים קנה כיון דהגיעת
כא מחמת הקונה אחר דהיינו החמור לו העובר אמנם
כ"ד הפחים שם קונים מלוקו ואחיו וכיון שלא קנו בחל'
אחר הפחים לא יוכל"ב כחלקו של לוקוח כיון דהגיעו
כא מחמת המקנה **הא** ודאי ליכא למימר דהדי
שמוו שם קונה למקנה דהרי הקשו שם לרב
המנוח מהא דתנן אחד שקדש נשים הרבה בכלכלם של
תלתים והיו בהם לפיות וכבריות הפחות לינן מקושות
והגוברית מקודשות והקשו אמאי גברית מקודשות לית
ליחוש דלמא ועד כאן לעם אלא לרבי
נחמן מיהא מ"מ דגוברית מקודשת מע"ג דהפחים המפק'
הוא קונה כ' דברים לחיות וכברות ועכ"ל גם אם לא קנה
הפחיות קנה הגברית גם כ"ד גם אם לא קנו חלק אחר
הפחים קנו חלקו של לוקוח **גם** אין לחלק כין
מתנה לכ' דברים דהיינו את וחמו' לו קונה כ'
דברים דהיינו לחיות וכברות להיכא שהקנה כ' דברים
דהיינו חלקו וחלק אחיו דכמדכי שם דף לגט מי' תל"ם
הובא מעשה כאחר שהקנה לשנים בקנין אחד מטלטלי
ומשות וחלקו חכמי הדור יש אומרים דדמי לאת וחמו'
וכי היכי דלא קני המעות דאין מטבע נקנה כחיפין גם
המטלטלין לא קנה ויש אומרים קנה ככל כמיגו דחל על
המטלטלין חל על המעות וכתב דכגון שאחה מע"ג ד
דמעות לא קנה מטלטלין קנה וליכא למימר דדמי לאת
וחמו' דחמו' לאו בר קנין הוא אבל מטבע נקנה כמשיכ' עכ"ל
וכ"ד כמי מע"ג דלא קנו חלק אחר הפחים יקנו חלקו של
לוקוח דאחר מעשה דלאו דוקא מקנה לכ' דברים שם הוא
הדין אם הקנה ב' דברים לאחד קנה ואחר לא קנה:

ואיבא למידק בדברי הטרחבי דאחר לפשר שקל ל
מחלוקת בזה בדברי הגהות מרדכי ל
לכאורה נראה דלעיני בשלי דלעיל ממונא אתם כפ
מי שיש דוב המנוח אחר לא קנה כלום ובב שמת אחר
קנה הכל ובב בחזן אחר קנה מחנה והיינו כמי פלוגתא
דשיבלינן בבני בכלותו הדוב

ואין ליכא למידק בשמע דגם בבינו שמחה מודה
דלי לאו דלא קנה כמי שאתו נדון לאת וחמור היינו
לומרים דלא קנה ואחאי והא קל כרב נחמן דאמר קנה
מחנה מיהו מכשר לומר דם ל להגהו בבני דשלבתא ברב
המנוח דקני את וחמור לא קנה כלום מדכרך כפ' הפחים
מקדש דף כ"ל כפשיטות לי ליתא דאמר כולכם קני את
וחמור הוא וקני את וחמור לא קנה ולא ס"ל אמי דכתבו
התם דכריך למ"ד בבי מע"ג דלא ק"ל הכי: אבל לדבני
דס"ל דקנה הכל קשה דאמי שעמיהו ומכשר דטעמא
הוא משום הלי דכתב דבינו שמחה זל דדוק"גבי ממור ד
דלאו בר קנין הוא אלא אפילו אבל במקנה מעות ומטלטלין
בקנין קודר כיון דמעות בר קנין גינהו קנה הכל:

ואת והא ל"ל לא דמי להכיא דבבי שמחה דהתם
מע"ג דמעו' אינן בקנין בחלפין מ"מ בר קנין
כינהו וכמ"ם דבינו שמחה מתנם בב"ר לוקוח אין כידו
למשול חלק אחר הפחי לם הרשותו אחיו אין לוקוחי כין
לשות: זל דמ"ם דבינו שמחה היינו למאן דס"ל בקני את
וחמור לא קנה אבל אין קל אמי קנה מע"ג דהיכא

מטן דפליג אמרי קים לי כהנך כדי שלא להוציא: ועוד
דלא דמי כ"ר לחת ושמור דשמור לאו כר קניה כלל אבל
דב' שלום שלא כר קניה הוא שם היה מרשהו ומפיי לשון ס
הרשהו כר קניה קרינן ביה:

ואת ומשי שנה ממה שכתב הרן ז"ל בפ' המביא
קניין דף תקנ"ג דמי שמכר לחבירו עניין
של ארעים ומשך העניין שלא קנה מפני העניין דכיון שלא
קנה הזרעים דשם קרקע ומינה נקנה כמשיכה אבי כמי
לא קנה העניין וזל שם ופשט דכתב ג' מפני עניין לא קנה
דכיון דבבת לחת מכר לן עניין וזרעים ולא קנה הזרעים
לפי קנית העניין לא נגמרה וכו' ועש"ך וכ"כ גם כנ"ל
נימא הכי דכיון דלא קנו בחלק שלא החתים לא יקנו ס
בחלקו של חבירו כיון דבבת לחת תקנו שותפות

אשיב ומשמע דגם ההוא גרון דוביבו שמחה הקנה
מטלטלים ומעות בבת לחת ומחזירין דמעיינ
דלא קנה מעות קנה מטלטלים ועור דהוי התום חלוקי
עלין שם בפ"ב דגיטין דף כ"ג ועוד ועור דלא דמי כ"ד
להיש דהרן וכדבעינן למימר לקמן:

ראע"ב דהרשבא והרן בפ' החיש מקדש גם הרב ס
המגיד ז"ל בפ"ט מהלכו פ"ושות בתבו דפ"ב
דערב הדברים כלשונו כגון דשמר נכסי לבולבם שמרי
דכיון שזה למקנה זה לא קנה והייט כמי שעשה דמי ס
מקדש נשים דבות בפעת ושמר כולבם מקודשת לי וכיו
בהם שתי פעיות מיקדש פעת מבל שות' הבם ס מקודשת
שפני שעיבב כולם בשילה פעת וס"ב בנ"ד תלמ"ד הבי
דכיון דרחובן עיבב חלקו עם שלש שם מחיו בס"ם החוב
כולי מיבב למימ' מרשם לא קנה הא נמי לא קנה ים לנמ'
דבל זה לדעת בעל הלבות נדולות והלמבם מבל מחריס
מולקים עליהם וכמ"ם הרב המגיד ושהלמבן ס"ל בדעת
המחריס וכן דעת התום והרא"ש בשטר בדברי הרשם ו

ושלן שם **גם** הרשם ס"ל הבי לפי דעת הסור
זל גם הרשבא הניח הדבר בנ"ע בשם הרב ס
המגיד והרן"ב בתב שמין לפקל בדבר שלא בבריות מיה'

מקדשות **ומהרי"** ן"ב זל בת' בח"ם סי' ס"ד
זל בשלמ' שם היו מוברים לרחובן ס
הנוף לבדו בשר ידוע והפירות לברם בשר ידוע היתה
מבירת הפירות קיימת מפני שמבירת הנוף היתה בטלה
מבל ביון שמבירת נוף הקרקע והפירות מעורבים פסיטע
דביון דמבירת הנוף היא בטלה גם מבירת הפירו' היא בטלה
דמלוקם ס ומהיבא נרע בשה היה הוא נוף הקרקע ובשה
היו שיין הפירות עב"ל וביולא בזה בתב מוהרשדם סי'
רנח שש הבי למדנו מרבינו דרוקח משום דמהיבא נרע
בשה שיין הפירות וכו' הוא דאמרי דביון שזה נתבטל זה
נ"ב נתבטל שמבם בפ"ד ירוע הוא בשה הוא חלק של בל
אחד ואחד מן החתין ולבא למימר ושמן בפקל וה"ב גם
שם שין הבסדם והתחילה מחילה נגד חלק החתים מ"מ
יתקיים נגד חלקו של רחובן

בבל זה למדנו דשן רחובן יבול לבטל שטר ה
החתיל מטעם שבתין שלא זבו החתין בחלי
שטר החתין לא יזבו נם בחלקו גם שינו יבול לומר הדעת'
דבל השוב מחנקי ונתרצה בתי להחזיר להם הזמן בי היבי
דנבי המקדש נשים בעות ושמר בולבם מקודשת לו בשוב'

מן המקנה מטלטלין ומעות בית אחת דבבינו שמחה ס
מבירת פירות וגוף הקרקע דבתב מהרי"ן לב זל דשם
יבול לומר מדעתא דבולה נחתינן שלא שמדי' דלמו הא
בהא תלים שלא שמרינן מע"ג דזה לא קנה זה קנה

ולא דמי לעניין ודעתיש דבתב הרן ז"ל דהתם טעמא
הוא משום דהוי בשומר בור בשלמי דבבין דהוה
מצי למימ' קסבר בשלא דהוא פבום קטן ונקט פבום יגדול
דבוד בשלמים ודלמי דקפידא הוי שלא נתרצה בה למבור
הבל ביחד ולפיבך עדיין לא שמר הקנין וכן נבי עניין ו
ודלמי שלא מבר העניין בשלא הודעי' ס בטעך לפוני הזרעי'
מתוך העניין ופשבר טיפסדו ומדעתא דהבי ודלמי שלא
מבר ולהבי מדמים להו הרן ז"ל למוכר בור בשלמי והתום'

שם ס"ל דפפילו הבי לא דמי לבור בשלמים

ערוך נדחה דודאי ס"ו יבול למר מני לא נתרציתי
שלא מדעת' דבל הממון דהדי החתים שומרי
לו הבא הרשתם וקם הבל בחטר בתו בשטר הקרון ולפי
דברי השלים על מנת בן נתחייבו החתים לפרוע הבל
לרחובן על מנת שיבים רחובן שטר הרשתה מעמד הא מין
ורגלים לדבר שלא הביא רחובן הרשתה מקורם שטר וה
שהחזין דס"ב היה לשם לבתוב בת ך שטר זה בי בש
רחובן לנבות מוכות מהבי מבח הרשתת שלר החין

ועוד שלו היה מביא הרשתה מחת החין לא היה
מביא השטר בית החבם בשהל שמואל בדין
שלא היה לו להוציאו בית השלים עם שטר ס
הקרון שם שלא היה מן הדין שיביאו החבם בדי שתש
ידו מבינן שבא בא בהרשתה קודם **ואפילו** נאמין
לדברי רחובן שומר שבבי הרשתה
שבתב שטר הקרון שבפני זה בא לנבות בל החוב ושלא
מלקו בלבר מפטר הביא הרשתה בוללת לנבות מוכות
מבינן ושלא הביא נפרטות גם החוב המוכתב בשם החבם
בהל שמואל נרו ולפיבך חשם החבם הנ' להוציא השטר
מתחת ידו גם החתים לא בתבו בפוחת הרשתה בלבל

ואיך היה הדי שלים שומר שעל מות בן ס
הוטלם שיבים רחובן הרשתה מחת החין
ושח"ב יטול בל החוב וה"ב שיבו יבול לומר מדעתא דבל
החוב נתרציתי וביון שחין שתם מותבים לי שלא הלקו חין
בבן פשרה ושחילה שבבי החתים שומרים הבא הרשתה
וטול בל החוב **ואל** השטעם הב' דחיבא למימר
המי שטר החרון חשפה בשלמ' הוא
ביון שבתוב שנתנ"ל על בל החוב וזה לא היה בידו לפייב
ושומר דלפי דברי רחובן שהרשתה מחת החין היה ס
הו הרשתה בפרטות הו בוללת מע"ג דלא היתה בדעת
לחייב לחתים ס מדנו בה מ"מ שבבי לפ"ו נגד חלק שהר
שהיו בדי שלא נשמר דיך שטרא חשפה הוא ובשלמו ה
הרשתה נמי מפטר דלא חשיב חשפ' מבינן דהבשר שיבים
סרשתה שחר בך ולא חשיב מיחוי בשיקדם בבי הבי נוונא

מע"ג דבבתב ונחתם קודם שיבים הרשתה

ואפילו תימה דבשלק שטר החתים לח חשיב שטר
שלא חשפה בשלמים הוא מ"מ נגד חלקו של
שטר הוא דמבינו שטר שיועיל בזה ונא לזה

וראיה מדגמבי' בפ ק דגיטין דף מ' עבד שהביא
ניסו וכתוב בו עמיך וכבסי קמויי לך עמי.

קבה

נכסים לא קנה הרי שהשטר חשוב לגבי גוף העבד ולא
חשיב שטר לגבי נכסים ואפי' כת' בשטר כל נכסי קנויים
לך ממנין שהם לכאי ממ"מ אתוך שלא קנה נכסים לא קנה
עבד ורבא אמר נכסים לא קנה עגמן קנה

דפלגינן דיבוריה והלכתא כווותיה דרבא לגבי אביי ונם
שם תוכה לחלק שם חילוק מ"מ מכיון שטר לחנין דבר
ורבא ממאי דאמינן התם מ"מ שכתב כל נכסיו לעבדו
ועמד מוכר בנכסים ומיגו מוכר בעבד וכתב הלשכת זל
דאע"ג דיש טעם מכמן מ"מ מיבא למילף דיש שטר ש
שמתבטל לזה לא ומתבטל לזה זל בשדומיו מע"ג

דטעמא דמיגו מוכר בעבד היינו משום דיגא עליו שם כן
מורין מ"מ דיקין דפלגינן דיבוריה כיון דשטר
אחר זיבה כל נכסיו לעבדו ומוכר הוא בנכסים ומתבטל
כח השטר לגבי נכסים וקם הוא לגבי שחרורי של עבד
ע"ל וכגדון דידן נמי אע"ג דהאי שטר האחרון מתבטל
הוא נגד חלק שטר האחר מ"מ קיים הוא נגד חלקו של ראובן

ועוד מכי אומר דאפי' מכיי דקאמר התם דלא קנה
הכא ס"ל דקנה דכשלמא התם הכל נכסיו ה
המתן העבד והנכסים ומיגו אחד העבד מקבל המתנה
ולפיכך אין לומר דפלגינן ד בורא דנותן נכסיו
אמכם כל"ל אע"ג דמיגו שטר לגבי אחיו של ראובן מ"מ
שטר הוא שהרי יתק יכול דכריו ככל חלקו של ראובן

ועוד ראיה ממאי דאיפליגו רבוותא בשטר לחועל"
שנים והעדים קרובים לאחד ורחוקים לאחד
דאיכא מאן דאמר דמיגו דהשטר פסול לזה פסול לזה ו
ואיכא מ"ד דאע"ג דפסול לגבי קרוב כשר הוא לגבי רחוק
וכמו שכתב הטור מ"מ ק"ל וכתב מוהר"ר מיר מפרושא
ק"מ ד' השאלה הכ' אם יהיה נפסל אחר מפרטי השטר
התם בעבור זה נפסל כל השטר אומר מכי שהשט' יתקיים
בשאר הפרטים דע"כ לא נחלקו ר"מ וחכמים אלא בשטר
שיש בו ריבית ואף בזה פסקו התוס' כחכמים דלא
קנסינן וכו' ועוד ראיה מהר"מכ שכתב כפ' ד' מהלכות
עדות הכותב כל נכסיו לכ' בני אדם וכו' ואע"פ עד ואף
כשהוא כולל יחד משאר כתוב מ"מ שטר האיי חולק ומבזיר
חלק הרחוק וכ"כ אפי' היו דרך כלל אינו דומה לעדות ה
הפסול מחמת קורבה דהתם החסרון הוא בעדים ובעדות
אחת סיוע עדות שבטלה מקנתה בטלה כולה עכ"ל וכת'
מוהרי"ק זל דהר"מ ורבינו אפרים כשיטת רבינו האיי זל

ועוד אלו אומר דע"כ לא פליגי אלא בשטר מכר
או בשאר שטרות השטר הוא מתחייב ולא
עם דכוותו אמכם בשטר מחילה לא דמחילה אינה צריכה
קנין ומכי כתבה להם הזמן ואמר מחול לך וכתבתי
להבא מכם כזמנים מחולפים בשאר הענין ובתקיים ה
דבר ושטר האיי בעלמא הוא ואע"ג דאיפליגו רבוותא
במחילה שאחר הפסד אי בעיא קנין או לא מ"מ יכולים
לומר דהך מחילה לא חשיב מחילה פסדה מהרבה טעמי
כשארקדק בטעם הדבר אלא שאין אלו נראים לזה דהרי
הרבה מן הפוסקים ס"ל דאפי' כה"ג נמי לא בעי קנין שלא
קדם הפסד ורבינו יפעיה כתב דוקא בחתן לך אבל
במחול לך לא בעי קנין כמבואר בח"מ וכיון דלא בעי
קנין שטר רבא בעלמא הוא ומיגו שכתבה ראובן להדיוט
להם זמנים כזמנים מחולפין זכו הלחים בלא שטר

ויש להכי ראיה מדברי הרוכם שכתב כפ' קמ"כ
ותע"ח דגם מאן דפסיל שטרו העולים כעמ"ג
בשטרי מחילות שכיר דמיגו אלא שטר ראיה יעם ו
ומע"ג דכתבתו הדין הר"מכם והשטר השנו שט' מחיל' לשט'
מתנה לאו משום דפלגינן בשכר' הרוכם זל ולפי כל' מקומו
ואפי' נימא דדמי ממש לפלוגתא דרבינו האיי זל
יכולים הלחים לומר קים לי וזכו מיהא
בהדוחת הזמנים בחלקו של ראובן

ואל הטענה הרביעית דיכול ראובן לטעון ולומר
גם שמתפשרתי ונתרצתי ומחלתי לו והדוחתי
כאין הדי עבדו כל הזמנים המונבלים והמוקבעים ואי אתר
מהמה שם כן תן לי הכל בכת אחת כמעות בעין או ל
לפחות בכל כך קנה דאיך יעלה על הדעת שבשביל
שהטיב עמו ולא תבעו בזמנו יפסיד בגל שודאי שהוא כ
כפוי טובה כמה שטוען טענה כזו להפסיד

לזה מכיב ומורי שגם בזה הדין עם הלחים ואין
מהוייבים לפרוע לו בכת אחת הכל אלא דיכא
הוא שראובן יהיה נפרע מאת הלחים הגי נעוד שתי שני
כמו שנכתב בפיעתא דשמיא ונא בכת אחת

והטעם כי מתוך לשון השטר האחרון גל' כי הלח ס
הגי כשנתרצו ויפותו להכתיב השטר שהם
מחוייבים לתת ולפרוע לו אין חלתא כעו מיבא הס'
שיאריך ויזוח להם הזמן חמש שני

הב' שיהיה בזמנים מחולפים מעט מעט מירי שנה
נשנה **הג'** שיהיה הפיעון מכל כך קונה
כדי שבהתעסקו הקונה בהלחים הגי מתעסק
בה יקל מעליהם עול הפירעון ולפשר שיהיה כל אותו
הזמן מהקונה לשטר יתנו לראובן הכל מן הדיוט שירויחו
בלותו העסק **ויש** לומר כן מלשון השטר שכתוב
שם זל חלו פני נדיב יאריך וירחיב להם
הזמן וזמנים מחולפים יפרעו חובם לאט לאט בגל המלאכ'
ולא יפסיד הר' יוסף מעותיו ע"כ הרי דהדתי' בעו בפ'
המ' הדוחת הזמן הכ' שיהיו זמנים מחולפים

וכן כשתרגם הר' יוסף על שניהם נתרגם שהיו כתו'
ונתרגם הר' יוסף להרחיב להם הזמן בזמנים מ
מחולפים כנמסך וכתוב בשטר ע"כ
משמע מהיות ליבא דעל שתיהן נתרגם כן על הדוחת
הזמן כין על הזמנים מחולפי' **ואע"ג** דלא הזכיר
התנאי השלישי דהיינו שיהיו בכל כך
קונה נראה שלזה כיון כמ"ם לאט לגבי המלאכה דהיינו
מלאכ' הקונ' שלא שיפרענו מעט מעט לגי' המלאכ' כאופן
שלא יפסיד ה"ר יוסף מעותיו ויהיה הפרעון כמה שיהיה
וגם הר' יוסף נתרגם שיהיה מכל קונה שהיו כתו' בזמנך
וכתוב בשטר זה ובשטר נתפרש הטב מופן הפרעון איך
יהיה דהיינו שיהיה מכל כך קונה לראית הנכרים

ומכיון שהר' יוסף נתרגם בשלם שלא הנוח הזמן
ושיהיה בזמנים מחולפים ושיהיה מכל כך
קונה מילתא דפשיטא היא דלא היה יכול הר' יוסף לומר
מחתין לך כל הזמנים וכסו' תחן לי הכל דודאי פיס
קפידא רבה כמה שיפרע הפרס הכל בבת אחת ולפיכך
לסוף ומן לפרעית החוב מעט **ויש** לזה ראיה
ממאי דאמר רבא גבי' הסוכר

דף על הפי מקן דמוכיח מסה אחי לסכריה וברעים
אחד אחד פרעון הני שלא רצית ליה תרעומ"גביה דמס"ליה
מפסדת ניהו מיכלי ע"כל הני דפריעת מעט מעט קרי לה
פסיד ומיג"ד לגבי לוה קרי כי נסכב וכריס פ' סום היתומי
ממרינן ומיכא דניחא ליה כסה דמקלט על יד על יד
פירום פירתא פורתא הני למדנן דפרעון מעט מעט ניח"
ליה טפי לנוקח מן לנוה וכם' קמח דעל דף ר' ממרינן
לסרם שנוסף בפני בני סרם מחד מוהכו ומחד מונפו פ
מסכו נפרע ממני מעט כן מכל זה נרסה דודאי דסם הל
עסף היה כא בתוך הזמן ואומר ממתין לך עד כ"ף כל
הזמנים ואח תתקלי הכל בבת אחת ורסה שמין הדין עמו
לפי שיאמר לו ניחא לי על יד על יד וכפרעון מעט מעט
דמעתה נמי דמע"ג דעברו זמני ועדיין לא נתפר'
ומכאן אם הלוו נפרם עיכוב הפרעון עליו
יכול לתובעו הכל בבת אחת ואיהו דמפקיד שנפסיד
אלא כא כזמן הקבוע לו לקחת לו את הסך הקבוע לתת
לו מיכל כך קונה מידי סנה כפנה ואם לא היה יכול
לבא מידי סנה כפנה למה לא הרגיש לכ"ד שנקהלו אז
למכמי תעיר ס' הרגישו מאת הלחים הסך הזה מידי סנה
נפנה ואם ישתדלו לסלוח לו את הרעות לו כי תהלות לא
את ים בתוך העיר אלמי מעשה ישתדלו כעניינים אלו
ובפרט כ"ד שנקהלו ויעדיא וקרוביו ולמה לא נשתדל
לגבות חובו מעט מעט אלא הניח דרכך כשמון שמין לו
תובעים ואין דורש ואין מבקש זה כמה ימים ושנים
איה לסמין לומר שימר שמא מצא בתוך שטרי חובו'
שכיהם שקבלו קנין ממון לחשבון אותו השטר ומי יודע
בא' שטר זה גרם ללחים הזה שהשתרע עלו על נתריהם
עול האנים כאלו אינם חייבים ממון זה סוף דבר כיון
שיאמרו גרם העיכוב שלא נתפרע עד עתה לע"ג דמין
כל אלו טענות נגד שטר שקיים שיש כיד נאמן מ"מ חוב
שדין לתחילת הפקדה ולא יפרעו לו שלא כומנים מחולפין
וכאל כך קונה כשם שיש התנאי כניהם ואם יביא הרשם'
מאת אחד ישאל אחד מכל מקום' וכומני מחולפים והשך
הלחמן יטול ברשותה מכיון שעבר הזמן הרשותה לפי
שיטעון נאמן ויאמר אני מחלתי זמן הרשותה ולא זמן
שכך הלחמן וזה נראה לי פשוט

אמנם אם לא יביא הרשאה שלא כח ליטול חלקו
ואומר כי אחין לא נתרצו כאותה הפקדון
והמחילה שטר עשה שלא נראה לע"ד שגם חלקו לא יטול
שלא כומנים מחולפים ולא בבת אחת ויהיה נפרע כמשך
שתי שנים ואינו יכול לומר תנו לי הכל בבת אחת כיון
שהוא גרם העיכוב הים לזה דמות ואיה מהימנותא מ
שכתבו תנאי והלן כפ' שנוסף את הלחה וכביא הדין
שטור אל כפ' קלר על דין הנוסף את הלחה וקבל עליו
לזון את אשתו חמש שנים שחייב לזונה חמש שנים
וגריך לזונה חמש שנים שרשותה שאחר הנשואין כין אם
מיזונית כיוקר או כזול לא זכה כהם ואולי המזונות אם
הוא עיכב מלזונה כרי לפרוע לה נדמים כיוקר אל עכשו
ואם היא עכשיו אין נותנין לה אלא כדמי הזול ע"כל
הני למדנו מכל הגורם עיכוב הפרעון ידו על התחתונה'
דעלה נדעתי לדקדק מלשון הטור דכיון דהוא
גרם העיכוב אין הלחים חייבים לפרוע

אלא אם אינו מעט מעט וכבל כל קונה לפי שעה
לדקדק כלשון הטור מאי שנא דנקט כריס מילתיה נמי
אם עיכב הוא לשון פירעון שכתב נריך לפרוע לו כדמי
וכו' וכשך מילתיה כתב אם היא עכשיו אין נותנין לה
אלא כדמי הזול פתח כלשון פירעון וסיים כלשון נתינה
ועל כן היה נר"ל לומר דהיכא דהוא עיכב כשעברו
שמנים נריך לפרוע לה הכל בבת אחת וכבל כך דמים
ומעות נעין לפי שעשה עליו כמלוה ולזה כתב נריך
לפרוע לה כדמים וכו' ממנו אם היא עיכב אינו מחוייב
לתת לה הכל בבת אחת כאילו בוצע לה דמי השנים
שעברו אלא חוב הדין בתחילת זמן החיוב ויתן לה משם
ואילך חמש שנים מזונות ולזה כתב הטור אין מוכיחין
אלא כדמי הזול דמשמע דאל"כ היה ליה למימר אינו פ
פורע לה אלא דמי הזול ומדקאמר לשון נתינה ולא לשון
פירעון ומשמע נמי כדמי הזול ולא אמר דמי הזול או דמי
בדמי הזול משמע דאין מחוייב לתת לה אלא מזונות
כשעת הזול ולא בבת אחת אלא הדין לתחילת זמן החיוב
ואע"ג דמשמע הפוסקים זל לא כתבו כן אלא לשון
פירושלמי ומדבריהם אין לדקדק כן מ"מ אין
לדקדק כהכך מדבריהם וילמר פתום מן המפורש
ואעפ"י שאין זה דקדוק נכון מ"מ מכתבת דבריו
מהחיים נתפשטו עם הל' יוסף פירעו
נומנים מחולפים וכבל כך קונה והל' יוסף לא כא לקבל
שוכו אלא חייבים הלחים הני לא הוא ולא אלאו אם
לא אלא לכ"ד יקבלו את החוב מיד הלחים הני נדמי אלא
אין חייבים להוליכו לחדין למדי

ונ"ל מזו כתב הרשב"ז זל נתשובה על מי
שנשבע לזמן ידוע וכשהגיע אותו הזמן
הלך לו לאותו שהיה לו לקבל הממון הרי זה פטור לגמרי
עד שיבא מלוה ויטול את שלו וליתן לותו גיד מקום ו
וכיון אינו נרך לבל להוליך לחרין אינו חייב אלא אלא
כן אלא נגזל ונשבע לו ולעשות ג"ד ומבור כידם ג"כ
אינו נרך וכו' ועם כל' הרשב"ז נם הרשם זל כתב כתב
כלל ח' שאם נשבע לפרוע לזמן ידוע אם לא תבעו אותו
לא עבר על שבועתו דהשתא על דעת שיתבענו נשבע
למדת מזה שאין הלחים חייבים למבור הממון כיד ב"ד
לחשבון הל' יוסף כו' וכיון שכן אינו דמפקיד שנפסיד
אלא השתדל לקחת הקונה נומנים הקבועים והלחים
לא נתחייבו לתת לו אלא נומנים מחולפים ובבל כך
קונה ולא הכל בבת אחת ובבל כמעות נעין ולכן אם
כיום הרשאה יבא מ"ד שטונה הפך הלחנין ואם אינו דשאל
על חלקו אינו יכול לומר להם תנו לי הכל בב' אחת ובבל
כך דמים שלא יכבעו לו נומנים מחולפים וקונה אלוקי ס
שיפרעו לו חלקו בבת אחת שהרי בזמן הפקד' והמחיל
היו מרבעה לחים נמנה הל' יוסף עכשיו ואלא אחת
נכעיה השנים ותשעים ומכין אלא לא נתנו אלוקה
המחילה מ"ב על חלקו כתפקר דוקא דהיכן הפך הני
ולאותו כך דאלו לקבלו בבל כך קונה נומנים מחולפים
דהיינו כא שנים מאי הפ' הוא שנים יומת אחד אחד
ויכול לומר להם אפי' את"ל שעל חלק המחילה קיימת
והוא"ל ולא בעאי הפקדתי מ"מ תנו לי חלק אחד מיבעאי
ממנו פהוא קחתי לפחונם חלקים מרגיש שעל מה מחיל

שאלה מי מין מן הדין שיהיה שמאלה כיון שלא ה
היה כידי למיזל בשעת שאלה שביון שהם לא ניתנו
כשאלה כל דעיקר ועוד חייבים אין קרוב לשום שלפה
לבניהם מכל כך קונה נמצא שפיבה שלא עתה שלא עשרה
שלפים לבנים וגדולי שמרין דעתיהו שהשתים מרוצים
לפרוע לו מכל כך קונה כשתי שנים יותר ממה שיפרעו
בינת כמעות בעין שמקנה שלפים לבנים ועוד ביון שעברו
זמן השנים מזמן הקבוע לפרעונות אין מכרע שנשתר
שבזו שעת שאלת הפקדון היה זמן קבוע שמה שנים ה
שעתה נ"ב ויש שהם שנים דשמרין דעתיהו בשהם היו
שתפים עם הל יעקב שם היו מרוצים שליהם הזמן כל
כך מלוך דחייבו שמר עשור עשר שני דודלי שנם שלא הין
שתנים לפרוע הכל נשת שחת שמר כל זה הזמן מ"ם הין
מתנים לפרוע בשלא שנים הכל שם היה מכיון הרשאה
ממילא דעת שלקו היו מרוצין נ"ב לפרעון כשלא שנים ה
ומעתה שם שפין לא נתנו כפשר שעשה הל יעקב יפרעו
להל יעקב לפחות שלשית שלקו דחייבו קרוב לשמונה אלפי
ושמנה אלפים לבנים מדודים משקלן יהודה שפא טפט
דחיים שנה עשר שלפים לבנים והשנה שנית שמנ' שלפי
קונה והשפר יעול כשנה שלפים ושמרן דעתה דיפרעו לו
בכל כך קונה כב' שנים ומכח שמיכה לה דשלוין כתר ה
שומדגא כבה"ג מדתק כפ"ק דמכות דף נ' מעידין שנו
בשם בל' שהוא שייב לשכרו שף זה על מנת ליתנו מכאן
ועד ל' יום והשם שומר מכאן ועד עשר שנים שומרים
כמה שרם נותן ויהין כידו שף אז הין נותנין מכאן ער
שלשים יום הין נותנין מכאן
וער עשר שנ' ע"כ וכ"ר נמי שומרי כמה היו מתפשרי
שם היה מרוצה להם כזמן כל כך שרך דודלי דהיו ה
מתפשרים לפרוע להל יעקב כעוד שלם שנים וקודם לבן

כוף דכך בהם שלקין דמין השחים הגי חייבים
לפרוע להל יעקב הגי כל שחוב על רגל ה
שמד שלא לזמנים מחולפין וככל כך קונה ושם יכיל
הרשאה יעול הכל ושם לא יהיה הרשאה יעול חלקו ונר'
ודלי שגם שהשתים עשו שטר שני שהם חייבים לרשכון
שתו השוב עם כל זה לא נתבטל השטר הרשאון חדש ד
דשכתי יכול לגבות מזמן הרשאון ולהכי כשעשו השטר
השני לא קרעו את הרשאון ועוד שגם יהודם הין ליתנו
כיד רשכון כלא הרשאת שמין ועוד כי שפשר שהשתים
לא היו מרוצים כשתת המחילה שמחל רשכון לשתים הגי
שיבה השוב לזמנים מחולפין וככל כך קונה ומכיון ה
שרשכון יכול לגבות עם השטר הרשאון הין שנו נריכים
לשתנות השלים רשי נעי קלתיה שו שם יחזירהו לשתים
הגי שמין שהוזקה שכבר פרעו השתים להל יעקב הגי
שלא שהשטר האחרון נתבטל מכיון שמחל יעקב לא נתנו
כשתת המחילה שיפרעו לזמנים מחולפין ושם שנו נריכי
לשתנות השלים היינו שלא יבה הל יעקב כל השוב כלי
הרשאה שכל חלקו יעול מכל מקום שלא שהשטר האחרון
הוא רשיה לגבות השתים שנשפרו לזמנים מחולפין וככל
כך קונה וממעתי כי ה"ר יעקב שוענין השטר השלים כיד
השלים כדי לגבות עם השטר השני לזמנים הגי כתוך ה
השטר ושקודם כתיבת שתו השטר שכיון הרשאה מעם
לחזיו ויש לשמר לום שמין שפיר שנו שיים ולשו כל כמיבים
שבשטר לפי דברי שין השתים חייבים לפרוע להל יעקב ה

הגי כל השוב כבת שתת כיון שנשפשרו עמו ולא שבעם
שרם עד עתה ושין לשל יד לפרוע הכל על רגל שתת
שלא שורת הדין הוא שנשפשרו בשם ה הגי עם הל יעקב ה
הגי לפני רבני עירנו נ"ע לזמנים מחולפין יפרעו חוכם
בפי הגר' לפני כ"ד הגדול נ"ע ולא יקוב הדין שת השב
הגר'לע"ד כתבתי הקטן בשנת ובינה שנת יגש

כימן לה

שאלה ראובן פתח חלונות שהיו מיך בהם בהיזק
ראיה לבתי שמעון ומחה שמעון ביד ראובן
שנתפשרו בניהם ועשה ראובן בת'לשמעון בתוך שידועה
שמעון יחוייב ראובן לעשות מחיצה של נסרים לחלונות ע
כדי שלא יהיה שמעון נזוק מחלונות ראובן וכתוב בשתו
שטר שעוד נתחייב ראובן שכל זמן שיתקלקל המחיצה
שנתחייב לתקנה תוך שמונה ימים נשכן שלא יהיה ה
שמעון נזוק כהיזק ראיה ומחיצה נעשה ואחר ימים ושכן
נפלה לו הפילוה שמעון עצמו חינו זוכר היך נתקלקלה
ועמדו החלונות כלא מחיצה כמו עבר שנים ועתה כשו
יבאי שמעון לתבוע מאת יוחני ראובן מכח הכתב ה
שיתום החלונות לא מיעטה מחיצה כמו שהיתה מקודם
ורבני ראובן טוענים שאחר שעברו על זה כשה שנים ו
ודאי שמכרו אותו זכות לשניהם ויוחני שמעון טוענים
שכשיכרו שם הכית עדיין היתה המחיצה במקומה ולא
הין נזוקים מהחלונות יורנו מורנו הדין עם מי

תשובה מכח הכת' שעפ"י שהיה עשוים כתיקון
ראי לנזקה דודלי הין שום זכות לשמעון
לפי שכיון שפ"י כשטר שלא יוכל לעיכוב ימים כלא מחיצ
שלא הוה מחוייב לתקן מחיצה תכף ומיד שם כן אחר ש
שכיחים כמו עשרה שנים שמרין נשם ונתפיים שפי' שם
יטעון שעתה מנע הכתב מ"מ כיון שכשה ושם המחיצה
שנפלה לו הפילוה היה לו לשמות בידו : שכל כל שים
לדקדק שם וכה שמעון בחלונות לפי שסוף שחלונות שם
היזק רשים יש לו חזקה גם ים שחלוק שמר שם נריך ש
טענה לו דיי בטענ' החזקתי ובשלו הכ' טענו כבר הות
מנהג ברור שדנין נפשיטות על מי שכתה חלון כפנות
הלשכה ופיעתו שמכיוני שכל שידע הנזק ולא מיחזקתו
חזקה ואין נריך טענה כלל **ורבה** לפי הלשכה
זל שסוכר כהיזק רשיה אין לו חזקה לשתם
שרבריו שם פתח לא יפתום שכן כיוצא שנראין נשמו ש
שמעפי שדעתו מוטה כדעת רבנו יעקב שנזקין שלו שם
נזקי הנוף יכול לומ' שכור היתי וכו' ומ"ם ריב חכמי ישרא
וגם רבותי הפכימו וכו' ולפיכך למעשה שני שומר כשם
שכר פתח חלונותיו לו סיך קונטרס וכו' אין מחייבין אותו
לפתום ושם נא לפתום אין מחייבין אותו לפתום וכו' הרי
שעם היו הלשכה שכת השוכרי נגד הלשכה ורבו והלשכה
מ"מ כתב שם כבר פתח לא יפתום ועל המחלוק שמחד
שם נריך טענה נ' שני הלשכה נפ' תע"ש כתב שלנתונ'
שמעין וכן דנו כל רבותי ע"ל שכל מה שנריך לעמוד
שם יתנהד בנפל' המחיצה שמליה שם מהניא החזקה לפ
שלכתורת יש לרון לפי שמנתן שכת הלשכה זל הכי נפ
ז'שהלכתא

ז' מהלכות מכרים שפיתח חלון לחצר חבירו ומחל לו בעל החצר או שהלה דעתו שהניחו לו סידע הבעל ולא ערער הרי החזיק בחלון וכו' ובפרק שני כתב הסותרין שחלקו ים לכל אחד לכוף את חבירו לכתוב הכיתל במחצע כדי שלא יפלו חבירו מסתתם כחלקו שהיו' רחיה שמיה היזק ואין לו חזקה בחצר שלא לפי עמדו כן כתב כאן מחילה כופין לעשות' מחילה בכל עת שירצה ע"כ וכתב הרב המגי' דעת רבינו הגדול וכן דעת רוב הגאונים הוא דאין לו חזקה משום דמחילה הם נותנין וזה לא זכה עדיין מום מעשה ולפיכך אין להם חזקה בעמידתן כך ולפי זה עמדו שם ג' שנים או יותר בלא שום מעשה כנגד פיתח חלון על חצר חבירו ים לו חזק לדעתו זו ע"כ לא הזכיר פיר' כתבו' רבינו הלחם זל על הדרך הזה ולפי כן כפי פירוש זה יש להסתפק שם נפלה המחיצה ובנה בעמדן חזק חלון שמעון אי מהניין שיש לו חזקה כשאר חזקין דחלון בין שהכוח כל מחמת מעשה החלון מעשה מה שאין כן בחצר השותפין שאין החזק כח כלל ע"י מעשה שלא מחילה או דילמא כיון שעתה אין החזק כח אלא על ידי החלון שלא על ידי נפילת המחיצה שנפלה מ"כ אין החזק כח אלא על ידי מעשה כלומר שהיה נראה שיש להסתפק כזה : ומצאנו להרי"ף שכתב כש"כ הרשב"א זל בסיום ק"ד ז' לכת' הרשב"א זל בפ' קמ"ד זל כתב הרשב"א כתבו' פתיחת החלונות בחזקת הכתים וכתבו ג' שנים ושעשה והשומר דשאה ו ושתק שני אין שומעין לו וכו' עד וכן הסכימו כל גדולי עולם וכו' והנה מתוך תשובה זו נר' מוכח כנגדן זה לא מיקרי מעשה נזק על מעשה מכני שעשה החלון בתחילה כיון דאז לא היה נזק ולא היה יכול למחות מגדולה מ חזקת כתב הרשב"א זל שלפי' שעשה החלון כומן שהיה מזיק לכית זה כיון שהיו לו נכסי מ"מ שאין נריכי למחות שפי' כאי כשהי אין נריכין למחות בעת שתבולו הבית להם כירושה לפי שלא היה המעשה בעת שירצו הנזק ממניע להם אבל המדקדק בתשובה זו יראה שיש בתירוץ זה ממקו' לא' והוא שיש לדקד' למה לא נתן הרב הטעם הזה לחר שכתב שדעתו מוטה לדברי האומרים שאין חזקה להזיק רשאי היה לו לומר ושפיר למ"ד יש לו חזקה דוקא כשראה שחכירו עושה מעשה ל להזיק לו כראוי ושותק מכל כמן שהמעש' ככר עשוי בעת שהיתה לשת שיש כולי עלמא מודו שאין לו חזק' וכודאי שטעם דכר זה הוא כדור שהטעם שהרשב"א כת' זה על טענת לשתר לפי שלטענת היזק רשאי לא שייך טעם זה שהרי מנאנו להרשב"א בשירושין שכתב ורשאי מי שהקפ' על מה שאחרו רבים שלא נזה לא מלאת היזק רשאי לאו שאי היזק דילמא לעולם לימא לך דשאי היזק וכעת שעמדו ג' שנים שלא חלקו ולא ערער אחר משם על היזק שכבר החזיקו זה על זה כשהי רשאי לענין חלון ושם נוקין ולא מיקרי היזק שלא קראת חזקה שלא כומן שהזיק והמ"ניזק לו הוא נהנה הוא חבר לכל שנים שעמדו כשותפות זה נהנה וזה חבר אין כאן רשאי שיכולים לומר כעבור שתתה שיכל נוקי לפי שיכל נוקך והשתא זו כזה יותר ועוד וקושטא זו הכיא גם נמצי יוסף זל כפ' שהתירו כשם הרשב"א שכתב כלשון מחילה הכא כמאי עבקינן כנון שהחזיק ג' שנים כלשון מחילה

דברים כאן **רעוד** דשאי ממה שכתב הרמבן זל כשירושין כשם רשז"ל שאמרו שאמרו שאין להם חלונות וכו' פרשו לעניין על בת אות האומר כלומר שאין אומרין כאחין שחלקו החלונות מכנגדם שלא יפליל ויהיו אין האחין יכולים למחות זה כזה בחלונות לשותפין לעפ"י שיש כאם היזק רשאי שלא חלקו על מנת לבלק משם כלום ולאחר זה כתב ומ"ש יש להם חלונות כתב רשז"ל דוקא שלא החזיקו בחלונות לאחר שחלקו מכל החזיקו מעכ"ע שלא לכנו כנגדו ותהני מאחר שאינו יכול למחות וכתבתוס נמחי החזיק ופשטר שפיר לו למחות ולומר מאחר חלוקה מני מיחה ך על חלונותיך שלא תחזיק ע"י כאם ע"כ הרי סנר שסובר רשז"ל שעפ"י שאחרין לא היה יכול לשתוס חלונות מאחר ומ"מ אם החזיק מאחר חלוקה מהני חזקתו לענין שלא יוכל ל להפיל כנגד החלונות לפי שהיה למחות ולפרש שלא יחזיק עליו בחלונות כעומדם שהי חזקה לענין שיכול לכנות כנגדם כשיונה מעתה הוא מוכרח שאחר שכתב הרשב"א שנריך שיהא דוקא כשעת עשיית מעשה הוא חוזר לחלוקת ג' שנים דשם הוא שלא כשעת מעשה כענין ג' שנים שכל לענין טענה לעפ"י שלא היה טענה נדכר מדשתק ורשאי נתינה לדעת שלא חלנים לעפ"י שלא היה כשעת מעשה ועוד רשאי מדברי הרשב"א עצמו שכתב כחידושיו על הרמב"ן ואחר שחלקו וכו' אחר שפ"י שאין להם דין חלונות הוא דאחר דשם נזק נוקף כנגדו כתב אחר זה זל וכבל מלו הדברים שם עמדו כן ג' שנים וכשיש כ טענת חזקה יש לומרים שאין להם חזקה כיון שלא נעשה נדכר שום מעשה שלא שהניחום כתחילה שהיו נרשות וכן דעת הלחה והרמב"ם יש לומרים שיש לו חזקה וזה דעת מורי הלחה זל ע"כ שהרי שכתב הרב שלדעת שיש לומרים והרמב"ם לפי שם שהחלונות היו כרין שכל ומן שלא היה כנזק כנגדם היה יכול שכיון להזיק לו ומ"מ כתב הוא זל שלדעתם שהני חזקת ג' שנים שם לא מיהא שאמרינן ורשאי אחר ואינו יכול לעשות כנגדם

גם

גם על הלוח המונח כתב הרשב"ם ז"ל
ולפי כדעת הלמכם ומייעתו שכל שהחזיק
נדמי מיהל לו חבירו לא נתן לו הרי מהוכחתו כפי שלדעת
הרלב"ז ז"ל מעפי"י שים בהלוואת אלו היוק דמיה והוא נזק
הבא ממילא כיון שלין שהיה מזיקים וה לא זה לין
יכולים לכוף לראובן לסתום הלוואת וכן הוא דעת רש"י
וכן הוא דעת הים תומרים שכתב הרשב"ם והרלב"ן
דעתו וכן נראה שהוא דעת הלמכם ז"ל וכל חכמי ספרד
שקוברים שלין! נריך טעמא למחילת השעבודין וכגדון
זה יש יתר מטני חזק' דראובן שנראה בבירור שלין לשמעון
לכוף את ראובן שיסתום הלוואת שהוא המזיק וכבר
הוכחנו שמהרי"ן הרי קיש לי לאוקמי מתונה כל שכן
שלין כח שלא ש' קיש לי כהרלב"ך ורש"י והים תומרים
והרלב"ך שכתבו כן בפירוש הגמ' ער כתבתי שלמה בכמה
שהרן ן"ם זלה"ה

אבל פוזר לפרש שלין מכש שכתב זכות לשמעון
וז"ל אחר שכתוב שמחת שמעון בחלוואת
ונתפשטו בניהם ז"ל לכן עתה בעה"מ כש ראובן מדעתו
וכו' וקיים וקבל על עלמו ועל כחי כמו ונתחייב מיום
גמר להעמיד זלקיים שמתר מבדיל בפני השלוות הנ"
עשוי ומתוקן עי"מ מן כקי בלובן שלא יוכל להזיק כ
כשיזק רמיה מהשלוות הנ"ז לכתים הנ"ז תקף לדניות
היורשים כלי ערעור ופקפוק כלל ועוד קיים וקבל עלי
ועל כחי כמו ונתחייב וחייב לכחי כמו שכבל את וזמן
שבעולם שיתקבל לו יפתר המתר המבדיל לו מקנתו
יחוייב ראובן וכחי כמו לחזור ולתקן המתר המבדיל
בתוך ח' ימים לקלקולו לו פתירתו ולעשותו כשהיה
בתחילה בלופן שלא יוכלו להזיק בהיוק רמיה לכתים
הנ"ז מהשלוות הנ"ז כשום נד בעולם והכל בלי ערעור
ופקפוק בלל והכל בחיזוקי סיפי כתונ עכל הכתב ונר
שלין שום זכות לשמעון מכ"ש כפי שכוונ הכת'
הוא לחייב לראובן כך חיובי"ה ש' עשית תחיל' מנסרי'
תקף לדניות היורשי' ותחלי זה כנר נתקיים שעם ראוב'
המחיל בחיובו החעב הבני שחייב ראובן שלא יתקלק
המחיל הוא חייב לעשות בכתחילה תוך ח' ימים בלופן
שלא יהיה ניזוק שמעון בהיוק רמיה והתחלי הבני לא
מזכר בלל שיהא הכח נתון כיד שמעון לעכב כל זמן
שירצה מדרבה פנר הדלת על כל פנים יעשה המחילה
תוך ח' ימים ש"מ שם מ"כ הניח החלוות בלא מחילה
פני חזק ודלמי מחל להרבי המורי שלין נריך טעמ' מכר
על חזק' חלוות והוא להן כהרי' דלחין שחלקו שמעפ"י
שהדין שכ' יכול לכוות ולהחפיל כל שלא מילה שלא
שנים שמרינן מחל נם כנ"ל מעפ"י שחכח הכתב נר' בפ"י
שהחלוות לא מחל שמעון עליהם מ"מ מחר שהניחם ג'
שנים בלא מחילה הוי כמילו מחלו ג' ימים שמה לי בא
שכח בקב ומ"ל בא מכח עדים כרוצים שמעידים שחלו
החלוות היו מחין שחלקו שהדין יכול הב לכנו כנגדן
ומרכה עדיף כ"ר לפי שסם יש לתלות שלא מילה לפי
שהדין כל זמן שלין שהיו כוונ מילו יכול לעכב עליו
נדין מוילו מ"ש כל"ר דהל' כילו לעכ"ע עליו שהרי מוילו
שלא כדין ואמנ שחלו הנ' שני שלא מיחה הוי כמילו ים

עדים שמחל לו דכשלמ' שם היה כתו שמיי' לראובן לעשו'
כמחיל' כל זמן שיתכעט שמעון לו כלי כמו בוודאי היה
דשלי שמעון לומר עד עתה ולימי לקבל ההזק ועתה
לימי דינ' שכן היה תבלו כתחיל' כל זמן שיבל הוא
התנה עמו שעל כל פנים יעשה שמחילה תוך מ' ימים
לקילקולה והשביע לראובן על מה וכין שנתכוון לתועל'
שמעון שלא יצטרך לתוכעו בדין וכין שנתכוון שלא יהי'
שמוב לתקנה תכף לנפילה וכין שנתכוון לב' הדברים
כחמ"ר מ"מ לא נתחייב לעשותה תכף עפ"י שיעבר שמעון
שורשה שמחל על ההוק ' כלל הדברים שאפ"י נאמר
שכוונת הכת' היתי לומר שלעגל ועד שחייב ראובן להיו'
מכח מכרין לכתי שמעון מ"מ אף שהניחו פתו נ'שכי'
הוא ערוק כרוב שמחל לו וכותו אם שלימו מפורש בכתב
כל זמן שיתבעט ומלכתי בזה כמה שלא היה נריך כי
הענין פשוט מאד למי שרוצה לעמו על האמת ואם יטעון
שמעון שעתה מצא בכתב נם כזה מין כדברים אמת שאמר
שנפלה המחי' היה לו למסו' שיעבר בכתחיל' או בתפתי'
המלוה ומ"ל נתחיי" מתוך הכתב לו נתחייב מכח הדין
דמלוה בכתוב נתירה כמלוה בפטר רמיא

ערך מהי מכרר שדהי בעל השלוה הוא המוחזק

כשהלוה פתוחה כמו שהלחמו מדברי הלבש שאם פתח
לא יפתוח ופעפ"י שמדברי מהלבך כמ"ב מ"ל דמוכר דלא
מקרי מוחזק בעל השלוה דבר פרוצה בידו התם
הוא לפי שלא היה השלוה פתוח' שדרי שטפיל' והחזיב'
ומ"ב מחר שטפיל' נמי שהשלוה הפתוח הרי היא בחזקו
היא פתוחה שדרי הוא מיך לפתחה והשלוה הקרמת
עדין לינה פתוחה אבל כשלוה פתוח מולה הרב ז"ל דלא
מקרי מוחזק שלא הכח לכוף את חבירו לסתו הוא המוב'
ממנו ועיין שבעותו מרוצדכך הר"ז נרע שכוונתו
היה שאחר יכול לכוות כנגד השלוה וכהא
הוא סדן הרב ז"ל ודלמי לזה שהרי כתב שאם יביא עדי'
שפער שתעלה לו חזקה ונתן טעם למה שאר
שפער לפי שחירם שהרי"ן ן"ב ז"ל שלענין לכוות כנגד
השלוה שכוונה הוא המוחזק ואם אית' דעד עתה לא קלי
הר' שלא אם פתח השלוה מ"כ אפ יהא נוען כנגדם
וכעיקר דבני שהרי"ן ז"ב מי שיעיין כתשו שלמכ"ם ז"ל י'
שמוכר שר' שבעל השלוה הוא מוחזק בשלוה ובעל החנר
נראה יע"ש ומהרי"ב כלל השלוות כתב שבעל השלוה
הוא המוחזק אפי' נגד ם הגמ"ם בחוברת ונגד הפוסקים
שנריך וכשנרת הפ שקי' דלמרי שנראל הבא מחמת הגרי
הרי הוא כגוי לגבי יעותם ולא למשלותם וכו' יע"ש

סימן לו

ראיתי מה שהשיב על זה החכם השלם מ' נ ו
ועיקר הריש כתן שר קרושים כמהל
שלמה נרו' בכמהר' שהרן חכון זלה"ה וכחמת מה שכתב'
מכמתו שמע טענות יורש ראובן ויורשי שמעון והכ"ם
לוכות לראובן בעל השלוה נתונה שבעל פה ותורה
שבכתב תו לא מיבי למ' להפיק רצון מכוונ מכמתו שרצ'
שלגלה דעתי בעטי על זה שכתבו הל' לעד ולומר דמילת'
דבפ"ש שם ם שהריש עם בעלי השלוה וכמו שבפ"ק החכם
השלה

שי"ן בשלהע"ח חב
מי שי"ב בה"ה לישב

הסלם סי"ה גלו ומה שהיה נראה קצת להסתפק היינו
מקום שיש כיור המערער סובר שכבל עת ושון מתפזל ה
המחזיק כחוק מ'ימים יתחייב כעל החלון להעמידם והוס
ליה כחלוה כשטר שאין הלוה נאמן לומר פרעתי לעבי
שעבר ואין הפרעון דמני לומר ליה שטרך בידי מאי בעי
וכמו כן כבל"ד מי ליתא דבעל החלון מכרם לו אותו זכות
לו מבל לו מחילה מפורשת למה לא החזירו לו אותו שטר
מן קדעיהו והסכם הסלם פיני ועוקר הרים הפוס גלו
כיטל טענ"ו מפני שאין כאן טענת מכר לו מתנ'
או מחילה מפורש מ"מ וכה כעל החלון מטענת שבלונות
ברמה המערער ונתפיים וכה לפי דעת קנת פוסקי זל
גס על זה יש קצת גמגום שמא המערער לא חם לערער
ולמחות לפי שסמך על השטר שהיה בידו ומ"ב שפטר
שלא תועיל חזקתו של בעל החלון לפי ל"ד שהשעבוד
ניקנין בחזקה ומתני' רמה ונתפיים שלא היה לומר דלפי
יש כיר המערער שטר והוה ליה כלוה בשטר מ"מ מכיון
שזה מחזיק שלש שנים הוה ליה כשובר ויש לזה רמיה
מדברי הטור זל שכתב נכי ולמתור לאלתר הויה חזקה
שגרוך הסותם פיבא בטענה ולומר שקנה מבעל החלון
מהניא ליה לם תש טענתו עד השטר משום דקתימתו
בפני בעל החלון היא רמיה וכיון כן כל"ד שם בעל ס
החלון גם בטענה מכיון שהחזיק שלש שנים הוה ליה
בשטר רמיה ומרע ליה לבטרא קמא וכל"ד מכיון שבעל
החלוהו יודע מיגו נרוך בטענ'ועלת'לו חזק'ג שנים לחוך
זהו הנלע"ד לענין ל"ד דזכה בעל החלון מפי לפי שכר'
דכות יש בנרפתים שהנריכו בחזקת חלון חזקת שלש שנ
בטענה והסכם השלם סי"ה שפוסק גלו שכתב שפעבי
שיש לדקדק כוה מפני שאין כאן טענה גם הוא נדון ס
שיש כו שיוך רמיה זיש אומרים שאין כו חזקה מ"מ ככר
שמנהג פשט וכדור שרגין שהלמכם ומיעתו דם"ל דהחזק
רמיה יש לו חזקה והשבודין נקנין כמשלם דכל ס
שהחזיק ולא ערער חזקתו חזקה ואין נרוך טענה כלל
תפס ככור חכמתו כמושלם שרעת הלמכם דהחזק רמיה
יש לו חזקה הפך דעת השור שכת' כפ"ד וקכ"ה משם
הלמכם זל דאינו חזקה וכבר הכריח סוב הגדול כי זל
שרעת הלמכם דיש לו חזקה גם יש לו הכרח מאר מין
כאן מקו'להאי'ולפי שהלמכם ס"ל הני תרי מילי דהיוק
רמיי יש לו חזק' וחזקתו לשת' כלי טענ'השני עליו הלמכ
זל כפ"ל מהירושלמי דקתני נכי פותח חלון לחבר חבי
כיעמד חבנו דפפ"ו כמושיט נרודות מוכרים לו לך יגע
ופתום רמיה נפסוק תקשי לי משום היוק רמיה תקשי לי
משום שלש החזיק ג' שנים וטענ' הא להלמכם זל אין אנו
נריכים לזה ונפתלקה מעל הלמכ זל מה שהקשה עליו
פרש מוהלמך ס"ב פי' ר"ח ועש גם מה שהקשה עם על
דברי הטור שכתב כפי' קמ"ב לעבי שלענין חלון כי היי
גונבא לא הוי חזקה וכו'מן הירושלמי היכה קושיא משום
שהטור יאמר שטענו זל מהירושלמי משום דבעינן טענה ג
שנים כדעת רבינו הלשם וס"ב הירושלמי שמא שלש ד
דלכלורים היה נראה מעל הנמ'שלנו דבירושלמי משמע
דפיוע אינו כלום וכהיא דרך ענן שכתב הטור משמע
משום דהוי פיוע בטענת אם לאו מכני מהני והוכרך הטור
לחלק כיעבות: לשלון זה כתוב ודברי הכל מהלמך זל

ג"ע שכל דברי הלשבא שהביא שם בפ"ק מ"ב הוב ג"ז זל
קשין עד מאד דאיך כתב דהירושלמי אינו אמת לפי ג
נמנתינו מכיון דאית ליה תרתי דהיוק רמיה אין לו חזק'
והשבודין אין נקנין שלש כטענה וג' שנים ס"ב הירושל'
אמת אמה נפסק וע"ק מדברי הלשבא זל נופיה כתשבה ס
תתק"נ כתב דהירושלמי אמת לפי נמנתינו ודברי פותח
לענין שם יועיל הפיוע ואין כאן מקום להאריך ומ"מ ל
לענין פסק הלכה ודאי כך דעתי נוטה שיכול בע' החלון
לומר קים לי כמ"ד דהיוק רמיה יש לו חזקה וחזקתי
לשתר ומטע' שבלונות מדהתברר היוקה וכיון שכן אין
צריך לפתום ומ"מ כל שלש הפוזק שלש שנים שם בא בעל
החנר לבנות נגד החלון ולהפיל הדין עמו לבמת כשלש
יאמר קים ליה כמ"ד דבעינן טענה ג' שנים הא לאו הכי
לא הוי חזקה ממנם שם שבר החזק שלש ולא בטענה
סע"ג דמ"ב מאן דפליג ואמר דהיוק רמיה אין
לו חזקה מ"מ כוה שבר כהגהת כמ"ד דהיוק רמיה יש לו ח
חזקה ואם החזיק ג' שנים וכא בטענ' החזיק לנמרי ושוב
אין בעל החנר יכול להפיל כך נראה לי לענין הלכה
שבל דעת הלשבא כוה לכאורה ג"ע כי לפי התשו' שהבי
בחכם ה שלש הפוסק נרא' נראה דמשבים הלכה למעשה
דאין מחייבין אותו לפתוח ואם בא לפתוח אין מכיאין
אותו לפתוח ונח שלות הנרפסות פיגן תתק"ג שתב נם
שם שאין משתק פיש טענה דקל דהיוק רמיה אין לו ח
כדעת רבנו הנדול וכן אנו עושין מעש ע"ב והית רוצה
לומר שמה שהיה עושה מעשה בהלוף זל היינו שבעל
החנר רשאי לבנות כנגד החלונות ולהפיל וכה"ג שכיר
דמי שכל אינו נראה כן מהיות דכ' תתק"ב דהתם ל
לבכריח לחבירו פיקוח מיני ואפי' הכי שתב בפוסה
מעשה בהלוף וכיון שפשר לומר דודאי דעת הלשבא כ
כהלוף זל וכן היה עושה מעשה שכל להשיב שולא דבר
דשפיר דלא בריחו ליה לשולל דעת הלוף על כיוצא בזה
מאחר שהוא מחלוקת הפוסקים זל אדרין הוא שלש יפקח
ואם פתח לא יפתום והיינו נמי דקאמר כתשו' דלעל וכיוצ'
בזה אין לדיין שלא מה שעיניו רואות לכל אם דעתנו לעש'
מעש כדע'הלוף שכל קושט דמילת'הוא שלעניין היוק דמי
ס"ל להלשבא כהלוף דהיוק רמיה אין לו חזקה ואפי' פתח
יפתום ולא כתב הלשבא זל מה שכתב הלא על מלוקת
אמר דאיכא מאן דאמר דאפי' דהיוק רמיה אין לו חזק
מ"מ רמיה אמת ליה שלש שנים עדיים אז שנד שקנה ממנו
לפתוח שלון על חנוו אפי' אם לכל דעת ר"ת לומ' להפי'
רמיה אינו מועיל משום דיכול לומ' שבור היתי נקבל כו'
ועל כיוצא בזה כתב הלשבא שלכתחילה לא יפתח ואם
פתח מכיון שקנה זכות זה לא יפתום וכבר כת' הלשבא
זל כתשו' אחרת הכיא כ' בשם מי' ק"ה זל בבר רמיתם
שדעתי נוטה לדעת רבי יעק' שכל שלא מלאני לבי לעבד
מעש' כנגד חכמי יסרא שהכריעו דומ' יש להם לא בכח
אמי שבר אין מחיל' מפורש שכל לא טענ' שבלון ולא מחמ'
טענ'מב'ואפי' החזיק ג' שנים עד שיבוא רמיה משם כשט'
אין בעדים עכ"ל עוד כתב בתשובה אחרת שיהיו היכא
דיש בשלון היוק רמיה אפי' בא טענה אין לו חזקה כו'
עד כאן וכן קבלנו הלכה למעשה כרבינו עס"ל שבל
זה למדנו שמה שכת הלשבא שלש פתח לא יפתח"ל לא אמרו

שלא

אלא על מחלוקת שם מעשה כיוצא בזה אבל כ
מחלוקת שם היוק רפיה לו מזק פסיט"ם ל' להרשב"ם
דפ"ל פתח יפתוס וכן נדין בעל מחלוקת זה לא מיך
למימר שם לא פתח לא יפתח דשמו על כורחו על מברו
יפתח ויזיקני והלא אין כאן טענת מכלנות שלא ודאי
קיום דמילתא כדרכה ובכן לא היה לו להחכם
השלם סי"ה הפוסקין כרי"ף להכיאם כאן דברי הרשב"ם דעל
כיוצא בזה ס"ל להרשב"ם שם פתח יפתוס ושם יש להביא
מדברי הרשב"ם לימא מלא לענין שם בעל החלון נקנה
מושב כיצד מכיאים מעל"ת נמוק הדברים דלדידן ד
כיון דלא ס"ל להרשב"ם שם היוק רפיה יש לו חזקה שם יש
מחלוקת אחר מי שיעין טענה מי לא מ"כ למימר דכיון
שהחזיק בפתח לא יפתוח כיון דיש מחלוקת שם מועיל
חזקתו כמו טענה שיש מחלוקת בהיוק ולא מיחה רפיה
ונתפיים וברעת הרשב"ם ז"ל עוד עמד החכם השלם ס
הפוסק נר"ו שם נפלה המחיצה מעצמה שם מועיל הפוק
כיון שלא כח שהיוק עי' מעשה שו דילמא כיון שמעיקרא
הנוק כח על ידי מעשה החלון קנוי כח מחמת מעשה
ונה כ"ת למילך לא מוקמי מעשה שהניח דכת' הרשב"ם
ז"ל על מי שפתח חלון על נכסי חבת מים ומתח ונפלה
החלון לפני יורשה דלא קרי ליה הרשב"ם ז"ל היוק הבא
על ידי מעשה ולי נראה דאין מקום רפיה לפי שכשנפל
החלון לפני יורשי חבת מים לא נתחדש שם בעת ההיוק
שום חדש ממה שהיה בעת שחיתה החלון כיך הלם' מים
ומ"ב אין כאן מקום למחשה שכל כשלילת שמחד נתחד'
שם היוק מה שלא היה בעשה שהיה שם כמחיצה ושו'
כי החלון חבת מים לא חל עליה חיוב שמירה ואולם לפי
שהיתה מוכנת על כעלה שכל החלון זה חל עליה חיוב
שמירה עד שהנרכו לעשות כת' ומחיצ' מ"ב עשו המחיצה
בדחית המחשה נפלה חוזה למקומה ובין שלא חיתה ה
החזיק כ"ל ומה שטוענין ורבי מעון שעתה מנשו חכמ'
כל שכן שהיה להם למחות דכשלא שם היתה הכתב
נמצאת להם היה להם מקום לטענון שמיכו על הכתב ש
שכל מכיון שלא היתה נמצאת להם מה מקום יש למ' שלא
היה להם למחות שלא ודאי דכיון הכי וכיון הכי
היה להם למחות וכיון שלא מיחו החזיק רשון כשלנו
ודאינו להחכם הנ"ל פ"ה נר"ו שפירש דברי ה
הרשב"ם ז"ל כמה שלמר הני מילי כשעה
כשעת מעשה ושתק דהיה לו למחות וכו' דהיינו טענין
דהיכה חזקה שתה כתנאי זה שכל החיוק שלם שנים
מהני ליה חזקתיה כשלא טענ' שפ"ל כלא עשית שום מעש'
והכיש מש"ה דברי הרשב"ם כמירושו שחזקה לו על מה
דמיי' כרים כתרא טעמא דנני הא לא רנו לא שלמא
היוק רפיה לא שמא היוק דמחי קושט ניחא לעולם שמיה
היוק וכיון ג' דנני שנים שלא חלקו אלא ערער אחד מהם
שכל השוק זה על זה בהיוק רפיה כדלמרי' ענין חלון
ושער נזקין וגם מילת היא דלא מיקרי חזקה שלא כשפה'
היוק וה' חזיק שכל שנים שעמדו בה תפות ושניהם מוקי
זה את זה אין כל אחוקה כו' וכת' ע"כ"ת מקושי' ה הקשה
גם כן הרב המחבי כרים כתרא מפני הרי"ף ושתירנה הרי"ף
כפי סיגו דהיוק רפיה לו חוק"ת ל"כ למדנו שהרשב"ם
מעפי שהנוק כח מחילם שם לא שנים מוקין זה את זה

כשור מבשתו שלא בחזקתו שלאבד אל דבשלון מהמ
חזקה ודאי ושתק וכלא טענה ואם כן ק"ע שהרי הוא
כתב לעל נבי חנר וכנון שהשוו שלא סבל וכן דומה דחלון
וכו' כגרשם דק"ל דבעי שלא שכנם מיקם שם לא שכלמר
דמ"ם הלאכר היינו שלא להכריח לשכנו לפתוח שני
לשלתר שכ' אחרי לן שוקה נמור כדי שוה לא יוכל לבטל
ולהשפיל בעי שלא שנים לי נמי לשפר שמה שכת' נרשם
ושתק היינו דוק לעניך דלא בעי טענ"מכר שכ' שלא שני
כעי שם שדב' כן יש נמי למע"כת ודאי דהא לעול' הנוי
שלשה שנים וכמן כתב שלא נעי טענה ס"ב לפי דנרע
ים חוקה שהתקיימת כן כלא טענה וכמו שכתב מע"כת
ודלא כדמסמ' מדברי הרשב"ם לפי זה דיו שפיו שם שכתב
הלאכר כשטוח פלוגה על דין כל שהוחקות שכת' תמיה
לכי דלא ושתק למה מיר שלא לף מושט נחזות וכו'
שהכונה לומר נהי דמני נלא טענה מ"מ לשלתר לא מהני
שלא נ' שנים וכלא טענה ופע"ג שכתב שם הרב המגיד ש
שלפי מדעת הסנות כדע' הל' יוכח ופלשכם וזכות יש
שנרפתים דלא מהני שום חוקה שלא טענה וב' שנים מ"מ
דרך אפשי קלת הכי ודעתו שהיה דעת שלמי לא כשלמשם
ולא כרכותינו שנרפתים שלא נהי דבעינן שלא שני שכל
טענה לא בעינן וכן ריוק כמי מלי דקלמר נפ' מ' נבי
דין הזה מיני מודם לו בזה שלא אם כן שם בטענה וכת'
פרב המגיד מקום שזה מקום חשוב ופיון נקנה כשחילף
כגר אם מדעתו אל דחוקה המם בעינן טעל הא בעלמ'
לא וכאן נא דעת הלאכר אל כיון שכתב מע"כת דבעינן נ'
שנים שלא טענה ולפפר נ"כ שחוזה ועתו להשלות פ"ה
ויפחלק ממנו תהיה הרב המגיד ואין כאן מקום להשיג
ומ"מ נראה מדברי הרשב"ם פ' תע"ם דאין חזק מתקיים שלא
טענה לדעת מי שסובר בערך נ' שנים וכן נר מדעת רוב
הפוסקים אל והרשב"ם אל לפי כחוקת שלא שנים קלמר
דבינן דהוי מיחלף בחנר ואין כאן מעשה לין כאן חזקה
ומדברי רשב"ם ע"כ לין רשאי לנדון דידן דע"כ נריכין שם
למימר דשאני לחין שדברי נפ"ק דכ"כ כתב דמע"נ ד
דהשעבודין נקנין לא שתר מ"מ כעינן טענ"השבה לדברי
וכ"ש מטיר בר כרוך שכיון שהרדכי נפ' לא יהפיר ומ"מ
לא יחלט הדבר ממחלוקת דודאי לישב מרכותם דם"ל
דמהניא חזקה אפי' לשלתר כלי שום עשיית מעשה וכל
שכן שם עמדו שלא שני ולעניך שלא להכריח לבע' החלון
לפתוח ודאי נעל החלון מוחז כנרשה מקשנת הלאכר
שהביא מע"כת מעפי שיר מהלשך אל ליכו סובר כן לפי
מה שכת כם"ב סי' נ"ם ומע"ת כתב שדברי הר' מהלשך
שם שלחר שכיול לבנו וכו' גם כת' לפי שלא החלון פתוח
וכו' וכודאי שהסברת הכריחו למע"כת לכתוב כן אלא לין
דברי הרב מהלשך מוכרים שלא לשכרו לשכיחו לפתוח
וזה פשוט למדקדק בדברינו כי עיקר הספ' שנשתף הרב
ליינו שם אחזיק שום המונח שו סניזק גם מה שהניח הר'
אל מדברי מוהרשב"ל לא על לותו הנדון דוקא מיירי גם
שם שהעלה הרב בטעם הרשב"ם לא נב"ג מיירי שלא
בכל ענין ומה שסתר הרב מהלשך ועתה סומר כי בעינן
היזק נשים בב"ד וכו' לא למעוטי חיזק נשים דחלון שחר
שלא למעוטי מזיק וניזק שבעין מהיו נשים והעול' מדברי
הרב מהלשך דבינן שיש כ' שתלנקות שם' אם יש חזק לשיו

מעשה בא לירי שהל' שמעל' שפר ביו
השירות יעקב כלי שפר של נחשת למוכרו וכן
עשה השטוח ומכרו לר' חיים ושחר כ' שנים היה מונין
השירות המ' שלית ש' למכור ושמ"ל הל' שמוש הנ' שלנוכו
לקנותו וש מכרו כידו להוחותו של נני ביתו ולשחנתו
כשחזר השיכור לקח"ל הטלית שע"ה שמוש שנ' שסיש
מעכבו כשבי דמי הכלי של נחום שמ"ם כידו למוכרו ועד
לא פר"ן כל דמי הכלי והשרמו טען ושמר שסוף פרעו
מהלם כי כשחר מכר הכלי להל' חיים ושחר הניח לת שלוקח
לפני המוכר והל' חיים הלוקח פרע להל' שמוש המוכ' כל
דמי הכלי והכי' השכיר לת ל' חיים שלוקח ושחר כי הוא
לקח הכלי והוא פרע להל"שמ"ה כל דמי שמקח הכלי
היה שסח מקלי ושני לערך שמו' וחמשי לכני' וכל מה
שעל' חשכון הכלי הכל פרע ש הל' שמו' הנ' כפניה השכיר
הנו' והל' שמוש הנ' שחר כי הוא לא קבל שלא שלם מלות
לבני ולפי החשכון עולם יותר ועל זה קדמו לת מקשט'
לפני ודבתי כי הל' שייב פטור ושין להל'
שמוש טענה עלין ולפ"ז לא היה השרמור מודה
לדברי מ"ם היה פטור כשישבע בפרע לו מקנם ועכשיו
מהשרמור מוד' כי הל' חיי' פרע להל' שמוש מכל' עד שם
פוטרו מהשבועה **אמנם** שם הל' שמוש יש לו טענ'
על השרמו' שר"ל שנאמר השרמור כשבוע' שפרעו
מכל' ושין כתפים' שר שמוש כלום כי כבר נודע כי פטלית
שינו של השרמור אלא מלוי שחקרו למוכרו וכיון
שכן לא תפס מהשרמור כלום ויכא לוי ויוניש הטלית מיד
הר' שמוש **ול"ם** השתח מהשרמור לא מצרו כיון
שר שמוש כע' מחכון אלא אפ"ז היה מחכון כיון
שר שמוכל מ"ם כיון שמיש של השרמור יכא לוי וייני שם

כיון

כיון שהוא דבר ידוע כי הטלית לינו מהפרסור ונם הר"
שמואל יודע כזה ודאיכ ממש שכתב הלשכה ז"ל בתשובה
שביאה הרב מוהר"ק ז"ל בחותן מפקפק מ"ש שמואל על
דמוכן שמכרן כלי למעון בחמשה דנרין ובשבת לפרותו
טען שמעון שהוא מעכלו כעד ממש דנרין ממרים שמייב
לו מנר מה שעמד לוי ומ"ש שהכלי הוא שלו ושהוא הפקידו
ביד דמוכן ושמעון חייב להחזירו לו בלא כלום ושמעון מוד"
שהכלי שלו והשיב שהדין עם לוי מס שמעון מודה ש
שהכלי שלו אלא שהפקידו ביד דמוכן ומפ"ל ליכא עדי ורמ"
ח"כ שמעון להחזירו ללוי דכל שהוא ידוע הוא עומד
כמקום עדי פקדון וכמקים עילוי דמה בו' יעמ"כ ד' ממי
כיון שהכל שמועה יודע וכל העולם מודים ויודעים שהטלית
זה שזיכו ביד הפרסור לינו של הגוים ר"ל מין כמין
תיפוקי דיש להקל שם גם הפרסור נפטר בלא שבוע
כיון שהלוקח לוקח מפרש למוכר משל"ה נאמר
כי הל' חיים נוגע בעדותו כי שם יאמר שלא פרעו משל'
יחוייב לשלם השערית ומ"ש יוכל לומר הל' שמואל לינו
מחמין שהל' חיים פרע לי משלם שלא לפי שתקלי שלא שלם
מאות לבנים והשתר הם מנוך כי אלי לא מכרתי הכלי
שלא בידך ושם כן השבע לי שנפרעתי משלם או מיד הל'
חיים או מידך וכן לי דומני אין עדות ל' חיים מועיל לנבי
הפרסור ועל כן נשבע שפרסור השת כי כבר נתפרע הל'
שמואל מיד ל' חיים ויפטר והל' שמואל יחזיר הטלית להל'
יעקב הגוים ר הגול לנר"ר רבתי וה"ל לימי מסכיתו' ויעלתו

מת נתנו נפלאת כתם הנעיר כדעת
ובידה שבתי בכתבי ר' יעב

סימן לח

שאלה דמוכן מכר ביד הפירסור ג' לטרין של
כסף כדי לו מוכרם להוליכם כמוכיות של
מנרים ונלכתו מיד הפרם ולא ידע מה עם מהם ודמוכן
תבע את הפרסור כדין וחייבו הדיין לפי שהוא מחר
שלינו ידע וכיון שכן פ שע הוא ועוד כי הפירסור שומ'
מכר הוא ועתה כא הפירסור והביא ג' לינרין שנתן הכסף
כער מתם הג' שמכר ודמוכן מומר כי כזמן שנתן הכסף
לפירסור היה שום הכסף עדיים הלינרת ונ"ל חי"
לו שלשים נפים ועתה הכסף לינו שוה כל כך מאה שהלכו
המוכיות והפירסור מומר אין לך עלי אלא ג' לינרין של
כסף והנה לך הג' לינרין מכל כך כסף חוזר כמו קב כסף
שמכרת בידי הדין עם מי

תשובה עיקר דין זה נכ השולחן ערוך ס"ט דאמרי
התם הנהו שקולאי דתנרו חביתא ד
דחמרא לחנוני ביומא דשוקא מזדבנא בחמשה בשתר
יומי מזדבנא כותבא שם מהדרו ליה ביומא דשוק מהדרו
ליה חביתא דחמרא כשתר יומי מהדרו ליה בחמש ולא
אמרן שלא הלא הוא ליה חמרא לזבוני מכל הוא ליה חדא
לזבוני הא מיכצי ליה לזבוני ע"כ נמצא ונאמרו כמיתו'
זו הרבה פירושים והרבה דעות

הכי הא הוא פירוש רש"י ז"ל שפיר שהשעם שכשמחזיר
לו כשתר יומי ממוי לו המשה אפני שלא החזירו
לו בזמן שיכול למוכרה בחמשה דהייט עד השוק ומזון

ואמ' להו נעל החבית שלי הוא ונהיה בידי ביומא דשוק
הייתי מוכר בחמשה ואתה הפסדת כי כמה שלא החזרת
אותי לי ומסוס הכי נמי מכיון שיום לחכירי יין ולא מכרו
ביום השוק כשל' טעמ' זו שהרי היה לו יין ולא מכר אות'
ביום השוק אם נלי מדעתיה דאפי' היתה חבית זו בידו
ביום השוק לא היה מוכרה ומ"ש ולא הפסידו כלום
והרא' מדברי רש"י ז"ל דמין מילוק אם שכרו החבית ביום
השוק שהיתה שוה חמשה לו אם שכרו לאתה כשאר יומי
דחויא שוה ל' שלא מכיון שכרו יום השוק ולא החזיר לו נדיך
לשלם חמשה ואינו יכול לומר קח אותה ושמור אות' עד
יום השוק אחר ואתכור לאתה בחמשה כי אין לו לאמ'
עד יום השוק אחר שלא הדשתון ומ"מ נראה לי שאם לא
החזיר לו ביום השוק שהשתון ולא תבעו כעל החבית עד
יום השוק אחר בודאי שמין נדיך להחזיר לו שלא חבית
שלו יש מכיון דהשתא בשעת מזיקה שוה חמשה

ד"ב ד" לפי פי' רש"י ז"ל לא מכעיה אם כשמכר
לו הכסף לפנים ר' היה שוה עשרה ו
ועכשו כשעת הפיזעון אינו שוה כל כך דודאי דשלשם
לו כשע שהפסיד לו את הכסף שלא אפי' אם מכר לו קור'
זמן הליכת המוכיות שאינו שוה הכסף עשרה אלא כמות
שכך מ"מ מכיון שהגיע זמן הליכת המוכיות שהיה שוה
עשרה ולא החזיר לו הכסף חייב לשלם כשעת הליכת
המוכיות ואינו יכול לומר ג' לינרין של כסף הכסף אתך
קח ג' לינרין של כסף כמותו שלא משלם לו דמי הכסף כ
כזמן היוקר שעבר ואינו יכול לומר קח הכסף וחזור אתה
עד זמן היוקר ודוקא כשהיתה לו לבעל הכסף כשלא
ומכרו אבל לא היה לו כשלא מחר דמשתמש היה מוכרו אבל
אם היה לו כשלא מחר ולא מכרו נראה לי דאינו חייב לשלם
שלא כשעת המזיקה **ובן** אם מכר כשלא מחר ועיין
נשמר כידו שלא מצא למוכרו נראה דאין
יכול לומ' אם היה בידי הייתי מוכרו שהרי כשא"ל עדיין
כשף שלא מכרו אם לא שימחר היום ממילא שאתה
הכשף היתה טובה והיה מוכרה מיד שאינו כן אמת שכשמר'
כידו! **ודברי** התום' ז"ל אם קרובים לדברי רש"י
שלא פרש"י ז"ל כתב קודם שיגיע יום
השוק מכל התום' כתבו שהדמה ליה ביומא דשוקא פי'
קודם שעבר יום השוק ושלשום ולכאורה נראה לומר דלפי
דברי התום' אפשר שעכשו אותה היום השוק שהיתה שוה
חמשה כשעת הלכה' שהרי לא כתבו קודם שיגיע ומשמ'
שעכשיו קודם יום השוק מכל לא משמע הכי מדכתבו
דומני ממר ממר ליה כשעכשו אתה אותה היתה שוה חמש'
עשרים חילוק אחר לכאורה בדברי התום' שם כתבו מכל
אם יש לו יין עוד למכור לא יכול לומר כן שהרי לא מכר
את שלו מכל מדברי רש"י ז"ל משמע ם' מכר כלל משלו
ומשמע דנלי מדעתיה דלא הוה מזכין מכל אם מכר אפי'
כשאר לו עדיין ליכא למימר נלי מדעתי' ש"ל דמשתכר' מי
דהשתא מודה רש"י ז"ל שאם מכר ולא הספיד לאכור את שלו
שמין לו טענה לומר אם היתה אצלי הייתי מוכרה כך
נר לי ול"ב לענין נדון דידן נמי שיש כדין רש"י ת"ם
ז"ל ונחייב הם דשור לשלם כשעת הליכת המוכיות מכיון
שלא החזיר הכשף כשעת הליכת המוכיות

אמנם הרוץ והלמכס זלים להם דעת לחנות
שזם מפרשי שהכל תלוי בשעת המודה
ולעולם מיכם חייבים לכעל החכירת מלא חכירת של יין
לחנות כמו שכרום כין שמתייקר היין לו הוזל ולהכי
כשמוירין לותה ביום השוק פי שכלים לפרוע ביום ה
השוק שחכירת שוה חמשה לו יתן חכירת לו חמשה מ
למכס כשכלים לפרוע היא כשער הימים שלימו שוה שלא
ד' מיכס משלמים מלא תרכעה שהרי גם אם יתנו לו חכירת
של יין מיכס שוה מלא ד' ולפי הרוץ והלמכס גם כן מין
חילוק כין אם שכרו לותה ביום השוק שזוה חמשה כין
אם שכרו לותה ביום אחר שזוה תרכעה מ"מ מיכס חייכי
מלא יין ומשלמים כמו שזוה היין כשעת הפיזעון

ובנדון דיין נמי לין הסירם ר חייב שלא נ' ליטרין
של כסף ולא מה שהיה שוה הכחפכשע'

והר אש המכירה כל' זל כפסקיו שם
ים לו פ' אחר דפ' ל' דהמימר'
מיירי לעולם שנשכרה ביום השוק שהיתה שוה חמשה
ולהכי ים מקום לומר שישלמו ממשה אבל אם שכרו לותה
כשחר יומי אלא היתה שוה כשעת השכירה אלא תרכעה
לעולם מיכו משלם אלא תרכעה ובשנשכרה ביום השוק
שהיתה שוה חמשה כשעת השכירה אחרו כנמ' שים חילו'
כין אם החזירו לו ביום השוק אחר או כשחר ימים דאם
החזירו לו ביום השוק כיון דעכשו ג"כ שוה כמו כשעת
השכירה יכולים לפרוע לו כחכירת של יין ומכרנה עכשו
כמו שהיה עושה ביום השוק שנשכרה אבל אם החזירו לו
כשחר יומי דשוה תרכעה אינן יכולים לתת לו יין מכיון
שעכשו היין שוה ד' והם חייבים חמשה כשעת השכירה
עור כת' רפ' מ"ם ולא אמרן שלא דלית ליה אחרא לזכוני
מין הפירות כמו שכתכו רש"י ותוכפו' דמיירי שגם לקוחת
הנתכע רכיון דים לו לכעל המכי' יין למכור ולא מכר אין
הסכל מייב אלא תרכעה לפי החזר ביום השוק אלא לא
אמרן הוא לטוכת כעל החכירת כלומ' הא דאמרינן דביום
השוק אני כחזרת יין היינו שאין למוכר יין למכור ולפי
זי כחזרת יין שהרי יכול המוכר למוכרו כו ביום אבל אם
היה לו למוכר יין אחר למכור אינו זי כחזרת היין לפי
שיין זה אשר למוכר לשאר יומי שלימו שוה אלא ד' ולהכי
משלמי לי' מעות דהיינו חמשה כלל הרכרי היינו מתוך
פירות הלקח זל דאם נשכרה כשאר יומי אינו משלם אלא
ד' ומה שהקשה על הרוץ שכתב דבשאר יומי מהדר ליה
תרכעה משום דמשמע מדברי הרוץ שאינו מקפיד כשעת
השכירה ואם נתייקרה ביום השוק שיהא חמשה
וק"ל וכ"ר הוא ליה כנשכרה ביום השוק והחזיר לו כשאר
יומי דלדעת הלמ אינו נפטר ככל כך כסף וכתב ה
הלמ שכן פי' הלמכר וכן כתוב כנמק' יוסף ז"ל דהלמכר
מפרש כשנשכרה ביום הש"ק ומנהג נרון לודיא למיניין
שנתקשה מנלי השנת הלמכר ז"ל אלא שמין הפנאי מסכי
להתריך ומ"מ לענין פיסקא דדינא המונח מחברו על
הדלים ויכול הם נסיוב לומר קים לי כהרוץ והלמכס דס"ל
שהכל תלוי כשעת המודה ואינו חייב אלא חכירת של יין
והכא נמי אינו חייב אלא ג' ליטרין של כסף קנלע"ד כ
כתכתי הקטן כדעת וכינה שכתי יונה

סימן לט"

ראיתי מה שכת' החכם השלם סיני ועיקר הרי'
מוהלם חיון נלו על דברי מהר"ן לכ
נסי' ס"ח נבי הלי דמרי' נפ' השוכר דף מ' המום' עשיתי
כלוני עכדי כן חורין וכו' ומתר' ל' יוחנן וכולן כשט' וכת'
הלן ז"ל וכולנן זטר הלי ח מר כותב הוא כו שכל כדיכור'
כעלמא לא הוי כן חורין ולא פקע ממוניה מיניה וכן כ
כשרה וכ"ת כין כעכד ובין כשדה למאי לא הזמו לפיני
כעל פה כמר עשיתי ונתתי משום הודאת כעל דין ז"ל
דכי מתר כדרך הודאה הכי נמי שכל הכא כבא לשחרו
עכשיו כלשנת אלו ומשו דלא הוי לישכא מעליא לשחרו
כו לכתחילה מהרי' דלא מיניהפי לענין מעשה ידיו אלא
כשטר וכו' ועם השקפה על זה מהר"ן כ ז"ל ונ"ע כמה
שכתב דליהמניה מטעם הודאה ואלא למיתן מדם
עשוי שלא להשכיע את עצמו עד כאן לכוני

ונראה לי דלעיני קום לן דינא הלן השקפה דמי' ד
דאקו לר' יוחנן לומר דהאי מתר כותב הוא
דמשמע הא לאו הכי לא מהני ניחא דטעמא הוי משום
הודאה ואפי' על כה דהא לישכא הודאה דמהניא ולישכא
למימר מדם עשוי שלא להשכיע את נכיו ונרייתא מיירי
ככה"ג ולא הוצרך לפרש דלא נחית אלא לאשמעינן
דים חילוק כין לומר עשיתי לאמר מעשו ומ"מ הלן לא
קאמר אלא כהודאה גמורה והכא מנלנו כך כוונתו לתי
קושי מהר"ן לכ ז"ל שפא להשיב עליו דכפי דכרי הר'
ז"ל שרצה לומ' ר' יוחנן מוקי כרייתא כשטר משום דהוה
לה מהניא מ"ט ע"כ מוקי מתני' כדלא מימחם עידי כלו'
שהודאה לא היתה גמורה ומ"ל היתה כדיבה ודלי
דמהכייב כלא שטר כיון דליכא טענה שלא להשכיע וזה
לימו דודאי כשמ"ל יוחנן דלא מהני כלא שטר כשל נוכש
קאמר דלי משום דלא היה שם הודאה גמורה לא היה לו
לר' יוחנן למימר דלא קיה שלא כשטר דאפשר דכרייתא
מיירי כהודאה כדיבה ולא הוצרך לפרש כמו שלא הוצרך
לפרש כתירך כרייתא דעשיתי פ' עכרי כזחורין והוא מומר
לא עשאני דהודאתו הודאה וכודאי דכל שכן הוא
מומר לא עשאני דהיה רשאי לומר מדם עשוי שלא להשכיע
וכו' אלא ודאי דהודאה כדיבה קאמר וכמו שכתב מרן
ודכרי מיכן נריכים היטב **עוד** כתב מרן תירץ
מחר דודאי לימו כמו שכתב מוהר"ר כן לב ז"ל
דטעמא דאמר ר' יוחנן דכולן כשטר היינו משום דלי
הכי מיכא למימר מדם עשוי שלא להשכיע כו' דודאי מיכן
זה טעמו דהא כעכד לא נריכנן לאתויי עדים דכלאו
הכי אם אמר עשיתי פלוני עכדי כן חורין זכה מעכד מומ'
דלא אמרי מדם עשוי שלא להשכיע וכו' אלא כשמודה
ומחי' עלמו ליתן מה שיראה שים כידו ולא"כ נמצא לתכוע ממנו
והוא הנתכע ממש אם הודה לפטור את מהדיה כגון
שהודה שקכל סיכו מאים פ' או הור' שכר מהל לו ולא"כ
כא לתכוע מחכירו אותו ראמון דאמאי שהוא תובע מיכן
לומר על הודאתו מדם עשוי שלא להשכיע וכ'

ומילתא דמחכר הוא דכשהוא יהיה נתכע ל
לא שם להודות כי לכסוף המ"מ תל אם

יהיה

יהיה הוא התיבע ודאי שיחום ולא יודה ויצטרך לתבוע
מחבירו ונדולה מזאת כתב בעל התרומות וכתוב כה"מ
פ"ו דשם כשעה שהורה רבוכן שסייב לשמעון ובמעון
היה תפיס מלת רבוכן כענר המנה ליכא למימ' משטה
היתי דהתפיסה עשה להודאתו הודאה נמורה ולפיכך
כתב מרן דכעבר שהוא תפוס כענמו מפ"ה בלא מת עדי
ליכא למימר שדם עשוי שלא להשביע את עצמו והכי
נחיב לזה ומ"ש ודאי לפשר לומר דטעמא דלא קנה כלא
שטר משום דלא אמר מתם עדי דבלאו הכי נמי ודאי ד
דוהני תירוץ זה ליכא נ"ל ע"ר דמ"ש שפיר קא מקשה
הרב דהא כשרה ליכא למימ' הכי רודאי לא שני כלא
מתם עדי ולהכי קאמר ל"ש מכן כשטר משום דהשתא כיון
דעבר כיון דשרה דאי משעם הודאה תיבע עכר שרה
מאי מיבע למימר ור"ח מילתא דשייך לתרוייהו קאמ'
ועל כן נראה לי דהתירוץ הראשון יותר נכון דמה ש
שהקשה הלן ז"ל היינו כהודאת נמור דלא שייך למ"ל מעשה ע"
ואשר דהרב מהר"ר לב כתן דלא מיירי כאתם
עדי דהיינו הודאה נמורה דא"כ כשטר
וכבר כתבתי דז"ל דהתב"ש לא נחית למימר דיבא דהודאה
אלא לשמועינן דיש חילוק כין מעשה למעשה
ומ"ש נראה שהקשה הלן קושיא היא
משום דע"כ מ"ש ר' יוחנן וכולן כשטר לאו
משום דאי לאו הכי ליכא למימר מעשה לא דהא נכי ע
עכר דלאו הכי ליכא למימר מעשה"ש
וא"כ נכי עכד מיהא לאו קני כהודאה אלא
שאני לומר שאין כונת מהר"ן כל לחקשות על קושי' הלן
דלפשר שיטול קושי' נכי עכר מ"ה על כל קושית הרב על
מה שהכיאו הלן ורש"ל דמהני הודאה ואפילו נימא
מעשה וא"כ אין לתרץ אלא דשם והלן כה דאה נמור
קאמר וכגון כריית הכשרון דכתב נתתי שדה פ' והוא לומ'
לא נתן דמהני ע"כ כרי אמר אתם עדי עור לפשר לומר
דש"ל לרש"י ז"ל שכרית הרמכם והלחי ז"ל דהא מר
דרך הודאה הוא ליה כאתם עדי ומחלוקת זה תמצא כ
בטור ח"מ סי' ל"ב ולפי' היא כריית הכשרון כמי מיירי
כיון דלא אמר אתם עדי אלא כדאמר כן דרך הודאה כגון
דאמר הריני מודה כפניכם שעשיתי פ' עכדי כן חורין
או נתתי שדה זו לפ' פוף דכר כאלו דמקמיכן כריית
הכשרון דהיינו ע"כ מעשה הודאה היא כהך גונא כמי
מוקמיכן כריית הלעיל ומ"ש כדין שכתב
מעכ"ת דכעבר לא כעיכן אתם עדי
מפני שהוא תפוס כנופו לא כריע לדחייב' למימר דלגבי
טענת הסטלה מהני הך טענת דכיון דתנעו כעל דין
לא היה לו להודות מכיון שהוא תפ"ם אבל מעל הסנעלה
דאיתיה כש"ת תכעיה כעל דין לפשר דאפ"ה הוא תפים
מהני למר אלא ע עשיתי ועוד עדה הקשה מרן ז"ל
כוונתו כאומרו על דנרי הלחי וזהו כרכרי הרמכם ז"ל
שם לעניין דהיכא דהודה הלחי שאתה לעבדו מחני
הוא כן חורין כריית עדוכה היא עשיתי פ' עכדי כן
חורין והוא לומר לא עשאני הרי הוא כן חורין עכ"ל נר'
דש"ל לעיל ז"ל דדוקא הודה הודאה נמורה ואמר אתם
עדי שעשיתי פ' עכדי כן חורין הוא דמהני הא לאו הכי

לא מהני מע"ג דנילה כדעתו מכבר שחרנו לא מהני ו
והלחי ש"ל דכיון דאמר דרך הודאה אע"ג דלא אמר אתם
עדי מהני ומחלוקת זה תמצא כה"מ פ"ו ל"ב דפליג הרמכם
והלחי ז"ל עם הלחם ז"ל ומה שהקשה הרב הנדול דלא רמי
ליה אמר הלחי דליכא דהרמכם ז"ל דדיקא דהרמכם שכא
לאחרוני כלשונות אלו ונכי עשיתי וכו' לא מהני להקנות
ז"ל דהרמכם ז"ל נמי מטעם הודאה קאמר דכל דכר שהיה
לשון שחרור ממש אלא נילוי דעת משום הודאה דאי לאו
דשחרוריה לא הוי עושה כיום"ל לטור דדוקא לשון שחרור
ממש או הודאה ממש דהיינו את'עדי אכל כל מידי אלא
שחרור ממש או לא הודאה ממש כעינן שטר דעל ידי ה
השטר יהיה נגמר הדכר אכל הרמכם ס"ל דמע"ג דאינו
לשון שחרור ממש מכיון שהודאה מדעת אלא נשאר עליו
שעבוד הוה ליה כהודאה עוד ז"ל דש"ל להלחי ז"ל ל
דטעמא דכעינן שטר משום דכלאו הכי לא נמר ומקני
ולהכי כעינן שטר או קנין או מ"מ הא לאו הכי אמרינן
ונמחל לא נמר לקנות ולהכי אם אמר דרך הודאה ליכא
למימר נמר ומקנה נמפ"ל כבידעינן דלא שחרו מקודם
לכן על ידי הודאה זו נמר ומקנה אכל הטור ז"ל ס"ל ד
דלא מהני מטעם הודאה אלא משום דליכא למימר ודאי
זיכה לו על ידי אחר וקנין נמור היה כדכר הא לאו הכי
לא מהני והלחי ש"ל דכנילוי דעת הנמר ומקנ'
מהני דקא ס"ל לנבי הלמוד לחכרו חייב אלי לך מכה כ
כשטה וכו' דלגילוי מילתא כשטרא כתילו אמר אתם עדי
וכמ"ש הטור ח"מ סי' וכיון דכשטר עדי מהני להשתעבד
לע"ג דידעינן דלית ליה גביה אלא מידי ולמתניה נתכוון
הכי נמי נכי עכד אם הודה דרך הודאה נמורה עשיתי
לפ"ע כן חורין כיון דמשעונת הלשון לשון שחרור
על ידי השטר או ההודאה נמר ומקנה וזהו שכתב הלחי
מהני למיקני נפשיה כלומ' דכיון דרך הודאה מקנה נפשיה כ
כיון דאמרו כלשון הודאה נמורה אלא כריית דהוה לומר
לא עשאני יפוגלים לפרעם כפ"ב דקדושין ואמר שעשאו כן ח
חורין מקודם לכן ולהכי מהני לם כעל השטרים
ומעתה מין דינו של הלחי פשוט כמו שכתב ה
הרב הנדול מוהרי"ק ז"ל שם חילוק הוא
עד דהטור ז"ל לא ס"ל כוותיה אלא שהוא כדכרי הנמ"ה
ומה שכתב הלחי ז"ל כפ"ה שאם אמר לו אלא נכתב
אפ"ה קנו מידו מיהו כלום היינו לה"ת משמרה נמור ליפטר
כת חורין אכל לענין השעבוד מהני כלאו הכי וכופין את
דבו לכתוב לו נט שחרור עוד ראיתי שם להקשו'
כדברי הרב ז"ל נמ"ש שם דדברי הלחי מכת'
שם הטור אכל כמ"ש שאומר אחר מלטונות אלו וכו'
מיירי כשאומר הס"ד דאי כשתת נט שחרור למה ליה נמלן
כתב ליה נתר מיתת רבו וכו'
ותמהני על הרב ז"ל דכרי הלחי דיש ליפטר
דומיא דיכול לשעבד וכו' מ"מ כשאר כ
כעבדי קיימינן דמיהו יותר נמיתת הדון ס"ל שם מת נרך
הוא לנט שחרור ומחלכתב ליה יורשים וכ"ע
עוד עמיתי על מה שכת' הרב ז"ל דכתוב על דין
הלומר כתבתי ונתתי נט לפלו' עכדי והוא
לומר לא כתב ונתן לי הלחי דכמ' הודאת כעל דין כתב'
עדים דמי ומפרש הטור כעל דין הוא העבד וכת' הרמ"ה
ז"ל

זל דדיין מיירי כשהוזו שניהם סרוב והעבד שהרב לומ' לא כתבתי והעבד לומר קבלתי עכ' הודעת בעל דין כ במלה עדים דמי והרב הגדול תפס על הטור דלית כתב הודעת בעל דין שהוא העבד ועל זה כתב דכדי הלמה דלכדכי הלמה הודעת בעל דין קאי אתרוייהו דין על הרב דין על העבד שלם כא אחד מהם לחזור מיגו יכול

ותיבה דורמי מיגו כן אלא קאי אל העבד זל הודעת בעל דין לא קאי אל העבד

למ"ד דחזר בו העבד ולומר קבלתי עכ' הסודה שהודה מקודם במלה עדים דמי והני הוא עבד ודינא דגמ לא קאי אלא אל היכא דחזרו שניהם כמ"ש הלמה וכחזרו שניהם ודאי הודעת בעל דין היינו העבד

ואני תמיה דלפי לפסי חזר אחד מהם שפיגו יכול לחזור דשם חזר כו הרב ולומר לא נתתי והעבד לומר לא קבלתי כהא ליכא למימר הודעת בעל דין דהיינו הרב דכהא ודאי פסיטא דהודעת בעל דין דהיינו העבד כמלה עדים דמי ולא ינא לחדות דהא מגו נפסיה מתיכה דלימור דהני הכחים לא ודינו של הלמה שכתב עומר כדכוותו והרב חזר והודה לו ודינו של הלמה שכתב שלם חזר כו העבד ולא חזר כו הרב ליכא למימר הודעת בעל דין דהיינו הרב כמלה עדים דמי כיון שעדין הוא עומד כדכוותו ולומר שכתב ונתן שלא הודעת בעל דין שהוא העבד כמלה עדים דמי ועדיין סוא עבד שלא מכאן שעדיין עומד כדכוותו והעבד חזר כו בופין אותו לסוור וליתן לו גט שחרור מכני מדכדין ש שלמר שכתן לא ה עילא

ד"ש הלמה זל שלא שם העבד חזר כו כו' לימו דין הלמור כגמ' שלא מכרה דשם היה דין הגמ' קלמר הלמה והכי דייק לישנא דשכל דשם היה דין הגמ' הוצ"ל למימר וכן שם העבד חזר כו

סוף דבר לא ידעתי לפוף דעת הרב זל דשפילו נלמר דבוטת הרב לומר שפיזה משם שבת ל לפזור מדברין שפיגו יכול כנון שלם נא הרב לומר לא נתתי לימו יכול לפי שיטור העבד קבלתי כהא ולפי הודעת בעל דין דעבד כמלה עדים דמי והלא ככר ה לומר שעדיין הוא עבד וכבר עלה בדעתי להלין בעד הרב דלל שלם כא אחד מהם לחזור כו לימו יכול שלם העבד כא ליפוך את חורין על פי דכדי נכו לומרין לו ה הודעת בעל דין כמלה עדים דמי ולתה עבד ואם כא הרב לשעבד בעבד לומרים לוב אל תשעבד כו או אל תתן לו שפחה כנענית או לא תשלילהו תרומה לן כיוצא מכיון שכבר אמרת שהוא בן חורין זה היינו יכול להלין בעד הרב זל שם היה כתוב בדכדי הלמה כמו שכתב הרב ה הוב זל אבל דכדי הלמה מיקן כמו שכתב הרב זל אלא מיירי שמורו שניהם בדיבורם שזה לומר קבלתי וזה לומ' לא נתתי ולמה נדחוק לומ' אחר אחר

ועוד דמ"כ אפי' שניהם עומדים בדבורם ש"מ שזה לא ימסור לו גט שחרור והודעת בעל דין כמלה עדים דמי והיינו הודעת הרב ואם כא העבד לשפוך את חורין הודעת העבד כמלה עדים כו' וכו' מי בעל דין קאי אתרוייהו זה קשה על דכדי הלמה זל ואין זה כל כך פשיטא כיון דהעבד מודה שהוא עבד ס"ד דיכול הרב להשתעבד בו ולמסור לו שפחה כנענית וכן כיון שהרב מודה לעבד קל"ל אמת הוא קמ"ל

ונראה דהרב הכין כדכדי הלמה דהודעת בעל דין קאי אתרוייהו כין לעבד כין אל הרב דעבד זה לגבי דבו הוא בן חורין ולגבי דידיה הוא עבד ואין דבו יכול להחזיק אותו כעבד והעבד אינו יכול להחזיק עצמו כבן חורין וכתב הלמה דאם שניהם עומדים בדיבורם פשיטא דלגבי דבו הוא בן חורין ולגבי דידיה הוא עבד דהא לא תכש אחד מהכריה אלא ודאי אלא לענטריך לאשמועינן דהודעת בעל דין כמלה עדים דמי אלא שניהם הזכו בהרב חזר בו ולומר דהוא עבד דאמרינן הודעת בעל דין כמלה עדים דמי וכבר אמרת שהוא בן חורין ואיך יכול להשתעבד בו או לא להחזיקו בעבד והעבד אינו יכול להזר בו ולומר אמת סוא שאני בן חורין ואשא בת חורין וש"מ אחד מהשניהם אינו יכול לחזר בו לתועלתו אלא אמרינן לכל אחד מ מהם הודעת בעל דין כמלה

ומ"מ עדים דמי לפי סיטתו הכתה הלמה זל הכרח הוא דמ"מ פשיטא דאמו לישא בת חורין כיון דהוא עומד כדכוותו ואמו נפשיה חתיכה דאיסורא

אבל מ"מ לי דבוטת הגמה ג"כ לפי הודעת בעל דין העבד ופרוש דכדין דודעי הא דאמרינן הודעת בעל דין כמלה עדים דמי ועדיין הוא עבד ע"כ שחזרו שניהם הרב והעבד דאי אלא אחד אלא שניהם עומדים בדבורם מה שייך לומר הודעת בעל דין כמלה עדי דמי ועדיין הוא עבד פשיטא ודאי שהרי עדיין הוא עומד בדבורו דאין אומרי' הודע' בעל דין וכו' אלא כשבא לחבוע אומרים לו בבר הודית הודעת בעל דין כמלה עדי' דמי אבל העבד אינו תובע כלו' שלא עדיין עומד בדבורו ואם חזר כו הרב ולא חזר כו העבד כ"ש וכ"ש הוא אלא מיירי כשחזרו שניהם והעבד בא לתבוע מן הרב שלומר שבבר עשאו בן חורין והרב אומר לו עדיין הוי עבד ולפי הכי אמרינן הודעת בעל דין דהיינו העבד כמלה עדי' דמי ועדיין הוא עבד והא דאמרינן הכי לגבי עבד ולא אמרינן לגבי הרב מפורש שם בפרק השולח בדברי התום' והלן זל **ומה** שלמ הלמה שכל אם העבד חזר כו וכו' הכונה שהוקשה אלין דמי הכניסו לומר שגם הרב חזר ליתא דמיירי דחזר כו העבד דאמרינן ליה הודע' בעל דין כמלה עדים ובבר הודית לזה אי אלא מתייבב כפיר דכיון דהרב לא חזר כו כופין אותו וחוזר וכותב לו גט שחרור כנ"ל דע' הלמה זל וא"כ מין תפיס על הטו' זל **ומה** שהקשה עוד מין על דכדי הלן מהא דכתב כפ' קמ' דקידושין דף תלכז גבי הא דאמרי' דעבד עברי גופו קנוי שכתב זל ומשום הכי לא מהני היה מילה לפי לענין מעשה ידיו וכו' עב"ל ואם כן כ"ש ככנעני אלא מהני לפי שהוא קנוי קנין הגוף קנין גמור דידו כיר וכו דודאי אלא מהני היה מילה וא"כ מיך כתב כאן דמשום אלא הוו ליישב מעלי לשחרו כו לכתחילה אמר מן אלא מהני לפי למעשה ידיו אלא כסטר ים לומר דמ"ש הלן התם נקדושין הייכו מחילת הממון דיתחול לו פרוטו דכל כי הני

אפי׳ לא תהני כיון דגופו קאי אכל שכן כשעבור שיש לו על גוף העבר אפשר דסבי׳ דשי ועוד דמ״מ הל׳ כקדמונים היינו משום דסבור כל מה שכתב כאן לשנות מעליא לשחרור הוי׳ להקטת לו נגפו דכל כי הני מהני פשי׳ דידן כיון דכו מ״מ לענין מעשה יהיו מפני

סימן ם

אמר : כשיש בשטר כשרה ופסול נר׳ שהוא כענין שכתב בשתשיבו ב׳ לחים לרמוך כשטר על תנאי

תשובה חיי נפשי כי שם שים שטר היה מכיון לפני שפק שטר כזה ושיש שומל לת מה כפי הייתי תוכן על פניו כי לחרי שטר נזר לומר קשט דכדי לחת ה״ם כשהלך זל שטר מי כמוהו מורה ועל דנלו עמד ה״ם מורי כשהלך שטון זל וכהנמדש יחר הסכימו לזכות לת השמי׳ יב״ו מי הוא זה ושיזה הוא שטר ימלאנו לבו לחלוק על שפיר גזרתם ושמיעת ולא מסתפיק שמאחר שהרבנים הנ׳ רלו כופף השטר ועלתה הסכמתם לזכות לת השחים כך ה״ם אם יהיו כל חכמי ישרל כלף מחזקים לא יכלנו שוב לחייב לת השחי׳ שנ׳ שיכולים לומ׳

ומה קים לן כשבי ובני ישרל זל גם שטר שחור עדמיט ה״ם כשלר להרן חשון נלו

אמנם השכים לדבריהם שודלי תו לא מידי להשבת השומל שטר נגם לכבדני כזה

ואומר זאב לשרית כפתי לשפוטי נכרי דשילתא דפסיטא שיש דכיון שהשחים הכי הוי כשטרי מן הדין מהחיוב ושרכות שטר נתעוב לחייהם יכמו שפסק ה״ם כשהלך שמואל זל מדינה זל ושבבי עמו ה״ם מוהרשך זל כיון שירלה הרופא נפסק מוהרשך ח״כ פי׳ פ״ת שכתבו הרבנים הנ׳ לבטל לת השחים הנ׳ פ״כ ודלי דשומדת דמוכח הוא דכל החיוב שנתחייבו השחי׳ הנ׳ לרמוך כתובא לא היה אלא לחזר ולהשתחר לת השדן כרגונם ושין מחריד ויעידו כשמונתם כשטר כ בתחילה ולא יהיה לכם פוס תרעומת מלת הגוים בעלי השוב ומכיון שכן חין חייבים כלא שם יהיה כמו מה שכתב׳ בשטר חיוכם הנ׳ ונתברר כפניכו שעל מנת שיבי׳ רמוך השכום הנ׳ לל הגוים הנ׳ בעד ובשם משה הנזכר ושיבי׳ רמוך כל החמשה כתבי חובות שביד הגוי׳ שכשם יתחייב משה הנ׳ לל הגוים הנ׳ ושיחתם ושימלאם קרוע כיון כ״ד שכוונינים כמוכן זה יהיו משוייבים השחי׳ הנ׳ כשרעון הנ׳ שמא שם לא יפרע רמוך השכום הנ׳ לל הגוים הנ׳ שקוים כיד ב״ד כמוכן זה לא יהיו משוייבים השחים הנ׳ עכ״ל השטר נר׳ דלי שכל זה תנאי גמור כדוקא הוא שדוקא שם פרע רמוך כל השכום הנ׳ הוא שחל חיוכם שמא שם לא יפל כל השכום הנ׳ שמשמע כזה שים עליהם תרעומת מלת הגוים כעלי החוב לא נתחייבו ומכיון שרמוך הנ׳ לא השלים תנאו ולא פרע כל השכום הנ׳ נתבטל החיו׳ שהם לא נתחייבו אלא ע״מ לפרוע כל השכום הנ׳ ונניך היה רמוך לבדר בעדים שקיים תנאו וכמ״ש הלן ו״ל כפ׳ מי שהחזו דף תק״ן דכל תנאי שהוא כע״מ שתעשה כך וכך צריך שיקבל להכיח רמוך שקיים תנאו ולשני כי כמי

וגם שם יבוך רמוכן שקיים שיטר כ״כ פרעון ה החוכות ומוב נמצך ל השחים הכשר לא נתחייבו דמוכח הוא דשדעתא דהכי לא נתחייבו

וראיה לזה רכב שעפ״ד דף ל״ה בשקיבן שילבתא כל שעזר כן עזריה דשויל כתר שומדנא ושמר שלא כתב לה שלא ע״מ לבוטלה ושתם פריך לרב דששם דלא כל שב״ע ורב לא שייל כתר שומדנא ושם ל שיתיר וכו׳ ומשני שלא תרוייהו שזלי כתר שומדנא משן דשתר הלכה כשניה מ״ר פין שלבם ה״ג שומדן דשתא הוא משום שיקרובי דשתא הוא ושם שקרבם ליה דשתא ומשקיבן הלכה למעשה כרבי שלעזר כן עוזיה דשתר שלא כתוב לה שלא ע״מ לבוטלה שש ג דשיב למ דמשום שיקרובי דשתא כתב לה ושם שיקרבה ליה מ״מ מכיון שלא כשלה לה שתחייב לה התוספת ובב״ה מי שומדן דשתא הוא שלא שתחייבו השחים שש ע״מ שיפרע רמוכן שים מהשיב ומכיון שלא פרע רמוכן לומן השכוע לו לו שקוב שלין שתבטל החיוב

ערך שחרינן כף הגוזל עניים דף ק״י שתר שכא ה״מ כשף מכשר משכה דשי שלא שכשר ניחדר ליורשים מ״ט שדעתא דהכי לא יהב ליה אלא מעת שחטת שמתו בעליה תיפוק לחולין דשדעתא דהכי לא שיפרשיה שילבתא נמיני לה אלא מעתא לחם וכו׳ לחם נמי וכו׳ אלא מעתה יכשם ש שנכללה לכני מוכח וכו׳ שתם שלן שסדי וכו׳ ע״כ ובב״ה נמי שתתו השחים דשדעתא שיחר פרעון שתוב כ״כ זמן לא שתחייבו ולא נשתעבדו לשלם מה שלא היו חייבי׳ מן הדין ומע״ג דכתבו שתום״ל שם ול״ל ומ״ת מדם ש שקנה מחבלו שום דבר שנתקלקל יבטל המקח דשדעתא דהכי לא קנה ול״ל דהתם לאו כלוק לתוך תליש שילתא אלא כמו כן כדעת מוכ ושוב שקנייה ליה שדעתא דהכי לכל הכא כקדושין בדיד קיימא כו׳ ע״כ : ובב״ה לכאורה היה שפשר לטעות ולומר דכיון דשיבי׳ כל ד׳ קונה ושקב מלי מזית דשמית דשחים שדעתא דהכי לא נתחייבו לימא לשיך נימא ורמוכן יחמר שדעתא דהכי התניתי בודלי דשלני ושמני דכשלמא בבי לוקא ומוכר דכמשיב שמקח נקנה שמקח שלא כשתקלקל שעור כו ולומר שדעתא דהכי לא קניתי אינה לומר הכי שכל כל ד׳ שהחים נתחייבו כתנאי כיון שתין הקנין׳ שמר אלא כשעת ש שיתקיים התנאי למכרע מ״כ יכול המתחייב לומר שדעתא דהכי לא נתחייבתי ולא נקיים התנאי ושין כאן חיוב ועוד דהתם הלוק כל להוציא מן המוכר ולכן יכו המוכ׳ לומר כיון דשיבא לומר הכי והכי לא תוציא ממני שכל נכדון דידן רמוכן נא להוציא מן השחים יכו׳

ובל זה הייתי לומ׳ שפ״ז כהנחת אלא פשטו כשט׳ זמן מוגבל ודלי לא נתכוונו לומן כ כ שרוך ומומדנא דשוכ׳ הוא וכהנה מקומות שלילין כתר שומדנ׳ וכמו שכתב הרשם זל כלל פ״ו מ״ב הרב׳ שומדנות מנים כתלמוד שמין לשם כ״כ הוכחת כמו לזו כי היכי דפרק מי שמת מי שהלך כמו וכו׳ וכן שטר מכרחת וכן מתנת ס״מ וכו׳ וכן זכין ולא הנריכו ליה זוזי וזכין שדעתא ל למיסק לשרן יסו״ש וגמל השוחר בין הגמלים שלמא הלי דשולין כתר שומדנא כרבי שמוחת דיבא שום ע״כל וכן

כתב כתשובה לחרת הסוגיא הטור פ"ק ושיים כה
ומיהו וכו' זה יש לו עיקר מדברי קבלה מאי למכתים
סבר מה ליתן היינר סחי וגומר עכ"ל גם בכלל ק"ו הוא
כתב"ע והן דעת הרמב"ם כי יש הרבה דברים דלא
בני בניני דעת הלא בעינן תנאי נמור ד
בפירוש מ"מ לישב נמי מילי טובא דלא בעינן אפי' גלוי
דעת ומפתברא דהך מילתא דג' דלא חזה בעי אפי' גלוי
דעת דאפתחא על דעת כן נתתייבו כמה מיני פטורים
מן הדין והדעת נתן כן סיעלה על הדעת מכמכיל ם
סיבלו לסתור את הסדר מאר ו' מנים הוציא כל כך ממון
אף ודאי לא נתתייבו אא"כ על דעת סיובלו לעשות כיוצא'
מאר עכור זמן מועט מיעד לא בכיר וכל מכן מכבר ג' ו'
כוונתם כמה ם"ם קבעו אלא ומן מועט דהיינו ל' חדשים
מכתבו כאן שכתב"ם חדשים יפה לענין ומפני שכתבי תוכי'
ראע"ג דאחר וכתב שאם יעבור הזמן המוגבל
שיתחיל פרעון החוב מאותו יום ואילך
אפשר אם לא לסיסור גדול כזה ביוצא שכאם יהיה העבור
הזמן עתר מן הזמן המוגבל ואף ודאי ליכא למימר
ויש דמות דלא לזה מאלי דנרם כשלאחי פ' מי ש
שאמרו תנו דכתן לאחר שבוע אחד אחר שנה
אחר לאחר חדש אחת לאחר שבת יום ד' וה' ויום ו' ע"כ
הרי שהוסיפו גלל למי שאמר אחר זמן פלוני זמן מוגבל
לפי הערך וכתב שלן אל אם דכיון דשבוע הוא שבעה
מקיצין מוסיפין לו עוד שנה וכן אחד הוא חשבון
מקוצן מוסיפים יום לו חדש אחר עוד כתב שם תשובת
שלוח על מי שכתב לפרוע אחר הפסח שנותנין לו עשרת
ימים שכיוצא בזה לענין וכ' וכיוצא בזה יש ל"ד למדנו
מזה כי העבורת הזמן כפי ערך הזמן המוגבל
דל אחרב שאמר אם אינו לא אשלם לפרוע
לאכיון דאמינא לומר ולא יעבור וכו'
לימא נמי ולא יעבוך זמן הרבה אלא מייבי כלל מכל
זה נכר הסדרך בזה שהלשון אל והכיוצא דאיכא מבנהו
עוכדי דא"מ שאמרו ונ"ל להכיא עוד דאיכא
אחרת יותר מכוונת מדברי הלמכם אל
שכתב כפ"ט מה שמכיוצא אל שמכר קרקע לחברו
ונתחנה עמו שכל מנם וכו' עד שאלו וכיוצא בזה
מנם שאינו מצוי הוא ולא עלה על לב המוכר דבר זה
הפלא בעת שהתנה וכל מנם שאינו מצוי אינו
בכלל התנאי הוא נ"ם לכל תנאי ממון שמומדין דעת
המקנה ומן כוללין בלשונן התנאי אלא הדברים הידועין
שבכללן היה התנאי והם כדעת המקנה בשעה שהתנה
ע"כ ומה שהר שייך לומר זה בכר ודאי אף אם שמעו
הלחים ולא יעבור וכו' אלא היינו שאל על דבר מצוי בנין
אדם מן כ' חדשים וכיוצא מכר על זה הפלא דהיינו
ו' מנים ודאי לא עלה בדעתם
ומ"כ ודאי ליכא למימר דכיון שעברו ו' מנים ולא פרע
שמכון ודאי דכשנעת יגמו לחבפי מדעתו מיוחס
עוד דברי הלמכם דכיון שכונת הלחים
בחיוכם לא היה אלא להבתחר בשרון אם כן
ודאי מומדין דעת המתנה ואיכא לן לשלותו התנאי שאל
דברים הידועים שבכללן היים דוקא היו בדעת המתנה
בשעה שהתנה דהיינו ומן מועט ולא מיחוך מאר כזה ם ודאי

לא היה בדעתם עוד יש להביא ראיה מדברי
מהרי"ק שלקט בס"ו על ראובן שהתפתר עם ם
שמעון ולוי שהוא יפרע קנת מה בהונאת הקבל יותר
על מה שיפרעו שמע"ן ולוי מלבד שהנדחה יהיה
שום כמה מ"ע לו לשמעון שבויים ופסל ר' לוקח
כגיהם וכו' ופסק שום לו דכיון שהפרעון מבו' יום הוי מלתא
דלא שכיח וכו' מ"מ כי מתני שמלתא דשכיח לחנו ע"כ
ואם אין כ"ד מי מע"ג דאם יעבור מפשע אפי' קנת ימים
דשכיח מ"מ כי מתני מלתא דשכיח לחנו לא על מיחוך
כזה והרב שכוכר שהשיג שהכיא דפ' מ' שמעון ו
שמדברי הלמכם לו יע"ש עוד הביא ראיה מהשו"ת ומיי
דברי שרי כהדיא דפסק דתפיסת שני שוכרים דלא שכיח
נפטור שמעון ומע"ג דהתם לן כהדיא לפנותו מכל מע"ג
דמעיקר שכיעת דעתייהו להתנות שיכל להלוות כיוצ'
מ"מ שמרין שרעת הרוחם זוטא שהתי שרעת הרוחם רבה
לא שהתי עכ"ל וכ"כ נמי נמ' מע"ג דאם קנו שרעתייהו
להקנות אם יעבור וכו' שזמן מועט שהתו ולא חזמן הרבה
מהר"ם מע"ג דבם בהשו"ת לא רצונם
דשכיח ולא שכיח נמי מקבל חיוב עליו
מ"מ כבר השכימה דעתו לל דיש למלמדים נרון לדברי
הלמכם ל' דדברי הלאם מיירי בלוקח התוב מן המוכר
ומחרין המע"ם וכ"כ נמי ומחוכן כם להניח מן הלחים
כל זה רציתי ליסף ולתן כדבר הלכה ולא רציתי להטפל
ולהוכיח כן מתך דברי שהנאי הכתוב בשטר מוכח כי
כבר הלריכו למעיינים שרבנים המ' וכל דבריהם הלחת
וכדרך נלמדים למי שמחים וכודאי ם ברוב מודאי מדברי
אולתם כי אם ראו מוקח השטר כנראה מתוך דבריהם
ועיתם השכמת עניית מכמתם לפט ר' את הלחים המכר
וכבר למדנו כהרבה מקומות בכבר ה"ה זקן אפי' שנר'קנת
דמוכן כ"ם דמסתברא כוות הו ואפילו חיים עדנה מפשר
שלא היה מפשר למלוך עליהם ומה נם למרי מות קדושי'
מודאי אפי' יכולו רשויות הפך מכרת שאין לנטות מדבריה
דשמא אם היו חיים עדנה מתרעוממת חכמתם היו בנות
כל הרשעת הנשמרות הפך שנותם ומ"כ ודאי דלית דין
ולית דייון ליכול למייב שה שמנכנים המכרים פטרו וכ"ם
שאם מוחזקים ודאי יאמרו קים לן כהני רבני ישנו וכמו
שכתב ה"ה כמהר"ן מהרנן שם בן נר"ן שאף אם יאמרו כל
חכמי ישנו אין יכולים לחייב את הלחים המוכרי

ונראה ודאי שכיון שהכר נפטרו כדיכם אף אם יאמר
דמוכן ויתפוס מעלתם מנים דין מידו דיהוי
תפיסה למאר שמולד הפקר ולא מפיים תפיסה כמבואר
בספרי הפוסקים ואין להאריך עוד שם לנ"ך הכלע"ר

כתבתי פנתי בכמאר ונכה

כימן מא

שאלה ילמדינו רבינו היושב ונכון הר יעקב זלהה
נתן לו זמן במתנה נמוכה ולא מתכוין
הנתן למאר מיו נו יכון רבינו אם מחוקו בשם ודאי נתוב
מוסיפים קרקעות קודם פרעתון על כמשלם מחוסר
כרעתו שקרקע ימי וכח קנוגנר עליו מזקה גם מיכח
אנקה בו המכם עיקר כנמלאו השב בשבו מי יוכל מה בר

יום ונמיחה מיפן יהיה מיתתו אם יוכל לנצות אל כיתו ו
ולכן כעורו כרים ושפוי כדעתו כאשר כתב נומתו מוכ
קדר וכתב נומה אל כנין זנו מחזיק ומקיים המתנ' שנתן
להם מאז ומקדם ולמען הסקיט דכרים מכין כנא זנו כ
בשעת מלוקת הינר וגן הכתיים הנו מה שלא הומלק
כעורו כחיים חור וקיל קדר המתנ' שנתן להם כרמוכה
ויהי היום נתכקש כישיבה על מעלה ומיי לרננן ולכל
ישראל שבק מחרי פטירתו ממנו מיזה עולות נכסי
ע כונו מיאר עתה נכדתו כח מומר תוכע'נם היא חלק
ירושת נכסי עובון יקנה זל כפי תקנת רזל שקנסיהו שלא
יה מומר את קרובין שלא יתן לבנו ישראל ואפ' המומר
תכף מלחד נכדותו כי נפטר לכין זל המלה את מחיו
נדכרים טוכים מרחי לב כה טבה שיתנו לו חלק ירושתו
מנוע לו מחיו דוקא נשתי ידים פתין מנע לן חל ונחל'
עתם היותו הוא מי שהוא וכרשותו כן הכריחם ותבעם
נפני ע"ג כדוב ה ומ' נזומ'והוכרחו לתת לו חלקו ס
הנ"ל כפ' מוכיח כל זה כת רמ"ז על זה וזל יכרון שרו
מה טהיה כפניהו ערים ח"מ חיך לחיל פטירתו הוקן הנעלה
סנהדרין כהר' יעק' מיוחי ז' הה תכף שלא דוד מיוחי שלוחו
לחיל לחחיו הנעלה הר' ש'מיוחי זנו והנעלה הר"מ דהם
מיוחי זנו והנעלה הר"ח מיוחי זנו כדוב מעמים ונזומ
מיתנו לן חל ירושתו הנוגע לו לירש את מכיו וחחיו זנו
הנו הסיבוהו שתין מתנים לו דכר כי אין נוגע לו שום ס
ידוע ונחלק כפי ת"ת וכל כוחתם לעכב נידם ולהדיין
מיקו כפי תקנת רזל הנם שהביהו מתוך דנדיו שכוחתו
טוכה ונכויה וכרשותו שתין כוונת שתו זנו הנו לתת לו
שם פרוטה לחת נעצם היום הזה תכעם כפני ע"ג ו
והכריחם נעל כורחם ס ה כטיבתם ליתן לו חלקו ומתו
הנו היותם לה שים ומוכרח ס כמעשיהם נתנו לו חלקו
מכל מין ירושה ונחלק הנוגע לו ולזרעו מיום שנכר העול'
עד היום הזה ו שום הזה נכלל ינן דוד מיוחי הנו הוד'
נפניהו שקבל ירושתו ולא נמלו לו ולזרעו שום וכו טענה
וטביעה על מחיו הנו ולא על נפיהם ינו ולרמיית המתת
כתבנו שורות אלו היום יום ג לספירת שנת השע'ו
ליצרת כאדם והכל מאת ויהי נקר נפרי נבריאל פתיר דאוקן עי
פתיר כ"ק על יד יעקב סכה יעקב מפיק פתיר כ"ק ע'י
שלמה נכה"ר יוסף יצ'ו פוכה מיוחי פתיר ועתה טוענה
כני הוקן ע"ה שם ן לנכדתה הנו שום זכות וטענה
עליהם דיל כתר טענת דת זקנו דזל פיתנו לנניו ישרא
משו'קנס שקנסוהו שלא יהנה ושלא יהיה לו תועל'ומשם
פהוא הכריחם נכח ועוו ולקח לן חלקו מה זכות נשלא
עיר לזרעו ונפרט שכבר הניחו שכותתו טוכה הנם שהיא
נספק רש' לפתוח דלת נפניו זאת ועוד טופנים דודים
כני הזקן זל עם'ל כיוצא זם מחתות כתבי מכיה נמ"כ
מנלי חון להם שטר פטור מוריע ומניר שקבלה נכרהם ה
הנו ירושתו הנוגע לה הן מוקנת ע"ה הן מוקנה ע"ה
נעורו כחיים ונתן לה נרוכיותו ושלקח ענמה וזכותה
ע"ד מכבני עזרן וקנה שכבר קבלה כל דכר וזל השטר
פטור כפניהו עדו"מ הורתה מת מטתו מכ"ת נכדתה
על היסיד הנכון הנעלה כמהר' יעקב מיוחי זנו מדעתה
ורנונה הנמוך כלי שום פונם והכרח כלל שלא כלב שלם
וכפשם חפנה לין קבלה כל מה שנוגע לה מירושת וקנה
סהר' יעקב הנו ומרושת זקנתה מרת שטלמו ל"ע כין מ
מהכתים כין מהמטלטלים כין מכל דכר מחוט ועד ש
שרוך נעל ואין לה שום תביעה וערעור לא טענת ממון
ולא טענת שכועה לא קבלה ולא מיוחה ולכל זדרת הדיטם
נגד וקנה הנו ונגד החכם השלם כמהר' יצחק מיוחי
נרו' ונגד כל מ זה זנו כי מכל דכר נתפיים ונתרחתה
ולקחם יותר ממה שהיה נוגע לה ונשבעה שבוע'חמורה
נתורה כפ"ע ובמעמד ע"ד המקום וע"ד הנשבעים כ
כחמת נקנסת חפן שלא תעורר היא ולא מחר כערה
כין יתורי כין נוי כין תוגר נגד כל הנו ושם כמולי מ"י
תערער היא לו מחר כערה כשם ומן שכעולם מלכר ש
שזים עכריינית על שכועתה כל טענותיה יהיו כמשכות
כחרם הנשכר שלין נו ממש ולא יהיו עליהם כשום כין
שכעו"ל וכל זה הורתה מרנינה הנמור כלי שום מונם כלל
וכח ושומר שטר פטור זה ככח וכחומר כל שטרי פטורין
דתקנו חזל והיינו כישרא"ל מימת דקן ולעולם דלא כ
כמקחת ולא שטרי דשטרי ושלא יפעל וכו' וקניגא
ממרת מוטרו הנו קנין גמור ושלא כמנת לכשר למקניים
כיה לכן נת כלטון כקפה ותמיכה תשובת המורה נגדקת
שם יכולה לעורר עור על הרמות הפלו יכה לנו נעגל"
וכזמן קריב ומשבדתו מן השמים מוליך

תשובה

קדם כואי לענין פיסקא דרישא רמיתי ל
לכתוב כלין קצת דעות הפוסקים זל כענין
ירושת המשומר הנה מר נרק נפלון וכיון מנשא"ל ס"ל דגם
מדלורייתא אין המשומר יורש וכמו שכת המכדכי
זל פ"ק דב"ק דקדושין וזל בפק מרדכ נרק נפלון ד
דמשמר אינו יורש מכיון והא דכתיב הכא לר' יוחנן ודילמא
ישראל משומר מ"מ שכי פ' דילמא ישראל משומד מרים
לכניו דעבו דיש שום משומר והורים לכניו את הר שעיר ומשכי
אלא מהכא כי לכניו לוט ונשומר והוריש לכניו וכן פסק ר"ת
ע"כ ומשמע מתוך הדנריה דהא דמשומר אינו יורש
היינו מדלורייתא אבל מיתיה כירושה דא מיתא
דמדלורייתא מיתיה כירושה אלא מתכמים הפקעו
ירושתו לא הוה קשיא ממאי דכתיב כנשי'ודילמא ישראל
משומר דמשמע דהוא יורש מפום דתיכא למימר דשפיר
קאמ'מר דכ נרק דאינו יורש שכך תקנו חכמים דלא ירית
והתם כקדושין שפיר מני מיירי נמי מפי לירש מפום ד
דהתם כקרא קאי דהיינו מדלורייתא ושפיר מציין למימ'
דמדלורייתא שפיר ירית ולהכי פריך כנש' דמימא דקרא
לא מתח למשומ'דמדלורייתא ירית כו'והא דכת'מר ר'נרק
דלא ירית היינו מתקנת חכמים אלא ודאי דמר דב נרק
דמשמר דלא ירית היינו דמית קרא דמשמעינן מינים דלא
ירית והכי קים להן ולהכי הוה קשיא ליה מהאי דקרא מ
מקשו כפ"ק דקידושין ודילמא ישראל משומר שלמי וכו'
וכן כתב הרב הגדול דוד כרן זל כפסקיו כית כ"מ דכן
דעת מר דב נרק נתן ורלח דמרקאי להו מהכיא דקדושין
מלמא דדכר תורה קא ממרי ודאי לא תימא הכי שז קנס
מקנסו חכמים מפי ק זים להו כיון דהתם כדכר תורה
קמשמר יורש וכב נרק נתן ורלח מ"מ דהיינו יורש מקנס
מקנסו חכמי אלא ודאי דהיינו נמי דקאמרי דמימו יורש

היינו מדאורייתא קאמרי עכ"ל והם דברים פשוטים לע"ד
ודברי ה' מהר"ם מ"ז קלו לא הבינתים דמה זו
תמיהא דתמה הרב מהר"ך על הרב הר"ן ז"ל כזה וכ"ע
גם הרב מהר"ם ז"ל הכין דברי רב נדק נחון ז"ל דהיינו
לומר דמדאורייתא נמי מיבו יורם וכן תפס כמוהם
מהרי"ו מדברי ז"ל ק"ו רפנ ום"ע ועם וכן נר מדברי הרב מ
מהר"ל מ"חיים ול כתבו ס"ז פ"ו מ"ו ום ודלא כדברי
הרב מהר"ך ול **ולכאורה** היה נראה
מדברי המרדכי כי פנם הנחון

לא אמר מלא מטעם קנם שהרי כתב שם דנראה לרמב"ם
שפיר לדברי נחן נראה דהא הב יורם את כנו המומר ד
דמחלי נקניה לא עכ"ל מסתמא דנם הנחון אמר מטעם
קנם דאל"כ מהיכא תיתי למימר דם"ל לנחון קנם אבל
קנסא דמי לתא מיבו כן מלא מדרבא מבלעים קנת דאיה
דהנחון לאו משום קנם קאמר אלא מדין תורה והיינו
דקאמר אפי' לדברי נחון וכו' כלומר ל"מ לדידן דאמרינן
דמה שאין יורם היינו משום קנם דפשיטא דאין לנחור נם
אלא ודם אבל ממון אלא אפי' לדברי נחן ן דאמר מיבו
יורם אפי' מדאורייתא מ"ב נקנסיה אלא יורם אבל ממון
שהרי אין כאן אלא הקנם אפי' הכי לא קנסינן זהו
הנר"ע ז"ל בכונת דברי המרדכי ז"ל ולעולם שריעת הנחון
נכון מדין ת"ח מיבו יורם וכן נראה פשוט דברי רבינו
משולם בתשובה הביאה הרמ"ם ז"ל בתשובה כלל ק"ו ק"ו
וז"ל כתב רבינו יהודה סכהן בספר הדינים תשובה מה'
נרכי מה"ם כן רבינו קולניומום שמשומר מיבו יורם את
אבידו וז"ל כי מסתמא לא מיקרי ורעיה ולא ירית ליה ל
למכיה כדכתיב להיות לך לאלהים מחריך וגומר וכתיב
ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך וכתיב כיום ה
ההוא כרת ה' את אברהם ברית לאמר לזרעך נתתי מי
מזרעו מיוחס מחרין ינא משמד מאין זרעו מיוחס מחרין
עכ"ל מת דהדברים משמע דם"ל דנם מדאורייתא מאין ה
המשומר יורם ונ"ו ניחוק לומר כן מכיון דנר נדק נחון
ס"ל הכי מכל מקום הרמ"ם ז"ל סם כתשובה דמשומר יורם
את אבידו מן התורה דמעפ"י שחטף ישנמל הוא וס"ל ד
דהני קראי דמיירי ובכיבו משולם אינם אלא למשכחת
בעלמא וקיימ מיירי כיון עשרה כהנים שהיו עומדים ו
ופירש מה"ם וכעל ע"כ וכורחי שרבני הרמ"ם תמהים
לכאורה דמאן דכר שמיה דעשרה כהנים וכו' גבי קראי
דכתיבי גבי מנחים ומפ"ש מיך מה ככך הם קראי טוכא
מיכא דתלתא קראי מיירי רבינו משולם ועוד הקושיא ס
שהקשה הר' מהר"ך דקרא דעשרה כהנים היינו והיתה
לו ולו ברית כהונת עולם כדמשמע בס"ק דתכוכות
דף ג' והוה ליה למימר דקרא אתא לאחיון כין וראו כל
רשעו לורעו של נמי וכרמוי נפ"ק דמולין דף פ"ב ועוד
דמשמע דם"ל לתלמודא פ' נשחטין דדרשין לקרא לורע
מיוחס דהא אתא דף ק"מייתי הך דעשרה כהנים וכו'
ופרך אלא מעתה דכתיב להיות לך לאלהי מחי קא מ
מיהר ליה לאתויי ומשני דקא מזהר ליה דלא
תיבב נויה וכו' כרמיתא אתא
ומ"מ משמ' דרשינן להני קראי נמי לזרעו מיוחס שלא דהוה
קא קשיא ליה הך קרא דמשמ' דהוי כלשון מוהר"ר והונרכו
לתרן דהיינו דלא תיבב נויה וכו' אבל קרא דכין' הסנה

כרת ה' כרית לאמר לזרעך אתריך ונומר שפיר מיני לייני
לענין משומד דלא ירית ואם לומר דורמי כוונת הרמ"ם
לומר דאע"ג דרבנו משלם מיירי קרמי למשכחת ניכהו
דקרא דעשרה כהנים ונומר נמי כלשון למשכחת נאמר
כדאיתא התם כפ"מ שין כזרעו מיוחס מהריו מדבנן
וקרא למשכחת בעלמא הוא וכי היכי דהתם קרא הוי
למשכחת' הכי קרמי נמי למשכחת' כך נר להלי"ע הרמ"ם
ומ"מ לא ימלט מאי זה טעות ס"ר שכל בספרים אבל
כונתו כך היא ועלו דברי כהונן ומ"מ דעתו אל כי אם
מטין המשומד יורם היינו מקנם שקנסו לו הכמים אע"ג
דמדאורייתא יורם משו' דלא יהבינן ליה יורם ולאיל ולכול
בניהם והכי רמיא מפ"ק דכתובות דף יא דממנו אם
דנר שנתניי' כשהו' קטן כשנגדיל אין יכול למחול מדתנן
כרים אלו נערות דהגיורת שנתגיירה פחות שנה אלם אם
יש לה קנם ואי אמר' יכול למחות יהבינן לה קנם דאולא
ומכלה כניות ע"כ אלמא קנם דאורייתא לא יהבינן"ה
יהושה עכ"ל הרמב"ן **למהרן** מדברי הא דאין
המשומד יורם היינו
מקנם שקנסו לו חכמי
וכן נראה דעת רבינו שמשון המרדכי שכתב לך יש
כיה כיה חכמים להפקיע ממונו דהפק"ר הפק"ר וכדאמר
בפ"ק דכתובות וכו' אלא שלכתורה נראה שיש קנת חילו'
כין דברי הרמ"ם ז"ל לדברי רבינו שמשון שלדעת הרמ"ם דכר
קנוב וקנם מוכחם לכל המשומדים שאין יורשים ומשעת
מיתת מוריהם פקעה מהם ה' יורשם ואין הדבר ממור לחכמי
הדור שכל מדברי רבינו שמשון לא משמע הכי שלא שערינן שום'
הדבר מסור לחכמי הדור להפקיע ממונם שכל לא
פקעה משעת מיתת מוריהם אלא שפסקו לומר דלעולם
דם"ל לרמב"ם ז"ל שתכף ומיד פקעה מהם ה' יורשם אלא
משום דהוה קסיים ליה דכיון דמדאורייתא יהיה לך י
יתקנו חכמי' אלא יורם אלא ודאי דמדאורייתא הוא דלא
ירית לזה אמר דזה הוא דלעולם דמדאורייתא לא ירית מה
תאמר מיך יתקנו דכקנם דלא ירית יורם דאורי' לזה מ'לך
ים כה כיה כ"ד וכו' ומיון וס דנר זה ובדאמר' נכתובות
ומ"ם דעת הרמכם ז"ל משמע דלא הוי מדפקע'
משעת מיתת המוריש ויש קנם קנו לכל המשומ'
אלא יהבו שלא הדבר תלוי כיד כ"ד אם יהבו לקונסו מהני
כת' ואם רמו כ"ד לאכר את ממונו ולקונסו אלא יורם כדי
אלא " יחזי ידי הרמב"ם שנתו כיד ע"כ משמ' מהדר תלוי
כרמ"ז כד ומיון כמן קנם קנו לכל המשומדי' אלא יהבו ודברי
המ"ג כלשון הרמכם ז"ל ואם כן נמצאו נ' מכנות נדבר
פ"ר וכ נדק נחון ורבנו משולם דנם מדאורייתא אינו
יורם הטני דעת הרמ"ם ונראה דאינו אלא מדרבנן הב'
דעת הרמכם ומ"ג שהדבר תלוי כרמ"ז כיד
ומ"ם כנדון דידן מהיכ לו כת למשומד כל מנפין
סוים שהכת היא היורשת הממית ולא ממם מ'
מהרי כתב הרמכם ז"ל וכן מ"ג אלם יש למשומד בנים
מיטרמל תנתן הירושה להם וסכן המנהג תמיד כמערבי
ע"כ נם הרמ"ם בתשובה כתב בכוין שהפק עו הכמים
ירושתו עמדה נתו במקומו וזכתה בנכסי אבי אביה ולא
היה למשומד וביה נא מה יהושה וכבר הקשו רבותא על
הרמ"ם ז"ל ממה שכתב בפסקים נפ"ק קמ"ל
דמשומד יורם מדאורייתא ומ"מ אם מכם טוב לתתו כיד

כד' ומכ"ש יתכן לומר כן ע"כ משמע דמיון המשומד מפולק מן הירושה לגמרי ולע"ד מפשר לתרץ ולומר דמה שכתב כאן הוא דומיא דעבד דעליה קיימינן נמי דלא הוי לו כנים ביהדות ועל כיוצא בזה דמיון לו כנים ביהדות מ"כ מ"מ לומר דהקנס הוא מלא יורש וכשילון מעיקר לא מלר ולא הי' לו למיבעי' לן הכי הזה המשומד ולהכי כתב ס"ל תעקר הירושה לגמרי מניחין לומר כיון כ"ד שמא יחזור מכל מקום כשירושה מפלת ליוצאי חלציו של מ המשומד דהיינו כאן שהיה לו ביהדות בקעה הירושה ממנו לבתרי ועמד הכן כאלו מכרו ומפ"ק מזהו דעת הלשנם ז"ל שכתב ולפ"ז אין לומר ממנו וכו' דהא דתלוי כולו כ"ד היינו בשמין למשומדים דהיינו יורשי היורשי מהלן ולכל לם ים לו כנים יוצאי מחלציו שטלרו מיהו אין נרוך נתיב כ"ד מלא תעקר הירושה לכל כל ליכא דנדי הלשם וכיוצא ז"ל והרב הגדול נ"י יוסף תיו דהיינו דפשיטא מיירי מן הדין והיינו דכתב מיירי לפי תקנת חכמים ע"כ וזה דוחק גדול דודאי דמה שכתב הלשם כפשוטו ונוטב לתתו כיד כ"ד לענין הלכה למעשה קמיר הלשם ז"ל ועוד תקנת חכמי לא היתה ס"ל דלא יהכינן ליה ולילול ולכול נניותה מכל הפרק זה שכתבו כתב שיתנו ליורשים ונפשיטא לי' שטוב לתתה כיד כ"ד מן כזה טעם : ודרך כפ"ו כ"ח כתב לתרץ זה ולפ"ד נכנית כפשוטו מה שכתב לא רמה מותה תשובה דרבים יהודה מכל כשלמה התשו' הנ"ל מחזר כו כו' ע"כ ונם זה דוחק גדול דכפי הכלל המבור אין מחת נעל העורף ז"ל דיפשוט ס"ם לכפוף והם עיקר

והרב נעל' תרומת הדשן ז"ל סי' שמ"ט תירץ דהיינו דכתב הלשם כפשוטו היינו משומד מפיק מדיק שים תקוה שיחזור בתשובה ופ"ל דבת הלשם בת תשובה היינו כדמדיק דכל דאמ לא מדיק הפקיעו הירושה לגמרי ובפוף הדברים כתב דכדלא מדיק נמי נרמה דם"ל להלשם ופ"ה דמדיק שים לקנם כל ה משומרים מיד כשב מדיים כדפשם מפ"ל טעה מחת מלא מוצ מיד לרת המחת מיון דומנים שמא ימתו בתקופ מלא הטעם שכתב הלשם שנרין דרישת חכמים וכ"ל שם רמ"ה לקנם ולמכר ממנו נם המשיבי שמיר שטוב ל לתת כיד כ"ד חזו לנעילת דלת כפני נעל תשובה ולכך לא הפ"ק יעו יורשי מיד נם בדיעלא שיחזה לבו ולא יקבל בומו מלשו מפשם מהפקיעו ירושתו ממנו ע"כ למדנו מדבריו דכל היכא דמדיק עקרו הירושה לגמרי וה"ה כל דלא מדיק נמי מדינא שכי הוה לן למימר ז"ל אחזו מפום נעילת דלת כפני כעלי תשוב' וכדכת' ולפני זה ל"מ לדעת הרב הנדול בית יוסף ו והלי"ך דכתבו דהיה"ד דכת הלשם כתבו עיקר לפי שהיה נמחק כמחרוכת לדעת הלרך ולדעת הרב בית יוסף היה מת תקנת חכמים דודאי דלהכי נכנים נ"ל מן המשומד יורש כלל מלא הוה מופקע לגמרי ו זוכתה תכת ז"ל מפ"ל לדעת כעל תרומת הדשן נמי זכתה ס"ת מכיון דמשומד זה מדיק שים לו מפה ונכים נניות דפשיטא פשיטה תכת מ"ל מביה חשוב כמת ו וע"ו מן העולם **נם** הלרך ז"ל כתב שם ס"ל דלשמ"ה משומד מפולק מן הירוש' שלדעת המנכרים

מדין תורה מלא מפ"ל למ"ד דהני מיטעם קנם מ"מ ליכא למימר דכיון דמדין המשומ' יורש מיד כשמת מורי השמו' זכתה לחמותה היהודית וכפוף דכניה כת' דמדין לך מחיין ידי הנשעים ונותן יד לפשעו ממי שלו מפקע ירושת המשומד מהמשומד מחכה ואומר מה לי לחזור לעבודת כוכל כיון שפ"ל יעמוד כנשעו לא כפקיע ירושתו ממנו ומנר זה יושב ומוסיף על מטתו כשע שכיפר בקונו בכל יום וכל שכן שכעונותיו מחכו ים כמה וכמה מהומדים וכשיודעים שפ"ל שם ימותו הקרובים יורשתם קיימת ועומד' כנשע' שכל כשיודעי' שלם ימותו הקרובי הירושה נפקעת מהם ויהיו לשוב כמקח שפ"ל לא נפקיע ירושת המשומד לגו מהזיקים ידי הנשעים : ומה שתלו ככת"ד ורוב היים נמותת שרובי בהם שדעת' לשוב אלא שהם למסים שהם הנוף ולא שהם ממון כמות' שהם שהיו כרודום שפ"ל שם נמו להנית כל מהם ל לנמת ולשוב לא היה לפשר להם עכ"ל הדי שכת' דמשום שפ"ל מן המהים ים לעקור הירוש' מהם ולא לה הרי כשילון מחזיקים ידי הנשעים וכ"ם כמשומד דל"ד שהיה לו מקום לשוב ולינו חוזר כתשובה ולינו יודע שהם שמת פתאום וימות כנשעו שדרבי שים להפקיע ממנו ירושתו שפ"ל לא היה כאן כת העומדת במקומו כל שכן וקל וחומר למשר כיצד ירושה דורבי זה לינור נמור

והיה נדל"קנת לנמנם כמה שכתבתי ממה שנתב הרב מוהלשדם ס"ל שכתב שהרב נדור דלכ"ע כל"ד ים כמה מנים שהיורש היה יכול לכחש ליהידות שהורתו ונדתו היתה מלא בקדושה כי אם בניות כ"ע מודו שהדין הוא שיתנו הנכסים למחת היור' משעמת דהוה ליה כאילו היורש מת וענר ובטל מן ה העולם וכו' עד וכיון שכתב הלשם שיתנו הנכסים לבני שהם מ' ומפ"ל שהוא לפניהם כל שכן שים לנו לומר שיתנו הנכסים למחות היורש שלו לפנינו נם הדבר ברור שיבא וכן עד דמפ"ל הלשם לא קמיר הכי אלא כמשומד שנולד בקדושה ונשתמר והוא לפנינו ים לנו לומר שהיה מ למחה לפשר שיחזור בתשובה עכ"ל ו"ל כלא לכאורה דכמשומר בה"ג מיהא נשלר הדבר כדאית כ"ד שיחזור בתשובה ולא יהא כ"ד וכו' לדעת הלשם ולית ליה להלשדם ז"ל מלי דכתב הלרך וכעל תרומת הדשן הכל אינו כן אלא קושטא דמילתא ודלי דנם כמשומד שנולד בקדושה נם כן קנסו והפקיעו ממנו הירושה אלא דהרב ז"ל לא הוצרך לומר שם לזה אלא דמ"מ נכתוב נדין שלו אין מקום להסתפק למה שכתב הלשם ולחלק כין משומד למשומד מ"ש כיצד כשלותו נדון שכשתקעו כניות פשיטא דלא חביבי יורש וכן הפכיזו כל המחו"נ ז"ל דמשומד מפולק מן הירושה ונכנסו יורשיו במקומו וכ"ם מהרי"ל מרבי' חיים ז"ל סי' ס"ו ופ"ל בשם ס"ת וכן דעת מו"ר מלילו"ן חיים ז"ל סי' ס"ו ופ"ל

ומה שים להסתפק הוא דכתי דלענין דינא ה משומד מפולק מן הירושה מ"מ ממן לימא לן דהיכא דיש לו כנים ומת מהם יורש ים לו כן אלא שהם מומר ים לו כן המומר יורש דלא היורש יורש הכל וכן המומר לא יירש כלום ויסתפ למימר הכי דהא הכן היורש הוא ודלי יורש מלא המשו' הוא מפקע יורש ויכיון שהמומר מפקע יורש כן המשומד

גם הוא ספק אמר הירוש' שאלה לפני המזמר מה
יורשה הוא לו עמד כאן במקומו וכיון שאניהם ספק והכן
היאנו כן אמת ודאי יורש הן ספק מוני' מידי ודאי מיהו
ים לומר דלפי מ"ל דירושת המזמר הוי ספק כיון דנכסי
דיר"בין לנכסי כאן היאנו מ"מ כן אמת היאנו מיהו יורש
כורחין ז"ל כהני מכל החני הלשר שהוא חלק המזמר אין
הכן היאנו ודאי כן ולפשר דלפלו ספק מיהו אלא עמד
הנן במקום מכיו המזמר דהמ"הנך ליה כחילו מת ונכנס
בכן הזה מיבעי ומ"מ מת לכיו הזקן ודאי דן הכן
עמד בי"קום מכיו וירש את מכיו נקנה ויש לזה ראיה
מדברי הרב מוהר"ר אליהי כן חיים ז"ל שכתב על למה
שהיתה לה כן וכשלת ליעקב והכי קם לו בדוכתיה ומ"ש
ילדה ליעקב נן והוא מיותר למה ולא כשלר ליעקב כן ל
אלא לאותו המזמר ומשם הסומכ"ל מי יורש את למה דמ"ע
דאם לא היה ממיר כמו שכ"ל יעקב היה הדין שירש יעקב
ולא כן הדשמון מ"ל מכח מ"מ עתה שיש לו כן המזמר
כיון דהכן המזמר לא ירש מ"מ יורש מכיו ומ"ש את
הכן לו דילמא הכן הדשמון הוא היורש וכתב הרב ז"ל
ז"ל וכ"ת כיון דמזמר לאו כר יורשה מ"מ מכי כותבים
הפוסקים ז"ל דאם יש בנים למזמר מתניו הירושה של
מכיו לבניו ולא עו"אלא דלעניין זה עדיף לן מכר הבנים
דמזמר מיהו יורש את מכיו דלכבוד מלי דקאמ"ת למוד
כפ"ק דקדושין על הסוף דקרוב דירושה לעבו נתתי את
הר שעיר לפריך דילמא מזמר מלי היינו לומר מזמר מלכי
ומע"ג דמיהו יורש את מכיו מ"מ מזרי לבכורת
מקרא דירושה לעשו משעיבן דמזמר מורים לבניו ים למ
לומר את מכיו כחיים ירושת אתה נותנין לבניו ומ"ת
הכא נמי הוה לן למימר שלכי המזמר שהוא יורשו יקח ה
הירושה הנוגעת אלין למזמר ממזמר את מכיו ירשו ון
מיהו תורה שלם ישמעו שמתנין הירושה

משום דהירושה דהוה שייכא לו שייכא נמי לבניו מכח ה
אמת וכשהת מודים המזמר בני המזמר נמי מכחו קא אתו
ויורשין של אמת הם מכל מ"מ דלא שייכא קרוב המזמר
למת מיהו נכנס תחת המזמר לירש והיו זה בעין מסיימו
שמין הכן ירש את מיהו בקנה להבחיל לאחים מן האב
וכו' עכ"ל הרי מכן הדשמון של מלמנה והמזמר לאחים הם
וכתב הרב שמין האב עומד במקום המזמר משום דהוי
כיון ירש את מיהו בקנה מ"מ כל כ"ר דבת המזמר ירש את
מכיו בקנה מ"מ עומדת במקום מכיו אין מזה
ראיה דבבורין הרב ז"ל מיירוה מסכיון למזמר כיצד שין
בן הדשמון ירש כלל אלא הכל למזמר ולהכי ודאי דכמותו
נתן אם היה לו למזמר בן ביהדות היה בן המזמר ירש
ולא הבן הדשמון מכל כ"ר דהפ"ת ל"ל המזמר ירש אם
לאחיו ירשם מ"ל דבן המזמר עומד במקום מכיו לירש
דילמא פקעה הירושה ממנו ועמדו אחיהם במקומו ומ"מ
שעפ"י אם נתן דאחים מסם מ"מ מכתבת ודאי דאחיכין ל
למזמר כחילו מ"ל ואת ולא כמילו לא בלה וכי היכי
דאם כולל ואת והכיה בן מתניין דבן הבן ירש חלק מבין
בן בנ"ר הבת הואת מסכיין לה כחילו את מכיו המזמ'
ועתה את מכיו מכיה ויטול חלק עם אחיו ומכאן תשובה
אחת לרב ר"מ הכהן ירושלמי שהשלוחו על
דשלוחן שמת והניח כ' בנים הם' יהודי והם' ישמעאל ניש

ליטמעאל את קטנה מפני יהודית שהולדה לו לה' ההמ
תים לו שלש שנים והחזיק הבן היהודי כל הממון כ
כאי דין הישמעאלים שלש ירש הישמעאל את הכיו שלי
מת ש"ו והקשו' היו רגיל להוציא מידו מלך אחיו הישמע
שיהא מוכח מלפ"ע שתגדיל הבת ויתנו לה להיותם מ
חוסכים שיוכלו להעלים עכשיו לומר שלוכח בתו והשת
הרב ז"ל דאין להוציא מיד הבן היהודי שהוא יודע בורש
והכי היא כספק דזרע המזמר לפי מפתחר ועוכר לחזק
יהודי לפשר שידע הדבר ויחזירהו לבת המזמר כמ
שמיע ככמה מכתבים ושאר הממון כיד המזמר ואילו
קטנה ון דכ"ר כיון שים כה חשש כגר מה שיכולה
להוציא הממון מיד היוכח עכ"ל נראה מדברי דכל ד
את המזמר מוכח

מ"ק מנכסי מכי מכיה מסוס דלפשר לגם היא תחזו
לדעת ישמעאל כיון שהיתה קטנה ומה גם שנולדה שלו
הממרם וקנוי שימוש הלא לותה הא למה הכי כגדו
דיון שהבת גדולה ונשוסה שמין למה ישות עליה
ודאי דזכתה בנכסי מכי מכיה כחילו כבר מת מכיה
כשעה שמת מכיה וירשת את מכיה בקבר הנלע
פתכתי הקטן כדעת וכיוצא בהנתי

סימן מב

תשובה לבין השואל כחון לא מוכל להאריך ליסב
ליתן בדברי הפוסקים זולי מה שנוגע לענין

פיסקא דדינא ואומר מטענות בחתן להשטר
מכת המזמר הם ג"כ כי המזמר הוא
בכמה זמנים ולקח לו חלקו וכיון דטעמא דתקנו שיתנו
הירושה לבנו השמעאלים משום קטנים שיקנה ממנו
כמוכר מכיון שכבר קדם המזמר ולקח מה שהוא נשאר
עוד לירעו הכ"מכח שטר הפיטור שעשתה כת המזמר ל
לזקנה ולדודיה הנ"מכח שהבת הוחזקה נשבועת
התורה כנקיטת חפץ שלא לעזר עליהם על נכסי עזבון
זקנה וזקנתה **ולראשונה** ז"ל כי כבר ידוע כי
נ"מחלוקו כירוש המזמר דעת לח ומ
גם נדק נמון שהביא המרדכי ז"ל נפ"ק דקדושין דפ"ל ד
דמרע רייתא נמי לא ירית מזמר וכמו שהביא הלבוש
ז"ל בפסקיו וכן מ"ש בשם מרכי ונימוקי שהביא הרמב
כתבו הכ"דעת הרמב"ם ז"ל כתבו ורמ"ה דס"ל למן ה
התורה המזמר יורש שם מרכים קנבו מותו שלא ירש
הנ"ל דעת הרמכם ומ"ג ז"ל דמיהו קנס קנוי ומוכרם שלא
הרכר תלוי כדעת כ"ד אם נתן לקונסו:

ומ"מ כנ"ל שהיה לו כת למזמר כל שנפין שהבת
היא היורשת האמיתית ולא המזמר שכרי
כתב הרמב"ם ומ"ל שאם יש למזמר בנים מיירא"ל תמן
הירוש להם ושכן המנהג תמיר כמערב גם הרמב כתבו
כתב שכיון שהפקיעו מכחם יורשתו עמדה כתו במקומו
וזכתה בנכסי מכי מכיה ולא היה למזמר וכיה נחלתה
ירושה וכבר הקשו רבותא עליו ממה שכתב בפסקי
בפ"ק דקידושין ומ"מ שפיר טוב לתתו כיד כ"ד והרב
הגדול מוהרי"ק בבו' תירן דהתם הפסקים הוי מן הדין

נפקיע דבתו הני לתי תקנת חכמים ע"כ נוסח נ
גדול דורו"י מה שכתב ונוהג לתתו כיר כ"ר וכו' לכאין
הלכה למעשה מיהת הלם ועוד הלא היתה התקנה
אלא דלא יהבינן ליה למשתר ולגזול וליכול בגזילתיה
אבל חילוק זה דכפם זיו מיהר שבוב לתתה כיר כ"ר ו
וכתבו כתב מיתתו ליוסטין לין בזה טעם

דעל כן נ"ל דהיות דהקהים היינו בעלין לן
בכנם ביהדות דומים דעבוד"ש קוויחין
כפ"ק דמידושין ועל כן כדי שלא תעקר מורעו
ונוהג לתתה כיל כ"ר סמא יש לך אבל כשים לו יוסם ביוהג
מחלוקת כ"ר מים למומר נת שהלכה לן ביהדות בקעה
הירושה ממנו לגוזרי ועמד הבת במקום אביה ואפי' נ"ב
שהוא דעת הלמכם שבתב ואם רצון כ"ר

לאכר ממנו וכו' דהכונה לומר דזה שתלוי ברצון כ"ר
כשאין לאם אר כנים דהיינו יורשים ביוהג מחלוקת אבל
ים לו כנים יוכלים מחלוקת שהלכה כ"ר אלין נגרוך רמי
כ"ר אלא תתה הירושה לבנים כנ"ל ליטב דברי הלאם
ובכונת הלאכם זל והלך בשיטת כ"ח כתב לתוץ זה
דבבותכו נפקקיו מה שבתב לא רצה אותה תשובה דבריהו
יהודה בר שילם וכו' אבל בשאלה התשובה מזר כן וזה
ורמי דוד גדול לפי הכלל השכיר בירמו מתת בעל הטור
דהפקה היא בשם ים שם העיקר והלך על תרגום הדמן
שם מן שמ"ת רן שהיה בשם זיו במשמר שלין מרוק
והיה דבתב בלאשה מרוק רבל שהו מרוק הפקיעו ביהוש
לנמרי וכלון רבינו כתב דבלא מרוק כמי נרצה שם ל"ל
לה לאכם ושם רי דיוידיוש לקטן לבי שמשוקדים מיד
בשעתים נרצעו לפי שעה אחת שלא מרמו מיד לבת
המיתה ואין יוסנים שמא ימותו בתוך שלא הטעם ש
שבתב הלמכם שנין רשית כ"ר והשתרי שטוב לתת כ
כיר כ"ר היינו משום שמא לבעילת הלת ולכך לא הפקיעו
ירושים מיד ונם שלא יאמרו לנו ולא יקבה ונמו מ טוב
מש ש שהפקיעו יוסת ממנו עכ"ל ונמרנו מדברינו רבל
שיבא דחיים עקרו הירושה לנמרי **ובב"ד** ל"מ
לדעת הרב בית יוסף והלך רבתבו דהיזה

דבתב הלאם בתשו' עיקר שם מפני שהיה משום תקנת
שבחים לדעת הרב כ"ר שם משום שנאמרה כאמרוב לדעת
הדרך דודו"י נ"ל דוכתה הבת ואין המשומר יורש כלל
אלא מופקע הוא לנמרי אלא לפי לדעת בעל התרומת ש
הדשן שכיון דמשומר זה לרים שבחים לו שפה ובנים
בניות דפסיטא ופסיטא מיבתה הבת ולכיה תשוב בתת
ועכר מן העורם : גם הלדך זל שם כתב שלאחבא ש
שלדעת הסוברי דהמשומר מפולש מן הירושה מדין תע"
שם אפי' למ"ד דהוי מטעם קנס מ"מ לית לן למיפ דכיון
שאין המשומר יורש מיד כשמת אחת המשומר זכתה ש
אחותה היהודית וכשיש דבריו כתב דאין לך מזיק ידי
הרשעים ומתן יד לפושעים ממי שאינו מפקיע יוסת ש
המשומר שהמשומר מחסר ואומ"ה לי למיזר לעבוד הפ
כיון שאפי' יעזוד נרשעו לא הפקיע יהשתו ממנו ומנד
זה יוסף ואום ש על חטאתו כשע שכופר בקונו נכל יום
וכל שבן עונותיו מרבו ים כשה ובמה מתמדו וכשיודעו
שאפי' שם יאותו מוריסם יוסתם קיימת עומדים
נרשעם מכל כשיודעים שאם יאותו הקדושים היורשה

כשקעת שבם יאהרו לשוב כמנה לפי שם לא הפקיע יוס'
המשומר שנו מתוקים ידי הרשע ש

ואם שתלי ככתי כ"ר ורלינן היינו בשאר שרופים נשם
פרעת לשוב שלא שהם אותם שנוהם שנוף כשאר לשתם שהיו
כתודים שאפי' שם ונו להניח כל ממונם לנאת לשוב לא
היה אפשר להם עכ"ל ומ"כ כנ"ר שהיה לו מקום לשוב
ולא שב שודאי שהוא מפקע מהירושה כל שכן למשוב
ירושה כיהו דזה ודאי אימור נמור וכן הוכיחו האחרונים
זל דהמשומד מבולע מן הירושה לנמרי נכנסו יורשין כ
כאמורו ובמ"ם מהרי"ל לדרכי בי לכנ"ם ע וכן רעת מהרל
ש הון שי"ם סי' מ"ו וכ"ו ורכתי תכ' אחת לרב ר' מרדכי

ירושלמי משלמוהו על ראובן שמת והניח כ' בני הא יהודי
והא ישמעאלים ליתעבד את קטנה אפשר שהלך
לו לאחר השמד את מה שהם שנים והחזיק הבנ"ז יהודי
בכל הממון בפירין שישמעאלים שלא ירש הישמעאל את
אביו שאינו מדת שלו והקהל הין רשים להוציא מידו חלק
אחין הישמעאלים שהוא מנה אצלם עד שתגדל בת ויתנו
לה לאחיה חוששים שיוכלו להעלים עיניהם לומר שלוקח
כתו והשיב הרב דאין לחוש מיד הבן היהודי שהלך
יורש בודאי זהב היה בכפק דיוע המשומר לפי שכתתר
ועובר כחזקת יהודי לפני יודע הדבר ויחזירוהו לבת
המשומר כמו שמיד בכתה שכשה וישאר הממון כיד
המשומר עכ"ל ונראה דהיין בת המשומר מוטל מנקה
המכבים לבני לאשה משום דהפסד שנים ש שתזול בת
ישמעאל כיון דסתית קטנה ולא רצה אחר שה שלא כ"ר
שהבת הזאת כולה ביטל ית ש גדולה וכשלה שאין
לאב עליה ש שאם ת דודי ליכתה לבנים לבני לכיה
כאילו מת לכיה וש"ת נהי דשם ליורשת שכל מה שעשו
לה לאחי שכיה מכיון שנוף שכיה בחיק ונטל ירושתו כדין
או שלא כדין ונראה דשלא שבעה לדברי הר' נבי' לבנים
ירושלמי זל שכתב כדבריהם לא היה משומד זה יורש פ
כשיעה שלא הפסידה הבת שלא לפי שם כדבריהם שהה
הדין עמהם מ"מ לדין נמו שלא דין שבחל ומה שלקח מהם
המשומד גזל בעל כורחו ומכל היורשים גזל כשלאם שם שלקח
אחים ונתנו לבת שלקח ועמה לכיה זאם לת שלא ה
אחר האחים פטורים שכל עכשו שנטל מתם את הבית
לבולם אם גזל וזה לפי כשלא היו אחי' יכולים להנזל
מזה שישמעאל וכל שכן אם היו יכולים להניל או אם הם
מסרו בידו מדעתם שחייבים האחים ברין פושע וכל ש
שהפסד חוזר על האחים מפיון שהיה נרשת כשמת
אביהם **ואם**

כן מה שנתן הזקן כחיו מתנת
בריא ש נתן לכל אחר הנכס ש יטול הבת
שלקה בשחר מן הבנים וזו שנתה לו לשעבר הרשעה
ואל השעבר הבנים נשלה שלא זכו האחים משום
דבטל כיטול זה ודאי דין שכר לו מתנה יש כו
שאם תאמר שרין מחילה כירן לו הא לא שייך מחילה
אלא כמה שכבר נתחייב לו ומכיון שעדיין לא מת הזקן
לא שייך כיב מחילה שעדיין לא נתחייבו לתת לה כלל
גם שטר זה לא מסיב שטר הוא שלא שקבל הבנים עליהם
מן הירושה מכיון שעדיין לא הוו חייבים לה כ
כלום אלא שטר זה כשטר שכר ומתנה הוא שכתב לו נתן
הירוש שהיה נוגע לה בשעת מיתה נשעת כיסוי

ביון מכן מין לדס מקנה דבר מלא כמ לעולם מ מין לדס יכול לומר מה מיתים מ"ש מכור לי כתון לך וגרע ספי"ר דמפילו תימא מיות הזקן קודם מי יומר מלא יסוב מב' כתפו ולא תיתים ה היירשת מלא מכיס וכיון מכן הקנה דבר מלא כמ כרשותו ולא היה לה מקום ל להקנות ולוכות ירושתה למחין מלא מתעשה מטר חייב עליה מכל מה מתיתים תתחייב לתת למחין מפילו יהיה מתה מלפי לבנים מן מטר הנדלים מיך קבלה כך וכך מ מעות על מנת מתחזיר כל מה מתיתים מוקנה מפי מתה מלפי לבנים וזהו הטעם המועיל בעבדים מלו וכבר ה הפריך על כיוצא כזה מרב הגדול מוהר"ל בח"כ כנ"ל

ד'מקומות ומין להאריך:

ולטענה הסלישית לימר סורלי מרע"ה הלכם זל מכתב מפין המבועה עוש קנין מלא סייב מפקר להסלים מכוונתו כנ"ד ביון דכעל הבת לא נשבע נבי דסיום לא מתערער מ"מ בעלה יערער ה מימס לפי דעת מלמם מכתב שמי מחקנם לחכרו דמנ"ל דקנין מטעם המבועה וכדמסם מלשונו דכת' וחכרו קנין גם דעת המוכל להקנות כך היה דעתו לפי ובו המיים ים לדון מי חשיב מוחזק כזה מם נאמר מהכת תחשב שוחזקת ותאמר קים לי כוותיע"ג דים פסק לאמר מם כמקום מבועה יכולה לומר קים לי מ"מ כפן מין חכת היא ה המערערת מלא כעלה ולבעלה מין כאן מבועה כדי מתאמר מסיבה יכולה לומר קים לי ולכן נכון הדבר ה שיתנו לבת ולבעלה קנת מירושת ותמחול השת ולא יהיה מדונים בין לחים מלא עלום על יסמל ועל דבון הנלע"ד

כתבתי הקטן כדעת ובזה
שבתי יונה.

סימן נג

שאלה נשתכחה יותם מ"ש נוה שכל נכסיו שיין כתובים למשתו ולין לו נכסים מלא לחים מם כאמר מלא עשאה מלא לפוטרופס להכותב למשתו לאינו דמשמע ככל יורשים שים לחים כין נכסים כין לחים

תשובה מם מלשון הכית למשתו דמשמע כולל לא לחיים דה"ה נגמ פעמ דאמם שכולל מחלין לאם לגל נבי הבעל מהו דמשמע דאכם הכולל מין נשים מכל מכם נשים דנגמ האם מיכה מיש מלא מכל הלחין ופשט דביאה דמיין כאשה מכל נבי הבעל כין כאשה מגל הלחין לא עשה שלא מפוטרי' בך חוק בגרסת הגמ שלפנינו וכן כתב הרמב"ם ז"ל וגם מ מעיית מכל הלחין מלא מפי לחי האב או מכר מיורשין דהרמב"ם לא נקט לשון מלין שלא לשון יורשין דאם ע בא מלין יורש שכיב מרע ז"ל ולא העיטור נקטינן מדבדי דכתב ז דכתב כל נכסיו למשתו מכל נכסים ומכל יורשין ין עבריה כין כשכיב מרע לא עשאה שלא מפוטרופס ומשמע דלין חלוק כין לחין לאחר יורשין דכוותה לא עשאה מלא מפוטרופס ובכן כתב הרשב"ם ז"ל ביון שאם מכר מכל לחין יורשין כאחר מכל לחין זהכל

ודמי דלא נכנס בספק מלא ממין שכל כמות לא דכנות
בכלל כנים ניכהו דמה לי כנ"מ לי כנות סוף דכ"ע
הדין ודמי כל שהניח כל ככסיו לחתו לא שנא כנים אי
ממין אי שאר יונקין לא עשאה מלא לפטורפא ואע"ג ד
דסרוף ורמ כתבו שלא ממרו כן שם בכתיב"ש כמיל
קנה מכיון שהוא כן מינם והרכה מן הפוסקים חלקו על
זה"ק ליתן למונים ממון מיד היוצרין

ראפ"י בדא כא הוכחת דלמתנה גמורה מיכוון כ"ע
מי עבדינן עובדא כיון דכתב הלבוש ב
בתשו' המיוחסות להרמבן סיש מרכותיו שכתבו שפילו
פירש כפירוש דלמתנה גמור' מכוון שפיהם לא עשאה מלא
לפטורפא' אעפ"י שהלבוש חולק שם מ"מ כיונים מרכותיו
חולקים יש לפתפין ומה נם כי בפ"ק ע"ח שם בתשובות
סמיוחסות להרמבן כתב כן משם הריף והוא מסכים
עמו ואעפ"י שסכרא זה היא דודמי מילתא דמתכר הוא
דכיון דפירש דבריו תו לא סייך לומדא וכמו שכתב ה
הרמבן ז"ל בחידוש ן ולענין מעשה כ"ע שם יש לפוש ליש
מרכותיו של הרמבן מ"מ היכא דלא פירש אלא הכי כמו
לומר דלמתנה מיכוון מכח הוכחא דעתי מוטה שלא ל
להניח מן היורשין בטעם זה לכר מכיון שלפטר לומר
שנם הרי כן מינם לא שמר שלא דוקא בכנירו דכריו כפ"י
ומשר אלא לפטורפסות מיכוין לכל מכח הוכחא לפשי
יורה דלא עשאה אלא לפטורפא מ"מ כנ"ר נראה דשפילו
הוכחא ליכא ומ"ש ודמי דלפטורפא קשה

ודע כי שם שכתב הרב עזריה שפלמו דכיון
דנשותו נדון הבעל כמלך לנרשם כאותו
היום שכתב כל ככסיו לאשתו הוה ליה כותב כל ככסיו
לאשתו נרושה אין דעתי מסכמת בזה דלא ממרו אלא
אשתו נרושה שכבר ניכרה מחמת שנאה שיש בניהם
דמסתמא לאו ליקרא דידה קא מכוין אלא הכא מדרכה
מחמת שהיה בניהם וכדי שלא תפול לפני יבם רב'
לנרשה ועור כיון שכשעת מיתתו עדיין היא נשואה מע"ג
דכמיון מיחול המתנה תהיה מנורשת אלן לימא לן דכתב
מיחול המתנה מולין דילמא כתב מעיקרא דהיינו כומן
שנתן לה המתנה מלין ואין להוציא מיד היורשין שלא
בפשים ברורה המפשם לענינות דעתי כתבתי הקטן
נדעת ובינה שכתי יונה

סימן מד

שאלה ראובן לא היו לו בנים כי אם בת' נשואה
ויש לו נ"כ בת קטנה ויהי כי קרבו ימיו
למות ונה שאחר שתטול אשתו כל מכי כתובתה שאר
בניו ירם כתו הקטנה שם מעט ושם הרבה ולא יוכלו
שאר בנותיו לתבוע ממנה או מאשתו כלל ועיקר לפי שכל
הנשאר מירעון כתובת אשתו הכל נתן לבתו הקטנה
לתורת ירושה ושאל השואל כי כיון שנתן הכל לבתו ה
הקטנה ולא הניח לשאר הבנות שיה לא עשאה שלא
מפטורפא

תשובה נראה שפשה שאמר בלשון הזה שאחר
שבעו' ויום כתו הקטנה וכו' וכן . הכל

נתן לבתו הקטנה בתורת ירושה ודלמי שמין כאן טענה
לומר שלא עשאה שלא מפטורפא מע"נ דקיל דלענין דין
זה לא שנא בנו גדול לא שנא בנו קטן מ"מ מהרין דלא ע
עשאה שלא לפטורפא שרף הקטן הפיקים
זל דאין אומר שמואל דהכות' כל נכסיו
לכאו לא עשאו שלא לפנוי פום והא קי"ל דהאומר מיש
פלוני יתנו שפם לאותו פלוני ליתנו מטלטלי' ירוש'
ונאמרו בזה הרבה תירוצים לרשב זל כתב נפ"ם נראין
דפ"ק הלכה כר' יוחנן בן ברוקה ושם דאמר שמואל הכות'
נכסיו לכאו לא עשאו שלא לפטורפ' הני מילי כותב לבנו
מתנה דלכבודו מתכוין להקנות לו נכסיו שלכל לבנו ירוש'
קנה הבל כרי תורה ע"כ הרי דלפי תירוץ זה שם אין
כאן מקום לטענה לפטורפ' זמעתה לפ"ז היה לן לומר
קנה וכ"כ בת בין הבנות מכיון שאמר לבנו ירושה

ראעפ"י שיש תירוצים מחרים מ"מ לא פלינו מלשם
כדין זה וכמו שכתב הרמבן זל בחידושי כתר'
על תירוץ לשם זל וזה התירוץ מכפיק הרבה נראים
כפשוטים דכל כלשון ירוש' מפורש ליכ' למ' לפטורפ' הוא
ומה שהוצרך הריף לחלק בין כות' לאומ"ל מקום ירוש' שלא
דמשמע ליה דאתני בלשון ירושה וכ"ש מתנה וכו' ע"כ ל
ס"כ הדבר פשוט' שקנתה הבת הקטנ' כל הנכסים וכל שכן
לתירוץ שתירץ בעל העיטור זל דכל לשון ירו שה או מחנ'
לא אמרי לפטורפסות אלא דוקא כי לא היכי לא לשון
מתנה ולא לשון ירושה שלא אמ"ל נכסי יהיו לבני פלוני

ולתירוץ דכיון זרחיה הלוי זל נ"כ מיקלן טענ'
לפטורפוס' שלא שמרו כן מלא בשמר
היורשין הם קטנים

והם צריכים לפטורפוס או שהיורשין הם נמרינת הים
מכל מקום אמר היורשים נדולים לא כאן מקום לפטורפו'
יעם כדף לכאו ומ"כ נ"ב שאמר הכנות נדולות אין כאן
טענת לפטורפסות וכ"ש דלפטר שנם הרוצה יורה כליכו
על לשנם ולא הוצרך לתרץ אלא משום דמשמע ליה מתנה
לפי שלשון מתנה זל תירץ דהיינו דאמר
שמואל היינו דכות' דכיון דכתב הוי מ
מילתא דאית ליה קלא ודמי דלפטורפסות נתכוון ש
מכל מקום קנה והיינו דר' יוחנן בן ברוקה ולפי שלפתי
קשיא ליה היינו דאמר ב הונא הנותב נכסיו לאחר שם
דמוי ליורשו מטלטלי משום ירושה דמשמע דלפי שכתב ק
קנה הוצרך לתרץ דהא דאמרינן דכבוב הוי לפטורפו'
היינו כבן בין הבנים שכל בכת בין הבנות לא אמרינן
לפטורפוס ולפי שכותב ומעתה ל"ש כיון דהוי לומר ולא
כותב לדעת הריף ליכא לפטורפסות ולפי שם היש כ
בכתיבת כיון דהוי נת בין הבנות קנתה ומע"נ דכשילוק
שילק הריף זל בין לומר לכותב חלקו עליו לשם והרי
בין מינם זל והעיטור ויכול היורש לומר קים לי דאין מ
חילוק בין לומר לכותב ומכ"ש שיכול לומר קים לי דאין
חילוק בין יורשין קטנים לנדולים ולא כהרזה מ"מ
מכיון שנם לפי תירוץ שאר הפיקים זל וכתה הנת הקטנ'
מ"כ אין ליורשין טענה כנדה ולפי"ז נמי דשילוק הריף
על תירוץ לשנם כל שכן שנדולים הנדרים כמו שכתב ה
רמבן זל שנם הריף יודה בזה

ונענין

ולעניין דין כת כין הכנות פליג הלחם אל מכל הלחם אל כתב דכת כין הכנות קנתה וכן כת"ם ור"ג והטור אל כתב דדעת הלחם מדקדוק לשון דכת כין הכנות לא קנתה וכן נראה לי דלא הוציא מן הכלל אלא לא כין הלחמין ש"מ דכת כין הכנו' דינא דכך כין הכנות ומ"ל יבוא היורשין לומר קים לן כהלחם והלחם אל הלא עשאה אלא לפטרופא ומיהו כלוזה במקום אחר מכל בר"י כולי עלמא מודו שאין כאן ענין לפטרופוס כיון שאחר לשון יחוסה וגם שלכל התירוצין בר"י קנתה וכדכתיב ולענ"ד מוכרחין למ"ד דאחי דקיים ליה להלחם אל על ה הניף דכין דכת כין הכנים לא קנתה אין תקנה כין הכנות כנראה דלא קיים ולא מירי דכת כין הכנות אין כאן עקירת נחלה לגמרי שגם היא אחת מן היורשין ומייר כה קודם דוהיה כיום הנחילו לת כמו שכל כת כין הכנים דלא שייכא כלל כיון שאין שום הכי לא קנתה כר"י הקטן שכתי יוסף

סימן מ"ה

שאלה מ"ש שאם שכל נכסיו ירש בן ואחר אין לו בת אם לא כנים לאחים דכתי קיימי או לא

תשובה כפ"ם מוכיח מפסיק הילכת כר' יוחנן בן כרוקא דאמר שהאומר לחבירו פלוני יורשני אם למותו פלוני אחר ליורשו כגון בן כין הכנים או כת כין הכנות דכתי קיימים וכודאי דשוה הדין בכן הבן כין הכנים מכיון שהוא אחר מן היורשין דהכי קאמ' ר' יוחנן בן כרוקא שם אמר על מי שהוא אחר ליורשה ד דכתי קיימים וא"כ כין שהודי לבן הבן אין לכת הבן שמין לן בגמ' דכתי קיימים מכיון שהכת הוא אחת מן היורשין שוב דכר כיון שהודים לגוזע אחד מכניו יחיה מי שיהיה דכתי קיימים

ואין לפקפק מטעם דקיימא לן דהכותב כל נכסיו לבנו לא עשאו אלא לפטרופוס משום דכיון דאמר לשון יחוסה אין כאן מקום לטענת לפטרופוסות וכמו שכתב לשכם אל כפ' ים מוחלי וכתב הלחם דלכך ממן דפליג דודאי כלשון יחוסה ליכא טעמ לפטרופוסות וכבר הזכרתי כפסק אם הלשון יחוסה לא שייך טענת

לפטרופוסות אמנם מטעם דהכא לאו ככתיבה הוא אלא על פה נהוג כן וכתב הרי"ף דלא אמרינן לפטרופוס אלא כאומר לא וכה כן הבן משום שכבר חלקו על הרי"ף כוה לשכם והרי"ן מיגש אל ומכיון שכן אין להוציא ממון מחזקת היורשין

גם אין לומר דמכיון שאין זה אחר מבני ונמצא אמרו כמו דמסתע דכמו דנקט מכל שאר היורשין כגון אח כין האחין לא שייך לפטרופוס אם כן הוא הדין לכן הבן כין הכנים דהא ודאי ליתא לא מכעיא לדעת הלחם אל דס"ל דכת כין הכנות לא קנתה וכן כת כין הכנים אלא אפ' לדעת הרי"ף דס"ל דכת כין הכנות קנתה כמו אח כין האחין מ"מ כבן הבן מיהא לכתי לומר דלא עשאו אל לפטרופוס כמו הכות נכסיו לבנו דוקא דה"ה כן כבנו הבן אפי' אם כבנו כן

כי אלא דאיתי כעיטור שכת"בי אם שאמר רב הונא שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחר שאם ראוי ליורשו מטלטן משום יחוסה דע"כ ראוי ליורשו היינו כגון כת כין הכנות ואח כין האחין וכן הכת כין הכנים וכת הבן כין הכנ' דאי אל לפטרופ' עכ"ל כן כין הכנים ואמר נכסי לך לא עשאו אל לפטרופ' עכ"ל הרי כתב דכת הבן כין הכנים קנה ודלא כמ"ש שכתבתי שיהו אם שכתוב שכן הכת כין הכנים קנה ליתא ודאי שאין כן הכח קרוי ראוי ליורשו ומלשה סטעות סופר נפל נספרים וכ"ל כן הבן כין הכנים וכת הבן כין הכנים : אבל קשה שבשני מקומות אמרים כתב כן דבמקום אחד כתב דהא דוב הונא בשאר יורשין כגון כת כין הכנים ואח כין הכנים וכתב אל וצע כי כשכא הוב לחלק כין לשתו וכבר לשאר יורשין כתב וכת כין הכנות ואח כין האחין וכעל העיטור נקט כת כין הכנים ואח כין הכנים ולא פליגי ואין צריך לשכא הספרים שאל הוב יכב מילתא דשמואל עם ר' יוחנן כן כרוקא וכעל העיטור יכב מילתא דשמואל עם סיפא דמילתיה דוב הונא שאמר ואם למו כ מטלטן משום יחוסה ופשוט הוא עכ"ל וכודאי נפלאו מ מכי דכרי הוב מכחם הפלא ופלא כי כודאי לא נמי הוב כעל העיטור לחלק כין לשתו דאמרינן דלא עשאו אל לפטרופא לשאר אחרים שאין ראויין ליורשו דפשיטא דודאי שאני לשתו דהוי כגופו ומעולם לא הקשו הפוסקים אלא על מה שאמ' שמואל דכאן לא עשאו אלא לפטרופא עם רישא דמילתיה דרבי יוחנן כן כרוקא ודיוקא דמילתא דוב הונא דאמרו דאם הוא ראוי ליורשו מטלטן משום יחוסה אין כאן מקום לטענת לפטרופוסות וכמו שכתב לשכם אל כפ' ים מוחלי וכתב הלחם דלכך ממן דפליג דודאי כלשון יחוסה ליכא טעמ לפטרופוסות וכבר הזכרתי כפסק אם הלשון יחוסה לא שייך טענת

ועוד שלשון שהוא לאו פשוט הוא שמו מכי מילי

כשאר יורשין לכל ככן כין הכנים וכו' שכותבו לחלק כין יורשין ליורשין ולא לאחוש להאריך ככיטול זה כי הדבר פשוט שאינו כמו שכתב הוב מכחם עזריה מפני נדו'

אמנם יש עליו קושיא גדולה כי הוא אמר כי כעל העיטור כא לחלק וליישב מיתיה דשמואל עם סיפא דמילתא דוב הונא דאם"ואם למו מטלטן משום יחוסה ומ"כ לפי דכריו את כין הכנים מטלטן משום יחוסה אבל כתב כעל העיטור היינו כגון את כין הכני' וכן' ואח"כ מבואר כתב שם שמיישבה הכונה כדכרי הרי"ף אל את אחל כנים ואשה אחל כני הכעל מהו ולכך עשירא את לאחל כנים קנתה ולית הלכת' כוותיה עכ"ל ואם כן קשיא מדיוקיה מדייקה **ואם** לענין דין הכותב כל נכסיו לבן הבן כין שכנים אין ולאו דפיה כיורי מע"ג דכעל העיטור כתב דהוי מתנה וקנה גם כאן סכיב סניף כתב דאם את לאחר מן האחין או אחר קרוב וכו

וכו כגון שם דיין המחין ומשר דקדוקים שזה מ"מ כיון דהכן
לא נכנם בכלל משר קדוקיו שם כגון בין הכנים וכדכתי'
סוף דבר שם הייתי כא לזכות את כן הבן משום שם ד"
דכת' העיטור ומ"ו היה נדיך עיון ומ"מ נג"ד ככר כתבתי
דהכל מודים שאין בלשון יוסף טענת מפטרופא וכל"ד
בתוב שנה שכל נכסיו ירש כן כמו דמוכן כן' ודע שכל זה
בליבא נכור שכל שם יש נכור אין יכול לסורים חלק ה
הנכור למחר גם מה שכתבתי שדין כן שכן
בדין כן כנ"ל פיינו שם כנ' מת דמוכן ולבי
יעקב מורים לכן כמו שכתב כנר נפטר ומשלח דכן כמו הוא
היום שכל שם דמוכן קיים שזה ליה כבת בין הבנים ו
ולמחר משם שם מת דמוכן זכה שפיי שניח דמוכן כנ' מחרי
מכיון שגם זה הבן שייך בילושה להב ליה כין מר דודיו
בני יעקב וכיון שגר נשו שכלעד כתבתי שבתי יוסף

סימן מז

ראיתי את השאלה ואת משר כתב עליה החכם השל'
ומשר נעלה הפוסק כמהר' שמואל ינחק נר"ו
ומפרין נמטייה דמן ומקר בעיון השאלם כל הטורך
רשאוב" חקר שמתנה זו לכאורה לא זכת' השאה כה
מסו"דקי"ל דהכות כל נכסיו למשתו לא עשת'
אלא למפטרופא והיש מיורת דשמואל כפ' יש מוסלין דף
קי"ו ומחרו עוד שם דהו' הדין נכות' כל נכסיו לכן כין
שכנים **והנה** הפוסקים והמפרשי"ל קשו כהך
מיורת דשמואל קיושה דהיך משר דהכותב
כל נכסיו לכמו לא עשה אלא למפטרופא ושם קי"ל כל
יוחנן כן כרוק' דשת דהשומ'שים פלוני יורשני שם אותו
פלוני שוה ושני ליורשו כגון כן כין הבנים דבריו קיימים
וזכה כשכם ס **ונאמרו** כזה הרבה
תירוצי ר"ח והריף כת' דהיי דשמואל
בכותב דכיון דהוי מילתא דשית ליה קלא משר' דלמפו'
כתכון דליפוק קלא ולשת מעון מיליה וכזה יכבדו
משר הבנים לאותו הבן ושהיה דר' יוחנן בקרוקא בשוא'
על פי דליבא למיי' דלמפטרופא נתכון ומשום דשכתי
קשיא להו היה דשמעי' התם משר רב הונא הכותב כל
נכסיו לאשתו שם שלו לירשו נטלן משום יוסף דשמע'
דשפיי כותב נמי לא אמרי' טענת מפטרופא' הוכרכו לומר
דהא דאמרינן דכותב הוא למפטרופא' היינו בכן כין שכבר
מכל מה כין האחין או נתכין הכנות שפיי כותב נמי
ליכא טענת מפטרופא **ותשה** דלפי' דבריהם
מ"ש פריך לשילתיה דרב מוכח בפסחות נגוזי
נגנא למה לך והלא חידוש גדול הוא זה דיש לחלק כין
לקחנים למשר יורשין דהיה לו לאקשות דשך רב
הונא שתם דבריו דשמעא דכל יורשין מיירי:
ותשבה זל תירצ"ה דשמואל בלשון שתב' והא
דר' יוחנן כן נרוקה ורב הונא בלשון יוסף
וכתב שם דשכם כדף ק"ל דשהלכות גדולות מנא
מיי' לדבריו וכן כתב הלשכן זל בפסקיו מרבני בעל
הלכות גדולו' נטלין כן וכתב עוד שחילוק זה הוא פשוט
וכל לשון יוסף ליכא למ"ד דלמפרופוס נתכון ומגם
כדיף מורה כוה ומס שהוכרך לומר דשתב' דר' יוחנן כן

ברוקה בלשון דוקא ולא כותב מפוש דשתם ליש דשתב'
נקט יוסף וכל שכן שתכה ולהכי מוקי לה כלשון ורב
בעל העיטור זל תירץ דשמי' דשמ'שמואל דלא ע"ה אלא
למפטרו כוה היינו כשהיורשים הם קטנים או כשדיכם הים
שהם נריכים למפרופוסות שכל שם היורשים הין גדולים
ודאי לשם שתנה נתכוין **והרב** בעל העיטור
תירץ שאין חילוק כין לשון שתב' לכותב אלא שה
דשמואל כדלא קשיא לה לשון שתנה ולא לשון יוסף
אלא שפיי נכסי שהו לכני פלוני או לשתי מכלשם כשכן
לשון שתנה כפירוש דשפיי נכסי נהוגים כשתב' לכני
או לשון יוסף וכן כשאם אלא שייך לשון יוסף שם לשון
נכסי נתונים כשתנה לשתי קנתה **והרב** כן
מנם זל תירץ דשין חילוק כין לשון לכותב
אלא שהיא דל' יוחנן כן כרוקה כשפירש שנותן דכריו
שלימו פשיר למפטרופוסו' אלא לשתל' נשו' וכתב הלשכן
זל דשל"ג דשין תירוצו של הרב ן' מיגש זל נכון להעמיד
השנה כשפורש דש"כ שלי כריך בגש' שהסיש כל' יהודה
הנשתום עבי עדיף שתני' לישת דשיירי כדשפרש מ"מ הדי
דין שמת לדכני כל השפרש זל שהכל מודים שאם פירש
שיעשו כפרושו דהא משום שומדני מעשו כה ושלי כרים
פרים ואם אלא דשקיה לשוקימי דל' יהודה הנשתום כהכי
משו' דניח"ל לשון שלי ולפי' בשת' ולשון דתלמו'
לתרוצי כשלי דשיכר כהדיא כגון שאתו שרוסה ושאתו
גדוסה וכן שנשתי בתשובה לרבנו השיי גשון עכ"ל הלשון
בשרושו ולשיורש זה נראה שמשכ' הלשם זל כשבקיו וכן
דעת הלשכם בשתנה להלשכן פ' לט' והרבה תשובות
שהכי' הרב הגדול כית ויוסף וכן דעת כל יוצא הכי' דבריו
כטור לו פ' לשון: עוד הוסיפו השפרשים זל לומר ד
דלשון דוקא כשכיר דבריו אלא לשפטר' שתכון אלא שפי'
שם שתר דכרים שמורים אלא נתכון לשפטרופוסות קנת'
שתנה וכן כתב הטור כשם כל יוצא נשו שם כתב
כשטר ושהא רשאה למכולתת לשתי קנה וכן כתב
נמקי יוסף זל וזל לי נמי שם פירש כשטר שתנה זל
למכור ולתת כשתנה לשתי קנת' ולפי אלא היא
נגילים לכתוב לשונות אלו כטופסי השטרו' לפיכך תקנו
חכמים כשתם כותב אלא עשה אלא לשפטרופו' עכ"ל עוד
כתב הלשם זל כתשובה הכילה טור"ם ק"ק ז' דשל"ג
דשותו נדון שכת' לשתנו כל נכסיו ליכא טיוב מ"מ מכיון
שתר הכעל כשעת השתנה אל תחשבו לי לשטות מה ש
שלי נתתי כל נכסי לשתי וכו' שזה מורה שלשתנ' נשורה
שתכיון וכיון שהטעם שאנו מנטלין השתנה הוא משום
שומדנה כל היכא שיש להוסיף מתוך השטר דהוי נותנ
נשורה פרי כטלם השתרכה עכ"ל עוד הוסיף ר"ח לומ' ם
שאם כתב קנין אין כאן טענת שפטריכום משום דאין
קנין לשפטרופוס וכן נראה דעת הלשכה כת שו' להרמכן
ס"ל כ"ש ושתר התשובה שהכיא הרב כית יוסף זל וכת' שכן
דעת הלשכה זל מיהו כדין זה פליג הלשכם וסמ"ג והר'
יונה ונמקי יוסף זל • עוד הוסיף הלשכה זל לומ' דשפי'
דשתב מטלטלי שגב מוקנעי קנתה דשי משום שפטרופו'
למה כתב כן עכ" **ומעתה** מה שכתב השכם
הפוסק נר"ו דליכ' למי דשתני הכא כתוב כשטר שהכי נתן לה כשתנה נשורה והכי דשיה

מלין לומר כן מדברי רבי זל ולשכם ומהרב הנמקי ומתשו' הרשב"ם זל לא כת"כן החכ' הפוסק נר"ו שלא למעוטי המילו' שחילק העיטור ונמוקי דהיינו דלא עשאה שלא לפטרופא סיבה שלא כלומר נכקי לפתחי לכל אם לאחר נתונה כמתנה לפתחי קנתה ולזה יש לכתוב דברי רבי ולשכם ומהרב הנמקי ומתשו' הרשב"ם זל ושלמה זל דורשי כולהו פליגי על בעל העיטור **ומ"מ** אני לא לומר כן שלא כיחת דשלחי כרון דירן דכתב מתנ' נאורה שרירה וקיימת מתנה עלמין דלא לאחזר בה וכ"ש והוי כאלו פירש דלא לפטרופוסי' נתכוון אלא למתנה גמורה וכל היכא דפירש דברינו ואחר דלמתנה נאורה מתכוין אלא לפטרופוסות אפשר יודה ושלשכם ומהרב זל שהרי הלן ושנמקי ס"ל דנקטי לשון מתנה וכאן שכתב השכם הפוסק נר"ו ומ"מ מורין שם דשם פירש דברינו אפשר דמי ול"ב חילק על זה אלא מה שכתב הרשב"ם מעם רבותיו וכורשי דשכרת זה היא שהרי ה הרשב"ם זל כתב דלרעת כל המפרשים אחיר דין אחת ואפשר שלפי דברי הרשב"ם שכרת יחיד היא ס"ל דנקט לשון רבים דהיינו ים מרבותי וכתשובה אחרת כתב דהדין זל פליג על זה ולא הזכיר שום אחר מרבותיו ועל כן לפשר שם ים מרבותי היינו הדין ודוחק אלי לת עצמי בכך לפי שכשרת דמוקה היא ורבותיו של הרשב"ם המפרשים היינו הר' יונה והרמב"ן וזכויים אחרו דשם פירש דברינו שלמתנה נאורה נותנו ולא לאפטרופוסי' שהי פירש והוי מתנה נאורה והרשב"ם כתב מעם הדין דפליג על זה ומדברי הרמב"ן משמע דגם הדין יודה כזה **ומ"מ** לענין ד"ת לפשר דלא חציב כיוצר דברינו דגם כאפטרופוסי' שייך למאן דאמר טעם הדין יכבדוה הבנים וכמו שכתב לשכם דף קל' והרב הנמקי זל ול"ב יודה כל"ד הר' יונה והרשב"ם דלא הוי אלא כ אפטרופוסות **אבנם** נדון סדר מוסלסך כל"ל עדיף טפי שכתב הרשב"ם והר' יונה זל שהרי כתוב אלא יוכל שום יורש או יורשת ולא תוכע כיעולם לתבוע ממרת נמולה אפי' פרוטה אחת ושם לא נתכוון אלא לאפטרופוס אך לפשר אלא יוכל שום תובע לתבוע ממנה אפי' פרוטה אחת אלא ודאי להקנאה נמורה נתכוון והוכיח נדולם היא זאת מה שאין כן בנדון דירן **ועל** כן נראה נגם לדעת הרב זל כל"ד לא עשאה שלא לאפטרופא ולענין דין הר' סנדו' מוסלסך זל לינולמו ורפיא כידי לענין מעם שאין לי לדון כדברי הרב מוסלסך מכיון שאינו מי שיחלוק על זה אלא ים מרבותיו של הרשב"ם וכבר כתבתי כי סנר' זרא היא ושים לנמנם כמה שכתב שהרי"ף ס"ל וכדבתיכל' **ומ"מ** אין כל זה כדי להוציא ממון מחזק היורשין כל שכן שלפשר שגם הדי"ן מיגם זל לא אלא אלא רוצה בירור פשוט ולית ליה מלי דכתב הר' יונה והרשב"ם זל דכל היכא דשיך הוכחה ממינן דלמתנה נאורה נתכוון **וראיתי** להרשב"ם זל בתשובו' פ"ל שכת זל נתין לפקפק ולומ' דס"ל דלמתנה נתכוון הא מדיקן נפ' ים מהלין בכותב נכסיו לאחרים ולא עשאה אלא לאפטרופא שהרי כתב הטור זל שלם פירש בסטר ויהא רשאי למכור ולתת למאן דאמר קנה ופ"ע דשיב תינוגים משריס מ"מ כדין זה לא מנים חולק עכ"ל ובודאי דשיב תשובת הרשב"ם שכתב כתשובות להרמב"ן ס"ל וכל שכן שלא רצה היה דפ"ע ס"ל דכתב ים מרבותיו תולקין ונפ"ע כתב דהנ"ל חולק הוא מכבים עמו וכל שכן שלפשר מרבנן הפיי והנ"ל כן מיגם לא לאחזן אלא דוקא כיוצר לכל הסוכחא פיכם ולזה יש לכתוב דברי רבי ולשכם זל ושלמה הנמקי ומתשו' הרשב"ם זל ושלמה כולהו פליגי על בעל העיטור **ומ"מ** אני לא לומר כן שלא כיחת דשלחי כרון דירן דכתב מתנ' נאורה שרירה וקיימת מתנה עלמין דלא לאחזר בה וכ"ש והוי כאלו פירש דלא לפטרופוסי' נתכוון אלא למתנה גמורה וכל היכא דפירש דברינו ואחר דלמתנה נאורה מתכוין אלא לפטרופוסות אפשר יודה ושלשכם ומהרב זל שהרי הלן ושנמקי ס"ל דנקטי לשון מתנה וכאן שכתב השכם הפוסק נר"ו ומ"מ מורין שם דשם פירש דברינו אפשר דמי ול"ב חילק על זה אלא מה שכתב הרשב"ם מעם רבותיו וכורשי דשכרת זה היא שהרי ה הרשב"ם זל כתב דלרעת כל המפרשים אחיר דין אחת ואפשר שלפי דברי הרשב"ם שכרת יחיד היא ס"ל דנקט לשון רבים דהיינו ים מרבותי וכתשובה אחרת כתב דהדין זל פליג על זה ולא הזכיר שום אחר מרבותיו ועל כן לפשר שם ים מרבותי היינו הדין ודוחק אלי לת עצמי בכך לפי שכשרת דמוקה היא ורבותיו של הרשב"ם המפרשים היינו הר' יונה והרמב"ן וזכויים אחרו דשם פירש דברינו שלמתנה נאורה נותנו ולא לאפטרופוסי' שהי פירש והוי מתנה נאורה והרשב"ם כתב מעם הדין דפליג על זה ומדברי הרמב"ן משמע דגם הדין יודה כזה **ומ"מ** לענין ד"ת לפשר דלא חציב כיוצר דברינו דגם כאפטרופוסי' שייך למאן דאמר טעם הדין יכבדוה הבנים וכמו שכתב לשכם דף קל' והרב הנמקי זל ול"ב יודה כל"ד הר' יונה והרשב"ם דלא הוי אלא כ אפטרופוסות **גם** מה שכתב הרשב"ם זל עוד דומה לשכתב הר' יונה והרשב"ם **ומטעם** הקנין נמי פשיטא דלא זכתה הלשה שהרי כדין הקנין חולק הרמב"ם ומ"ג ורבינו יונה והנמוקי דכלהו ס"ל דשין לבטל אלפטרופוס קנין מטעם הקנין וכיון שכן לפי דברים הפוכים דקנין מהני דשין קנין לאפטרופוסות מ"מ הנכסים כחזקת היורשין וקים להו כהרמב"ם ומ"ג כו' **גם** מה שכתוב בשטר שהכל נתלה מקרקעי ומנכן מטלטלי שכתב הרשב"ם דמהני לבטל אלפרופוסות לם כשה שלמנה לזכות מטעם זה לא זכתה שכל זה לדע' שאומר דקנין מהני לבטל אלפטרופוס מ"מ דשין קנין לאפטרופוס וכיון דקנין מהני קנין מגב נמי מהני שכל שאין דכלל נדין הקנין פליג נמי כדין קנין המגב כן נראה לי **גם** מה שכתוב דנתן לה מתנה גמורה כלי שום וכו' שו"ב פשיטא דלא מהני לדע' הר' יונה והרשב"ם והנמוקי מפני שגם כאפטרופוסות מתנה היא וכמו שכתב לשכם ונמוקי זל ועל מתנה כיוצא שאר דלא היה כאומן **גם** מה שכתב שהמתנה היא כתנאי שתשיא לידיעה ממוה יש הוכחה רבה דכתבתי נאורה נתן לה דשם לא כן הרי כל הנכסים שם לבנות וכו' פשיטא ודלא מהני דשפי יהיה הוכחה רבה וגדולה מ"מ אינה ה כחה ורבותיו של הרשב"ם אפי' כבירר דברינו בפי פליגי וכ"ש בהוכחה וכבר כתבתי אלפשר שגם הדי"ן כן מיגם זל יודה בהוכחה דלא עשאה שלא לאפטרופוס **ומ"מ** יש לקיים המתנה ולא נאמר דלא עשאה שלא לאפטרופוס וה' הטעם שכתב החכם הפלם הפוסק נר"ו דכיון דנכ' לה נכסיו ואין לאביהן יורש לו יורשת וזלתם הו ליכא למימרכ לומר דלא עשאה אלא לאפטרופא דלא שייכי בנין ובנותיו ויהיב כולהו נכסיו לבתו דהם לא שנק לאו דהם שניה לאן לנדולה עכ"ש

פלגים ולקטנים כל נוסך ניסוכים

עוד נראה המוכיל לבטל המתנ' מפני שמשמה לה קיימא התנאי כמו שהוא כתוב בשטר המתנה וכתב החכם הפוסק נר"ו ופשיטא דאם לא קיימא התנאי לאין כאן מתנה: ואפי' אינו יודע לזה תנאי היה בשטרם שהיה לה קיימא מתנה שהרי לפי טופס השטר לא היה אם קנאי אחר שלא שתפיה את כתו הקטנה לפי כשנדו וכיון שעריין לא נשמת אם כן עדיין היא יכולה לקיים התנאי להפיה את הבת לפי ככוד השטר השטר הנה ה שתנאי ולפי דבריו הם אל נראה שהשם דוקא להפיה את נתה הקטנה לפי ככוד השטר ומדברה נראה שהשם שרוצה לתת לבתו הקטנה יותר ממה שנתן השטר לגדולה ונתנה עליה בנדבה דהוה ודאי ליכא ביטול תנאי דודאי לא היתה ה שהקפדה אלא שלא תתן לה פחות ממה שנתן לגדולה אל אם תתן יותר אין כאן קפידה ואם תתן יותר מתוך הוה רקו יזיב השטר לבתה הקטנה וזה נראה לי דבר פשוט ומילתא דפשיטא: ומעתה אפי' אם היה התנאי הזה הכתוב בשטר עם כל דיני התנאים והוא תנאי גמור לפי דעת כל הפוסקים אל מ"מ שמתנה קיימת:

אמנם אם לדידיה המקבלת המתנה לא היתה דוקא לקיים תנאי כגון שלא נתנה לבתו ה הקטנה שלא פחות ממה שנתנו לגדול נראה לי ודאי דכיון דנפל מחלוקת אם כמאן דעבדי כל דיני התנאים מיהא יכולה לומר מכיון שלא היה התנאי ככל דיניו נמצא ל דשעשה קיים והתנאי בטל והוה ליה כאילו לא היה תנאי כדכר רפס טא ורפי דמרדכי כיון שמתנה היתה על תנאי ימחרו היורשין כיון דיש פקיס דס"ל דכדיני ממונות לא כעינן כל דיני התנאי אלא סגי בתנאי כל שהו ס"ב המונע מחזרו אלא הדחיה וכיון שהנכסים ב בחזקת היורשים עומדים ימחרו קיס לן דלא כעי כדיני ממונות כל דיני התנאים ותנאי גמור התנה עמך ואם לא תקיים התנאי לא תזכה בשתנה ולא מהניא לה למאי תפיסת המלטלין מפני דהוי תפיסת למאר מהנך ה דפסק דנשעה מכחב השטר נפל שפסק הוא תנאי קיים או בטל וגם בדין תנאי קודם למעשה דלפי מה שנראה דס"ע מודו דבעינן תנאי קודם למעשה אפי' בדיני ממונות ומאר קיס לן דכל היכא דחיב מעכשו לא בעינן תנאי קודם למעשה כיון שזה מחלוקת בין הפוסקי פנ"ל

ועוד מת"ל שפיון התנאי קיים אלא התנאי ב בטל והמעשה קיים נמצא שלא זכת בשלמ' מפני שלא שלים לקטנ' וכיון שזה היה לכל יודעין היכא למ' רלא עשאה אלא שפטרוכא ועם שכשעת דכיון ה דכשעת המתנה הוא היה אלא שלא נתקיימו דבריו שלא עשה התנאי כהוגן יש להסתפק לי חציב מיהא לכל יודעין מ"מ אין להוציא מן היורשין אלא בראיה ברורה ולפי שאינו נורך כזה לענין התנאי דכפי הנראה השולל כשיטתו מוכיל רס"ד דשין הלכה יכולה לתת יותר ממה שנתנו לגדולה וכבר כתבתי שפיון זו טענה

ומה שכתב החכם הפוסק נר"ו דנדון דידן הוי מתנ' כריא וכו' שם לכתוב כלי נור' דלענין הכות לאשתו לא עשו שלא שפטרוכא לה שאני לן דין מתנת כרחי למתנת ס"ע וברחיתא התם כפ' יש נוחלין בעיא וכתבו

שאלה מז

ראובן ושמעון שהי דרים בעזה וכזמן ערכת סק"ק יעל הערבוכ בכלי הנר' בעניהם וישו מכמה לשנוא עולי הקהל והיו פורעי כמה הוסת עליהם מאת מעריכי הקהל ומאר עבוד קנת ימים חלה ראובן את חולין מאר מת כו ולא הניח אחריו זרע עכר וניוש לפני מותו ונתן מתנת לנכריו וקרובין שך מה לכל מ' כזמן מיחר למי עד שניע ליה' שנים ולמי עד שיכנס לחופה וגו' שהשך ההוא מהמתנות יעמדו כיד אחיו שמעון עד שיגיע תוך זמן המתנ' ויעש' אחיו שמעון שטר מתנ ויתנם כיד הב"ד כדי שלא יפרע שמעון אחיו עולות הקה' מהמתנות הנו כל זמן היותם כיד שמעון אחיו הנו עוד פוה ומ' שאחיו יעקב ושמעון אחיו יהיו לפטרופוס על כל מאר לן ממעות מדודים וניכוסו שם כוינינו כשמכרו בטוח ונ"ש שיהם נדיונ לסוחרים בשוחים ולא יגע כהם יד שמעון אחיו לא בקרן ולא בדיוט אפי' יעויחו המעו' הנ עד זמן עשרה שנים והשתא מכל נכסיו מקרקעי ומטלטלי יהא למחי שמעון מעתה ומעכשו כתורת ירושה ומה מ' יקדה למחי שמעון מקדה מות כתוך העשרה שני יחזרו לותם המלוים שכשמכרו וכל עיכובן ניוריוי עוד נוה ומאי סגיע הרשמון אפי' יעשה אפי' שמעון עם היכמה מיקרא על שם שיהיו מחני' מעות' אפי' כויכיוי כשמכרו עוד נוה מכל הסשכונות יהיו נעשים ונכתבים ע"ש הב' לפיטרופיים שהם יעקב חמיו ושמעון אחיו וכל מה שיעשה הם לגבו כלתי מכרו לא ישוה לכלום ע"כ

הנומה עתה שמעון טוען ואומר שאין נאמן לפרוע עולה הקהל ועכיהם מהחלק שנגע לאחיו ראובן הנו כאחיו שאחיו לא זיכה לו עד עכור עשרה שנים ומה מ"ו יחזרו ליורשיו ומ"כ אחד שלא זכה כהם עד הזמן הנו ומ"כ למה דיהדו הם ולמה לו לפרוע על ממון שאינו שלו כי אולי ושמא יקרה לו מקל מות בימי וכימי שלא יפרע יורשי אחיו ניורשיו וזכים שאינם מייכים כערך עוה כי הם דרים בארץ אחרת ולמה יפרע עולי הקהל על ממון שלא זכה וכי תימא שיפרע מדינא המעות הנה נוה אחיו שאין לו רשות לנגוע כהם לא בקרן ולא כדיוט עד זמן

עכרה מים עוד טוען ממון כי מחר שמוש מחין מיסין
כו'כיב ס מחר פלים מוסף ונותן עמהם כעוד למה יפרע
עניהם למחר פלים כלים מעותיו כעיר עזה להסתחר
עוד טוען ממון כלומרו מחיו רשוכן נוה ממכי המעו'
מרודים יהיו לזרע הרשעים מפר יעשה ממון מחין עם
היכמה ול'כ לפ יתחייב כהם שלמן ממונו הוס ע'כ ט
טענות ממש ן והק'ק יעש טוענים שכל מה שנוה רשוכן
פלם יזכה כהם עד מחר עכור עשרה פנים הערמה היפ
כי כל רעתו לפ היה שפ להכי'חם מעולי הק'ק ועתה
מינלמי מילתא למכרע מהמתמת שנתן לנכדיו וקוכיו
עד עכור זמן רב וגוה מעשה סטרי מתנות ויעמדו בידי
הכ'ר כדי פלפ יתחייב מחיו כערכי הקהל בפכיות שהם
בכתוב כנופתו עור טוענים הקהל פפין כח ורשות ל
גרשוכן להפקיע השעבוד שחל על המרודים פלו כהיותו
כחיים חיותו כזמן הערימה פלפ יפרעו כל הערכים מ
מהם ועל מה טוען ממון שלמה יתחייב לפרוע כממון
שפ כו נה לעוש להסתחר ט ענים הקהל ומומנים פלפכם
מממנים שמעון עשה נוסת מחיו רשוכן להכיחם כשלמקו
וגם יגע כהם יד רק מרכה מסתחר כהם ומפ יכנר ש
שהכיחם כשלמקו כנופת מחיו מ'מ מחר שנתחייבו
נעוכי ועולי הקהל מפ שומת כויניע לפ כקע שעכודם
על פכל שהיה הוס זכה כהם ונופת רשוכן היה הערם
להכרית ממנו מקעולי ישרכי הק'ק ועש והלכה למעש
נעשה כעוה כי מפילו שהשלמנו מיכם פורעות מדיון תו
לוי נפטר לבית עולמו והניח מתנה לשפתו פך מה וסק'ק
ועש חייבוה כערכי לרשותם מדעת לוי הייתה להכריח
מן הערכים ול'כ פנם שיכיחם כויניעם מפוייב לפרוע
כעזה עשרי שהי שם
ביתו ומפכם הערימת שפם פכל יחיד פורע הערכים כעיר
דיתו פע'ג ממסתחר כמשנו כעיר פסרת ולפ כעיר מ
מוסכו ועל מה פטען ממון שמחנית המעות מרודים
מזכה לזרע הרשעים עם יכיחתו לפ יתחייב כהם
פלשו ממנו סוס טוענים הק'ק ועש ומומ' שמתנתו לשו
כלום הוס פפין פרם מקנה למי שלפ כפ לעולם ומחר ש
פרשוכן נתן לזרע שהוס מחנית ממנו שפיכם מתנה
כפי סדין ותכף שפך שהוס חנר לממון מחין שהוס ש
יורשו ומפ' קודם העשות שכים רק תכף ומיד שח'מית
רשוכן פקע כם רשוכן ועל על ממון עוד טוענ' הקהל
שנוש'רשוכן שנוה שמחנית המרוד' שלפ יתם לזרע הרשעים
שפר יעשה מחין עם יכיחתו הוס מחני שנוה שלפ יגע
מחין כמרודים עד מחר עכור עשרה שכים כתופן שכטל
מה שנוה מתחלה וקיים להיותה לזרע מחין הרשעים שפר
יעשה עם יכיחתו וזרע מחי מיכו ווכה מן הדין ל'כ מ
מטעת מיתת רשוכן זכה שמע'ג כממון רשוכן הכל עתה
ל'נמו מוכה המורה לנדקה הדין עם מי

תשובה נרשה שהרין עם הקהל קדום ועש
שמיב שמעון לשלם המסים ועולי
הקהל מכל הממון שפר הניח מחין כ'ע

ולא מכעיע מלותו הממון שפר נוה מחין שיהיה
מוכח כשלחני כויניעלה ושלפ יגע כו יד ש
מחין ער עשר שנים והכן שנולד לו רשמון עם היכמה

מיקרע על שם מחין מיהיה לו מחנית שומם המרודים
כמו שכם כשלמה דו דמי רמלותם המרודים מייב לפרו'
מהם עולי הקהל בכתחילה כיון שמין כדברי מחין ו
ונכולתו כלום כמו שנכפף שלפ לפ"ז מן המתנות שפר נתן
לנכדיו וקוכיו נרשה גם כן שחייב לכרוע

והנה מה שניה שהזרע הרשמון שפר יעשה לחש
ממעון עם היכמה מיקרע על שמו שיהיה
מחנית מעותיו שפר נו'כיניעלה ודלי מילתא דפשיטא
היא דמין כלכדרע ונכולתו כלום דהא קיל דהמוב'לעובר
לפ קנה כדליתא כפרק מי שהת

ואף למי שיהיה לומ דשמיב ל'ר כמוב'לעובר
שלו קיל דקנה מקום דלנכיה נמו מיקרוב
דעתיה לומר דה'ל ליתא דדוקא כמו למדו ולפ כן נמו ו
וגם לו הוכח שהיה כמו ממש הא מכרינן התם כפ"ז שמת
דדוקא כמעוכרת שכל קיל שמתעכר לפ ולפ"ז כשתעכרה
יש מחלוקת כין הפוסקים לי דוקא שפר עכור שנכעיס
יום ליניית הולר לפ"ז קודם שכל קודם שנתעכרה
לכולי עלמא לפ קנה וכדלימ'ק כהוכח עוכרת דפ'מי
שמת שהוא דשמר לדכיתהו שכשי לכנין דיהון לי מיכין
וכו'ומשיק הכך ודלי לפ קנה ופיר'השכם ול שם ולפ היית
שפתו מעוכרת הילכך לפ קנה כדלקמן דכה"ג לפ שמו
דעתו קרוכה שלפ היכא דמוכח לעכר שנתעכר שפתו
כשרוכן שנפתי נפרט עכ"ל וכיון שכן כל שכן לכדוק דמי
דמי יותר פישתה כמה יחלון לו תמות קודם פיכנס
ושם יכנום שמש לפ תתעכר וכיון שכן ודלי שיין נתנותו
כזה כלום ונשארו הנכסים כחזקת היורש וכדלי שהוא
חייב לפרוע מן הממון עולי הקהל ונם שם נ'ל שלפ יגע
כהם יד היינו משום שעלה על דעתו שהיה יכול לזכות
שת שכן הנולד לשמעון ולפיכך נית שיהיו המעות מונח
רעים לזה שהיה לחתן אלו היכמ'לפטרוכו על הנכסי
ומכיון שהתכטל הסכה התכטל ג'כ הנוסף

דעוד שם נוה ול'מ שלפ יגע כהם יד פיעון אחי
שם ככך לפן שפיו חיין שלפ לעפ"ז שהוא
נוה שלפ יגע כה יד ממון מחין מ'מ נרשים היורש או
מקבלי המתנות לשלם כל עולי הקהל המוטל עליהם שלפ
ע'ה על דעת שמשום שנוה שלפ יגע נו יד לחין שלפ
ישלם ממנו מפ"ז ועוד הרי לפשר שלפ נוה כן שלפ שלפ
קנישם ממעון לנרשין לכל לנוכרי המסים ועולי הקהל
על זה לפ נוה ועוד לפ"ז נוה כן לדעתין לו רשות ליגע כהם
עד עכור עשר שנים מ'מ יפרע ממעון חוב המפ"ז מפני
עכוכו עד שלפ ישפר לו מלומה לפ"ז הוה פרוטה וכמו
שנל מתעוכת הלשכה ול לכיתה כשמוך כם'ר

ונם מטעם שנוה לקיים דכרי האת מיפה שלפ זכה
הכן הנולד לשמעון משום דנכל מחלוקת כין
הפוסקים ול לשיכא מלן דלמר שלפ שמו'ז שנוה לקיים
דכרי האת שלפ כשהוסלמו המעות לשם כך ושיכא מלן
דלמר שכל שפין דכרין קיימים מנד עשם אין היורשים
חייבים לקיימן משום מל'דה ושיכא מ'ד דלפ למיו מל'דה
שלפ כשהש'מ שנוה ושמר שנו'לפלוני כך'וכך לו עשו כך
וכך שכיון שהוא מיפו נותן כלום שלפ שנוה לעשו'שיכא
למימר שנוה לקיים דכרי האת שכל כשהש'מ הוא נ עשו
שנתן'ל שיכא כזה משום מל'ד

נמעתה

ומעתה ממון זה שנתן שמ"מ להיות לזרע
פיעשה רשמון מיכי יודע שם הנשלם
מתשלה לכך ולפי שפטר ונפ' שנשלם מ"מ מכיון שהי
דברי רשונן קיימ"ל מנר עגמם פין פיורשים פייבים
לקיימן ועור זה שכתוב ועור זה ומ"מ שהארע הרשמון
שפר יעשה שמין שמעון עם היכמה פיקר' על שמו פיסיו
מחנית המעות שפר כויעפיית ככשנקו ע"כ ודפי שפין
זה שנוה פיתנו לן שלש שיטין

ראע"ג דלכאורה היה נרשה דהלי ליתנה לה נפיק
מדיכא דמנוה לקיים דברי שמת לפי ש
א דהה לא שלנו שלש כשנוע

שוש המותן שכל שם מ"ש תתמן לפ"כך וכך שפיר דמי
וכמו שכתב הרי"ף ז"ל פ"ק כ"מ שפי ליתנה דשיבין
נדיע טפי מליתנה דתתמן דכשלשם תתמן הרי הוא שנוש
פיתנו פיהיה הנותן מי פיהיה וכודאי מי שש נכסי יהיו
לפ' הוה ליה כאילו הוש הנותן ולא שמנוה למחר פיתנו
ובלש שכי היכי ליתנ"ל כרי"ף ומיהו נה לידי היינו
עושה שותו פניף לבטל הנוש דכשלשם שם היה שומר
עור נוש שמחנית המעות יהיו לזרע הרשמון וכ"פ נמי
עור נוש שלזרע הרשמון שפר יהיה מלחיו שמעון
וכו' יהיו לו מחנית המעות ע"כ היה לשון מתנה שכל
שפי ליתנה דכתיב ודפי ליתנה נדיע טפי הוא ומיו נורך
להלרך נזה כי שפ"ל היה מן הדין שזכה כהן הנולד ב
רשמון מ"מ שורת הדין הוש שלש נפטר שמעון מליפרוע
עולי הקהל מכיון שהממון מתחייב קודם לכן לזה שיב
לא פקע שעבודיה **ולבן** ל"מ שמותם המרודים
שהניח לזרע הרשמון שפדפי הוש היורש כלי

בפק דפשיטע דחייב לפרוע עולי הקהל משם שלש שפ"
מן המתנות שפר נתן לנכדיו וקרוכיו חייב ורשיה מדברי
הרשבש כתשו"ה פתנ"ה וזל תשתה שם נקפדו עמו ג
ליתן לו חלק מן שפקדון לל שלים שו רכיע הדין עש
היורש לפי שכל חלק וחלק מן הממון חייב כחלק המגיע
לו מן השם ושותו חלק שנתנו לו חייבו עמו שכל שם נתנו
לו שך ידוע כמו משם או מתים כזה מין חיוב השם עליו
כי כוש כמתים נתפטר וכו' עכ"ל וכיוצא כזה כתשו"
פ' תתפ"ז וזל שלש רשון היה כמיוקש ונקש השלך
שם מן הקהל ונתפזרו הקהל עש שילך כהסכמת רשונ
ונפטר לכית עולמו וחלק נכסיו לזרעיו והקדים מנכסיו
שתים ליטרין ונפל מחלוקת ביניהם שם ישלמו היורשים
שמם משלם והשל תשובה משעה שפשקו הנשמה וכו' עד
שכל שם חלק כל נכסיו שפ' ליורשיו בלשון מתנה כגון
שאמר תנו מתים לפ' ושלש מאות לפ' וחלק כל נכסיו כך
לעפ"י שכל שקבלי מתנותיו רשויים ליורש שם נתן למחר
מן השוק שקנת נכסיו כתוך שלר שקבלי מתנותיו או
שהקדיש קנת נכסיו שם ינה עליה שלר חוב נוכה מכול'
לפי שעות לכי שכולם שקבלי שתנה שם ומיהו כשן שקבל
תחת ירושה וברי זה כש"ש שאמר תנו שתים וזו לפ'
וכו' עד וה"ה לפריעת השם לפי שהשם ככע"ח כמו ש
שאמרתי עכ"ל למדנו מדברי הרשבש ז"ל שהממון שי שיפש'
ליפטר מן השם וכשאין להשלם מן שקבלי המתנות יש
להשלם מן היורש **וכבר** שהוא מודי הרב כ
שהלר עשף ן עשש זל בספר שמש שלך

מבל הסמוך למדם ממון המתי' כמה מס נכנס לרשות מחו על ידי מוכר סיום והלא דכתיב ק"ו מקטנת הדין זל ומה כתם מגיע ממון ה' להוה לעיר מחר' מכל וכל מפיכפין לא ממון ולא מתחדל נעדו כתב הוס זל דמס מתם המשית הם מעות הסיוב מסייב יהודה לפל' דמם המוטל על ב"ם וק"ו הכא נכ"ד מסמעון מסתדל כאן כעד הממון ומף לפסתמא לוי' מפיכ לממעון מזה דיוס מסוקים במעות מסניח מחין לנכד' וקרובין ב"ם שהדברים נעלה סים לו קנת מן הדיוח לו כ' בולו מנדלה מתוך דנרי הנוסף מלם נתן להם מלא כך ידוע לזמן ב"ם ופה והדיוח יהיה סלו ומיך סיהים כין ים לו דיוח כין פין לו ממון הוא המחוייב במם ומסתעכד לעיר הזאת יהיה הממון של מי סיהיה חייב ממעון לכור כאן המס ומין מקבלי המתנות חייבים כלל בעיר' כין מלא נכנס ממון זה בעירם וכמו מכת' הלכה פ' תוב"ח יע"ם וגם מפ' לא היה שלא פקדון כיד ממעון כדאים מדברי הלכה דמייב לפרוע מחנו מס כנגד מס' תרנ"ם מוף תשובה שהבאתי לעיל מכת' כל חלק וחלק מן הממון חייב כחלק הממגיע לו מן המס ומתו חלק חייבו עמו עכ"ל וכלותו נדון פקדון היה **ערוך** מנחתי כתמה מהרל' נגלגל פ' ש"ל תשובת הלבבה זל נגלגל מהלבבה על ראובן נדר נשומקה והוסיב חבירו נכנסיו כפרנוסה והחכוני דר מס ועכשיו טוענין קהל ם פרנוסה סים לראובן לפרוע מם עמהם על מותו ממון סים לו כחנות וקהל מעקה טוענין לו לפרוע עמהם מקום דיות דאובן והסיב זל דמות הדין עם קהל ם פרנוסה לפי שהין מדם פוגע מם לפי נפשות שלא לפי ממון ומקום שהם ממון מם חייבו כיון שעמקו קבוע מם וכ' עכ"ל ויש הני למדנן מכל זה מחייב המס לפי ממון ולא **ומעתח** לפי נפשות מה מרגה מודי זל לומר ד מהלבבה זל פ"ל דהמס מקרקפתא דנברי מגח אינו אלא דלכולי עלמא פ"ל דהמס לפי ם ממון אלא סיס דכרים שהם מקרקפתא דנברי וכמו מכתה מתנות הלבבה פ' תלפם ותשובו' מהרות ומ"מ עיקר תשלום המס הוא לפי הממון וכמו שכותים מורי זל מתשו' הלן והלבבה וכמו שהבאתי הרבה תשובו' הלבבה **על זה כלל** העולה כהא דלקינוכהפ נחתינן דחייב ממעון לשלם מם מכל הממון מפר מניח מחץ כין מן המתנות כין מן המעות המדוד ומפ' לא יהיה אלא פפק הדין עם הקהל כמו שהדיך מודי זל כוס כ"ם וק"ו שנראה ודאי שאין כזה פפק שנראה לע"ד כתבתי הקטן כדעת וכיכה שכתי יונה

סימן מ"ח

עיאלה נער למד סיוה מעידו' כבן עשר שנים ויום אחד ואכי מפה לעיר גדולה של חכמים ושל פיפרים והנער יפה שם ללמוד תורה ולהעפק בה יומם ולילה כי נפשו חפק בה מרב עבור שלא שמי לו מרגעה חזר לכי הנער לעירו שפר יום אחד מפה וקמו כני העיר ושללו ממנו סיפרא בער כנו הכורח וכל מיני מפיס מסיגם כזה

והלא ואכי מנער טוענין שכנו עוסק כרוב' כעיר שלא' ואין לו עסק למד שהוא פטור מכל מיני מפי המלך עתה יעלו וירדו המורים מורי נזק ומכבה הדין עם מי

תשובה להיות השואל נחין ולפום כנלי כי כמ שלי ערב שכת קרוב לכין השמש ת לכן לא מוכל להסיב מפי סופרים ומפי כפרים אולת שמיב לפיעיקרי הדברי הרמונים בזכרוני לע' כוחת וכשחתי כמל המוכן לשדם דעת לא מכשל כדבר הלכה נם"ל

ואומר כי הן אמ"כי כלל נדון' כדיני מפים ומרגניו הכל כמנה' המדינה שמל מנהג כזה לא ומיב ולא שמעתו שנער קטן שיצא מעירו זל כמה שנים ומה גם שיצא ללמוד תורה שיטלו עליו סוס מן מם שנעלם כי מן הירוע הוא כי הפפים הם ב' מנים הא' שם המוט על ממון השדם שב' לקנקפת דשמעי' ו"ב כיון שהבאתי הלן לין לו סוס ממון כעיר שדמה וגם הוא שיבו שם ודאי שמיבו מן הדין ולא מן הדאוי שיטילו עליו סוס מן שם **ראם** שכשמת שמפם' שיבוא השדם מפים כעיר שלישו שם שפי' כשני מקומות היינו מי שכתב נפנקם המלך כממון ומעשה שכיוכל כי כממון חיי' מנר שנכתב שם ודבר מלך הוא שיברעו שכשי העיר כל הנכסת עליה וכיון שזה גוס לשם פירעון הזה מעפי' שעכשיו לינכו מאנם ממון עכ"ז יפרע הוא מה שם כורעי כשכילנגרם שלו וגם כשרמ"ה לפרו' מפים שם כשכיל שעיני שלנו על רכני הלבשים העומדים כעיר שם כשכיל שהוא ממע' מחייבת כמה שהוא מפת חדר שם לו מכני שהוא נהנה כשכיל הרב מורי כמוהר' יוסף ן' עזרא זל שער העיר עיני שמעייבים כריני המפים נשכרו הנכבד משם מלך

אמנם הכאור הלו מכוין שלא נכתב נפנקם שמלך יפ"ו שם הפשר יש להם כשכילן עד שנחייב לותו לפרוע עמהם שם וגם כלא מכעיס שם דרך פירעון המפים שם כעיר מרשה הוא שכא השלטון ולזה לפי דוש שלנכסים הנמצאים כעיר או מיעוטם נזכה מהם השם ם שפשיטא שכיון שלא כתבהו כפנקס המלך נכם הנולנל' הנקוע יכיו לשבח שודאי לינו מחוייב שכאות הלו לפרו' עמהם שלא שפ' דרך נביח השם שם שאין השלטון מכחין לפי רוב הנכסים שלא שם קנוב נזכה מהם כלל שם וגם שפיה לינו מחוייב לפרוע עמהם כיון שאים דר עמהם וכשדר עמהם היה קטן ולא נזכה לשם שום פירעון

ועוד שודאי דינא דמלכותא לין הכאת' נזכה שלא לפי רוב הנכנסים דמקרקפא לינהו מיניה בסף נולנלת' ומ"כ כל שאין דרך מכני העיר כיולינו דינא דמלכותא שלא מכחו נדוע וכיון שכן לכ"ש נימא שלעולם המים מחוייב השם לפרוע בשכיל הבן כשאין הכן בעל מ"מ היינו דוקא כשם שהיא דינא דמלכותא שכל דעתן כזה פשיטא שאין השם מחוייב לפרוע כעד הבן כאין דינא דמלכותא

ועוד הנע עניך שם כא דרך מלך בעיר שלישי יפרעו כסף הנולנל' כפי חק המכו' שהוא לפי רוב השבחי המנכסים כעיר שלא דינא דמלכותא הוא סיפרא הכתוב שלו כשלונקי העומד שם מכיון שלא נכת

כפנקס הש"ך נעיר מרטה לפ"ז כן הכסף הלז שחוייב
לפרוע כעיר שלנוכי' נעמ וביון שהוא מחוי' לפרוע כמן
שיין לעיר מרטה נרמז על הפסד בסכילו מן הזמן העבר
וגם לפ"ז כל דכר מלך מיפרעו מכסי מרט כפי חק השלכו'
דפיינו לפי דוב סלכטים העומדים שם ודלי פעל כיונ
כזה שמו ספוקים זל מן מרס פורע כסני מקומות

ואחר' כותכי כל זה תומר שפיני מממין פיטולו
על הכחוב הלז שוש מין פירשון מעפ"

פשוטת הדין היה מחוייב לפרוע עמהם כי כני ישראל
גומלי חסדים כני גומלי חסדים הם ומחזיקים ידי לומדי
התורה ולא ישמע כולת כישראל כנדיים קטנים המכיחי
ניעגועי שב ושם ופורחים כחויר יעלו שכר כנסרים לכל
להתסכק כשפר רבני החכמים סוקרים על למוד יומם
ולילה כהיותם מפנים לשלחן מחרים סורמי שלזה ועל
כיונם כזה רמוי למנסי מקומו להמזיק כידו ויקויים כהם
עץ חיים היא למחזיקים כה כל סכן שמין מן הרמוי ל
לשמול ממנו כמרע וכשר תמרו זל כל המקבל עליו עול
תורה פורקים ממנו עול מלכות

ואע"פ שלע"ד אין לפטור הכסור הלז מן הסם
מטעם ת"ח מפני שפיטור הסם מן ת"ח
נדין הרכה תנאים מ"מ מן הטעמים שכתכתי הוא פטו'
מן הדין ושם תמרו מנר שיהנה מנה נרוע כזה לא ראינו
ולא שמענו ושם נהגו כעזירים לשו יהנו על כלתי עשיר

וגם שם ישמרו שלא נתנו דבריהם לשיעורין כ
עכ"ז כשנו וכמטו מיכנו עם קדים לו ישמע
כישראל וכשכר זאת תורך ימים ושנות חיים יוסיפו
לכם שם הקטן כדעת וכינה שכתי יונה

[סימן מ"ט]

ראשית' השאלה ושפר' כתב עליה החכם
השלם כהר' שמ"ש נר"ו תשר כחב פלפולו
וכקיאותו ככל ספרי הפוסקים ראשונים ואחרונים מן
וחקר תקירות נכונות ורעיות נרורות חוקות כרמי מונק
ספתים יפה וכרוב עכוכתו כקש ממני לתמוך כימין נדקו
ואעפ"י שדכרי ומיקן נדכין חיוב ע"כ לעש"ת נמנו חפנתי

ואומר שאעפ"י שלא פורש כשאלה שם ים נאמנו
כשטר הכתונה לכי לומר שעל כתוכה
שהיה שם מממת היתה השאלה כנהוג ככל הכתובות
וע"כ לא היה רמוי לב"ד להנכות כלא שכועה מכיון שיש
שפלוקת כין הפוסקים זל שם מכני נאמנות לנכי יורשין
ב"ב אין לדיין להוציא ממון מיד כלא שכועה וכ"ש
שם אין ככתוב "ממנו" דפשיט דטעו הב"ד להנכות כלא
שכועה ורמוי לשם להוציא הממון ולהחזירו כמו שהיה
בתחילה כחזקת היורשין מכיון דטעו כדכר מסנה דמין
שלמה נפרעת מן היתומים כלא שכועה

ואפי' תימא דכל מקום שמתרו מכמים שם תפס
לא מפקי' מיניה מהדין נותן שנם שם טעו
ב"ד כדכר והנכו לכתחילה שלא כדין דקם דינא וכה
התופס מ"מ היינו דוקא כשפ'נמור שמתרו ושם תפס לא
מפקי' מיניה דכיון דפסק נמו"ה הוא ושם הוייא
תפיסה נשורה וקם דינא דוחייא דדינא דכל דשלים נכר

דה"ינו המתנדר תחילה והוא הדין ונו' תפיסה שם חוב
שכננדו לתפוס ודלי דמין תפיסתו תפיסה שלא קם דינא
וזכה התופס הרשטון וכיה גמורה מ"כ ליכא למימר דגם
טעו כ"ד והתפיסה לכתחילה שלא כדין קם דינא שכל
שלמה ו לעפ"י שממרו הכמים שהם תפסם ושמרם לא
מהכעכנא מין מוניפין מידה היינו דוקא דמין לב"ד כה
לירד לנכסיה ומ"מ מין תפיסתה תפיסה גמורה עד ש
מהכעע שהרי ב"ד מנדין אותה עד שתעדע ונרע דכל
זמן שלא נפעע לא זכתה זכיה נשורה ושם תזרו היורש
ותפסו ממנה תפיסתם תפיסה דאכתי לא קם דינא
ומ"כ כשלמא כשקדם היה וחפם שכחה ועונם יהיה עשה
לה אותה התפיס מין כח ניד ב"ד לירד לנכסיה ולהוציא
ממנה ממון שזכתה היא על ידי עצמה שלא היתה
זכיה נשורה שהרי שם היא לא זכתה על ידי עצמה שלא
שב"ד הנצו לה שלא כדין ממון שפ"י שם זכת ע"י עצמ'
לא היה זוכה כו וכיה גמור וכדכתיכנ ודלי דלא ממרי
כהא מלי דעכר ב"ד עכר שלא ממרי כיון שטעו כדכר
מסנה חוזר ולא זכתה שפ"י לענין שמין יורדין לנכסים
שלא ממרינן מהן שמתינן ומהן שמקיפין דהא לפ"ז שלא
נתכרר הטעו שטעו ב"ד כשעת שדנו הדין שלא שמר הזמן
ממרינן מהן שמתינן ומהן שמקיפין וכדאיתא נכ' חוקת כ"ם
הכא שכשעה שדנו הדין היה כטעות מכורר דודאי ש
ממרינן מהן שמתינן וכו' ומע"ג להתם ממרו ולילותא
דכי דינא לא חיישינן ושפסר דדוקא זילותא כי שאין ם
שלא היה טעות נמור שכל ב"ד דהוי טעות ליכא למימר
ניחום לזילותא דכי דינא שם לאו מילתא דהא כל טועה
כדכר מסנה חוזר ולא הוכרנו לומר כן שלא לפי שלא טעו
כהוראת הדין שלא לפי שנשות שעה לא נתכרר הממת
דמו מה שדנו וכדין דנו כשות שעה אבל שם פכשע שדנו
טעו כדין פשיטא שלא חיישינן לזילותא דכי דינא ושוב
הדין וכ"ד נמי נרי"ם ב"ד לחזור הדין כמו שהי' כתחלה

וב"ש שם יכולי' שהיה הממון כחזקת היורשין
יורשי הבעל לשוור ולתפוס מן השפה
דודאי דשפיר דמי ולא מכעיא לשכות הלמכם דכתב
נכי תקפ"ל כשניהו דקאל דשפיר הוי ומין מוניפין שותה
מיד התופס דשם חזר השני ותקף מן הרשטון דשכר ש
הרשטון חוקתו שלא שפ"י לם הטור דלא שכר הרשטון
שהרי התם לחוקת הרשטון היתה כשילו הודה לו כשני
ושפ"י נימא דהתם נמי הוי ככל שפיקא דדינא וכי היכי
דשמרינן התם שוכה הוא שטון הכי נמי ככל שפיקא דדינא
שמרינן דוכה התופס הרשטון כי היכי דשמרינן נכי דינ
דכל דשלים נכר והכי משכר והרשם לא פליג שלא ש
התם וכטעמו של הרב המגיד שחז הדין לכמו שהיה
שתחיל"ו שלא דמי לדינא דכל דשלים נכר שכוטו ב"ד תפס
וכדין הרשוהו כ"ד דדינא הכי הוא כל דשלים נכר שכל
נכי תקפה לא היא מין הדין שתקפה הרשטון ולא זכה
כה שלא מטעם שתיקת השני דשפר דשהייתה הורשה
ולהכי שם חזר גם השני ותפס חזר הדין לכמו שהיה כוף
דכר כין שיהיה הדין דשפיקא דדינא דהתופס הא זכה
לנמרי והתופס הב"ל לא זכה כלל כין שם נאמר שלא זכה
לנמרי שהתופס הא' מוניפיה שפק מכל מקום נכנון דידן
שגם כהיות השלמה תפוסה לא היתה

צריך גמורה דמנדין לותה כו' מ"כ אם חזרו העדים לחפ'
ממנה מפיו תפסו **ומ"ם** עכשיו אלא תפס
אלא כ"ד הנכוה אלא כדין שטעו והנכו
לגלמה כתובתה בלא מכועה בכתובה אלין אם נאמנו'
אין לה זכיה כלל כאותו ממון עד שתכע ויוזרין ומנכ'
אמל אם שהנכו אלא כדין דהוה ליה טוע בדבר משנה ומוז'
וקרוב הייתי לומר דאפי' אם היה כתוב נאמנות
עכ"ל לא מכרו היתומים זכותם דכשלמא
אם השמנה תפסה ע' עדיפא יכולה לומר קים לי כ
כדותא דמ"ל דנאמנות מועיל לנכי יורשין אבל השתא
שע"פ כ"ד נפתה אלא כדין אלא היה להם להנכות
כלא מכועה לה מיקרי תפיסה דכשלמא נכי דינא דכל
דאלים נבר דדינא הכי הוא להכשו לו ולומר לו כל ד
דאלים נבר ואלך הוא בעצמו ותפס ממני ואע"ג דהיה
ע"ז הודעת כ"ד זכה אמכם כ"ד דאעפ"י שהי' אם נאמנות
אין לכ"ד להודעת ולומר לה לך ותפוס ועוד אלא הלכה
הוא ותפסה אלא כ"ד התפיסה ונתברר שטעו נדבר ש
אלא היה להם להוציא ממון מן היתומים בלא מכוע לא
מכרו היתומים זכותם ואפכי אם מחוקים ולא תזכה
אמותה נכיה על מתכע אלא דאל דכיון דיש אם נאמנות
אמיב כטועה בסיקול הדעת ונדיע מיניה דאיכא מ"ד
דכבל נוגע אינו מזה אלא דיש חילוק אם הדיין נ"כ פטור
מן יסל מביתו ועו"ד כיון דוכא דלוכ"ם ל"ל לה והעיזנו
מפורש שהאימיל על הפרעון מועי דהא מ"ל לה והעיזנו
מע"ג דם"ל דאם כתב נאמנות עלין ועל יורשין דאינו מ
מועי לנכי יורשין וכזה מפכימי דכרי לה לם ניל דאל
הנאמנו מועי לנכי יורשין מ"מ ם"ל דאם כת' נאמנו' מפור'
על הפיעון עלין ועל יורשיו מהני וכזה מפכימי דכרי לה
עם הדוק ונפתלקו בזה הרבה מן האחרונות שחקשה הם
אלא מפוסק נלו ומין כאן מקום להאריך אלא נאמר מ
שכיין מאין אלא קנת מן הפוסקים דם"ל דאפי' נאמנו' כי
אם נוגע לא מהני מ"כ מע"ג דלכתחיל' היה לו לדיין
למוש להכריחם מ"מ דיינא דעבד כי אלי עבד וכבר כ
כאכו גדולי האחרונים הרשדם ומוהרשך דאם כתוב
ונאמנת כו' אן ואפשיכו שוי כאילו כיתם מכוש לאחר'
הקיצור כ"ת כין כן והכוונה לכלול כל אוכן הנאמנות
אאנם אם לא נכתב ולא נאמנין הוה ליה כאילו
נכתב וכמו שכתב האכם אפוסק נלו והכ'
דאיכא אמה שהעלים מהרשך כאי"ק כח"ם ואפ"ע ואמ
שכתב הרב מוהרשך כאי"ק כח"ם דהוה ליה כאילו
נכתב] אפשר לומר שהרב לא אמרה אלא דוקא בשכתב
נאמנו' כשטר ולא פ' אין אוכן נאמנו' אן נאמר שכין אלכל
אוכן נאמנו' אי אכוש דלאחר הקיצור כותבין כן אי אכוש
דכבל הכתובות כותבין כן רל נאמנות אפורש ככל אוכן
נאמנו' מ"כ יש לומ' שגם זה שכת ונאמנו' כו על כל אוכן
נאמנו' כיון אבל אטר אלין נאמנות כלל לא אמרי' דהני
כאילו נכתב והו אה שאפשר להלין כעד הרב זל והיה
לו לפרש **ומ"ם** אפי' לפי זה אין לומר כן
אלא כמי שכתב ונאמנות וכו' או
הטעין. וכו' אבל אם היה הנאמנות אפורש עלין ותו לא
מיקבלו זה ערשין וכדמיתא כמתני' דפ' הכותב
סוף דבר כהם אלקיק דאי כתוב בכתובה נאמנו'
יש אוכים עין אם אנכיים שהנכוה כ"ד הניח

ואפי' היו תיקומים בדולים אין לומרים כאן
מכיון שכתבו להגבות לה כלא כלום
סרי מילן לה תשובה משום דהכי לא מתרצו להתכות לה
שכתוכה מלא על סמך שתשבע וכיון שלא נשבעה עדיין
לא זכתה בכתובה וכ"ש אם היורשי קטנים דלמו כמי שחילה
ביניהן ומתכפר כל זה כתבו הלשכה הגיהם הגי' ק"ו
כמ"ש ואף אם אתה אין ליורשיה זכות בכתובה והוה ליה
כחילו לא נגמרה מכיון שטענו כדין והגבו פוחה כלא ס
שכועה ועוד שלא הגבו אתה אלא על סמך שתשבע אבל
אם יש כאחינו כתובה מ"מ זכו היורשין ואפי' היו זכאה
דיכולה לומר שכוד היית שאין נאמנת שכתובה ואפילו
אמרתי לישבע אבל עכשו שידעתי שיש נאמנת ואפילו
ידעה שיש בכתובה נאמנת ונגמרה לפני דכיון שכאו
הנכסי כידה זהדיוטים לא טען לנמרי בגביה לפי שהגבו
לה על סמך שתשבע ועוד שאין הגביה בפטר שיש כו
נאמנת טעית גמורה יכולה הלמנה לתפוס בנכסים ו
ותאמר קים לי דנאמנת מועיל לנכי יורשים ומה גם כי
שכועת הלמנה היא כל כך מסולק דנאמנו מלהשביע
ודי לה בהרמ שו שכועה חון לכ"ר לפי דעת הלוכה
ואעפי שיש חולקים כיון שהנכסי כידה וכ"ר לא טען ויש
נאמנת בפטר הכתובה זכתה בנכסים

סימן נ

על הלמנה שתפסה מטלטלין מכית בעלה
וטוענת שהם מנכסי מלוג שלה

תשובה נראה לע"ד שדין זין אמת כמו שכתב
החכם הנעלה ידיד נפשי כהר' יעקב
הכהן מו"ץ שהם מטלטלין שלו טטוענת שלה שהם שלה
מנכסיו לה מכית אביה עדיין לא נראו לפנינו שלא מוכרת
תדעו שיש בכיתי כלי פלוכי וכלוכי וזותם הכלים הם
שלי ודלי דנאמנת מע"ג דיש עדים שנראו זותם הכלים
בכיתה בעודה תחת בעלה מגן דאי בעית טען להו ואמר'
לין בידי כלום ובעלי מכרם קודם שהלך מכאן או אפי'
יש עדים שנראו אותם תחת ידה אחר נפטת בעלה מ"מ
מני מזוזה מכרתים בפני ג' הדיוטות הנקראים בעומק
בער מזוזתי או נתנסי ומנו דאי בעית אמרה הכי נאמר'
לומר תחת ידי הם ושלי הין וכן לכ"ע אם נראו לפנינו ז
זותם הכלים שהיא ט עמת שהם שלה אם לין יערי' שהין
יודעים לבעלה כלים אלו נר' מתוך דברי הלשכה דנאמר'
וכמו שכתב כתשובה אלף ע"ב זל אם מטלטלים אלו הין
יודעים לבעל ניש עדים שעדיין תחת ידה היכי נאמר'
דהא ליכא עדים ודאה שלין מטלטלי שו שלה עד אחר אם
לין עדים שהיו בעלה אם יש עדים שהיו תחת
ידה נאמנת משום מיגו דאי בעית אמרה לא היה מכעלי
מעולם ואפי' אם זותם תחת בעלה יכולה לומר החורת
וכ"ל שיש לה מיגו נאמנת וכו' משמע דאי ליכא עדים ולא
ידה אם ליכא ידה ולא עדים כתרא מיגויה נאמנת דאי
ליכא ידה ולא עדים יכולה לומר לא היו מכעלי מעולם
ואי ליכא עדים זליכא ידה אפי אמרה לא כאו לידי מ
מעולם ואפי' אם זותם תחת ידה אי ליכא זמן כיון שעת

גלה ואם זותן בידה יכולה לומר החורתים

ואי קשה דהא כיון דליכא ידה ליכא למימר דלא
יהיה נאמנת דמיקה דכל מה שיש בכיתי הוא של
בעלה וה"ל כאילו ליכא עדים ודאה זל פשין זו מיקת ג
גמורה דמ"מ לפטר מיהו הגן אם שלה שלא פשין התביעה
ליה שהם שלה ולא שלנו כי היכי דתהוי היא כתובים ל
לחריגא דק"ל דגם כדבר היוצא שהוא של רמיכן ורמיכן
אותו עתה כיד ממעון נאמן ממעון לומר שהם שלנו כיון
שהם כרשותי עד דליכא עדים שכאו לרשו ממעון פתורת
פיקדון כמנוכר כל זה בדברי הכוסקים וכח"מ ק"ל ק"ג

ועדיין יש לתמוה על דברי הלשכה שמתשובה זו
נר' דאף ליכא עדים ולא ידה אם אחה ולא
עדים הפשה נאמנת ובדאתיבנן ומשה מכתוב כתשובות
להלמנן ס"ל לא משמע הכי שהרי כתב על מלמנה ש
נאמרה שמטלטלים אלו הם שלה שנתנו לה בעלה בשובה
שהם המטלטלים ידועים ל שיש עדים שיסנם שהם שהיו
ליה יכולה לכפור בהם ליכא נאמנת ואין חביעתה ר
ראיה כיון דמעלמה היתה יכולה לתובעם מכל מם ליכא
ידועים היו נאמנת במיגו דאי בעית אמרה אין כידי כלום
יכולה לומר שנתנם בידי ובעלי נתנם לי ע"ל משמע דכל
שיש עדים שיסנם תחת ידה דהיינו דאף ליכא נאמנת מ
מע"ג דליכא עדים שהין ידועים לבעל ואין התנו' מרנת
נר' שגם כשיש עדים שיסנם שם ליכא גוונא דנאמנת
ואע"ג דיש לדחוק ולומר דסיכא דמילתיה דוקא
דקאמר מכל שם ליכא ידועים נאמנת ר
דהכונה לומר דכל שהמטלטלים ליכא ידועים שיסנם
בידה נאמנת מ"מ לכ"ע שיש עדים שהין ידועים לבעל
ואף כ"ש גם שם עדים שיסנם שם ליכא גוונא דנאמנת
כל זה אינו נר' מלשון התשובה דמדבכה נראה שלא נ
שנשמר שלא נאמר דידועים לבעל מעלה ומוכיח מדקאמ'
שם המטלטלי ידועים ל שיש עדים שיסנם שם ב"ג ע"ג
ואפשר דהשאלה היתה המטלטלים ידועים
לבעל ועל זה כתב הלשכה מה שכתב
ודוחק נר' דבנדון דיקן לין שפק ש
ומ"מ שהדין כן דכל דליכא עדים ודאה השכוה
נאמנת ואין מקום לומר דאפי' בעדים ודאה נאמנת וכמו
שיכא בסי' ק דברנו שם ה
ועתה נחתי לעמ' על דברי המחבר הנעלה המפורסם
מרו ומורה שהרבה דברים כתב הח' החשוב
המפורסם נר' לרווחת דמילתא ואיכא טייבים לע"ד ואעפי'
שהחבר המפורסם נר' כתב ג"כ דלא דמי ל"ד מ"מ
הם דברים פשוטים עד מאד דהיינו דפרק י' מיירי
בשידוע שהיתה הנכסים הם נכסי מלוג שלה והיינו דפ'
כ' הבעל מודה שאינם שלו אלא הם של אשתו אלא כא
עליה כטענה אחרת ואומר שזה מעשה ידיה מכיון שהם
ממעשה ידיה הוא זוכה בהם והיא אומרת לא אלא
מתנה וכדאי שהם אותם המשלטלים הם נרשות הבעל
והבעל טוען שהם שלו מן כרי לי שמעשה ידיה הם ודאי
דהוה נאמן מכל הטי דהלמנה זל מיירי אלא היו המטלטל
בכית הבעל וגם לא אמר הבעל שהם שלו גם הטי
דהלמנה זל שכתב דאין הבעל נאמן לומר מעלי נכסם
ודאי בשלא נאמנו שטלטלי בכית הבעל דאם נאמנו בכית

שכעל הבעל נאמן

ומלתא דפשיטא לע"ד דאם נאמנו מטלטלים
בבית הבעל ואין תימר בלי פלוגי הוא
שנכסי מלוג שלו והבעל מכחישה
דלימא נאמנת מע"ג דהוחזקה שנפלה לה ירושה דודאי
הבעל הוא מוחזק מכל מקום יש מקום לומר מחזי
מוכח בעלה כיון שהוחזקה שנפלה לה ירושה כל"ד וכמו
שכתב החכם הפוסק נרו ודוקא בשאין היורשים טוענים
כרי דאם היורשים טוענים כרי דכל זה אינו מנכסי מלוג
שלה עליה לכל"ע ואין וכל"ד כפי הכל אין הכת טוענת
כרי שלא היא מודית שאם אין מדבר כן כמו
שאומר לאם שלה כלי פלוני ופלוני שאין מנכסי מלוג
שלה שלא מנכסי אביה כל כי האי לא מהימנה כיון ש
שהוחזק שהיה לה נכסי מלוג מע"ג דכלי שלו נמצא בבית
הבעל ואינה ערוה ואיש זה ואיה ממה שכתב
הלבוש ז"ל כפ"ט מ"ה נחלות דאם יש לשלשה נדוניים
ומורה מנדוניתי לקחתי כשמת ע"כ הכא נמי כל"ד כיון
שלאם הוחזקה שנפלו לה ירושה ויש לה נכסי מלוג נאמנת
לומר כלי פלוני הוא מנכסי מלוג שלי כל שאין עדים שהיו
ירועים לבעלה קודם שתנשא לאם לשלשו קודם שנפל
לה ירושה **ומ"מ** יכול הבעל לדחות ולומר
דשמני התם דמה שכתב הלבוש ז"ל שאין הטעד
ונאות על פשוט ופ"ה נאמנת שכל שכלים שנמצאו בבית
הבעל אינם נאמנת דכל מה שבבית הבעל חזקה שהוא
שלו דהגע עצמך אם היו הטענות עצמות על פיתומים
או על הבעל האם נאמר לומר כן מע"ג דיש לה נדוניים
ועוד אפי' תזכה לאם בטענה זו מ"מ לבעלה
שהוחזק שנפלה לה בירושה שכום כזה לא
שכיעה לשכנת לא ז"ל דכתב בחדיו שאחים חלוקים כ
בעיסקונין חנות ופטרות עצמות על שם אחד מן שאחיו
דקי"ל דנאמן דשובר לא ז"ל דפיינו דוקא שם רשו כ"ל ש
אחיו יכול לקחת בעיסקו שותו הרך אלא אפי' לשכנת
השומרים דיש לומר דמן שמועט שאף שרבה הבא ליכא
למימר שכי כיון שעמדות שהכלים עצמם שם שם שנפלו
לה בירושה ומה שהביא החכם שבושב שפוסק נרו שתשו'
להלמכן ז"ל מין כמן דאיירי דאחת שמטלטלים כמו ליד
חנוך מיד לאם וכיון שלאם שפקידים לחנוך שפיקדון
שוא שלה ולעולם דאם חנוך אז לקח המטלטלים מכית
מבין קודם מותו לא אפי' לאחרי מותו וים בבית דשוכן
אבין יתרעל כתובת לאם אחת שבא שודאי שלאם אינה
יכ לה לומר שלי הם ואפי' אם יטענו חנוך שאם שלכי
אם דכל"ל לחרינן המטלטלים בחזקת דשוכן אינו ואם
לא הביא ראי שהם שלה לא תזכה מיד חנוך שאם נדון
להלמכן אלא ז"ל דאחר שהאם והאפי' קיים בחזקתה
ואם שכתב בשם להלמכן שאפי' הבעל קיבל ז"ל שאין שאפי'
אחר מאשר שוא וה"ק לא שבאינה שאם הבעל קיים ואומר
לא תחזירם לה אחם שלי שלא אפי' אם אין שאין כאן
מי שמכחישה ואחי שבא למימר שהם שלה

ומה שכתב הלבוש בשותה תשובה כי שאם נתנו
על אחת שאין לבעלה רשות בהם לשכנתה
מוכל דאם ז"ל דנאמנת לומר כן כמו שכתב הרב המגיד ז"ל
בפכ"ב מה' אישות והחכם שפוסק נרו לפי שעלה כ
כדעתו מעיקרא דתשובות שלו שהם מהלמכן פלפל בה

שה שפלפל ואח"כ גם הוא דאשה שמשוב"א
שכומת אין להלמכן: וכבר היה אחפ' לומר דמשע"נ דאם ז"ל
להלמכן ז"ל דאינו נאמנ שלא לעול הבעל מוכל פרי היינו
דוקא שמנכסי המעות בידה אשה שכל כל זמן שהם
שופקדים בידו אחר היום יכולים לומר שודאי הלמכן
שאין מן הדין שבשם שתשו' שפיקדון ויהיו הפירות לבע"ל שלא
אמין כל כן מדברי הלמכן בחידושו שכתב שלא הפסידו
הבעלים בקבלתו אל זה לעש ואין להוכיח מדברי האם
דם"ל להלמכן דאין האשה נאמנת לומר דמתנה נתנו
לי ע"מ שאין לבעל רשות בהן מדכתב ועוד דמה שקנת
לאם לא קנה בעלה אלא לפירות דודאי נהי דנאמנת
שם טוענת כן מ"מ על האחים כל שאינה טוענת ודאי
כל הנשמע בידה האשה שם נכסי מלוג אין יהיה ירוש לו
מהם ומה שקנתה האם לא קנתה בעלה אלא לפירות
ולפירות אינם קנה על האחים ומה שלמד החכם החשוב
נרו שתשובת הלאבש שענין שכתים דכל"ד ים להאמינה
מתרי טעמי אחד שאם החזקה שנפלו לה מטלטלים כו'
אין נר"ל שום דעת מהפיס לזכות ללאה דשמני התם
שהאחים כתו' על האם ולפיכך ים להאמינה שם היא
מוחזקת שנפלו לה ירושה **ומ"מ** לענין עיקר הדין
הדין דין אמת כמו שכתב החכ החשוב
ריר נפשי' נרו שאם מטלטלים אלו לא היו ידועים לבעל
אלא אפי' ידועים ולפיכך שהיתה יכולה להחזיק ה
דין עם הלמכן וכ"ש שהיא מוחזקת כאותם הטענות
שטוענת דודאי ראלים לדבר שטוענת שמא לעפ' שטענת
ע לאחדה לא היתה מספקת לזכות ללאה להיות השומל
נאמן ועל יוס טוב כש כה"ג ואלו לקוח במקום אחין ג
נמוך להאריך שכל ע"ד כתבתי שקטן שכתי לכמל יזכה

סימן נ"א

מעשה שהיה כך היה שבזמן שג הסוכות היה
זמן שכניר וכעיר שרשם נאנלו יהודים
ככרמים בערב סוכות ונתעלם הנהר המפסיק בין העיר
לכרמים מרוב תגמ' עד שלא היו יכולים לעבור כתוכו
ולא היה לאם אם לא לגלב ולתרוג ולא סוכה שם יכולים
לעבור עם הכנית שנכנסים כתוכו לעבור הרבה גויים
שפסר שסוס לדבר שנוה לו לא ופעם אחת פירע כן
והתיר החכם שפר לעבור בימים עד שנאנו

השובת ראיתי מה שהשיב החכם השלם כמהל
שמואל נר"ו על זה שכלבול מרוך ועלום
עם בקיאות נר כדברי הפוסקים ז"ל לא הניח דבר גדול
וקטן שלא עמד עליו ואפי' אינו כא שלא לצק "שומני שמני
בי נעמו ונאומר פיפס שם "החכם נר"ו שלעני
שתרוג ולולב אין כאן שאם כיון שפסר ע"י שליח גוי
שילך ויביאו לאם לפי שעל ידי גוי אין כאן חיסור כלל
משום דשוי שכות דשכות דשמיטת לגוי שכות ושעבות
הוים ע"י שבנית נ"כ אפ' לדברי שפסורים אינו שלא שכות
ושכות דשכות כמקום מוקח שרי וכמו שכתב שעור בשם
הלאבש ז"ל כפי"ג וכפ"ו תקפ"ו שם שר יוסף וכו' וכורלי

כיון

כיון דמפסר עי נוי טפיר טפי למעבד הכי מלמעבד
יסמוך מיקורם ודכוון דפי במקום מנוח עוד כת סחכם
הפוסק מ"ו ממנינו פוסקים דס"ל דסרי ממירה לגוי מפילו
פמיסורם דמוריתם במקום מנוח דהיינו בעל העיטור
שכתב סמותר לומר לגוי להדליק לו נר למעורת מכח ע
ע"כ עוד כתב משם הרן סרעת כעל הלכות גדולת מטם
דרעת בעל העיטור ע"כ דבר זה נראה שחיטו כן מלא ד
דרעת כעל העיטור ודאי דהיה כשיטת כעל הלכו' גדולו'
משתירו ממירה לגוי נכרי מילה לפי כמלאכה דמוריתם
ובעל העיטור ס"ל דאין חילוק כין מנות מילה למנוח מ
אחרת אבל כה"ג נכרי דס"ל הכי נכרי מילה דילמא מסרי
ליה כין מנות מילה למנות אחרת וכמו שמנינו להלמכן
זל שמתיר ממירה נכרי שבות כמנות מילה ולא כשאר מנו'
וכמו שכתב הרן זל ומיש שתמה על כעל העיטור ודכר
פשוט כמו שכתב החכם הפוסק נר"ו דמתני דכבריה ס
שהדליק את הנר מלא במקום מנוח וכעל העיטור לא
התיר מלא במקום מנוח **עוד** הניח החכם
הפוסק נר"ו דכרי רשכ"ה שמכבים עם
דעת הלמכם להתיר ממירה לגוי כשבות דרבנן ועוד כ
כתב דכרשוריתם נמי לא ממירה מלא כדבר שלי מפסר
למנן תקנה על ידי ישרמל לעשותו וכו' דכרי רשכ"ה
ודאי נראין עיון שם הם מוסכמים מדברי שאר הפוסקי
כזה גם מל' להשכ"ה זל שכתב זו וכראם דיש לו שמך מן
הגמרא כשכת פרק במה מדליקין דף ק"ל שמר שמותר למדם
לומר לחכירו לכרך פלוני מכי הולך שתם יש כורגנין הולך
ע"כ עוד שמרו שם דלהכיא פירות נמי יכול לומר כיון
שתם יש מחיצת יכול להכיא וכתכו שם התוספת והלמכם
והכא שמיך נמי כ"ל שכלכו שכת כשם הלמכן והלמכם
דהוה הדין שפי לחכירו יכול לומר לך לי לכרך פלוני ל
לשחר כדי שתחזיר שם ממירה שלמכן במקום שאי אפשר
לעשות אותה מלאכה כיום שכת מכיון דדבר זה שיפשר
לעשותה כשכת אם היו שם כורגנין ולא היו שם מחיצת
ואעפי שודאי אינן לומ' ממירה שהוא שיעם לשחר לחזיר
שיעם שיום הכי נמי לא דמי ממירה לגוי לחמור
לישרמל ומ"כ שפשר למנוח פתך לדכרי רשכ"ה זל
ומם נראה שאם דכרי רשכ"ה הם שלא במקום
מנוח אינן מוסכמים ויש מקום לומ' שגם שם
שם במקום מנוח כדכרי הרב בית יוסף שפשר שאינן
מוסכמים שהרי תנן בפרק כ' כל כתבי רק ק"כ נכרי
שמילה מים להסקות כשהתו מסקה מחריו ישרמל ולמד
משם ל"ת דרוקא כשהתו הוא דאמרינן דאם כשכיל ישרמל
שמור מכל שם שלא הים לשתו' שישתמש שדי כין שישרמל
היה יכול ליזיד לכור ולשתות נמצא שלא שהו מעשיו ב
דנוי אבל ר"ז זל פליג על ל"ת והכיא מחלוקת זו הטור
ס"כ והרא"ש רק ק"ק כתכו שיש מנות שהו חכמי נוסח
ומסכמי נרכונה כרע ל"ת אעם וכן כתכו התנהות מיימון
ופ"ג ורכינו יהושע משם הר' מליה זל מכל הפ"ג ורכינו
יו"ם וסרן הסכיאו לדיעה זו גם הרב המגיד זל כתב
שאין דעת ל"ת עיקר ושיטת הלמכם כרעת ר"י אעם נפ"
שה"ת וכן דעת הלמם גפ"ו והכרו' שדבר שכפשקיו דפסי
לחזין ידע שמור אעם ולא כדכרי בית יוסף שכתב ב

דהר"ם גם כן סכרים: ומעתה נר' שאין לסמוך על דכרי
הכ"ה דודאי כשיטת ר"ת ממרה ורוב הפוסקים מולקים
עליו מכל שמם מעושה שגוי מלא כלא ממירה ישר אל
וכ"ם כשמירה לגוי שם לא שכתכו דע"כ לא פליגי אלא
אלא במקום מנוח ודכרי הכ"ה כמקום מנוח: אלא
שנראה מדכרי התוס' שאין מילוק אלא שתיו כשכות ל
ממירה לגוי אלא גכי מילה שע"ג דהוי שכות דשכות וכיון
שכן כדאמרינן נמי אין להקל מעבי' שהוא דכר דהיה
מפסר לישרמל לעשותו כאין
דמ"מ כלופן שעשה הגוי עתה אין ישרמל יכול
לעשותו מע"ג דהיה מפסר לעשותו כלופן אחר שהיה מ
מותר: ואין להאריך כדכר שהוא נוגע ככ"ד

והחכם הכלם הפוסק נר"ו כת' דמע"ג דפלונת'
דרכוותם שיש שתי ממירה לגוי כמקום
שכות דמנוח שי שרי או לא נכעלמא יש להחמיר מ"מ כ
כשכות כזה שיש מתירין שפי לישרמל לעשות כשפיכה
ודאי שהיו מותרין לשלוח גוי להכיאה לשם לולא ומתרוג
גם דעתי מפכמת כזה שהם כשכיל לולב ומתרוג אין
להם לעכור כיון דשפסר על ידי גוי ואין שפק שהפי למתירי
לעכור כשפיכה שפי לישרמל דמ"מ כיון דשפסר כלמו הכי
שפיר טפי לשלוח להם שליח גוי ואין כמן כשלוח שם לעניו
מוכה שמניעו לנהר כזמן שאי שפסר להם לעשות מוכה
והנה החכם הפוסק נר"ו נשם ומתן ככ' דיניס הש'
שם מותר להפליג כשפיכה ערב שכת הכ'
שם מותר לכתם כשפיכה כשכת ולעניו הדין הש' נדפסי כפ'
ק דשכת דף ל"ט אין מפלינין כשפיכה כתו' מג' ימים קוד'
השכת ולדכר מניה מפלינין ולפי הנראה מדכרי הפוסקי
זל נאמרו כזה ד' טעמים הש' הוא משום שהשפיכה הולכ'
מון לת משם וכתוב כהגהו' מיימ' שכן פי' ר"ת וכל הנאמרים
ועל כן אינו אסור אלא דוקא כשפיכה ההולכת נוטפת
וקרובה לקרקע כתוך עשר' דשייך כה שפור תמחין משל
כשפיכה נוטפת מות' משום דש"ל דכעי' דשם יש תקנת
למעלה מעשר שלינן כה לקולא ועל כן שומכים שעול'
ליכנס כשפיכ' מעשר שכת לפרס לים הגדול לפי שעות'
שפיכה הולכת למעלה מעשרה
והריף זל דמה טעם זה דאין לחלק כין שפיכה
גדולה לשפיכה קטנה דשתמ' אחרי אין
מפלינין כשפיכה שפי גדולה ועל כן פי' טעם כ' הוא
משל ג' ימים הראשונים יש לכיס שנוי ושת משום שעניו ה
השפיכה ולא יוכל האדם לקייס מנות עונג שכת שכל
שאר ג' ימים יתייבש דעת ההולך כשפיכה ויכול לקייס
מנות עונג שכת ולדעת ו הסכ"ם הלמכם כ"ל והלמ
זל כשפקיו וכתב הרב המגיד טעל כן הת' הלמכם זל
כת שובה כנהרות המכעיס שלא נאסר מטעם זה שלא כיים
המלאים כשכיל מה מיפרע להם מהפשה והכלכול ושקיי
שכל נ' אמות": ות"ת ולטע"ז ה"ג כ' תקנו דשתם
אחרי אין מפלינין כשפיכה דמשתא אין כיכים כין כנהרות
מדלא קאמר כיכים זל דשתם שפיכות לים הם ולא
נהרות ולא מוכרך לפרש מי אמי כשלמא לטעין של
ת"ת שפיר אלא הוכרך לאוקמי דין הטעם שהוא משום תחו'
אלא ממ"נ ממנו מדרכה היכא להקשויי אי משום תחומין
אפי' כמ"נ ימים שכל נטעם שרוף משהא ליה כשדים

הטעם ממנהג העולם דעד ג' ימים יזרע להם מבלבול ו
והקיל ובפיכך לא מקרו שלג ג' ימים ומיהו דבנהרות מרי
מלא מקום לי מכיון דהרמב"ם ז"ל המכיים לטעם זה גם ר"ת
דעכת נילוס ד"ל ליה נמי דבנהרות מרי ואילו בפר' מי
שהוגילו המכיים לטעמו של ר"נ כ"ע דהיים מקום סטה
ומ"כ מפני בנהרות נמי לכאור' הס כ' דכרים מיתני
ולקמן נעיור בזה בע"ה **והרזה** ז"ל נתן טעם
פליגי דטעמא דלין מפלינין מ
מקום שהולך למקום מכנה ומפתמא יכא לאחלל שכת מפני
פיקוח נפש ולכן כל שהוא תוך ג' ימים שקום יום ר' יום
ה' יום ו' ימי דקמי שכת מקרו לקור מפני שנר' כמתכ'
לדחות השכת מה שלין כן קודם לכן דימים דשכת שכת
מקרו ושרי . ולפי טעם זה לין חילוק כין מפיכה גדול
לקטן ולא כין ימים לנהרות הכל תלוי לם הוא דרך שים
כו מכיים : והכיב לזה טעמו של הלמכן כמנ' מדכרי
הלן שכת לתר טעמו של הרזה יע"ש זה הסיר הלמכן
וכו' ומדקדק כדכרי הלן יראה פלא כתב כן מלא לנכי
קיבוץ ימים כין ג' ימים קודם לו לא דהיינו טעמא שקום
דנרוז דמתנה לדחות השכת מכל לעכין דינא ים חילוק
כניהם : ול"ל דכיון ינוחם נתיב ז"ל ח"ת והלמכן כתב
שהטעם מפני שמתנה לאחלל שכת דהא ממטו לה לספיכ'
יקוברים עמה קמרים כפריסת הקיע ומוקף כשהספיכה
לא ה"ת שהלכת לנלי דיסרא לאכה כל' וכה"ג מוכר דגוי
כשלאכתו הוא עובה ולאו גוי"ם כשלומו של יסרא ולפיכך
כזמן כשהפלינין כספיכה גדולה שהובה גויים ובלא יסרא
היתה טולכת מותר להפליג בערב שכת ואפ"ג כשכת
להפליג כיה הגדול שהיא למעלה מעשרה ויחלוקן
גלא ליפיש עד שם ים תחומין למעלה מעשרה ויחלוקן
לקולא ע"כ נ"ל דלאו מטו"שכבר הדר ק"ל שלא מטו"שלאבו
ה"ל ליכו לעשות תוך הספיכה שנר"שהגויים עושין שליחותא
של יסרא . ונראה דמ"ם דכלא יסרא היתה הולכ' לאו
למי"ד דכעיין דידעינן כודאי דכלאן יסרא היתה ה
הולכו"ע שלא מכיון דרוב הטולכים כספיכ' שם גויים שהת"
על רע"ת הוא שמלחים עושין כל מלאכת' ער דידעינן
כודאי ד"ל אי"ו יסרא לא היו הולכים וכיה יכיאו דכרי
ה"ן ז"ל ע"ז דכרי רכינו ירוחם ז"ל

והתום' ז"ל כפ"ק דשכת דף יז כתבו דאין
מפליגין מפ"ז כתוך התחום לפחות מקום שהו
שם כרחוכה כפ' תילין גכי שהוא נוהכת מרכנן דעכיר
שערמה ומכיא לנו מעכרא ומ"מ למיכם כעיל ואוי לפיכך
גיסא משמע דתוך התחום היה ואפילו כלא הערמה
לפ"ז לנוו כפ' דרכן ולפיכך מחרינן לפילו ע"י הערמה
עד כאן . ולכאורה מיכא למידק דאין לפרש
דלפ"ז אין מפלינין היינו כתוך התחום מדכר לתוך הוא
שעל פני כל הק קרוב לין מפלינין שלא ג' ימים קוד' השכ'
מ"ש ז"ל דכוונת התום' לומר ז"ל תימה דטעמא מקום
לפיכור תחומין ומייתי כספיכה נוסחת שלין ביה כיונה
חוץ לתחום אבל כשלאינם נוסחת שלין כאן ב"ש תחומי
שרי למיכן דשלא מקום תחומין הוא שלא מקום שם
ומעתה: אפילו מקום שלין כאן לפיכור תחומין כגון
למעלה מעשרה לפור **גם** כפ' מי שהוציאו
דף מ"ג המריבו התוספות לדחות דכרי לשכם ו
וכתבו מקום דיכול דטעמא דלפור ליכנס כספיכה שיהו

מקום דדמי לשם בגהר: לפור שם יעשה חכית של שייט
לא נמי שמא יהיה היפרעל הכפיכה והוי כמוליכה לרבע
לפור את כהרמלית ע"כ **עוד** כפל מחלוקת
לאחר כין הכופקים ז"ל דטעמו של
הרזה ז"ל דכל ג' ימים להם שיכוי וכת ול"ל יכלי למעבד
עונג שכת ע"כ יום רכיעי נמי לפור וכת הרב כית יוסף
שכן נלמד מטעמו של הרזה ובלמת שהדין עם הרב ז"ל
דיום ד' קמי שכתא מקרי כל תמהני על הרזה שהכיא
סיוע"מ דקתני כ"ם מומר"ם לפ"ז כד' לפור וכ"ה מתירין
נרזה דם"ל דיש ד' מותר דכ"ם וכ"ה הלכה כ"ה וע"ע
ורכינו ירוחם ז"ל כתב כשם הלמכן ז"ל דאיכו לפו
שלא כערב שכת וכל' וכה"ג מותר ותמה עליו
הרב כית יוסף דפ"ב הוא לשה למתני לין מפלינין נערב
שכת כו"לי נרזה פטעמו של הלמכן ז"ל מטו"ד ל' דהך
נרייתא דכ"ם מונרם"ל כיומ"ל הכיאוה התום' דפ' מי
שהוציאוה לין מפלינין לים הגדול לא כתמיהי ולא כערב
שכת כ"ם מומרין לפ"ז כד' וכ"ם מתירין ע"כ ולפם להתיל
ד"מי היינו ת"ק שלא מתירין ממה שלפור ת"ק פ' ומיהי
ומום מתיר ממנו שלפור יום שיני ומתיר יום ד' ערוכים
דעת שליטי לפי דכרי הרב הגדול כית יוסף שכתב דיום
ד' מותר שכל יום ה' יום ו' לפור מקום דכתב דגם דקתני
כ"ם מתירין יום ד' לפי' וכודאי הלין עם הרב שכן כת
הלמכ ז"ל גם ק' דשכת ומ"מ נרזה לומר שלא כתב כן
הלמכ ז"ל שלא לדחות דכרי לשכם דרוכם לדחות כרייתא
דפ"ק דשכת מפ"ז דקתני כיומ"ל וכ"ם מתירין דהיינו
לפ"ז מערב שכת דהל"כ שלא מרכיעי כשכת היינו ת"ק
וכתב הלמכ דאיכו כן דלפור לומר דמרכיעי קמי ולפ"ז
שכי לא קשה ומ"ש לין רמיה מכלן דיכול ליכנס לפילו
כערב שכת שכל הלמכ ז"ל לא ס"ל הכי שלא לפ"ז לפירו'
לשכם מ"מ לין לחוש לדכרי היומ"ל שלא קיל דקתי
שפרי כה תנאי נתרוי ומפתמא מ"ל לא כמלקו כ"ם
וכית הלל ומעתה ליכנס דלין מפלינין פחות מג' ימים ה
היינו ג' ימים שלמים דכן נלמד מטעמו של הרזה שפעתי
הלמכ ז"ל למעלה מזה **ומ"ם** לטעמו
של הרזה ורת כספיכה גשכת כימים
מלומים מפור לפלוג ג' ימים קודם גם לטעמו של הרזה
ז"ל הלינן כן דהוי כמתנה לדחות לת השכת וכערב שכת
פשיט לגלי ולפ"ז הלמכן ז"ל דמ"ל דכעלה שכת שרי היינו
דוקא כספיכה שרוכה גוים וכלא יסרא היתה הולכת הא
לאו הכי מכור כערב שכת ולשכם לא כעי כלי המי ול"ל
שכיר קמשל הרב הגדול כית יוסף שפום פוכק לא מודה
לו ללשכם והשכם שלא תפם עליו דכיון דשכת הלשכם
דער כאן לא התיר לשכם שלא כשלין הגוים עושי מלאכ'
כשכיל יסרא גם ספיכה מילה שלא כאן שלא
שם ר' תחומין מכל שעושין מלאכם כשכיל יסרא מודה
לזה שמתיר ליכנס כה ס"ל שם כן ובכה כספיכה גוים
לא מכני השכינה וכ"ל ס"ל כיון שגם התיר שלא לילוך ת
תחומין דעתו מכשכת לדעת הרזה והלמכן ומכי ס"ל
דשפיר יגדה לו לרכינו שכן דעת לשכם מ"מ דשכם
התיר לפ"ז ליכנס כשכת כספיכה דלית כה מקום לילוך
תחומין מקום דספיכה מילה שלא ועל ד"ש ר' ז"ל
מקום כוכים שלא הודה גם לשכם שיכו כמכו דכרים ושפר

דהעור

דהשתא לא רמה דברי הרשכן אלא עוד אפי' לדעת רמ"ם הרי כתב רמ"ם יודה בספינה מעומין מלאכה בשביל שיהיה דוקא ליתקן ליכנס בשבת עצמו אבל אם נכנס קודם שבת כיון שנכנס בהיתר ומלאכה הנעשי' מתר' ליהנות בשבת הפ' אין לחוש אם בשב' עצמו המלאכה דכל שהמלאכה מתעכ' בערב שבת תו ליכא משום מיקון ולהכי הוצרך רשכ"ם לומ' דברייתא דמין מפלינין דלא כהלכתא דאל"כ מיכל למי' דברייתא מיירי כגם בספינה הולכת בשביל שיגיע מ"מ ביכרת דשרכמן אל לפי מה שכתב רבינו ירוחם אפשר שאף יום שיש ומין להתריך כזה

ומ"ם מדקדק בדברי התום' כפ' מי שהיתה הו גרמה דלא פליג רי"ו ורשב"ם ורשב"ם ז"ל בדין שנכנס בשבת שהרי דמו דברין מתניתין דפ' תולין דמיירי בשבת גם תמרו שם התום' דרשב"ם מדקדק מן הירושלמי דאסור ליכנס בספינה בשבת מדקתני ת"ק בירושלמי ולא בשבת דליתנע דפ"ה מתיר ן אפי' בשב' וכן כתבו מהם רי דמותם כמי שמדליקים נרות מערב שבת בשב' ל"א יפה הם עושים כו' אעפ"כ אנו תולין עליו אלא לאסור להפליג בשב' אבל להפליג בע"ש משמע דשרי אבל מדברי המרדכי והטור נרמה דעל הכל הם מחלקים למטעם שיטה וסייק הך טעמא אפי' ליום ד דביעי ויום ממחי ואילו נרמה כן מדברי הר"ם ז"ל בפרק מי שהוציאוהו אלא

נרמה מדברין דאילו אסור להפליג אלא בשב' אבל בערב שבת שרי יע"ש דאין מקום ליתב דברין אם לא שנאמ' שבל מה שבת היינו לדחות דברי לשכם לפי שיטתו של לשכם אבל מיהו לא ס"ל כבן נ"ל ליתב דברי התוספות

עוד יש לומר דהשתא ז"ל ס"ל דטעמא דאין מפלינין בספינה ג' ימים היינו מטעמו שלאדוקי דהיינו משכיח דברי הרשב"ם דשבת אלא משטעם זה בנהרות אותר אפי' בשבת ומטע' שמא אסור אפי' בנהרות כגון מהסוף עובדת ימים כמשנה ולהכי כתב הרמב"ם ז"ל טעמו של הרי"ף ז"ל לשמועינן דאין בנהרות ומ"מ היינו דוקא בשבת אבל בערב שבת שרי וכוונ מכל ימים דברי הר"ם כפ"ק דשבת להיפך דעירובין אלא דקשה דבל כי האי קום ליה להר"ם ז"ל לפרושי

דלעניין להכנס בשבת בספינה ולהפליג לשבת ודאי התיר וכמו שכתבו התוספו' בשמו כרים פ' מי שהוציאוהו דף מ"ג ומ"ש הוא הגדול כי יוסף מ"ש אלא דכתבו תום דגם לרשב"ם אסור ליכנס פה בשבת משו' דחמי לשמירה לגוי שבות ע"כ ורמי דאין בן בדברי התום' ז"ל שם אלא כן כתבו התום' שם להקשות לרשב"ם שהתיר ליכנס אפי' בשב' עצמו שהרי ג"כ אלא החירו כפ"ק דשבת אלא מלאכו' שהתחילו בהם מבערב אבל להתחיל בשבת לא ותירצו דשאני מלאכות דמשו"ה הם מ לצורות משום דחמו לשמירה לגוי משום שכן אבל ליכנס בספינה דמחילה אלא לא סייקא הך השבת לשמירה לגוי משום שבות ולהכי שרי אפי' בשבת זהו כוונת התום' ז"ל אפ' וכדי אלא נשוה להרב הגדול טועה כדברי התום' נר' שפשוט שבאל טעות בספרים וכו"ל דלרשב"ם נמי אסור אי ליכא משום חמי דה לגוי משום שבות וכנון אם יבטוח שיעמול לגוי לעשות שום מלאכה דהייט לתקן

דכרים הנצרכים לספינה ולמד הרב ז"ל מן החילוק שחלקו התום' ז"ל שם כין הכיל דכפינה לחכיל דבית אלא דפ"ק דשבת דמינה שמעינן דהיכא דקוי כנוכ דכנהו דכ"ה אסור זהו הנל לי להלין בער הרב ז"ל

ובספר מיכולי חלקו כתוב דבבינו יעשיה נ"כ לזיל בשיטת לשכם דס"ל דגרייתא דפ"ק דשבת דקתני אין מפלינין פחות מג' ימים כ"ש היא דאמר דאין מתחילין כמ"ש אבל אלא יכול לגמרה מבעוד יום ולהכי הכא דמפלינ לימא דכ"ש ניחא להתחיל ג' ימי קוד' שבל כ"ש שהו מפלינו מלאכו גמורה עם השמש כ"ש בזה שאין כו שום מלאכה אלא שנרגי שעושה חפציו בשבת ולהכי אפי' לא נכנס לה אלא עם השמש מותר עכ"ל ע עוד כתוב שם שכן כתב כה"ג דכל היכא דקיבה שביתה בספינה מבעוד יום אפי' דמי נרמה דלא שנו אלא לענין איסור תחומין כגר שהם אינו ענוש חוץ לתחום שפיר דמי עוד כתוב שם לכדברי ר' נתן המביאי בשם רבינו שלמה שם תר ליכנס בספינה בשבת ולנשת חוץ לתחום ולטלטל בתוכה כיון שבשבת בשביר מחיות מבעוד יום ושעו כתבו אפי' לא נכנסו מבעו' יום שרי להפליג בש"ב עצמו עוד כתוב שם זל מנאתי בשם רבינו יעשיה זלנספינה נכנס ועובר בשבת בהיכיניית בתותם הספינות אפי' בשם נדיכים לעבור בספינה מבבוצה לבבונה שהיא יושבת בתים והיה תימר שהנוים המהלכים את הספינה לעצמם הם מתבוונים והלא זל הקשה לן מפ' תולין דמוכיח לאפי' דהעלמה אסור לגבי הנוצ מוכח מרבנן עכ"ל

ולענין כ"ד כתב החכם השלם דנרמה לכאורה שלטעמו של הרוץ והלאכם שרי כיון דלא הוו חיש מלוחים גם לטעמו של רבינו מנשל ולית כ כיון דלא שייך שבת אלא לאסור תחומין ולי נרמה דלא קשה אמרי הני רבותא הני טעמי אלא לאסור להפליג מערב שבת אבל להפליג בשבת נרמה דלכ"ע אסור ואינן מוחר אלא לנוכח דרבנן על ידי העלמה שהרי הרוץ ז"ל בפ' תולין קביה הטוח מעשה דנוכח דרבנן דאזיל ונחים כו' וכ אפי' בכבל מיה ואין בכבל ימים מלוחים אלא נהרות גם הר' אמינר פכ"ג כתב דהלאכם לא הניח דין זה אסור דאין נוכח דרבנן בזמן הזה כנר' דלכ"ע אסור

גם ר"ת ורת למאיירו אלא ליכנס ערב שבת אבל בשבת אפשר דמודו דהיו כשב על פני המים ואסור ולכאורה היה נר' לומר דמשמע מן ההגהות מיימון פוף פ"ל דרת ורת הך טעמא נמי שית להו אפי' לאסור בשבת שהרי מתחלה הביאו ר' ת שהתיר בשהספינ למעלה מעשרה ועל זה הביאו רבינו ז' שכתב שהטעם משום שם וכו' ולפי דברי התום' כפ' מי שהוציאוהו משמע דלא פליג על לשכם אלא להכנס ביום שבת אבל דלא ורת אפי' בבה"ג ס"ל דהוי משום תחומין אלא אפין זה דיוק שכבר כתבתי שמדברי המרדכי והטור נר' דרי פליג אפי' לערב שבת וכמ"ש אמת שכתבו התום' בפ' דשבת גבי הים דאין מפלינין נמצא אפין לומר דבל' נר' משום דליכ' היה טעמו של הרוץ ולא טעמו של רת דהני טעמי מינטריכו לאסור ערב שבת אבל לאסור בשבת בלאו הכי לאסור משום שם

ור איתי להכם שלם הפוסק נלו שהקש

על בה"ג

דמחה סכת העור בסמו כקו ומ"ח נרע"ה מיים לטעם
טט והכלכות יום סכיפורים סי' תרנ"ג כתב הטור כסמו
מכל מעבר לסט מכור לע"ד פליג זו קושית מכיון מכתב ג
לא התיר מלא להכנם מבערב ס"כ מפסר דליכא כאן
משום דמחזי כשט על פני המים אלא כאדם ההולך ל
למה כביתו כי אם כיתו מבעד סכת מכל הנכנם כתחיל
בסכת מחזי כשט על פני המים עוד
יש לומר דדעת נה"ג דורמי כפיכה לא שייך טעם טט
דלא שייך המעם אף כפיכה קטנה העוכרת ממקום
למקום משום דגם כאותו מקום מפסר לעכור כשט על
פני המים כלא כפיכה מכל הנכנ' נקפיכ' גדול' העובר'
מקום מאין דרך מייטין ככיונם מין כאן חמצת שמא יעשה
חבית של מייטין וזה תירוץ נכון וכבעינן למימר נקמן
כס"ד גם מה שהקשה על הטור מהיר מעבר לשט לגור'
מנוה מהיות דמסו של ר"ה מין שטין על פני המים להכי
מפסר דס"ל לטור דלא שרו אלא לכבוי מכל
לעכור שם לממוע מפיר דמי ומפ"ש ניחא דמפ"ש כה"ג נמי
מפור כמו שכר' מרכדי הפוסקים מ"מ מופר מפסר על ידי
מחרים דהיינו לשלוח גוי להכיאו ומפ"ש תיחא דמפ"ש
על ידי גוי מפור כדברי התום' מ"מ לימא להקכיל בפ'
דבו מנוח ובתי היא מרחיקו לן רחיעה המפורה ביום
הכפורים וממילא לשלוח כמי שרי וזה ס"ד העו' זל גם מה
שהקשה מדין המולך למפור פירוש דהתירו לן לעכור
נמים מפותו דין מכתב הטור ס"ל כלי' משם שיטן נורמא
מרכבן לפור מפ"ש על הערמה יש לומר דמשני מיפור שכ'
נמי שהקשה על הרב כ' בהלכות יום הכיפורים שכת מפ"ש
מין מניעין עד המתמים מין כאן מקום להאריך ובכך
המרכתי במקום אחר לפלין נעד דרך זל

ומ"ם לעניו נ"ר לדעת כה"ג מפור כ' ונדהו
מפמים קטנה העוכרת מעבר לעבר

ומעתה מכי מומר מפלין קושית שתוספו' שהקשו
על רשכם מהיות דפ' תולין קושי' מ
משום דלפשר דרשכם לא קאמר אלא כפיכה גדולה
דלא דמיא לשט על פני המים וברכת יוכנה

עוד כתוב שם כשיטולי הלקט שהר' מניגדיר כהן לדרש
כת' שאין ליכנס כרוגית קטנה שם היא שטה על
פני המים וזה ממוקמה וכו' כנראה דלית ליה טעמא ד
דמשם שט על פני המים ולכאורה תמהני דמהא שכתב
קודם לכן בשם הר' מניגדור כ"ן נראה דלא משם לחשם
שט מפני הטיבה שיכנס בכפיכה מערב שכת אל יצא מ
משטיבה מתוכה משם עם אחרת וינגו ליטע לא יכנס
עור לעזור לתוכה דסוה ליה כיוצא לדעת הון לתחוש
עכ"ל משמע דאין בחיסור אלא משום חיסור תחומין
משמע דלא משם לחשם שט על פני המים אלא אף כמו
שכתב דלא שייך משם שט על פני המים אלא
כרוגיים קטנה העוכרת מעבר לעבר דדמיא לשט דמלי
דקא עביד עי' הדוגיא יכול נעשותו עי' שט על פני המ'
הוא מאין כן הנכנס כפיכה גדולה דמי דקא עביד
כהא לא מפסר למעבד עי' שט על פני המים וכרכת יכו'
מי נמי לא דמי לשט שלא ליכנס מעבר זה ולנמת לעב'
אחר דהוי כשט על פני המים אבל לכנס כפיכ' ולעמוד
שם פע"ג דכפיכה ממילא פולא ביון שמינו עושה כן כדי

לעכור לעבר הלא' לא דמי לשט על פני המים • והשת
נמי מ"ם הים דפ' תולין אלא לאמרו שלא משום דקא עכר
לעבר האחר וכל כי האי הוי כשט על פני המים •
מ"ש בכ"ד יפסור תרכ זל : מיהו דביט יעשים ודמי נר'
דמתיר בכ"ד מכיון דהפיכה הקטנה היתה עוברת כלא
היתה אלא וכמו שהיה נכנם ועובר כשכם כויכינה בשות'
הפיכה ולדידיה יש לומר דפ' תולין מיירי דבש
דרגיים לא היו עוברים אלא כשכיל שהיו שכחזיו רוצים
שכא שם יעשו ונלים היו מביני כדבר שהיה רוצה לעבו'
לעבר מסר והיו מעכירין לותו ומעתה נשתלקה מעלין
קושית מרא' שהקשה לו מפ' תולין דהערמה מסיע' לגבי
הנעל נראה מדכתן ע"כ ודכרי הלא' מגומגמים דלא ס"ד
לו להקשות אלא דמסתע דפפ' עי'
הערמה מסור אלא לטורח מרכבן שכל לשון קושיתו
מגומגם הוא וק"ל גם הלשכת זל נראה דכ"ד ס"ל
דמרי שהרי כתב דכיון ירוחם זל משמו שאם הולכת ס
הפפיכה כלא הוה מותר הוא ליכנס שם כשכת ולעבור
הנהר תוך התחום ע"כ זנראה דאלא כמקום מנוחים
לשור ודלא כהלשכת ודכ"ו יעשים והחכם הפוסק כלו
הקשה על תמיהת הוב כית יוסף שתמה על שהתיר ס
שהתיר רביו יעשיה דמה זו תמיהה כיון שרגיש ומודע
ס"ל הכי ולי נראה אלא מכיון שכ"ד לרוש מי שם בר כמותו
אלא הלשכת מכל שאר הפוסקים זל מע"ג דשתיק ל
ליכנס כפפיכה מכל מקום לעבור מעבר לעכור
מיכין והה"ל דכרק תולין
משמע דלא כוות ה ולע"ג דלימא למימר דשיהו ס"ל כ
כהלשכת מ"מ נברש וכא כוותיה לא הוה ליה להקל כולי
עלמא ומ"מ כ"ל כיון דמינה הוא שם הייתי מונח לותי דרך
קונם נדול שנתעכתי לפשר הייתי שומך על הלשכת
בשעת הדחק ובמקום מנוח לחתם מכיון שיש כעשה
מניחה לא יוכל להם את כלל להכנס שמא עי' כך יתרשל
לעשות כל מלאכתי כשם והשתדלות מרכלכא הציבה ומה
גם כי רוב הפוסקים זל ס"ל דשכות ונם לא שתירו שפ'

שכות דשכות במקום מנוה שכלע"ד
כתכתי שכת יענה

סימן נ"ב

החכם שיר נפלא נר"ו שם"ת מאחי מורי ורבי מה יש
שאלתו ליפשר דכרי הלשכת זל נפ"מ שמא
כפ"ד מחכמת שקלים על מתני' דשומרי שפיחים שנפלין
שכרן מתרומת הלישכה וכו' והוכיח מתני' זאת כפרק פ'
הכית והעלים דף קלם על מקלוקת מי שכנה כחפקר
קני דס"ד דתלמוד למימר דפלוגתא זו יקני דפ"ל כ
כשומרי שפיחים דת"ק דשכר דשלין שכרן מחחת
הלשכה היינו משום דשפיחים הוו הפקר וקני ליהו שמת
וס"ב גריך לתת לו השכירו דשל"כ שם שלו וכמ"ש שהעומר
ושתי הלחם יעשו מכל יחיד ויחיד ס"ל דלא קני להו
כחכנה ולהכי מתנכר פרש לשומרים כחינם לפי שכיון
שהשוכר לא קנה כהכנה כשביל שלחני הבעל נקנה
שם קונים ולא כשומר

דמסיק כגמ' דכ"ע ס"ל דהכשר בשבקר לא קני
ומה שנרגיל לתת לזמרים מכירות מפום
בעלי זרועות מינא הקול שהם למדן הקדם ולא יכולם
בעלי זרועות ליקח השפיחים נר' עמי ס"ל דלא תקינו ל
למיתב לזמרים ולא מידי ועם מקנה זו הוקשה מנלנו
פי' הלימכם כפ"ר דמקלים דמשמ' מדברינן מסונים הדברי
לענין מאר דהייכו דפליגי ר' יוסי וכבן להם קרבן יחיד
יכול להשתעות לקרבן ניבור ואני יאמרי הדברי ומסלת
ממני פודיעך היסוב **ואמר** בי אין שפק כי גם
הלימכם זל בלה מקנת כפ' הבית והעלי
דמסי דכ"ע ס"ל דהכשה בשבקר לא קני ולא הגריכו רבנן
לתת להם מכירות מלא מפום בעלי זרועות מכל מילו
לא היה להו מפום בעלי זרועות לא היכו גריכים לתת
מכירות מלא יפומם הזמרים שיהם ומלכו מה"כ שלומי
הקדם לעורך הניבור מכל מילקטו הזמרי ויבילו מל מפום
דילמ לא יפומם שפה ונמצ' שהמלקט קמו חשפיחים ומנמצ
שהזמרים לא קמו כלשה והטלומים קמו כלקיטה ולא
היו גריכים לתת להם שכר שלא מפום בעלי זרועות
ומעתה כאן שהיו גריכים לתת להם שכרם לזמרים שם
בעלמם היו מבילים השפיחים דלמא יעטרכו למתם
ללקיטתם מאחר שהיו נוטלין שכרן זהו דעת רבנן מכל
ר' יוסי ס"ל דלא תקינו לתת להם שכר שלא זמרים היכם
ומפ' שם ילקטו הזמרים השפיחים ויבילום שנמצ שהם
קמו לותם עכ"ל אין חסם בזה מפני שקרבן יחיד משתנה
להיות קרבן ניבור **והשתא** מ"ם אין שאמרו
רבנן לר' יוסי מדבריך לדבריהו וכו' שלל
לפי דבריך שאתה אומר שלא תקנו לתת שכר מ"כ כשזה
מלקטים ומבילים לת השפיחים שהם הם קנו לות' לדבריהו
שאנו אומרים שקרבן יחיד שים משתנה להיות קרבן ניבו'
אין העומר ושתי הלחם כשים משל ניבור זהו כשלה לי
כשונת דברי הרב זל בפ' המונים ומ"ם הלימכם זל ואמר
ר' יוסי כי מי שהתנדב לעמור כשים שהעומ' ושתי הלחם
הם שלו כלי שפק לפי שהם הפקר וכו' לאו משום דהנשה
בהפקר קני שהרי הלימכם זל פיים בדבריו לפי שהם ה
הפקר והוא שומרם כלי מכירות ומבישים וכו' ומ"ב נאמר
דמ"ם הלימכם זל שהם שלו כלי שפק היכו לתר שלקטן
להבישם **ונראה** דהלימכם זל הוקשה לו כפשט
שנמ' בפ' הבית והעליה כלישנא כתרמ
שהוא העיקר דכיון דכ"ע ס"ל דלא קני שם כן שלישה ד
דכ"ע כשבישו עומר ושתי הלחם הם כשים משל ניבור
מאחר שהזמרים לא קני כהכשה ומלי שם לתה לומר
דשמרי דבנן לר' יוסי ודשיקא ליה להלימכם זל לפרש
בפ' בפ"ק זל דהייכו כשאר מבילי ניבור דודאי בידוע
דאנן ס"ל דפלוגתייהו היכו אחר שלקטן שומ' ומבישן
ואשתא קני להו הזמרי כשעת הלקיטה דלובבן דס"ל
דמתנין להם שכרן היו שנזכרים קונן כלקיטת הזמרי
דיר פועל כיר בעל הבית ולר' יוסי היו זוכים כהם ה
הזמרים ומין כזה קפידא דקרבן יחיד משתנה לקרבן
ניבור ומה שהקשו רבנן לר' יוסי לא לר' יוסי הקשו שלא
לי היה ס"ל כוותך דלא תקנו לתת להם שכר לדבריהו
ומין מה שיכרים שקרבן יחיד משתנה מין עומר ושתי
הלחם כשים משל ניבור: **ואם** דהייט

כמי שפי דפרק כגמ' ומלי שם שתה
שומר דהכונה לומר לדבריו כולם כמו משל ניבור ולעול
קודם שמביאם שלא שלומי כ"ר היו מביאים ל' דודאי ש
שפיר קאמרת שכל שתירון מין תירן זה כגמ' שאם ע"כ
בעית למימר כר' אלעזר וכדבתינן

ועתה בשתי לתרן מה שהקשית דאמאי לא
קאמרי כגמ' דכ"ע ס"ל הכשה בשבקר
קני ורבנן ס"ל דאין קרבן יחיד משתנה ולהכי נריך למיתב
להו מגרייהו ולר' יוסי משתנה יש לומר דודאי להו קשיא
היא דשפיר טפי למי דכולהו ס"ל דלא קני והשתא כדאיתא
דקתני התם שומעין היו ככ"ע דאמילו כ"ע ס"ל קני היינו
ברייתא היו דלא כאמלן ואמת הקושי קשי לפי שלשון האמו'
בגמ' דכ"ע ס"ל קני ולהכי אפי טפי למי דכ"ע ס"ל הכשה
בשבקר לא קני ושם כוונתך להקשות לגישנא קמא דאמרו
דכ"ע ס"ל קני דלא ניחא דפליגי דלמא לא יתברם יפה
אלא ניחא דפליגי שם קרבן יחיד משתנה דרבנן ס"ל
דאינו משתנה ור' יוסי ס"ל דמשתנה אין זו קושיא דאמרי
אתרי טעמי נקט אלא שם יש להקשות מיינו משום דמשתנה
משום דאינו משתנה מדאמר ל' עמי לא מייתי שמא יתברם
יפה מצמע דמי חייש שמא משתנה ונם זו אינו כלום דאם
דמשתנה מיינו אחר שיתברם יפה אבל על כרחך לא ס"ל
ורבנן למה להו למימר שמא לא יתבר' יפה שפיר יתברם יפה
אינו משתנה ויש לומר דאם דאינו משתנה מיינו משום שמ"
לא יתברם יפה יפה והשתא דאתינן להכי נפתלקה עקר
הקושיא שהקשית דהיינו כמי שלי דאמרי בגמרא כלישנא
קמא ודי בזה הערה ואין להאריך ומה שכל לע"ד כתבתי
הקטן בדעת וכיכם אבתי ינוף

סימן נג

שאלה ר"ח מחל להיות כ' יום ושעה ולא התפלל
כל מנחה כיום הכפורים כל ר"ח והתפלל ליל
אחר כל ר"ח כ' תפילו' אחת תפיל' ערבית ואחת לתלום
תפיל' מנחה ולא הזכיר של ר"ח מי שמוציאין דוק' הנשמוכ
עלתה לו לפי שאין מקדימין את היום בלילה אבל הטניה
שהיא לתלום תפילו' מנחה לא עלתה לו מכיון שלא
לא אמר יעלה ויבא במנחה תוכ

תשובה לכאורה היה נראה פנוי לחזור מכאן
דהיכ מלדאמר דכליל כ' כל ר"ח וכמ"ש
התום' סוף פ' תפלת השחר דף ל"ו ד"ה לפי שאין מקדימין
את היום בלילה וזל אבל יש מפרשים דוקא בלילה דאמ'
אין מחזירין אותו אבל בלילה שניה מחזירין אותו שכבר
מקודם היום שלפניו ולא כל לחלק עכ"ל גם הל' בית יוסף
הביא מדברי בעל תרומ' חיים שכת' שם הל' נתן ורשבט
זל דם"ל דוקא ליל יום הכפורים והרב הגדול בית יוסף זל
כתב שדבר תימה הוא דזה הפך פשט הגמ' ומלי בעמי
כל דאין תפיסה מלשון הגמ' ומדברי מצמע להפך שהרי
אמרו שם מ' תמיד משתכר מילתיה דרב בחדם מלא לכל
בחדם חסר מחזירין אותו ופרש"י כשהקדים בעבר מלא
ועומדין ר"ח כ' יחים היכך יכול לומר בערבית
על אחר ר"ח נמוך יותר מן הנשמוך עכל' ולפ"ז אם שלמת

כמרכב הסר היינו ר"ח שחל להיות אם לאחר ולריכה למימר
מעג' דרב לפי דקי התם מה לי חסר מה לי מלא לא כ'
היינו ל"ח שחל להיות שני ימים או חל להיות יום אחד
מכיון שבלילה הראשונה לא היו מקדשין אלא על ליל שני
דכתיב הנה מקודש לא דמלת"ה לשמועינן הא ו"ש חודש
הסר היינו יכולים אנו לדחות דמי מר אמר קמיה כהדם
חבר קמיה ומחזירין ו"ש ליל שני ולהכי נקט חדש חסר
אבל לרב אחי דאמ' הכא ר"ח טעמא קמיה מה לי
דמי מ"ל אלא אלא לא שנא ספק ליל שני קמיה אבל ש
אין הכלח מן הג"ש ולכן לא הקשו התום' מן הגמ' אלא
מכח הסברא של לחלק ד"ה דברי התום'
בתקשו אנלי אנב אורחין דמאי אב' יש מפרשים
וכו' דקאמר דהך מילתא לא שייכא כאן שכבר כתבו
קודם זה ואין כאן מקום להאריך וי"מ למאי שלי שני
הוא מחלוקת אם מחזירין או לא ו"ל מבתיין למימ' דמה
שהוא תפילת ערבית פשיטי' משום דאין מקדשין וכו' אבל
מה שהוא תפילת מנחה אם לא אמר מחזירין אותו
אבל נראה לי דאין מחזירין משום דורמי ואמה
קרם חד ימא הוא ויומא
קמא לאו ל"ח הוא אלא מנהג אבותינו בידם ודמיא לשני
ימים טובים של גליות ולהכי אם טעה ביום ראשון כמו
שאר לכי מפני שהיו ר"ח ויום כ' חול אבל ליל שני הוי
דמה שהוא תפילת אותו הלילה חשיב ל"ח אבל מה שהוא
תפלות יום שלאחריו קודם לכי לומר משיב נדרך להזכיר של
ל"ח לפי שאם הלילה הזאת ל"ח המנחה שלאחריה היתה חול
ואם המנחה שלאחר היה ל"ח הרי עתה אינו ל"ח ואוקי ליה
בחזקת ולא התחלל תפילת מנחה של שבת שהבדיל
בראשונה ולא בשניה ואפי' את"ל דורמי בן הוא דלכתחילה
נדרך להזכיר של ר"ח בשניה אבל אחר שעתה ר"ח גם המנחה
שלאחריה הוא קורין בה ר"ח מ"מ אם טעה ולא התפלל
תפילת מנחה ביום ראשון של ר"ח וכשבא להתפלל תפלות
אותה תפילה לא הזכיר ר"ח פשיטא שאין לכך
כלום ואין מחזירין אותו הנראה לעיות דעתי כתבתי
הקטן שכתי יונה

סימן נ"ד

שאלת שמעתי לך משם רש"י שהכהנים והלויים ש
אינן חייבים בברכת המזון ומ"ש אינך מניחין
את שמרים ידי מוכתם ומדרשה כשיש כהן בשעורה ואין
שם חכם מוכהק מותנין לכהן לברך משום וקדשתו וגומר

תשובה מעולם לא שמעתי דין זה אפה קדוש רש"י
ז"ל אמת כי בעל שלטי הגבורים כתב כן
משם רש"י ז"ל בפ' מי שמתו אותה שמעתא אותו בספר הריף רק ז"ל
אבל אין דברי בעל שלטי הגבורים נראים אלי במקום
הזה כי הוא הוסיף הדין מכלל דברי רש"י ומתחילה מבואר
מכאותו אין הדברים מוכרחים ואחי הנני כאתי להודיעך
עקרי הדברים ברם' בפ' מי שמתו דף כ' כתוב
חייבות בברכת המזון דאורייתא הוי דכתיב
ואת תשבעו ופרעי דאורייתא הוי דאיכא לי מאות עשה

מאין הזמן נראה לו דברכת מעים דכתיב ואכלת ושבעת
וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך והמר'
לא כתב לנקוט להתחלק עכ"ל ואותם ז"ל הקשו על זה
דאם מצוה דלא נטלו חלק בארץ הוי דרבנן ש"כ כהנים
ולויים נמי תכעי שהרי לא נטלו חלק בארץ וש"כ לא
ניחלו מאחיהם ידי חובתם עכ"ל התום' ז"ל ומתוך דברי
שי כתב נראה שלטי הגבורים דכהנים ולויים לפירוש רש"י
מיהם חייבים בברכת המזון ולפי התום' והמרדכי חייבי
עכ"ל לכי שהכהן בעל שלטי הגבורים כי אין להמעט
מקושית התום' שהקשו לרש"י אם לא שהיה ז"ל יליף דאין
הכי נמי דכהנים ולויים אינן חייבים בברכת המזון
והתימא עליו דמ"מ קשה דתניא נמי כהנים ולויים כי
היכי דכעי נפשים אם לא מימר דכהנים ולויים פשיטא
מכיון שלא נטלו חלק עם שאר השבט מה שאין כן בנכסי
דאעפי שהנחלו לא נטלו חלק מ"מ השבט שלא נטל וחייב
זר בעניים דמ"מ אין הדברי מוכרחין דאפשר
שהיו ז"ל יתרץ כמו שתרץ הראשון ז"ל
בחידושיו על קושי' מהרית שהקשה לפירוש רש"י דמ"ל
תניא נמי גרים ותניא ז"ל ז"ל דאמאי גרים שהם זכרים ושם
זכרים נטלו חלק עכ"ל ומעתה הוה הדין כזכרים של כ
כהנים ולויים וכ"ש שהוסיף התום' ז"ל מיהו קושיא כ לא
ועיקר מפני שכהנים ולויים לא חשיבי שלא נטלו חלק כ
בארץ מכיון שנטלו ערי מגרש ואתנן היא בכלל מעש' שני
ר"מאיר סומר שף לא כהנים ולויים שלא נטלו חלק
בארץ ר"יוסי אומ' אם להם ערי מגרש ע"כ ור' יוסי
הלכה כר' יוסי ש"כ ודאי כהנים לא כעי בגמ' משום ד
דכשיטה ליה לתלמודא דשם חייבים ועל דברי התום
לא קשיא כל כך דכונת קושיתם דמ"ל לר' מאיר נמי ת
תניא כהנים ולויים שעבדו בה ן הלכה כר' מאיר וכן נרא
מהגהת מצרי משם הל' שלמן בכתבו וכן קשה לר' מאי
דאמר כהנים מכיחים ולא קודים שלא נטלו חלק בארץ
שם כן מ"ש מנינין ומחרים ידי מונתן ע"כ משמע דלר'
יוסי דקיל כוותיה פשיטא דמייתין ומנינין מחרים ידי
חובתם וש"כ אפי להגהת מצרי דכתבו שם דדוחק לחל'
דמצרי גרים שהם זכרים ונכרים נטלו חלק בארץ מ"מ לרוק
גרים אבל כהנים לר' יוסי דקיל כוותיה פשיטא דמייתי
ומנינין מחרים ידי מונתן וזה ר שבא ז"ל ג"כ
בחידושיו לא הוקשה לו כהנים משום
דקושיית כהנים מיהא שלא לר' מאיר ז"ל ומ כוות'
זכן פסק הרמב"ם ז"ל כר' יוסי שכתוב הלכות מעשר פ"י ז"ל
מחזירים מתוורים אבל לא גרים ועבדים שם חזרים מפני
שאין להם חלק בארץ הרי הוא אומר בכתב בכתבת ל
לאבותיכו כהנים ולויים מתיירים מעשי שלא נטלו חלק
בארץ יש להם ערי מגרש עכ"ל וכן כתב בהלכות בכורי
פ"ד וכן כהנים ולויים מכיחים ואוקימי מפני שיש להם
ערי מגרש עכ"ל ותמהני על הרמב"ם ז"ל מ
מאי שנא דגבי ועדוי מעשר כתב דגרים
אין מתורים מפני שאין להם חלק בארץ והרי הוא אומר
בפשר בכתבת לאבותיכו והלכות בכורים כתב שאינו
מביא קורח ומ"ש הכי גם בבכורים כתיב בפשר בכתבת ל
לאבותיכו לתת לכו ומדרשה בהדיא כיבורים כתיב
ערי מגרש מכי ניחד מבריתם וכו' ונגעק מה ה' אלהי ס
מכותבו

מכותיו וכו' ויתיישבו ד"מ וגו' וביאתן על המקום
הזה ויתן למו את המרן הזמת וכל מלו הדברים מיפס
מייבים כגון נגעי גר מכל נכי וידוי מעשר מין כתיב
מלא דוקא וברך את עמך ישראל ואת האדמה מעשר נתת
לנו כמעשר נטכעת למכותיו

וראיתי נכפי המצוינות מכתב הלימכס ז"ל נפוף
מעשר מני דף ע"ב מכתב ז"ל לפי
שהלשון הזה מעשר נתת לנו משמע שלא יתודה גר ולא עכר
משומדת משמע דלא מליבטל"ך מעשר נטכעת למכותיו
מכתב כספר תיר זופיק ליה מלא מנתת לנו והגרים לא
נשלו חלק בארץ ולכאורה כך דכריו בותרים מן היד לפי
המצוינות: **ועוד** דמי משום מעשר נתת לנו גם
נככורים כתיב מעשר נתת לי ונומר לתת
לנו ונומר והן תאמר כי לענין ביכורים פסקו כירושלמי
שלא נפתח מסכת דמסכ' ביכורים משום דפליג ר' יהודה
ור"ל דגר עמנו מביא וקורא והוא עובר האיש ואמרו הלכה כר'
יהודה ואמרו דאינה וקודם משום דסליך מני גר
למימר כמעשר נטכעת למכותים משום דכתיב
כי לך המן גויים נתתיך וכמו שכתב שם רבינו משמון ז"ל
ומ"ג בהלכות ביכורים: מ"מ נריך לתת טעם למה לא
נאמר כן בוידוי מעשר

וי"ל דמ"ם כפ' ביכורים מעשר נתת לי לא קאי
להאדמה שלא מרמזית פרי האדמה מעשר נתן
לו השם עכשו ומ"כ שפיר מני גר למימר הכי למאן דגרי
וידוי מעשר כתיב ואת האדמה מעשר נתת לנו דקאי ה
הכתיבה על האדמה ולגר לא נתן האדמ' ולא לאכותיו
שלא מקבל ומ"כ מי שפעשר לומר לגר פשוט זה ומעשי
מגם גבי ביכורים כתיב הנדתי היום כי באתי אל הארץ
מעשר נטכע לאכותיו לתת לנו משמי לשון עבר משום ש
שכבר ניתן לו מלשון לתת דמשמע שהיו רלויים באותה
כתיבה שם היו מנחים באותו זמן ומ"מ קשה שהרי כתיב
ויתן לנו את הארץ הזאת ואפשר דמכאן דלא למר כתב
הכי כמעשר נטכע לאכותיו לא משמע שנטל חלק בארץ
שלא נתנה לו כאשות שקשה למאן גבי וידוי מעשר ד
דמייך ליה וכתיב ואת האדמ' מעשר נתת לנו בשעה נטכ'
לאכותיו משמע דבא לו מחמת אותה שבועה ולא שקלה
הוא והשתא ש"ב דנקט הלימכס טעמא בהלכות מעשר
מדפתיב כאשר נשבע לאכותיו דמדמייך כמעשר נטכעת
לאכותיו למעשר נתתה לנו משום הכי שמעינן דמעשר נתת
לנו לא בבא לו האדמה כשלה שהנחיל יהושע דאם לא
כן היינו מומרים הלל שתנן לו שעות וקשה' מ"ב מנחתי
כן דפריך בגמ' בפ' הפקיד והא כתיב מעשר נתת לי
ומשני דייבת לי אזי וזכי כהו

ועוד קשה דכיון דלגבי ביכורים מפילו גר
מביא וקורא למה הוצרך הלימכס ומ"ג
לתת טעם למה לא מנהגם שים להם ערי מנרש מפני
לית להו ומי נרעי מנדים דאין להם חלק בארץ ור' יוסי
נמי דקאמר התם טעמא משום שים להם ערי מנרש נראה
דפליג אר' יהודה דירושלמי ור' יהודה ור' יוסי הלכה כר'
יוסי ומרקאמר דטעמא דבהמים משום שים להם ערי
מנרש משמע דוקא דאין להם כלל אבל אם נאמר דפיה
בירושלמי פשיט דלא כר' יוסי מ"מ הלימכס ומ"ג מאי

הביאו זה הטעם **ור"ל** דנרים כיון שלא היו
רלויים ליטול ירושה הארץ לא חיקב'
לן כמה שלא נטלו אחים כהנים ולויים אחרש ישראל הם
והיה דאפי להם ליטול אם היו נוטלים היה בזה הקפדה
ואינו כך לי תירון זה נכון שזה הפך כל הרמוי לכילה
אין כילה מעכבת כו ו"ע והמ"ג ז"ל כתב טעם אחר ל
לכהנים ולויים מרכתיב אתה והלוי ואם היה זה דאים
אפס למדנו לגר דכתיב אתה והלוי והגר שלא אמרו
נראה לי דאים וק"ל

ולענין כיבת המזון נפל אחלוקת בין הפוסקי
ז"ל אם יכול הגר לברך בזב זמון ולהוציא
את אחרים וכתב הרב כי' בא"ח ס"ל כ"ג דנקטינן דיכול
כדנדי ר"י ורוב הפוסקים ז"ל

ומ"ם כל זה לענין גר אבל לענין כהנים פשיטא
ודאי דיכול לברך ולהוציא אחרי מדכתי'
אלינו לברך את העם הקדוש הזה אחרי ה' הובאת
הגכורים הגה"ר כתבתי קטן כדעת וכינה מכתי יונה

סימן נ"ה

ראיתי מה מכתבנו שני נמתנות הובא כאן ולא
מאים נדון על לשון הלימכס ז"ל פ' עשרים
מה מביאים המחלוקת פרה כחמור וילדה וכו' דכתי הלימכס
ז"ל דפשיט למר המוכר מיני יודע על הלוקח להביא ראיה
והוקשה להם מה שכתב הלימכס מא"כ דוקא מומר מיני
יודע וזה מומר מיני יודע ימלוקו והשתא כדקאמר לנקא
שלא כיון שהמוכר נ"כ טוענן שלא ימלוקו כל שכן כשהלוק
טוענים שלא כיון הדין שלא לא הביא ראיה הלוק מיהו
הכל מל מוכר שלא לפחות הוה לן למימר ימלוקו

ובתב החכם השלם ירוד נפשי קנן לויה נתיונן
קושיות ון וז"ל הא דמ"ם הלימכס למט' ימלוקו
משום דכיון דהלוקח טוען שלא ומין המוכר כול ליפסל
על טענת שלא מין לו ליקח הכל כטענת שלא דכשלמא
לעיל הוא נשבע ומשום הכי מעפי טוענן שלא כיון
שנשבע על טענתו יקח הכל מכל למשה מין לו ליקח הכל
כטענת שלא כלום שבועה עכ"ל ואני הנעיד שמעתי ולא
מכין דשם ענין כאן לדין מין נשבעין על טענת שלא
דוקא לא סיים שלא נטוענין שלא מכח יש לי כיל
דאין הנתבע מחוייב ליפבע על טענתו שלא ל
לנמרי שלא יתן כלום ואפי שם נם הנתבע טוען שלא
ואפי לנפת ידי שמים אינו נריך וכמו
שכתב פטור כי' ע"ה שם טענו שניהם שפק כיון שאינו
טוענו ודאי שלא כאיני יודע ליון על הנתבע אפי הפת
שלא אמרו לנפת ידי שמים שלא כטענו נריך ומ"כ כל"
מי אעפי שהנתב' שהיינו המוכ' טוען שלא מ"מ לא הפפי
פזה כיון שגם זה טוענו שלא ועוד תאמני שגל מיתוך
דבדי החפס יודיד נפשי מלו דאין נשבעין על טענת שלא
ר"ל אינו יכול ליפבע אינו כן שלא אינו מחוייב ליפבע
שכל שם רוצה ליפבע על טענת שלא טוענן לו אבל
הדבת כיון ותבע עליו בוכה שבזה מיני התפשת ש
התובע שלא יאמרו לומר שים לו כיון הנתבע ולפי שזה
טוענו שלא כופר את הכל שלא שלומן פרין על הנתב'

שיב שכועס כלל שלש פרשות בידו לעשות מה שיעלה
ושן טענת שמא מ"מ תוגע מפקי"כ כלל לכתב"ו וה כ"ל פסו"

והחכם הם"מ לחי הכהן הגדול נרו כת"ל ומני
הוי"ד מכמחיית מע"כת לש נהירא לי ו

והטעם דכיון דהל"מכם ז"ל ס"ל דמה שממך המוכר לחיי
יודע הוי כמוכר בית והרמים דכתותה טענה הוי הכר"
שלו בל זמן שהלוקח אין מכיר ר"ל שם הלוקח ט
שוען שמא נכי דשין מחייב שבועה למוכר מיהו הולך
יתב בדם"ו וגדולם מזלת כתב הקצה הרב מנח"קש
ז"ל דשפ"ו כשטוען הלוקח כרישי שמא נרוך המוכר ליטבע
יהיה עומד ברשותו כלא שבועה עד שיביא ראיה הלוקח
וכעין כל"ע עכ"ל וכ"ל שם ודברי מפקיקים לדחות דברי
המכם יריד נפשי כלל בלעולם דשין הטעם כמו שכתב
המכם שחי נרו שלא דרישת היו גו טענת דשיין דשבעה
על טען הלוקח לחיי עדיף שם הולך מלך ברשותו משום
חזי הולך נשאר ברשותו שלכל דבר שמא לחיי יודע כיון
שהמוכר לחיי נשבע ודין נשבעין על טענת שמא שין
הדין שעוד הכל בלא שבועה וס"ב שין להקשיב על המכם
שכתב יריד נפשי מלעון

הל"מכם מדיקים מדיריה כאן שהקשיב המכם השלם שחי
שלא מדין דשבעין נשבעין על טענת שמא שאים כמו שהכיון
שהמכם השלם יריד נפשי ודברי המכם השלם שחי נרו
נכל הנמת במקרה שכתב שלין מפקיב למוכ' נרשה שהכל
דשין נשבעין על טענת שמא מיהו מהניב קשמר וס"ב
תשהמי דשין לש הם"ג על הם"שכל' יריד נפשי כמו שפני
כתבתי ולפי הנל לש עמדו על דברי הל"מכם כל הנזכר

ודבר" לי כתיבון קושיא זו שם שכתב הרב המגיד
ז"ל דמה שמשך הל"מכם שמא לש שכיח רשיה
ישבע המוכר וכו' לש קשי שלא טוען ודלמי שכל שם ש
המוכר טוען שמא והלוקח כופין ודמי דשלוקח מכ"ש
מסיבא דמוכר טוען שמא וגם הלוקח טוען שמא ולש
הונרך הל"מכם ז"ל לפרש דמכל שכן נפקא לן ומה שמשך לע"
הל"מכם ז"ל דשפ"ו שמא המוכר לחיי יודע על הלוקח לכאו"
רשיה היינו דרי שיביה כל הולך שלא הלוקח מכל
שם לש הכיח רשיה מכל מקום יחלוקו

ונראה לי שגם דין זה להל"מכם שמא שמעון כפ"
הפרה שכל מכשיט לחיי ולחיי שם מחי בלא גדול כיון
המונים מחכיו עליו הרחי ולחיי שם מחי בלא גדול ד
דשפ"ו כיון לומר נרשה ומוטב שמא והכא כמי שהלוקח
נרשה ומוכר שמא מוקמינן ליה כחזקת מריה קמא ולא
טול שכל הלוקח שמוכר נרשה מ"מ יחלוקו מכ"ש מסיבא
דשכר המוכר שמא והלוקח שמא כך נרשה לי וכמו

שכתב הרב המגיד ז"ל **והרב** הגדול מהריקש
ז"ל לש ירד לסוף דעת הרב המגיד ושין
להשמיענו בי מלשכתו דכתי היה ולכן הקשה על הרב ה
שמגיד מה שהקשה דהדרן קושיא לרוכתה וכו' וכוונתי
לחיי כן דלפי הנר' לכאו"ה כדברי הל"מכם ז"ל שם לש
יב ה רשיה יש"ב שכוב ז"ל שלא יטול הלוקח כלל מעפ"י שטוען
כרשה שכל השתא שם לש יכיח רש"ה שלא יחלוקו כמו שטוען
לוקח שמא שלא דשטוען נרשה מוחזק לן כ"ש לך שכא
ריחי ותטול הכל ולא תשא דכיון דשמא שמא ושתא נרשה
תטו הכל גם שמר הקושיא שהקשה לחיי כוח שכן מקשה לע"ז

הקושיות שם דכר לש הבנתי דברי הרב הגדול
ז"ל ועי"ל ד"ע

ראוב שוחרין כאתי להלין בעד הל"מכם ז"ל כמה
שמשך דזה לומר חיי יודע וזה לומר חיי
יודע יחלוקו שהקשו עלין הטור פי' לכן והרב המגיד ז"ל
דזה כרעת פומכום וכדלמרי כפ' השולח דזה לומר חיי
יודע וזה לומר חיי יודע יחלוקו הם חיי מומכום הוא
בכר' דלרע' דבנן לומ' לוקי ממונא כחזק' מרי קמא וכו' לי
דס"ל להל"מכם ז"ל דשע"ג דנכי מ כר חיכא חזקת מריה
קמא נכי לוקח נחי חיכא למימר שוקמינן לפרה בחזקת
מעוכרת והשתא היא שילדה וכשלמא כשהמוכר טוען
כרישי עדיף חזקתיה וכין טענ"לוקח שמא כין טוענ"כרישי
לית שיהיה לחיי המונים מחכיו ולש לש יטול ה
הלוקח כלום מכל כשהמוכר טוען שמא לחיי חזקתיה
ומחזק הלוקח והמוכר שניהם שוים וחלוקו וזוקה זו של
מעוכרת הזכיחה התום כפ' השולח דף ק"ד דכתי שמתחיל
הם חיי שומכום הוא וכו' וחילוק זה שים לחזקת מריה
קמא דכשטוען המוכר כרישי היא חזקה שלימתא וכשטוען
שמא לחיי כ"ב שלא מתא למרתיהו מדברי התום שם דנור
שמתחיל ולחיי כשהתא דמחן קיימא וכו' דכתכו התום
דכשהול כרשות לוקח ושוען כך ש עדיפא לית חזקת מ
ממון לפי נגר גודרות שחין להם חזקת מכיון דזה כפק
גדול שכלא טענינהם יש ספק לכ"ר מכל שם הלוקח ט
שוען שמא אין כח בחזקתו לנגד נגד חזקת חיי קמא
דגודרות אין להם חזקה ומעתה נאמר דמע"ג דנגמ כפ'
השולח שוקי מתני בשומרת נאנס וחפיה פריך ומוקמא
נחזקת מריה קמא היינו משום דס"ר דמיירי בכרישי וכלי
שכל לרבות דשוקי מתני כשמא ושמא שפיר לחי מתני
בדבנן דכל שטענת המוכר הוי שמא לש עדיף חזקת מ
מריה קמא ומע"ג דהתם נחי שלא מייתי כרייתא
דקתני זה לומר חיי יודע וזה לומר חיי יודע יחלוקו
ומוקמינן לה כשומכום משמע דלדבנן שמין המונים
משכחין על הרמ"ה כגון תירון זה הרב המגיד דהתם משום
דמשמ"ל לי לתלמוד דלמו כשומר כתם מיהי שכל כשומר
כשמ"ת שכל כדבנן דק* דלוקח כדשומרת כאנס
ולפי כדבנן ולפי תיש דשכח הכומל קמא
מדרבה משמע דכרייתא כשומרת כאנס מיהי דקתני זה
לומר כרשותי וזה לומר כרשותי יטבע שומר ואי לאו
דקיימא כאנס למאי פסיק ותני יטבע המוכר הא לש
היתה כרשות לוקח יטבע הלוקח מלא ואפי דלוקח כ
כשומרת כאנס: ועוד קשה דלמה לש הזכיר הל"מכם
דין כשומרת כרשות לוקח דהא כנמ פריך ולימא כ
כרשות דמן קיימא ודוחק לומר דלא
פריך הלא המוכר שכל ללוקח לא מכוח למוכר לית ליה
פוקת מריה קמא והנודרות אין להם חזקה דלא משמע
הכי שלנאנס דלחזקת כרשותא דמן קיימא

ום"ם כדין זה לומר חיי יודע וזה לומר חיי
יודע דיחלוקו כן כתב ג"כ ונראה לפי
נשער מ מספר המקח שלא הקשה לי על דברי ז"ל דקאמ'
דשפ"ו מוכר שמא והלוקח כרישי ושמא כרישי עדיף
ואין כאן מקום להקשות ע"ש נם ע"ש בדברי הממקי כפ'
השולח דכתב דהא דיחלוקו היינו לשומכום שכל מקקז"ל
דכשמא

דכתמם ומתם המוכיח מחכירו עליו הדמים ולמה קיימא כ
בתם הרי היא כחזקת המוכר וכבר הוא מכוחר כפ' עבר
מהלכות מכירה להלכה זל עכ"ל ותימה דרדכי ה
הלכה חלוק על דינ ונ"ע הגע"ר כתבתי הקטן כרע"
וכיון שכתבתי נגה

ערך חזרתי ועיינתי על נמוק הלב הנמקי זל ה
שכתב שכבר הוא מכוחר כפ' עבר' מה מכיר'
יום לפרש דברין דלא קאי אדיעה דמילתיה דקאמר
דבשלמ נמי ב"כ המוכיח מסכרו עליו הדמים אלא לפי'
דמילתיה דקאמר דלפ"ז קיימא לן הרי הוא כחזקת
המוכר וכן כתב הלכה זל ומ"מ להלכה לא מהניא
חזקה אלא כשהמוכר טוען ברי ואם אבל כשהמוכר טוען
שמא לא יצלוקו ב"ד כ"ש שם עומדת בחזקת מוכ' דמי
מהניא ליה למוכר חזקתיה דהיינו חזקת הממון ונשמר
המוציא מחברו עליו הדמים וכ"פ סמוך דעדיף חזקת ממו'
מחזק מריה קמ"ל הרי כפ' הסוף הקונה לחבי בדבר דממון
קיימא ולא מתרן הם שני פומכום הוא עור שפכר לפרש
דברי הלכה דקאמר מעפ"י שהפרה עומד כשנם שהוא
דבר נפני עצמו והוא לטון אחר תרע דמ"ל נמי חזר
הלכה והלריך ונמר הרי הן בחזק המוכ' עד סיפ' דמיה
היה לו לומר על הלוקח להביא ראיה מעפ"י
שהפרה עומדת כשנם ותו לא אלא כמ"ש מעפ"י שהפרה
עומד כשנ לטון שהוא ולא קאי אדלעי' דהמוכ' טוען שמ
וקל נם על בית יוסף כמ"ש וכ"נ נתקשיתי שכת
ס שהם שמחר השור דשם הלוקח מוחזק לגרך
המוכר להביא ראיה וכו' ויש לו מדל' קאמר נשמ אלא
דשמא דלא שיבי פומכום אלא כשאינו מוסוק וכו' ועכ
ומיהו שנו נריכין לזה דשפ"י שמא שו שפ"י למ"ל
דהוה כמילו אמר מ"מ שם הלוקח מוחזק לו נריך
שמוכר לשבי ראיה דהא כנמ' פריך ולימוי כרשותי דממון
קיימא וכ"מ משמע דלרבנן דקי"ל כשות ייהו שפ"י שם היא
כרשות הלוקח הוי מוכר מוציא מחברו ועליו הראיה

סימן נו

ראיתי דברי המחבר הללו זה סיבי כהר לכבה"
נ"ו ואומר כי לענין הפסק
חילוק שכר כתב הם נ"ו ודלי ר
דמילתא דפשיטא הוא דהיכי כאן מקום לפסק לשתי
פעימות שבעליהם מיסטרוניטו דכשלמא אם היו מעידים
העדים שמעו שפעימה אחת שתם נעלה מיסטרוניטו
שלנוה הפיכום ונהנוג כל היהודים שכר כתוב והם לא
ידעו שו שפעימה היתה היה מקום לפסק כיון שנלנוה
ממקו שהשיבו ממיית ומע"ג דלא הוחזקו דמיחם
לפי שכרת הפוסקים דם"ל דמיכא למיחם כל דליכא
תרתי לטיבותהו שיבו מנו יות ולא הוחזקו מהנם מכיון
דהעדי מעידים דעל אותה פעימה של מיסטרוניטו הידו
להם שכר כעלה של זאת העונה הלך כתוכה אין כאן
מקום לחוש שמא הם טענו לרבר ולא ידעו שיבה פעימה
היתה אם זאת ואם אחרת אלא מכיון שהל שכרתם ד
נוג העיר שכנגם הל יוסף שיש בפעימה של מיסטרוניו
ו"כ צריכה פעימה שכתוך שבעה ימים לנמיעתה

בלה השמועה שמענו כל אותם היהודים שם היו הולכי
כתוך הספינה הנזכרת ואחות מיסטרוניטו בעל הספינ'
עשתה בכי וצעקה על מחיה דעל הספינה תן ודלי
ליכא למיחם שמא בספינה אחרת היתה ואם טענו כדבר
ולא ידעו שכר בכיורו וכן מעדות הלל מיסטרוניטו לוכיל
שמא נתו מיכרקימום אין קונטנ'טין לוכיל נאלנוה דו ה
פ' מיסטרוניטו כו' ונם לשון לחר כמה ימים כשמע נעיב
מנהנו כל הקולכים בחות הספינה ואחות מיסטרוניטו
לבשה שחורים וכו' נר' ודלי שעל לותה ספינה שנשעה
מקונסט שם בעלה של זאת העונה הלך כתוכ' הוא מע"
ואין לחוש שמא טועה היה וכ"ש העדות הלל שכולם די
לשון שמע מהשבעת סודה על ספינת מיסטרוניטו
הילוע לשם שכר כשעה מקונסט הוא שומר ומניחתי
את היהודים אתים ואין כאן מקום לספק

ומ"מ שכשם הפוסק נלו לרוחה דמילתא
נדר לומר להכא כולי עלמא מודו דלא ה
פיישינן לספינה שחות אחת ניישה שהעדים לא ידעו
הדבר כביאור ולבי הנרא שדברין דכשמו ושם עיינ כולי
עלמא מודו דלא חיישינן אבנם לפי הנראה
שדברי הפוסקים זל ים כענין זה
נ"דעות הדעת הל"כל דליכא תרתי לטיבותא אין ס
פיירות מנויות ולא הוחזקו דאי חיישי' לעיר שכר
דשמו ושם אין שני דלא חיישי' לעיר שכר
וכדי לבאר זה לומר ככר ידענו המחלוקת שבכל כין ה
הפוסקים זל שהביא דפ' כל הנט וכפ"ק דב"מ חייש'
לפני יוסף כן שמעון מו לפתי עיינות הנקוות בשם מ'
מרח ובעל ההלכות בשכה כרבה דשמר דלא חיישי' לפני
יוסף כן שמעון מו לפתי סיני דלא ליכא דשיכא תרתי
לריעותא פיירי מנויות והוחזקו שכל כשר נר לא חיישי'
וכמו שכתב הלשבא בתירושין והלן בפ' כל הנט וכיוצא
ירוחם בנתיב כ"ר ס"ג משם רח"ת וכה"ג וכן נראה שהוא
דעת רשו הכתוב בשלטי הנבורים וכן דעת הרשבא
בתירוצי מגיעא לכם ק כרבא וכן דעת הרא"ש

דדעת הכ' היא דעת הרשם בשכר הרי"ף והסכ'
הוא עמו שבשקו בלישנא כתרא דרבי
זירא דשמר דכל שהעיירות מנויות חיישינן שע"ג דליכ'
תר נר לטיבותא דליכא לא הוחזקו נם' להרשם זל בפ'
כל הנט דכל שכן שם הוחזקו ואין עיירות מנויות וכן נר
שהכין בדברי הרי"ף הלכך והלכה כמו שכתבו בחידו'
הרשבא בפ' כל הנט דלהרי"ף בעינן תרתי לטבותא אין
עיירות מנויות ולא הוחזקו הא לא הכי עיירות מנויות
אע"ג דלא הוחזקו או הוחזקו אע"ג דאין עיירות מנויות
חיישינן ומה שהקשה הרשבא דשמעי נקט
דבי זירא כאן עיירות מנויות
כאן במנויות ולא נקט כאן בהוחזקו כאן בלא הוחזקו
ליכא למימר לפי דעת הרשם דלהכי נקט הבי לישנא
הדעת הנ' היא דעת ה"ה זל שם ס"ל כר' זירא דנקי
נקט עיירות מנויות ולא הוחזקו משום דכל
שהעיירות מנויות ליכא למימר אע"ג דליכא תר נר ל
לטיבותא דהייט לא הוחזקו אבל כל שאין עיירות מנויו'

ואברהם אבינו ע"ה נתגייר בפני עצמו ונימול בפני עצמו ונטבל בפני עצמו ואח"כ נתגיירו אשתו ובניו ובני ביתו בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל אנשי ביתו בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שעשו בחרן בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בחרן בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בדרך בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בשכם בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בחברון בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בגרר בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בבאר שבע בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בהר המוריה בפני עצמן ונימולו ונטבלו בפני עצמן ואח"כ נתגיירו כל הנפשות שקנו בכל מקום ומקום

שעובדת רמי"ל נשרפת דמי"ל דלא חייש
ע"ג דלא הזכיר שם אביו ושיינו שהם שהיה מאחר כ
שמו ולחכי מני כשמו ושם עירו ר"ע כרכי
סרס ז"ל שלא פירש ואחר דוקא בשיינו
מנוחת דהא לנביונט כפרק כל הגט נרשם דפסק כרבה
דכחרא לטיכותא מני להתיר
ומיהו קשה לומר שהוא מחמיר יותר כמיתה ובנט:

רש"י לומר בזו שכתבו הקהילות כפ"ק דגיטין ד"ה נפק
דק ושפיר דלנבי תרי ינשק לא שייך לפלוגי
כיון מנוחת למיון מנוחת דלעולם יש להסתפק כיצד
אעיר מאחת כמו אעיר ואת אעיר ואע"ג שמא שכתבו שם
שהוא היינו מלישב דאביי מ"מ משעינן דנבי עובדא ד
דינהק ריש נלוחא לא שייך למר מיון שיירות מנוחות
דמיון מנוחת כאנוחות דמי וכן כתב סרוכם ז"ל דפסיקא
לרעת הרוא"ש דפסק כרבה דלא חיים עד דמיכא ת
תרתי לריעותא היינו כגט שירוע שהוא הבליח עכר שם
ושכר ממנו ומיון ירוע שם עכר שם מרם מחר ושכר נט
כזה שמו כשמו ולזה מיון למוש שלא דשיירות מנוחות ו
והוחזקו כפי פסק שלה שכל כגרוניה שם שם מיון שיירות
מנוחות יש לחוש שמיכן למו שהוא זה יותר מאחר כיון ש
שמיכן מוכיר שם עירו וכו' ועכ"ל וכבר כתבתי שרעת
רש"י ז"ל כהרוא"ש בשיטת רפ' כל הגט ומילתא דשכתכר
הוא דשם שמרו יוסף כן משעין את כמקום פלוני מה לי
שם יזיה מקום שהשיירות מנוחות או מיון מנוחות כיון ש
שמיכן שמ יורעים מזיכן כש

ועל כן יש לתמוה על הטור ז"ל שכתב משם
הרוא"ש והוחזקו כהאי שמא דלא
חיישינן דמכ"ל די לשם שפי הרוא"ש והשתם מכיו ול דאי
הוה זקו כהאי שמא שפי כשמא כיצד שמיכן השיירות מ
מנוחות מיישינן דשמיכן לישא דשתר יוסף כן שמעון הוא
דילמא מירך הוא ועד כאן לא קאמר השתם שלא בלא
הוחזקו שפי שיירות מנוחות וכ"ש למרכו
דג' מחלוקת כרבר רעת השלמכן ושעיתו
דלא מצי לישב כשמו ושם מביו ושם עירו שלא כעי דירעו
שערים מקום הנמצא שמיכן שמיכירין מי הוא זה שמת
דילמא יש עיר אחרת שקרא כן רעת רישו דלא כעי כ
כולי האי שלא דוקא שישמר שמו ושם מביו ושם עירו ג'
רעת השתם ז"ל דלא כעי שפי שם עירו ושני כשמו ושם
מביו דוק וכל זה כשלא הוחזקו כשם זה דשם הוחזקו שפי
כשמו ושם מביו ושם עירו לכ"ע לא אהני ול' שמיכן דפלוגי
ולא פליגי שלא כלא הוחזקו - דהשתם ז"ל ס"ל דשם לא
הוחזקו שני כשם מביו ורשו כעי שם עירו דדילמא מעיר
אחר הוא שכל כשהזכיר העיר לא חיישינן לשמא יש שם
כשם ועיר כעיר ומעתה נשמא שמה שכת' הר'
שלם הפוסק נר"ו דהתוס והשתם דהיש
דינהק ג"כ מיירי כשלא הוחזקו וכו' וכתב על זה וכן כת'
שמיכי יוסף וכו' לא כש כדקדוק והיה לו לומר והר' הנמקי
כתב וכו' דהרב הנמקי כשיטת שלמכן שזיל

גם מה שכתב שם כשלא הזכירו שם העיר שפשר
שכשל העולם השמא שמא שפיכה שחרת כשם
כעלה שיסטרוניטו ושתם היה שפלנות שלוייכים והני
כמי תרתי לריעותא דלא שכיחי שיירות ושמ דשכיח

שכשל שיגולם שמא שפיכה שחרת דשכשן יהיה שמו ש
שסטרוניטו ולרעת כל הפוסקים דתרתי לריעותא פיישינן
וכו"ע כ"ש נרשם ורשי

דלרעת השתם ז"ל דלא כעי שם עירו שם שמרו עדיים ש
שפיכה שה"שכעלה שיש שיירותיו וגרגו כל שיהודי שכתוב
ורשי דלא חיישינן לשפיכה שחרת כיון שלא הוחזקו ' ווה
פשוט דעדיף טפי מיוסף כן שמעון שת כמקו"פ דלהשתם
שפי היה מקום שהם שיירות מנוחיות לא שיישינן
גם מה שכתב שחרת דלרעת רב הנמקי שיש כהזכרת
שמו ושם שכיו ושם עירו ורשי שיש כן וכדשתיכנא ועוד
שכתוב כזה כש"ר גם מה שכתב דלרעת שכן ד
דכעי שם עירו ביון שהזכירו כשם כעל שפיכ
כ"ל כש עירו הא ורשי לא דכש"ר כשם עירו כיון שכעירו
לא הוחזק לא חיישינן לעיר שחר דכשם כשם ועיר כעיר
לא חיישינן דריחוק הוא שכל כעל שפיכה שיש
רחוק שמא שפיכה שחרת שער נעלה נקרא שיסטרוניטו
ולא דמי כעל שפיכה שלא כשמו ושם שכע וש"כ שם שכיו
שיכא שם עיר ליכא ולרעת שהלם שערשי זל יש לחוש
גם שה שכתב דיותר נעל שכיח שכיח דשמם ושם עיר
שוים שפיישינן שכיחי כעלי שפיכה שחרתי שיך שפ קרוש
שיור כן דוקא לא שפתבר הכי ושוק שוי כשה שפיכות
יש שפשם כעלי שם שוים שפ"י כלי שם לוקי שה שפין כן כ
כעיירות שדבר רחוק הוא ושפ"י ת"ל דהא שיכא שיירות
שפשם שוים מ"מ שפ"י תיש שפין להם שם ליקי מ"מ ר
רחוק הוא דשם יש כ' עיירות כשם ש' שלא יהיו מוחזק
כעול' שרור הולך ודור כשהארץ לעולם עיישר שכל כעלי
שפיכות ורשי דשפ"י שוים שרכ שפיכות שכעלי שוי שפ"י
שלא הוחזקו וזה שת וזה קיי וכיון שכן יש לחוש לכל
גם מה שפשר שלרעת כל רבותא דכיון דשמת
העדים שפיכת שיסטרוניטו כעל כולא חנא
וכמו דלרעת השופקים ז"ל ליכא למיחש לשפר ובו' גם זה
שיש דלרעת השלמכן והשתם ושמי יוסף והלן והילכם
ז"ל חיישינן שפ"י כימא דיש כשלן שם עירו דהיינו כעל
שפיכה ושם שתחו דהיינו שם לביו מ"מ חיישינן לעיר שחר
שמא כשם דהא נמי חיישינן לכ"ע שרי היה כתיב כניש
שמו ושם שתחו ושם עירו ושפ"י הכי חיישינן ולפי דכרים
שין חילוק כין נט לשיחה כעניין זה ומה גם לפי מה ש
כתבתי דכעל שפיכה לית שלא שם כיצוי שו יוסם לא
מספחה והוה ליה כיוסף ל"ש כר שמתים דוכ כיצי דשי
לשו דשמרו מקום הנמצא הוה חיישינן לפי דעתם ז"ל
ועוד היה נרוך להתכוון שם כך לנו לומר שיסטרוניטו
כעל שפיכה שהשפיכה שהוא מ"ש שיסטרוניטו להיכא
שנאמר שפיכת שיסטרוניטו שיסטרוניטו מודיע שהשפיכה

ומ"ם כיצד כתבתי שכל מה שנשא ונתן החכם
השלם נר"ו שמו שלא לרוחא דמילתא דשין
נ"ר מקום לשפוך זה וכמו שכתבתי נתחלת דכרינו נ
ורשיתי שגם החכם הפוסק נר"ו כת' כן כשוף דכרינו שלין
כגרון זה נוכח לענין זה כה שהר"ן

ומ"ם לומר שמה שתמהני על החכם השלם הפוס'
נר"ו שלא עליו לכך תמהני אלא על שרכה מן
היכנים שהחרוויש שהר שהיו שם שהיו שהר נרשם נ"כ

מתוך דבריהם שכתבו ומסתמא עירו מני מלישנא
דכ"ע זה מזה כן וכדכתיבנא עם שכתבתי לעניין פסקא
דדינא לא קילא כוותיה מלא כמו שהסכימו מחרונים
שבדורנו ז"ל ולפי דעתם ז"ל תיקנתמקו לספר הרפאות כלל

אמנם הפסק הכ"ל שכתב ההכם השלם המפסק
נר"ג בפסק עגום ומרע הוא דנדחי ליכא
לספוקי דילמא לא נמצא בשעת ההרג מלא מוכ ליה ל
לעלמא ואין להתיר מטומר דעתינו דספקא כי האי בעי
בגר וכדאיתא ביבמות דף כה ע"ב הלא מיכא תרתי חזקות
למיסור העמד מצה בחזקת אתם עים והחזק האיש כ
בחזקת שהוא קיים ולפן כן איך נתיר מטומר הדעת אם
לא בראיות נאמנות ועל דא ודאי כעי מיכים דבר

גמרינן בכולי תלמודא וכפולהו ספרי הפוסקים ז"ל ועל
הכל שיהיה לים עקב ושמן בביתו מצולל מכל מוכני
מיני טרדות העולם ולא יהיה עסקי בשום לפנים ולפני
בחיצה וכיוצא בלים נורא מפני הדרי ופנעו הדוב כי
הלכתא לא פנים ואחור אסור כמו כן דין עיבוא דמיתת
כי האיש הוא לנטות ימין ושמאל ירא לחת תירוצא לאמיר
דאית בים תרתי דאתרן אדרי ואה גם לאים כמוני היים

אמנם אחרי ראיתי שהחכם השלם הפוסק נר"ו
פסק לכו את הדר ועיין לפנינו שלחן לא הכ
זוי שלא נשתע כו הן בנדרי האיסו הן בנדרי שתת והוא
בעיונם שכלו וכוח מבחתו ויישר סברתו הסביר להתי גם
אמי הגע ר מעפי שאין דעתי מכרעת דעתי להתי בתנאי
שיסכים עמנו מפר מרכני קשיש מפר מיחים אחו מותי

ואשר כי הנה הדבר מפר עומר נגדנו שלא
להתיר מעפי שהלכה הקילו בעיונם
דאיתתא היימו היים דבכורות שאמרו כי הקלו בפוסק
וכו' וכך פסיקא תחילת העדות הוא

ולעד גר שגם שהלכה מן הפוסקים מן המחרונים
והרשונים תפסו כולל זה להקל בסוף ם
העדות ולהחמיר בתחילתו מפסר דאין כל הפוסקים ז"ל
מודים בזה שגם בתחילת העדות יש להקל מטום
חומר שהחמירו עליה בפוסק וכו' דהא אתם בבכורות מ
מפקינן בתר הכי בתרוכא מחריגא ודאי בעית לימא וכו'
ולהך תיובתא מיחיוק בין תחילה וסוף ומפסר דליכא
מאן דפסק הכי תדע דהא הזוה כפ"ה בשה שלום והרשם
כפ"ב הגם בתבו דמע"ג דפסק הרי"ף דמיתין לתרי
יום כ"ם עד דאיכ תרתי לטיבותא עכ"ל פסק בעיונו דלא
חיישינן אלא כשר לטיבותא בני והא ודאי תחלת עדות
הוא גם הלכתן ז"ל כם המלחמת לא תפסם על הלזה ז"ל
דבגמ' אתם כפ' המשה שלום הסוו גט למיתה בעיניהם
ם אינם לא תפסם עליו איך יפסוק הרי"ף כבעיונא לקולא
והלא גופא של עדות ולא הקלו אלא בפיפה אלא ודאי
דים לדחות כלל זה

גם אחכם השלם הפוסק
נר"ו המיוק להכים הרב מן הדברים שכר מתוכם
נר"ו שהקלו אפי' בגיפה של עדות וכיון שכן כש שאיסור
מיפ כל כך גדול והותר לנו להתיר דבר שהיתר מכיון
דאפי' גם בזה הקילו

עוד עומר נגדנו
מפק עגו כי לפי הנר"ו מדברי הלמכם נשמע
מפפק יש והנה ר"מכין בשאוה עובדת הקולר של בני מדם
דאפי' דמ"כ חיישינן לילמא מוכ מר מנייהו

גם הלי"ף ז"ל כת' מכל על קולר של בני בני מדם
נר"ו שגם הוא ז"ל מנריך שיזכירם במכין כן וכן בני
מדם ומעג דבגירסתו בגמרא לית הכי"מ גיו את הלי"ף
נראה מחיתה כן ועלה כדעתי לומר שהוא טעות נפל
בספרים כי המעתיקים רמו כ בסוף שישה ועל כן כתבו
חכל על קולר של כ"ב בני מדם ועלה כדעתי לומר מפני
שלא הזכיר הרי"ף המכין בתחילת דבריו שיאמר מעשה
בקולר של שני בני מדם וכו' למכם מחרי ראותי כי הרב
בעל העיטור ג"כ כתב מעשה בקולר של שני בני חלם כו'
נר שהגירסא כך היתה ומכיון שהרי"ף והרמכם ובעל ה
העיטור הגריכו שיאמר מכין מי הוא שם ימלאנו לכו להתי

ומה נגד שכתבתם שכתב החכם השלם הפוסק
נר"ו דלפי דברי הרב הגדול מוהרי"כל
שכת"ג דהכל עוכדי דאתו לקמן דאמיין להנהו עובדי
דאתו נגמ' כין לקולא כין לחומרא מפיסם אמו מיים ול"ב
כמו שמכינו בעובדא דקולר קול"ב ככ"ד דאמי ליים כו'
זה ודאי שיש ראוי שעל זה אמו דכין שם דומה אין מיכו

דומה דלהלמכם ז"ל אינו דומה

ומה גם שגם דברי הלשם ז"ל שיכם כל כך מכוכרי
דפליג להלמכם ז"ל בהא ומה שכר שכין
פת הפוסק נגד דמ"ם ושוב נתלוה שהגם פעם אחר
זה ודאי אינו דאיכא למימר דעל אותו
הפעם קאמר ומ"ם ושוב נתלוה ר"ל אחר שכובד זה ממנ
נתלוה עמו אחר גם מ"ם הלך לדרכו אינו מוכרח שכ"ל
שהלך למקום שהיתה כוונתו ללכת בשע שפיעה שם אפי'
נתחרם בחזרתו הדרך והלך למקום אחר למרוחת היש
שייך כי האי לישנא ע"כ איכא למימר דדוקא לאום שמא
נתחרט זה והלך לו ומ"ם נתלוה עמו אחר הוא דלא
חיישינן דהוה ליש כך מעשות אבל לאום שמא אזל חד מ
מכייהו לעלמא דאינו שלא חשש אחת מודה הלשם ז"ל

ומיהו מפתברא לי ודאי להלשם לא בעינן
מכין דכל כי האי הוה ליש לפרושי ועו
נר"ו לדקדק מלשונו דמיהו ודאי לא חיים
לעולם אזל חד מנייהו דכי היכי דבעיבדא הא לא חיים
הכי נמי כעובדא דקולר מדכתב להלשם ז"ל ול"ש זה
שהוא יחידי אלא חבורת כני מדם וכו' משמע שהחשש
שים כמעשה הא' כשני אלא שכשני יותר חיישי דשם
מתו כולם קלא אית להו וזה נר"ו דקדוק נכון דלא שייך
למימר ולא מכעי' כי שם שהם מבוג חשש שמא וכודאי
דהיינו דילמא אזל חד מנייהו דלמר דהחשש הוא ואין
לחוש שמא על יהודי אחר הוא למר דהיינו שמא נתלה
כי הא לא שייך כמעשה הכ כלל ועיקר כיון שכת הלשם
דהחירום הוא דאי אית ליתא שמתו כולם וכן נ"ל ול"ש
עובדת דקולר כמי כשלא הזכי מכין דשם הזכיר מכין
הא ליכ' למימר דילמא אזל מנייהו וכיון שכתם ז"ל דשם
ז"ל דגם בחבורת בני מדם לא חיישינן דילמא פיפא אר
מנייהו אלא מכיון דלמר חבר על חבורת בני מדם וכו
ודאי על כולם הוא מעיד ומיכין לכולהו בסי ועוד דגמ
דלא הוכרך להשמיענו אלא משום דאי אית ליתא שמתו כולם
קלא אית להו וכיון דלא נשמע ודאי ש"מ מתו כולם הא
אם נשמע הדבר מפי רבים פסיטא שלילהוש דלא נ"ל
כולם אלא מכיון שמתו חבורת בני מדם מהיו הולכים

לימקום ס"מ אין למוד שמא כיון שמא נלמד כ
כעת ההגג **ומעתה** מ"מ שם שכחמת מגר"
מדברי הר' מוהרר אליקים ן' חיים ז"ל
כיום לחוש על כיוצא בזה היינו משום שנדחק בלימוד הלשם
ממנו מבין ממקור דברי הלשם נר"ל מה חיים להך משם
מיכל למימר שדברי הלשם עיקר שהוא כתב"ה עפי
והמרקד כלשון הדב"ז שם ירמה ס"ל גזר אומר הדב
ז"ל דלשון לאומרם אלא בעדות אלא ממר כל השיטים
אלא שהר הגו השיטים וכו' ממנו בעדות שמר כל ה
השיטים ס נדחה דחין ולפי נפיק כידים ומלי שם לא
היה שכיח הדב ז"ל התם לשותם הכשים ממקום לחר היה
מכבים נשתיר ולאומר שיטה דמבין דכתב שם הדב ז"ל
וכבר כתבנו לעיל דברי הלשם שהוא מנריך ס אחר מ
מקפר השבים ושימר מכלם מתו ומשם זה הולכים בו
להחמיר וכו' ע"ב ויכול השמר לומר דעל תדוייהו קאמר
מקפר השהנים ומכלם מתו מ"מ כיון דהוא ז"ל כתב כ
בתחילת דבריו דמדברי הלשם נר"ל דאין לחוש משם פירש
ס"ז וסכנך מלישנא דילמודא משמע לא הפסיד ועוד
דמכתב דלא שמר כן הדב שם בהוא עובדא דלא אחרו
העדות כי הכא משעיר הר' מכרים די נוחים אין נהרגו
כל אותם היהודים וכו' כנראה שידעו בבירור שכל אותם
היהודים השחרים נהרגו דאל"כ היה לומר כל היהודים
שבולבים באותה מדינה ישחטמע על הנשחים בתוכה
ומדקאמר כל אותם היהודים שהולבים הכונה לומר שם
שם אותם היהודים ולא מכרים אחר משם הקשת פיכול
שדוחה לדעת דשם שם היהודי ולא שחולו שם לעלמ' וכאו
אחרים ומ"מ דילמא ס"ל אחר משם **ומ"מ** מפשר
לומר כמו שכתב החכם הלל שם נרו
דע"כ לא חיישינן אלא כיוצא אבל בהפיא דבר נמוק
הוא לפרש הלר מחבורתו ואפ' שם הלשם יודע כזה
דמה שם ס"ל לא כדיש מילתא שמא מנריך הלשם
מכין היינו לשעה דילמא פירש אלא לחשש ס
דילמא מין זמת החבורה שנשבעו מכאן וכן נר' מדברי
שהלשם שלזה הנר"ך הלשם כל אלו התנאים וכן נדחה
שחדוק תשו' ממוסי לקמן ז"ל גם מדברי מוהלשך בסמוך ג"ש
כ"ש דאין לחוש משם פירש אלא היכא דפירש משם
דאיכא לאיש' דכי היכי דאיתרחים ניסא להו מיתרחים
להיש מיתרחים להאי הא לאו הכי לא וכן משמע ג"כ מ
ס"ם מהלשם ס"ל קס"ד ז"ל ואין לנו לומ' כאומר הרע'
שכולם אותו מכני מאין אלו לומים שיגעל ס' משם שמשר
שכמו שהירא עם גדול לפניו הזה כן חילא לאחרים כו'
ולכן אם יש נגיש לאותם שמכרו נפפיקם הוחת היני
ווחם מקום לשתיר עכ"ל לאשמע דדוקא משום שהוחוק
שיגעל אחר משם הם לא הכי לא ומע"ג דיכול הדוחה
לדחות מ"מ מפ' נאמיר שם היום משום שהיה היה כ
החכם וחיהודים היו יושבים שם באותו זמן ככלן וזה
ככלן והיו הערלים ירחו גדול לסורנם שמא יכנסו ס' משם
אבל בל"ד שהיו שמוים כידם והיו יכולים לעשו' כרונם
לכיש למיחש לו כלל דשפיר דלא דמי עיכרא דידן לפי
שהם חושבים ג"כ שמא פירש אחד מהם קודם שכהרגו ו
ואם כן אין משם רחיה דשפיר
ישתם על העומדי בתוך הפפיקם כשעת ההרג שם הגיש

מהרי הפליט יעיד מי ומי שיש בתוך הפפיקם ומ"כ אין
משם רחיה לא להתר ולא לאיסור

ומ"מ מילת' דשפתב הוא דאין פירש פירש מפפיקתו
ומ"כ מיכא בעין ס"ם מפק כונת הלשם ז"ל
להנריך מכין משו' משם שמא פיר"ש לא לא ומת"ל שמא' משם
זה קאמר שמא רוקא כיוצא שכל הפפיקם מורה שם מקום
לומ' שרוצים בפק שם לשפק מתיכף שפק שם פירש שרש
שפפיקתו מ"ש ומת"ל שלפעמים פורש שפק אי חיישינן
להשא מ"ש ס"ל שנדיין לביאור קפי שנר' משם הלשם ז"ל
חיים דילמ' פירש אין לחלק דשמא קולף לא נדע מהפיקם
ופפ"ה הנריך מכין משום משם שמא פירש שכל הא ודאי
אין לומר דהלשם מנריך קולף משום הך משנה דיעיר
עליו ניעו שכתב שו נוטלים נשלים **אבל** כנר
כתבתי שנר' מרדכי הוא מוהרי"ק ז"ל כתבו'
שמא שמנריך הלשם ז"ל לאו לחשש דילמ' מזל חד מכייחו
שהרי כתבו' ז"ל קלף ע"ר כיוצא לשון הלשם שכתב וכן
שם עפו עשרה כמי שרש וכו' ועל זה כתב ז"ל ומשמ' דהוא
הדין לאומר שים שהיה נוטל כך נשלים או שהיה שקור
בקולף מת שלא הלשם ז"ל נקט ליישנא דנמ' וכו' ועוד הנר'
מרדכיו שלא הכין הדב ז"ל שמא שמנריך הלשם מכין ס
מינו שלא לשכר נשלמה דמי שיתא שמא שמנריך הלשם
מכין שיש לשמ' לזה מר מניהו נימא דלשכי נקט הלשם
ז"ל כן וק"ל גם מדברי מרדכי הנ"ל כמ"ש יעקב שמוש
הכיא דברי מוהרי"ק כתבו' ז"ל נר"ג דלשם ס"ל דשם ס
שמנריך הלשם מכין לאו לחשש דילמא פירש אחר משם
ועוד כתבו' ק"ק ע"ג שוף דבר אחר שיש שקום ל
להתיר שם ירמה בעיני דבקו קשיטי דברי עיונו נר"ו שפר
מיישים שם שותים והם רשעים ולא שכי לדין ולהוציא
אפי' בכיעתא בכותח"כ בעיון דאיתא ובהוריות תניא
ערבתי לפניהם מילין לא להלכ' ולא למעש' נאם הנעיר
בדעת וכאה

סימן נז

על דין האומר לחבה שתקדשי לי בשמה ונתן
כיצד היכר לו שפר דאר

גרס' בקדושין דף ח' ע"ב מלעיל שתקדשי
לי בשמה ונתן לה היכר שקדשת מ"ט
כיון דאמר לה מנה ויהיב לה היכר הוה ליה כמ"ש על מ'
וכל האומר על מנת כאומר מעכשו דמי פי' כיון דאמר
לה מנה ולא יהיב כיצד מלא היכר מיכא למימר דלא
נתפייסו לקדש אא כשהנתן כיצד ומנה דקאמר לה לאו
דכולי קאמר לה דוקדשה אלא דקאמר כמה שמתן
כיצד על מנת שיתן לה מנה דכיון שכן מכי יהיב לה
פרוטה שקדשת אלא מנריך להשלים וכשישלים שקדשת
למפרע ואותיבו עליה דר' שנזר דאמר דהאומ' שתקדשי
לי בשמנה ונתן לו כבוליה מנה שקדשת מדתני' שתקדשי
לי בשמנה והיה מלוה ונתן אחר מהם לחוב שפילו
כדיבר המחרון רשות בידו ס"מ דכבוליה מנה קאמר ד
דשקדשת מדיבולים לחוב אותיבו הכ"ע כשנה זו פי' וכיון
דאמר לה מנה זו הוה ליה כפילו ב' נש ואמר דכבוליה

מנה מקודשה ולכך יכולין לחזור מפני כדיבור המתרגמים
דבריהם דומיא דסיפא דתניא גבי דמתני׳ התקדשי לי
כמנה זו ונמצא מנה חבר לו דיבור או של נחושת מיהו מ
מקודשת משום דכיון דאמר לה מנה זו כסולית מנה קאמר
לה דמקודשה ואין כאן מנה

ורב אמר תירוץ אחר ואמר מנה והולך
שאני ואמרינן זל ופע״ג דאמר כמנה פתם
ביון דחזיתיה מנה והולך דעתה אכולית מנה אבל כי
לא נתן לה אלא דיבור ד׳וקבלתיה ודאי לאו קרושין ק
קבלתיה ועל מנת שישלים עכ״ל

העורה משם דלתירוץ דאמרן אין חילוק בין
אמר מנה זו לאמר מנה פתם דכמנה זו
כסולית מנה קאמר ולכך היה מנה והולך יכולה לחזור
מפני כדיבור המחרון ונמצא דיבור רע או דיבור שאין
מיהו מקודשת וכמנה פתם כין נתן לה דיבור וקבלתיה
כין היה מנה והולך מ״מ מקודשת כדיבור דאמרן
דלא אמר לה כמנה זו מנה דקאמר לה תנאה הוא ולאו
דכסולית מנה קאמר דקאמר לה ולתירוץ רב אפי׳ ודאי
אמר כמנה זו כסולית מנה קאמר דמקודשה שפיר מפני כמ׳
ת׳אם היה מנה והולך כמי שאין מקודשת דכיון דחזייתיה
מול׳ והולך דעתה אכולית מנה ויכול לחזור וכן כתב הטור
או אפי׳ היה מנה והולך ג״כ יכולין לחזור וכן כתב הטור
זל בפ׳ כ״ט וכן דעת רבינו ירוחם זל נתיב כ״ב ח״ב

ואע״ג דכפ׳ ערבי פסחים אין כליפת קמח
וכתב שם הלחם דהלכתא כליפת קמח
משום דליפת דגמר׳ הוא ולא כמו שנתן אפי׳ רב אפי׳
דבר נוכריה **אבל** הלחם זל נמי הכי דברי
רב אפי׳ וכת׳ הלחן זל מדעתו לפסוק
כליפת קמח דליפת דגמר׳ הוא ולא כרב אפי׳ ובהיפוך
דפ׳ ערבי פסחים ולי נר׳ קצת נראה לחלק דליפת דתוספת
פסחים הלחם זל דדוקא כמנה זו אמרי׳ דהיה מנה והולך
יכולה היא שתחזור דעל אפי׳ דאמר דישלם מנה זו קאי
ועוד דלתירוץ קמא אתי ליפת אפי׳ כמנה והולך ויותר
כולל ועוד נר״י קצת נראה דכירושלמי פרק הזהב מקדש
סכיולי הך דר״אלעזר על הך בריית׳ דתוספת׳ מסייע
דעל מנה והולך אמי אפי׳ ופע״ג דכגמרא דידן מסייע
ללא פליג אהדיא בבריית׳ יתר דאפי׳ לומר ולחלק בין
היה דבר אלעזר לבריית׳ דבריית׳ מיירי כמנה זו
ודבר אלעזר כמנה פתם מפאמר מנה והולך אפי׳ בין
דמיהא אלקיש דאמר דבר אלעזר מקודשת כרשון והשאר
על תנאי **גם** הלחם זל דס״ל כדעת הלחם
וכמו שכתבתי הלחן וה״ה זל וכן נראה
ודאי דמי דפתב הלחם זל דמנה והולך יכולים לחזור
עד שישלים כדין מנה זו מכלל דכמנה פתם כפ״ג מ
מקודשת כדיבור רשון **העולה** משם דכמנה
זו מ״מ אינה מקודשת אלא אכולית
מנה כין יהיב לה מנה שאר כיהיה מנה והול מ״מ דעתה
אכולית מנה אלא שיש בניהם חילוק לענין מזנה וכמו
שכתבתי ס״ד **ובמנה** פתם והיה מנה והול
נפל מחלוקת דלדעת הלחם זל

מקודשת כדיבור רשון ולדעת הלחם וכן ורבינו ירוחם
אינה מקודשת כדיבור רשון ויכולים לחזור עד שישלים

ובמנה פתם ולא היה מנה והולך לכולי עלמ׳
מכי יהיב לה דיבור רשון מקודשת דאמר
דקאמר לה תנאה הוא ולאו דכסולית מנה קאמר והייבו
דיבור דר״אלעזר: **וג״** דיבים אלו מפורשי כגמ׳
לאמר כדאית ליה ולאמר כדאית ליה אבל
אם אמר לה תתקדשי לי כמנה פתם ונתן לה מנה
סמר דיבור דכוותא כמנה זו אינה מקודשת לא פורם
כאן מה דיבו **וכפ׳** המים מקדש דף מ״ו לאמר
דפליגי תנאי כהכי חד אמ׳ אינו מקודש
משום דבאמר על דיבור אחד כמלוה דעדיין מייב לה
דיבור להשלים מנה ופע״ג דבאמרו עליו ב״ש דיבורין היינו
טעמא דאפי׳ ב״ש לא כפיפא לה מילתא למתבעי אכל
אמר דיבור כפיפא לה מילתא וכיון שהיה לא נתרצית ל
להתקדש אלא ע״מ שישלים לה המנה וכפיפא לה מילת׳
אינה מקודשת וחד אמר מקודשת דלא כפיפ׳ לה מילת׳

ובתב הלחן זל שהלחם זל פסק כמ״ד אינה מ
מקודשת וכן כתב ה״ם זל משם הלחם
זל ולפי דבריהם הא דקא״ל שיעור נתן לה דיבור דוקא נקט
דמילתא דאינה מקודשת **ומ״מ** נר״י דכ״ם שם
נתן לה הכסף ולא אמר דבר פועט
והרמבן זל פסק כמ״ר מקודשת ובתבו הרב
המגיד והלחן זל שדקדק הלחם זל
דודאי דאינה אמר דיבור כמנה פתם מקודשת מדנקט כ
בבריית׳ הך דיבור דאמר דיבור במנה זו מכלל דכמנה
פתם מקודשת דאי לא לימא׳ כמנה פתם וכ״ם כמנ׳
זו דאינה מקודשת: **ולפי** דבריו הא דנקט
ד׳אלעזר כמנה פתם נתן לה דיבור אפי׳
לא נתן לה אלא דיבור דאיכא קל כמ״ר
כפיפא לה מילתא דלא כפיף אינים למתבע מאי דאיכא
ס״כ כ״ם אם נתן לה הרבה דאם כפאמרו עליו ב״ש ס
אמר דעתה כ״ם כפאמר עליו מעט וזהו שבת הלחם
זל כפ׳ מה ששנו ונתן לה אפי׳ דיבור מ׳וכו׳ שכיון שהוא
פוסק כמ״ר לא אם כן מה היה מילתא מ״כ ר׳אלעזר אפילו
נתן לה דיבור ע׳אמר וכדי להשמיענו זה נקט הלחם
זל הך לישנא ואפשר שה״ג כיון לזה

ומורי׳ הרב כמהר״ר אברהם מי בוטון זל אם
כתב דנקט אפי׳ נתן לה דיבור מ׳ כערך
כשנתן לה דברים וגם הנשתרים נראים לו הדיוט נר שמין ב
ך דוקא כיון דע״כ הלחם זל ס״ל כמ״ר לא כפיפא
לה מילתא וכדבתיב׳ וכמ״ש גם הוא זל והר המז זל שם
ומורי׳ כמהר״ר יוסף עוזא זלה כת׳ זל ואפשר
דנקט אפי׳ כערך שלא הניעו כיד הלחם
שלא דיבר מ׳ממנה ורב ור׳ יוחנים וקדוכים הם לדברי
הרב מוריו הלחם זל דאפי׳ אפי׳ לאו כערך כשהניעו
כידה ב״ש ואפשר סדבותי זל לא נראה להם מה שכתבתי
מפני שנראה להם דוחק דפליגי מן הקנה שלא אמרינן דמר
אמר אינה מקודשת ומר אמר דכ״ם ב״ש דמקודשת וק״ל
ובתב הלחן אמאי זל פרעת הלחם לפסוק
כב״ש מקודשת אדלא הניחו כף המקו׳
דכותא

ובקיצור כמקני הלשם זל כתוב לשונה כאיפן
מחר וזל שם למד לה תתקדשי לי כ
במנה וכמנה מחר דינר ואמר לה יהא הדינר הגלי מלוה
מקודם ע"כ ומלא פירות וממ"מנה זו נר"מ כרינו דמיהי
ביומה קנם וכשטה דמעתה **אלא** מנם שם
לא הנחת לי דאמרי נריך למימר לה יהא
הדינר הגלי מלוה והדי במנה שתם ממילא כשאר הדינר
עלין מלוה רשם מנה דקאמר לה ה"ק על מנת שתלוים
לך מנה וכשתתן לה חבר דינר הזה ליה כמילו אמר לה
יהא הדינר המחר מלוה עלי הן למת כי גם ורש"ל כתב
בן שם כף הנים מקדם ולא ירעתי למה הנריך לזה
ד"ר לומר דמ"ם כן נאו למימרא שנריך שיאמר לה
כן בשעת קדושין דכלמן הכי ודאי כן הוא
אלא הלשם שמנה שתשה שמנה חבר דינר אמר לה
שכשתתן מנה כאן אפו קדשה כה"ג ודאי ליכה מקודשת
היכי כמי הלאו כבולים אלה קדשה מ"מ היא לא נתנית נו
מנה על מנת שתתן מנה אלא ויש לומר לזה שתה שכתב ורבינו
ירוחם על דין זה ועשה ולכדרינו נשמיך והוה ליה כמילו
אמר נה דינר הנה להשליש התנאי אז לא קדשתך אלא
על מנת ה"ש דכיון שאין מעלים לה שנה עדיין ליכה
מקודשת נמורה מכל מקום שפיר לה יהא הדינר עלי מלוה
מקודם ולא שנריך שיאמר כן בשעת קדושין כנ"ל לדשתי
ניזה ומ"מ דברי הטור בשת ה"ע ליישב כראוי
ד"ה בשיך שדברי הטור זל בשנה זו אמורין שעל זה אמרת
בגמ' גמ' דינר חבר אז דינר רע כו' והטור שקי
שנה זו דשליק מיניה וכת' הטור שגם בשנה זו אם אמר לה
בשעת קדושין הא"ם הדינר עלי מלוה מקודשת שפרי פיר
לה אמין כמן שנה וכודאי דבשנה שניתן בידה מקודשת
ודינר שתם מלוה עלי ולשנריך להשליש התנאי ולנבי
הך דינר הגה ליה כמילו אמר שנה שתם והשתא מ"ם
אלא כתב הטור בשנה שתם ומשמע חבר דינר מקודשת
משום דכיון דהוי ליה כמילו אמר יהא ה"ל דינר החבר
עלי כמלוה כיון דהוי שנה שתם ומכיון שהשמיענו ל
דחבר דינר בשנה זו אם אמר לה יהא הדינר החבר עלי
מלוה דמקודשת משום דגם בשיפא מילתא ממילא יבא
לנו פדיון בשנה שתם אלא שנדשה שדברי הטור ליכה מ
מיושבים דבשאר דינר חבר משמע שהיא לא ידעה בשעת
הקידושין שהיה שנה שבר אבל שתם חבר דינר
ועל זה כת הטור ואם אמרה כן ועדיין נבי שקפי בזה וצ"ע
ודרב הגדול שהביא זל כתב על דברי הטור זל
פשוט הוא שהם דל שלעזר דשמיך ע"כ כל
דשונתו לומר שדין זה פשוט הן שהדם שנתן לנו שכי
שלעזר וגם שדין זה שפקא שהשיש שלעזר שדין זה
הוא דינא דגמ' שיש שנה שנדשה שנדין וק"ל
ומ"מ נשנינו למדין שבדין האומר לאשה הקדשתי
לי בשנה שתם ושאר חבר דינר שלוקת
הוא ובדשתיבשה כן כתב רבינו יהוחם שתקדשתי
לי בשנה שתם ושאר חבר דינר שלוקת הים שכושים
דליכה שקודשת ושפילו הנה שהקדים
לתת הדינר והרשכן כתב דשקודשת ע"כ
ולעבין שנה זו ושתן לה דינר שחר כתב הרן זל ד
דשקודשת דשם אקא חוא שאין כאן שנה
ושכשם ושקיבלה **דיש** לנשר שם הין זה שופכם שין

הפוכקים כי נר' שתשובת הרשב"א זל דפיש
הרב שהריקא זל דפליג עליו שתשיב עליו שרש שקא ט
טורנים ושתן לאשה ואמר לה שתקדשתי לי בשנה זו דשליב
שקודשת ובוע"ם ובודאי כשתתן לה טורנים ואמר לה ש
שנה שם אקא חוא דאין כאן שנה ואין שנה שאמרו שם אקא
חוא ושברא ושקיבלה אלא בשנה דשליב שקודשת ורבא
בהרן זל ועוד הרשיב שתשיב שם הרשב"א שכתב
ורשיב שדקשקינן בגמ' השתא בשנה שתם ובו' ופרש"י כמ"
זה וגמ' חבר דינר עכ"ל ותימה הוא שפרש"י נ"ש דהרשב"א
שטוי דינר דחבר דינר לאשר ג"ש מ"מ לו אכל קיימת
הגמ' ופרש"י והלא כרייתא ערוכה היא ושמנה חבר דינר
ליכה שקודש ואם רשיב רבא להביא שקושית הגמ ורבי
דש"י זל אמין להביאה שהכרייתא ערוכה וצ"ע

אח"כ ראיתי דאיתי תשובה זו הובאה בשיטת
הרשב"א זל סי' תקס"ה ועמדתי עליה ובאיתי
שנפל ט"ס בהדבה דברי' דמ"ם ואיתו מחויר וכו' ל' ואיתו
שחזור דבשמנה חבר דינר ליכה שקודשת כלל גרשה ש
שתוך דברי שכוונתו דרשת פירוש דש"ל שכתב דבשמנה
חבר דינר כשנה זו בעים חזרה ולשם לית שקודשת והוא
זל ס"ל דאיתו כן אלא דליכה שקודשת כלל ואם התקדשי
לי בכרכה זו אמר ואין כאן שנה
ואין ליתו קדושי טעות וס"ב קשה על דברי הרשב"א זל
שהרשות היא זו שהכי שנה ש"קשה כגמ' דאמרינן שקושי
הגמ' גר' יתר כי נשי"ו זל ובר' דהרשב"א זל ואיכא נפיש
שכתבו שם"ל בה דאשי **ועוד** קשה שה שכתב
הא"ב זל ואשיש בו חבר דינר שליכה שקודשת
שך לכאשיש דמשמע דאשי רצה להשליש שקודשת ואין
כ דעתו אלא שיהא שקודשת כלל אעפ"י שגדשה לשום
שיהו הם ודאי למו בלוש דודאי ס"ם בגמ בשפרים וצ"ע
שך לכאשיש וכמו שכתב לעיל דליכה שקודשת כלל
אלא שעריין יש לדקדק מ"ש כשוף ובכרינו וש"מ בגרון זה
דכרים בלורים הם שיכולה למחר ע"כ שוה הפך שכתבו
והא כמי נמי מילתא היא שכוונתו למחר דודאי בחבר
דינר שתתבשה ליכה שקודשת כלל שעפ"י שאין גרשה לה
שדברי דש"ל ומ"ם הדבר ברור שיכולה למחר שיבא דבר ש
נגד שהשיש שם להרשב"א זל אם יכולה למחר שלא שבדון
הם אלא היא שהשה חזרה בה שבינו שאלתה אלא נתן
בירה אלא טורנים והשקדש היה ודאי שדבינו היה להשליל
ולזה כתב הרשב"א בשוף דבריו ומ"מ בגרון ש"כשבינו הבב
ברור שיכולה למחר ועוד שם שפשר ליישב שתשילת דבריו
ש"ם ורשיב שמה שהקשו בגמ' ויפרוש דש"ל שיכולה למחר
ודוחק עוד יש לעמוד בתשובה זו שה רשיב כיון להביא
שן התוספתא שאין להביאה שן ס"ת שהכי שו בגמ
וגר' דבשמנה בברייתא שיכול רש"ל לפרש דלעניין חזרה
קאמר דבשמנה בברייתא שיכא למימרם שם בגלוי דיש
וכולה לעיין חזרה שכל כתוספתא ליין דאמר בתחילה
חבר דינר שו דינר רע שליכה שקודשת בשנה זו ואמר הכי
קאמר היא שנה ושגלך יכולים לחזור ליכה למימר פרושי
קא שפרש וק"ל: **ועוד** נמה לכאורה דפליג
שאין זל דהם פכק דבתן
לה טורנים ואמר לה שנה שקודשת כלל שו יכולה
למחר ואם הילק בין תן לה טורנים דשיבו נתן לה דינר ואח

לא לחיבה דינא מצי דיבר אלא
דתרוייהו לחיבה למימר דדעתיה אכו ליה מנה ופ"כ כין
נתן לה חצר דינר כין נתן לה חצר ג"ט לינה מקודשת
כולן או יבולה לחזור למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה
ראע"ג דכגמ' לחרו דכשגמ' דינר רע דחי ידע'
כיה הם קברה וקבילה היינו דכה"ג כצר
לינים וקבל דרבר מועט הוא ממכה אכל מנה זו ונמצא
חצר ג"ט כולי חתי לה צבר לינים וקבל ומ"מ לין זה
קושיא על הלן לחרקאמר כגמ' הכי כדיבר רע דמילתא ז
זושרתי היא הם טוכא לה דלפצר דלין לחלק
דלא דמי נמי למאי דאמרי' כפ' נית כור דף ק"ו
כיבוכרא דרב פפא דזכין לערעא וכו' ואע"ג
ואמרו שם דכיון דאר קיש ליה כגוויה צבר וקבל וכו'
ופסקו הפוסקים כן ככתיב כח"מ פ"ו רצח ותרגה לומר
דהכא כמי נימא דכצרה וקבילה דורמי לה דמי מזרי
ק"ו שם והא מ"ל עשרים ומאכי דעדיפא
כעשרים מאמע דוקא דעדיפא כעשרים - ומ"מ לדעת
הלחה אל מכתב הטור אל משמע דדוקא דשויא כעשרים
אלא אפי' לדעת הלחכם אל דס"ל לא שויא כמי מאה
דמ"מ עשרים להסכיא מקרו הוא דקאמר מ"מ הכא ליכא
למ"הכי וכיון דאי"ל מנה ונתן לה דינר לינם מקודש
דהם אמר לה מנה: ועוד דאפי' התם אלא
כיון כולי אפי' אלא כמ"ש הלחכם אל
כפ"ה מה שכיתה דאמר מאתים ולינו שוה אלא מאה
ואחאים וצע"ג דכתב הרב המגיד דאפי' ואחאים לאו
דוקא מ"מ אמר דוקא דשויא מיהת מה שאמר אכל ודאי
אם אמר מנה ולא שויא אלא דינר לה ולא אפי' לומר ס
לינים הדין כן כקידושין דאפי' דאמר נתן לה מאה
ואחאים ואמר לה מאתי' לינה מקודשת וכדאת"כ אלא
לינה כיה דעדיפא כעשרים ועוד דודאי לא
דמי לאפי' דהא אמר וה דומה
לאפי' שאין כידו אלא ס' ואמר לה התקדשי לי כמנה
זו ופצעה ידה וקבלתו סעל דעת דינר ס' מהיה כידו פ
פצעה ידה וקבלה ואין כאן טעות כלל ומכל כלקח
טורנים ונתן לה ואמר תתקדשי לי כמנה זו נהי דלאחר
שנתת ליר אפצה ידתך שאין כאן מנה מ"מ כשפצעה
ידה וקבלה על דעת אם אמור לה כפיו אוה והוא אמר
לא מנה ואין כאן מנה והוא לינה קדושי טעות ונרון הלן
אל מיירי כמי כה"ג דלא ידעה הפצה שאין כאן מנה
אלא אחר שנתן הדינר כידה דהא מנה חצר דינר דאי'
מקודשת מיירי ודאי דלא ידעה דהא נמצא דינר חצר ס
אמרו כגר' שאיש לא ידעה קודם לכן ועל כיונא כזה ס'
דינתן לה דינר מקודשת ונמצא שהלחכם פלג
עליה וכדאתיכנא דהא לא חילק כין נתן
לה טורנים לנתן לה מנה חצר דינר נרפה דלא ממילן
פצרה וקבילה והנראה לי שנם הלן יורה
כזה שאם הפצה לא ידעה שאין כאן
מנה אלא אחר שנתן הדינר כידה שאם כפעת קדושי
לא ידעה כזה ודאי לינה מקודש דלא ממילן כזה שנתן
לה אלא היא ליה כפת"ק דלאחר מתן מעות ומ"מ
הלן שנרה וקבילה היינו כשידעה קודם שפצעה ידה
וקבילה שאין כאן מנה אם"ל להלן אל רבל שנתן לה דינר
שאחר לה מנה ודאי מפתח"ק חוזה שאין כאן מנה וכיון

פאחר לה מנה זו ודאי היא נאה שאין כידה מנה ואין
מקום לטעות דסדבר כיכר היטב כשיש כיד המדם דינר
מ"וכיון שפצעה ידה וקבלה שברה וקבילה
דבר" לי שכן הוא אים לדקדק כן מלשון הלן שלא
אמר כשמנה זו ודאי ליבא למימר מ"מ מקודשת
או ליבא למתני וכו' שלא לא שייך למתני וכו' שכונה לומ'
דלא שייך למימר כמנה זו ונמצא חצר ג"ט ודאי הכי דהא
אחר ג"ט דהם קא חזיא ושברה וקבילה וכו' פ' וליבא ל
חצר ג"ט דהם קא חזיא ושברה וקבילה וכו' ואמאי דלא שייך
למימר אלינה מקודשת וגם לא שייך למתני ונמצ' דלא שייך
הך ליאנ' שלא שלא' שבא דינר לידה ידעה שאין כלומ'
שאכל קודם לכן שברה אים כאן מנה כ"ל עם שלפצר
לייאב הלאין כלאו הכי ורבחפשי שפרי הפוסקי
ראיתי להלחכם אל שכת' חילוק זה
כתשובות שנתן לה מי' שלש קפ"ו והוכאה כתשובות
הלחכם אל סי' קכ"ו על מי שקרם כנין כום אר כגר ואחר
הרי את מקודשת לי כטבעת זו והשני שאם היא לא ידע'
כו כנון שפניה מבוטלת קדושי טעות הן ואינה מקודשת
אכל אם ראתה היא כאה מקדשה אעפ"י שאחר כטבעת
זו מתכרת לי שהיא מקודשת מהרי ידעה היא שאין זה
שלא כוונ ואפי' פצעה ידה ושברה וקבילה לאם קדושין
עכ"ל הרי שכתב שאם נתן לה כום ואח"כ כטבע' זו אעפ"י
דמקמתא כשנתן כידה הכום הא קא חזיא שאין זה טבע'
שלא כוונ עכ"ל כיון שכשעה שפצעה ידה וקבלה לא ידעה
שהיו פניה מבוטלות אינה מקודשת ולא קאמר דמקודשת
שלא בפלה היו פניה מבוטלות שכשפצעה ידה וקבלה על
דעת אם היא כידה פצעה ידה וקבלה ונר"י שכן נ"ב ד
דעת הלן וע"כ לא קאמר הלן אל שלא כשלא היו פניה
מבוטלות דמקמתא קא חזיא שאין כאן מנה ואפי' הכי פצעה
ידה וקבלה והיינו דכתב הלחכם אל כשנתן כידה הכום הא קא חזיא
כשפניה מבוטלות דלא הכירה אלא טורנים אלא אמר שכא
לידה ונשתא מ"מ שלא חילק כין נתן לה טורנים לנתן לה
מנה חצר דינר דכשנתן לה טורנים נמי סיכא למימ' דהם
קדושי טעות שלא הכירה שאין כידו טורנים:
ועם זה מ"מ דלא קשיא להלחכם מהך תשובה לפי
דנתן לה כגר או כום דסל"ל תקפי דנני נתן לה
טורנים נמי ניחא דהא קא חזיא ושברה וקבילה
ראין לומר דדוקא גבי כגר או כום אמר כן שדרמי
אלא קרובים לזה שהרי הכיא ראיה אלאמר
תתקדשי לי כדינר של זהב וכמנה של כסף וכתי' דדוקא
משום דנמצא הא אם אמר תתקדשי לי כדינר זהב והוא
של כסף מקודשת דהא קא חזיא והדוחה יכול לדחות
דשאני התם דמ"מ דינר שמו מ"מ כשאמר מנה ונתן ט
טורנים ואינו נרפה נם הטור ול כתב כפ' ל"ח
התקדשי לי ככום על יין ונמצא של דכם כגון
שהיה מכוסה ולא הכירה כו עד שמ"כ שהילו רחוק ממנו
וקבלתו שברה וקבל"ע כ"ל ונר' שכוונתו לומר שרמת שנתו
קודם שנתנו הכעל כידה וקבלתו וכן"מ ולא הכירה
כו אלא מ"ב ל"ל אחר שהגיע הכום כידה כ"ל ול פשר
לפרש דכאן אחר ודוחק נם רבינו ירוסם
ז"ל כתב כן ול"ו שם מפרש"ז דוק כשלא הכירה
כו כשקבלו אכל אם הכירה כו וקבלו אפי' הטעתה
לגרעיותא הוי מקודשת דשברה וקבילה וכן כתב הלחכם
עכ"ל ונר' לי שכוונתו ג"כ שהכירה כו קודם שקבל

סימן נ"ח

שאלת מי שיש לו מקום לחופה בלא קידושין להקדים נט לחבירתה

תשובה זה מחלוקת הרמב"ם סרי"ח והגהג"א ומתפק
מי הלך בתר הגמ' דמ"ב פ"ק דקידושין
דף ה' חופה קונה מק"ו ומה כסף שאינו גומר קונה חופה
שגומרת אינו דין שיקנה ומקיק דמתיב כמה הדר מכסף
ומטר ביאה מקונין בעלמא וקונין כאן אף אני אביא
חופה מקונה בעלמא שיקנה כאן ומ"ג דהכי פריכין
לרב הונא מ"מ הא מניין התם כל הנהו פירכי דפריכין
ליה מכל הלשם אל כתב נפ"ק דקידושין דהתם פשיטא
דלא הדר הונא מיפריך מהתם דתלמודא לעולם הדר הונא
דאמר חופה קונה מגמ' דהך ברייתא קאמר הכי ולא ס"ל
בהדיא וקי"ל דהך הונא פריכא היא דאיכא למפרך מה
להנך שכן יש בע"כ ולא הדר פריכין כלל ומגם הדין
לא הכיא דהך הונא מסוס דס"ל דלמו הילכתא הוא
ובכן בסוף הלמבן אל דלא כהך הונא מסוס דוקא מקשי
עליה דהך הונא מע"ג דמביא מכמי מ"מ הלכה כוותיה ו
ועוד דמביא דמכאי לאו מילתא דהלכתא סלקי וכת עוד
סלוה הסכימו כל הפוסקים ודלא כדבינו חננאל שכתב
דהא דהך הונא סכיקה הוא עד כאן לשונו ודברי
פתום אל הם בפ"ק על יבמתו דף כ"ד ד"ה דב אמר יש
חופה לפלגות שכתבו שם דלפי דמ"ל אתו דב ושמואל
כהך הונא דלית הילכתא כוותיה עכ"ל והתם בגמ' נמי
מסמ' דלית לדב הוא דקאמר דע"כ לא קס"ד מאי שנא
בקידושין דקני לה מכל חופה דלא קני לה ע"כ מסמע
דחופה מיהא קונה: והרי"טבא בפ"ק דקידושין כתב ד
דהגהות לא הם הב יאו הא דהך הונא דמסמע דלית הלכתא
כוותיה גם מ"ג בת' דתיץ הלכ' כהך הונא ע"ש ועיין מ"ז דף
ק"כ דגם הרא"ש אל כתב בפשיטות דב יהודה נתן ושמש נעל
הלכו דלית לדב הונא הני סרוב הפוסקים לו כמעט
כולם חולקים על ר"ח אל ומ"מ כתב הלשלת בת' סי'
מלא ריש והרא"ם אל בפ"ק דקידושין סיים למוס לדברי ר"ח
שהוא דב מובהק ולי מפשר להקל:

והמהגי על דברי מורי אל שכתב בפשר עגמו"
יוסף אל סרוב הפוסקים הסכימו ל
להחמיר כר"ח אל דגהי ודלי דהר"שבא והרא"ן כתבו כן
מ"מ שמר הפוסקים לא חשו לדבריו הגאלל

עוד תמהני על דבגו יחזקאל אל שכתב בפרק
רביעי מכתובות כרב הונא דחופה קונה לגברה
עכ"ל דגר' מדברי הר"ח לאו לעניין פרק קידושין קאמר
אלא דחופה קונה מכל מדברי הר"ם אל ודבו נר' שלא
אמרו ר"ח אלא לעניין פרק קידושין וז"ל דהא דרב הונא
בפרק היה ובו נפקא מיניה לעניין נפ' אחר וקדשה קדושי
ומם נמורים לעניין הלכה ודלי לא נפקא לן
מידי אם רביעי חכמגאל אמרה דרך פרק אי
דוך ודלי קידושין משום דכיון דיש חולקים עליו אפי'
אם לא היו רוב הפוסקים אל מ"מ לעניין כל אחר וקדשה
מסכינן לדידן כמאן דיש בפרק קידושין וכל אחר וקדשה
קידושין תופסין כה ומגרם דשמואל ונותן טעם אבל לא
יגרם פני ומשפ דשמואל בכל פרק קודשין הגלע"ד כתבתי
הקטן מכתבי יונה

סימן נט

גרסינן בפ"ק דקידושין דף יב ההוא גברא דקדים
בסוטיתא דשפת בשוקא סלמוה קמיה ר
דרב יוסף ומ"מ מגדיה כרב דרב מניח על המקדם בשוק
ועל המקדם בכיתם ועל המקדם בלא סרוכי ועל המבטל
ניטפו ועל המפר מודעה מניטפ ועל המוציא שלוחי דרבנן
ועל המלה אמתא עלויה תלתין יומין ועל התנא דמייל
כי ממוס מהדרינן אחרי בכולהו לא מניד רב אלא על
המקדם בכיתם בלא סרוכי ואית דאמ' אפי' בסרוכי מפ
פרינומא ע"כ והלמבן אל גרסי דפשק הלכה כהאחרוני
מרב תב הא לישנא פ"ג המקדם בכיתם לו בשוק אף ב
בלא סרוכין מכין אותו מכת מרדות וכן נפ' מה נתנו
כתב המבטל הגט לו מופר מודעה מכין אותו מכת
מרדות וכה לישנא בפ"ק דכתב דין הדר בביתו ח
אמיו שפשיד ולא הזכיר מכת מרדות וכתב הרב המאיר
אל סטעמו משום דדין זה הוזכר בפ' המוכר פירות דף
נ"ח ולא אמרו אלא דגמו לורח פנים
למידר בביתו אמתו ושהדר הוא קל משוכין ואי איתא ל
לדרב הוה ליה לתלמודא לאתויי לדרב התם ומ"ש
מנ"ל דאיכא לישנא דילמ' לפי' לישנא ליכא אלא הא
דרבא דאתנא למדר בי חמוה ואל דכרין לפי' מבת
מרדות אלא לפי' כיון דליתי לדרב כהך מילתא מ"מ
פירוש אליבא דכולי עלמא דכרין מכת מרדות ומ"ש
מבי"ד כ"ד יש לכרין דיקדושות להכותו מכת מרדות אליבא
למירך דמסמע דלית הלכתא כרב אלא דמדרב' אל מבי
למכת מרדות אלא דמסתי כמי מסתיכן ליה וכדאיתא
בכפ' עגלה יוחכין דף ע דמסתיכן ליה דב יהודה לחתוך
גברא מסוס דניעור שליחא דרבנן והכי דין הלמבן
אל כה"ת פ"ו מיכרת דיכול להוסיף לדחות דמלחי התם
דהתו גברא למו לשליח דרבנן להוך כיוצא שלא לרב יהודה
נוסיף כיוצא וכדאית' התם מיהו מ"ג דעובדא הכי הוה
מסתי דרב יהודה ס"ל דמסתי דניעור שליחא דרבנן כמי
מסתיכן ליה דהא כשמעל לו רב כמין סמתי סמתי מי
להתוא גברא הסיב מסוס דניעור שליחא דרבנן ולי איכא
דניעור שליחא דרבנן ליכא סמתי מ"ג דעובדא הוה
דהתוא גברא ביוה ת"ח אלא דרב יהודה העלים הדבר
מ"מ לא הוה ליה למימר מילתא דלמו הילכתא הכי אלא
ולי דניעור שליחא דרבנן כמי ליכא סמתי
ומדברי הלמבן מפשר לגמוד תירוץ לזה דמאי
דקאמר דב מכת מרדות היינו בניעור
מכל המבזה חמיר טפי ולהכי סמתי סמתין ליה
וזהו שכתב בה"ת המבזה שליח ב"ד וכה בהלכות
המגאר ומ"ג דנפ' עשרה יוחכין למחו ניעור שלוחא ד
דרבנן ס"ל להלמבן דההו ניעור ל"ל ביוה שליח ב"ד מכל
מדברי הלא אל מסמע דהלכה המיר טפי ניעור מפני
כתב בפ"ק דקידושין ומכן דמגאר שלוחא דרבנן כדפי'
הזמינו לדין לפני הדיוקנא עלא והכי ולכן מכאר
לא מסמע כוליה הלי אלא לפי' מבוה מנתו בפני שלשה
ומביאו ע"ב הכי מסבוה קיימ ב"ב כמו המגאר וד לא כ
כ הלמבן

כהלכתם ועל כן קשה על הרב בעל מצה"ג שלא הזכיר לשון הלז על רבני הלכתם בפרק"ח מה' סנהדרין

גם על הלז קשה דכתב שם דהא דמותיב רב יהודה בפ' עשרה עתקין הייבו לפי שהי' מנגיד רב יהודה ענינו ובגמרא מסיע דמע"ג דעובד' הוה בכה"ג מ"מ מסתם דמשום דניער שליחא דרבנן נמי חייל

מסתם וכדכתיבנא

גם על רבינו הלז קשה שכתב בפ' עשרה יוחסין מנער שליח דרבנן כיוה את שלוחו לפניו וחייב מלקות דרב מנגיד ממאן דמנער שלוחא דרבנן תימה לפי הבנת רשי"ת דמשתיקנ"ל דיש מפרשים דרב מנגיד מה ענין להם דרב מנגיד הכא כיון דיהודה מסתיה ומוכרי לא תירץ בספר עמודי יוסף דרשי"ל מחלק מהך עובדא דמנגיד רב להוה דעשרה יוחסין דשאני התם דנגע בכבוד רב יחזקאל מ"ש מרב מנגיד וכו' כלומר כיון דהשם מנגיד משום שלוחא דרבנן הכא נמי שליח דרבנן לא מסתבר וכתבתי דלפי שנעשה שליח דרבנן לא מסתבר הכי ועוד דרשי"ל לא כתב ניחוש את שלוחו לפניו דמסתבר דהוה עובדא נמי מהך טעמא דכיוה שליחא דרבנן הוה

והרב בית יוסף לא כתב ד"מ מ"ש כתב לשון ה' הלמכם לא שכתב שהשליח נשמן כשנים לעניין הכרוי שהם מ"כלומי הקונ' כו' משמתין אותו על פיו ע"כ והקשה הרב לא שם דיש לתמוה דכיון דכפ' הקונ' משתיקין אותו מפי רבותיה דרב מנגיד מאן דמנגיד שלוחא דרבנן הא משתיק ומחייב מנגיד מחייב ותירץ דשאני המלכה דשמיה הוא מנגיד וכו' ועוד תירץ תירוץ אחר יעויש ולפי מה שכתבתי מ"מ דהקונ' דחמיר טפי משתיקין אפילו בלא חמיר כולי האי מדקונ' ליה והקושיא שהקשה שם הרב בית יוסף לא קשיא על הטור שם שכתב שמנער שליח כ"ש רשות לבית דין להכותו מכת מרדות שלא נשמן כשנים להעיד על מי שכיהוו כרבי להכות ע"כ ולפמש"כ מורה שרוצה למלך בין כיוון לנער ובין כשם להמריך

ולענין מאן דמלא משתי עליה לא רצית להלמכם פתגריך מכת מרדות והרב בית יוסף טור זר כרים סי' ל"ד כתב מרכיבו יוחס כתב דמכין אותו מלכם הלמכם לא כתבו משמע דמ"ל דבין דמסקנ הוה מ"מ מנגיד רב אז נשמן מלקין לקונ' ומהריב"ל משך הטור לא ע"כ וכולהי מרכבי הרב תמוהים מהרי הלמכם זל פסק הרב בכל הדברים וכדכתיבנא **ועוד** קשה דמ"ש כתב דמלקין לקונ' ומהרב הלמכם כה"ת ס"ו כתב דמי שיסב כמדרי מלוסים יום ולא כיון להתירו מנדין ת שבייה כו' משם דמדרב הלמכם ממאי טפי מאלי דקתמר רב ונראה דהלמכם פסק כרב יהודה כנייה דרב סילת משמיה דרב דקתמר בפ' מלקין מכל כל דיני הנידוי דמנדין למלמד ושונין למחר שלוסים יום ומחזירין למחר מיסי וכיון דהיכא דיסב כנדויו שלא יום חוזרין ומנדין אותו ולאלי נדין ליה דתרתי לא עבדינן אלא יסכימו ליה הני הגדול דהיינו הנידוי

ג"ז שם"ג אל עניין מ"ש פסק כרב דמנגיד לא שלא כנהרדעי דתמר ומאי מאכם

נהגו העולם לענין מתן כנהרדעי דתמר בכולהו לא מנגיד רב אלא מאן דמקדש בכיאה וכן כרשב"ם דעת רבינו יוחנן שרבי כת' בחלק חוה כל"ב ס"ה דמסקי כלא סידוכין והמקדש בכיאה מלקין אותו כי רוב הפוסקים הסכימו כרב ולא כנהרדעי וכן כתב הלמכם דעל כולן מלקין ע"כ ובכתבי ר"ת מלק כרשב"ם כתב נם כן כי מי שחל עליו מיתה שלשים יום ולא תבע להתיר לו נהוגין מלקין אותו כי רוב הפוסקים פסקי דלא כנהרדעי עוד כתב בכתיבה כל' ס"ה דנם בחתן קדר בבית חמיו היה רגיל לומר דמלקין אותו אלא שהעולם לא נהגו כן ומשם חשוב' ממנו מלקין אותו שם יעבור על פתח ביתה כפי לא ירור ע"כ **אבל** הטור לא בחן העור כתב דהלמכם כתב סתין הלכה כרב אלא דמסקי בבית מסקי בבית על כתיב לעיל דכתב נישוי את שלוחו לפניו דמשמע דהוה עובדא נמי מהך טעמא דכיוה שליחא דרבנן הוה **והרב** בית יוסף לא כתב ד"מ מ"ש כתב לשון ה' הלמכם לא שכתב שהשליח נשמן כשנים לעניין הכרוי שהם מ"כלומי הקונ' כו' משמתין אותו על פיו ע"כ והקשה הרב לא שם דיש לתמוה דכיון דכפ' הקונ' משתיקין אותו מפי רבותיה דרב מנגיד מאן דמנגיד שלוחא דרבנן הא משתיק ומחייב מנגיד מחייב ותירץ דשאני המלכה דשמיה הוא מנגיד וכו' ועוד תירץ תירוץ אחר יעויש ולפי מה שכתבתי מ"מ דהקונ' דחמיר טפי משתיקין אפילו בלא חמיר כולי האי מדקונ' ליה והקושיא שהקשה שם הרב בית יוסף לא קשיא על הטור שם שכתב שמנער שליח כ"ש רשות לבית דין להכותו מכת מרדות שלא נשמן כשנים להעיד על מי שכיהוו כרבי להכות ע"כ ולפמש"כ מורה שרוצה למלך בין כיוון לנער ובין כשם להמריך

ולענין מאן דמלא משתי עליה לא רצית להלמכם פתגריך מכת מרדות והרב בית יוסף טור זר כרים סי' ל"ד כתב מרכיבו יוחס כתב דמכין אותו מלכם הלמכם לא כתבו משמע דמ"ל דבין דמסקנ הוה מ"מ מנגיד רב אז נשמן מלקין לקונ' ומהריב"ל משך הטור לא ע"כ וכולהי מרכבי הרב תמוהים מהרי הלמכם זל פסק הרב בכל הדברים וכדכתיבנא **ועוד** קשה דמ"ש כתב דמלקין לקונ' ומהרב הלמכם כה"ת ס"ו כתב דמי שיסב כמדרי מלוסים יום ולא כיון להתירו מנדין ת שבייה כו' משם דמדרב הלמכם ממאי טפי מאלי דקתמר רב ונראה דהלמכם פסק כרב יהודה כנייה דרב סילת משמיה דרב דקתמר בפ' מלקין מכל כל דיני הנידוי דמנדין למלמד ושונין למחר שלוסים יום ומחזירין למחר מיסי וכיון דהיכא דיסב כנדויו שלא יום חוזרין ומנדין אותו ולאלי נדין ליה דתרתי לא עבדינן אלא יסכימו ליה הני הגדול דהיינו הנידוי

ג"ז שם"ג אל עניין מ"ש פסק כרב דמנגיד אלא שלא כנהרדעי דתמר ומאי מאכם

כי נמ מור אבן העזר סימן כז

בכסף ויעד מתן לה פרוטה מה שוה וכו' מה
שהשיב הדב בכסף למוה כסף היינו לכתחלה ולקידושי
דמי לכל לענין קדושי כסף קי"ל כשמואל דאמר מוה
פרוטה כמדי וכו' ומה שאמר מקצ"ל מני שעור לקי כמות
מני מע"ר מכסף קמאי אלא מקצ"ל כסף כמו שישקול הכי
שעור הוה כסף וכתב לי להשיעור הזה היינו כשהיו קנ"כ
פרוטות כדינר שהבונה לומר מחד מקנ"כ כדינר שהוא
המטבע הגדולה זהו שעור הקדושין כשהה הדיוט תשעים
ושמה שעורות מכל מה שהדינר שוה יותר מזה השיעור לא
פיקלו כדי שיעורין דהיינו ט' מקנ"כ כדינר לשונות
המעעיין לקדש כהם את האשה נחלקים בב' חלקי הא'
הם קדושי ודלמי הב' קדושי כסף קדושי ודלמי הם הכי
את תקדשי לי והנך הלשון הנכתוב כיעקב הכי את
מקודשת לי הכי את מהיית הכי את מהוסרת הכי את לי
לאשתו הכי את מהיית הכי את זקוקת לי זקוקה לי הכי
את קנויה לי הכי את לקוחה לי הכי את שלי
הכי את בהויות כל אלו הלשונות כשאמרו בשעת
קדוש' ודלמי ופע"ג דלא הזכירו שם מהיית כל לי היינו
כמו הכי את מהיית וכמו שאין מילוק בין הכי את מקודשת
לי להכי את מהוסרת הכי אפי אין מילוק בין הכי את
מהיית להכי את לי לאשתו והוא הדין שאם אמר הכי את
לי לאשה וכן אין מילוק בין זקוקה לזקוקת לי ובין
לקוחה לי לקוחת לי דבשואלי כתב הר'
בית יוסף משם הלבוש דאפי
כשהיו שלא בפני האשה עד שתכתב וכו' פי' מע"ג דקי"ל
דאפי בגילה לא מקרי נסתר דהא קי"ל דבילה מיהני
עשה ולא אמרינן דכתי הלבוש שם בבית יוסף אמר הכסף
ואח"כ למה לא יהיה כאלו אמרה בפני האיש שלא
אחר כיאם או אחר חופה וכן נראה לי דהא קי"ל דלענין מה שייכא אלא אחר
כיאם או אחר חופה
וזולתן הטעי הם לעומת מפוקפקים אם משמעו
לענין קדושין או לא והוכחו בנמ' והוא אם
אמ' הרי את מיאחדת לי מלעון והיו לכשר אחד מיועדת
לי מ"ל לכתוב יעדנה עדיתי מלעון מעשה לו עור כעדו
בגדת ונלכדתי על פי ויקח אחת מאלשיתיו סנורתי על
פי ויבא עור כם וכתבתי גם אם אמ' עמדתי או אמרתי
לכיבא ויורכיתיו של רשי' פי' משרכתי כי אשה עשוי
לעמוד ולא כתב אלא כאיר' ואתי ויבאו קושי' רשי' וכתבו
בפוף לענעם וניחא דהשתא כל אלו הלשונות לשאלת אלא
ומ"ת הרי אמרתי דהיכא לענין הפקיק ולא דעדותי
דמקופתי הכל משמע אלא מכוכ' כמדבי דגם בהוכחתי
ים להפקיק אם הוא לענין קדושין
וכחרפתי מתניתין אי הוי לענין קדושין
ופליגי ותניא המאמר מחופתי מ
מקודשת שכן בהוראה קורין לחופה מה"פ ויאמר הוא
הוא ריבא דעלמא כרי שבאמר זיל כתר רוב ובכל מקום
תדיר מקודשת ומשני ה"ק המאמר מחופתי מקודשת
שבאמר והיא שבאה נקודשת לאיש ועוד שבהוראה קורין
לחופה חופה והשתא מכיון דלשנא דקנא הוי מקידה
בכל מקום ופרוך כיון דאיכא קרא למלי מיית מילתא
ויהודה ועוד לקרא פי' וכי המקרא נדרך פיוב ומפיק שא
הכי קאמר הפאמר חופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה
קורין לחופה חופה

והראש

זל הביא מתקנת המילת דהיינו הפאמר
ביהוד' חופתי וכו' משמע דוק ביהודה
וכן כתב הפ"ג דף קכ"ה ע"ג דדוק ביהוד' מכל הלמכם
זל כתב דהפאמר חופתי מקודשת ומשמע בכל מקום
וכתב הרב המניד זל שכך העלה הלבוש ונעמם מפוש
דהשם מעיקרא הוא פמרינן דהפאמר חופתי מקודשת
בכל מקום מפוש דהוי לישנא דקרא פאמר וסיים שפחה
נחרפת לשים דפ"ל כרבי עקיבא דאמר כפ' הפולח דף
מ"ג דקרא מיירי בשפחה כהניה כת חורין המקודשת
לעבד עברי וכמלן דאמר התם דקידושין תופסין בה ופע"ג
וכאן שכתבו התום שם בקדושין דף ז' ופע"ג דמפקינן
דדוקא ביהודה היינו מפוש דפ"ל דההיא כרייתא כרבי
יפמעאל דפ"ל דקר"כשפחה כגעני' מפ' מיירי דלא תפפי כה
קידושין ולאכי לא מצינו למילף מלישנא דקרא דחופה
לענין קדושין ולא מפני זל ביהודה מקרין לחופה חופ'
ואכיון דאין קידושין מלישנא דקר' והוא מקודשת שכל
חופה לענין קידושין מקום וכן כתב הרשב"א בחדושיו
והר"ן זל הקשה על הלמכם זל דכיון דכעיא היא
בגמ' ולא פיפשיטא שתהא מקודשת שא
ביהודה עם וקשה דהא מלי דלישנא דקרא דפאמר
דמקודשת מ"מ היינו מפוש קושית ויהודה ועוד לקרא
מכל דיכא לא מיהני שלא קיל כר' עקיבא דמייתי כתה
חורין מקדושין תופסין כה והוי לישנא דקרא וזל
דנהי דמעיקרא הוה פמרינן דמקודשת בכל מקום מכ"ש
טעמא מיהו למסקנא דגמר מפמע דאפי לר"ע לא הוי
מקודשת אלא ביהודה דשולו בכל מקום וכרייתא כרבי
יפמעאל מ"ל הוה ליה לתלמוד למימר אלא הא מני רבי
יפמעאל ומדקאמר למלתיה כפתם משמע דלאו הא בהא
תליא זל פע"ג דמלוים ל' דמקודש ע"כ כרבי עקיב' מ"מ
מלן דפ"ל דלישנא דקרא הוא כר' יפמעאל
אלא אפילו לרבי עקיבא דפע"ג דל' שנא דוקא הוא בכל
מקום מיהו מקודשת דהא מיכא נמי לישנא דקרא בכל
ופ"ל דהוו שפק קדושין ואפילו בלקוחתי מי לאו ד
דמייתי כרייתא דקאמר הכי לא הוה ילפינן מלישנא
דקרא
ולענין דלענין פלוגה כל דינקטינן
כהלן דאמר דהוי ספק מקודשת כיון
דהלמכם והלבוש פ"ל דהוי מקודשת
ומיכא פמ"ג והלבוש דפ"ל דאיכא מקודשת אלא דוקא
ביהודה הוא ספק מקודשת וכן כתב נכיון ירוחם כתיב
כ"כ מ"ל דהוי ספק מקודשת
ולענין מי כעיין עמוקים כמותו עיין
כעת שכתב לה הקדושין ומ"ל לה לעומת
שו כפל מחלוקת דים לומדים דכין כלעומת הולדים כ"ש
כלעומת הספקות כעיין מיהיו עמוקים כמותו עיין
מו שהשיב מפרת ומכיוה נמותו לענין שכל אם לא הי
עמוקים כמותו עיין ונם מין השאה מכרת ומכי' כמותו
לענין

לשון מי שפי הלשונות הנדמים ליכן כורחי מקדשת
והפקעות שפי בפן קדושין ליכא ויש חולקים ושומרים
דוקא בספקות כעין תנאי וה לכל הנדמים לה

ובגמרא על הני ליתני דפקיעי רבינו לן מי
סוו לשון קידושין אלו לא פריך היכי דמי
לילמא כשלין מדבר עמה על עסקי קדושין אבל ידע
מפי קאמר לה ואגב מדבר שפי בפתיקה נמי דר' יוסי
קאמר דיו ור' יהודה אמר צריך לפרש ואמר שמואל הלכה
כר' יוסי ותירגמו לעולם במדבר וכו' ומי דייקיב לה בפתיק
הכי כמי הכא בשמי עסקי דייקיב לה ואמ' לה בהני ליתני
ומכאן אין לי אלא הני ליתני לקדושין קאמר לה אלו לילמא
למלוכה קאמר לה ע"כ ומדפריך מי כתיב מדבר אבל
ידעה למדנו דמי ידעה מפי קאמר לה לא בעינן מדבר
עמה וכו' **ומדברי** סדיק לי נמי דמפי
דבעינן עדים בשעת עניו היינו
שפי הלשונות הנדמים שהרי הוא לא הכיר הלשונות
הפקעות והכיר בלוגתא דר' יהודה ור' יוסי והם דפסק
שמואל כר' יוסי **גם** הלן לא כתב סילוק נקטינן
דכשהני ליתני דמפקעה לן מי הוו ליתני
דקדושין כל שלא היה מדבר כו' ליכא למיחש לה כלל ד
דהם לא ידע ה מפי קאמר לה אלא ממדבר דידעה והם
קדושין קבלתיהו הוי פקיעי משלם דלא ידעינן אם
יש כאשמע לשונות הללו לשון קידושין או לא וכתירץ
לשונות רפשיטא לן

דוקא כמדבר עמה דמסתמא ידעה מפי קאמר לה אלו
הני דאמרה לשם קדושין קבלתיהו הא לאו הכי לא
סגי דאין הלשם מקודשת אלא מדעתה ע"כ לן וכן כתב הגאון
המגיד בפ"ג מה' אישות ויש לגמור מדברי דדוקא
כשאמר לשומעת הוראות כעין עסקים או מכרת שכל
כהני את מקודשת לי שהוא הלשון הנהוג לה כעין אר
מסרך התנאים מדבתב ושם שומעת שמורה בשם
כיון שלא אמר לן לשון קידושין שכל הנשים יודעות ומכירות
וכו' אינה מקודשת משמע דשם אחר הלשון הנהוג ככל
הנשים אינה נאמר לומר שאינה מכירה בשתו לשון וכן
יש לדקדק קצת מלשון הלך שכת וכתירץ רפשיטא
לן דמהני כגון לקוחתי וכו' דמשמע דוקא הכי שכל הני
את מקודשת לי לא כעין שום תנאי וכן כתב הרב הגדול
ר"י יוסף ז"ל בפסיעות שדי כתב דכרי הלן והלך המגיד
כתב על זה שכך הם דברי הטור שכתב וכלבד שהיה
תכין וכ"ש שם היה מדבר וכו' ומיים הר"ר אברהם ודומה
דמה שכתב הטור וכלבד שהיה תכין וכו' לא קאי אלשון
הני את מקודשת לי דהא ודאי כולי עלמא ידעי דלשון
קידושין הם ואי אמרה דלא ידעה לא מיאמנא אלא
אאמר ליתני הניחי הטור שהיה תכין או מדבר עמה וכו'
ממילא לכי זה שנם לדעת הסוברים דכלשונות הנדמים
בעינן עסוקים בשותו עכין אין דידע כהני את מקודשת
לה בעינן ולא מידי **אבל** מדברי הלשם ז"ל נר"
דכל הלשונות הנדמים שאי אפשר בלא עסוקים או מכרת ומכיכת שהרי בת כלבי
ליתני דברירה לן דהוו לשון קידושין
לאו כל כמיני למימר לא הוה ידעינן דהוו לשון קידושין
ע"כ והרב הגדול מהרי"ק ז"ל כתב דמפשר דהלשם ז"ל
יורה שאפשר בעינן שמסה שמתקדשת ושיהו לה

טיירי שלא נאים המקדש ויכין שהוא רוצה לקדש אלו
מפני חוקה לשם קדושין הוא שלם הלשה שומע לדברין
וחזקה בשיכה מכרת ומתם לשומת שהם לשון קדושין
ולפיכך צריך שתאמר שם שמכרת עכ"ל ומדברי רבינו
ירוחם ז"ל נראה שאין זה חילוק שהרי כתב וכל חלו הלשון
שהם ודאי מקודש' לאו כל כמיני לומר לא ידעתי שכתב
אלא נתוודת קלוסה שפי לא דבר עמה על עסקי קדושין
תחילה משם דכשאמר השתקרבת מיירי ושפשר לומר
דהלשם ז"ל לא אמר כן אלא כשאמר שמכרת כלשון אלו
שמורת שהוא ידעה שהוא שפשר לה לקוחתי או שלי או כלשון הוא לשון קידושין שאי לפלוגי
על כיוצא בזה אמר הלשם ז"ל דאיך נאמרת דודאי כשאינו
הלשמת אין לפקפק שהם כלל הלשם לישא לשון קידושין
אלא שם שיהא מכרת הלשון

כלל שלישה יודעת לשון המקדש מכיון דלא היו עסוקים
בענין קדושין ואם לא אמר כן אין שהם מכיר מורה הלשם
ז"ל אי נמי שפשר דעד כאן לא קאמר הלשם ז"ל אלא לומר
דשיכה נאמנת לומר דשיכה מכרת ויודעת לשם קדושין
אלא יהיו שפי שם קדושין אלא בעינן דלהוו שפק קדושי
מיגדה הלשם ז"ל ולפשר לדקדק זה מלשון דנימו ירוחם
שהרי שיים דכרינו וכתב ומ"ש שם אמרה שלא ידעה הוי
שפק מקורשת ע"כ משמע דמ"ש דלאו כל שכתב לומר
לא ידעתי וכו' הייט לומר שבעינן שפיתם הלשונות ה
שפיקות דהיכא דאמר שלא ידעה אין כאן כית מיחוי
דשיכה שאינה לכבר זה ומ"מ מידי שפיקא לא נפקא

ומדברי הרלשכם נראה כמו שכתבתי בתירץ
דשלון להכניס רבוי הלשם לדעת
קרן והרב המגיד שהרי כתב ז"ל עיקר הפירוש בזה דלא
קיימנן שלא מצאנו לשכי דשיכעיא לן כלל כלישנא דברייתא
דהוי מקודשת לא קאמרינן לן דלא ידיעי ליתני דמוכחי
לקדושין אינן ופשיטא מיאתם רבי שהיה מדבר עמה
על עסקי קדושין מקודשת דלקו' אין מאמע ולא לשלוח
מקום היינו לריכין שכל הפקא לריכין דלא פקיעין אפי
כהני ליתני ואין ידיעת כלשון הקדש כל היכא שאין
מדבר עמה וכן אפי' מכרי ליתני בהני יוקדשת
לא מייעינן לה דמיכי לא ידעה מפי קאמר שכל שמדבר
עמה על עסקי קדושין הוי ידיעה דלקדושין קאמר לה
ואיכא דהוו לשון קדושין הרי זו מקודשת נאמרה וכאמר
הרי את מקודשת לי הלשון ברור ומשמע ומיקה הוא ד
ידיעה ואפי' כשאין מדבר עמה על עסקי קדושין
מהכין לה ידיעה והוי מקודשת וזו מיטת גדולי רזל
והיא הנכונה בעיני ע"כ הרי שהרלשכם ז"ל מפקפק בין
אפשר היידעת כלשון הקדש לא כיון ידעת כלשון הקודש
ואם כן אפשר שהרלשם ז"ל לא
קאמר דשיכה נאמנת אלא כיון ידעה כלשון הקדש ה
מורת שהיה ידעת שהוא לשון קדושין או לשלשה
ל לא ידעה כלל כלשון הקדש ודאי מ"מ הרלשם ז"ל
ומ"מ המדקדק מדברי הוא שכתב נראה דגם ל
בעינן עסוקים כשותו עכין מדקאמר ופשיטא
חכל שהיה מדבר עמה על עסקי קדושין
משמע ולא למלכה ע"כ משמע המדבר עכין עסוקים ב
בעינן הא לאו הכי ה מקודשת גאמנה ואם שלא
הרלשכם

הגשטבח דע"ר הכי הוי גהכי מכפק' היינו משום דמבק' לפקי במדבר הוו כפק קדושין הוה לישני כהכהו לישני דגריעתא דהיכא דמדבר הוי מקודשת גמורה: מכל מקום דמימה מכתב סמ"ב מכל לדידן דנסי לישני לא מייסרין וכו' כל היכא סתין מדבר מפי' כיון לישני לא מייסרין לה וכו' מסתמא דדוקא כומן הזה דתינן מכירות כלסון הקדם מכל לדין התלמוד כלסו מדבר כמי שפיר דמי

ובורי זלהם כתב דדברי הרשטבח הם כדעת הלסם דכלסו מדבר כמי שפיר דמי וכוונתו לורך דע"כ מלי דמיתמר בגמ' כמה עסקינן וכו' לא הוי מלא כלסון הספק מכל כולהי לא דהא מסקינן דכמדבר עמה על עסקי קדושיה קא מכעיא לן מי הוו לישני ד' דקדושין אלו למלסכה קתמר ומ"ש ע"כ עיקר הפי' דדוק' מסתמו לסני דקא מכעיא לן פריך בגמ' היכי דמי מי כתין מדבר עמה מכח ירעה וכו' מכל כלישני מעלית' לא ומפי' כתין מדבר כמי שפיר דמי דעם כספר עצמות יוסף גם תולה מפס ס' מהלם סלוי והסנותיו על מוהלר מכתב

ועל מה מכתב שם מורי זלהה מכל דעת הלין נר' דכתך ליסני מעלית לא כעיין מדבר עמה ומדברי הטור נראם שפי' כלשונות סזיל ודלי מקודשת לריך שתכין שהוא לשון קדושין ע"כ נתקשיתי דתיך בת' מרעת הלין דלא בעינן דזה ס' כמו ועוד שלא יתחיל כמה פעמים שהיה לו לומר מרעת הלין שתין לשון נרוכה שתכין שם ב' הטור: ונרא' שמורי זלהה קיצר כלשונו וס"ל דהני מלי מקודשת ובהי שתי שתורם וסני שת שפתי ס"ל לשלין זל דלא בעינן מדבר עמה וכו' אלא שתכין לפי שלא הנה הלין וה שלא כפוים לי אלו לקוחתי שכל כהני לא שהם פוים להני שת מקודשת לדעת הרב המגיד וכדכתיבנא ע"כ כתב מורי שטטור זל פליג על זה: ומ"מ היה לו למורי זל להזכיר דפרי הרב הגדול בית יוסף כוה שכת' שהטור זל מודה כהני שת מקודשת וכשאר החלוקות ד' לעתו כדעת הלין וה"ה: ועוד דל"ל דמה שכתב הטור וכלבר שתכין וכו' היינו על מ"ם וכן ככל לשון משמעו' לשון קדושין ודלי נלמוד מקום דכיון שהיה לשון כרוך לכל המקומות כהני שת מקודשת אלו מלורפת וכיוצא שלפי שכלותו מקום הוא לשון כלו' ע"ז נרי שתכין שכל כלשון קדושין שפיה תלוי כמקומין נריך שתכין דהא מ"ם הטור ולשם היה מדבר וכו' לא קאי על לשון קדושין ודלי מרכת כתב הכי וכו' שכן שם שמר לשון קידושין ודלי כנ'

דאיך שייכי לעניין פסק הלכה דוקא כשהוא הני שת מקודשת הוא דלא בעיין מדבר ולא מ שת שמר שהיה מכרת וכדברי שרב המגיד והרשטבח זל דחוקה דכולי עלמא ירעי דהוי לשון קידושין שכל כהך ליסני דהני שת מקודשת אלו מלורפת שתתא שהיה מכר לדע' הלין וה"ה כיון שלא שמלה לשון הנשוי ועל כן בעיין חדא מתרתי ידעה או עשוקים שכל כלא שפי' לא וכהני שת מקודשת אפילו מדבר שלא בעיין שתכין ר"ל דשי שמרה דשיכה שיכה כשמעת וכזה נקוב דעתו לדעת שכיו הלשם זל ואפי' ניחא דפליג מ"מ מכיון דהרב המגיד והרשטבח כתבו זה כפשיטות ואפילו שגם הלין הכי ס"ל הני נקטינן דשיכה כשמעת לומר דלא ירעה וכוו קידושין ודלי כך כלע"ר

ובאינך לישם דהם ודלי לשון קידושין דוק' כמדבר עמה אלו דשמיה דזרעה ד'

ומכרת שהוא לשם קידושי הא לאו הכי הוי כפק קידושי וכמו שכתב רבינו יהושע זל שכן כתבו המפרשים זל

ובלשונות הפסיקות דוקא נמדבר עמה על עסקי קדושין או שהיה ידעה ד' דלשם קדושין קאמר לה היו דוקא הוי כפק קדושין מכלי כלא תלאוה אין כאן אפי' כפק קדושין: וכתב רבינו יהוחם כשם ורבו הר' מהמעלל דשם היה מדבר עמה על עסקי קדושיה תחילה הוי כפק מקודשת אפי' אמרו שניהם כשם שתכונו לשם קידושין ושם אין מדבר עמה על עסקי קדושיה תחילה לא הוי מקודשת אפי' נתכוונו שניהם לשם קדושין ושמרו שדעתם היה כך ההעדי' ואין עדעים שם הלשון לשם קידושין הוא ע"כ דעתו לומר דמה שמתכוונים השים ושהם לשם קידושין כשלא הלשונו הספקית אין מועלה ומוכיח מלא כי היכי דהיכא דמדבר עמה לאו הוי כפק מקודשת ולא נדעית כך כהנטרף ג"כ שכניהם שתכונו לשם קדושין הדין כן דהוי כפק קידושין ולא ודאית וכי היכי דהיכא דלא היה מדבר עמה אמרינן דלא הוו קידושין כלל כך כשהם שתכונו לשם קידושין לא הוי מקודשת כלל דהא לנבי דידה אי לא היה מדבר עמה לא חזיב כלל לשון קידושין ואפי' ספיק לא הוי הכי נמי כשהי' ידע' לשם קידושין ן שאין הערי יודעין הוה ליה כשקלם כלא עדים וכתב מהרי זל דלכך פליג על דעת זו דעם ולע"ד נראם דלעולם כדידעו ס העדים קיימין בגמרא ומ"ש הוה ליה כשקדם כלא עדי ואפי' כמיוחד עדים לקרם פריך בגמ' אי דלא היה מדבר מנס ידעה וכו' דבעינן שמי שיהיה מדעתה ומ"ש הלין לא שהוה מסתר להם דלשם קידושין מתכוון כנ"ל ומ"מ אי אפשי על דעתי מבינן שמורי זלהה כתב מה שכתב

ולעניין עד' אחת שהוא עשוק כמותו עמיפלינו נמי דר' שכר דוקא עשוק כעין שקרוסף ממש עד שתתן לה כסף הקידושין ור' אליעזר בר רבי סמעון ס"ל סע"ג דאין עשוקים כמותו עניין ממש אלא כעתק מעניין הקידושין ומדברים כעניין תורני הוגם ס כמה כדוגייתא תתן וכיוצא אפי' קרינן ביה עשוקים כעניין קידושין ומהני וכתב הלין וסמ"ג זל דהלכה כרבי סמעון דהלכה כרבי מחבירו ונקטי הלכה דכלסן הלי טעמא נמי הא כגמרא כהדיא פסק שמואל הלכה כרבי כתב מהרי ממי שהיה שמואל והוא שעשוקים כמותו עניין וכן אמר ר' אליעזר לחבר' שומעים והוא שעשוקים כמותו עניין וכו' ולפסר דמסום דכתב הכי סמרו כגמרא דפסק שמואל תכלי היא להכי הוצרך לומר דמע"ג דמילתיה דשמואל כתכלי מ"מ מן התכלים עצמם יש רמיזה דהלכה כרבי מאכיר

וכתב הרב כית יוסף מכוון'ע הרשב' ונקטי שהם כלמ' לדקדק מדברי הרשב' זל מדבכה מיכסה ים כלמ' מדבכי שהרי לא הכיא כפסקי' כלא דכרי ר' אליעזר בר' שמעון ולא דכרי רבי ומעפי' שהביא דכרי שמואל שכם כדעת ר' אליעזר בר' שמעון לית הלכת' כותיה ועל כרחיה לו לסכויי דכרי רבי היכי דהלכה דהלכה

דשלכה כל מחכירו ועוד דהניף אל הכיס מקלה ונטריס
מממרו נגמ׳ על דכרי ר׳ אליעזר כר׳ שמעון ומי ליח ה
הילכתא כוותיה לחלי הכיפו בפקיו ומדרכה אל כיון
דאכי דהוא כתרמה קלי לתרוני מילתי דר׳ אליעזר כר ל
ממעון אכי הילכתא ועל כן אם נחם לדקדק מדברי ה
הלוף כר׳ שמרכה ליפכא יש לדקדק מכל מדברי הלחם
אל ודאי דהכי ס״ל כמ״ש הלב כית יוסף אל וכן דע פמ״ג
וכן דעת רוחז בכתוב כשלטי הגיבורים וכן נראה דעת
הלחם אל וכן דעת הטור וכתב הרב המגיד שכן דעת
בעל העיטור מכל הלחם פלוג וס״ל דאפי׳ מעכין לעכין
וכן דעת הלח כר כרוך כרמיתא כמדכי וכתשובות ד

דסיכי סי׳ ד׳ **ולעכין** פפק הלכה יש
להמיר כדעת הלחם
והלחן דמרייש רכוותא ניכחו ומה גם מפשר שגם דעת
הרוף כן ולכן יש להחמיר ולהצריכ גט ומ״מ קידושי ספק
הוו דאם כא אחר וקדשה אחרון ומחת שני הגלע״ל
כתכתי הקטן בדפ״ת ובינה שכתי עכה

כימן נ״ט

דין המקדש בגזל או גניבה או של אחרים או של האשה

כתב הטור אחין העור סי׳ כ״ח הכפף שמקדש כו
גרוך ם שם שלו מכל שם גבב מ גזלו
וקדם כו קודם שנתייחמו וכו׳

איבא למירך דכאן העור הטור דין גבב עם דין
הגזלן וכת וקדם כו קו׳ שנתייחמו הבעלי
וכורחי דלעמין גזלן כעינן דירעינן דודאי נתייחמו ה
הבעלים דס״ב פתם גזילה לא חוי יאוש לעכין דיחם לדר שמעין דאפי׳ פתם גזילה יאוש כעלי כרחיתא
כפ הפים מקדש דף כ״ב נכי הוא גברא דחטף זוזי מ
מחבריה וכו׳ וש״ב נכי גזילה כעינן דכודע שנתייחמו
מכל פתחם לא מכל בגניבה גרסי׳ לפתם גניבה יאוש
בעלים וכרבן דקמרי׳ הכי כרחיתא כפ מוכה דף ס״ה
וכפ הגזל דף קיז וכן כת הטור אל כמ״ש סי׳ שנ״ג כהה
לפתם גניבה יאוש בעלים וכפ״ש שם״ש כתב דפתם גזילה
לא חזי יאוש בעלים וכ״ל כמו שכתב מורי אל כחידושיו
לחם קיה שין מדברי רבינו הטור אל לחו כחדא גוונא הוו
אלא לעניין גזילה סייבו כרירעין שנתייחם ובגניבה כדלא
ירעינן דלא מתייחם אלא פתם גניבה יאוש בעלים

אבל כתוס׳ ז״ל כתוב דכרש״י ז״ל דה״ה לגניבה
דלא אמרי׳ פתם גניבה יאוש בעלים הוא
אלא כחדא תני להו גגזל וגניבה למימרא דדינן הוא
ולא אמרינן אלא דיקנן כפ״ב דכלים לא כלם ולא כת״ק
ע״ב ותימה הוא דמ״ל לרחוי למתני מתניתין דנפ״ה
וחם מן שסברת שכבית דכברייתא שגזל לגניבה מיבי
דוקא מקום הכרם דס״ל למאי ד״ס דמייתי בגזל דמחלים
בריתא לאו כרחיתא אם מייתי אלא אפי׳ מעכין דלא נ
מתייחם אפי׳ דמחבי מדפרכינן על הא דקאמר דכ
פתם דמייתי כדלא מתייחם מדקא מייתי הכא דר׳ יוחנן

עלה דמייתי בלא מתייחם הבעלים ועוד דכרחה כי דלא
יוחנן פריך דקאמר אפי׳ אמר כך אפי׳ כשעת ום
שהכעים כך עם דעתו דשמא דחיהו אפי׳ ס״ל דכי ן דאין
כאן יאוש מיהו מקודשת לפי שאין מקדש כדכר שלו ופ״כ
למאי דס״ל ס״ם דדין גניבה וגזילה שוה הוא דכריית׳ כ״ל
דמקודש כלי שום יאוש ואפי׳ דמפקינן דכריית׳ כג ל
דירה מיקאכן הכרח דלפ״ז אין חילוק כין יאוש שו אין
יאוש דעשמא דכיון דקנה ילתיה מחיתיה וא״כ אין כאן
השוחת לעכין יאוש לעכין גכב וגזלן שא דאין חילוק כין
שחר יאוש לקודש יאוש ועל כן לא כתחוורו דכרי תוספות

דף כעיני **ומ״ר** ז״ל כתב כדכרי שום׳
דף הס מכולכלים ולא יהד
לפוף דעתם ואפי׳ הכי ל׳ אפי׳ כי דכריהם הם פשוטים
דכוחתם נדורש כלי ספק אלא אפין דכריהם מכאן אלי
אלא אם קידש כגניבה שגכב מאחרים אפי׳ לא ידעינן
לאתייחם הוא מקודשת כסברת רכן דכתם גניבה יאוש
כעלים והשתא אפיכא יאוש ואיכי דעות

והיינו נוכח לומר אי לאו דאשתמיט דקידושין
נאורים ניחנו אלא ספק ואין לאוש כלל ל
לכרי שום׳ דף מכל דאיתי כהדיא כשאר הגאורים כפ״ק
דקידושין דף תלכו אפי׳ כדכרי דף ודעת הלוח
כפ׳ מלוכה לפפ״ק דכרכן ועם וכפ הגזל כתרא דף מ׳

עוד הקשה על לשון זה הרב כמהר״ דוד ן לכ
אל כמה פאחר הט״ד דאפי׳ קידש לאחר יאוש
מקודשת אפי׳ לא פירך דלמה לא הזכיר ל״ת
אחרי הן ולישנא דודאי מילתא דפשטא היא דלא כ
כעינן שתאמר הן דודאי יותר חירום הוא שיועיל אם
פירך שהוא הולאם שכתורת כשתיקתה מהיכא דהיא
אמרה הן כהדיא וכיון דאפי׳ פירך לא כעינן דמיכא
יאוש כ״ש דלא כעינן שתאמר הן כהדיא דודאי כיון ד
דאיכא יאוש הוא ליה ככפף שלו דמתקדש אפי׳ כשתיק
ומשנה שפשקן של דכרים כגזל שגזל מאחרים אם קודם
יאוש אפי׳ לאכפ תרתי לטיכותא דהיינו פירך ונם היא

אמרה הן לא מהני אאוש דמקדש כפפף שגזלו שלו

ואם לאחר יאוש אפי׳ כתרתי לריעות׳ דלא פירך
ולא אמרה הן הוי אאוש דאפי׳ אפי׳ דהוי כמקר׳
כפפף שלו ואין חילוק כין פירך או לא פירך או כין אם
אמרה הן או לא אמרה הן כאאוש כגזל של אחרים הן
כאאוש כגזל דידה אעיל פירך או דאמרה הן או דאמרה ל
לטיכותא אהני או דאמרה הן או דפירך

וכתב הלחם דלעכין גזל דידה אין חילוק כין כ
כין קדש יאוש או לאחר יאוש דיאוש לא
אהני שלא כגזל דאחרי אאוש דכפנתו לאפה כתוב קדושי
כזה אם כאין יאוש ואפי׳ דעות אכל כאאוש אפאם כגזל
שלה פיכא מקודשת ויבולה אפאם לומר אין אקילי ודידי
אקלי כיון שלא פירך ונם לא אמרה הין וכאמת לפי
דכי היכי דכגזל של אחרים כין פירך או לא פירך כו כך
כגזל דידה אין חילוק כין קודם יאוש לאחר יאוש דאכל
תלוי כפירוך או אמרה הן **וראיתי** לאהלל דוד
ן לכ ז״ל כת״ם פ״ו מ׳ כתב דכר דאפאם׳
חולקים על מה שכתב הלחם מדקאמר שם כקידושין דף
כ״ב ד״ה והוא לא אמר וכו״ דלכ דאמר קדאה כגזל אינה

מקודשת מאי לאתא למשמועינן מצנה עלמה היא דאם לא
נתייחדו הבעלים ליום כלו וכו ומאי מיית דאתיא להו"ה ס
דהלמה מלי קושי' הס קמ"ל דכגוד דידה אפי' לאחר יום
לא מכני דלי' תירוץ הוא הכרח דכגוד לא מני
לאוקמי מילתא דיב כאחר יום אפי' תירוץ
אל רב למר אותו מהמשנה הסמוכה שם שהיה מעשה ס
סליקא מה'כלכלה של תמרים של חתם לחיות וקדם כהם
ואותו מעשה קודם יום ומפי לא היה מוכרח מכ"ל ל
לב דמאי מיירי לאחר יום דמשמועינן דכגוד דידה אפי'
לאחר יום אינה מקודשת אלא ודאי מן הירושו של רב
היות דבר לאחר יום אלא עיקר פירושו הוא דאינה מ
מקודשת כגוד דאחרים קודם יום וכגוד דידה כמי אינם
מקודשין מכח מתני' דהתם וכיון דאינה מקודשת קודם
יום ממילא כמי דלאחר יום דכגוד דידה אין חילוק:

גם התרון שכתב שם הרב ככולהרב תרתי קאמר
דאינה מקודשת כגוד דאחרים ואפי' כגוד ד
דידה דאם לא כן ליאמר אינה מקודשת כגוד דידה אלא
ודאי דאתא למשמועינן כמי כגוד דאחרים ואתם ע"כ
קודם יום דלאחר יום פשיטא דמקודשת ומה שכתב
הוא ז"ל דהוא טעות נפל"כספרים הוא דוחק גדול מדברי
רש"י ז"ל ג"כ הכי הגירסא כן גם הר"ש ז"ל הכי הגי
כך וכתב דכגוד של אחרים משמועינן דלא לאמרי אתם ג
גזילה יהום בעלים וכמ"ש ואפי' כגוד דידה משמועי דלא
אמרי מדקבילתיה מהילתיה וכו' נראה שכך היתה הגי' ו
והקושיא מהכרים לרב לומר שטעות נפל בספרים ככר
חידוה מורי ז"ל כחירושו דאם"ה אבי מסתיים דאמרי ל
לקמיה מקודשת כגוד דידה ולא הכי ממילתיה דרב
משום דכמילתיה דרב לא קאמר כהדיא דיש חילוק בין ה
לזה שאם ס"ק לחלק ומ"מ אין לחל"ש כדברי מורי ז"ל

רמ"ם למדנו מדברי הרב שהבין דברי הלמה שכת
למשמועינן דכגוד דיד' אלא מהני יהום וכודאי
בכן הוא וזהו שהומרך הטור לכתוב דברי הרמ"ם למשמוע
חידוש זה ונמתל' תמיהת סרב הגדול בית יוסף ז"ל שתמ'
דלמה הומרך הטור לכתוב דין זה משם הר"מם וכו' ועם
כשלטני הגיכוריס דף תר"כן העתיק דברי הטור וכתוב
כדברי הר"מ שכל כגוד דידה אלא תירך אפי' לאחר יום
לא הוי מקודשת ע"כ ולענין פסק הלכ' גר'
דיש לדון כדעת הר"מ מאחר
שלא ראינו מי שחולק עליו ונם הטור הביא דברי כלי
משם חולק ורבינו יהושם ז"ל כתב נם כן שכתב הר"ם ג
נדכוני דכגוד דידה כדלא תירך אפי' לאחר שתתייחם ליכ'
מקודשת כיון דליכא שמי רשות ע"כ

עוד נסתר לו לעמוד על לשון טור ח"מ סי' סנ"ג
ושם ס"ק שכתב משם תרומ"ם הרמ"ם ז"ל שכתב
נכי פליגתא דיהום הני כפ' מרובה דס"ל כרבי יהום כדי לא
קני מדאוריתא כעלמא ורבי יוחנן מ"מ כמאי דקאמר רב
יוסף דאפי' מדרבנן לא קני קיל כרבה דאמר דקני אלא
דהתם מספקא ליה מי אמרינן מי דאוריתא והלכתא
כרבה מיהא לאימת דקני מדרבנן ושם קדם בו משם נריב
גט ל"א ואיבא למירך כמאי מיירי הרמ"ם ז"ל
מי כגוד סגוד מאחרים ודאי מקודשת
היא מטום דכיון דליכא יהום בשבת הכסף כיד השמש

הרי הם כמן יהום ושימני רשות ומקודשת ודאי היא
ועל כן נ"ל לומר שדברי הרמ"ם ז"ל אמורים כגוד
דידה ולא שדיך ולא אמרה מיהו הן ואפי"ה
ס"ל להרמ"ם ז"ל דיש להחמיר להצריכה גט ולפי שדיך לומ'
ג"ע דהעור ז"ל הביא דברי הלמה דלמ' דלא מהני יהום
כגוד דידה היינו לומר דליכא מקודשת לגמרי מכיון דלא
שדיך אלא אמרה הן אפשר ודאי לא נתייחד גט מפקפ

והרב הגדול מהרי"קש ז"ל בביאורי יוסף בתוב שכתב
נן מכר להרמ"ם ולא מצאו דליכא מאן דס"ל
דאם קדם אם כגוד לאחר יהום שהיא נדיכה גט ולפי ש
סדיוק מכאתי שכת' רבי' יהושם ז"ל בכתיב כ"כ ס"ל דאם
קדם אחה כגוד לאחר יהום דמקודשת מדרבנן ע"כ והכיון
כדבר בס"ם כ"ח והמרדכי ובפר' שנודם כפ' מרובה
והגהות מיימו"ם מ"ש נזילה כתבו אחם נכיט אפי' ל
דס"ל דיהום כדי קני ועם נם נכיט יהושם
כתב כמשמ' כתיב ב"ח ד' דגזלנקני כיהום כדי מדרבנן
ועל כן נ"ל לעניין פסק הלכ' יש לחום כגוד דידה כיהום
לחודיה ודוקא בדידעינן דודאי נתייחדו אחם דאחם
נזילה לא הוי יהום בעלים אבל כגוד דנמצא אפשר נמי
מיכ למיחש לדרבה דאם אחם נגיב יהום בעלי וכך כתיב

ערוך כתב מורי ז"ל דיש לדון כדין היכא שקידש
את האשה לפני יהום ומת"כ נתייחדו דברין
אם מכר ומת"כ נתייחדו כתב הטור מחלוקת בפ' ב"נ
ובסוף דברין כתב שבבל אלו הדברים נראה להחמיר נ
ולחום לכל התומרות עב"ל ואחר המחילה מכבוד מכחתו
אלף אלפי פעמים נר"ל שאין במקום להחמיר שכיון
שכשעה שקדשה מקדשה בכסף שאינו שלו אלא של
אחרים ואפי' אחר קבלת הקידושין דהיכא שיש רשות
עדיין לא זכתה האשה אלא אחר ומשנתייחדו הבעלי'
ובשבח שעת הקנין דהיינו יהום אין אחים מתן לה כלל
ואנב מורחין לומר דלכאורה יש לחלק בין שקדשה ב"ה
שם הטור מהלמה כתב דאפי' נתייחדו ס
הבעלים אחר מכר ואחר הלמה פירש דוקא שנתייחדו קודם
ומכן הטיב עלי הלמה ז"ל ע"כ תימה הוא מדברי הב
הגדול בית יוסף כתב שם הלמה כדע' הלמה ומכתב
מכן דעת הלמה זהו היה נר' לכאורה מכל האמת כי
מה שכתב סרב הגדול מכוכת הלמה לאו הלמ' הלמה
אלא אלא שם הלמה ז"ל מע"ג דהרב ז"ל לא הביא כדברי
אלא דברי הלמה ז"ל ומוכרח הוא מדברי כ"ם ב"נ כתב
שהלמה והלמה ז"ל כתבו דבר אחד ועם נמצא שהלמה
והלמה זכר אחד פלוגי עליה דהר"מה ז"ל ומן כאן ג"ם
מקום להחריך בלל הדברים נראה לי לעניין
דיבה דכגוד של אחרים אחר יהום
מקודשת לגמרי קודם יהום מן כאן שם קדושין ובשת
נזילה לא מיירין ליהום מקום דלא הוי יהום כלל אבל
בנכיכה ר"ל שהם נכיכה פוי יהום ולפי שיש ס
מחלוקת הוי ספק קידושין וברכתיבבא ובקר' כגוד ובכ'
של אחרים אין סילוק כיון שדיך ללא שדיך וכיון שם אמר
היא מן ר"מ לא אמרה ומקרוס לא שקדשה ומת"כ נתייחדו
הבעלים ג"כ נר"ל שאין כאן שם קדושין

ובמקדשין כגוד דידה שם שדיך קודם לו שקדשה
היה הבשעת הקידושין הוי מקודשת
ודאי

ודאית כיון לאחר יום כיון קורס יום כמו קבלתיה ס
מחלתיה: מכל מקום לא מדרך ולא אמרה הן אם קורס
יום לין כאן אפס קידושין מכל אחר יום כיון דאיכא
מאן דאמר יום כדי קני גם הר"מ ז"ל ורביעו יוחס כ
כתבו מנחה נט הוי אפס קדושין זכו הכלע"ד ינלנו
מדברי הת אם הקטן כדעת וכיכה מכתי יונה

סימן ס

גרסינן בקידושין דף ל"ב היתה נכרית דקדים בניפתא דאפ' וכו' קודם שאכל לכתוב
מה שרציתי לכתוב לעניין פיסקא דריבא רציתי לתרץ
מה שהקשה מורי ז"ל דאם רציה מכיה רבא דאתיק לאח'
אחן מעות לא מ הניא מכרייתא דקתני בנפי אלא זו כ
כך צדין וחזר ואמר לה התקדשי לי כו בשעת אחן מעות
מקודשת לאחר אחן מעות ואתה מקודשת לא ואתה אינ'
מקודשת וכו' אימא דכרייתא נקט הקטנה דאתה מקודש'
ודאי לא ואתה אינה מקודשת כלל אתקה הוי מקודשת
משפק וזהו לאחר אחן מעות אבל בשעת אחן מעו' אפי'
אתקה מקודשת ודאי ואני הדיוט איני רואה כאן קושיא
כלל דכשלמא אם היתה כונת המקשה לומר דהך כרייתי'
קנים דיוקא דמריבא דאמ' אחה מקודשת הא
אתקה אינה מקודשת ופיפא קא לא ואתה אינה מקודש'
משמע הא אתקה מקודשת ורבי רביבא לתרוצה דהא
אתקה הוי אפק קידושין ותו לא קנים דיוקא מדיוקא
אבל השתא לא כבי רבא לאוכוחי אלא מדקתני ריבא
דבשעת אחן מעות מקודשת ואלא בשעת אחן מעו' אינ'
מקודשת ע"כ כאחי דקתא' פיפא דאינה מקודשת דהיינו
דקאמר לא בכלל ג' אחי ריבא דאמ' וזה אי אפשר
ומ"ש ע"כ דפי' לא ואתה אינו לל דקאמרה לא ואין לומ'
דאחי דקאמר ריבא מקודשת היינו דיוקא דפיפ' דהיינו
היכא דלישתיקא דהוי אפק דמ"ש דבדקאמרה לא אפילו
ריבא כאי אינה מקודשת אאחי קתני לא ואתה אינה
מקודש' כיון דהך דינא הוי הכי נאי בשעת אחן מעו' ואלא
הוה ליה למתני אלא ואתה מקודשת לישתיק אפק והוה
משמיען הא בשעת אחן מעות אפי' לישתיק הוי קידושי
ודאים אלא ודאי דקתני ריבא מקודשת היינו באחי
דקתני בפיפא לא ואתה אינה מקודשת וזה נר"ל פשוט
אין כאן מקום לקושיא **ערך** דאיתי לעמוד על
מה שכתוב בתוס' ר"פ **שכת'נכי** הא דאמרי'
בגמ' לאחר המקדש ואמר תקדש בתרא וזוזי דאית בה
דוקא אי הדר ואמר תיקדש לי מכל מה שאר ל' זוזי אית
בה כלאחר יאוש מועיל כלום שריבור הלשון אין בו ממש
כיון שהשתא עכשיו אינו אותן לה אלא היה ניחא
ואין כאן שום פרוטה הילכך נריך שיחזור ויאמר תקדש
לי כל' זוזי דאית בה עכ"ל ולכאורה שדבריהם מוכרחי
דאל"כ למה ליה לתלמוד למימר הכי כיון דלאו דוקא
וכן כתב רביעו יוחס בשם יש מפרשי' לכל דאיתי בשלטי
הגבורים משם רשז' דמוקי על זה שכתב וכן יש גרסי
שם ענה ואמר ר' אזלים יש כה **מעפי** אלא לאחר שתקדש
לי בשם הרי ו נריכה נט מקפק עכ"ל

ולכאורה נתקשיתי על דברי תוס' ר"ר דף
כתב דדוקא וכו' והלא לפי' בכה"ג
מקשין דהוי אתי לאחר אתן מעות ואינו מועיל וכיון
לי משום דאפשר דאיכו אביר כמאן דאפשר בשהי' דלקמ'
דהוי אפק וכן נר' דעת ר"ת שכתב הכי ו נריכה נט מ
אפק וכו' ואפשר עוד לומר לדעת ר"ת אפילו ס"ל דלא
חיישינן לאתיקותא דאחר אתן מעות דקידושין מ"מ
משמע משום דאתקה הא אמרה אח"כ אין מקודשת ועל
זה כתב דדוקא וכו' ומ"מ יש זר נכון לפום הרשטון כמו
שנכתוב לקמן בס"ד **ולענין** אפק הלכה הרי"ף
ז"ל דדוקא באתיקה דלאחר אתן מעות
נבי פקדון הוא דלא חיישינן אלא משום מקודשת כדאתן
בכריתא אבל בריהב לה כתור' קדושין חיישינן לקדושין
ונריכה נט וכדאמר התם בקידושין רב הונא נריך דנב
יהושע מי דמי התם בכריתא באתות פקדון יהבי ניהלא
ואיתי מבנא אי מדינא ליהו ומתברי מחייבנא כהו אבל
באתות קדושין יהבינהו ניהלא אי אתא דלא ניחא לה
ליאדיהו ע"כ ומשום התם אתון דמסיע לכו דוב הונא
חוקו לה ע"כ וכן דעת הרשם ז"ל וכבר כתבתי שבדעת
ר"ת ותום ר"ד וכן דעת רבינו יהושם ז"ל ונתיב כ"כ ס"ם
אבל הלמכם ז"ל ס"ל דרבינ' לאמר אתון חוקו
לה לא אתון דוקא סניה ריבא ותמוה
לכאורה מכל לית הלכתא הכי אלא כרבא שהשוה דין זה
לדין פקדון וכי היכי דהיכא דאמ"לה בתורת פקדון הוה
ליה אתיקותא דאחר אתן מעות ולא חיישינן לה כלל הכי
נמי כשאמ"לה בתורת קדושין דכיון בשעת אתן מעות
לא הוו קדושין אלא הוציאו הקדושין ומ"ש גם מחמת ס
אתיקותא דאחר אתן מעות ליכו כלום וכבר כיארנו
דברי הרמ"ם ז"ל הנ"ל והר"ן ז"ל וכתב הרב המגי
דהלכתא כת"ש דטעמא דמתנה הוא מ"ש הלמכם ז"ל וכת'
הרשב"ם ז"ל שכן הסכימו כל המחברים דקי"ל כרבא בכל
אתיקותא דלאחר אתן מעות לאו כלום הוא ולא מפלינן
בין פקדון לזולתו עכ"ל ותימה על דבירו דאין כתב ס
שכל המחברים הסכימו כן והלא הלמכם ז"ל גדול המחברים
לא הסכים כן וגם הטו"ז ז"ל לא הכיא אלא דברי מהר"ם
ומ"ש לא היה לו לומר כל המחברים דמשמע דאין גם
אחר סובר הפך זה וכאמת כי הרב ז"ל אח' מרע"ה הלמכן
והרשבא וגם הלן ס"ל כהלמכם ואפשר גם המחברים
סבירו כדאמ' מוכרים כן לכן כתב מה שכתב ומ"מ אחר
שהרי"ף והלמכם בבי' דהוא בפק מקודש ודאי אינו לחוש
לדבריהם ומה גם כי ראינו נבר' רבה הוא גם דבירו יוחס
ותוספי ר"ד ס"ל הכי וגם הרי"ף ז"ל לא הקפ כמותם
אלא לחוש לדברי הרי"ף ז"ל ועם

העולה מזה כי לדעת הרי"ף והלמכם נבי פיקדון
אתיקה לאחר אתן מעות לאו כלום ולא
הוי מקודשת כלל אלא כדאמרי אין ואז הוי מקודשת
ודאית ובמעות שכאן לידה כתורת קידושין ולא הועילו
אחוז ואמר לאחר אתן מעות הרי את מקודשת כמעו' שהם
בידך לי לאמרה אין מקודשת ודאית ואי אתקה
הוי אפק מקודשת **ולדעת** הלמכם אין חילוק
בין כאן לידה כתור' קידושין לאו כאן ל

לידה בתורת פיקדון והיכא דאמר לה פתח בגוף קלא או פתח ואמר הרי את מקודשת לו אפי' אמר אין נמי מיהא מקודשת שלא יחזור ויטול הקלא ויאמר לא הפץ בתורת קידושין דאע"ג דילמא כתורת מתנה מקנתיה מעיקרא ולהכי ליכא למימר שם לא נתרצית להתקדש הוה לה להליכי מידה דכשלמא נפי פקדון שפיר שלא נח כמתנה אלא ועכשיו תזיר כו דמעיקרא לשם מתנה יהבית נהליה ואפי' מיהו נתכוון מעיקרא לקידושין מיהו נתכוונה לשתיקה ואפשר שחזר ואמר לה לשם קידושין והיא שתקה עכ"ל המקדש אע"פ שאין לה עתה כלום מצלו ולכן צריך שיחזור ויטול קלא מיד בשעה שכתב הרב המגיד פ"ח מהלכות אישות שכתב מפי השמועה שאם נתן לה כסף פתח ואמר לה הרי את מקודשת לי והיא רוצה צריך שיטול הכסף ממנה ויחזור ויתננה לה כדי שיהא קידושין ע"כ וזה ודאי משום דילמא לשם מתנה קאמר וכמ"ש שורי ז"ל והרב מוהר"ר מ"מ ט"

עוד כתב הרב"ם בשם הר"מבן ז"ל דאפי' דלמא מתן מעות דלמא כלום הוא היינו אפי' כשעדיין דהא כשעברה ומקדש בביאתה דאפי' בשעה שנתרצית להתקדש לו כהיום ביאתה וזה כשו שעדיין לא נתקדש כל' דאמרי ליה דלית כה שום פרוטה חזר ואמר תתקדש כל' אזי דאפי' כה עכ"ל ומיהו יש לדקדק דאפי' הכי הוה נתרצה להתקדש לו מעיקרא ואפ"ה מקבל הביאתה מידו משום דלא היה שם שום פרוטה ומיהו קידושין ע"כ אין כאן הוכחה שהיתה מתרצית להתקדש לו ומ"מ הלין ז"ל פ"ק דקידושין תפס דברי הלמן ושכישם כלי שום אלא בגרושה משכיס לדעתו **וכתב** כמו מעשה כיוצא בזה הנדון מוהר"ר כהן ז"ל למשנדכתו פורע וקבלתו ולאחר שקבלתו והתחילה ללכת כמה פעמים לבית אז אמר שכשור לעדים הוו עלי עדים לזה ליתי הפ"ד למוסרתי בתורת קידושין והיא לא השיבה דבר לא הן ולא לאו והשיב הרב ז"ל דאין קידושין כלל משום דהוי שתיקותה דלמא אתן מעות ואפי' לדעת הרב ז"ל דפסק כמ"ד חושו לה משום דמי נתן לה בתורת פקדון מכורם כהלית בגמ' דשתיקותה דלמא אתן משוח בפיקדון לאו כלום הוא ואפי' נתן לה בפתח היין אלא מרכיס על עסקי קידושין אבל כתב הר"ן שאין לחלק עכ"ד כ"מ כ"כ הרי הפכי למעשה דאין לחלק ולענין נתן לה בפתח אחת אלא דם"ל לרב ז"ל דאין לחוש ומדרכה נראי' מפיכה דנתן לה בתורת פקדון אם אי"כ כתב דכיון דכשעת נתינה לא אמר לה כלום שלא נתן בפתח לא מהכיס ולא מידי לפיכך אמרה הן ד' דדוקא בפקדון אמרו דמיהו כדאמרה הן וכו' ועם **אבל** כ"כ ז"ל כתב על מי שנתן לאשה נרושה ואמר לה אחר שנתנם כידה אמר אלו הי פתנם לך בעד קידושין אם להסתפק בשותו נדון שנתנם כידה פתח ואחר שנתן אמר לה בן אפי' דמי לפקדון לא ל להחזיק נברא דקדים בגיבתא וכתב ומשתכח דכל בסתמא דמי לפקדון אלא מרכיס יהוסף כתב וכו' ונראה מכוונתו לומר דסתמא הוא ספק מקודשת וכיון דכן כל דסתמא נתן לה ואמ"כ אמר לה בתקדשי הוה לית כמו שכתב לידה כתורת קידושין והוו בפיקפ לדעת ה הרוף ז"ל ולחומרא עכ"ל ותימה מהרי כה"ג כתב דסתמא לה דמי אפי' לפקדון אלא נרייא מעיה דאפי' לאחר לא מהכיס כ"ם בסתיקה ומיון לומר אמה מכתב אלא אלא מהני לפילו כדאמרה אין היינו לכתחילה

כל כדיעבד יש לחוש מפרי משמע מם כפי' כ"כ ומ"ל כ"ד ם"ל לרב דמסוס טעם זה אין לחוש בשותם הקדושין כלל ונ"ל וכמ"ש מ"ל כתב מים להסתפק על מים שאין דידה"ל כיד נעדם ואחר שקבלתו אמר לה תקח מותו כעד קדושין ואיש עמהם ומנכי מקבל שותו דכסף ם פתח כתב הלכתא דאפילו מקודשת אפי' אחרה אין לפי שמותו כסף שאתן לה בפתח סוס ליש מתנה וכשאחר ואמר מתקדשי לי כו סוי ככסף דילה ולא סוי פקדון וכיון לחקור שם דין זה מוסכם אלא מיהו דכר זה כפי' אלא להלכתא ז"ל ע"כל ומם כפי' כ"כתב על מי שקרא לבערה ואמר לה קחי פודר זה עם פירות ותני שותו לאחר ואחר שלקחה שותו אמר לה רשות הוי דעי שאני נתנו לך בתורת קידושין ואיש עתקה וכו' והשיב הרב והמקדיש הכ"ל דעת שם מה שכתב הרב המגיד משם הר"מבן ז"ל משם נתן לה בכסף פתח וכו' שפילו אומר הן לאינו מקודשת דלמא כלל ולפי דבריו נראי שכאמר דשתיקותה דלמא אתן מעות דאמרו בגמ' היינו ה"ה אלא אלא כפי דמי לאחר כתורת פיקדון ע"כ

דיש לתמוה על הרב ז"ל תמיה גדולה דאיך שכתב זה שהרי בגמ' החכר דין הפקדון בכסף הפקה אלא לדין הניפתה ובה הוא אמר דלמא דמו ודין זה אין שום פוסק יכול להכחישו וכבר נתעורר על זה מגדי ז"ל עוד יש לתמוה דמי הכריחו לרב ז"ל לומר דהלכתא פוכח דשתיקותה דלאחר אתן מעות שאמרו בגמ' לה שוי כפקדון מהרי הר"מבן ז"ל לא דבר אלא כדין נתן לה בכסף פתח משום דהוה ליה כאתנה ומקדש בכסף דילה אלא בכסף כפקדון

ונראה פשיטא דאמרה הן שהר"ל דלמא אתן מעות שאמרו בגמ' אינו לה לפי דברי הלכתא כי היכי דלא אמרינן בפקדון דאלו בפקדון כעינן שאמר הן הא לאו הכי אפי' אמר ליה הכי נמי לא מהני כאחר משום דכשותו נדון דוקא שתקה אבל אמרה הן נמי אלא מהני זהו הנראה לי להלין כעד הרב ז"ל מעפי שלשונו דמשמע

ומ"ש מדברי הרב ז"ל דם"ל דים לומר מרכיס יהוסף פליג על הלכתא מרכתב ודוקא כשכלו לידו בתורת פקדון דאל"כ הוי ספק מקודשת וכו' וכדאמרי שבת למעוטי כאן לידה בסתמא דאם כאן לידו בתורת קידושין ככר כתבו לדין זה רבינו יהוסף ז"ל גם מה שכתב מהטור מ"ל כהלכתא היינו משום דכת אבל אם כאן לידה בתורת קדושין הוי ספק הא סתמא לא אפי' אמרה הן דאי אמרה הן מכיר דמי ליה כר"מ

בקלף

כב ס"ת בלא לידה בתוכה קידושין ושמעינן נמי פרק קמא דגיטין מהני תנאי בתורת קידושין הוי כמו שם ס"ת בתורת לא הוי שם ס"ת אלא נדרים ומיטול ומיהו מהני מילתא דמי הן וזה כותבת הדבר זה ודקדוק דק עד מאד הוא **והרב** מוהר"ר אלחנ"ן סי' ט"ו כתב"ל על מי שאומר לנערה קח את המדר שלבוש מולה לך ומסר שנתן לה והיא לקחה כיצד מאי הוו עלי גדרים לית ליך נתתי שתסתדרת לומת הנערה כער קידושין כו' היא להקנות שם חייבין להתיקות לכתר מתן מעות מאי דלית ליה מילתא דלא ניחא לה תסתיכנו כי סתם כיון שלא כא כיצד בתורת פיקדון וכו' והשיב דלא דמי מדם מסוס דכיון דמעיקר אתר לה שתסתדרת היתה על מכיה ליכא למימר יבליכל דמתא אתת על מכיה היתה ומיכא הוא להשליך ממון מכיה הכי דמאי דמיסיגין התם לפי דעת הרוף היינו מסוס דחוזין דמעיקרא גיתינית להתקדם לן בהאיש ניתתא ור"ל שתיקותה דכתר כלי איינו שנתרצית להתקדר לו שכל כמותו כדון שלא קדם לתון קידושין שתהיה הנערה שהיא נתרצי להתקדם לן ליכא למימר הכי שלא אמר כן על השטח אלא לעדים וכו' אעפ והנה לא הזכיר שום לשון מסוס דנתנלה סתם וכרעת הרשבא דהכילו אין לא מהני ומפשר מסו' דהתם ודאי ליכא למימר דמר יהיב לה מתנה שהרי הוא שתסתדרת היתה של מכיה וכמ"ש סי' קל"ד כתב נ"ב שאחר שאמר שלו שלפני נתן קידושין היה אחר נתינת השטרות ש"ב הוצרך לומר מתן מעות וכמו למחלוקת ואחר שום להקל מן השעמים שכתב בשו"ת ע"כ"מ אעפ והנה היה יכול הרב לומר אל להקל שם מהשום דהרשבא נם בח"מ סי' נ"ג היה יכול הרב לומר מטעם זה ולא הזכיר הך דהרשבא אל ומפשר שלא שתך הדבר אל על סבר הרשבא מו מסו"ם לגבי אל דלא אמרם שלא לכתחילה **גם** הלבוש אל סי' קע"ב כתב על מי שזרק שטרות על חיקו של **מהרי** הנערה ואחר הזריקה אמר הרי כתך מקודשת לי זאכי הנערה לא אמר הן שלא שתך דכן מכן הוי שתיקות דלאחר מתן מעות ולא אמ' כלו' לדע"ת הלבוש וכן שכיחו כל השהודים ומפ' כדשידך סרינן לדעת הלבוש ומפ' לדע"ת אל שכתב דוקא כשבא כתובת מקדון אבל כשבא לידה שלא כתוב מקדון נריכה נט מפ' אין לשום כלל לפי שאפי הנערה הפסיל את נגדיו וניע"ש עד מנפל' הטבע"ל הוי שלא דנה להקל משעם שנתן כסף את"ל דלהרשבא לא מהני עד שיטול הכסף וימוד ויתקים לאו הכי אפ' מילה הן לא מהני דמשמע דם ל' דנתן לה את הוי כמותן כתוב קדושין כפשי' דקדי' דניפת' וכן מנאתי ככתיבת יד מהגאון כמהר' שמוא טאייטאטק זל על דברי תשוב' מהרי"ל סי' ו' כשדנה הרב זל להוכיח מדברי רבינו ירוחם דכיון דנתן לה בשתיקה הוה ליה כאו שנתנו לידו בתור קידושין כו' וכת' הגאון זל דכן נר' מתשובת הי"ב סי' ק"פ דהוי כהיום דניפתא ותמהני מסדר נר"ו שלא הביא ראיה מדברינו עד כאן לשונו **והרב** מוהרשד"ם זל כח"מ סי' נ"ל כתב על מי שנתן דיהלל לנערה ואחר שתתנו ביד אחר זה הרי את מקודשת לי דלאו כעד קידושין כו' שהלא שתיכונו דנה לו מדברי הרשבא נראה דהיכא דנתן לה כסף שתתנו דנה לו' מהני אף"ב לא מהני דלשם שתתנו יהבי לה וכת' עוד מוהרשדם שכן נר שהכיון הרם שליטק"ם סי' ס"ב הוא זל כת שלא נהמרו דברי הרשבא שלא לכתחל"ל שאם רוצים לקיימם נראה שיחזור ויטול הכסף מיד ואחזור ויתנהו לה שכל מה שלקח הכי הוי בשפ מקודם ואם כח שלא וקדשה קידושין תופסי' שכל לפוטרה שלא נט מיץ להכיון מדברי הרשבא זל דדוק' כשנתן לה כפי לשם שתתנה הוא דהוי כסף דילה שכל בכסף

בתם לא שמיין דלשם שתתנה שלא דלשם קידושין יהביה ניהלה וכמו שהוכיח מוהו על תשובתו ונם כשמקבלת הכסף שתם מכיון דלא אמר לשם פקדון כפ' או לשם שתתנה כפ' או לשם קידושין היא מקבלת הכסף על דעת אחד מהם שיבא הכעל ועל כן הם קידושי שם **ולענין** הלכה למעשה נראה שיש להחמיר דבנתן לה כסף בתם ואחר שתתן מעות אמר לה הרי את מקודשת לי דלין זה שתיקות לאחר מתן מעות ולא כלום דכיון דאחר הנריכה נט כלל מיהו שלא כשנתן לה שיקבל לשם פקדון לו לשם שתתנה או שמיין דאיכא נריכה נמי כלל ולם אמר לה' שתתנה ואמ"כ אמר לקידושין לפשר דלפי' אמרה הן נמי לא כעיא נט שכל נתן לה כסף שתם שיקבל לה כל המומלות דכיון דלשם קידושין נתן כעיא נט ולפשר דלשם שתתנה יהביה ניהלה ונריכה קידושים שאני אפ' שאמרה הנערה שיש הן שתם כן כשאמר לשם פקדון או קידושים דהתם דוקא שתיקותה דלאחר מתן מעות הוא שכל שאמרה הן הוו קידושין גמורי שכל דכשת שאני הן קידושין גמורים כל' ובן מ' שהוא דעת מורי זל שעפ שלא פ' הדבריס **ומ"ש** בקצה דבריו כמ"ש דכשותו נדון שכתב הל' שקבל ס"ל כ' בתשוב"ש להמחיר לפי שלאת נדון לפי שבי הער האחר היינו שהשקר מנה שמונה מיני לייר הלשה ומ"כ שאמר לה תהא שקודשת ולפיכך כיון דנתן לה בשתם לשפר דשתות קידושין יהביה ניהלה ויש להחמיר דדוק נתן לה כתור שתר או פקדון הוא שמיין לה כלל שכל נתן לה שתם יש להחמיר וכן נהוי לדון הלכה למעשה שלא"ה כתבתי הקטן בדעת וכיון שאתי נה

סימן סא

דין המקבל את הלשה כדי שהוא שלו שכל לשם תחת ידו

אם קדש שתה בפקדון שיש לו בידה שקודשת דכד שותו עומד וכן מבואר שמעי דשמיי בקידושין פ"ק דף י"ב בכמה שלא זה פקדון וכו' שאם אמר לין שקודשת וכן מבואר פ' האיש שקדש דף מ' האומר לשה התקדשי לי בפקדון שיש בידך והלפה ומנאת שבגנב או שאבד שם נשתייר ממנו שוה פרוטה שקודשת **ומתבאר** שם שאפ' בפקדון שקבל הנפקד עליו אחריות בעינן דנשתייר ממנו שוה פרוטה שכל לא נשתייר ממנו שוה פרוטה שיש אחריות מעש"ג דהיה חייבת בשמירתו משם דשוה ליה כאלו **דאיכא** למיד' על הלשבם והטור זל שלא פירשו סדרין מיירי בין דקבל עליה אחריות בין דלא קבל ובכן יש שם זל הוכיחו לא קבל עליו אחריות כמו היכא דנשתייר **ומ"ש** ממה שיש פרוטה מקודשת **ואת** ומאי מקודשת והם סיפי על דעת כל הפקדון נתרצו לא על שוה פרוטה ממנו תירצו כתום' ד"ה כשם הלכות גדולות דמ"מ ממקדש נדיך חיטלים שיש דמי הפקדון כמו שהיה כשעת שהופקד ותום' ד"ה הלא על כ"ג ואחר שחייב מייב שלא לשלם הבי מקודשת מש"ה דמיירי שהשמה גילתה דעתה שהיתה לה להתקדש בכך דכן עכ"ל והרמב זל תירץ דמיירי כשהשמה לא ידעה

מ"ט דמכח דאמרי דשמין את הכייר והלא הגייר הוא של לוה
ואפ"ה כותב הקונטרס שהקטה מורי ז"ל אלא מנהל טעות בספרי
ערך קטה דכשלמא לי תלוי מילתא בהיתר קטר אתי
שפיר דלא קטיש דרכון מרכון התם דכפרייתא
חדא לא קתני וחכמים אומרי שמין את הכייר והיינו משום
דאפשר דמיירי בשלא החזיר את הקטר ומיהו כשהחזיר ולהכי
מקודם משל לי תלוי מילתא בהזכר הקטר וכרעת הלחם אתי
שפיר הכא דלא קתני שמין את הכייר לפי שלי רש"י דפליגי
במלוה להוצאה ניתנה מכיון דבתרוייהו קתני התקדש לו כ
קטר דהיינו שהזכיר את הקטורת לתוך דרעין
פשיטא ליה דהמקדש במלוה טיס
לו עליה קטר וכרעת הקידושין החזיר לה הקטר שלא הזכיר
את הקטר נמי שלא אמר לה הרי את מקודשת לי במלוה טיס
לי עליך ונתן לה הקטר הוי פשיטא מקודשת דילמא הוי המקדש
במלוה ופרוטה וכדע' הראבן והרשב"א מכאן הוכיח הגר שמעי וכיש
מי שאומר מכאן ראיה לו דילמא מה שהוא מקודשת מכיון דלא אמר
התקדשי לי בקטר מוכ דכיון דלא הזכיר הקטר אינה מקודשת
להראבן וכן נר' דעת הטור מהכיש דבריו וכן נראה מכאן
שם הזכיר את הקטר כרעת הקידושין ואמר התקדשי לי בקטר
חוב טיס לי עליך ונתן לה הקטר שמין את הכייר שם כך
שום פרוטה מקודשת או לית שלא מינכו מי שיחלוק על הר"מ
בפ' ואלו נייחת דברי הרמב"ן והרשב"א הם הדעת הנכונה ועל
זה נסתפק הרב המגיד ג"כ שם הראשון ז"ל חולק או לכאר ש
מילה מ"מ מכיון דהרמב"ן והרשב"א והטור וכרבינו ירוחם
ס"ל דהוי מקודשת ורש"י וכדברי הרמב"ם הוי כמו כשלא
דברי הרמב"ם והר"שבא שפיכר שהרמב"ם חולק היינו כשלא
הזכיר אז אפ"י כשהזכיר שמין הכלי אלא אפילו הכי
כלו שכיון שלא הזכיר זה כשהזכיר חורת המעכון דשלי התם
דלינו מקדש כגוף המעכון אבל כאן מקדש בגוף הקטר
ואם אין הקטר שוה פרוטה הוי כמו שלא הזכיר שום כמלי וקף שם לא הזכיר את הקטר שלא
החזיר דהוי כעין כמו שלא מ"ש להחמי והוי כמו שלא אמר
הנראה לע"ד כתבתי הקטן כדעת וכיוצא שכתבתי יכנה

סימן סב

דין המקדש את האשה בהנאת מחילת מלוה

גרסינן כפ"ק דקידושין לקמן בהנאת מלוה מקודש
ואסור לעשות כן משום ערמה ריבית ופריך
הכי דמי מילתא דאזקפה דאמר לה ר' נה' הלריבית מעליא
הוא ועוד היינו מלוה לא נריכה דאמרה לה זמני ופרעי דאמרה
לה זמן הלואתי ואמר לה התקדמי בהנאה זו אשם היית מותרת
פרוטה לאדם מיפייסני על כך אלו לי והערמת ריבית הוא דהוו
אלא קן לה מידי ולא מידי שקל מיבי ובל שכן אשם מחל לה כל
המלוה ואמר לה התקדשי לי בהנאת מחילת זו דהשתא הוא
לקא יהיב לה הקרטה דהנאת מלוה מחל כי מקדש ש"ה נעיקל
המעות לא מידי יהיב לה שכבר היו ברשותו והשם שלא עכ"ל וכן
כתב שם"ג בשם רבי שמשון דבמחיל מלוה מקודש ולפי בהנאת
מלוה מחל התם דמקודש כמה שמתריך לה הזמן וקרוב לזה
דעת הלכות שכתב בנוסחא ויומיף למנא מינה ולרוח לה
ומנא ואמר לה בהדיא הנאה דמרוקמא ליך עד זמן פ' מיקדש
לי עכ"ל ומ"מ בל"ע שם קנה חילו בין הדיוק ורש"י לפי שהדיוק
כתב כנון שתניע זמן הפירעון ולא הרויח לה זמן וקדשה
בהלוה הנאה ומדברי רש"י משמע שלפי לא הניע זמן הפירעון
בשעת הקידושין אלא זמן הפירעון היה בניסן והוא מקדשה
בפדר והנויח לה זמן הפירעון עד ניסר ואמ"ל בהדיא הנאה
ממרים לה הזמן מקודשת ולפבר כמדיק יחלוק על זה
ודבר הלמש זל כהדיק ומ"מ כתב דכ"ש אם מחל
לה המלוה וקדשה בהנאת מחילת מלוה
ומ"ת ומ"ל למאי הוצרכו למוקומי בדמרווח לה זימנא
לוקים כשמחל לה המלוה גופה ולכאורה נר' לתון ד
דלכולהו נקט הכי ולכן כתבו כל הפוסקים זה ה
פלטון וכל שכן וכו' אלא שלין שמין אם נריכים לזה שהיורן
כשוט דמ"ב לין כאן אפ' הערמת ריבית ומשום דאמר
מכיי ום כו משום הערמת ריבית לינטריך לוקומיי
בדמרווח לה זימנא ומכיי הוא דנקט זכי משום דכותה
וכן כתוב בעל שלטי הגבורים משם אור זרוע ד הנאת
מחילת מלוה נופא מין כאן מיסור אלא הוא התר נמור
והלן זל אחר שכתב לשון רש"י כתב לי נמי לפשר דכל
שמחל המלוה אפ' אמר לה כהנאת הנאה דעתה אחרת
ואפשיט הכי נקט לה כגון כדמרווח לה זימנא דלי הא אלא
הנאה גרידא זלא נקטה כמחלת כל המלוה ומ"מ אפ"ל רש"י
כתכוון הדיוק זל עכ"ל ואם דברי הלר כאמת ומ"מ לפי
רש"י נתכוון הדיוק היינו לאפי דאפילו מיכיה דהי יכו לדין
מחל כל המלוה אפי' הלוה הכרח בדברי הדיוק דלפשר
דיועיל כדעת רש"י אם כ"ש הוא זל לדוק בדמרווח שכל
כמחילת המלוה לפשר אלא יועיל דדעתה אחרת ולא ה
ההנאה וכ"ל דעל עיקר פ' רש"י זל קאי

והרמב"ם זל כת' המקדש בהנאת מלוה כגון שהלוה
אותו עתה מחיים אז ואומר לה הרי
את מקודשת לי בהנאת זמן שתריך לך המלוה או שתמתין
לי כך וכך יום ואיני תובעה ממך עד זמן פלוני הרי
זו מקודשת שהרי יש לה הנאה מעתה להתחתם כמלוה
עד סוף זמן שקבע ע"כ וכתבו הלר והוא המגיד שהוא
דוחה דברי הלוף וסובר שאילו הלוה אותה כבר לעפ"
שהוא מסריך לה עכשיו הזמן כיון דהשתא לא יהיב לה מידי
אינה מקודשת וכן כתבו הוא המגיד ומטור בשם ר"י
דמיירי שהלוה לה עתה אבל אם היה לו מלוה בידה
ומסריך לה הזמן מקודשת
ותום' ז"ל כתב משם רבינו תנחל דמיירי כגון דמשך זימנא
למפרעיה ומסתם לו המיטן והמוזילו לה ליהנות בו על
פזמן שהלוה לה ע"כ וכן כתב המרדכי משם ר"ח ומ"ל
דעל כרחך כזה ודאי גם כן הרמב"ם ז"ל מחכם מה שכתוב
בתום' ז"ל שכך אמר ג"כ הלוף לימא הוא שלין זה דעת
הלוף דבשי דכתב הלוף דמשך זימנא מ"מ אין נריך ש
היהיו המעות בידה ואפ' לפי הלשון שכתוב בתום' ז"ל
משם הלוף דהיינו ונקטה לה למלוה למפרעיה מ"מ לא
הנריך שימסור משם המעות בידי המקדש ומ"ל יקדשה
בעת נתינת המעות בהדומת הזמן גם בעל
בעיטור מפרש כפי' ר"ח והרמב"ם וכ"כ
הטור שלא שים לאומר לומר שיהיה מחל לה אשם פ' הכ
שלא משום דבשמר' אמרו שים כאן מיסור אלא משום הערמת ריבית
ולפי דבריו אפ' אין כאן מיסור מכל לעולם שכיון הוא
שקודשת ולא הסכים הטור לדברי ר"ח לדברי העיטור
שלא לענין פירוש המימרא
והר"אבה כתב כפי' אחר משם הרשב"ם ז"ל ש
בהנאת הרשב"ם פירשו הענין שהנית
מן המלוה ליפרע ומעיתיו בידה מזומנים לפרוע והיה
היתה נותנת מיד בנתן דינר למי שמריך לה הזמן מר
אחר והמריך לה בשכר הקידושין והוא דלרוח לה זימנא
ופ"ש מה שכתב הוא ע"ל בס' שהקדש הוא לדבר

הלמכס שפטר שמר מכס לא יוכל לדעת אי לפטר אלא כשנתן מיתן לו עתה מעות כיוצא ולא מהיתה מלוה מקודם משם היתה מקודם והגיע הזמן שיכול שמעות ליר הבעל ויקדישנה כפרוטת הזמן

והמוס אל פיר כשם ר"ת דשייר מהשם היתה מיוחדת לשים לתוך וכשיגיע זמן הפירעון וכשם שמקדש ונתן למלוה פרוטה לשלוחי לה זימנא ויקדש את השדה כשתתה הכלה ולמדו שם דכשם שדין ג"כ שם בשעת ההלוואה כמן שמקדש למלוה פרוטה לשלוח לה מעות דמקורשת וכר לכל אבן בוש

ונראה שכם כי אכם אל יוכל לדון אף שלא היה בשעת הלוואה אלא שכשיגיע זמן הפירעון שדוקא היכא דליכא גחינת פרוטה הוא דפליג וכגון שמקדשה השלוה דמין השלוה נותן עתה כלל בשעת קידושין מעמד שהיה בשעת שכל היכא שיקדש נתן למלוה בעכורה פרוטה כדי שיהיה לה שהלוה הזמן כולי עלמא מודו דמקורשת והוא דלא פירשו עכ משום דלא מצטע אלא דמיירי דהמלוה עצמו מקדשה דהוי דמקדש כשלוה שמוש מקורשת דקאמר מכיון כ"ש כגישא האילתיה **ורבינו** עזה"ת כ"כ ר"מ לא שכל אלא כל כיוצא **פ"ר** ר"ת והרי"ף והכ' פ"ל ת וכתב שכני הפיוטים שמת ועיקר והוא מקודש בכל אחר מיום שהיה הנשם עכ"ל ולכאורה היה נראה דהדין עמו מזרי פ"ל ודלי מסתבר לן כמ"ש מקורשת ודכתיבנא דשפיר שנם הלמכס מורש לנו נם ל"ת מודים לן ולא"ל זל כדאיתא אלא דם"ל מזה ליכיח קנינא היא מכל לעכין קידושין מקורשת וכן כתב הרשטכא דשפיר המקדש כגישא קטנה כמי מקודש ס"כ שפיר קאמר וכיון יוחס זל שמשם כל פיוטים פהיו מזכיר הם עיקר שכולהו שמדו לענין דיעת דמקורשת שכל ת"ש דלכי דכריו שכת' לעיל מיניה דכגישא קטנה היכא מקודש לקיל"ף ר"ל מחת לדעת התום' ולין זו קושיא דרבינו יוחס פ"ל כוותיה הכי זל וכדעת הלשם דכן זל דלא חשיב ליכיח קטנה שמשם דלא קן לה מידי ולדעתו כ"ל ת"ל נמי עיקר ופשוט ונחרשבא נ"כ הסכים לפירוש ר"ל וכת' שריש של ל"ת מחת **ולענין** פסק הלכה מלשה משם שתן שמקדש פרוטה למלוה ויקדש את השדה כשעת הנשא שמדיה לה למלוה ומן הפירעון כיון שתחילת ההלוואה כיון שם הגיע זמן הפירעון וכמותה פרוטה שניתן לו ה שמקדש למלוה שהיה לה הזמן ע"מ שמקדשת כדעת ל"ת שלא מיבמו מי שחלק עליו לענין דין קידושין וקמ"ל שלמי לומר שם שלא הגיע זמן הפירעון וכגון שזה שמקדשה כשלר ומן הפירעון הוי כגישא שיש שתן שמקדשה כדעת למלוה כדי שיהיה לה הזמן עד שיבא כיון שעל שיה שתן פרוטה למלוה שמקדשת כשהיה הנשא דמניא לה הזמן **וכן** שם כשמלוה עצמו ויקדשה כשעה שמלוה לה המעות כשהיה הנשא דמניא לה שזמן שמקדשת וכיון דעתה שתן לה המעות

ביהיה וזהו דיעת של' הלמכס ור"ת וכ"ש שם הגיע זמן הפרעון וכיהיה המעות מזומנים ומסרם ליד המלוה ואחר שמלוה וכגנם ביהיה ויקדשה כשהיה הנשא ממניא לה

[illegible] זמן שקדשה וזמן דיעת של' הלמכס ור"ת וכזה שין תלוק

אמנם שם יש כיר שפטר שמעות מזומנים והגיע זמן הפירעון דיכיכו דיכיכו של הלמכ"ר נרשם שהלמ"כם וכן כיכיכו שלין ועל כן ליכיכ שקודשת ודלית עד שם בשעת יהא ויקבלם קידושין שלא תהיה שקודשת לשני כלל ליכיכ שפני שייתי מתיהיה לרשתן בלי שום קידושין שחרים כיון שהרשטכ"ל כיכיכו כן ונלדעתי כיון שהלמ"כם ורשי"ן והלמ"כן והרשטכ"ל ג"כ ס

ואל שקודשת הגיע זמן הפירעון ולין כיכ שמעות מזומנים והמלוה קדם בהכנסת שחילת שלוה שמדיה לה הזמן שכייכו דיכיכו של הרי"ף והלמ"כם ג"כ חזי שפק שקודשת וכמו שכתב הלמ"ה ועל"ג דהלמ"ה כתב דלריך גם שמניחם לשם בדוקא שלא שהרשן ומשמע מכי שכל לא מגרם שני שום לשתן וכדי שתהיה אותה לגר גריר שמשניחם וכן שם לא הגיע זמן הפירעון כיון שהוא שקדם כשעה ומדיה לגר שהיה הפירעון דיכיכו של רש"י כוי שפק שקודש ול"ה שהקדם בשחילת כל המלוה כוי שפק שקודש ול"ש מטעם דודאי שהלמכם ורח והרשבב חלוקים על זה שם מטום דשפיר דדוקא נקט כגון שהגיע זמן שטום דדע שהש על הנחת שחילה ולא על גוף המעות שהם שלוה שכל ת שחילת שמלוה שפיר דדעתם העיקר זהו וכמו שכתב הרן זל ושפיר שהניף עדה לזה והנרחה לע"ד כתבתי

ובמקדש כריכית קטנה שכתב הרב רבינו יהוחם ג"כ יש לשום לדבריו והוי שכן שקודשת לכל היותר נרחה היא שנת הרשטכ"ל זל וכמ שגיד לשרש שכתבתי עוד בזה כש"ר הנלע"ד כתבתי שקטן כדעת וכיכה שכתבתי שעכ

כימן סג

דין המקדש את השפה כתנאי שיש לו עליה על שבוק

נרסינן כש"ק דקדושין דף לט שמר רב נחמן המקה כשלו' שיש עליה שפכין שקודש שרי יוקי כל יחודש דשמר דמעות דרשטכות שכוהן שאדון כעד אחה עכדיה לשו לקדושין נתנו שלא שפוף שקדשה כפרוטה שר שמר שהות כיום כדי פרוטה וכשות פרוטה שקדשה ושלי פרוטה הלוקה היא ואחה עכדים נופה שכוהן הוא ע"כ כנמר' ופשקו יפוסקים כרב נחמן שע"ג דשמר למילתיה כר' יוסי ס"ל כך דיכא הוי לפילו כש"ר מה' עכדי' דלא כר' יוסי ס"ל כך דיכא הוי לפילו לכתן דלא פליגי דכגן שלא שכם ד"ל דשין גריך ש שהות כיום שכום דשעות הלשכות לקדושין כיתנו ושין כשן הלוקה לכל לעולם אף היא כשן הלוקה שודו לר' יוסי לשקודש כשהיה פרוטה שכיון דהוי שלוה על שכוהן **ובתבו** התום והרשם זל שם דשין לפרש דשיירי כשכוהן שלא כשעת הלוקה דקני לה שדע יעקב דשמר דכ"ח קונה שכוהן דשם כן היה לו להכיא כשן דדכי יעקב וכו' שעכ

דקשה דשך שפשר דשיירי הכא שלא כשע הלוקה והלא שמה עכדיה ילפינן שהתם כשעת הלוקה הוא וגרשם דלפי שתן הפ' הכיר שום ילפינן

מלמה עבריה מקום למכון דלמה עבריה מע"ג דהוי כשעת הלוקה הוה ליה כמכון דלגלה בשעת הלוקה דהמכון קנוי לחדון כמו מכון גלה בשעת הלוקה דכ"מ קונה מכון וכוונת התום' להקשות דה"כ מדרבי יוחנן יליפינן דכ"מ קונה מכון ומדר' יוסי ממעיין דכיון דהמכון קנוי מקודשת וכיון שכן הוה ליה למתניי לתרוייהו לעיל והכא דהא תרוייהו גריכי כנ"ל כוונ' התום'

ערוך כתבו גלה לפי במכון בשעת הלוקה מיירי ולפי זה אין מחויר לה המכון גלה שמוחל לה את הלוקה ולפי שהמכון כידו ע"כ כלומר לילו ה"ל דמיירי גלה בשעת הלוקתו מיירי ע"כ טעמא דהיא מקודשת משום שהמכון קנוי היה למקדו ולהכי ע"כ הוי כחזרת המכון שהוא היה קנוי כידו ולהכי חשיב נתיב ולהכי בשעת הלוקה שלין המכון קנוי לינה מקודשת מכל שכמה לאו מכח קניית המכון הוא מקודשת גלה מטעם מחילת הלוקה שיש לו עליה על המכון ולהכי לפי"ז כלה חזרת המכון שפיר דמי

ומעתה אין קושיא דלייתי לעיל מן דהכא והכא ליתי הכא לעיל מע"ג דמהכא דר' יונתן שמעינן נמי לפי בשעת הלוקה וכמו שכתבו התום' לעיל דף ח' משום דלעיל מטע' קנין נעשו כאן גלה בשעת הלוקה נמי מטעם שיש לו למלוה במכון קנת שעבוד הוא ובמכון נופיה הוא דמקדם והוה ליה כהיתה דר' יונתן מכל הכא מטעם מחילה נעשו כאן

ערוך כתבו דהא המקדש במלוה שיש עליה מכון קשיא ולא נאמר שהמכון מקדשה מכל לעולם מע"ג דמקדשה במלוה מ"מ צריך להחזיר לה המכון ואל דאין כונתם להכריח גלה שאין מקדשה במכון גופיה ומיהו שמעינן דלא כיון החזרת מכון רכל שאין מקדשה בגוף המכון, לא כעי החזרת מכון **גם** מה שהקשו דכיון דמקדש בהנאת מחילת מלוה לפי כ גלה מכון ליכא קושיא דליכא למימר דהחזיר שמחזיר לה המכון הוה ליה כמילו מחל לה המלוה והשתא הוה ל"ם ליכא דהמקדש במלוה ודוקא כשהחזיר לה המכון שהוא מקדש במלוה וחזרת המכון היא הוראה שמקדש במחילת המלוה **ומ"מ** למדנו מדבריהם דלא כיון חזרת מכון וכן דעת הלחם כפסקיו שכתב אל ונראה דלפי' אינו מחויר לה המכון גלה שם מ' הרי לה את מקודשת לי במלוה שלת מחילת לי על המכון שלך שכידי מקודשת ע"כ ליכרך דגראה מלשון הלחם דלא כעי למימר הרי לה את מקודשת במחילת מלוה ועל כן ל"כיון דאינו מוכיח מחילת מלוה וגם אינו מחויר לה המכון למפי תהיה מקודשת ולא חשיב כמקדש במלוה שאין מקודשת אל דכיון דאוכיר לה המכון הוה ליה כמילו אמר לה הרי לה את מקודשת במחילת מלוה והמכון יהיה שלך ור' התום' לית להו הך טעמא דאי הכי לא הוה קשיא ליהו למאי נקט מלוה על המכון דהא אפשר שלא הזכיר לה מחילת המלוה אלא אמר לה הרי את מקודשת במלוה שאת חייבת לי על המכון שלך ואפשר שכן הוא דמ"ל דמיירי דאמר לה הרי את מקודשת לי במחילת המלוה ולא מידי ואין

גם סמ"ג כת' אפי' לא החזיר המכון כר"ת שמחל לו המלוה מיירי אפי' לא אמר לה הרי את מקודשת לי במלוה פלונית שעל מכונך שמעפ"י שהמקדש במלוה אינה מקודשת מפני שלהנאת נתנה מ"מ כשיש עליה מכון נחשבת כאילו היא בעין ע"כ הרי שלא הצריך לא חזרת המכון ולא שימחל הרי את מקודשת בהנאת מחילת מלוה אלא מכיון שהזכיר המקדשה כשותו ממון שהיא חייבת לו על המכון מקודשת ומיהא למידק כמ"ש דכיון שיש מכון הוה ליה כאילו היא בעין וכו' ומה כך ולפי' יהיה בעין שעדיין לא ה הוגיעה אינה מקודשת דהמקדש במלוה אינה מקודשת ולפי' היא בעין וגל דכיון דלהנאה נתנה הוה ליה כאילו הוגיעה ככר שכל כיש עליה מכון לעולם הוי כאילו לא

אבל הגיעה הטור גל לא הצריך לא חזרת המכון ולא הזכירו אלא מכיון דהיא מלוה שיש עליה מכון שהרי כתב לה התקדשי לי כמלוה שיש לי מכח כיון שיש לו מכון מקודשת

הלחם גל כתב וקדש כשותו מלוה ואחזיר לה המכון וכתב ס"ה שכן הסכים הלבוש ומכן כר"מ הרמכן גל וכן מ"ש הרי"ט הלן גל כפ"ק דקידושין דף תרכב דמיהו מחוור מה שכתבו התום' שם דלפי' אם לא החזיר המכון אלא כהלכה גל וכן דעת הלחם הביא דברי הטור סי' כ"ו ובניהו יונתן ולא רציתי לכתוב אחר מן הפוסקים שלכן אם מכרנו אלא כשעת הלוקתו לו מכרנו כשע' הלוקתו

ולענין פסק הלבוש ודלפי' דאם החזיר לה המכון מקודשת ודלפי' אפי' לא הזכיר לה המכון כשעת הקידושין אלא החזירו לה וכמו שכתב רבינו ירוחם משם הלחם שכל אם לא החזיר את המכון אפי' הזכיר את המכון הוה כמלוקת ולכן הוי פסק מקודשת ומגרש לעולם ומשם מני כדין כל הפסקות

ומה שכתבו הטור ורבינו ירוחם משם הלחם דדוקא היכא דמכר המכון לידים כתורת מכון אבל לא מכר לידים כתורת מכון מע"ג דמדינא מני למתפסים מזוזי לא דכל כמה דלא נגלי דעתיה דנקטיה ליה כתורת מכון אינה מקודשת ע"כ יש לדקדק מדברי דדוקא משלא נגלי דעתיה דכעי למתפסים מזוזי אבל אי נגלי דעתיה כגון שקודם לכן אמר שמעבכו בשבי מעותיו ומז מ"מ וקדשה בו מקודשת והוה ליה כאילו מכר לידי כתורת מכון ולכן אם אמר הרי את מקודשת לי במלוה שיש לי עליך והחזיר לה המכון מקודשת

ולענין אם מקדש את האשה במכון של אחרי שהיו מייבים לו מעות ומכרו לו מכון על המוב וכתב הוא יקדש את האשה בחותו מכון גרש"ק דקידושין דף ח' דקדשה במכון מקודשת ומוקמי לה התם במכון של אחרים

ומלישנא דקדש במכון משלכוף המכון מקדש דאמר לה הרי את מקודשת לי במכון זה וכן נרא מדברי הרמכם והטור גל וכן כתב סמ"ג שכל דפ"ז גל כתב מכון של אחרים שהיה בידו וקדשה כמיב שיש לו עליו הילכך מיירי תלם מכון ע"י עכון שעמו קנוי לה עכ"ל מכאן שמעינן מקדשה בגוף המכון

אפ"ג דאמר לה הרי את מקודשת לי כחוב שחייב לי פלוני על
מכסן זה ונתן לה המכסן וכן כל קנין מלמון דכיון
יתחם וכ"ע דכגמ' שחיב טעמא משום דקני ליה למכסן
מדר' יצחק אפ"ג שכ"ח קונה מכסן דמסר מכנוף המכסן
מקדשה ולעניין לם המכסן הזה היה ממכסן
מגל המלוה מעות המלוה מן מלא
נעות המלוה לכאורה היה נר"ל דוקא מלא כעות ה
המלוה דהא קרא דילפי' מיניה דכ"ח קונה מכסן מיירי
מלא כעות המלוה משכנו על ידי בית דין דכתי' נחמן
תעמור וכו' וכן כגירש מניעת דף פ"ב
וכשכועג' דף מ"ד פריך לימור דאמר רבי יצחק בעל חוב
קונה מכסן מלא כעות המלוה וכו
אבל רוב הפיסקים כתבו דאפי' כמשכנו כעות
המלוה מדעת הלוה כפ' המוכיוכפ' שבוע'
שדייני מלין לחב' וכת' הלחכם זל כפ' המלחמו' כפ' שכו'
שדיינים דלדעת הנ"ל אפי' לימור דאמר ר' יצחק
וכו' מלא על דרך הכיור כאמר מלא על דרך הספק מלא
מעמד מאמו דכר וח כפי' שעם דף מכ' בספר הנ"ל ו
והלכתא זל כחרוסין לגיטין דף לז כתב מעמד שמלמון
הקונים מהקנו לימור דאמר וכו' משמע לסון כאמר מ"מ
הענין מתחוור כו ודאי לכמוך עלי'
גם הנ"ל זל גם כהנ"ל דף תקע"ב דיש מי שכוב'
לרחות היות השכועות ולקע"ד דכרי ר' יצחק
אפי' כשעת המלוה אעפ"י והתים' זל כפ"ק
דקדושין דף ח' כתבו דמע"ג דר'
יצחק מיירי מלא כשעת המלוה מנינו למימר כיון דכעל
חוב קונה מכסן מלא כשעת המלוה קנין גמור
עד שיפרה גם כשעת המלוה ג"כ מלים שעכודיה ליחשב
ממון לקדם כו המשה ולקנות בו עכדים וכן לענין ש
שמיטת כספים ולענין מאן דאמר כזה תירן הנ"ה
נכ"ם לא לענין שמיטת כספים אבל לענין קידושין
אפי' דעתו וגר' דביון דכתב כפ' כל שעה דחפי' כדיה
לענין הקר"ם הקידושין גם שם קרם בו את המם מקודש'
גם הניחכח כת' דהא דר' יצחק מיירי מלא כשעת המלוה כ'
כשעת המלוה וכן כתב הלן כפ' כל שעה וכפ"ק דקדושין
אבל מלא זל כפסקו כפ"ק דקדושין מכאן
לכ"מ שקונה מכסן מיכח לפחמי דמיירי
אפי' כשעת המלוה מע"ג דר' יצחק לא אמר מלא מלא כ
כשעת המלוהתו דכיון דקני ליה מלא כשעת המלוהתו קנה
נמור מ"כ כשעת המלוהתו ג"כ מלים שעכודיה ליחשב
ממונו לקדם בו את המם וכי' הלי גוונא מנו נריכי' לומר
פ' השולח וכפ' כל שעה ומיהו נריך לדקד דכפ' המוכי'
וכפ' שכועת הדיינים משמע דלמ"ד מלא שומר שכר וכן
פירש ר"ח ונריך לדקד' למאי קנאי להיות עליו שומר שכ'
מי חשיב קנין גמור כלומרין כמי לימייב ומי לא חשיב
קנין אפי' שומר שכר לא הוי ומין לומר שזהו שכרו לפי
שתופס המכסן זה להיות בטוח מחובו דמ"מ דאמינן מטע'
קנין לא היו נריכים לדר' יצחק מלא ממילא משמעין דהוי
שומר שכר מדי דהוה מלומרין דהוו שומר שכר דתפיס
ליה מלגדיה מלא ודאי לא חשיב שומר שכר
משום הכי טעמא מלא נכי לומן דוקא שים לו שכר למר
שחשכר כמלחמת ונסכיל שהנף כטוח משכנו כתפיס

הכלי הוי שומר שכר מכל כהלוחה משום דהוה נטוח לו
חשיב שומר שכר דאם לא ילוה לא יטרח למשכון ומן
ההלוחה מין לו משם שכר אלא ודאי דהיינו שכרו משום ד
דקניה ליה לקדם בו את המם ומ"ת ואמאי חשיב שומר
שכר משום הכי טעמא גם כמעותיו היה יכל לעשות כן
ומן לו תועלת מן ההלוחה ול כיון דכשעה שנטלו לא היו
מעותיו כידו שכבר הלוה וקנה הוא כמשכון שמטל כו
כמקומו כדי שיכול לעשות ממנו קרוסין לן קנין לחב
ועוד שיכול לעשות מליסין מן הכלי המ' משכן מה שלא
היה יכול לעשות כמע' דמין משבש נעשה מליסין ולכ'
הלי טעמא לא מכל לפרש כמעמד דכשעת הלוה מיירי
דכיון דלא כשעת הלוחה לא הוי שומר שכר משום
שנהנה שיכול לקדם בו מ"כ כשעת הלוה אין לו כח זה
וכן משמ לקמן כפ' שני נבי עשה לו שיירין וכתמים ולקדם
אני לך דקאמ' למאן דאמ' אין לומן קונה כשכח כלי לחיב
מקודשת עד שיניע ממון לחר לידה ואמאי שכח ממשכון
לחרים כשעת הלוה דהא כמי מומשכן כידו כשכחו דתפיס
ליה מלגדיה היינך לא מיירי שכח שלא כמשכנו שלא כשע'
הלוחה עכ"ל ראיבא למידק כשהיה
שומר הלחם דטעמא דהוה שומר שכר מ
משום שים לו קנין כמשכון הוה קשיח ליה דמ"כ לחייב כפי
כלגנסין ופשחא כמי דמסיק דקני ליה לקדם את המשה
מ"כ לחייב כלומרין והדכר פשוט דמעיקרא מ"ד למימר
דים לו קנין וחשיב כדידיה ולסכי הוה קשיח ליה דמ"כ
כלומרין מכל השחא מסיק שאין לו קנין בנוף המשכון
מיירי שלא מלא כיכול לקדם בו את המשה מכיון שהוא
משכון על מעותיו עוד יש לכוך דכריו במ"ש
ולפוס הלי טעמא לא מכל לפר' ואפ' דמה
תולדה וו שהוליד מטעם זה ונראה דהכי קאמר כשלמא
כשהיינו שומרים שים לו למלוה קנין גמור כנוף המשכון
היינו שומרים כיון דשלא כשעת הלוחה שים לו קנין גמור
גם כשעת הלוחה מליס מעכודיה מלא מכאן שגם
שלא כשעת הלוחה אין לו קנין גמור שלא ד
דוקא לקדם בו את המשה אין לומ' דיועיל זה גם למשכון
משעת הלוחה אבל קשה גראיה מהכיא
מהיא דעשה לי שיירין וכתמים דאיכא
מקודשת עד שיניע ממון לחר לידה ואמאי שכח ממשכון
לחרים כשעת הלוחה וכו' והלא קושיא ו אפי' נימא ד
דבמשכון שחרים כשע' הלוחה קני לו לקני מ"מ מיכא
למקשוי דהא התם גבי עשה לי שיירין משכון שלה היא
כמשכון שלה לפי הלחת אין חילוק כין שלא כשעת
הלוחה לשעת הלוה וכמו שכת' הלחם עלמו כסמוך וכ"ש
ואמאי חיכה מקודשת ול דטעמא דמקדם כמשכון דיד'
לאו משום דמקד' כנוף המשכון הוא דמקודש' שם אפי'
אין למלוה שום קנין כמשכון: מ"מ מקודשת נמחילת מ
מלוה דחוב המשכון הוה ליה כמחיל' מלוה ואפי' לא החזיר
המשכון ואי מקודשת לפי שהוא אינו מקדש כנוף המשכון
שלא כמלוה שים לו עליה וחכיון דהיה מלוה על המשכון
דעתה על הנאת המחילה ולא על נוף המעות כרשמוני
ויש נהכית מעתה שמלוה חייב להחזיר לה המשכון
אעפ"י שמעולם לא היה לו למלוה שום קנין כמשכון לכל
כמשכון של מחרים כנוף המשכון הוא מקדש

ולזה נדר הרמ"ם ז"ל לבלתי תת זכות יום לו למלוה על גוף המשכון אם גוף המשכון קטן למלוה יהיה חייב בפלגים ואם למלוה משכון דגוף המשכון קטן למלוה שלא מכיון שהוא מוכרח להיות בטוח בחובו ס"ל כמ"ש הוה גדיך בגמ' גבי מר זוטרא דר' יצחק מלח ודמי שים לו קנית קנין מכל מיני קנין לו לגמרי להיות בטלו מלח להיות נהנה ממנו לקדם כו' את המשה ולזה אינו מהנה כשומר בכר עליו ונח בטלו להתחייב בפלגים ולכן אינו מן הדין שתהיה מקודם מלח מגה כמ"ש הלוה הנ"ל בסע"ש מין למלוה משכון שום קנין מע"ג דתפים ליה להיות בטוח בחובו ומשום הכי נמי ג' גבי עשה לו סידין ונאמין מע"ג דשמרון תפים ליה מפגדיה אינן יכול לקדש בגוף מותם סדינין וכומים גם חזותם אינן כמחילת מלוה דלמו דעתה על הנאת מחילת מלוה מי נמי מפטר דשם שמר לה הדי את מקודשת לי כ' בסברות טעמיתי לך בסדינין וכמין מלו והם לך הסדינין שיהיה מקודשת מטעם מחילה מלח דלמו בהכי מיירינן שכל עומסא דמילתא ודמי דשכר שמר הכי לא מהני משום דסדינין וכמין לא מטו לידיה נחמות משכון וחזרתם לא הוי כמחילה הסברות מה שאין כן במשכון שכל שם מ מטעם דתפים הוא אין לחלק בזה לדעת הרמ"ם ז"ל מע"ג דמרבי הר"ש בכל מלוה דבכל גווני שם להלק

כוף דגר דעת הרמ"ם ז"ל דאינה מקודשת במשכון שכל מחדים מלח דוקא במשכון מלח בשעת הלוותו ונקטה שהרי הוא כתב בפסקיו סוף פ' הדיינין וב' המוכרן דאין חילוק כין שלח בשעת הלוותה למלוה מלח בין הכי וכין הכי הוי שומר שכר: ולפסק גמר כדוחק דנעשה מן המסובב שכה דכי הכי דלכתחלה משום ז"ל לענין קידושין דכיון דקני קנין גמור מלח כ בשעת הלוותה מלים שעבודי ויכול לקדש את האשה מכל בשעת הלוותה כן נמוד להרמ"ם ז"ל כיון דשלח בשעת הלוותו קני ליה לענין לקדש בו את האשה מלים קנת הנאתו וחשיב שומר שכר מכל בשעת הלוותו: וכתב דנכון ירוחם שדעת החום' דדוקא שלח בשעת הלוותו מעכ"ל שכפ"ק דקידושין כתבו החום' דלא שנא שלח בין בין המקודשת מ"מ נפ' השולח דף כ"ו וכפ' המפקיד דף כ"ב כתבו כן וכן דעת רבינו הגדול דדוקא שלח בשעת הלוותה וכמ"ש המרדכי והעתיקו הרב בית יוסף ז"ל: וכן נראה ג' מתשו' רמ"ז בסוף פ' שבועת הדיינים שהרי כתב שם שם דמר ר' יצחק כ"מ קונה משכון היינו במשכנו שלח בשעת הלוותו: וכן משמע שם מתשו' ר"מ נר כרוך ז"ל ומויל בסיעתא התו' כתב ז"ל ועוד

דמלי חילוק מיכח כין בשעת הלוותה לשלח בשעת הלוותה שלח דבשעת הלוותה הוא לזכות דבריו ושלח ב בשעת הלוותה לגוביינא עכ"ל **ערך** שם מ' אחרת כדין קנית המשכון הלוותה הלשכה ז"ל בחירושין לגיטין דפיב' דהוה מלוה בשטר הוא דין חילו' בין שעת הלוותה לשלח בשעת הלוותה אין מקדשים משכון כין בשעת הלוותה כ"מ קונה משכון דודאי לגוביינא נקטיה ועוד צריך לעיין כדין זה **ומ"ם** לענין פסק הנ"ב שם קדם את האשה במשכון שכל מחדים שם היה משכון כיד המלוה שלח בשעת הלוותה ודעת מקודשת כל שלח ב

בשע' הלוותה הוי מחלוק הפוסקי' ודינין כי' כדין הפוסקי'

סימן סה

דין מי שבקדש את האש' נהוב שיש לו ביד אורים במעכד ג'

נתב הטור בסמן העוד סי' כ"ח היה לו מלוה על מחרי' ואמר לה הרי את מקודשת לי כחוב שיש לי ביד זה במעמד ג' מקודשת ע"כ דוקא כה ג' דידעינן מחותו פלוג חייב לו מכל שם שיש חייב כלום אבל היה לתת שיש כלום וכשו שנתכפר כל זה מ"מ שם מן קבא דדוקא שהיה נהמונן מכה כיד במעון אבל שם לא היה מכה כידו שם שלח לו תן מכה לאדי ואפי' עשה כך לא קנה וכל מה שלמדנו יכול למודכו ע"כ וכיון שלא קנה גם האשה שיהא מקודשת ומעכ"ז שהאש' מכה מ"מ שהעות מחותו האיש ונמנה שהמקר שהוייב לשלם לה תו האיש כשומר שם מ"מ מכיון שבעת שזה מקדשה גם קנתה האשה שהעות שיהא מקודש **ודע** דגם בני בשיטתה לה הרי את מקודשת לי כחוב שיש לי כיד זה שלח נדרך ג' שיהא תהא לפלוני שהרי לשון המחלת מעמד שיהא נר' שיהיה כזה שלשון שכה שלחה חייב לי תנהו לפלוני הא לא מלשון תנהו גם כך דלא קנה מעכ"ז בשלמא שם לי כיד זה יהיה שלך דע"כ לא פליגי דנותנת שם שם יהוייב הלוה שהרי הנפקר לפי' לא נתרצה לשלם אבל כשלח שיהא המלוה ללוה תהא שלחה חייב לי לזה ודמי דשלחו דין מעמד ג' **ובר"** דמ"ע דבעינן שיהא המלוה ללוה שלח שים לי כיד תנהו לפלוני ואם לא אמר שלחת חייב לי שלח שתהא תן שכה לזה מע"ג דידעינן שהיה חייב לו שלח להרמ"ם ז"ל דלא קנה מ"מ הכא מכיון שאמר לאשה הרי את מקודשת לי כחו' שים לי כיד זה ותכף אמר לזה תן שכה לפלוני ודמי שאמרה דעל אותו שכה שהייב לו שלוה לשלוח קשה שהרי כן אמר לאשה ולכן מקודשת ודאית אבל אם הלוה לא נתרצה לתת אל האשה מכיון שהוא משלוחת אם הלוה שהייב שפילו כע"כ הוה לה פסק מקודשת

ובלא דמילתא כן הוא כל שברי שמיות קנה שלוחה דכ"ע הוי מקודשת ודמי וכל שים פסק אם קנה או לא קנה מע"ג דהלוה יכול לומר קים לי ואפי' מהוייב מ"מ ברישי קידושי הוי פסק מקודשת

ומ"ם כל מקדש את האש' כשוב שים נו על מחרי' כאשר אם אמתן הוא פסק מקודשת מכיון דים מחלוקת אם המלוה יכול למחו' אמה אם אמחה באשר ג' הנה התום' ז"ל כתבו בקידושין דף מ"ח ד"ה כי קאמ' וכו' דאיכו יכול למחול ואח"כ לעיל דהמבר שטר שוב למכירו וחזר ומחלו מחול היינו בשלין הלוה בפניו בשעה שאמר נו את השטר על כרחין וקשה דאמאי לי מלטריכו למוקמי בשלין הלוה נפניו אפי' שים בפניו מיירי שלא אמר המלוה ללוה כלום דנהמה דאם לא אמר המלוה ללוה תן לזה לא קנה ומ"מ דעת הרמ"ם

סימן סה

דין מי שבקדש את האש' נהוב שיש לו ביד אורים במעכד ג'

נתב הטור בסמן העוד סי' כ"ח היה לו מלוה על מחרי' ואמר לה הרי את מקודשת לי כחוב שיש לי ביד זה במעמד ג' מקודשת ע"כ דוקא כה ג' דידעינן מחותו פלוג חייב לו מכל שם שיש חייב כלום אבל היה לתת שיש כלום וכשו שנתכפר כל זה מ"מ שם מן קבא דדוקא שהיה נהמונן מכה כיד במעון אבל שם לא היה מכה כידו שם שלח לו תן מכה לאדי ואפי' עשה כך לא קנה וכל מה שלמדנו יכול למודכו ע"כ וכיון שלא קנה גם האשה שיהא מקודשת ומעכ"ז שהאש' מכה מ"מ שהעות מחותו האיש ונמנה שהמקר שהוייב לשלם לה תו האיש כשומר שם מ"מ מכיון שבעת שזה מקדשה גם קנתה האשה שהעות שיהא מקודש **ודע** דגם בני בשיטתה לה הרי את מקודשת לי כחוב שיש לי כיד זה שלח נדרך ג' שיהא תהא לפלוני שהרי לשון המחלת מעמד שיהא נר' שיהיה כזה שלשון שכה שלחה חייב לי תנהו לפלוני הא לא מלשון תנהו גם כך דלא קנה מעכ"ז בשלמא שם לי כיד זה יהיה שלך דע"כ לא פליגי דנותנת שם שם יהוייב הלוה שהרי הנפקר לפי' לא נתרצה לשלם אבל כשלח שיהא המלוה ללוה תהא שלחה חייב לי לזה ודמי דשלחו דין מעמד ג' **ובר"** דמ"ע דבעינן שיהא המלוה ללוה שלח שים לי כיד תנהו לפלוני הא לא מלשון תנהו גם כך דלא קנה מעכ"ז בשלמא שם לי כיד זה יהיה שלך דע"כ לא פליגי דנותנת שם שם יהוייב הלוה שהרי הנפקר לפי' לא נתרצה לשלם אבל כשלח שיהא המלוה ללוה תהא שלחה חייב לי לזה ודמי דשלחו דין מעמד ג' **ובלא** דמילתא כן הוא כל שברי שמיות קנה שלוחה דכ"ע הוי מקודשת ודמי וכל שים פסק אם קנה או לא קנה מע"ג דהלוה יכול לומר קים לי ואפי' מהוייב מ"מ ברישי קידושי הוי פסק מקודשת

ומ"ם כל מקדש את האש' כשוב שים נו על מחרי' כאשר אם אמתן הוא פסק מקודשת מכיון דים מחלוקת אם המלוה יכול למחו' אמה אם אמחה באשר ג' הנה התום' ז"ל כתבו בקידושין דף מ"ח ד"ה כי קאמ' וכו' דאיכו יכול למחול ואח"כ לעיל דהמבר שטר שוב למכירו וחזר ומחלו מחול היינו בשלין הלוה בפניו בשעה שאמר נו את השטר על כרחין וקשה דאמאי לי מלטריכו למוקמי בשלין הלוה נפניו אפי' שים בפניו מיירי שלא אמר המלוה ללוה כלום דנהמה דאם לא אמר המלוה ללוה תן לזה לא קנה ומ"מ דעת

הרמ"ם

הלחם בספ"ק דמציעא וכפ"ק דגיטין בדעת התום' דלית
ליכול למחול וכן כתב הטור כמ"ש סי' קכ"ו בשם הלחם ז"ל
וכן דעת בעל התרומו' סוף שער כ"ח וכן דעת הרשב"ץ
דיטין אבל דעת הלחם ז"ל דיכול למחול ו
וכמ"ש הטור סי' קכ"ו וכן כתב בחידושי
הרמ"ה מכן כתב הלחם ומכן נר' כוונת הנשונים וכן דעת ה
מעיטור כדין המחלה וז"ל ונראה לומר כמעשה שלפנינו
קנו ולימי יכול למחול כמו מוכר טטר תוב למכרו פשם
מחלו מיחול דשאני התם כיון שעלמא
וקשה"ל ולא דייק ן דלא עדיף כמעשה שלפנינו מכתיב'
ומשיירה עכ"ל והרב הנמקי ז"ל כפ' מי שמת דף ר"ל ע"ב
כתב דרוב המפרשים כתבו דהא דאמר שמואל המוכר
שדה סוב לפניכו וחוזר ומחלו שמואל פתמא קאמר ומפני
שכר כמעשה שלפנינו יכול למחול עוד יש מקום
להקל בקיר ומפי מעשה ג' טטעם שכתב
הניטו יחשם דכל קנין מעשה נ' דרבנן וכל שהוא ספק
מפי ספק דרבנן לקולא ודברי הרי' ירושם נר' שמוק עשם
ומה שכתב הטור דשם לא היה כמעשה נ' מיכה
מקודשת היינו משום דשע"ג דכתב לה קני
ליהו וכל שעבודיה ומשר לה הטור מ"מ כיון דשמלוה
בעל למחול בלנה החוב דהמוכר טטר חוב לחברו וחוזר
ומחלו ממול גם השטר לא מהני דכתה דעתה בשותו שט' שמא
ת"ל יחמול השקדים בלנה ונמ"ל שלא קבלה כלום וכמאי
דתקר' ורבנן ס"ל שכי שתם כפ' השים משקדים דף מ"ח
ומה שכתב הטור ז"ל דשמין את הנייר ושם יש בו שוה
פרוטה וכו' כמחלוקת שניה שהרן ס"ל דכשטר
שלא מחרים אין לומרים בו שמין את שניה שהרי הנייר ה
שם של בעה ומיחיל לים מלוה ע"כ לוקח מהדר
ליה בלוה כן כתב פ' השים משקדים שכל שכתב דף
ה"ה הכיון מחלוקת בזה וכתב דים מי שכותב דשמוכר ש
טטר חוב לחברו וחוזר ומחלו שהלוה מניח מן הלוקח את
הנייר שכל מדברי דשי' נרש שמין הלוה יכול להוציא השטר
מיד הלוקח וכן דעת הרשב"ש והביא דברים מהרי"ן
ס' השים משקדים שעם וכן בלכות ריה נר' שדעת הרן שם כ
הרשב"ש שם וכן בתב רבינו ירוחם בספר מישרים נתיב כ
דים מי שכתב כי שעפ"י שחזר ומחל מוכר ללוה יכול
לכב לוקח הנייר שטניע ללוה ולא יתנהו ללוה שכשוכה
ליה של מלוה וכן עיקר עכ"ל וכתב הרב הגדול בית
יוסף כמ"ש סי' ס"ו וכן כתב הרשב"ש בתשובה וכן
נתי לפני מורי הרמ"ן ומעפ"י שדים שכור להפך נתחכט
ביה ולא עלה בידו עכ"ל והלחם ז"ל כפ' הכותב בפסקיו
בס"ק הביא דעת מכמי פ' בבינה טכתבו שנריך לפרוע
לבעל לוקח דמי הנייר דכיון דמחלו הרי הוא כפרוע
ואין להחזירו ללוה כי הוא מתן שכר הכופר והנייר שלו
ולפ"ז ודאי כשטה שיכה מקודשת כיון שפ"י הנייר
נשתר כיד האשה וכדעת הרן ז"ל ונמצא שדין זה הוא
לוקח ואפ"י כלה בתב לה קני ליהו וכל שעבודיה נמי
שלוקח שם הלוקח נריך להחזיר הנייר ללוה ונוכר
לוקח זה כמ"ש סי' ס"ו שהטור כתב משם הלחמן שנר'
לוקח להחזיר הנייר לפי שלא קנה פ"י הנייר לומר על
נלוחיתו וכבינו ירוחם ג"כ כתב דאין הלוקח יכול לומר
פ' שלא קניתי המלו' קניתי הנייר לומר על פי נלוחיתו

כך כתבו הלחמן והלחם וכן נר' עיקר שכל התום' כתבו
כפ' הכותב דף פ"ה דלקמן הנייר קני אפ"י כלה כתיבה
ומציירה כיון שהים מוחק כו עכ"ל והרב המגיד ז"ל פ' ומה
מכירה כתב והוסיף שאפי' וכל שעבודו הם לאו הכי לא
קנאו שלא לגור על פי נלוחיתו עכ"ל מבואר דלגור על
פי נלוחיתו מיהו קני ליה וכלשון הזה כתב הלחם כ
בתשובה סי' תקפ"ה וז"ש שרבים ירוחם כת' משם הלחם
בהפך מיברש דכפ' הספינה דף עז' למיגו בגמ' דאי לא כ
כתיב ליהו וכל שעבודו לא קנה ופריך וכי לגור על פי
נלוחיתו הוא גריך ומשני לגור ולגור דמשם דלגור על פי
נלוחיתו מיהם קני שלא הלחם כתב ואי משום לוקח
ליהוי כיטול מקח ומחזיר לו דמיו וזה יחזיר לו שטר חוב
ע"כ נר' דקושטם דמילתא דלפ"ז לגור מיי לא מהני לכל
חד בדרי הלמן כחידושיו שם מיהו נר' כן שלא שכוחת הלחם
ז"ל דלגור מיהם קני שהרי כתב שכוחת הקושיא שהקשו
וכי לגור וכו' לאו כדשתר ולא כתב דאפ"י ר' שכם שם שלא
בדשתר וכתב שלא כתב וכל שעבודו ולהכי מ
משני לגור ולגור אכל כשמירה להודה לפשוט שלא קנה
אפ"י גוף השטר לגור על פי נלוחיתו ומפני שעיקר מקחו
לרלוה שכו והכל בטל ולא יתקיים לחנשין וכן עיקר! ויש
לומר! שקנה הקלף כשכנתנו על הרב ז"ל אכל מ"מ שם ח
חזר וממלו לו שפרע שלא מונשלו מקחו" ידו כשטרי הודאו'
והלוואות שהשטר של לוה הוא דשפר מקנה כעין עכ"ל
גר' שהכין כדברי ר' שכם שהרשות ביד הלוקח שלם יהנה
יקנה הקלף ושם יהנה יטעון טענת גונבה והוי כישוב
מקח: ומ"מ דברי הרב ז"ל ג"ע שם לא נפל טעות כשפרים
דמשמע דדוקא כשמשר ולא כתב הוא דלא קנה לחנשין
אכל כמכר וכת' ולא מ"ה וכל שעבודו קנ"מ הנייר
משה שכתב ומפני שעיקר מקחו לרלוה שכו וכו' נר' שטעם
זה שייך במשר וכתב ולא כת' וכל שעבודו גם משה שכת
השור כשמו כר' כן ומדברי הרב הנמקי נוכח נ"כ דם"ל
דכל שלא כתב שיהו וכל שעבודיה לא קנה אפ"י הנייר
לפי שמתוך הלשון משמע דלא מכר השעבוד שלא הנייר
ולאו דע' הקוב' כהכי ולהכי אפ"י הנייר לא קנה והרשכת
בקידושין כתב ז"ל וכל שכתב ולא משר לא קנה כלום מ
אכל משר ולא כת' כמתנה קנה הנייר מיהת ומיהו כשכר
מכיון שלא קנה אכל לא קנה נייר ולח"ב כתב דאי כתב
ומכר ולא כת' וכל שעבודיה לא שמע נייר לחודיה
לגור על פי נלוחיתו כדאמרי' כפ' הספינה לגור ולגור פי
לאו למימרא דלנייר בתכון דם"ב המביאה קיומת בגיד
ואין ללוקח להחזיר לו מעות מדין מונשה ליכא לכי מ
שהוא יותר ממה שהדעת טועה אלא ודאי דם"ק ר"ע ג
דהאי לוקח על דעת השעבוד נ"ב יבד זה לא הקנה לו
אלא הנייר ואין כמשמע לשומו יותר וכל כמה אלא זכה
בשעבוד יכול לחזור כו לגמרי וחייב המוכר להחזיר לו מ
מעותיו עכ"ל גם הוב בעל התרומות שער נ"א מ"ד כתב
מחלוק כזה, ועפ"ז מיושן שים מחלוק הוא בפ' מקודשת
ומפ' דכיון דכמתנה מכר ולא כתב קנה הנייר מיהם מ"ע ג
דכמכר לא קנה מ"מ הכא שמין השטר מוניא מעות מידו
ויש בנייר שוה פרוטה מקודשת דשמין את הנייר ועדיין
נריך לי עיון בדברים אלו ולא כתבתי הדברים אלא כ
כמורה מקום כי אין הפנאי מצוים

סימן ס"ה
דין המקדש את האשה בחפץ שעשה לה מכסף וזהב שלה

בתב השוב מכן העזר ק' כ"מ מס מהר" לי עסה לי טירין וכזמים ומתקר' לך כסכ"המלמכה סיכה מקודסת דיסכה לסכירות מתחילה ועד סוף ומיד כשעסה קנת מהמלמכה היא מתחייבת לו כסכירות ו והוה ליה מקדש כמלו' וכת' הלמה לה שכא מס הוא מכיר יום על המלמכה ולא שכא מס הוא קכלן דקיל לישלומין קונה כשכא כלי והוה ליה מלוה וכן כתב הרי"ף מכל מ"ז כתב דקיל דשלומין קונה כשכא כלי ומיהו כתב מפקנת מהרוי מכי הלמה זל עכ"ל פי' כשהוא מכיר יום פשיטא שמה שמשכיח הפועל לישנו שלא מל כעל ה הכית ועל דעת נעל החפץ הוא עוש וכע"ה הוא מאכ" כשכא הל כה דכולי עלמ שלא שכעל החפץ חייב לפועל לשלם לו שכר פעולתו ומכיון דקיל דיסכה לסכירות מ מתחילה ועד סוף נמנ שכל פרוטה ופרוטה שכעל החפץ חייב לפועל כשעה מלוה עליו והמקדש כמלוה היכ מקודסת ולפיכך מס כשסיים פעולתו נעל החפץ ונתנו לאסה ואמרה לה הרי את מקודסת לי ל"ש מס אח" לה התקדשי לי בחפץ זה שהרי החפץ אינו שלו שפשיטא סהיכ מקודסת שלא מפי' אמר לה כשכר ה הפעולה שאתה חייב לי מעתיה לך בחפץ זה מכל מקום היכ מקודסת"

ראית ואיך נאמר דמפי השמיר לה בחפץ היכ מקודס" והלא המקדש את האשה כמלוה עיש עליה משכון מקודסת כאותה מלוה וכתבו התוס' בקידושין דף קי"ט ד"ה אם זל מפי' לא החזיר את המשכון מקודם משום דהוה ליה כמחילת מלו' דקיל דמקודש ככר הקנו התו' קושיא זו כפ הגאון עניש דף נ"ט ד"ה אלא כמאי מקדש" וז"ל תוכל אי' דמכרע עוש שלין מקודסת כמה פעמים לה מכרו מפי' לא יהא לו אין קונה כשכא כלי אלא מלוה יש לו עליה ושוש פעמ לה היכ מקודסת שלין דעת להתקל' עד שיכא הסידים והכפים נפרש עכ"ל ואיכא למידק דכאותם שהתוס' פוקמה לה קושיא ו"ל פשיט דכגמ' פריך דע"כ לאו בדאמר לה הרי את מקודסת לי כמחיל' סכירות מיירי דל"כ מ"ט דרכגן דאמרי היכ מקודסת והא קיל דכמחילת מלוה מקודסת ומדכרי התוס' שם כר' דמיירי התם נכי משכון כשאמר הרי את מקודסת לי כ כמחילת המלוה מדפוקמה להו דכיון דהוי כמחיל' מלוה שאני נקט מלוה על המשכון ולפי פוס' ל דלאו כדאמר ביבמי' אלא החוזרת המשכון הוי כמחילת מלוה כיון דהא מלוה על המשכון הוא כמחילת מלוה לא הוי קשיא להו ולא מכטריך לתרוצ דלרכותא נקט מלוה על משכון שלו ולפי דמיירי כאמ' הרי את מקודס' לי כמחילת מלוה ולאו משום שהיא על המשכון מעתה יהא משכון מקודס משום דכשמוחל מלוה מכיון דאי אפשר לה שלא יהא מקודס ל"ש אם כן מה הועילה במחילתה הא אפשר לה שלא יהא מקודס ל"ש אם כן מה הועילה במחילתה אלא ודאי מכיון דמחלה לו המלוה נעשה המשכון שלו ולאו משום שהיא על המשכון מעתה יהא משכון מקודס משום דמחיל כמחילת מלוה מכיון דאי אפשר לה שלא יהא מקודס ל"ש אם כן עליך מקודס משום דמחיל כמחילת מלוה מכיון דאי אפשר לה שלא יהא מקודס ל"ש אם כן עליך חייב לתת לה המשכון ול"ק מיירי ככה"ג מ"ט דרכגן דפליגי ומסו"ה כוין נגמ' כפשיטות כמאי

מקדשה מכיון דהא דלפסר דהוי כמחילת מלוה והמתפ סכרו דכולי עלמ המקדש כשלה אינה מקודסת ועוד קשה כתירוצים דכיון דטעמא דאין מקודסת הוא משו' דאין דעתה להתקדש עד שיכוא הסירים והכזמין כיצד ס"ל כשמקיש ר"ל עד שיכא ליד ממון אחר ומפלגי כאן כמלוה וכאן ס"ל דאינה מקודסת קשה כיון דכשכא הסירים וכזמים כיצ' וכל כי האי דעת להתקד' אמאי אינה מקודסת וזה קשה גם לפי דעת המקשה שם דס"ל דטעמ' דרכגן משום דאין לומן קונה כשכ"כלי והוי מלוה ולתרוצ דאמאי אם כרכגן סכרי יכנס לסכירות מחמילה ועד סוף דמ"מ מה ככך תקדש כמחילת מלוה וה"ק נמי דהוה קשה לן הרקשוס אי הוו ס"ל לתום דמול" המשכון משיב כמחילת דניימ הכי נמי נכי סירין וכזמי' כיון משתום" הסוו העכיכי' עוד כתבו התום' שם תוכן לאמר דעוד לומר דס' וכדאמ לו עיקר שפסי' שכיסה רוכים שימולו קודם הגעת הממון לידה אינה מקודסת מעפ" שמתחייב" לו רשמון לפי שיכה לסכירו' מת מיכ" ועד סוף כיון שאין יכול לתובעה סכרו עד שיגי' הממון לידה ואין חסוב כמתן לה כלום כמחילתו עד שתגע מעה שיכול לתובעה כיון ע"כ פ' דכריסה דלא שיך מחיל' שלא כמה שכבר חייב מכל מקום זו מעפ" שמתחייב" לשמון על כל פרוטה ופרוטה דמשון רשמון מ"מ הממון אינו יכול לתכו' מכ"הסכרו" כדין שלא עד שיגי' ממון לידה

ונם על תירוץ זה נ"ל קשה דמ"מ מאי דפליגי כמקדש כמלוה או כשמון קונה כשכא כלי למה לי ממון מאי פפ' כשותו ממון נמי) מקודסת שכיון מעתה מגיע ממון לידה ומעת היה יכול למוכע בדין ס"ל כמחילת' חסוב נתינה ותה"ד מקודסת מיהו על תירוץ זה אפשר לומר דכי היכי דליחשיב נתינה כעיון שיהיה יכול לתובע קודם הקדושין דומ' דשלוה מקודם שהוא מקדשה היה חייב לה והיה יכול לתובעה קודם לכן עוד אפשר לומר דהתום' ודאי ס"ל דבעיון פיאמר לה הרי את מקודסת לי כמחילת המלוה או הסכירו' ואו מקודם נכי משכון אפ' כלא החזיר את המשכון מכיון שהיה חייב לה מקודם לכן הוה יכול לתובעה כדין וככי סכירו' מיהא בהמאת הפועל' מכיון שקולם לכן לא היה יכול לתובעה כדין אבל מ"מ כשכא ל"ש כלא ל' מיירי אלא כדלא אמר כמחילת הסכירות דלאי הכי אפ' דכגמ' הוו מודו אלא כדלא קאמר הכי מיירי אבל משום דכגמ' כוי כמלוה שלא היה מקדשה כגר שלא היה מקום לומ' כשפשיטות אלא כמאי מקדשה כגר שלא היה מקום לומ' דמקדשה כמחיל' מלוה ומ"ל דלא ס"ל לרמ דכיון דהוי כמלוה שלא על המשכון שהרי זה חייב מעתה להמזיל נם החפץ מעל כיונ' אפשר דרמ ס"ל דמקודסת

ונם למדנו מדכרי התום' זל דאי סוה ס"ל לומן קונה כשכא כלי שפשיטא שאין לומר שהיכא החפץ אפ' מעשם מחיל' וזהו שכתבו התום' אפ' לא יהא לומן קונה כשכא כלי פי' ל"מ דאפ קונה ודאי דלא שייך מחילה שהרי החפץ אינו כלום עד עתה אא אפ' אין לומן קונה שפשפה מיכת לומן מ"מ אין כאן טעמת מחיכה והמדנו מדבריהם דהיכא דהוי פביר יותר כדל כח שכחת דהאפה מיכה לאיש קודם שיזיז שלומן החפץ ויש לומן מלוה על שפשה

מ"מ מיהו מקודשת במחילת הסכירות וכל שכן מי שכבר
שכחה לפי שגרתם דמ"ל לומן קונה בשכח כלי מפני
בחזרת החפץ ודמי מקודשת לי מטום דלומן קונה בשכח
כלי מפני כלום מחילת הסכירות לי כסכיר יום או כדלי'
מכחם במחילת הסכירו **והרי"טבא** זל כתוס'
דף מ"ח הקשה קשיא זו בטופו לחר
ולפי המסקנא זל ומיהו למידק למה לי לומן לחר תיפוק
לי מפני שין לומן קונה בשכח כלי מ"מ הא מני תפים ליה
מעגריה והוה ליה כחלוה על המשכון דקיל דמקודשת
בחזרת המשכון ומיהו למימר להתם דעתה למשכון ו
ומיהו קני ליה מדר' יצחק ודוקא במשכון דאתי לידיה
בחזרת משכון ברשות לוה בשעת הלוחתו חו עכ"ל
סלא כשעת הלוחתו אבל הכי דלא אתי ליה לידיה כ
בחזרת משכון אלא מיהו תפים ליה מעגריה מכפיה לא
קני ליה תדע דחלוה על המשכון לכ"ע חוי ס"ם ומילו
לומן לר' יהודה לא וסכירות שים עלין משכון שין עוכרין
עלין מטום כל תלין ומילו כלומן לי לא קני כשכח כלי
עוכר עלין מטום כל תלין כדקיל כפ' המקבל הלמכן זל
עכ"ל משמ מדכרי דמפי גלי מדעתיה לומן דתפים ליה
מעגריה מ"מ מכיון שמקנה לו כקנין המשכון לא דמי
למשכון אבל מדקאמר דכרי הלמה זל מכת הטו לעיל משמ
דוקא מטום דלא גלי מדעתיה דנקטיה כחזרת משכון אבל
גלי מדעתיה אע"ג דלא מטא ליה כחזרת משכון מ
מקודשת ושים לפכר לומר דלא כלישנא דלמה
כן מלא נכי משכון דלא מטא לידיה ומיהו תפים ליה
אבל נכי לומן מודה הלמה דשין חילוק וכדכרי הרי"טבא
דמ"ל דמפי גלי מדעתיה דתפים ליה מעגריה נמי שין
מקודשת אבל הלן זל כת"ל דכרי הרי"טבא ושים לכרע
וכתב למימ לא מצינו משכון לכידים עד שיכנסו מיניה
ותפים ליה מעגריה כעובדא דמלונמא דפטרי כפ' הכנות
ע"כ כגר משכים עם דעת הכ"מ זל גם כלומן וכן נר"
דעת וכן מל כדכרי יוסף ומפכר שגם הרי"טבא ס"ל הכי
שלא מצינו לו לפרש מתוך לשונו משמע קצת להפך
ומיהו להמרין דבר" לכל מה שכתב הרי"טבא שיש
לקדם עם החפץ דומיא דמשכון דמ"ל ל
להרי"טבא להמקדם כמלוה שים עליה משכון מקומה
מטום דדעתה על המשכון וסכי נמי הכא אבל לקדם עם
המלוה ר"ל כסכירות שחיינא לשומן מס מקרים כמחילת
הסכירות כפי שפיר נמי אלא דכרי כאן החזרת החפץ
לפי שעשה על מנת שלא נמי מה שחייב הלוה
למה שחייב כעל החפץ לשומן זפרשתיכה

ומדברי לכאן יראה כשם הלמה משמע דס"ל
דכל שהיה מלוה על המשכון מקודשת
בחזרת המשכון ולמה דמקדשה כניף המשכון שע מטע'
מחילה ולכן ל"מ אם כשע"קדושין החזיר לה המשכון
שלא מפני שהיה מוחזק אלא כשע"קדושין מכל מקום מ
מקודשת ומפני לא הזכיר לה משכון וכולהי דטעמא
דמחילת מטום מחילת מלוה זל לכאן יראה ועור כתב
הלמה קדשה כמלוה שים לו עליה משכון מפני לא החזיר
המשכון כשעת קידושין כיון שהחזיר כשעת הקדושין
שו שהיה עימה כרשותה מן ס"ע כ"ל הרי שהיה מקדש
כגוף המשכון ונם לפי' הזכי' המשכון מ"מ כיון שנשתעבד למלו'
ע"ה מקודש" וכולהי מטע' מחילה נמיה נר' ס"ל

כשכירו לומן דגלי מדעתי' דתפי' החפץ מעגריה ממ"ל לא
השזיר לה החפץ מקודשת מיהו מה שהר כך הש"ס אמ'
ומחר מזדמן לומר לה הרי את מקודשת לי כסכירות שים
לי עליך מיהו מקודשת דמעגר שגם לומר כן יהיה אות
כמשכון רקני ליה מדר' יצחק **ולעניין** שם יהיה אות
קונה כשכח הכלי הרי"ף זל תפסק כ"
הגהות עניים דמרדכי רבא פרק הכולי עלמא סין קונה
כשכח כלי ממעיק מיהו רלינהו לברך מלי לומר לומן
קונה כשכח הלי וכן כתב ג"כ כפ' המקבל נכי דין
קבלנות שם עובר ע"י מטום כל תלין דהלכתא כלישנא
דלומר סין לומן קונה כשכח כלי והלמה זל כפ' נזקין כפ'
השוכר אקדם כתב דכרי הרי"ף זל ופתב מרכינו תם פרק
כרך מלי דומר לומן קונה כשכח כלי ומשמע מרכינו
מהכיא דכרי ר"ת לכסוף דהכי"ם ז"ל הגהות עניי כתב
על דכרי הרי"ף זל ונרחה לי דסין דסיה מטם דהכי נמי
מוכר רבא דכולי עלמא יפתח לסכירות כו וכתבו התום'
דסין מטם דסיה לפסק הלכה מפ"ם דלא מני לחיי כעכו
מוכר ונרחה לי להכיא דסיה דלי פלינו כלומן קונה כשכח
כלי אנב כחכמי דלמוכר דסיה שקודם מטום דסין לומן
קונה כשכח כלי ולי לא פלינו כלומן ק"ג כשכח כלי
נדיבי לשכר תדוייה דסין לומן קונה ומיהו לא
דחיה היה דחיכא למימר דפלינו כיפנה לסכירות
מתחלה ועד סוף עכ"ל ולכאורה דכרינו תמוהים דסיך
דמז קלחיה כמ"ש דחיכא למימ דפ"ה ניחי כיפנה לסכירו'
מתחילה ועד סוף ולי לומן קונה כשכח כלי
מה לכך והלא אין כאן מלוה אלא כשכ' פרנלתו סהיה
אלו עתה כירו סוף מקדמה ועור קשה דסיך דמה דסיה
קרוב זל מטום דחכי כתכו התום' נכי ישנה לסכירות
מתחילה ועד סוף ומה לא דמי מטום דסת לא מני לומן
מיפכה אבל הכא מני למימ לעולם דומן קונה כשכ' כלי
וכה כסכיר יום מיירי בנגח דחיינו כקבלת לא מני למימ
כיפכה ונסתלקה הקושיא המסרוב אבל מ"מ אין להכרי
מכרית מוכרח לפכר דסין לומן קונה כש"כ דאמת מ"מ
מ"ג דכגמ' מקיל וטוי עלה כקבלנו מ"מ לפכר דמיירי
לומן המניה ע"כ מנחתי וכמ"ש סהיה עוד ונזכר

סימן סו

שאלת מ"מ הידיד להודיעך כוונת דיבור קטן
הכמות כפ"ק דיש דף מ"ח המתחיל מוקי
לה לכית הלל כר' סמעון וקשה דמאי מוקמינן דהאי
מתמה מהאי מתמה ול"ל דכעי"ת לא תני לה מקולי כי'
מילי וחומרי כית הלל עכ"ל התום' זל

תשובה מצאת מנכיהין מעל מעלמן קח לה
התום' מתמה משום דכית הלל מחיב
מתמה לנכי כית שמי ולכן הקשו דמאי מ"ל מיהך דהך
מתמה דמחתכין לת הדלועין מפתמה דמנכיהין דכיון
דמאי דלפיך ל' יוחנן היינו משום דתיקו כית הלל כפתמה
דמחתכין כי היכי הלל תיקשי הלכתא מהלכתא דהלכה
כפתם מפנה והלכה כבית הלל ג"כ למאי דהכי"ם ז
דמחתכין לת הדלועין מ"ח הסיעה והכי קתני מחתכ

את הדלועין וכו' דכרי ל' שמעון וחכמים עוקרין והסתם לתו בית הלל דאית להו מוקצה במסכת מגביהין כמכמ' דאית להו מוקצה במסכת מחתכין ומאי שפיר הויא ל' דמגביהין מוקצי הויא דמסתכ' ולא שפיר הויא דמחתכ' מוקצי הויא דמגביהין ותירצו דאי סום שפיר הויא ל' דמחתכין מ"כ הוו כ"ש לקולא דם"ל דמגביהין ובית הלל להומרא דם"ל אין מגביהין וכעדיות לא תני לה וכיון דלא תני לה מ"כ ע"כ בית שמאי ס"ל דאין מגביהין וב"ה ס"ל דמגביהין והו כותח דברי התו' זל כני שפין: מכל מיכח למידח טוב חדא דבית שמאי במקום בית הלל ס מכחי ליכני דלתי למטעי אבל לסתם כל המסכ' כיתיו ויתרת לא מכיח למטעי ולהכי שפיר הויא דמגביהין

ועוד היה נראה לכאורה לומר להקשות עם מה שכתבו התוס' לעיל דמסכ' דמסתכ'

את הדלועין עדיף טפי שהיא מצויה בכוף פ"מ משמיך מיהו הא ודאי דהיינו טעם לענין מוכלפ' הפיטה דלמו משום שהיא בכוף פ"מ שמשיך דכיון דמצי לסגי טפי עדיף קצת הקדוח דיכיח דאין נמען כן בכל מוכחות דמוכח בפ' הפיטה דמגביהין **ועוד** קשה דהא ליכא למ"ד בדף ק"ם לכל מסכת מגביהין מתחת כר' שמעון דהיינו מתני' דמעבירין מעל השלחן מעל כל מפוכים ומוקמיק לה בתם כר' שמעון, **ועוד** קשה דאם מה שלא נשנית בעדיות שכר שמעון דמשמע לא משום דכעדיות לא תני לה כתומרי בית הלל

וראיתי בתום' כפ' בתרא כתבו זל והא דלא מייתי נמי נחמן מייעתא מהא מ משום דמאי פולמוס הוא מהקבירום מאי פולמוס הוא דעדיות מהקרנכי שכא וכודאי הדבר מבומנם דא"א מאי דתני בכתובות עדיף טפי וכמוסמכו כהרבה מקומות דחלים טפי **ועוד** קשה דנעלם דלא הוברכו לסמוכה בעדיות משום דהא תני חדא כרך מוקנם דהיינו הויא דכיצה ולמתני' תרתי ל למה ליזקין לומ' דהא תני תרתי כלאו הכי דהיינו הויא דהמוחט דליכא למימר דתרוייהו גריכי חדא לענין מ מוקנה דהיינו הויא דהמוחט ואידא לענין נולד ויש לומר דמ"מ הוה ליה למתני התם ואידא לענין שכת ואידא ל לענין יום טוב הנעלם לעניות דעתי כתבתי שכחתי יונה

סימן סז

תו מיכא למידק התם כדיבור המתחיל אין מ מכקעין דכיון שתיקנו נכי קורט מיכא למימר הואיל ונשברה מסתמא היתה רעועה מאתמול וכן נכי מחתכין את הנבלה וכו' מסתמא היתה מסוכנת מאתמ' מכל מקום לכאורה נראה דלא פליגי דר' שייך למימ' הכי ומ"מ מאי פריך דמדמפלגי בכיצה ליפלגו בתרנגולת דכשלמא בכיצה כיון דלגבל בעים עומד ודאי יוצא ומנפח הוא מבלגבי תרנגולת לכאורה מסתבר לי למימר יוצא ומנפח כיון דלגבל בעים עומדת ולפסר דמ"מ מילת דחזי ליה לפיכי ומיהו לו כל כך הפסר לא

סימן סח

נשאלתי על מה שמחזו התוס' בכורות פ"ק דף ט' דכתבו התוס' ומ"ש ר' דעני קרים וכו' לא מצי למימר דעני קרים לקידוש היום לו קידוש היום לעיונא דעני וקשה דהא כגמרא פליגי תנאי דר' אלעזר אמר מעשה שקדש היום דהיינו בין השמשות ע עמהו ור' יהושע אומר עד לאחר בין השמשות דהיינו נמי בית הכנסת ור' מאיר תקדיש הזמן דהיינו קודם בין השמשות וא"כ קודם קדוש היום היינו סיעורא דר' מאיר ולאחר קידוש היום היינו סיעורא דר' יהושע ומ"מ סיעורא דעני קודם קידוש היום היינו ר' מאיר ולא לאחר קידוש היום ש"כ ר' מכיח היינו ר' יהושע

ואכשיר דם"ל דקודם קידוש היום יש בנת שיעור מה שכין שיעור ר' מאיר להטבילה היתה מבעוד יום ונטבר קצת שעות עד בין השמשות ובין לאחר שיעור כין נשאר קצת שעות קודם נמי הבכנ והקטן התום דמיעורא דעני היינו שיעור שעות מעט קודם בין השמשות או לאחר בין השמשות קודם שיעורא דתרומה דהיינו נמי הבכנים אי מי לא משכר לומר דבין דקידוש היום היינו בין השמשו התום דמיעורא דתחילתן הוי שיעורא דקידוש היום ומיהו שיעורא דעני או מיבעי מתיישב לכל מכל כין ה

ד"ע כ' מנ' סתני ותני תרי קושיי כתרתי חד מתנ' תכרתה
ום"ל ליתי' דע"כ הך קושיא ליכא אלא על המתרץ ותירץ
מגיה סתני דהמקשה רצה לדעת לפי ר' אליעזר ס"ל דטומ
אף לא רבי' דהיה סבירא ליה כרבי' אליעזר
דאמר מוכה דמי הוה סבירא ליה הך כרבי' למקש' וכנש'
כשהקשו ודילמא פליגי על המקשה שהקשה מתיבי קשה
דלפי התירוץ ותירץ דמטום כרבי' דר' אליעזר ס"ל חוכש
פריך ס"ב תקשי למקש"ל שעיר תרי שעו שלא ע"כ דקושי'
ודילמא אליבא אלא על המתרץ וכזה ס"ב דתירוצו כנמ' דמטו'
כרבי' דקתני כהדיא ר' שעור חוכה מטו"ה מכאי מנו שמתי
שכל המקשה שקשה מתיבי וכו' אין עלינו קושיא דילמ'
וזה לדעת לפי תמרי דר' אליעזר פליג מדשמוש ום"ל דטו'
אף לא פליג וכשהקשה לפי המקשה לא הקשה מדרבי
אליעזר אלא ר' אליעזר ים לומר נתרץ לפסור המקשה לא
ידע את הכרייתא כי היכי דלא ידע פותה המקשה ש
שהקשה ודילמא ר' אליעזר ס"ל כמ"ד דטת

עוד קשה לי על הריף ז"ל דכתב דהלכ כל עקיב מחברו
וכו' והלא אפי' לא היה כן מ"מ הלכה כשמואל
דאתי כל עקיבא ור' אליעזר דהוו רבים לגבי רבי ישמעאל

עוד קשה לי על הריף ז"ל שלא הזכיר דלעניין מנוה
סרי וכדתמרי' בגמ' והכיצד הלוקח וכן כת' הלמכס
והטור עור היה כל להקשות בגמ' דמתי פריך ודילמא ל
אליעזר כמ"ד דטת ומתי דוחקי לפנויי מנוה שתני וכי
דוחק הוא זה יותר דוחק הוא לומר דס"ל דטו' כל ישמעא
כיון דלא שמיעין ליה סבי בסדיא לפי דעת המקשה שא
סו"ל דאיכ' למקשויי כרתקשיון כף שלא שמכלו דהוי מנוה
שכא כעבירו ולהכי פרי' שפי' וכ"ל כתבתי סכתי עכה

סימן ע"

אמר דכה בהכי תלת מילי וכו' ים לדקד' דדכה
לומר כתתי וכו' ומכיון דלא מנעקו והוה ל
ליה למימר דכהכיא דקבעי קעורת"ייהו וכו' נעקר ואל
דלעניין כעל הכית פיע שלא כתתי לכל מספחה כולה
שהיו מוהגים ודלמי מנהג דע כזה נעקרו ומין לדקדק מ
שמלי לא מסיב דכה הנהו דמסיב וכ כפוף פ' היסן
דכסכיל ר' דגרים נכסי בעלי כתיס עורדים לטמיון ורב
מי הת' לא מסיב הכי משום דהנהו הס שלא כיוונו ות'
מהכי דאכ' כסכי מינהו סנו' ל' עכדי ליסור' כמה שמוניל
מת העכדי לחרו' וכפירי נכסיהן ועכדי מעורת"ייהו ס"ד
דכל זה עונג שכת ולהכי מין שלא כתתי לכל לא הוי
יורדין לדלי דלות דה"ייו טמיון לכל מ נך דכפ' היסן
דה"ייו עומקי שכר שכיר וכו' הס יותר ועיס מלו

אבל קשה דכאן דכה מייתי דין מדינות מכיון
דמסקנת כולה נעקרה שכא לפתו' כתתי
מ"ב למלי לא מסיב כמי ערב שכת דהא כהיא דערב ס
כמי נעקרה המסקנה ול' דכה נמי הוא כומנו שבעלי כת'
כתתי מנכסייהו והיה הוא כהם נמ כן ג"ל מיסורי ש' וכה לומ'
שכהכי תלת מילי דהוא חוה כנו עמא ס מ הסכה שבעלי
כתים כתתי מנכסייהו והיינו דלא אמר כסכיל שלמה ד
דגרים שלא אמר כהכי תלת מילי דמיון דעכדי מיבעי
כתתי כעלי כת' מנכסייהן ולהכי לא הזכיר הניח דערב

מכת מוה לא נמא בשמו שלמה שמיו כזהריים כזה
ומ"ש ונמ"ל שם מיו מכמיים וכו' הרגים ונמ"ל
דכנולהו היה ס"ד דשלין דעכד הכי דלא
היה זה עכירה כהם וכרכתיבנא אבל לסחליף הדבר ס
שמתו מחכמים דכבור

יום עריף מלי ס"ד וכשם טעו למעכד הכי לזה אמ' שהם
היו מבוונים ולפי מכרתם לא היו עושים ליפור וטעו
כזה שהם כשכיל כיטול כית המדרש היה להם להקדיש
או למחר וכן מידך פירושא דהיינו ערב שכת ס"ד למישר
שלין כירם ס סור מבינן שכב יום ויום היו עושים כן וכזה
טעו לכערב שכת מיהא לעפי שכפי עומ' שפיר קא ע
עכדי מ"מ משום כבוד שכת אלא יכנס כשכת כשהוא
שכא היה להם אלא לקבוע מעודתם כערב שכת ג
הגלע"ד בעכתי

סימן ע"א

אמר ר' דכה אמר רב שמקדיש עכדו יצא לחרו'
מ"ט נופיה לא קדיש שליחו ולוי להקדישו
למוכח ולא למקש כנכסין לנדק שכית וס"ב ודלמי שלא ה
הקדיש גופו ומ"ת כזכתו לומר דמי עכדי עלי מ"ב הוה
ליה למימר דמי עכדי עלי ומדלא קאמר הכי לאו לומר
קאמר שלא שיהיה נוכו קדוש דהיינו עם קדוש שיהיה
ים לו גמור וכמה שכמה שמקדישו כוכתו לשחרו ויצא

לחרות ואיבא למידק דהא מלי דשמרין כגמל
לומר לא קאמר שיהו דמי עכדי עלי
משום הכי קאמר דלומר לא קאמר הא שם אמר כן לא
יצא לחרות אלא חייב המקדיש לשלם דמי דעכד להקדש
דלעולם לא לומר לא קאמר שיהיו קדוש ליפכר דהשתא
כעלמא לא כעי שיהיה דבר הנקדש קדב לגבי מזבח מ
למקעו ככרין אלא שהוא קדוש ליפכר ויפלו דמיו לכדק
הכית ס"ב לא הוה אמר כגמ' לדמי לא קאמר דאפי' אמר
כן כפירוש הוי עכד זה קדוש לדמיו לא מל עלי כה
הקדש שלא יצא לחרות וכדמסיק דמ"ד לקמן שלא ודלמי
מלי דאמר לדמי לא קאמר דמי עכדי עלי וכן פרש"י
ז"ל כהדיא לדמי לא קאמר היה לו לומר דמי עכדי עלי
ע"כ וכיון שכן מה הוקשה לדמ"ל מהניא דמקדי"ש כ
כהמה טמלה דמע"ג דלא אמר דמיה עלי הכי קאמ' הרי
היא קדושה ליפכר דהא נכי כהמה טמלה כמי מי לא
קאמר דמיה עלי לא אמר"ל דלדמי קאמר אלא אמר"ל דעל
הסתם קדוש ליפכר קאמ' ועל כיון' כאה לא שייך למימר
אלא הכא דשייכא כנופיה לטון קדושה לא אמר"ל לדמי
קאמר ע"כ אלא הכא דשייכא נגופי לטון קדושה
אפי' אמר קדוש ליפכר יצא לחרות

ואפשר לומר כדוחק דהכי קאמר לא אמר"ל לדמי
קאמ' פירו' קדו' ליפכ' לא אמר"ל משו' דאפי'
אמר כן לא מהני ודוחק : אלא דאמר מקרים כ"ם מפקיד
ק"ק דלא שייך לטון זה אלא כשאני הדינים מטעם אחר
ה ה טוב קהוב אל הטעם יותר מזה : ול' דהכא נמי ס"ד
דכתרוייהו לא יצא לחרות לא מקדיש ולא מפקיד אלא
קאמר כסדיא לטון שמור אלא מקדיש לו מפקיד והשתא
משמעינן דכה דמעכד אלא פירש לטון שמור יצא לחרות

וכן כל יוסף גמי והמתח ס"ם דמפקיר הוי יותר קנוי ל
לגמרי מחמר ממקדיש: **איבעיא** להו מיניה גט
שחרור כו' אלימא דרכיעי דהם לעיל
קלמר סתם אלמא דרכ מקדישים ומשחררים מוכי
חיים כך מכין דאמר מחמיר דרכ דמיניה גט משחרר:
אבר רכה ומתכיון מחמתין המקדישים בכסיון
והיו כהם עבדים מין סגזברי דמעין לה מיניה
למרות וכן' כונת המקדישים היה רכה מה מחמיר רבה דכיון
דניפי' לה מקדיש ולדמי לא קנה ממיל מחמיין העם מקדוש
קלמר והדי כרייתא דניזכרים דאיכא בני למיי' כבי
גיכיה לא מקדיש ולדמי לא קנה קלמר מ"מ מעפ"י שאינו לה וה
ולא זה מ"מ לא קלמר' העם מקדוש קלמר מלא מקדוש ליחבר
קלמר: ומ"ש רש"י ופפ"י לקבל מיד העבר וכו' מיניה לפרש
דלכאורה מחמיה דליכא מלא הך דוחקי דמין מכרה
ה' מיניה מות' למר' בלא כלום והוה ליה לרש"י למ"ל להניחן
למרות לקבל מיד העבד וכו' מלא דמכי קלמר לא מכעי'
ים הגזברים דמי העבר להקדש ויוציאו העבר למרו'
ש. מפ"י לקבל מיד העבר וכו' ומ"ם רש"י מפיק גופן קנוי
ל קדש מלא הקדישן מלא לדמין וזו דרך מחרוב הוא דלא
דרך מכירה ע"כ קשה דמפ"י היה קנוי להקדש מ"ם
מהרי כפ' הכותבין דף ס"ב מ"ר כי הלי גוזל גבי מפטרופוס
של יתומי' דמעכב' קנויים ליתומי מ"מ ביון מפין
גופם קנוי לפטרופוס מין יכולים להפיקם למרות כיון
שמין גופן קנוי לפטרופוס הכא נמי מע"ג דגופן קנוי
להקדש מין יכול להחזיר ומפני דיותר כח יש לו לגזבר
בכסבי הקדש ממה שיש לפטרופוס בכסבי היתומים
ום"ם דעתו לומר דכיון מפין קנוי להקדש והוה
ליה כלילו לאחר המקדישים הרי עבר זה קדוש
ליחבר מ"ב לא נתן כח להקדש מלא להיות שלוחו של מ
מקדיש דמיכרו הגזבר לבחר ויטול דמים לצורך ההקדש
ואעפ"ם שהקדש מילו בעלים מיכול לבחר דאיכו שלים
שכל המחרים שקנו מיד הגזבר יכולים לבחר מפני שהם
בעלים גמורים ושיין כפים מכח הגזבר לכך מלא מכח
המקדישים שהוא לגזבר מיכור העבר לדמי' מכירים גמורים
וזה גרמה לו בפשוט וכפתלקח מעל הוכ קושיית הר"ם
ז"ל מהקשה דמה מיתם דמין ההקדש קונה גופן הימך
הקונה מכח הגזברים מוציאין מותם למרות דמה מ
מכר הקדש לאחרים כך זכות יש לו בכסף והיינו דמן
ולא גופן וכו' ומין זו קושיא דגזבר ההקדש הינו שלים
כין המקדישים לקונים המחרי מכיון שהקדישו את העבד
מין גופו קנוי מקום דגופיה לא קדיש ולפי דעת רש"י ז"ל
גם המקדש מודה דגופיה לא קדיש וגם גומר דמתמה
דמי עבדי קלמר לדמי לא קלמ' וכיון גם כקדוה המקדש
ולא כלום מלא מחלי דמכר דכיון דגופיה לא קדיש ו
ולדמי לא קלמר עם קדוש קלמ' וכיון דגופיה לא קדיש
לדמי קלמר דהיינו קדוש לימכר ומכיון דגופיה לא קדיש
מין גופו קנוי להקדש ומיכשו שלים למוכרו ולקבל דמיו
מכל לא לשחררו ומחר שמכרוהו הגזברים נעשו שלוחים
מן המקדישים והקונים להם קנין גמור בעבר לפי שהם כחו
מכח המקדישים וכדאמרינן **אף** הוא מתן דמי עלמו
וכו' מע"ג דלפי דברי רש"י מיירי שעבד מכרם
דבריו ולומר שהוא קונה את עלמו ומי שנתן לו דמיו
ותכם דרך מכירה וגם דרך שחרור עבד פלוגתא ר"ת ולמר

דכיון דהעבדים וכעלמן נתלה כשחרור מכיון שיוצא מרשות
בקדש לפרות על ידי נתינת המעות משיב שחרור ולכן
נגיך שימכרנו למחרים ולא"כ שלחרים יוציאו להרות.

ומ"ם כיון ת"ק כיון ל"מ ס"ל כמין כח לגזבר ה
הקדש למחדר

סימן ע"ב

כתבי" קל רמית עליה דרב קשה דמה נפשך לא
יותר רוחק לומר רב תנא ופליג מלומר הא
מני ר"מאיר היא ס"כ לא ליתא הכא רב תנא ופליג מלא
הא מני ר"מאיר ושם יותר דוחק לומר הא מני ר"מאיר
תקשי בשמוע דליתא רב תנא ופליג ול"ל דוחקי יותר דוחק
לומר תנא ופליג מלומר הא מני ר"מאיר ולקמן פריך מי
ליתא דהכא נמי ליתא תנא ופליג אלא הכא לא מני למימר
הא מני ר"מאיר משום הא בעי למימר דגם ר"ש כרבי
מאיר ומ"ל דהא לא קאמרינן כלום ולא מדנקט ש
סתם לן כרבנן בכמה מקומות ובערכין **ועוד** מין
דם ל"ל למימר דמי ס"ל לגבי גר מ
מדם מוציא דגרע לבעלה היינו דהוה בעלה לומר דמי
עבדי עליו וזה המתרץ בכור דמה דוחק הגרי"ת לא ס"ל
דהוי כעלה לומר לדמי דמ"ב גוזרים מלי עבדית היינו כו'
מיהו לדברי התום' נרץ תירץ **עוד** קשה דוחק ה
הגי"ת תקשי כמי לרב יוסף דקאמר דהמקדיש
עבדו לא יצא לחרות משום דלדמי קאמר והא כך כרייתא
לא ס"ל ודחי דלדמי קאמר דמ"ב גזרים מלי עבדית היינו
נמי ז"ל דמלי דמחרי לעל לרב יוסף לדמי קאמר מלא דוחק
מלא ל"ל הוה ליה כעלו מחר קדוש ליחכר ויטלו דמיו ל
להקדש ות"ת גם הקושי דלקמן דפריך ליחא כתבי קשי
לרב יוסף מכיון דם"ל דקדוש ליחכר קאמר ול"ל דרב יוסף
לא קאמר כפ' המקדיש עבדו לא יצא לחרות ות"כ מפ'
פליגי תנאי בשכי מין קנויים ליחא כתבי דליתו כפלוגתא
לא קמיירי **ולקושית** הרמב"ן ז"ל שהקשה דמאי
מכיון שהקדיש כל נכסיו
מין לומר דעם קדוש קאמר ז"ל דכיון דם"ל לרש"י ז"ל דמפ'
קאמר כפ' קדוש ליחכר מ"מ מכיון דסיים נגופו לשון קדוש
דעם קדוש חיילה מונפו וינא לחרות ס"ל עדיין הך
דכייל ליה כהדי שאמר מכסיו מחילו היה מפרש ות"ח קדוש
לרמיון ועוד דהוה ליה כעלו מקדיש תמימים ובעלי מ
מומים לבדק הבית דפליגין להו ושעם דמסיק מתי"ב
יותר הגרמה לעניות דעתי כתבתי שכתי יוכה

סימן ע"ג

תום' ד"ה נופים לא קדיש וכו' וה"ת ומאי לא
קאמר מי קדוש ליחכר לא קאמר בין ממילא
מחריתי היא כי לפפר דכסי סתם היתה כוונת המקדיש
לומר דמי עבדי עלי ודאי לא היה לו לומר לשון קדושה
לפי שהעבד אינו קדוש וחיכוך על המקדש המקדיש לא
על העבד ולכן שם היתה כוונתו לזה שוה ליה למי לדמי
מכל מ"מ לפי שהיתה כוונתו לומר שיהא קדוש ליחכר מין
דהשתא חייל קדושה על העבד ולא מת העבד מין
המקדיש חייב בחזירתו ות"ת גם לתירוץ קשה זה כיון
דקדוש

דקדוש לימכר הוי מילתא לחלוטי דפקי' קמ"ל דלא
הוי קדוש לימכר הוה ליה למימר וקדוש לימכר כמי לא
אמר דמפי' אמר כהדיא לא מהני ול"ל דכמ"ד נופיה לא
קדיש אמור זה לכיון דנופיה לא קדיש ולרמי נמי לא
קאמר מ"ל הני עם קדוש דכיון דנופיה לא קדיש ואיהו
אמר סס קדושת ע"ל עם קדוש קאמר ולא קדוש לדמי
דמ"ל נופיה קדיש זה אינו דנופיה לא קדיש עוד יש
להקשות כמ"ש ומיהו קשיא כו' ולכאורה מסתע' דליהו עם
קדוש קאמר ואינו נותן טום דמים להתקדש וכו' דהך
ליכא לא קשיא אלא על מאי דאיתמר בגמ' על דרך סתם
ומדלא כי' סיפא גרוך פדיון ליכא למימר דכלא פדיון
קאמר והכא בגמ' לא היזכר אלא דין האומר לעבדו ה
שיהיה קדוש ועל זה שייך לומ' דמדלא כי' גרוך פדיון
אבל דין האומר בהדיא קדוש לימכר אלא הזכר בגמרא
דין זה אין לומר דמסתע' דהוי בלא פדיון אלא לעולם
דמיכון שאמר בהדיא קדוש לימכר הוי בלא פדיון

ועוד קשה דאמאי לא הניחו סתום דאיכא גמורא
דאפי' אמר קדוש לימכר דאין גרוך פדיון
דאם היה גרוך פדיון לוקמה דהיה דנזכרים דקאמר כהדי
קדוש לימכר והסתם אתי שפיר דמ"מ חייב להיקדש
דמי פדיונו ואפי' תימה דמכיון דההיא דנזכרים תני אין
הנזכרים נשמין לסוגיין לחרות וכו' לא מסתע' דוקא
לענין פדיון קאמר מ"מ מידך כרייתא דמשרש לוקמה
בהכי אלא ודאי דאפי' אמר קדוש לימכר לעבד
לאו יב בלא פדיון עד כתבו ועוד מאי פריך מהך כתובה
וכו' עיין כזה מה שכתב הגר"ל מוהר"ק בתשובה
סתירת לקוטים זו דכר נכון שוד תמצא שם דברים נכונים
ומתיישבים למי שמעיין בעיון **עוד** כתבו ומלה לפי'
נופיה לא קדיש ליפטר בהגלה כמו בהמ'
טמאה וכי תימא סגאי עבד דהוי כמוכר דמיתקש ל
לקרקע נם בקרקע מ"מ שייך כיה לישור הגלה עם עקר
ממנו מנלישו וכ"ת מסתי התם דהוי תלוש לזה אתי ומפ'
כמוכר נמי מישור מיכא אבל בעבד ס"ל נרס דמפלק
לישור ליכא ושייכן דקאמר נופיה לא קדיש כלל ועיקר
ומותר ליהנות ממנו מ"ב לא שייך כיה לענין קדושה לענין
הקדם כיון שמותר ליהנות ממנו וכי תימ' הלא שייך
כיה לענין קדושה לענין שיעבד מ"מ לענין המעון שיהא
קדוש וימכר ויפלו דמיו להקדש זה אמ"כ קודם נתן
לומר סזה שאמר קדוש כוונתו לומר קדוש לימכר דאם כן
הוה ליה לפרש קדוש לימכר ומדסתם דבריו ואמר קדוש
ע"כ עם קדוש קאמר ולא הוכרך לומר דמסתם דמי עבדי
קאמר דזה נדאי פשוט דאילו היה כן לא היה לו לומר
קדוש דכרמי עבדי אלא מיך קדושה כלל על העבד ומה
שהוכרך לתרץ היינו משום קדוש לימכר קאמר דשייך כיה
לענין קדושה ומפ' דכי קאמר דאם היתה כוונתו על כך
הוה ליה לפרושי למילתיה ולומר הרי עבדי קדוש לדמי
ומ"מ כ"כ היה מתיר סזה קדושה לענין מיסור חל על
העבד להיות אסור בהנאה

עוד כתבו והסת כרין שפיר מכל חרס דמתכפר
בעבדים קדושה כדי שיהיו אסורים בהנאה
כמו מי שמחר ס שלר נכסים ותקני לרב דגופיה
לא קדיש ניב לכאר לפ"ז אין הקטן מהני כרייתא

דגזברים ומהיכא מסעינן מינה דם"ל דגופיה קדיש כ
כסלמא לפ"ז דמ"ל סתי סניר דבעי למפטר דקדוש לימכר
קאמר אבל לפ"ז התום דבעי למקטוני דגופיה קדיש ליאסר
בהנאה מ"ל מהך כרייתא ור' דהא בהא תליא מי אית
דגופיה קדיש ליכא למימר עם קדוש קאמר ואי אמרינן
דגופיה קדיש אפי' עם קדוש דמיר היינו משום דגופיה לא קדיש וסרי
דעם קדוש לא קאמר היינו משום דגופיה לא יצאו לחרות
פשיטא דלא קאמר עם קדוש קאמר דהרי לא יצאו לחרות

ורא"ש ז"ל כתב בחידושיו דמותיב מרקתני מ
מוכרים אותם לימ"מ דגופן קנוי
להקדם אלא בין לת"ק בין לר"מ כתבו להם בעלים ה
הרמשונים נט סחרור לא יצאו לחרות עכ"ל ותו מיבא
למיד"ל דכי הכי התום דכותת המקח להקטת דהא תניא
דגופיה קדיש והכי מקשה נמי בסמוך לימא כתבו דפליגי
אי גופיה קדיש אלא מ"ב מיהקשה זאת הוקשה לי אפי'
תנאי היא וכב ס"ל כמ"ד אינו קדוש ודוחק לומר דהוא
מקשה אמר וזה המקשה מהקשה זאת הקושיא לא מסיע
ליה מידך כרי' אי נמי ס"ל דפליגי נמאי דמקשינן לקמן
ול"ל דזה המקשה לשה ההיא דמרינן כתבו דלפסר
דכולי עלמא מכרי קדוש ומין שום תנא דס"ל דאינו
קדוש דאי הוה מכרי תנאי היא יש מקום להקשות ומ"ש
דמכיר ליה דאינו קדוש דילמא קדוש ולקמוכתו עו כזה
עוד יש הרבה חדושים ודברים טובים על דברי התום
במהרי"ב ובתשובות מוהר"ק ז"ל ואני הנרשה לעיונות
רעתי כתבתי כלא דעת ותבונה שכתי יונה

סימן עד

ת"ש המקדים עבדו עושה ואוכל אלא הקדים א
אלא דמין קאמר דכסלמא לפ"ז נמי דבעי
לאוכוחי דאע"ג דגופיה לא קדיש ולרמי לא קאמר מ"מ
אמין קדוש לימכר קאמר ולא עם קדוש פשיט שפיר אבל
לפ"ז התום דבעי לאוכוחי דגופיה קדיש ואלא כר' תקשי
דהכא אמרי אלא הקדיש אלא דמין מסתע' דגופיה לא
קדיש ואע"ג דמ"מ תקשי לרב מ"מ תקשי לרב מ"מ נמי
כרייתא תקשי ואע"ג דאמאי קאמר אלא הקדיש אלא דמיו רוצה
לדידיה תקשי ולפסר לומר דלא הקדיש אלא דמיו רוצה
לומר מה שהיה העבד כשעת שהקדישו דהיינו שווין לכ
לא מעשה ידיו אלא אין בשעת שהקדישו והוי דבר אלא
בא לעולם וק"ק בסלמא לפ"ז נמי ל"ש דלא מוקמינן לה כ
דאמר לרמי מכוח דכיון שאמר אלא הקדיש אלא דמיו
ממש דלאו דקאמר כהדיא רמי עבדי עלי מיירי דמ"מ כ
מלי קאמר אלא הקדיש אלא דמיו פשיטא אבל אם
אמרי אלא הקדיש אלא הכסף לאוקומי בזקן קדוש לימכ
מ"ש דאמסועי' דאע"ג דמ"מ קדוש לימכ לא חל הקדוש עלת

הא מני ר' מאיר היא דאמר מין להקטת והא אמרינן
לבטלה מין להקטת והא אמרינן דעם
קדוש קאמר ניחא לאחרו לא הוו דברין לבטל מכבר תירן
ומ"ש בדברין שאמר מין אלא מוני' דברין להקדש לבטל כו'
עד כיון דלשון הקדשה נמי כדעתו להקדיש דמיו
עכ"ל אלא קאמרו מין אלא מוני' דברין לבטל אלא לתועלת
ההקדש וכיון דכלשון הקדשה דיבר מסתע' מ"ש יהא

עכדי קדום לטין הקדם מלימר עם קדום וכיון דאמר
לטין הקדם נרך סיהה תועלת להקדם ונאמר שמעכ"
מטין נופו קדום והוו דכרין לכטלה ומסתא יותר מסמע
לטין עם קדום ולא דמי עכדי עלי מ"מ כדי ס"ו נתו
דכרין לכטלה לעניין מה שמנע להקדם ממרינן דומי ע
עכדי עלי קמ"ל ושיכה דלרכנן דאמר" לרם מונים דכרין
לכטלה מ"כ יותר משמע לטין עם קדום ולא דמי עכדי
עלי ומ"כ יאמר וכ מנה דאמר" דעם קדום קמ"ל היינו
משום דס"ל כרכנן דאמר" לרם מונים דכרין לכטל ומ"ת
מ"כ ליטע לעיל הא מכי ר' מאי כבר תירצתי לעיל דמשום
דטין לרם מונים דכרין לכטלה לא ממרינן אלא דקאמר
דמי עכדי עלי אבל קדום ליזכר לא מכיון דאפי' לאמר
כפי קדום ליזכר הוי עם קדום וכרייתא דנזכרים עכ לא
שייכי כדקאמר לדמי דס"כ נזכרים מלי עכדת ייהנו
ולרכרי סתומות נמי כיון דס"ל דגם כדקאמר קדום
ליזכר מיכא לימיר נזכרים מלי עכדת ייהנו
ס"כ מע"ג דאמר" לרכרי סתום דמשום דטין לרם מונים
דכרין לכטלה קדום ליזכר קמ"ל מ"מ הכיש דנזכרים ש
פיסר לתוקומי לה כהכי ומ"מ קס' דלי ליקש דמסתע"
דלא תימא דלא קדים כלל כרכנן אלא קדים מיהא לדמין
הל"ל אלא סהדיסא דמי דמסתע דמתא לאסתע" דלא
נימא כולי קדים אלא הל"ל המקדים הקדים דמי ועוסק
ואוכל ויש לומר דודאי הא פשיטא דמשום דטין לרם
מונים לכטלה קדום הוי כטלה מה דמי עכדי עלי ותקח מילתא
מחריתי פתח לאסתע" דלא תימא שמעשה ידי עכדו
הוא ככל העכד לזה אמר ולא מעשה ידין

עוד קשה דבשלמא לפי דמ" דכותא המקש לכל
קוטיתין היינו ת"ש דקדום ליזכר קמ' ולא
עם קדום מ"מ דמיתי שפיר דאמר אלא הקדים אלא דמין
ומסני דדוק לימ"ל אכי דה"ל כטלון מה דמי עכדי עלי
ואף לדמא ה"ל דמי עכדי דלי קדו' ליזכר מיהו לדמי קלי
כו"מכל לדכרי התום דכותא המקש לומר ת"ש דנוסי קדו'
אפי' נימא דמיתי דנוסי קדים מדקאמר אלא הקדים
מ"מ דמין ולא מעשי ידיו מ"מ דשוי העכך שיהא קדים
אפי' הכי תקשי דלא מתיישב מלי דקאמר כשלמא עכדו
לדמי קלי כו' אכל מיהו לדמי קלי והא כותא המקש לא
היתה זאת ודומק לומר דמשתא הדר ביה המקשה מ
מלוקן קושייתו ופריך ליה כלוקן אמר: וכתום ס"ה הא
נוסי ר' מאיר יש קנת דקדו' דכיון דאמרו התום דאליב"
דר' מאיר קאמר וליה לה מ"מ מלי מולמי דהדקוש
דפ"ק דסנהדרין ולא משום דמוקי ס"ת מתני דמשתא דלא
כרכנן משמ"כ כהאי דפ"ק דערכין וכפ' משקלי עלי עור
ק"ק במ"ם נימא כתנאי דמ"ל דהוי כיתנאי מילתא דרב
והא אין שום תנא מיסכור דעם קדום קאמר ומ"כ אפי'
תני אין קדום נמי לא מ"ל כרב ומרבב הוה ליה למיפר"
עד כאן לא פליגי אלא דזה אומר קדום וזה אומר אינו
קדום אבל עם קדום אין שום תנא דמ"ל הכי ורש"י ז"ל
כתב כתנאי מקרים עכדו קדום אין לא קדום וכו' ולא
דמפשר דהא כ"ש תניא דמקדים מ"ל אינו קדום מ"ל דעם
קדום קאמר עיד היו לי דקדוקי אמרי כזה ולפסק כנאי
לא כתבתים והגל עד כתבתי מכתי יוכה

סימן עה

נרפא אמר עולא אמר ר' יוחנן המפקיר עכדו
יצא לחרות ונרך נט שטרור מיתיביה רבי
אבא לעולא נר שמת וכו' נכי מי כתב נט שטרור לאלו אין
להן זכות דרי למא לא תניא אלא דיכול לחזור אבל לעול
דכעי נט שטרור ואמרים כבת שמואל דמ"ב מפתייה ל
למימר קנו עכמן ותו לא ומדתני קנו עכמן נכי חורין משמ
ומוחר" ככת שמואל וק"ק דניחא לעולם דהמפקיר עכדו
יצא לחרות ונרך נט שטרור מכאן מיהו היינו היכא
דאית ליה לחרן לו יורש את החרון אבל כאן מן השמים
הפקיעוהו ולא נשאר עליו לחרן מכיון שהגר אין לו יורשין
וכן נת דכרי התום ול כ"ה וכי מי כתב נט שטרור לאלו
נר"י דאמרינן להם ודקרי לה מלי קרי לה והא על כרחך
פלוגתא דת"ק ואבא שאול משום דמרינן לה לה מפשה
והסתם מ"ם דת"ק ס"ל שה לפשה כיון גדולה כיון קטנה
מחיים מינה משתלחת כלא נט ואחר מיתה משתלחת הכי
נמי שפיר ולהכי כיון גדולים כיון קטנים ואבא שאול ס"ל
מה לחיים מלא מתו המתן לפ עכד ומ"כ זה
שלחן יד לזכות כעכמו ממתן אין כם נמיתה להתיל
הסיטור והמתן והסתם מ"ם כיון לת"ק כיון לאבא שאול
אכל לפי דעת המקשה הזה דמ"ל דאין נרך נט שטרור
ע"כ כשאול ס"ל כ"ש כמלי פליגית"ק ואבא שאול כשלמ
ת"ק ס"ל כשאול ולהכי כיון גדולים כיון קטנים דבין
גדולים כיון קטנים הרי אין עליהם רשות לחרון וכל מי
שאין רשות רבו עליו מיהו קדוי עכד אכל אבא שאול מ"ט
קאמר דקטנים לא והא אין עליהם רשות לחרון וכ"ש אפי'
אין להם יד לזכות כעכמן מה כרך מ"מ אין רשות רבו
עליו ותירנו דמ"מ מכיון שאין להם יד לזכות כעכמן מע"ב
דאין להם רשות רבן עליהם כיון שהם מוכנים לכל מי
שיזכה כהם שיכול לזכות כהם כיון שאין להם יד ס"כ
מהיכי כמי' רשות רבן עליהם הגל לע"ד

קטן כועת וכיוצא בכתבי יונה

סימן עו

פ' משולח דף ט"ל ע"כ

אמר ר' יעקב כר מיר אמר ר' יהושע ב"ל הלכה
כאבא שאול אמר ליה ר' זירא כפי שמיע לך
או מכללא מלי כללא דאמ' ר' יהושע ב"ל אמרו לפני רבי
אתי שפחתי מפ עכדי מסו אמר להן אמר מרי אין לנו תקנ
אלא כשטר אמר ר' יוחנן מ"ט דר' נתן לית ליה שפחה אם
אמה כשטר אף עכד נמי כשטר ואף רישא מינה אם אמה
לישראל ולא ממונה אף עכד נמי לישראל ולא ממונה ע"כ
מרישא דתלמודא משמע דה"פ דכיון דר' יוסף לה לה
אמה לענין הפקר דמה אמה מינה יוצאה כהפקר אם
הפקירה כעלה אף עכד מינו ניתר כהפקר ס"כ מיכא
לאימר נמי נכי נר שמת והניח עכדים אין מיתת הנר מ
מתיר את העכדים אלא דומיא דאמה מה אמה אין מתיר
אלא דכר לישור אף מיתת הנר אין מתיר אלא עכר אחין
על שם לישור דהיינו הנדול שקנה עצמו כהפקר מכיון
שיש לו יד ולא נשאר על שם האחים ר ועם המיתה הוא
מותר לנמרי אכל לעכר קטן שאין לו יד אלא קנה את ע

עכו"ם בהפקר אין מתת שלהן מועיל לחזות שהרי היינו דומיא דמתה לגמרא דר"ם ל' כתב שמואל נמי מתה דפי' רבינו גמ' גבי מתה דהיינו מה מתה אין נדולה כין קטנה מתרת במיתת הגר גם העבר ניתר כין יהיה נדול או קטן אבל הפלא הגדלה מדיוקו לשון התלמוד ונפלא מזה פי' התוס' בפי הגדלה מדבריהם

אבל מתוך פי' רש"י נרס דמעון דדייק היינו מדוקא להכריח שמדברי ר"ם מוכיח דוקא בעבר נדול מיהו לא יד וזה ממש מרחיב דיליף דינו מתה דמי מיתת דמיירי בקטן לא שוו דומיא דמתה מטום דכתה מיכה מיתורא ולא ממוכח ובעבר קטן מיכה נמי ממוכח לפי שאין לו יד לזכות בעצמו אלא ע"כ בנדול מיירי ונקט מיד דהקטן מותר בספח כעבית ותירץ לו התתרן דאף אם מיירי בעבר קטן נמי אין לו תקנה ובכך רציתי מה שכתבו על לשון רש"י ז"ל הרבנים הנדולים כמהר"ש ן"ל והמהרי"ק ז"ל ואני הדל קודם כותי לבאר דברי רבי ז"ל ואחריו לכתוב קצת דקדוקים

ראשונה מיכה למיוק דאין היה לחפוך ל למיוק דר"ל כתב שמואל ם"ל מדיליף מתה והלא תשובתו נמדו דנם לרבנן נמי יליפינן לה מתה והלכי קטנה קטנים כין קטנים דומיא דתה דהויכין נדולה כין קטנה

ועוד זאת התולדה שתה דכיון דיליף מתה ע"כ בנדול מיירי ום"ל כתב שמואל וזה מיהו אלא שכיון שהנדול יש לו יד לזכות בעצמו הוי קנת כין חורין ומקור ככת חורין וכספחת שכל קטן שאין לו יד לזכות כעצמו כתב כמו שהיה ומותר בספחת כעבית

ועוד קשה מה שאמרו כיון דל מתה יליף וכו' דמשמע דהיה לחפוך לומר דלא היינו טעמו ל"ל ולפי מאחו הטעם ליכא למיל"ם ל' כתב שמואל ולכאורה נרחה דאין לו טעם אחר ועו"מ עכין דיש מיהו בספחת כעבית כאן שהרי אין כותת שדיוק לומר אלא דל ם"ל כתב שמואל דהיינו דמיתת הגר נמי מתיר בעבד קטן אז לא דלרבנן מתיר ולתב שמואל מיהו מתיר ועדיין יתמה עכד **ונראה** לע"ד דחפחר לומר דהחם פליגי רבנן ותב שמואל דרבנן לא יליפי לה מתה ותב שמואל יליף לה מתה וכולהו ם"ל דאין יד לקטן חה יתר תקיעה דורתי ליכא מאן דפליג לומר דהקטן יש לו יד אלא ס"ל חודו דאין לו יד וכולהו מודו שיש לו יד דל יוחנן דאחר המפקיר עבדו יש לחדות ונרוץ נט שחרור מטום דכיון דהפקיעיה הוה ליה כקנת פרוי ומקולי בספחת כעבית ומכיון דלא קבל עדיינט שחרור שאר כות חורין אבוה אין מחלוק כין רבנן לתב שמואל אלא כ"ש פליגי דרבנן ם"ל דהפקר עושה רושם כין לגדול כין לקטן מטום דמ"ל דאין לקטן יד מ"מ קרוב מ' וכל עבד שיש עליו שאין עבד אין עליו רשות וכו' ומ"ל דלית להו כמאן! לגמרי מ"מ מוכיחן שאין עליו רשות דב' מיני עבד לגמרי אלא מטום כקנת פרוי והפקר עושה לו כ' רושם ואפי' כמיתת הגר הוא מותר לגמרי

כעבד נדול ומיהו שמעינן דמי שהפקיר עבדו קטן נמי מטור כספחת כעבית והפקר עושה לו רושם מכיון דאין עליו רשות שרון ומ"ל דאין לו יד לזכות כעצמו מ"מ אין עליו רשות שרון אבל מתה שאול ם"ל דיליפינן מתה מה מתה שיכורה ולא ממוכח הכי נמי עבד ומ"ל דאין לקטן רשות שרון עליו אין כך כלום אלא מכיון דלא הוי כמתה שאין במיתה מתרת אלא הפיקור נבי מתה הוא דין נמי נבי עבד שיש מתיר אלא הפיקור למעוטי עבד קטן דעריין יש עליו חיוב

ממון מכיון שאין לו יד לזכות כעצמו אוקי דכר דבר לא יליפי דיכיהו מתתה מתה שאול יליף ומ"ב ע"כ מאן דיליף לה מתתה ס"ד דלית ליה דבנבן אלא ם"ל כתב שאול **ודברי** ל' נמי מתתה שהיו כין כעבד נדול כין כעבד קטן דכולהו ם"ל דאין לעבד תקנה אלא כשטר מטום דכיון שאין על העבד רשות שרון חשוב לקנות פרוי והפקר עושה לו רושם ומעתה כספיות הגר מתירו לגמרי וכחיי הפרון שמור כספחת כעבית מכל מכיון שאמר רטעמ' דל דאין העבד ניתר כהפקר מטום דהוי דומיא דמתה דיליף יונתן כהפקר ל"ב לא מיירי ל' שם כעבד נדול דאח' שהפקירו הוי כמתה דהפקר עושה לו רושם שהרי לא נשאר עליו חיוב ממון כמתה מכל כעבד קטן סנס שאר שהפק' חיוב דומיא למתה שהרי אין לו יד לזכות כעצמו מע"ג דאין עליו רשות שרון מ"מ לא הוי דומיא דמתה ולא מיירי כיה ל' שם ם"ל דבקטן ההפקר חיוב עושה לו רושם ומותר כספחת כעבית ומ"ב ם"ל כתב שמואל דם"ל דבקטן אין ההפקר עושה רושם ולכאי מיהו ניתר כמיתת הגר ותתרן לו המתתרן דלא שביר דיוק דאיכו כמו שעלה כי עתה דרבנן לא ם"ל ג"ם דלא לה ולהכי קאמרי כין נדולה כי קטנה שם אפי' ם"ל ג"ם ם"ם דמה מתה כין נדולה כי קטנה אף עבד ומעתה ל' נמי מיירי כקטן וכוי דומיא דמתה **וראיתי** לפרש דברי לפי ז' בקונר כיון דל מתה יליף כשלמ' מי הוה אמ' דמטום הכי אמרו כית כהפק משו"ר ליה כשמואל דאמר בעבד אין עליו רשות שרון קרוי עבד ואפי' הפקר עבד שם אין עליו רשות שרון קרוי עבד ואפי' מכל מקום אין ההפקר מתיר לגמרי אלא עושה רושם לאסור כספחת כעבית כין לגדול כין לקטן דחדייהו אין להם רשות שרון והיינו טעמ' דרבי דאמר שמואל מכל מכיון דל מתה יליף מתה דמיירי כעבד דהוי דומיא דמתה שאחר שהפקירו הוי דומיא דמתה שלא כאחר עליו אלא מיטוי ומעתה לא מיירי שלא כגדול שיש לו יד לזכות כעצמו מכל מקום מע"ג אין עליו רשות שרון מ"מ יש עליו עדיין דוחק דמתה מכתיב שלא פקע מיניה עד שיגדיל ויזכה כעצמו ומע"ג דהתם כספחת קטן אין שום אדם יכול לזכות כתם מ"מ גם הם לא זכו כעצמם לגמרי ויש עליהם חיוב ממון עד שיגדיל העבד וכיון דעבד קטן לא מיירי כיה ל' מטום דלא הוי כמתה שאינו הפקר גמור אם מותר כספחת כעבית וגם כמיתת הגר אינו ניתר כלא הוי דומיא דמתה שאין מיתת האדם שלא מיטו' לכל לא מומן וכן לעבד גרוע ולא לקטן יש עליו מומן ומשנה דל ם"ל כתב שמואל דיליף מתה' שלא כרבנן

דלא גלפי מפתח וחיל"ן המתירין דגם לכתן לית להו ג"כ
וגלפי מפתח משום דמה לפתח כיון גמולה כיון קטנה מ"כ
ר"מ ס"ל כרבנן ומפ"מ מיירי בקטן הוי דומיא דפתח עז
ממנו שם כתיוך וקמ"ל דאיקת חיכה כתיוך מפתח כיון
גדולה כיון קטנה וכו' קשה דלמיך תיפוק לרעתין למימר
הכי והלא היכא למימר כתבה שמואל מיד פתח לישנא ולא
אמינא כתבה שמואל דהא ע"כ טעמיה משום דחיכה למדרס
מה לפתח לישנא ולא ממונא ול"ל דמ"ד דרוקא דכתן יליף
מפתח מכל מכה שואל לה ילוף מפתח אלא פתח הוא
דגדולים זכו בעמ' בחיתת הגר ול"ל קטנה דא"ל לפתח יר
ומ"מ קשה דמי הכניסו לרשות זל בתגר זה והלא
הפירוש פשוט דהכונה לומר כיון דל"ל יליף
מפתח לענין פתח העבד ניתר בהפק"מ כה למ"ל כמי
דמה לפתח לישנא מתיר ולא ממונא לף עבד לישנא ולא
ממונא למעוטי עבר קטן שים עליו ממון והייט כתבה
שמואל ואפשר דס"ל הוה למימר וקמ"ל יליפת
כמי מה פתח לישנא ולא ממונא וכו'
מלמון וקמ"ל דאיקת לישנא שם סתרקי"ן הלמון חיוה דכר
ולא סמלא יליפות ולהכי פ"ל לשי פתיח שם דיוק סתרקי
מדכתי ר' סלא דיבר שם כעב' גדול דמכיון דיליף מפתח
ע"כ כעבד גדול מיירי דאי בקטן לישנא דומיא לפתח ומ"כ
בלישנא עבד סתר ל' פתיח לן תקנה כלל פתיחו מתר לא
נתת חורין ולא בפתח כנעני לישנא כתיב עבד דומיא
לפתח דהייט גדול פתל הקטן ולא ע"כ דהייט משום
מהקטן מין לן יד לזכות בעמו ומין להפקר עושה לן
דומיא לפיקלו בשפחה כנענית ולישנא כתבה שמואל דמ"ל
פתיח להפקר עושה דומיא לקטן ומ"ל דהפק"
עושה דומיא לקטן מכיון פתיח עליו נתת חורין ומתר עז
דוקא מיהא למתרך גיטא פתיח' לומר כיון דיליף מפתח ע"כ
מיירי כעבד פרומה לפתח ומ"כ ע"כ כתבה שמואל מרבה
לפתח מה תתיר של מיירי כיון כגדול כיון קטנה שוי דומיא לפתח
דהוה פתח כיון גדולים כיון קטנה מין חילוק כדי' אבי עזר
כעבד והגל לע"ד כתבתי קטן כדעת וכיוצא כתבתי עזה

סימן עז

תוס' ד"ה מה פתח ולא ממונא וכו' לכאורה היה מ"ל
לדקדק דתיך מיעטן למילף מפתח מה פתח
חיסורא ולא ממונא דכתלמוד פתח עיטן עיט על
פתח ואין דחיתה לו פנו מתירה חייטו עושין ואת
פילפותא מכל מכיון פתח מיעטו בפתח ממון מ"ל דהייט
דחייט ממון לא יתיר נפ הממון ע"כ תית גר למימ"כ יון דלא
מיעטו פעבד כנעני יוצא לחרות כמיתה שו דעבד גר
כתבתו מ"כ די לנו ללמוד דומיא דפתח ומ"כ תירון התום'
פשוט: עוד כתבו ועוד לפי ע"ז הפקר תילף מפתח"ר
קמן לכתב שמואל מין להקשות תרכיון דים דעת לחר מ
מקנה פ"ה ימו המדון מפקירו ים לן יד לקטן ומ"ם התום'
לע"מ דלעניו הפקר לא הסיב כדעת מקנה אלא מי
שיהן לקטן מתנה אבל נפי הפקר הקטן מימו זוכה מיד
המדון אלא מן ההפקר ולא הסיב דעת לחר מקנה: עוד
בתבו ועיקר קנין כסף וכפק"ע פירי ממון כדמתני' וכו'

תיפה הוא זה וכי דחיה דתיך שהכסף מפקיע הממון
פסיטה הוא זה דמ"כ למאי לחבי קנין הכסף
קרי לעניו המיפור לא מהני ולפי פנחלתי
לא כתבתי עוד והגלע"ד
כתבתי שכתי
יוכה

כימן ע"ח

דף מ"א תום' ד"ה המזיק פעבודו וכו' קשה כיון
דע"כ דה מוקי מתני דוקא בלפותיק
מפום מ"כ כי פריך בגמ' ממאי לא אמ עולא כרב ליסבי
מפום דרמיק ליה לחוקמי מתני כמפור הלא מפתח אלא
פתח עור ים לתמ"ל פתח שכתבו והא הלא מוקי פלוגתא
כדיבם דגרמי וכו"ק דמה נפתך לי הך דיבה הוי דיבה
דגרמי מכתי תקשי ואי לא הוי הך דיבה נכנם בכלל
קמ"ל לומי דבמה דפליגי בדיבה דגרמי מיבן ס"ל דמעיקל
הום ס"ד דמויק פעבודן הוא פעיף לחר מדיבה דגרמי
ואכל לחר והוה קשיא דמ"מ הוה ליה למימר דפליגי
בדיבה דגרמי שהוא דין יותר כולל ומטי בתלמוד ותירנו
התום דאיכן דמויק פעבודו הוא דין לחר מפתר
דמתן דפטר בדיבה דגרמי הכא חייב להכא ודלמי מזיק
פעבודו הוא ולא בדיבה דגרמי

והשתא ס"ם דהייט גר' להקשות דפפיר טפי
לשוקמי פלוגתייהו בדיבה דגרמי דהפת
דמכ"ג ס"ל חייב והכי קיל לכל הפתח מפתע מרמוקי
פלוגתייהו כמויק פעבודו דלכ"ע דיבה דגרמי פטור ולא
כהילכתא שם דוחלי תלמוד שוקי פלוגתייהו בהכי מפום
דקפטה דמילתא הוא דמיירי דמזיק פעבודו ולית קושיא
על מאי דקיל דדיבה דגרמי נמי חיי מפום דמליג במזיק
פעבודו לפתמוקמי דרכנן מפי במזיק פעבודו פטרי זהו
הגמ' להלין בעי התיפ מעפ"ם ליתי דכרי ודברי הלפפ
מורין על זה נ"ל לע"ד כתבתי

תוס' ד"ה בהזיק שלימו ניכר וכו' כותת התום'
להקשו' דאיך ממנו לעיל דלרב פילגי
במזיק פעבודו לעולם דכ"ע ס"ל חייב ומטן דפטר היינו
משום דפוי ניכר עוד כתבו ונ"ל דהאי הזיק
שלימו ניכר וכו' לא היה להם לתום' להקשות דתקשי
הילכתא מהילכתא משום דהיכא למימ' דמשום הכי קיל
לקמן הכי משום דקיל כרב דמפרש דבו נתם קיל מיירי
הכא בהזיק שלימו ניכר מכל היה להם להקשות דע"כ
בעיבן למימר הכי דמל"כ לעולם תיקשי דר' יוחנן מיירי
דרי' אמר כל מקום שפתח לפנינו הלכה כמותו
ומיהו מ"מ לקמן לא מצי' היזק ומ"כ ל"ל דהאי היינו שלימו
ניכר הוי ניכר טפי מהוא דכ' הגזיקין הכל"ד כתבתי
שכתי יוכה

כימן ע"ט

תוס' ד"ה תקנתם לת דבו כו' הגר' מרכי' התום'
מסוקם להם דמיך נתקנוה דבו והלא
הוא

מה שמפיד מולדות כיון שאין יכול להשיגו שפיר
ומיהו צ"ע דהרי כ"מ [ז] כל תקנת רבו בפיו היא
וכל שאי רשות אינו לפקוע תקנו שאין כאן מקום לתקן
אשר מיכא כולדות כיון שלישב שפיר אי שפיר ואם
שם כת חוכיחו שאין לומ' מיכא כולדו ומעתה פשיט
שאין כאן תיקון מיכא כולדות מיכו לזה יש לומר דהיכ
יקום לתקן שיעבור את רבו שגם שפת בעבד ודאי תגם
שפת כבן חורין ודאי וכל אחד מהם יוכ כשגם שלו כזכו
שלו שכל אין זה כלום דכוונת כית שמאי לומר לבית הלל
שתם תקנתם את רבו כמה שפיר לתקן ולא את עצמו
ואין כאי לעשות כן שלא
לעשות התקנה שפיר לומר דהיינו שכופין את רבו ועושה
שלו כן חורין ומעתה כל אחד יוכה כשגם שפיר
נעשות לו שכל תיקון מיכא כולדות אין כאן שפיר לכית
שמאי ותר מיכא למידק כ"ש התום ואי משום ע
עבדות וכו' שגרסת שהוקשה לשם לא נאמר
דלעצמו לא תקנתם לפי שעדיין עובד את רבו ושלא מ
שילתם דפסיטא היא ודאי שה שכיקבו התום שגדרכם
שעבד לשכר כזה שמעיקרא היה כולו לרב ועכשו ביטל
לעצמו ועוד שם היה יכול שפיר לומר דלעצמו לא ת
תקנת היינו העבדו' לימא ליה ומי דוחקו לומ' שמיטו כן
ערך ים להקשות לפי דרכינו שגולם תגרים תקנתם
את עצמן ואת עצמו לא תקנתם כלל שגם שכר
שפפיד מולדות וכו' ושלא שגמ' לא אמרו כן אלא ובטל ו
ושלא לא כגרש וכו' שמיא דמשום תקנה דידיה קאמר
מיהו שפיר דלרבינו שגולם שתכ' תגרתי קאמר דכשר ת
תקנה כתקנת עבד שאין עובד אלא יום שפר וזוכה ככל
שאון שאלתי אלין כיומו שכל רבו לא כתקן ואעפ"י שעובד
את רבו יום אחד מ"ט שפפיד מולדות ועוד דלא שפחה
אינו יכול וכו' וק"ל ומ"מ שגם הרב שפפיד מולדות
כגר' מלשון שגם שהעבד נ"כ שפפיד ומ"כ אין נאמר ת
תקנתם את עצמן: תו מיכא למידק דשם משום לומר
תקנתם את עצמו ואת רבו לא תקנת שכל דלכית שמאי
מולדות שם של רבו והם ליתא אלא כופין את רבו וכו'
ולא דשם לא קאי דשמי דקאמר תקנתם את עצמו ואת
רבו לא תקנתם היינו לפי שעדיין שעבד של רבו ועשיה
שפפיד מולדות שכל שאמר שכופין את רבו ועושה אותו
כן חורין שעתה אינו שלו ואדרבה אתן שלא יוכה מולדות
שלא כתבתי כזה שכתי יוכה

סימן ב

ב' שהלה דף מ"ב

תום ד"ה ליתא שפחה אינו יכול וכו' שקושיא שם
כזה הדיבור היא כדור' דאיך שקטו דליתי
עשה דפרו ורבו וירשם לא תעשה דלא יהיה קדם שחיבו
שעשה שכן חורין שאור כשפחה והלא כבר כתבו התום'
שמיעין שכן חורין שאור מיוחם שחרין ואין כאן לא מ
לשם שפחה אין שולד מיוחם שחרין ואין כאן לא מ
שעות פרו ורבו ולא שכת נמור שלא שכת כל שהוא וש"כ
אין כאן עשה שיחה את לא תעשה שפרי לתרן כדור'
דאי שוה שתי עשה דפרו ורבו דאי לא תעשה קרינן כ

בשלא ארעו מיוחם שחרין דאריכלים לא שיכחי
שפחה שגם דאתי עשה ודחי לא תעשה ולא דמי לעב
עברי פרבו שוכר לן בשפחה כיוצא בזה ב"ב ד"ה
דברי המים שם כפי שם שתירגם שחתרגם
דקרא דלא יהיה קדש שלא יקח כן חורין שפחה לפי ש
שעשה קדם על השפחה ולא תיהיה קדשה השתא שלא
תגם לת חורין לעבד שתעב' קדש' על ידי העבד שכל כן
דעת שכופקים כן שלא לין קדש שלא שפקרת ואין כאן
מקומו: עו' כתבו ועו' דבדידה ליכא עשה כוונת שתום'
לומר דכשו שיהכן חורין עוכר לאן דלא תיהיה קדש גם
שפחה הגשלת לבן חורין עוכרת על לא זה ולפי' נשמ
דגם שפחה שגוזה על פרו ורבו ש"מ זשת השפחה לין כה
דמועד קטן וכו' גרשה דריש דלא שייך מצות פריה ורביה
כעבד שרבעי שתם עבד שפו שיפס שפחה שמועד
וכו' שכלל לעבד שיש ככלל פרו ורבו ושפי דשע"ג דלאינו
כפריה ורביה יצאן נפשות: עוד כתבו ולפי' שפחה כ
כעניית כו' פ"ע עד השתא פוה ס"ל דכל שיטנו נפשו ורבו
ישנו כשכת וכו' עבדות שישנו נפשו ורבו ישנו כשכת ו
ושיש דוקא עבד עם שפחה וכתגיו עבד נמי שייך בשר
עבדות פרו ורבו ושכת שלא שלימו יכול לקיימו ולהכי כ
כופין את רבו שכל שפחה שפי' לתר שתסיר לין כאן
מצות פריה ורביה דשפחה אינה מצוה על פריה ורביה
לין כופין את רבה לשמר' שכל שתת' דשמר' העבד פטור
ממצות פריה ורביה ופליג חייב כשכת מ"ל מה לי עבד
מה לי שפחה וכי היכי דכי יפיגן לרבו להוציא
העבד כן חורין כדי לקיים מצות שכת שעב' שלין שם
שפחה ורביה גם כופין את רבה לשחרר את השפחה'
ששום שכת דשפחה היא מצוה על מצות דשם שכ' ופריה
ורביה לשו כי הדדי ניתנו וכיון שהיא יכולה לקיים מצות
בעודה שפחה ותידוג דכיון דשיא שעה מצוה לפרו ורבו
שמא גם לשחר את שחרור לא תקיים לפי' שכת וכתוס' ד"ה
כופין את רבו וכו' כתבו ול' דדוק התם לשרי הכי משום
דשפחה וכו' כוונתם לומר ששעב' שכשל אחד משל המקומו'
ששבר לתר' תירגו' לשר מ"מ כתיבו זה נתר לכל המקומות
ולדברי רשב"ם שכתב נפ' תמיד נשחט דשם עשה דשכת
דחי עשה דשם שמה היינו משום דהוי כעירנא דחי הך
עשה מקיי' לחרך עשה דשפחה שעם ס"ב הכא ליכא למימ
הכי דשם כעידנ' דעבר הוא עשה דלעולם מעבורו לין
שעבד מקיים העשה דכר, ורבו ואנן גרסי נמי לתמו'
תמיהה גדול' על דברי שתום' רפ"ק דחגיגה ד"ה לא תכו
כרשב"ם כו' דמלכד שם הכילו רשים שם מהירושלמי הפך
מה שכילו כאן שזה מ"מ כל כך דוחק שם כתבו מה
שכתבו לפי כשיטות דברי הירושלמי שכל מה שכתבו כ
כמוף הדיבור ועוד דפרו ורבו מכולהו כתי נפ' כתי' לפ
לכנען ואין כתבו כן והלא נמי' עושה היא דפ' ד' מיתו'
דכתי נח לין מצוין על מנו' פרי' ורביה דף כ"ט שעש
שם שם שכשי' ידי לכתבו כזה הקטנכדע וכיוצא שכתי יוסה

סימן פא

אמר דכה מחלוק כסט"ס דמ"ל לרב דכסף כ"ע מודו נימא דכסף כמי פלגי דת"ק פכר דרבי פדוי ולא"כ פדויי ומ"ק מקפי סט"ל כסף דסיק עדי מ"ם ורבנן ס"ל דכרה תור כלומר כני מר וכיון מכן ילפי לה מסקה דסט"ל קנה ומקיש כסף לסטר ומפי כסף ס"ל לרבנן דלא קנה : וא"ל דכרה דחיקה ליה למוקמי מתני כעבד של שני מותפין מסום דמסיע בכל גונא ומ"ל מחני דקתני חצין עבד וכו' ע"כ ר"ח ולא רבנן ולהכי קתמר דכסף כ"ע מודו והסתם מתני כסף ודבני מכל וכרתמרין בסמוך לרבה : מי נימי מסום כריית דמיתות מינה רב יוסף דקתני סטר ולית ליה כתם דסיתי עדי מסקה בחת דרבנן דרבים כיבנו עדיף

תר מיכה למירק תיתי כק"ו ומה כסף שאינו מוניף בסקה מוניף כעבד לחנמין ול"ל דתיכא למימר דין הסו' דיקא דסיינו מה כסף שמוניף לחנמין מף כעבד

ופשוט **תר** מיכה למירק לפי דכרי התום דתמרי דבעלמא היקש עדי ומאי הכא מסו דעיק סטר ילפינן מסקה ול"ל דס"ל לא הוי פלוג ר' ומ"ל דהיקש עדי דפ"ג דכיון דעיקר סטר מסקה ילפינן דהך ג' עדי ולהכי מינטרי דג' כריכא מיא וגו' פשוט **תר** מיכה למיד"מ דכלינהו מי תמרי דון מינה ומינה מי דון מינה

ומוקי כתוכה דר' סכר דון סטר מסקה ומוקי כתוכה ד' דסיינו כס' התמר נהי שפחה ונכנס כברי דון מינה מסקה ומינה מה מסה לחנמין לא מף סטר שפחה לחנמין לא ו ומפני מסום דהך ג' מיכה חלה לגלות דמו מוסקה ה' התם כשפחה הוי סטר לא שייך למימ' הכי ועוד עיין כזה

עוד יש מי שהקשה בעיקר סטר כשפחה כנענית תיתי כק"ו מסה שאינה יוצאה בכסף ויוצאה בסטר ונראה לפ"ז ניחא דהך ג' מיכה חלה לגלות דמו מוסקה ה' התם כשפחה הוי סטר לא שייך למימ' הכי ועוד עיין כזה

עוד יש מי שהקשה בעיקר סטר כשפחה כנענית תיתי כק"ו מסה שאינה יוצאה בכסף ויוצאה בסטר ונראה לפ"ז ניחא דהך ג' מיכה חלה לגלות דמו מוסקה ה' התם כשפחה הוי סטר לא שייך למימ' הכי ועוד עיין כזה

סימן פב

תוס' ד"ה כולי עלמא ג' עדי וכו' יש מי שהקשה דלמ"ל למיכה מסתם דהם כברי דמרי סם ר"ע היקש עדי ומכי הדיוט דהדבים מרחים כפ' ליתה מקומן דהם דהיקש עדי היינו היכא דג' מינטרי למילי מחדיתי והיקשה לא מינטריך למום דבר ממרינן ה' היקש עדי מכל היכא דמוין הם דג' מינטריך למילת מחדיתי והיקש נמי מינטריך למילתא מחדיתי דהסתם הג' והיקש הם שקולים ג' עדי ומיהו ילפינן ולא מהיקש דהם התם ממרינן דרבנן מוקי ג' קטנות מנות לשתין חייב מסה אלא על דבר מורגו כרת וה' עקיבא מוקי לג' לשתין חייב אלא על דבר שהעתה קבועה ומתרו בם בדרבנן הם והם ילפינן מיהת דשתין ג' למחנה ור"ע אמר דלמ"ל דכעלמא אין ג' למחנה הכא דלא' היקש ממרינן ג' למחנה ועל דל פריך למה להם ק' קמפלגי דאר' כבר ג' עדיף ומר סבר היקש עדיף ומסני דהיקש עדיף וכולהי היינו טעמא משום דהיקש לא מינטריך כלל תדע דהם למר כתר הכי היינו טעמא דרבנן משום דהיקש מינטריך למילתא מחדיתי ולהכי ילפי מג' הרי לעבד שהג' מינטריך למילת' מחדיתי קמאני דרבנן דמג' ילפינן ולא מן היקש משמע דעדיף ג' מן היקש ומדפריך נמי כתר הכי לר"ע הך סברא מ"ל משמע דעדיף טפי למילף דשתין ג' למחנה משמע דיש היקש למחנה יעש וכבר רשיתי מה שכתבו התוס' שם בתירון דשמן שבכלל דבריהם הוא מה שכתבתי ושמע לא נראה להם מותו תירון משום דהיכא נמי הך היקש לא מינטריך למילתא מחדיתי ופליה ממרינן דכ"ע ג' עדיף מכל מיני נראה דהם לר' ממרינן לעיל דכסף נומר כה כמו סטר וכרתמ' משום דחיתקש פדיון כסף לסטר יעש לעיל דף ל"ט ע"ב עוד היה נראה לדקדק דכיון דסמני דסמני מותו היקש דהתם משום דהוי על ידי ומ' מוקיף והוי כמילתא יתירתא וע"כ לרבה מתא והרונה לדחות יכול לדחות **ואחר** ההיא שנות נמי שמה שכתבתי לעיל דהם כמר כתר

הכי דהיינו טעמא וכו' לומר משום דמ"מ מין ג' למחנה סיינו למר משום תלוי דבר אחר ולא הכל אלא

אין נ"מ למחנה וליפין מיהת כולהו מילתא ועל דא קאמר דהיקף עדיף ועכו"ג למחנה אלא משום דהתם ההיקף מינכר טפי למילף תחתון מעליון ואין הכי נמי דאי סוף סוף מעיינין מהך היקף הכי נ"מ שבקיון נ"מ ועכו"ג היקף משום דעדיף היקף ולא ממה היקף למחנה אלא לומר דיש עליון מתחתון לפטור אלא היקף כולל ולא מייתי כזה אין היקף למחנה זהו הנראה מדברי רש"י אלא אם כן רש"י סבירא ליה כ"ש ועם אלא מלמון ש"ת תלמוד שם גרסה דאי מעיינין יש תחתון מעליון ולא עליון מתחתון הוי כמו היקף למחנה ועל דא פריך והא קא"ל דאין היקף למחנה ומתוך נירתח זו ג"כ משמע לע"ד ג"ש ערד דהא נכון שביק להיקף ועכיד ליה למחנה כי היכי דלא תהוי נ"מ למחנה ועם והר"ב הכריחו נר' מדעתו ניסה לומר דהיקף עדיף מכח סוגיא דפ"ק ש מחיצה נמי כעל הליכות עולם ומיבעי מאן דאמר היקף עדיף מ"ט והך דאמרינן הכא בניטין היינו לפנין תנאים דהכא דוקא והכי מוכח קצת זה כתב דהך דהכא דרך דמים מיתמר ועם כספר כללי התלמוד ודע שכבר שם שעות סופר וכונת הרב זה להכיח מה שכתבו התוס' כפ' ג' שאבלו ריש דף ע"ד אלא ש"מ כגרך ערד שמ"ש גפ' מיהו מקומן דהיקפם עדיף היינו משיב היקף ואין זה נכונה מפני הנ"מ שכ"ל וכ"ל דיינו כפי התירוץ הראשון שאמרו כפ' מיהו מקומן דלעולם נ"מ עדיף כעין זה ודי בזה הערה ש"מ גרסינן כדברי מהרי"ק אלא דהכא ניטין הנאדרך דחיק אלא מכח הוי קושטא דמילתא דנ"מ ערד משמע אלא דוקא הכא דפ' מיהו מקומן הוי עדיף כמו משיב אבידה גם מוריך מכתב כעל הליכות עולם ומיבעי להמ"מ היינו ולמ"ל עליון מתחתון תחתון מעליון כמו שאמ' כפ"ק משיב לפי גירסת הספרי שלנו וכן ש"מ אין נ"מ למחנה היינו לומר ילמד זה מזה וזה מזה ועוד גל"ע כזה ומהרש"א מלישנא זו כתב"מ אלא תפס על מ"מ הרא"ם בפ"ק הנ"ל ש"מ משופר על עניין נ"מ ערד ומיהו נמי כתב הרא"ם זו ועם נמי כאן מקום להאריך ונגמ"ד כתבתי בבתי יעקב

סימן פג

תוס' ד"ה כעבד של שני שותפין ומ"ת והא לרבי אלעזר וכן מיבעי למילף והא ל' אלעזר ע"כ לפי גרסתנו ס"ל לדעת רב יוסף דהא לרבנן לא מצינן למיקומי מתני' אלא בעבד של שני שותפין ול' אלעזר תני תרתי מצינו עבד וחציו בן חורין ועבד של שני שותפין כמ"ד דחציו עבד וחציו בן חורין שיעבדו וכשלמה לרבנן בכסף ודברי הכל אלא לרב יוסף ע"כ כל ודלא כרבנן ומ"ש מתני' שתים כדברי אלעזר דס"ל כדברי ושפטר דקסבר להו דאי רבנן ס"ל כדברי אלעזר דהתם דכעבד של שני שותפין הוי יוצא כדאמרי אלא מ"ש שותפין כדברי מסוס דכעבד של שני שותפין אין אחד מהם יכול לשחרר חלקו ומ"ש מיץ קתני במתניתין דעבד של שני שותפין כל לכלל חציו עבד וחציו בן חורין דע"כ כעית אחד מהם שחרר חלקו

עוד כתב ומיהו התם אלא כיון דאמר מיהו וכו' הרגישו בזה וכ"ת דאין זו קושיא דע"כ לא קאמר רבי אלעזר אלא דאיכא יוצא כדאמרי מכאן ולהבא אין עבדו דמסתמא המיחה לו ולא של שותפין לכל לשחרר דרך כדאמרי בסוף לו בסטר שפיר דמי דהוה ליה כאילו מכר חלקו ודרך מכירה בכסף דמי להכי מייתי הא דאמיר דתלמוד מדמי הך דאמיר דמיני דרך מקח וממכר להך דרבי אלעזר דכעי מיירי לו דמסתמא שאין מיחה בין יציאת רבוי מכרים דלא הוי דרך מכירה אלא בסטר ודרך מכירה עוד כתבו והא דקאמר התם מניו עבד וחציו בן חורין דאמרת דהא דאיכא יוצא כדאמרי מכרים וכו' פי' מכיון דאמרת דאיכא יוצא עבד של שני שותפין מסוס דאין לשום מהר משום נוף ופירות אלא לזה נוף ולזה פירות ש"מ כמאן עבד ורבי מכחניו הנספר לרבנן ים לו נוף ופירות דהא מעיקרא היה הכל אלו נוף ופירות ועכשו שמיחד חציו יש לרבי כעבד חציו נוף וחציו פירות ומאלי קיימו יוצא כדאמרי מכרים ות"ל דהוה"ל כאילו אין לרבנן אלא נוף אבל פירות אין לו מכיון שלמפנה מחרוכה אין הדבר יכול לשעבד כעבד משום דכופין את רבנן לשחרר ש"מ חציו

וא"ת ש"מ דכל חציו עבד וחציו בן חורין אינו כדאמרינן מסוס דאין לרבנן על העבד אלא מיכוח דהיינו נוף העבד אבל לא הפירות וכיון שכן אין יכול לשחרר ש"מ מתני' אין קאמר דיכול רבנן לשחרר החצי השני למפנה מחרוכה ואלא אין לרבנן כפירות ואל דכיון דהא דמסכינן ליה דאין לו כח בפירות העבד היינו משום תיקון מחכמים מפני תיקון העולם ש"מ הם אמרו והם אמרו שהם אמרו דחציו כאילו אין לרבנן כח בפירות העבד ושם אמרו זה התיקון שכופין את רבנן ועושה אותו כן חורין כסטר לר' שמעון אלא שכופין אבל כדאמרי מכרי לא תיקנו שיוציא את עיניו ושיניו לחרות וכ"ש דאיכא תנאי טובא דס"ל דכדאמרי מכרים נמי בעיין גט שחרור והא דאמרי' לחד ליפנה דמפקיר עבדו יש לו תקנה כסטר ומאלי מכיון שלא נשאר על רבנן כח בפירות העבד וכעבד שהפקירו אין כאן תקנה שכופין את רבנן משום דיכול ליעשה שפחה וכמו שכתבנו התוס' לעיל דף מ"ד ע"ב מותו העבד אין לו תקנה וכו'

ובפ' החובל כתבו התוס' דהא דקתני התם חציו עבד וחציו בן חורין היינו שנתנו לרבנן כל דמי העבד ואינו מעוכב אלא גט שחרור והכא לא ס"ל להם לתוספות לומ"ש הכא קרוי חציו עבד וחציו בן חורין מכיון שקבל כל הדמים ואין לקרותו אלא עבד שמעוכב גט שחרור והקשה הרב הגדול מוהר"ר יוסף שכתבו התוס' כן דמ"ש אחיש כר' שמעון דאמר דאין כאן קושיא דשפיר טפי למוקמי כרבי ומפקיר ולדידי לא קשיא דשפיר טפי למוקמי כרבי שמעון מלמוקמי אלא כשמעון דאמר דמפקיר עבדו יוצא לחרות ואין נרוך גט שחרור וכ' מקדים הא למורין לעיל דאיכא מאן דאמר דלרבי קאמר את זה כתבתי כדבר זה קשה לכתי להתווכח כיוצא"ם מי שמ"ד"מ"כ מיהת הא דאמיר דקושיית מאי דהלכת כוותי' וזה שינו וכמו כ"כ הרא"ם והרמב"ם פ"כ מה"ש והרי"ף והרא"ש

סימן פד

ניטען פ' השואל דף ט"ב

אמר לגבי מחלוקת כשמחזיר חניו ופניו מניו קנית קנה מאחי שלא לפי מוקמינן מתני' לעיל בכה"ג לרב יוסף ומפרש מניו לפניו דאמרת מכיי פניו לפניו וכשהלו **אמר** לים מכיי וכשהלו לפניו לפניו וכשהלו מי מסקנה דתקני

מהך כרייתא דכשהלך נכסיו וכו' לרב יוסף דאמר דכשהלך מוכר דלא קנה ומעמד שלין זו קושיא דלא קשיא רב יוסף מ"מ יש לתרץ ולומר דע"כ לא אמר רב יוסף דאמר דכשהלך דלא קנה כשמחזיר חניו והכיא חניו שלו מכל משחזר שני עבדיו כבת אחת דהיינו שכתב שני שטרות ולכולם כתב כל נכסיו ומפרש בבת אחת דהיינו כשהיו בשלו מחזיר חניו נתנן מתנה לאחר לעבד בשני בבה"ג שפיר ומעמד דשליו

ס"ל דכשהלו דוקא כשלוי מכח כך דבריהם דכיון שכל מיחזר חניו והניח חניו ב' ע' מתנה בלא קנה עמן לא קנו ומ"מ אמרינן כשהלך הוא דאמרי דמשחזר חני עבדו לא קנה אבל המוכר חני נכסיו לזה וחני לזה מי שיכא מאן דאמר דלא קנו וזל דהנכסים לא קנו מכוח שום עדיין עבדים ומה שקנה עבד קנה רבו אבל אי"ת שזה לא למיחר כיון שיגע עליהם שם שליחות ע"י שלפחות יגעו הם בני חורין קמ"ל ודוחק: מאי לאו הא ר"ל קשה דאי ר"מאי מכח דכתב לאבי עבדיו בבת אחת אפ"ה מחזר חניו והניח חניו ואפ"ה לוקח לאחת לאמרינן דניכיכים למחזר זה אח זה: אי נמי אמרינן דאע"ג דכתב לזה כל נכסיו ולזה כל נכסיו לא אמרי' דהוי כמילי דמתני' אלא כל אחד וכל נכסיו

דא דאמר בזלו כו' ד"ה ודוקא מפר למניחם בבת אח' אי"ת שזה אחר זה לא קנה כלום אלא הוא עבד הראשון מכיון שהחזרון לא קנה כלום אלא הוא עבד הראשון מכיון שהחזרון לו בכל הנכסים ולהכי פ' רש"י ז"ל דברית' דמוקמינן כחני חני הוי אפ"ה מפר למניחם בבת אחת לפיכך הוקשה לו דא"כ כיון שהקנה לזה חני וזה חני בבת אחת הרי נכיכים מיכיכ כולהו ואין כאן שיור ואפ"ה אמר מכוח דאפילו אם נתן חני לאחד מהם בבת אחת הרי הנכסים ואין כאן שיור: ולהאי תירוצא ולאי בבת אחת דמטרת דבשטר אחד משעת דלא קנה אפי' בבבו

כאן בשטר אחד וכו' אפ"ה לעולם דקמייתא מיירי בבת אחת ובאני שטרו ודקתני כולן לכל אחד וחד לכל לחוד מיירי בכולהו ובבת אחת והם דלא קנה מיירי מכוח דאיכא לאני עבדיו בשטר אחד וכדאמרינן בקשה ואפי' פריך בשטר אחד אלא אפילו חני חני נימא חני מיפא לגלויי ריעא דלא לא חני אלא ריעא שוה למיכ דלא מני טעמא מכוח דהוי בשטר אחד אלא מכוח דאיכא מיכיכין אחד דמיירי בדקאמר חני חני ולעולם באני שטרוך לפני חני מיפא חני חני לאמרינן דניכיכים כדקאמר כולן ומכוח דהוי בשטר אחד וזהו באי קמייתא מוסיף על זה שעם וזה קונה לחירון הבא' דאילו לפי ולא הקושיא תיקשי דאמאי ריעא הוי דוקא בשטר אחד כיון דהוי בכולהו ומיפא אפי' באני שטרות כיון דהוי חני חני ולהכי אמר בבא ה"כי נמי קאמר אף עמן לא קנו כשה דכתב אחד ומ"מ בבא אחת לאמרינן דניכיכים ואפי' הכי קאמר מעיקרא חירון דכרייתא מיירי כאחי חני ומחזר ומניח ואכתי כן ממש שמ"מ כבי נמי מכתבי ולא עלה על לבו לומר חני מיפא לגלויי ריעא כדאי לים מכיי ולהכי מסתמא לחירון ליה תירוצא קמייתא לז לפי פישוט דכתב לים חני מיפא לגלויי ריעא מיפא אפרם לריעא וכמילי אמר דכשלמא לדידי ניחא הך תירוצא אלא לדידך תיקשי כיון דלא עלה על לבך לומר חני מיפא לגלויי ריעא ולהכי לעפי ממזר כו' רבא לא רבא גמרין עם [illegible] ממזר לחירון אחר ווא התירון מע לפי דבני [illegible]

תני סיפא לגלויי דיעה וק"ל והלכך תירץ רבי משום ל
דר"מ דרכים לחני וכפתי טטרות מיעטיך כיפה לגלויי
דיעה שכתי להמתיק דרישה כסבר מחר הלא לעולם ב
דשתי טטרות ומיעטיך הלא נימא דרישה שבי מני
מכל כולו קנה קף מסתע לן הלא קנה
ואין להקשות מאחי לא קאמר הלא דכיון דלא סדר כיס
מתרומת קמח ולעולם הדין עולה כין לתירוץ ראשון כין
לתירוץ שני מ"ג שים שיעור כישוב הכרי אתה לא קאמ' שלא
כאן כזה מחר זה משתע נמי מיכא למקצויי מ"כ
מאי טיריף מני חני ולקתני דהכי נמי קאמ'
בד"א כזה מחר זה מכל כבת מחת קא ומש מחר מני חני
כבת מחת וכו' ולאת קנה סברא למתרץ מיכא למיתר לף
עכשיו לא קנו מניחם הלא הרמשון ומש מחר מני חני לא
קא שים מחר מהם שכתי יוכה

סימן פ"ה

דף פ"ה ב

תום' ד"ה אמ"ל התקדשי לחני מקדש
וכו' התום' זל מוקשה להם דמשמע ס
מעין כאן כעיא הלא משום דקל"ל כבי מים המקדש לחני
מקודשת וגבי מים המקדש מני משה מיכא מקודשת הא
לאו הכי מין כאן כעיא והלא לפני סיפא הלין להכך מים
כאן כעיא ולימא הכי אמ"ל דהמקדש לחני מיל מקודש
לא תפשוט דגם מני עבר מיכא מקודשת משום דגבי ה
המקדש לחני דין הוא הלא יסא מקודשת משום דשייר
בקניינו ס"ד יכול לקדש את משה בעד כולו והלא קדש
מכל כאן העבד לא שייר בקניינו ואת"ל אין שדש המקד'
חני משה מקודשת משום דהמים לא שייר בקניינו מכל
המים לקח את המשה ותמר שגם עבד הלא שייר בקניינו
תיפא מקודשת מיכו כקלא מאחי התם משום שהמשה ס
שם חזי לכל המים המקדש ולהכי יכול לקדש מניח מכל
כאן בעבד מינו כולו ואף לכל המשה וכיון שכל נדד'
הכעיא שם שם העבד יכול לקדש את חורין משום דלא
שייר בקניינו מ"ו דילמא לא מכיון דלא חזי לכוליה מ"כ
מיד לא שם דין המים המקדש לחני מקודשת והמקדש
חני משה מיכא מקודש שפי הוי דיעה מיפכת מני למכעי
מי אמרי מכיון דלא חזי כוליה לקדש מינן קידושין מ"ו
דילמא מכיון דלא שייר בקניינו הוי קדושין ומ"ת ומכיון
שהטעם דהיה מומר דהעבד יכול לקדש משום דלא שייר
בקניינו מיך היה שם מקום לומר דהמקדש חני משה מקודשת
והלא המקדש לחני מיכא מקודשת משום דשייר בקניינו
ומקדש חני משה שייר נמי בקניינו זל דאי הוה מיפכ ה"מ
דאין קפיד ש"ז כאים הלא שייר מנפו מכל מן המשה אין
קפידא ולהכי מקודשת וכן יש להקשות לכיון דטעם
דהמקדש חני משה מקודשת משום שכל המשה חזי מ"כ
מיך אפשר שהמקדש לחני מיכא מקודשת מכיון דחזי כ
כוליה ואחאי לא תזיה מקודש זל דטעם משום דאים שייר
בקניינו ותירוץ התום' שאין מקודש דה"ה דאים היה כדין חני
מקודש וחני חזי מני מקודש דה"ה דאם היה כדין היפכ'
ים כעי' הלא קאמ' קאמ': עוד נר' לי דהתום' ל דכיון
דאמר מ"ל משמע דהתם מיכא נר לומר מיכא דה"ל

לא שייך ליפשע דאת"ל הלא הוה ליה למימר מי אמרין
דהוי דומיא דהמקר' לחני משה אלא לא: וכיוצא
בר לומר מיפכא נם מכעי הוה מני למימר מיכא ותירצו
התום' דאה"נ שפ דהאחת קאמר ובמיכת הערך הכי, אלו
לא זכיתי לכתוב עוד כוה הצעיר וקטן שבתי יוכה

סימן פ"ו

דף פ"ה ב

אזמר מניה שפחה ומניה בת חורין וכו' קשה כיון
דהסתור עושה הרושם כין ל"ל פקעי כין
ל"ל נמרי מאחי נקט ומיהו ונתקשה למעין כלא הכי
הלא כשחרור לגבי יוסף פקעי ואין שם שפחה תלוי ג
ולר' זירא נמרי והכא עליה כמיתה: זל דה"ל דרוקא
היכא שלא קדשה הוא דפקעי אבל עליה מיכא שפי כ
כשהם תלוי מכל מ"מ אין הקידושין מיקדמין לחיי שמר
הסתרת קידושין גמורין להכי נקט נחור ונתקדשה ל
למעין לומר דנפקא מינה שפי לעניין קידוש ממעין שהם
קידושין גמורים דפקעי קידושי הרחמנים מי נמי נקט
הכי משום מ"ד נמרי קדושי לשעין דה"ל דמ"ג דנמרי
קידושי לשעין היינו כל זמן שלא נתקדשה לאחר מכל
חזקה ונתקדשה לאח' מידי קנת שעין לא נפקי ותפ"ה כה
קנת קידושין קמ"ל דשפי חזקה ונתקדשה לשעין נמרי
קידושין הרחמנים ואין כאן מיחום מקדושי שעין: ע"ל
קשה כדכרי התום' דמאי קושיא הכא לשעין הכא שהקדש
את עכדות מ"מ מכיון שכשחרורה מנה מ"ו שם מאחרו הל"
לשול ונמרי קידושין הרחמנים שאחר שמקדש מכל התם
נכי כשהה הכי מאחרו הרחמנין לא היה שלא על מניה
ומ"כ מעפ"י מחזר ונקשה אין לומר משאחרו הרחמנין שפ
מניה שיחול על כולה שוה לא שם כשאחרו הרחמנין: עוד
הקשה הלשם דניחא לעניין דתניא הכותי הקרש שפי
כלא חזר והקדישה נמי שלא הם קל"ל דשפי חזר והקדישה
מניה נמי מיכא קרבה זל דוקא לעניין מקודשת נמי
דוקא נקט לפ"כ לישנא והקדישה מניה מיכא קרבה ומשל"
ליעיין דקדשה שלא לשעין לחשוב ע"ן דקל"ל כה
נמי דוקא הוא לקלשה הא לאו הכי לא קדשה: עוד יש
מי שהקשה לשאחי לא הקשו התום' לשל"ר פקעי ואין זה
כלום לשרבינה ס"ל דהכא מכיון שלא חזר וקדשה ק שני
לכל התם חזר והקדשה ולהכי הוי קלושה וזה פשוט:

עוד ים לומ' דהסתרוך הוי שנוי גדול יותר מחיר
ולקח וכשלא נעשין נמרי מסתבר למ"ד דמ"ג
דכשהכה סיכוי נחור לאחרי נמרי מכ"ם לקח נמרי מכיון
שרשוי לחזור עכשיו קדושין אף הקל"ל כל דעשין פקעי זל דרוק
כשחזר ונשא סיכוי גדול פקעי אבל כאן ולקחה דאיכא
כל כך סיכוי לא פקעי
דאיך השתא התום' דין
דאים משה כתיב ולא חני משה ואלא נכי משה מיכא מ
מקודשת כלל ונכי שפחה תפשי אלא דכתר הכי פקעי אף
נמרי זל דזה אינו כלום דשפחה לא שייך בקנייכה ולהכי
תפשי וכן נכי כהמה ס"ל דהוי כאילו לא שייך בקנייכה ג
ולהכי הקשו אלא שייך ותירצו דשפחה לנכי

מקשה הוי כמילו מייר מכל מקום דלפי"ם ד' דתום' דכתמ' הוי לא מייר בקנייכה דומיא דמקשה מה מייתי דמייר ה מתם דכי היכי דנכי בהמ' של שני שותפין לא פסט' בכול' מקום דיים מם דעת אחר הכי נכי אחם והלא מקשה הוי מייר בקניכה ובהמה לא וה מילו כ"ש דאורכה כ"ם ס הוי דמפ' נכי בהמה דלא מייר בקניכה לא פסט' כ"ש מקשה דמייר בקניכה דלא פסטה ובסיכה הידועה לא ז וביתי לכתוב עוד בזה הקטן שכתי יומה

סימן פז

ב

פ' המולם דף מ"ר ע"כ לשון רש"י

אשר ר' לאחזו מכם לי ר' יוחנן וכו' עד והתניא יוצא עבד אחר רבו גם ריש ופריך יוצא לא פני דלא נפיק וכו' ופרישי יוצא העבד אחר רבו לחורין משוט דין על העבד לנאת אחר רבו לחורי ופריך לא פני דלא נפיק כתמיה והא תנן אין הכל מניחין ליצא אחריו גרסינן יצא עבד וכו' עבדקשינא אחר רבו לחורין ואכזרו אם ומקרי הך תוכחא הוה גרסינן הכי יצא עבד אחר רבו לחורין שכזרו רבו אם וכו' ולא מבקי למחוקה לכולא מ מתניתי ער דפרכים עכ"ל רש"י שכתן כדפים ניניים וכל זה כתוב בלשון אחר כלי הפסק : וכדפום מאלוניקי נין אם תיבת ליצא אחריו שא כתוב לא גרס יצא עבד וכו' והוה ק"ו דיבור ומא"כ כדיבור אחר מתניל עבד יוצא אחר רבו וכו' ואני הדל עיינתי בגמ' כדפום וניניים וטרחתי ליתב דברי רש"י ז' כאשר בנמ' מלפני והעלתי דרכם מאד מחוד מאד עם לומר דרך ית ייתכן על דברי רש"י ריש מי מרגש לומר שכל כוונת רש"י להקשות דאין הקשה אחמקשה ואת התשובה דלא פני דלא נפיק ואלא מי ליכתב מיבי כוונת הכריתא דהעבד יוצא אחר רבו על כרחו מכח הסיפא ולזה אחר רש"י עבד יוצא אחר רבו לחורי מכרו אם הוא לשון הגמ' תירון אלא עבד יוצא וכו' וכא מאחר מקודם תירון זה הוה גרסי' יוצא עבד אחר רבו וא"כ תקשי דאין הקשה קושיא ואלא מכח הסיפא מי ליכתב גרסין כן לא הוה ליה לרש"י ז' לומר אלא ומכרו רבו אם דעת רבו וכו' לא מכיר לחמוקי עד דכרביה ותו לא מידי וכל אחר יראבי אם מיתניה דמי לא ידע דמעיקר הוה גרסי' יצא עבד כן ועור דמלישנא דהוה גרסי' הכי משמ' דמיכה הגירסא אם רש"י כתחיל דבריו שגרסינן אחר ועוד כמן דקדוקי אחרי כלשון רש"י ואני הדל נרא' מחוקה לרש"י כגירסא הא' דאתי דפריך לא פני דלא נפיק היה לו להביאה והא תנן אין הכל מניחין ום"ל לרש"י הגיה הגיה כמן קושיא מן סיפא דמפיר קאחר הסיפא ולא קשיא מן הגיה דכאן דדין הוא על העבד שיצא אחר רבו ס"ל מפיר קאחר רבו על העבד לנאת ואם דעת רבו לעמוד כמ"ל מ"ל אם לי עם רבו אם לי עם אחר הרי דין הוא שיצא אחר רבו ואין כמן קושיא אחרת אלא והא תנן אין הכל מניחין וכא רש"י ואחר ליצא אחריו שכן כקושי' כיכתא גרסי' יצא עבד כו היינו הקושי' ועב' שיצ'

אחר רבו הני התירון ואחקשה לרש"י ז' דכיון שכן מה חילוק יש כין המקשה לאחרון ואחרון רש"י ואחקשה הוה גרסינן יצא עבד שיצא אחר רבו אחר רבו אחר רבו ועל כדעת המקשה שהוא לומר דיש על עבד שיצא אחר רבו לחורין שיכתוב אותו רבו ונרסינן מוכרו רבו אם ולהכי פריך ליה המקשה לא פני דלא נפיק פ' לא די לזה העבד שאם מכרו לא יצא לחרו' אלא אחת לומר אלכתחילה יכתוב רבו אם וכדאמי לא פניק הך מקשה לפניקי אלא דקאמר כאחר הכי אם דעת רבו לחורין וכו' אלא היה שומע כל הכריתא היה מבין אחין אם גירסת הדין דמ"ם מכרו וכו' אם ר"ל אם מכרו וכו' אם יהיה הדין כן וזהו הדרך שעיינתי כפי לשון רש"י הכתוב כדפום וניניים והוא הדרך מחודד אכל כל כי ה הלי הוה ליה לרש"י לפרש אמ"כ דאתי בנמ' קטנו שנלפ כאלוניקי כתוב לא נרסי' עבד יצא וכו' ולפשר דלפי נירסא זאת לומר דרך אחר יותר פשוט והוא קשיא להך נירסא דילן ואיך העלים המקום עיני והלא מכם המיפא יכון כוונת הכריתא דאמרו כן ולהכי הוה נרסינן קודם אחרון יוצא עבד אחר רבו לחורין עבד יצא אחר רבו לחורי מכרו רבו אם וכו' ולא מבקי למחוק לכולא מ דעת רבו וכו' להאחת לא קשיא ריצא הסיפא דאתי דיני קאמ' אחר דין על העבד שילך אם רבו לחורין ואין מדבר כדין אם מכרו רבו והדר קאמר עבד יצא מרצונו אחר רבו ומכרו רבו אם וכשחרין המתרן המר מאין בכריתא דין זה דין הסיפא ורש"י ז' קשיא ליה למימר דמעיקרא הוי כ"מלוקת והאת תירון אחין אם אלא מלוקת אלא ולזה אמר לא גרסי' יצא עבד וכו' עבד יצא דהיינו כ מלוקת דכמלוקה פרשונה לא נזכר דין עבד הכא לא גרסי' זאת הנ' ומקשיה הך תרצתא הוה גרס' בדין יצא עבד אחר רבו וכו' יצא עבד אחר רבו לחורין ומכרו רבו אם מה תאמר מ"ם מה הקשה לו המקשה וי"ל דלא סכיק למחוקי אלא אמע ממנו אלא יוצא עבד אחר רבו ותו לא ולהכי הקשה אלאו ואם משום דאמע כ מחלוקי בכריתא ואו הגלע"ד כדע' לרש"י ז' ודברי הר' הגדו' רמ"ל בזה לא זכיתי להכינם ואני לעפ"י שעיינתי דרכים אחרי' בזה הלשון זאו הגה לע"ד יותר נכון ופשוט כדברי לרש"י ז' הקטן בדעת וכיוצא המרובה בחולשים כל הפשוט

סכתי יונה

סימן פח

סוגית עליה תוספות ד"ה טעמא דכתב רחמנא את שבתותי

תוס ד"ה טעמא וכו' פירוש דמכתב יליפינן וכו' לי דהתום' נסמכו מפי' לחו' אלא נאמר דהכוב לומר דמיצטריך עליה משום דמצטריך לת שבתותי הוה יליפינן היקרא אכל בתר דכתיב עליה יליפינן מיניה בעלמא לחיקוקו ואילו היה כן היה קשה לליתתוק אלת שבתותי ומעליה ואנא ידעינן דכעלמא לא"ת והכי כתבו התום' דאינו כן אלא דמכתב יליפינן דכעלמא ר"ת זאו הגה לי ויש קצת מוכחא לכך זה מוכה בכתוב בתמו

עוד כתבו דשפיכת דמילה ותמיר וכו' הא דלא
קתני סתם משום דכיון דפירכא מסום דמיכה
למימר מפני קרבנות יוכיחו ומכולהדיך ליכא דכיבוד נמי
שוי תדיר ומ"מ מה לכיבוד וכו' הכונה למר מה להבין מ
מכן לזיבה הכתוב מנוה שלא נוף המנוה תלמר כביבוד כו'

ואיבא למימר וכיון דע"כ הך מתרץ ידע
הך פירכא דקל"ב מיך עשה הדרמינהו
ע"כ מה תוב והקשה לעמוד מהכא דלא דמי והלא ס
פיבוכא מבוארת אה כיבוד מכן הכתוב מנוה ושמעתי
מי מתירין דם"ד דדוקא למה הנך הוי פירכא מכל לחדא
מחדא לא נזהו בחידוש לו המתרץ דגם למדא מחדא מ
מיך למפרך כך פירכא דפירכא אימתא היא ואינו נר'
דהא ע"כ צריך היה המתרץ דגם למדא מחדא ליכא ל
למפרך מסום הקושיא הכ' שהקשו רבינו עליה להתירא
וכו' ולפי פותו התירוץ תקשי דע"כ מאי פריך ניעמוד
מהכא דלא דמי ואפשך לדחוק ולומ' דס"ד
דהשיב פירכא כי היכי דלא ניתף
המתרץ דליתי עשה וירחה לא תעשה דכרת מכל כי
היכי דלא ניתף מיקורא לא וחידש לו המתרץ דגם
שם בתם ללמו' מים ר מיב למפרך כיון דלמ"ד שא לאו גרידי
עוד כתבו ועו' מדרבה ניתף ממקדש והכערה כו'
קשה דאי מיתף דילפינן ממקדש ליתתוך
מהכערה ומדמינטריך תרוייהו ס"מ דלא ילפינן מיקורא
ולא דתרוייהו גריבי דאי כתב מקדש ה"א מסום דליבא
כפרה מכל מהכערה מסום כפרה תדאי קמ"ל ואי כתב
מכער דוקא הכערה דליבא מוה מכל כמקו"מ מוה מוכ
תדאי קמ"ל והשתא תיתי מתרתי : ועדיין קשה דמה
להך מכן לא הוקש בכודם ולפבר לומר כדוחק דהוקש
בכודם מיבו מעלה ומוריד לעניו דחיית שבת מלא לעני
דחיית העשה וכמ"ם התום' בפלא שבריך עיון בפמוך
כי היכי דמילף ממקר' דודאי יפלו כל קושית התום' ופיב
למפרך מה למקדש מסום מוד ועוד תלמר דלענין כרתן
לא תסיב פירכא ס"ב מדלא קושית לדוכתא דאי מיתף
דילפינן ממקדש ליתתוך מהכערה
עוד דקשה דמילה ותמיר ממילה לימא
מדרבה ניתף ממקדש והכערה ולא דבגמ'
מאחר כתים לומר בעלמא ליבא למימ' הכי מלא מדרב'
נימא מדמינטריך ואי קשמרי התום' הכי היינו לגבי שבת
דמדרבה ניתף כיבוד דלא לידמי שבת כי היכי דלא דחי
מקדש ולא ניתף ממילה וכו' מבל בעלמא כיון שהכערה
היא דלא לידחי ליבא למימ' דניתף ממילה מו מדמינטרי'
מקדש והכערה עוד קשה דנימא דכוונת ה
המתרץ לומר דע"כ הני פירכי לא
פירכי ניהו וילפינן ממילה והך מסום שכן ישנן לפני
מידיבור ושכן תדיר לאו פירכי ניהו דאי מיתף דהני פ
פירכי ניהו ולא ילפינן ממילה והנקמ"ב ליתתו מכיבוד
שא מדמינטריך דלא דחי מיבוד מבלל דלאו פירכי
ניהו והשתא עליה לגופיה ושבתותי לגופיה
עוד קשה דשבתי מינטריך לגופיה דהא גבי
כיבוד ליבא נופא דשוי גוף המנוה וכמו שבת'
התום' לקמן בד"ה הכשר מנוה ומקמי התום' שם דבבל
נוהג קל בקדש ותני שלא ישמע לו לפי בגוף המעשה

וגל לקום ס הקורמת לזמת דודאי ס"ל להך מתרץ דהמ
פירכי מלימי ניהו דמל"כ לא הוה ליה למימר מלא ה
מינטריך וכו' מלא הוה ליה למימר מינטריך סר"ח וכו'
ומדקאמר מלא וכו' ודלא דהני פירכי מלימי ניהו
עוד קשה מה חורו והקשו דניחא עליה להיתידא
וכו' והא ליכא למיפרך מה לביבוד מכן
הכשר מנוה וכו' וגל דס"ד דהך פירכא לא מייבא לנבי
יבום דהא נבי יבום ליבו כל הך נוף מנוה כיון דמפשר
כמלינה : לימי מסום דהני מרי אחרי מכל מכתי ת
מקשי דליבא למימר מדרבה נילף ממקדש והכערה ומה
חורו והקשו
עוד ה סיב גר להקשות דוקא קשיא להו לתום' נימ'
עליה להיתידא דמ"ב ליתתוק מעליה ומכל
ידעינן דהוי להיתידא מדמינטריך מכתותי וגלו מידי
הוא דהשתא קשמרי התום' דנילף בעלמא דלא מתי עשה
ודחי לא תעשה מיבוד מדמינטריך עליה ומי לא כתב
עליה הוא למימר דבעלמא מתי עשה ודחי לא תעשה
מדמינטריך מכתותי קמ"ל עליה להיתידא הא בעלמא
לא דחי : ונ"ת מ"ב מאי דוסקייהו דתום דקשמ'וה שהשת
לא מינטריך קרא דהכא לגופיה וכו' והא מי ממרי עליה
להיתידא נמי לא מינטריך עליה מלא למילף דהא כ
בעלמא לא דחי גל דמ"מ מעיקרא מינטריך עליה לגופי'
דהכערה היתה דלא דחי ק"ל
עוד קשה דאי לפבר למימר דעליה להיתי' ומינטר'
כבוד לגופיה ובעלמ'נמי לא דחי דמ"ב לסתו'
מקדש והכערת כת כהן עוד כתבו ועו' למיבוד
וכו' פירום וליבא למפרך מה ליבו' דמין בלמ
דמות מסם מלא כרת תמיר כלאי דשבת דמיב'מקילה
וקשה דאי מסום הא מכתי ליבא למילף למילא תוכית
ותיתי מתרתי אי מתל"ע נריך סתם לומר מה לביבוד
מכן הכשר מנוה עוד כתבו פע"ג דכערין'מיב'
בחמותו וכלתו טריפה ומקילה וכו' פ
וכיון שהוקשו כל הערוות כול"ב כי היבי דחמו' מסם
מייבאת הכי נמי חמותו וכלתו דסו כמקילה ומריפה
ומ"ב מכייהו ילפינן כלאי שבת ותיובו דמ"מ ליבא ל
למימר נימא עליה להיתרא ודוקא חמות מסה ולא מסר
ערוות מע"ג דהוקשו כל הערוות מסום דמיבא למימר
דלא הוקשו למילף מיקורא מדא מחברתה מלא למילף
מיקורא ומקשה דהא הך מתרץ מכתי לא ס"ד למיל"מהוקשו
כל הערוות כולם דאי מיתף תו לא מינטריך לתרוני ד
דנימא דמינטריך עליה כי היכי דלא נילף מסר ערוות
מחמת מה דהותרה להתייבם וכדאמרינן לקמן בסוף
המעתין מיהו הא לא קשיא דפרש מתרי טעמי דמ'
המתרץ מבל לאי דיוקן דקשה דנריך לומ' דמעיקל
מכר המתרץ דלא הוקש להיתרא מלא למיסור ודר קש
משני דהוקש להיתרא זחור בו מסברתו כמקשה לו מ"ל
לומר דהוה מתרץ מחר ודוחק עוד יש להקשות
דאין לומר דמדרבה נילף ממקדש
והכערת כת כהן וכו' ואין נילף ומה ליבא למפרך מה ל
להכערת כת כהן ומקדש מכן לא הוקש כבודם למקום
וגל כמו שכתבו התוספות בסיון דהך פירכא לא מייבא
לגבי כרת דלא תשיבה מלא נגד עשה לחר מסום דהך

עשה מלים דהוקק כגודם וכו' ערוך כתבו ולהכי
לא תעשה ועשה ליכא למידק הא בעלמא
דהי קשה דנימא דקרא לא אתא אלא לעשה ולא תעשה
ולא דהיינו נמי מה דאמרי כלהו למחר ולא
תירוק הא בעלמא דהי ערוך קשה דאמר מפזר
למירק הא בעלמא דהי וכן קשה כמ"ש התום'
כמחוסר מעין לומר דאין הכי נמי וכו' דאיך מפזר לומר
כן והא על כרחין בעלמא אין עשה דוחה לא תעשה
ועשה מדאינטריך גזיר וכהן ומילה בגרעת וכמו שכתבו
התום' לעיל דממילה ואר מהכי ליכא למיפרך עיש ד"ה
שכן ישנו במילה ערוך כתבו לי בעלמא דהי ס"ב
קרא דכלעיל בגיטית למה לי וכו' קשה
דהוה ליה להקשויי דס"ב נימא דקרא דאתא למשמועי
אלא דהי והתום' כתבו לעיל ומיהכא ליכא למימר משום
דלא מינטרי והשתא דאינטרי נימא מיהכא וצ"ל דהשתא
דילפינן דפסי' כרת דהי שפיר טפי למימר דהתם נאמר
דהי דאין בנרעת למימר מיהכא כיון דפסי' כרת דהי
והא קשה הקשו להתם דכי רבי ישמעאל
ונם מה נתמרם להם כאן אמת הקושיא
דקרא דכלעיל למאי אתא דיתכא דס"ל דנדרים ונדבו
אין קריבים ביום טוב למאי מינטריך כיון מדאינטריך
קרא נכי סופת קדש וכמו שהקשו התום' לעיל ד"ה כול'
משעטנז נפקא ערוך כתבו לא מצינו מתעת
וכו' פי' וכבר הקשה לן המתרץ דהכא לגמ'
דהקשה שכן לומר שוה ומה לי למפרך מלמד דהוי קיל מן
מעשה דהמיר מכל מכתי קשה בשתירן לן מזקו ומה
אינו ענין ללמוד שהיו שוה תכהו למאי הוצרך לומר מ"מ ליכא
למפרך מה לנזילות שכן העשה שוה בכל דכין לית ביה
משה חייב בנזילות מנזיר ג"כ ליכא למפרך כי שפי נוונה
ערוך הא קשה דהא מלמד דמינטריך קרא דכל
נימא דמינטרי וכמו התו' לעיל ד"ה ומ"ד עכ"ל להו תכל כו'
ערוך נר"ו לקדק מי חסיב יכול הוה לכל כיון
דהם ים לן בנים מ"ל היה בעלמו אין נריך
ליכא דמי חסיב אין שוה בכל מ"ב אפי' מדאינטרי
כיבוד בכלעמא דהי מ"מ ליכא למימר דוקא השוה לכל
אלא מ"ט שוה לכל לא מ"ל מכתי למאי מינטריך עליה
וכדאמי מלמד דהם"ה ליכא למימר דהכא שוה כיון
דהחיים והמשה מנוים כאחת שוה ואתר אזיז כתבו
התו' בסמוך לעיל נכי מלמד כד"ה ומכתי מינטריך וכו'
ערוך קשה כמ"ש דהוה מינטרי דכתיב דהי וכו'
דהא מ"ל למפרך מה לכיבוד שכן הכשר
מצוה מיהו לזה כבר כתבתי לעיל דלא כריכין לה אלא
פלא ללמוד קולא מכל קשה דהי ילפינן מכיבוד ליתתוק
ממקדש וכבר ידע אתה המעיין כי הנכה מן הקושיא
זו קשיתי דאיתי בהם התירוץ מכומר ולא כתבתים ו
ומכתי על המעיין כי מכי לא כתבונתי אלא לעורר על
המעיין שמא חכם ויופיק לקח כל כתבתי מכתי יונם

סימן פט

תום' ד"ה נגמר מהכא וכו' כונת התום' קשה
דבמיה הכרח הקשה מפי' לפי דממר ליה
מחוט לי כשל לי וכו' ולא מיבעי' למימר דילמא כלפי ד
דממר דהא מדקרי ליה אלא דקרי דתתי עשה וכו'
ממש דלא נייד מלתוק מי כלפי דממר אלא מטום ד
דמ"ב נגמור ולי מפי' דהא דמכא ליה לתנא למוקומי
דבשל לי כו' ותירוצו התום' דמיון זה הכרח הפי' לפי
מדלא משמעינן קרא כשאר הכרים דלכא אלא לפי ג
גזירה ושע"ג דהכא למידק ולמימר מדוכא נימא דמייר
בלפי דממר מדלא משמעינן קרא כדבר ד"ל סייך כ"ש
אלא דממר מדלא משמעינן קרא כדבר ד"ל סייך כ"ש
אלא כרת מ"מ מיהו זה דיוק רבוין דשכת נוב הדגרים אי
קרוב לכלם ים בהם כרת נקט ליה הכא מפיס דודאי ל
ליכא למטעי והכא המתרץ מוקי לה כלפי דממר ולא מה
לדיוק זה מי נמי מ"ל למתרץ דמיון זה דיוק דאי אי מיתא
מאי לא משמעינן כדבר מיון סס אלא כרת בלבד
בתכר עוד ומשום הכי הוא דלא אמי מכל לפי
גזירה לעולם ילפינן מכלא ס בג ניית
קשה דלמה להו למימר הכי מדרכה נימא מדאינטריך
קרא למשמעינן דלא דהי נעשה ולא תעשה מכלל דנכי
לא תעשה גזירה לא דהי דאתא ליפשמעינן דבלא ת
תעשה גזירה לא דהי וכ"ש כלא תעשה ועשה ול כא
למימר דמ"ל מדאינטריך משום דהוקש כגודם דהא ודאי כוכא
הוא דמ"מ שפיר טפי משמעינן דמעשי מהוקש כגודם
לא דאי לאו גזירה וכ"ש דלא דהי לאו ועשה ול דמדאינטרי
הכא דלא דהי כלאו ועשה משמעינן דכלאו למודיה דמי
מכל דוקא היכא דהעשה הוי עדיף דומיא דכיבוד ולזה
בתבו דילפי מכלאים וכו' ערוך כתבו ומ"ל
דלא דהי עשה דכיבוד לפי' לאו גריר
וכו' פי' נימא דעשה דכיבוד עדיף טובא היכא דמיכא
למו ועשה מציב כהילו ליכא מלא למו גזירה ונחלם כמו
ומינו יכול לדחות הלאו מכל כשהעשה של כיבוד לא כ
מלא מצד למו גזירה מלא נחלם כמו מ"ל דלא דמי
דקשה דמין הכי נמי דכשלא כא מלא לדחות
מלא למו גזירה דעדיף נוכרים ודמי
ליה והא דלא דמי מכא היינו משום דהוי למו ועשה ד
דהוי ליה כלילו הוי למו גזירה דכעלמ' ומשמ הם ידעו
בשום מקו דמיכ' למו גזירה דממרי' דלא אתי עשה דכיבו
ודהי ליה וצ"ע ערוך קשה דמשמע ודאי דהיכ
דליכא מלא למו גזירה דדמי ליה מ
מדאינטריך למימר דלא דמי היכ' דהוי למו ועשה הכל' עכ
כתבתי מכתי יונם

סימן צ

תום' ד"ה והא תנא בעלמא קאי וכו' וצ"ל כיון דנלי
קרא דנזרע מעשה דעלמא וכו' מיכא למידק
ומכ"ל דזרע מעשה דעלמא מדרכה נימא דעדיף מעשה
דעלמא ולהכי מינטריך למימר דלא דמי וכמו שהקשה
תוס'

מתני' לעיל כר"ה טעמא וכו' והלכה התוקע תירגו שם דתוקע עשה ולא תעשה דקול הוא למיכל דרחי מסס דתוקע ככותר ס"ב לא תעשה שם כו כרת לא הוא למיכל דדחי כלו' מחסבר' ידעינן דתוקע כבוד לא אהני בר הכרת ומ"ב לא גלי לנקבה ולא מדדי למפטר דתוקע ככודם עדיף וכיון מכן מ"ל דלא דחי לאו ועשה ול"ל דמחי דקמחי התוספ' לעיל היינו מי קתני בעלמא דחין עשה דוחה לא תעשה סס כו כרת וכיון דבעלמ' קתני דלא דחי מסכנר' ודחי מ"ג דתוקע ככודם עדיף ליכא למימר דעדיף נגד מכרת ה אבל כתר דמעיקן נכי כיכוד דלא דחי ובעלמא דחי ודחי דגרע עשה דכיכוד וזה פשוט

אבל קשיא לי קושיא מזקה לכלורה דהא לעיל כ כתבי התים כדיבור הנו דהסתא דילפי' דבעלמא דוחה לא תעשה סס כו כרת ע"כ גרע מלא תעשה ועשה וכו' וכיון מכן דגרע לא תעשה דכר' מעשה ולא תעשה דהא בעלמא לא תעשה סס כו כרת ודחי וגעשה ולא תעשה לא דחי ס"כ שפיר הוה אתי שפיר ליה דכיון דהכא מעיקן דלא דחי לאו דכרת כ"ש דלא דחי לא תעשה ועשה מיהו אל דכיון דנכי מכת נחי הוה עשה ולא תעשה תקדי דאיך יליף מיניה דילמא דלא תעשה ועשה דמכ' דהוי ככרת הוא דלא דחי מכל לא תעשה ועשה דעלמא דחי מלא דקשיא לי מכתי הקושיא מהקשו התום' לעיל מסס דמיכא למימר דדוקא מכא הוא דלא דחי לא תעשה ועשה דכרת הא בעלמא דחי וה"ג מעיל דבעלמא דחי לא תעשה ועשה אפי' כרת מיהו נמ זה חיש כלום וכמו מכתבו התום' דהכא לא חשיב עשה ולא תעשה מסס דתוקע ככודם ולא חשיב מלא כלאו ג גרידא וק"ל ומעפ"י מכרים פשטים הם כתכתי' לחלוקי למתי"ט עוד יש לדקדק דנימא ד דלדידיה ניחא ליה דכיון דמיתי דייק דמייתי כלאו דכרת מדלא מעמיקן נכי לאו גרי' דיין נמי דלאו ועשה לא דחי מדלא מעמיקן קרא נכי מיהת דליכא מכא כרת לחודיה הכל עד מכתי עכ"פ

כיצן צ"א

תוס' ד"ה טעמא דכתב רחמנא לא תבערו וכו' קס"ד דחי מיכא למימר מדמ"ינטריך מחלי לא ק קתמר מדמ"ינטריך ומה דחיה היה דכתוב לא קתמר הכי מכא ליכא דבמיתת דקתמר לא הוי אלא לפי' בכתב על הכרייתא נופא תקדי מחלי קתמר לאו לא תבערו הוה ממיכא דדחי כיון דמפטר למימר מדמ"ינטריך ומחלי שבת דהך פסטן לעיל נכי כיכוד ומקדם פסיט מכת מדמ"ינטריך והכא פסיט בנופא מחרינא ולא מכח הכרייתא דמשמע דס"ל דמחי מ"ל מומרא דכה מ"ל מומרא זוטא ס"כ לעיל נמי הוה ליה למימר הכי דהא הכא לא מחרינן מדמ"ינטריך וכורתי דכרתות של פסטן לעיל ליכא למימר מכח הך כריתות: ול"ל דודמ"יכן היתה מכרתו של פסטן דמחרינן מה לי מומרא דכה מה לי מומרא זוטא ולהכי מ"ינטריך ליה עלים מכל לפי מכרת המקשה מהקשה מ מסכתן לא תעשה גרידא וכו' ס"ל דמסברא ידעינן דמין עשה דוחה לא תעשה סס כו כרת מ"מ ניחא מדמ"ינטריך

כיכוד מו מקדש **עוד"ק** קס"ד דלי לית' דחמר מ"ל מומרא כו' למחי מ"ינטריך קרא נכי פסח ומילה דדוחה לא תעשה ול"ל דודמ"י חמר מ"ל מ מרא וכו' ומ"ינטריך כי היכי דלא נילף הסתא מהכערה דלא דמי מכל קסה דמי מ"ת דהוה ילפינן מהכערה דנדמי כן הסתא וכמו מכתבו התום' דלענין מילתא דמקילה ילפי' מ"כ למחי מ"ינטריך קרא נכי כיכוד דלא דחי נילף מהכא והא לא מקשיא דהא קרא דכיכוד מיקשיין ליה לעיל כלאו דחמר **עוד** קסה דמה מקשו התום' דכיון ד דא מ"ינטריך לגוף ה מרובה נילף מרובה וכו' מהרי"ט הם הקשו מה"כ נהי דהכערה' דניחא לפמילה לא דחי מסס דהוי הכסר מנוה הכי"ת עשה תדחה והסתא נימא דמילו הכ' קו"ע מקשו התים' אדלא מהנית מכרת' דלע"ג דלא מכערו לגופיה מ"מ מ"ינטריך עליה למנוה ג גופה כי היכי דלא תימא מפני הנערה דהוי הכסר מנוה ולהכי מ"ינטריך עליה לגופיה וילף כמי מיתת כ"ד מיניה דלפי' מנוה נופא לא דחי ול"ל דכותת התום' נילף מהכא דלא דחי ולימא עליה להיחרא מיהו מין זה תירוץ דמ"מ סמעינן דמחרינן מ"ל מומרא דכה מה לי מומרא זוטא ג ולמחי דגלי גלי דסיינו בהכסר מנוה ומ"ינטרי' עליה לגופי' לעיל מסס דלא תרוץ דמרובה הוה ס"ד דחמי מפי' הכסר מנוה מי לאו לא תבערו **ד"ל** דלפי' לא נימא עליה לעיל מסס דלא לגופיה מכתי סמעינן מיתת כ"ד דהכא למימר דוקא עליה מסס דלי לא מקשיא לי מכתי הקושיא מהקשו התום' לעיל מסס דמיכא למימר דוקא הא כעלמא דחי וה"ג סמעיל דבעלמא דחי לא תעשה ועשה דכרת הא כעלמא דחי לא תעשה ועשה אפי' כרת מיהו נמ זה חיש כלום וכמו מכתבו התום' דהכא לא חשיב עשה ולא תעשה מסס דתוקע ככודם ולא חשיב מלא כלאו ג גרידא וק"ל ומעפ"י מכרים פשטים הם כתכתי' לחלוקי למתי"ט עוד יש לדקדק דנימא ד דלדידיה ניחא ליה דכיון דמיתי דייק דמייתי כלאו דכרת מדלא מעמיקן נכי לאו גרי' דיין נמי דלאו ועשה לא דחי מדלא מעמיקן קרא נכי מיהת דליכא מכא כרת לחודיה הכל עד מכתי עכ"פ

עוד קסה דניחא דלא מעמיקן וק"ל כלתו ומחתו דכהך נמי ה"מ מומרא ומחי מכת מסס דהוי עשה דלא תעשה וכיון דהוי עשה ולא תעשה דכקילה מסו"ה לא דחי הא כעלמא דחי מ"ל מומרא וכו' לאכוי דלפי' מה מכתבו התום' כר"ה מת מכתותי דהך לעיל כתבו התום' כר"ה מת מכתותי דהך מדמ"ינטרי' מסס דמכפר תמיד ומילה ליכ למילף דמרבי' נילף ממקדש כו' והסתא כיון דליכא קרא לא נכיכוד ולא כמקדש ליכא מדמ"ינטריך מסס דליכא למימ' נילף מכפר תמיד ומילה והך כולכה הוא דנכי כיכור מע"ג דלא מחי ללאו דכרת מ"מ

מכ"ם מיכא למילף דלפי' לאו גרידא דחי וכן נכי מקדש **עוד** כתבו וה"ת נהי דהכערה דכסול וכו' קסה דע"כ כי מתח לא מתח אלא למנוה נופה דהכסם"מנוה הא קיל לעיל דלא מתי עשה ודחי לא תעשה דנמרי' מלאו דמחמר עוד קסה דכי היכי דהנביחו התום' מהיא דכסמיך יש להוכי' ג"כ כלן דכיון דלא הכערו מ"ינטריך להקשות דלא נילף מכלהים דניניח וכלהים כניניח הוי מנוה נופה מ"כ ע"כ ילפינן לפי' מנוה נופה **ועוד** קסה דכל סמין זה כל כך הוכחה דנתי' ומי דעל הנניח'

כתיב מפני שוכחני תקמטו למות מ"מ כל מיתת בכל"ל ומפני הכעס ואתם לפי תבערו ומפיק בכערה ולעול דמתר מתו' דמו מכת עוד כתב ז"ל כיון דגלי לן וכו' ומ"ת ולעז למאי לא למרינן הכי מלא פרכינן מה לכיבוד שכן הכפר מצוה ז"ל דכפלמ"כ ילפינן מטעמ' דמה לי מומרת רבה וכו' למרינן הכי כיון דמעיקרא לא דמי למר למלמד דכלאים הוי לאו גרידא ונכנס הוי לא דכרת ומכיון דגלי לן בהכפר מצוה דלא למ' מה לי וכו' היה הדין כמצוה גופה לע"ג דלא דמי להכפר דכי כמי לא דמי ללאו גריד' מכל לעיל דכולהו הוו לאו גריד' ס"כ ספיר פרכינן הכא מצוה מכל מצוה גופה ילפינן מכלאים בגיזית דמי ליה וכ"ש נם מן להקסו' ולומר דכיון דגלי לן דלא למרי' מ"ל מומרת דדה וכו' בקיל הוא הדין דלא למרינן בכרת וס"כ על לפה לי דכולהו הני ודאי לא למרינן דוודאי יש חילוק רב בניהם

סימן צב

תוס' ד"ה לא ל' יוסף וכו' לפי' רשב"ם ודאי קשיא נמי' דאי כל' יוסף ס"כ כי למרי' פומע מכי כן בחול כן בשבת היינו בלאו גרידא דליכא כרת וס"כ קשיא טובא דאיך קאמר ומה לחי מקיים מחללי מות יומת דהא ליכא מיתה בהכערה מיהו כזה היינו יכול' ליהר' ולומר דהיינו נמי דקאמר בשאר מלאכו' חוץ ממיתת ב"ד וכו' גלא חוץ מהכער כ"ד אבל שבתי קשיא איך קאמר מן מיהו אלא לפי מיתת ב"ד וכו' אבל פנס בהכערה ליכא למימר מחללי מות יומת ובכר עמר על זה הרב שנדו מוהר"מדם אבל לפשר ליישב ולומר דתנא דברייתא אכולהו מיתות קאמר ולאו דוקא קרא למעט להו דכולהו הכי ודאי לא דיהו שבת אלא מגב הכערה נקט להו ולע"ק דקרא לא משמיע אלא להכערה ובודאי דכן משמע ליישב דברייתא דעל כולהו מיתות ב"ד מיירי דהא קרא דוקא יהיה לשון חטא משמע מות לאו בהכערה כתיב אלא דליכא למימר דעל כולהו מיתות קאמר בברייתא' מכל לעולם דקרא לא משמע לן דכיון דהכערה מיהו אלא לאו מיהו והתוס' הוקשה להם מאי לאו מיהו אלא לאו מיהו דאי לאו מיהו עשה ודאי לא תעשה ק"ו דהא לע"ג דכלאו דאמר מתוך מין עשה דוחה לא תעשה ול"ק כ"ש היה לפשר דלפי' הכא דכותיה ומע"ג דהתם נמי הוי עשה ולא תעשה כמו שכתבו כאן התוס' מ"מ לא הוה להו לתוס' למיקל טעמא משום דהוי עשה ולא תעשה או לאוי דשבת דחמירי אלא כי היכי דמרינן דמאמר דחי הכי נמי הכא ועוד הוקשה לפי' קאמר מן מיהו אלא לאו מיהו ס"כ הא קיל אלא דחי בעלמ' וס"כ איך קאמר מן מיהו אלא לאו מיהו בשבת ול"ל כמו שכתבו התוס' לעיל דמשום דעשה דמיתה הוי כפרה מציל עשה דשבת כמאן דליתא ועוד קשה מן מיהו אלא לאו מיהו וס"ק התוס' ומ"ק מן מיהו אלא לאו מיהו מית"כ וכו' דאמאי קאמר כן דהכי לכולהו פרושי הוי הכי מן מיהו אלא לאו מיהו מיתת ב"ד ועיין במה שכתב כוש סר דוד כהן בית עפרי' ומשם ועיין בר"ש ולפמ"ש המעיין תבחר הטוב בעיניך הגל"ד שבתי יונה

סימן צג

גמרא ומה עבודה וכו' קשה מה לעבודה שכן מין דחייתה אלא בשב ואל תעשה תלמ' דחמ' שבת בחיוב כרת מקום עשה ואיך ילפ' יכין דדחי עבודה שדחתה את השבת וכן מה לעבודה שכן מין נדחייתם חוכ מקילה אלא כיטול מצות עשה בלבד תלמ' בשבת שהיא בקילה ול"ל דמ"מ יש לעט' הקל והחמ' בכולהן אחר ומה עבודה דקילה דנדחי' דוחה לוותה דוחה את השבת נדחה שדוח' את העבוד' מיהו דין שידחה את השב' וכמו שכתבו התוס' דומ' לזה עוד יש להקשו' דיכין דלא תבערו מינטרו' לאפוקי מק"ו ופק"ו מי אפשר לעשותו שם לא שנאמר דעבודה דוחה שבת דכלהו הכי ליכא ק"ו ס"כ ליפתוק מקרא דמעיינן דעבודה דוחה שבת ול"ל דדין זה אין למדין מיתות הכתוב שלא קרא לנופיה מינטרי' לפרש פרטי הדינים שנאמר מעם מזבחי וכו' מ"מ מעם מזבחי תקמטו למ"ל מעל כיון דמשם למדנו לתרץ קושית התוס' מהקשו דילמא משם דנגר' לא חזי וכן דקדק לכתוב בסנהדרין תוס' ד"ה ומה עבוד' קשה דילמא אפי' רבנן ס"ל דלא למרי' דיו כי הך כיון דמפרש ק"ו לגמרי כדכר דלא שייכא גבי חילול שבת דבשלמא לי' שייכא הוה מ"ם דמרינן דיו ואפשר דהוי קנת שייכא לבטל עונג שבת מק"ו הוה יהיב עוד יש לדקדק דמ"ל לרב מימי כר' לר' דשמעון ס"ל כר' טרפון ולפשר דבלשון דילמא קאמר הכי עוד ק' דס"ל דדוקא לרבי טרפון למ' הכי אבל לרבנן מפיק נמי' אלא מבעי' מדמינטרי' ומ"ל מיך קאמר נכא לאקשי דעבוד גופה לא נדחי מהכא שום דין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כר"ש והא מהכא יליף דדחי מדמינטרי' לא תבערו ודוחק לומר דליכא דדבי טרפון קאמר הכי ואין להקשו' ולוח"ל דאמאי לא אמר נאו מיהו דקאמ' היינו משום דליכא למימר דיו והדר מהכא מיהו אלא לאפוקי כרבנן משום דדין מפרש ק"ו ולא למרינן דיו דל"ל דכהא ליכ' לפפוקי כיון דמפרש ק"ו לא למרינן דיו אליבא דרבי טרפון עוד כתבו והא דאמר ר' יוחנן בל"ל וכו' כותנת פתום"ם דמשמ' הכא דחוי כרייתא ליכא למימר דהוי כר"טרפון אבל לר"ע וכי מכיון דנכן ועביד כר"טרפון וכתבו דלאו משום דסב כר"ט אלא לא מסיק לדעתיה ור' יוחנן עדיפא מיניה קשה מאי דאפי' לר"טרפון ליכ"ק"ו משום דליכא למימר דניחא יוכיח כו' משום דק"ו לא קאי התם אכל הכא ליכ"ש למימ' הכי משום דק"ו דהכא קאי וליכא למימר עריפא טפי למימר יוכיח מלמיתר דיו דקשה דהתם כמי דפריך מכי השתא דרמון מין רמון דוחה מכת מין עבודה דוחה שבת אפשר וכי סב"ר נכן ועכ"ג כר"ט דסב כוותיה ק"ו ג"כ ליכ"למימר דיו ול"ל כמו שכתבו שם התוס' דכוונת תי' לר' יוחנן דלא מ"ם דחי אפי' ק"ו דל"ל והדר קושיא לרבותא ומין הכי נמי דלדידיה

תכא

מיכא למימר דין מלא פייקלר ומפקן דלא מהדר ליה דין
שלא רניחה עכו"ם **ועוד** כתבו ועוד לן דהכא
דהיינו הכי כו' כגר ידעת מה שהקשה
הרב מהר"ן ילק"ט ל"ב בח"מ דף ל"ו ומוהר"ש **ומורי**
הרב"ש בספר עניות יוסף וגם פני כתבתי כזה בפ' דיני
ממונות ועם והנראה לי כוה מה שכתבתי שם ועתה
לכתוב כאן קצת כללים ומ"ש ככל מה שכתבו ומ"ש וידוע
כי כלל מפי כמה דפרכינן שהיה כנויה מחומר הכתובה
כתוב אין להכניסה בסבלנות פרכא מכל מקום הפירכא
היא מכרעת יש להכניסה בק"ו ולומר ומה אין וגבל הקלף
שאין הדין היה שיהיו חייבים כדמות הכבים כאן שהם
מוערים מתחילתן ודרכן לילך ולהזיק ומפיה אינן ח
חייבים כמלא מהם קלים ומפיה הכי ניתן להם חומר
בשבר הניזק שהם חייבים בזק שלם שמעתי שאין דרכו
לילך ולהזיק ואין מועד מתחילתו מפיה חייב כדמות
הכבים אלו נוק אינו דין שיהיה חייב כדמות
שהזק נוק שלם **ואכ"** ודאי יש להקשות בדברי
שתום דלעיל כתבו דחייב למפרע החם
פירכת הכרע וכמו שהקשה מהר"ן לכ עוד הקשה דלמה
מזכ קלים וחמורים החמור כמצות כיצד הגבלתם מ
שאן וגבל וקלמרי רבנן דין **ונראה** לי לתרץ
דודאי כי היכי דלמרינן דפרכא
בכתובה כתורה יש להעלות שאין מכניסים לותה בק"ו
היכי נמי יש ליתן בק"ו הבנוי מדיני על ק"ו הבנוי מכח
הכרע דבק"ו הבנוי מדינים לא פרכינן ופירכת הכרע
שהוא דבין דיקל וחומר בנוי מדינים הכתובים בתורה
יש לו כח להכליע הפירכא כיון שהיא
פירכת הכרע למה ענמו בנוי מכח הכרע אין
להכליע הפירכא אפי' יהיה פירכת הכרע וכל זה כלל
שקיר כיצים עוד כלל מבו כידיעין דכל ק"ו הבנוי מדיני
שייך דין ממון דיבא ודין אפוף דיבא ואם המליף ק"ו
אינו שייך לחיובות או מקומות למשלם סדין שהיה כדי
דיבא יכול בשוף דיבא וסדין שהיה בשוף דיבא יהיה כדי
דיבא דומיא דפירכא הכתובה בתורה דאם יפליף ק"ו
יאמנה הפירכא דאם היתה פירכא מרים דיבא יהיה מפו
דיבא ונאמר פלו יכים ואם היתה הפירכא יוכיח יאמנה
לפירכא מרים דיבא **ועתה** כאן התום
לחדש כלל מתורת כל זמן מאמו שאין
ק"ו מכח קולא ומחמיר לעשות שמותה הקול" ומחמיר יבא
יבא הדין שכתבתי בחול"ל לומר דבין לוקח ק"ו הבנוי מדיני
ולין חשיב ק"ו הבנוי מדיני' שלא כשמנו מומרי פ' שמין לו
ולת המעל"ם לו זולת פ"ם לו ולת המעל"ם אינו דין שיהיה
לו זולת המעל"ם דאילו תאמר ומה אין וגבל שפטורה כרשו"
הכבים יש לו מעלה שחייב כרשו' הניזק קרן שים לו זולת
המעלה שחייב כרשות הכבים אינו דין שהם חייב כרשו'
הניזק וכו' ועל ק"ו כזה שייך דין אמו' ולא פרכינן פירכ'
הכרע דיש להכניסה בק"ו לומר שם הק"ו הבנוי מדיני
שם אין אמו דבין מכח הדינים שלא שהדינים מועילים
לגלות לנו שהם קלים או חמורים כאילו היה חומרת ם
הכרע אין אמו דבין מותן בק"ו הבנוי מהכרע ולכא דין אפוף דיבא
כתובה שלא בק"ו הבנוי מהכרע ולכא דין אפוף דיבא
שפיר לומר בזה פירכת הכרע ונהו מעמנו שהים' ד

דדיינינן הכי ומה עבוד כפ"ל דשוא הכת רניחה החמול
לא כ"ם דאילו הוא ק"ו הכתי מהכרע ומע"ג דלא ידעינן
שהיא קלא או חמורה שלא מפה הדינים שים לכל אחד
מהם מ"מ כיון שהק"ו הבנוי מכח הדינים שלא אין תדיינ
מועילים כאן שלא לגלות לנו זה קל וזה חמור לא ד נ
ליה בק"ו הבנוי מדינים זהו המעלה לע"ד כוה

וכבר היה מפקר לומר דהתום כיון לק"ו אחר
ומה עבודה הקלה שהרחיק מפני רניחה
דומה שכת רניחה שהעבודה גרמית מפני אינו דין ש
סידחה את השבת וכיון שאין אמו לומרים רניחה שדוחה
את העבודה אינו דין סידחה את השבת ליכא דין שמל
אמו לומרים דין שלא היו לומרים לומרים רניחה שדוחה את
העבודה אינו דין סידחה את השבת דילפינן דומה מ
מדוחה ושמתא ליכא למימר דין סידחה לזה כמו שדוחה
לזה אלא כלל כהך ק"ו דילפינן דומה ממה שמחרים גרחים
מופנים לא שייך דין אי נמי הכי דיינינן ומה עבוד הקל
שאין מי סידחה מפניה דוחה שבת רניחה היא מי שהרה
מפניה אינו דין סידחה את השבת

אבל אינו נראה כן מדברי התום' דל"ל ליכא
למקשויי מהכיל דפ"כ כיצד הגבל דהתם לא
שייך הך ק"ו דיינינן **אם** לא שמעי' לה ק"ו דיינינן
להו כק"ו דשבת מע"ג דהם הבנוי מדיני
והקשו התום' דלמאי לא דיינינן כפ' כיצד הגבל ק"ו כמו
מכרע ולכא דין לסוף דיבא ות"ל מה שתירצו וכמו ש
שכתבתי דבל ק"ו הבנוי מכח הכרע ליכא למפרך פירכת
הכרע ולכא הבלעת פירכא מה שאין כן בשאם הק"ו
החמור שם כמצות כיצד הגבל דלא שייך פירכת הכרע
ולכא למימר דין לסוף דיבא **ואנב** גרע מומר
שבלומדי כיצד הגבל כיצ"ל הרב מורי
מהר"ר מנחם די בוטון זלה"ה הקבמנו כולנו נמ"ם מורי
הר"ב זל דק"ו הרמצון הוא ומה אן וגבל שפטורים כ
כרשות הדבים חייבים כרשות הניזק קרן שחייב כרשות
הבנים אינו דין וכו' וקלמרי רבנן דין לסוף דיבא והק"ו
הבני הוא מרשויות כלו' ומה רשות הבנים שפטר כו אן ו
וגבל חייב בן אלת הקרן רשות הניזק שחייב בו אלת הקרן ומרי רבנן
דין אלא דיבא וכזה הקבמנו כולנו על פי שכר בריתות
ונמקי יוסף זל

סימן צד

תוס' ד"ה מעם מזכתי כו' ולפי זה לפי שם כהן אלא
ק"ק מ"ל לתלמוד דלפי זה דחי רניחה את העבוד'
מחרת דשם לא כן פשיטא דלא דחי רניחה את העבוד'
לפשר מיעטריך קרא לשמעינן דלפי כה"ג דוקא מעם
ולא מעל עוד כתבו ומ"ת וכו' מקובר הטב דלמי
הוה ממני דדוקא היכא דיש כהן אחר מכל
מקום אין כהן אחר לא דחינן לה לעבודה ליכא קושיא
דע"כ נגרה חזי וק"ל וק"ק דע"כ לא ימכוס דנגרה לא
חזי קרא קרא דע"כ ליתא קרא מעם מזכתי מקחנו ואת
לא ומדקאמר למות משמע דהקריבה מהמזבח אינו אלא
למות ולא לדין ולא למלקות ולא לגלות

דכש עבודה ולין להקטיר מי הכי לא מינטריך כיון דמכ"ש בפקח דהתם דכרי קרבן ניתנו להקטיר ואפילו הכי אמרינן דכרי קרבן דכל דהיינו לגבוה יעשה גם לין להקטיר דע"כ דוקא בפיכות דמי דלא נקט ר' יוחנן פלא כאן שהוא לא הכשיר משום דמי אלא משום דכרי קרבן והוא הדין לשאר עבירות וקרא קאמר בפיכות דמים שלא העבירה היתה מניעה בהיתר

דומרא בעלמא פ' כיון דאחרת דנגרע לא שוי ומה שהוא עיכב לא הוי משום הכי אמרת מ"ש התם לאחר שנעשה משום חומרא בעלמא ומ"ת והא ר' יוחנן קרא קא דריש וכפריסכם כפכם ול' למאכלת בעלמא ק"ל דאיך לאחר התום דשחטי נפשות כפים ואם קרא קאמר אפי' תפלה גם כי תרבו תפלה לא ישמע ופשיטא לומר התפילה שיתפל' לה כהן שיהא נכרתו דהיינו גזרת הכתוב שלא ק"ל דאם כן אין עומדין מפני קרא דגדולה תפלה יותר מעבודה ורוקח לר' דפליג אדר' יוחנן עוד קשה דנר' לכל הני דגם העבוד' נעשית נזירים ואין קטיגור נעשה סניגור והתירון פסוט

ערוך נר' לדקדק דאחאי לא אחרו התום דע"ב גמר חוץ דאי לא חוץ מיבעי ליה שיהיה חילוק בין מיר לניכור דמינטריך מיותר לי' לר' דאיבא למימר דזה השמיענו הכתוב דנגרע לא חוץ כי היכי דלא ת"ל דנגרע חוץ

תוס' ד"ה ת"ל לא תבערו קשה נימא דאי לא כתיב מעם מזבחי לא הוה דמי לא תבערו למפוקי ק"ו הוה אמרינן דא מינטריך למילף הא כעלמא דאי עדיף לית לן תיפשה ור"ל למה הוצרכו התוספות לומר דמינטריך לדרשא אחריתי ולפשר לומר דהיינו נמי מלי דקאמרי התוספות לזה אחרת

אבאי מינטריך מיבחי המיותר לי פ' עיקר קרא ודאי מינטריך מעם מזבחי ולא מעל מכל לזה היה די לו מעם מזבח וכדאי הוה מקמינן לי' ספי' בניכור דודאי לית לן דכתי' דעבור' ניכו' דומ' עבור' מכל קרא הוה מקמ' בקרבן יחיד וכזה נאחר מעם ולא מעל מכל בניכור לפילו מעל דאין מכרת היינו יותר חמור קרבן יחיד ועור כיון דמדמינטריך מצינן למימר דלא לפיכך מעם תפסת מועט תפסת

דערין קשה דנימא דהיה מוקמינן קרא לדוקא בניכור ולהכי כתיב מעם ולא מעל מכל קרבן יחיד ספי' מעל ולהכי מ"נ מיבחי כי היכי ד' ילהוי ע"ר קרא בקרבן יחיד ור' דמוכחי לרבות קרבן ניכור כי היכי דכי אתיא קרא מעם ולא מעל קאי אכולהו קרבנות וזה דוחקי ליכא למימר הכי דה"ל הסתם כמי נימא מיפכא דלא כתיב מעם ולא מעל שלא מקרבן ניכו' מכל קרבן יחיד ספילו מעל ולהכי אתא קרא

ערוך ים לדקדק דניחא דאפי' יהיה הדין דאין לפילו ניחא דוחה עבודה מלא בקרבן יחיד מפילו הכי מיבעי ק"ו שכתבו התוספות

ומה עבודה הקלה מניחא דוחה אותה בקרבן יחיד ועם כל זה ריחה אית בה בקרבן ניכור ניחא מפילו שריחה החמורה לא כ' שכן וכמה היא חמורה ש' העבודה בדמית מפניש מיבא קרבן יחיד והעבור אי' דומה אותה כלל ולא כלום הוא דהיינו דאין עבודה נדחית מפני הדיחה בקרבן ניכור כמלא העבודה דומה הדיחה כמלא עבודה מחוסר יחר ופשוט

ערוך כתבו התום' אי נמי הסתם דכתיב לא תבערו הוה מוקמינן קרא בקרבן יחיד מק"ו דמכרי כו' פירוש נהי נמי דאי לאו תבערו הוה מוקמינן ליה לקרא בין כין ניכור בין יחיד מ"מ הסתם דכתיב לא תבערו לאפוקי מק"ו מ"מ הסת' דאת קרא דלא תבערו לגופיה מיבא למילף בק"ו דמכרי דאין ריחה דוחה עבודה ולהכי מינטריך מיותר ממיותר לי

וקשה דכיון דכלפי לא תבערו הוה מוקמינן קרא בין כיחיד בין בניכור מ"כ כי מינטריך מיותר לי' היינו לאפוקי מק"ו דמכרי דעבדיב' מכח לא תבערו ומ"כ ליתסוק מלא תבערו וגל דהכי קאמרי התוספות אי לא כתיב מיותר לי וכתיב לא תבערו הוה אמינא דמינטריך

לא תבערו מעם דקרא הוה מסתע בין יחיד בין בניכור ומינטריך לא תבערו לגופיה ומעתה הוה אלפינן דאין ריחה דוחה את העבודה מק"ו ואי כתיב מזבחי ולא כתיב לא תבערו הוה אמינא דמיבח דמזבחי לאפוקי מק"ו שלא ממנו דקרא הוה מסתם דוקא יחיד ואתא קרא לגופי' להשמיענו אפי' ניכור ומעתה אם ק"ו שהניחה ידה את השבת ומינטריך לא תבערו

סימן זה

צמ' אלא קרא תהוי אסת"ל דבר שהיה בכלל כו' בדתניא וכו' קשה כיון דהך כלל הוא מהשמיענו כ' דברים הללו וקשה ללמוד על עצמו הכ"ם ללמד על עצמו כלבד יצא אלא ללמד על הכלל כ' יצא ללמד על עצמו ועל הכלל כולו יצא הך קרא דהלמ"ד זה לא יצא ללמד על עצמו כלל שלא יצא לפרש הכלל והוא ליה למחוי קרא דמיירי מכללא ולהוי רומה כדומה בגון הבערה בכלל כל המלאכה ת היתה ולמה יצאת ללמד על עצמה דכתיב מלאכה חייב ולא ללמד על עצמו יצא אלא על הכלל כולו וכן הוא בדיני פרקי אזב וירעוני בכל' כל המכשפי הוו ולמה יצאו לידון בסקילה ולא ללמד על עצמו יצאו אלא על הכל כולן : מיהו הא לא קשיא אמאי לא מייתי הני מקום דכתיבי בהבערה פליג ר' יוסי והניחא דאתי וירעוני נמי מיכ' מהן דפליגי ולהכי מייתי הך אלא קשה דהך דמייתי לא רומה וכ"ע

דקשה בעל הלכות עולם דאמאי לא דייקינן ליה בכלל ופרט ומיעט בכלל שלא מה שבפרט ואתיין דכיון שהם כלל ופרט המרחקים לא דייקינן ליה בכלל ופרט והוא מדברי הרמב"ן ז"ל בתורת כהנים

דקשה לא הוה להו למקמוי הכי דאין בכלל אלא מה שבפרט ועל הסלמ"ד דוקא יצא חיצו דאין אלא פרט וכלל דהפרט כתוב קודם ומ"כ נעשה כלל מוסף על הפרט ורבה הכל וכיונא בזה הקשו התוס' ורמ"כ בריש פ"ק דשבועות בפנים שם ד"ה

ערוך דמי טעמא דלא דייקינן הכי מהאי דוקא קאמר שהיה בהבערה דאין מוקמי' קרא

משום דכתיב כל העושה כו מלאכ"ו יומת לא תבערו וכו"
והפסר דכיון דלא כתיב כלל ופרט כלא תעשה מלא
כלל בעונם ופרט גלא תעשה ליכא למימ' דזה כלל וזה
פרט ולומר מן ככלל שלא מה שבפרט ועל הבערה דוק'
תייב חטת מלא יצאת לחלק שלא זאת שלא ע"כ סיב' למימר
דכללא דלא תבערו היא לא תעשה כל מלאכה והוא
מרוחק ופסיר נמי דכל העושה כו מלאכה לא הוי כלל
משום דלא שמע כולהו מלאכות והיכי דמי כלל לא ת
תעשה כל מלאכה דמשמע כולהו מלאכות וכו' ולחיוב
זה ג"ע למה מכפ"ל לא תחייב הוי כלל לגבי חוב וידעינו
וכן לתיתוץ ולחלון קשה לכתורה דהכא קתמר לא תחייב
והתם לא קתמר דלעיון לאו גבי חוב וידעינו מכל מיכה
קושי' דהמוכר פיל"ב טימיתהו והא והא עושה הוא
והלא מלמיש בכלל הוי לכתב רחמ"נ דכתיב נפ'
לאוכל לים מטר יקרב מכל זועב"ו הקר'
מטר יקרב וכו' וכן כתב הרלבה"ג בפ' המדות מכל כ'
נמשמע תוכח בסנים כתוב בהדיא והלא מלמיש בכלל
כל הקרפ' הוי לכתיב זאת התורה לעולה ולחטאת וכו'
דלא פליגי דהי לאו קרפ' דזאת התורה וכו' הוא למיגא ד
דקתני המוכר מיילי בקורפ קדשים ולא הוי מלמיש בכלל
מכל קפה דמ"ב לא נריכין למעוטי קדשי כדק הבית ד
דמסיכא תיתי דהא לאו זאת התורה לעולם וכו' לא
הוי מלמיש בכלל ונריך עיון
והיה מקום להסריך כאן דמב"ל למדרש הכי
דילפת מהתם בחמור מיירי כנגיעה דכן
כתיב כי יקרב וכמלמיש יצא ללמוד להכילה דדוק מכיל
חייב כרת מכל נגיע לא שלא מצין כאן מקום להסריך מיהו
קושי' זו מתבר' מתו' דברי' דסי' זל סם ג"ב כחומש
הבא נמי הך מצת לא בכלל כל העלין היקים ולמה
יצאת להקי' עלי' ק' כפי מה שכתב רש"י זל בסב' כלל גדול
דף ע' דלא מצרי יצא יוהכלל ללמד מלא כהכלל בלאו
והפרט נ"כ בלאו מבל מם הפרט הוי עשה לא כנון לא
תעשה כל מלאכה בפרים וכקניר תשבות לא תמרי חרים
וקניר בשאר כל המלאכו' היתה ולמה יצאת וכו"ל כבא
נמי מין בשר דכר שיצא מן הכלל ללמד מיהו התום' פ
פליגי עליה התם וזל לדעת רש"י דדוקא התם דכיון
ללמוד מן הפרט מילוק מלאכות הוא דקתמר הכי דכיון
דכקרא ליכא מלא עשה ליכא למימר ללמד על הכלל
כולו גם מכל הכ' דבעי למילף מן הפר' התר דכתי' כיה
ספי' נמרי עוד יש להקשות ממאי דהוי דכר
מהי' כלל' דהא מלא חם בכלל כל העריו
היתה למה יצאת לומר שים מטר יקח את מצת מחין כיל
היל ומהיכן נפ' הבא על יבימתו דף כ"ד ומו ליכתב מן
התורה מיין שמתר בדם היל מה נידה מעפ"י שים לה ה
היתר לאחר מכמן בעי' מיפורש בכר' אף מצת מח כו' עש
עוד יש להקשות דודקיי לה מאי קרי לה
וכי לא רמה דלא דמי דודאי ליכ' למימ'
למה יצאת והחכם הרוקח נתן לתרץ דמיירי על מה ס
שהקשיתי דהפרט נמי מיפ' שים מטר יקח את מצת מחין
מידם היל הפרט ג"כ סיפור ועין מה שכת' לחם מדנים

אה' לא דמי מלא לדבר שהיה בכלל ויצא מן ה
הכלל לידון כדבר" מרם שהי תתה יכו' להחזירו
לכללו כו' פרפ' ולא להקות כללו לו כתב כן קרפ' זל למר
דמה מרנה לדמות כאן מיט שהפרט מיט למר מהכלל
דהיינו לחת לה מטר עדיות מלא שהכלל מיט למד מן
הפרט וזה לא היה' במה שהפרט מיט למד מן ה
הכלל לזה כתב רפ' זל דגם הכלל מיט למד מן הפרט
זאת ס"ב למאי לא הוה' זה נמר' כי היכי דהוה'
שהפרט מיט למד מן הכלל דלא דכיון דמה
שמין הכלל מלמד מן הפרט היינו הדבר המדם ס"ב לא
מיך למימר עד שיחזילן הכתוב דלמי לפסל שיחזיר
דס"ב לא נו דבר חדש מכל הפרט לכשר שיהיה לו דין
הכלל אם יחזירנו הכתוב בפירוש
גאין ת"ל בחטאת וכו' מע"ג דילפינן מיניה מ
מילי טובא דטעון כלי בחטאת כדלימא
פוק פ' הזורק לו כיומא וכן שיתא כתורת כהנים מה
חטאת מן החולין וכיוס וכידו לף מטס וכו' לפסר דלמי
לא הוי דבר חדש כלהו ילפינן לסו ממקום אחר
בה ת"ל בחטאת המטס פרפ' אם לבחיטת נפון כו'
מע"ג דבחיטת נפון נמי הוה ילפינן כי היכי
דילפינן מהן דמים והמורים מכח הוי הוה כסמר מטמו'
מ"מ לא הוי הוה לכתריך מזה הטעם ונם הנמ' לא אמר
אלא ת"ל ושחט כו' מטום דלעולם מיטריך לעכב ובדחית'
נזכמים ורפ' זל פירש בשומא דמיטריך מטום טעם אח'
מטום סיבא לירון בהעמדה וכו' ועם ותימה דלמאי הניח
דרשה סנממרא נפ' מיזהו מקומו אתם סהיו דמור כהנו
הגס ד"ה לפי סיבא מטס מנרע לידון בדבר אחר
בספרים כתיב חטאת מנורע טעונה נסכי'
ושאר חטאות מין טעונות וכו' וטעות הוא שנפל בספר'
ולל דאשם מנרע טעון נסכים ושאר אשמות מין טעונו'
דהנסכים עם האשם הם באים ולא עם החטאת וק"ק
דאמאי לא הוקשה לתום' ג"ב מהתמיה שאשם מנורע ט
טעון תמיה כעודן מי משמ"ב בשאר אשמות
עוד קשה דכיון דנסכים לא הוי לכך שאותר כללו
מ"ב כיצד כללו מיכו ולפי דברי התום'
למדנו' כללו' הא' אשם הוא ד
דבר שאותר כללו כנון כהומת כי היכי נוהג
לכולי עלמא לא נמר כללים מיניה דאי הוה נמר לא ח
חשיב לכך חדש הב' דבר מירוש ממש שלא הוזכר
כלל מרבה זה נכלל כנון נסכים כוה גם
כן לא נמר הכלל מן הפרט הג' שאותו הדבר
כלל הוזכר בכלל כנון מחיצת נפון הלא
שלא יעשו אם הוא לעכב וזהו יליף הכלל מן הפרט
עוד כתבו התום' ולמ"ד דכללים נמר מיניה וכו' קשה
דתקשי לכולי עלמא אפי' למ"ד דכללים לא
נמר מיני' מ"מ כתב דמהדיה ספיר יליף מיניה דהא יליף
מחיצת נפון לעכב וק"ב יהו כל שאמות טעונות מתן
כהונות ומפשר מנו' דכעי למקשויי נמי מחצת שם ולכני

הקשה למ"ד דכללים נמי מיעט מע"ג דלא מהניא

עוד כתבו התוס' דאם כן היה יכול לידון כדבר חדש כיון שמצינו ללמ"ד דכללים נמי ילפינן מיעוט על הכלל כולו פי' ומ"ש הוה ליה למימר ויכול לידון כדבר חדש לא ללמד על עצמו יכול ת"ל על הכלל כולו יכול ומי אתה יכול להחזיקו לכלל עד שיחזקנו מכתוב לכללו כפירוש עוד לפמש"נ למ"ד ה"ה יכול לדון וכו' ומ"ש אין לך מכל הכלל כולו אלא ללמד על עצמו יכול אלא לפי' יכול ללמד על הכלל כולו וכן הוא הגר"ע ז"ל לתרץ מה הקשה הרב מהר"ן ל"ב ס"ל מתשובותיו

למה מהקשיתי לעיל מאלי לא הוקשה לתוספות מתוספ' ז"ל דכיון דהתוספ' היינו קורס מנתקרב מ"ש לא מקרי עדיין ולא מקרי דבר חדש אלא כדבר שיש מן הכלל אחר שכבש בכלל ונעשה אחד מהם ד' דהיינו אחר השחיטה שכבר נתקדש אחד מהם כך נ"ל אם לא למוכח כאחד מקום להפך

עוד יש להקשות על דברי התוספות דנראה דודאי נכנסים לא מקרי דבר חדש דלא מיקרי דבר חדש אלא כשנתחדש דבר בקרבן עצמו כגון בהוצות שנעשה מן הדם שהוא מגוף הקרבן

עוד נתקשיתי כמה שכתבו התוס' כיומא דף מ"ג ביום הכפורים דכעי למילף כנמ' דיהא הפר מקדש מק"ו ומ"ש אלא מקדש הגורל מקדש הגורל מקדש הפר במקום שקדש הגורל מיהו דין שיקדש הפר והקשו התוס' מה לא יום הכפורים הוא דכבר מיעט לידון כדבר חדש דהיינו הגורל ומשי קושיא ואלא מיהו סותר הכלל כמה שכל החטאות לא כעו הרגלה ומיהו כעי הרגלה ולכאורה גר דהיינו כמו תמיפה נבי פסח מצרע וזל דלא דמי לא לנכסים ולא לתמיפה ומיהו תמיפת אלא תמיד מקום דכשמשלו לא קדש הגורל ומ"ש כעי פסח ומה לא קדש אם לא קדש וכאן מה שקדש אלא קדש פסח והיינו סותר כללו

סימן צז

הפסח ד"ה מין מעידין אלא על פרוש פנים וכו' בונת התוס' בהביאם הכ' חלוקות לכאן לפי' לת"ק דמין מעידין אלא עד ג' ימים קאי לרישא דמין מעידין אלא על פרוש פנים ה"ק אם שלא פרוש פנים עם החוטם ושאר הגוף ונאכל מין מ מעידין עליו שלא עד ג' ימי' ומ"ש פי' דמשם ואילך מסתבר שנשתנו מפירוש לאחר ד' ימים ואילך כבר נשתכ' נשתפ' אם היה השעם לאחר ג' ימים ודאי נתפ"ם וכבר נשתנה מן מקום למה שכתב ת"ל דאם נאחר הגוף אלא לפי' לאחר כמה ימים דכיון שנתפ"ם מה לי הגוף אלא מה לי נאכל להבי פירוש דמשם ואילך מסתבר כלומר הולך ומשתנה וכיון דעדיין לא נשתנה ס"ל לפשר לומר דאם הגוף אלא יכולים להכירו כיון אלא נשתנה לגמרי

דגראח ת"ל כלומר על מעשה שהיה כיומו שמצאו מת ולא שהיו פניו מכוסים ונשתנים ולא הכירוהו אלא מחמת שימצים שבגופו ולא מדע אם היה כתוך ג' ימים להגיעתו מן לאחר ג' ימים וחכמי שלנו

מתום' מעבד' שמי מפסיר להמלט מקנת דוחקים ומ"מ
מב דכרי הם נכללים כדברי הרבנים כמוהר"ר דוד כהן
ז"ל כית ע"ן ומהרר"ר דוד ן"ל כב"מ בסוף הספר דף קכ"ב

ועתה מכתוב קושיות הדיבור מפר נתקשו מלי
בתחילת העיון הם' דפרך למרו מכל כל
עשו שלם מפ' מין כמן פרחת ומוטב ניכר הוא הטב על
ידי פימני הנ"ף וכו' והלא בנמ' מסקינן דפימני לאו
דוקא ית"ת וכיון מכן לית לך יועילו פפימנים וכפרישי קתני
במתני' מפ' ם פימנין כגופו וכלין ומוקמינן להו דם"ל
דפימנין דרבים וללישב"ל דהוו דמוריית מירי מתני' בפרט
ועוד נלית הלכתא מלא דפימנין דרבים מ"ב מ"ך יועילו
פימנין ולי מוכחים ליכא מאן דפליג בהא ולא הוכרך
ר"ת להמיענו זה ומ"ש דפיכ' מסקדים ל"ד דמפ' כמוכח
לא מכחי מ"ו מי"ם ל"ת לדת דדוקי מוכחא הוה ליה לפרושי
ומ"כ על כרחין כי מפרי התום' ניכר הטב על ידי פימני
הנוקר ל' דכלמינו דפפימנין ניכר הוא הטב על ידי שכיעו'
עין דבי פפרנין דפימני לא מכחי היינו למי שלימי מכירו
שלא מצאר רגילותי את פיהם נהרג וזה וזה פימנין מכל
כמכירו ע"י הפימנין שהוא פיהם פלוני מחמת טכיעות עין
פיהם לן כלותו הפיהם כפחנשות הפימנין שפיר דמי ומ"כ
קשה דפיימו נמי מה שממרו שם' ולפיכך כתבתי מה שכתבתי **ועוד** מפפר לומר
כוונת שאר' דכתירין שדשטן למרו דעל
ידי פימנין יהיה לו טכיעות עין כפרנוף מעבד' שלא
יהיה שם פרחת ומוט' וכתי' ן הפני שאר דכנוף נמי מ"ו
טכיעו' עין על ידי הפימנין ומפש'עוד דפחיר ן ושמון
שאר כיון שניפ שלם ניכר הוא הטב ע"י פימנין דטכיעות
עין וכתירון הכ"ק שאר דמפ' לית שלם שלם נחכל קנת
כיון שיש כל ג' ניכר הישב על ידי פימני הנוף
עוד פוקשה שלי כמ"ם ומפ' הוא שמת דהיכא
דנאכל כ"ש דאף מאו ומפ' יהיה לחת והל'
לחת הוא דהיכא דנאכל נפמי' ן מערין עלין שלא עד
שלשה ימים ועיד מה שכתוב נספרים כיון שנשאר נופו
שלם נשאה לפי הנראה ב"ו נקשר למעלה ומין לו מוכן
ולפיכך כתבתי מה שכתבתי למעל' ונראקתי לומר דגרסי'
דהיכא שלין יהוא וכו' דהיינו למדין שכת' ר"ת בתשובתו
ולפי מה שכתבתי ב"ש מה שכתבו התום' דכרי ר"ת
כתובים כתשובתו בספר סיפר דמה כלו להשמיענו שלא
לפי שהם כתבו דהיכא שלין יהוא וכו' וכל דכרי ר"ת לא
נשמרו ב"ו כתשובה להכי כתבו בסוף דבריהם' ותשוב' ר"ת
כתובה בספר הישר **והעולה** מתוך דכרי
התום' בשני התירוני דעל ידי טכיעו'
עין נכר מעבד' שלין שם פרחת ומוטב כיון שאמ'
בסוף ב"ם ואם לא נאכל שם שלא הרגיש בעיקר פרחת
ומוטב כיון דהיכר בא מאכ' הפרנוף גרע טיהיה הפרנו'
שלם ואין חילו' כין התירון הא לת"ק לענין הכר
הנוף ע"י טכיעות עין וזהו שהקשם ז"ל מ"ה שנירף הכ'
תירוצים ועשה מהם תירון אחר עיד למדנו מתוך דכרי
התום' דכנוף שלם מעידין שלפיכך אחר
ג' ימים דמה שכתבו שאין מעידין שלא עד ג' ימים היינו
בשלא נאכל שם שלא הכנוף וכאן להתירה מחמ' טכיעו'
עין שיש בו בפרנוף הנאכל שלא שם הפרנוף שלם

כיבן צח

גוס' ל"ה מנאן קשה וכו' לכלומה היה לר"ת להקשות
דהתום' היה לי להם להקשות מטעם מינו מן
מטעם טכיעות עין ואחר ההתיסבות נראה דמילתא
דפשיטא היא שהוצרכו לכ' הטעמים דשם מטעם דיש לנו
לע"ם טכיעו' עין שיהא להפימנין דדילמ' דכיון דיהא שלים
הנוף כדי שיעשה שלימותו הוא מפקר ואין אחת מהוא
שלו לזה כתבו שיהא להפימנין כמינו ואי מטעם מינו לחור
אין כאן קושיא דלא אמרי' מינו שלא יכיא דשם תוסרי
אותו מהוא מפקר שכל מה שומרי' שאין לו טכיעות עין
ואחר כדאמרי וכל כי האי לא אמרי' מינו וכמו שכתבו ה
התום' כפ' השאה שלום ומ"ם התום' שפ' עם הארץ מע"ג
דהתם כפ"ג פסו' ממש דיותר טכיעות עין יש לו לעם
הארץ מ"מ כתבו שפ' מפוש דכל היכא לאיכר דהתלמיד
חכם דייק ודלי פיותר יש להפימין לת"ח מע"ה דודאי
ליהו דייק טפי ומהימן טפי וכ"ם לענין לישורא דהשה
מן הפימנין **וכתירון** התום' היה מקו' לפקשו'
דוכי המקשה היה מעמיד מוקמתא
על הכריתא כדי להקשות דילמא מירי בדליכא עדים
וכמנהגי הוא עצמו לזה כתבו התוספות בסוף הכריתא ג
ולהכי נקט כים ומרנקי כלומר הכרת המקשה היה מכיר
מדשה דכריתא נקט כים ומרנקי דמשמע דמטעם פיסק
מעצמה כה ולא מטעם טכיעו' עין הנל"ד כתבתי שכתי
יונה

סימן צט

ובפשטא דשמיעתא קשה דלמה ליה להקשות
למימר דפימנין דמוריית וכו' ליקשי
כפשיטות לימא דפימנין לא מהנן ומיניהי וכו' ותו ליכא
למידק כמה שאמר מכיי מלי לאו כהא קא מפלגי וכו'
דמ"ם מלי שנא דפליג כשומא ליפלגו בכולהו פימנין
ומפשר דנקט הכי דפפ' שומא הוי פימן וליכא למימר ם
שומא נסתנה לו נמצא כבן גילו ולא מכירה ליה למימר
דהתם פליגי לי עשיה להתנות לו נמצא כבן גילו דהא
הוי מחלוקת כמיפות והוי דומיא **עד** קשה כלשון
דמ"ש שפיר פימנין דרבנן ולא רב"ז **שלם** הפמלה
לפ' שלא לקוטעין דהתם פלוגתא היא עכ"ל דלמ' המת'
דמ"ז לא לפרש כן דכמה שאמרו מלי לאו כהא קא מפלגי
דמר סבר פימנין דרבנן הוא מני נמי לכרחי דהתם נמי
קשיא דמ"ש ילמד דפני דרבנן והם כתיב שמלה ושער

קסה מלא דאיתי סם מחלוקת כזה מלא דכגמרא כריך
דנפטור מתחילה דלא מסתלה וכו' דסימנין דמוריתא ו
ודחי לה תלמודא דרבלא לתוכעין מינטריך והא דקתני
במתני' סימני כרי נפקא וכולי עלמא מודו דלתוכעין
אתא שלא דמסתם אמת ליה דמתני תרתי ס"מ מקר דמסל
ער" ים להקשות דסמלי כריך מסתמר כסימני מוכף
מקומי דהיכא דקטור כסים וכמרנקי וכו' כיון
דעלה קיימינן ול"ל דהכיא דמטור כסימני מוכף ילפינן
מקרא כדלית כפרק אלו מגילות
ער" קסה על לשון רש"י ז"ל מכתב מנלו קטור וכו'
מעמי שמוקמיכיר את הכים ים לחום שמא ס
הגט לו לאחר וקטר כיצנט זה והחזירו לזה ומכח כו את
הגט ע"כ ומי הכניסו לרש"י ז"ל כתנר זה לומר שהשים ס
שטר החזיר את הכים ומכח כתוכו את הגט דזה דכר
דחוק הוא ולא חשש קרוכה ים כאן שמא השמיל את
הכים לאים אחר וקטר נו גט זה ומזמנו נכל
ער" קסה דמה קשיא הא דכשלמא נכי מתני
דיהן מיכף למיחש שמא לותם הכנדי מינן
מן הכעלים אלא מן השוק שהשלים והשוק הוא שמת
אכל כאן המכיא גט מם השמיל הכים או המרנקי כרי
הוא יודע כזה ויהיב מרעתיה וז"ל דכיון דהשליח הזה
אכד גט ומזמנו קשור ככים אלו לא יהיב מרעתיה שמא
השמיל הכים הכ"ל עד שכתי יובא

סימן ק

תום" ד"ה כלא דחיישינן לשלה ק"ק דאיך שמרד
משמע דהוי סימן ויסיר והלא מסכם ערוכ"
היא והוא לסו לתו לומר וה"ת הא תנן דמנח פירות ככלי
חייב להכריז וז"ל דלא משמע כל כך דמשום סימן ככלי
יעלם כעל הפירות אלא מכל מקום ככלי חייב להכריז
ויכולו כעליהם ויתנו סימן אחר אלא שזה דוחק דמשמע
דמשום סימן ככלי הוא מכריז שיכולו כעליהם ויטלם כ
כסימן הכלי גם ל"הקשות דדילמא מיירי ככלי שאין רצוי
להשהילו דודאי כל כלי שמניחים כו פירות ודאי משום
כלי שהוא דרך להשהילו ודוחק לומר דרוצה כבלי שאין
דרך להשהילו כגון תיבה וכיוצא כזה ובתירוץ התוספות
נפל טעות סופר וה"ג וז"ל דפשיטא לי דאפי' לו חיישינן
להשלה היינו מן התורה אבל מדרכנן לא חיישינן להשלה
להחזיר אבדה אבל אפי' ליה היכי מפקינן מקרא דמסרי
אמור, כסמני מוכף וכו' עכ"ל ומשמעתי שגם למ"ל ז"ל פניש
דכרי התוספות קרוב למה שכתכתי
ומ"מ קשה דלמא לא תירצו התוספו' מפיקרא דלא
חיישינן להשלה שלא מדעתיה מאבל חכמי
תיקנו דלא חיישינן אלא לגזרה לפלק כיון שיש לומון
אע"ג דמכ' לנאר דהא כהא תלא דמאו דרוק מדעתיה'
היא דחיישינן להשלה משום הכי דוקא כעניז סימן שום
דחיישינן אכל כמקום אלא ע"כ דכרי התוספ' קאת שגגתא

סימן קי

כ' המולין דף מ"ז דיבור המתחיל ים לך עדים וכו
כתכו תום"ם לך עדים פ' מתניתין כיון לכיון
עגמך וכו' התום' ז"ל ק"ל דמ"ם ים לך עדים
היינו לטוב לו מכז' יהיה כשר דמסתמ' הוא לא כא לפסול
עגמו אלא פיה שומל הדין ומ"כ לטוב לו היה ר' יהודה
אומר ים לך עדים ולפי זה הייתי מפרש ים לך עדים ס
מתניתין שמא הם יאמרו דכ"ד היה שם ולא הייתי מפל
מתניתין כיון לכיון עגמך דזה עדות לפסול ולא לטוב
לו דעדים דכתגייר כיגו לכיגו לא מהני כיון דליכא כ"ד
והתים דמו פ' זה דשם היו שם כ"ד מיך טעה הגר ואמר
כיגו לכיון עגמו דכולי האי לא טעי מינים והיא קופיו
עגמית וחזקה עד מאד ולוה ממרו התוספ' פ'
מתניתין כיון לכיון עגמך וכזה ג"כ
תהיה כשר כיון דהוי כדיעבד והשתא ליכא אלא תימה
דכיון דכדיעבד כשר מיך שמר הגר כיני לכיון עגמי ו
ומיהו כל כך קופיו דאפשר דהגר טעה כזה
ולכאורה היה נופא פ' אחר כדכרי התוספ'
דכשו לומר דחיישינן עדים לפסול ד
דחיישינן מתגייר כיגו לכיגו וכזה גם הכנים יהיו פסולים
ודחו שפ' שהיה עדים לטוב לו ומשם הפ' כל"כ קשה
על דכרי התוס' דמ"ל דין זה דכדיעבד חד נמי כשר ו
ועוד קשה דמימא ר' יהודה עדים לטוב לו קאמר כלומר
ים לך עדים מתגייר כיון לכיון עגמך דכזה יהיה גר
גמור וכשר כיון דכדיעבד
ואפשר ליישב ג"כ פ' זה כדכרי התוס' כאיש ס
שנשמר לאשה שמתר ר' יהודה ים לך
כנים וכו' אלמא שכל כותת ר' יהודה היה על הכנים ומ"כ
גם כשמתר ים לך עדים חיישינן לפסול הכנים ומ"כ כשמתר
ים לך עדים חיישינן מתגייר כיגו לכיגו ועל זה הקשו ותימה
מה הא דבעינן ג' חיישינן להתחילה וכו' פ' כשלמא ליש
מכרסים שכתבו התוספות לעיל דף מ"ה ד"ה לא טכלה
לגדולה וכו' דכדכרי דמתני' לעיכובא הוא אלא מפני
דכיון דיצוע לכל וכו' מחשב שכל מה הא דבעינן ג' חיישינן
דוקא להתחילה אבל כדיעבד כשר תיתה וכו'
ומ"ם המלא לי הוא הדרך הרשמון גם ים כן
שעם זקנים ומ"ם קש"ה לע"ז
מיעיש למרינן כגמרא למר ר' יוחנן גר גר
ג' שפטא כתיב ביה וכתכו התוספות דלפ"ז למ"ד הל
נמי כשר הא לא אשם דמי לנזלות וחכלות וכיון שכן
אפ"ל כדיעבד נמי אינו כשר הפך מה שכתבו כאן התוספ'
ועוד דהא כתכו התוס' לע"ז דף מ"ה ד"ה מי לא ט
טכלה לגדולה דלכולי עלמא מיהא קכלת
מצות בעי ג' ואפ"ל ליש מפרשים נמי דבעינן מיהא ידוע
לכל כשילו עומדים שם דמי מיהו מהתם ליכא קופיו
דיתום הקטן דאפי' אחר נמי לא היה שם ולכן הוצרכו ל
לתרץ שיש שתירגו שכל לעולם דלעניז דיעת אחר נמי כשר
דמדאורייתא אחר נמי כשר ואין נראה כן מדברי התוספ'
ד"ה מפני בפיר היה אלא דגם כדיעבד אינו כשר
ואפשר לומר שכל מה שכתבו התוספות כד"ה
משום שיהו לעניז קכלת מצות וכמו
שכתבו נד"ה לא אלא לגדולה וכשר עובדא ודאי

סיף ידוע להם שקבל המצות בפני ג' דהא מייתי כמוחזק לנו לגר וביון שכן ודאי שקבל המצו' לבני ג' ועו' כי כל ימיו היה מהג מנהג יהדות וכבל כי האי קבלת מצות בפני ג' קניין כיה לכל לענין הטפת דם מו טבילה היו דבין ועל זה היה לומר שמתגייר כיצו לבין עצמו ולמרו לג נאמן אתה לפסול את עצמך להטפת דם וטבילה

ועל זה אמרו לו ום לך עדים שמתגיירת ביניך לבין עצמך ותהיה כשר דכדיעבד בשר וכפי מה שכתבתי בדרך הפ' **עוד** ים לדקדק דאיך אפשר דבדיעבד חד כמי כשר והא בעיים שנים דמדיינין דמדאורי' חד כמי כשר היינו משום דבעינן דיבה גמיר דמדיינין התם ומה טעם אמרו ג' משום יוסבי קרנות דהי לאפשר דכשלפא ליבא חד דגמיר מסתמא מ"מ גמור בעינן והכא מאפשר דיש לו עדים ולא גמירי ולא שהני לענין דיינות ומהני לענין עדו' ושפיר קיימן כיצו לבין עצמו אם אי שכתבתי ס"ד דהא דבעינן שלשה לעיכובא היינו לענין קבלת מצות אבל לענין מילה וטבילה לא הוי לעובדא הכ' לע"ד אבתי ענה

סימן קב

אלה פ' התולין דף פ"ט תום' ד"ה פושה נמי וכו'

א ד"ה פושה נמי וכו' בקדושין דף ס"ח כתב התום' דמסתמא מתוך פ' הקונט' שלימו מודה אלא בפושה שלא ינאת מתחת נעלה אבל מחזיר בושתו בלומר שניבשה וחזר וכנס לא מיירי דהא לא מודה רבי עקיבא דודאי פולל ממזר עכ"ל התום' שם ומשם התוספו' הביאו בן מדברי רש"י ז"ל כאן

איבא למידק אחד מהני קושיות הא דבעינן קרא נביי נדה היינו בנדה מעריין לא נתקדש שפיר פנוי דליכ' למי' לא בעי קדושי מינה ולהכי לינטרי קרא אבל נכרי פושה דשייכי בשלא ינאת מתחת נעלה לא נרי קרא ודכותה נביי נדה נמי לא נרי קרא מייהו לזה אפשר לומר דהתום' כאן ס"ל דרש' זל מודה הוא דנפ בפושה מהתורה מייתי קרא ופשיטא מודה ר' עקיב' דכיון דלא בעי קדושי אף לאחר מזינתה תפשי בה קדושין אף לאחר שניבשה וקדוב ניחא התום' שם בקדושי שם ה' ר' שלמה מדרוש יעם **ולהבי** פשטו התום' דלפי פ' רש"י ז"ל דהת' דמסו דמיפוש פושה לא בעי קדושין מ"ט בלא קרא נמי כיון דאיפוד כידה לא בעי קדושין מ"ט בלא קרא נמי תפשי בה קדושין ומדלינטריך קרא נביי נידה

ראין לומר דלעולם אי לאו נדה לא הוה ממיקן הכי מכל מקום דנלי קרא נביי נדה דלא בעי מינה קדושין דתפשי קדושין הוא הדין פושה דלא בעי קדושין תפשי בה קדושין מקום דפיכא למיפר דסמי נידה דיש לה התיר לחר פיפורה מה שאין כן בפושה דכיון דנתפרה נפתרה **עוד** כתבו שיתום ואינו דכתב בה היינו להיות לו לאפוקי קשה נ"ל דיבמות דף ל"ח פליגי ר' יוסי בן כיפר ורבנן דרבנן מוקי קרא בפושה ולמקם עלי' בלאו ורבי יוסי בן כיפר מוקי לה במחזיר גרושתו מבעלת לית לן לאו בפושה ואפ"ו זמני מקום דפוים ולישות כתיב כתיב ובכתבו סם התו' דבפושה לא שייך בה פוים ולישו' סהדי לא נירסם מעולם ע"ל סם ומשם בדברי התום' כאן שכ' מני מייתי בפושה מגירסא ומחזיר כמו שכתבו כאן התו' ול"ל ד"מ התום' כאן מגירסה ומחוברה לפו דוקא דודאי קרא דאפר פושה מייתי אפ"ו לא גירסה ולהכי אמרו סתם דר' יוסי לא בעי למוקמי קרא בפושה משו' דאפר פושה אלהיות לו לאשה קאי ע"כ דוק במחזיר גרושתו אחר שבעלה דאין כאן איסור אלא מדין שחוזרת ואילך אם אסרו כן בפושה קנס קידם לבן יום אם לימור וכן אומרו מתוך דברי התום' ומקושית התלמוד שם דלרבנן מייתי קרא בפושה קנס שגירסה בתלמוד התם דלרבנן מקרא יונא מידי בפושה ולי דוקא בפושה שנתגרשה לין מקרא יונא מידי בפושה לגמרי אלין זה הברור

עוד כתבו דלי לא גרסה כיון שונתה הכפידה כלומר וכן לע"ג דלא לא הכפידה כלומר ולי ליהו מצוה דמיש לשנות דמדיינין התם דאין לה בלמות מ"מ הכריחה הוכידה שם ג"כ כתובה דמסתמא דמקום מינה נמי לעין כתובה דהבי נמי פרי התם ולר' עקיבא דאמר יש ממזר מחיבי לאוין הא לא מינלף ליה מע"ג דמ"מ אין לה כתובה ביון דלא תפשי שם קדושין ופריך מדין הבלמו' וכמ"ש התוספות שם וק"ל

עוד כתבו ונפ' עבר יהושין זכו בגיטתנו לא קאמר הכי התם בקדושין אלא לישנא מוקלמו לשון לקחה דרך לקחין לקרוב תורה

ועוד אפ"ו לישנא מלהשת לו לאשה שייכו מקום דקרא מייתי כתחזיר גרושתו דהייכו פושה דקרא אבל מיט דלפיקמסם הוטשת לעולם דלית בה הויה

ועוד קשה דלהיות לו לאשה לעולם התם בעלה דמנ' התם ומודה מכיי דשם קרם ולא בעל כמחזיר גרושתו שיש לוקה דלהיות לו לאשה ממר דמשמע ופרש' דכיון דלקחתה הוא קדושין מ"ל להיות לו לאשה מיות של בילה קאמר מיפו שם הגירסה היא כמו שכתבו התוספות דרך הויה שאנה תורה הכל מ"ם וכ"ל

אבל הפיה ודאי מי אפשי להשבי עם הך דכתבו כאן התום' דהא דה"ל לר' עקיבא דם"ל דאין קדושין תופסין כמייבי לאוין דשאר דהייכו מחזיר גרושתו להיות לו לאשה לא הוי הויה כמחזיר גרושתו מ"ל מיך יאמר נבי פושה דשיש לאוין ועכ"ל מאן דאמר הא לא מ' פא ועכ"ל נמי דלהיות לו לאשה ל"ע דעקיבא אפושה קאי דוקא

עוד כתבו וכ"ת דכי תהיין מיות וכו' מ"ל היכי מוקי לה בשלמה לכהן גדול וכו' קשה דלא מיך כאן לשון מיותר דקרא לא אתא לאשמועינן דתפשי בה קדושין אלא סיפור דכתי הוא: ואם הוא מיותר אין הכרח מהכיח בשלמה לכהן גדול מפו דהתם קרא דלא יחלל ממ' דאינו נעשה ממזר אלא אלא ולא אשמועינן דתפשי קדושין ואינטריך כי תהיין דתפשי כי' קדושין אבל הכא מלהיות אשמועינן תפיסת קדושין ואכי תהיין נמי תפיסת קדושין מ"מ הוא מיותר לגמרי ואפשי לנחר כדוקא דגבי שלמה לכהן גדול

כמה כיון דמשמע דלית ליה נעשה מחזר משעין דתפסי כה
קדושין מס ס דהם בהם תלוים ומ"ב לם סייך למימר הכא
דכי תהיין מיותר הכי כמי גבי סוטה עוד כתבו
ולוקמא כסוטה ולכועל ק"ק דהם נמי לם
קשה דכי תהיין משמע דמתחילת הנשואין היתה ממאה
מכל זמת מפי קודם שנשם לבועל היא ממאה משע מזנתה
עוד קשה כמה מתירנו דמי כתיב לבועל דהם
התם קמר דל עקיבה מוקי לה ככהן ומ"ב
תקשי מדמוקי לה ככהן לרבי עקיבה מקי לה כבועל
עוד כתבו ס"ב בבועל לם"כתי היה וכו' לכתוב תמיה
מילתה דרישא דקרא דכי תהיין משמעינן
דמית היה טוייה ומשנה לומר דהתום דכי קמני דקים
ליה לתלמודה דבבועל לם כתיב טוייה ולם תפסי בה
קדושין ולהכי לם מוקי קרא בכהן דלם משתכר ליה
עוד יש לומר דהשתא קמני התום דמי לאו דמשעינן
במקום שהר דתפסי קדושין לם מוקמינן קרא
בה כי מלם קרא הכי קמר כי תהיין וכו' כמי שתופסין
בו קדושין ומית כיה הוייה ומ"ב מי לאו דמשעינן משקו
שהר דמית כיה הוייה ותפסי בה קדושין לם מוקמינן
קרא בהכי ותיר"ן זה הפך מה שעלה בסברתם להקשות
אכי תימה דכי תהיין מיותר וכו' ומ"ע דהתם מוקי קרא
בחייבי לאוי וכבועלה לכהן גדול מע"ג דלם משעינן
משקו שהר ודלמי שהר כבועלה לכהן גדול דקיל טפי
וכיון דלריכה למוקומי קרא כבועלה לכהן גדול דהוי עב'
טפי מוקי בכל ודלמי דכהכי מיירי קרא ולם בסוטה ו
ולבועל וכחייבי לאוין מלריכה דרבנן כמי שפטר לגוף
ברותק דכיון דלם משעינן להו כשהר חייבי לאוין ד
דלם תפסי מיבה למימר דקרא כהכי מיירי מכל בסוטה
ולבועל כיון דבשהר חייבי לאוין לל עקיבה לם תפסי ל
ליבה למוקומי קרא לבועל דבועל לם גרע משהר חייבי
לאוין ודוקא בבעל אחר קרא הוים ולא לבועל ומש
שכתבו התום סיינו לל עקיבה מכל לרבנן דשהר חייבי
לאוין תפסי כיון קדושין הוא הדין לבועל
עוד כתבו התום מידי דהוה השתא שהלך בעלה
וכו' מ"ע דסוטה מיבה כל כך חמורה מ"מ הא
מתרין התם בשהר דקרא מדאוריתא מכל מרבנן הוי
מיותר מיבחא דקרא מדשוריתא מכל מרבנן הוי
מיותר כדמשמע בגיטין פ' הזורק ומ"ב ליבא למימר דה"ה
סוטה דכי היכי דיבחא מחלבה בהשתא שהלך בו"ה
תרין ס"ת ועל כן הוצרכו התום לשלק בין זה לזה ומש
שהביאו התום דתים מהתים דים מותרות היינו למ"ל
דם"ל דתין טהרה לממזרות כל טרפון וכדפריך התם
ולר' אליעזר דשהר הרי זה עבד ומשוי כו' מכל לל טרפון
שמני התם דהיה מרגילה ליה כיון דחייב טהרה לממזרו'
וכורחי דלרבי אליעזר דם"ל דתין טהרה
לממזרות ס"ה לשהר דרבנן דורחי
דבבה עבד ומשהר דרבנן וכותת
התום להכי רשיה סנס על
מיסור דרבנן חומם ולא
מרגילה ליה רומיה
דשלונדהכי לה מתרומה מדרבנן וק"ל
סנהל"ד שבתי יוכח

סימן ק"נ

דף יו"ד פר' כניד הרגל ד"ה והאמה מועדת וכו'

בתבו התום ונראה לרי וכו' ונ"מ דייק בפיר פ'
כשלמת שם שהשר דכתה שהשר לשבר כדר'
הלוכה תירץ השלה שהשל כיוצ הרגל וכו' פריך בפיר
בגמ' הייבו וגל היינו כתה ולמאי מיבעיי למתני תותי'
לכל שם שהשר דמה שהשר הכתה מועדת וכן היה ת
תשוכת שהלת כיוצ הרגל מאי פריך למאי תני הכתה
מועדת וכו' והלא היה תשוכת השלה ותירצו התום ד
ר"מ פריך שפיר וכו' כלומר מין הקושיה מכל חלוקת
הכתה מועדת דורחי מיבה חלוקת כפני עלמה שה הקשה
היה דשכיון דכוחת התשוכת מיבה מלא כ"ש להלך כ
כדרכה ולשבר ס"ב הוה ליה למימר כיוצ הרגל מועדת
לשבר כדרך הלוכה להלך כדרכה ולשבר

ופי' דכרי המשנה לפי דכרי התום הוה ל"ש ו
לשבר כדרך הלוכה משמע כין על נזרות
או כעיטה או שבר כרגל כרוכה ולהכי כעי כמה היה מ
מועדת לשבר כדרך הלוכה ומשני להלך כדרכה ולשב ולא
על כיעוט או נזרות דכיעוט או נזרות ליבה מלא תני
כוק וכן מתני דלקמן כי קתני כן לפרש כן ל"ש כיוצ הרגל
מועדת לשכול את הרעוי לה וכו' משום שם יש בכלל ה
הרעוי לה כעות או כלים ומשני הכתה מועדת לשכול
פירות או ירקות וכו' **והתנן** לכאורה קשה מאי
קשמר תני שכות וקתני תולדות כין
דהכל חלוקת אח ועוד קשה דמכל דכרי התלמוד משמע
דהם כ' שלוקות וכיוצי כי כעומדי כיושכת הגמון מהלי
שכרהם דו כוטון זל לשמעתי כי מה שהקשו התום היינו
לפי שאי אם ל"ד בגמ' דפריך היינו גגל היינו בהתם דלא
ס"ד דתני שכות ותני תולדות ומ"ב קשה שאי אפשר שכל
לפי תירוץ הגמ' ניחה קושיית דתני לה שגב ניחה דתיים
תולדות וכמו שכת הגמ' זל והשתא שה ניחין הגמ' ואילך
שכל כפי הגר' שתוספ' רפ"ז וכ"ה הפכי עמי הר' זל ומהלם
חיים זל ועכשיו גר לי לומק למנם דלפי מה שכתבתי
יש ליישב הפשט דלהכי תני הכתה מועדת שהה
להשמיענו תולדות שגב שורתיה והשתא השמיענו ה
המשנה כ' דכרי שחד דוקא כדרכה ולא כישוט ודוקא
תולדה דכתה דהיינו כנופה שכל נזרות דמיכם שלא
כחו חני נוק ופרע נפי שן שאי שכות ואפי תולדו' ניחה ומ"ב
ליתא שיוצ הגמ' מועדת לשכול את הרעוי לה כגון פירות
וירקות ותירץ דלהכי תני כתה לרמוז לשן דחיה ופרע
ס"ה הוה לי למתני כרישה ולימא הכתה מ
מועדת לשכול את הרעוי לה כפ"ק ולימא כיוצ הכתה
מועדת וכו' הכ"א מועדת לשכול פירות וירקות וכו' ובן
כי פריך נפי גגל לתני דלא כתיבא כרישה כל לימא
לעיל הכתה מועד מוע"ל לשבר כדרך הלוכ' וכתב לימ'
כיוצ הכתה וכו' הרגל מועדת להלך כדרכה ולשבר
ולפי זה שאי דקאמר תני דשלים כרגל וכו' ניחו
מדקתני כפרק ולא לכיעוט
ואפשר דשכילו תני לעיל השן מועדת פיות שפי'
לתני שם כרשה ולימא כיוצ הכתה

שועדת וכולי דה יום אין חייב כהמת וכן נבי רגל והשתא משני שפיר דקליק כרגל וכו' ואהו הגל לי יעמר הנרשם לע"ה בתכתי הקטן מכתי יונה

סימן קד

בב"מ דיש פרק המניח דף כ"ו

תוספ' ד"ה קמ"ל דאין הולכים בממון אחר הרוב כו' לכאורה יש להקשו' כדברי התום' שהקשו מהיו מוכרקים לתרץ דלא חיישו אלא היכא דליכא קושיא לתרצה אבל היכא דאיכא קושיא כמו בכתבו התום' דהתם הוי רובא דליתיה קמן והך דכבש הוי רובא דליתיה קמן ומ"ל דגמר לה ס לתרץ אלא מהיכא דפ' בקמור דהוי רובא דליתיה קמן ופ"ה לעיל בתר רובא :

ועוד ה"ה נראה להקשות דרשי' הכא בפוט דמהיכא דפ' בן סורר אין קושי' דהתם ליכא מוקה כדרי מיעוטא :ועוד ממרי הוגרבו התום' להקשות מכ"ק דנהדרין מק"ו דר' ישמעי' מן המסל' שכפ' זה בורר שהכישו שם שמור שנים לומר חיי' ואחר לומר זכאי חייב היה להם להכיעו דמ"מ דמוליכתה רובא כדרבי ממונ'

ויל' דהתום' רגו להקשות ולומר דשע"ג דאיכא מוקה כהדי מיעוטא ליוול בתר רובא מק"ו דהוה ק"ו דר' ישמעי' מכי הוי דמיתי דיני ממונ' מדרבי שפטות מק"ו מע"ג דכדרבי נפטות אין כאן מוקה וכדרבי ממונות דשנים אומר חייב ואחר אומר זכאי מיבעי חייב ממון ומפי' הכי עכדרבי ק"ו ומ"ב כנדון דידן נמי דהוי רובא דליתי קמן ליחייב מק"ו כיון דמסתברין נפ' בן סורר דכדרבי נפטות מילין בתר רובא ס"ב כ"ם כדרבי ממונות ואין לומר דשאני התם כדרבי נפטות דליכא מוקה מכל הכא מיכא מוקה דמ"ב מיירי עכשיו ר' ישמעי' ק"ו אלא ודאי שזה מיבא חילון ומ"ב לא היו יכולי' התי להק' קושי' זו שלא מכח הק"ו דמן הדין היה אומר בפ' בן סורר אין קושי' דהתם הוי רובא דליתיה קמן ומדין היה אומר בפ' בן סורר אין כאן קושי' משום דשאני התם דליכא מוקה ולכן הקשו דנפ' עכ"ו ק"ו מדיני נפטות לדיני ממונות מע"ג דכדיני ממונות דשת' ליכא מוקה ופ"ה הכי עכשיו ק"ו ולכן הוצרכו לתרץ דהתם בפ' כי עכשיו ק"ו לאו כדליכא כדיני ממונות חוקה עכשיו קל וחומר אלא כדליכא חוקה כהדי מיעוט וכיון מכן אין כאן קושי' כלל והו הנרשם לי פטור כדברי התום' והנלע"ד כתבתי הנעיר בדעת וכינה מכתי יונה

לשון הרשם בפרק המניח

סימן קה

פרק המניח דתניא הכר וכא אמר ומכר פטור מיבעי גמ' דרב מוקי לה כשלא רשות הרבים כולא חכיות ושמואל אמר בשפילה שנו ור' יוחנן אמר בקרן זוית וכמערב לחבו משמיה דר' מילעאי דאמר מי בפורב ושעמא דפטור לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים ורשב"ם ז"ל כתב דהרשות הרבים חשיבא לגבי שפילה ולא חשיבא לגבי קרן זוית ולפי זה אם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר שם פטור ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר שם חייב ואם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר בקרן זוית פטור ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר בשפילה חייב ואם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר בשפילה חייב ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר בקרן זוית פטור ואם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר בקרן זוית חייב ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר בשפילה פטור ואם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר בשפילה חייב ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר בקרן זוית פטור ואם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר בקרן זוית חייב ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר בשפילה פטור ואם הניח כדי שיעור שפילה ברשות הרבים ומכר בשפילה חייב ואם הניח כדי שיעור קרן זוית ברשות הרבים ומכר בקרן זוית

סימן קי"ד

מתיב דכתיב כי לפי שאלתה שאול למ דכל מתי
הוי פלא כפניו דבמסע הומר מיתביה דכ
כשבא וכו' ק"ל דהכא משמע דלא כתיב הקטם לרב יהודה
כפניו מדקא משני אמר לו עמך וכו'

ערוך קטם לכתורה דודקרי לה מלי קרי לה וכי
לא דלם סרכון פליני עליה

נ"ערוך דרביכא מי דחקו לתרץ תירוץ דחוק כזה
מכיון דלכאור' נראה שהמירין הרבותין הוא
פירוש מחוסר: עוד קטם דלפי תירוץ דביבא כמלי פליגי
דיכן עליה דכן כב נב ועוד ק"ל דלפי מסני כן נב נב
יחידאה היא ופליגי דכן עליה מ"מ תקשי לימא כתנאי
ועוד קטם דתקשי לרב נחמן דאמר דעביד לימא ליה
לנפשך מרכבן דפליגי עליה דכן נב נב: ונ"ל דודאי אין
בגריית' דכן נב נב מחלוקת שלא בלי טוס מחלוקת מנויים
וכן תמצאה בכולן פרק עשירי מתוספתא דכב"ק ונ"ל וכן
היה כן נב נב אומר לא יעבור אדם את שלו מכית הנכב
אלא משכר את שיניו ומוציא טליתו מידו וכן ע"ב יעש
ואין שם מחלוקת כלל ולזה הקטם המתרץ ת
תירוץ דמ"מ מכיון דאמר וכן היה כן נב נב אומר מפטע
סהום לכדו כעל מבר' ו ורבכן פליג עליה זוה הסמיענו
דב יהודה מרכבן פליגי עליה דכן נב נב ולפי מסקנא
לרכיבא זה דוחק סהום אלא קטם שם מחלוקת מ"ב למה
נאמר דפליגי דכן עליה דכן נתנב סהום הכי תירץ
תירוץ אחר ולהכי לא קטים לרב נחמן מרכבן דכן נב נב
סהום דרב כהאן ס"ל דלא פליגי דכן עליה דכן נב נב
נגם לפי תירוצו של רביבא ס"ל לרב נחמן דבריית בפטע
ולא כתירוצו של רביבא

אבל ק"ל לפי תירוצו של רביבא למאי אמר אלא
יבכם אלא בשעת לפי בעסות נמי נ"ל
דה"ק אלא בעסות ב"ד דמ"מ בחוזק הוא מ"מ כנגב
מן גזלן מכיון שאין לתת מוליכו לב"ד המ"ע ב"ד
כתבתי מני מכתי יונס

סוגית נתקל פושע

סימן קי"ז

כמתכוין לסורידה למטה מכתפו כרגל ונתקלה
והוטח בכותל חייב דנתקל פושע הוא
ת"ת אמאי פרגל נ"ל כן ולא פירש מתכוון להוריד מכתפו
ונפל מידו נ"ל דזה ודאי פשיעה יותר גדולה מנתקל ד
דודאי יותר דרך ליפול מידו ממחת תקלה מפיפול מידו
בלי סיבת תקלה ומ"ב מאי פריך מכלל דמחייב ר' מאיר
אפי' בפשיעה דיעלת בפשיעה לב"ע פטור ומאי דמחייב ר'
מאיר סייבו בנתקל ור' יהודה פוטר בנתקל ומחייב במתכוין
להוריד למטה מכתפו ונפל מידו שלא ודאי דרבה כי אמר
דמתכוין חייב אפי' בנתקל מסום דנתקל פושע הוא
ד"א מ"מ ניחא הכי ולא תקשי ליה ונ"ל דאמר רבה אפי'
דמתכוין להוריד למטה מכתפו אפשר ל
לפרש שנפל מידו או שנתקל ולהכי הקשה לו מכלל דמחייב
ר' מאיר אפי' בפשיעה וכוונתו לדעת ר' יהודה בפשיעה
וכה רבה ופי' דכרבי דתין דאמר ר' מאיר אפי' דמחלי
בפשיעה וזה לתי בכיר דיוק מאר שים לדקדק דמחלי
לא פריך בפשיעות מכלל דמחייב ר' מאיר אפי' בפשיעה
מחלי שהם הוא ומחלי הוצרך לתירוץ רבי ולא דשותו מ
מכלל מיתי מוכרח דאפשר דמתכוין להוריד למטו מכתפו
ונפלה מידו מכלל דר' מאיר מחייב אפי' בה מל ותירץ לו
דבו מחייב היה ר' מאיר אפי' בפשיעה וכדפרש"י ושעמו של
דבה כמו שכתבנו המום דעל פשיעה מלינו בה ר' יהודה
לחייב וכי מחייב בכל מוקן מתכוין דתם"כ נפל מידו
כין נתקל והוטחה בכותל עד שאין כין זה לנפילה שום
מוקן מאר הכלע"ד כתבתי

אמאי משום הוא ומוקם דחמנא פטריה הקטו כזה
דחמלי מינטריך מכיי להקשות לו מלנעיל
ולא הקשה לו מיד מהברייתא: ולי לא קשיא ולא מידי
דכך דרך התלמוד וכ"ש כאן שהקשה לו מן הכתוב ומ"מ
צ"ל דאמר דכותב מכיי לומר דמע"ג דמפטע תחת כנף מ
מכיכין שהם כרגן מ"מ לאו בהום נמור מכיון דכתיב
ולפניעה לא תעש דכר ס"ב תשבת מועט תכשת והקשה
שלש כיוצא ב"כ התום כד"ה ומוקם דחמנא פטריה

דהא תניא נשבים כדו וכו' אין להקשות דחמלי
כדו ולא שלקה הוא דחייב דמשמ שהיה לו שהות לשלק
מורה דכי מת ר' דפטור דודאי יש לומר שכל זה בכלל ה
הקושיא ואם היה מקום להקשות היינו לאביי דאמר
דבשעת נפילה פליגי דמדיוקא דברייתא משמ' דיפכת
ולא כלום הוא דיקט יכי מסום דכעו למימר ומכמים ס
מוסיפים פטור מדיני שדם וחייב כדיני שמים וזה לא מייך
שלא אמר נפילה שהיה לו פנאי לשלק ולהכי שתק בעל
הברייתא. דזה יכון מכא ומודים דקתני בברייתא
ואין לתמוה על זה וכי לא היה יודע הברייתא מחלוקת
לו תלמידו מני דלפשר דשית ליה כמו שהקשו התום
בד"ה והא תניא וכו' דמתני מיכא לא קומי בשדם המזיק

אבל קטה דאי לפשר דשתכ שמירי בשדם המזיק
דה"ב מאי טעמא דר' יהודה

לפשר עוד יש לדקדק דשמאי הסיא דלעיל דמירי ב
שהשדם הזיק בגופו ממש ולהכי מייב אפי' כרוח שהיא
מגוייה שכל כל היכא דלא הוי שלא כמו כרוח שהיא
מגוייה מנ"ל למימר דחמיב מר' המזיק: עוד יש לדקדק
דמ"ל לתלמוד דר' מאיר מחייב בכל ענין מאפי' ב
היה לו פנאי ושלשם מתני כשהיה לו פנאי לשלק ולהכי
לא אמר אפי' בשלא היה לו פנאי לשלק

ערוך ק"ק כגון דחמלי מטריך למתני אלא כדו נמלט הש
תו למה ליה אלא למאי מייתי מהכא כתרתי פליגי
ק"ק דמשמיקר מפר מן הספר
דמקלקין וטיינן היינו לפרושי מלי מתכוין דקאמר ר'
יהודה והוה ליה למימר שלא מלי מתכוין היינו מ
מתכוין לשבר והפשר משום דמתני' לאו בשבר
גופא מיירי דלענין פלוגתא דנתקל פושע הוי מתכוין
לשבר ולענין פלוגתא דמפקיד נוקין הוי מתכוין לזכות
כחבריה משום הכי לא פירש מלי מתכוין שלא קאחר ד
דכתרפ'

ביתרתי פליגי ומינה דלתי מפיר מתכוין דקתני ר' יהודה
לעשות נפילה כאן נוכח ולאחר נפילה כנוכח לאחרי עוד
יש לומר דהאי מתכוין לעשות שילחת דכשיטה היא דהכי
משמע מתכוין והכא הוא דלפיק לגמן מתכוין מפשטיה
דקאמר היכי דמי מתכוין כגון מתכוין להורידה למטה

תוס' ד"ה פליגי כשעת נפילה וכו' ומפ' לפי שעת נפילת
כשיעה ק' דאמתי לא הוכיחו התוס' אלא ר"ל
שמפקיר נזקין דכשיעה נמי פטר ר' יהודה וכהא ג' מיירי
שגגה מהשוגרך מפני להוכיח זה מדאמרינן בתרתי בריית
מזי בתרתי דאילו דוקא במפקיר נזקין דבתקל פוטר מ"ב
שוגג ומתכוין דהוי מזי למירק וכמו שתקשו התוס' כר"ה
ומרמתני בתרתי וכו' **ערוך** קשה דאמתי לא חזר
מן התוס' מדפריך בגמ' אלא נמלו כשלמ לאחר
נפילה וכו' ואי מיירי במפקיר דבתקל מ"ב כי היכי דלא
מחכה לה שעת נפילה הכי נמי לא מחכה לה לאחר נפיל
ערוך כתבו וכן משמע וכו' קשה דאמ לקיין פליגי ר'
יוחנן ור' אליעזר ובמ' מפקיר נזקין אחת ולא
יהי כלל מפקיר נזקין אלא במפקיר נזקין דכשיעה וקל לתל
ערוך כתבו הא ליכא לפרש כמתכוין ובכר וכו' ק'
דאמאי נמי ליכא למימר מאי מתכוין שבתכון
להזיק והוי מפקיר נזקין לאחר נפילת שבירת על מדם
שמזיק שבתכון להזיק ועל דאם בתכוון להזיק ולא"כ הפקר
נזקין וכשאחר והזק כהן אותם הנזקים לא מקרו מדם
שמזיק שהרי לא בתכון להזיק לזה אלא לאותו אחר שבתכון
להזיק: וי"מ קשה קצת דנימא מאי מתכוין שבתכון
להזיק שם נזקי כדי שיזקו בהם אחרים

רמה שבתבו התוס' אלא בתחלת דבריהם דלר' מאיר
דפוטר הוא חייב כל כמה דלא הוה לי פנאי
לסלק קרי שעת נפילה וכו' כיוצא בזה לדאמת פי' לאחר
שעת נפילה היינו מיד שעת נפילה ולר' מאיר מחייב משום
שמכחו על מזיק זה כאלו הזק והוה ליה כאדם המזיק
וכמו שמזיק הרבה בעל המאור וכן יש לדקדק מתוך פרשה
זו שכתב כשמזיק הבל וכו' ופליגי בהאיש בחרפיה כו'
שדבקה הבל מזיק והבל הזק ואין ר' מאיר מחייב
הבעה אלא משום דנתקל בפוטר ולהכי דוקא לר' מאיר דמ"ל
דנתקל פוטר הוא הדין דחייב לגמרי משום דמכחו
של מאיר נפלו עליו הנזקים אלא כל כמה דלא הוה ליה
פנאי קרי שעת נפילה ומעתה ודאי אמאי הבעה משום
אדם המזיק והבעה שהתוס' דחו ע"ז מפני שהם כתבו
לעיל שאמתני דקתני והוחלק אחר משמע דלאו באדם
המזיק אלא תקלת מימיו הוא ושוב דאי בעה משום אדם
המזיק אלא למיגרך למימר דפליגי בשעת נפילה בנתקל
פוטר אלא אפ"ה לא פליגי בנתקל פוטר אלא בנפטרה
הוא מני לתקומי פלוגתייהו ולא הוה ליה למימר דפליגי
בשעת נפילה בנתקל פוטר **ערוך** דמ"ב לא ק
קשיא ולא מידי על נכה דנכה כמי מני מתרן
היכי דפליגי אי מזיק הך נזק הבא מחמת אי הוי כאדם
המזיק וכמו שכתבו התוס' בריבוי דלעיל אלא ע"כ דאתקנ
אי אפשר דמיירי באדם המזיק אלא פלוגת ייהו בשעת
נפילה בנתקל פוטר אלא ודאי נכה **ערוך** כתבו
ולאחר נפילה פליגי במפקיר ר' נזקין פי'
השת דלאחר דכל כמה דלא היה לו פנאי לסלק קרי שעת

כזה לר' מאיר דכיון שמייבה עליו שכתוב בנשות הרבים
הוא וחייב ז"מ הכא פטור משום דהוי לתך נפילת לוכם
דנתקל לאו קושא הוא ותירצו הכום דודאי כוונת שמשכה
להשמיענו חידוש אליבא דר' יהודה דפליג גם במפקיר
נזקין ודלא כר' מאיר ולהכי ע"כ ס"ל דגזר שחייב עליו
שכתוב בכור בשותו הוא דאי לאשמועינן אליבא דר' מ
מאיר למה לכתוב בשות הרבים חייב לא מיבעיא הכא
המרכתי במקום לתך

והרב מוהר"ר בח"מ כתב"ד ס"ו הקשה
דבשמ דפליגי כתבתי במפקיר נזקין של
עכום דשע"ג דנתקל לאום הוא אליבא דכ"ע מ"מ כיון ש
שהיה לו בנאי לבלק חייב ולכתי הוא לשיטת נפילה
פטור משום דשמם הוא קמ"ל דנתקל פושע הוא וחייב:

ו"ל דמפקיר נזקין דלתר נפילת לוכם ליכא מלן
דבליג ולמר חייב אלא כ"ע ס"ל דפטור משום
דמני למר הלי כיון לא פשע כריתיה דכיון דכלום כ
עשה וכהדיא קתני בברייתא דמודה ר' מאיר לחכמים
דלפי לשר נפילה דכיון דלפקיר דהייגו קנקנים כנוח
שליכא מנויים דכטו"כ ל"ל והקשים הסניה מפקם כדיבור
זה שכתב לי נמי וכו' והניחה כ"ע בכר כתבתי שהתום
שיעור קושיא זאת למעלה דס"ל לא קנו אלא מאר טעמא
וק"ל

תום' ד"ה הוחלק לתך כמי בשע' נפילה וכו' לשיטי יוד'
מה הוקם לתום' דודאי יש לומ' דהחלוקם
הראשונה הוא המחלוק' בשעת נפילה ואחרונ' למחלוק'
שלאחר נפילה ול"ל דהוקשה לתום' דמאי הלי דהאי לומר
שהוחלק לאחר בחים בשעת נפילה וכו' לא קשה ליה למימר
אלא חדא בשעת נפילה וחדא לאחר נפילה ואחד אמר
שכי משמע דכדוקא אמרו למילתיה דהוחלק לאחר בחי
בשעת נפילה דוקא ותירגו התום' דלאו דוקא אלא דנק'
לישנא דמילתא דבתם חכמים שפקר להו עוד ים לומר
דבשעת דמתני' משמע לאחר נפילה דוחלק לאחר בחים
שמשמע לאחר נפילה ומ"ש הלשון המיוחר דהייגו לו אלא
בחנם היה ליה למימר בשעת נפילה

ראיכא למידק מאי הוצרכו התוספות לומר וכי
פליגי וכו' אלא די להם לומר ועוד דכי
מוקי ל' מתני' כדאלא אפקריה ואם כן מיך נאמר דמיירי
במפקיר נזקין **ותר** ליכא למידק דהא לרב ליכא
למידק מידי קשיא מעיקרא תרוייהו צריכי
דאיכא מיירי בנזקי כלים דאלא אפקיריה והוי
שור וקיפל מיירי בנזקי שלם דמיירי כדאפקרי והייגו כור
מיהו ז"ל ד"מ מצבת שפיר דאם לי שור דנתקל פושע לו
כור דנתקל פושע ולהכי ע"כ נזקין לאחר נפילת בשע'
נמי פטר ר' יהודה ומה שכתבו התום' וכי פליגי כדאלא
אפקריה וכו' הכוונה לומר דרב מוקי לה כדאלא אפקריה
ע"כ ליח ליה למדחני' דוקא בשעת נפילה וכאלא כאביי ולא
כשופן לאחר כלל ומכל מקום אין לשעתי נוחא כנה

אמנם מה שהקשה כאן הרב מוהר"ר בח"מ
ד"ה כ"ו דהוה מצי למימר דמאי דנק' הומל'
לאחר בחים בשעת נפילה דאי הוה מוקי לה לאחר נפילה
טעמא דחיובא משום כור ולא כן ליכא לאוקי כ"ז מידי
כו' לכאורה נר' מהכא ז"ל הקשה מה שכתבו התום' ועוד

דרב מוקי למים דמתני' כדאלא אפקריה וכורתי דהא ר'
דמוקי רב הכי היינו מטעמא שכתב הוא ז"ל לקל לשמוע
ס"ם לפי הני מילתא מטעמא דרב ומיירי בנזקי שלם
דחייב בחצלו ובח"ם בחבטו אלא שים לומר שכונת הוא
להקשות דמאי הוצרכו התום לומר וכי פליגי כו"ק ל'
דודאי דהתום' ב"ח ועוד דרב מוקי **והגר"**
למי' דמתני' כדאלא אפקריה תרגו קושיית
ז"ח שלא כ' וכי פליגי כדאלא אפקריה כו' הוא דבר שאר
ותמיהת דברי התום' שם הגעה לפיש דבריהם דלכאורה
גראה דכדוקא אמרו דשוחלק אחר בחים בשעת נפילה
ואלא אפקריה לאחר נפילה דהייגו לעניין מפקיר נזקין
וזה אינו דע"כ לאלא אפקריה בחנם דמיירי לאחר נפילה לא
דוקא לאחר נפילה אלא בחל דלאו דוקא אלא הוא הדין
דמני למיימר אפילו ס"ם וכי פליגי בשעת נפיל' וכו'
אלא בפלוגתא דלאחר נפילה **דקצת** קשה דכיון
דלאחר נפילה דפטר רבי יהוד' חייבו
דלאחר נפילה דפטור ס"ל אפי' אני מיירי דוקא לאחר
אפי' לאחר נפילה פשיעה ס"ל כי האי גוונא חייב כיון דלא אפקריה
נפילה דשעת נפילה כי האי גוונא חייב כיון דלא אפקריה
ופשע בנפילה חייב מיהו אילא למימר דמע"ג דר' יהודה
פוטר אף בשם נפילת פשיעה מ"מ פשטים דמתני' מיירי
בשאינה כדון במעשה דהייגו לעניין נתקל
תום' ד"ה אלא לאחר נפילה הדבר פשוט שהוקשה להם
לתום' דמאי פריך לעולם דלאחר נפילה פטור
והייגו לאחר נפילת תום ומאי דפליגי ומאי
ל' מאיר חייב היינו מפקיר נזקין לאחר נפיל' פשיע' ולהכי
כתבו דודאי הדיוק הוא במפקיר נזקין דנתקל דומיא ד
דפליגי בשעת נפילה וקאמר ל' מאיר פושע הוא ובב"ק
לאחר נפילה פטו' ומ"ש ס"ל דמ"מ פטו' דלא מציל לתוקומי
מאי דמודי לאחר נפילת תום אלא לאחר נפילת נתקל
דהייגו נפילת פשיעה אלינא דרבי מאיר
ואת מ"ש מיך כתבו בדיבור הבא אחר זה דהוה
מצי לדחויי דלא פטרי רבנן וכו' והלא ממרת ל'
דלאחר נפילה דכולי עלמא מודו הוי דומיא דשע' נפיל'
דפליגי בים

ד"ל בשלמא בשמוך קשיא שפיר מתום משום
דפשיעה למימר דלאחר נפילה דבמה ל' שיעזר
למעט היינו הוא דאביי ולמעוטי הוא פלוגתא אתא
אבל לאחר נפילת תום לא הוכר כלל ומ"ש ע"כ דומיא
דפלוגת' דשע' נפילה קאמר וק"ל אבל קשה בדברי התום'
דבשמוך דכתבו דמ"ל ר' יוחנן דקאמר בשמוך ולאחר נ
נפילה מחלוקת לא הוה פליגי במיי דמאי קושיא ניח
ליפכא דר' יוחנן אף לאחר נפילה קאמר וכדאביי וכי
פליגי דוקא בשעת נפילה וק"ל אחד דבל כונת התום'
לומר דמאי דחיק נפשיה למימר אף אבל כיון דע"כ
צריכת למימר אף שפיר טפי למימר דלא ר' אליעזר
במילתיה מצטמר ר' יוחנן דהייגו גבוה רבה טפי מרבי
אליעזר אבל הכבון כי ל' יוחנן ס"ל דוקא לאחר נפילה
כה"ג וכמפקיר אף פשיעתן נוכח בתם מפני דהוקשה
בור וכו' ומאי הוה ס"ל לר' יוחנן דפליגי במי לאחר נפילת
פשיעה הוה קשיא דמאי לפשוט כוונן דפטרי ר'
דיחיד וחכים הלכה כותם ול' מאיר ור' יהודה הלכה כל
יחידים אבל הפתם ס"ם דל מאיר ור' יהודה לא פליגי

אלא במפקיד נקיט דמתקיל ושעמיד דבתר מעם דמתקיל
אפי' פוטר הוא אבל מפקיד נוקיט דעלמא חייב ולא קשיא
הלכתא אפקידתא ונקי עוד זה דלא סייק למימר
אף לאחר נפילה דהא פשיטא דבריתא
לאחר נפילה היא ואפי' אתא להשמועינן כמ"ש לאחר נפילה
קרבה הא תניא והא לא תניא ואפ"ה השמועינן דאף
לאחר נפילת פשיעה אתא כאיזה לשון מדברינן דמי זה
בכלאים הסמוך דמי כמ"ש לאחר נפילת וכדפרישית זה
תוס' ד"ה כי פליגי אקשה הרב מוהר"ש ז"ל דקשה
דאיך אפשר לומר דאפי' דחייב בריבוי דלעיל הוכיחו
בגירסת אפי' אפשר לומר דאפי' דחייב ר' מאיר הוי לאחר
נפילת אומנים עכ"ל וז"ל דאפי' אכתבו כן תקום לעיני העיכו
אם כ"ש דלא פליגי בשעת נפילה בנתקל דכיון
פליגי בהכי אי אמרת דאודה ר' מאיר דשעת נפילה
אם כן למה לי קרקעי קרקעי ל"ל למימר אלא אודה ור' מאיר
בשעת נפילה אבל הסמוך דפליגי בשעת נפילה דנתקל
אייך אפשר למימר דאודה ר' מאיר בשעת נפילת אומנים
ואם"ש דאפי' אי למימ' אכתבו וסכיתו אלא מורח"ל נקט
אלא אפי' הכי הכל חייב קשה דכיון דמ"ל דחייב
ודאי דאית להו לרבנן דנתקל פוטר הוא
ואע"ג דפוטר הוא ולהכי חייב בשעת נפילה מ"מ לאחר
נפילה מ"ל לרבנן דפטור אפילו אפקיר מקיון אפי'
לאחר נפילת פשיעה פטור ומ"ש אודה ר' מאיר חכמי
ור' מאיר דחייב כאפי' אי לאחר נפילה אפילו חייב
והלא אפילו לאחר נפילת פשיעה מי פטרי רבנן ולי כ
בשעת נפיל' אפי' אי פליגי דקתני אכתבו וסכתבו לא הוה
ליה למ' אלא ומודים חכמים בשעת נפילה שהוא חייב
ולא דמפקיר דמיירי לאחר נפילה ובדלא מפקיר ולהכי
מקשה אכתבו וסכיתו דמשמע לא מפקר להו
אר"ש מפקיר נוקיון מד' ומר וכו' אין להקשות גיטין
ולא פליגי אמן דאמר חייב כאפקיר נוקיון
לאחר נפילת פשיעה ואמן דאמר פטור לאחר נפיל' לאכם
אי כאפי' מ"ד חייב בנתקל ואמ"ד פטור בשומם דהא לא
קשיש דקיים להו לר' יוחנן ור' אלעזר פליגי אהדדי
גם אין להקשות דלפי אפי' דאמ"ש ר' יוחנן לאמר חייב
ור' אלעזר דאמר פטור הם לאמרי אמת ואמת דהא
לר' אלעזר דאמר לעיל בתרתי פליגי ס"ל לרבנן פטור
ולר' יוחנן דאמר לאחר נפילה פליגי ס"ל לרבנן דאפקיר
נוקיון דלאחר פשיעה חייב דהא לא קשיא דאע"ג
דפירוש דבריית' הכי אפקר דלית הלכתא כרבנן ו
להכי מעתיק לאמיר דהלכתא כרבנן ומינתיך למימ'
דפשום דבריית' אכי ונקי"ג הכלא"ד כתבתי מכתי יוכ

סימן קח

מתני' השאיל מים וכו' אמר רב לא שנו וכו' אפי'
על פי רבי ז"ל מכתב מי לא מחייב כי לא
הפקירו וכו' עד ואלו הם שמוקי וכו' דלמא לו לרבי ז"ל
לתלות קושי' כמ"ש בהדיא אלו ולא אפקרי דהא כיון לא
אפקריה וכיון שאפקריה כיון דר' דקווק בדבריו חייב הוא
ובדברי אפי' אפקר מכתבו דלא אפקר כגון שא

שהוא דאכתי מכתב בכיוצ' באותם שנשתיירו
לפם וטיט ואפי' הכי אמר מכתב אם מכתב בכונס לחייב ה"מ
דבין כך ובין כך חייב הוא ולא דבוני' אותם לומ' דאפקר
הזה ס"ד דהכא מיירי כגון שהיו מים רודפי מבין ס
מכתב בכונס מכתב במקום אלא יתמו במקרע ולהכי
צריך לאיתויי אלא כרבינו חנא כיוצא בהם
וכ"ש להקשות דנימא אפי' בימות
סגמים דים לו רשות דודאי מיכל למימ' ו אף ז דסה"ל
דלעיל מיירי בימות סגמים וכך בימות הגשמים ומפני
דאע"ג נקט הסופר מכתב בכונס דיש לו רשות לסופר
נמי שקיל פריך מפיר דבין דמפילו לא מכתב בכונס
קאמ' חייב כל שכן בכתב בכונס אכל כתירוץ הגמ' ס"ם ונקל
עוד קשה דאמי פריך נימא דקתני הך למתניתין כל
יהודה דקאמ' במתכוין חייב ולימא מחלוקת
ומ"ש מתם דבמתני' דלעיל פליגי ר' מאיר ור' יהודה ול"ל
דודאי לאו להכי אתא דס"ש לא הוה ליה לר' למתני
אתני' דלעיל בלשון רבים נגד ר' יסודה ונקל

סימן קט

תוס' ד"ה כדאתמר מים וכו' ולפי גרסת' לפיכך וכו'
ק"ו כיון שהמים גלולים מפסר פגם פרס
יהיה חייב דמיירי כשהנזק כמים מהני התם דקאמ'
לעיל דף כח ד"ה מכל מקום עצמו וכן' דהא דלא בעי רב
לפוקמי' כפרס וכהנזק כמים מפום דמתני' קתני הנחלק
ומפסר דכמים גלולים הן הפרס נזק ומה שמקטן אתים
לעיל הייט כעכורים דומיא דדפס ושט וכ"ע
עוד יש לדקדק דמי דמקו לרב לפוקמי כמים
גלולים ודוקא ככלים נימא דמיירי בעכורים
דקתמר מים ונעשין דפס וטיט וז"ל דלפי נינהו ו כי פריך
בגמ' לפ פריך מהא חייב הן ככלים הן בפרס דכיון
דס"ד דהוי דפס וטיט ומשו"ה מים הוה ליה כגר ופטור על
הכלי' אלא פריך דאלא חייב דהוי פרס בבור מהו
חייב וכלים דמכ"ת ה"ה מיתתן בעור ומסני דמיירי
דלא תמו וכיון דכין לא תמו לא מזקיקין לה אלא
כאר מפיק טפי לפוקמי בגלולי מהו קודם לתמו מ"ל

סימן קי דף ל

מתני' תמונית תבנה ומטה כו' פרשי' דשכב מעיף
לת"ק דלא קנים אלא בהמה וכו' לפי דכרי
הוכ ק' דלמאי לא מהני לקמן דהוי כתנאי מכיה מקנהו
אלא שמוכרו להכיא כריתא
ועוד קשה דבבריתא מפסר לרחות ולוש דכולי
עלמא לית להו דקנסו גופן משום שכשן
אכל פליגי אם מוכן כן ת"ק אבר לפורין משום גזל ו
ולסכנ מתרין דכיון דלא לישנא לומר דמורין כן
אין מורין כן אכל כמתני' ודאי דומק גדול לומר כך
תו מיבעי למירק לישנא מהריבא דפליגי ת"ק אכך ד
דוקא אלא נדשות ולסכנ ס"ל מפ' עומין פרשות דלכי
מאי דס"ד דאתני' מיירי אלא בשעת וכלין תקשה מאי ל
אלא לסכנ לכאורי כיון דגם ת"ק מודה אפי' עשה כרשות

גל דכיון דשייכא למימר מכבי וכו' אין כאן קושיא דלפי
שפיר דמ"ל יש לחלק דלא פליגי שם כלישנא קמא דרבא גל

לימא מתני' דלא כרבי יהודה ק"ל דתניא ס"ד למימר
דמסוף דיום להם רשות להוציא מסוף פטור
והלא ורמי דלא הם כהם תלים דהם לעיל מחייבין למוכך
גימות הנשמים מעפ"י שכרשות והם לא קנסים דכל כה
המקשה לא היה שם מן הכריית"ם דמייתי לכפוף דכהדי
קמאר ר' יהודה הכי והמתרץ לא היה יודע גריית' דלעיל

וצובר כל שלשים יום פרשו כל שלשים יום
דמשמי להכי' סם ע"כ ק"ז הפירוש
פותח למה שפירש כפ' הבית והעליה שכתב כל שלשים
יום משלשים לשלשים יום לחר וכן"ל שכל כפ"מ רוכה פרשו
גל כמו שפירש כאן דשלשים יום דשמי להכי' סם

בא' לאו מסוף רשות כ"ר פי' דלא כתירוץ
הגמרא הזה לים למימר מכבי מסוף מסוף
ולשון רשות משמע רשות בית דין

ג' תניא ר' יהודה אומר וכו' מכבי מסוף רשות מצוי
ק"ל תקשי לפי המסקנא דטעמא מסוף מסוף
רשות מצוי הוא לאו הכי קשיא ואם לפי כלא רשות מצוי
בעור ר' יהודה ולפשר לומר דלרבריהם דרבנן קמאר
לאדון לי מיסת וכו' לפי נמי קושטא דמילתא קמאר דהוא ר
רשות מצוי לפי נמי טעמא דמילתא קמאר דמ"ש לית ליה
רשות מסוף דעניך מצוי

מתני' מלא כשעת הונאת זכלי וכו' קשה דלא
כן פשיטא דכיון דהוי שלא כשעת ה
הונאת זכלים דחייב וגל דלא תא למשמעינן כלל הקודם
זכה ועוד דלרבי גל לא תא למשמעינן פלוגתא דלעכב
לפי רשות דיומו הונאת זכלים חייב

דכן יש להקשות דלפי מתני' שלא כשעת הונאת
זכלי מ"ש פשיטא דמשמיע לת הגלל דחייב
דשלמא לפי מיירי כשעת הונאת זכלי מ"ש דלפ"ה חייב
וגל דמ"ש כיון דמיירי כהופך לת הגלל דידיה הוא
שכח לשמעינן

תוס' ד"ה שפירש תימה וכי
יהודה וכו' ולפי מתני' קתני כל הקודם
אבל פ' לפי ר' יהודה דמ"ל דיום כו רשות להוציא לא מייך
למימר הכי דהא יונין ושם יטלו ומה שכתה יש לו כהונאת

דקשה ולפי דבני הקום דכל הקודם כשה וכה
היינו לאחר שלשים מ"ט לא תריך מידי דגמ'
דיומא דמתני' ר' יהודה מע"ג דלא יודה דחייב ומייתי
למר שלשים יום וגל דמשה דחיקה ליה מילתא למוקמי
ר' ותני בהכי משה דמ"ש דפשיטא דחייב עד דלבסוף מסני
ר' ומה דלא כתב' מונאת זכלי לפי נמי כשלמא לעכן כל
הקודם זכה לא דחיקה מילתא למוקמי לאחר תכף ומיד
אחר מונאת זכלים דקנסו משום מכשה ומסכה לא
אתי שלא כתר הבי לעכן אם מזיק מייב מפ"ז
תכף אמר שם נשה ולהכי דחיקה ליה למוקמי לאחר ג
שלשים יום ועוד דלישנא דמתני' דקתני מונאת משמע
תכף משא"כ הונאה דר' אלעזר אמר תכנו וקשו תנן לפי ת
תירוץ שם לא היה נרך רשות גל למשה

ופשיטא דלא נקט לת"ק ל' דוקא תכנו
וקשו משום דמשמע ליה ל' כל הקלקלין

סימן קיא

משנה דמשנה של משכת מניעה

שנים שהחזין פרס דוקא שהחזין וכו' דברי הכל אע"ג דאמאי כזה דמה היתה כוונתו שם הרגיל שמלי נקט משכן שהחזין דהוה ליה למתני שנים שהחזין על טלית הרבה כהוגן ודלמי דנקט הכי משום דכמה למעט שם היתה ביד שמר מהם: ושם לא הרגיל שלא כן ל להשמיענו דוקא שהחזין אבל שם היתה ביד שמר אחר מהם שמעה הא ודלמי פשיטא וכרפרך לקמן גמ' דף ו' על כרחית דקתני רמ' דת שנים שהחזין דוקי כה כו' וכדומה יש לומר דנם רמ' לא כה למעט שלא דומיא דתרין בגמ' לקמן דמיירי מטרף מריך והיה לו לפרש והגמלה שכא למעט ולומר דדוקא דשהחזין בכרכשתא כדמוקמינן לה בגמ' והו שנים דכרין ואחר ואין לזה כח כה יתר מזה וכו' דמ"ל שים די לו לומר דוק שהחזין שנים שהחזין מחזק כה שלנו היתה וכו' ש"מ ודלמי כדשמרן מייהו קשי' דמ"ל הוה ליה למ"מ שם היתה ביד זה יותר מזה כו' אין לומר שכרשי שנתנם שכיחות הרבה זל בתוך כך ומפשר לומר שכא הוצרך להשמיענו דמתני' דוקא בכרכשתא ובכרים וה דמ"ל זל שהרי ש"מ לו היתה ביד ש"מ מהם אחד המע"ה וה"ל מיהו דשם יש ביד זה יותר מזה לומר שלו היתה בדעתך דיקיה הוא: ומפשר דהמ"ל כא לומר שלו יעלה בדעתך דנקט שהחזין למעוטי שנים שהחזין כגון שרכא שלא שפ כה"נ נמי שלקים ולא כה למעט שלו היה ביד ש' משם וכו' שכל כל ומן שמניה שהחזק כה כו' ע"כ לכם שכתבו כלומר שטעותם שנות שלקים זה כו' ע"כ לכם שכתבו התום' כפ' ח"ם ודוחק ומפשר לומר כהפך זה שכותבו לה' דע דמתני' דנקט שהחזין הודיענו לחכמי בעינן שהין שי כשהין לזה כח יתר מזה שלא בבעינן נמי שהחזקים דשייהו תרוייהו ולמעט מוכחת על גבי קרקע ודלא כדעת רש"י שכתבו זה רמ' זל דודאי להכי נקט שהחזין שם בא למעט שם היתה ביד אחד משם זה ודאי דבר פשוט הוא דהמע"ה וכיוצ"ב לא הוצרך שהחזין ומצאתי בתשובות מהרי"ט שכתב משם רמ' דוקא שהחזין שכל לי מכח שמרעה הוי דיעה כדין שרכא וכל השלים נכר ע"כ והו מה שהעלתי בכוונת הרבי רמ' זל

שנים דוכבים כו' לקמן גמ' דף ח' שמנו דאתת לשמעינן שתא וכו' דהכא נמי קני והיה לו לרש' לומר לשמע עינן שתא וכו' דמדמיין בגמ' ולא לכתוב שיפן שים לומר שכתב כן שלמדיין בגמ' בנפשיה ועוד דהיה לו לרש' לומר לשמעינן שתא דהוכא נמי קני כלישנא בגמ' ולא דרש' זל כיון לכתוב כן לפי שמה ששמעו בגמ' דוכא קני היינו דוכא לחורים ש שהין מנהיג כרבלין וכמו שכתב שם רש' זל כדף ח' דרכו שהין מנהיג כרבלין ואין מנהיגה כרבלין כו' אבל קני ואע"ג דלא משיכה היא ואין מנהיגה כרבלין כו' אבל בגמ' שקיל וטרי מי דכוא דמתני' הוי דכוא לחוריה או דכוא ומנהיג כרבלין ולפי כתב רש' שכרתו לשמעינן דכוא ומנהיג שים וכו' דאי מתני' מיירי בכוא לחוריה כא לומר שדין הרכוב כדין המנהיג ואי מיירי בכוא ומנהיג כרבלין כא לומר שדין המנהיג כדין הרכוב ולא תשמע רכוב עריף נים לדקדק קצת שנים רוכבים לשם

ליה דמ"ל נקוט חחד שנהיג שמעינן לומר דמ"מ היה מקום למלוך כין היושב לפני הבעל מלחר ונקט ל יתרוייהו קמ"ל שמלתי שכתב כן הלשם זל כפסקי לקיון וכמה שמעינן כגמ' דף מ' בריכות לחלוקת זה לומר כולה שלי זה לומר חציה שלי וכו' דם"ל דשיטל דבוע כלא שכועה וכו' לין להקשות למה לא לומר דלישנייך דלא ניחא מינו כמו שכתבנו התום' שזה היה פשוט לבעל התלמוד דלא סיים כלן מינו וכן שים לתר' על מה שכתבו הלשם ומכאן דקמ"ל דשכ"ע חלקים ועל מה שלמרו בשנה זה לומר חציה שלי כרמ' מודה הוא וכו' שם נקט דלקדק למה הוצרך רש' לכתוב זה שהרגיל דכיון דמתני' מיירי דחפי כברכשתא ש"כ לין לזה כח יותר מזה ומ"ל לומר כולא שלי לו שניה שלי לזה לומר מודה שהחני של חכמי וכו' שע כתבתי

תום' ד"ה שנים שהחזין כו' הכי מדכרי התום' דכיון דמתני' שלים משכ"ק מלי שכא נתני מניעה שם דמה טייבות יש מפוש ככא קמא לתחילת מניעה שם היקה כונת זה לא לתי שפיר מלי דכתבו ומע"ג דב תרי מכתי לין סיר למשנה ולישב מלן דלמר כולה נזקיון וכו' כגר' שרגן לומ' ש"כ למה נריך לתת שדר ולין זה מן הקושי שהוצרכו לתת שדר למ"ד מדם מכתה ובר שלין בונתם שלא לנקוט מלי שנא דנקט שנים שהחזין כדיעה דמן הרלשי היה לשנות דין וכיח המניעה קודם ולישני שלן מצלות כו' ותירנו לישני כו' ומ"ש הקשו דכיון דשין שדר שוב קושיה לדוכתא וק"ל ומ"ם ונריך טעם כלומר ולפי התחי כב' שהחזין דשיב שייכו' מה שכ"כ כאן מניעה כו' ומ"ת והא מיבה שייכות דהתם נמי קתני הרי שלן כמו שלא מניעות שלו לפי כלום הוא דלא נמי להתם דהת' משלקים בניהם הנפורת לבל הכא שין חלוקה זל הדם ליתני חבית והעלייה דהוי נמי שין חלוקה זל הדם דשתחולי כביולנתא לא מתחילין והתם תני חבית והעלייה שנפלו ועוד להכית והעלייה נמי לייט לכמוך מ משום דכעי למתני כתר שכיב"ב דשייך נמי לריש דפ"ב והעלייה וכמו שכתבו התום' כרים כ"ב ועוד עוד שפ"ל דכונת התום' לומ' דמה שנתנו טעם לשיני דלשיני בתרא כו' לא יעלה בדעתך דדוק' למ"ד כולה מקין חדא מפכתא אבל למ"ד לא כולה מפכתא לא נריכן לכך ש שעמא שלא גם למ"ד לא כולה מפכתא חדא נריכן לתת טעם ויקיה קנון קושייתם כמו שהקשו כרים פ"ק דב"ב ע"ש ים מי שהוקש לו דכיון דכשחבית רביעו הקדו על הפדר חכרם כימי נמי לעניין מחלוקת ומ"ב שתם דכשחבית על הפדר חכרם ומין זה כלום דכשלמת להפדיש על הפדר מין כאן טיח אבל שם כא לחכרם על הפדר לעניין מחלוקת ומ"ב שתם שיה שם טורח גדול לשנם המשניות לשתום מה שכתר שנה כמחלוקת ולשים מחלוק כמה שתם ולפי מין פדר לעניין זה והו הנלע"ד

תום' ד"ה וימלקו וכו' תימה מלי שנא מהמיה דמרכה למיקם עליה דמילתא והקשו עוד ממשלים פר' כחמור וכו' ותירנו שתם כמחלי קרה שיכא דדנא דממון לשפי

ומיכ"ר דכל דממון להמי מ"ל מרכב מי דמר למן דמך ועם
והבה התום' הקשו כאן מ"ש מלרכב דודאי ליכא
למיגזי הכא מך מהאי טעמא דהתם משום
דטלית נמי ליכא למיקם עליה דמילתא דמפטר שהיו
שם עדים מדחוק לו קרוב ולא הדבר ויתכוין הדבר וכן
היו כאנים מוחזקין בטלית ליכא דרבא דממונא וכדאמרי
בגמרא לקמן גבי המי דפריך בגמרא ליימא היתכ דלא
כשמואל וכיון שכן קשה מ"ש מלרכב ואפ"ג שם היינו
יכולים לתרץ כדתרצינן התם מ"מ הוה קשה דאמאי לא ה
קשו מהך מתני' התם ותירצו התום' דמוחזק שמי דממו
כהילנו כל מ"ש לו כוודאי התני
וא"ת ס"ל מהי פריך התם נימא דקתני נמי חמי
כהילנו הם מוחזקים נכי שכי שטרות שהרי
כל מ"ש לו שטר מכר או מתנה ל"ל דהת' לאו בגוף הממון
שהם משועבדים עליו הם תפוס אלא בשטר הרמ"ה מכל גו'
הממון מיט מוחזק כיד שום מ"ש משכיחם ולא דמי לנכים
מדוקי כשטר דהתם על השטר יש חלוקי זה לומר אלי
הן וזה מ"אלי הו' לכל הכא אין חלוקין על השטר ופטו'
עוד כתבו וכן כתבו שלישי וכו' הוקשה להם ד
דכיון דלא ממרי יחלוקו שלא היכא דמוחזק
מכל היכא דאין שום מחר תפום לא ממרי יחלוקו מ"כ
מיהמדמי בגמר מ"ג טלית **וקשה** דאמאי לא
הוקשה להתום' ג"כ דמ"ש מלרכב ממכ"
ג"כפי מה שעלה בדעתם דמכח ג"ש אין מוחזקין כו וזל
דאין א קושיא דהיכא דאיכא למימר דכיון דליכא שום
דמי תפסינן לא מפקינן מע"ג דהיכא מאן דפליג התם
מ"מ נהו התום' להקשות קושיא טוב לכולם דלמ"ד דמי
תפסינן לא מכקינן לא קשיא מלרכב מהכא ג"מפום דריב"
הכי הו"ד דמי תפסינן לא מכקינן ואין חילוקין שנויים בנפק"
המה מוכן לכל מאן דאליבא נכר לגעל ג"כ מוכרו כיון
דלפטר ג"כ דאליבא מידך פלא הפקי' פלא מהכא
אבל מיבא למיכ' כדברי התום' דמי הני דקאמרי
לכך מפני וכו' הל' היה יש להם כמ"ש דנפ
כמהכא ג"אשכ"ל בהום שהנכסים תופ' בפועל מניהם כאילו
הם עומדים מוחזקים בו ומשתיין כאבי והם תו למה לי
למימר לכך מפני וכו' דכיון דהקושיא היא קושיא ודאי
דבריך תירוץ שפני התום' לא הוקשה להם שלא דמיירמדי
בגמ' ממילא ודאי דאין נריך תירוץ וכיון שהקושי' קושיא
נריך תירוץ והיה לפטר לומר שהוקשה להתו' מה שהקשינו
דמ"ש מהכא ג'מלרכב ומיבע עולה ופשוט
ותר מיבא למיכ' כמ"ש וכן כנים מדוקים בשטר וכו'
כי לפי הנראה אין לו קשר בדברי התום' כאן
דלא דמי כנים מדוקים בשטר לכנים מוחזק אין כאן
מקום קושיא זו אלא בתירוץ הגמ' במקומו כי התום' לא
כתבו אלא תירוץ הגמ' ומה שכתב רש"ל זל כזה הוא ד
רחוק כעיני ובן שם שכתבו התו' בפרק דכריסם ולמכרו'
וכו' נראה שאין לו קשר כאן **וקשה** עוד מהו כי
לפי הנ"ל הוקשה להתו' דמאי לא ממר ס
שמכים כל דאליבא נכר וקושיא זו הקשה בנמרא שם גבי
מלרכב דודאי ה"מ מכו' היא מתני' דמחלוקת פרה בסמוך
ובשר הקשו שם ומ"ש מאשלים פרה בסמוך
ועוד לי דסתמו כאן למעוטי פי דלכם זל ותירוצ

דתירון שם דלא קשיא טלית מלרכב דנכי
טלית ליכא ודאי ובלרכב מיכא ודאי וכמו שכתב התו'
שם גבי מרכ"ף ל"ד ע"ב ולפי דבריו ניחם זל לאו דוקא
מוחזק אלא אפי' אין מוחזק יחלוקו ואפ"ה לא קשיא מלרכב
דליכא למיגזי כדתרינן בגמ' ג גבי מנה ג'אליבא דוכי
יאמי דמתני' ליכא ודאי ולהכי יחלוקו ונכי מנה ג'אליבא
ודאי ולהכי יהא מונח ומלרכב למנה ג'אליבא קושיא דיק
הדין כיון דליכא ודאי כל דאליבא נכר אלא אפשר דיכ'
הוא אלי תפסי לא מפקינן ולהכי יהא מונח ובדבת יכ'
ולפי סברת הכ"ם זל לעולם יחלוקו ואין לחלק
בין מוחזק לאין מוחזק אלא אפי' מוכחת
בקיימא כיון דטענת היסח יחלוקו אפ"ה אפיר בנמ'
ממנה ג'טלית דכך לי מוחזק לי אין מוחזק ומה מחיל'
הוא זל כיון דליכא ודאי להיכא דליכא ודאי היינו נמי
מלי דמסני כנס שליכא דר"ש ום"ל דקושטא דמילתא
הוא שליכא דכ' ע"ג דמעיקרא קמחזי תירון מהר
לכנון לנקוט פשיק תירון מהר לשיטתם
והתום' זל לא ס"ל תירון הכא דמלוק כיון
דליכא ודאי להיכא דליכא ודאי מפוש
דס"ל דלהכי אין לחלק אלא אפי' ליכא ודאי יחלוקו ו
וכדמשמע מהסיא דכנים מדוקים כשטו ועו"ס ל דהוא
תירוצא דלקמן דמחלק כיון דליכא ודאי להיכא
דליכא ודאי היינו לר"ש אבל לדכנן לא
דבזה מ"ל דברי התום' כשטוים שבאו למעוטי פי'
דלכם ולקמיה פירשם דלום כפי' הכם דמוחזק
מוחזק לאין מוחזק ומחלק כיון דליכא ודאי להיכא דליכ'
ודאי אלא כפי' שפי' הם דיש לחלק כיון דמוחזק
ולכך מפני וכו' כלומר זה תירוץ הוא הפשוט לם ובכן
דים לחלק כיון דהיכא דמחלוקת יכולה להיות אמת להיכ'
דאין החלוקת יכולה להיות אמת ואין מה נריכים למ
תירוץ דתירון אלא אפ"ש דר"ש דמיים כמי שהיכא דבכן
עוד כתבו וכן כנים מדוקים בשטר כו' כלום בשלמא
לדידי' ס"ם דמדמי לקמן כנים מדוקי בשטר לטלית לפי
תירוץ דהחלוקת יכולה להיות אמת הוא התירוץ המ'
ולפי תירוץ זה הם שוים טלית לכנים מדוקים בשטר אבל
לתירון דלכם דמחלק בין ודאי להיכא דליכא ודאי קש'
דאיך מדמי טלית לשט' הא נכי שטר היכא ודאי מי כמי
כאובן אחר שבנייהו דאמאי קא מחלק בין מוחזק לאין
מוחזק ואמאי דתירון ג' דלקמן הוא הפשוט לנכון ולא
תירון דמתרן לכס' משום כנים מדוקים כשט' ג"כ אפ"
לתירון דאמרן כמי קשיא דכנים מדוקים בשטר אין החלו'
יכולה להיות אמת ותיקשי דהכנים מדוקים בשטר
דמדמי לקמן לטלית הוא דומה ממש למחלוקת דאחלוקת
יכולה להיות אמת
ומ"ג דלכתורים הוה משמע דאין לחלק כין מנה
אלי לכני מדוקים בשטר כין לתירון ראשון כין לתירון
דאמרן דהחלוקה יכולים להיות אמת אליבא למימר אלא
דמו דכשלי מדוקי בשט שפרע לו החני ונמר פי' דרך
שיקר לן במני מכ' לעגל ראשי כל' דתרוייהו כי הדדי ניהו
עוד כתבו ולמכתם וכו' הנה התום' כתבו דאף
חולקי אלא היכא דליכא ודאי כיש חומי חדא ד
דהחלוקה יכולה להיות אמת ועוד דיבין הכותב אמנם

מה כגון שד מיניהו לא מצרי יחלוקו פלג מי מזחקין
ומין החלוקה יכולה להיות מחת יהא מונח ומי מין מ
מזחקין והחלוקה יכולה להיות מחת מחרין כ

כל דחלים נגר **ולפיכך** מוקמה לכו לתום
דכחלמא מי הוה מחרין דכחד טעמא

אולקים מ"ם פלג חמתא ופלגינן תדתי קמאי ולבבי קמי
בחלי דמחלי פרה כחמור מחלי חלקין והא בעיר ליה
תרי טעמי למעבר חלוקה מי מחרת בחלמא דכחד טעמא
חלקים כיון דנבי מחלוף פרה בחמור מיכא חד טעמא
לחלוקה דהיים דדרא דמחכא מוקי חד לנבי חד ויחלוקו
פלג מי חדתי בא מן לחלוקה פא נבי מחלוף בעיר ליה
תדתי ולא מכי חד טעמא דדרא דמחכא למעבר חלוק
גזה למרו אחתא דמ"ע דלכלורים מחמע דלא חלים חד
טעמא לנבי תרי מ"ם מיכא למימ' דלמומכום מ"ע דכעיר
ליה תרי טעמי למעבר חלוקה דהייכו מין מוחקין ומין
החלוקה יכולה להיות מחת מ' מ מיכא דלכא דדרא ל
דמחכא כי' מכלא טעמות יש מפק לכ"ד יחלוקו כלנ'
כיון דמכא נמור הוא דמי לעשות חלוקה ומני חד טעמא
לנבי תדתי **ומה** מכתבו מתום פ' מכלא טעמות
וכו' לפי דלפי דמ"ל דפ' חמרן כים מין טעמא

כלכך הנראה לע"ר בתכתי ככוונת התום' ז"ל

ומ"ם מיכא למימר כדברי התום' דכתבו דלמרבא
מפשר מיירי מעניים ומחלוף פרה בחמור
דהייכו דינא דמומכום מין החלוקה יכולה להיות מחת
והא כמ'חתם כפ' חזקת דף ל"ה מחמע מיכא דממרו
מם בחלמא מתם נבי מחלוף פרה בחמור לחמי לית ליה
דדרא דמחכא ולחמי לית ליה דדרא דמחכא מכל מכא
נבי מרבא מי דמר לחו דמר כגון דמרבא מי מפשר מיירי
על מניעם פ"ק מי דמר לחו דמר וזה הכך דכבי התום'

ועוד דהתום' כתבו דהיינו דמומכום מין החלוק'
יכולה להיות מחת והתם מחמע מיכא ו
וכמו שפי' מם לעכם ז"ל דמפשר דכחמת חלופין ילדה:

איברא דקושיא זו לא קשיא על דברי התוספו'
דהרי כתבו לקמן מחרו כן בפירוש ומ
התם דמיכא דדרא דמחכא למר ומיכא דדרא למר ומיכא
למימר כולה למר ומיכא למימר כולה למר וכ' הרי מחרו
דהיינו דמומכום מיכא למימר כולה למר וכולה למר ו
וכדפרישי לקמן מו כולה דמר מו כולה דמר ומוכרח הוא
כן וכמת פ"ל עיין הנראה לע"ר בתכתי מכתי יונה

סימן קיב

ראשא במניעת ומיכא במקח וממכר פרשי דוקא
מקח וממכר הוא דיחלוקו כמחמת המום' מכל זה למר
למימ' שניהם קנאה ולמניהם נתבטל המום' מכל זה למר
מני מרבנן הוא למר מני לא יחלוקו דומיא דחד מניהו
דמחי הוא מתחא מוכחת עד מיכא מליהו עכ"ל מתוך
לשון מחמע דטעמים דיחלוק היינו מפני דהחלוק יכול'
להיות מחת דמפשר דשניהם קנאה ולשניהם נתבטל ה
מחמר ואם יחלוקו בניהם החלוקה יכולה להיות מחת
אתימא הוא דאם כפרנתיה ממי מפשר דשניהם מרבנן

לגו למימר דהחלוקה יכולה להיות אמת אלא למימר דכיון דכהדי הדדי הגבהות יש מקום לכל אחד לומר ס מני הגבהתי תחילה וזהו שכתב רש"י ג"כ גופיה נמי דמשני למימר כהדי הדדי הגבהות וכו' דכל אחד מכור וכו' דהיינו לפרש דמ"ש כהדי הדדי לענין הגבהות מקום טעם שאין זה דומיא דכיון דכהדי הדדי לענין הגבהות יש מקום לטעות בכל אחד מכור לומר אמת וטועה כ כדעתו ולפ"ז אפ"ה דרש"י ז"ל נמי הכי קאמר דכיון דאיכא למימר שניהם קנאוה ולשניהם נתינה המוכר לפסר שכל אח' מהם מכר כולו שהוא קנא' וחברו לא קנא' אבל בשתיהם אפ"ל נימא דהדנוס שניהם מ"מ אין זה דרך ומקום לטעו' ולומר כל א' מהם אני מוכרתים כולה כך נר"ל להלין בע' רש"י ז"ל וכאן הדבר לע"ד שעפ"י שרש"י ז"ל קיצר במקום ס ם יה לו להאריך ולפי מה שכתבתי לא פליגי רש"י והתוס' אלא לענין הדין דרש"י ז"ל ס"ל דגבי מרגניתיה יהא מונח זהתוס' ס"ל דיחלוקו ונקשה על רש"י ז"ל מאי שנא משנים מדוקי בסט' דממרינן יחלוקו אע"ג דאחר מניינו טוען שקר כודאי

עוד קשה לפי היכא דאמרי אמאי הוי הא ממון דחשיד ממונא לא חשיד למוכרעתא וכבר רמזו זה התוס' כדבריהם לומר שפיר הכי דכרי רש"י ז"ל

ונראה לי לקיים דלא אמר רש"י ז"ל דכיון דאיכא ד אמאי יהא מונח אע"ג דיחלוקו יכול להיות אמת ולא היכא דלא עשה כן אלא מפני שרוצה לגזול את חבירו וכיון שטענתו שטען מורה שרוצה לגזול את חבירו אמאי הוא ואפילו דחשיד ממונא לא חשיד למוכרעתא אלא היכא דאיכא למימר דאמאי דטעין כולה למה מפני דרוצה לגזול את חברו אלא מפני טעם אחר כגון שמורה יתר לעניו וטועה בכרתו אי נמי מפני שהוא דאמתמיטי קא מסתמיט מור' רש"י ז"ל והטעם ס"ם הסיל דכשים מדוקי בסטר דכשלשם נבי מרגניתיה ואמאי אמאי הוא ורוצה לגזול את חבירו אלא אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי אפסר דלוה לא פרע אלא החני ואסתמוטי קא מסתמיט ואפסר ה היום או למחר סיהיו לו מעות יורם לו ואלוה נמי אפסר שנתכרע יש החני אלא משום שאיך שרשם שנפל ממנו שטר ויאמר שנתפרע מן החני יפנוס את שטרו ולפ"ז כל אחד מהם אומר כולה שלי וכיון דאפסר דיחלוקו יכולה להיות אמת ואין כאן מי שרוצה לגזול את חבירו ליכא ואמאי ואמאי וליכא חשיד ממונא ולעניין מאן דאמרינן ממונא דבתרו התום' דלא אשיד למוכרעתא אפסר לומר דרש"י ז"ל ס"ל כאינשי דלקמן דגבי מרגניתיה ז"ל דלא אמרי הכי אלא היכא דאמאי מסור ואמאי עיין לקמן דף עוד ז"ל דלא אמרי יהא מונח אלא כדכתר התוס' לשניהם בנוסחא אלא אמאי וכנון זה אומר אני תרגניתים ואמאי אמרי יהא מונח הוא דין הוא לשניהם שיהא אלא של אחד מהם והטעם שיהא אלא של אחד מהם כיון דאין אנו יודעים של מי הוא יהא מונח אבל כשנים מדוקי אינו דין הוא דמ"מ המלוה הוא קרוב להפסד יותר דהלוה לעולם לא יפקיר כיון פרע כיצד דמה לו אם יהא מונח אפי' פרע אבל המלוה אם לא פרע יפקיר ואינו הוא לשניהם אי נמי ז"ל דכשנים מדוקי נטלת אין אחד

דמתרוייהו ס"ם ויחלוקו אלא כשביל מה אי אתית לאוקמי לעולם אומר אני תרגניתיה ואיכא דאמרי יהא מונח לשתכן שניהם ועוד דיאמר הרמאי כיון שאין לי תועלת בזה למה אטעה כלום תיעלת אבל כשנים מדוקים כי ממרינן יהא מונח אינו להשכון של שניהם דאפי' נאמר דהחני אלו מה מפקיר אם יהא מונח ועוד אלא יודע שהרי הוא נשבר להם נאמר יהא מונח ואלא יודה אלא יודה יתחייב לפרוע וזה כר"י נכון הגלע"ד בפתיו יונה

סימן קיג

וצריכא כו' קשה דאמאי אגב דגבי מרגניתיה קאמר לישנא ואתפלגו אלא הרמה היתר אלא על מניה ונבי מקח ומכר לא קאמר הכי דהוה ליה למימר הוה לישנא אגב מקח ומכר ואמר הכי אמאי קאמר ואיכא דאמרי דמי קא יהיבנא אמזיל ואתפלגו כהדי בר' ואל דכשלמ' במניהה דלא יהיב דמי מרגניתא הוא אעפ"י שלימו גריך לנוף הטלית אים לו תועלת ורוח כדמי הטלית אבל במקח וממכר מכתחא שהוא גריך לנוף הטלית ס"ל נחית אלא אכולה דאעפ"י דאפשר דאם יתבטל עדיין דמוה לשניהם אי כיונא כזה עכ"ל מכתחא כיון דיהיב דמי וגריך לה אכולה נחית אי נמי אים לומר דודאי במקח וממכר אכולה נחית דלא נחית אים למחזי מרגניתא אלא אפי' אכולה נחית כיון שאם הוא נותן דמים וגריך אינו מפקיר אלא אכולה נחית אבל נבי מניהה לאו כרש"י ז"ל עסקינן זה מנהה וגריך עלה כדעתו למזקל כולה ועל זה מבעל הגריבות עצמו הכין כמולמת הגריבות דגריך יעלה על הדעת דאתר מוקה היתר ים במניהה מכמך אלא ודאי יותר חסרון ים במניהה דליכא למישר ילך ומנה מחרת לוה אמר אפשר לומר דבמניהה ים יותר מוכה היתר לפי אפשר דלא נחית אלא על מניה ואיכא קמאי דמתרוייהו ס"ם ויחלוקו אלא כשביל מה אי אתית

אף תנא מניהה ה"ל דיחלוקו אלא הוא דרמי דכנן שבועה עליה ואלא יחלוקו כלא שבועה מפני שמורה היתר ואמר וכו' וכיון דאפשר שמורה הוא כלא מפקט משום הכי ימי שבועה עליה כדי שיפרוש שכל בחזקת ומכר דליכא מורה היתר ודאי אי אלא דאיכא נמי קנאה אלא הוא תפים הא והוה לן למימר דליחלוקו כלא שבוע' ק"ל ולאפשר לפרש לפי דרך זה דק"ל אמ' מפני פניהם ה"ק"ל דהכא נמי ליכא מורה היתר הכ"ק"ל ד דאע"ג דליכ' מורה היתר נמי ישבע ולפי פי' הרשבון קשה דמשמע דכל היכא דליכא מורה היתר נמי לא ישבע ד דהא ממרינן לקמן שבועה זו תקנת חכמים אלא יהיה כל אחד תוקף טליתו של חבירו וכ"ש כ"ש טעמא דאתינן לא משום דמורה היתר אלא משום דחזקה : ולפי פי' הכ' ס"ם דהיינו נמי אמאי דקאמר ק"ל דאע"ג דליכא מורה היתר נמי ישבע והיינו טעמא אלא יהא כל אחד הולך ותוקף טליתו של חבירו וכ' ואפשר לפרש פי' אחר והוא דאמאי תנא מניהה ה"ל דרמון דכנן שבועה עליה ויחלוקו כשבועה ולא ממרינן יהא מונח משום דמורה ה

הייתי לענין למעו נם כלא מצפם שכל כמקח וממכר
דליכא מורם היתר ודלי דמלי דתפים היינו מרגא לנזול
מחכירו וחטוד לממונא הוא ומלן דחטוד לממונא המור
להטעות"ם קמ"ל זהך קמ"ל לפרטו בפני כנים הלי
קמ"ל דסכא נמי ליכא מורם היתר ולפי חטוד לממונא
היכ"ה הוא קמ"ל דמע"נ דליכא מורם היתר נמי נלמן ב
בטבועה דמלן דחטוד לממונא לא מצוד למבועת": והנה
התום פירשו פ' מ"ונ"ע למה לא נר"להם טום ס' משו הפ'

ונראה דמלן אב הפירושים למחוכים לא נר' להם
מטום דממה נכתך קשיא דלפי הך קמ"ל ל
קמ"ל דהכא נמי ליכא מור היתר ס"ל תקשי מנים לרוקף
בשטר ומרגנתיה דליכא ס"ל דמלן דמצוד לממונא לא ה
חטוד למבועתא ואם הפ' הוא קמ"ל דמלן דחטי לממוע
לא חטי' למבועת' קשיא דבין דנחית תכא לחמוענין
הלי חידוש לחמוענין מרגנתיה ולמה ליה לרב כפא
לחוקומי במקח וממכר נימא סיים מרגנתיה ולחכי לא נר'
להם לתום פ' הגוזל מלו דלפי דרך זה כל כמה דלפטר
לחטוד מותו בגזלן רמוי מלא יהא נלמן בטבועה לכן
כתו ה תום"ל נמר דלא מצו' דהוה חסדינן ליה בגזלן הוא
דמלקף דעתין דמינו נלמן בטבועה מלא מיכ"מחכרא
דם"ד דליכא טבועה שא היכא דיש לפטוד מותו כפ"
גזלן מלא דמורם היתר דמינו נזל מכל היכא דמוכר לו"
מחת סר"ם דלא יהכא קמ"ל מכל ודלי חי חסדינן ליה
בגזלן פסיסא דיפלוקו בטבועה ולהכי לא קשה מנים
מדוקים בשטר ומרגנתים ולא קשיא נמי ליתני לחתיה
זכר דחמרן וכלחו הכי נמי הך פ' לא מצמף מלי טבכא דנפ'
מלם היה הפירום כן היה לו לומר הוה מימנ מלי"ה הוא
דנלמן בטבועה ומרקמר רמן עליה טבועה ודלי דם"ד
לרוקף כמנים הנדיכו טבוקף שכל כמקח וממכר לא
הנדיכו דליכא מורם היתר מכל קשה לפלי לא חמרו
בנמ"נדיכות לחר דלי תכא מנ"ה הוא לחימנ דוקמנ"
הטילן ע"ג טבועה מטום דמורם היתר מכל מקח וממכר
לימא לא הטילו עלין טבועה קמ"ל ולפי תכא מקח וממכ"
הוא לחימנ דוקף מקח וממכר הוא דנלמן בטבועה
מטום דליכא מורם היתר מכל מניחה דליכא מורם הית"
לימא לא יהא נלמן בטבועה קמ"ל מטום דל"ל כמו
ספתתי לפעלה מליכא דתום עדך נדיך לעמו כפ"
דפ' לקח דמי קח יהיבנא דמ" מני הוה ליתן
דהא כנמ"לחרי דפקח זוזי מתלוייהו הן לחת מזה לא
כלום הוא דתתיל"ל מעשה קיימנן דמע"נ דזה ולה מקבל
מעותיו של חכרן מלמו לכו להטלו נם הוא מעות' וכביכו
לום פיעשה כן לפי שטבר כדעתו חכרלי דמי קח יהיב
בו ועוד אל דרפ' אל דנא ליטב כין למלי דמ"ד דלא נקט
זוז ה מלא מחר מכייהו כין למלי דמסקינן דנקט מתרויין
ולהכי בנדיכות הרחטון דלכתורם מינו מתייטב למלי
דמסקינן הוצרך רם ' אל ליטבו ובנדיכות הפני דנרחה
לכתורם דלא מתי שא כפי מלי דמסקינן כת' רש"י דמים
פלי נופה ליתן ומתי כפיר גם למלי דם"ר

רבתרם ד"ה פי תנא מניחה וכו' בכר הקשיתי לע"
דלמלי לא פ"ינא פתוס פ' לחר ור"ם ד
שלא הטילו עלין טבועה שלא היכא דליכא מורם היתר
ולפי מצמה לומר דלמלי דחפים כדין תפים כולי שלא
במקח וממכר דליכא מורם היתר ודלי דכרין תפים ו
וילחלוקו בלא טבועה ולפי תני מקח וממכר הוא לחינא
לוקף מקח וממכר דליכא למימ' לחימנ' מתר הטילו עלין
טבועה שכל מניחה לא קמ"ל דיטב' מטום שלא יהא כל
לחר ולחר הולך ותוקף טליתו של חכרו ולפי פ' זה לא
הוה קשיא לן מלרגנתיה ומנים פרוקים בשטר דולפי ד
דכתרגנתיה ליכא למימר דכרין תפים ובולפי דיטב ע
ועוד יש להחפק לפי' התום' שם כוונתם לומר דשלוקף
דעתין דיטול כלא טבועה שם ס"ד דלא יטול כלל ויהא
מונח ונרחה לי ולפי דפ"ד דיהא מונח לחין מכרם דכיון
דלא יפרום יטול כלא טבועה כשלמח לי לחר' דמרחפ"
דליכא מורם היתר כרין תפים שיכא למימר יפלוקו כלא
טבועה שכל לומר דכיון דליכא מורם היתר דיטול כלא
טבועה חין מכרם שלא בשטר יהא מונח: ולפי' לפשטר
להתום' נמי ליפרם דלא נימו רנקן טבועה דנונח לומר ו
ונלמן בטבועה שא היכא דהוה יודע דלינו טוען שמת
שכל היכא דהוה סובר דטוען שמת לינו נלמן בטבועה
דלפי פ' זה יש קצת רמיה לרבריסס דכל כמה דיש לומ'
דהוה טוען שקר שמינ' דיטב ומעתה כ"ש היכא שלח'
מהם טוען שקר כמויל וכבר הקשיתי לעיל שמלי לא עשה
כנמ"נדיכות לחר דלי תכא מנ"ה מנים"ם נלמן בטבועה
שכל מקח וממכר לא יהא קצת כין לתום' כין לרש"י לתום'
כבר כתבתי דם"ל דשרגנתיה יחלוקו ומ"כ שמא ליפטר
תקשי לו ליתני מרגנתיה וקו לא כעי לפשטועי שו תקשי
מרגנתיה דהיינו מנים פרוק בשטר ולדנרי דם"ל
דלגת' לינו נלמן בטבוע' נמי ליכא למימר קמ"ל דכשק"
וממכר נלמן בטבועה מטום דליכא מורם היתר לפשטר
דם"ל דלא יעלה על הדעת דמטום דליכא מורם היתר
לא יהא נלמן בטבועה כיון דיש מקום לומר דכרין תפים
וליכא למימר היינו דיטול כלא טבועה הנלע"ד כתבתי

סכתי יונה

סימן קיד

לימא מתני' דלא כטומכום קשה ניחא דע"כ לא
קמסר מתני' דיטבע מלא היכא דליכא מור'
היינ"ו מטו' דמ"ד חכרלי לא מירי קח חסר ומקח וממכ'
מטום דחמר מנא נמי דמי קח יהיבנא מכל נבי טור מנח
לח הפרה ליכא מורם היתר וכ"ת דהרי פסקינן לעיל
דמע"נ דליכא מורם היתר נמי יטבע מ"מ שמא טומכום
לא ס"ל הכי חנא קמ"ל דהכא נמי ליכא מורם היתר נ
ומפשר דהיינו נמי דפריך ע"כ ליכא למימר דדוקף היכא
דליכא מורם היתר הוא דקאמר מתני' דיטבע דמלת"ה
לימא מתני' דלא כטומכום ומ"ש מכקי לעיל קמ"ל דמע"נ
דליכא מורם היתר פריך כפיר דנשלמא לי הוא למימר
קמ"ל דנם הכא ליכא מורם היתר נימא דליכא קושיא
מכל מסתא דמחרת מע"נ דליכא מורם היתר מ"ש לימא
מתני' דלא כטומכום: ועוד קשה דנבי שור שנפל לח
הפרה לי שפשר שחלוקו יכולם להיות למת ומ"ש חני

מגיהו דמתי הוא ולהכי אין נפערין דסיכא מכוונת הוא ומה שהם דסיכא דרך דמכונת ולא ידעתי למה לא הקשה כמו עוד קשה דמתי לא הקשו גם לרבנן דע"כ לא פליגי רבנן עליה דקומכום אלא משום דסיכא למימר המע"ה הא לאו הכי מורו לקומכום וכן כתבו התוס' כפ"ה ד"ה דף ל"ה ומתי מכאן מכח דתנן המחליף פרה בחמור וכו' מיהו לזה ל"ל דהיה מפסיד לומר דהאי לאו הכי חולקים בכוונה ובאמת דהכא אפילו ר"ק דמר ל"ל דמוכחן לא קאמר דבעי מכוונה דאלמא ע"כ לא פליגי אלא מרבנן דקאמרי המע"ה ומ"מ יחלוקו ונהי דלמא מתני' הכי היא למימ' ממון המוטל בספק חולקים בכוונה שלא דאכתי היה מקום לומר דלא קאמר הכי משום דמיירי בכל ממון המוטל בספק בין בממון ובמתא בין בכרי ובדמי ובממון ומתא לא מייך מכוונה ולהכי לא קאמר חולקים בכוונה וכל כוונתו ל לומר דלא מהני המע"ה שלא חולקים ומ"מ בכוונה ועוד קשה מהי פריך שלא מהני רבנן ורקאי לה מהי קאי ומייך עלה כדעתו לומר דלמא מתני' המ"ה והא לא מייך דהא אין שאר מהם מנינים מכוונה שלא זה כוטל חבי וזה מוטל הבי ותרוייהו תפסי ואיה אפשר לומר דר"ק כיון שזה תופס וזה תופס מן הסוכה אחד מהני דחבים על זה ואחד על זה ע"כ זה מטען כולה אלא כל להוציא החבי המחר שם בייך חברו ונימא המ"ה יטול את שלו וזה יטול את שלו ומהני כאן בסוכה ומהני דלא מהני המ"ה בשניהם בייך שאחד לברו בנמצא ולא מחסרא גובייא מכל שכן תרוייהו תפסי וכו' שלא מהני פי' לא פי' שהקשו שם מן הסוכה שלא לומר חולקים שהרי כתב עליו הרמב"ן ז"ל אעפ"י ולמי לא נבי מידי והכא חולקים ג"ע ועוד שאין כאן מהני ז"ל וכתב כתירוץ הנמ"כ כיון דמחסרי גוביין וכו' כלומר שהרי דאם כן היינו חולקים בכל מכוונה ע"כ מי הכניסו לרמ"ז ז"ל לכך דכוונת המקשה הוא מדמהני חולקים נימא דכוונת המקשה להקשות מן הסוכה כמו שהקשו לקומכום ופסקו לומר דמ"ש רמ"ז והכא חולקו לא מכוונה ועוד קשה מהי פריך לימא דלא כקומכום וכי כלאו ר' קומכום לא קשיא והלא כלאו בכי נמי קשיא וכרקא פריך ר' יוחנן לקמן וכי מאחר שזה תופס ועומד וזה תופס ועומד מכוונה זו למה ועוד יש לדקדק כמ"ש שמר, קומכום שמא ושמא וכו' דהא מאן דאמר הכי היינו רבא כנ"ל שם ש"ק דרוקא כשמא ושמא קאמר מקומכום דחולקו, אבל בברי וברי מודים הוא לרבנן דהמ"ה אף בברי וברי יהיו חולקו בכוונה ול"ל דהשתא דהוי ברי וברי ול"ל לקומכום כרבנן דהמ"ה מ"ש יש לומר לדעתו כמו דמסיק בגמרא שלא לרבנן עוד קשה כמ"ש בגמר' שמר

דלא תפסי תרוייהו לה אום לאחד מהם והטעם שהיינו מ
שפרשים כן סלא יקשה ע"ג מהריא דלמרי דכנן תפסי
קיימא כהנם וזה הפי הגה לפום כלמון התלמוד מאחר
שהם דלא תפסי תרוייהו דהוה ליה למימר דתרוייהו לא
תפסי מי נמי התם דלא תפסי ותו לא לכן בתבו התוס'
דהפי הוא כנדאה שפסק הלמון דלא כי סם הלאחר ומ"מ
לא קשה דמע"ג דתפסי עומדת כמנם וכו'ים לתרן וכו'
וק"ל והכיטו דמיה שכונת המתרן למ"כי סם הלאחר דים
גימטות דגרסי התם דאחר מכייהו הוא כנר שכונתו למ"
שהלאחר תפום כל"ל ונתום ל"ה היכ"ל דפיכא לדרך רממו'
פ"ו וכו' לפסר שהרגישו דאין זה טעם שיחלוקו כלא שכוע
ואיך עלה כדעת לתרן דהכא פיכא חפרון והכא ליכא
מי נמי לפסר שהוקשה להם דהפ"ו הזה לימו מתייסב כ
כהיא דרמליקפרק בחמור דאמרינן נבי סדכא כפ"ק
דף ל"ה סמ"ע ד"ה בתבתי הקטן שכתי יונה

סימן קמ"ו

ליפא מתני' דלא כר' יוסי קשה דמאי קשיא ממאי
דלא דמי כשלמא הכא דתרוייהו תפסי אין
אין הדין להוציא הממון מידם ונומר יהא מונח בכיון
דתרוייהו תפסי אין סדעתי דכל אחד מהם יש לו בחצי שם
לא היו טוענים זה כולה שלי וזה כולה וכיון שכן יחלקו
כשוטף ואין מוציאין מיד הנפקד אלא יהא מונח
עד שיבא אליהו

ואלא מאי דכנן אין להקשות ודקאי לה אמאי קאי
לה וכי לא עלה כדעתו דלא דמי דהם
הכא אפשר שיהיה של שניהם ול"ל דמ"ד דבין דכמתני'
אפשר להיות שהוא של שניהם ואפשר נמי שהוא של א
אחד מהם היה לו לומר דיהא מונח ומצי דלא אמרי'
יהא מונח אלא כשהוא ודאי של אחד מהם וכיון בזה
כתבו התוס' נבי בן נגם **אפי'** תימא ר' יוסי
התם ודאי פיכא ומאי **אין** להקשות
ודקאי לה מאי קאי לה והא נבי בן נגם מסני נמי כה"ג
ליכא נמי פיכא למימר הכי דזה אינו כלום דלעיל לא
משכינן כה"ג אלא דלעיל אפי' פיכא ודאי דמאי מסכינן
אפילו דכונת התירוץ לומר הכא פיכא ודאי שבועת שוא
אלא זה נתן זה קבל ואם זה לא קבל זה לא נתן אבל
נבי מניאה אע"ג דכל אחד טוען מקר ואין טענותיהם
שוות מ"מ לפסר אפשר שהוא מקר אלא שהחלוקה
יכולה להיות שוה מיהו תרוייהו כאדי אדי מנכסים
והכי מסתיין לתרוצי פניא קושיא דפריך לעיל ליחא מ
מיהו דלא כבן נגם אבל הכא לא מסתיין כהכי אלא כ
בעינן למימר דליכא דמאי אפי' כטענתיהם וק"ל אין אין
להקשות דמאי פריך לר' יוסי והלא ר' יוסי טעמו עמו
דא"כ מה שפירש הרמאי וכמתניתין ליכא למימר הכי מ
משום דכל בחו של מקשה שיהיו תיכף מניחה
התם ודאי פיכא דמאי וכו' קשה דלכתי מאי מתרן
נמי התם שכעני המים ליכא דמאי כלל מ'

ל' יוסי יהא מונח הב'מנים הכא בטלת דמפסר דמיכא
דמאי לא ב"מ ולמפסר שהיינו מה שהנניחו התום' כד
התם ודאי פיכא דמאי וכתבו לכך קבל ליה נמ כמה שהו'
שלו כודאי דהנקח להם דלכתי כי היכי דהקשי לטעמא
דהתם דאחר מכייהו וכו' הכי נמי פיכא למקשויי לטעמא
דמחרים התם פיכא דמאי ות"ל דנהי דמן הדין כך
היה לכל הוא קנם דקנים ר' יוסי לרמאי והשתא מ"ש ד
דכא מה לאאי טעמא פיכא למימ' לכרקנים משום דכיון
דודאי דמאי הוא קנים ליה לר' יוסי מכל לטעמא דאחר
מכייהו ליכא למימר הכי עוד כתבו מכל הכא למימר ת
תרוייהו כהדי הדדי מנכסיה דליכא דמאי דכל אחד ס
מקור שהוא הנכיה קודם וכו' אפשר לומר שכוונתם לומר
דבמנניך לתרן כן דכונת המתרן לומר שכיון שכן הוא
דליכא למ' לימור כהדי הדדי מנכסיה אפשר שכל אחד
מהם פכוח שהוא הנכיה קודם מכל לעיל נבי כן נגם לא
נעיכן להך תירוצא אלא משתיין למימר לימור כהדי הדדי
מנכסיה ואע"ג דאחד מכייהו ודאי דמאי מ"מ אפשר דליכ'
פכועת שוא עור אפשר שהתום כתבו כן לפי שכשן לומר
שתירוץ זה לימו שלא לר' יוסי והוא מן הקנה ש הקנה מ
מתירוץ זה לימו ז לעיל מליכא דרכנן דלתירוץ דלעיל אם
הוא שכ אפשר שהם כין מיכא דמאי כין ליכא דמאי דאני
להיות מונח ולהכי ליכא למימר קנים דהם
אפי' ליכ'דמאי כמי יהא מונח ולמה יקנום גם את השאר
והם הוא שכ אפשר שהם אפי' מיכא ודאי דמאי יחלוקו כיון
שהחלוק יכולה להיות אחת ולתירוץ זה הוי ליפכ'דהוק'
ודאי דמאי ולכ"קנים גם כמה שהו שלו כודאי וכנ"ל דמ"ם
מיהו כהדי הדדי מנכסיה ל"ל אחר שכוע שהוא ש
קנה קור"ל ע"ב ע"ג דהחלוק' יכול להיו אחת אמת יהא מו"
ומתוך דבריהם למדנו דתירוץ זה ליתיה לרבנן דאם היו
מחלקים בין דמאי לפיכא דליכא דמאי היה להם לקמ'
הכל כדקנים ר' יוסי אלא ודאי דלדבריהם אינו מועיל
ומוכיח טעמא דרמאי אלא כהיות החלוקה אחת תלי
תלתא הגלע"ד בתבתי שכתי יונה

סימן קי"ז

תום' ד"ה אי נמי וכו' נראה לי דהתום' נסמכו אפ'
אאחר דטעמא דמתני' משום דליכא ניה ודאי דמאי דאי
מיכא ודאי דמאי יהא מונח ויהיה אפשר לומר דלגי שכא
כתרא נמי אי מיכא
ודאי דמאי נמי יהא מונח אלא קאמר דכלאו אאי טעמא
דדמאי מיכא טעמ' אחרינ' דהיינו דבעינן שיפסיד הדמאי
ובאותו כיון דליכא ודאי דמאי וליכא נמי מפסיד הדמאי
ליכא למימר יהא מונח דכי היכי דיהא מונח בעינן אחר
מתדתי או מטעם דמיכא ודאי דמאי או דיפסיד הדמאי
מע"ג דאינו ודאי דמאי וכיון מתני' ממירי כדליכא ודאי
דמאי וליכא פסידא להכי יחלוקו לזה כאו התם לומר
דלהך ליטעמא אין מועיל טעמא דודאי דמאי

דאפי' מיכא ורמי רמי כיון דליכ' פסידא יחלוקו וכמ"ש
בד"ה מלא חוורת מתן טעם לדבדי התום ולקן פ"ק
נמי פריך סב"ר כנמ' מקח וממכר מלי מיכא למימר הכא
פ"ל ליה פסידא ומסכי מחוורתא כדאמרין מעיקרא דאין
הדבר תלוי בפסידא רמי רמי מלא כי דלי רמי ואפ"ר
דהתום' דמי זה משום דלא סיים למימר קנים לי וכו' שא
לורמי רמי וזה ליכו מפקיע ואפ"ש עוד לומר דא"כ מלי
כגוייהו כיון דמ"מ מתני' מיירי כגליכא רמי וגם זה ליכו
מפקיע דאפקא מיכה להיכא דליכא פסידא וליכא רמי
דיהא מונח ואחרי' למרי דלי ליפ' דאיכא פסידא וליכא
ורמי רמי ולישו כמו שנתן מדיבון המתחי' מלא מחוורת'
ומש כדבך עוד כוס הקשה החכם ר"מ
הש"ך משה שלעי נרו"ך דחסת'
מהרין דמתני' מיירי כגה לומר היום וזה לומר למחר
נימא דכולה מתני' מיירי כמגיחה חדא כדאמרי' תמוהיו
מנאמ היום ום פא כדקאמרי זה לומר מנחתים היום וזה
לומר מנחתים למחר ואחלי למהרין לעיל דמיירי מדא
כמגיחה ואחרי כמקח ומכר לוקמא תרוייהו כמגיחה ול"ל
כיון דאך סיים לא קאי לא דייקין עליה כולה סתי
ומלי למהרין לעיל דיפא כמגיחה וכו' היינו לפי מאי
דמסקינן דקאי עיקר דהכל תלוי כורמי רמי מכל
למאי דמוסכינן הך סתיא לין הכי נמי דה"פ לפ"ר לפוקמי
כולה כמגיחה מי ליכא נריכות וקשיא לי כדבדי התום'
רמי' פריך בנמ' תיכח וכו' נימא דאליב' דל' יסי מוקמינן
ותנ' כדקתני אזי מכר מריהו ולית ליה למוכר דנסיילים
בל מכר מהם לומר מכי לקחתים ונתתי המעות מי נמי
כולה כמגיחה וכדמסקינן לדבדי התום ונדריכא דלי תני
היום הוה ממיא דוקא התם דליכא רמי מכל מה זה
יומר מכי מנחתים היום וזה לומר מכי מנחתים למחר
ומש"ה מוכח מלי תנא הך הוה למיכא כיון היום דנעי
סבועה מכל מילי הוה לא קמ"ל וכ"ת משום דנעי
לפוקמי מתני' כין לדכנן בין לר' יסי כחד נוקא הא
לדבדי התום דמסקנא לר' יסי מתני' ליכא ורמי רמי
לדכנן אפי' ליכא ורמי רמי יחלוקו וכמ"ש התום לעיל
דכמרנתיה לדכנן יחלוקו **ערוך** קשה דמ"ך
למרו התום לעיל דהיכא דעונן מקר
כולי פשיטא דיחלוקו כסבועה ומלי פשיטא והא לדבדי
יסי לא יחלוקו גם הא מוכח כיון דליכ' ורמי רמי ג"ע

ערוך הקשה החכם השלם כמהר"ר משה שלעי נלו"ח
דמלי למר דמ"ל ול"ל הוה למהרין דיהא
הטלת והדמים מוכחים כו' והא אפ"ל לא הוה למהרין דיהא
הטלת מוכח לית ליה בפסידא לרמי מחני הטלית דאפי' ה
המוכר לקח המוכר וא"כ אפ"ל יחלוקו בכיהם תמוה
הכני מ"מ מספיד הרמי ול"ל דורמי מין מחלקים בכיהם
המוכר לפי שעל כרחין אל מחר מהם הוא ועוד דורמי
אם היינו מכיחין הכל יה יותר הכסר וכיון שכן הקונה
יותר וכתב כן רש"י ז"ל להגדיל הקושיא ותשובה עיקר ה
סכנע"ד כתבתי שכתי יעקב

סימן קיז

תום' ד"ה אלא מחוורתא וכו' כמשמעות יכנות
כתוב מכל לומר דהדר כיה וכו' נגרסה לי

דהתום' הוקשה להם דלמי לפ"ר לומר דנהדר מלישנא כ
בתרא וא"כ ע"כ קשיא מתני' אלא כר' יסי דהכי משמע
מלישנא דנקט ר' יסי סהרי תלא הטעם דא"כ מה הפ"ח
הרמי ולמי דלרינן מלישנא כתרא מיהדבר תלוי בטעם
זה דא"כ מה הפסיד הרמי אלא כי דלי רמי ולהכי כתבו מכל לוש דהר
כיה ולא קני וכו' לל דאע"ג דלישנא כתרא הוה ממ"
דורמי רמי ה"מ מעלה ומוריד דאפ' ליכא נרי רמי
כיון דליכא פסידא לא מהרין הא מונח מ"מ אפ"ר לפרש
כאחר מכ' פנים אע"נ דלישנא דורמי רמי לא מהני כלא ט
טעמא דפסידא והכי נמי לא מהני טעמא דפסידא כלא
טע"ם דורמי רמי אפ"ר אפ"ל הוה מהכל תלוי
בפסידא הרמי וליכא דליכא פסידא אפ"ל מיכא ורמי רמי
לא קני אבל בטעמא דפסידא לחוד קני אפ"ל ליכא
ורמי רמי ונקו התום' לומר דאע"ג דהדרינן מלישנא כ
בתרא דהוה מהרין דטעמא דמשום פסידא הרמי עכ"ל לא
קשיא מלישנא דר' יסי דמכל לומר דהדר כיה לא קני
בטעמא דמפסיד הרמי לחוד ומאך מילתא דוקא הוה
דהדר כיה דלא קנים ר' יסי שא ליכא דליכא ורמי
ולית ליה פסידא ולא בטעמא דמפסיד לחודיה אבל לשל
ליכא דליכא בטעמא דורמי רמי וליכא פסידא לא יקנים
כדמשמע לישנא דר' יסי והשתא ס"ד דהדר כיה מלישנא
כתרא דהוה מהרין דהדבר תלוי בפסידא הרמי וא"ש
לישנא דר' יסי כך נראה לי כוונת דבדי התום בפי ה
סמ"ק וגרס"ח דאפ' דהדר כיה וכו' אפי' דלישנא
כתר' אפ"ה לא דהכל תלוי בפסידא הרמי ובהא טעמ
דוקא קני והדר כיה מהם ומ"מ מלידך לא הדר כיה
וא"ש לישנא דר' יסי וכתבו התום' דמלשון ר"ת משמע
דהדר כיה לגמרי וטעמא דפסידא הוי מילי מיהו ומעלה
לא מוריד ולפל זל קני מכל לומר דלא הדר כיה לפ
כיה נראין להניח ומ"מ לפי נירסתו אפ"ר לומר דהתו
הוקשה להם דכנמ' סדר כיה מלישנא כתרא דהוה ה
למיל דטעמא משום פסידא הרמי משום קושית תינח
וכו' ואילו מלישנא דר' יסי משמ' דהוי טעמא משו' כפיד
הרמי וכתבו התום' דמכל לומר דלא הדר כיה ועם זה
א"ש לישנא דר' יסי ונם לא קני מכל טעמא הרמי וא"ש
מתני' ולא הדר מהם והדר מהם ומ"מ לא ירעתי למה
הוצרך להניח דפסיד טפי מי נרסי' מכל לומר דהד כיה
וכרבינא והתם' כמהר"ר משה שלעי זל למר דהוקשה
להם לתום' זל דלמה הוצרכו כגמרא לומר מלא מחוורת
כדאמר מעיקרא והלא מכיון דקשיא לן בתירוצא בתרא
ודאי דהדרינן ללישנא קמא ומתרצים התום' דלא הדר
לגמרי ללישנא קמא אלא תירון למר דומה לאותו תירון
אתינן כגמרא והיינו כדאמר מעיקרא זל דומה לתירון
דאמר מעיקרא והחכם כהר' מנחם טולידו למר כי התו
הוקשה להם דאיך למר' כגמרא הך לישנא דמחוורתא
דמזה הלשון משמע שאינו אלא דיוקא טוב לישנא קמא
והלא הדרינן מלישנא כתרא לגמרי משום קושי דתינח
וכו' והחכם יום טוב חלינוסה למר דהוקשה להו לתום'
דאיך אפשר דהדרינן מלישנא כתרא דא"כ מתני' מיירי
כדליכא ורמי רמי והוה ליה לומר דלא מיירי אלא כ
כהך פרושי דמלישנא דמתני' משמע דכבל גוונא מיירי
נבל אי הדנכים פם טעם שלא כיון דוחים לו שפתו

מנ"ם

דיניהם מה שלומיים לת"כ לפי שהיו מוכרים דכבה"נ
הי כמוכריה דכך בעלמו ורבותי זל הרבנים הגדולים
מחול מוכרים די כלנון וכמה"ר לחרן מסון וכמהר"ל יוסף
ן עזרא זל הניחונו שלא לומר דרבים אל שלא מחתום הם
דיניהם מה שהם מפרשים כדבריהם לת"כ וכן מני מהג
לא היכלה דסיבא למימר למר"ן ולא רצתי להרב הגדול
ומהרי"ן לב זל ולהרב הג' מוהר"ר כחדושיהם דוך כוה
ומחרימים עדותו דבותי זל רבים שלא שהבכירו התו
ועשה דפסידת הרמאי חיכו מעלה ומוריל
ל"יוסי ותימ' דלקמן כפ' המפקיר על מתנ' ר' יוסי פריך
גמ' דלמאי תני מתנ' תרתי דהייגו בשהפקידו זה ק' וזה
מאתים וכן כלי גדול וכלי קטן ומצי וגריכא ופריך
גמ' והא טעמ' ר' יוסי משום פסידת הרמאי כו' ומשום קושי'
ד הוצרכו בגמרא לתרץ דזו ואין צריך לומר זו קתני בגל
דעלמא ר' יוסי משום פסידת הרמאי ותו ליכא למידק
דלימא מפשר להכחים זה דאיהדבר תלוי בפסידת הרמאי
אלא מלשון משמר ר"יוסי נראה להדבר תלוי בפסידת
הרמאי ונראה דודאי פשרת ר' יוסי היא משום דפשר
מעשה שפסיד הרמאי ודאי מעשה וכל כמה דפשר
נקנם קנסין ליה ומ"מ לפי כהכי אלים מילתא אלא
אפ"ג ליכא פשר לרמאי כיון דהני ודאי רמאי ממר"ן יהא
מונח ואהא פליגי רבנן ור' יוסי דלרבנן לא ממרין יהא
מונח אלא ממשנה דפקיד רובא ואפ"ג מניחן למקנם טפי
לא קנסי' ור' יוסי ס"ל דכפי' פליג' דמי קנסי'
ש"מ כל כמה דפשר למקנם קנסי' ליה ואהא הכל מונח
כל' פשוט עוד קשיא לי על דברי התוספות דמה נלים
שפיטו מורפי' בגמרא כיון לרבנן כיון לר' יוסי מע"ג דהתם
ליכא פסידא לרמאי לעולם דליכא פסידא
לרמאי לא קנסי ר' יוסי מ"מ פריך שפי' בגמרא דמ"מ כיון
דליכא רמאי אלא אלם שבעל הבית שני פעמים וכי
נשכיל דמן מפשר לרמאי קנסי' ליה לבעל הבית ולהכי
פרי' אהא מונח לותו ממשנה עוד קשה דהמתם מפקיעין
דליכא דליכא ורמאי וליכא פסידא אהא מונח לרבי
קיימא כמה שמחלוקת יכולה להיות אלא דהא מי
אמר מיבי מתני' בודאי רמאי מע"ג דהחלוקה יכולה
להיות אלא דוקא מאיזיהו מונח ול"ק קשה מאי לא
פליג ר' יוסי לקמן נמי שני לרוקק בשטר ובכר תירצתי
זה אלא הדבר זל ומ"מ קשה לדברי התום שהם
שעשייה הוא שטר לרוקק לזה אומר שני מתנית' וכו'
דהא על כרחין לא רמי דלמי דמיתקפי לר' יוסי וכי היכ
דמשני לר"יוסי משכ נמי נמי אליבי' דרבי' דם ל' דכתובת'
שפה מונח הן אמת כי הם לא הקשו לרבי' דהא ל' דרבי'
יתרן כדשנינן לתחוני לר' יוסי מ"מ ליכא ל'
דלנכנן מין חילוק וק"ל הנראה לעניות דעתי
כתבתי הקטן מכתי עכה

סימן קיח

כיון לרבנן כיון לרבי יוסי קשה דתקשי לך נופת
דאתיא לאמאי יהלם שני מינים דלמא יפסיד
בעל הבית ע"כ כשיתי למימר כדתרן בגמ' שור קשה

דלמאי יהא מונח והרי החלוקה יכול להיות אמת דלפי
דהחכמי פרש הטעי והחכי מייב לו ועוד קשה דלמאי
לא פריך כיון לשומכום פיון לרבנן התם נכי מנוי לאמאי לא
אמר לרבנן המע"ה ולשומכום יחלוקו ול"ל דודאי לא על'
כדעת המקשה להקשות דיחלוקו המנה דודאי יאמר
החנוני מאי אית לי נכי סכיר ול"ש מטול מני מעות וכן
הסכיר מכל הסתם ס"ד דכיון דמניח כל המעות כיד
כ"ד תו ליח להו על בעל הבית ולא כלום שלכל אחד
סתם יאמר הרי כל מעותיך מונחי כיד כ"ד לחשבון שלך
ולפיכך לא הקשה אלא שיהו המעות מונחי ולפי שרוב
המתרן לומר דכי היכי דצריך לתרץ למה הבע' הכי
נותן כ' מנים יתן אחד ויהלוקו בניהם כך נתרץ גם כן
דכשכיל מותו הטעם כעצמו לא אמרינן הא מונח והייגו
דקאמר התם נכי חנוני היינו טעמא וכו' הכי נמי נתרץ
קושיא זו וק"ל מע"ג דקא מתחבע לי וכו' קשה דלמה
הוצרך לומר זה דכלאו הכי הוה מצי אפיר דהיה לי לג'
דאמר ליה חנוני לבעל הבית אחת דידך קא ע
עכידנא מאי אית ליה נכי סכיר ועוד קשה דהא נכי
סכיר לא קא לית להמתניתין וכלאו הכי קא מצי נמי חנוני
אמאי ליינטריך למימר הכי ול"ל דנכי חנוני ליינטריך למ"ל
הכי משום שהיה מקום לומר דהחנוני טעה בשליחותו
שלמה לא פרע לסכיר כעדים לזה אמר דאי משום הכי
לא טעה השליח בשליחותו משום דהמתניתין דלא
אמר לי הכ"ל היה כפהדי ע"כ הגלע"ד כתבתי אכתי יונה

אמר המגיה בכאן נראה מה שהיה כתוב על כ' דנורי
פתום ד"ה מפני מה אמרה תורה יורים מקנת וכו'
ור"ה וכתוב לה בעי דלנדיה ליה

סימן קיט

תוס' ד"ה מכל העדות עדים וכו' דשטרה קשה
דנראה מדברי ר' חיים וחלטון הק' שכתו
לחייב על העדות עדים שהרי אמר עדים שמחייבים
אותו קנס אינו דין שמחייבין אותו שבועה משמע שכתו
לומר דלא תימא שיהא פטור כלא שבועה ונקיט בעדים
יותר מפני שלא שכם בהעדות עדי נחמיד לחייבו שבוע'
ולפי דברי התום' ולפי זל ומשמע שכתו הקל וחומר להקל
על העדות עדים שיהא נאמן בשבועה
ותו מתחילה וכי דק' ו משמיענו שזה הדין
עושה הק' ועיד קשה דמשמע דמק' ידעינן דמחתמי'
וכגון משמע דכלא ק' משכרע ידעינן ליה דהא לקמן
פריך ובעדים מי הוחזק בפרן מה להני שכן לא הוחזק
בפרן תמה' בעדים דהוחזק בפרן ופריך והא אמר רב
מידי וכו' הכיפר כמלוה בשטר לעדות וכו' כגון דהא רבא
לעדות משכר ידע' ליה מצי דמחתמי ול"ל דהכי קאמר
ומה פיו שאין משייבו קנס מחייבו שבועה מעפ' שהיה
מקום לומ' אלא שכא שהיה מיגו דחייב עד' משייבי'
אותו קנס אינו דין שמחייבין אותו משבועה ולא נאמר

מיג ו דחמיד וכו' וכיון מה לפיו מתים כהכחשה והזמה ולפיכך יש לו כח לחייב שבועה ולא נחוש למיגו דחמיד וכו' מכל נכסי ערים כיון דיתבן בהכחש' ומזמה לא יהיה להם כח להטיל עליו שבועה ונחוש למיגו דחמיד ועל זה הדרך נפרש כל הקונים וה"ר מכח תומרת הערים נטיל עליו שבועה ולא נחוש למיגו דחמיד וכו' ויש קצת דחיה לדברי התום' מדפריך מה להנך שכן לא הזחוק כפרן ולפיכך נחייב לותם שבועה ולא נחוש למיגו דחמי' מכל מכח כיון דהזחוק כפרן לעפ"י שמ"ד נחייב לותו שבועה לא נאמינהו בשבועה ותירן לו המתרץ משנ לא בעו מלא להטיל עליו שבועה דמכרע הוא דנאמין בשבועה דלא הזחוק כפרן וכיון דלא הזחוק כפרן שפיר עבדינן ק"ו למייבו שבועה כך נראה לי לתרץ לפי פי' התום' ז"ל מכל הנך הנמקי כתב דפירושא דמכל הערמת ערים כו' לפי דס"ד דהזחוק לותו לשבועה של ס"ד דנאמינהו בלא שבועה ולפי פירושו לתי הק' שנא לומל שנטיל עליו שבועה ולא יהיה נאמן בלא שבועה ולפטר דהתום' נשמעו מפ' וה שלא יעלה בדעת לומ' שנאמינהו בלא שבועה כיון שהם ערמו שכפר בכל ונזה לגזול ולפיכך פירש מה שפירש ומ"מ לא נהו לפרש דקמ"ל דמאן דחמיד לממונא לא חמיד מכועתא מיהעמים מלכתוב לקמן כס"ל ולפי מכם דהתום' הוקשו להם כמ"ש מע"ג וכו' דכשלמא מה שם התנא להמעיטנו דנחייבוהו מבועה ולא נאמינהו בלא שבועה מ"ש מכל מה שם ל להמעיטנו אלא נאמר שלא יהא נאמן מיגו דחמיד לממונ' וכו' הרי לקמן מעטנו כל זה ומאני דנם התנא מעמיטנו דלא תאמרינן כלו דמע"ג דאמרינן לקמן וכו' לא כתבינן זה תאמר מה שם התנא להמעיטנו גנם הוא מעמיטנו הכא דלא אמרי' דהיו' דלקמן לא מעטנו זה דאמי' דאמקינן לקמן דלא חמור היינו למי שאנו חוששים לותו עכשו לא למי שאחשר קודם זמה ומ"מ ק"וכי קושי' היא ו מה מעמיטנו התנא בין דאמרי' לקמן כו' נימ' דהכא דלקמן ניינו לכתר דהמעמיטנו התנא כאן מיהו אם לא קאי' דהא בהסיא דלקמן מיכא נמי היא דשליחות יד דמני ד דאוריית' לפי מה שכתבו התום' כאן ולפי הוקשו להם והלא מקרא מלא הוא מכל מקום דאמאי לא הכיאו הך ל' חיא לקמן לאוכוחי דאמן דחמיד לממונא כו' הא נמי לא קאי' דאיכא למימ' דאפי' התם דלא מטו קא מתמיה

דעדר יש לדקדק דאמאי לא הקשו התום' דתקשי דל חיא לרל חיא דהכא משמע דטעמא משום דאיכא מתמיה וכהיא דלקמן דנטבעין ומוטלין משמע דאמן דחמיד לממונא לא חמיר מכועתא

דאפשר דהיינו נמי כוונת התום' כמ"ש ומ"ג כו' דהכא משמע דכא התנא להמעיטנו דאינו חמור מבועה משום מתמיה ודהיה דלקמן דאמרי' מאן דמחיד! וכו' כלומר לית גופיה קאמר מאן דמחיד! לממונא לא חמור וכו' לזה כתבו דמ"מ נם התנא מעמיטנו דלא תאמר דלא די דלא קאי ליה מ"ל דאם הפירו דכה ק"ל דלא תאמרינן דאי לאו הכי מע"ג דהכהים דלקמן לא תאמרינן ליה הכא ניחוש כיון דהוא חמור לגזול ק"ל דאם הכחיש כמלוה ע"י שבועה ולא יהיה נאמן בלא שבועה ולפטר דהתום' נשמעו מפ' וה שלא יעלה בדעת לומ' שנאמינהו בלא שבועה כיון שהם ערמו שכפר בכל ונזה לגזול ולפיכך פירש מה שפירש ומ"מ לא נהו לפרש דקמ"ל דאמן דחמיד לממונא לא חמיד מכועתא מיהעמים מלכתוב לקמן כס"ל ולפי מכם דהתום' הוקשו להם כמ"ש מע"ג וכו' דכשלמא מה שם התנא להמעיטנו דנחייבוהו מבועה ולא נאמינהו בלא שבועה מ"ש מכל מה שם ל להמעיטנו אלא נאמר שלא יהא נאמן מיגו דחמיד לממונ' וכו' הרי לקמן מעטנו כל זה ומאני דנם התנא מעמיטנו דלא תאמרינן כלו דמע"ג דאמרינן לקמן וכו' לא כתבינן זה תאמר מה שם התנא להמעיטנו גנם הוא מעמיטנו הכא דלא אמרי' דהיו' דלקמן לא מעטנו זה דאמי' דאמקינן לקמן דלא חמור היינו למי שאנו חוששים לותו עכשו לא למי שאחשר קודם זמה ומ"מ ק"וכי קושי' היא ו מה מעמיטנו התנא בין דאמרי' לקמן כו' נימ' דהכא דלקמן ניינו לכתר דהמעמיטנו התנא כאן מיהו אם לא קאי' דהא בהסיא דלקמן מיכא נמי היא דשליחות יד דמני ד דאוריית' לפי מה שכתבו התום' כאן ולפי הוקשו להם והלא מקרא מלא הוא מכל מקום דאמאי לא הכיאו הך ל' חיא לקמן לאוכוחי דאמן דחמיד לממונא כו' הא נמי לא קאי' דאיכא למימ' דאפי' התם דלא מטו קא מתמיה

דעדר יש לדקדק דאמאי לא הקשו התום' דתקשי דל חיא לרל חיא דהכא משמע דטעמא משום דאיכא מתמיה וכהיא דלקמן דנטבעין ומוטלין משמע דאמן דחמיד לממונא לא חמור מבועתא

דאפשר דהיינו נמי כוונת התום' כמ"ש ומ"ג כו' דהכא משמע דכא התנא להמעיטנו דלא חמור מבועה משום מתמיה וכהיא דלקמן דאמרי' מאן דמחיד! וכו' כלומר לית גופיה קאמר מאן דמחיד! לממונא לא חמור וכו' לזה כתבו דמ"מ נם התנא מעמיטנו דלא תאמר דלא די דלא קאי ליה מ"ל דאם הפירו דכה ק"ל דלא תאמרינן דאי לאו הכי מע"ג דהכהים דלקמן לא תאמרינן ליה הכא ניחוש כיון דהוא חמור לגזול ק"ל דאם הכחיש כמלוה ע"י שבועה ולא יהיה נאמן בלא שבועה ולפטר דהתום' נשמעו מפ' וה שלא יעלה בדעת לומ' שנאמינהו בלא שבועה כיון שהם ערמו שכפר בכל ונזה לגזול ולפיכך פירש מה שפירש ומ"מ לא נהו לפרש דקמ"ל דאמן דחמיד לממונא לא חמיד מכועתא מיהעמים מלכתוב לקמן כס"ל ולפי מכם דהתום' הוקשו להם כמ"ש מע"ג וכו' דכשלמא מה שם התנא להמעיטנו דנחייבוהו מבועה ולא נאמינהו בלא שבועה מ"ש מכל מה שם ל להמעיטנו אלא נאמר שלא יהא נאמן מיגו דחמיד לממונ' וכו' הרי לקמן מעטנו כל זה ומאני דנם התנא מעמיטנו דלא תאמרינן כלו דמע"ג דאמרינן לקמן וכו' לא כתבינן זה תאמר מה שם התנא להמעיטנו גנם הוא מעמיטנו הכא דלא אמרי' דהיו' דלקמן לא מעטנו זה דאמי' דאמקינן לקמן דלא חמור היינו למי שאנו חוששים לותו עכשו לא למי שאחשר קודם זמה ומ"מ ק"וכי קושי' היא ו מה מעמיטנו התנא בין דאמרי' לקמן כו' נימ' דהכא דלקמן ניינו לכתר דהמעמיטנו התנא כאן מיהו אם לא קאי' דהא בהסיא דלקמן מיכא נמי היא דשליחות יד דמני ד דאוריית' לפי מה שכתבו התום' כאן ולפי הוקשו להם והלא מקרא מלא הוא מכל מקום דאמאי לא הכיאו הך ל' חיא לקמן לאוכוחי דאמן דחמיד לממונא כו' הא נמי לא קאי' דאיכא למימ' דאפי' התם דלא מטו קא מתמיה

סוף דהיה לפטר לומר ומזה מ"ש כאן דליכא מתמיה מטור מכועתא קמ"ל דמיגו דחמיד לממונא לא חמור מכועתא וכדקאל לקמן זה מטעם דלית כאן מתמיה ולפי מאי דמסקינן לקמן מפ' נחזר כו' וכפר כפקדון ואיתיה כידיה מ"מ אינו חמור דכל הזמן מקלא וטרית דלקמן היינו לפי מאי דכעינן למימר מיגו דחמיד לממונא חמור מכועתא לכל לפי המסקנא בכל לופן ובכל מקום לא חמור

והתום' לק"ל הכי נמי דלא הכופר כפקדון בי הכי דמסקינן לעדות פסול לשבועה כיון דהוי גזלן כדאמי' כיון שהזחוק כפרן ופייבו שמע דפוכיין לקמן שכן הזחוק כפרן ופריך וכערים מי הזחוק כפרן והא אמר רב מרי וכו' משמע דאי הזחוק כפרן ככופר כפקדון ואיתיה כידיה חמור על השבועה ומיו מסכיעין מותו ולפיכך כתבו התום' מכל הערמת ערים וכו' קמ"ל דלא הוי גזלן כהאי והזקקה להם דמ"ב ל חיא מה לא להמעיטנו דכשכיל ס"ס כמן מתמיה כשלמא מם מעמיטנו שכשל לופן לא תאמרינן מיגו ס"ס מכל מם מעמיטנו מכום מתמיה מאי תתנא למעמיטנו דלא תאמרינן דמם התנא מעמיטנו דלא לא כן היינו תאמרים כיון דחמור לגזול הוה חמור על השבועה דהא דלקמן היינו משום חוכלים תוחו מכל מקום הא נוכא לא שמעינן מה ס"ל דלקמן מאי נמי ל דשם הפירו הוא מ"ס מיגו דחמיד כו' קמ"ל דלא תאמרינן מיגו כו' היינו משום דאין לחלק כין חמור לחמור לפי זה קשה דמה כא ל חיא להמעיטנו והלא לקמן תאמרינן וכו' ולפיכך לתרוצי משנה דמתנא דתאמרינן דלא ס"ד למימר

מינו דחשיד מלה לגזול מ"ג דמרינן לקמן דלא ממרינן
וכו"מ נמי התנא משמיעו דלא למר' וכונת התום' לומר
משעולם לא עלה בדעת לומר מינו דחשיד לממונא דכל
עוכן דחשיד לממונא חשיד לשבועתא מלא מה שעלה ב
בדעת היינו משום דחשיד לגזול ומעתה לא דמי להיכא
דלקמן דהתם בחשיד לממונא לא מי שנחא לגזלן"ל כ
גם התנא משמיעים כלן דמלן דחשיד לגזול ומינו גזלן
משם בכופר כמלוה מינו חשיד לשבועת ומה הקשה לדרך
זה מלקמן הכי"ג כהים הדינין למימר דמלן דחשיד
לממונא לא משיד לשבועה מלא מן הדין"ה לשחרות ול כ
מ"מ מה רחיה הכיתו לקמן מהתם דרב פירי לומר'
כמקנת כימא מ"ג דכהתם דרב פירי בעינן לטעמא
דמשתמיט היינו משום דמי לא הכי הוי חשיד לגזול אבל
כמודה כמקנ"ל מן החשיד לגזול ל דהכוונה לומר כי היכי
דמלת מחלת התם מישתמוטי גם מני

לומר מישתמוטי ול"ב מין רחיה ממודה כמקנת דמכח
ממיכה הכא נמי מישתמוטי ולעולם בעלמא מלן דחשיד
לממונא חשיד לשבועתא **ובל** מה שכתבתי בזה
הדיבור כפי חיבור שנדפ"י לי דם"ל לתום' ד

להכופר כפקדון פסול לעדות ולשבועה וכן נרא מדברי
התום' לקמן דיבור המתחיל מפק חלוה יסנה: וכן כתב
הטור מ"מ פ"ו נ"ב ומ"ג דחיפסיקא הילכתה לקמן דלא
למר' מינו דחשיד חייט דוקא כחשיד שאנו כאים לחשיד
לותו מכל לא הוחזק כפרן עריין מכל הכופר בפקדון
ומיתיה כידיה דהוחזק כפרן פסול לשבועה מה שלין כן
כמלוה דאפי' מיתיה כידיה בשר דמלוה להוצאה נתנה:

אבל הכי הגרול מוהר"ב ז"ל בחלק ג' מתשובות
דף ל"ב כתב על זה הדיבור ונראה מדברין

דמסכים לומר דדעת התום' דגם הכופר בפקדון כשר ל
לשבועה ומ"ג דפסול לעדות מ"מ לשבועה שאני וכתב
הרב להתו הוקש להם דמה חילוק מתם ר"חייט לשמו'
מלא תהא הורעת פי' גדולה מהעדאת עדים מק"ו והלא
גדולה מזו למר' לקמן דאפי' בפקדון דלא מיך מסתמא
למר' מלן דחשיד לממונא לא חשיד לשבועתא ותירנו
התום' דמחמת זה הק"ו לא יודע' דמלן דחשיד לממונ'
לא חשיד לשבועתא ולא לו כמלוה וממילא לא יודע'
לדון ק"ו בפקדון וכשרתו נידע ע"י הלא זו ותימה ל
לימך מפשר לדון ק"ו בפקדון דמה לפי ועד אחר דכן
משתמיט מיהו מין זו קושיא על הרב ז"ל דעד אחר קש
הוא לשבוע אפי' בפקדון ומיתיה כידיה מכל קשה דמה
להלך מכן לא הוחזק כפרן תאמר בפקדון ומיתיה כידי'
להוחזק כפרן וכדפרי' בגמ' לקמן כשמוך ונם זו מיכה
קושיא על הרב ז"ל דהלכ יתיר כמו שתירנו התום' לקמן
דף ה' בדיבור המתחיל מי מיתא לדר' חייא וכו' שכתבנו
שם כשוף הדיבור תימה דמה לנדר השוה מכן הוחזק
כפרן כו ומאי ז"ל אחרי שלמד שיש שבועה כהעדאת עד'
דלמה מעתה אין לחלק בין מלוה לפקדון

ומ"מ מעתה דהתום' הוא ס"ל דהכופר בפקדון
אינו כשר לשבועה שהרי תאמין על זה
ותירנו הדבר כשמא ז"ל ומפקפק להו מילתא ומכתי קש'
לפי דברי הרב דהא דהתם' כתב דמק"ו ונוכל לדון, וזה אינו

דמק"ו לא יוכלו לדון דמיכה
למפרך ומה שכתבנו התום' היינו דאחר שלמדנו לחל'
מעתה מפשרת אין לחלק ומ"ג דהלחם ז"ל כתב כפוף
פשוט ז"ל וכפקדון נמי כהי דהוחזק כפרן ולא מני למיל'
מכנייהו מ"מ מוינן לקמן דחף בפקדון וכו' והיינו טעמא
בין דנבי מלוה יליפינן מבנייהו דהעדאת עדים חשכינן
כהורחת בין לחייבו שבועה מ"ב ככל מקום דפין מחייבנ
שבועה גם העדאת עדים מחייבו שבועה ובפקדון שכנגדו
יש בע"ב מ"מ למדנו בדברי הלחם דמק"ו ליכ למיל'
ודלא כהלכ הגדול מהרז"ב ז"ל דמ"ג דמק"ו ליכ למיל'
מ"מ מכין שלמדנו שבועה כהעדאת עדים דמלוה ה"ה

עוד נמי בפקדון כתבו התום' מאי מינטרך וכן
ויקשה הרב הגדול מהרז"ב ז"ל דכיון דהיתה
בירכת שכיר נימא הבעלת פירכא וכאמת היתינו אתיל
שם הרב"ז ז"ל דאפי' שלין ואמת נכון הדבר שכל עדין קשה
לי קושיא מחרת דכיון דהיתה בירכת שכיר מה נהפוך
פק"ו כלל משור כידים הוא דתנו ליכא בירכא וכיון שכן
ע"כ בעינן למעבד בירכא מחמרת דין להשתא מפ"ל כ
נהפוך הק"ו מכתי אינך למפרך אף משם היא בירכ' ריש
לימא כשנהפוך הק"ו מגזרת הבירכא לפיות יוכיח משם
נאמר ומה חיוב קנס לליתיה בפיו מיתיה בעדים חיוב
שבועה דליתיה בפיו מיבו דין מיהיה בהעדאת עדים
מכתי מינו נמלט מבירכת הכשמה והזמה משום דחיוב
לחיוב קשיחא והזמה יוביא דליתיה בפיו וליתיה בערי
לחיוב קשיחא והזמה יוביא דליתיה בפיו וליתיה בערי
מחם מם מרכינן מה לפיו שכן משתמיט מי מילף שבוע'
מקנס תו ליכא לחיוב משתמיט יוכיח ול"ל דמעיקר דינא
בירכא כמו שכתב התום' כר"ה ר' חייא כר' מאיר ס"ל
דוקא וכן ג"ל על מה שתמהו בגמ' מה לעד אחד שכן על
מה שמעיר הוא לשכע דחיפיך ק"ו ומילף שבועה מחמון
ותו ליכא בירכא ולקמן בגמ' נעמוד בזה בס"ד

ומ"מ מפשר שכל זה בכונת התום' שכתבו שכן
דרך התלמוד למפרך בירכא על ק"ו ולא
משכחת דלא לפי שאם היא בירכת שכר מפ"מ הכנס
בירכא מיהו ק"ו ליה שאם תאמר דברים ומכין על המעי'
עוד יש לדקדק לשטמא דלא מני לעיל
לחיוב משום דפין חיוב כהזמה והזמה דמ"כ
מיך הוה ס"ש ליה בק"ו ולא מכתי מיכא למפר' דכשלמ'
משום משתמיט ס"ש דמ"ד דליכא התם משתמיט קמ"ל
וזל דהוה מני לחיוב קמ"ל ק"ו אחר ואתי מכייה ותור'
קשה לא כריך ר"חייא ובמסקנא דגמ' ופשוט בגר"ע ל'

בתכתי חסון בדעת וכיה מכתי יונה

סימן קד

גמרא ומה פין שמין מחייבו ממון וכו' קשה דנימ'
דין לקוש דינא מה ממון דעדים אית בלא
על מה שמעידים כך שבועה ומ"ג דמפרין ק"ו מ"מ הא
דכתן ס"ל דמ"ג דמפרין ק"ו למרינן דין וז"ל לעיון ליה
למכרך בירכא מרים דינא ועור דבעי למפרך שפי' לרבי
טרפון וכעין קושיא זו הקשה התום' בפרקא קמא דקדושין
גבי מלוכה את יעדה שם מוכלת כתובתה ויש מי שהקשה

דנימ'

דכתיב לעדים שיהיו כפע מה פין מ"מ מחייב שבועה
על הטענה מלא לתועלת עצמו מכל לכנו מימו מחייב כך
עדים וכו' ופין זו קרקע שיש דמין הכי נמי דכל מלי דמיבה
למילף ילפינן ואתי דליבה למילף לא ילפינן ול' חייש לא
למיר מלא מכח לך כידי וכו' ופין. לימן מחייבו
ממון ק"ק דנימא דכבי קמ"ל
כיון שמין מחייבו ממו"ם כ' תובע לו דמ"כ יכול לומר ס
מלא להשביע את עצמי הנדיתי עם כל זה מחייבו שבוע
כשהוא תובע מיתן עדים שמחייבין אותו ממון אפ"ה כ
כשם נו תובע מיבו דין שיחייבוהו שבוע כשתובע אותו
ואין. להקשות דאמאי לא פרי ופיו מימחייבו ממון
ומלא מודים במקצת דחייב לשלם לכו' המקשה
להקשות דמדבכה יותר מחוייב ממון על פיו מעל פי ה
העדים שהרי פין אפ"ה לומרים העדים אמינו מחייב כיון
שמוע מוכה הוא חייב ערב יש להקשות
דמשים דר' חייב כו' מעיד ס"ל לימא
ק"ו ומה פין שאין מחייבו מיתה מחייבו שבועה כו' וקיומא
בזה הקשה התום' נפשוך ומיקו מתירו' לא שייך כאן ד
בשתא מפיו דייבינן ול' להתום לא הקשו אם שהקשו אלא
מעלה בדעתם דתו ליבה למפרך ולהכי הקשו ותירנו
דמע"ג דבלא שייך פירכ דנמ"מ מיבה למפרך אם למיתי
וכו' קל למלי דהקשיון מכתי מיבה למפרך מה למין ש
שאינו בהבאת ומזיק ומ"ש עדיף ליה למעבד ק"ו ממון
שאינו בהבאת הכלה לעניו ממון וכן אין להקשות דכיון דר'
חוזה בכ' מעיד ס"ל מ"כ מעיד למלי לא עביד ק"ו מפיו
ומה פיו שאין מחייבו קנס מחייבו קרקע עדים שמחייבי כיס
ומה פיו שאין מחייבו מיתה מחייבו קרקע ומדר' מעיד לא
עביד הך ק"ו ס"מ למ"ק הוא ול"ל דמה ג' דהוה מצריכין
דג' לא מיבעי הוא מלא דעדיף ליה לר' מעיד למילף מיניה
ובין אם הבאתה לידי מיתה חמורה לא יבי' לידי
קרקע הקשה עוד קשה על לכני ומ"ל לספרים
כיון מחייבו קרקע מדכתיב והתורה וכודמי
אפ"ל נעדים מכחישין קמר מהכרח מחכרתו את הספות
וכיון שקשה דמ"ל דהך קרקע מיירי כשהעידו מכחישין
מותו הגך קרקע לא קמר ס"ל דצריך להתנות על
קרקע ומ"מ מכח מימנה דוקא כשאין העדים מכחישין
אותו משום ס"ל קשיא מנוח דמיבה למימר דקרקע הוא
ליה למימר ונ"ל כי יקשה לפתח מלא וכתיב את משיח
ואתורה מה נעשה ואתורה קודם משמ"ד מכיון שהתורה
יכיל ואתורה היינו שהורה ועדיין קשה דלימא מכי
קמר קרקע שהוריעו מחמת צריך הוא להתורות
מכל מם לא יורה לא יבי ומ"מ תרתי בעינן דמם יורה
והכחישוהו עדים פעיר ומם עדים אחרו לו מחמת מם לא
יתורה ולא יבי ול' דאי כדאיבה עדים שמכל חלב
למם לי ואתורה מכיון דמ"ל מכחישין חייב ודומה
לזה דאמי ואתורה ס"ל הכחישו את העדים ועוד דמאן
הורה שמעינן לא שיוריעוהו מחמת מכחישין וכיון
דעדים ומכחישין קרקע ולא שיוריעוהו מחרי
ועדים וה"ק מכחישין חייב מצד מ"מ וכדאמרי' בפ'
שמרו לי דאפ"ה עד ס"ק נאמן לחתי לי מיבטר ומ"ש
קר' דואתור' דקר' רבנ' להתני ומ"ש יכ' מחת לשמועי
דפיו מחייבו קרקע ומם פיו עדים מכחישין אותו כשיעור

אבל קשה דמיך פלי' מחיר ומם כתיב ואתור'
ולא ואתורה כמי מם כחיב לו מורה ולא
שיוריעוהו מחדים ואפ"ה נאמר דר' מחיר לא דריש להו מ"מ
דבין למה לא הכחישוהו מהכי קשיא כשלמה מי לדבי יהו
דר' מחיר מכח לך כידי וכו' ולא דריש קשה מכל מי
טעמא דנכחישוהו קר מאמרו מחמת ס הכחישוהו
מיהו. מה לא קשי' דהכי קרי מפ' לאוקומיכהו כעד
מחר ומי לא קר' דל מחיר רחיק מילת לאוקומי
קרקע בעד אחר וכבנן קמ"ל דמי מלים ק"ו מכי כמי מכל
דוקא בעד אחר וכבנן קמ"ל דמי מלים ק"ו מכי כמי מכל
כיון דק"ו הוא מוקמינן לקרקע אפ"ה כשמי עדים
והכי משמ"ס אמרו לו דף ל"ב דאמרי' התם ואתורה מורה
כדכרים מיבה אינו מורה בלבד פטור אחר לו עד אחר
כשמעת והוא מו"ם שמעתי פטור לפ"ל מכחישין
אותו מ"מ שם שכישהו שבועה ול' יהודה מיה בשלמה אחר
על עצמו יקר ממה שיש ע"ם מכאן ואילך מלי למ"ק
הוה מוקמינן לקרקע בעד אחר ומי מלים ק"ו אפ"ל בבבן
הוה מוקמינן לקרקע בעד אחר
אבל קשה על לכני לל"ל דקרקע דואתורה נבי
מקדש וקדשיכתי ומי הוה מלי למיכתב לנופיה מנטריך
לטעמא מקדש וקדשיו ס"ל דקרקע דואתורה אתא
למימר דפיו אפ"ל עדים מכחישין אותו חייב קדבן אבל
מדינא דפיו אפ"ל עדים מכחישין אותו חייב קדבן אבל
מדינא דשתא לא הכא מדינו מכחישין אבל מכחישין לא
מ"מ נמי אלא יביא קרבן ובן מעמ מן הקריתא שהבאתי
דקרקע דואתורה אתא לחייב דעדי מחייבין אותו קרבן
דמינו מחיל עד שיורה הנם הוא אבל כשהו מיל על עצמו
קרבן ועדים מכחישין אותו ריצא לא יביא קרבן דמם
יביא חולין לעזרה ונלכי חתני בעינן עדים ופיו מקמת
דהתורו' מין דאיה בשלמא בנמ' לא קשי' דאפ"ל דאפסרה
קמר הכי דכיון דנכי עדים ומכחישין כיון עדיף נם פיו
ועדים מכחישין אותו פיו עד' אבל מקרקע דואתורה אין
דאיה וקשיא על ל"ל זה
מיהו מינין לומר דמ"ש דהתם בכרית מפ' דואתורה
אתא לעדים ומכחישין מ"מ ס"ל כמי דאמרינן מיניה דפיו
ועדים מכחישין אותו מ"מ ס"ל כמי מורכתי דמאמ
דאבל תלוי כהודאת פיו דאל"כ לימא קרא פר הורע
ומר קאמר והתורם ס"ו דהכל תלוי כהודאת פיו אלא
דא"כ רוקא במקדש וקדשיו הוא דאמרינן הכי מפ' דכתי
והתורם אבל נכי אחר עבירו לא מפום דגא כתי והתור
ובלאו הכי קשיא דמה ענין כאן לקרקע דואתורה
דכתי, נכי טומאת מקדש וקדשיו ומה ביבה
היא זו מה לפיו אבן מחייבו קרבן נכי מקדש וקדשיו
תאמר בעדים אמרן מחייבין אותו קרבן נכי אחר עבירו
מיהו לר' הוה אמרינן מהתורה דעל הודאת פיו חייב
אפי' עדי מכחישין אותו הו"ל דה"ל דיליף טומאת מקדש
וקדשיו ממאר עבודת ומאר עבודת מקדש
וקדשיו ואם כן מע"ג דקרקע דואתורה כתיב נכי מקדש
וקדשיו וקרקע דאו הוא כאחר עבירות מ"מ יליף מהדדי
מלא דמקרקע דואתורה לא מפקע הכי וכדמפקע בפרק
שמרו לן וכדלקמיכנה לעיל ומפקר דמע"ג דהכא אין דמי

ית והתודה לאו קרא דכתיב נכי מקים וקד מיי הוס
ולא קרא דכתיב נכי אסם נזילות כפ' נסא ומהם ילפינן
לסאר עבירות ונדמ' כדברי רמ' והתודו

ערך ים לעמו' כדברי רמ' ול אס מברא הסיני כליפסי
דאדם כאחין על עצמן כמאה אים מן כליפסי ל
אחריכא ולפסר לומר דס"ל לרמ' ול דהכי פריך מה לפיו
שכן מחייבו קרבן כלי שנגריך הערכת עדי' אפי' הודה
אחשא אין אנו צריכים לשאול לה פי העדים אס אמת
הדבר דמכיון שהודה גריך מיבא קרבן אכל עדים
מעדים שאכל אלב כשוגג אס לא יודה כדבר אז
יפתוק דאתיקה כהודאה דמיא אין חייב להביא קרבן
תום מה לפיו וכו' ואת השוגים סוברת כו' ומ"ת
ומ"ט דך פ"ג סוכר כהאי לשכא ניחא לתירץ
ליפסא עיקר ולא תקשי לך' חייב ול דבעי לאוקומי לר'
חייב כ"ע ואסוה ליה כפילו פריך הניחא לתך ליפסא שא
לתירץ מאי מיבא למימר ומשני סכר ליה כר' מאיר ועוד
דהתם פסקינן כר' יהודה ולהכי פריך עוד כתבו ולכך
פיו מחייבו קרבן אפי' עדים מכחישין אותו וכו' ר"ש ול פ"
אס נאמן אדם על עצמו יותר ממאה אים כדברים אים
כאס כפרה לו מכחש לאחרי

הטעת להתכפר עכ"ל וכיון שכן נראה דדוקא כשאומר
אלא אכל נאמן דאזקה דאדם אינו מודה ולא מכחש
מלאתויי הטעת להתכפר אבל כשאומר אומר שאכל חל'
בשוגג ועדי' מכחישין אותו מ"ל דיביא הטעת ושמיעינן
נגד שני עדים ול"ל אפי' לליפסא דנאמן אדם על עצמו
יותר ממאה אים לא אתי דלהוה ליפסא כמי שיש נאמן
שא לבטל עצמו מן הקרבן אבל לחייב עצמו בקרבן כ
במקום שעדים מכחישין אותו מ"ל ולפסר לומר דכיון
דיך ליפסא שבירה דאזלינן להכחיש את העדים שמיכן
נמי חוקה אין אדם רוצה להביא מולין לעזרה ומדקאמר
הכי קאמטא קאמר כך לפסר לומר ודוחק וכבר כתבתי
דמקרא אין דריש דלפסר לאוקמיה בעד אחד וליפסא
דמתרץ דיבוריה מוקים לקרא בעד אחד אבל שני עדי'
אין יכול להכחיש ופסק הלאכם ול בהלכות סנהדרי
כליפסא דמתרץ דכוותיה וכן פסק ס"ג עשין רנ"ג ושע"ג
דכסוג' דידן שקיל וטרי אלישא דאיך ליפסא אין לומר
דהוס כעין הניחא ום"ל להלאכם ול דהוא"ס דוקא דוקי'
ונו דאמרינן בכרותות אפי' לפסטא דטעמיה דרבנן
מאוס מינו ומפרש ליה כפי' רש"י ול כפי' קאמ דפסיט ליה
מג"פ דאמתני' ורביכא לא לר' מני שא לפרושי לברי'
דה"פ אי מכחשת לה טומאה יפסא דליכא מינו ומשני כ
נטומאת הגוף וכמו שכתב הלאכם ול אלא דאכתי קשה
דהתם פסיק ליה כאחין דהלכה כר' יהודה דנאמן
אדם על עצמו וכו' וכבר העיגו הלאכם ול מה והרב מ
מהזקק ול הלין בעדו ואין לי פנאי להאריך

נמר' והנה מומר לא מכלתי וכו' מלשון רש"י
ול משמע דטעמא משום מינו ולא משום
דמתרן דכוותיה והדבר קשה וכמו שהקשו התום'

דהוי כמינו במקום עדים ולפסר לומר דמע"ג
דבעלמא לא מ"ל מינו במקום עדים מסתיין הכא ל
לם ועי' לאוקמי קרא אפי' בע"ג אלא שעדיין קשה
דאדרבה את למוד מס נראה דשעת מעשה דמתני' דכונו

כדברי התום' וכבר פרש"י שם דבריו שנמרא לפי שכרתו
ע"ם ומ"מ נראה מדברי רש"י ול דטעמא דרבנן משו מינו
ולא משום דנאמן אדם וכ"כיון דפי' דטעמא דפיטורא
משום מינו ול"ל דנאמן אדם כו' לדברי הר"מ איר קפ'
ממרי רבנן הכי ולפסר ליפסא לפי'
לפירך ליפסא ומין להמל
והנלע"ד כתבתי
הקטן סבתי יונה

סימן קכא

אלא לתיש מעד אחד וכו' הא דלא אמר עד אחד
יכיש משום דכל כמה דמני למילף מאד
מלמד עדיף טפי לא יטעך כ' מלמדים ועוד עדי' לים
מאד משום דלא פרכינן כל הני ולהכי קאמ' לתיש מעד
אחד ס"ד דמעד אחד לחודיה לתיש
מה לעד אחד וכו' אין להקשות דכיון דאמת היש
פיוכת מברא לחיפוך ק"ו אתו ליכא למיפרך ו
ובאמר בעלמא משום דהכא אפי' אס נתפוך הק"ו ונאמר
דחיוב ממון דיתיב בעד אחד מיתיב כ' עדים חיוב
שבועה דיתיב בעד אחד מינו דין דיתיב כ' עדים
מ"מ ליכא למפרך מה לחיוב ממון שכן מינו בא אלא על
מה שמעידים תאמר בשבועה וכו' גם אין להקשות דאמאי
לא אמרו דין בעד אחד שאין מחייבו שבועה אלא על
מה שמעידים כו' משום דכל כמה דאתי
למפרך פירכא עדיף טפי מלומר דין דהפירכא שותה
היכותא לגמרי אכל הדין מודה כיכותא אכל תפשת
מועט תפשת ודע כי פירכא זו ודאי שאין כשאר ה
הפירכות דפרכינן מה לעד אחד שכן הוא ממון וכשכ
זה ממייב שבועה דמה שהעד מינו מחייב על מה שמעי
מינו חומרא אלא אדרבה קולא הוא ומינו אלא כעין דין
נוהו שהנדים רס"ז אל כמה שמר מה לעד אחד כלומר
וכו' עד ושכין לך להשמיר כל כך ע"כ נראה מדברי הרב
ז אל דאלו מכח קולא אין חוזרת פרכינן אלא כעין דין
לפני עדים שיהיו כעד אחד מה עד אינו מחויב ש
שבועה אלא על מה שמעיד אף כשני עדים
נמצאן נראה דאפשר שנעשה מן הדין פירכא ו
ומ"ג דכתב מוהי הרב כהלכו יוסף' עזרה
בחידושיו המפורסמים למס' קדושין בפ"ק נכי הא ד
דאמרינן התם אין לי הוא ואת אמרת שנקנית בכסף ה
נקנית בכיאה זו שנקנית בכסף אינו דין שנקנית בכיאה
וכתב שם מוהי ול דאמרן ק"ו ליכא למגמ' דכיאה נומרת
משום דליכא למימ' דין לכיאה שתהיה בכסף שאינו נומר
והקש מוהי ול דאם כן מיבא למפרכם ליבמה שכן ביאתה
נומרת ות"ל דנראה לו כלל כגון כאחות דאמר בעציו
דין לא עבדינן מיניה פ' ובא ולומ' מה ליבמה שכן ביאתה
נומרת ונראה לי בעפי שמדה לו ול דזה כלל גדול עכ"
דך דהכא לא דמי דהתם הדין אינו מותר הק"ו לגמרי ו
ולפיכך אין לו כח להעמות פירכא שלא יעיל הק"ו למילף
דכיאה קונה ויועיל הדין שלא יהא נומרת מכל דין כוסף
דמעתן

דמתעתין דסוף ק"ו לנמרי ים לו כח לעשו ממנו פירכא דמפ"מ נימא דיו סותר לנמרי ומין חילוק בין מים נעשה פירכא מי נעשה מותר דין ועוד דהך דין מלים טפי דהוי פרים ורבים ומקוה דין תרים דיבא דין לשבועה כ' ערב כשבוע' ערב מ"ודין מסו"ד דין לשבוע' ב' עדי כמו' ממחייבי הכ' ערב' וכיון דמיב' למימר תרי דין מלים טפי

ועוד נראה לי מלין מותר כלל כתוב שם דמפשר דליבא למימר התם דין לבישה שתהא ככתם משום דליבא למימר דסתם לבישה מיני מה מצינו ביכתם מקניה לשם משום ונקנית בכישה מף מני מכים שם וכדמסיק התם מה לחתה עבדים שקניה לשם לישו' ומע"ג דס"ל למימר חתה עבדיה יוכיח ומקנין שה ליבא למימר יוכיח מ"מ למ"ד דשם ק"ו מה לחתה עבדים וכולי ליבא למימר דסיק דחתה מצינו ומ"ב ליבא למימר היא נופלת תימי כמה מצינו שתהא כישתה של שהא נותנת ומע"ג דהשתא לא קל"ל חכי היינו משום דליבא למכור

והכלל שנדור מה ליכמה שכן וקוקס ושומלת דיבא בי הוא ום דכל דין דשוי שמוש דיבא

ליבא למימר דשקיל מתם מצינו ותו ליבא דין הנלע"ל כתבתי שכתי יונס

סימן קכ"ב

אלא דכ פכמה שקיל מגילגול שבועה לעד שחייבו שבועה על מה שלא העיד העד דחייבו על גילגול שני עדים שמחייבין אותו ממון ס"ג דין שחייבין אותו שבועה על מה שאין מעידים ונקשה דלכתי נימא דין שמוש דיבא ולא יחייבוהו שבועה שלא לומיא דחיוב ממון דחייבו על מה שמעידים ול"ל דשמין שה מצינו שעד אחד מחייב שבועה על מה שמעיד בנון על גילגול שש שני שבית ב' עדים שעל כפיר ושטעה שם בשיר שחייבו שבועה אפי' על מה שאין מעידין ובכך כתבתי דכל דין שמוקר דיה ליבא למימר דשמין שה מצינו

מה לגילגול שבועה וכו' גם זאת הפירכא אינה מלד קושיא וחומרא שלא פתר שק"ו מטעם שאין לעשות ק"ו מה שה מצינו בזה כי העד האחר שבא ומחייב כלום שלא שבועה החמורה שהיא על מה שמעיד העד הוא שנזדמה להעיד על שבועה אחרת וס"ב ליבא למילף שבא עדים שחייבו שבוע' על מה שלא העידו וק"ק דנימ' ק"ו ומה חיוב שבועה הקלה שבאה עד אחד נרא שבועה על שלא העיד חיוב ממון שחמור שבא כ' עדים שחייבו שבוע' על שלא העידו

עוד ק"ק למאי שינטר למימר פיו יוכיח ליחם חיוב שבועה העד אחד יוכיח שאין שבועה גוררת שבועה חייב שה לעד שכן על מה שמעיד גילגול שבועה יוכיח ולמה ליה למימר פיו יוכיח

ועוד קשה כיון דהדר ביה מגילגול שבוע' לנמרי מאי לא קאמר שלא פיו יוכיח וכו' ול"ל דלא קדר בי' נמרי דמי לחזקן דליבא נמי שבוע' הבאה על שלא העיד לא חזקה שבאין שבועה ואיתי כמה הנך כיון דליבא למימר דין לא' עדי כעד אחד מכל השתא ס"ב פי נמי ול"ד ק"ו מה מצינו

סימן קכ"ג

פרעת הקדישה בלא תקפה והיתה רמבותא

את"ל תקפה שאר נפשו מיגלגלין מותה מידו הקדישה בלא תקפה מהו כיון דמאי שמירתו לגבוה וכו' לכאורה ליבא למידק דמפ' נמי דמחירתו לגבוה כמשילתו להדיוט מה בכך והלא מיהו שלו הנע עומד מילן מאי דכר שמיו שלו להקדש מי הוי הקדש ורמי לה מהכי שם מסר לחברו דיר שמיו שלו לא קנה מכרו ויש לומר דהכי קאמר כיון דמאי שמירתו לגבוה כמשילתו להדיוט אפי' דמקדיש נמי רוה ליה כמילגו תקף טליה זה ומסרו לחבדו למכר או מתנה וכי תיכי דאילו תקף הוה ליה למנות וכיון דלא רצוה מדעתיה שוב אינו יכול אפי' נמי מכיון דאפי' הקדיש הוה ליה למקף

ואפילו למאן דאמר מודיני מודי ליה דהקדישם הוי כתקפה וכי
היכי דתקפ' ולא מצוה מודיני מודי ליה הכי נמי הקדיש

ולא ממש ועדיין קשה דלמאי לא קתני מי
דילמא לא ותו לא וסוף מסק דלא מי

דילמא לא מסתבר הקדיש כתקפה להך מילתא ולא דמי
מי מסתברא דלא גרע הקדיש מתקפה להך מילתא
וכי סיכי דתקף חד ושתיק חציב הודלה הכי נמי הקדי'
חד ושתיק מירך חציבה הודלה ולהכי קתני נמי נמי ח
דמציבה הודלה מ"מ לא תקפה והוה ליה מקדיש
דבר שאינו ברשותו וכתיב לים כי יקדיש לת ביתו וכו'
ומסתמא מ"ש נמי דקתני הכי ולא קתני כדאמרינן ב
במובאה מה ביתו אלא לאפוקי לעבדיות דמ' ומתוך

והבראה לעבדות דשתי לפי דיתשם ליה להך בעיין
דכי הכי דתקף חד ושתיק מירך חציבה הודלה הכי נמי
הקדיש חד ושתיק מירך דלא גרע הקדיש מתקפה ולא
מ"ל לרבי אל מה שכתבנו התום' דלמא יצוה כשכיל דכיון
דכל כי האי גוונא ממירין לגבוה כמכירתו להדיוט
והוה ליה למצוה ומדלא מצוה מודיני מודי ליה וכמו שאמר
בגר הרמתון שלא מה שנתפקפ הבעיין הוא דמע"ג דמודיני
מודי ליה ומשכחין ליה בקדיש דבר אלא מ"מ הוי דבר
שאינו ברשותו מכיון דלא תקפה ופשיטא ליה נמי להך
בעיין דשם היה מן הדין שילך ויתקוף הטלת מירלמכרו
דומיא דיבש הוא דמשכחין ליה בשלו דיש מקדיש דבר
שברשותו דכיון דשלו הוא ויכול לתקוף הוה ליה כשלו
תקף ובכל מקום שהוא הוה ליה ברשותו ובקדיש ומשי ד
דנפתפק זה הבעיין היינו משום דאין כ"ד מוחלין לו ולא'
שילך ויתקוף אלא שם תקף אין מוציאין מירו מי
ממירין דכיון דאמר מר ממירתו לגבוה כמכירתו להדיו'
ומי מ"כ אלים בח הקדש והוי ליה מקדיש דבר שברשותו
לקודש תקפה הוי כשלו תקפה והקדישה דכיון דחמור
כח הקדש מסתבר ליה כשלו בבר תקפה ומצוה לגבוה
כיון דשם שלך ותקפה אין מוציאין מירו אלא מי דיל'
משתם מיפק הא לא תקפה ואין אנו רואין אלא ההוא
ובין דמשתם לא תקפה ואין הדין אין נותנין לו כ"ל
ברשות לתקוף אלא שם תקף אין מוציאין מירו ה
משתם מיפק הא לא תקפה והוי מקדיש דבר שאינו ברשותו
ותניא שים כי יקדיש לת ביתו וכו' לאפוקי הך דתניא לא
תקף והדר הפך לי כרעת דמ' אל ויש לדקדק דהכי ס"ל מ
מדכתב שם לא תקפה ואין יכול להקדישה ע"כ ומשו
שיש בתוכה מי חציבה הודלה אלא הוה ליה למימר אי
דילמא הא לא תקפה ולא הוי הודלה אלא למימר ולא אלא
שיהא מקדיש ומשו משום דלא חציבה הודלה
והוה ליה מקדיש דבר שאינו אלא ודקתני דמ' אל ואינו יכול
להקדישה משמע דה"ק אע"ג דחציבה הודלה והוי אלו
מ"מ אין יכולין הקדישה: עוד יש לדקדק כן מלשון רבי
אל דלקמן נכי תקפו בהן כתב לעולם לימא לך וכו' אבל
גבי מתותא לימא לך דתל' תת"ל תקפה אין מוציאין מ
מירו הקדישה דלא תקפה לא הוי הקדש דאין מוציאין
יכו' להקדיש דבר שאינו ברשותו עכ"ל הרי לדבריהם דלא
מתקפה ליה אלא לענין אי חשיב מקדיש דבר שברשותו או ד
דילמא הוה ליה כמקדיש דבר שאינו ברשותו וכדבתיבנא

ולפ"ז כי פשיט ממתניתין דנכי
מצותא נמי מכתקף ליה הכי אי מ
ממ"נ כיון דשם תקף המצותא אין מוציאין מירו מ"כ נימ'
דמצוה חומרת הקדש משכ"ל ליה כלל כבר תקפה אל
דילמא השתא מיהא הא לא תקפה ואין אנו רואין אלא
ההוא וכשיטת מכבוד דשם תקף כאן אין מוציאין מירו ו
ומשו"ה קודם תקיפ משכ"ל ליה כלל כבר תקף מדשמוע'
בניזה ועבודה ובמקבצת פשטינן דמע"ג דשם תקף אין
מוציאין אותה מידו אל קדיש דמעיקרא שיכול לתקוף מ"מ
אין כ"ד נותנין לו דמו' כיון דאיכ יכול להוציא כדאיכים
שיבו קודם זמן הגבלה לעניות זעתי

ומ"מ קשה על דכתי דשם כמה שכת' הקדישה
בלא תקפה ליכא מקדשת דכיון דשם
תקפה מוציאין אותה מידו פשיטא נמי דשם הקדישה
בלא תקפה אינה קדושה דהיינו פשיטא אלא
ואינה נתפוסה בבלמה שם הקדישה אינה מקדש' היינו
שפ"ל מחר שתקפה ל"ש דשמועה מיהא דמע"ג דתקפ'
והקדישה והיא כנתפוסה אינה מקדשת כיון דהוי דיבש
דמוציאין אותה מידו מכל לדכתי דמ"ל לכפרש כן

ועוד קשה דמי הכריכו לרבי אל לכפרש כן
ולמאי לא פי' הקדישה אינה מקדש
הוי מ"מ ועוד דמסתברא דכיון דמוציאין אותה מידו
שפ"ל תקפה והקדישה כמי לא קדיש מיהו ליזה שפיר ל"ש
דם ל לרבי אל דמסתברא דכיון דטעמא דמוציאין אותה
מידו היינו משום דלא חשיב שתיקתו כהודלה מכיון
דהדר מוח לכסף כהיתו עדיין בכחי כ"ד מ"כ הכא
דתקפה ושתק והקדיש ושתק בשעה שמקדישה מע"ג
דמוח לכסו"מ חציבה הודלה דכולי שפי לא שתיק מ
מיניה והוה ליה כשלו שתק עד שיפוג מכ"ד והדר מוח
דחשב"ל ליה כמלך ומפשר עוד לומ' דם"ל לרבי אל דע"
כאן לא לא מיבעיא לן אי שתיקתו הוי הודלה או לא
אלא כתקפה ממנו כפני כ"ד או כפני עדים למר כדמ"
לי ולמר כדאית ליה דחיכ למימר הא דשתיק היינו משו"
דמימר למר הא קא מזו לי וכגון דתקפה ממני נמחקה
שכל כהקדישה ושתק ליכא למימר הכי מכיון דאין כאן
חוק שלא דאכתי אינה מקודם ולא הוי הודלה לפיכך למ"
הא דלא מצוה דמימר למר מה מצוה לדבר שכל הבל
כיון דמדבר שהוא מקדיש הוא בידו והוא מקדיש דבר
שאינו ברשותו וכי היכי דתקפה לחוד לא חציב הודלה
דמימר למר הא קמחזי לי וכו' הכי נמי הקדישה כלא
תקפה דמימר למר מה מצוה וכו' אבל תקפה והקדיש'
דהטלית כידו והוא שתק ודלמי דהוי הודלה דליכ למימ'
מה מצוה לדבריהם של הבל וכיון שכן חציבה כדבר שאינו
ברשותו כך מ"ל לי לתנ' לדעת נמ"ל וכבר היה מפשר
לומר עוד דרמ"ל אל לאו דוקא נקט הכי אלא מצו' דכן
דרך הבעיין מילי דמיבעיא ליה להאי ליפנ פשיט' ליה
למירך ומשום הכי כתב מה שכתב דהך בעיין לא נפ"ל
למבעי אלא לענין אי חשי' דבר שברשותו או דבר שאינו
ברשותו ומ"מ קשה דלא משמע הכי בגמרא אלא
דהקדישה דמר בעיל הוי שפ"ל בתקפה מדקתני במשך
הקדישה בלא תקפ' מכלל דעד שתתן בהקדש ותקפה

מיירינן וקסם עוד מזה דכסמיך לא הוה צריך לפרושי דהקדישם כלא תקפה כעי ד"ע ליכא למכעי מלא ככה"ג רלי הקדישה ותקפה פסיטא דקדיש כיון דמיניתן מותה מידו הרי היא שלו וכרשותו כמלמ"ש בקדיש דלעיל הוי לחד מן תכ מתי מפיך דהוכרך לפרש למעוטי דלעיל מכל מקום

עוד קסם על פ"ז רש"י וכפי מה שפירשתי לעיל דלמאי מיניתריך למפסט ממכותא כיתי היה דאמר רב נחמן דכל ממון שמין אותה יכול להוציאו כדיניו לימי קדום וכסכ נמי מע"ג דלם תקפ מין מ מיניתן אותה מידו מ"מ מין יכול להוציאו כדיניו ועוד דכלאו רב נחמן נמי ליכא למפוקי דתפסט מרר יוחנן דאמר גזל ולא נתייאשו הבעלי וכו' והכא נמי כיון שמיד נרשותו מע"ג דאילו תקף מין מיניתן אותה מידו מימו קדום דכמלמ כמכותא דהוי מקרקע ליכא למפסט שלא מרר נחמן וכדפ"ז כגמרא ועוד דהך כעיא הכא טפי מפאר דוכתי דקל דלם תפס מין מיניתן אותה מיד זהו הגרסה לי בפ"ז רש"י וכדומקים הכופלים לפי פירושו הקטן כדעת וכיכה מכתי יונה

סימן קכה

תוס' ד"ה הקדישה כלא תקפה מהו דאמרי נמי כגון שהקדישה ושתק וכו' כוונתם זל לתרץ מה שהקשו להכרי רש"י זל ומ"ש ואמרי נמי שתק בשעת הקדישה כיוצו לתרץ דהשתא מ"ש דמייכא הך כעיא טפי הכא מאחר דוכתי מקום דהוי כעין כעיא דלעיל מ"כ לפי רש"י זל ונה נמצו התוספות בת יכת נמי דאמרו ואמרי נמי כו' עוד כתבו ומכעיא ליה וכו' דאילו לפ"ז לא הוי הכי אלא לי מכא חומת הקדש חמי הקדישה כאילו כבר תקפה וכדכתיבנ' אלא כעי אי דיכי דהקדישה הוי כריכא דתקפה דשא פסיטא ליה ולפי' לא כעי כדשתק ולכסוף צוות אי חמיכה הודאה או לא אכל לפי דכריכא זל הך כעיא לא בעי אלא אי הוי דין הקדישה כדין תקפה: ולהכי בעי אי חמיכ הן דיש במו תקפה עוד כתבו ואלא דמי וכו' אל דהשתא ניחא דלא דמי וליכא למפסט מרר יוחנן דאמר גזל ולא נתייאשו הבעלים אכל לפ"ז רש"י קשה וכדכתיב לעיל עוד כתבו אף דילמא לא הוי כתקפה דלמא יצוה כשכיל דכריו אמר לפי פיטת רש"י כן שלא אף דילמא לא אלים הקדישה כאילו כבר תקפה אכל לענין אי חמיכ הודאה לא בעי דפסיל ליה דהקדש הוי כתקף לענין הודאה עוד כתבו ומייתי ממקות אלו דהשתא ס"ד דאינטריך לפתוי ממקותא דליכא פסיטא אלא ממקות עוד כתבו ומקשה וכו' הוקשה להם דהא נבי מקות אל ליכעיא לן אי חמיכה הודאה או לא ומ"ש מה פסיטות ליכא מכותא ותירנו דאע"ג דכמכותא לא ליכעי לן דהכי מ"מ כיון דמייתי בהקדיש אף ושתק ומקשה הני הקדם אלמא מתיקתו אינו כהודאה דאילו הוי הודאה לא הוי פסיטא דאינו נחמן דאמר אפילו כאילו הוי כהודאה דמי כאילו הוא בקרון אלא ודאי דשתיק לא כהודאה דמי

וכיון שכן לא הוי כתקדון ולא קדשה לפ"ז מטעם הודאה כ"כ פיטת התום ועוד נכתוב כסמוך

ומ"ש קשה לפ"ז התום' דלמאי הודאה נמי דילמא אף לא תקפה וכתיב אלא מים כי יקדיש את כיתו הוא דיו לומר אי דילמא לא הוי כתקיפה

דעוד דכנמ מטעם דמטעם אמינו כרשותו כעי נעו כה מרקמך וכתיב אלא מים כי יקדיש את כיתו מה כיתו ברשותו וכו' ולפשר לומר כדחתך דה"ק אף אי דילמא הא לא תקפה וכיון שכן לא חשש זה לגעות דלמא יצוה כשכיל דכריו דכיון דהטלית היתה בידו לגעות כמיד לומר לפי שכרתו שלו הוי כיון שמין שני מודה לו והטלית ברשותו הוי מקדש דכר שמינו ברשותו ואינו כלום ונרא לי דלדעת דס"ל לא קשיא עובר דקרי דשמי את דמע"ג דאמרי' ליה מ"מ לא כעי למיפ ליה מכל מקום אלא לי לא קיימי דמיהו לא מכמי דעתיהו דלנקמי' ולא קנו דשכרי ומכרי דלא יודע למוכרם כיון יחידום לבעלים אי נמי מכיון דלא הוי אלא שלו הכא מלא מטעם מחיק כהודה דמים כיון דעדיין לא יצא מזה מכרו נהי דחשש שלו מ"מ לא תשיב כאילו הוא ברשותו הגלע"ד כתבתי הקטן כדעת וכיכה מכתי יונה

סימן קכה

ת"ש מהשוא מכותא וכו' רש"י זל לא פ"ל כמן מפי דחיבעיא להו נכי מכותא ואחר העיון והדקדוק כדכתי רש"י זל ודאי כעיית מכותא הוי ממש דהיינו דלעיל וכדכתיבנא דלא נעשו כבעיתו שלא נעכין מקדים דכר שמינו ברשותו אי חשיב כמקדש דכר ברשות אי לא ופשיט ליה להך כעיין נמי דכי היכי דתק"ח ושתו חד חשיב הודאה הוא הדין הקדיש חד ושתו חד ודאי ורש"י דהוי כהודאה ושוי כמקדיש דכר שלו דלא נרע כח מקדש מכח סדיוט כוה אלא כונת כעיין זה אי אלים כח הדיוט מקדש וחשכינן הקדישה כאילו תקפה כבר והוה ליה כמקדיש דכר שלו וברשותו אי דילמא אע"ג דהוי מקדש דכר שלו מ"מ כניד ליה מידך דהוה ליה מקדיש דכר שמינו ברשותו ופשיט ליה נמי להך כעיין אלא זה מקדש הטלית היא מן הדין סילק ויתקוף הטלית מיד חבדו דאלא הקדישה מקודשת כיון דמן הדין יש לו רשות לילך ויתקוף דודאי הוה ליה כאילו תקפה והקדישה שלא מאי מהיבעיא לן הוא מטום דמן הדין אין רשות לילך ויתקוף אלא אלא אלא אלא מיניתן מידו מי חשכינן לזה המקדיש כאילו הלך ותקף והקדיש דכר שברשותו אי דילמא כהא ודאי לא חשכינן כאילו כבר תקפה ק"ס מין מיניתן הקדישה כלא תקפ"מ מי אמרי' כיון דאמר כיון שהלך מר מחירתו לנכוה כמחירתו להדיוט הוה ליה כאילו הלך ותקפה ומכרם לנכוה והקדיש דכר שהוא ברשותו אי דילמא כיון אמין לו רשות לתקוף אלא אלא אלא אלא

דילמא לא דמיין כלל משא"כ הכא וכיון דלא תקפ"מ
לא חל הקדש משום דהוה ליה מקח דברים שאינו כרצונו

דשמואל מכאן דהא נכי כסף נמי אין מדין
פילך ותקוף אותו מיסרא שא"א משם תקף

אין מוניאין אותו מידו ס"מ דאילו תקני אין מוניאין ס
אותה מידו דאיכ קודם תקיפה כאחר תקיפה והוה ליה
כאילו תקף והקדיש וזהו שכתב רש"י ז"ל ס"מ דאת"ל תקנו
אין מוניאין אותה מידו הקדישה מקודשת ע"כ ופ"ה
כתב לכל נכי אפילו אותה לעולם פימא לך דאפי' את"ל אין
מוניאין הקדישה כלא תקפה לא הוי הקדש דאינו יכול
להקדיש דבר שאינו ברשותו

רב מ קשה כמאי דאמרי לא פשיט נמי למאי דס"ל
מהך דכהן בעיא דלעיל דתקפה אחר כ
נפנינו אין מוניאין דהא אם תקפו כהן אין מוניאין אות"
מידו מיהו הוה מצינן למימר דאין הכי נמי דלרב המנוקף
פשיטא ליה ועוד ז"ל דאע"ג דפשיטא לן נכי כהן אם ת
תקפו אין מוניאין אותה מידו מ"מ דוקא לענין הקדש
אבל נכי מולין אפשר דאם תקף אין מוניאין אותה מידו

נמנו מהקדש לענין הקדש

מייתינן ואיה ותו מיכא למידק דמי דמי ספ"
כיוצא למקותא וטליא כשלמא קפץ כיוצא
ספ"ל תקף הוי כאילו תקף מאום דקפץ גמור הוא ד
מיבא לא קפץ כ"ר ולפ"ז אם לכהן קנת הלק
כה אבל הכא דהקפץ כא מחמת טעמתיהם ואיכ קפץ
גמור אינו מועיל להקדישה לא הוי כתק פה שא כעיכ
תקפה מאום ותו מיכא למידק דכשלמא נכי
כיוצא שנם הבעלי מסופק מיכא למימר
דלעבד לישנא גזילה ועבודה כתיב אבל הכא דמידך טוען
ברשות לי שפיר אלי לא אמרי הקדישה כאילו תקפה
ותו מיכא למידק דלפי דכרי רבי משמע דלא
פשיט שא מאום דנכי כהן אין מוניאין אותו
אייכו דוקא בדאתקף ס"כ מ"מ דנכי כהן בכלי קא מיירי
דילמא אם תקף אין מוניאין אותו מידו סוף סוף נוח ו
ולהכי ספ"ל קודם תקף חשבינן ליה כאילו תקף ואפשר
דמשתכח ליה לרב המנוקף דדוקא כי האי גוונא הוא ד
דאין מוניאין כיון דס"ד דמחמת תקיפתו הוא זוכה וכן
היה מקום להקשות דאמאי כתב רש"י אפשר למקם עליה
דמילתא אבל נכי מקותא אפשר למיקם עליה דמילתא
וכמו שאילקו בגמרא בפרק חזקת נכי מרכא מ"ל ד
דאפשר דבגמרא עדיף מיכא קא מפני

ותו מיכ"ל דלא דמי כעיתנו לבעל דמקות
נכי מקותא יכול ללכת ולתקוף וכ"ד נותנין
לו רשות ליה דהוי דיכא דכל דשל נכר מכל נכי טלת לא
ול"ב אפי' כיוצא דכמקות קדוש היינו משו"ה אפי' ת
ול"ל דכנכר זה יש לו אפילו אחר תפיסתו נמורא שהרי גם אחר
שתפש מותר רשות גם לחברו ועוד קשה דאמאי מקותא
דאפי' נותן אין מוניאין אותה מידו ועוד קשה דאמאי ה
הוצרך רש"י ז"ל לפרש נכי תקפו כהן דשתי והרי נותן
והוי לב המנוגח לא כח אלא לפעוט היינו מקותא ו
ואם תאמר הוי דיכא דכל דשל נכר ואפי' נותן מעיקרו נמי
לכאר אפי' תרוב הערות אלו אתורנו כשנאמר דהאי
כדאיתא ועל המעיין לגמור סעיף ואני הקטן כדעת ר
וכיוצא בהלא"ר כתבתי בדעת הקטנה בגוף ענף

סימן קכ"ו

תום' ד"ה והא מכא דכי תפסו בהולין מוניאין
אותה מידו וכו' אפשר שהתוספו' הרגישו
דבאמת אי אך מקותא הוי מעלע"ה הוה אתי שפיר דאפשר
לפרש דמיירי כענין דלא סיים כיה כל דשל נכר ומע"ג
דהמטלטלי נמי אמרי כל דשל נכר כהפיא מרכא דפרק
חזקת מ"מ היה אפשר דאי הוה אך מקותא מטלטל הייכו
יכולי לפרש דמיירי כשהיו שניהם תפוסים כו והיה דומה
לטלית ונדרי הבע"ב דלעיל והוה פרי נמי ספ"ק מכאר
דהוי מטלטל והוי דיכא אי תפס אין מוניאין אותו מידו
כיון דטלטל בין כמקות בין בכבו אבל מכוין דמקות מקרקעי
וע"כ הוי דיכא כל דשל נכר מאי קא מבעי ליה אי הוי
הקדש כאילו תקף והלא אפי' תקף נמי לא וכה לגמרי
ואיכא מ"ד למאר יגבר יד חברו ויטלנ ממנו ועו' מאי מייתי
מכאן שאני כאן דאי תפס לא מפקינן מיניה ואין לו רשות
ליסרגל עילך ותקוף הכאר מיד הכהן לזה אמרו התום'
לכיון דהך עובדא דמקותא הוי מקרקעי והוי דיכא כל
דאיכ נכר ס"כ נמלא דהכי קא מבע"ל ליה נכי מקותא
דכיון קפץ תקפה הלאר והקדיש וכו' כלומר מי אלים
כח הקדש מהדיוט ולהוי הקדש כאלו כאר תקפ' הקדש
דלנכי הקדש הוי קודם תקיפ' כאפ' תקיפ' דאחר כח הקד'
מן דילמא הוי כתקפה נכי ה דיוט וכי הכי דלא זכה
להדיוט להיות אלו לגמרי מקום שחברו יכא ויתקנה
ממנו הכי נמי לא מל הקדש וכונת הבעיין מי אמרי דאלו
כח הקדש לאודיה מתקפה לאודיה והוי כאחדים לאר
מתקפה מן דילמא לא אלים כח הקדש טפי מתקפה ל
להדיוט עור כתבו התום' והאמת מייתי וכו' הכוונה
לומר דלפי מה שכתבו מ"ם דמייתי מכאן למקות' מע"ג
דאמותא מקרקעי וכאן מטלטלי ומ"ת אמאי לא אמרינן
התום' דנדרי הבעיים הוי כהאיש דלעיל לי אתיקה כ
כהולאה דאיכא אן לא ומייתי דקדים אד ואתיקה אד
ומע"ג דהוי דיכא כל דאלים נכר מ"מ מיכא למבעי מי ס
חשיבה הולאה ותו לא יכיל מילך למחר ולתקוף אותה
מן דילמ"ל חשיב הולאה ואפ"ה דיכו כמו שהל דכל דשל נכ"
ד"ה ל דאין הכי נמי דהיה אפשר לפרש הבעיא כגון
אבל ממאי דפשיט מכאר לא מסתע הכי דנכ
כאר לא אמ' בגיזה ועבודה מטעם אתיקה ועו' דהקום
והפשיטות מבוארת בגמ' דלל דנכי כאר חשבינן ליה קו'
תקיפה כאחר תקיפה ועוד דכיון דהוי דיכא כל דאלים
נכר אתיקה לא כהולאה דמיא משום דמימר אמר מרי ה
אתקפתיה ממנו אח"כ אהרי כ"ר אתמר לי רשות לזה
וזה לימא נרע"ק אם התום' דמ"מ אפי' מניח למימר דאתיק
מר וכמ"ש בדבור דלעיל אלא הנכון כמו שכתב דאיפשר
דתלמודא מסתע הכי והכי נמי מוכח ממאי דפשטינן לה
במקבל מהניא דרב נחמן ואפשר שכל זה בכונת התום'
וכמו שיבא בס"ד ומ"ש התום' לעיל דבעיא דאמותא מ
מייתי כאתיק אד וכו' לאו למימר דמהך טעמא מבעיא
להו אלא דמייתי עובדא דהכי ומדלא אמרו נמי דזכה
הקד' מטע' אתיק נמע' מיל דאתיק לא כהולאה דמי וכפשוט

ועדיין ל"ע בדברי התוספות למה הוצרכו להפריך
ולפרש כ"ב בקושא הגמ' כהפ' כה ב

דכבור ועוד קשה לפה כתבו התוספות ולכך יכול לתוק' וכו' דמי אין יכול לתוקפה מ"ם טפי דהשתא גבי כבוד דאין הכהן יכול לתוקפה לעורים כגיזה ועבודה קודם תקיפה מלמה קודם תקיפה תשיב כתקפ"כ מ"ם גבי מעות' שוה המקדיש יכול לתוקפה וכן ג"ע כמ"ם התום' ודמי בכה וכו' כי נראה שהם דברים מגומגמים ומיותרים וגראה דהתום' הוקשה להם וכי לא דמי כבוד דקדום' שכבה מלי' שמני ועוד דכבוד דמלי לא משני מלי קדום' שכבה מלי' ותו לא ולפ"ז ממה דלם תקפו כהן אין מ' מוגיעין אותה מידו וכתו התום' לומר דק"ל דקדומה שכבה מלי' היו חילוק ולא קני דגיזת דמשום הכי מ' לעורים כגיזה ועבודה כיון דזה מיד מלם קפק בעלמא מלם ודמי דטעמא דעורים כגיזה ועבודה היינו משום דאין מוגיעין אותו מיד הכהן וכיון שכן לעורים כגיזה ועבודה אפי' לא תקפה דשמא יש לכהן חלק כה דמי לומר הכי הוה לן למימר אפי' כהיות כיד הישראל כיון דלפילו תפסו כהן מוגיעין אותו מידו מלם ע"כ הני טעמא משום דאין מוגיעין ומ"כ מלמא יש קפק שם יש לכהן חלק בה קודם תקיפה ולכך יכול לתוקפה מלמא דקודם תקיפה כלילו תקפה עוד כתבו ורבי נסים ז"ל מכיון שהקפה מ"ר הך טעמא דקדושה שכבה מלי' ואפ"ה הכי הוה פשיט וכדלמרו התום' ס"כ התירון אינו מלם דחיים ומשלם הדיבור מכוסר עם זאת שהקדימה

ערך משלם שהתום' מוקשה להם בתחילת הדיבור דלכאורה נראה דלם מתי שפיר הך עובד' דשמתא ופיזכא דפריך כגון' בשום מחד מן שכרושים ד' דמה נפשך שם כונת הכעין שיקשיב הקדישה ושתק כ' בתקפה ושתק ומטעם הודאה מלי מיתי שכבור דשם ג' גבי כבור שם דשורים כגיזה ועבודה לאו מטעם שורשה ומי כעי לי חשיב שקדישה למהוי שלו וברשות כלילו תקפה הא נמי מי שפשר כיון דהוי מקרקעי והוי דיכל דשלים נכר ותרגו דורשי לא מיבעיא לן מלא לי חשיב ה שקדישה למהוי שלו וכלשונו כתקפה מלא כיון דמקרקעי הים והוי דיכל דשל נכר מ"כ למימר דמיבעיא לי' עדיף שקדישה לחודיה מתקפה לחודיה מן דילמא לא עדיף ושתא מיתי וכו' דמילו שם נמצא דמיבעי ליה מטעם פתיקה כהודא"ל מיתי שפיר וזהו שכתבו התום' דשמא יש לכהן חלק בו ולא כמו שפ"ז ז"ל דהא דאין מוגיעין היינו משום דשתק וכזה מ"ם שכתב הריבור מ"ת שמא מ' מוגיעין כשלמא מי מטעם דשתק מ"ם דהוה ליה כהודאת נתו לא מצי להוגיעו מידו אבל לפי דכתי התום' שפ"ז נוח כמי אין מוגיעין משום שפק שמא יש לו חלק בו וק"ל עוד כתבו התום' והלא שבעלים יאמרו ליתנו לכהן שחר כו' קשה דהא כפ"ה הנזכר דף ק"ל כתבו התום' ד"ה יש כו טובת הנאה לבעלי' כו' דבבר שים כו טובת הנאה לבעלי' מוגיעין אותו מידו וכיון דבבור זה יש לבעלים כו טובת הנאה מוגיעין אותה מיד הכהן ולוחק לומר דמי מוגיעין דקאמר התם היינו טובת הנאה עוד כתבו התום' וכפ' הזהב וכו' דיקלו שחט שתשתה לא תשתי שם שלא כדרך קל"ח התום' נוסה דהיה מקיף מתנת אחו אמרו ליה לרב אחר לא תשתי דלא מוגיעין מיניה שלא מחשבתו ומשום דשבתא כרב דמשמע ליה מי קדושין עם ופיזכא

כמתנת אי אין קדושין עם שטורים ועיין שם שדין זה לא שייך בכבד אפ"ז יהיה הדין שם דשם הטף הלוי שתנה אין מוגיעין אותו מידו ועוד דגראה לי דדוקא לתת שתנה מכהמות שלשם שוה דשיפקה דכפ' דשמא ואין מוגיעין אותו מידו שכל למפקל מאחריני ודלי דלא שקלי שלא כהנים ועוד דהתם אין הבעלים רוצים ליטלה מיד הלוי מיבו לוה ז"ל דמדקתני חטף משמע שהבעלים היו רוצים להוליך לבהן אחר וכפ' הלוי ושט ומדחטף משמע דשלא צריך לשל' דשם היה צריך לשל' מה מועיל חטיפתו וכדלמי דלא היו מוגיעין מידו ואפי' הלא שבעלים יאמרו ליתנו לכהן אחר שלא ודלי דמשכ' ליד הכהן אין מוגיעין וכן משכ' ליד הלוי אין מוגיעין ס"כ משמע מיבו דמשכ' ליד הכהן אין מוגיעין ונרא' לי דלא דנו התום' להכרית משם דאין צריך לשלם אפ"ז טובת שכשה דאכל אמינא דלעולם דשתם צריך הוא לשלם טובת הנאה לבעלים שלא נו להכרית דמטעם שצריכים שבעלים ליתנו לבהן אחר אין מוגיעין נוף המתנת מידם דשתם לוי דחטף מתנתא שלא צריך לשלם ואפי' דמשם אין רשיי דמשם מיירי כשאכל וכטור משום דאזיק מתנת כהנים פטור ומ"ם ... התום' פירשו הוא היינו משו"ר דאפי' הכי לא מסתי' דלא שקלינן מכיון שלא מתשכמי חטפי הגלע ד כתבתי שקטן בדעת ונראה שכתבתי יונה

סימן קכז

ריש פרק המפקיד דף לד

תוס' ד"ה שלא שהא ליכא למשמע מינה קס"ל כרבי התום' שכתבו דליכא למימר נעשה משום דדיוקא דרישא לאו דיוקא דהא מינטריך שילא לרשכי לאורויי דשפ"ז שלא מהם מכיון שכשבע אין הכפל שלו ולשכי נקט שלא ולא סריני משלם ס"כ מ"ם פריך בנמ' שילם אין לא שילם לא נעולם דשפ"ז לא שילם כמי נקני ונקט שילם לרשכי וכן לרבכא ועוד מיך רבי יוחנן אמר מהך ליכא למשמע שם ודלי מיכא למשמע מדיוקא דסיפא מכיון ד שילם דיוקא מינטריך ול"ל דלאו דמדיוקא דסיפא משום דהויא משלם קני לא הוה ליה למתני למימר ליכא למשמע כלמען המשנה ולא לחום על הדיוק שאנה מן הדיוק דהויא נשכ' ושילם דיותר יש לחום כדין שכתב המשנה ולא שכחום לדיוקא ולשכי קאמר ר' יוחנן נהי נמי דמדיוקא ליכא למי' שילם אין לא נרא לא ואין לתרץ כדשכי' אלא ר"מ מכיון דסיפא שמעינן דשכי משלם מהני מעתה אפשר לומר דסיפא דוקא ורישא לאו דוקא שלא מתיא לשכי' אלא מי מסיפא לא הוה שמעינן ודלי מי מיתא דשכי משלם שהני הוה ליה למתני שכי משלם כדי שלא נטעה לומר שילם דוקא אע"ג דליכא למימר דנקט שילם לדיוקא ולכדשכי' וכו' ק"ל ולשכי נמי קאמר שלא מיכא למשמע מינה דלא מהני אלא דוקא דרישא דשמא דיוקא דרישא לשכי' לאו מיכא למימר מי מיתא דשכי משלם מהני אלא דוקא דרישא לשמעינן הך חידושא נמי

ולבאורה פוסק מסתמא דמתני' דקתני מתניתין סלקא
דדעתא למ"ד מקטטת מפרי הפתום מיקרניס
דרישא לא מיתני למתני' דרישא מפום דפירושא דמתני'
פיריי מנכסיא ואח"כ שילם ולא דנה לעמוד כשכועתו
ומפ"ה קאי ליה לכפל ומ"ל לא מיתני למתני' דרישא
דפסק נכסיא ונפטר ואח"כ לא פילם שפיר שלם אחר פיריי
משלם לא קאי ליה לכפל

ומקשה דהא מתיפיב מסתמא דאפי' לאחר הפיריי משלם
לאחר שנכסיא קאי מדקתני נכסיא ולא דנה
לשלם הא אם לאחר השכועה דנה לשלם קאי ומהכא דייק
ליה רבה כפ' הנזהל **ועקן** דר' יוחנן מתן קא ד
דייק מסיפא מדקתני ולא דנה הא ע"כ לא
לא דנה לא פילם קאמר דא"כ תקשי דיקא דרבה

ור"ל דהיינו נמי מאי דקאמרינן לימא מיפא לומר
דע"כ ליכא למימר ולמימר מדקתני פילם
משלם דהיינו משלם לא דהא כיפא קתני ביפא ולא ד
דנה לשלם הא אם דנה לשלם קאי וזה לא קשיא דתקשי
דיקא דרבה וכי היכי דנה לישבע לאחר השבועה ולא
פילם קאמר הכי נמי בריש פילם לאחר דוקא אלא נמי הכי
קאמר מאי מית לך למימר דלרבה דנה לאחר דוקא לענין ד
דיקא דמתני' אפום דמריש מסתיעין דדוקא פילם ולא
דנה לעמוד בשכועתו ס"ל אלא לאלהכי נקט נכסיא
פילם ולא נקט הפיריי משלם ומ"מ כל זה פיפו אלא דחיי
פעלמא דמ"ם ים למימר לעולם דעדיף טפי למסתעי מיניה
דיקא דפיריי משלם קאי ולתני ריש ואחר הפיריי משלם
ותו לא וכפ"ל לימא נכסיא ולא פילם ואפ"ה מ"ם טפי
לרבה ולהכי תני אלא מיבעי ליכא למסתעי מיניה עוד
היה נר' לפקפוט לכאורה דאפילו לא עכיד כגמר' דיוקא
מסיפא ככה"ג נכסיא אין לא נכסיא לא דאי מית אפי' לא
נכסיא מאי מכיון אלא פילם משום אלא אחר פיריי משלם
הוי לבעל הפקדון ליתני סיפא הפיריי משלם וכ"ש נכסיא
אלא דז"ל לעולם דאפי' לא נכסיא אלא פיריי משלם הוי
לבע"פ הפקדון ונקט נכסיא למסתעין דדוקא משום אלא
פילם אחר שכועה הא פילם אחר השכועה שפיר דמי
לרבה ולאפוקי למסתעין דאפי' כפילם משום אלא ניוקא
דהוי לבעל הפיקדון ואפי' ניחא דלאפוקי לא הוה מ"ם
מ"מ אך דיוקא דפירוש כנמ' היינו למפרך אפי' אליבא ד
דרבה ולאפוקי דייק מדקתני ולא דנה הא דנה וכו'

עוד קשה במה שתירן בגמ' תניא כוותיה דר'
יוחנן משום דרבה וכו' ופרכינן לעפי' שהשו"
חייב בנזיקה וכו' דאך כדייתא מייתינן לה כפ' שכונם
ומפרשינן לה לר' מאיר דפ"ל דשוכר כח הוא ומדלא
נשבע אלא הפיריי משלם קאי ליה כפילא אלמי כוותי' יהודה
דפ"ל דשוכר כשומר חכר דחייב בנזיקה והאי בנזק"ש היינו
פליסטים מזוין ולעולם קאי כפילא מדלא נשבע מע"ג
דאם נשבע נשבע בשמת ומפ"ל לרבה אל לפרש הברייתא
בכה"ג ועיד דהשתא ים לרווחה לומר דלעולם דהפיריי
משלם לא שבני לאקשויי כפילא כיון דאלי בעי משתבע
ונפטר ומשני הך בריייתא דשכר חייב עצמו כמ"ש בנזיקה
ע"כ ישלם ומפשר דפשטיה דברייתא ודאי מסתע
דלא כרבה ולא קאי כפילא אלא אדנה ליישב כשמת
אלא משום דלפי' הכי כפילא הך בריייתא דאי מסתע

כדוק בגמ' אפי' אלא היה כשומר וק"ל הפיריי
משלם אחר יוכח

סימן קכ"ח

ריש פ' המפקיד דף ל"ד

אמר פיריי משלם ושת וכו' פרש"י ואמרו כך
מין מהן משלמים לא המפיק לשלם עד
שמת לכאורה מסתמא משכר"ל כפשוטיה אלא לענין כתב ר
דש"י מודאי מכיון שמת וכיון כאן לשלם שהלה לא הבפ"
לשלם עד שמת: ולא דש"י כוותיה נקט דאי אלא הלה
קודם שמת נמצא שכשימאל הגנב ומשלם הכפל הוא אל
אב ומין אדם מוחים קנם לבניו ובודאי אלא זכו הבנים
וכי מיבעיין היינו אלא אלמ"ל אף אי הפיריי משל'
שלמן בנים פרש"י והאב לא הפפיק לומ' הפיריי
משלם עד שמת ע"כ כוונת הכתב זל דאפ"
דאיבעיין לן דילמא לא זכו הבנים בכפל מפני שהאב
לא נתחנה לשלם דאילו נתחנה לשלם וגם הבנים אלמו
זכו בכפל מכאן שמת שהתחיל האב קם גמרן ומיהן לא
מני כאילו זכה האב לגמרי מכיון שעדיין נשאר הקרן כיון
הכן לומר מיפי משלם ולכך כשפטרו האב הפיריי משלם
והם לא דנו לשלם לא זכו אבל אחרו הבנים הרי אם
משלמי' זכו ולא חשיב מורי' קנם מכיון שאם שעדיין לא אל'
שלם לבנים כו' מתו הבעלים ונגנב וכו' נגנב אפי'
לי פרש"י סורך לי' כן לפי שאם נגנב אפי' ו
שת האב תו ליכא כפל דהוה ליה משכיר מקבלים מקבי'
פפרי רפוי סיקם מכיחם ולוה כתב רש"י שמבני / ה
המפקיד פייתה הכהמה כשבנכם אלם נגנב בשעה
שהייתה של מביחם אין כאן כפל לבני המפקיד אלם ע"כ
רפיתי שכיונתי לדעת גדול הדב הגדול הוהרי"ק בכאן
מצא ועש ואם תנה לעמוד כדין זה אם אדם מוחים
קנם לבניו אי לא עיין כפ' מרוב דף ע"ב בתו"ד ה"ה אפי
לא קדין היה וכו' וכפ' אלו נערות דף ל"ח בתו"ד ה"ה
ים כגר בקבר וכו'
ואמרן בניו אין אלו מהלפים פי' לפי אלם אינם
חייבים לפרוע שטרות מניהם אחרם אם
אלא אחר' לם"ח נגנבה ואיה נדיך לישבע ואחר הפיריי
משלם אין היוהנים יכולים לומר יקוב הדינות הזה לפי
שאין אלו מוחים שכועה לבניו אף אהבניים יכולים לומר
אפי' פעם אחרינו אין אלו חייבין לשלם
מצי אמר ליתו כי אקנאי כפילא לשבועין
ובו' הרבר קשה דבאין שטעם קנאי
הכפל אחרו לעיל דהני כאילו אחר לו אפקיד
בפעה אחר לו אפרם אם תנה ואשלימנו הרי פרתי
קנויה לך מעכשיו דקיים ליתו לרבען דאיחם ליה להפקיד
להיות שטוח בקרן ויהיה אפק כפל הפחיד לבא של שוא"
מ"ה אי לא לשומר אחר ל לבני השומר אבני השומר
שלמו לו ושוח שטוח בקרן ואל למימר דשלבר שעם זה
דאיחם ליה שיהא שטוח בקרן נדיך שעם אחר שהשומר
עשה להפקיד ד נייח נפשיה ואפשי לקרב הדבר אל הפכרע
כי כשלמ"כ אית ליה נייח נפשיה דאפקי' אפשי אל עשה

דבר זה מפורש בגמרא וילפינן לה מפסוק שלפני כשהוא כ
בקרן יהיה הכפל שלא מחמת הלוה שיהיה כמיהם
שפטור מדמיו יבטיחנו בקרן דמפשר דמיקרי קרן ליה
בגמרא רשות סיעוד כן ויבטיחנו בקרן שהוא גמור ומקנ
לומר את הכפל שלכל לבני השומר כיון דלא עבדי לי
ניח נפשיה לא קים לי למפקי כגוויהו מיבטיחנו בקרן
ונם הוא לא גמר ומקנה הכפל ולא לקיש מדעתיה
להקנות את הכפל שלא לשומר ולא לבני השומר וכיוצ
בזה זכ כמיהך בעיא בשלם לבניהם וק"ל

שאל שתי פרות וכו' פרשי"ת ת"ל לא תקני
מחצה וכו' הומרך רשי"ז לפר"ן מפ' הכהנו
בעיי דלעיל הוא מיפק ת"ל דשלם לבני קני שלמו בניהם
לבניהם פרש"י ונגנבו ומתו הניחו משלם קשה מי הכריחו
לרש"י זל לפרש הבעיא שלא כרב ובירך לתניא כותיה עו"
קשה כמ"ש ונלא תמר מתה מחמת מלוכ"ד שפי' תמר נמי
מתה מחמת מלוכה קני בפירוש מדשלם ולא רצה ליכנס
שהרי הכפל הוא נקנה כשתמר מצני פנים הא כשומר
טענה שהוא מתחייב כח לשלם דלא מעפ"י שלא קנה
כגון שגזל שתמר מלוכה מכו דמי בעי תמר מתה מחמת
מלוכה הא כשומר טענה שהוא נפטר כח כגון שתמר
מתה מחמת מלוכה דמ"ז כ קנה הכפל כשלם ולא
דנה ליכנס ומ"כ כשתמת מי חייבי בלא שלם הוא ניחא
דקיבל למפטר משום שלא תמר מתה מחמת מלוכה ולא
משתמע לתרוייהו לכל מכין דכשלם קיימי
לפי זה לא הך טעמא הגלע"ד בתנחי הקטן שכתבי יבמ

סימן קכט

לפון הלמכם זל ומה שכתב עליו הרב כפף משנה
זל כ"ד מהלכות גונב

כתב הלמכם שמתכוין להרוג את זה והרג את זה
פטור מחיתת ב"ד ומן התשלומין ומן הגלו
לפי שאין ערי מקלט קולטות אותו כמו שיתבאר לפיכך
הזורק לבן לתוך עדה מישראל והרג לאחר משם פטור מ
מחיתת ב"ד עכ"ל הנה הדין שכתב הרב זל דשם נתכוון
להרוג את זה והרג את זה דפטור הוא כדעת ר' שמעון
דס"ל הכי בפ' הנשרפין דף ע"ט וכפ"ד ה"ה דף מ"ד ולי
לא מקרא דכתיב ואחר לו וקם עליו והרג זל כעזמו כת"
בפ' המפנה בפ' הנשרפין דהלכה כר' שמעון ולפי שהי
קשיר שכתב מזרק לבן לתוך עדה מישראל דשם כולם
ישראלים בטוחים והלא כרשאר רבי יעלי מלוכה דרבנן
דמייני דמיכה מר גוי ותשעה ישראלי דשם כולם ישראל
חייב משום דל יעלי מלוכה דרבנן דס"ל נתכוין להרוג
את זה והרג את זה חייב אבל לר' שמעון אפי' כולי ישראל
דיש לתמוה למה בפק רבינו זל כר' שמעון ומכיק
דבנן והרג בשם משנה נתן טעם לדבר משום
דהלמכם זל בפק בדתנן רבי חוקיה דשמי בפ' הנשרפי
דס"ל דנתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור מן המית
ומן התשלומים וכרשמיה התם בפ' הנשרפין לשם מצ"ש
דבי חזקי מפק"מ דרבי דשמ"ש דכשלמין מתכוין לשם מצ"ש
שמוכיח יכן דמי הנסד ומבק מדרבנן דשמי דמי מן
מתכוין לשם

חייב מיתה שלא פטור מן המיתה ומן התשלומים ופ"ג
דהתם פשיטין לר' שמעון כר"ש היינו לענין דפטר מן
המיתה כר' דדרים ליה לענין ממון שלכל למאי דמקשינן
לדתנא רבי חוקיה מפסר דלא נמי ס"ל כדתנא רבי ח
חוקיה ופטור מן המיתה ומן התשלומין וכן משמ' מדברי
התום' כפ' שור שנגח דף ל"ח ה"ה ומי מיכא נמי"ד וכו'
ומ"מ הלמכם זל לא פסק כדתני' חוקיה שלא לענין דמי
שהרג דשם נתכון להכות והרג את שאינו מן המנין
ומן התשלומין דהיינו דמי השם שכל לענין דמי ולדות
המתכוין לשם פטור מדמי ולדות שכל מין מתכוין לשם
להי דפטור מן המיתה דמתכוין להרוג את זה והרג
את זה פטור מן המיתה שלא כרבנן מיהו חייב כדמי ולדות
וכמו שפסק הלמכם זל פר' רביעי מהלכות מוכר ומזיק

וצ"ע דמשמע מדברי הלמכם זל דקושיא דשם לא
יהיה מקום לכתכוון לשם מיתי וקשה קרא
לנתכוון לשם דוקא שם לא יהיה פטור שלא מתה השם
עכשיו יעכש בדמי ולדות הא שם מתה השם לא יעכש
שכ"ל היה בשוגג דרבין דשם היה מוזד היה
פטור מן התשלומין שוגג נמי פטור מן התשלומין ו
וקרא דשם שאין יהיה לו שם מתכוון של השם ומתה ו
והייט כמוזד ונתת נפש תחת נפש לרבינו מיתה שכל
שם לא נתכוון לשם שלא לחברו לו שפ"ז שם יהיה פטור
כשהוא חייב דמי ולדות ולא מיירי קרא בנתכוון לחברו
שלא בנתכוון לשל השם ותימ דממה שכת' הלמכם כהל' נעדי
כתוב משם דקרא מיירי כשנתכוון לחברו והמית את השם
ולהכי מקרי שוגג כשם שמית את השם וכפי' רבינו התשלומ
משום דחייבי מיתות שוגגין פטורים מן התשלומין הוא ש
שלא כמו שכתב כהלכות חובל ומזיק שכתב שם מתכוון
לחברו והרג את השם חייב כתשלומין שהרי כתב שם
שם לא יהיה פטור עכשיו יעכש הא שם יהיה פטור לא יעכש
ומעפ"י שהניחת השם היה בשוגג שהרי לא נתכוונו לה
כ"ש עם הרי נפל"ל לא נתכוון של השם שלא לחברו פ
פטור מדמי ולדות וכ"ע **ואפשר** שם לחלק דמלי
דכתב כה"נעדה מיירי כשלא נתכוון של
השם וגם לא נתכוון להמית את מכרו ולכיכך כיון שלא
נתכוון כלל הוה ליה שוגג וכשוגג חייב כדמי ולדות דחמי
כחייבי מיתות שוגגין דכיון דכשוגג פטור משום קל"ח
כשוגג נמי אפי כשלא נתכוון לשם שלא לחברו מכיון
שהיה שם כוונה להמית אבל לא היה הכוונה של השם
פטור מן המיתה אבל וכל וכמילו אין שם חייב מיתה ו
וקיימ כדמי ולדות ומפשר לתת מכרש לזה דנתכוון לזה
והרג את זה חשיב כקרוב למויד דלא נתן לכפרה משו"ה
המויד עצמו שמתכפר עם המיתה והשוגג יש לו כפרה ב
במקום אחר ע"י קרבן ונבי נזיר כגלות
וכיון דהשוגג במקום מיתה קלי ונתון לכפרה משו"ה הכי
פטור מדמי ולדות אבל כשלא נתכוון לחברו שמין כמה
מיתה ולא גלות לי"ל במקום למיר קל"ח ונפקי רבוי
מדמי הנהרג פטור אבל כדמי ולדות שהם דבר אחר מן
המיתה שהמית חייב וקרא הכי קאמ' כשלא היה שם
כונה שם לא יהיה לשון שלא מתה השם עכשיו יעכש הא
שם מתה השם פטו' מדמי ולדו' ושם לשון יהיה שכתוב
להמית את השם ונתת נפש תחת נפש כלומר חייב

היורג מיתת כ"ד ולא מיירי קרא בתכונו להמית את
חכרו כלל דלא היה כן לפי' מתי הפסח חייב כתשלומין
כיון שאין לו חייב גלות כלל ויש לי טעד בזה שהרי ס"
למרו כפ' הנשרפין לי שלא בתכונו כלל היינו שוגג וכיון
שכן למאן דס"ל חייבי מיתות שוגגין פטורין ולא בתכונו אלא
שאינה כמי פטור מדמי ולדות ודייקא נמי שפי' דלמר
רב אחי כפר"ה ור"ש דף מ"ב מנא לי' כי בתכונו זה לזה יעשנו
כי בתכונו לאשה עושה לא יעשנו וכו' דהוה ליה
למימר לאנשים כי לא בתכונו לאשה עושה יעשנו
וכו' אלא שמע מינה

דמי הולדות משום שלא בתכונו לא"ה אלא משו' שבתכונו
זה לזה הוא לא בתכונו זה לזה מעפ"י שלא בתכונו לאשה
כמי פטור דמכשר דמית ליה לרב אחא מדמי דתנן ר' חזקי'
דחייבי מיתות שוגגים פטורין מן התשלומין וכדת"י ה"ד דילמא
כי לא בתכונו זה לזה פטור' אלא משום דבעי לאקשויי
אתם דולא פטור' דאפי' בתכונו לאשה עושה חייב נקט
ליה הכי: ולפי מה שכתבתי אין מקו שיבוא לומר דבר
אחא פליג אדרבי חזקי דמי דפטר ר' חזקי היינו מדמי
הנהנה וכדפרי' הלמכם כה"ג דנתכוון להנות אתזה והנה
את זה פטור מן המיתה ומן התשלומין מ"מ מודה הוא
דחייב בדמי ולדות וכדת"י הלמכם זה ומאי דאמרי' התם
הנשרפי' דמפקא מדר' היינו לענין דמי הנהנה דמחייב
ליה ר' מקרא דונפת נפש תחת נפש דמייתי בדמי הנהנה
גם כאן אמר תנא דבי חזקי דחייבי מיתו' שוגגין מודה
רב אחא במי דפטורים דלא דקאי בתכונו לאשה פטורים
הא לא בתכונו מיחייבי אלא מפ"י כה"ג במי פטורים ולא
שייב אלא בתכונו זה לזה דלאו בר מיתה הוא ולאו בר
גלות הוא כך נ"ל לי לדעת הלמכם זה מעפ"י שהתום ס"ל
התם כפ' הנשרפין דרב אחא פליג אדבי ר' חזקי ומשום
הכי פריך כפ' הנחנקין סניגא למאן דאית ליה לדתנ' דבי
ר' חזקי מכל מקו דלית ליה וכו' דחייבו כריתו' דרב חנא
מדרומא דחייבי מיתתא כדרב אחא אלא מ"מ הגל לי נכון
לדעת הלמכם הוא מה שכתבתי:

והרב המגיה זה כתב כפ' ד מ"ם מובל ומוזק ד'
דהלמכם זה פסק כתנ' דבי חזקיה כחייבי
מיתות שוגגין ולענין מתכוין ס"ל כרב אחא דאמר מנא"ל
כי בתכונו זה לזה יעשנו ונ"ל דאמר הכין כ"פ הנשרפין
וכו' זעם ותימה פה קדום מיך יאמר זה דהא ר' לענין
דמי הנהנה מיירי דהיינו נתן נפש תח' נפש וכו' והלמכם
זה לא ס"ל כלל וכמ"ש כפ' ד' מה' נזקין דפטור מן המיתה
ומן התשלומין וכדתנא דבי חזקיה

ואפשר לדחוק ולומר דאמר ר' לענין דמי
הנהנה דבי מכירא ליה לרב אחא לענין דמי ולדות
דבי נתכונו זה לזה חייב כדמי ולדות ולא כדתנא
דבי חזקיה דאמר דפט' לגמרי בין מדמי הנהנה בין מדמי
ולדות ודוחק גדול הוא לומר דאמר הכי פליגין כל
שעתין משום דרב אחא ס"ל כמתי' דמי הכי ס"ל לרב
אחא דאם נתכוון לזה והנה את זה פטור מן המיתה לא
היה מחייב ליה תשלומי כי נתכוונו זה לזה אלא הוה לן
למימר קל"מ ואת"ל כיון דהלמכם פוסק כר"ש ס"ל
כך כתב כפ' עשירי מהלכות נזקי ממון ד

דאור שמחכון להרוג את הכאתו והנה את אחר פטור
דמסתמא הא אם נתכוון להמכון והרג
את שעתון חייב וכן כתב הרב המגי' כהדי' ומכן העלו
כשורא וקצה ליתא בשמו' העלו דכך מתני' דלא כר' שמעון
אל דאמן לא פסקי' כר"ש אלא אבי אחא משום דגם ר"ש ל'
כפ' הנשרפי' דמחכון לזה והנה את זה פטור מן המיתה
ותנא דבי חזקיה ס"ל דפטור גם מן התשלומי' אבל נבי
סור מסתמ' כיון דאכתן פתח מתני' דפ' אלו מציעין ומסתם
דלא כר' שמעון אינה למימר דאלכך כרבנן כתא ולא
ס"ל כמיתת הבעלי' כך מיתת הסור כהך מ"ל תא שמע ד
דהא כפ' הנשרפי' גבי אחא הוזכרו דברי ר' שמעון כמתני'
דלא פוטר אם כפ' ר"ה גבי שור אבל אבה דמנא ליה
לתלמוד דמתני' דפ' ר"ה דלא כר' שמעון דילמא מודה
ר' שמעון גבי שור ונפיש חילוק בין שור לאחא כמו שנדיק
לקמן לדעת הלמכם זל ולא כלום הוא דבכולי שמעינן
ליה לר' שמעון אבי ולא משום דס"ל גבי אחא דפטו' קא'
כנמרא דמתני' דלא כר' שמעון אלא ברייתא הוא גבי שור
ואתי שפיר כמי דמתי' דפסק הלמכם זל כפ' מוכל ומזיק
גבי המתכוין לכיים את הקטן וכיים את הגדול דמתני
לגדול דמי כותח הקטן וכגמרא אמרו כפ' המוכל דף פ"ו
דהא דלא כר' שמעון דאין הפירות כמו שכתב רש"י דלא
שמעינן לר' ש דס"ל דפטור אלא משו' דס"ל הכי גבי מיתה
אלא ברייתא היא דגם גבי כותח ס"ל להם הכי דכבל
מהלי ס"ל לר' שמעון דהמתכוין לרמוכן ועשה לשמעון
פטור אבל מקלקל קיל כר' שמעון אלא גבי מיתה דשמע'
ליה לר' לתנא דבי חזקיה דס"ל כר' שמעון וכ אחא כמי
ס"ל הכי גבי אחא דהלכה כר' שמעון וגם הוזכרו דברי
במתני' כפ' הנשרפין מ"ב כשאר מילי דאפשר ג"כ לומר
דדיני נפשות שאני דמזלין בהו לקולא:

והרב כתב מצינה כפ' ד' מהלכות רוצח כתב דהא
דפסקינן כתנא דבי חזקיה משום דכפ' אלו
נערות נקיט לה לעיקר מהטעם שכתבו התום' זל והיינו
מה שכתבו התום' שם דתנא דבי ר' חזקיה עדיף משום ד
דכמו שר' מוסיע שהוא כעל הכבייתות אבל אינו נר' לי
זאת הטענה לענין דמי הנהנה דתנא דבי חזקיה מפקא
מדר' ומדרבנן ולא יהא אלא מדרבנן לחודייהו והתום'
לא כתבו שם כן אלא לענין מיתת שוגגין דאלא כרייתא דרב
אינו מי שיתלוק על תנא דבי חזקיה אלא כרייתא דרב
אחא מדרומא ולהבי תנא דבי חזקיה עיקר

גם מה שכתב הרב זל בתירוץ האחרון דכריס ת'
תמוהים הם שכתב דהלמכם פסק כרבנן ומע"ג
דרבנן ס"ל דנתכוון לזה והנה את זה חייב הכא פטור
משום דלא שייך כיה התראה וכו' זעם ודבריו תמוהים
דמ"מ אין חילוק כין לא לרבנן לענין דין המתכוין להנזק
את זה והנה את זה דלכולהו פטו' והלא מתני' דפ' הנשר'
ס"ל דחייב ודיוק דמתני' דאתרבה ומסתם נמי ס"ל דחייב
וכפ' הנשרפין נ"ב לחמו קמי דרבנן ומשמע ולחמר אחא
לרבנן קא מיכווכא היינו פלוגתייהו ולחמו נמי נדבנן
פ' ורבנן דפליגי ולחמי חייב ולרב לו כמלי מוקים ליה
ולחמו גם כן שם וכבתובות וכפ' ד' ומסתם דוקא כ
דרבינא חד גוי הוא דפטור מכל כולהו ישראלים פטו'

ועוד קמה מכתב ולמ כרמי ומלמ דכרי ומ
מכותרים שם במקומם ועוד קמה דמי לרכבן
כולמן יפרמלים כמי מטור ליכת למילף דין דכל קכוע
כמתנה על מחנת דמה ככך שם הוי כמחלה על מחנת
מכתי למ שייך כיה התרמה ועוד קמה דממי למ שייך
פתרמה כלוהו יפרמלים והלמ כולם יפרמלים וכל מקו'
פיכול המכן הוא מייב : ועוד יש הרכה דקדוקים ו
גתמיעות על הרב זל כזה וגלמתי לכותכם ונף מיכול
הרוסה לרחות קנת מהם המחת יורה דרכו מהלמכם זל

פמק כר' סמעון וכמו מכתכתי הגר' נע"ר
הקטן כדעת וכיונה מכתי יוכה

סימן קל

כתב הלמכם פ"ט מה' נחלות הל היורש נדול
וקטן והשכיחו הגדולים את הקכף וכו'
וכתב הרב הגדול ככסף משנה זל ולי נרם' שהיה גור' רכי
למ שמו שלא משכחו ככסף מחחת עצמן מכל מכחו נכסים
מחחת ככסף השכח למוצע והסיפה דמתני קמי דקתני
שם ממון ולא מה שהנו למ מכח הרי מכו עושין ואוכלין
השכיחו לעצמן וקאמר דהני מילי משהשכיחו מחח' עצמן
דהיינו משוכחו הוצאו' משלם לו שערו כנופן מכל מכחו
ככסף דהיינו מחח' ככסף משכרו פועל ממון תמים שכיח
לפי ממון ולא מה שהנים למו מכח השכיחו למח' ע"כ ל
ודקשה דמ"כ מפי פרי משמע דמודיני דקתני
למוצע דההיא מיירי כשלא פי ואמר ולא
אפשי מת' ל דמיירי כשכר' מלי מקמה לרכם תקני למתנה
דלי כשאמר ולא לפי כשכח מחחת עצמו כמו מודיני
הוי למוצע מתנ' דאמר דהוי לעצמן כמלי מיירי ונראה
לתרץ כדוח' דהכי פרי ומה שאמר ל' חגיגה לפי לא הניח
להם מביהם וכו' כלומר מי שמת כשלמה דכשאמר ולא
מה שהנו כו' לפי יהיה השכח מחחת הנכסי עצמם כלא
הונאה וכלא טורח לפי שכי הוי משכח לעצמם
מניח לומר דמיירי דר חניגה דהוי למוצע כשלא פירש דקר"ל
מודיני ובשפי ואמ' ולא וכו' הני לעצמן לפי שכח משכיחו
הנכסים עצמם כלא הונאה לפי כשלא פירש לא הוי
למוצע שלא השכח משכיחו הנכסים מחחת עצמם כ
בלא הונאה מכל

השכיחו הנכסים מחחת הונאה הוא למיכש דהוי השכח
של משכיח קר"ל ר חניגה דהוי למוצע לפי מודיני ד
דהוי מחחת עצמו של משכיח קוי למוצע שלא השכח ד
דאמרת דכשפירש ואמר ולא הוי למוצע שלא השכח
דמחחת הונאה וטורח המשכיח מכל מכחו נכסים ש
עצמן קוי למוצע מיירי דר חניגה כמלי מיירי לא מני
מיירי לא כשפירש ולא כשלא פירש דקא מודיני מחחת
עצמו הוי ומ"כ כמלי מיירי לי כשלא פירש ואמר ולא פ
כשיטת דהוי לעצמו לפי שכח מחחת הונאה דהא כ
כשפירש לא הוי לעצמו שלא השכח מחחת הונאה שלא
כמלי מיירי כשפירש הא לא מנית דאמת דקא מתני ק
קאמר דכשפיר הוי לעצמו ומשני לעולם כשפירש ואמר
ולא מה שהניח וכו' ועכו' אמר דהוי למוצע לפי כשקנו
לפם מודיני מה תלמר שם מודיני הוי השכח מחחת עצמן

ועוד קמה מכתב ולמ כרמי ומלמ דכרי ומ
מכותרים שם במקומם ועוד קמה דמי לרכבן
כולמן יפרמלים כמי מטור ליכת למילף דין דכל קכוע
כמתנה על מחנת דמה ככך שם הוי כמחלה על מחנת
מכתי למ שייך כיה התרמה ועוד קמה דממי למ שייך
פתרמה כלוהו יפרמלים והלמ כולם יפרמלים וכל מקו'
פיכול המכן הוא מייב : ועוד יש הרכה דקדוקים ו
גתמיעות על הרב זל כזה וגלמתי לכותכם ונף מיכול
הרוסה לרחות קנת מהם המחת יורה דרכו מהלמכם זל

פמק כר' סמעון וכמו מכתכתי הגר' נע"ר
הקטן כדעת וכיונה מכתי יוכה

סימן קל

כתב הלמכם פ"ט מה' נחלות הל היורש נדול
וקטן והשכיחו הגדולים את הקכף וכו'
וכתב הרב הגדול ככסף משנה זל ולי נרם' שהיה גור' רכי
למ שמו שלא משכחו ככסף מחחת עצמן מכל מכחו נכסים
מחחת ככסף השכח למוצע והסיפה דמתני קמי דקתני
שם ממון ולא מה שהנו למ מכח הרי מכו עושין ואוכלין
השכיחו לעצמן וקאמר דהני מילי משהשכיחו מחח' עצמן
דהיינו משוכחו הוצאו' משלם לו שערו כנופן מכל מכחו
ככסף דהיינו מחח' ככסף משכרו פועל ממון תמים שכיח
לפי ממון ולא מה שהנים למו מכח השכיחו למח' ע"כ ל
ודקשה דמ"כ מפי פרי משמע דמודיני דקתני
למוצע דההיא מיירי כשלא פי ואמר ולא
אפשי מת' ל דמיירי כשכר' מלי מקמה לרכם תקני למתנה
דלי כשאמר ולא לפי כשכח מחחת עצמו כמו מודיני
הוי למוצע מתנ' דאמר דהוי לעצמן כמלי מיירי ונראה
לתרץ כדוח' דהכי פרי ומה שאמר ל' חגיגה לפי לא הניח
להם מביהם וכו' כלומר מי שמת כשלמה דכשאמר ולא
מה שהנו כו' לפי יהיה השכח מחחת הנכסי עצמם כלא
הונאה וכלא טורח לפי שכי הוי משכח לעצמם
מניח לומר דמיירי דר חניגה דהוי למוצע כשלא פירש דקר"ל
מודיני ובשפי ואמ' ולא וכו' הני לעצמן לפי שכח משכיחו
הנכסים עצמם כלא הונאה לפי כשלא פירש לא הוי
למוצע שלא השכח משכיחו הנכסים מחחת עצמם כ
בלא הונאה מכל

השכיחו הנכסים מחחת הונאה הוא למיכש דהוי השכח
של משכיח קר"ל ר חניגה דהוי למוצע לפי מודיני ד
דהוי מחחת עצמו של משכיח קוי למוצע שלא השכח ד
דאמרת דכשפירש ואמר ולא הוי למוצע שלא השכח
דמחחת הונאה וטורח המשכיח מכל מכחו נכסים ש
עצמן קוי למוצע מיירי דר חניגה כמלי מיירי לא מני
מיירי לא כשפירש ולא כשלא פירש דקא מודיני מחחת
עצמו הוי ומ"כ כמלי מיירי לי כשלא פירש ואמר ולא פ
כשיטת דהוי לעצמו לפי שכח מחחת הונאה דהא כ
כשפירש לא הוי לעצמו שלא השכח מחחת הונאה שלא
כמלי מיירי כשפירש הא לא מנית דאמת דקא מתני ק
קאמר דכשפיר הוי לעצמו ומשני לעולם כשפירש ואמר
ולא מה שהניח וכו' ועכו' אמר דהוי למוצע לפי כשקנו
לפם מודיני מה תלמר שם מודיני הוי השכח מחחת עצמן

סימן קלא

כתב שדה הגדול בית יוסף כלורח סיים מי מכ"ש
כהלכו' ונשם מדם על מה שכתוב כש"ך מנשם
הל נתן ולקט דכערכית לי"ל שני שם לא הזכיר של ר"ש
מחוירין לותו דדכר תימה הוא דוה הפך פשט דכרי ש
הגמ' ע"כ ולי שם זה תימה דכגמ' ס"ק דכין פרש מלא
כין חרש הפר שין צריך לחזור כיון שעדיין לא נתקרש
כגון שיהיה נשם חדש יום אחר שלילו עדיין לא נתקר'
קודש וכן שם יהיה כ' ימים הלילה הראשונה שלא ה
שטניף כשר נתקדש מיום ראשון וכשר שוכר דעת א
כדכרי התוס' כשוף כ' תפילת השחר כדיעכד המתפיל
לפי שעת מקדשין וכו' ומעשי שכתכו דמשתכרש שעין
לחלק ש"מ למדנו מדכריהם שעין כזה שכרת מן הגמרא
והא' נתן ולקט ס"ל דים לחל' הגל' ע"ר כתב' שנתי יונה

סימן קלב

ה' נישין שור שבן השור שי"קלט

כתב שור' זל והלכ' כש"ס וכר' הגדול כת' זל וחרי"ף
והרא"ש לא פסקו הלכ' כדכרי מי וכו' הטעם
פשוט כמו שכת' הרב זל מש"ם טעם שאר דהא רב פפא
וכשא אקלי ושרי מלישכא דר"ה ואיכא נתרלי טפי ומרי ר
דתלמוד ה"מ כיון דאמר לי' רב פפא לרבא לא מצא כה
לא עדוש ולא דבר גדלה דהלכ' כש"ס וכהדיא כתב הרי"ף
זל כן שהרי כתב על הך דרב פפא ס"מ דהיכ' דלא מצא
לא עדוש ולא דבר לבתמילה לא יגרם עכ"ל והיינו דלא
כל עשיכא ומשלה דהלכה כש"ה דאמרי דכשאמצא כה ע
עדוש מן דבר נוף פשוט וקשה על הרב הגדול זל מל

ניח ליה לבתוב שהרוף לא קשה כדברי מי

גמר א כאוגו שני כו' כת' סד' הגרול זל מסם ס"תורה דוקא כשאגרשה כעל כרחיה כו' קשה דס"כ אחלי מוקמיך בגט' מד באוג ראשון וחד באוג שני לוקמא בולם באוג ראשון שם כדמגרם' כע"כ שני דמגל' כי שכח שלח שם שכחת שלח מרנוה וזל דשם רגויים שביאם שפיר לא שכחה כמי יכול לגרשה **כתב** יקטוך שכל שם מכח כה ערוה' דבר מו פרינות וכו' נפלו דבריו ברקדוק כי שם מכח כה ערוה דבר אין מניחין אל מוכה לגרש ודבר פרינות אינו מוכה שלח מכוח דוקא

ונראה לי דג' חלוקות כדבר שם מכח כה ערוה דבר מכ"לגרש כין באוג ראשון כאוגו שני ושם מכח כה דבר אל פרינות לו מסים לעה כדעותיה מכוח לגרשה כין באוג ראשון כין באוג שני ושם לא מכח ערוה ולא דבר פרינות ואיל לעה כדעותיה היינו מחלוקת ב"ש וב"ה דב"ש ס"ל לשם שקרי תכשילו הרשו כידו לגרש ודוקא באוג שני אבל באוג ראשון אין למהר לשלח כי הוכח מוריד עלין דשמע ושני המשלח לשני המקו' שני לך ג' חלוקות לגרש מוכה ושלוח ורשות

אבל שם לא מכח כה ס"מ ג' חלוקות אלו שלח שכחת נשם היכה שיכו רשאי לגרש אבל שם גרשה אין כופין אותו להחזיר **ובאה** דאמר' בגמ' כי שכח שלח שם שכח שלח ול' יחכן אמר שני המשל' כתב רשי שם שכחת שלח כל עקיבא וכו' ועם הדבר פשוט כי כתב הרב כן לפי שמי דס"ד דלא פליגי ב"ש כשמי פליגי דאר אמר שם שכחת שלח ואר שם שכח' שכוח לשני המקו' שלח ושלח' רש"י שם שכח שלח כל עקיב' דשפיר שכוח שי ישלחנה ושכוחה לשני המקום כב"ש וכו' **דקשה** דמי שכניסו לרשו זל לומר דהוי כל עקיבא לימא דשכח שלח שם שכחת שלח ר"ל הקדי' תכשילו ולשכר דשכח ליה שם שכחת שלח שפיר כלי שום פשיטא שכוח בגרו **אבל** שם שקיבלה כוח הר' מסרו ן' לך דאמר אמר שכוחה לשני המקו' שלח שתי שפיר ב"ש ב"ה שלבית הלל שפיר שכוחה לשני המקום שלח שקריה תכשילו שפיר יכול לגרשה: אי נמי זל דרשו שפיר למאי דמקשין מיירי ום"ל דפלוגת' דאתי דב"ש וב"ה ול עקיבא בכולל מיירי כין באוג ראשון כאוגו שני ומ"ב ל יהוד"ם ל כל עקיב' מע"ג דם"ל דדוקא באוג שני מכל באוג ראשון מודה ל יוחנן דלא יגרש ול יחכן דאמר שם שכוחה לשני המקום ס"ל ב"ש מע"ג דבאוג שני מוד' ל יהודה דיכול לגרש מ"ב כמאן דל יוחנן ול יכול לא פליגי מע"ג דאחר ס"ל בבר עקיבא ואחר ב"ש דכולהו ס"ל באוג ראשון דדוק' שכוח לשני המקום ובאוג שני בר עקיבא ורשאן עיקר:

ועדיין קשה על פי' רשי דמי הכניסו לפרש דשני המשלח דשפיר ב"ש דנסי כייפינן ליה וכו' נימא שני המשלח שכוח כוי שכח כמי שכח שלח שם שכחת שלח כל עקיבא ושם שפיר דשמע ליה דשני המשל' מ"מ שכי הקדים ושם שכחת שלח כמי שפיר שכוח כוי דלב"ש לימא דלא פליגי שם שכחת שלח וחד שם שכח שלח כל עקיבא ושם שכחת שלח תכשילו ושני המשלח מצא דשכח כמי שכח וב"ה שם שכחת שלח שכוח שרתי

ושם לא נתחוורו דבריו לעניין הדין דס"ב באוג שפי שפיר שכוח כוי יגרש וב"ל דשלכתא כל ע עקיבא ומתני באוג שני לו שכחה דאתי רוק באוג ר"ש ויכול לגרש שכל שכוח שני וכב"ה דע"ב לא קאמר כ"ה דדוקא הקדים תכשילו באוג ראשון שכל באוג שני שפי מכח כמי יכול לגרשה **ואפשר** עוד לומ' דאה שכח' לאי דשם שכחת שלח ל"ש שפיר שכוח לשני המקו' ואתי כל עקיבא הוסיף למאי דס"ד דפליגי דכיון דשני המשלח כב"ה אתי ס"ב כלא שכוח כמי לא פליגי דשם שכחת שלח שכוח שכוחה הוסיף מ"מ שני המשלח לפני המקום וכמו שכתב רשי זל שלח ע"כ דס"ד דשם שכחת שלח כל עקיבא וה"ק ולא פליגי שם יעלה על דעתך דפליגי דשר ס"ל כל עקיבא ואר כב"ה שלח תרוייהו כב"ה כמן באוג ראשון כמן באוג שני והקדים תכשילו מיירי דשם מכח כמי שכח שפיר קאמר שני לא יגרש **ואח** כיון דע"כ כשרים תכשילו מוקי לה ס"ב לימא דתרוייהו לא פליגי דאר אמר שני המשלח ומ"מ שרשות כידו לשל' וזהו שם שכחת שלח ותרוייהו כב"ה

ור"ל דתלמוד קושטא דמילתא קמ"ל דדוק' באוג ראשון שם דאמר' דשני המשלח לפני המקום שכל באוג שני אינו ומ"ת שכוחה לוקמא כולם באוג ראשון וכאמרינן

ור"ל דשמע ליה לתלמוד שם שכחת שלח דעבה טוכה קס"ל דיגרש כין שהיה שם שכוחה לפני ושם ודאי ליכא למימר באוג ראשון כיון דשכוחה מוכיח עלין דשמעת שלח ע"כ באוג שני וזה שכחה לי להלין כעד דס"ל לשכוי דברין עם דברי שאר הפוסקי זל דגרשם שכשקו כב"ה וב' יהודה ול' יוחנן נמי תרוייהו כב"ה והוכרכתי לשרות ליישב דברין כי גם הלז זל כבין על הלוף זל העתיק דברי רש"י זל

והגראה לי לעניין הדין כי פירוש דשתני היא כין באוג ראשון כין באוג שני ועל כולם קאמר ב"ה דיכול לגרש ודוקא כשקדים שכל שפוס נוי לא יגרש שם ס"ת משניהם ויש חילוק כין זיווג ראשון לשני כשקדים תכשילו ופשעה כשגרו דשלח שכחה דשמא שם שני לפני שכוחה מוכיח עלין דשמעת ועל כן אין למהר לשלח מעפ"י שהרשות כידו לשלחה שכל כ יישמעינן שניה אינו שני לפני המקום וזהו שגרשה לי כדע' הלוף זל דרש' ור' יהודה שני שי"ב דב"ה שיירי והלכת כב"ה

והרמב"ם זל כתב לא יגרש שלח את שכחה שלח שכחת שלח ס"ב שכח כה ערוה דבר שכאמר כי שכח כה ערוה דבר ואין ראוי לו למהר לשלח שכחה ראשונה שכל שניה שם שכחה ישלחנה ע"כ וכוונתו לומר שכחה ראשונה אין ראוי שיגרשה שלח ס"ב שכח כה ערוה דבר שאי ודאי יגרשה שכל שכוח שכחה לא ופ"ז דבריו דמה שאמר שלח יגרש היינו שאין לו לגרש לפי שאינו ראוי לו למהר לשלחה דודאי שם רוצה לשלחה הרשו כידו שלא שאין ראוי לו וכת' שי שכל שניה שם שכח שלחה זל דוקא שם שכחה כגון שפשע כשגרו אז ישלחנה

מכל מקום הוי לה ומ"ם דכריו מנומנמים כמ"ש
ולא יצוח קרם עתי תחתיו כמשנה שלא מם
כן מצא בס ערות דבר שכתוב וכו' דבריו מרכזיו שפיר כי
מצא בס ערות דבר לה ערות דבר כ"ש דמליבא דב"ה
הוי לה ערוה לו דבר אחר ומה נפשך למה סביש הפסוק
שם לומר דכשמצא בה ערות דבר יגרשנה שם ודלמ לה
גרע קרא דמשורה היא שלא ודלמ"ש הכתוב הפסוק לומר
דדוקא בכי האי גוונא הוא דיכול לשלחה דוקא מצא בה
ערות דבר והא ודלמ ליתא דפרושה ערות דבר מליבא
דב"ה הוי לו ערוה לו דבר אחר דהיינו הקריח תכסילנו
פוקדבר כי לשון זה מצינו בכל מקום שכתוב ערות

סימן קל

כתב הרב כסף משנה בה תשובה פ"ב מגירושין
שכתב הלחם שנים הם האומרים משנה
אומר לעבירה אחת וכו' והוא פירושם להכעיס וכו' וזל ו
וכפ"ב דעז מליבי כיון דב אחת ורביעה חד אחר להכעיס
מין הוי ואחר אחר אומר הוי ופלוגתא דרב אחת ורביעה
קיל לקולא ולכך פסק רביעי דלהכעיס הוי אומר ולא
מפיקורו עכ"ל ותימה גדול על הרב זל שפוה קותר את
דבריו שכתב בהלכות רוצח פ"ו זל ובפלוגתא דרב
אחת ורביעה פסק כמ"ד אומר להכעיס מפיקורום הוא
וכו' ע"ש ומ"ש דברי הלחם זל שיש קשיים לפי
שהוא סובר דהיינו דע"ז לעניין מי מחשבינן למשומר לרב
אחר להכעיס הוי ככופר ככל התורה ככפיקורום לעניין
דיין ושחיטתו לקולא כמין והפקורום והלכתא כמ"ד
שריבו משם כדין מפיקורום ופפ"ז הכי אין הוא שהו
מלא שם מושגל לפי שריבו כדין הפיקורום מכל קרוי
עכריין או אומר שהמיר דתו כאחר משני פנים או עושה
עבירה אחת ושוה להכעיס או לכל התורו כולה ופפ"ז מיש
להכעיס ושניהם קרויים מפיקורום לעניין הדין משדין שוה
כשניהם שחיטתן פסולה וכיוצ"ב ונהלע"ד כתבתי שכתי יעוש

סימן א

קנת הלכות עדות למען משפט שימן כ"ה

בל מי שיודע עדות וכו' כותב הלבוש התום' שהביא ש
הרב הגדול כית יוסף זל נרש"ם דכוו' הכתוב
לומר כשמיעה קול אלה וכו' שם שלא יגיד ונשא עונו ו
ולכן הקשו דמלי פריך נמי פשיטא הא טוכא קמ"ל דאף
כלא שבוע' מיכא נשיאת עון דמקרא משמ' דוקא כשנשבע
מיכא נשיאת עון אבל כלא שבועה ליכא ותירצו דקרא
הכי קאמר כשמיעה קול אלה כדבר שלא יגיד ונשא
עונו אז יביא קרבן ומה ומקשה דמ"מ מפיבר' פשיט'
שם קמ"ל ברש"י כדמשמע התום' קמ"ל
וזל ר"ל קרא הכי קאמר דלמ כדמשמע התום' מאחי מיבעי
ונשא עונו פשיטא ודלמ ליכא נשיאת עון כיון שנשבע
ואתה מחייבו קרבן על שבועתו דמה נפשך אם קודם ש
מיבית את פיהו פשיטא ואם לאחר שכבר מיבית כיצד
בפרק ש"ב על כרחין בעית למימר כתיתין התוספו'

עוד

עוד יש לדקדק בדברי התום' דלמ לה מביש
שהביא דשאר דיני ממונות דילמ' מלבי התם
דמיירי בדיני נפשות דהא שפיר נמי להלחם זל בדיני
ממונות כעין מיתבעו-בדיני נפשות לא ומין לדחוק
ולומר דכלבי התום' והלחם זל דמדרבה קרא בדיני מ
ממונות כתיב ולא מייתין מאחר דיני ממונות מלא דקרא
מדרש הכי ושתם מכ"ש מייתי לדיני נפשות משם דכתי
וכערת: עוד כתבו ודוקא בו' לפסר שהוקם
להם דלמתי מלי פריך פשיטא לימ דקרא
דוקא כשכתב תוך כ"ר קמ"ל דלפי חזן לכ"ר ותירצו דודאי
חזן לכ"ר מין לחום וליכא למימר דכה"ג ליכא נשיאת
עון ולפי קצה על דברי הרב הגדול מוהרלוקא זל דנהי ד
דמקרא משמעינן דמין בזה מיבה מ"מ מפשר לומר דחייב
כדיני שמים כי היכי דמדאוריית' כעד אחד מין נשיאת
עון ועכו"ם חייב בדיני שמים ועל כן אנו צריכין לטעמא ד
דכתבו התוספות: עוד מפשר לומר שכאן לפרש כוונת
הכתוב לפי תירוצם דמדקאמר כדבר שלא לא יגיד וכו'
כנגדם שים עדות שלא לא יגיד ישא עונו ושם עדות ש
שלא לא יגיד לא ישא ולזה ממון ודוקא כב"ר וכו' ול
ועל מה שכתב הנמוקי שלא הלחם זל קשה דלמי
לא ממון גמ' אתה להודיע עדות להכנו
מ נטריכא ליה דמד"מ דכיון דמיון שלא גמילות חסדים
שפיר כדיני שמים לא מחייב קמ"ל וזל דדוקא לענין חיוב
בדיני שלם יש לחלק בין דבר שהוא גמילות חסדים לדבר
אחר שכל לענין חיוב בדיני שמים מין שבבא לחלק:
ומ"ש ה"ה כית יוסף זל דמשמע דשפיר בשני עדים
כן נראה ודלמי מתוך דברי הלחם זל דשל"ה
שפי אתה למשמעינן ואם בהדיא שלמו שם שיודע עדו
לחכנו פטור מדיני שלם וחייב בדיני שמים וליכא למימר
דאתה למשמעינן דשפיר למען דרשן ויכא דגרמי דמ"ה
הוה ליה למימר דמחייבינן שבבא בכוונם עדות בדיני שמ
שכל בדיני שלם פטור היינו שפיר למען דרשן דיני דגרמי
וכו' וערוך דלמי בעד אחר נריכא למימר דשפיר
בדיני שלם שפיר למען דרשן ויכא דגרמי
למי מימר שגרם לו חזק דילמא שום מסתבע לסיקרא ולא
גרם לו זה בכבישת עדותו ולא כלום ומ"כ כלשון טעמא
דגמילות חסדים מאי לא שים חייב בדיני שלם שפיר למען
דרשן ויכא דגרמי דלמא כגמ"ד למימר דמהאי טעמא
שפיר בדיני שמים לא לחייב ומ"ש שם זל דמשמע מדברי
העור כן מינו מוכרח ומ"ם דעת הלחם זל ב
בסוף כתבו בדיני שלם דגרמי שפיר למען
דרשן ויכא דגרמי שפיר בשני עדים פטור
מדיני שלם ומן הטעם שכתב הלחם זל וזל והיודע בעדו
לחכנו ואינו מעיד לו אי אתה בלאוך לא עביד ליה ולא
מידי דילמא הוה מסתבע הדין ומפטר ואיכא תרי כמי
שפטרי דמקשינן כגמ' אי כתרי דאוריית' הוי ולא מקשינן
מאחי פטור מדיני שלם ונקטינן כתוספתא דמכילתא וכן
משמע שת העדים על דבר שיש בו שוה פרוטה וכפה
דרי הלו חייבים קרבן ופטורים מן הממון של ונשא עון
וטעמא דמילתא משום שוה שיש בו להעיד שלא מדין
גמילות חסדים שמייבה תורה להעיד וכו' ועם שהלריך
בטעמו של דבר ומיב למיר דמה שכיש מן שתוספ
דילמא

דילמא ס"ל כאמ' דלא דחין דינא דגרמי מכל לדידן ד
דקיל כמאן דדחין דינא דגרמי חייב הוא כממון וס"ל
להלכה ז"ל דהי כמאן דלא דחין מאי מי לימא

שבועת העדות ורוחק

עוד קנת קסה דשמי התם דכיון דחייבתו תורה קרבן
על פבועתו אין לומר שיהיה גם כן חייב ממון וגר דלא
מקתכר לחלק ככך דאם הוא חייב ממון לחברו כאכיל
אכיבת קרבן אין לפטרו ממנו וכן נראה לי מהוא
דעת רש"י ז"ל שכתב כאחי דפריך בגמ' פשיטא דמדריתת
הוא חייב ברישי שהיה עכ"ל הרי שפירש דלא כדין אלא
מדיני שמים ככ"ל בדעתו ז"ל מאפ"ה שיש להחלק מקום
לחלק וכמו שיבא בס"ד וכן ג"כ דעת הלאכא ז"ל כתבו
הכילה הלכ כ"ז ל בסמוך והלאכא כתב בתשובה שאלת
וכן"כן כתוב בשאלתי הגכוחים פרק שבועת העדות דף
קו"ו עמ' שכל כף הכונס כתוב בהגהות פרי"ף ז"ל שאם
רואה דחייב כדיני אדם והוקיף לומר שיכול מכרו להשבי
שבועת הבת אלא כפר עדותו דכיון דבכלל דיני הנזקין
הוא אם כפר עדותו חייב לשל"ם ולרי תביעה זו כשאר
תביעות של ממון עכ"ל ולפי דעתו נרא לרחוק ולומר
דשאום הכי לא פרש בגמ' מאי כבי תרי דחייב בדיני אדם
הוא משום דכעי למפרע לפי שאמן דלא דחין דינא דגרמי

ורוחק ומ"ם לענין פסק הדין נקטינן כרכרי
הלאכן ולאכא ז"ל דיוקו יחיד כ
בסכרתו ולפי שמרכרי נכיכו יראת כתיב כ"ח מ"ש מאמ'
כדכרי רש"י מדקאמר דכי תרי דאורייתא הוא ומייב
אכל כאחד פשוט מדיני אדם וחייב כדיני שמים מ"מ חומל
לתובע ובולע לנתבע ויכול לומר קים לי כהלאכן ו
והלאכא והלאה ז"ל עוד הוסף הלאכן ז"ל שם
לומר דאפי' רש"י ערי' שכאים לפעמים ואפ'
פיהם אלא להעיד דאפי"ה פטור דכיון דחיוב זה אינו אלא
גמלות חסדים הוא למה זה דומה למי שרוצה לתת מתנה
לחברו ומנעו זה אין זה חייב כלום יען ואין להקשות
לדכרינו שם כן ליפטרינן ריבותא בגמ' דאפי' כה"ג פטור
מדיני אדם דנקי הכי לאפטרינן דאפי' הכי חייב בדיני
שמים וכדאמרי' בגמ' והרמכם ז"ל כתב כהלי
עדות דאמות עשה להעיד ולקבל
שם ג"ו ס לדקדק דמהכין למדו דאמות עשה להעיד ד
דילמא שם לא יניר דוק ונשם עינו ושם לא יניר לא ישא
עון אכל לעולם אלא יקיים אמות עשה

עוד יש לעיאור כמ"ש הוב בשם מסכת דפין כתב
הלאכם הער דמשמ' אפי' עד אחד דאמ נפ'
הכונם משמע דדוקא כשני עדים הוי דאייתא והיה
אפשר לתרץ דכגמ' כדמסקי אלא אחר ל' דמיירי כאחד ו
וקמ"ל דאפי' כאחד נמי מיכא כשיטעון דקרא אפי' כעד
אחד מיירי והוה משתכר למימר הכי דהשתא בעית למ"
דאיכא חייב בדיני שמים מדרבנן מי נמי בעית למימר
דנשיטות עין אחד מילתא וחייב בדיני שמים מילתא
אחרינא ולאפסם פנאי לא עמדתי על זה ונ"ע ואם יעזור
השם עוד נעמוד על זה עם ד' וכעת הגל"ע כתבתי

ומ"ש הרב כית יוסף ז"ל כגון לא הודה החוב נפניו
ואם לא אחר אתם עדי אר' לשון מגומגם ד
דמשמע דמכוש דכשהיר ליה תרתי ואפילו דנפל טעות

כספרים ונ"ל ואם כגון שלא אמר אתם עדי והכוונה לומר
שהיה שם גרושת שלא אמרו שלא בפניו אבל בגון שלא אמר
אתם עדי על אם שכיש הרב כי יוסף ז"ל תשוב'
הלאכא על דאין שונה להחרים כבית ד
כנסת שם יכולים שקחכים לומר שיאם מכלל החתם
כיון שאין רשות להעיד והשיב דמחרים אתם דמה בכך
שהרי אין הקחכים בכלל הרם וכו' ועל זה כתב הרב נ"ו
יוסף שכך הם דברי הלאכם ז"ל וגראה שהיה מקום לומר
דעד כאן לא קאמר הלאכם שלא על כעל דכר אבל על
הקרובים שפסר דמירה הוא שנריכ להעיד שאין
עדותם מועיל דרוקא על כעל דכר הוא שלא אם שם
שזה אין מאמינו ומ"מ איכא שכתב הלאכם שעל הכברי'
אל פחות מעמע דרוקא על הכברים דאל"כ הוא ליה
לומר מהרי על אחרי אל הרב ולא על כעל דכר ושוב
דכרי הלאכם כללו שאינם עדים לא הכנתי כמ"ש ורלוכן
לא האמין לשמעון וכו' ונפ' שכוכתו לומר דכאן דאם
כא לומר חוכתו של ראובן אין אתה מאמינו לא אל אחר
עליו אבא לומר זכותו ואינה יכ לומר

לקרובים כאן שאין אתה מאמינם אינה בכלל האתם

ומ"ם נראה לי לעניין הדין שיש לחון כרכרי ה
המרדכי דאפילו אינו הוא ואפשר שאל
גם על הקרובים ואה כי גר לכעור שרואין שהכילו
שם שם ראיות מכריחות ואי לא תימא הכי גם לא אל
על שום שדם שהרי לא יאמר העדים וגם שניהם על פי ד
שניהם אל"כ כתכתי כתשובה שי"ת שכתב
שאם אמר כל מי שכאם הוי יאמר עדים ואלאכא ז"ל כתב
דשכועה אלא אף על פי שאין ואפשר דיקאפ"ה מ
תקע"ח כתוב שאפ' אמר על הרחוק ועל הקרוב אין המר'
אל על הקרובים ומ"מ פירש את דבר ה' יתפש לענין ואל
יבנם כספק חנם

כתב הלאכם את שכתב הראכן שנת חייב שבועה בו
מ"ש הרב כית יוסף ז"ל והלאכא כתב וכו'
כוונתו שהוא חולק על הלאכם ז"ל וכן בתב לקמן בשם ב"כ
דהלאכא חולק על הלאכם ונראה דשפיר לומר דאמ
חולק דשאני נרון הלאכא ז"ל שכבר מנה העדי שלא שאין
דונים לכאן ולהכי אני לשבועי

ומ"ם יש לדקדק בב' הלאכא ז"ל שכת' דיכול
שחובע להשביע בבית הכנסת כל מי ש
שיודע עדות בכך יבא ויעידני וכו' דנראה דשע"ג דלא
ייחד עדין אלא שבועה קטה שזה שחוב לשה שבת' בשי
שת"ק דאם עמד בבית הכנסת ולא ייחד עדין אפי' הי
עדין בניירו שטורים ועל כן אם נתנה להשביעם בבית
הכנסת יאמר משביע אני עליכם פ' עכ"ל נראה שאם לא
ייחדם לא חל עליהם השבוע ונניח לרחוק ולומר דהכא
נמי כשייחדם מיירי שאמר כל העומדים כאן וכדאיתא
התם בפ' שבועת העדות ונפ' הלך ז"ל שם מן בגון שאמר
כלומי מכם שיודע ובא והגיד דבת' הלאכא שפ' שת"ק
ולא נחית הכא אלא לומר דיכול התובע וכו' ומ"מ נר ן
המשביע עוד קטה כהגיה דפ' שת"ק דאמם ה
סוגיך לומר ולפרש פ' כשאמר כל מי
מכם שני דאם נמי היו ייחד עדין ז"ל דאפי' כה"ג אני

למשכונאי קלתר ומיהו העדים יכול למחול עור היה נראה לי לומר דכל מי שיודע וכו' כמו מקרי יחור עדים דדוק' מה שתר משביע לכי עליכם וכו' הוא דלמאי דלא ייחד עדין אפי' עומדים בבירו כיון דכלשונו לא משמ' דמשבי לכל אחד ואחר מהם אלא דמלשון הלמכס משמ' דכה"נ לא מקרי יחור עדים עור שפסר לומר דם"ל להלכתא כהלמכס זל דכת' דכיון דקודם שהשביעם בבית בבר יחדם חו לא בעי יחור עדים כ בבית הכנסת

על מה שכתב הלשכא דלא מניגו שיוכל תרם להשביע עדים אם יודעים עדות ע"ע כמה שכתב הלון זל בריש פ' שבועת העדות שיקרא שו שכ ת' הלשכא זל בשם קנת מרבותיו הגרפת' שמכלין ללמוד שיכול תרם להשביע את חבירו מן הספק שם יודע לו שום עדות שם לאו דשא הכא פיתי לא ידעה דמית ולא ידעה דהתי ידע דשי תיקם פיתי נמי ידעה ואפ"ה מ משביעתו ע"כ ודוחק לומר דכתב כן משם רבותיו ומיהו ז ל"ם הכי וש"כ מיך כתב שלא מניגו שיוכל תרם וכו' דהא אפי' על הספק כתב שיכול להשביע ע"ע ושפסר לומר דמ"ם הלשכא דלא מניגו מיינו דוקא שיכריחם ם משבעו שם אפי' עלים שכל מ"מ יכולים כ"ד להשביעו וכשיכיעום כ"ד ויכפרו חייבים וכמו שכתב הלשכא זל בתשו"ס תת"ק ועם שכתב שפין תכתוב מפייב את מי שימר הלא תתם עדי שיכשבעו שלא נתנה רשות לכ"ד להשביעם כענין זה שימר משביע לכי עליכם פ' וכ' ו ואם כפרו חייבים וכו' וכן נראה ממה שכתב בשי תלנח שכתב שם שלא מניגו שיוכל תרם להשביע עדין ל שיכשבע לו שם עדות שם לאו שם השביע' וכפרו חייבים קרבן וכו' ועם ונראם לי דהכי ניף לה דכשלמא לי הוה כתינן נפש כי תשבע ונשב'שם לא יניר ואפ"ש עינו הוה שמענן דיכולים להכריחו שיכשבע אפי' עכשו שכין דשבועה דקנס אפי' בחרים הוא בדפתיב ושמעה קול שז ס"כ דוקא שמרי יכולי להשביעו אבל שיכריחוהו שיכשבע זשת השבועה לא מצטרה בקר' אלא פעדיין קשיא לי בלותה תשובה דלמה שמר אלא שתא השביעם וכו' כגראה שפין יכול להשביעם אפי' אפי' בחרים לומר להם משביע אני עליכם דשם כן הוה ניה למימר שלא משביע ושם יכפרו חייבי קרבנות דמקרא נמי לא משמע אלא שאם השביעם חייבים קרבן אבל שיוכל להשביעם אפי' אפי' בחרים לא מיהו לזה יש לומר דוד אי ליכא למימר דקרא מיירי בשתרגם לקבל השבועה אלא ושמעה קול אלה שמן הדין צריך לשמעה שהתורה נתנ' רשות להשביעם כענין זה שימר משביע אני עליכם ו וכמו שכתב בפי' תת"ק ומדין ל"ע ועור צריך עיון בשות' תשובה מה שכתב כי שם דמי בחרים כו' שפין לו מוכן נראה פנבל שם טעות סופר וצ"ל לומר שכשת התשו' לומ' דכשלמא שם שיכול להכריחם שיכשבעו כפיה' לא משביעם חוא ושם יענו שמן כע"כ היה מקום לומר דכשיכשבעם בעל דין שיכיה דשבועי אלא השביעם כ"ד מ"מ כגר נשבעו כפיהם ומשבע אפי' עצמן חייב לקיים שבועתו ולהעיר ושם כפרו חת"כ כ"ל חייבי קרבן אבל שם שיכולים להכריח שיכשבעו כפיה' כ"ש שי בחרים

שלא השביע לעדים ומעפי' שכפרו פטורים שהרי הם לא נשבעו ולא קבלו עליהם השבוע' שהרי אין יכולי להכריח שיקבלו עליהם השבועה שמא נפטרי כ"ד שפי' שם לא יענו שמן הם חייבים בשבוע אפי' בחרים חייבי קרבן על כפירתם וזה שמיים ומה אבל מ"מ הרי הם חייבים מחמת שבחרים שי לפי שבחרים הוה כבית הכנסת שהרי שם כ"ד ועיין בדברי הלמכס זל פ"ט שם שבועות שמשם למדתי סולון זה

ומה שמר הרב מוהריקש דמדברי כולם למדמ כ' שפסר שם הלשכא זל יחדה שיכול להחרים בבית הכנסת כל מי שיודע כו' אבל להחרים בכ"ד להם כפרטות לא דהחרם לא תקנו אלא בבית הכנסת ומ"ש הרב זל דמ"ש הלשכא דלא שמענו שיינו מדין תורה רוחק גדול הוא דודאי לענין מעשה שלנו אלו והוה ליה להסיב שם יכול להחרים וכודאי דכשהשיב דלא שמענ ר"ל כלל לא מדין תורה ולא מפני תיקון דהתיקון לא היה אלא בבית הכנסת

ומצאתי כתוב בשם כתשו' כתיבת יד מכוש' להלשכא ולרבני נרפת זל מי שנקט להחרים שם על מי שיודע לו עדו' ולא מי שיעיד לו תשו' מן מוכני' ל תו לפי שהתורה התרה על העד שם לא עיד ונשמ עונו וכ"ש חרם שתם עכ"ל פח"כ מנחתי כן בספסקי ריקשמטי בשם הרוקח בסי' תקע"ז

ומה שמר בתשובת הלשכא להחרי על מי שיודע לו עדות שיש לו להזים מקנת ה הרמשונים וכו' והשיב כי די בחרם לחר בגראה שם"ל היה יכול להחרים מיו הכך דברי הלשם זל שכתב לעני חליל ושם דדוקא היה שהיה מחרים שם שום שרם יודע שרמונן עבר על השבועה אבל כמן זה לא היה מחרים אלא כל מי שיודע לו עדות שיבא ויעיד שעם זה יעבר הוא שפטו שיש לו להזים מקנת העדים הרמשונים גם לכשר שלא היה שם תנאי

ומה שמר הלשכא ולפיכך שם החרים פעם כו'כגר' דיחרם חל אפי' שלא ייחד עדין קשה דבשי תת"ק כתב הכך זה שם רצה להשביע צריך לייחד עדין ולומר משביע אני עליכם פ' וא"פ לומר דהכא נמי כשייחד עדין ומר כל מי שכם דמסתמא סבי הוה שלא שהתובע היה רוצה לייחדם בשם פ' וא ולפיכך כיון הלשכא זל מה שכתב

וראיתי בעין תשובה זו בפי' תרנח' וזל תשובה לא מניגו שיוכל תרם להשביע עדין ל' שיכשבעו לו שם עדים לו עדות כו' כגראה דדוקא שיכשבעו שם אפי' עצמם מכל להשביעם התובע כע"כ שם עדים יכול הוא ולא הוה שכתב' לי שיהיה כוונת הלשכא זל כן דמה לי מוסב' אפי' עצמו מה לי מוסב' אפי' אחרי שם יניו לא יקבל עליו השביעם ועור דמ"כ הוה ליה למימר שלא משביעים ושם כפרו חייבי קרבן שלא דמ"מ משמע דקשה הלשם זל דלא מניגו שיוכל להשביע עדין מ"כ כתיבתי בתשו' תת"ק ונראה שכוונתו לומ' דודאי בתין מחייבין את העדים שיכשבעו שלא שמ"מ כ"ל יכולים להשביעם כמשביע אני עליכם וכיון שכפרו נכ"ל מעפי' שלא עבו שמן שלא השבועה ונראה לי שם כעין

כמ"ש תלמ' מיירי בכה"ג אבל להסכיעם בב"ד סיסכימו
אם כפיהם והסכמ' אפילו כ"ד יכולים להכריחם על זה אלא
אלא נוגעים כ"ד להסכיעם יכ לית אסברי
לא מצינו בכתוב אלא אלם הסכימו
כ"ד דהיינו מפי מחברי דהיינו
ושמעה קול אלה והנה לע"ד
כתבתי סברתי יונה

סימן ב

כמה דברים ממורים וכו' אבל בנוי הקובע ג
לישראל ויפרעל ויש לו לגלגי עד אחר לסור
להעידו וכו' מיכא למידק מאחר לא הביא הטור זל"ז ס
החילוקים שכתבו על זה כגון החילוק הר"ן דיש חילוק
בין עד אחר לב' עדים דמיתר מיהו זה רחוק כמה שכתב
עד אחר הא אפשר לא החילוק הכ' דאפשר כדבריהם נ"ב
מין מוציאין ממון על פי עד א' ושני סילוק זה לא
הוצרך רמן הטעם שכתב דאסור להעיד מפני שמפסידו
ליפרעל אלא כרין שהגנים מוציאין ממון על פי עד אחד
ועבו' מיכא אפשר כדבריהם נ"ב אין מוציאין על פי עד אחר
ש"ז מחייבין אותו שבועה דאפי' להעיד ונגמ' לא הוצרכו
לברש אלא למשמעין דמנגד הבידוור לדון על פי ס
פנים עדיפ החילוק הנ' הוא דיש חילוק בין אלם חסוב
לשאר אחר דהו' כעיפ כגמ' וכיון שכן אין לנו לטור לפר'
דין עד אחר והוא אלם חסוב **גם** על הרוץ זל
קשה למה לא סביא הכעי' אלם חסוב מהו
והסמ"ג זל הביא' אבל אפשר' ולא כיפ"מ יהי' דיינו
והר"אש זל כת' וכיון דלא מיפשט מויל ומסה"
עכ"ל והדבר היה קשה אלי דכשלמא
אם נאמר שכעי' הוא אם אלם חסוב אלך אם אחוי לאבל'
או אי מצית' לית מיכא למימר כיון דאבל' כתיקו קולא
לגבע אבל מכיון אלפי הכל מתוך דברי הרמ"ה אבעיא
היא אם יכול לילך או לא הוה לן למימ' דלא לויל כיון
דלא מיפשט זל דכיון דאמרינן כגמ' דאלם חסוב לא מני
להתחמוטי נראה דאם לא ילך יחמך לן היוק ומ"ב הוה
ליה כתיקו דממונא ואין לזה לקבל הזק כאביבו וכן
נראה מתוך לשון שאמרו בגמ' דמטעם סיוה
אלם חסוב הוה לן למי דלא לויל דמ"ע דבידוור
יכול אחר לילך מ"מ האלם חסוב לא ילך או דילמא מ
משום דהוה אלם חסוב ואיכו יכול להיחמוטי מיבא
אם לא שיחמך לו כזה ל' חסר כגון' ילך וכיון דאלך' כתיקו
מ"ב ילך כדי שלא יחמך או כזה והאחור כת' ולא מיפשט'
ולא מצחתינן ויפה אחר
והרב סנדול כיתי יוסף זל כתב שהטור זל ס"ל
כהר"אם זל ולהכי אתם דבריו ולא חילק
בין אלם חסוב לאיכו חסוב ע"כ
ואיבא שאחת הבעיא זל אלם חסוב היא
במקום שאיכו אחר יכול לילך להיכן
בידוור דדיכי אחר איכו אחר אלא למצוא
וכולהי מ' אמרי דאין חילוק בין אלם חסוב לאיכו אחר
כגון שכל הולכים **אמנם** הטור זל ס"ל הכא
דין בידוור לא סיק לאידך דכרי

אין ריצוק בין אלם חסוב לאיכו אחר אלא לאחר
כיון שהטור לא הביא אלא דין שאיכו אחר לא ילך
ס"ל אין חילוק לעניין אלא ילך אבל במקום שאיכו אחר
יכול לילך יש לחלק בין חסוב לאיכו חסוב וזל דאפי' ס"ל
לטור דיש חילוק היש לו להביא דין הבידוור בכידושו
כדי לפרש דין אלם חסוב וגם זה דוחק

והנראה לי כדעת הרוץ זל אלא הביא הכעי'
דאר' חסוב משום דס"ל דמ"מ לא מיזל
ומסה"מ מביאין שמוציאין על ידו ממון אלא כדין תורה ס
שהתורה לא האמין אלם חסוב ולכך אתם דכדין והכי
משמע מתוך רקדוק לשונו שכתב אבל בידוור מיירי
כמי כל אחר שיבא ונאמין אלו ליה משמע דוקא משום
דכל אחר שיבא אלו ליה לאומנתא אבל מי שיבא עד אלא
אלו לאומנתא כגון אלם חסוב לא אויל

גם הר"מכם זל לא כיילר דין אלם חסוב אלא בתב
שהבאלמנתא כין אחסוב כין איכו חסוב כיון שעיד העד
היוציאו ממנו ממון אלא כדין מחייב וכתב שם נכון מהל'
תלמוד תורה הרב כפ"ב מצוה זל ואם הוא אלם חסוב
דמחייב עליה כבי תרי אם אותר להעיד או לא אלקא
כתיקו ולאומרא ולכך את"ד כו' ונ"ע דכשלמא אם הוא
מיירי הר"מכם זל כעניין אם יכול לילך אם לאו אויל אחי' למימ'
דכיון דנדדי הכעיא היא אי אזיל או לא אויל אחי' למימ'
כיון אלא נפשט הכעי' אזל לאומרא ולא אזיל ולכך את"ד
וכת' את"ד דלא אזיל אבל הר"מכם זל לא כת' שאם דשבדין אותו
עד שיבא' ואם הבעה החסו' לאיכו אחר אחי' למי' דכי היכי
דאיכו חסו' אמונים ממון אלא כדין חיי כידוי כך אתחוב
ונאמנא דיימך מזה דמכדין אותו עד שיבא ונ"ל אלא אפקא
הוא ולקולא ולא מכרע ליה **ולענין** אמונים על
נראה לי שיש לדון אבל
ידו ממון אלא כדין ישראל אי איכו אחר אין יהיה אלם חסוב
או היה אחר ואם העד אם איכו אלם חסוב
וכגון שהעיד כדיניהם אמונים ממון על פי עד אחר
אכדין אותו עד שיבא אם הר"מכם זל אבל אלם חסוב
שהעיד בבידוור אלהים שעד אחד איכו מחייב אלא ס
מצוה וקבלוהו בכי תרי ורקי אין לחייבו אום חיוב
כיון דבעיא לא אפשיטא כ"ל שיש לדון ומילתא ל
דאתבר הוא לעניות דעתי

מה שכתב המרדכי דלא קבעינן ליה לאלם ממון וכו'
כן כתב נ"ב הגאונים משם ר"ז ועפ"ז אבל הר"מכם
זל כתב מכדין אותו עד שיבא וכתב מורי הרב בלחם
משנה דטעמא משום דהוי כמעיד עדות שקר דחייב ו
והטור כ"ר הביא לשון הר"מכם זל גם רבינו יונה
בשתיב"ר כספר אלם הביא דברי הר"מכם זל

ומה שכתב עוד המרדכי דכל שני קרובים לא מחייבי
אלא כאחד מילתא דאתבר הוא ונראה לי גם כן
דכל מי שהוא פסול לעדות כדיני ישראל יהיה פיסול
מה שיהיה לשו' להעיד כדיני גוי' ואם יש עוד פ"ם ע"פ
פסול או קרוב חשיב כאחד ואסור להעיד הכשר עם הפסול

עוד נראה לי שאפי' בשני עדי נ"ב שיהיו הישראל
נפטר כדיני ישראל ואם יעידו לו כדיני גויים

יחייבוהו כגון מלוה על פה שנאמן לומר פרעתיך תד
העדים שיזכו בזה לא יעירו כדיני גויים כיון שכבר
מוכיחין ממנו שמין שלא כדין תורף

כתב אתום' סס כפ"ב הגזול ומלכיל דף קיו ולא
למען שלא חד שכל תרי לא ת"ת והא לעז
שרינן הפקעת הלואה וכ"כ מפסידין לותו וכו' וז"ל רמ"ה
לפ שהתינן ליהו כיון דמיגו מעלם על ידם שלא מה ש
מחייב לו עכ"ל ונראם מדברהם דרוקא כדיעבד שכל
לכתחילה לא יעיד שכל הלשם זל הוקשה לו קושיא זו
וכתב דמ"מ דכיון דאין מפסיד לו מצלו יכול להעיד ו
ומשמע לכתחילה והקשה קרובי הלשכן כותת הקום ש
שהעדו התום והלשם דמגי קושיא והא אין מזתר להפקי
שהלואה שלא כדליכא חילול הסם שלא ידע נמי דישראל
ידע זכדפרש לעיל ותירן הלשם דמ"מ משמע הכא דתרי
לא מ"מ שכ"ג דליכא חילול הסם ולהכי הוצרכו התום'
לתר' דשפיר כי ליכא חילול הסם נמי כיון דאין מפסיד מצלו
לא וכאין שהכר **ומה** שאמר הטור שנם העד
המעיד פוטרו משבועה ולפיכך יכול ג
להעיד וכו' זהו לפי דעת הפוסקים דס"ל דע"י המם ש
פוטר משבועה שכל לדעת הפוסקים זל שנם כדיבוטו אין
עד אחד פוטר משבועה שלא מזיל ומסעיד וכן נלמוד להורו
נשולטני הגיבורים שסרינ כדין זה יעש והנרשה ליורמי
שכל הפוסקים שוים שלין דין זה שלא נכנון שסס היום
בא עד אה ומעיד כדיבוי ישראל ולא היינו מונשלין מזון ש
הוו מקיימינ"ל כי עד זה שהכם שס לא היינו מצריכי אותו
לעבדי שהוא שומר שנדק כל שתרי פיו לא על פיו שנו
תשם וזה פשוט הכלע"ד כתבתי שכתי יונה

סימן ג'

ואינו חייב להעיד עד שתבעוהו לפי דברי הרב
הגדול בית יוסף זל שסס דשם כן לא יהא
חייב להעיד בתביעת קרקע כיון דבשבע לא מחייב
קרקן ובספר ת"ה כפ"ב מהלכות עדות כתב דאפי מדתנ
נפ' שבועת העדות דף ל"ב דשבועת העדות בעינן
שיזמינו מפי התובע פי שיתבעם התובע ובפקדון מייבים
ומשמע דה"ה בשאילת עון דמ"לתה לפלוג בעדות נופא
כיון היכא דליכא שבועה להיכא דליכא עכ"ל ואי מיהא
לא מיירי בכולי בריירי קרקען ובעדות פטורים ובפיקדו"
חייבים ולי נראה דאין שום נדייבים לשבים דשם ד
דשם מקרע שלא הוה שם לא יעיד ונפש עונו ודרשינן
נפ' שבועת העדות שם לו לא יעיד ונפש עונו הוי בלעגין
נשאלת עון ג"כ דוקא שם יתבענו דהא קרא לאו בדוקא
לעגין קרקן קאמר וכמו שכתבנו התום' דקרא הכי קאמר
כשעבר על דבר שסס לא יעיד ונפש עונו ובשלמא לעגין
עיירי קרקע ליכא למילף דהת"לעגין קרקן מפיקדון
מ"ש דתחטא דתחטא וכראיתא התם שכל מילתא דאיתא
בקרא כגון שיתבענו להעיד או להעיד שון לכ"ד וכאנפ
דילפינן לה מקרא דשם לא יעיד אין חילוק לעגין
קרקן או נשאלת עון כן נראה לי שכל עדיין קשה
דכהי דמקרא משעינן דאין כזה נשאלת עון מ"מ מ"ש כ

כעד ת"ל דאמרינן דתע"נ דנקט ליבא ת"ל הרי לאחרי
דכגן דעד א' נאמי חייב כדיני ממיס הכא נמי לע"נ דמקל
לא משמע הכי מ"מ ליחייב כדיני ממיס ומפשר לומר
בדוחק דכשלמא עד ת"ל מתכוים בקר' דאין כו נשאלת
עון דפע"נ דקרא משמע שנים דכל מקום שנאמר עד הרי
כאן שנים מ"מ לא אמר כפירוש דעד אחר לא אכל לעני
דכעינן שיתבענו הוה ליה כתי"ן כתיב בהדיא
בקרא ולהכי נעד אחד אחרו דכגן לע"נ דאין כאן אחר
להעיד ואין כאן נשאלת עון ומיהו קרבן מ"מ יש כאן אחר
שאי אפ"כ מילת דבעי שיתבענו לא אחרו שיהא מיהו
כדיני ממיס לי נאי שכתבתם ודאי דכיון שלא תבע
להעיד דליכא כיון שפיר נשאלת עון ולא ש"נ דקר
שלא לענין קרבן דע"נ דנשבע לטקר פטור כיון שלא
תבעו דכיון שתובעו הו"ל כענמו נר"ש אין לו בעדותו
שלו זה תועלת דאפי דכתיב ליה כשיכה שזיל לכי שפיר
וק"ל הנרשה לע"ד כתבתי שנתי יונה

סימן ד'

ואם העד ת"ח וכו' דין זה לא עיינתי בו כלל
מ"מ מ"ש מכרי שתום דף ל"ד ד"ה שכל שיטורא
וכו' משמע דכשים דא שפיר שלך חייב להעיד וכ"ש כהן
גדול ויעיין עוד שם חילוק כדכתי התום וכפ' שנודה וכת'
הלשכם כפ"ק מה' עדות דדיני נפש ודיני מכו' כשפרוטי
מפיקרא הוי יעש וכיון יתוקם נתיב כ"ש כתב דכל
הרופה דכר' עדות חייב להעיד לקיים וכעדת הוע וכן
כתב הלשם פ"ק מכוק וכן יש לנמור ממתני דשנהדרין
דכיון שמיימין בדיני נפשות

ואם הבעל דין שלם הרב המחבר הניח בדין
זה מרבעה תנשים שס"ריעין דהלי נשרפ
שלמת הוא הכ' דבעל דינו אומר שים לו עדים שלא שלן
ווגים לכם ולהעיד מחמת שלמותו הנ' שים תוכחה
שלותם העדים יודעים ומחמת שלמותו נמנעים מלהעיד
הר שלין שם מחייבין לותו להביא עדים שחוזים שלא
דוקא לותם שנאמר בעל דינ **והנה** התנמי שם
וזה גם הלשכם ומש"נ הנימ מהרי בתבו
ולם ידעו כ"ד שבעל דין שלם וטוען בעל דין שים לו
עדים וכו' יעש נם פתנמי הרביעי גרס"ל שגם הלשנם
ומש"נ זל ש"ל הכי מדכתבו כופין את בעל דינו שיביא
הום העדים וכו' דמשמע לותם עד שלומ' בעל דינו

אמנם התנמי הלשיני דכעינן רגלים לדבר שטענ
שבעל דין שלמת כגון שפמרו מה למו ולנרה
זה לא הזכירוהו הלשכם ומש"נ זל שכל כתום' רבותינו
פ"ב כתבו כדברי רבי זל ש"ל **ועל** התנמי הר'
חלוק עלין רשי זל נפ' המפקיד שכת' לותם
הערו לו עדים שחרי והלשלא זל הקשה עליו דמ"ב ש
לין שמני בגמרא דתרתי לא עבדי והא ליבא שם הרא
דשפשר שלותם עדים שחרי לא ידעי נלא מירי ואתו
ושמרי דידעי דלשו שפוח הוא זל שעדי שמרי שנאמר
רשי זל היינו כעדים שיאמר בעל דינו שמכירים כגון שכנו
ומכירין שי נמי כשאמר רב שפרם לו עדים שלא יהיו לך
קנם שאר לו לך והכא שותם העדים לו תנטרך לרבות

עדי לחרי ומרי השיב מאותם העדי יכולין ויעידו מקר
ובכתובות לא הזכיר רמ"ז לעדים לחרי ודברי הנמקי
גרסין כדעת רס"ג כפ' המפקיד התכלי הרמב"ן גליון מ
מרמרינן הכי דיניהן לן ולכל מלמי חברך כגון סהיה
מדע שהיה אם בעל פי בעל דינו לא היו קורין אותו אם
ולא נזכר שכאן עדים ומרי שהוא אם ולפ"ז התוספו' שם
הוסיפו מרי נודע לב"ד שהוא אם התכלי הסמי מיטעון
בעל דינו שם לו עדים הם לאו הכי נמקי האם לומר ד
דמקר הוא מעניותי דעובר הכי הוה מכל מקום דבלאו
הכי היה מנריכו להכיח עדים ומדרבה מנא מסתבא
דמרינן בגמרא שפיר קאמר לך דכתיב ויכר יוסף את
אחיו וגו דמשמע שלא לאו הכי היכו נמקי לומר דלאו אחיו
הוא ובכך הוקשה קושיא זו לתוספות ונמקי יוסף
זל שם ראין להקשו על מה שכתבו התום' שכ"כ ה
פיגש בחתימת זקן על שם שמרו דמל"כ לא
מבקת חיי לכל כריה העמידו וכו' דמאי קושי' שפני הכא
דהני מלם דמפי על מלם יש להקשות כן וכמו שכתבו ה
התום' כריכו המתח זל את מייתי שהדי כו' למשם שהיה
רגיל להשמר זה לחי היו נמקי מפם לדמותה דשמרי ה
הכא דהני מלם מלא שנוסה שפני הכי יש להכיח רגיל
במרדות כגון שם מדברי הרמב"ם זל מ"מ נתנו
שהוא זל טעם לפי שמרי לא היה ! מכאיזו
שפני לא שמר טע"כ ולפיכך דוקא שהוא דשפיר קאמ'
וכו' שם לא הכי היה נמקי זה לומר שהי הוא והרמב"ם זל
נתן טעם לשמר זל לפי שהיה טוען שהיה מכיר וכופר
וגם יש לו קול שמכיר הוליד שם כו ע"כ ודברין מגומגמי
שהם הלא טוען שמרי מכיר וכופר שם ככך כל שהם
יטעון כן ולא לא יהיה נמקי מרי לומר מקר אתה דוכר
כי היכי מכיר והתום' נכתובות כתבו טעם
שהר דלי לאו הלי טעמ' הוה מלוי כשיקר
כי היה לן לידע שם הוא שהיו כיון שמכירו מקודם לכן
וכיון שהוא מודה שהיו לו שה או שם הוה ליה ל
למירק שם הוא שהיו והפשר כדוחק להשכיח
דברי הרמ"ם לזה וה"ק לפי שהיה טוען מרי שהיה מכירו
כלומ' שהיו לו שה וכפר שהיו יודע שהיו שהו ודוחק ולפי
להקשו לדבריהם שמשי דשמרי התם בהמפקיד מי יודע
דשהיל כלומר מי יודע שהיו לו שה וכו' והא לדברי התום'
שהו היה מכירו ז"ל דה"ק מי יודע שהיו לו שה דשהיל
הוא שכר שכבר שה שהיו ולפי שעתה שעשו שהוא
שכיר כו מעיקרא והנמקי זל נתן טעם שהר לפי שטעה
הלא קרובה לפי שלא מכירו מי שיקרא לו שהיו שהיו
שהי שהם וטעמת מרי דחוקה שהיה לו לידע שהיו לו שה
ושעשו דלבני חיכים שהריל"כ כה"ג לא שהיו כדשתן כפ'
יש נוסחאין הכא כיון שהו' שלם שהיו ותרתי בעינן שהיו
טעמתו קרובה לפי שלא מכירו מי שיקרא לו שהיו שהיו
שלם : ופ"ת לפי תירוץ התום' דבפר המפקיד שם
חזרו והקשו שם כד"ה זל שמייתי שהדי וכו' ניחא שהי
הכא דמרי לא היה טוען כרי וזל דלעכין שנריך שותו
להכיח עדים שם שהרה לשהר כזה שי שהרכה
זה טוען כרי יכך ויכו' עד שהוא יכול לכר דברין יותר
וזה כיון שטוען לא ידענא מה שקים להנריכו שיכו עד
ולהו הנרכו התום' לתרין שכני שהותו הלא שמר שיש לו

עדים וכו' לי נמי כתר דשמרין שפיר קאמרת תו טעמת
מרי לאינה נרועה שלא הרי היה חשוב כברי וק"ל התכלי
השלישי שפין לכן שנריכין שותו שלא להכיח שותם העד'
הוה נלמד שהום דבכתובות גרסינן זל שייתיהו דשמעי
שותם שעדים לשהם כשפיר גרסינן זל שייתי שפרי
נגרסת פרי"ף זל שייתיהו וכבר כתבתי שגם הלמכם ו
ומש"ג ק"ל הכי התכלי הרבינו דבעינן רגלים לדבר ה
התום' כתבו כן בכתובות משם רי
דלם לין רגלים לדבר לין נראה כלל שיהא נאמן לומר
וכו' שם והנראה לי בדברי התום' דלא פליגי שפברת ה
הלמכם זל שלא הניח רגלים לדבר שהום שהלמכם זל
מיירי בלישים דיודעין שיש בבר שהוא שלם לו שהוא נור'
נלם ולפיכך כלא רגלים לדבר נברי דברי שמת שטעל
בעל דינו שמת שמחמת שלמותו נמנעים מלהעיד שכל
דברי התום' נפ"ב דבתובו הוו בלישים דלא ידעינן כיה
שהוא שלם וכהא הוא דקא מנריכי רגלים לדבר וזהו ש
שכתבו שכל לין רגלים לדבר לין נראה כלל שיהא נאמן
לומר שהוא נברא שלמת דמל"כ כל שהם יאמר על חברו
שהוא נברא שלמת וכו' הרי שלא שמרו שלא רגלים לדבר
שהוא שלם ולא רגלים לדבר שמחמת שלמותו נמנעים
מלהעיד וכאן שכתב הטור זל והנראה לי דדברי התום'
כתבתי וזה שכיאו דברי התום' שכם שמפקי' עם שהי'
דפ"ב דכתובות דכפ' המפקיד לא הנריכו תכלי וה לפי
שהם מפרשים שם דמרי שפבר שהיה נודע שהוא שלם ו
ולאכי לא הנרכו לומר שלא דהא דמנריכין שותו לכל
עדים דוקא שותם העדים והכא כתבו שהם לא היה נור'
מרי לשלם דבעינן רגלים לדבר שהוא שלם וק"ל וכודאי
דיוקא לומ' דפליג התום' דם המפקי' עם שהיה דכתובו'
גם מדברי הלמ"ם נראה לי כן דמייתי כגנאי שלא נודע
לשלם שלא שכעל דינו לומר שהוא שלם והוכחא לדבר
שהוא אם כשמרו להם להעי' לומר מה לנו להעי' כו' וכיון
שיש רגלי לדב' שכשכל שלמותו נמנעים מלהעי' יש להנריכו
להכיח הוא העדים לעפי שלא נודע לשלם ומ"מ הדם
מתרתי הוא דבעינן שו שהוא נודע ככר שהוא שלם שם
שיש הוכחא שהוא שלם שכשכל שלמותו נמנעים מלהעי'
מכל מדברי הטור נראה דבעינן תרתי דשע"ג דידעינן
כיה שהוא שלם בעינן נמי שיש רגלים לדבר שכשכל ש
שלמותו נמנעים ומין דברי התוספות מורים על זה והרב
הגדול כי זל כת ודכ' כת' דעת התו' שפחר שהלמ' כת'
כן ונ"ע נם מה שאמר הרב זל כדברי הנמקי נ"ע דמה
שאמר הנמקי זל היינו משום שמנריכו עדי שיעיד שאין
זה אחיו כדפרש' ולפכי הינוך לכתוב מה שכתב מכל
שלם יש עדי שאומרי' שם לנו ולנרם ודאי דאמר הנמקי שלא
דדחיקא ליה מילת לאימר דבגמרא מיירי כשאמרו שם
לנו ולנרם דכלאו הכי אתי שפיר ועוד שהוא נוהג לפרש
שמנריכו להכיח עדים אחרים שע"ג דלא הכיח וה עדי
עוד כתבו שם התוספ' שלם היו כשים הערי ואומרי לא
ידענו כלום שהיה אחיו נפטר נזה ועיין שם שכתב על
דכן זה מהרי"כל ומהרי"ן חיים זל והרב בעל לחם
משנה והמלקי עליהם ועוד נעמוד עליהם שם ד"ה וכעת
הנראה לע"ד כתבתי שכתי יכנ

סימן

סימן ה

וצריך שיעידו העדים מעומד וכו' עד סוף דין ושלמי דכ"ד מיתות קסה דסיף ה

סוכית מהת' שלמי התם מקום ככודו של שם המפורש ועג' מי מהתם לפי לכתחילה ומפשר דמרע מתרנת הגדתם דכשלמא אי בשלמא כדיעבד מיהא כשר התירו שם מפני כבודו של שם המפורש ועל הלן קסה דניחא דמע"ג ד לשמר קלף ועמהו ופסק ל מהי הוא מ"מ מכיון דכתי לת ה מלהיות תירוץ לרבות ת"ח אי נמי קלף דוסדרת פני זקן ס"ב כי כתיב ועמהו לאו כת"ח כתיב ולא דמי למלך מרע דמלך לפי לכתחילה להעיד זולא מילתא והוה ליה כת"ח משמיה הולך לב"ד הקטן ממנו ומפני נימא דילמא לפנים ויעיד לפי כה"ג נמי זולא מילתא לנבי מלך וע"כ ודאי משכי מלך דהא הסתם נמי ת"ח מעיד מיושב מלך נמי יעיד מלא ורמי משכי מלך ונרמה דכותת הלן זל לומר דאי מדאורייתא פסול להעיד מיושב מ"ב שמאי התירו לת"ח והתקינו שיעיד מיושב יותר טוב היה שיתקינו שלא יעיד כלל כמ"ש כמלך מע"ג דמלך לא דמי מ"מ יותר טוב היה שיאמרו כן ולא שיאמרו שיעיד מיושב לפי הגירסא שכתב שמעירין מיושב קסה דשמעת לפי לכתחילה מכל מקום גירסא מהרת כמרדכי דשמעת עוד כ כתב וכיון שכן ה"ה לדיינים וכו' לכאורה היה נרמה דהכא קיימינן ואפי' סוף הדין ואחר הלמד כר' ו דקיימ' נשכלת עדות וקשה ומ"ש נמר דין ואחת נכון הדבר על מרדכי ישן קסה דהא כתיב ויעמוד העם על מקומו ו ועיר דהתם לישני גרסינן בגמרא יתיב דשמעת שכך יצא ואחת לו עמוד על נגליך ועוד דכעובדא דלר' ו יהושע כברכות שמע' עמוד על נגליך ודוחק לומר שהיה עומד ועוד בעובדא דהתם כשבועות דפר' ואם אחר עולא גרים לדחוק לפי ועוד עיין בכעת הגרמה לע"ל

כתכתי שכתי יוכה

עוד היה לו קיצור אחר כדיעבד אלו וכו היינו נוסף ומתוך שהה שכתב רש"י אל מעין העדים יכול להעיד כו' עד דין מין מקבלין את העדות אף כפני כעל דין ונאמר לאחר קונטרים ממני וכשמעת יהו ככר נפסל ולא יכולתי להעתיקו ודין מין מקבלין עדו' אלא כפני כעל דין כיעתי יפה כפסר מגיד מפרים

סימן ו

וקטן אפי' כפני כו' כדין הם יש דעות הדעת הא' שיש דעת התום שכתבו דהא דקאמר כגמ' דסיכא דלית ליה חזקה דאכוה מין מקבלין היינו אפי' שכתבו עתה עומד כתו הכי' דכל מקטנים לו חזק' מכות מעפ"ז חזק היה מוחזק ככית ושוטן שים לו עידי חזקה מין מקבלים **ראיכא** למידק על תרמיה מהכילנו מדלא מקבלין אפי' כעל ה דפרה מוחז' כשר הכא ד"ירמיה לא' מוחז' וכו' דלעול' מיהא לך דכל שהאדם מוחזק מקבלין ואפ"ה דלא תמרינן דטעמא דמקבלין משום דהוה מוחזק ור"ירמיה לא היה מוחזק היינו משום דקא' ג דר' ירמיה לא היה מומח'

מ"מ מי לאו דהקטן סיפא לו חזקת מכות היה זוכה ריומ' כדיעבד ולזה אמרו דטעמא דהרין עם הקטנים מקבלין מכוח טעמא דלית לו חזקת מכות תו ליכא למיד' אמאי לא סוכיתו התום' שהרין כן משום דאמרי' בגמרא שעל הסדה זכה כדיעבד משום דלא לו לקטן חזקת מכות אפי' דאי הוה ליה חזקת מכות אין מקבלין עוד קשה לדעת' זל הסיל דוכה כר משום דס' חזק' דף ל"ג דאמרי' לקמ' כדיני לא מצית אמרת דהא ליכא אלא קלא וכו' והב כ' זל כתב שהתום' שפרשו שם כפי' לשכם וקשה שהתום' פירשו שם כפי' ר"ת דלעולם מני אמר לקמן היא כדי' אלא שאין זה מיגו ול"ע דלקמ' הא' לומר דמ"מ הוה ליה לתלמוד למימר הכא לית ליה חזקת מכות ורבי' ירמיה לית מוחזק הכא כעל הסדה מוחזק וקטנלית ה חזקת מכות משום דומק כדברי התום' דהוה להו למימ"מדל' מפלוג נמי כו' והב המקשי זל נרמה מדעתו כדעת התום' שהרי כתב דר' ירמיה היה מוחזק ככית ועומד בתוכ וכו' ועם וכהגהות מרדכי וכהגהת שערי נרמה שכיונו התום' להכריח כפי מה שהקשיתי כקושיא הסמוכה מע"ג דלכאורה לפ' משמע שכי מתוך דכריהם זל וכן כ' דעת הלימן זל כמחלוקי כתרא נבי היה דיכא בר מרשם ס שכתב שם מר' ירמ' היה דר בתוך הכית ומפיה מוציאין מידו כיון דקיימא כחזקה דשכוה כלומר - שהיו שכתים ידועים ומוחזק לשכא ור' ירמיה היה נריך לעדי חזקת וזהו נמי מאי דאמר' התם כיון דמיב' קלא כלום שהכל יודעים שהיא של שכיהם ורבא בר שרשם נריך עדים ולא מקבלין עדי כו' ומאי ליכא קלא כפי כשים יתומים לתכוע בערי של שכותם לו במקה מיקח כיד היתומי לם נים מידן בדאמר' התם כתימוק וכו' עכ"ל

הדעה הב' היא דוא' דעת לית זל שכתב דעובדא דר' ירמיה כדוקא שלא היה עומד כתוך שכית שלא היה דוא' עכשיו לפשוט כ' דשם היה דר כתוכ' לא שום הפקיעו מיניה דלמחזיק מה שכידו מקבלין עדו' שלא נפני כעל דין ושעת מפני דלא תקנו ליה מהיכא דרבא בר שרשם דקאמר דמאי כעינן למיגע לקוחה היא כידי ופשיו לא דמי ליה שלא כשום דמיכא קלא ושמאי שם כלשו הכי מכיון שהקרקע היא מוחזק שייך של שכיהם של יתומים היה נריך רבא להכיא עדים על חזקתו ומין מקבלין עדים שלא נפני כעל דין ומיך היה נאמן לומר לקוחה היא כידי שלא ם שכוה"ס דהתם הקרקע היא מוחזק כיד רבא שהיה כ כתוכה והכא מיירי של ירמיה לא היה דר כתוכה ות"ת נפי ודאי דמשמע דהתם כקטנים מיירי מדקאמר התם וכי נדלי יתמי כו' מ"מ דילמא התם דלית ליתומים חזקת שכו' ולהכי היה נאמן רבא כר שרשם זל דוחאי את כדאי' לפו חזק מכות דאל"כ משום קלא לא הוה מפקינן מיניה ועוד ודאי אי לאו דשים לו חזק' מכות לא הוי נפיק קלא דקא מכיל מרעא דיתמי **ודכן** דע"ק"מכם זל כר"ת דדוקא כקרקע העומד כחזקת קטנים וכא מאי וטען שהוה לקחה ממוריהם וים לו עדים שקחוה כה ומכלה שני חזקה כחיי שכיהן מין מוציאין מותה מידן עד שיעידו לפניו

מקבלין כו' וכתב רשכ"ם המגיד זל שלא היה קלא מוחזק כיה מין מוציאין מותה מתחת ידו ואם תובעי' ממנו

מקבלין שנויות עכ"ל וכן נראה דשאת ממ"נ כמ"ש כ"כ רש"י קע"ו דהא מיהן נמי נקט כי הך ליכא דהלכתא זל מתי' שה מקיים כדכתיבן דמסתמא לא היה לקטן חזקת שנה יכול מחד לטעון לקומה היא כידי כמו שמוכיח בפעם דבכה בר מרשום וכו' דקסבר דהא מקומו הוא נלמד דכשרים מתני' כפ' הנזהל דיש לחלק כן היכא דיש לן חזקת מבו' להיכא דאין לן חזקת שנות ואיתר דאף היה גומ מכל מקום לא היה הקטן מחזק כו' פחיים כדעת ר"ת והיינו למיר"ש מוקים מהכיא דרבה בר מרשום ועוד דנראה שאין דין זה נלמד מהכיא דרבה בר מרשום דהתם בדאיכא לחזק מבו' מיהו לזה זל דמ"ש זל לפיטתיה מזיל דכתב נמי קפ"ר דהכיא דרבה בר מרשום דמלינם מוחזק שהיה בן מאה שנה קטן וכ"ע ואין כאן מקומו ומחר כך רש"י פירוש הלכתא זל בתירוצי בתרא ועם פירושו מתי מפיר

ומרבי בעל התוספות נראה דס"ל כדעת ר"ת וכדאמרי' בשער יב' שעם מכתב מסת הלכתא זל כדעת התוס' שפיר היה עומד ר' ירמיה בתוך הבית ודעת הפסק כדעת התוס' כדאיתא בהגהת מיימוני בכ"ק ודעת הגה"ג לפרש כרת דדוקא שהיה התינוק עומד בתוך הבית ואחוזין התינוק בעמוד ושקע גליפא הניחו לר' ירמיה ומעתה לא היה יכול ר' ירמיה להוציא מידו שלא בעדי חזקה ואין מקבלין וכו' אבל אם היה ר' ירמיה בר בתוך הבית וזה היה תוכנו בכ"ד אינה מכיתו לא היינו מוציאין מר' ירמיה על ידי תכיעתו של זה דר' ירמיה עכשיו מיהו נדיך להכיא עדים שהרי הוא מעיד מוחזק בבית וזה מעיד שהי

ומין מקבלין עדים כאחת אפי׳ באחת אם היה לו לקטן
חזקת שכנות אבל אינו עומד כתובה אלא המערער הוא
שעומד כתובה לבתי הדום והלזכן והכשקי ל מוציאין
אותם מיד המערער אם כח הקטן ומערער עליו ואלא מהני
בשיבוח עדים שקבלם לא עמד כח בני חזקה אלא נדרך
הוא לשטר לו יוחזק עד שיגדיל ואחמם לדברי לת והלאם
אין מוציאין אותה מיד המוחזק אלא יכולים עדים על ה
השיבוח לא עדי חזקה ואם להשתמק אם נאמר שיכול
היתום לומר קים לי וקרקע בחזקת כעליה עומדת דהיום
מלרי קמל לו דילמא המוחזק יכול לומר קים לי וכרשם
ורבי אמא תקף הקטן ודבי דאמרינן לוקי מרעא בחזקת
שטרי קמא ואם יש להסתפק דוקא אם לא תקף הקטן אלא
נ״ם וערער ואפשר אלא ממרו התום דאפי׳ אם היה עומד
כתובה היינו משתא דתקף בתיעוב ואפר הדלת הא לאו
הכי לא נ״ע: ס״ל כ״ת זה שכתבתי על דברי
הטור בהלכות עדות וכשמת כי נרשם לי שכשעיינתי זה
לא העמקתי כו׳ העיון גם לא הפשתי בספרי התחרוכ כי
לא כוונתי כשעיינתי אלא ללמד את התלמידים ובזה
נדעתי לסתור ולעמוד על הדברים ועתה רציתי ללקוט
מעט מן הדברים שעמדתי עליהם כי נלחיתי שקפנה עלי
זקנה מרוב טרדות ויגונות וכתבתי״ב מה שמצאתי
על הלכות עדות ואם ימצא המעיין דברים שאינן נאויים
אחלה פניו יתקנהו את אשר העויתי וה׳ ברחמיו יגלה
אמיתות כאם בקטן שכתי יכח

סימן ז

לשון עור ח״ם ס״ז מ׳

האומר לאחרו אם הגיעתם הכתובה לדברי הטור
כאן שכתובה כדרום אפילו שטה וכרשם
שמעי לי שטר בפני עדים שכתוב בו פלוני חייב לפלוני
מאה זו חייב אני לך מכח ואיני כותב ירו זוי הודאה ו
נאייב לו ע״כ וכונת דבריו ל שאפי׳ כירו לא שטר גרוע
כאילו העדים אם הכותבים ואומרי׳ ס׳חייב לפלוני מכח
אכל אאו שטר נאמן לפי אלא אחמו העדים תחתיו אז
כתב ירו גרוע כגון שכתב חייב אני לך מכח ולא אחם
שאי אתאתיו נאמן אמרו ואיני כת׳ ירו כ״ז אינן כת׳ ירו נאמ׳

ראע״ג דרש״י ז״ל לא כתב כשאמרם דר׳ יוחנן אלא
כתב ירו גרוע מ״מ נכי הלי דפריך התם
מאחר דהאומר כתב רש״י ז״ל אלי לאו כי אלי גאומר ס
אפי׳ לא שטר בפני עדים וכתוב בו פ״ק אכל עליך
ואין אם לא קנין ולא אתיאם עכ״ל דמשמעכא דכת׳ ירו
גרוע עיפטר גרוע אם אויס

אבל קשה על דברי רש״י דאלי אכא דעל מיאמרא
דר׳ יוחנן כתב לשון כתב ירו גרוע ועל ה
קשיא אמקשו מהאומר כתב לשון שטר גרוע ולא
פירש כאני המקשות הכ׳ פירוש כשלאחר שאמרת ר׳ יוחנן
סוברך לפרש לשון כתב ירו דהכי מצאת ליאצא דהאומר
חייב אני לך מכח דאיתתיב הוא האומר מכח נכי
המקשו אמקשו לאחר שכתב כן לשאיעין דאנים אם
שטר גרוע וכתב ירו גרוע **ראפשר** דאתני קשיא
דאי אשטר דאתני מיבי כתב ירו דמ״ש
קשה דאיך אאריכן בשטר אם מוכיח מ
מאשעבדים דאוקמ גבי שטר לף על גב דלא הני שטר
נאמן גבי משעבדי דאית

ליה קלא וכיון שכתבו אם התום׳ אכתב ירו אלא
הזכר שאו בתוך השטר כל כי הלי ליכא למימר דאפי׳ לא
אלא נכחת משעבדי אע״ג שנאמר בפני עדים

ומשמע מדברי הטור זל דלדע׳ רש״י משעם הודאה
נגעו כם שכתב׳ זה שכתב ירו זה מודה
לו שהיה חייב לו מכח או מחמת הלואה או עשק שהיה
בניהם לאחם אם שאלוה מודה שהיו לו כלום מ
מחמת הלואה או עשק שהיה בניהם אלא שאו שאומ שכאמת
פירש הטור הוא שכתב לאו נדברין אחם וכן כתב הרב
הגדול מוהרי״ק זל ובתחילת הענין נתקשיתי בדברי הרב
זל דאיך שאוא לאחם לשאחמעינן כש״ם ונראה דהיינו כל
זמן ובו׳ דאם אם דברי הטור זל שכתב לו שהודה לו מלו׳
שאינו חייב לו כי׳ כודאי דהכונה לומר שמודה לו שאינו
חייב לו מקודם אלא שכאשעית זה הטור הוא מתחייב
דאל״כ מה טוען ואם כן אם דברי הטור זל ואפשר
דש״ם ונר״ל אלו שכתב נפשיה קאמר אלא הכי קאמר
ונראה אתוך כ׳ דאי כמו שכתב הטור זל דדוקא כל זמן
שאאלוה וכו׳ אלי נמי דברי הטור שגומנמ׳ דאתלם הדבר
כהודאם בטעות משא״כ אם אתחייב פ׳ דברין לעפ׳
שאיני חייב לך אריני אתחייב כאאיכת זה שטר בפיך
דמי וכתב הרב שהרי״ק זל דדוקא כשאאלוה טוען וכו׳
ואפי׳ אם בירם בטעת שאאיכת אבאאיכת זה השט הוא
אתחייב אינו כלום **וצריך** לפרש היכן כתב
דש״ל דטעמא משום הודאם ומהיכן
משמע דדוקא ככ״ג אבל אם כא להתחייב כשטר זה מ
אעתה אין בזה ממש **ואין** נראה מדבת רש״
בתשובת דבריו אלי דאמר אתם עדי
שאני מודה לו וכו׳ משום דגם הלאמן זל פ׳ תחיל המוציא
כהודאם ואפשקינן בטבח לאתחייב לו מעתה דכר אלא
היה חייב לו מקודם והרכב רשות בדבר חדש אלי
ליתא דלפי המסקנא אינו חוזר רש״י אפשוט היה לו לפר׳
ועוד מדקאמר ליה מהיכי אמנים עלין כתב ירו אאוא
אייב לו ועוד דיהא מני לאוקומי אפי׳ דשטר נאמ׳ וכתב
ירו נאמר אלא ע״כ מיירי כשטר גרוע אי כתב ירו ס״ט
דלל ומנוך לאוקומי כשטר גרוע אי כתב ירו גרוע!

ומהאי טעמא נמי אפשר דלמדו מדברי דוק
שטעם הודאם הוא דחייב דאי אתא
דגם אם כא להתחייב לו מעתה אלא שטר זה שכר
דמי מ״כ היה לו לרש״י ז״ל לפרש פי׳ זה ולא פי׳ נ
לאוקומי כשטר גרוע אם זה אינו אכרח דרש״י ז״ל הוצרך
לפרש משעם הודאה מדאמרינן בגמרא אלימא מילתא
דשטרא כמ״ל אתם עדי וזה לשון
לא אתי שפיר דאין אדמיון טוב כמ״ש התום׳ שם כל מ
אלינ׳ דכגנם **ונראה** דקשה דסיפא דאמרי אתם
מינמוס האמת ואפשר עמה לומן את
כתה אמת אינו מיבי ככא להתחייב לא מעתה וכן ס
אחיל

פסיק דמיתי ליה כתר הכי מכתב לכהן שמני חייב לך
משום מלעיט משמע דמיירי כשכתב להתחייב לו ע"י הסטר
וכן פסיק ערב חיתום לשמר חיתום סטרות מיהו נוכל
ליישב לפי כלם דהיינו דקתום ס"ע דרבי זל כת' שמום
לה סטר כפני עדים וכתוב בו פלוני קבל עליו כך וכו'
דמשמע דכסטר זה בא להתחייב מכחר לומר דמשעם
סודלה הוי שמוסר לו סטר הודלה שמודה בו ולשון מיך
קבל עליו מקודם לכן לאון לת מסתו כדין וכהלכה וסטר
זה היכו מלא סטר רמיה והתוכע כך טוען שקבל עליו
כדין וכהלכה וסטר רמיה כעלמא הוא וכן הדיון דכהן
נמי מיירי שמני חייב לך חמש פלעים שנתחייב לו כ
כדין וכהלכה וסטר רמיה כעלמא וכן הדיון
דערב מיירי כהודלה דסטר רמיה כעלמא שהודלה שנעשה
לו ערב מקודם לכן וכמו שכתבו שתום' בר' ס כתמני
בערב היינו לחר חיתום סטרות מיחייב משום לחתויב
כמודלה שנעשה ערב כשעת מתן מעות

אבל קשה כרבי התום' זל שהם פירשו התם
בר"ס דשמר ליה חייב שני לך מנה כשעת
דשי זל משעם הודלה וכהדיא דכתב לכהן כתבו זל
השתא ס"ד דהשי חייב משום שכתחייב לו ונשתעבד עלי
הסטר ולכבי כגו שיגו כדרבי ומשני שמני התם דמשתעבד
לו מלוורייתא פי לכבי יכול הכא להתחייב על ידי ס
הסטר שיש עליו קנת שעבוד שכל כמקו' דליכא שיעבוד
לא מני למשתעבד כסטרא ע"ל משמע מתוך דברי ס
התום' שהם מפרשי דהיינו רבת' לכהן כמי שכא להתחי
כסטר זה ולא כסטר הודלה וכפ"ז דשתני וכמו שהכרי
הרי"ף זל מכמן ורוחק לומ' שום כתב לפי שיטת לת דפכל
לת לא הזכירה התום' שלא שם' כר"ם שליכא לכן נכם
וכו' שכל עד כאן התום' מפרשי ואולי כשיטת רשי זל
ומ"ש קשיא מה שכתבו כר"ם ת"ם כתב לכהן וכו'

וכבר עלה כדעתי לומ' לשעול' להתום' זל מפרשי
היינו דכהן נמי כסטר הודלה וכמו שכתבתי
לשלי סטרא לא הוי שלא כשתם עדי וכשטוען הכהן
שכתחייב לו מקודם כדין וכהלכה והסטר הוא רמיה ד
בעלמא הנא ענמך שם שחר שתם עדי שמני חייב לכהן
זה שהם פלעים בער פרין כני והכהן טוען דזה נתחיי
לו בקנין גמור כדין וכהלכה ורמיה לדבר דכך הורה כ
נפני עדים ואני הכן טוען משום דייתי כו היועילו
דברין כך כשכתב לכהן כסטר חייב שני לך חמש פלעי
ושקדו לכהן כפני עדים והכהן טוען שנתחייב לו מקודם
כדין וכהלכ' ליתנם לו ורמיה לדבר שהם' כיון שע"ז
כפני עדים לשוה ליה כשיגו שם שתם עדי ולשני דשיגו
יכול לומר משום סייתי כך זהו הנר' הפירוש לפי סיטת
רשי זל ושפשר לדחוק דברי התום' שלא שכתחייב לו מ
מקודם כדין וכהלכה ונשתעבד עלי הסטר כלום רטוען
הכהן שזה נשתעבד לשל לו עלי הסטר שהוא סטר הודלה
ולפיכך פיגו פרוי דמ"מ על ידי סטר ת"כ לו

וכן ים לדחוק שפי דברי התום' שני נמי נשתעבד על
ידי הסטר לנכות משעבדי כו' ועל דרך זה
תוכל לפרש כל דברי התום' שלא שפין כל זה נרא' לע"ד
שלא שהם מפרשי כאן כשיטת לת ולפיקלו מר דשלא דהם
מפרשי כשיטת רשי זל דהכי נמי לומי שכא להתחייב

שעמך שתשייר שום דבר שיתחייב לו שיעכוד נכסים כמי
על ידי מגירה כמו שם לוה ממנו דעתידי מפרעי
לקוח כדמוכח בכריתות רוכתי עכ"ל משמע מדבריהם דלית
כאן דלעולם לא נזדמן שלא מצני חרי ולהכי הקשו עלא
ומ"ל היך כתב המחבר זל דכ"ל לית דלא מיתרי דפני עדי
דנוכח משעבדי **ועוד** קס' דלית מפרש הסוגי
כשטר גמור כיון שכתב התים שם ד"ה
מלישב דכן נמי זל ולית מפרש וכו' היינו כשטר נמור ש
שחתמו הטב שרונה להשתעבד ולהתחייב לו מנה כשטר
זה עכ"ל וכתם מחדן דר' יוחנן ס"ל דלוים מילתא דשטרו
כש"ד לאתם עדי וכו' ובלאתם עדי ע"כ לא נבי ממשעבדי
ופ"ג דכתבו התום' דלאין דמין טוב לא כתבו
מהאי טעמא ויש כין זה לזה הפרש דמה שהקשיתי תוס
קושיא דמין שדמיון טוב דמין הדין שום לשם וק"ל :
מיהו שפשר דמ"ש התום' כשטר נמור לאו שטר ממש
אלא ל"ל כתב ידו נמור שחתמו הטב וכן כת'
הלשם זל כפשקין וכן משמע לישנא דהא מיהו חייב אני
לך מנה וכו' דהוה לשון כתב ידו ומ"ל המוני מיירי כשלא
מסרו כפני עדים והשתא הדין שום לדין שתם עדי דלאו
נוכח ממשעבדי כיון שהוא כתב ידו שנמסר כפני עדים שכת'
שטר זל דנוכח ממשעבדי עוד היה מקום להקשות ל
לכאורה דלאי לית"ל שתם מסרו כפני עדים נבי ממשעבדי
מ"כ מאי פריך התם נבי כתב לכאן שלאי חייב לך וכו'
מ"ל הכי מאחי כתב וכו' כיון דמיירי כשמסרו כפני עדי'
וכתב לו לגבות ממשעבדי אלא ודאי דשפיר לא נבי שלא
יכבי אני מיהו כלאו הכי קשיא כיון דכתב ליה דלא ל
לטעון פרעתי וכמו שהקשו שם התום' ל"ה לכתב לו כהן
ולפי דכתי הטור זל היינו דעדות כשלא מסרו
כפני עדים דשם מסרו כפני עדים הוה נבי
ממשעבדי וכלאו הכי נמי ודאי דכאי הוה דהם ס"ל לטור
זל דהיינו דעדב היינו לאחר חיתום שטרות לא משתעב'
אחמת השטר לחודיה אלא בקנין וכיון דשיכא קנין מסיר
כפני עדים נמי דודאי נוכח ממשעבדי אלא מיירי כשלא
נמסר כפני עדים **ועל** דכתי התום' ק' דכשיזה
כח הקשו לית **ויש** שיתחייב ממשעבדי כ
כשמוכרו כפני עדים דמין הכי נמי מיהיה סרין כן אלא
מהיות דעדות מיירי כשלא נמסר כפני עדים שם לא
שנאמר שהתום' לאו דהכי ס"ל לית ומ"ש קשה על הטור
ומכ"ל נימא דכן כתב לית כחדיה לכסר דמה שכתב הטור
היינו שכתב דנכפים לפי שיטת לית דם"ל דחקנין שכתב
ידו נמור **ערוך** יש לדקדק לפי שיטת לית דמש'
לתיירי כשטר נמור דמאי פריך נבי ה
המשה שת המשה שם לאו כי האי נונא דכשלא לפי דס"ל
כי האי נונא למעוטי כתב ידו נמור שלא לפי לית למעוטי
מאי נזל דה"ק שאי לאו כי האי נונא שפיר כהלים שכשט'
זה הוא כח להשתעבד דאילו הני
שטר הודאה כשיטת דחייב **ומבאן** יש לדקדק
לדכתי הטו' זל דכתי התת' ס"ל דהאי
מעכור הוא ופיכא דאתני קתני והיא ניחוה מנכסי
משעבדים אלא מיכול הדיוטה לדחות דלא מיירי שכתב
ידו אלא כשטר שתם וכשטר. **והרמה** פיר' שתם

לן זה הלשון וכו' קשה דלפי מכרתו ופירעו
מאי הקשו שם לזל מוקמיה דכתב לכהן דילמא מודה
לזל שכותב ולא פליג אלא כשאומר כן כפיו כשלמא כשהוא
דשטפה את השטה ופשקה עמה ליכא למ"ד דמיירי
ככה"נ מכל שכהוא דכתב לכהן והיינו דערכות דש"כ
שכותב מיירי וכזה יודה ל' וכן קשה בלשון לאחר דאיך
שאר דבר דר' שמעון ס"ל מלתא מילתא דשטרו שם
עד כאן לא קאמר ר' שמעון אלא שכותב אבל בלשון
כפיו לא **והרב** המגיד כת דהלוכן והלכתא
כפיו כפיו
כפי' הלשה דפי' דנלוה כנפי מיירי וכשב המוניה לדע'
הלשה זל ולדעת הלוכן והלכתא אעפ והלשה זל כת'
ג' מלוקת הם כשכת' לו כשט' הריני חייב לך לעפי שלין
שם עדים ופי' הרב שמעון זל דמיירי לו שכתב ידו וכמוסרו
כיון לכן עמו לן שכתב ידו אחר נדוקא כמוסרו כפני
עדים **החלוקה** הב' שם אחר חייב אני לך מנה
כשט' דכיון שהזכיר שטר כפיו משתעב'
החלוקה הנ' התמר לעדים הוו עלי עדים שלאי
חייב לפלוני מנה דם"ל דכי היכי דלת'
עדי מסרי לעצין הודאה הכי נמי מסרי כנה להתחייב :
ובתב הרב המגיד דהלוכן והלכתא הולכים על
הלשה כשתי חלוקות הן הנ' דחלוקה כחום'
לו שטר כפני עדים הוא דמתחייב לכל כשזכרת לשון ש
שטר או כחומרו לעדי לאתם עדי לא מהני דבן הנ' דע'
לית דאתם עדי לא מהני כנה להתחייב כנדאתם
מדברי התום' שכתב דאין הדמיון טוב לעשה והלשה זל הנ'
שמסכים לפי' לית והסכים דכוי הריף עם דכרי לית וכיון
שכתב כשמקיו **ועלן** כן יש לתמוה על הטו' זל
שהכיא דברי הלשה והלשה זל בסוף
דכרי כנר' שמסכים עמהם ולא כתב שהלשה כתב כשכר'
לית **ויש** לתקור שם הלשה שמורה להלשה זל
כ' חלוקות שם מסכים עמו גם היכא ד
דמ' לאתם עדי דהזכרת שט ולמירת לאתם עדי הם מיים
לו נאמר דהלשה יחיד בשכרתו כדין לאתם עדים ליכא'
דלפי דכרי הלן והרב המגיד נם הריף מזיל בשכרת ה
הלשה זל ונר' דודאי כיון דהלשה מודה דכה וכר' שטר
שתחייב הוא הדין כאתם עדי דכגמ' לאמרו מלתא מילתא'
דשטרא כמילתא דאתר לאתם עדי' ולמה נדחוק לומר כמילתא
אתר לאתם עדי כהוא דהלן הדמיון טוב
ולפי דכרי הרב חנדול שהקשה דכתב דדין זה
כלאתר שכפים דאיסור דשתתר כפ' מי פירות
לף קמ"ט ולודי לאיסור דהכי הזכ מרי כיכהו ולקניכהו
כשוויה לפקדון דהלשה פליג מיהו לפי"ם שם לא נזיל
כפיכוויי דחיקי מאלף הדברים דנם הלשה שכים עם כל
דכרי הלשה **והרב** בעל התרומות כתב בשע'
מ"כ חלק ד' פ' הדיוט דאיסור ניזוק ו
וכתב על זה זל ומכאן למדו הנשאלים דמי שהודה כפני
שנים כאת עדים לא שנא דאודי כמידי דלא שייב כיש
דשפיב כיש ולא שנא דאודה כמידי דלא שייב כיש
אלא דיהיב ליש כשתב קנס הלשה דהוה ליה כמ"ד שתתי
שרה פ' לפ' וכן שאים דכתובות פ' שנשא דחייב אני לך
מנה כשטר וכן שאים דאיסור וכן הוא הנשונים שכתבו
שודאה כחיבוניהם בשאר מדברי התקנות ע"כ נמודע

מדברים דקלאבם מיתי יחיד כשכורת:

אבל קשה דמה לשיה מיכא מיתי כנישטין פ' הסולח דף ח ולמר"ן התם למר כ' יוחנן וכולן כשטר ש"מ דעל פה לא מהני מיכא דלית ליה התם מהי כרייתא למר דלמר נתתי שדה פ' לפ' והוא למר לא נתן מספיק שמא זכה לו על ידי אחר מ"מ שעשה דשלוחא מעכב שקודם לכן מתנה גמורה הוא ולכאורה א"ש וכן בתב שם הרן"ז ליישב דהטור ז"ל כתב כשטר שדה מעכב שקודם לכן מתנה גמורה כתב כשטר שדה ב' תיכף שלו קנה שכל כך היכולת לא קנה לו שמא זכה לו על ידי אחר מיד שקנה לו ולכאורה קשה מהני דלמר שמא זכה לו על ידי אחר מיהני דלמר שמא זכה לו על ידי אחר מיהני דלמר קנין שטר דלמר שמא זכה לו על ידי אחר מיהני דלמר שמא זכה לו על ידי אחר מיהני דלמר שמא זכה לו על ידי אחר מיהני

מכני מקום דליכון ידע מאי דתודי דרילמ' ניקליה מחריני
וביון זהו הל' לעד וכהנהת פסיקי כתוב בפרק מי שמת
מכל כמ"ל כתוב סתם המכה הוא בעין ומחר וה המכה פ
פהפקידתי כיד פ' כל המוכרהוא זכה דמוכן כמותו המזיק
ודוקא כשכיב מרע מהני הודאה ולא בבריא עכ"ל והרב
הגמ"י כתב כפ' מי שמת דקרלג מהא דלודי פיסור כתבו
חכמי פרובינצ"ה והרשבא כתם דכו דכל שמחייב עצמו
בלשון יורשי מעכ"ג דירעינן דלא הוא מחייב
ליה מעיקרא כן כתב כפ' המפה בכתובות עכ"ל ועם

כלל העולה דפלוגתא היא ומם עדיין לא
כתו ליד המקבל לא ובה כתם ל"מ מם
מם כיד המתן מלא מהי מם מם כיד הנפקד נראה לי
דיכול המתן לחזור בו ויחזירם הנפקד לפי שהפקידם
אצלו מכל מם כתו ליד המקבל המניח מהברו עליו הרמ"ז
ניחמר קיים לי כדכותבתא דסברי דוכה מת וה העלתי כדי
זה ל"ל כדין הקנאת קורפה

ום"ם בכר כתבתי הנלע"ד דלדעת הלמכם ז"ל דדוק
נכי הלומר חייב אני לך מנה ואתם עדי דהוי
פיוב ומעכוב מהני הודאה מכל קנין הקנאה לפי דמי להך
מילתא דכיון דמקנה ליה בכר מיומר לא חל אחיוב אלא
על אותו דבר ובריך אחר מדברי ההקנאות מש"כ בחיוב
ומעכוב דמל על גוף הממר וזה נר' לי כרור ובכר כתבתי
סיס לזה ראיה מדברי הלמכם ז"ל בפסקיו

ודע כי לע"ד בכל טענות כר בדברי הלמכם וז"ל אי
נמי מטלטלים המיוחדים מיכן נקנין אלא
בחזקה וכו' והם כ' תירוצים הל' דמע"ג דמטלטלין מיכן
נקנין בסטר היינו דוקא אם כתב כלי פ' מכור לך אלא
חזכים אלא לגזון מכר אבל אם טרח וכתב הסטר בלשון
חיוב ומעכו מהני התילון הכ' דכי אמרינן דמיכן מטלטלין
נקנין בחזקה היינו מטום דאקני לן בדבריו מיוחדים מ
אבל חיוב ומעכוב אפני בסטר בלא

ותמהני מפת הרב הגדול מהעתיק דברי הלמכם
ולא חש לתקן טעות הספרים הנ"ל ד
בתכתי הקטן בדעת וכיון שכתבתי יבוא

סוף הלכות הלואות סיען ע"

סימן ח

אסור לחתם להלוות מעות וכו' בפוף מיזהו נשך
דף ע"ה אמר רב כל מי שיש לו מעות ואלו
אותם אלא בערי עוכר מטום ולפני עור לא תתן מכשול
ולא אמר גורס קללה לעצמו ע"כ וכרשב עוכר מטום ולפני
עור לא תתן מכשול אעולה על רומן אל לוה לכפור:
קללה כשתכעו וזה כופר הכל מקללין אותו ואומרין אתה
דוכר על נדיק עתיק ע"כ **ולכאורה** גר' דפלוגי
דמעצמא דרב ליכא למיחש אלא
במי שיש לחשדו סיוכור הלוואה וכפוגה וכרמן כופר
בממון מכרן אבל במי אלא לחשדו בזה אותר אמכס מ
מטעם זל אפי' במי אלא חשור בעיניו בזה אסור מטום
שמא ישכח ויכפור ואפי' דליכ' כהא מטום ולפני עור מ"מ
גורס קללה לעצמו ואמרי תן כגון אלא ליה רב אלא לרבינ

בהדי פניים דמעלי שכחתא לעדר לי מר עשרה ונזי ל
דאתמרי לי קטינא דמרעא למוכן אלא לי' ניתי מר סהדי
ובכתוב כתבא אלא ליה אפי' אלא ליה כ"ם מר ל
דטריף בניכסיה ומשתלי וגורס קללה לעצמי ע"כ ומכך
עוכרא למרי הסוסקים דין הת"ח **ועל** כן אתמהני
על הדיוק והלמכם זל אלא הביאו לא מימר דל
דאסור מטום ולפני עור לא תתן מכשול אחם דבגמרא
מסמע דטעמיה דלל עיקר מדקא מהדר ליה רבינא לרב
אלא כל שכן מר דטריף בניכסיה וגורס קללה לעצמי

ועוד ק' דאמאי לא הביאו עוכר דרבינא ורב אלא
שמעו נלמוד דין הת"ח ובוודאי דהלכתא
כרבינא ורב אלא דכתוכאי ניהו **ועוד** קשה על הטור
אמאי לא קאמר דעוכר על ולפני עור לא תתן מכשול
אלא כתב אסור וכו' דמסמע דליכא אלא איסורא בעלמא
ואים עוכר על לאו מיהו אין דרכו של רבינו לחום כזה
בהרבה מקומות ואין לתפום כזה אלא להלמכם ז"ל

והרמכם ז"ל וכן ק"ג פוסיפו הכ"טעמים וגרסו
אחריון עמהם שהעתי דפלוגי רב ול"ל
הלכתא בכל כדאמרן ול"ל לאו מטום דקלוג ואמר דליכ'
טעמא דלפני עור לא תתן מכשול אלא קלוג ואמר דאסי
סיכא דליכא למיחש בהכי אסור אמ' גורס קללה לעצמו
ופ"ג דרבינא לא הזכיר כגון אלא טעמו של ל' לאו אמו
דליתיה לטעמיה דרב אלא אסוק לא היה חוסר לרב
אמי ס"ל דגזה לגזול ממנו ממון אלא משכח ההלוא' ול' אמי
ס"ק אמי אלא מיכ' למיחש דילמ' לאכחא והלה אגא אהיב
אדעתאי ולא מיחתאי אלא לגא לידי גזל וקאמר ליה
רבינא כ"ש מר וכו' אי נמי ס"ק ליה רב אמי לרבינא לפי
אגא אמי עלי ים לחום שמא אכפור לך ממוכ ואיכא
מטום ולפני עור והשוב לו דגהי דרך טעמא ליכא מכל
מקום מטעמא אחרינא איכא למימר דכל שכן מר וכו' ו
ונלמון נראה לי יותר ומ"מ ג"ע מה שהקשתי על הדיוק
והלמכם זל למה לא הביאו עוכרא דוכ אמי ורבינא אמר
ממנו נלמוד דין הת"ח אע"ג דליכא טעמא דולפני עור

ואת לא תתן מכשול והלמכם ופמ"ג זל אמאי
כיקכן הכ' טעמי כפי הת"ח אנגר מלכויהם
דכיילי ליה כשאר כל אדם זל אלין כל הת"ח סיום ד
דדוקא רב אמי ורבינא כו אדם הג דע ומפורם כהמיכו
מכל מיכם אחריכא אין נדיק כאן כו ולפשר יעלה על
לבו לכפו כפשת מה או אלין ואתמוהי קא מתמיהנא

ואפשר לומר לדעת הדיוק זל דגורס קללה לעצמו
אינו אלא שלא אדת חסידות הוא ולהכי לא
הביאוהו הדיוק והלמכם זל ואם כזה קשה הוכח דעוכר דוכ
אמי ורבינא אדת חסידות היא, אחרי אמרו אם קורם
זה אמרו ליה רבנן לרב אמי אלא קא אמרי לרבינא כו'
דאמור רבנן ועל דא קאמר אלא ליה רב אמי לרבינא כו'

ויש לעמור בדין זה ובי הלוהו בעדים מאי הוי
הרי יכול לומר כרעתי וליכ' למימר מירי
כשלא יפסר עדין דלא מסמע הכי אלא אתם וא"כ כשלמא
מטום גורס קללה לעצמו אפשר דליכא דאפשר שכח עד
העדים יכול שיזכירוהו או היין דמברשמא מי ת' יהיב
אדעתיה ולא שכח **אבל** אכתי מיכא למיחש
מטעמא דולפני עור זל דדוקא כלא

עדים ליכא למימר כיון דכשלמא כדליכא עדים שפיר מוכח לן שעשה עמו טובא ליכא למימר שעיין כיון דברח ויצא לא לויתי ממכם מכיון שאומדנא על שהלוהו טוב ליכא למימר כהכי דחשבא דחוקא ביה ואדרבא יש"ה הוא הוא שמא שמע שלום ופיוסו ראשם לפרוע ומה נם פרנסים לדבר שבחי המלוה שמת כיון שלא שמעינו נתנן לן בעדי ונם שלום שיה לו לחום כזה לפורעו כשרי ולפי שעה ממדינא יכול לומר פרעתי עכ"ל מכפף כ כשבי לומר שכי ומשום הכי ליכא משום ולפני עור וכו' ראת וכמן דכעדים סני ל"ל לרבינא עדים ושטר ל דשע"ג דמדינא סני בעדים דחשבא רחוקה שיה שיאמר פרעתי עכ"ל מדת חסידות שיה לחום ולעשות ה הדבר כמחכן שלין כו משבא לא קמובה ולא רחוקה וכן תיתן שכר שגדול מהנולה ל ראת ולדברי האומר דקנין יש לו דין שטר ל כ למה ליה שטרא ליאמ כיתי שר שדרי ונקניה מיניה ל לכיון דיש לו דין שטר כיון כמי דקאמר משום דאתא קנין לכתיבה עומד והכנון כיון שכת"ה שאדרבא ל לכשטר לא מיתתלי רחזו אתיית ידייהו ועו"ד לא נדייכן לעדים דאתמא עדים שתתיית ירם ונפ מקום אחר קאמר מכל קנין ליכא למימר דילמא מיתתלי ומ"מ לא דמי לערי דכעד' כלהורייתא יכולין הדין לומר פרעתי וכן קרוב יותר לשכשא מכל כקנין ועדים כיון דלכתיבה עומד יהיב מרעתים לכתוב ומצאתי כתוב כהרי"טכא דמליעא כס"פ מיהו נסך ניתי מר סהדי כו"ת ולמה ליה שטרא ליכתוב ליה בכתב ידו ושם למדין מכאן שאם הונים עליו כתב ידו שהוא חייב לו שהרמלו"ה פרעתי כדברי הנמוקי והלשכא ל ול"ב אף זה אם דילמ' מיתתלי ול"פ פרעתי ומיון דמ' דילמ' לא שיה לו פנקי לכתוב עכשו שלא דסהדי חזו שתתא וכתבי שטרא כמונחי שכת ולעולם מחריש עכ"ל ומעשי מרבינא עשה שה שעשה לפנים משורת הדין עכ"ל שייך למקצוי לשה ליה שטרא כיון דכתב ידו שם לו דין שטר

אבל קשה כמ"ש אף זה אשר דילמא מיתתלי ולמאי פרעתי דמה שייך מיתתלי דכשלמא שיתא מיתתלי ולמאי דכר שעבר כיון לכיון המלוה שייך למימר משתלי אבל שיכח ולמאי דכר אלא היה פתיח זה לא שמענו ועוד מיך כתב לאף זה לשטר מכני שיכול לומר פרעתי וכי מכני שיכול לומר פרעתי יהיה לשטר והרי בעדים יכול ל לומר פרעתי ואפילה מיהו לשטר מיהו לזה ל דלמו דוקא שטר אלא לפי כונת רבינא ברנה לעשות לפנים מן ה השורה ולדידיה מסיכה לשטר כל"ל ונל לי לוחק לומר דמ"ל לאשטכא ל דמה שעשה רבינא מן הדין עשה דכלמו שטרא לא אני דלא מצטיע הכי מדברי הפוסקי נם נל לי לוחק לומ' דמ"ל דעדים שלמורים כדברי רב הייטו שייחד עדיו ושם ט תפרעני שם כפני פ"פ שמי יכו' לומ' פרעתי ראת ומיך כתבו הרמכם והטור שפי' ת"ח שדרכה בנם שמרו כ"ם ת"ח ל דדוק מטע דמשתלי ליכא למימר שכי ורב אשי לא אמר אפי' אלא מטעם שיתלי דאפי' אני שכיח הדבר והרי אני מתן אל לבי שלא שכיח ושכיח לן רבינא דמדרכה יותר מנויח ה שכיחה לת"ח משם ישמרן מכל הטור והלשכא ל שכיחו

הכ' טעמים ועל ד"ש ל"ש שמעם אפי' ת"ח משום דכת"ס ליכא משום ולפני עור לא תתן מכשול דומיא דעם ה הארץ דודאי דיותר קרוב לכפור העם מארץ מן הת"ח

דם"ש מלוה ל"ב הלוהו על המשכון ומ"ת מכתי ליכ' משום ולפני עור שלוה שמא יכפור לו זה המשכון שם שוה יותר וה שפיר לתקן שלא יאמר לו משכון שלי כדי שלותתו ועור דאפי כדין המלוה מיירין דנדין ליאמר ככך וכוותי אפי המתן משכון ניד מכירת אריך ליזהר ככך כל דכר ודכר כפי שעשו שם דכר פשין לחום עליהם שם יהיה דכר שביד"ה לגלויי

דיש לפקפק שם יאמר לחביריו בקדושם שנדיך למסו לן כעדים או לא שם יומ' דוקא הלוה הוא דכיון דהלוה להונפא נתנה מיתתלי וגורם רעם מכל כ כפקדון כיון דלמן להונפ"נתנם ליכא למימר מיתתלי וכן לענין ולפני עור נמי ליכא למימר דוקא כהלוה ה שהונילה מידו שמא לין לו ליפרע ולפ"ז יהן אל לנו לגבור מכל כפקדון שפשא רחוקה היא שיכפור לו פקדונו ומ"מ נראה לי הכל לפי ערכו שם שיש כשמן הוא יכול להפקי' אלין כלא עדי דליכ' למימ' שמא יפחה כיון שהפקדון אצלו חמיר ולא להונפ' מיתן וכן הדין כמסר לחבירו פקדון כנ"ל

דם"ש ונם יש כו קנין משוב כמלוה כשטר נראה דלמו משום כשטר קאמר דפ"ב ורבינא למה ליה שטרא אלא דוקא לשטר ומ"מ שטר יותר מעכבו וכמו שכתבנו ומה שיש לעמוד כזה אם דין הקנין כדין השטר שעמוד כזה כמקום אחר נם ל"ל

קיצור הדינין

נמצאר פשקו של דכרים אלו כך שפשר לו לאדם להלות מעותיו בלא עדים ומשם כיון שלא הלוה בעדים הלוה יתן אל לבו לכפור ומשה עומד על לפני עור לא תתן מכשול ועוד אפשר שיכשה בלו' הלוה ויכפר וינרום קללה עלין שהכל מקללי את המלוה שחוב מיד שלא הלוה ומורין לו תלמידים שפתי שקר ונם"ל שכא עם הארץ לא שכא ת"ח לפיכך לא הלוה בלא עדים שמא יעשה הלוה את הלוותו מהכל כעדים יכול להלות לו מעכ"ל שאפשר שיאמר פרעתי אין לחום שמא יכפור שכיון שמודה שהלוהו ועשה עימו טובא יש לכום לכפור ולומר פרעתי ומה נם כיון שהלוה חסדו ככך ומשר לו כעדים כי משתמא נם הלוה יחום לפרוע כעד' שמא יחשדוהו שלא פרע ולפיכך אין לחום שמא יאמר פרעתי וכן אם אמר לו כתב ידו מעכ"ל שיש מן הפוסקי שפסקי שיכול לומר פרעתי עכ"ל יכול להלות ואין לחום לזה נם אם ירצו לו משכון יכול להלות מעכ"ל אלפים שיכח שכום ההלוה ויכולו ליהי מחלוקת אין לחום לזה ומ"מ אם הלוה לו כשטר הדכר ליותר מעולה אלין שום מ' מן החשבות שכתבנו ומעכ"ל יש מן הפוסקי שכתבו שהקפי ים לו דין שטר שטר עדיף טפי וכן הדין כאומר לחבירו משכון זה פקדון יחום שלא למסו לו שלא עדי ואם יאמר לו כשטר יותר משכוח וכת"ה הנמען עליו שלא יכפור לו פקדונו יכול למסור לו אפי' שלא עדי שאי כאן אלא שמא יכפור כדי שיניח עליו פקדונו אם משכנו כי לא נתן לשמשו ולא להשתמש בו כנ"ל

וכשלום

והמלוה את חברו בעדים וכו' פ' שבועת פרטים
דף מ"ל אמר רב כפי מסמיה דרבא ס"ד
הלכתא המלוה את חברו בעדים צריך לפורעו בעדים
ורב כפא מסתיים דרבא אמילין צריך לפורעו בעדי' וכת'
שם הלכתא ג"ל דהלכתא כרב כפא מדאמר' כבר נט פשוט
נקיימא לן המלוה את חברו בעדים אין צריך לפורעו
בעדים ומדאמר' כפ' כל מקומות מכלל דתרוייהו ס"ל
דהיפקי' מכל מקום אין צריך לפורעו בעדי' וכן
כתבו התוס' דף מ"ח מסקנא דאין זאת ולא זאת
מימינא דוקא פקדון שלא עשה עמו טובא הוא דאין צריך
לפורעו בעדים אבל כל כהאי גוונא עכב לוה לאים מלוה:

תדע דלא דמי הלוואה לפקדון שהרי בפקדון
כתב הרמב"ם ז"ל דאפי' המפקיד את חברו
בסתר אין צריך לפרעו בעדים ואפילו במקום
ואילו בהמלוה את חברו בסתר צריך לפורעו בעדים:

ועוד דאם איתא דהא כהא תליא הוה ליה למתני'
למקצויי דרבא דרבה לגבי כפי נמסה
לי אמאן אי לאמיה מכריתת ונ"ע: ומ"ש כך בפקו
בפוקי' וגר' לי עוד קשה דאיהו גופיה לעיל בפ' הגוזל
דרב אסי ליתנהו קמיה צריך לפרעו בעדים ולעיל בפ' כתר'
אין צריך לפרעו בעדי' ובלבד בכתב' וע"ש דלמילתא
דליתנהו קמיה פלוג בשומעני' ואין אין צריך לפרעו בעדי'
ועוד דרב כפא מרי דתלמודא טפי מרב כפי

טען ואמר פרעתיך וכו' צריך לברר כו' פשיטא לפי
סרחיתי כדין הוא ליפטר אלא מפלוקת אין הפיסקא
כשיטת הגרסאות וחילוף הפירושים זה אומר בכה וזה
אומר בכה ואיתי כשיטה הוא ליתן כדברי הפוסקי'
כולם הוא הדבר כדי ללמוד ולברר הדברים ואמ"כ נבא ל
לעיין בפסקא דרישא בע"ה וזה אחילי בס"ד.

גרסינן בפ' בתרא דף ק"ע תנן בברייתא
הבא לידון בבית ובחוקה נדון בבית
דברי ר' שכן אומר לך בחוק ומסיק בגמ' דפליגי בלברל
כי האי דרב יצחק בר יוסף הוה מסיק ביה זוזי בר' אבא
אתא לקמיה דר' יצחק נפחא אמר ר' אבא לרב יצחק בר
יוסף פרעתיך בפני פ' ופ' אמר ליה מי לא אתא לך מסיומא והא קיל
המלוה את חברו בעדים אין צריך לפורעו בעדים אמר
ליה מנא לכו הכא אמר רב הסומר לחברו פרעתיך בפני
פ' ופ' צריך סיבולו פ' ופ' ויעידו אמר ליה והא אמר רב
גידל אמר רב הלכה כרבי' ואפ"ג דלא אמר ליה אלא אמר
אמר ליה אלא מי לברר קא מסיקנא ע"כ בגמ'

ופירש לפסק ז"ל דר' ולפסק פליגי בארם הטוען
טענה שאינה נראית לו אבל אלתא הוה
אלא כדאיתא בגמ' מי שהחזיק בקנקא כדין וישב עליו מ
שערער שבעידי חזקה בלבר היה זוכה בדים ואמר הוה
לו עדיין הפקר דר' שבר דכיון דאמר אינם לו זאת הרשה
צריך לברר אותה ולהביא את הפקר ואם לא הביא הפסיד
זכותו מעכשיו שאולתא היה זוכה בדין אין לו להפסיד בטענה
יתר שטען טענה שאינה נראית לו וכיוצא בזה הטוען ל
לחברו מאה לי בידך שפלוותיך בעדי ואמר הלוה פרעתי

נפני פ' ופ"ל לר' יצחק נפחא דפליגתא בי ר' צריך לברר
שפעמים שאדם היה אומר כרעתיך בני לבניו אינם נאמן
עכ"ז כיון שטען שפרעו נפני ב' ופ' צריך לברר טענתו
ואם לו כדר' אבא ור' שכן ס"ל דכיון דהיה זה נאמן ב
שאומרו פרעתיך בניו לבניו דהמלוה את חברו בעדי' אין
צריך לפורעו בעדים אין לו להפסיד נפשית יתר ואם לא
הביא עדים כדבריו לא הפסיד זהו העולה מתוך פירוש
לפסק ז"ל ע"ש ופסק לפסק ז"ל דהלכתא כלשכ"ג

ועל כן נ"ע בדברי לפסק ז"ל שכתב על מ"ש
ר' יצחק נפחא שנא בטענתא דאמר פ' ל
דאמר צריך סיבולו פ' ופ' ויעידו וז"ל ומיסו לי אמאי הני ס
שהרי ואמרי לא היו דברים מעולם הא אמר רבה כל
מילתא דלא רגיל עליה דאינש וכן והבי הלכתא וכו'
ע"כ ואמאי הוצרך לכתוב כן והא ואפי הני מילי דרבי
יצחק נפחא ודרב דלא כהלכתא דהא כשיטת ר"מ ז"ל ולית
הלכתא לא כר"שכג וכדאמרינן היכי נוקמי דהלכתא
כר"שכג וכדאמר רב גידל אמר רב ולפסר דכתב כן כי
היכי דלא ליתנו דברי רבא כתנאי דלפ"ז אתין כרבי
אית ליה דרבא ס"ל רבה אתי בשילנו כר'

ועוד נ"ע לפי שיטת לפסק וגירסתו ואפי ה
אמאי דקרינ ר' שכן והא אמר רב גידל
וכו' ולדידיה אין אתי בפ' והא קשיא דרב אדרב דאיהו
קאמר צריך סיבולו ואיהו קאמר הלכה כר"שכג ואפי
קא מקשה ר' יצחק אדרבה יתר קשה עליו דאיהו מרישא
דשמעתא אין צריך ליה לרבי זל דאמרי פרין ליה לרבי
שכן לרבי יצחק נפחא כיון דאמורתי
פליגי אהא דרב דלרבי רב אתי קאמר רב דברי סיבולו
ולדברי רב גידל ס"ל לרב דאין צריך סיבולו הכונ מחכת
עליו הדחיה ואיתר ואפי לפסוק על דברי רב גידל כדי
שלא להזדקק ממון מפוקפק עוד היה נר' לתרץ
דר' שכן ס"ל דאפי' דקאמר רב גידל סיבולו
פ' ופ' ויעידו לאו כר' אתי דאמר צריך לברר שלא לפי כ
כר"שכג דס"ל רב צריך סיבולו פ' ופ' ויעידו לאו למימר
דאם לא הביא הפסיד שלא צריך להביאם לדעת מיתות
הרבה ואם לא הביא לא הפסיד והשתא ס"ד רב כר"שכג
דעד כאן לא קאמר ר"שכג שלא אם לא הביא לא הפסיד
שכל צריך הוא להביא לדעת מיתות סדבר ור' שכן אין
מדברי ר' יצחק נפחא דכוונתו היתה לומר לו שאם לא
הביא אפשי ורב כמי ס"ל דאם לא הביא הפסיד ולהכי
קאמר ליה דודאי דרב לא קאמר צריך סיבולו ואם לא הביא
הפסיד דהא אמר רב הלכה כר"שכג והשתא ס"ד כמי מאי
דכתב לפסק ז"ל ומיהו כו' דאימרת דרב כמי הלכתא היא
דר"שכג כמי ס"ל דע"כ לא אמר ר"שכג אלא אם לא
הביא לא הפסיד אבל לעולם צריך סיבולו פ' ופ' ויעידו
לדעת מיתות סדבר

אלא מקשה דאמרין נפחא ר' שכן שכונת ר' יצחק
לומר אם לא הביא הפסיד והא לא אמר
לו אלא דברי רב צריך סיבולו פ' ופ' ויעידו אלא ע"כ
צריך לומר דס"ל צריך סיבולו פ' ופ' ויעידו לל' ואם לא
הביא הפסיד מיהו אפשר לומר דצריך סיבולו פ' ופ' ו
ויעידו ושמע הכי ומסתמא הכי נקטי קאמר ר' שכן ואי
לא אתו לא מקשה לדעת כונתו של ר' יצחק מה היתה
ומדקאמ

ומדהמיר אבל כשגרתים דמר מ"ל הכין שלל שם לא
מכיח הפסיד דמל"כ הוה ליה למימר שפיר הכי נריך
סיבולו פ"ופ ויעידו והיה מסתע מדכתיב שם לא הכיח
לא הפסיד שלא נאמן לומר פרעתי ומדהסיב שנא כ' ברת
וכו' משמע דה"ק ליה לא מהימנת מטעם דשנא כשכרתים
דמר מ"ל וכו' וכל זה דוחק

אח"כ מנאתי בדברי רבינו ז"ל שתירץ כן בדברי הרשב"א
וז"ל נראה לי דר"ת ס"ל דהלכה כרשב"ג
דאמרי נריך לברר פ' ואם לא ברר לא הפסיד ולאפוקי
מר"ת ס"ל שנא נמי לא הפסדתי והא דקאמינא דנריך לברר
כשם רב לא ברור ממש אלא סיבולו פ"ופ ויעידו ואח"כ
יעידו כן מזקיקים אותם ליפטע ודוק עכ"ל ואח"כ מנאתי

ולפ"ז שמעתי בשמו שכתב לפי"ז לרשב"א
דלא דהלכתא כרשב"ג דאמר דאם לא הכיח
לא הפסיד והלכתא כרב דאמר נריך סיבולו פ"ופ ויעידו
ולא יאמר כיון שאמרי נאמן כשבוע' למה לי עדים שלא ע"כ
יכיחם אם אפשר לכל אם לא אנשי לו אי אפשי להכיח"
לא הפסי' כזה ואפי' אם כאו ואמרו לא היו דברי מעול'
לא הפסיד אלא נשבע ונפטר כדברי רבא דאמר כל מ
מילתא דלא רמיא עליה דאינים וכו'

ודחתום אל פירשו שם כשם לא דלעולתא דידי
ורשב"ג לאו למימר דס"ל לר"ת אם לא הכיח
הפסיד אלא נריך לברר לדעת למיתות הדברים אבל
אם לא יאנשי לא הפסי' כך וזל התום' שם כ"ג פשוט
פ"ז לת לברר למיתות הדברים ולהעמיד על האמת ואם
יאנשו ואמרו לא רמיכו מעולם מי מייב אבל אם לא
יאנשו לא אפשר נכך וכו' ע"כ ע"ש

אבל קשה דאמ"כ כיכו משם לת וזל לי נמי אפי'
לר' כיפרש ר"ת דאפילו הכא אם לא
כיכר לא הפסיד דיש לו לברר כל מה שיוכל מ"מ לא
משכחה להו מן אמרי לא היו דברים מעולם יש לומר דלא
אפשר עכ"ל וזה הכך מ"ש למעלה משם ר"ת דאם יאנשו
ואמרו לא רמיכו מעולם מחייב ונראה דמ"ש התום' למה
לאו אפשר לת היא אלא שכתבו התום' לפי פי' לת מ
אפשר לומר כן לעפי' שלת לא ס"ל הכי וכן נריך לומר
נ"כ כמה שכתבו התום' בפ' שבועת הדיינין דף מ"ט ד"ה
כל מילתא דלא רמיא עליה דאינים וכו' וכיכו אם זל
יתיכן כתירוץ הר"מ כן דהכא כרשב"ג ס"ל אבל עדיין צ"ע
בדברי הנמוק"י שכ"נ פשוט ונריכין לומ לדחוק
שם ע"ש **ונראה** מדברי התום' שכיכחתם
נם כן כשיטת רשב"א דאמר דכ
הלכה כרשב"ג וכמו שכתבו כפ"נ פשוט נל כרשב"ג ס"ל
בדפסיק רב הכא כו' עכ"ל ומה שהוכרכו בפ' שבועת
הדיינין לתקומי מילתיה דרבא מליבא דר"ל משום ד
דהלכתא כוותיה דר"ל משום דלא לחוש מילתי' דרבא
כתנאי וכ"כ פ' אקשל דברים לפי דברי התום' דאמר נריך
לברר כלל לפי' לברר מיתת הדבדים ולפי דבריהם צ
נריך לדעת מה הקשה ר"מכא לר' יצחק והא אמר רב ס
הלכה כרשב"ג ולריכיה מי ניחא והא קשיא דוק מדוק
ויש לומר דר"מכא הכין לר' יצחק נפחא קאמר דאם לא
הכיח הפסיד וא"כ פריך ליה כפיר דהא אמר נב הלכה

ומדהמיר אבל כשגרתים דמר מ"ל הכין שלל שם לא
מכיח הפסיד דמל"כ הוה ליה למימר שפיר הכי נריך
סיבולו פ"ופ ויעידו והיה מסתע מדכתיב שם לא הכיח
לא הפסיד שלא נאמן לומר פרעתי ומדהסיב שנא כ' ברת
וכו' משמע דה"ק ליה לא מהימנת מטעם דשנא כשכרתים
דמר מ"ל וכו' וכל זה דוחק

אח"כ מנאתי בדברי רבינו ז"ל שתירץ כן בדברי הרשב"א
וז"ל נראה לי דר"ת ס"ל דהלכה כרשב"ג
דאמרי נריך לברר פ' ואם לא ברר לא הפסיד ולאפוקי
מר"ת ס"ל שנא נמי לא הפסדתי והא דקאמינא דנריך לברר
כשם רב לא ברור ממש אלא סיבולו פ"ופ ויעידו ואח"כ
יעידו כן מזקיקים אותם ליפטע ודוק עכ"ל ואח"כ מנאתי

ולפ"ז שמעתי בשמו שכתב לפי"ז לרשב"א
דלא דהלכתא כרב דאמר נריך סיבולו פ"ופ ויעידו
ולא יאמר כיון שאמרי נאמן כשבוע' למה לי עדים שלא ע"כ
יכיחם אם אפשר לכל אם לא אנשי לו אי אפשי להכיח"
לא הפסי' כזה ואפי' אם כאו ואמרו לא היו דברי מעול'
לא הפסיד אלא נשבע ונפטר כדברי רבא דאמר כל מ
מילתא דלא רמיא עליה דאינים וכו'

ודחתום אל פירשו שם כשם לא דלעולתא דידי
ורשב"ג לאו למימר דס"ל לר"ת אם לא הכיח
הפסיד אלא נריך לברר לדעת למיתות הדברים אבל
אם לא יאנשי לא הפסי' כך וזל התום' שם כ"ג פשוט
פ"ז לת לברר למיתות הדברים ולהעמיד על האמת ואם
יאנשו ואמרו לא רמיכו מעולם מי מייב אבל אם לא
יאנשו לא אפשר נכך וכו' ע"כ ע"ש

אבל קשה דאמ"כ כיכו משם לת וזל לי נמי אפי'
לר' כיפרש ר"ת דאפילו הכא אם לא
כיכר לא הפסיד דיש לו לברר כל מה שיוכל מ"מ לא
משכחה להו מן אמרי לא היו דברים מעולם יש לומר דלא
אפשר עכ"ל וזה הכך מ"ש למעלה משם ר"ת דאם יאנשו
ואמרו לא רמיכו מעולם מחייב ונראה דמ"ש התום' למה
לאו אפשר לת היא אלא שכתבו התום' לפי פי' לת מ
אפשר לומר כן לעפי' שלת לא ס"ל הכי וכן נריך לומר
נ"כ כמה שכתבו התום' בפ' שבועת הדיינין דף מ"ט ד"ה
כל מילתא דלא רמיא עליה דאינים וכו' וכיכו אם זל
יתיכן כתירוץ הר"מ כן דהכא כרשב"ג ס"ל אבל עדיין צ"ע
בדברי הנמוק"י שכ"נ פשוט ונריכין לומ לדחוק
שם ע"ש **ונראה** מדברי התום' שכיכחתם
נם כן כשיטת רשב"א דאמר דכ
הלכה כרשב"ג וכמו שכתבו כפ"נ פשוט נל כרשב"ג ס"ל
בדפסיק רב הכא כו' עכ"ל ומה שהוכרכו בפ' שבועת
הדיינין לתקומי מילתיה דרבא מליבא דר"ל משום ד
דהלכתא כוותיה דר"ל משום דלא לחוש מילתי' דרבא
כתנאי וכ"כ פ' אקשל דברים לפי דברי התום' דאמר נריך
לברר כלל לפי' לברר מיתת הדבדים ולפי דבריהם צ
נריך לדעת מה הקשה ר"מכא לר' יצחק והא אמר רב ס
הלכה כרשב"ג ולריכיה מי ניחא והא קשיא דוק מדוק
ויש לומר דר"מכא הכין לר' יצחק נפחא קאמר דאם לא
הכיח הפסיד וא"כ פריך ליה כפיר דהא אמר נב הלכה

כרשב"ג ואפי' ר"ל אמר אלא לברר ואם לא הכיח לא
הפסיד והשיב לו ר' יצחק דגם הוא לברר קאמר ואם לא
הכיח לא הפסיד וכר' ס"ל

ונשלש עוד לומר דהתום' לא ס"ל דהילכתא
כרשב"ג דאע"ג דפסיק רב הכי מ"מ כיון
דר' יצחק נפחא היה רונה לעשות מעשה כר' ואפי' שעשו
אפשר לומר דהלכתא כר' דנריך לברר למיתות הדבדי
ויש לזה תוכחת מדברי בעל התרומת שכ"נ פשוט

וחרמ"ן ז"ל נמחושו כפ"נ פשוט כתב דניחת
כל הנמוקים והא אמר נדל הלכה כר' ואף
ר"ל אמר אלא לברר אבא נמי לברר קא אמינא ויכיר כי
אאם מתו או הלכו למדינת הים נאמן ואם בא ואמרו ל
לא היו דברי מעול"ע כ"ל ובפלוגת"ר ור"שב"ג כתב
ז"ל דלברר קאמינא פ"ז ל"ח אאם טען אבר אטרי אינו נאמן
לרבני ר"יכם המקח נמי אמר שאם לא הכיח שטר נאמן
דברים כעלים או שהכיח ונאמן כטל נתבטלה נ"כ המזק
והכי נמי משמ' כפ' זה נורר שאם נאמנו קרובים או פסולין
לא ברור וכן פ"ז ר"ס ז"ל שם ע"כ ולפי דבריו ז"ל כפלוגתא
דלשבנ ור' לקמ"ל כר' פסקן של דבר' הוא דהנח ליתן
בשטר ובחזקה נריך לברר את שטרו כר' דאמ' נר' לברר
ואם לא הכיח שטרו או שביאו ונאמן מוייף לא יועיל לו
מוקמו אבל אם שביאו ואי אפשר לקיימו כגון שמתו ע
עדיו או הלכו למדינת הים נאמן ומומכין על הזקתו
ועוכדא דר' אבא דאמר ליה ר' יצחק נפחא יכולו פ"ופ
ויעידו נר"ל שתוך אפ"ר אבא הכין שר' יצחק נפחא היה
אומר שביאו עדיו ואם לא יפסי- מ"ט אפ"ר אמר או הלכו
למ"ה והקשה לו ר"ל אבא והאמר רב דהלכה כל ואפ"ל
לא אמר אלא לברר וא"כ אין לנו נריך אלא לברר כל ואמר
לו ר' יצחק שגם הוא לא אמר שביאו העדים אלא לברר ש
שאם יאמרו לא היו דברי מעול' יפסיד אבל אם אי אפשר
להכיחם או שמתו נאמן וכדע"ז הסכי הרשם ז"ל בפסקיו

והקשו המפרשים ז"ל
שם כפ"נ פשוט ע"ש נט פ"מ"מ
לפי פשטה זו דהת כפ'
דהלכתא כר' דנריך לברר ואם נאמנו השטר מוייף הפסיד
וכן כאומר פרעתיך בפני פ"ופ"נר"ל לברר ואם כאו ואמרו
לא היו דברים מעולם הפסיד ואילו כפ' שבועת הדיינין
דף מ"ט אמר רבא דאפי' כאו עדים ואמרו לא היו דברים
מעולם נאמן לומר פרעתי וכבר הזכר קושיא זו בדברי
התום' ז"ל כפ"נ פשוט וכפ' שבועת הדיינין וגם הרשכן ז"ל
בחדושיו כפ"נ פשוט והרזה ז"ל שם ע"ש ולפי שרשיתי ש
שהרב המגיד ז"ל הניח רוב התירוצים הנאמרו בקושיא א
רשיתי לים ולתן בדברין ז"ל כי רשיתי שים בדבריו דבר
נריכים עיון וזה החילי כם"ל

הרמכם ז"ל כפ"ו מהלכות טוען כתב תן לי מנה
שהלוותיך והרי העד אומר הנטע פרעתך
נפני פ"ופ לומרו ללוה הניחם והפטר לא נאו אם שמרו
או שהלכו למדינת הים שבא המת שפרעו שמין לנו
מנריכין לתתו להכיא שלא לברר דבריו ולהפטר מן מבוע"
שהמלוה את הנבוו בעדים מין נרי לפורעו בעדים ע"ל
וכתב הרב המגיד ז"ל דע שעל מעשה דובא בזמכר לע"
הקשו המפרשים ז"ל מהא דאמרי נפ"נ פשו"כ עד ומפר'
דבינו ז"ל לברר דבריו כדי להפטר מבועה

וקשה דמיך מפסר דמה שלמר ר' יצחק נפשח שכח נמי לכתר קא למימא דה"ימו להפט מסבועה דמ"ב מ"ש ר' יצחק נפשח שכח כהה' כשמעת' דמר ס"ל דמ נרוך שיבולו פ' ופלוני היינו נמי להפט מסבועה ומתמה דמה זו שבועה והלא שבועת היסת לא מתקנה אלא בימי רב נחמן וכימי רב לא היתה שבועת היסת ומ"ב מיך ימר נרוך שיבולו פלוני ופלוני ויעיד כדי להפטר מסבועה

ועוד קשה הזיל פלוגתא דר' ורשב"ג דומיא דהתם לא מיך להפט מסבועה ועיד דמין נסבעי על הקרקעות וכגון מסמע דתרוייהו מחר טעמא דהיכ דר' יצחק נפשח מיהו מין להקשות דאי ליתא דמאי דקאמר ר' יצחק יבולו פ' ופ' ויעידו היינו להפטר מסבועה מ"ב מאי פריך ליה ר' אבא ואי לא אמרו לא מהימנא והא קאל המלוה את חבירו בערים מין נרוך לפרעו בערים ומאי קושיא והרי הוא לא שכל ממנו הערים שוה להפט מסבועה דמין זה קושיא אר' אבא הכין אר' יצחק סרנא לחייבו ולאכי פריך ליה נר' יצחק היכי אמר רב אבא סרנא לחייבו יבולו פ' ופ' ולפי כרבי רב אבין ור' אבא הקשה לו והא אמר רב נדל וכו' ואמ"ר פ' ר' יצחק פ' רתו סנם הוא כשמת יבולו פ' ופ' ויעידו מיהו שלא לכרר

עוד כתב ה"ר יונה שהוא מחלק בין את"ל כיון דהלמכם אל מפרש דר' יצחק כ

כשמעת לכרר לא אמר שלא להפטר מסבועה מה נרוך עוד חילוק דמ"ב לא קשיא מהיכא דאמר רבא כל מילתא דלא רגילי עליה דאינשי ונאמן אלא לומר פרעתי אלא נרוך לכרר כדי להפטר מסבועה: ואל"ד דה"ה היכא דאמר לפי שהלמכם אל כתב לא כאן וכו' דאמאי אמרינן תיפוק ליה דכיון דאמר לפי שהלמכם הא כאן ואמרו לא היו דברים מעולם לפי שהעדים אלא הוזמנו לעדים הוא ליה לנבי דידהו מילתא דלא רגילי עליה ואל"ב מ"ב מה לי שוה ה הכיא עידי הלנאי אלא לא הכיא הרי העדים מ"מ לא רכיני ואפשר לומר דכיון דזה לא האמינו להלוותו כלא עדים אם היה זה פורעו כבני עדיה שוה מומין לזה וזה רכיני

ודוק עוד קשה כמה שכתב דאפשר שהוא מחלק כין לומר ולא פרעתיך כו' דכשאומר לפי' רש"י אל דאפשר דמ"ש רבא כל מילתא דלא רגילי עליה דאינשי לא מהימנא היינו הלוה מ"ש דכשאמר ולא פרעתיך הוא כשמתפק אבל כשאומר פרעתיך כבני פ' ופ' דמסתמא דקאמר בבריא קאמר ליכא למימר לא מהימנא ואפי' שפיר תיתיין זה אבל לדעת הלמכם דאמר לא לומר ולא פרעתיך כלשון מתפק אלא לומר פרעתיך כבני פ' ופ' שהוא לשון בריא מ"מ העדים אינן יודעים ואפשר אל ג"כ כזה דאי לאו דהזמינם לעדים לא היה אומר כלשון בריא ואין נראה ואינו עולה ונקל להכין:

עוד יש לדקדק דאיך אפשר לחלק כין היכא דלעיל להך דהיכא דלעי' אמר כלשון מתפק והלא פרעתיך וכו' שבדי הלמכם אל הכיא עמו דין אם דהיינו מכח מה אי לך בנד עמוד זה ואפ"ה אינו לא עמדתי כנד עמוד זה מעולם וזה אינו לשון מתפק:

ועוד ק"ל אם אינו אלא כשתומ' ולא כשתומ' ולא פרעתיך וכו' שים לומ' שפי מפיב לו כמתפק ושוחל לו אכל לשון והלא פרעתיך מדרכא הוא לשון כרי יותר ממשיב פרעתיך דוהלא פ' פרעתיך הוא כמתמיה מן המלוה דאיך תכע לו טענה כזו והלא פרעתי כו' כן אמ' סנם על החילו' שחילקו כין אומר פרעתיך נפני פ' ופ' לאומר ולא פרעתיך וכו' כת' הרי הלוי אל דאינהלם ע"ה נפ"נט פשוט וכן דאם חילו' זה הלמכם כחדושיו נפרק שבועת הדיינין נל ויש"י פתיון דהכא שאני דאמר ולא פרעתיך נפני פ' ופ' כמתפק הוא אינו לשון זה אינו כמשיב מתפק אלא מדרכ' כמתמיה הילך תוכ' ממנו שהרי פרעו כפני עדים עכ"ל וכיון שרגילו שלפי על חילו ולאו פרעתי וכו' חלקו הרב כעל המאור והלמכם אל מיכא למימ' דגם מי שאמרו לא לאמרו שלא כאמ' ולאו פרעתיך וכו' דאפשר לפרשו כלשון מתפק ומשו"ה אכל כאומר והלא פרעתיך וכו' אינו אלא כמתמיה על מתוכע הילך תכע ממנו תכיעה כשלא דהאי ליכא לפרושי כלשון מתפק

עוד כתב ה"ר שהלמכם אל לא ידעתי הילך ולמה כתב כן כי הרבי הלמנ"ד אינן מורין כן ומה נמלנו לחיבי דברי הרב מגדל עז וזה ומפשר ה"ה אל כתכמתו הכיון דברי הלמכם אל ולאי שמעתי ולא הכ"ל

עוד כתב ודע שמדברי הרכה אין היפוסים נר' סכרין הכי כשלם ולא כלו שנת פ' ופ' והכחשו מיכ לשלם ולא כן נרא' מדברי רב אינו אל עכ"ל טעם הל הגדול מוהרי"ק ז"ל ככתכ מפני דמדנקט הלמכם ז"ל לא כלו או שמתו או הלכו למדינ' לחו' דבאחין מסתם דוק כהאי גוונא הוא דיסכא היסת ונפשר אכל אם הכחישו אינו כאחין סוב לומר פרעתי דא"כ ליסמוכינן הא וכ"ש הך אלא ודאי דוקא הני מוהרי"ק ז"ל סרנא לדחות נר' שאין זה הכונא דאיכא למימר דמורחא דמילתא דנקט אלא אם נמצאים למה אין נאמים עכ"ל וקשה דעתי מ מלהכין דנרשו שהרי כונת הרב לדחות ונוח לעוב' דאפי'

כשאר עדים והכחישוהו כמו כאלו אמרו לומר פרעתי ופ"ת מ"כ
למה לא בת"ל והכחישוהו כמו העדים ומניין לנו שהיו דברי
העולם יכולים להכיעו ת"ל ממנו אפי' טענת ופלגי
שמעת ולא רמיתי כדברי הרב הגדול טעם ומ"ש דמורחת
דמילתא נקט הם דברים כלתי מוכנים דבר דכונתו לומ'
דמורחת דמילתא נקט לא כאלו אמתו אן הלכו למדינ'
אחרת דשילנו כאלו והכחישוהו ליכא למימ' דאם הם ממנהג
למה מיון בהיים ומיון לדברים אלו מוכן וג"ע להבין כונ'
הרב זל ועוד מזה זה שאמר שאם הם ממנהגים
ולמה מיכם בהיים והלא הל"מ זל
כתב לא כאלו אמתו אן הלכו למדינת היים כ
לא כאלו אלא רצו לומר לזה דהרב זל סבי מפרש דברי הל"מ זל
לא כאלו וזה אלא כאלו היה שאחר מכ' פנים אן אמתו אן
שהלכו למדינה אחרת ומ"מ דברינו נ"ע דבאמת אם היינו
מדייקים בדברי הל"מ זל למה לא כתב לא רצו לכתוב
הוא ס"ם הרב זל מורחא דמילתא נקט דאם הם כ
ממנהגים למה מיכם בהיים אבל עתה שאנו מדייקי בדברי
למה לא כתב אן כאלו והכחישוהו הוו כאלו מילי דהרב זל
מילי דלא מייכי כ"ל ועוד מיך שפיר לדחו'
בחורחא דמילתא נק' ואלא אמו מדייקי
בדברי הרמב"ם זל דאמאי ג"כ לא כאלו והכחישוהו
כמו שאמר ג"כ לעני' סוף דבר מדברי הרב זל נדייקי עיי"ש
ומה שעלה בדעתי לדחות הוא דשפיר לומ'
דהל"מ זל כת' כפי המעשה שהיה בהם
דרכם היה המעשה שבאו העדי' והכחישוהו וכהיה דר'
יצחק נפחא לא כאלו העדים שכן אמר לו ר"מ אלא ר"מ
אמתו לא שיאמ' כאלו אלא היים יכול להכיעם אן אמתו אן
שהם כמדינה אחרת ולפ"ז כתב הל"מ זל כל דבר ודבר
בפי מה שהיה המעשה ואלא הדין אמי דאם כאלו עדים
והכחישוהו נאמן לומר פרעתי וכדלעיל
ועוד דשפיר לומר דאם כאלו עדים והכחישוהו
נאמן לומר אפ"מ פרעתי משום דכל מיל'
דלא רשום וכו' אכל לא כאלו לא שפיר היה לומר דמיון נאמן
דהרוצה לשקר יחתוך עידיו ולהכי כתב הל"מ זל לעיל
והכחישוהו וכאן כתב אפי' לא כאלו נאמן לומר אפ"מ
פרעתי לפי שהיה שאלו מוכיחים אותו להכיעם לאו משום
דאין אנו מאמינים אותו במה שאומר פרעתי
ועוד יש לעמו' כדברי ה"ם זל דאם היה הל"מ
זל ס"ל דאם באו עדים והכחישוהו שוב אין נאמן
לומר פרעתי וחייב לשלם אפ"מ אמאי הוצרך הל"מ לומ'
שאין אנו מוכיח אותו להכיעם אלא להפטר משבועה כ
כיון דלפי זה אנו מוכיח אותו להכיעם שאם יכחישוהו
ישלם וזל ס"ל להל"מ דבאלו באו והכחישוהו אע"פ
לשלם מ"מ מועיל כאשר אנו מוכיח אותו להכיעם אין אנו
הדין לומר לו לך והכיעם שמא יכחישוך שאם כן אפילו
לא באו אמתין עד שיבואו שמא יכחישוהו וא"א ודאי
דלא מיתכן לכך ואין אנו מוכיח אותו להכיעם עד
שאנו יודעים זה ועוד דאפילו היה ודאי סלא נחוש לזה
כיון שנאמן לומר פרעתי ולהכי כתב הל"מ זל שאם
אנו מוכיח אותו להכיעם היינו ודאי להפטר משבועה
כיון דאפטר לגבי מרא ולא יכא כאנו שאפטר ל

להתקיים הדבר כלפי שבועה

עוד יש לעמו' כדברי הרב שמניח זל דמקשה
ומפ' כן גר' מדברי וכיצד אנו מכל עיקר הדב'
וכו' נדחפ דהל"מ זל לפ"ז מכי' נמדברי הרב המניח
זל נפ"ט מה שעון שמע דגם הל"מ זל פיי ליה הכי
מדוי כתב שם ומכלל דבריהם פשט נמצא שטר מוציא
הדי חזקתו בטלה ולכך אנו מוציאין ממנו לגבות ודבר
פשוט הוא ופטעם דמוקי מכח שטרא קא אתי עכ"ל ו
ממ"מ דברינו פנים הל"מ אית ליה הכי ומחל"כ אין שייך
פלוגתא דר' ורבנן לפנין פרעתיך כפני כ"פ וכו'

עוד בתב וזה לשון הרב אלפס זל בנירסתנו
כתוב בדברי הריף ומיר וכ גירסי מה"כ
הלכה כר"נבג ולפ"ז נדחק דהיכ דבא לידון בשט'
ובחזקה אין צריך לגבות אבל בדברים קונטרגיבא כתב ה
ומיר כל גידל אמר רב הלכה כר' ועיקר ומכאן אמי מוש'
בדברי הל"מ זל וכנירס' גמרתנו הלכה כר"נבג הניח ג"כ
בדברי הריף זל הלכה כר"נבג

ומ"ש ולזה הסכימו הל"מ והל"מ זל כן ה
הסכים מלן זל כפ' שכועות הדיינין
ע"ם שהכיעם כל דברי הל"מ זל מכתב כתי דוסיו

ומ"מ כת' הל"מ זל בתשובותיו פ' תתק"פ
שאין דעתו מכרעת במקום נדון לומר
לדוקא התם דחזקה מכח שטרא קא אתיא הוא דאמרינן
דיש לברר מכל בעלמא לא כיון שלקח נכסים כגון
ל"ת והל"מ זל לא מיקו כזה אלא בכל המקומות נר"
לברר ואם לא כתב לא הפסיד ע"כ ע"ם

והרן זל נר' פתיתה גירסתו כגירסת הפלפ
הלכה כר"נבג וכמו שכתוב בפיהו"מ שם
ועל כן קשה מה הוקשה לו על דברי הריף זל אלא שכיף
עובדא דר' יצחק נפחא וכתב הוא זל נדחה שהוא דוחה
לותה מפלוגתא מכני זו דרבא ואין מתיישב דבא מיירי
שתם דאתיא כר' דאמר נרין לברר ובתים קיל כר"ע כ
ע"ם וכיון שגירסתו היתה הלכה כר"נבג אלו קושיות ה
הריף נמי הכי ס"ל כרב דבא בר"נבג ואע"נ דבעלמ'
קיל הלכה כר' מהכרו ולפי גירסת מפרי קונטרגיבא ה
מכתבתי שכתוב בשם הלכה כר' תמה בפיר על דברי
הריף זל כיון שכתב דהלכה כדברי

אלא דנר' דלא קשיא מידי על הריף זל מאי
נפשך דשם גירסת הריף זל הלכה כדברי
תו לא מיצטרך לאתויי עובדא דרבי אבא ור' יצחק נפחא
דהיינו הך דרבי לברר ושם גירסתו הלכה כר"נבג
מ"כ קושיא ליכא וכדאיתיבא ולפפר לומר כדוחק דמ"מ
הוא ליה להריף זל לאתויי ההוא עובדא כי היכי שלא
נטעה לומר דוקא בנדון כשטר וכחזקה הוא דצריך לברר
מכל בעלמא לא **ובראה** לי דשפיר לומ' שדעת
הריף זל דבכל מקום צריך לברר כדברי
וליכא להקשות מהיכי דנט פשט שמביא דבבא דהיא
דנט פשוט היינו כשהוזכרו לעדות דומיא דשטרא דהתם
דכי היכי דהתם מלבד החזק שהיה מסכים לו עו"ד שטר
גמי כהאי דר' אבא מלבד טענתו שים לו לא פרעתי ונאמן
אף שים לו עידי פרעון ועדי פיעון דומיא דשט' דהתם וכי
היכי דהתם גבי שט' כשהזמינו לעדות כו"ם עידי פירעון נמי

כשהושיבם לעדות ולא הזהיר הרי זה להכיש הסופ ע
עובדה מסיים דמיך על דכתי דכי תלמר מצריך לכתר
וכהסיים דס שבועות הדייקין **אבל** לפי דעת
הרמב"ם והלקוט וה"ה שכתבו שדע הרי"ף
זל דדקה כהסיק תלמר דכי צריך לכתר משום דחזק מכח
שטרא קא מתיא מכל בעלמא לס כל כי הני הוא ניה
להרי"ף זל למידעי ולהוכיר עובדא דרבי יצחק ולגמר
ולית מר מלמיגין כסנהדרין וכי

ועוד קשה דגרסה דע"ג דתלמר כסנהדרין
חילוק זה מיל לסמוך עליו דהא תלמרו שם
גימא כפלוגתא דרבי ולשבג ורחיק לס רבנן כרבי ורבי
מאיר תלר לך עד כאן לס קתלר ר"ה תס שלח נחזקה ד
דיכיל שטרא קא מתיא וכו' משמע דהך סברא ליתא שלח
מליבא דרבי מאיר מכל רבנן פליגי עליה ומכרי
דתפי עדים ועדים נמי הן תמת דמיכא התם ניחסא
מחת מיכא ר' מאיר כר' ורבנן תלרי לך עד כאן לא
תלמר ר"ה ולפי קול הכי כיון דרבנן ס"ל הכי כתילתא
דר' והתום זל שם הסביאו לניחסא זו וכך היתה סניחסא
מקודם תלא דמי לא כא והניה וכן נראה שם מתוך הגמר
לעיל דתלרו ר' מאיר סבר צריך לכתר ורבנן סברי אין
צריך לכתר **ועוד** אבי תלמר שתפי לפי
גירסתו דגרס שלן זל כגון פשוט
שלכה כרשבג פריך שביר דכהסי"ק זל כר' כיון דתלרינן
בסנהדרין דר' מאיר ורבנן כר"ש ומדקא מהדר תלמודא ל
לתקומי לר' מאיר ורבנן כר"ש תלכתא כר"ש דלא כרב
דתלר הלכה כרשבג שלא הדרינן לכללין דהלכה כרבי
מחברו **ולבי** תלר שנם כרבי הלן נפל
טעית וצריך לומר הלכה כרבי
וכן נראה לי שנפל טעות כדברי הרב הנתקי זל
כפ"נ פשוט כתב שם ועוד דשם זל הלכה
כר' מחברו וכדפסק רב גידל משמיה דרב הלכה כרשבג
עכ"ל ויש לדקדק לתיתר שלא נ"ל הלכה כר' אבי נמי נ"ל
ודלא כדפסק רב גידל משמי' דרב הלכה כרשבג אי נמי
תפשר לומר דה"ק תדע דהכיקשה דהלכה כר' מחבירו
בעלמא מדפסק רב הכא הלכה כרשבג ומדהוצרך לפסו'
הלכה כרשבג ס"מ הלכה כר' מחבירו ופע"ג דתיהו פסק
הכא הלכה כרשבג לא ס"ל הכי שלא כר' יצחק דתלר שלא
נתי לכתר קא תמיהנן כר"כ תפשר לרשות דרבינו ונראה
עיקר שנפל טעות בדבריו וג"ל וכדפסק רב הלכה כרבי
ודחיה מחרת היא דקאל הלכה כר' מחבירו ועוד הלכה
כר' וכדפסק רב גידל משמיה דרב הלכה כרבי

ומעתה נראה לדברי השור זל שנם לדברי הרי"ף זל כת'
שצריך לכתר דבריו וכו' וזה דוק למי שפסק
כר' שכל כתר כתבתי שרשבג זל פסק כרשבג וכן משמע
מדברי התום דגרסי הלכה כרשבג עם שהכריח שהפי לפי
דבריהם מין הלכה כרבי דא דתלר הלכה כרשבג חלא
כר' יצחק דס"ל כר' צריך לכתר

וזאת תיתה שכתת שור זרוע כפ"ה שור שלא שכת'
כשוף דבריו דלפי דס"ז זל כין כתיתה דכא
לכתר כשטר וכשוקה וכין כטוען פרעתיך כפני פ"ו
ומי שתלרינים לו כ' כתי עדים צריך לכתר כר' נראה לי
טעמא מפני שכתב רשז"ז זל דמשום דקאל הלכה כר' מ
מדקדקין לתוקומי פלוגתייהו כרבי ע"פ נפרק זה שור
וכברכי דפ"ה כתוב דרשכם וכרבינו משולם
שנראה שפסקו כרשבג דתין צריך לכתר
מדפסיק פ"נ כשוט ותף ר"ל תלר לכתר"ה שלא
שפסי' כשכיל כך ע"ל וכותתו לומר תה שכתב רשכם זל
דמפתנר טעמיה דרשבג דשף דכי לא תלר כרשבג
וכיון שפסק רב דה"כ תפשר כרשבג ותלר"מי דתלרינן
הכי הלכתא וכן דעת כעל הגהות מיימוניות פ"ו מה'
טוען וזל תלר"ב נידל תלר רב הלכה כרשבג ודלא כר'
דתלר נר' לכתר וכן פי' רשכם עד כאן לשונו
ואין נראה לי דכרי הגהות שכתב כן על דבר'
הרשכם זל כי נוח לי הרשכם זל ס"ל דהלכה כר'
וחדבר פשוט ולא היתה כוונתם לשלוח יד להם לפרש
וכפ"ו כתבו הגהות כהפך זל כרבנן דל מהיר שלומי
כפ"ה כוונ צריך לכתר וכו' ע"ש ונראה לי פ"ט נפל שם
ט"ס ולא לא מנא הפסיד ונ"ל ולא לא מנא לא הפסי
וכן הגירסא כשמ **אבל** שלר הפ מקו היוף והרשכם
והרשם ושמ והרמכן הרשבא והרן ומקו
יוסף זל כולם פסקו כר' וכן כתבתו נמורכי כפ"ז כו' זל
ומנו מוהגים כרבנן דצריך לכתר וכן פסקו לשנן ורבינו
שכי העזרי דלא לא כתר לא הפסי"ע כ"ל מיכר שכספרו
כתוב ומנו מוהגים כרבנן דתין צריך לכתר ונראה לי דנרא
לסגי דצריך לכתר וכליפ' כתי' דרשי זל וכפברי קושטנדי'
גירס' מחרת ומס שכתכתי נראה לי מחת

ראיי"ג דפסקו כל אלו הפוסקים דהלכתא כרבי מ"מ
ים מהם שכתבו דלא מחירין צריך לכתר שלא
גבי הכא לירון כשטר וכחזקה דחזקה שכא שטרא קא
מתי מכל כטוען פרעתי כפני פ"ופ"ו כך כתי עדים
לא חה דעת הרשכם והרן זל מיהו הרשכם זל כתשובותיו
לא מלאו לכו לעשות מעשה כיון שלא והלו ורלמכן לא
חלקו כזה וכתב הרב המגיד שלזה הסכים נ"כ הלמה ומין
נר"כן מדברי הטור וכ"כ תמה על זה הרב הגדו"מוהג"ק
ז"ל ומדברי הגמקי ז"ל נר"כ שמקבל לחילוק זה שלא שלא
חילק כן אלא לענין שלא לגבו העדי דגבי נדון כשטר
וחזקה אם לא הכיא שטר מיהו נאמן כחזק' לכדה והפסי
ונבי טוען פרעתי כפני פ"ופ"אם לא כאו העדים נאמן
ולא הפסיד אכל לענין שאם כאו ולא העידו כדברי הפסי
מין חילוק כניה' דבי אבי הכא לגון כשטר וכחזק'
אם כאו העדים ולא העידו כדברי הפסיד בך נבי הטוען
פרעתי כפני פ' ופ' הפסיד ולהכי סונגן לחלק כין ההיא
דגט פשוט להיות כשבועת הדייקים
ומ"ש הטור ז"ל ומיהו אם אי אפשר לו לגבו כגון
שמתו העדים או שהלכו למדינת הים ישבע
היכת ויפטר נראה לי מדין זה מוכרח דלפ"ז
למי שפוסק כרבי דתמר צריך לכתר לא תמר צריך
לכתר שמחימנא שטרו מוציא מן העדים יעידו הפ דברי
אכל אם אי אפשר שיכולו העדי כגון שמתו או הלכו למ"ה
נאמן כשבועת היסת הכל כהנך שטרי נפ"ה כור כתוב
דלפרסי זל הכא לירון כשטר וכחזק' אם לא יכיא שט' יפטי
והטוען פרעתי נפני פ"ופ"ו אין נאמן אפי' כשבועה עד ש
שיכולו פ"ופ"ויעידו ושכא לירון כך כתי עדים צריך להכי
כ' כתי עדים כשנים ואם לא יפסיד ואין כעל דין ומזה

מצטרפין לפחות מה' עכ"ל רבי"ו לי נ"ל מטעם דהלכה כל מחכרו מהדרינן למוקומי פלנתי וגם פי' רבינו לכך ל"ל ואם לא כירך הפסיד ומ"ל הדין הוא כמו שכתבו ה ההגהות ונר' מדעת רמ"ז ז"ל מכרת ימיך היא שנחלקו ע עליו כל הפוסקים ז"ל שלרבינו כולם אחים לא יכול להכיח שערים כגון ממתו מוכלכו למדינת ים כאמן כשבועת היסת

ע"ד כתב הטור ז"ל ואם כאן העדים ואמרו לא היו דברים מעולם כתב הלחמה וכו' דברי הטור ז"ל קשים להולמה שגר' שהלחמה ז"ל חילק בין היכא דגט פ פשוט להיכא דשבועת הדיינין דהיכא דגט פשוט שלא מיאנו כלעולם תימא והיכא דשבועת הדיינין כשאמרו כלעולם תימא ומ"מ איך כתב בסוף דבריו והלחמה חילק והרי על דברי הלחמה מיירינן ודבריו נקיים ומחולקים והלחמה חילק ואם כפשוטו לומר שהלחמה חילק הכ' חילוקים ומניחים מאין מ"מ היה לו לומר ועוד חילק הלחמה על כן נ"ל דאפשר דט"ס וכל

שמר דוד כן ראיתי גם הטור על כתיבת יד שכתב הלוזה נספרו ונדחק לומ' חילק וכו' שכן כתב הרי"ף בלא זכר לכל פשוט דף רמ"ב ע"ב שפסק לדעת ת ולזמר שכתבתי דברי הטור לא כת' אחים הרמח אלא דאם כלו עדים ואמרו לא היו דברים מעולם סוחק כפרן ודלא כדעת שאר המפרשים דליתא לדבריו ינחק נפתח דאמר יבמו פ' ויעידו ואם יאמרו לא היו דברים מעולם סוחק כפרן אלא קול כותבו מ"ש אח"כ הטור והא דאמרי כפ שבועת הדיינין כו' אם דברי הטו' ענינו לפי פיטת הרמח ומ"ש כתב שהרמח חילק לפי פיטתו כן מוכיחים לעדות אף לא תוכיחם

ומ"ש חילוק זה שחילק הטור ז"ל כין שאמרו כלעון תימא לפי לא היו אותו הלוי ז"ל והלחמה והרשכא וכל אחרונים וכתב ב"י שגם הלחמה ואף עליו שאין מרחיקים מכתב הרב הגדול מוהרי"ק ז"ל שרשי ז"ל לומר חילק זה ואף"ה כתב הלחמה כך כמבואר מדברי רבינו ע"כ ככר כתבתי שאפשר שגם הר"מ לומר חילק זה לפי דקאמ' שתי כתי והלחמה מחל

גם מ"ש שאפשר שהלחמה כתב כן כדי ליישב הא ר דקאמ' וכו' דברים פשוטים הם לפי דעתו ז"ל

ומ"ש אלא עמד על דברי הטור שכתבתי חילוי ז"ל כפ' גט פשוט דף רמ"ב ז"ל ודעתי גם לחילוק זה ואף שזו דע' הרי"ף ז"ל וכמו שכתבתי להעלה ואפשר גם א דעת הלחמה ז"ל וכמו שכתב הרב הגדול מוהרי"ק ז"ל וכן דעת שור בעל התרומות

אבל הלחמה ז"ל כמידושין גב' שבוע' דדיינין חילק חילוק אחר הזכירו הלשכא ז"ל כמו שכתבתי ז"ל ועא ואל הרמכן ז"ל כמידושין ונדחק לי שאם אמר פ כוותיך כפני פ' וכ' ואמרו לא היו דברים מעולם והלה אומר כדברינו הרשאונים פוותיך נפניהם ואינן זכורים כרגר הוחוק כפרן דכמקום עדים לא מהימן ו ושמעתא דהתם כהכי עסקינן אבל אם אמר בחמת פ פוותיך אם לא נפניהם נפני אחרים אז כיני לכיך

ממון מילתי דלא רמיא עליה רמ כיש ונאמן מתוך שיכול לומר מתחילה פוותיך אלא כפני עדים שהרי אין נדין לפורעו כעדים עכ"ל רמה שכתב עוד הטור ורמ"ז פירש וכו' הדין עם הנוכ הנדול מוהרי"ק דגרסינן ושכ"מ ושעמא דמילתא דלא רגיש דעת רמ"ז כהפך דהוא פוסק כדברי כפ' זה כורך וכמו שהכיא הנדול ז"ל מיהם הגהת מפיי כפ' זה נורר וכמו ש שכתבתי למעלה ושעם הרב הגדול ז"ל שלמד מתוך שלא מנאתי וכו' ושעמא קלישא הוא אלא שהדבר מוכרח

נם מה שחפס על הט ר שכתב וכן כמו שכתבתי דעת הלחמה ז"ל ול רמ"ה לט ר רמה שכתב הלחמה ז"ל שאין לנו מדיינין להכילן אלא לברר דבריו ולהפטר גם משבועה דין מוכסם הוא וכל שאפ' אלא יכא לידי שבועה כל שנדקי דמי למעבד עבדינן כאן אמרין לו פסידא כוה וגם הדין והלחמה ז"ל מערעין יש מקום לתפוס על הטור ז"ל דהלחמה ז"ל לא כתב אלא מה שהוא לכאו' לתירוץ הים לכל אם כמו ואמרו לא היו דברים מעולם לעילם רמ"ז כדעת ה הלחמה ז"ל כדעת הלחמה להוחוק כפרן ואין נאמן לומ' שוב פרעתי ונדחק שהטור ז"ל דקדק מלשון הרמכ שכתב אאין אנו מנריכים לוחו וכו' דמ"ל דלא כרמה דמ"ל ה"ל למימר אאין אנו מנריכין אותו להכיחם שלא לכנר דבריו אאם יאמרו לא היו דברים מעולם הוחוק כפרן

ומ"ש נדחק שהטור ז"ל מפיים לדברי הסכם כיון דמקשה דעת הרי"ף וכן כתב הרמכם וז"ל כדעת הרי"ף

הכלל העולה מכל מה שכתבנו כי הטוענ לחבנו מכח הלוית ך נעדים והרי העדים זה ט ענ פרעתי כיני לכיכי נאמן טען פוערתיך נפני פ ופלוני לומ' לו כית דין הכים והפטר גם משבועה לל מדאם משבועה הסת לא כנון שאחו או הלכו ל למדינ"ה ונאמנו שבועתו לומ' פרעתי שלא בפני ומ"ז אין נאמן דסנרת יחיד היא כאו העדים ואמרו לא היו דברי מעול שלא פרע כניכי מעולם אם מתחיל כשאחו פוערתי נפני פ' פ' אמרו כלעון שבתפק ולא פי עתיך כ נפני פ' ופ' וום לא לומר ם ומינם לעדים וכש"כ אם ואמרו לא היו דברים מעולם אמיב זה שפסר שגם היום נפניהם אכל

סברי ולכותו מסכוע כמ"ש הרמכם וכן נסכם ס"ל דנריך שיכולו כ"פ ויעירו לידע מחיתת כמ"ש ס"ולוקה לעז בסברתו ועדיין יש לנמגם ס מכלי לא הכיח מחר לכרי הריף והרמכם שכן היש מ מסקנת הרמ"ם מכיון ז"ל כיון שהוכחה שיש כהריף מסוב כרמכם מיתש גם כן הרמ"ם

וכדכתיבנו ע"כ

ומ"מ לא היו דכרים מעולם וזה מתחילה למר מסזמינם לעיתת דעת הרוה זל שמינו נתמן לומר פרעתי וכן דעת המקי ויש חולקים וכן הם הגוה עזיר כטעמתו ומומר שכפניהם פרע דעת הרמכם זל שמינו נתמן סוב לומר פרעתי ומינו יחיר נסכרתו ויש חולקים וכיון שיש חולקים כדינים שלנו יכול המומחז לומר קים לי כפ"ו יכול המומחז לומר קים לי כדעת המומחים שמינו נתמן כטבועת שלא כשומר ב גלבון מסתפק לכל למר כלשון כניש פרעתיך כפני פ' וכ"ש מינו נתמן דלפי דכרי הרמכר זהו דעת הרמכם זל:

ובן סם לא למר כלשון מסתפק ומ"מ מסזמינם לערב ועדיין מחזיק כטענתו לומר מפרעו כפניהם ג מכל מחלוקת מלרע"ה הלן זל וה"ה זל לא למרי נריך לנרר וסם למרו לא היו דכרים מעולם מינו נתמן שלא נכי נדון נסם וכחזקה מכל כמומר פרעתי נתמן כטבועתו הנלע"ד

פתכתי עכתי יונה

הלכות ערב לטור מ"מ סימן קכ"ט

סעיף א למכנו מסתעכד מן התורה וכו' שם

פכתב הרב הנדול מוהר"ק זל ד

דכסף נט כסוט מיתי לה מסנכי מערכנו קסם שהרי הקשו סם על אות הנליה דמלכי התם דקכלן הוא דכתי תנם לוחו על ידי ואסיק דילפינן לה מקלף דלקח בנדו כי ערב זר ולא על הרב לכרו תלונותי כי נם רש"י זל כפתוכות ניש פ' הנעשם כתב דערב מסתעכד מן פתור מדכתיב ממכי מערכנו ותתמם למה לא כתכו פסוק לקח בנדו דמסיק דב חסרם דמיבים נמי ילפינן כפ' המקכל דף קט"ו דנכנסין לביתו של ערב למסבנו: וכ"ל דלא דקדקו כזה שם כתבו ונשנית הדברים המורים שם: ליכנה מהקושיא ס

: למר דול נן הרב המחכר מהקשו שם על זמת הרמ"ם זל נר"ל דסוכרת הרב לכתוב נרמה סניח מן מוהר"ק זל לדכיש פסוק המתמיהים שהרי נב הוכ דמ"מ מערכנו מפני דהטור הכיא רמיה מפסוק מנכי כתב מסתעכד מן התורה מערכנו שהם דכרי יהוד ולכך הכיא פסוק המור מכל נב הקשה הקשה לו כתורה דפם ק לקח כנדו מדכרי רשב"ם ופסק"ד פשע"נ שינו שלא דכרי קכלה אך על פי דרמוכן פיה רונה ליכנם הטור יש לדקד' מיך כתב מן קכלן יהודה לא נכנם שלא התורה ומכאר לתרן רשע"נ ערב שלא זל דמסתנרם

דכנמר' דמי פסוק דמנכי ס מערכנו מ"מ כיון דלכסף פוכיח דערב מסתעב מדכרי קכלה גלי לן דמנכי המים מעיקר מקרא דמנכי מערכנו הני סוכח נמור דמייתי כערב מסתעב' וזה נר מוכרח כנמ' פ' המוצא דקאמר דכער' מיכא מעכודת דמור יתא ולכך הכ' נ"כ רש"י זל סם קרא דמנכי מערכנו שהוא מן התורה ע"כ

אע"נ דמסתעכד הטו' מנומנם

נסמ' כלשון לממכת כו' לשון סמתוך לשום נרמה שלא לפי שם פוא מסתעכד כלשון לממכתא לממעתא שלא לפי שם פוא מסתעכד כלשון לממכתא וום מינו שכל ע ערב לממכתא הוא וכדלמרינן התם נשט פשוט ערב דמסתעכד מחלוקת ר' יסי נר' יהודה ור' והנרך נר לפי לחלק ולומר דנכי ערכות נההוא הנלה דבא מהיימן ליה נשר ומקנה: ול"ב הוא ליה לטור לומר מע"ב דמעכוד ה האוב לממכתא הוא ול"ל דכך היא כוונתו: שי נמי כא לפמיענו דל"מ מתם ערכות כשומן לו ולפי ערב שלעבדי שהוא לממכתא מ"מ לא נסתעכד כלשון לממכתא שלא לפי לומר לשון לממכתא מתם כגון שם לא יפרע לך פלוני פני לפרע לך לפלוני מסתעכד:

אמר דול ום לדקדק דכיון דכל ערכות שוי ם לממכת ומעבי כן מסתעכד כהיות הנלה דקא מהיימן ליה וסליהותיה דערב עכיד מלוה וכמ"ש לפמם שם ס"ב כשנכנם ערב לחתר מתן מעות דלא מיך טעמא דכהיות הנלה דקא מהיימן למה מ"ב נמנא דכני לממכתא וכיון שכן למאי מכני בקיון לכך דכרי קול דממכתא לא קניא שם מ"ב קנו נב"ד מטוב ועיי כחדושי הרמכן נכא כתוכת דף קמ"ח דכתב מטעם זה דערב לא מסיב לממכתא נמוכה דהכיא דכרי הנב מוהריק זל נסיון לו דין ח"ע:

אפי' אין נכסים לגוה וכו' כרב הנדול מוהריק זל כתב מסם המנסים דמיתיה נפ' הנוקין וחוה כדף ל' כנל' שלא רצה פוגית נט פשוט דף קע"ב ד"ה ל"ב מה לע לפ' הנוקין דין פסוק הוא שלא כל היכי ע ערכות דערב מסתעב כין פית ליה נכסי לגוה כין ליה ליה נשר ומסתעבר ולא למיבין פטומי מילי ניכהו ולפי קכלן דכתובה כך מערב דכתובה דלמא ליה לים נכסים לגוה לא מסתעבד מסום דמנוה קא עכיד:

אבל סם למר שהלוהו למר שלי ערב וכו' כפו' גט פשוט למר ממוסל חנוק ונקנו מידו מסתעבד מכלל דערב דעלמ' לא כעי קנין ופליגא דרב נחמן דאמ' ערב דב"ד הוא שלא כעי קנין סם כעלמא כעי קנין ו והלכתא ערב כעית מתן מעות לא כעי קנין למר מתן מע"ת כעי קנין וכו' ע"כ ודכרי הטו' זל נפלו כדקדק מכתב מר שהלוהו למר שלי ערב כלמ"ל כומן שלא היה תוכעו הפלוה שלא מענתן כם הערב ופם"ש שלי ערב כגד שלי

דכעי

דכעי קנין ולא מבעיא זה שלא לפי חוכן דמ"מ יותר מ
חידוש הוא כיון דאיכא למימר דמשום דנערת דחכרי נמר
ומקנה ואפ"ה כעי קנין משום דאי לאו הכי מ"כ למימ"
מנוח הוא דקא עביד למלט מכרו מחכיק ע"מ זה שלא לפי
שם המלוי תבע מלו מוכן כלי חנוק ומ"ל הנח לו ומאי ערב
א"ד למחכם הלמכם ז"ל כפרק כ"ה מהלכות
מלוה לא נקט סדר זה שלא נקט
כתחילה היכא דהמלוה תבע ללוה ואחר ליה הערב
הנח לו ומאי ערב ומ"ל כתב או מסיב חוכן וכו' וים ל
לגמגם למאי כתב חוכן לכאו' דלפי הנ"ל יותר חידוש הוא
דכעי קנין כשמ"ל הנח לו ומאי ערב כלא חוכן מכחוב
וכן משמע כנמ' דכעי כחוכן מה לי למר ל' ישמעאל וכו'
ואם איתא דחוכן עדיף מערב דלמחר מתן מעות כשמ"
לו הנח וכו' מאי כעי פשיטא דמשתעבד כיון דסיבר ל'
ישמעאל דערב למחר מתן מעות משתעבד כ"ם כחוכן שלא
ודאי מדבעי משמ' דחוכן גרע ועוד יש לחיה דגרע חוכן
מאחי דמדייק כנמ' על מאי דקאמ"ר יהודה למר שמוא
חוכן וקא מירו משתעבד ודייק מכלל דערב דעלמא לא
בעי קנין והא ערב היינו ערב דלמחר מתן מעות עדיף
מחוכן ויש מי שמר דמאי דכעי כנמ' כחוכן מה לי למר
ל' ישמעאל וכו' מאי לאו דאיכא דחוכן גרע מערב דלמחר מתן
מעות כלא דמאי דכעי כשוכן היינו משום דלאיכו מכורם
כמתנה מי פליגי אלא לפ"ז יש כו ג' נדדים ל' דגרע מערב
דלמחר מתן מעות משום דמנוח קא עביד יש כו נד
מחר דעדיף טפי מערב דלמחר מתן מעות משום דחוכן ג
נערת דחכרי שכוחוק נמר ומשתעבד וכמ"ש לעיל סי' כ'
נדדי' ש' ומ"ל כיון דכנמ' מפ' דאלו היה לישמעאל כמו
כדא' שכיל הכ' דאמ' נערי' דחכרי גמ' ומקנה זהו העיק' והלמ'
ונמנא דחוכן עדיף מערב דלמחר מתן מעות ומ"ל זהו ה
הדרך פנקט הלמכם ז"ל ולפי דרך זה קשה דמאי דייק כ
כנמ' על מאי דקאמ' רב יהודה למר שמוא חוכן וקא מירו
משתעבד מכלל דערב דעלמא נעי קנין וכו' דאימא ד
דנקט חוכן לרכותא דאע"ג דאיכא למימר דאנב
נערת דחכרי נמר ומקנה ולא כעי קנין אפ"ה הכי כעי
קנין וכ"ש ערב דעלמא מאחי לי נר' דאי דנקט לישכם ז"ל
טעמ הלמכון דכאן משום נערת דחכרי נמר ומשתעבד
היינו לסתורתו לערב כלא שעת מתן מעו' דאין הנד הכ"
שכתב דחוכן קא עביד היינו לומר דגרע מערב דלאחר
מתן מעות ומהכ הלמכון דמשום נערת דחכרי וכו' הוי
דומיא לערב דלאחר מתן מעות למנא דחוכן מנד מ"גרע
מערב דלאחר מתן מעות ולכך מדייק כנמ' על מאי דאמר
ל' יהודה למר שמוא חוכן וקנו משתעבד מכלל דערב ד
דעלמא לא כעי קנין משום דעדיף מינה דלית ביה הנד
דחוכן קא עביד ומ"ל הדין לקושיי' מאחי הלמכם ז"ל נקט
סדר זה ול"ע דלא נקט סדר זה כדקדוק ע"כ

ועיין דכ"ר לא כעי קנין והלמכם וכו' לכן כתב
ג"כ דכיון ירוחם ז"ל כתב חמיסי ז"ל ועיין
דכ"ר פירוש כ"ד הוא למכם וכן כ"ר כפני כ"ד ע"כ

כתוב כת שוכות שכם ף בפי חזק התנופה מתוך
תפיסה זו למדנו דדוקא משום שמכרו על
תנאי לא חפיב כערב דלאחר מתן מעות כי מאחר שלא
רצה למכרו אלא עד שיתן לו כשעת מכירתו לא קנאו ה
הלוקח לעפ"י שהיה לכתם כן עד שיתערב שמעון בעי
ול"ל הוה ליה כערב כשעת מתן מעות דשעת הקנין
קרוי שעת מתן מעות **אמנם** שם מכר לו ולא נתן לו
כלי שום תנאי ולא כ
ערב או נתן לו הפקן שלי כל כי הני ערב לאחר מתן מ
מעות מקרי כיון דכשעת נמר המקח היה כלי שום תנאי
נדלה שם מכר קונא ועדיין עיין לוקיק חזוי וכיונא
בזה מדברים שהמוכר יכול לחזור כו מן המכר ובא לאחר
וכנכם ערב מזהו ערב דשעת מתן מעות ופשוט
ומסתברא מדין התשובה מיירי בסיגע הערב
מזה לקח שהלכום כזה שתנאי לכל
שם לא ידע כלל שלא פטור שיכול לומר מאי לא נעשית י
ערב שלא לפי שרשיתי לותו לכום והוה ליה בערב ד
דלאחר מתן מעות דלא משתעבד כלא קנין
א"ד כתב הטור וערב דכ"ר לא כעי קנין ולכאו' רק כל
דערב דכ"ר היינו שנעשה ערב כפני ג"ד ו
והלמכם כת כו' ים לדקדק הא דקאי כתב שכתב הלמכם ש
מכיון דל דער' דכ"ר פירושו הוא כמ"ש שם הלמכם דכת"
כשהיה הנאה דקאי שהיתנין ליה כן ושילת שהתנין ו
ודאי פירושו הוא דכ"ד היתנושו נפ' הלמכם ומ"ש ש"ך
כתב דאם לן היה הלמכם היה משמע נפני ב"ד שיכל
דכפי הנוסחא המצוינה בגמרא דהיינו כשהיה אנאה ד
דמשמיען ליה שפטר להכין הפ' הלמכון מכל נפי הנשתת
שכת הלמכם ז"ל משמ' כמ"ש הלמכם ז"ל ומיך כת דאם לא
היה הלמכם לא היה משמ' פירשו ועי' בשמיני יומף שכת"
פ' הלמכם ע"כ **כתב** שמדברי כו' נראה לי דהיינו ד
דוקא החוזר משכון או שטר על פיו
שכיון שזה לא נתנה להלות לו אלא בשטר או במשכון
והיה בטוח מטעותיו על ידי שטר או המשכון משא
כשעשה שהחוזר המשכון או השטר הוא ליה מזל והלוהו
אפי' לא זה ככ"ע לא היה מן הדין שיחזיר זה המשכו'
אפ"ם המלוי תפס מן הלוה שפיר דבר פשוט מן הדין לתפוס
גם החוזה על פי הערב אינו כלום כן נראה לי
א"ד ומ"ש מרן ז"ל ודכתו' בסוף חזה שתנוף ולחזן
שכתן הכהן לכרכו' וכו' אין לדקד' על זה מתשובת
הלמכם ז"ל שהביא הטור לעיל בסי' קכ"ו דין זה שנראה
לפום ליתא שהוא דומה לענין זה וכת' דלא חשיב ערב
בשעת מתן מעות וכו' דשמעי הכא דלא עשו תנאי שלם
לא יתן ערב שישור המקח כמו שהתנה הכא והוא הדב
פשוט ע"כ **וערב** היכא לאחר חיתום שטרות
וכו' מסי' פ"ג פשוט דף קעה ערב היינו
לאחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין מעשה ו
וכא לפני ר' ישמעאל ואחר גובה מנכסים בני חורין זכן נמי
פליגי עליה ואמר דאינו גובה כלל אחר לן למה אחר לן הנח לן
הרי החוכן את אחד כשוק ואמנו מכרו ואחר לן הנח לן
פטור אלא על אמנתו הלוהו ע"כ ובגמרא מ"ר יוחנן
חלוק היה ר' ישמעאל מקבחנו והלכ כמותו אף בחוכן ול"ל
לדעת הלמה ז"ל דאמרינן שיירי בקנין ועל זה פליגי ר'
ישמעאל וכן נכם וקל"ל אר' ישמעאל דאחר דהמתעבד
לאחר חיתום שטרו' בקנין דאי אמרינן דאי אמרינן שיירי בלא קנין
בסקנין דלא כמתן לי כמי שפטר דאמרינן שיירי בלא קנין
וכהא

וכהא פליגי ר' ישמעאל ובן נגס אבל בקנין מודה בן נגס
ופסקינן הלכה כר' יוחנן דלמר ישמעאל

ואת ומי מתני מיירי בקנין מ"ט דבן נגס אל ל
דמ"ל דכל שלא היה הערכות בשעת מתן
מעות הוה ליה כמקח ומכר ומפני קנו מידו ור' ישמעאל ס"ל
דכיון דקנו מידו גמור ומשתעבד נפשיה ולא דמי
למקח דעלמא **ואת** כיון דמתני בקנין
מיירי למלי נקט מתני ערב היינו
למחר חיתום שטרות כיון דהחיתום אינו מעלה ומוריד
אתי תשובות נכתר חדש למשמעינן דאפילו אינו נוכח
אלא מכני חדי ועו דאפילו הכא בן נגס ולקנין מכתו
דלמה קסיל מתני משום דס"ל להלמה דבקנין גבי מן
המובחרין וכל קנין אינו משתעבד כלל ומתני קתני
נוכח מכני חדי **אבל** קשה דכיון דפלוגתא דבן
נגס ור' ישמעאל מיירי בקנין והחיתום
אינו אלא זמוריך ס"ל מלי מיירי דאיה מהך מתניתין
לפלוגתא דר' יוחנן ורבי כפ' המשנה דף ק"ב דתניא
ה כלומר כתבו ולא חתמו מיבי לך מכה בשטר דר' יוחנן
ס"ל אלימא מילתא דשטרא ולא ס"ל פטור משום אלא
אלימא מילתא דשטר וקתני התם כגון אמר נכתב בתנאי
ערב היוצא לאחר חיתום שטרות וכו' ואלו חיזוק דהך ה
מתני לא הוי אלא בקנין והחיתום אינו מעלה ומוריד ס"ל
לה דמי לפלוגתא דרבי יוחנן ורבים לקמן

ובכך עמיר על זה הלמכם זל בחדושיו בפ"ק דכתובות
אלא ניחא לרון עליו כמה מכתב שם בשם
רבינו ומהדר בן אליבא דבן נגס כולי עלמא לא פליגי
כי פליגי אליבא דר' ישמעאל ובן קלונימוס דכרבי יוחנן ומייתי
ממעיין הערב היוצא לאחר חיתום שטרות מאחת מיתומו
הוא מייתי עכ"ל **ובקשה** דלמה הזכיר להוכיח
דאחמת מיתומו נגעו בה אבל מכח תירוץ
פרמ"ה ואלא מי אפשר ליתב אותה מוגים אלא כהכי
דאל"כ גם שייך לפלוגתא דר' יוחנן ולא

ועיד קשה דלמלי הזכיר לומר ואפילו קאל בכ' יוחנן
כגון דלא לא ס"ל הכי ושם אתם מבקש
דלא פליגי ר' יוחנן ור"ל אלא גבי מיירי לך מכח בשטר
אבל בערב אפי' לר"ל מודה וצ"ע

עוד קשה דמשמע מפ' המביא תניין דטעמא דר"
ישמעאל היינו משום החיתום דמייתי לה ה
התם למתני לתוכחי דלא בעינן שטר המקנה ומי מיתת
דהח"ת סיבו מעלה ומוריד לא דמי כלל ואינו ענין לאותו
כגון **ורא"ת** מה שכתב מורי הרב ב"ב מלא
פוסקים ליישב דהא דס' המשנה לרש"י
הלמכם זל דנם חוש סובר כדעת הלמה וכתב זל ול ל
דרבינו זל מפרש פוס מה שמביאים הלומר אלי מייב לך
מכח בשטר שהזכיר מלת שטר בפיו וכיון שהזכיר מלת
שטר בפיו הוה ליה כי קנין דהכא ועם אלו המדרגות
תתייסב הסגיפת דהכא ועם ולי הדיוט לא נתייסב כזה
דס"מ מ"ל לאוכחי דאלימא מילתא דשטרא כלומר אתם
עדי כיון דהיינו ערב היוצא לאחר חיתום שטרות לא
מיירי שתתייב בשטר אלא בקנין ואילמא קנין אלים
שטרא לא אלים ועוד דהתם דף המכיר דף כ"ט אינו
יותר יסב כזה

היוצא לאחר חיתום שטרות
דלמיו משתעבד כלא קנין
היינו משום דמסקינן בסוף
כתר' דדוק ערב דמתנימעו
וערב דכ"ד הוא דלא כבי
קנין אבל שאר ערבות בעי
קנין מ"כ ערב היוצא לאח'
חיתו' שטרות בעי קנין

אמנם לפי מה שאמ'
שמואל התם ל
דחנוק וקנו מידו משתעב'
מכלל דכל ערבות שאינו כ
כחיזוק לא בעי קנין ואפ"
ערב דלאח' מתנימעו כלא
חיתו' ולדידיה מתני מיירי
כלא קנין ואם לפר' זה
פירושים הם דבכר
ישמעאל דאע"ג דפליגי ר'
שמוש ובן נגס בערב היוצא
לאחר חיתום וכחזוק הלכתא כר' ישמעאל בכולהו
בכבן נגס דחזוק מי אמי דבן נגס קאמר לך ר' ישמעאל ערב
היוצא לאחר חיתום הוה ליה כחיזוק אבל ר' ישמעאל ס"ל
דלא דמי להדדי ופסקינן כר' ישמעאל **אבל** מי אפשר
ליתב דבכר שמואל דמתני מיירי בקנין
דא"כ אין ס"ל דרוקא כחיזוק בעינן קנין

וך יוחנן אמי דקאמר התם חזוק היה ר' ישמעאל אף
כחיזוק מכאר דהכי ס"ל דמתני כלא קנין דלא
בקנין אלי קאמר אף כחיזוק והלא הקנין עושה השיעבו
א"כ מ"ל כחיזוק מ"ל כלא חיזוק אלא ודאי דכלא קנין
וכיון דמתני מיירי בלא קנין אינו אלא למימר דכאותני בתרי
פליגי כמו שכתבו התוס' שם כפ' המשנה אפי' את"ל דערב
דלאחר מתן מעות לא משתעבד כיון דהוי לאחר חיתום ש
שטרות אלימא מילתא דשטרא וכן נגס קאמר אפי' את"ל
דאלימא מילתא דשטרא לפעמים כחזוק לא משתעבד ור'
ישמעאל כתרוייהו ס"ל דמשתעבד מדקאמר כן נגס הרי
שהיה חזוק כו' ומי לאמו דשמעיה לר' ישמעאל דמשתעבד
לא הוה קאמר הכי ומדנקט ר' ישמעאל ערב היוצא לאחר
חיתום שמעינן דס"ל דאלימא מילתא דשטר דמי למשמעו
דכתרוייהו פליגי הוה ליה למנקט תרוייהו שלא ע"ג דפליגי
בתרוייהו הכי קאמר ליה מע"ג דערב דלאחר מתן מעות
לא קני כערב היוצא לפה' היינו שטרו קני דאלימא מילתא
דשטרא **ערך** ומיהו לאחת דמתני מיירי שיכא ד
דר' יוחנן כלא קנין מדקאמר התם דכין היוצא
מה חיתו' שט'כין היוצא קוד חיתו' שטרות ואפ"כתוב ופ"
ערב מיהו נוכח אלא מכני חדי ומי חיתה דמיירי בערב
דקנין כיון דאיכא שטר וקנין ממלי לא ליגבי ממשעבדי
אלא ודאי דמתני ס"ל לרבא דמיירי כלא קנין ולהכי לא
קאמר ליה התם הכי אלא מקשי ליה דמ"מ כשכתוב ופלו'
ערב גבי ומשעבדי כי היכי דקאמר גבי גט דמפני כין
שלינן

שמיטין להיפסל דכתיב ומחילו ובו' יעשה

ואפשר דתיפוק ליה דהוי מכירות שלא מכתכתי מיכ' למימר דרבנן ס"ל הכי דאתכ' מיירי בלא קנין ולפכי קאמר כתבתי ותלמוד ס"ת נמי מסכי לפי שיטת רבנו מכל מקום לעניין פיסקא דידיה קיל כדפסקינן בסוף כתרא דכל ערכות בעי קנין כמ' מערכות דכ"ד ובשעת מתנאות בכ"ע לעד לדעת הלחם ושוב נכתוב תעודים אחרים מתר שנעמוד על דברי הלחם כה"ר

גם הלחם זל ס"ל כדעת הלחם דערך סיונא מתר חיתום שטרות בעי קנין ובדבקך בסוף כתרא דלא בעי חתימות בעי קנין ופסק חיתום בתוך השטר לאחר חיתום בעי קנין עכ"ל **גם** דעת רבינו משה אלשקר בן שטרי בתוך שם ואפ"ה חתום בתוך השטר לאחר חיתום בעי קנין עכ"ל ס"ל ע"מ כן פה אלא אפ"ה חתום לאחר חיתום בעי קנין ואם שכתוב שם לעיל מניח ואם כתוב בתוך השטר לאחר חיתום נכי מסתברא בגר דקונה לה שכתב אח"כ הדבר פשוט דמיירי בשעת מתן מעות ושם הם דברי הלחם וכפשוט ומ"מ יש לתמוה על רבינו שם שנכתוב לקמן נפ"ד

והרב המגיה זל כתב נפל"ן מהלכות מלוה ולוה דדעת הלחם זל דערך לאחר חיתום שטרות בעי קנין והיינו עמן לדקדק כן מדברי הלחם זל שכתב לעיל שכתב לעיל שקנו מידו ושתעכב בשלם כמו שכ' שמשמע שהקנין הוא העושה כשיעבוד וזה שכתב כמו שכתבנו דמיירי בריוח כ"ב דערך לאחר מתן מעות בעי קנין ולדידיה גם לאחר חיתום לא נפקא מדין מתן מעות **אך** ובפ' המפקיד כתב הרב זל וכשלא נטל כן בפירוש זל וכשלא נטל ק' הערב בקנין מיהו מהדייב

בלא כסף אלו אזלינן בו"ע ובשלו וה נר מיה זוזתי כ' הפנים השלם לא יתכן בלא קנין וכו"ע ומיהו לדקדק כיון לה"ל כן להלחם זל דכלא קנין לא מהני למפי לא חסיר עליה הלחם דהלחם זל ס"ל דכלא קנין נפי מן הערב דזל דבין שלא כתב הלחם דכר זה בחדיש כספר מיל אלא מדעת **וק'** דמ"ל דלדידיה לשון נפק"מ לא פסי עליו ע"כ השטר מיהו מעל' ומוכיח והקנין הוא ה העושה כשיעבוד ס"ב ליך פי' המשנה כערוך דקדם חיתום **ותימה** והא מתני בלאח חיתום מיירי ואם לאחר חיתום מיירי ואין לומר דמת מ"מ מין זה פי' המשנה ואין לומר דהיה נידמתן כן דמ"מ כשהקנו לרב דמי דקדם חיתום נוכח ממשעבדים למפי לא הקנו עליו מן המשנה ומע"ג דרב תלמודא מ"מ דוחק הוא לומ"כן ומע"ג דל"ל דערי"כ מינה קא פרי דקנו"מ אי הידים לה ידים גם זה דוחק ומע"ג דהיינו יכולין לומ"ד פשיט"ל להו דמתני כלא ומ"ו ולפכי נוכח מצי חרי ודברי רב כולם לא קשיין לן ממתני' אלא דמכתי מסתע ליה לתלמודא דכוליה מיל"ה דרב לאחר נוסח דהיינו כולו זה דוק ושוב דוחק לומ' שיש לו נ"מ אלא לאחר ושוב היה נראה להקשות קושיא לאחרת דנראה מדברי הלחם זל דנוסח קודם חיתום אינו נוכח אפי' מכני חרי ונם אינו דמתני כלאחר חיתום קאמ' ומע"ג דכיון דמיירי בקנין ל' קונ' חיתום

כערך דשעת מתן מעות הוא ס"ד כגמ' למימר דהוי ס מכתכתם ותירנו דכהיא דלא מסיים ליה גמר ומסקינן נפסיק דכלישנות דערך קא עכיד הכא"ו ליה כלישנא קלוש לן כיון שעל מתנתו הלחם ומ"כ כל ערך דלאחר מתן מעות הוי מכתכת ולכך נריכין לקנין להפקיע מכתכת וכהא פליגי ר' יעקב ובן נגם מליכ דהלחם דכולנהו ס"ל דאפי' בקנין הוי מכתכת כיון דלאו על מתנתו הלוהו ודבי ישמעאל ס"ל דלא דמי כולי הלחי למכתכת ויכול לשעבד עצמו בקנין אפי' למאן דס"ל דמכתכת אפי' בקנין לא קנה נמצא דיש מתחייב ואפי' בקנין הוא ליה מכתכת מה לינו חסוב ויש מתחייב ואפי' קנין לא הוי מכתכת כהפיס דאפי' מס' מכירה ויש מתחייב דכלא קנין לא מהני מכל בקנין מהני בשאר ערך דלאחר מתנאות וזו הגר"ת לפכר הלחם זל **ואפשך** ג"כ לייחב קושית פ' הנזכר דלא מסרן פה דהוי בתבעי מלא לעניין דיכול להתחייב מעפ"י שלינו חייב דכי סיכי ערך מחחייב מעפ"י שלינו חייב הכי כמו כשומר חייב מכי מכח לך כשטר ומ"מ הלי כדיכים ונפלי כדיכי **אמנם** אפי' מה שכתבתי לעיל כתירוץ קושיא זו ג"כ לא מהן לא קאל כר' ישמעאל דאמר דאחעבד כלא קנין אלו מעשה דר' יוחנן ס"ל דאתי מיירי בלא קנין ורב כמהן מיירי בקנין והיכי הוגיל דאמתני כר' יוחנן ואפי' תיכן זה לפכר ליישב הפי' קושי' דאמתני מיירי בלא קנין אלא אפי' ניחא דמיירי בקנין מ"מ כתרתי פליגי ר' ישמעאל ובן נגם חדא כערכי דלאחר מתן מעות בקנין וחדא דלפי מה"ל דבעל כיה לא מתחייב בחתום לאחר חיתום מלישנא מילתא דשטר ומהן קאל בתחוייתו כר' ישמעאל דערך לאח' מתן מעות משתעבד בקנין ומלישנא מילתא דשטרא ומשתמע מ"ס ג"כ מה שכתב הלחם זל נפי' הקשה דקאל כר' ישמעאל **אמנם** דכרי הכל שם גריכים עיון שכתב על המשנה דערך היוצא לאחר חיתום וכו' אלמשמעי' דמכי המלוה גובה מנכסי בני חורין מלערב כשיהיה ערוך קודם חיתום שטרות וזה בנון שיהיה הערב בנוף השטר ואפ"ב מחתום העדים ואם היה כן ופלוגי עובדים ממוך על מלוה גובה המלוה מן הערב מכ"ש משעבד ובשלא נטל קנין לינו מחוייב כלל וכולי יעש

ותימה דלפי' המשנה כערוך דקודם חיתום והא מתני בלאח חיתום מיירי ואם לאחר חיתום מיירי דין לומר מ"מ מין זה פי' המשנה ואין לומר דהיה נידמתן כן דמ"ל דקודם חיתום נוכח ממשעבדים למפי לא הקנו עליו מן המשנה ומע"ג דרב תלמודא מ"מ דוחק הוא לומ"כן ומע"ג דל"ל דערי"כ מינה קא פרי דקנו"מ אי הידים לה ידים גם זה דוחק ומע"ג דהיינו יכולין לומ"ד פשיט"ל להו דמתני כלא ומ"ו ולפכי נוכח מצי חרי ודברי רב כולם לא קשיין לן ממתני' אלא דמכתי מסתע ליה לתלמודא דכוליה מיל"ה דרב לאחר נוסח דהיינו כולו זה דוק ושוב דוחק לומ' שיש לו נ"מ אלא לאחר ושוב היה נראה להקשות קושיא לאחרת דנראה מדברי הלחם זל דנוסח קודם חיתום אינו נוכח אפי' מכני חרי ונם אינו דמתני כלאחר חיתום קאמ' ומע"ג דכיון דמיירי בקנין ל' קונ' חיתום

וכראה גי' ס"ה דכיון דלמכס כמ"ל סלא נשתעם לומר דכיון למתני' נקט לאחר חיתום הס קודם חיתום גובה ממשעבדי דמיהו כן סלא דגם כקודם חיתום לימא גובה דמיהו נוכה סלא מכני חני ומתי דנקט לאחר חיתום היינו דמתני' מיירי כין כין כלומר כין כתב ו'ל כין כלא ו'ל ולהכי נקט לאחר חיתום שטרות ומזכה ס"מ ממיעין דכקודם חיתום יש חילוק כין כתב פלוני ערב כלא ו'ל ליכא לכתב ופלוני ערב ט"ו יהו הנמלה לי לע"ד מעכמי סהלשון קצת רחוק

גם הרב כמאזי"ל ס"ל כדעת ס"ה ס"ל כתב ערב היוצא לאחר חיתום שטרות מכי כתב שכתב ונחתם השטר כערים למטם כתב מכי פלוני כן פלוני ערב ומקוימין לה כגמ' דמיקמ מיכים הוה דמוקימין הכא דגכי מכני חני על"ל וכן כתב נ"ב סה"ב כסוף דכרע דלאחר חיתום שטרות לאחר מתן מעות כוס ולא פגי כלא קנין ומתניתין מיירי כקנין ועם

אבל יש לעמוד כדכרינו שכתב ומוקימין לה כגמ' דלא כתב ו'ל ולא ערב ופלוני ערב אלא מני ערב או פלוני ערב ע"כ ודכרע נריכים עיון לחם כמגה לומר דכו' או גכי ממשעבדי זה מיגו דאגן לא מוקמ' דכו' או גכי ממשעב' אלא כקור' חיתו' דקרב' לשיכ' ממ' כגמ' דהא מוקמ' מילתי' דר' יחמ' דקיל' חיתו' ממשעב' ואח' חיתו' מכני חני דכתב כיה ואו' ור' יוחנן נמי לאחר התם לאחר זה נמחר זה נוכה מכני חני ומוקמינן לה דלא כתב כיה ואין ליכא למימר דס"ל דחסם מי כתב כיה ואו' לאחר זה ולאחר זה ממשעבדי וקל"ל כוכי יוחנן דורמי' דכי יוחנן לא פליג אדרב מדכרכינן התם ר' יוחנן סיינו רב ומשני נכן אמר רכי יוחנן ממשע דליכא פלוגתא כיניהו דלא הסוה רכי יוחנן לאחר חיתום לקודם חיתום אלא היכא דלא כתב ואין רכותוייהו לא גכי ממשעבדי ולאחר חיתום מכני כשהם דקודם חיתום מני ממשעבדי ולאחר חיתום מכני וגמגר דכהדיא כתב הרב ז"ל לאחר ובוקע בקודם חיתום אפילו לאחר חיתום אפילו כו' אלא לא גכי ממשעבדי ועם ומע"ג דהיינו יכולים לתרץ דכאן מיירי בקנין וכאן אלא קנין וכיון דליכא קנין ואו' לאחר חיתום כו' אלא מייך כמשעבד דטטרח מ"ם לא ממע מכי כגמ' דפרכת"ם

ואם כוחת הרב ז"ל לומר דגם אלא ואו' גכי מכני חני הא ודאי פשיטא דכיון דמיירי כקנין אפילו על הא גמי גכי מכני חני וכ"ש לאחר חיתום לא כתב ואו' **ובדעת** הרמ"ך ז"ל להתפק לי ס"ל כדעת הרמ"ם ז"ל לאחר חיתום כעי קנין אלא לא כעי קנין דמדנרים והכי כולהו ממע דלאחר קנין ומ"ם הרמ"ם ז"ל כחיבורו"ם דסיים ערב לאחר מתן מעות וערב דכתובה סיינו אלא דערב לאחר מתן מעות ככר אמרו דחרי לאחר והלכתא לאחר מתן מעות כ כעי קנין אם כן כי אמר והכי כעי קנין לפחות חרי זוז ים לרחות דהיינו קנלן דלאחר מתן מעות וערב דכתוב ועוד לפי כיכרי הרמ"ם ז"ל למה הוצרך הרי"ף להכיא מה שאמרו מיומים דרכי יוחנן דאמר מעמי מקלם דפי ישמעאל אח כן נגם הלכה כרכי ישמעאל אם לא ס"ל כר"ל מה"ם והכי כולהו כעי קנין וקאי לערב דלאחר מתן מעות וחתום לאחר חיתום שטרות ולפי מכאר להקשות כרכי

כשטר גרוע ועל כן היה קשה דלמך כתב על זה להרמכן ס"ל דמשתעבד מכח שטר אפי' בלא קנין והלא הלמן ז"ל ס"ל דמוכח פרק הכונס מיירי בשטר גמור וכמו שכתב הרב המגיד פ"ה מה' מכירה וכיון שכן אפשר דכשטר גרוע כגון ס"ע ואין עדים חתומים תחתיו לא כתב ידו גרוע כגון ואמי ערב יודה הלמן ז"ל דלא משתעבד ז"ל דלא כתבו דהיינו דפ' הכונס מיירי כשטר גמור למעוטי דמי לא היה כתב ידו גמור ושט"ח גמור דלא משתעבד דה"ה נמי דלדעת הלמן מהני נמי שיבא דר' יוחנן אפי' כתב ידו גרוע או כשטר גרוע ומה שכתבו דמיירי הכונס כשטר גמור לומר דלא נריכן למוקומי הכונס כשטר גרוע או כתב ידו גרוע אלא אפי' כשטר גמור מ"ש לר"ל דאמר דלא משתעבד דרוקא אליבא דרבא ז"ל נריכן למוקומי כשטר גרוע דאל"כ מ"ט דר"ל דאמר פשוט והלא כתב ידו גמור הוא ופשיט דאייב כיון דמיירי בשטר גרוע זה סבירא לן מכח מקודם אכל לפי"ז לא דמפרש דמיירי כשטר להתחייב לן מעתה ולא היה חיוב לן מקודם אפי' נימא דמיירי כשטר גמור מתי תפיר לר"ל אכל לר' יוחנן אפי' כשטר גרוע או כתב ידו גרוע נמי אפי' דמי וכן נראה מדברי הרב המגיד שכתב בפ"ה מהל' מכירה שהלמן חלוק על הלמן בשלשה ואי אית דלהלמן כשיטת שטר גמור נמצא שהוא חולק על כל הגאונים גם מדברי הרב ז"ל ג"כ יש להוכיח כן שהרי כתב שם ולר"ל אפי' כשטר שחתמו בו עדים לא מהני כו' ע"כ משמע דלר' יוחנן אפי' כשטר גרוע מהני וקשה כוונת הרב ז"ל אפי' לדעת רש"י דמיירי ככתב ידו גרוע או כשטר גרוע דוקא כשיש"ה כ"מ כשני עדים דהכי איתא בירושלמי ר' יוחנן מלמד שהלמן חלוק על הלמן ושני תנאות הן הלמן סבירא שהלמן חלוק על הלמן בשטר גמור נמצא שהוא חולק על כל הגאונים גם מדברי הרב ז"ל ג"כ יש להוכיח כן שהרי כתב שם ולר"ל אפי' כשטר שחתמו בו עדים לא מהני כו' ע"כ משמע דלר' יוחנן אפי' כשטר גרוע מהני וקשה כוונת הרב ז"ל ואפי' לדעת רש"י דמיירי ככתב ידו גרוע או כשטר גרוע דוקא כשיש"ה כ"מ כשני עדים דהכי איתא בירושלמי ר' יוחנן מלמד

פסוט בהרי כתב הרא"ש משם הרן שכתב משם רבי יונה
כך מנהג ודעת כן הוא כמו שכתבו בפרקי שכתוב
דמכיר פ' מגילה וברי"ף שבועה דהייני וקבלתו עתה"ד דהייני
נשבר הפלמה כי נ"ל אגב הדבר בתוך וכתבו מהרש"ל ז"ל
פ"ק כתוב לומיעך כי כתב ר"ל בר מנשם פרנימו יוסף
גר"ש שמעון היה מנהג שמן בתקיעת כף ע"כ נם נשמין
קע"ח כתב דשמוש על ימין הרי זו שבועה ועם וכפ"ז קפ"ז
כתב שם ים עדים שתקע לו כפו יכולו ויעידו שם לו
לקיים כל מה שכתב לו בתקיעת כף כי יש כיוצי תשובת
רי"ב שכתב כשם רבינו יוסף שמואלין שמן בתקיעת כף
שם מודה שתקע כפו ליתן לו כך וכך ממון מה יש על ו
עדים ע"ל הרי מכל הני משמ"ר ס"ל למהרש"ל ז"ל בתקיע"
כף יש לו דין שבועה ומעתה הטעם שכתב הרב בעל
מצרים דמיגו מועיל תקיעת כף ככפ קנין שלש על ס
ממונתו הלוהו ודלי דמ"ל כשבועה **ומ"ש**
קשה דמדברי הרב בעל מצרים נדפ'
דמיגו מועיל תקיעת כף כלל לפ"ז מודה מו"ש עדים ס
שתקע לו כפו מ"ש מיגו מועיל ומן הטעם שכתב
דכיון דמוי כעין שבועה שלש
תקיעת כף ערבות כזה היה צריך קנין מיגו מועיל כו
תקיעת כף כלל קנין שלש על ממונתו הלוהו כנראה דכל
שלש היה כשעת מתן מעות שעל ממונתו הלוהו לפ כני
כלל קנין לכל תקיעת כף דהיינו שבועה מיגו מועיל ו
ומהרי חסונת מוהרם שכתב כמ"ש קפ"ז נראה דמייב
מכח תקיעת הכף שהרי כתב ומטעם ערבות מין לחייב
אותו דז"פ מיכח תרי מהני שנתערב מו הודאת פיו כ
כלל קנין שלש על ממונתו הלוהו כיון שלש נתער"כשע"
מתן מעות ומ"ב מטעין פטור כלל שבועה דמטעם ע
ערבות לם מחייבין כלל כדפרישית ומטעם תקיעת
כף נמי לם כיון שכופר שלש תקע כפו שלש על תנאי וס
ותנאי זה מועיל שקיים נתמן כלל שבועה עכ"ל
הרי שדוקא מפני שהוא מועיל שהשבוע' היתה על תנאי
וכיון קיים תנאו הוא דפטר ליה הא לאו הכי אע"ג דמדר'
ערבות שלש כשעת מתן מעות כלל קנין היה פטור מ"מ
מטעם התקיעת כף היה חייב וע"ע ועוד קשה מהרי
כתי"ב כית יוסף כמ"ש ב"י בשיע ש"ס מן המחודשין
דכתב הרא"ש דנדר ושבוע' ותקיע"כ מסתו מפ"ז כשמכתת
דרושם על ידי דלמ לם יהיה שלד עמדי ונו' עכ"ל ועם
וראיתי לכתוב כמן שמפלוקת שנכל בין הפוסקים
זל כזה לענין שבועה דשיפא מתן דמ"
דכל שלש קנה מכח הקנין
לא מתי שבועה משוי ליה קנין ושיבא מתן דמ"ר דמתי
שבועה ומשוי ליה קנין דהשבועה מקיים הקנין
דריב"ש זל כתב בשם ש"ח מה שראית כתוב
בשם הטור שכתב משם מכין הרשם זל
דהמקנה דבר שלש בא לעולם לם נשבע על ככה שקנה
מקונה ומפ"ז מת המקנ"המקח קיים לאו שלש ולאו ושנו
יעקב חתיומי עלים וכו"ע **ובשי"** שלה כתב ד
דבדין מהכתה שכתבו הנלוונים שנרד
מעכשו וזל לפי הטעם שנשבע להשלים כמעכשו שלש
שלש לם מדין קנין אינו מחייב להשלים תנאו מ"מ כדי
לקיים שבועתו חייב להשלים ובית דין כופין אותו להשלי

וכו' ומש שכתב שלש נתן אינה כמי שנקנה לתת לחבת
מצנית מה שיהיו דע"ג דמדין מרש מקנה דשכ"ל לם נשב
להשלים חייב ומכרו קנה דינו מת שחייב להשלים מכח
שבועתו כדי לקיימה וכן לאחר שהשלי ונתן לחברו חלק
קנה לכל לומר שקנה מן הדין והשבועה תקיים אקנק
ותעשה דבר שלש כם לעולם כשלוכם מן דין וה נכון ומן
דאוי להכין כן מכוונתו עכ"ל ובפ"ז סמ"ד כתב זל מכלל
לפי דעתך שהשבועה שנשבע להשלי מקיימת הקנין כמ
שכתבת כדין השמכתא וגם ככמן כתבת שפוי כשיורד
ים שם עכ"ל **למרנן** מדברי שהדין שוה נדשב"ל
וכשמכתת וכדבר שנדרך משיבה ולא מ
עשתה רעת השומל היה דהשבועה עושה קנין והלי שם
פ"ל דמין השבועה עושה קנין שלש שמכל מקום מיב"ש
המקנה להשלי שבועתו וכ"ד כופין לקיים שבועתו וכיוצ
הלכם כשם שלש דנפקא מינה שם חייב משעם שהשבוע'
עושה קנין דלפ"ז שם מת בניו חייבים שכל שם שיבו חייב
ל"ל להשלי שבועתו שלמת נפטרו היורשין כיון שם כ"ד יורד
לנכסיו דשם הטעם משום דהשבועה עושה קנין כ"ד יורד
לנכסיו שכל שם שיבו שלש שחייב להשלים מין כ"ד יורד
ובנפקא מינה דלפ"ז כחיים שם נשמל על שבועתו דשע"ג
דכ"ד שנוקק לזה לפי עבד ש"מ שם התילוסו
מותר וכמו שהמריך בזה הלי"ם זל שם
והרשי"ם זל סי"ל"ד כתב זל לפי"תיומ דשם כוה
חולק הלמכם זל וסוכ"ד מין שרש מתחיל
כדבר שמין לו קנין כגרון זה יורד דמיב שבוע' שלכך
הקנין חייב וכמו שכתב הלי"ם זל בתשוב' זל ומה שכתב
הלשם כמי שהקנה לתת לאחרו מחצית מה שיוחי וכו'
ער שמעין מהכח דחיבם מלן דש"ל כהלשם זל שלפי
כדבר שלש מהני כלל לכ"ע השבוע' משום ליה קנין וס"כ
נוכל לומר לפ"ז הלי"ם דפליג היינו התם שלש הוי קנין
לכולי עלמא לא מתי שבועה משוי ליה קנין
שכל כ"ד שלוה הפוסקים מהני קנין מתי שבועה ומשוי
ליה קנין עכ"ל נמ"ל שתכם הרב זל דברי הלשם כפשטן
דש"ל דהשבועה מקיים הקנין והחיוב הנש מחמת קנין ו
שלש מחמת שחייב להשלים שבועתו ומה שכת"הרב דחיב"
מלן דש"ל כהלשם היינו דעת השומל שמשל להלי"ם זל
דש"ל נמי דהשבוע' מקיים הקנין וג"ל דלפי דעת הלשם
זל לא דמי דיש לפ"ז שלש שמכתת כלל מעכשו לדבר שמין כו ק
קנכה דהרי הלי"ם זל בשמכת' כלל מעכשו פליגי ולמר
שמין השבועה כמעכשו כדי שתתקיי הקנין דבדבר שמין
כן קנכה דוב הפוסקי זל ש"ל דמהני ליה קנין לחוד שכל
כשמכת' הגאונים והמחבר ש"ל דלא מהני וכמ"ש הלי"ם
שם וכפ"ז רע"ד כת"הרשב"ם ז"ל ולענין השבוע' היה לפשר
לומר שהשבוע' לא כלה שלש לקיי הקנין וכיון שקנין
שמין כאן שבוע' שמין כאן ולכאורה נראה שכן דעת הלי"ם
ס"ל שכ"ח שכל מינו נר"כן מדברי הלשם שם שלפ"ז נמקו
שמין קנין מועיל חייב מכח שבועה שכן כתב בתשובת
מ"ז קע"ז וזל ועוד שכבר נשבעו ולי מפשר להם לעכור על
שבועתם ע"כ ממש קנת שכח השבוע' מחייב קיום הקנין
וכ"מ עלה ריד כתוב שכתב מהרש"ל דנדר ושבועה מהני
מפ"ז כשמכת' ובודאי שיש הפרש בין מיני מחמת השבוע'
לחיוב מחמ' קנין שקנין נוחין בו וליורשין שכל שם משעת

לקן ורשין מחויבים וכ"ש דשכיח לה ליורשין וכו'
עכ"ל **ותמהני** מאחר דר"ל סגי מדכויי דהלוכם והרשכם מלקו ומינו שהלשכם לא שמר מלא ועוד פשיו נשבעו ואי שפשר להם לעבור על שבועת ע"כ ולפיו זה מדוייק כפי מ"ל דאין השבועה עושה קנין אלא שחייב להשלים שבועתו ושפשר שלזה כתב משמע ק קנית שכל לפי האמת יש לדחות ולומ' דהליכם ג"כ שכח ס"ל דאין השבוע' עושה קנין ומ"ש מ"ז ובמ"מ מ"ל ר"ל כ"ל כח"מ מ"ל ר"ל כתוב פכת מחלם כו' פי' דמחלם בליג ואח' דשבועה מקיים הקנין ומ"מ לפיו מה הוא ונפי"ל כ"ח כתב דמע"ג דמלפיו הליכם נרשב שהשבועה לא מלקם השמכתא לגמרי

ב' היכי דנימא שמנד הקנין חייב לקיים המקח אלא מ שמכל מקום אכם השבועה כפיו כ"ך לקיים שבועתו מ"מ למד שם הרב ז"ל מרבני הלן דס"ל דהשבועה מקיים הקנין דמפיו שהרי דנמד ומקנם ושכן כתב הלם ז"ל דנדר ושבועה ותקיעת כף מהמו לפי' כשמכתא ע"כ ל

למדנו מדברי הרב ז"ל דעכ אלא בשעת מתן מעות משתעבד דהא נשיעות דעכו הייט מפוס דהוי למכרת מ' פטומי מילי ולפיו ממש כשמכתא דהא מהני כיה קנין וכיון דנכי למכרת מהני שבועה לקיים הקנין הכי נמי נכי ערבות ואין לחלק ולומר דכשלמא נכי מכרת מ' קנין דכיון דכלים מ' לא שכיח לכל מקום דס"ל מכל מקום הא מיבם קנין ומף על גב דלא מהני אחי אחי שבועה ומקיים הקנין מכל ערבות דכעי קנין ולימא קנין כלל מיך יועיל השבוע' כמקום קנין מפיו זה מילי' שהרי הייט דהיינו דס"ל מ"ר נמי לא היט שם קנין שהיה נדיך לעשו' משיב ולא עשה וכל זה לחייב נם את היורשין מ' לירד לנכסי שעבד מ' שם נשמל על שבועתו מכל שם הערב קיים כל דכל מנפיו סוין דחייב הערב לקיים שבועתו

והרב הנדול מפרישכל ז"ל מ"ש ט"ל כת' על רשונ מכתחייב לשלוח מחורה דרך יש כשפיכה פ' וכו' ואל לכמורה נרשה שיש להשחפ שם חל הקנין על אותו שמיוב שכתחייב רשונ משום דרמי לקנין דכריש וכו' עד ולקח כחייב הקנין שכל שם היה מחויב לקיים שבועתו פשטש וכפיש שהוא נכם כשבועתו שם לא יתן לו עכ"ל ובפ"ש ע"כ אותו חלק כת' הר' הנ' על רשונ שמ' לשמעון כל שם שתתן לנוי שני שרב לך ולא פי' דכר קבוב ונשב' רשונ לפרוע כשר לנוי ואל תשובה לכמורה ירשה מפה שכת' הרישב' דשם זה היה רשונ לא יפרע לשמעון שהוא עובר על השבועה שהרי כתב הרישב' וכו' ואם עד וכ"ל לפום דיהבא נר דכל שכן הוא והלא רבינ' ק"ו שם הדבר' דכל מוסין סוין דמדיכא מין לו לרשונ על שמעון כלו' שם מטעם שמכתא שם מטעם דשין שרש מקנה דס"ל כל שם מטעם שלא היה קנין כלותו יין ושכיה חייב לקיים ש שבועתו כ"ש כנ' דפוי פלונתא דרבוותא וכל שכן שרבו החולקי ובר מעיינין שמכחינן דלא מילתא היא ומעיקר' דדינא כיבא דשמני התם דכיון שהם דבריו כנור' וידוע לכל בורמי דנשבע לחייב את עצמו מחמת השבועה דשם לא כן על מה נשבע שכל נ"ר שפשר לומר דעתה כרין ומשם דאע"ג דאי אפשר לקיים שבועתו כשהיה חייב כתחלה מ"מ כיון שעתה אי אפשר לקיים שבועתו כשהיה חייב כתחלה הרי הוא כאלו נשבע מעיקרא ומשום הכי מחויב לקיים שבועתו כשהיה חייב כתחלה ומשום הכי מחויב לשלם לו מה שהיה חייב לו כשהיה חייב כתחלה ומשום הכי מחויב לשלם לו מה שהיה חייב לו כשהיה חייב כתחלה

ומ"ש עכ"ל מהרי קולון ז"ל ועוד הקרין שעם

דלמו כולי עלמא דיכא דהלוכם נחירי ומה פנשבע היה לזרז על הפיורין ולהכטיחו שלא יעבור לו המוער ולא ינערך להעשירו כרין וכיון דמעלמי מילתא דלא היה מייב מן הדין משום דיכול לומר קים לי כהלוכם מ"כ ה כשבועה היתה כטעות דמה שנשבע לא היה אלא שחשב שקיה חייב לפרוע מן סדין כלותו הערבות ומהרי קולון כשורש פ"ד עכ"ל שעם **ודע** שנדין מהרי קולון שכתו דמקום לנדוניית היה דיכול נשבע ליתן לכתו מקום לנדוניית ונשלם כי הכא פירעון אחר מאר עדיין לא הגי' זאת ונעין אכי הכת שלימו הוכה ליתן מעותיו בכרי ביון שחתנו ואכיו מרגילין קטנה עם כיתו שהיה קטנה ומוניקן עליה שם זע וירע הוא כן לאחר שיתן מעותיו שמא יכיו קטנה עמה וניכח מעותיו על קרן הנכי ומכ אחנו מעותיו כרי ונשנע את כיתו ושלא מכיתו ושכח אל כית אכיה ונשנע קרע מכלן ומכלן והשיב הרב שהו לעם אכי הכת והכי דאיה מדברי הלשם ז"ל שכת' על דין המוכר פרה להכרו וינלו עליה עוברין דאין הלוקח יכול למיזר על המוכר לפי שלא לאחר לו אחני טרפך והשלם לך ההייט דוקא כשהמערער לא עיכר עדיין העיכוב שכל שם יש למתלה על ערעור אין לריין להנזיק המעות מן הלוקח עד שיהא כטוח שלא יפסיד מעותיו ע"כ עוד נתן הר טעמא אחרת לזכות את אכי הכת מטעם למדנו שלא נדר זה לתת הנדוניא לבתו שלא על מנת שתהנה בתו אעפ כי הוא הדיך ואם קדמתי ועל כת' הרב ז"ל ומ"ת מ"מ היכא דנשב' שלא כח השבוע' ונמי נמקני ולא שייך לאתי אחלו מטעמי דפשיט' שהשבוע' שיכה לזרז הפיורין ואם פירעון אין כאן שכחה אין כאן וכיון שם לפוטרו מטעם נשיטו שם נס כי נשבע לא יתחיל משום כך שהשבועה מתלה תלייה בפירעון כל היכא שיש חייב בפירעון מן הדין נם שלא שבועה מי אתי שבועה ומחייב שפירעון אין מין פירעון אין שבועה ומחייב מתשו' הרשב"א והיא כתשו' להרמכן ס"ל דכל הנשבע לחבת מיפרעון ולא תנאי שביעית מפטרו אפי' כיון דהפקר כ"ר הפקר ולא נשבע זה לפרוע אלא כל ומן ש שהוא חיי שלילו מחל לו זה מאכו מיחייב שבוע' אל עלין והרי סוף יכול להתיר שבועתו אלא על פי חכם שהרי זה כאילו מתקבל מאכו דהפקעת' דמלכא הוא דהפקר כ"ד הפקר דלורייתא הוא עכ"ל הרי לך כהדיא אלא נשבע זה לפרוע שלא כל ומן שהוא חייב ומשום כך כת' דשביעית פטרתו נם משבועתו אע"ג דרבר כשוט הוא דמתנה ש אלא ישמטנו כשביעית מין השביעית משמשת לא נאמר דהשבועה היתה כתנאי דמין השבועה

מוסיף כ"ום לעניין חיוב הממון אלא מורות הפירעון ועוד דהנשבע לפרוע לאכרו ליום ידוע כתב הלשכת ש שאם כלותו יום לא נאמר נעיר מאין אלוה חייב להוליכו אחריו שלא נאמר כן אלא כנוזל את מכרו ונשבע לו ומ"כ נראה מאין השבועה מוסיפת חיוב יותר משאם לא נשבע דאי לא תימ' הכי למה נא יתחייב מכח שבועתו להוליכו

ובודאי דלא דמי לנדון מוהרי"ל ז"ל דכשלמא התם נכי ממיטה ודמי טפי השבועה נגמר הקנין ולא מחייב הפירעון דכלמה השבועה נגמר העכין נמחייב ועומד הוא ולילו לא בא מת המיטה מקויב היה אלא שבאה מת המיטה הוא ליה כמילו פרעו לו המלוה מחל לו וכיון שכלמה השבועה היה מחויב ועומד לא יועיל השבועה לדבר שהיה מח"כ דכיון דלא יועיל לשעתו דכלמו הבי היה מחויב כמאן דשבוע' לא אתה אלא לזרז הפירעון וכן מי שנשבע לפרוע לחבירו ביום ידוע ולח"כ לית ליה המלוה כעיר כ בלותו יום לא נאמר שיועיל השבועה לזה כי כשע"ה שחייב לא הוצרכו לדבר זה וכן הכא שמחייב ועומד היה לתת לחבירו מה שנתחייב לא אפ"ה כלה השבועה מ"כ לא נאמר שיועיל השבועה לדבר שהרי אח"כ :

וכיון דהקנין והחיוב נגמר מיבלי השבוע' לכן נמ' שתועיל השבוע' לענין מה שהיא מח"כ שלא נאמר שלא תועיל השבועה אלא למה שבא זה אלא לקיים דבריו דהיינו שחייב שבועה : לא דבר אמר וכיון שכן כערכות דליכא למימר הבי אלא דאם אין השבועה מקיים הקנין אין כאן קנין אם חייב לעולם דמכח השבוע' נמר ומקנה לו לפחו' צריך לקיים דבריו כדעת הלקח שהקנין והשבועה דבר אחד אלא לא יועיל החיוב אם הקנין מחמת עצמו תועיל מחמת השבועה אעפ"י שזה בא זה כא ומש"ה השבועה תועיל בשעתו נדון כאלו היה שם קנין טוב כדין וכהלכ' דבעינן ערכות וגרוס השבועה לשתחייב כאלו קנו מידו דאמרי' דגמר ומתעבד ולענין לחמכת נמי גמר ומקנ'

ומה שהקש"ל שם על תש' הל"בבא לענין שחייב

ומה נפיך שם ידוע שמת המיטה או שם חייב ידועה ודמי דאין הדבר תלוי בכך שם ידועה או שם חייב ידועה אלא שדברי התש' מיירי כשידע שאחר אלא שבים ידוע שמת המיטי והחכמי היה שיפרענו קודם או כל זמן שירצה המלוה ליפרע ואילו בא המלוה קודם זמן המיטה שם מחוייב אלא לפרעו מכח מיכו לא מכח השבועה ואם לא יפרעו עובר על שבועתו ושם כ כיון שיסור גזל ושיסור שבועה אלא שאעפ"כ שם חייב מלפורעו עד בא מת המיטה שפקיעת המלוה היא ש שהקש"ה פשר את הלוי מלפורעו ואף כאן הזה שהמיטה היא שדברכן מ"מ שם אחרו שהלוה פטור ושם כח כיון דהשקו כ"ר הפקר שרשיית וכיון שרחמנא פטריה הוה ליה כאילו המלוה בעצמו פטר אותו או אחל את מוכו והוה ליה כאילו מ"הדי כאילו התקבלתי וכיון שפקע חיובו שקע חיוב שבועתו לפי שבשבו"ל שלא נשב"ל לזרז הפירעון ; לענין החיוב מחוייב ועומד הוא ולא היו צריכים השבוע' כדי שיתקיים החיוב גם אין לזרז שבשבוע' יגרום חיוב שיהיה מנטרף אלא שם יאבד מקרקע שבא ש מת המיטה או שם לא יאבד אלא שבועת הדבי לא נתחייב זה למנה נקנין גרוע בדשב"ל או שחמכת או קנין דבריו או ערכות כלא קנין או דבר שאינו קנוי דאמרי' דמכח החיוב או הקנין לא קנה אלא למיתי דאתי שבוע' ומקנ' החיוב או הקנין כדעת הלקח ז"ל או לפחות כדע' הל"בבא

ואפ"ה דחייב לקיים שבועתו זה"ל דכל שהדבר פשוט נידון אלא קנה מכח הקנין או החיוב לא נאמר שזה נשבע לקיים הקנין או החיוב שעשה שלא כ"ש למה נשב"ש שאין לומר שעשה כדברי פשוטים שכל כדבר שהוא משלוקת הפוסקים זה למחחיב בדבר שאינו קנוי שאין זה דין פשוט שיכא לומר שזה נשבע לזרז הפירעון לפי שעשה שחשב שהיה מחוייב מכח הקנין ואינו כן לפי שהוא יכול לומר קיים לי ומע"ג דבדין הלמכתא שכת הל"בבא ס"ל שלא שכתב הרי"ף זה שאעפ"י שאין השבועה כמעכבו מ"מ חייב לקיים שבועתו אינו כל כך פשוט שהרי אפשר שזה טעם בחוכבו שלא מעכבו מהני מ"מ בלעתו נדון ליכא נמי כ"ר חשוב וזה דין פשוט כיון דליכא מעכבין ולא כית דין חשוב

אבל קשה על הרב ז"ל ממה שכתב בפ"ט ל ג

וברכתיבא לעיל שכתב בח"מ רחשון פ"ו טל מכל לענין הקנין הוא מחוייב לקיים שבועתו והוא נכשל בשבועתו אם לא יתנלו כל המורה שטענותיה הפסיד ועם ולמה לא נאמר דטעה זה שחשב שהיה קיל מכח הקנין ואינו כן שהרי הוא קנין דברים שהחחייב לשלוח ולטעון בעותם הפסידם

ור"ל דמ"מ לא כתב כן הרב ז"ל אלא בדבר שהמחייב הוא מחזק שיכול לומר קים לו מכל נדון דפ"ט ל מע"ג דכתב הרב שים בו שפק מ"מ כיון שיכא הממון מיד המחחייב והרי הים כיד הלוקח ככל כיוצא בזה לא אמרו הרב ז"ל ואפשר עוד לומר שמ"מ כיון שהוא קנין דברים שעפ"י שים כאן קנת כפק שמא אינו קנין דברים מ"מ מחשיב ליה הרב כדבר פשוט שאין הקנין ועוד דכשלמא התם שיכא למימר שזה נשבע לזרז הפירעון וערדין לא נתקררה דעתי בזה

עוד כת' הרב לח"מ פ"ו דמע"ג דאמרי' דכמקנ' שכותבין את השטר אינו קונה בכסף לפי שאין כקנין לחוד אלא שם פירש ואמר שכונה לקנות בכסף לכדו אם בקנין מ"מ שם נשבע זה אלא לחזור כשם הוא ליה כאילו פירש שכונה לקנות בכסף שקבל אם כ בקנין וקני שעכ"פ אלא כתבו את השטר שאילו היש דעתם שיוכל כל אחד מהם לחזור שם כן לא היה להם להשביע זה לזה עכ"ל ונם בזה יש להסתפק שם חזר הרב ז"ל מטום דהי לא מסכינן ליה כאילו פירש דבכסף לחזר קני הוה ליה דבר פשוט אלא קנה ולפיכך מהני השבוע' או דילמא הוי טעמא משום דליכא למימר שנשב"ל לזרז כנ'

ומ"מ קשה על הרב ז"ל ממה שכתב בח"מ בסוף הסמר כי שם שהדין הרב ז"ל בענין זה וכתי על רמוכן שקנה מטמעון חוקת חנות בקנין וכשבועה והשיב הרב דכיון דליכא בלוקתא שם קנה בקנין לחוד או בעינן נמי שיקבל דמי הקרקע ש"ב פוקי שיע' נחזק' מריה קמא ולא קנה הלוקח ומחמת הקנין לא קנה וכיון שמחמת הקנין לא קנה היכא דליכא שבועה נמי לא שימת השבועה להקניי ו כמו שכת הרי"ף ז"ל שם וכתב עוד ולם למחך שרם דנהי דלא קנה מ"מ הוא חייב לקיים שבועתו נם בזה יש מקו' לדון וכו' עד וכ"ל ודמי לאו כולי עלמא דיבא נמי דלא מני בקנין לחוד שלא נדון שיתן מקנת שדמים כיון שהוא משלוקת וכיון כאן שמדין

אלא כשבא לו מהיתו חוסר שהוא ממויב ממ' מקין וכיון
מקנין מין כמן שכועם מין כמן הפלג העולם דמין
ממעון מייב לתת מחנות אם לא שיאמר מכוונתו היה ב
כשנשבע דאף אלא יפיה מחויב מחמת המקנין מיחיה
מחויב מחמת השכועה עכ"ל וכבדין ג"ע מלי מגא מהפ"
דכתב בא"ם סימן פ' וגרין עיין.

ולענין הדין הבל מוליס דכשרוב אלא בשעת מתן
מעות שנשבע הערב דולמי גמר ומקנה ל
לשעת הלוה והלה דהשכועה נומר הענין ולשעת הלוה
חייב הערב לקיים שכועתו שכי דבר פשוט הוא שמין
הערב משתעבד אלא לשעת מתן מעות ומין כמן טענ'
הרב מוהרי"כל זל מזה טעם נחוכנו שהיה חייב מכח ס
הדין ומין השכועה אלא לזרז וכ"ם שהדבוים מנאים ס
שרעת הלוה לומר מהשכועה נורס קנין ומיוק מרכתב
וחכרו קנה וכבר הניחים זה הרב זל ומנחתי בכית י
יוסף זל סימן ס' שכתב משם ספר חזה שהתוספה זל לא
שייך דין קרימה כרבר שאינו בעולם עתה ועתיד לבא
שאר כך ויל המוקדם ומאוחר אוס בחם ושלוק ואם ק
קדם מכח זה הבח בעולם נקבע לתת אותו לבעל חוב
המאוחר צריך לקיים שכועתו ולתתו לו כי מאותה שעה
שנשבע לתתו לו קרם ונכח בכח שטוח ומעכשיו ולבסיבא
עכ"ל הרי שלים בח שכועה אפילו לרשב"ל וכ"ש מ
שמשעות דברי תשובת הלוה זל

מפתב וחכרו קנה וכרברי הגאון שטא להקשות בשם שכ"מ
וכמו שכתוב מרברי הלוה זל וכבר ירעתו כי ספר חזה ה
שיטובה הוא קיבור ליקים המרם מרברי תשוב' הלוה זל
ס"ל שנשבע נפלוגי שיטותו ובילמ מעשיו שאם הקטן כרעת

וכיצה שכתבי יונה

אח"כ ראיתי מה שכתב על ענין זה הרב מוהלסך
זל בח"ב בשוף הספר ס' ב' וראיתי שכוונתי
לרעת גרול בשם שכתבתי להלק מהיות תשובת הלסבם
זל שהיות מוחלט קנוון לכולן הלוכל זל וס"ל דכל דמיב'
שכועה ליכא למימר קים לי וכבר כתבתי לשנין ערב ס
שלא כשעת מתן מעות נס שמלכל חייב לקיים שכועתו
מכיון שזרבר ברור דבלא קנין לא נשתעבד ומ"מ נפקא
מינה לערב סיוע שאחר חיתים שטרות דמיבא פלונתא ד
דנרשם ורבי דכיון דשלדם ומוהלסך חלקו על דבני מ
מוהלכל עליהם יש לומר לשנין סרין ומ"מ כל דמיבא
למימר דשרעתא דהכי לא נתחייב נס מכח השכועה מין
להייבו כמ"ש מוהלסך והכי לית ליה מרברי מהלסך ומין
להשרו יותר ועיין בשאילות מ"ס קס"ו ע"ד ס"ק ל"ה סיט
ועש לו ערב בקנין וכתב לו שטר שרחה דבבי
העולם זל שם בשעה דלאחר מתן מעות ולפיכך
שמ שעיל לטוען מן המשתעבדים אלא בשני תנאים שטר
הקנין דבשטר לאחר מ"מ משתעבד לשעת השטר זל והקנין
לאחר נמי ס"ל להתוך זל דהקנין אין לו קול לטוען מן
המשתעבדים וכיון שנראה משם שכתב בשם ע"ל דשע"ב ד
שפתם קנין לבתיבה עומר חייב לומר שמין צריך לימלך
עם הלוה אלא על השתם כיון שקנו מידו הוה ליה כשלו
שנתן את העדים לתוך לו שטר שכל זמן שלא נכתב
השטר יכול למחות שמין המשתעבד נמי עד שעת כתיבת
השטר ומה שכתב השטר שקנו מידו שם הקנין הרי הוא

כשטר פיינו לענין שלא יוכ"ל הלוה לומר בשעת שכבל לענין
דין לגבות מן המשתעבדים פיינו נוכח מהם כל זמן שלא
נכתב השטר דכיון דכבל שלא נכתב יכול הלוה למחות וכמו שכתב
בשם ט"ל מ"כ פיינו נוכח מן המשתעבדים וכמו שכתב ב
בעל התרומות הביאו הרב בית יוסף זל דהקנין ו
והשטר והשלכם זל ס"ל דהקנין שם לו קול ונוכח
ממשתעבדי ונלא כשטר דכובר דיכול למחות מלכותכו
וכל זמן שלא נכתב נמנה דהנילוה על פה עד שנכתב ע"כ

אבל עדיין נדון ליכב שלוכא דהשלכם זל דס"ל
דהקנין שם לו קול ונוכח כמו שכתב בעל
התרומות והוא זל כתב בפ"ט מהלכות מלוה ולוה דעכ פיוכ
לאחר חיתו שטרות אפ"ה בקנין שיש לו קול ו
ושיה נראה לי לומר דמע"ג דבעלמא הקנין שם לו קול ו
וטוען היינו נכי מכר והלוקח שבלא הקנין שם כאן חיוב
ממון מחייב שלוח למלוה ולפיכך יועיל הקנין המועיל
לטוען מכל קנין דנכי ערכות כיון שבלא קנין שיו כאן
חיוב בלל די לנו לומר שיועיל הקנין להתחייב מכל לא
לטען מן המשועבדים ולפי זה ערב כשעת מתן מעות
כיון שבלא הקנין משתעב' ועי' בקנין לטען מן המשועבד
הלשבם שכשפל על מי מנעשה ערב וכו' כ"

כתב לי שדין קנין מועכם דעד כמן לא כלית
הרי"ן מגא זל והלמכן זל שכתב בעל התרומה בשער מ"ה
מ"ה והטור פ"ל ט"ל פעיף ש"ו שלא בשם שכתב השטר ב
בסוגלת הלוה שאמר לו ללוות שכיון שכבלי הלוה ב
נשתעבדו משעת כתיבת השטר מין הלוה יכול לחזור
בו שלא תייב להלוות לו מכל כלומה הבסד בא לו למלו'
מאם שסוגרם זה להיות ערב ולפיכך לעפ"י שקנו מידו
יכול הערב לחזור בו שלא להיות ערב ועוד נכתוב בזה
לקמן בס"ק קל"ה נס"ד וכ"כ בעל התרומות בשער ל"ה
בשני מקומות וכ"כ המרדכי בפ"נ"ב פיין תלנב ע"ש

ולענין הדין שכתב הלמכן זל נראלם שהדין נותן
יותר כרברי הלמכן זל מפיון שהרי"ף מגא
ס"ל כוותים והרב מוהלסך זל כתב שם שהרעת טובה
כהלשבה ועוד שסביים רחיות לרברין זעם

ראני שומר מי לנו להטור זל נראה שהשכים
לרעת הלשבה היינו שומר דפשיטא
שמין לחום לרעת הלשבה שלא רצו לדון בדעת הרי"ף
ן"מעם זל והלמכן ורחיות הלשבה שין בחיות ומרברי
הלמכן זל בלשוד החיכון שמין למלוה ימחר שלא הרשים
א שכשיבים וס פשטר המלוה ימחר שלא

ס"ד וס"ת דיש למלוה הפסד
ככתיבה זו דנפשי דימחר
שלא שמשהו ופיכו חיש להלו'
לו שכל הלוה ימחר דהלוהו
ומיקיקו למלוה שכועת הים'
זה חיכו כלו' דכזמן שנשבע
משכ"ו עדיין לא נתקבל שבוע'
הים וס"ב ליכ' הפס' ולהכין
רחיות הלשבה עיין בתשובתו
הביאם הרב מוהרי"ק זל כס"
ט"ל דין ס"ב ונם שם ייפב מ

מיהו אם יש הפסק לדעת זה בהלכות המעות
סלמכן ותימה עליו דכתב והתניא
דמכרת סלסבא היא יחידאה מנהם
דהרי הטור הסכים לדעתו לתר דזר סלסבא אל הנמי
מדחלק על סלמכן ועם כותב סלף כ"ד ויעבו
ע"כ דבתב אל וכ"ת סמרי סכא
ברהה קשה דסעבודת כוכבים היא מסום הפ מרי טעמא
דמ"ד התם סהמלוה יכול לחזור בו סף למ"ד סבא המעו
גירו דהה קשה סעבודת כוכבים היא ועם וכותבו לומ' דמיך
יכול לתא כסבא המעו גירו סהסם מלוה ע"פ דהרי ספ"
במלוה ע"פ סעבודת כוכבים היא סיכא ומיך יכול לחזור אף
זה מרי דסעבור לא מהני ולא מירי זהו גר כוותו ולדעת
סלמכן אל דלעולם סעבור מהני לפלא יכול לחזור ומי
התם היינו יכול לחזור היינו מסום דכבר ספקיעו מכחים
אל לסעבודת כוכבים על
פה ואפי כי ליכ סעבור והפ דפרק חמים מקל"מ
זלכך יכול לחזור ע"כ דכל פלא הניעו המעות ליד
חלוה לא זכה כהם היינו כפלא
זכה לו אף על פי שכשר מכל כפזה וכה לו נכסיו על פיו
אל מלוה חייב נמלא סם קנסים לדברי הלמכן לא מהם
דכותהן סטר לגוה ולא מהנים דפ' הפ מקרא
ומה מכתב הלמכן בחידושיו וגם כספר התרומ
כתוב בהגהות בית יוסף פ"ו ט"ל סעיף כ"ם
מן המחוורים שהם דכותהן סטר לגוה מעפי שהן
מלוה עמו מירי מעפי סהן מלוה סעיר על עמו בקבול
חדשים לכי שהין הכסף למלוה כבר שהן פסטר לחים
בחיוב כתיבת חדשים עד שיגיע לידם פי' הלוקח או
המלוה ע"ב דגר' לכפורה בוטל לדעתו אל הלמכן אל
סהרי הוא סובר דפע"ג סלה הגיע עדיין הסטר ליד סמלך
מ"מ חייב המלוה לתת המעות ללוה דמעת מיד
הלוה נתחייב המלוה להלות ללוה נרפה דמין זה מן
הקופיא דהייכו כפלא חביא הלוה ואיה שהמלוה אחר לו
כך ולפיכך לא נתחייב המלוה עד שיגיע הסטר ליד המלך
או הלוקח כך נה"י כפשוט ומין בהן מקום להאריך
והרב הגמי אל כתב בפ"ק כתובות ופע"ג דפחם
קנין לכתיבה עומד לימו עומד לבחוב בו
לחריות ופלני יפויים עד שיתנו עמו בפעת קנין ופע"ג
דם ל לחריות ט"ם הוא היינו כשהתנה ולא כתב עכ"ל
ותמה להרי הוא עצמו כתב בפ ק דב"מ גבי הא דתנן
מצא שטרי חוב אם יש בהם לחזיר ות וכו' אל לחריות טעון
סופר כלומר שהעיד פלוני
שזכירומו מלוה ולוה כלל מ"ל יש מי שרולה לתרץ
ים להם לעיים למיתנו דבפוף כתב מירי
בשטר שעם בדף מ"ד ו כשלא כתב בשטר
ונדיך עיין ועיין הלא שנינו קנין לכר ולכך
גריך שיתנו בשעת הקנין
על הלחריות אבל התם דבכה מציעא מירי דאחר ש
הקנין לחר הלוה כתבו את השטר וכיון שכן לחרי שכתבו
לומר בתו שטר מעלית ולכל הפיוייס ולכך אין גריך ש
שיתנו על הלחריות לחנם לא נהירא לחורי כלל דאם כן
דכפל אל לחר כתבו את השטר לא כתבינן לחריות אם כן
בשעת שטר לכניכו שאין בו לחריות לחרי מהו

ש"ם נימא הלא לחר הלוה כתבו את השטר ש"ם שנטל
קנין לבד ולכך לא כתבו לחריות ועדיף לומר זה ולא
שלחר דשעה הסופר ועוד דאל כן מסום דיר כשל ש
השטר על התחתונה
והחונ' מחכירו עליו הרחמ'
ועל המלוה להכיא הראי' ועיין עוד שם דף ע"ג ובטור
דחר הלוה כתבו את ת לקמן בי' הכ וכה שהרבה
השטר וכו' והשוכר טעה כדין שהם קנין לכתיבה
ולא כתב שהניחו ע"כ עומד במקום שחר ואין
כאן מקום להאריך כי ל
לע"ד נרחה שם שכתבתי תירון נכון שהכל פרוב סגדול
מוהרי"ק אל תירון תירון שהר דשטרי ערבות דבריו שהין
חיובו כלא הן שהר ענינו שלא בפ בו שהר שהערב לחורי
כל שלא כתב לית ליה קלא ורמ"ם למדנו דס"ל
דלנכות מהשעבודי בעין תתי קסר וקנין
דבשטר בלא קנין לא משעבד לדעת הלמכם אל וקנין
שמי לא מהני שלא לבני מרי אבל על הלמה"ק
דמה נפשך מתני דפ"נ כפום דמיירי
בערב היוצא לחר חיתום שטרות מיירי בקנין אלא בלא קנין
שם בלא קנין הם להלמה אל לא משעבד כלל וכמו שכת
השטר אל לעיל משום דמיירי בקנין הם לדעת הלמה
נוכה משעבדי ומתני קשה דנוכה מכני חרי כשלמה ל
להלמכה דס"ל לעיל דשלישי שולל השטרות ומתני מיירי
בלא קנין אתי שפיר דס"ל דבקנין נוכה משעבדי
ראוי מי מתני בלא קנין למה בקנין כך ישמעל
אף בחיוב ומ"ם הך ישמעאל דס"ל דחיוב
כמי משתעבד בלא קנין תירון אתה דחיוב כמי היינו כ
בשטר ועם בשוף כתבו ומ"ב את שפיר לדעת הלמכ אל
דס"ל דבלא קנין משתעבד לבני חבי ובקנין משעבדי
מכל לדעת הלמה ע"כ מתני בקנין דאי בלא קנין אינו
משתעבד כלל ורמ"ל דמע"ג דס"ל להלמה אל ל
דבקנין לחור נבי משעבדי מ"מ כל שאתי
מחר חיתום שטרות חוב לית ליה כלומר כי בלא קנין ל
מחריות ובהלוה מחר על מנת שאין עלי לחריות
ורמ"ם קשה דלפי דעת הלמה הלמכ ול דס"ל
דבקנין למה נבי משעבדי אפי בני נש
על מה שחחר שם שמא חמת ובקנין משתעבד מכלל דעל
כעלמה לא כעי קנין ופלוגתא דרב נסים וכן ליש לעון
דעבד דעלמה כעי קנין והא קמ"ל דאפי בחיוב אם קנ
משתעבד לנכות משעבדי ערב קשה בשלא
להר"מ ס"ל דעבד היוצא מחר חיתום
כעי קנין פרוך לפיר מכלל דע"מ לא כעי קנין דהרי
אין מדין כן אבל להלמכה אין הכי כמי שהדין כן ואל
כש שהוא לומר שלא דעבד היוצא לאחר חיתום לא כעי
קנין ומלא כל יחתון בשטרות אין קנין לדין ערב היוצא
לאחר חיתום אפילו אין זה כלום דבנמ' לחרו כל זה לומר
ופלוגתא דמ"ם שלא כהבני נב נשמן שאחר שנקרעו ערב
דס"ל חוב הלא כעי קנין פנים
רבעל החחיות כתב חחר זוד ונלע"ן זה שכת
משם הגיהו המוי בש"ם נימא הכי אל
כמו ס"ת לכחר קנין דלמה
דבהא לחרינן שלכה כהבי עזרן ולקחר דנבי מבני הרי

דנכסונ

דלכתחלה יש לדקדק דהיכן קאמר בגמ' דנכסי מבני חרי
אף גר דכותה הוא מדקאמר בגמ' חנוק היה ר' ישמעאל אף
בחנוק והלכה כמותו אף בחנוק מסתמא דחנוק נרע מערב
היינו לאחר מיתה שטרו' דלעולם אף הכי מסתמא וכער היינו
לאחר מתוס שטרו' קתני במתני' דגבי מבני חרי ה"ה חנוק
דגרע דלא גבי מלא מבני חרי ומייתי בקיין וכו' ואי אמרי'
דמה שאמר שמואל חנוק וקנו מידו משתעבד היינו לגבות
ממשעבדי ס"ב קשיא הלכת כן דהיינו מה שם חנוק הלכה כר'
ישמעאל אף בחנוק על מה שם חנוק וקנו מידו משתעבד
מלא ואי אמרי דמשתעבד היינו לגבות מבני חרי מכל
הלשון זה משמע דהא ר' קשיא הלכת והמחבר
עיקר ולכאורה היה נר' לדקדק לדעת הלשכר דם"ל דמה
שאמר שמואל דחנוק וקנו מידו משתעבד היינו לגבות
ממשעבדי ס"ב כשאמר כגמ' עליו מכלל דערב דעלמא לא כעי
כעי קיין דגר' דלא כעי קיין אפי' לגבות ממשעבדי ד
דהיינו דכותה וזה נראה דאין הדעת סובלו אלא דנראה
דהכוונה הוא דאפי' דקאמר מכלל דערב דעלמא לא כעי
קיין היינו לגבות מבני חרי והכוונה הוא מדהוצרך שמואל
לומר דחנוק וקנו מידו משתעבד לגבות ממשעבדי מכלל

דבלא קיין לא גבי כלל ואפי'
קמן שכתב הטור זל דכקני כלא קיין גבי מבני חרי פ
לחוד לגבי שלא מבני חרי פשיט דכקני גבי ממשעבדי
וכמו שהעתיק דברי הכי אלא ודאי דכל מאי דאמרת
זל כשחוך וכת' דמשום דלא שמואל לא משועבדי היינו ד
תקשי הלכתא להלכתא כ דכחנוק כלא קיין לא גבי
כתב דאיכא הלי הכי משום חפי' מבני חרי וקאמ' הטת'
דקשיל כאחת אלישה דרבי מכלל דערב מעלמא לא כעי
ישמעאל דגבי מבני חרי ו קיין ונבי כלא קיין מבני
גבורתי דאמרינן בקיין מייתי חרי ע"כ ההגהה
דכלא קיין לא משתעבד

כלל וקשה דאפי' סייך כאן כי היכי דלא תקשי הלכתא
להלכתא ולא הוה ליה למימר אלא כי היכי דלא נימא
דשמואל פליג אדר' יוחנן דהא בסוף מפיק להלכת' דערב
כשעת מתן מעות הוא דלא כעי קיין אלא ה"ק ואפי' מה
שכתב בשל העיטור בשות ע"כ אף ם"ם חנוק וקנו מידו מ
משתעבד וגוכח ממשעבדי וכי תאמר' כאחת דגבי מבני
חרי היכא דלא קנו מכלל דערב דעלמא לא כעי קיין ל
לגבות ממשעבדין כיון דסייך נפשיה בשעבודא דשטרא
ופליג דרב נחמן דאמ' ערב דכ"ד לא כעי קיין למשעבדי
והלכתא ערב כשעת מתן מעות וערב דכ"ד לא כעי קי
ומשתעבד דלעניין משעבדי קאמר אבל לגבי חרי לא כעי
קיין ואפי' על פי דההיא הגהה דקא מהימן ליה וכו'
נמר ומשתעבד דאי מבני חרי קאמר כ הוצרך דמשתעבד מאי
מיריי קנו אפי' לא קנו מיבי נמי דהא אמרי' הלכ' כר' ישמעא
אף בחנוק ואי כ הוצרך לאפלוגי אחת ליה למימ' והוה
שקנו מיבי אי נמי הוה ליה למימר וכ יהודה אמר שמוא
חנוק וקנו מידו משתעבד ושם כי אתרי' להוכי' דמתני' מיירי
בלא קיין וכתב מרכיבו נחמן אמר דמתניתין מיירי בקיין
כלל הדברים כי לפי דברי העיטור כל ערבות
משתעבד לבני חרי אפי' ערב שלאחר מתן מעות וכשפקעו
בגמ' דערב שלאחר מתן מעות לא כעי קיין לגבות
מן המשועבדין וכתב מהרא זקניס בתשובה שעשין ערבות בלא קיין וכתב

על זה מרכיבו מהנהגל כתב הכי כולהו כעו קיין ולא נבי
שלא מבני חרי כר מערב כשעת מתן מעות וערב דכ"ד דלא
כעו קיין והא על כרחין ערב דכ"ד נבי ממשעבדי והילכך
אפי' לכעו קיין כערב כ"ד בלא קיין ונבי ממשעבדי
ובלא קיין מבני חרי עכ"ל ואיכי יודע מהיכן למד כן אי
מדברי ר"ח הא לא רכינו שיכבא קאמר ואי מסברא דנפשיה
קאמר ולהלוק על ר"ח אפי' מהיכן למד אי מסוס דמסוה
ליה לערב דכ"ד דמשמע מלישנא דגמרא שלין כן זה
לזה שלא קיין מ"ב יתמיה דערב כשעת מתן מעות נמי
בלא קיין יהיה דינו ממשעבדי דמל"כ מדמשות לי' לערב
דכ"ד דלא כעי קיין כא וכסוה ליה לערב דשע' מתן מעו'
דהא כך מערב דשע' מתן מעו' וערב דכ"ל קאמ' ואפי' חזית
לילפת מערב דכ"ד מלף מערב דשעת מתן מעות דודאי
לא יעלה על הדעת לומ' דבלא קיין יגבה מן המשועבדין

ולישנין הדין כיון דהוי פלוגתא שלין להוכיח ממון
מיד העבד עד דאיכא קיין מבל בלא קיין
לא ודברי העיטור כפי הנראה כזה הוא דעת יחיד שלא
מצאתי מי שסובר דערב דלאחר מתן מעות ישתעבד כ
בלא קיין לפי שלא על סמוכתו הלוהו הן אמת כי שו הס
לבבי כן נכון ומקובל כר' ישמעאל ונגבות מן המשועבדי'
מילתא דפשיטא היא דאין מוציאין שלא מ"ב כתבתי
קיין ושטר' אלא מעת מתן מעות ושטר

וערב דכ"ד וכו' כתב הרב הגדול כית יוסף
לכאורה זה ירדה רבינו הגי' דלא כעיין
שטר שלא דבלא שטר גבי ממשעבדי וכתב שלין ג"כ ם
שמודה בערב היינו קודם חיתו' שטרות וכתוב כן ופלוגי
ערב דשטר נמור הוא ע"כ ותימה למודה למאן אם ל
לדין הלשה שכתב הטור זם"ל דדעת הלשה שכתב וכן
ערב היינו קודם חיתום שטרות וכתיב כיה ופלוגי ערב
מע"ג דלא קנו מיניה ממשעבד כיון דכתב ליה שטרא
ע"כ ר"ל שנוכח ממשעבדי ועל זה כתב שמודה דב הגי'
קשה דמל"ל דילמא כהלשכם ס"ל דגם בחיתום שטרות
בעיגן קיין הם לא הכי לא גבי ממשעבדי וכדכתב הרב
זל בסמוך ואם כשקנו מידו קאמר הרב דיודה דב הגי'
מדת דאין הלשון נראה כן דמודה למאן דאמ' ד
דכשעת היה דודאי קודם חיתום בקיין נוכח ממשעבדי

דהא כגמ' מפקי דעב'	הנהה
היינו קודם חיתום נבי	ס"ד וכמה שכת' הר' זל בתחל'
ממשעבדי וס"ב פשיטא	דכערב דב"ד מודה ר' הגי'
דלישנא דמאן דפליג ונ"ע	דכמלוה בשטר דמיא וכ' מורי
ולכאורה	נר"ו ואם דאפשר דלא ס"ל לרבי

אפי' כן דהני כעל הטור זל כתב בקיצור פשקי הלשה זל
ערב כשעת מתן מעות אם שערב בפני ב"ד אפי' לאחר מתן
מעות משתעבד אפי' בלא קיין הוא שכתב אפי' לגבות
ממשעבדי ואם הוא ע"כ לגבות מבני חרי כן" הרי דבעל
הטו"ם ל דהב"ד לא מהני שלא משתעבד בלא קיין אפי'
שחוא ערב דלאחר מתן מעות אבל לגבות ממשעבדי לא
מהני שלא נ"כ הוא כשטר ס"כ נבי הלשה זל דהסכימו
הטור לסברתיה זל מ"כ
דכן ס"ל דלא מהני ערב **ולכאורה** הייתי משתפ"
לגבות ממשעבדי שלא כדע' הלשה
כשטר כמ"ש ע"כ
ל ח

ממשעבדי

כתב משתעבד משמע דדוקא מגבי מדי

עוד ס"ב לעמוד לפי מה שכתוב בספרים ובתוב
כיה פלוני ופלוני לפי הוא טעות סופר וכ"ל
וכתיב בו ופלוני נותן לו כ"ל כיון כתוב פלוני לא ופלוני לא
כ"ל פלוני לוה מפ' ופלוני ערב והיות כ"ש דלענין משעבדי
קאמר הלח"מ זל ומה שכתוב בספרים ט"ס הוא וכ"ל וכתב
כיה ופלוני וכו'

ס"ל ויותר כ"ל דהכונה הוא פ' לוה ופ' ערב ע"כ

ומ"מ קשה על הטור זל למה הכיא דין זה משם
הלח"מ והלא הטור מיהו מוקי על דין זה ו
ומפשר דהטור פליג להלח"מ משום דהלח"מ נתן הטעם
משום כיון דכתב ליה שטרא ומפ' לית בתוך השטר קנין
כלל מ"מ גובה משעבדי משום דס"ל דבכל מתחום קודם
חיתום הוה ליה כערב כשעת מתן מעות ולא בעי קנין
להשתעבד מכל לטור זל מי לא רכתוב כרשם השטר ק
קנין דהשתא כי כתב ופלוני ערב מקמר חיוב הלוה
והערב אין כאן חיוב כלל

דהשתא ג' דעות בדבר דעת הלח"מ לפ' אין
בשטר קנין כלל כל ערב היוצא קודם
חיתום שטרא גובה משעבדי דעת פטו' דנהי דלא בעי קנ'
מפורש על הערב מ"מ מי לא לימא דאיכא קנין בהדי השטר
לא משתעבד כלל ודעת הלח"מ זל דבעי קנין כער"ע ונ"מ

נאפשר ! שהלח"מ יודה בדין הטור זל שלא
שהלח"מ זל מיירי בשאין נכתב לוה
קנין משום דעל השתא אין כאן קנין דהלוה בלא קנין
מתחייב ולפיכך כתב הלח"מ דבעי קנין גבי ערב ל
לחזק כמילתא דאיכא קנין גבי השתחייב ובתוב ח"כ
ופלוני ערב שפיר שיודה הלח"מ זל ונם הטור קדם
כדין הלח"מ זל עוד נראה לי שדעתו על הטור זל היינו
כדלא ידע לם קנו מידו לם לאו בהא ממילין דפוטר של
ופלוני יורה על זה שהיה שם קנין מכל מקום בלאחר מ
מתן מעות שבא להתחייב לחיוב מתחייב כמה פיכתבו
בתוך השטר ופ' ערב דהשטר לחיוב גובה קנין בלא הוא
הודאה שהיה שם קנין ועל זה פליג שפיר"מ דבכיכא
ליה רכתיבת השטר גובה החיוב

ולדעת הלח"מ זל דס"ל דערב היוצא לאחר חיתו'
ולפי קודם חיתום בעי קנין מתני' מיירי
בקנין ולהכי משתעבד ועל מה שפקפקו הכל ישמעו
דבין דליכא קנין ל"מ בחתו' לא חיתו' שטרו' חמוק
משתעבד ותתא שמוט ולמר חמוק ונקו משתעבד ולהכי
קתני תלמודא דדוקא חמוק בעי קנין הא ערב דעלמא
לא בעי קנין וכולהו סוגיא היינו דוקא להשתעבד לפרוע
מכני הדי ונם מ"מ שם דזימנין לימר רב קודם חיתום מ
משעבדי וזימנין מכני חדי כולהו מילתא בקנין מיירי
דבלא קנין אין כאן שעבוד כלל ומסיק דכי לימר ופלוני
עם ולא הוי משעבדי ובלא ואם מכני חדי לפי' ליכא שט'
וקנין מופני דכיון דלא כת' ואם הוה ליה כמילו פירש כתב'
הלא מקבל עליו שחרין וכמו שכת' הדר תכמקי זל כשכת'
פ' כלא ואם לא שיך בשטרא ומשמע כמלן דפרים בהדי
על מנת שאין עליו לחריות דמשום הכי לא רצה לכתוב
ואם הלא יכתוב בחיוב משעבוד שכל עליו פלוני ומשום
הכי לפי' קודם חיתום מיהו גובה שלא מנכסים בני חורין
מכל כשכתב מוסיף על עיון רשמון וכל לחריות ושעבו
השטר שכל עליו הלוה שכל נמי הערב תילכך נכי

ממשעבדי עד כאן לשומ"ם

ס"ל וכלשון זה שכ' הר' שמשי
נתיישב לי דברי הטו' שכתב
ולפי שכתבו לכני מתיית
העדים עד וה"ל כיער"כשט'
כלא קנין כן דהיינו קם' דלא
ימנע כמלי מיירי הטור מי
כערב כשעת מתן מעות ולפי
לא ליבעי ממשעבדי דהם ל
ליכ' שטר ולא כעי קנין כיון
שהוא כשעת מתן מעות ולפי
מיירי שלא כשעת מתן
מעות לא ליבעי כלל לרעתו
שכתב לעיל כדין ה' דכלא
קנין לפ' כשטר לא מפני לפ'
לגבות מכני רשי ותנמ' שלמה
דמכני חדי מיהם גבי ועוד
הקשה מורי נרו דמשמע לא
נקט הטור הטעם דכשכתב
פ' ערב כלא ו"ו לין שם שט'
עליו דמהדי לאן שכול' מילת'
קא משהדי ולפי הנל' שכי
כיון שלא שכיח זל דכתב
דטעמא דלא סייך ער"כשטר
ע"ם שלא דכלאון זה שכתב
ערב פנמקי ניחייב כל זה
דשטר ס"ל כפ' זה וכן מפרש
כדברי שכיו זל דלא סייך
כשטרא וכמלן דפרים כפר'
על מנת שאין עליו לחריות
ומ"ל שטר מיירי שכלא
ערב כשעת מתן מעות כין
ערב דשלא כשע' מתן מעו'
ומיירי נמי שסיים ערב כלא
קנין וכשכתוב הקנין כרשם
השטר נכי שלוח דהשתא
כשכתבו ופ' ער' שקם חי' שלו'
והערב יחד כמו שכת' מרוני
שכי זלהם לעיל שך מיירי
ורבי נרו שמר דמשתעבד ש
מע"ג דליכ' קנין כרשם השטר
ונוכח משעבדי ומ"ש השטר
והקנין חוזר על הכל וכוונתו
דה שעבו' שמשתעבד שלוה
משתעבד ג"כ ערב
ושניהם פוין כשעבוד ע"כ

ולפי : טעמו שם הרב
זל לפ' ערב כשעת מתן
מעות שי לא כתיב ו"ו
לא נכי ממשעבדי ועור
מתכלר שם מדברי הרב
זל דלעיין ער' היוצ' לאחר
חיתו' שטרות לימו מעלה
ומיירי הוא"ו דגם כלא
ו"ו שי ליכ' קנין משתעב'
לגבות שכני חרי שכל מ
משעבדי לא דהם
מוקמי שהיה דרב רשי
דקודם חיתום שטרות
כדכתב ו"ו ופלוני ערב
ולפ"ה לאחר חיתו' מכני
חדי ושי ליכא קנין ס"ל
לרב זל לפ' כתיב ו"ו
לא משתעבד שכיון ס"ל
דלא מלינא מילת' דשטר
סוף דבר דלאחר חיתום
לימו מעלה ומוכיח מלא
הקנין שכל הוא"ו לימו
מועל כלום וקודם חיתו'
נ"ב לימו מועיל מלא כקנ'
ועם ו"ו שם שם מחליק
כין שטר והלח"מ
לכשורה וכדכתיבנא

ומ"מ יש לתמוה על
לשכם והנהות
מהירי שכתבו שם כתוב
הערבו לאחר חיתו' שטרו'
דגבי משעבדי דמ"ט
לפי' דע"כ כערב דשעת
מתן מעות מיירי מ"מ כיון
שאין כשטר שכתוב ידו
ואין עדים חתומי' עליו
ממלי נבי משעבדי ונ"ע
בנשם ולענין
ס"ל ומני ראיתי כתבוכו
הלח"מ זל שכתיבת יר
משמעו לן זה כשם קפ"ר
וול עוד שמעת מה שפ"
דשם זל כשלהי כ"ב והלכ"
ער' דשעת מתן מעות יש
כעי קנין ופ' רש"י זל שם
כתוב כשטר לאחר חיתו'
שטרות נובה משכחים
משעבדים ומיירי יוצ'
לאחר

כאן טעו המדפיסים ומכאן הולך לדף קיט עב ומאר חיום
הדף הולך לדף קיח ע"ב המתחיל עוד עד ד"ה שם שכת"
ומאי"כ הולך לדף קיח ע"א ומאי חיום הדף הולך לדף קיב
ע"א המתחיל נוי נכמן

לעבין הדין לגבי ממעבדי שלו בקנין ומטר לו שעת מתן מעות ומשלם קודם חיתו וקנין לו קודם חיתו ושעת מתן מעות ודוקא בהכתב ומ"ו מכל כלא ומן לגבות ממעבדי

אח"כ רמיתי הלוי בם המק' משרש"ו והעול' עם מהכרוי להלימת חיתם דמטרח ויתחייב כלא קנין מקנו עם לעבין ממעבדי גר קנו עם

ישטר וחתך חיתם כלא קנין נזקי מבני חרי וכקנין ש ממעבדי וכתב מפרים עם דעת הטעם דם"ל דאחר חיתם חייב כשטר כפרים עתות בשעת מתן מעות וכן מכר"ל פליי השיב ליה שטר כפרים שם קנין וכקודם חיתם מלתא דם"ל דגם כלא קנין לי כתב ופלוגי ערב נכי ממעבדי מכל מ"מ לא כתיב ומ"ו אלא פלוגי ערב נזקי מבני חרי ומפרש דטעמא דכל מהיה קודם חיתם מזה ליה כערב שיוצא בשעת מתן מעות וכל מהיה לאחר חיתם הוה כלאחר מתן מעות וכעי קנין לו שטר ל דאלימא מילתא דשטרא כך לפי מכיון דברי הגלון ז"ל לאחר שהתייעצות לעבין מלכתוב שטר ככתי עמא עד אי"ה ומ"ש שטר לא יעשה לו ערב כתב לפי שהיה בקנין שלא גוכם אלא מכני חרי לגבו היה הוא מנומנם דמלשון זה שכתב לעבין שהיה בקנין ירמה דדל לא מכעיא לם היה ס"ל בקנין דסיגו נזקי אלא מ מבני חרי אלא שמילו כלא קנין לית גזה אלא מכל חרי זה לית לכלא קנין לית גוכם כלל כ"ש הטור לעיל אלא דסיגו כדעת אלא דהכי"ת הוא דס"ל עג בהמגיד הוא דברי שהכי נהיג קנין"מ נ לא שהמ קנו לגבו אלא מבני חרי ע"כ

על דין ערב דכתובה אחרו כפ' גט פשוט דף קע"ל וכ הנזקין דף כ דערב דכתובה תע"ג דאית ליה נכסים ללוה לא משתעבד אלא טעמא הוא דעב ולא מידי חסרי וכתבו התו' תרתי בעיי"ל מכל שיבא דלא מצה עבד ע"ג דלא חסרי כגון שעשה עד אחר שנתחייב לו עבד אחר וחסרי משתעבד ע"כ ופקשה מרב מ דכל דמ"ל לתוספות דתרתי בעינן כיון דמזמן שהי רבה שיכייהו בני וכרבה כהן דכתים דוכתי כתלמוד ע"כ ל"ל אם כמידושיו בפרק ניטין ועיין לחי מסייעו להקשות דאי מיתה דמשמע הכי ומשמע הכי שום לן לאוקמי קולא למתני ולא ישתעבד אלא כתרתי דלאו מנוה קא עכיד וחכמי כערב דבעל חוב מכל חסרי ציון דמנוה קא עכיד לו לאו מנוה קא עכיד כיון דלא חסרים פשוט דכאן טעמא דפטורא בני לו מנוה קעכיד לו דלא חסרים וכל דוקא תרתי בעינן לפטורא דאי נחי מנוה לית ליה לא ימי מ"ט מנוה קא עכיד לפי שהיה חסרי דלאו מידי חסרים ומדקאמ' ולאו מידי משמ' דתרתי בעינן לו מי נמי אי ס"ל דכחסרים טעמא לפטורא פשוט מכל בקבלן מיהו מע"ג דאית ליה תרתי לפטורא כשלמא אי אמרינן דנכי ערב בעינן תרתי לפטורא דכיון דהוי קבלן עדיף מערב ואיכא מכל אי בעלמא בחרש מניחו נמי פטור לגמ הוה לן למ"ד נכי קבלן דלאחר שכיר תרתי פט ע"ו

עוד כתב שם הרב הנמקי ז"ל פי' מוני בשם רבותיו וכן
כתוב בתוספות כעין ולפנוקי ערבות דבדוניה
שהכ"מ דמה שפירש ולפנוקי משתחייב לשבועה ונכנס זה
ערב בלא עכיד מנוה דמשתעבד לע"ג בלא חמריה עכ"ל
וקשה דלמאי הוצרך למנוי תוכן בלבד מנוי ולמו מידי
דמחייב בשבועה מפי' בכתובה משבחת לה וכגון שנעשה ערב
לאחר הגשמין וכמ"ש התוס' בהנזקין דף כ"ו ד"ה ירושתם כמשמ"ש
מ"ג מתניתין כ"נ כתב ולם נעשה ערב לאחר גשמין מע"ג
בלא חמריה כיון דלמו מנוה קא עכיד משתעבד וכן מם
נעשה ערב בבבא"ב מפי' בשעת גשמין דמנוה קא עכיד
כיון דחמריה משתעבד וכן נראה עיקר עכ"ל

ולענין הלכה בערב לשטר בשביל הבדוניה ודמי
דיינינן ליה כדברי התוספות וכולה בקושטא
דם"ל דתרתי בעינן והכא כיון דחמריה משתעבד מכל
נעניני הערב לאחר בשביל הבדוניה משתתן לו החצה מע"ג
שכל הפיקדון זל נותנה דם"ל כרבינו מלישנא דמיין ל
דמשתעבד וגם כתב"ה לשדי ובשתי ויקלל ובשל התדומו
ס"ל בבי מ"מ כיון שרבינו ירחם ורחבן ס"ל דבעיר וגם בשתי
בתב שהדין נראין עיקר אין לסומכ מהנו מהון

דין ערב מי קבלן בשר מכירם בל יתומים לא עייכתיו
מסין כלן מק מו

דין שמתחייב לחביר לתת לו מנם שכתב הלשבם מיד
לקיין בהין מקבלן דין זה מבואר

דין מי שנעשה ערב לחי מתחייב עצמו בקיין לחת
במתנה לחביר שכתב רבי יוסף דמע"ג דלא
שידי חמריה כיון דלא עכיד מנוה משתעבד ומ"מ לא קנו
מידו ום לומרים רבעי קנין

דין זה הכתוב בשל הרשב"ם ס"ל גר לעיקר אחלוקת זם
זל מכל לחתם מי בעי קנין תלוי מי חשיב זה כשעת מתן
או לא וכשל המרומות כתב מעות לו לא דלרבנו תם ס"ל
זל מכל לם קבל בקנין נמור דבעי קנין ס"ל דזה חשיב
להיות ערב בשעת מתן שלם בשעת מתן מ
עושה לחביר מע"ג דלא מ מעות כיון שלא היה כדבר
מידי חמריה דלמו מנוה בתינת מעות מכל לרבותא
קא עכיד משתעבד ותו דמכ דם"ל דלא בעי קנין מוכרים
שמיר דהסר' ירמי למו דעבד דזה חשיב כשעת מת מעת
ליה ניח נפשי לא הוה יהיב כיון שעד עכשיו לא היה חיב
ליה מידע אבל לרבינו דלא בעי קנין אלא מעת עכשיו מתחייב לתת
קנין וכ"ש דלא דמי דיינים גדין לתת ום מתנה ע"כ
בתב הרא"ש ז"ל וז"ל

כשיוצ דעל תחר מות נמצ"ל ח"ח כתב זל דשוכן הקל
מנה בחצה לחבירו במעת שלתן ולותי הכנסם נמק מ"ל
זה נתן ליה עדים ולא מעת לעת בקנין מחתיל ל חל
עלנה דשרי ולא מחן מעת בשי קנין תם הוה אכל
היה חייב כשחבר לקבל ועכשי מקבל עלי חובו ומחיים הוי
כשעת מתן מיהו ולא בעי קנין עכ"ל הגה הגמ"י
קנין ולעיל סדריך קנין כדי לגמר בסמני
כשהוא עכשיו הנתן במתנה לחייב משלו ערב מן

הנכנם במקום הנותן שהרי הוא לגבי זה כמה חוב דעלמא
משחייב הזה חייב למקבל מיהו נמוה שהוא לא נתן לו כלום

והרב קנדול בית יוסף זל לעיל כס"ו קכ"ו כתב
על דברי הגמון שכתב הרב בעל התרומות
וכתב על זה וכן כתב רבינו ירוחם וכתב מי שחולק
ואומר שאינו מועיל בלא קנין ע"כ פנולה מדברי הרב
שהוא משני העניינים ומי שחולק בזה חולק בזה ואינו
כן שהרי הרב בעל התרומות מפשי שחולק עם רבינו
ירוחם בשתיהן הדין וכדין הגמון שיש חולק וצ"ע

עוד כתב הרב שביעצ כזה כתב הרא"ש בפ' המקבל
דף קי"ד וז"ל לשון הרא"ש על שביעי שהמקבל
הבעל הבית שכל חנוני דבלוני רב פפת ורבה בבבק
המקבל דף קי"ב דקי"ל כרבה דאמר דאפי' שכי חוץ השביעי
שכל בעל הבית וכתב הרא"ש ז"ל דלפיכך חוץ לחי
אינו תלוי על חנוני כמעמד שלשתן לפיה חוץ משום דר"א
דהשולחני יבול לחזור בו כיון שאין לו לבעל הבית שכל
חנוני בלום שם שהחבוי מקיף לבעל הבית גם שביעי
יבול לחזור בו ומה דאמרינן מסתמא לקיף השביעי לעכפי
שאין לו לבעל הבית שכל חנוני כלום שנר כיוצ פפת כי
היכי דמתחייב לשביעי מדין ערב שכיון שבעל הבית חייב
ליתן לפועלים מכ"מ חייב חנוני כערב נמצ מתן מעו דלא בע
קנין ואין הלכה כרב פפת כיון שר' שלחני יכול לחזור בו
גם הפועלים מוזנים ותונעים מהבעל הבית ע"כ

ומעתה נלמה דאין חנוני שבעיר יכול השולחני לחזור בו ולא
דיקול כוותיה יכול השולחני לחזור בו ולא
יהיה חייב לפועלים כלל וצ"ל דרב פפת לא קאמר
הלשם אלא משום דבעל הבית מיד נתת לפועלים שכרם
מיד משום כיומו תתן שכרו ומשו"ה הוה ליה כעוב בשעת
מתן מעות אבל בחוב של הלוואה או שכיר לם אין
לו לבעל שכיר מעות דהשתא אינו עובר משל דחשיב כ
כערב בשעת מתן משום מיהו לזה יש להקל
בעיר הרב ז"ל דלא הביא אלא מדין היכי דמטעי
הפועלים לבעל הבית לגמרי דאם השולחני חייב
מדין ערב וכעין הדין שהביא הרב ז"ל בסמוך מהתוספ'
דף המקבל ומ"מ אינו דומה לדין הגמון ועוד שאנו
ז"ל עשה דין אחר מאותו דין שכתבו התוס' ולא עיכב
העניינים ולכן אני אומר שאם אחר הרב לשלם
הדין ואפי' לא מנאתיהו וצ"ע

ומ"מ לא דמי לדין ערב דאלא בשעת מתן מעות
דלמאן דבעי קנין משום דאית לה לתלוותא
הלוה וגם לא כפר המלוה את הלוה לגמרי אלא
דהמלוה פוטר את הלוה לגמרי בשעת מתן מעות
וחייב הערב אפי' מנאתי כן בכפי דברי הרא"ש ז"ל
הביאם הלב בית יוסף סימן קכ"ו סעיף ו' מן המחבר שם
ועיין בהגהות מוסר שלם סימן קכ"ו

ולענין הלכה בדין המתן מהנה לחביבותא ל
לערב ש מקום לפק לם מחתיב
הערב בלא קנין מכיון דבעל התרומות מפיק
בן קנין אבל המתן הקנין לא
מהני

ובדין עבדו רשכון מסתבר בלא קנין
המחזר לחברו תן ליוסף לוה שחייב ל
ולם כ

ולא"כ לפנינו לך ואמר הלוה הן מכי לפרע
לך מכח שוה חייב לך ועל
ידי כן פטרו הלוה ללוה לנמרי הנחה
ודלא כמייב מדין ערב וכמו ל"ל ומ"ש חוב מהדיוק
שכתבו התוס' והלשכה זל זל לעיל בסמוך מסם דכל
ירוחם בנכסי המתן מעות
למפרע סבר ועושה ערב כשכח לכתוב לשדך דשם זה
שוי משתעבד כלקוח שמין כו קנסה וזה הוא מחלוקת בין
הכי פקיס כמו שהזכר בטור לקמן ס"ק ס"ו דהלשכם זל
ס"ל דאין הערב משתעבד וכן ס"ל לרבינו ירוחם זל סבת
נתניב ה"ל וכתב עוד מי שלא פירש קנה שדבר שערב
ים מן הנשומים שהוא משתעבד וילפה לי מאין זה הער
תייב כלום ודבריו של טעם הם למאין ע"כ נראם דאינו
משתעבד כם ה"מכם וה"כ מ"ך כתב הכא דמשתעבד וזל
כדוחק דלא מיית הכי זל הכא שלא דחוקי כעין כדי
שלא ישתעבד ואיל דלא מלוה קעבד שע"ש שלא מירי אסרי
משתעבד כלל קנין כאן שערב למה נעשם דהוש
בימיות שעוב כדכר שיש כו קנסה ע"כ

ת"ה ראעפי שהערב משתעבד וכל שם כנוסח"ם
ושם תכשו ומ"ש פרעתיך וה"ה שלוח אמר פרעתי
על פה כו"כן כתב בעל העיטור שם שלוח אמר פרעתי
שהשבע בסת ופטור הערב וכן כתב בעל התרומות וכן
כתב בעל הלנורם וכן כתב מהלם ס"פ"נ ונתן טעם ל
לדבר משום דגבסום דמפיס מיכון שרבסין ליה ומי ה
חיכי לכסהולה בשבע שפרע שוב מן הלוה נוכם מכסי
שלוה הכי נמי מן הערב לזה לא עשה לן ערב שלא כ
כשפין לנום נכסים ע"כ וכן כתוב שהגהות מיימוניש
פכ"ב וכמרדכי דף רמ"ב ע"ד בוסיף עוד ומיהו ממאי ד
לפרוע מן כפ"ים כשכור מי שילא מירי דלדידים לא מצי
תבע והערב מצי תבעי ובערב דנקט משמע להיכא דחיי
מולם דלא פרעי מ"ה כיכא דחייב שטעם שלא מצי לפייסי
פרעתי מ"ה כיכא דמחר לן מלי אפרעיני שלא בפני פלו"פ
ולית ליה נכסי לחייב לפרוע מ"ה הערב מכל כי
מחר הלוה פרעתי ולילא פוכחת שהוא משקר מע"ג ד
שלא ידע הערב שם פרעו שם לשו פטור הערב משעמא
דפרישית עכ"ל וש"ת ומכיון וכן מכיון הערב חייב שלא
במה שחייב הלוה מיון בתב הרשבא זל בתשובות שהביא
הרכ"ת יוסף על לשנן שהשמיל מפן לשמעון שתבע
עתון תנמי שהוא משמעתא שתן לו הערב משעמי שמין
יכול לתבוע את הערב מ
משום דהוי שמכתא מילי מלי דוד מיכ מהלשון זל
תובע את הערב ומי שכח שלא שהוא מקום שהוא
מידי דלדידים לא מצי תבע זו דמיך יהיה הלוה פטור
ונערב מצי תבע ובדברין והערב חייב זתירן דשמני
בפרק יש נכסי נכנסין שלא היה
ים מצאילו בי שם עדים
עדות לו ואמרו ה"ל
כאילו הוא נוטל השפן משעה דשמיל שעה ושמיל שכבוד
חיכו נראה כן טעם הלשכם זל שלא כמו שפתב מרוני שכ
זלפה נמיך וכזה ניחא מה שהיה קשה להלשכם זל
משכוכתו כי תתקע"ג שהוא על מכין שהיו שומים
קטנים ופסק לכיון דהיו שומים חייב לשלם בעודם

קטנים ה"נ הערב שימו חייב דלא כמ"ש ת"ה שלוח
כמ"ש ש"מ זלהם נתייסב דשמני התם שמכיום נתחייבו
מעיקר וכיון דהלוה נפטר נפטר הערב שכל הכח מעיקרם
לא חל כשיוב על הלוה שלוח על הערב גם בזה נתיים לי
מה שהיה נר לדקדק על תשובת הלשבא זל ממ"ש הטור כ
נמיך מי מ"ש על נ"ע כן ממין שלוה פחד מהם שלוח ס"ב שמין
עד ערב כתב דכיון שמין יכול לתבוע מן הלוה ס"ב שמין
יכול לתבוע מן הערב וכן דשמי התם שמכיום נתחייבו
מעיקרא ול"נ דהתם כמי ידע הערב דהמלוה ליתי יכול
לתבוע לת"ע נ"ל דמן הכא קא מדמי לה וזיל
הכא קא מדחי לה וכ"ש כן ממעון פטורים ול"ב כשינע
ערב בדבר שיש לדין פטור וניחא דדמי לתשובת ה
הלשבא זל ועכ"פ בטור הערב עכ"פ נראם דלא דמי לתשוב
הלשבא דהתם כמי יפסיד כן ממעון ליתי
פטור הלוה מן הדין דין חייב לברוע מה שהוא שלא
יכול לבפור ושוא נמין וכשינע ערב לא לקיש שלעתיה
הערב שיכפור ההלוה ולא ינע ערב שלוה אם לא שיכפור
הלוה ואמי למי שינע ערב כשלוה על פה דשעכי דיכול
לכפור הלוה עכ"ל אם כפר הלוה הערב פטור משוא דלא
קשיש שלעתיה דערב דיכפור הלוה ולא אמרי דכיון ק
דהלוה יכול לכפור דישתעבד הערב ויהיה חייב ש"ג
דהלוה כופר ועיין בשהלשך עמ"ש בשם מ"ר פתחיל
גומר השילוק שכת"ם זלקמ"ל ומ"ש ונפש לת תעמו למיל
שכתב בשם קל"ו ולקמן בע"ב שכתב לעניין דין שעה ושוע
שלוה תיכף תיכון אם לא שלק תשובה אשל הלשבא לתשובת
שלאחרת מס' התקע"ג דשמני התם נכי יתומים קטנים
דחיכם פטורים עתה לגמרי שלא עד שיגדלו וה"ב דמיכם
כמו שלא הגיע עדיין עד שיגדלו ולכך אין נפרעין
מן הערב תחילה מכל הכא אין הלוה חייב כלל לך מה
שכתב שהוש שכי זלה"ם הוש יותר נכון ע"ב

ב

יש לומר שכשכר נשמר הדב זל מקושיא זו אחוך לדבריו
ושעולם משם דכל שכחיוב של על הלוה וערב מיקרי
ומ"ש נפטר הלוה נפטר ג"כ הערב משם דחיוב הערב
תלוי שם חיוב הלוה מכיון ש
משניהם כתחייבו שכל כשמיקרא לא חל החיוב על
הלוה כלל אי נאמר דחיובא דשכי נכנס ערב כתחייב
כשם שחיובו מתחייב חלוה מן הדין

אבל קשה נמה שכתב שם שרב שכל הערב חייב
שכיון חייב עצמו כקנין וכו' דמה נפכך מ
ש"ם ל להלשכם כהלשכם זל שכתב נפוק ליה מהלכות
חלוה דכל ערבות לו קבלות שהוא על חכמי"ם בו מ
לשתבע ולפי שהני מידן לא מתחייב ל"ב שם מועיל
שקנין ולי ש"ל כמ"ש דאין נו משום לשתבע וכמו שכתב
השורל לקמן נמי קל"ו ש"ב למ לי קנין כלל קנין מ
מי דוחק לומר דמירי כערב דלאחר מתן מעות ולהכי
בעי קנין הל דם ל כמ"ר דיש נערבות משום לכם כתב
חלוה דס"ל דכל שום נעשין קנין הוה כמעכשיו וכן כתב
שטור לקמן כי קל"ו דאם קנו מיניה כמעכשיו לי נו
משום לשתבע וכיון שכן דעת הלשבא דכל קנין הוה
לשם שעכשיו וכמו שבתב"ב ופ"ה לן שלא הלשבא
וא"ש שם ונתש"ל שהנות כתב כל שחייב כמעכשיו שקנין

לשתבע

לסמכתא יפה לא אמר לן בפירוש מעכבו כל שקנו מידו
פרי הגפן כמעכבו וכן כתב ר"ת ע"כ ומ"כ יש לומר ד
משום הכי קאמר הלשכה דכל שקנו מיד הערב חייב
אבל דאיתי תשובת מהר"ם מכתיבת יד
המיוחס ל[ר]שכה ולדבני נפת ותים ל
פריכה ונשמ ונתן נעניין שם המוכר חייב לו יום או שנ
דין למכתא והעלה דיום כן דהוי ליה כאותה שמכינו
הלוהו על שדהו ואמר לו שם לא מתתי לך מכאן עד יום
פ' הרי הוא שלך הרי הוא שלו ואחר עלה ונמ' בפ' אחרון
כשך דהוי למכתא ולא קני שלא בדאמר ליה כמעכבו
ואח"כ כתב דמעכבין מיהא שני והכי"ת ואח"כ דכר'
מיהו נשך דשלמה כל דאמר מעכבין ליה כיה משום
למכתא וכתב שכן כתב וכיוצא בהיי כספר המקח ודלא
כדברי ר"ת דכתב דמעכבין לא מהני שלא בעין הדים
דהלוהו על שדה דסורידו על הסדה מעכבו הא כעלמ'
דלא מקר ליה קדכר הנקנה מעכבן לא מהני מידי אר
דקנו מיניה נכ"ד חנוב ומיין דכרים מחורין כמקום זה
ונשו דכרים כתב ומ"מ מה שהוא אמר דקנין סודר כדכר'
הנקנין לאחר זמן לא מהני כלל מעכבו מיהין דכרים וכן
מוכיח בנדר' מכני זה מני משום שמא הער' שחייב עצמו
בקנין סודר כלשון מעכבו חייב עצמו ואם כן עשה כאלו
הדברי' שהוא חייב ומעמ' שאמר המוכר כלשון שמכרת
וזה לאחי ערב מ"מ הער' הזה חייב עצמו כלא שמכרת
מעמ' שאמר כלשון ערבות מה בכך הרי חייב עצמו בקנ'
כמעכבו שם לא יחזיר את החפץ שיחזיר לו הוא את
שחפץ או שיתן הדמים עכ"ל הרי כלא חייב את הער' שלא
בקנין וכמעכבו ודומה לי שזו היא התשו' שנדפסת שלא
שכתבוה כלשון קצר שכן דרך התשו' היא התשו' שנדפסת
לות כאות ול"כ קשה מהיכא דקי"ל דאמעמ' לקנין
בלא מעכבו נמי מהני לפלוג השמכתא ולפי' נאמר דלא
הנשכח אתוס עלה קשיא מלת שלת ול"ל דשמי' דס"ד
מיירי בדברים הנקנין משלת ולהכי הוי הקנין כאו מעכבו
וכו' ס"ע מוכ"ל הלשכה שלת ולא לת מרעיה הלשמעתא
דכתיבת יד דחולק הלשכה קיימו משום דהוי מדברים
שלינן נקנין מעתה וזה חולק ר"ת ומ"ל דאפי' בקנין כ
כמעכבו לא מהני והלשכה ס"ל דבקנין כמעכבו מני ו
ונהא לא הוי הקנין כמעכבו שלא נגד לפי' שאו קונ' מעכבו
ובתשו' שנדפסת ס"ל דה"ק דוקא כאפרש כ"ל ומיהו כ

כאן מקום להמשיך כדברים שלנו

ובים מין הלשכה זל מוכח על דיוק שלו ובי' שטו
זל ודאי כל שהלוה פטור נם הערב פטו
שם לא שכשעת החיוב לא חל החיוב על הלוה דאפי' ל
למ"ד דכיון שלא חל החיוב על הלוה מדעת דאפי' נשכע
הערב להתחייב כמה שלוה חייב הלוה ועיין במה שכת
הר' מוהר"ם זלכה"פ סי' מ"ד וכ"ק ז שכת"ש שם דמוכן
נתחייב לתת לשמעון כך מה וחמיוב היה נשלם זאפי
מודעת על זה ולוי נכנס על מותו חיוב ופטר הרב זל ד
דכיון דרמי כפטור נם לוי הערב פטו' משום דאפי' לער'
דכתוב' דמנוס קא עכיר ולמו מידי מצרי' ונכנסדב' ועל
עוד כדברי מוהר"ם ס"ו ריח ונפי' פ"ח סיש לדק' על

ס"ד הנה הרב מוהרם"ך זל בח"ם סי' מ"ד כתב את

מערב כיון שהלוה פטור ולא מזכיר דהטעם הוא מ
משום דמנוס קעכיר וכן נם רבב מהר"שדם זל בפי' ריח
פסק כן והוא השמלה שכת' מוהר"ם בס' מ"ד ופסקו ס
בניהם דפטור וכו' ומ"ל לומר דיש לחלק דשם הער' פטור
בייגו היכא דלא ידע הערב דהלוה פטור מטעם דמסר
מודעא שכל שם ידע הערב דהלוה פטור ועכ"ו נכנס ערב
כך' דמייב דמי' לתם הלשכה דכת' דשע"נ דהלוה פטור
הערב חייב וכמה שכתב הרב מוהר"ם בס' קלז דהוי כ
פטור משום מנוס עכיר ולא מידי חפציה ופפי' בקנין לא
משתעבד כמ"ש הלשכה שין לדקדק עלין דזהו מחלוקת
וכתבו הרב סמניר שם משום דלכולי הכי הערב פטור
כמו שכתב הוא ז"ל כיון דהערב הוא המוחזק ע"כ

ובמה שכתוב עוד כהנהות דהיכא דמת לוה
וכו' נדלה שלא הלוה טוען פרעתי והערב
ודע כבירור שהלוה לא פרע שחייב הערב ויתכן שיתן
חרם שחם על מי שיודע שהלוה לא פרע וכן כתב מתוך
דבני סמרדכי מדין הערב כמי הלוה כדיש לומר שמת
הלוה שהרי כתב לכל שם טוען הלוה פרעתי ושין הוכחה
שהוא שפק שע"ג דלא ידע הער' שם פרעו שם לטו פטו'
הערב ע"כ מסתע דדוקא בכה"ג שכל מי שיכא הוכחה
שהוא מסתר מן שם הערב שים שפתפק שלא שהוא יודע
כיאור שהלוה לא פרע הערב חייב כנ"ל ועל דברי בעל
ההגהה שכתב מר מהר"ם בח"ג סי' כ"ח דמילתי דפשיטא
היא ושיך לומר יפה לי בכאילו הוא תירוץ ונרא"י דשטו'
דמעמי' דאפי' מסברא דלא תיתי דלשתבע דהכי
הוא דלא ידע אי נמי מסתעיף דאפי' אי אית לי' לא טע'
אלן טעניין ליה כי היכי דטעניין ליתמי וזה תירוץ קוש
ושיין בתשו' הלשם מרמו הנה בית יוסף בסוף בימין וה

כתב המרדכי שם ל' לו מחמה ערביים כל אחד
פרש בעבור הכל וכו' בתשובות מהר"ם סי' קי"
ואחיבה על הב' בית יוסף ז"ל שהב"י הדין בלי
שום הלק ואימן כן מלא שהוא מחלוקת ו
ויתכנה לקיין בסימן קל"ה

שמר דוד

כתב בעל התשובות בשער ל"ה שהסיב וכו' עד
שם יכפור הגוי עיקר השלוחה ואומר לא
הר"מ זכו' עד ואינו יודע מה נשתבע לו וכו' שכן בעל
המקח והלכוה הלכו אחר דע"ה הרב זל וכתבו דשם הלוה
כ"ש ואומר לא הל"מ ועבד מילה שהלוהו והוא הים ע
ערב דחייב הערב לפרוע וכן הגידו שכתב שרב בעל
מלירת עניים ז"ל ובלשם למוני שכתב דלא ירדו
לסוף דעת הרב בעל התשובות זל דאר' דלא נשתב' שרב
בע"ח זל מלא חל החיוב כשהלוה גוי ובדברי הפסק הוא דלכאר' ד
לשמעתא דלא נשתעבד הער' אלא ע"כ שילה הלוה ההלוה
נשם לין לו לשלם שיכול הוא לכל שם הלוה בוסר ההלוה
משתעבד דאדעת דהכי לא נשתעבד אן דילמא כיון שהלוה
גוי פנוי שכם הוא ואשר פיהם דבר שוא וכיון דיש ערב
על דעת כן יבא ערב ונשתעבד דלפי' שיכול הגוי והוא
ישלם זל בע"ח ותו כשאל ער וכן שם הגוי הלוה כשעת
אחד עשהם והגוי הלוה אינו מודה שם כ וכו' והערב
מודה כיון שיש נכסים ללוה אינו בשת גוי שכם הוא כן
לעם שנראה דגר כשוע דלא נשתבע בע"ח הלוה כ

גוי וכמו שכתבתי לקמן בלוה ישראל שכפר החיב פטיט
ליה דהערב פטור דלא קים לרעתיה דערב דהלוה
יכפור החוב ולרעתה דהכי לא כתעכב ע"כ

ואפי' מין בלוה נכסי ירועי וכו' כם ג"ט פסו"
דף קע"ג אמרו אמר ר' יוחנן לא שנו שלא
שלין נכסים בלוה לכל אם יש נכסים ג
הערב ופריך והא מדקתני סיפא רשב"ג אומר אם יש ג
נכסים בלוה לא יפרע מכלל דת"ק פשיט לה שנא ומשני
מסורי מחברא ומכי קתני המלוה את חבירו על ידי ערב
לא יפרע מן הערב ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה
יפרע מן הערב כמ"ש כשלין נכסים בלוה לכל יש נכסי
בלוה לא יפרע מן הערב וקבלן פעמי שיש נכסים וכו'
ע"כ ודעת הרשב"ם והתום והרא"ש זל משם ר"ת לפרש דף
לא שנו דאמר ר' יוחנן אסיפא דקתני ואם אמר ממי שארצה
אפרע כדמשמע מדיוקא דמשנתא שהרי על פיסקא זו
אמר הך לא שנו וכן משמע מלשון המפורש דאחרו
פעל הלוקח זו קמי נימוקא לפי פירוש זה דכל שיש נכסי
בלוה אין לו לתובע עליהם שאפרע ממי שארצה
אז לא התנה עליהם אין המלוה תובע את הערב תחלה
אף כשיש חילוק בין מתני' אין לא מתני היינו כשאין נכסי
בלוה דכשלא התנה אפי' אין נכסי לא יתבע תחלה אם התב'
אם אין נכסי יתבע את הערב ואם אמרו אין נכסי
בלוה יפרע מן הערב היינו אין לו כלל פשיט ודאי דיתב'
את הערב כיון שהתנה שאפרע ממי שארצה ועוד לי אין
נכסים כלל קאמר אפילו כשלא התנה לא יפרע מן הערב
דלמה נכנס ערב זה אם אין נכסים בלוה אי פרע מן
הערב ועוד דלשנה דלא יפרע מן הערב ואם אין לו כלל קאמר אי
דמ"מ אם כ יתפרע מן הערב ואם אין לו כלל קאמר אי
אפשר ליישבו ולפ"כ פי' ר"ת דמ"ש אין נכסי היינו
נכסים ירועים דהיינו קרקעות או מעות ירוע"ת וכיונה
דעל כאלה נכנסים אז אין חילוק בין התנה שאי
אפרע או לא התנה כל שאין מעות או קרקעות ירועים
אל הלוה אין המלוה תובע של הערב אלא חייב שלא
בפלה נתנה המלוה את הערב שאי יש חילוק בין
התנה על מנת שאפרע ממי שארצה להיכא דלא התנה
אלא כשלא נתנה אין לו נוכח מן הערב אז המלוה יערה
אחר הלוה אם יש לו נכסים טובים ואחר שלא יוכל ל
להניעו כלל מן הלוה אז יחזור אל הערב

ורקשה דאם מ"ש ר' יוחנן אכל יש נכסים בלוה לא
יתב' אל הערב היינו נכסים ירועי דהיינו
קרקעות ס"ל מאי פריך בגמ' והא מדקתני סיפא וכו' כיון
דבפא פלינית ק"ו ולשבט דת"ק סבר דוקא נכסים ירועים
לא יתבע ולשבט ס"ל אפי' אין ירועים וקא לתרץ יש ל
לגרסינן יהוסף אלוי ן"מינה פי' אחר כמוני"ת דמ"ש ר' יוחנן
לא שנו אז אין נכסים בלוה וכו' פריסא קאי היכא דלא
אמר ממי שארצה אפרע אבל אם התנה על מנת שאפרע
ממי שארצה אפי' יש נכסים בלוה יפרע מן הערב וזל כעל
התרומות וכתב הרן"ן מינה זל הפירוש הנכון הוא כמ"ש
אף דאמרינן היכא דלא אמר על מנת שאפרע ממי
שארצה אין לתבוע לערב תחלה דת"מ לאחר שתובע
את הלוה אם אינו נותן כל ס יחזור ויתבע את הערב
כמה דברים מוכרים שאף בנכסים בלוה אבל אם יש נכסי
בלוה לא יתבע הערב כל ואפי' לאחר שיתבע את הלוה
לפי שאסף נכסי בלוה ולא נתן כלום על לטרו' ולתכו'
בדין ואין לו רשות ליפרע מן הערב כל זמן שהוא מונח
נכסים בלוה ואפילו ויכוחית

ולעולם ס"ד דלא אמר ליה על מנת שאפרע
ממי שארצה אבל אם אמר על מנת ש
שאפרע ממי שארצה יפרע מן הערב תחלה כין שיש
נכסים בלוה כין אין נכסים בלוה דכיון דאתני לתני
ונקטינן הסתם להאי פ"ד דיש"ש דכיון דאמר ליה על מנת
יפרע מן הערב קסבר כיון דכיון דאתני לתני וכדלא
פרים ואמר על תנאי אין לו לפרוע מן הערב תחי ש
אז מן הלוה אם נתן מוטב ואם לאו אם אין נכסי בלוה
נפרע מן הערב ואם יש נכסים בלוה אין נפרע מן הערב
בלום אז מנכסי לוה יש לו להפרע מצי שיכול הערב
לומר מאי לא ערבתי לך מחון זה אז כשלא נתנה בלוה
מיכן תפיע אבל ביכה דתנאי בלוה נכסים כדי תוב
שלן אין לך מגלי כלום עב ל גם הלמכן זל כחידושיו
הזכיר פי זה משם הרן"ן מינה זל ודמ"ש אבל מ"מדברי
הלמכם זל בכ"ל מהלכו מלוה בל' שמכסים לדעת רכו
זל ודעת העיטור וסמ"ג ודוב הפוסקים זל כדעת רת

ומ"מ ליכא מאן דפליג כדין זה דודאי אפי' אם אין
נכסים ירועים בלוה דלא יתבע את הערב אלא
בל"ע תחילת דינו אל מלוה הוא עם הערב ואין חילוק
אז בין יש נכסים בלוה דלרעת הרן"ן מינה זל כל שיש
נכסים בלוה אין למלוה דין עם הערב כלל ועיקר

ומה שכתב שתוס' דאפי' אין בלוה אז ויכול
לא יפרע מן הערב דין מוכרח הוא וכתבו
הלמכן והלחם זל ואין לתמוה על הטור זל מיך לא כתבו
בי סיך על מה שכתבו בסמוך גבי אם אמר על מנת ש
שאפרע ממי שארצה וכל שכן כדלא אתנה ואפ שהביא
בעל התרומות מכ"ת הבחים הוא נדף מז גבי ערב
מעיר בלוה קבלן ומינו מעיר ושעמ"כ כתב לשכם דגבי ערב
אתם כל כמה דאית ליה בלוה מידי ואפי' זיבורית לאו כל
כמינ' דמלוה למהדר עליה דערב מעפ"י דנכסי דערב הוו
כמונית ודינו דנעל תוב בכמונית מכל בקבלן אם יש
בלוה ויבורית ובקבלן בכמונית יכול המלוה למחזר על ש
הקבלן זעם וכל שכן לדעת רז"ל שכתבו שם כתוספו'
שמשמ"מ הנוקין דאם אין בלוה אלא ויבורית גם המלו'
לא יפרע מן הקבלן אלא בכמונית וכל שכן ערב דורמי
אלא יפרע מן הערב מכיון שיש בלוה זכונית

אך ומה שכתב לשכם דבקבלן אם יש בלוה זיבורי
ובקבלן בכמונית דיכול המלוה לחזור על הקבלן
כן ס"ל להלמכן מכל הלשבם זל ס"ל כדעת התוס' כמו
שהוכיר כל זה לקמן במחורם זל והוכיחו הלשבם והתוס'
מכרתם ממה שאמר בגמ' פ"ק המוכיר יעם ופ"ב קסם
לשכם ובעל התרומות והלמכם סבירא דהכוקין ומכבר
לתרץ דשהיא דהכוקין לא נחריכן שאם אלוה רוצה
לפרוע מוכרית שיש לו למין המלוה יכול לחזור אחר ש
הקבלן וגבוה מכמונית אלא היכא דאין בלוה רוצ' לפרו'
נעולם דינכה מן הקבלן מן הכמונית ונוהג כדע' הלמ"ן
זל

זל ועיין כמ"ש לקמן בסימן זה ומנהג מורחין רחיץ, כ"כם שכתב זל קכלן ערב קכלן מקכל המעו' מידו על מלוה ונתן לידו על לוה כו' וקבלה סמין זה קכלן מלוה כמו ונתן ביד ריש לו דין מחר דמין לן למלוה על הלוה כלום כו' וע"כ נר' כ"ש נפל בזה וכ"ל קכלן ממחר לו תן לו ומי מתן לך וזהו דיוקו כו'

טז חזר מחר הלן וזלא מנה לו כלו' כת' בעל העיטור ומם מ'מין לן נכסים ישבע כב"ר סמין לן נכסים ומם הודה שחייב כשבע סמין לו והערב חייב ומם הערב חוזם לקמוכי יגלגל על השבועה שהוא חייב ומן לו מה יפרע עכ"ל גם כפסקי רקנטי זל פ"ו דכ"ב כת' דמין המלוה נפרע מן הערב עד שישבע הלוה סמין לו מם לשלם דחייסינן שמא קימוכיית עבור כשייהו המלוה והלוה לגבות מן הערב ומם רנה הערב מפסיד מת הלו' שלא פרעו עדיין בכלל השבועה הנ"ל ע"כ ונר' דמם הדבר כורר שמא לו נכסים כלל ושיקר והערב מודה בזה שלא שחוסם שמא פרעו מין כמן שבועה דמין מפטיעין לו שבועה זו שלא על ידי גילגול שבועה סמין לו גם משמע דמין להשביע את המלוה שמא פרעו ודין זה ל"ע

אך כן נרחה כפשיטות מדברי בע"ה דמין להשבע את המלוה ויש לדקדק למאי נלא יפרע שלא כ שבועה וכרחה ויש לומר דהמלוה יש לו יתר שעבוד על הערב מלם על הלוקח דהע"ג שהתעכב הוא עצמו למלוה וחפיד כלוה מכל הלוקח לא שהתעכב למלוה שלא דמה שלקח שהתעכב למלוה ועופו לא שהתעכב ולכך כ שכבת לטרוף ממנו נדיך ליפרע ע"כ הנסת

יא ראיבן יכול להפרע מן הערב עד למחר ג' יום כו' שער ג"ה וכתב הב"ח המגיד דדוקא כשמין לו מעות מי מטלטלין וכו' ולא הוזכרו הפוסקים לפרש מכיון שהשו דין הערב עם דין הלוה **יא ראם** מין הלוה נפטיטו וכו' לבי הגר"ם כדין זה ג' דעות הדעת ס"ל דעת תלמכן והלמם זל דדייקינן ליה כדיוק דפ"הנוזל דכת' השו זל דהיינו ל' יום משום דאמרי' התם דלם אמר לוה סבו לי זימנא עד דמייתינא מהדי ומנעכא לפטרא דיהבינן ליה זמן שלשים יום ויה מפשי לומר דהיינו ג' ימים דהיינו רחוק יום מחר וכדאמרינן ה התם דלא כתבינן מדרכתא אלא עד דמודיעין לו והוא דמקרב כגון דאויל שלוחא כתלתא כשבת ואתי בערב בשבת וקאי כמשמשה בבי דיוקא מ"מ משמע ליה לטור זל דהיינו ל' יום כדין הנפרע שלא בפני הלוה שכתב הרי"ף בם שכותב דאי מני לשדויה ולא דועי מסדרינן ליה וכת' שם הלמם נדף קל"ח דאי אפשר לשדויה היינו ל' יום משום זמן כ"ר דשפי משלשים יום אין לנו בה למחר פירשו הלוה למלוה ע"כ **הדעת** הכ' היא דעת רבינו ירוחם שכתב דאין מחתיכין כל כך אלא ס"כ הוא רחוק יום ס' פרסיות ל' יולך השליח וכשני יבא ובב"יבא וידין ואם הוא רחוק מזה יתב"ת את הער' שלא שמא אם יאמר הערב תנו לי זמן אז מתינן לו זמן עד שילך ויביא אתו והיינו זמן כ"ר שהוא שלשים יום וכתב שכ"כ בעל העיט"ר כשם זב נמה ושעולה מרבריו דאם לא טען הערב שהוא יולך ויביאנו אין מחתינן לו אלא ל' ימים וכן כתב בכתיב שיטי כשם הלשכת דהנפרע אלא נפרעו אין מחתיכין לו אלא כשעה ר' זה **וקצה** דהא כשאמר מיתי כי תשובות הלשכת אלא מקוכה גר שכל זמן שהלוה במקום שהוכל לשלוח לו שליח וילך ויבא תוך ל' יום וכו' **עוד** קשה שהוא כתב שכן כתב בעל העיטור דכשאמר הערב תנו לי זמן שהוכל לשלוח לו שליח וילך ויבא תוך ל' יום והעיטור כתב כשם זב נמה זל אם כרח שהוכל לשלוח לו שליח וילך ויבא תוך ל' יום ואם לאו הרי הוא כפרע עד שיבא הלוה ואין מחתינן לו ומן הנעל תוך ואמר הערב תנו לי זמן שאביאנו נתתין לו ומן ולי ידיעי היכא מיתיה יהכין ליה זמן כעיטור דאמרי ולי לא ידיע יהכין ליה ל' יום ואם מנלית מילתא היכא מיתיה יהכין ליה זימנא כעיטור דאמרי' ליה ע"כ הרי שלא אמר כך נמה שלשים יום שלא היכא דלא ידעינן היכא מיתי' וכן כתב בעל התרומו' משם כך נמה זל הדעת הג' היא דעת התום כשם ר"ת שאם הוא רחוק יתתין לו אם ילך לשם לתוכעו ולכופו דלא מיתי' לכפי דערב דילמא מי מיתיה היכא הלוה הוא יהיב ליה מטלטלין למלוה וכן כתוב כמרדכי וכשא"ג וכתגור' וטעמא משום דכיון שלא התנה ואמר ממי שתרצה לפרע תחילה אין לתכוע לערב אפי' אין נכסים ידועים ללוה וערך המלוה לטרוח להוציא מעותיו מן הלוה ואם שלא יוכל יחזור אל הער' ג

מד עיד"ם ל"ל להיכו הכיאו הלשכת זל **ורמבם** זל כתב נפ"ו מהל' לקמן כתשובת כדין ז' ד מלוה היה הלוה במדינת דהיינו ג' ימים כדי לשלוח אחר שאינו יכול להודיעו אלא לילך אלין אז שמת כו' ולא לילך אלין חוץ ל' ה"ז זה תוכע את הערב תחי' ל"ע כ מרקדוק לשונו משמע דרוקא כשהלוה ז שלח שמתינים לשליח זמן ק"ח ימים כדי לילך ולבא רחוק שאין יכול להודיעו ים לרק קצת ממלי לא כת' ולא לילך אלין אלא כל שם הוא במקום קרוב שיכול להודיעו אז הבא ולכתול היתי הוכח לומר דאפשר דלא יהוה הדין כן כערב נוטריק את הערב מכיון דרוקא כשהוא מקילין ויהכינן ליה כ' ימים וכו' דאמרין מן הערם תחילה והכא המגיד זל מאכן מתשובת הלשכת ד הכאים לדברי הלשכת זל דלקמן כ' דיותר ים להקל דברי הלשכת את כפרק היכא דאיכא ערב מהיכא כ"ה שאם אין הל' במדינה דבא ליפרע מכאן כעשה לו ערב פ שאם אין לומר לו לרוחקם מחרין ומוזי מאתי על ק"ש שלא יתתר הער' ויבא הלוה עד שיעמוד לדין עם המלוה אז יפרע ע"כ ואפשר שלא מ' הלשכת זל כלשה כשאלוה רחוק שיצטרך המלוה לשוניה מאתי על מנת שלא יכול בקרוב שיכול לילך אם כמנף כסף אין לסטרך את הערב

אך נוהו כוי הכא המגיד זל שהלשכת שכתת הלשכת זל דכאקום רחוק דצריך המלוה להוציא מאתים על מנת שהערב יסתרל אז יפרע כ' היכא שאינו יכול להוליעו דהיינו הדין על הלשכת שלא כאקום שיכול להודיעו

ולעניין הלכה כמ"ן סעיף סכל זמן סיום נכסיו ללוה כאן סמין לו דין עם הערב כלל ועיקר סמ"ן נכסיו ידועין סמלוה כמק"ו סיכולו להודיעו בתוך ג' ימים ע"כ אין לו דין עם הערב אלא מר"ן דכיון דהוי ערב קתם רק"ו דלא יתבע אלא הערב תחילה אין לו דין עם הערב כלל דיכול למחר קיים לו כלת ומ"מ סכל השורה ה"ה מן המלוה וגו' וסקפה מחר הלוה מן תמתין לו וכאלא תמנה לו כלל מי תחאר שי ועי' כמחוב לקמן בס"ק ל"ו

א"ה וכדיקה"ה הלוה אלא כתב הר"ן המגיה על דברי הלבוש וז"ל ועוד כתב הלבוש וכן כאמין הלוה במדינה כו' אלא יתחיל הערב ויכיא הלוה כו' דקס"ל מוכי גרו דמרכתב ה"ה ועוד וכו' משמע דיותר חידוש ויותר הגמרת הוא על הערב לומר לו דיתחיל להכיא ה' המלוה היכא שזיכו כמדינה יותר ממה שכתב הלבוש דהיכא שזוה אלא דיפרע מן הערב תחילה ומ"ש קשה דהרי הלבוש ז"ל החמיר על הערב היכא שזלוה אינו כ במדינה ויפרע הערב והיכא שזוה אלא הקל עליו וכתב סאיכו חייב הערב לפרוע כמ"ש בתשובה הביאה הרב מ מוהריק בסימן ואני מנאתי כו' ועיר ים לדק מלשון שכתב הלבוש שזכיה ה"ה ז"ל וכן כאמין הלוה עמו כמדינה משמע קצת דכתב כן על דין דהיכא שזלוה היה אלא דלמו דיתם נפרע מן הערב ה"ל עכשיו וזה ספק ממ"ס הלבוש ז"ל כת שכתב זו שכתב הרב מוהריק וצריך לדחוק ולומר דהלבוש ז"ל לא כתב הכי וכן על דין אלא עוד יש לומר ולתרץ שכל הלבוש ז"ל לא כתב וכן וכו' אלא דלדין היכא שזלוה אינו עמו כ כמדינה ום"ל להרב המגיד דיותר יש להחמיר על הערב היכא שאין הלוה כמדינה מהיכא שזלוה אלא משום דכיון דרוב הלבוש ז"ל דיפרע מן הערב ם"ל דנפרע מן הערב ם"ל לה"ה דה"ק דיסכור כן דהיכא שזלוה אינו עמו תשובה זו שכל הלבוש ז"ל רוב מחרת עמו דכשהלו אינו כעיר לא נפרע מן הערב דאין מכרח לומר לן דיוניה ק"ק על מה וכו' אלא כשלא שזלוה עמו כמדינה נזיק המלוה לישתדל לתבוע אותו מכיון שתו נכ' מה יכול לעשו' וכעין זה כ"ל לפי מ"ש אחד מהמקו' שם במתני' דהמלוה את חבירו לא יפרע מן הערב כו' וז"ל ומ"ש מהגמ"ים דאמרו דכל שלא לו ליפרע מן היתומים הרי הוא כנכרא שלא ליפרע מן הערב וכן דע דהלבוש ז"ל לא הבין כוונת הגמ"ים ואפשר דלמא אינו נפרע מן הערב אלא ז"ל ם"ל דנכרא אלמא אינו נפרע מן הערב אלא דוקא כשלא ליפרע מן היתומים הרי הוא כנכרא שלא ליפרע מן היתומים דיפרע מן הערב וכ"כ הלבוש והלבוש היינו לעניין עיקר הדין דהיכא דמ"ה ליפרע מן היתומים דיפרע מן הערב ע"כ

ובדין המגן נ"כ נפל מחלוקת הלבוש ז"ל ם"ל דאם הלוה אלא מן ערכן יפרע הערב וכן כתב הלבוש ז"ל וכן כתבו התוספות מסס דכיון מס בעיטול כתוב בכתובות והלבוש כמירושו והנמקי יוסף כעיטול כתוב בכתב הרב המגיד ז"ל אם הלוה נכנס שלא הערב פטור עד שיכפוהו כדין להתקרב לעמוד כדין מכל הלבוש ז"ל פת שלא נעשה ערב שלא מסלקות לו ימחלו לו וכתבו

ב"ח ומיך לן מה יפרע דמשמע דם"ל דאם ממחל לכת ל לדין הערב חייב עכ"ל וכמדרכי ג"כ כתוב מסס נחכיף לפי' לא ניית דיבא ככך לא יכמיר הערב הער מכוף לערב שלא כדין נכוף ללוה כדי לפרוע ע"כ וכן נראה מתמנה לו כלל מי תחאר שי ועי' לכתוב לקמן בס"ק ל"ו

דעת הלבוש כמו שכתב בעל התרומות וכן נראה ממסכים הלבוש ס"ד מ"כ קשה למאי לא סחיק הערב מיד ער שיעמוד הסיב על הלמכס דס"ל הלוה נכ"ד ויתבע סחיק לו דיפרע מן הערב ע"כ ומעתה יכול לומ' העמד קיים לי כהנך דנוחתת

ומה סתכם הלב בית יוסף ז"ל על הלבוש וז"ל נס כעיני יפלא כי מדברים הם היפך מלם מ מקורם ז"ל דל"ל ע' יפרע מן הערב דלמיכא למימר דהערב שביד וקבל עליית ערב למנם זה והמלוה לא המחינו שלא ז"ל דודאי המלוה סבר וקבל לערב זה כשמר ער"ע דלמ' דלמיכו יכול לגבות ממנו תחלה מדלא מתני עם הערב על מנת שלפרע מיד שלרגה תחלה דמ"מ לרעת רוב סב קשה מו שיקבל עליו לימות קבלן דמסס לכל הפוסקים כיון דנדרים היוק הוא ליה למתניי כדגר לשלקבער רבי יהוד יב כתב דב נחמן אמר הער וכן' דין זה הכיאו בעל העיטור כשם רב נמח שלא שדין הכיאו הערב ער שבת כיון דמשמ' ובמוגלי שב כדת לא שם הכיאו הער"ש שבת כיון דמשמ' ובמוגלי מסם רבנו נחמן ורב נמח ז"ל מ"ממטיית כר נפיק חד כ כוכבא ספק דמי לקבולי מיניה ומי לא קבלי ליה דלמפס מנפשיה ונפטר הערב ולם נתר דנפקי נ' כבי שבת היא ומחוייב הערב יכן למר דב נמח ע"כ ובעל התרומות הכיא דין מסס רב נחמן ובכתב הוא ז"ל שכתוב בתשו' להריף ז"ל לם הכיאו הער"ש שבת כיון דמשמ' ובמוגלי שבת כרת לא נפטר ערב כך ע"כ ומה שכתב הרב ה' המגיד דהיינו דוקא בערב לגובו מן הלוה מלם כיון דעת העור ז"ל מדכתב ומחייבינו לכ"ר יפטר הערב ער שיכנע הלוה מאין לו מה לפרוע ע"כ דמשמע דמ"כ ם שיכנע הלוה מיהא חייב הער ולם אינו ערב אלא לגובו מן ערב למאי חיי ועור דלקיון בס"ק ל"ו הוא לו למתוני דין זה אלא ודאי על ערב כשקיל המחון מיהו אלא ם מכיון שלא התנה ממי שאינה לפרוע לא יתבע את הערב כל ומן שיש ללוה נכסים אפי' מיכן יקועיס וכל העורם הוא מן הלוה ולא מן ערב אלא שלם הלוה היה במקום נחוק ואינו מוני חייב הערב ולפ"ך כשמכיאו לפני ב"ד אין כבית הכנס' שיכניעהו המלוה שאין לו מה לפרוע והמלוה מניחו ליך לו מיהו לילפיד לנפסיה נס לשומו של זכינו מחון הכי משמע ממה שכתוב כשכיר כעל התרומו שכת' מיהו דלפיד לנפסיה ונפטר הערב עד שיתבע הלוה כו' משמ' שאחר שיתבע את הלוה ולא ימצא לו כלו שהערב חייב ואי מיהו עדיב אלא לגובו מן הלוה למאי חייב

א"ה כ"כ הלב מוהריק"ב ז"ל בשכתב ה"ה מלוה ומ"ש קשה על הרב מוהריק"ב ז"ל שכתב על דברי הטור לשון הרב המגיד דמשמ' דאין הילוק בין ה"ה והטור ואינו כן כשכתבו לעי' ועל ה' המגי"ם לדקד"ל למאי לא פי' דברי הב נחמן כמו שפי' הטיר וכ"ה ונר"ה ל"ה היה לו לכדברי הב נחמן ונפטר הערב עד שיכנע הלוה כו' ומ"ש הער' לכך וזה הכיאו לו לפרש דמיירי כערב לגובו דמשמע ליה דנפטר הערב היינו לגמרי ולא כמ"ש הטור דהיינו עד ש

שיסכע הלוה כשיעור המיתי כו' וכמ"ש דכ נחמן יהכירן ליה זמן לכאורה היה כל דזה תולה על מה שכתב הטור קודם דגמלה דלא יזכירן ליה זמן ל' יום ודכ נחמן כתב דיהכירן ליה כל שיעור זמן שיוכל להכילו ואם הדכר כן יש לגמגם על הטור מ"ש כת"כ דכ נחמן ה"ל למימר ודכ נחמן כת"ש דלא כמ"ם הטור קודם היינו היכא דלא תכע הער' זמן להכילו דלא יהכירן ליה אלא זמן ל' יום מכל היכא דתכע יהכירן ליה שיע"ר שיתיי ליה ע"כ

ט"ו וכל זמן שלא כת הלוו יכול הער' לטעון לא ליפרע לך עד שתכיא ראיה שלא פרעתה וכ"שלטן הרב המגיד זל נראה דלעפ"ז שלא הערב טוען כן אלא טוען כן ליה שהרי כתב דטוענין לערב שלא נפרע המלוה ואת"ל מה מהניין לעיל דאפי' כא הלוה והודה שלא נפרע המלוה ועדיין הוא מ"מ מיתי הא דכתיב שהרי כן מעדיין לא פרעו שלא שהרי"ל שאותה הדין הוי אפי' במלוה בשטר כיון שעיין הם ועה היא מסקנא דכל ככמן שאינו מוסיפין שמא פרע הלוה למלוה עד שיביא ראיה שלא פרעו הטו"הוא הראיה שלא פרעו והשתא מ"ש שלא הוערך הטור זל לפרש דדוקא במלוה על פה אבל במלוה בשטר צריך להביא ראיה והשטר הוא הראיה שלא שהרכרי תשו' הרשכ"א שהביא הרב כית יוסף נרחה דהר"ל להרשכ"א זל שגם בשטר יש לומר כן שאם הלוה פרעך ולא יתפרע מן הערב שלא מ"מ יוריענו ללוה **ומ"מ** אם יש בשטר שאמנו מפורש ואחרי שהלוה נאמן שלא נתפרע וה"ה כל שכן הערב וכל שכן שאם יש לו למלוה תביעה על הלוה שלא נתפרע כמו שכתב הטו' וכ"ה א"א הלשון שכתב הטור וכל זמן שלא וכו' אינו מגומגם דנר' דקאי למאי דקליק מינה והכינה היה דאם הלך הערב להכילו ולא כח או יכול לטעון לא נפרע עד שתביא ראיה לכל קודם לא וזה אינו דע"כ מעיקר מיירי כשאין שאינו יכול הערב לומר שאת פרע הלוה דאל"כ מי שכגינו לערב לטרוח ולבקש ללוה שלא ודאי כר' דלא קאי למאי דקליק מינה ע"כ תמצא

ומה שכתו' בכית יוסף מסם הרשכ"א זל על מלוה שכא ליפרע מן הקכלן ואין שטרו כידו וטען שנתכר ללוה מורה שלא פרעו וקכלן טוען שמא פרעך הלוה וקרע שטר חובו שדיין עם הקכלן והכיא ראיה לדכר ע"כ מילתא דמסתכר הוא ומ"מ נר' שאם אין נכסים ללוה כשכא שאינו נכסי' טמונים וכלו כשטועתו שעדיין חייב למלוה אותו החוב כמו שכתב הטור למעלה וכ"ש ואפי' שאין כזה חילוק כין מלוה על פה למלוה כשטר דודאי אין הקכלן יכול לטעון שמא כירך השטר ולא מלכר ואפי' תמצאנו היום או למחר כי לזה כתכיכן שוב' ואין טענת הקכלן של שמא פרע מכרו ומ"ש מכיון שכשכ' הלוה שעדיין חייב לו אותו החוב חייב הקכלן לפרוע למלו' וכתכיכן ליה שוכר

אמנם אם יש ללוה נכסים יודע' לנו כל כמיניה ליפרע מן הקכלן יאמר הקכלן כי שמא פרעך הלוה ונפטרת מן הערכות ואם הלוה הכיא ראיה שלא פרעך הלוה ונפטרת מן הקכלן וכי תימא מאי שנא נכסים לך ותתפרע ממנו מהרין שכתב הטור לעיל כנגע"ר ואם כדין שכתב דיזכע ה' הלוה נפרע המלוה מן הערב ולא דשתי הכא דהרין דהיכ כשטר ואין שטרו כידו לתרע ונדע טפי מאם היה מלוה על פה ויש להכיא ראיה לזה מאי דקאל דאין לרם פורע תוך זמנו ועכ"ל כתב הלשכם כפ"ד מה' מלוה דאם אין השטר כידו חייב שמא פרעו אף שהוא תו הזמן והכי הטו' הין זה לעיקר מ"מ דין זור ועם ועע"ג דהלשכר הסיג על הלשכם כזה כבר הלין עליו הרב המגיד זל ע"כ הנהם סעיף ז'

ואם אמר המלוה מימי שמענה מפרע כתב הל' ום' הלוי שיכול ליפרע מן הערב תחילה אפי' אם יש לנכסים ללוה אבל דכיון שם פירש כו' כגר כתבתי למעלה שמלקוחתם תלוי כפי מימרת דר' יוחנן דאמר לא שנו בשאין נכסים ללוה ובו' דלת מפרש דקאי על מכת שלכרע מימי שמענה ורבינו יוסף הלוי מפרש דקאי דלא אתני אבל היכא שהתנה אפי' יש נכסים ללוה יפרע מן הערב וכבר כתבתי לעיל שדעת רוב המפרשים זל כדעת רת אבל הלשכם זל מסכים עם רבו בפי המקחת הכתוכה לפנינו וכן כת כעל התרומות הגהה

שדעת הלשכם זל ש"ל זמן כפי המקחת הכתוכה נוטה לדעת הרן' נאפי' מנר' עוז וכן מוכח מינה זל ומפת כתכ שכת ל"ל כשקלטונו ויש שכתב כפי הרן' מינה זל לאם הלשכם וכו' שזהו המקחת ולענ' שכתוכה כרפום כמף מסכה ויש לדקדק עליו לכיון דמקחתו כהלשכם היה כן לין כתב שדעת הלשכם מוכה דנרלה דלאו נפי' אתמר הני כפי המקחת זך נרלה נפי' שדעת הלשכם כדעת הרן' מינה ואמר מורי נלו"

שכן דעת כעל ה' **דל"ע** הדין נרלה שאין התרומות לומ"ל מוכה לאוני' מוד הער' אף שהדכ' מכוה"פ עד דתיכא תרתי תנאי שהתנה ע"כ על מכת שלכרע ממי שמענה ולא נמצאו נכסי' ידועים ללוה אבל אם לא התנה אע"ג דאין נכסי' ידוע' אם אפי' התכ"ם נכסי' ידוע' אין להוני' מן הער' שלא יתכ"ת הלוה תחל' ודע הלשכם זל והלשם זל

ומה שאמר השור כל זמן שום לו ללוה קנקא שלכלן ויכולים ללוה כותכין מדוקתא על נכסי הלוה ומוכרין אותן לנכסיו וכו' כל אלו הם דכרי הלשם זל כפסקיו ודכרי הלשכם כחיכוסיו

אמנם מה שכת' דאפי' אם יהיו ללוה נכסי' מצוי' נוכח המלוה מן הלקוחות קודם שיגכה מן הערב זה לא פורש כדכרי הלשם זל אבל דכיון יכולים כתב שכן כתב הלשכם זל וכן כתב הנמוק"

ומ"ש נרלה מתוך דכרי רת ושמעתיקים דנריו דדוקא אם יש ללוה קנקאות יכולים אבל מטלטלים לא וכן כתב כעל התרומות זל לפי שיטת רת וזל היכא דאתני שלא נפרע ואין לו נכסים ללוה דהיינו קנקאות אפילו מטלטלים גוכיה אע"ג דלית ליה מטלטלין יכולים כיון דמחוסרי גוכיה ויכול להכריח

גוכה

ובה מן הערב תחלה אם נתן עכ"ל כמו"כ כתוב
ברוקח כתב דערב שמינו קבלן אפי' לית ביתי ממי שמרגיה
מפרע אם יש קרקעות גלוי או מטלטלין לא יגבה מן
הערב תחלה ולפ"ז מלת שחיר דוקא קרקעות עכ"ל

א"ד ומ"ש מהרי"ק ז"ל עיי"ש כ"ה מה"מ שיש להרמב"ם
סברת מרדכי בנ' מהרי"ח המניד וכו' נר' שזה לישנא
סברת מרדכי תלוי היש סברת הטור ממש ומ"כ ה"ל להב"י
ז"ל לומר דדעת הטור כדעת הרמב"ם ועיכ"ל

דמ"ש הטור שאם שחיר בפירוש ממי שמרגיה מפרע
תחילה וכו' כן כתב הרמב"ן ז"ל וכן כתב בעל
התרומות אעפ"י שיטת ר"ת אם שחיר בפ"ז ממי שמרגיה
מפרע תחילה מהני תנאה וכן כתב הרמב"ם בפסקיו וזה
דעת הרמב"ם ז"ל לפי דעת הרב המניד ז"ל והרמב"ן חלוק
בזה ולפי הנראה מדברי הרמב"ם ז"ל דעתו
כדעת רבו וכמו שכתבתי ואם כן נוכל לומר
שהרמב"ן ז"ל מיאן תחילה על דינו של הרמב"ם ז"ל ופירושו
דהיינו פירוש הר"ן מיהו ז"ל אכל אם אי"ז בפ"ז ממי שמרגיה
מפרע תחילה יגבה גם הרמב"ן ז"ל שחיר לשונו של הרמב"ן
בהשגות מורה על זה וכתבו הרב המניד והרב המאיר ז"ל
מדעת הרמב"ם דדעת הרמב"ן ז"ל דכתב דאפ"ז התנה עמו
בפירוש כיון שיהיו לגוה נכסים ידועים כיון שלא יהיו לו
הדיוט נפרע ממי שמרגיה אם יש נכסים לגוה הדי זה לא
יפרע ממנו דפשומי מילי כעלמא נינהו ועלולם סמכא ד

דעתיה מיפרע מן הנהה
הלוה תחילה כל ז"ל וכיון שכן דעת הרמב"ן
ומן שיש לו נכסים דאפ"ז אחר בפ"ז ממי שמרגיה מפרע
ואפשר לו לגבותם תחילה לא יפרע מן הערב וכו' יש
עד כאן לשונו לדקדק ממה שכתב הר"ן בעל
ולענין התרומות על שכתב הרמב"ן ומסתב"
דטעמא דהני רבוותא וכו' עד אחל אכל אחום בפ"ז ממי שמרג'
מפרע תחילה הני זה קנאי מפורש וכל מודים דנוהה
תחלה מן הערב וכו' ונראין דברי הרב מוהר"ק ז"ל וכו'
ואפשר לומר דאותו
הרמב"ן שכתב כע"ס ולענין פסק הרין נר"ו
היינו הרב אב בית שחין להוניח מן
דין ואין הרמב"ן הערב כדעת הרמב"ן
שהשגות ע"כ ז"ל דכל שיש לגוה נכסים ידועים
אפ"ז מעוכרים יש לערב לומר
לך אני לוה שאני לא נכנסתי ערב אלא בשלא תמצא נכסי
לגוה ואז את מדרכת יאמר הלוקח אל הלוה לא תנבה מ
מיני כיון שיש לך ערב ולערב הרי"ן מיגש אתה יכו"ל לגבו"
מן הערב ז"ל כיון ש הלקוחות אין יכולים לכא בטענה
זו שהרי אפ"ז לדעת הר"ן מיגש הדבר תלוי ביד הלוה
אאם ירצה לגבות מן הערב יגבה ואם ירצה יגבה מן ה
הלוה דכיון שכן אין טענת הלקוחות טענה כדי
שיאמרו קים ליה כהני רבוותא דאפילו ליה דיכול
לגבות מן הערב אכל הערב יכול לומר קים לי אלא תוכ'
לגבות ממני וכדעת הרמב"ם והרשב"ץ וקל להכין ופשוט
מה"כ ראיתי שהמאיר ז"ל כתב ז"ל ועוד נראה לעיין אם אכר
הלוה נכסיו מפזיה אחר שנשבע הלוה ניחא אמנם
אלא יכול הלוה להשביע את הלו שיכול לגבות מן

הלקוחות וכן הדין שיפרע אותם תחלה אחין הלקוחות
יכולים להחזיר אחל הקבלן לומר כשר הנחנו לך מקום
שתגבה ממנו דלא לאחרינן הכי אלא
שהניח נכסים אחל לוה אכל לא הקבלן שיכול לומר שאינו
רוצה ליפרע אלא מנכסי לוה עכ"ל וראיה ז"ל הם פיוט
למה שכתבתי ולמדנו מדברי רכיין דאפ"ז
בקבלן יכול לגבות מנכסי לוה.
ונראה לי מפ"ז מן הטעם עצמן כל שכן בערב
דקטיין לעניין דיניא דאין המלוה יכול
לגבות מן הערב כל זמן שיש נכסים ללוה ואפ"ז מעוכרי
מנכסי שגם נכסיו של ערב הם ערבים לו ויותר הם ערבי
מן הערב ולכן כל ש ש ללוה נכסים הפ"ז זכויות ואפ"ז
מעוכרים אין למלוה תביעה על הערב אכל אם אין
ללוה נכסים הוה ליגבה מן הערב וזה יש מילוק שאם
התנה על מנת שתפרע ממי שמרגיה אז נאמר שכיון שאין
ללוה נכסים ידועים יגבה מן הערב ולא יטרח המלוה ל
לחפש אחר נכסים שאינן ידועים דלהכי התנה שלא
יצטרך לטרוח אכל אם לא התנה ממי שמרגיה מפרע אז
אעפ"י שלא מצא המלוה נכסי ידועים ללוה לא כני חור"
ולא משעבדין מ"מ ילך ויטרח ויחפש וכשיכיר שאין ל
ללוה כל"ל יחזור ע"ז הערב ולענין הקבלן ודאי שתלוי
הדבר כדנון המלוה וכמו שיוכ"ל לגבות מנכסי לוה אפ"ז
מן המשועבדים ואין הלקוחות יכולים לדחותו גם מן
נכסי הקבלן יכו" לגבות מן המשועבדים ואין יכולים
לדחותו אכל לוה כך נראה לי לענין אם אחר בפירוש
ממי שמרגיה מפרע תחלה נראה נ"כ דאין להוניח ממומן
הערב כל שיש ללוה נכסים דיכו"ל לומר קים לי כהרמב"ן
והרשב"ץ ועוד שכת הרב המאיר שכך הסכימו המחרוצ'
מהם אם בדר בתוך התנאי ואחר ואפ"ז אם יהיו נכסים
ללוה אני מתני שמגבה מן הערב תחלה כיון שלא נתן כי
אפשר שהרמב"ן מודה כזה גם הרב המאיר ז"ל כתב שיש
מן המחרוצים שחלקו בזה ואחרו שכל שהתנה בדבר ש
אפשר ודאי שתנאו קיים והשתא בר טעמייהו אלא כ
ראיתי מה שכתב הרמב"ם פ"ו מ"ל ואני הכלע"ד כתבתי

הנהה

א"ד והנה הרב מוהר"ם בס"ד ז"ל פסק למעש'
כהרמב"ן מפני שהערב מוחזק וגם שהרב
המאיר כתב שכן הסכימו המחרוצים ועוד כתב שכן נ'
שהוא דעת ר"ת בפ"ג פסוט שחלק דיני ערבות לה"חלק
יעם ועוד נראה לפוסקים שכן דעת התוס' שם דכשהכיר
לשון הממרח כתבו ואם תאמר מ"מ שאפרע ממי שמרגיה
תחילה וכו' דמשמע דאם אחם היה אומר כפ"ז תחילה
ועל זה קאמר כגמ' כר"ת כשאין נכסים ללוה וכו' יעש
וכן כתב כמרדכי יעש וכיון שכן יש לדקדק על הטור ז"ל
דמדברין נראה דסבירא ר"ת היינו דאם אחר ממי שמרג'
שפרע ולא אמר תחילה לא יפרע מן הער"אכל אם אמר
תחילה דיכול מן הערב ואין כן דעת ר"ת כמ"ש ע"ב

כתוב כתבו נכני נרפ' וכו' דבר תימה הוא דאמאי
אין המלוה יכו' להשביעו כשלמא שלא יוכ'
הערב לדחות את המלוה עד שישבע הלוה ניחא אמנם
שלא יוכל המלוה להשביע את הלו שיכו' לומר טעם כדב'

חי ובן מן הקבלה וכו' להתפר לפי שם נכסי לנו וכו' כ"כ הלשון בחידושי הרשב"א קבלן לפי לא פירש ממי שמרנ לפר"ח וכן כתב לת"ה בעל העיטור כת' שדייקו מתני' כר' שמעון בן חפני שאמר שמין חילוק בין ערב לקבלן שלא כתבים בלוה לכל בעל מנת שלפרע ממי שמרנ כי הדדי ניהו ודייק ליה מדלא קאמר קבלן לעפ"י שלא אמר ממי שמרנ לפרע יפרע מן הקבלן ש"מ מעל מנת שפרע ממי שמרנ קאי הא לאו הכי לא ע"כ גם בעל התרומות כתב שים שנשתפשו כזה ועם

יט ואיהך קבלן כו' ואם הוא לאחר מתן מעות יאמר מה שכתת לזה אני נותן לך כו' כ"כ הנוקדין דף מ"ט הקשו ותיכוף ליה דעדיף דכתוב הוא ומכאי בקבלן: ופרש"י שנעשה עליה קבלן שהתפיסה מטלטלין לכתובתה והיא מסרתן להו כתורת קבלנות והמזיקתן לכאן עכ"ל מכאן מתוך לשונו דקבלנות הוא לומר כשמעון שיקבל הקבלן המעות ויתנם ליד הלוה והקשו עליו בתוס' ובחידושי הרשב"א דמ"ב הוה ליה נשא ונתן ביד דקיל דאין לו למלוה על הלוה כלום וכודאי יש לחלק בין קבלן לנשא ונתן ביד דקבלן הני מפיו לא קבל כיון המעות שלא תלוי כלום שאמר תן לו ואני כותן ונשא ונתן כיד תלוי במעשה שלקח המעות מיד המלוה ונתנם ביד הלוה וכתב הרשב"א ז"ל ולי נראה שלא כ"א רש"י ז"ל לפרש שנשא ונתן ביד ממש שהוא לומר לדידך תן לו ואני קבלן נדיך וכמו שפשוט גם הרב השלמי ז"ל ושו"כ בכתובה שאינה נותנת ליה כלום לא שייך קבלנות שלא מ"כ יתן לה הבעל כסף כתובתה ויחזור הקבלן ויאמר לה תן לו ואני קבלן ומדברי רבינו נלמוד למחייב עצמו ליתן למכרו מכה וכתן לו קבלן עליהן שאין לו דין קבלן עד שיתן לו המתחייב ממון החייב וחזר ואמר לו קבלן תן לו ואני קבלן עכ"ל וכתב על זה הרב המגיד כפ"ב מהלכות מלוה על דין ונקבלן של כתובה חייב וז"ל ואני אומר דלפי דבריו שכל שאומתן לא שייך ביה דין קבלנות שלא על הנדן הזה ודין זה נדיך עיין ואין נראה כן כדעת רבינו ז"ל לפי מה שכתב בפ"ו מהלכות מכירה קבלן דכתובה עכ"ל

למדנו מדברי הרב המגיד דלפי דברי רש"י והלשבה ז"ל לא שייך קבלנות לאומתן מעות אפילו הכי דברי הטור וכעל התרומות

אבל נראה לי דלא דמי דכשלמא גבי כתובה דאין כאן כתיבת מעות כלל שהרי היא מיהא נותנת לבעל כלום שלא הבעל מתחייב לתת לה כתובה מדילה דלא שייך ביה למימר מה שנתת לבעל אני נותן לך כעין שיתן הבעל המעות ביד האשה ואח"כ יאמר האשה לו תן לו ואני נותן דכלאו הכי לא שייך ביה קבלנות דה"ל תן לו ואני נותן לו מה שנתת לזה אני נותן לך מכל מקום אתן מעות דשייך ביה מה שנתת לזה אני נותן לך ספיר דמי דודאי לא דמי לא לכתובה ולא לאומתן דשייך למימר מה שנתחייב לתת לך אני נותן מ"מ כיון שאין נותנת כלל הוה ליה כהלוהו ואני נותן דלא הוי קבלן שלא ערב

ראוי מיהא כדכתב הרב המגיד ז"ל לא הוה אומתן

הלשבה ז"ל לומר ומדברי רבינו נלמוד דכל לאומתן מתן מעות לא שייך ביה דין קבלנות ונקט דין המתחייב לתת מנה לחברו כאומתן דלפי מאמע ליתן מנה לחברו **ומ"מ** מה שכתב הלשבה דאתן לו ואני קבלן נראה שפשוט ז"ל קשה דהרב שפשוט ש"מ לתן לו ואני קבלן קודם ליה ערב על שיאמר תן לו ואני מתן ואם יאמר דהלשבה ז"ל לשון קבלנות נקטיה דוקא לרבי שפשוט הוי ערב ש"מ למאי הלכתא כתב וכמו שפשוט גם הרב ש"ז והיינו דלא כר' יצחק דקאמר בפ"ג פשוט דף ק"ע ד' דלעולם קבלנו קבלנו ואפילו בהלוהו ואני קבלן הוי קבלן לא קיל כוותיה שלא כרבא דאמר כולם לשון ערבות הם בה אתן לו ואני נותן לו דבעינן שיאמר תן לו ואני כתובה לא שייך לומר תן לו וזהו שכתב הלשבה כמו שכתב הרב שפשוט לבעל לעניין שם שאמר תן לו ואני קבלן אין הכי נמי דהרב שלשפשוט פליג וכדברי הרב המגיד כתוב שלא לומר אתן לו ואני נותן לך וכמו שפשוט גם כן הרי"ף ע"כ לפי כדברי הלשבה וכדברי הגמוק' בסוף פרק כתוב תלו ואני קבלן

ומ"מ גם לדברי הרב המגיד דלפי שיטת רש"י ז"ל כל ערב לאמר אתן מעות לא הוי קבלן מ"מ הלמכם כלשון על זה וכמו שכתב הרב ז"ל דאין נראה כן מדברי רבינו כפ"ו מהלכות מלוה שכתב לפי דעתי לומר ז"ל בלחם משנה כפ"ב מהלכות מלוה שהקשה על הרב המגיד ז"ל שם לומר אתן מעות דלאחר אתן לא שייך קבלנות דהלכות לאומתן כתב לאיזהו קבלן וזה שאמר למסה הנשאי לזה ואני נותן כתובה וז"ל נראה דנשואין הוי כאתן מעות דכעת הנשואין משמע לשון רבינו ולכך אפילו לשון קבלנו לא שאומתן הוי כאחר אתן מעות הוי כמו שכתב הלשבה עכ"ל ולדידי לא קשה דם"ל להרב המגיד ז"ל דאחר אתן מעות דבעל חוב הוי כעת נשואין דכתרוייהו אין כאן כתיבת מעות ולכך קאמר ואני אומר דכל ערב לאחר אתן מעות לא שייך ביה קבלנות ומכאן דהלמכם ז"ל לא הגריך לומר תן הכתובה לבעליך ואני נותן לך משום דליכא למיחש לזה ואני נותן שלא לפי מה שכתב הלשבה בדברי נדיך לומר תן לו ואני נותן וכגון שאמר הבעל המעות ביד האשה הא לאו הכי לא הוי קבלן ולאו הכי היינו קשה הר' המגיד שאין נראה כן לדעת רבינו וכו' היינו מעיקר דברי הלשבה ז"ל ויגיד על זה מה שכתב הר' המגיד ז"ל בפ"ו מהלכות אישות ומ"מ הואיל ומה שכתבתי שזה דעת הר' המגיד ומגרמא נראה לע"ד דלעת הלשבה דם"ל נכי כתובה דלא מהני לומר הכשלי לזה ואני נותן מ"מ כערב דלאחר אתן מעות נכי בע"ח מה לומר מה שכתת לזה אני נותן לך הוי קבלן דעדיף טפי קבלן דלאחר אתן מעות דנכי בעל חוב מקבלן דכתוב רפא

נשואין וכדכתיבנא

עוד ראיתי שעת מגרי ז"ל שם על דברי הר' המגיד דלפי הנוסחא דכתובה בכסף מעכה תן לו ואני קבלנו עד כדעתו ההלכות ס"ל והוא דקאמר מידו כמ"ש בע' התרומות הכ' הר' מוהרי"ק ז"ל בסמוך ומשם דכן ס"ל לרשב"ז ומה שלא

ההלכות ומלשון הר' המגי' משמע לכאורה דכל שלא הלוה על דברי הלמכס גרע דהמי"ל להלמכס זל"ז ק"ל דכת' הר' המגיה לשון הלמכס דתלו ומני קכלן הוי קכלן את ירק ר' מורי זל"ז ולפי"ז נוסח זה לא דוק ונקט לו ומני קכלן בפשיטות מין כתוב כספרי הכיומן לו ומני קכלן דהוי ערב וכן נמי שנשתקע כלין תן ומני קכלן כפי' בית יוסף כדברי רבינו ולפי הנשתה שהיה מפשר דס"ל להרב השגיה דלדברי הכיומן לו ומני קכלן הוי קכלן כדעת ה' הרמב"ם וכן נראה כפי"ז מה שכתבו בכדברי הרב המגיה ע"כ ולפי דברי מורי זל"ז שפיר ז"ל הרב סמג' דברי כע' ההלכו' על דברי הלמכ' ס"ל דוק דהרי"ף הרב המגיה כתב דהלוהו ומני קכל' הוי ערב משמע דכל קכלן לו ומני קכלן ס"ל להרמכס זל"ז דהוי קכלן ולא כת' כן כעל התרומו כדע' הרמכס זל"ז שדעת הרמכס כדע' הרי"ף שכתב כפרו' תתן לו ומני פרע תן לו ומני קכלן תן לו ומני חייב משתכרת לן דבולן לשון עירבות הן כרכש ער כמן לשון הרי"ף זל

ומ"ם דין נפקותת בעניין דמ"מ הרי"ף והתום ס"ל תתן לו ומני קכלן תן לו דין קכלן כמו שכתב בפשו' כס"ד וכיון שכן להוציא מעות מן הקכלן אם לא שאמר כ בפירוש תן לו ומני תתן

ולעניין דין קכלן תתן מעות ככל כתבתי מני דעתי דספב דלא כתבו כן רש"י והרשב"ם זל שלא כרכב דלא מירי ליתב כיון כתובת אשה אבל מי שאמר לאשה שנושאת אותי ונם גבי מתנה ודאי הכיומן למימר מי לאו דעבד ליה כיון שפיר לא הוה יהיב ליה מתנה מ"מ הכי המקבל מן

דלא נתן תקנה זו בקכלן דכתובה שפיר לומר מ"משני טעמי הר"ר דמ"מ מ"מ זלה"ה דלא סיים לומ"ה שנתת לכעל מני תתן לך ושפיר דמשמע ליה להבי"ז זל דלא מירי הפוגים בקצין ולכך בקהדיך דמהני בלא קנין ומפני דהוה כשעת מתן מתנת ושוב אפשר לומ"ה ל"ל לפשו' זל כדעת הלמכ' זל כפ"ז מה שכתבו ג"כ הרב המגיה בשכ"ה מה שלוה ובדעת הרשב"ם זל הכיומן הרב המגיה בפ"ג ס"ב דבקנין אפי' ערב דכתובה מהני ולכך ס"ל לרשב"ם זל דלא מירי הפוגים בקנין ולכך בקכלן לא כת"ק זו ומורי וכיי נרו הקשה לדעת הלמכס זל כפי מ"ש הרב סמג' כפ"ז מה שאמר דכל שאמר הנשתי לו ומני נותן וכו' שפי זה כלומר תן לו ומני כיתן לך ר' דהיינו כשעת מתן מעו' ס"ל כמאי דקיי"ל הרמכס זל בקנין כערב דכתובת בנו בס"ב כפ"ז מה שלוה דכיון דלנכי כריה מסתעבד הוי כער דשלוה וכיון שאמר לה הנשתי לו ומני ערב כו' הוי כערב דשעת מתן מעות דמיון דקיי"ל דכיון דתיי"ן הוא נלו דעה כאן לא חשיב הרמכס זל בשאמר ה בגמ' כשעת מתן מעו' שלא נתי קכלן שכשתעכב כלשון טוב ואלים מכל לשון ע ערבות דלא אלים כ"כ דיי לנו דיהיי כבתובת בנו בקנין ס"ג דכעלמא לא מהני אפי' בקנין ומלקינן לי כשהוא כבתובת בנו דרבנן ס"ל דס"ג דכעלמ' לא מהני אפי' בקנין הכא מהני ולא מלקינן תני

הלכה לא כתן לכעל כלום דהני דיהני אפי' בלא קנ' ואיך יאמר תן לו מה ע"כ

ומ"מ קכלן שנתת לו מני נותן זהו סכר לע"ל דלמה מתן מעו' כעי קנין לעפ"י שיש חולקי בזה

ומ"ש וכן מי שלא תן לו ומני קכלן וכו' הלמכ זל הכרי זה דומי ומני קכלן עדיף מומני נותן דהא הלוהו ומני נותן הוה פשיטא לן דחוי ערב וכהלוהו ומני קכלן מכעי' ס שמע מינה דעדיף לשון ומני קכלן מסני נותן וכן דעת הסמ"ג

א"ר הנה דמיה זו מחכיח הלמכ זל גראה שהיה רגיל גמורה וים לדקדק על הרי"ף זל איך ית"י ואת הדמיה לפי סכרתו דס"ל דתן לו ומני קכלן לימי מלה ע ערב וכו' ונים מי שתי"ן כדוחק דכשלמה לדעת רב הוכא דהוה ס"ל דכיון דאמר מעיקרא לשון טוב דהיימו תן לו מע"ג דאמר אח"כ לשון גרוע דהיימו ומני פרע ומני חייב עכ"ז מכני והוי קכלן כעי כגמ' הלוהו ומני קכלן דכיון דהוכיר קכלן מפשר דהוי קכלן מכל לדעת וכה דקי"ל כותיה דס"ל דגרוע לשון טוב כיון כתחל"כין כסו' יותר טוב הוא היכא שאמר תן לו ומני נותן דהוי דומי הלשון שכתחייב הוא למלוה בלשון סנוה הוא למלו"ליתן ללוה והוי יותר טוב מתן לו ומני קכלן ומעפ"י שזהו דוחק מ"מ ס"ל כן להרי"ף מכני ה הלשון שאמר רבא כולם לשון ערבות הם חון מתן לו ומני מתן דמשמ"ל הוא קכלן אם לא שאמר תן לו ומני מתן ואין שום לשו' מועיל שלא זה ער כמן

והרב כעל העיטור כתב דהוסח"ע היא דגרסינן נמילתיה דרבא כולן לשון ערבות כר מתן לו ומני קכלן וקי"ל כרבא לא פליג מרב הונא דאמ"ר תן לו ומני קכלן תו לא מתן לו ומני פרעון אן חייב תו נותן דלשון ק קכלנות הוא דודאי כל שאמר תן ולא אמר ומני ערב אפי' בבא מודה ולא בא לחלוק אלא להלוהו קכלן תו תן לו ומני ערב דחייב חדא לטיבותא דהיינו תן מ"מ כיון שאמר ומני ערב הוי לשון ערבות וכן אם א' הלוהו ומני קכלן מעפ"י דחייב חדא לטיבותא ד דהיימו ומני קכלן מ"מ מכיון שהזכיר הלוהו הוי לשון ערבות והיינו הכ' חלוקות דחייבינן לן בגמ' דאמר לשון קכלנות וכו' ואמר אמר כולם לשון קכלנות ורבא אמר כולם לשון ערב ת"פ כל אלו החלוקות דחייבינן לן אכל לרבינה חלוקות שאמר רב הונא דהני קכלנות לא פליג רבא אדרב הונא ואע"ג דאמר רבא רב מתן לו ומני קכלן ריפסק דמילתא דאמר רב הונא נקט והוה הדין ליה כשלולו אמור רב מתן לו ומני קכלן תו תן ומני פרע תו מני חייב תו מני נותן זל הרב זל וקי"ל כרבא דאמר הלוהו ומני קכלן ותן לו ומני ערב דהוי לשון ערבות כהלוהו ומני ער' פרעון מיי נותן לכד מתן לו ומני קכל' שהם קכלנות וריפסק דמילתא נקט וכן פסק רב אחא ורבינו שמואלכן חפני אמר רב לשונות הוי ערבות ול' הוי קכלנות ושתי לא כת ס מיבעיי לן ורבא סבר כולן לשון ערבות הן וקי"ל כרבא אכל רב אלפס כתב דכולן דקאמר רבא אכולהו דלעי

קמי ותן לו ומכי נותן למודיה הן מ"ה דהוי קבלן ומפתכר
כרב מחם עכ"ל ואיבא למיר"ק כדכתי הרב זל
דמתוך לשונו משמע פרכינן שמועל
בן מכרי כח לחלוק על ס"ת רב מחם ומיהו מלא כרב מחם
ס"ל וכ"ע והריב"ף זל ס"ל דפוקח תן לו הוה
דהוי קבל וכתב בעל התרומות דיוק
זה מדברי הלבוש גם הרב כ"ז נראה להכריח זה ובספר
כסף משנה כתוב בפירוש דתן לו ומכי קבלן הוי ערב
גם התום' כתבו דפוקח תן לן ומכי נותן הוא ד
דהוי קבלן מכל מקום לא ליתא ומכי קבלן דהלכה
כרבא וכיון שכן אין הוכיח מן הקבלן עד שיאמר תן
לו ומכי מתן לך דיכול לומר קים ליה כהריב"ף והתוספות
והלבוש זל וכ"ז ומכ"ש כת"ד הלבוש ומכי קבל' תן לן ומכי
נותן לשון קבלנות ותן לו ומכי קבלן פסק הריב"ף דהוי
לשון ערבות וים מגדולי המורים דכתבו שלשון קבלנו
הוי"ל הכי דברי הריב"ף והלבוש לדברי גדולי המורי
דקשה דאיך יעלה על הדעת דהלוהו ומכי נותן
יהיה לשון קבלנו ותן לו ומכי קבלן מחלוק
וכ"ל דכפל כו טעות סופר וכ"ל דתן לו ומכי קבלן תן
ומכי נותן לשון קבלנו כו' ותו הל' מפר' פלגת ייחו ודוחק
ובראה דמה תכם המלוה מן הקבלן יש לדון כיון
דרב מחם והלבוש הפסיקו כרב הונא דכל ש
שאמר תן לו מהני להיות קבלן כר' מתן לו ומכי ערב
מכל שכן בהלוהו ומכי קבלן לא הוי קבלן דהא קבלן ודאי קיימא
לן כרבא דאמר כולהו לשון ערבות הוא
דין מי שאמר תן לו ומכי חייב ליתן לך שכתב בעל
התרומות כן כתב ג"כ בע"העיטור ול ומפתכר
דאי אמר תן לו ומכי חייב ליתי לך ערבו' הוא ולא קבלנות
ער דמ"מ יתן לך דחיישי מכי לאו מילת' פסיקא היא עכ"ל
ותימה דהרי הוא זל כתב למעלה דמפתכ' כרב מחם
דס"ל דתן לו ומכי קבל' לשון קבלנות הוא
וכ"ל כדוחק שכתב כן לפי דעת הריב"ף ודוחק
דדין מי שכתב קבלן פתם דכתב הלבוש זל דמהני
דכלשון המועיל אמר וכע' התרומות פליג וס"ל
דצריך לפרש כשטר שאמר
תן לו ומכי יתן לך דמ"מ מיהא דהלוהו ומכי ק
קבלן אמר לו זל בעל התרומות ומחבי מטר פסק הריב"ף
דפסי' תן לו ומכי קבלן לשון ערבות הוא כעי למכתב
כשטר שאמר לו תן לו ומכי יתן לך דאם כתב ערב קבלן
פתם אמרי יד בעל השטר על התמהכוב ומתרי לה אי אמר
לו תן לו ומכי קבלן ל"ל שהוא כמו ערב הלכך לא הוי
אלא ערב כלבד עכ"ל ודקשה דאמאי לא נצריך ליה לרב
אמי לתלות דינו על סברת הריב"ף והא אפי' לסברת רב אח"
אמי מיהא למיחש פתח הלוהו ומכי קבלן שאמר תן לו
ערבות וזל דלמ"ד רב אחא דמיהא לשון קבלנות דמהני כגון
תן לו ומכי קבלן מידה הרב זל דלא חיישינן דילמא הלוהו
ומכי קבלן שאמר דוקא כלשון המועיל דהייכו תן לו ומכי
קבלן קא אמר אבל לסברת הרב דליכא לשון קבלנות דמועיל
ליכא למיחש
ומ"מ נר' דנקטינן כהלבוש זל ס"ד גמ"ח הסברת זה ס
דהתום' והלבוש ס"ל הכי ו שכתב הרב כע"ה מינו
נדברי הרב כעל התרומות הסברת דהרי התוספ' ס"ל
כהריב"ף

דכרי יחיד הם ועו' דמפתכר טעמיה דהלבוש זל וכן כתבו התום' בסוף דיכור המתחיל מסורי מהקרש גם רבי יונתן כתב כדברי הלבוש זל
מ"כ ונראית סברת בעל ה העיטור ככעל התרומות וזל הילכך כעי למכתב כשטרא ליגמא דקבלנות דאמר לן תן לו ומכי קבלן מי כמי ומכי מתן ולא כתב בשטר' הכי שלא קבלן שתמה מי כמי ליגמא דמשמע הכי ומשמ' הכי דאמרי דילמא שלוהו ומכי קבלן קאמ' עכ"ל וכיון שכן אין לסומכין מן הער עד שיפרש ומה לא פי' דיכו כדין ערב ונראיתי מ"ש מהלבוש כעי ט"ז דמיעטו הפוסקי ס"ל כדע"י ונ"ל כן
ומ"מ
ס"ד גם מה שהכריח הרב מהלבוש זל שם דמלא ה הזכיר הלבוש דין זה נראה פרעתו דשם כתוב כשט' מת' דלא מהני להיות קבלן גמ' דאין זה הכרח דהלבוש זל לא נקט אלא הדין שלמ' בגמ' כדברו ככל מקום אבל קבלן פתם לכאור דס"ל דמהני ע"כ
ס"ד גר' דדומה קנין למ"ש הרב בעל התרומ' דשם אמ' תן לו ומכי מייב ליתן לך דהוי ערב ומלבד זה נראה פשוט דיש דהלשון היותר טוב משלשתם הוא קבלן וקבלן פתם ככר יש מי שמוכר ולא מהני לומר שהוא קבלן כמו שהביא מדברי מהרי"ל ה"ע
דין אם הלוה רוצה לפרוע אל המלוה שאין המלוה יכול לכתוב את הקבלן שכתב הלבוש משם ה הלשכן זל הביאו כית יוסף זל בדף כ"ב כתב כן הלבוש זל וכן כתב רביעו ירוחם זל ומזכירו הרב בית יוסף זל בסמוך ומתבאר שם דאפי' יש ללוה זכות אין לנבות מן הקבלן מן הנכנסת
דין המלוה את חבירו על ידי שני ערבים שכתב הרב בית יוסף משם הגהת אשירי לעיל בסעיף ה' מן סמוכין ומה הרב משם המרדכי בסוף וכבר כתבתי בדין זה בחלוקת ויש בשר לקמן בס"ד
כ"א ואם לקח הער' כו' ומיהו שם אין לדמות זה לנוכח מן הלוה מדר' נתן כן כתבו התום' דף קע"ג ד"ה חסורי מחסרא כו' והלשכן כמיד"ש משם ל"ת וכן כת' ס"ג והמרדכי והגהות ה וכעל התרו' הלבוש

ופלגם ולא רצתי מולק כדין זה

ולענין אם מחל הערב ללוה אם יכול המלוה לחזור על הלוה נר' דנקטינן כמו שכתב פמקי ז"ל דיכול הלוה לומר קים לי ומה נם דאין קפק מונים מיד ונדאי וכיון דזמקי כתב הדבר דרך פשיטות לא מכקינן פשיטותיה נגד מפקו של הלשכת ז"ל

א"ד יש לדקדק אם נמתפק הלשכת ז"ל כיון דקיל המוכר שטר חוב לחבירו ומזר ומחל וכ"ם הכא שהוא מלוה ע"פ ותירן מורי נר"ו דיש לחלק דשאני התם כשמוכר שטר חוב שהלוה לא נמתבר עליה למלוה דהייט המוכר ולא נלקח זה שלקח השטר וכיון שהמוכר חוזר ומחלו מחול לכל הכ"ע משער לקח שעות ונתנם ללוה והוא בשטר חייב מ"מ יש על הלוה קנת שעבוד דשם אין לערב לשלם דיתבע ללוה כיון שהלוה ידע דאותם השעות שנתן לו הערב היו של אותו המלוה והכיא דשות דאיה לזה מתשובת הלשכת הכיאם הוב מוהרי"ק כשם לימח מחורט ב' על דאוכן שעשה שטר על שמעון כשם לוי ותמ"ב שעשה דאוכן נשמעון מחילה וכתב דשם זה השטר נכנם בכלל המחילה דכיון שנשמעון יודע בשמעות אלו של דאוכן לראוכן נשתעבד ועם והנה זה יש לומר אם סובר הלשכת דמי שנתחייב לשלם מדר' נתן דיכול מכירו למחול לכל אם ס"ל להלשכת דאיט יכול למחול דאלים השעבוד שנשתעבד מדר' נתן שהמוכר שטר חוב וכ"ש לדקדק להפך דשם נפתפק הלשכת ז"ל דשם שם דאיט יכול למחול הכא כיון שחייב הלוה לשלם מדר' נתן ולזה נ"ב תירץ מורי נר"ו דאותם השוברים שם נשתעבד מדר' נתן דאיט יכול למחול היינו דוקא כשאבד המלוה לפרוע מהלוה ולא מנא ממה לפרוע אלא מזה שחייב ללוה ונשתעבד זה לפרוע לו דכיון שכבר נשתעבד איט יכול למחול והכיא דאיה לזה מהטור שסוף כעל ס' זו שכתב כשם פ"י דין ג"ז ואין שמעון יכול למחול ללוה שהרי פקע השעבוד שיש לשמעון על לוי ונשתעבר לו לדה כן וכו' וכודאי דדבר זה אינו אלא אחר שתב לכעל חוב ולא אבא ממה לפרוע אלא מלו שהנכסים שחייבו לו מכל הכא מיירי שמחל לו הערב קודם שכא לתבוע ה המלו' מאחי דעדיין לא נשתעבר הלוה לפרוע למלו דכוה לפשר דיכו"ל למחול לו אפשר לומר לעיקר הפפק דהלשכת ז"ל פפוקי מספיקא ליה אם כהדיא דר' נתן יכול למחול או לא וכאן כמספפק לי' הכא ואתי דמספיקא ליה דיינו משום דקאיל ליה מאי דקאמר התם בפ"כ דבתוכות ג והביאו הרב מוהרי"ק ז"ל בסוף פ"ג ע"ל דהיינו דאמר שטר אחיה הוא זה דאינו כאתן משום דאכ לאחרים להקשות דאמאי אינו כאתן כאינו דאיזל ותיבעו כתירוצים ע"ב ומספיקא להלשכת מיזה הוא הטעת ז"ל

ובדין אם כח הלוה לפרוע למלוה נרשה דנקטי' דכל אים ללוה אבל זיכורית נרוצה לפרו' על המלוה מן הקבלן לתבוע ומפ"ז אם אין הלוה רוצה לפרוע אם אין ללוה אלא זיכורית אינו נפרע מן הקבלן אלא מן הזכורית וכן משמע מרבני ה התוס' בפ' הנזקין בדף מ"ט ד"ה אלא למ"ד וכפ' חזק דף

מז ד"ה קבלן וכאן שכתב הרב המגיה משם הלשכת ז"ל

אבל קשה שנראה מדברי הלשכת ז"ל בפ' הזהיק שהוא מפכי' לדברי הלמכן ז"ל דכיון שהמלוה יכול לתבוע מאי שיבה בתחילה לפי' אין ללוה אלא ז זיכורית מ"מ יראה מן הקבלן מן הכיכורית

ועוד קשה מדברי ת' הלשכת ז"ל כתשובה ס' תמ"כ והכי דקאי"ל כדברי הלשכת שכת שם אחר פ' פירות הלמכן ז"ל ודברי הרב כאן יונף ז"ל לקמן כתב בשם דברי' ומ"מ אלו הן נכסים לנ' ופפ' זיכוריות ואינה הלוה לפרוע אעפ' שנשעבד לו מעות ואחר שם כ' ועוד וכו' ולא דאיכו שם קונים אחרת שמעון קבלן נמור אלא יכול ליפרע מכאוית של על כן אחר מורי נר"ו דנרוך קבלן ע"כ משמע שאם לא להניח לשון הלשכת שכתב קודם וכ"ל ואפשר לומר דכיון שהוא יכול לנבות מן הקבלן תחילה נפרע מן הקבלן תחילה כו' וכשנתבטל הוא הכך ממה שכתב הריב ס דאין לדחות ולומר דכיון דיכול לנבות מן הקבלן תחילה נפרע ממנו מן הכיכוני כדיני ובדע' הלמכן ועל כן כתב דהכא פריך מטעם שהיורשים יכולי לנבות מן הקבלן אם ירצו ועל זה כתב ועוד נריכא ת"ל וכו' כלומר דמלבד ס' שכתב הוא מלא כדעת הלמכן עוד נריכא תלמוד לומר דקשיא על דברי' דאם אית"ל וכו' ע"כ

כ"ב ותר"מה כתב כו' דוקא בקבלן בו' ולא כ' נהירא להלשם וכו' כן מצינו מלשון הלשם ז"ל בפשיטו אלא חילק בין ערב לקבלן שאף בערב כל שכן בקבלן ומין לו למ"ל על הלוה כלו' ונס מ"ג כתב דין כשם ונתן כיד על דין ערבות ולא על דין קבלנת

כ"ג ומ"ש עוד הלשם בערבות וקבלנת היינו ס' שתבע הלוה מהמלוה סילוכו כו' מילת דמסתבר הוא וכן כתב רבינו ירוחם ז"ל מנהו

ב"ה כתב בעל התרומות כו' בסוף ח"ג מטע"ה

לומר דוד ומורי נר"ו כתב על לשון זה ז"ל וצ"ל דה"ק כיון שם מכר הקבלן כל נכסיו וכא המלוה לגבות מהלקוחות של קבלן שאינם יכולין לומר הלקוחות לך תבע נכסי ס הלוה שהם כבר חוץ מהשעבד שנתחייבו בעל התרומה וכיון שהלקוחות כיד המלוה לגבות מהלוה או מהקבלן מאי זה פירוש הרי חל שעבודו על נכסי הקבלן והוא גובה לגבות מנכסים ממי שלקח מנכסים ע"כ הנשם

ולענין פסק הדין מכיון שבעל התרומות כתב כדין כן בפשיטות גם הגמקי כתב כן בשם המפרש ז"ל מעכ"ם שהלשכת ז"ל נראה דמסתפק כדבר וקשה לו לומר שנכסי הקבלן ככבי חוץ לגבי מעשדין מ"מ לא גריא סוגיא

מצום

מצוה מפיקו של הלשכה שכתב בתשו' ק' תתכ"ח והכי
הרב כיון יוסף כמ"ש
ממר דוד ומה גם דרביני יוחנן
כתב מצוין כמ"ש דהתם מאכרע ממי שלרגלי ס
שנוכח קודם מהלקומות וכ"ם כעיר שתם וכו' רמ"ח כ
כת יומם כדבר ופס' כן וכ"כ כת שוכו' תתנ"כ מכל מקכלן
ממוך כתב שם דיפרע ממי שלרגלי כעי"ם ע"כ
דין הנכנס ערב על מנת שיתן לו הלוה שכר ברוחו
מירוחו שכתב הלשם זל כתשו' הביאה הרב כית
יוסף זל הדין דין ממת ולא נראיתי כו סוס חולק ודולמי
מימן מן הסדרים הנקטין כמוכיח מכיון שמין הערכות
לכר שנותנין כשכורו שכר שלא שם מקו מיד הלוה שיתן
לערב שם מה כשכור הערכות שערב לן חיי מכל לשא
קנין מימן חייב כלום
א"ר ומיהו נלע"ד מקשה דלשם בקנין לך מועיל דזה הוי
דבר שלא בא לעולם ודבר שאין בן בקיאה וכו'
ים לומר דכמו שמשון קנה כל המכירות שעשה
דשכ"ל ודבר שאין בו קנאה ה"ל הקנה הוא לרמוכן הרביע
והוי למו"ב שותפין שלוה ג' חלקים ולוה חלק ומ"ו ובר עמ'
מורי נלע"ד כפשוט מ"ו מקר לעניין הנבחלי לשם שקוטים דסוגי
דשכ"ל ואיכא קנאה לין מועיל הקנייה ומשר דכיון דהוי
דבר דלא בא לעולם ורבר שאין בן קנאה וכו'
דין כיון שמכר מה למכרו ומימן נוחנו לן עכשיו ו
והמוכר מתחייב לתת המעות והלוקח מתחייב
לתת לן הסחורה וכיכם נלמון להתחייב לתת הסחורה ל
ללוקח לם חייב מצוה ערבות או לא שכתב הלשם זל
דמ"ג דמין נלמון חייב מטעם מעמד שלמתן מכיון
שלמחייב לו בידו בלוה מן המוכר מ"מ כיון שהלוקח לא
רצה להתחייב כממון הסחורה עד שמכר נלמון שהוא יתן
הסחורה חייב נלמון מטעם ערבות והוה ליה תן לן ואני
נותן לך דהחיוב שמתחייב המוכר לתת המעות הוה ליה
כמתן ללוקח דמי הסחורה ונראה דהוא הדין
אם אמר המוכר מי יתן לי דמי הסחורה
שתתן ללוקח ולא רצה להתחייב לתת הסחורה עד שמכר
נלמון מי יתן לך דמים הוה ליה כתן לו ואני נותן ל
שהחייב שמתחייב הלוקח לתת הסחורה הוה ליה כמתן לו
שעל מנותו מתחייב חלין כ"ל פשוט ומה שכתב
הלשכה שם ת"ה ונפ' תתנ"כ בכר שכתב
למעל' דלעניין שם הדין דמין לקנינים מן הקבלן חלא כתן לו
ואני נותן מכל תן לו ואני קבלן לא נס מין לקנינים מן
הקבלן חלא ביכורית שם מין לגוה חלא ביכורית וכדין
שם יקנא את הקבלן מן הלקוחות בכר כתבתי שרעת
הלשכה דעת יחיד חלא הרשות ביד שמוה ליקח מן מן
הקבלן או מין המשעבדין דין המוה לגוה תפרע
למו"ו ואני נמי לך הטר חייב המתחייב למחזיר
את הטר ושם לא יחזיר חייב לשלם כל הקבלה שיבא
לגוה מחמת שמין כירו הטר וכמו שכתב הלשכה כתשו'
פ' חלק ח' דין זה חידוש גדול הוא כי אין שום שכטח'
שהכטיחו שיחזיר לו הטר ולא לפרוע המעות ואני מגנח
לו הפם מאנס לא מ'תן לן ואני מתן לך מן ואני ער'ש

כרי והנון למלוקח על
ומה ח"ד ומיהו נלע"ד הקשה על הלשכה
מתשובה מחות סי' חלק כ"ב הביאה הרב מוהר"ן זל סוף
סי' כ"ב וכ"ה בעין שלים מחד שהושלם שטר ל'כירו והמוכ'
הטר ליה המלוה ועי' זה גמה המלוה כל הטר וכתב ד
דהשלים פטור דמין זה חלא גרמא בניזקין ע"ש ג
ומ"ש מהי שנת הכא דכתב דחייב והכי התם טע' מעשה
שכתן לו את הטר כתב דפטור וכ"ם הכא וכו' ונראה ליש
לתרץ דשאני הכא טעם כי דכוותו הוציא ממעון מעות מ
מידו וחשיב כעבד וחייב כדין ערב ולא כדין מזיק והכי
דייק לשון התם שכם שכל התם לא הוי חלא מזיק ונרמה
בניזקין דשפיר דמלו לא יתבע ללוה יותר ממה שחייב לו
ע"כ הנהה
ומה שכתב הרב כית יוסף שכן כתוב במרדכי בשם פסוט
לימן ומה מוכח מהדין לפי שהתם מיירי בשאין הערב
למלוה תחויר לו הטר או המשכון לפי שאני ערב וכוונתי
כ"כ הטי גוטה חשיב ערב כשעת מתן מעות כיון שעל
פי הערב החויר זה המשכון או הטר
דין שאלה הלשם זל בטע' הער' שמת פרעהלוה פטוט
הוא כיון שכתב הלשם זל שהדין עם הערב שכל
זמן שלא התנה המלוה שיהא נאמן כל זמן שיאמר שלא פ
פרעו שוחלי דיכול לכטוע עמו בשמת פרעך הלוה ולא
הוכרך הלשם לפטו' את הערב מטע' זה דעדיף ליה לפוטרו
דשמת מהם הלוה נפטר מעיקר שלא פרע'כי שמת קכל הטר

א"ר ומ"ם הרב כי' תשו' הלשכה ס' תתנ"כ דכתב זל ה"ם
שמעון שמכם מכשל כשעת ליהוי כ'לכוור היה
נר' דזה חולק עם מ"ש הטור לעיל כסי' קנ"ו דיניג זל לוה
שאכר נכסיו ואחם המלוה כשטר המכירה לא הפסיד כ
כשכיל זה וכו' דיכול לומר הב'וח לי וכו' והכא כתב ה
הלשכה דהפסיד כשכיל שאחם ולזה ים לתרץ בנקדים
אם שים לעמו שם שהקשו שם הרב כז זל שהם קול כחכמי
דלאמר מכר וכותו ולא כאומרים דלאמר השני נות לי ואיני
הרב זל דחיכא לאימר
כלוה כ"ע מודו ע"ש ולא כתב הרב זל טעם הדבר אך ה
הלשכה זל כסי' רמ"ד כתב וז החילוק כטעמא זל וליכא
לאימר בה דחיכרה זכותה לאחתם הוא שאכר את זכותו ש
שהיה לו כגוף הטלה לומר שהוא שלו מכל זכותו שיש
שהוא של אחר מכר וכותו לומ שהוא שלו מכל זכותו שיש
לו מאמת חוב או שעבוד שיש לו על הטלה לא מכר ע"ש
וכזה יש לתרץ דאיכו חולק הלשכה עם הדין שכת' הטוף
שם דהתם הוי שעבוד מאמת הוב וזה לא שייכ שכל הכא
כתשובת הלשכה שאשכן לו העליה עדיף טפי משעבוד
ואחיב כאילו יש לו זכות כנוף העליה וכאילו היא שלו
וכהיא דהעושר על הטלה לאכר את זכותו וכו' ל
דקשיא לי למה לא הכיא רמ"ה לדיכו מהיא דהעושר על
הטלה ועוד שנראה דאפילו אם יש לדיכו
דשלחי החם דכתב לכ' כפ' דין ודכרים אין לי עמך ולכך
אפשיר דהלוקח דאמון יאמר לו הכאתי לך מקום ולכ' כת
לו דין ודכרים אין לי עמך והיינו דלכתי אתאה לו וכו
לאו היינו אחתאה כעד אלא שהוא אפשיר שהוא מרצוה
שכל כאחתם כעד אל' מהתם דקאפשיר

ואנן סומכין אהכתוב בזה מפי דהוקס"ל כרבי הרב מוהר"ש קלעי"ם סי' ק"ט דלא יצא בעיניו החילוק שחילק הרב כ"י זל בפי' קו"א דהעושר על הספרה ד דקאזל בחכמים דאיכא זכותו לדינו של הטור וכתב הרב זל דכלום כ"ע מודו והר" מהרש"ך כתב חילוק אחר וכת"ש עליו מהרמכם קסד כמ"ש הטור בפי' קמ"ו שם הביא המחזיק עד שנתיישן עם המערע כו' אפילו טענה שיאמר אתם נוח לי כל עד דמה לי אתום כשטר מה לי יועץ לקמות" ותמהני מהרב זל דלאותו דין דכתב הטור הוא עיקרא דגמ' ומוסכם מכל הפוסקים והחילוק הזה מכולהו וכתבו הרשב"ם הביאו הלב כ"ז זל בדים סי' קמ"ז זל דוקא אתום וכיוצא בו דעבד מעם ולפוקי שם דאל זל זכין ע"ס וכ"כ הריב"ש בסי' רכ"ב ומ"ש ממ"ל יעויין שם עד כאן

טור ח"מ סימן קל

א כ ערב מי שקבלן שפרעו למלוה בפני עדים וכו' דין זה שהערב או הקבלן נדרך שידעו בכירור שעדיין לא פרע הלוה את המלוה ונדמה שהוא מוקשם שמעפ"י שהרשה הלוה אל הערב או אל הקבלן לפרוע עם כל זה נדרך שידע הקבלן או הערב בכירור שעדיין לא פרע הלוה הא לא הכי אין לו לפרוע המלוה מזה לא הרשהו לפרוע אלא בשמיעת פרוע וכמ"ש בע"ה מזה לא הרשהו להשליך מעותיו חינם

אמנם אם פרע הערב או הקבלן לאחר שהכיר ה המלוה ואיה אלא נפרע עדיין שכתב מהרמכם דדוק אם הרשהו הלוה לשלם חייב הלה לפרוע אבל אם לא הרשהו לפרוע ועמד הערב ופרע אל המלוה אינו חייב הלוה כלום דין זה מחלוקת וכתב הל תמגיד זל דלא כתב הרמכם זל כן אלא בערב שתמ"ד אחין שלוה יכול לנגוס אל הערב לפרוע אבל בקבלן מודה הרמכם זל דמיון שבקבל ערה"ל כאילו אמ' לו ערבני ואל" וכן בערב שתמא גם כן דוקא קודם שתבע המלוה אל הלוה אבל אם תבע ס"ר וכתב הרב המגיד זל דכן משמע מדקדוק לשון הרמכם ונדמה דהדקדוק הוא משו' דהרמכם זל נקט מעיקרא ערב וקבלן שכתב אבל כשעמד ונעשה ערב או קבלן וכו' ואם כ הכא ס"ל שמא לו ערבני לא נקט קבלן שכתב או שמא ערבני לא הרשהו לשלם דגל דאם אין לנקבל קבלן מע"ג אלא הרשהו לשלם חייב ע"כ הגהת

ולענין הלכה אין להוציא ממון מיד הלוה שלא ס"כ הרשהו לנו לפרוע דא לו ערבני ואלם כדעת הרמכם זל ודוק ערב מקבלן גדולה אים לרון כדעת הרב המגיד שגם במ"ג לא הזכי שלא ערב **וכל** זה כשהרשהו להיות ערב ולא אמ' לו לשלם כזה יש חילוק בין ערב לקבלן אבל אם לא הרשהו להיות ערב אלא נכנס ערב מלוין כזה אין חילוק בין ערב לקבלן שבין קבלן אין הלוה חייב כלום דכן נדמה מדברי הרמכם ול

ומה שכת' רבינו ירוחם משם נתן דמה שיש חילוק בין הרשהו הלוה להיות ערב או לא הרשהו היינו להפרע הערב מן הלוה אחר שפרע למלוה אבל לגבי הלוה אין חילוק דכין הרשהו הלוה כין לא הרשהו מ"מ מכיון ש שנכנס ערב חייב לשלם למלוה דבר פשוט הוא גם מה שאחר דאם לא נדמה המלוה בערבותו אל זה שאחר אין לו למלוה טענה כנגדו פשוט הוא ואפ"ה אחת למשמעינן דמע"ג דמעיקרא לא נתרצה אם ס"כ נתרצה לו חייב

הלכות ערב לטור סימן קלא

הערב נק"ל

ותשובת הלחם זל מהכיח הרב
כית יוסף יתבאר כמ"ש קל"כ בס"ד

ג ואין הערב נוכה מן הלוה ע"י שיכיח ערים ספר
כשכילן וכו' כן כתב הלחם פכ"ו וכן בתב
סי"ג דכל ערב שכא ליטול מה שפרע כין שכא ליפך מיורשי
הלוה בין מן הלוה עצמו הרי זה צריך להכיא ראיה שפרע
ולומר שם יפ גט פשוט שלין מניחת שטר מוב שעליו כיד
הערב ראיה שמא נפל השטר מיד הלוה ולא פרע זה כלו'
ע"ל וכן כתב רבינו יוחס דשם שמר הלוה ברעתי גמין
ונהפי שהשט'כיר הער"וקנת קס"כדברינו דשמאי לא מאמינן
דשפי מודה הלוה שלא פרעו מכל מקום מיגו דוקא לפוערו
כי שמא הערב לא פרע למלוה והשטר נפל מיד שלוה

א"ד עד כאן מצאתי שמה שכתב מרובי מהי זלהה
כשלכו שלו וכדי להשלים ההלכות שכתו כהם מה
שכתבתי מהי הקטן כלומדי עם מורי ורבי הר המובחק נרו

ד ואם כתב הלוה התקבלתי ממך וכו'
ופרשכם שלו הוי לגביה וכו' מדברי
הטור נר דלחם זל כעי התקבלתי ומפרש הערכות
בשטר לו שהלוה מודה וכו' שך מדברי לשכם בנמ' לא
משמע כן שלא שפ"י לא כתב התקבלתי כיון שמפרש
הערכות בשטר לו שהלוה מודה ה"ל כמלוה בשטר וכמו
שפ"י הלחם זל דברין והביאם הרב בי"י זל בשמך ע"ש
ולפשר לומר כרוסק דש"ס הטור זל ופ"י לשכם שלו הוי
וכו' לא קאי לש"ס התקבלתי ממך וכו' אלא לש"ס שה"כ
וכנון שפירש הערכות בשטר לו שהלוה מודה וכו' ועל
זה כתב ופ"י לשכם שלו וכו' כלומר שלו כשמכור הערכו'
בשטר לו הלוה מודה בלבר הוי לגביה כמלוה בשטר לו
שפשר לום דמסתם לית להטור זל דשי ס"ל לשכם דשפ"י
בלא התקבלתי הוי כמלוה בשטר היינו לגבות מכאי חיי
ולפ"י מיתתי וכמו שכתב בהגהת מרדכי פוף כתרא שכל
לגבות ממשעבדי לעולם דש"ל דבעי התקבלתי וכאן
עומר הטור לעניו לגבות ממשעבדי דוקא והו שכתב
ופרשכם שלו הוי כמלוה בשט'ממש לגבות ממשעבדי וכו'

ום"ש הלחם זל ופ"י לשכם והרי אתה משעבד לי
בשטר זה וכו' וכ"ל שמכור הערכות וכו' עד
לו שמא וכו' אחר עכור זמן רב שכתבתי מה שכתבתי
כה אלו כך לידי ספר גדולי תרומ"ה שנדפס מחדש שהו"פ"
על כעל התרומות ורחיתי שהקשה הלחם זל וזל כשע"
ל"ה ח"ל שניש מ"ה וקשה לי למה הוצרך הלחם לתקומי
כשמכור הערכות בשטר לו שמלוה כערכות הרי מוכרח
על כל כנים שמודים כערכות שהרי אומר ולא פרעתיך
וכו' עד וכן לרבי יוכי דאמרינן התקבלתי וכו' הרי כשאומר
הלוה לערב פרעתיך מ כח הוא שהוא פרע כעדו ועש
ונר לע"ד שלין זו קושיא להלחם דהוא זל עומר שם כפ"י
לשכם שבירם שם כח"ש הערב הב לי שנה וכו' והא שטרא
וכו' ופ"י דזל שאמר הערב לנלוה והרי אתה משעבד לי

בשטר זה כמו שהיית משעבד למלוה וזה פ"י לשכם
כדברי הערב ומשמע מדבריו דרינא קאמר דהכי הוא
הלחת ולא היה יכול הלוה לומר פרעתי ולזה הנגיש ה
הלחם זל דאין משעבד הלוה לערב כשטר זה כמו
שהיה עבד למלוה ולא יהיה יכול לומר פרעתי כמו שלא
היה יכול לומר למלוה ומכח זה כת הלחם זל דנ"ל דמ"ש
לשכם הכי היינו משום שהזכיר הערכות בשטר לו דהיה
יהוע בשעת שטען הערב והא שטרא שלוה מודה ולכך
טען הערב והא שטרא שלתה משועבד וכו' ולכך נמי פ"י
הר' יונה זל דמה שאמר הערב שם והא שטר ד"ר דבלותו
שטר יגבה עכ"פ היינו משום דמיגי שהיה כידו כתב ש
המלוה שכתב לו התקבלתי ממך וכו' וכן דייק לשון הלחם
זל הכיאו הרב כ"ו זל לקמן משנים מה שהגיש הלחם
וכתב זל והא שטרא כלומר שם שטרא וכו' וכנון שכתב
מלן כו"ר דבר דכוונתו היא כמו שכתבתי כדברי הלחם ע"ש
דבלחם שמוש פשוט

ה והר" יונה זל פ"י דשע"ג דכתב ליה התקבלתי
ממך לא מהני שלא לגבי הלוה עצמו
שאינו נאמן לומר פרעתי וכו' מדברי הלמבן כתירוצין נר'
שמולק על זה' יונה ופוכר דגם הלוה עצמו כאמן לומר פ
פרעתי דכתב על בריית וו כפ"ג פשוט וזל ומשנרש
ודאי דעל כרחין מן היתומים קתני דאילו מיניה וכו'
עי' וכן סיפא אי כתב ליה התקבלתי נוכח לאתי ליה
ליה הדרי ופרישך כו"ע ס"ל והקשה מורי נרו על זה מ"ש
ס"ק זל מאמן והביאם הרב בי"י זל כאן וזל מכל מדברי ה
הריטב"ן נר דלפ"י אין כאן ס"ס דהדכים שהזכיל וכינו כל
אין שכתב שלוה לערב התקבלתי וכו' וכשם שאין טוענין
לשלוה טענת נגרי ותוכח אין היתומים וכ"כ אין טוענין
לערב וכו' ע"כ וכן נר"ו כתירוצין שם ע"ש וכיון שכן
קשה כיון שהכיא הוא מני למיטען פרעתי לאתי לא ט
טוענין ליתתי דהכוהון פרע נמי דטענת נגרי לא טוענין
אכל טענת פרעון אתי לא טוענין להו ורמינן לסי"ב בעל
המחר שהוקשה ליה קושיא זו ותירוצ וזל שם וכי תימא
כיהום דילמא פרעיה ערב הא קא חזינן דלאו נכרא פ
פרענא הוא מדאינטריך ליה לערב למפרעיה מכולתים
ע"כ ומורי נרו תירץ כלופן אחר והוא דאתי לא טוענין
ליתתי דשלמא אכיהם כרע אם כ היינו משום דאם אית
דפרע שטרא כיד הערב אתי נעי ומע"ג דלנבי אכיהם
לא מהניא טענה זו לבטל טענת פרעתי מ"מ לנבי יתומי
מהני מזו דטענה א הוי כעין טענ"ד לא שכיח דאכוהון
מני למטען ולית'מים לא טוענין וכו' ויש מי שדחק זה
ואמר דלא מפני שיש כיד הערב השטר אתי טעה דלא
שכיח דהני כעין זה מצינו בשטר כיצ היינו על היתומי
דטוענין ליתומים דאכיהם החזיר במיגו דנאמנו ומע"ג
דהתם יש לו טענה זו דשטר העיקר כידו מאי נעי ו
ודין זה הביאו הטור לעיל בסי' ק"י דין ז' ע"ש ולי נרא
דלפשר לומר דשאני התם בשטר כיצ דטענת החזיר ד
דהיא טענה מעליא כיון דיש לה מיגו דנאמנו ובאמת
טענת דשטרך כידי מאי נעי שיכה כלום ולכך החזיר לא
מהני טענה דלא שכיח מלא נבי ערב מהני טענ' שטרך

כידי

ידידי מפי כעי לעשות טענת פועתי טענה זו לא שכיח ולא טענינן ליתמיקומ"ם מורי נרו

ומה שמוע מדברי כ"ז אל תשוב הלשכה ואת ועיין פירוש כתשובת הלשכה סי' תתפ"ח וכו' דקדק מורי נרו דבלותה תשובה כתב הלשכה אל הפירוש המחבר הוא דהלוה כתב לערב בשעת ההלוואה התקבלתי דלפירוש הלשכה ס"ל כפי קושית גדולה ע"ם דגר דלא מ"ל כפי הלשכה דהמלוה כתב לערב התקבלתי וערב הסגיר בפני ו מהל' מלוה והכי"ת הרב כ"ז אל כפי סתמך וס כתב אל מלה שכתב לן המלוה התקבלתי ונתן לו זכותו הוי הוא עומד כמקומו ומ"ה הוי כפי הלשכה דהמלוה כתב לערב ה התקבלתי מתך וכו' אל דמ"ם ס"ה אל בשמו שם המלו כתב את קבלתי כו לשון היינו פירושה דכריתת היינו דהלוה כתב לית התקבלתי וכו' דפ' הוא דכריתת היינו דהלוה כתב לערב כן בשעת ההלוואה כמ"ש כתשובה מלא שם דנפשיה כתב דשם כתב המלוה לערב התקבלתי והקנה לו הסטר בכתיבה ומסירה נוסח וזה שכת ונתן לו זכותו דהיינו שנתנו לו בכתיבה ומסירה הרי הוא עומד במקומו ונתן טעם לזה דלא יערע כח הערב מפיו דעלמא ומה שלא כירש הכריתה שהמלוה כתב לערב התקבלתי וכבה ג שהקנה לו הסטר בכתיבה ומסירה היינו משום דמשמ ליה דפירוש דכריתה היינו דהתקבלתי לבד נוסח לכך הזכיר לשון דהיינו דכתב מלוה התקבלתי בשעת ההלוואה דלי כת כן המלוה לערב כשפרע כמו שפי' לשכה שם ס' דיגבה מהכי **ומ"ש** שורב נ"ז אל משם הרב המגיד שכת דכשנוכה היכי שכתב התקבלתי היינו דוק כדשמעתו לו כמ"ן מהריב"ל כו' לדעת הלשכה ודבו כ"ג שכיון כן שורב המגיד אל מדלא הזכי הלשכה אל דין התקבלתי ל"ל דלא מית דמ"ל להלשכה כהלשכה מ"ל ממר שכתב הג' דרכים דנוכח הערב ס"ל לכתו דלא כתב התקבלתי נוכח מ"ג דליכא הג' דרכים שם ורמי מדלא כתב דין התקבלתי הלשון כתוספתא משמע דהתקבלתי לא מו שם רמיה שפרע למלוה ולכך לא כתב משום דכתב כתב דכל ערב שכא לנכות דין ממנו כיון שיורגיל גרוך להכי רמיה שפרע וכו' והתקבלתי הוי ככלל זה דהתקבלתי היינו שם רמיה שפרע

ומ"ש עוד הרב כ"ז אל ונם הלשון כתב והא סטרא וכו' וכעון שכתב התקבלתי ונתן לו זכותו בו' וכ"כ הלשכה כשם רבו הל' יונה ונקט דהכא משמע דלדעת הל' יונה אל בהתקבלתי לחוד לא סני לנכות מ מהלוה שא גריך שיתן לו זכותו דמשמע דיקנה לו הסטר בכתיבה ומסירה והטור אל כת' דלדע' הל' יונה כהתקבלתי לחוד גוב מהמלוה וכ"כ הריטב"א כפי כשוף סי' תע"ח ומ"ה לומר דהלשון אל מירי ככא לנכות מהשעבדי ולכך כתב שיתן לו זכותו דהכי הוא אל עתה עומד כהיות דמ"ל והא סטרא כו' דהתם מירי ככא לנכות מהלו' עצמו ועו' דהוא אל כת' הא לא הכי מעפ"י וכו' אלא נוכח כן וכמלו' ע"פ דמי ואם שיתא דמ"ש וגריך ליתן לו זכותו היינו כ כדי שיגבה מהשעבדי מ"ך כתב דאי לאו הכי וכו' הוי מלוה ע"פ דהכי אלא כן דלעבי מלוה מסיב מלוה בשט ואל הלוה יכול לומר כוונתי כשם הל' יונה אל ואם מ שיתן כשם דמ"ם וכ"כ הלשכה בשם הל' יונה היינו

נלא קי"ם דלשכה דמ"ל דלא כעי שפי' התקבלתי מכל מ מ"ם הלשכה אל עצמו סוכר יותר מהל' יונה דגריך ליתן זכותו וכו' אלא לפשר לומר דמ"ם הלן ונתן לו זכותו לאו שהקנה לו הסטר בכתיבה ומסירה שא שכתב לו התקבל ונתן לו הסטר ומשר ליה ע"פ שנתן לו זכותו שהיה לו על הלוה והוא הטענת ליתן **ומ"ש** עוד הרב כ"ז אל שכת בעל התרומות כתב דכתב מלוה התקבלתי ממך חוב פ' וכו' ונתן מקומו בהקנאה נמוסח הוא כת"ב מהשער הכ"ו והכי"ת רמיה לזה וכדגרסי' בגט פשוט שלחי את דלהכי כת' ליה התקבלתי פי' המלוה וכו' ולא יכלה למידק דכיון דרמייתו הוא מהתם מצא ליה שיתן את מקומו בהקנאה נמוסח דהכי התם מצא ליה שיתן את התקבלתי לחוד וכ"ל דלא מייתי דליה שא דכתב התקבלתי גיכה מיתומי ומיגריך התקבלתי המחול בגמ' לכל מה דנפקא ס"ל דכגמ' דלמי מייתי שנתן לו את מקומו בהקנאה נמוסח דכלאו הכי אינו מועיל

ועוד קשה עליו דלמי רלים מייתי מהתם דהכי מלי דלמדי את' להכי כת' ליה התקבלתי כו' לדעת דב פפא דלא קיל כותיה אכל לדעת דב הונ' בריה דרב יהוש ע דקיל כותיה למה' שם כשלמא לרב הונא מסכחת לם כשחייב מודה וכו' דגר' דכתקבלתי לחוד לא סני שא בשחייב מודה כו' ונקוסיא ו קשה הר מוהל' דכ על הלמן דס"ל דכתקבלתי לחוד סני וכתב' תירון הלמן בזה והוא אל תירן כמופן מחר ועש"ה

ומ"מ גר' לענין דינא דכ"ע מודה לדין זה שכתב בעל התרומות דלם כתב לו התקבלתי ונתן לו את מקומו דמהני ולפי הלמן דכתב הרב המגיד לדלדעתו לא מהני התקבלתי שא כמ"ש הדרכי יונה בשם דהרי הרב המגיד כתבלין זה משם הרשבא וכתב דדבר פשוט הוא דלא יערע כח הערב מפיו כדרי וכו'

ומ"ש עוד הרב כעל התרומות על דברין ז"ל וכ"כ הלמן שלם פרע הערב למלוה כפני עדים נוכח מכני מרין וכו' כ"ל דהיינו דוקא כשהלוה מוד שלא פרע לו מ"כ אכל אם עומן שפרע לו מ"כ כמין וכ"כ הלמן עצמו כחדושיו ורמזתי לפומו לעיל בדין ד' והא קמ"ל הלמן דהיינו נוכח שא מכני חרי ולא ממשעבדי

ומ"ש עוד כעל התרומות וכ"כ הלמן שלם וכו' דנרסה דהלמן ס"ל כותיה גריך לומר דהיינו דוקא לנכות מהשעבדי אכל לנכות מיתומים לא ס"ל כותיה דבע"ח ס"ל דכשהתקבלתי לחוד לא סני שא גריך להקנות לו את מקומו והלמן ס"ל דכשהתקבלתי לחוד סני וכמו שכתב הרב המגיד אל זעש

ז ערב שפרע למלוה ולא בקש וכו' חייב לשלם וכו' מע"ג דלוה הסלקה מ מעית חוב כיד שליח שם השליח לא לקח הסטר מ ד המלוה לא הוי פושע להתחייב שא דוקא כשלמו לו הלו' ליטול את הסטר הא לא למר ליה הכי כטור מעפ"י שפיר יודע השליח שהיה לו סטר עליו כנזכר כטור לעיל כס"ד ס"ח וכדכרי הרב כ"ז אל מ"מ התם שפי דהטע' הוא דילמ' השליח כיון שכתת לי המעות ולא למרת לי ליטול את הסטר הייתי מכור שפיית מימך על למוכתו מגל כערב שהלוה לא נתן המעות כידו לפרוע לא שייך לומר זה

הלכות ערב לטור סימן קלא

והנה פשוט

ז בת הלוה וקדם הערב וכו' וכתב הרב ג"ז
ז"ל דהלכה כיחומים מפני כיחומים
גדולים וכו' עיין כמה שהקש"ל על הלכה הנ"ל מהלכה
שם וכתוך דבריו הקשה עליו דלפי דבריו הוה מצי למימר
כגון חדקי ליכא כנייהו מחריבי ושם ליכא דנא הדין
עמו דהוה מצי למימר ליכא כנייהו גדולים כי לכל כ
כ"ש דהוה מצי למימר ליכא כנייהו היכא דלודיעינהו
ליתומי דלרב הונא חייבים ולרב כפא פטורים מ"ד הלכה
דלמה כן סברי למימר להלכה ז"ל שכתב דלפי רב כפ'
שם הודיעינהו חייבי כסיגדלו ז"ל ואילו מצעם ליתומי
כודמי על דעת ליטול מסייעים עשה כן וכסיגדלו נוכח
שהם ע"כ ועם ולא מצינו מי שכת הכך זה שמ"כ ולתי
בגם ממ"ש הרשב"ם ז"ל בחידושיו גר"ס ז"ל כהלכה דלהם
הודיעינהו לפי לרב כפא נוכח כסיגדלו ומכתוב לשונו

ובמוך ובה מתירין שם הרב מהלכה למה
שהקשה להלכה ז"ל ומ"כ להלכה ג"כ יתרץ
בלובן זה דמי כגדולים ומייב מודה בסיעתא וכו' ובקשה
דעדיפא מיניה הוה מצי הרב לתרוצי דמי כגדולים וחייב
מודה למה קתני ריפש ערב שהיה שטר חוב ונפ
מתחת ידו למיגבות כו כו' דהרי ס"ל להלכה דכיון שחייב
מודה גובה כו' **ומ"ש** הרב כ"ז ל ומקשה יוסף מ
מפרש"י מ"ש קטנים וכו' עד שלא הי מ
לודיעינהו היה הערב פטור כמו שהה פטורים וכו' עיין
לעיל בסימן קי"ז דין ז' שהביא השור מחלוקת בזה

ומ"ש עוד הרב ז"ל בת"ה שכתב נתפוס לא למדנו
בערבה דיתמי שלא לא הודיעו דגובה כו'
נר' מדברי הלא הודיעו גובה מהם כו' ונר"ל דהר"ז ל מיירי
ביתומים גדולים דהוא ז"ל מפרש הטעמא דג"כ כפי' ה
הי"ב והרמב"ן וז"ל כתרומ"ה שכ פרישת כ"ת
מנוה ויתמי לאו כני מעבד מנוה כיון דרב הונא אמר שטרי
אתפסי וכיון דרב כפ' וכיון לר' הונא היתומי בטורים לגמרי
לפי' כסיגדלו אלא דכתרומ"ה פליגי דרב כפא אמר שעבוד'
לאו דאורייתא וכרמב"ן שכתבו ליה בכתובות להדיא וכן
לקמן בפרקין שלא פרישנ"כ"ת מנוה דרמיא על הלוה או על
יורשיו וה"ה על הערב וכיון דיתמי קטני ולאו בני מעבד
מנוה כיון וזה פרע עד שלא תבעם ולא הודיעם ולא
לא על דעת ליטול מהם כסיגדלו היה שלא שנהג לקרוס
ולזכות בחובות ולו וכיון דשעבודא לאו דאורייתא וזה ונה
לעשות מנוה המוטלת עליהם הרי נפטרו הם לגמרי ולא
מבעיא שם היה יכול ליפטר מן המלוה עד סיגדלו ה
היתומים שלא לפי' לדעת הרמב"ן שכתבו שלא היה מפטר
מן המלוה מ"מ ס"ל להודיעו ליתומים וכיון שלא הודיעו
ולפי מפני המלוה עשה וכהיא דלמיקן בכתובו בעובר'
דקטינא דלכי קמל מלוה עבדיתו ורב הונא פליג דקדם
ופרע ללוה מקמי דלודעינהו ליתמי כלל ולפי ז"ש כאן
שהם דהתפיס נרי ודנלים לדבר לחום כאן לנמרי
שלא להחמיר לפי' כסיגדלו מה שמין כן
כאשם נרי דעלמא דהייבינן בעלמא המלוה על היתומי
דקני ליה כסיגדלו הא אילו מודיעינהו הא ולפי
נר"ה דשלחות ידיהן ודאכוהן עביד וגובה מהם כסיגדלו
מיהם כדבר שהיה המלוה גובה ונמרינן מפי ביניהם ד

והם כתוב כתוב דהם כיון למר וכיון למר היתומים פטורים לנמרי ומחדרינן
דאיכא כיניהם כשחייב מורה לו שמתוהו ומת כשמתחייב
וה"ה שיכא דהלבתא דאיכא כיניהם מת כגון שמכיר בקבלה
בפרק קמא דמכלתין ע"כ

סימן קלא

תשובה א לגב שלפם ערב וכו' כבר כתב ס"ג
ז"ל כיעין כענין כיון זה לעיל בסי'
קכ"ט בתשובת הלבתא מחודש כ"וגם מצי כתבתי שם בגליון

כ כתב הלמכם שלומר למכירת וכו' והכיא הרב
כז ז"ל דכהרי פ"ם כו' עיין כמה שכתבתי
עליו לעיל בסימן ק"ל בדין ד'

ג כתב הלמכן ערב לו קבלן שתבע מהלוה
לשוניהו מערבות אין שומעין לו זכו'
לכשורש היה נראה דאין דיכו של הלמכן ז"ל לומר מלוה
דוקא שתובעו כתוך זמנו שיוניהו מהערבו משום שמכזי
ככסיו מכל בתוכעו לאחר זמנו לו בזמנו לפי' כלל מכוכז כ
ככסיו הדין עמו וכמו שכתב הטור לקמן בסימן
ומטעמא דיליף לו לא נתרוצתי לערב כשקיבל ה
מלוה עד זמן פ' ולכך הטור לא חלק הכא על הלמכן מלוה
מטעם דמכזכז ככסיו ושומעין לו לפי' כתוך זמנו כמו מלוה

אמנם מדקדק לשון הלמכן ז"ל מלוה דמשמע
הגיע זמן הפרעון לא מצי הערב לתבוע
שיוניהו מהערבות מדכתב אין זמנו של הערב על הלוה
עד לאחר שפרע כשקיבלו וכו' משמע דכל זמן שעדיין לא
פרע כשקיבלו אינו זמנו של ערב על הלוה ולפי"ז הגיע זמן
הפרעון וכן רמיתי לפי' שם בנע"ה נקיט לתוכיח וז"ל
ומשתכחת שלא הקבלן אינו יכול לכופו ללוה להוציאו
מן הקבלנות לעפ"י שהגיע זמן הפרעון ולא כמכזכז הלוה
את ככסיו ער וכן הסכים עמי כזה הלמכן ז"ל שעם
וכיון שכן לא ירעתי לין הטור לא כתב כאן מ"ש בשם
דין ד' ז"ל ונר' שלם תובע את הלוה וכו' דכאן היינו מקומו
שהערב תובע את הלוה והיה חולק על הלמכן :
ולא ס"ל תמהני על הרב מהלשם ז"ל לפי' כ"ז נתרב'
נ"כ לפי' חכ"ו שפסק הדין כפי"ם הטור שכתב ונר' שלם
תובע את הלוה כזמנו ותוב ללוה שיוניהו מן הערבות
שומעין לו וכו' והתימא דהרי הלמכן וכעל העתרומות
ס"ל דאין שומעין לו והיה לו לרב ז"ל להחמיר מפני ה
הסכועם כמ"ש כתחילת זעם

ד עוד כתב הלמכן כתשובה ערב שבא שלא
המלוה כזמנו וכו' ומ"ל כקבלן שתובע
למי מינה וכזמן מינה שלם המלוה וכו' לבי הנמ' כותב
הטור כמ"ש ומין נרוך לומר כן הייט דאיכא כקבלן דנרע
כמו דהמלוה תובע למי מינה וכזמן מינה היה לו
דין זה שלם המלוה וכו' וכיון שכן אילו מכין
מלי כותבו כמ"ש דתובע כזמן מינה דאין לומר דכזמן
מינה היינו כתוך זמנו דודאי לא כשתערב הקבלן יותר
מהלוה וכלוה אינו יכול לתבוע לו ולשם כ כתבו כל זמן ש
מינה היינו שם המלוה והזמן ללוה ולומר דעפ"י נוכח מן

הקבלן

הקבלן גם זה לא לומר דגם היכא דלא נחדם ומפסד לומר כדעתך דהלמן תבע והדר מפרם והכונה ערב שבת וכו' לאו הערב נפטר ככך ואין נ"ל דודאי בקבלן הדין כן כשהלוך לו הזמן דאין הקבלן נפטר ככך שלא דתוכ' מה"ב ממי שיוצא וכזמן שיבא והדר מסר"קדין וזל בינד שלם וכו' ונפסד בעל התרומות בפיתי הזה שכתוב כאן שלם המריך וכו' שכתבנו הטור בקבלן גם כתבנו בענין ערב וכזה אתי שפיר יותר הכונה שכתבתי:

והנה הרב מוהרי"ק זל כתב בספר בדק הבית זל בענין ע"ד יבלא נראה לא יעיז לערי ערבותי לא היה שלח לזמן והוסיל וכתותו זמן היית יכול לגבות ולא גבית את הוא דמסתמא מבטיח וקרוב אלי לומר ד דם אי תשוכה לאו הלמן מתים עלה ע"כ ומפ' להלין בערי הלמכן וגל ולומר דהמריכות זמן שמריך המלוה ל לבעל חובו הוא דבר דשכיח וכיון שכן בשעת המלוה היה לו לערב להתנות בפירוש שאינו נעשה ע"ב שלא עד אותו זמן ם יתבע הם וה עם המלוה ולא יתר דקניעות הזמן שבעזה בשעת המלוה הוא כאלו לנבי לוה ומדל התבה בן בפרוש נאמר ודאי דבשעת עד הזמן שיוצא המלוה לגבות חובו ואודאי דאין לרחו' דברי הלמכן כמ"ש הרב זל כיון דמגיעו לבעל התרומות שכתב בנ"כ מפני תשובה לקמאי והוא הסכים עמהם ונפקייע מתשובת ה הלמכן זל ולא מבעו מי שהוא ע"ז וכאן שלכתו עו"כ ע"ש

ויש לדקדק על הלמכן דאמאי נאמין מהא דבקבוצי דבר לתים שיעון ערבים כו' דשמא התם דלא שייך כיון התרא"ם לא יאריך לו הזמן לכל כערב דהתרא כו שלא יאריך ולא שמא שיו לעול' דיפטר הערב וכודאי דהדעת נותנים לחלק בין היכא דהקל' להיכא דלא התרא וכן חילק הרב מוהרי"ק זל כמ"ש מ"ק קל"ח וכמ"ש בי"ק וגר דאפשר לומר דכונת הגאונים הוא דאם לית ליה דכשערב התרא כאלו מיגבה חובו ולא נתן והפרי לו בזמן דכזה נפטר הערב היה מן הדאלי דכאובר נכסיו לאחר וכשאר לו בני חרי ויש עליה תוב והגיע זמן פריעת החוב ואו היה ללוה בני חרי ולא תבע ליה המלוה ומ"כ משתריף בני חרי דיהיה סדין דלא יוכל לגבו' ממשעבדי לעפ"י אלא התרא כו הלוקח דכל כך ואודי הוא דיהיה ה הלוקח כלא התרא כו כערב כשהתרה כו דהלוקח עדיף מערב כלא רמיא עליו להתרות דהוא אינו יודע כ"כ מ מהחוב ובזמן פריעתו ומ"כ מדחזינן דמכבים משועבדים גובה מע"ג דכזמן הפרעון היה לו בני חרי ולא תבע ליה ומשתריף אח"כ נלאחר מיכה דכערב יהיה הדין כן

ומ"ש עוד הטור וגרא שפשט תובע את הלוה כזמנו סיומא כו' הדין עמו כו' גר' מדבריו זל דאינו חולק על הלמכן אלא היכא שתבע תובע את הלוה ס סיום אבל מן הערכות דכזה רוקא הדין עמו אבל היכא שתובע למלוה סיומא וכו' אין סומעין לו מדנקט הטור דאינו היכא שתובע ללוה ולא נקט הדין כמאי דפשיט כשפ הלמכן שתובע למלוה ויש לכבר דאפשר שגם זה מזה וגאת חולק כזה ולא כזה ואפשר לומר דכיון דבשתובע למלוה נתן הלמכן זל טעם דאין סומעין לו משום דנכשומי ד דבר מגיעים וכו' משמע ליה להטור דהיכא דאין נמור והודה לו מיהא בקצת אבל גבי לוה גם זה ש"מ כיון שגם הטור

הלכות ערב לטור סימן קלא

הוא דהרניש הלחם זל לשם עכשיו משמתין אותו לקבל המוכס ואינם משתיירין ער סיכה היוק ולא משמתין אותו עד סיכה לכל לעוג דלם לא קבל עליו דאינו חייב כיוצא הרמכר והרמכן והרשבא ול ום עו הרב הנ"ל בסוף דבריו שכלל העולה דכותת הרמם וכו' היינו לומר דכיי ה סיכי דכיתה דזכין מדעת לנוי אמר וכו' כנ"ל דכתבריה קא עכיד כו הוי דיכא ולא קנם כו"ם סעד לרבינו מרנקט הלחם ול ודמי הא מילת כו' דנר' דשייכו שלא דמיון כעלמא

יא כתב הרמכם ראובן שמכר סדה לשמעון וכו' שלא על מנת קנם הסדה כו' הטו' כת' טעם דין זה משום שלא על מנת קנם הסדר ולפיס דיחט הי' נר' דמיון זה טעמו של הרמכם שלא משום שהוא למכמת שכן כתב בפ"ו שלא נשתעבד לוי סוו למכמת' היא שמכם נר' דהיינו הא והא כהא תליא והוא דכל עיכו' הוי למכמת' שלא משיפוי טע' על מונתו הלוהו למר' דנמר ומשתעב' וכזה נשתלק למכמת' ום"כ הכ' הלחם על מנתו קל' הסד' נשם המכו' נמקום דמיון כמו משיפוי דלפי טעם הטור זה"ה זל דהיינו משום דלא על מונתו הלוהו תיכף דלא משני כ כלא קנין מכל נשקנו ממנו למה לא יהני דהני שלא נשעת מתן מעות משני הקנין מע"ג דלא סיק כיה טעמא דעל מונתו הלוהו זל דכיון דנשעת מתן מעות לא משני מ"ב יגה זה מכלל ערבות ולא משני מפ' בקנין כ בשמכתא ועוד נמלה לכאר חילוק זה דכתב כתבתי למעל' משם הרמבן דעל לא הוי שמכתא נמורה ולכך שלא נשעת מתן מעות משני בקנין וזה יהיה כערבו שהוא על דעת שהמעות יגבו מן הלוה מן ערב כמ"ש ה"ה זל דכזה דוקא יהיה לו דין ערב שכל כענין זה שהלוקח מחזיק בקרקע אין לו דין ערבות ונשאר לשמכתא נמורה וכמ"ש נ"כ ס"ק זל

ובמ ש ה"ה זל ותדע לך דורשי שם הוקדים או הנזלה וטרפה מגכין לנוק כפי מה שיש שוה נשעת טרפה וכו' ע"כ ונקה דמין הדין כן שלא דוק בהוקדה שכל כהוזלה נוכה כיון שהיה שוה נשעת המכר וכמו שמכואר וש לעיל נפ"ק כטו' ובדברי הר' כ"ל שלא דבר ה"ה זלשלא דק כלשונו וש תיבת או הוזלה הוא ט"ס הר' מהלשון כמ"ש נפ"ק דיין זה לדחית דיבו ע"ש

יג כתב הרמכם ערב שמכר עבדו לא משתעבד עבדו על תגלי לעבד שמכר מידו לא משתעבד סוו למכמת וכו' דקדק מורי נר' דלמה לא הזכיר הרמכ זל על הרמכם כיון זה כמו שהזכיר כאני דיכין ה המחרים דהיינו כדין לוי שקבל מחרין מכירות סדה וכו' וכדין דינא ערב לנופו של לוה והיינו הטור כאן ומפשר לומר ד דהכא נרע דהוי למכמת' על למכמת' דהערב עצמו הוי למכמת' וזה עושה למכמת' מחרת וכזה יודה הרמכ דלא משתעבד וכזה שכתבתי יתייסב ג"כ מה שהיה נר' לדקדק על הטור דכפ"ו ר"ז דין זו שכיח לכאן הרמכם כיון זה ותמה עליו זל וכמ"ש שם יהיה שם לא יהיה ולא חילכין היכא שהוא כיון שם לאו זה תימה דכגמר' מהלק כזה וכו' ע"ש וש"כ הכא שכתב הרמכם זל שם חילק כין היכא שהוא כיון להיכא שהיה כיון לאו תימה עליו ודוחק ל לגמר דהכא קמיך על מ"ש הטו שלא דכמה שכתבתי לפי

ספיר דהכא נרע דהוי למכמת' על למכמת' וכזה מורה הטור דהוי למכמת' מע"ג שהתנה כרכר שהוא כיון

גם כזה יתייסב מה שהקשה הרב מוהרשדם זל כפ"ק מ"מ על הטור ממ"ש לקמן בסיען קמ"ל דין זו משם תשו' הרלח זל דהת כת' דל"הוי למכמ' והכא כתב דהוי למכמת' ועוד שלא דהכא שלחי כמ"ש ועוד יש לומ' מהכא להכיא כפ"ו דמ"ש שלחי התם דהיינו כתנה המתנה מדעת וכרמב"ן ומע"ג להטילה תנאי לא מהני דמכמת' דעקה שלא יתרונה כנה הקטן כפשוה ולא נמכר ולקנה לכל הכא שכשעה ערב והטיל תנאי לאחר נר"ל נימא לית להיות ערב ולכך הטיל תנאי ומכח דעתה שלא יתקיים התנאי ולא יתחייב ולא נחוי ומקנה

ומ"ש מה שכתבתי כתחילה נראה דמ"ל להרמב"ם ולכך לא הסיג על הרמכם כזה ועל כן תמהני מאי מוסרשך זל כת"ל ס"ק ס"ח שדחה הרמכם זל וכתב שהרמב"ם מולק עליו ואינו כן כדכתבתיכא

טו וכתב עוד הרמכם מי שמכר לחבירו הלוהו והעמיד לך לנופו של לוה וכו' הרי זה למכמת' וכו' הנה הוא המגיד זל הסכי מכרת נר נחמן זל עם סכרת הנלוזים המוכרים דמשתעבד ולא כ' כהרמכם כאשר יראה הרואה שם וקם דאינו בעל התרומה הניחן הרב כ"ז זל כאן כתב ומשמכדא טעמא דל"כ מעכשיו וכן הא מ"ש מעכשיו מהני וכן כתב ר נחמן וכו' משמע דדוקא כמעכשיו ס"ל דמהני אבל מי ליכא מעכשיו לא מהני וזה כם הרמכם ס"ל מיכרת דל"ה לא קשה ולא מידי דהוא מפרש דכרי נר נחמן שכתב הרב המגיד כערב לממן אלא שהלוה כרח והערב למד תנו לי זמן כאשר כתב כע"ה זל שם לקמן וכן פרשו הטור לעיל בפ"ו קכ"ט דין זה אבל לפי דכרי ה"ה זל דכרי נר נחמן קשיין מהדדי והיה נראה לכאורה לומר דמ"ש כע"ה משם נר נחמן דדוקא כמעכשיו מהני היינו כנדון שלו שכערב לנופו להכיאו ועשה תנאי אחר משם לא יכיאנו שיהיה חייב לשלם דזה לא מהני מקום שהוי ערבות על תנאי והיינו הדין שכתב הטור לעיל כשמוך בשם הרמכם אבל מ"ש ה"ה זל דמשמ היינו כערב לנופו של לוה לכר דכשם ס"ל דמהני וחייב להכיא נופו אך זה אין לומר לדעת הרב המגיד דהוא זל כתב ולדעת הנלוזים אפי' לא אמר שם לא אכיאנו לקיה חייב לשלם מתחו כפירושו וכו' דכאשה דיוקא דהוי כשכירים שם ל האכיאנו לקיה חייב לשלם שהיכא שלא התנה כן ובנדון שלא נאשה הרב המגיד זל דכרי נר נחמן שכתב כתשובה שהביא כעל התרומות דאילו אמר לא היה מפרש דכרי נר נחמן זל שהביא הוא זל כערב לנופו אלא כמו שפירשם כע"ה וש טור זל ועיין כמ"ש

יד כתב הרמכם מי שלא פ' דבר קנוי ערב כנון שמכר וכו' הנה הוא מהרי"כ זל כמ"ש דף קמ"ל כתב דמה שכתב הרמכם כאן דכן כתבו רבותיו כמ"ש כיה מלא תלא ההוא בעצמו היינו משום דאפשר דרבותיו דאמרו שם דלא מהני הכא מורה דמהני משום דכל ערב הוי שמכתא ובנמרא פלוגי עיין שם והרב מוהרשדם זל הביא דברי הרב מוהר"כ זל

זל ע"ם ומ"ם הרב זל דהרב המגיד חולק על זה ° מלא סיכר דהעניינים סוין וכו' כתב הרב מוהר"מרב זל דמיגו תולק מלא דכוותו דמחולק שם כ"ש דיחלוק כאן ע"ם **אך** מדברי כעל התרומות יש לדייק הפך זה שכתב בשער ל"ה ח"ש זל יש מקשיבים שהורו שמיגו ש"ש פירש שך הדבר שערב נשתעבד לשכל ה"ר משה זל כשם שאין הערב חייב כלום ע"ם מדהכיא שכרת הלמכם לכסוף ולא חלק עליו משמע דכותיה ס"ל ומ"ם עוד שם ומיגו כשער ם"ר דעתיו לכאר שם יתחייב מרם בדבר שאיגו קנוב שם לאו משמע דכוותו לומר דשם יכופים דעתו שחולק על הלמכם כאיש שאיגו ערב מתחייב כמי שנתכאר שם גם שם כשער ל"ה נקבלן לא הכיא ל"ה שכרת הלמכם זל וזל וכן קבלן שאמר לחי מותן לך כל מה שתתן לפ"לא נשתעבד שוה ידבר שאין לו ק קנגב לדעת הל משה ע"ם ומדלא הכיא מלא ם הלמכם משמע דהכי ס"ל ומיגו כשער ם"ר כתב נפ' כשתחייב כדבר שאיגו קנוב דמשתעבר ודלא כשכרת ה הלמכם זל הרי הפך ממ"ש ה"ר ומוהי"ל זכל זל דמ"ל לכע"ה דכאיגים דלאו ערב מתחייב וכשרב לא מתחייב וכבר היה לפשר לומר דכע"ה כשער ל"ה סמך על מ"ם כשע"ם ר שאול על הלמכם והייגו כוותו כמ"ם וכשער ם ר"ר דעתיגו לכפ"שם יתחייב כמה שאיגו קנוב כלומר דשם יכרם דעתו לומר שמתחייב" ומשם נלמד דהכא ג"כ מתחייב ודלא כשכרת הלמכם ונקבלן כתב לדעת הל משה לומר דליה לא שכירה ליה מלא שעדיין יש לנתגב שהל משה"ר סובר הפך מותו החילוק דהתם כפ"ז משיג נפ' על הלמכם וכתב דמשתעבד והכא נדין זה הטיל פשרה דכאיכן ל' משתעבד וכא כן לא משתעבד משמע דיותר דאי' הוא להשתעבד כאיגים שאר מכערב ונראה דשפיר לומר לדעת הרשב"א וכע"ה מי ס"ל כהלמכם כערב החילוק לא"ר גיטם והוא"ז כיון דערבות עיקרו הוא שמכתת מי לגו דיועיל הוא כעצמו בלי נירשון שאר דהייגו כאיכ טוב שכל כאיכוב גדוע שהוא כרכר שאין לו קנגב כשם דכל שאר ואחר נפקי עצמו מהגו מ"מ כהנטרפותם יסר לא מהגו כלל לדעת כע"ה ולדעת הלמכם לא מהגו לגמרי מלא לפי שומר הדעת ועוד שפשר לומר לדעת הרשב"א דכשתעבד עצמו כרכר שאין לו קנגב כשם נאין לותו לו לכסותו כ"ב שכ' מע"ג דזה אין לו קיב"מ מ"מ דכ"ז הוי קל' ילוע ומשער מרם כאומ' דעתו כמ"ש גריך ביירב לייעט ולומר ונשתעבד מכל כשר"ש כל מה שתתקבל אגי ערב מי לפשר לשער על כמה יגגה חכירו להלות ולעשותו ערב הלם נאמר דמי שאין לו אלא מכה יגע עוב על אלף מנים וכיון ם שאין ידוע לו כלל לא גמר ומשעבד שלא לפי שומר הדע' ולכך הטיל פשרה ברבך **עוד** כתב הרב מוהרי"כל רכותין של הלמכם כאותה תשובה דשם לא הוי מודים לן כשרב לא היה יכול המוחזק לומר קים לי דקוה קבוע יחידאה וכו' הקשה עליו מורי נלו דהגם דהטור לא הכריע כדבר זה מ"מ רבינו ירוחם כנתיב ה' הכיא משם גאון כשרבי הלמכם מיש וקשה כי לפי הגר' דהרב זל להלמכם זל מכגהו כשם גאון שכן הכיא שם הכשה לשונות מהגיגו"ם מכושנת כשם גאון מ"מ הוא זל מסכים עם אותו הגאון ומ"ב מיבע תרי ויכול המוחזק לומר קים לי **ועוד** קשה על הרב זל דבגיגי סיתרות דבסוף כלל זב מאותו חלק כת' בדין זה עצמו דיכול המוחזק לומר קים לי כהלמכם ע"ם ניותר קשה על הרב מוהר"ם זל סכתב בסימן ע"ג דהמתחייב עצמו בדבר שאין לו קנגב דגתחייב והדי הלמכם ונכותין ס"ל דלא נתחייב ויכול המוחזק לומר קים לי כות' ייהו ע"ם

סימן קל"ב

א עבד מי שמת מים שערבו לאחרים וכו' הגה הרב המגיד זל כתב מכאן מכם רב שרירא ורב כלאי זל שהשם שלותה וכו' שם הוא מכוי כירה משלמת וכתב רבגו גרשם מדברי רבי' שכת' כפגי והוא ממה שכת' שם גם ף הפרק ע"ם והביאו הרב כ"ז זל כאן וקשה דלא דמי דמ"ם הלמכם שם שייגו בלותה ולא"כ כיסלת ומ"כ זל דכשם דוקא שם המעות קיימין משלמת דכיגן שלות כעודה פגויה לאו כל כמיכ' להכגים שותם מעות לכעל' מכל כשלותה כשהיה שמת מים שפשר דיכבור דאפילו שהמעות קיימין אינה משלמת מהם דאיהו הוא דלפשר לנפשיה דכבר ידע דאין מעות לאשה ואפילו להוגאה נתנה וכבר זכה שכעל לאכול פירות כמ"ם הוא עצמו ויותר קשה שגר' מתוך דבריו דידע חילוק זה שדבתב לקמן האשה שלותה וכו' עד שכתבתי למעלה אפילו כ שלותה וכיסלת וכו' מדכתב אפי' שלותה משמע דשלותה ואפ"כ כיסלת הוי יותר מלו משלמת כשהם מגוים כיד' שלותה כשהיו נשואה ונ"ע **ולעגין** עיקר הדין שכתב ה"ה זל משם רב שרירא וכו' הרב כ"ז זל כתב לעיל סם ף מ"ז גו כשם נע"ה יות' מידו' דלפ"ז יש כיד' מאי דאמי' מעמת"ייהו שיפר משם הלו"ע **ב ומ"ש** הרב כ"ז זל כתב נעע שתיושו" דמ"ש משתעבד כדרך קבלן כו"ע ומילתא נ"ע מוכי גר"ו נסתפק בזה ג"כ כדברי הרב המגי' זל ד דלפי הטעם שכתב בקטן שלוח משמע דלוח הוי דוקא דהוא כתב דשלוחה היגו טעמ"דחייב לכפיגדיל משו" דמשעת הגלה לירים מוכ נפקא דקבלן דלא משעת הגע לירים אינו חייב ואין הטעם שכתב בקטן משמע דקבלן ערב פטור היגו משום שהערבות הוי לשתגאת ואין לקטן דעת ל לשעבד נפשיה נפקא מיגה דקבלנות דלא הוי שם שכתבת יתחייב לשלם כשיגדיל מ"ב הרב שקול וג"ע כמ"ש ם"ב **ד כתב** הלמכם כ' שערגו לא כשכת המוכ' ליפרע וכו' יכול ב' מחי שירצה וכו' הרב המגיד הכיא התוספת' דקתני דלא כהלמכם מלא דלא יפרע מש"ם מהם הכל גם הר' הגמקי גריס כ"ם הפקה הכיאה וכתב לייסכה נדעת הלמכם זל וזל משם הרב וכו' הוא מפרש ליה כיון מ"ום והערכים כלו' לא יפרע מש"ם מהם תחלה מלא מן הלוה תחילה ומשם אמר וכו' יפרע תחלה מהם וכו' יעם ואף שכל זה דוחק דלמה לי משגו ערכים דהא כערב מ"הוא כן ועוד דהל"ל לא יפרע מהם אלא מאחר מהם מכל מקום מפשר שהכריחו להרב

לפרש כן משום דרמיזי שהכיסים הרב המגי מפ"כ בית כור וה"ה ז"ל דהא דמיזי ו"ל דפ"ל בית כור ומורי נרו דחלק כ כתפקו"ה ה"ת דהתם שלחי שכתחלה חל השעבוד על כל הכיסים וכיון שכן מע"ג שלח"כ חלקו הנכסים יכול לגבו ממיזה חלק סירוה מהנכסים דלולם נשתעבדו לו מכל ג' ערכים שערכו ל' ע"ש לם דמיזין דמעיקרא לח כ כשתעבדו שם זה על מחנה וזה על מחנה: ועיין כהלן בפרק שבועת הפקדון שכתב כדין זה

ה ומ"ש הלמן ז"ל ולם לחר ממי שלרנה לפרע יפרע ממיזה מהם שירג"כ לכשוה היה נר' לגמן לפי מ"ש ה"ה ז"ל כפ"ה דהיה לו כדברי הלמב על מנת שלפרע ממי שלרנה תחילה יפרע מן הערב ת תחילה דנר"לם לח לחר על מנת שלפרע ממי שלרנה ולח לחר תחילה לח מהני התנלי כלשנ נר"מרברי הטור והרב כ' לעיל כפ' קכט' דין ז' וכתב ה"ה ול דכן דעת הלמן ול"ל לין כת הלמן הכא דלם לחר ממי שלרנה לפרע דמהני התנלי ויפרע מיזה שירנה וכו' אלא דלין זה כלום דהחילק הוא מיותר דכשהתנלי דממי שלרנה לפרע הוה קמי ללוה ולער"ל דשפר' לו מקלוה לו מן הערב לח מהני התנלי אלא ל"ש לחר כפ' תחילה כיון דעיקר השעבוד והחיוב הוא על הלוה דהוא קבל השעות מלל היכא דהתנלי הוא כיון כ' ערכים דהשעבוד שיש בשניה הוא שוה לזין שום מ' מהם קבל מעות לעפ' שלא ממי תחילה מהני התנלי לגב ת ממי שירנה לך על הרב הנמקי ול"ק דהא דכת הלמן הכא דלם לחר ממי שלרנה לפרע דמהני התנלי היינו דברי התוספתא והגה ול"ל דפ' התוספתא לדעת הלמב דהיינו כין מ מלוה וערכים דלם לחר על מנת שלפרע ממי שלרנה לא יפרע מן הערכים כמ"ש לשונו למעלה ומ"ש לין מהני ה התנלי זה לנבות מן הערב' תחילה דהא לדע' הלמב לא מהני התנלי לם לא לחר תחילה וכתוספתא לא קתני תחילה וכיון שכן לם לא לפרש התוספתא לדעת הלמב כין מלוה וערכים כמ"ש הוה ל"ל

ואכתי לומר דלא היה להרב הנמקי כהלמב כ נפחלת ה"ה ז"ל אלא שכי ה"ל לם לחר ממי שלרנה לפרע יפרע מן הערב תחילה וכם' הר"ן מ"ש לם זכן הוא כרוב הספרים וכן היה נפחלת כעל התרומו ת כמ"ש הרב כ' לעיל כפ' קכ"ט ולכך כתב הרב הנמקי מ"ש כהלמב זכר לנוכה

ובמה שהשוה הע' סכר' הלמן לם הלמב לכשוה היה נר' שים חילוק כניהם דלהלמב לעולם לין נוכה אלא במה מוכה מזה ומוכח מזה שלא נשתעבד כל א' אלא לזחנה ולין לחר חייב לפרוע נער חלק מכירו למנם מדי נר"ו מ דלטור הכין כדברי הלמב דפשיט מכחב הולכין מחרין ולם לין מכחב הלין הנמוד הוא ד דכשיכול לנבות מכניסים שנוכה מזה מחנה ומזה מחנה וכשלין לו מזה ורמי לנוכה מן הא' הכל וכיון שנתלק מעל בר"מכר מה שטענו עליו ה"ה ז"ל וכתב ושוב במקום שלין מכחב מ יהא דינו דכפי מה שכתבתי במקום שלין מכחב נוכה מזה מחנה ומזה מחנה כמ"ש

ה פרע א' מהם כל המוב כו' מוב ונוכה מהכירו את חבקו וכו' הבה הרב מהר"מ מטרחני כח"א סי' ר"ב כתב דלדעת הר"מכם ז"ל לין הדין כן אלא דמי שפרע הפסיד ולינו מוזר ותובע מחכירו ע"מ ולפום דיהטא היה נר"כן מרכתב כן הר"מכן לפכיתו ד דמסתמא לכלורה דא מ כן לדעת הר"מכם ז"ל מכל זה לין לעלות על הדעת דלין יפסיד מי שפרע הכל לדעת הר"מכם מלחר שהמלוה היה יכול לגבות ממנו הכל לדעתו ז"ל ומרכבה מדברי הר"מגן ים להוכיח לדעת הלמכם דלם פרע לחר מהם הכל

דנוכה מחכירו חלקו דהנוכן כתב ולם לחר ממי שלרנה לפרע יפרע חלילה מהם שירנה ועל זה כתב שלם פרע לפרע יפרע חלילה מהם שירנה ועל זה כתב שלם פרע מ' מהם כל החוב וכו' שתובע מחכירו לת חלקו ומזה נפקא לדעת הרמכם דם"ל דלפ"ז לא התנה ממי שלרנה לפרע וכו' דיפרע מלילה שירנה שלם פרע מ' מהם כל החוב דתובע מחכירו חלקו דכל כך הוא לדעת הרמכם בלא התנה מי שירנה וכו' כהתנה לדעת הרמכן

והברח שהכניח זה הרב ז"ל וכתב דלם זה הערב יכול למור על הערב הסני מה לי שעבה ממנו הכל הוא ילרוינה מחכירו ומה הסיב עלין הרשכר וכו' כמלילה מכבודו לין זה הכרח כלל דהשעב הא לא ניח"ל לפרוע הכל מכיסו ולילרוינו' לחר הערב הכ' לנבות ממנו חלקו והרחים שהכיח ע"י הוב ז"ל ממה שכתבו הנמוסים כשחר עליו ועל הלו"לין החוב ים לדחות דמ"ם נשח"עליו ועל הלו"לין הכוי"ל דחר דלם כוע הערב דלא יחזור על הערב הכ' לנבות ממנו חלקו אלא שלין יכול לנבות מהערב כשטר שכל לע לם דלם נפרע מהערב הכ' דהוא יטרח ויגבה מהערב לחר חלקו ומ"מ זה ערעין נפ"ם כידי מה שכתבתי כפ"ע דין ט' ועיין שם דלין כאן מקומו

מצאתי כתוב בגיליון על שם מהר"ם פלורינטין ז"ל על דין זה ז"ל ים לדקדק למה לא כת' הט' שדע' מכיו הלמב ז"ל כהר"מכם ממ"ש בב' שלוו ובמ"ש בפ"ע ז' דכ"ם הוא בב' ערכים וכיו שנר' מ"ה ומהו"ק בפ"ק נ' ועיין במ"ש בפ"ע ז' ע"ב וכו"מ"ש ובמו שנרמה מה"ם הוא ממ"ש כאן משם הל"מכם דמע"ג דבב' שלוו נ נוכה מכל מ"מחנה מ"מ בב' ערכים יכול לנבות מכל לח" ומיהו כשמע לדעת הלמב ז"ל דסובר דבב' שלוו דנוכה מ" משם הכל וכ"ש בב' ערכים דנוכה הכל מ"משם ולזה מ מפרש לומר דמע"ג דלחי מב"ם מ"מ לא כתבו הטור משם הלמב ז"ל כיון דלא כתבו הלמב ול כפ' למנם הרב המ' נמה לתרן כלופן שמר דכגליון בפ"ע ז' כתב ז"ל דדבר קשה לומר שהיה להרב בספרו הוממכם במ"ם נגד כל הפוסקי' וה"ם ועו' דבפ' קל"ב הבי' דברי הרמכם בפ' מלמו ולם לא היה וכו' שחר שים שערכו וכו' לכן נרחה שהטור סיבל דכיון דבשנים שערכו שלא לזה שום לחר משם סיפרע ממי שירנה כל שכן בשלשה שמניחים לו דוחלי שנעשו כעלי חובים בער הכל ומסכים לזה בעל העיטור שנרחם כגיליון ספרם ובמה שכתבתי מ"ש מה שהקשיתי על הטור בפ' קל"ב ע"ב וע"ש במה שכתבתי לעיל בפ' ע"ו בדיניס מלו ועיין במ"ש בב' מהרשדם בח"מ סי' פ"ט ומהרשך ול בח"ב סי' זכ

ו כתבו בגמוני ס"ס שכבשנו ערב ופטר המלוה מ"מהם יכול המלו לתבו כל הממון מהערב הכ' וכו' ים לנמנם מחלי לא כת' הטור זה משם הרמב"ם ז"ל שכ"כ כתשובה

כתשובה כלל ע"ג סי' ל"ב והכי דנרינן השיר עשיו נסיך סי' ע"ז ומע"ג דהלחם הוא סם כתשובה כתב בן משם הגאונים ז"ל מ"מ ל"ל נהטור למה כתב כאן דלאו מסכים הלחם מכיון מוכי גו' הקשה על הטור דכתב דדברי הגאונים מטין לדברי הלחם דמין מ"ב בן מדברי הגאונים דהלחם הוא הכיא סם תשובה הגאונים וכתוב ז"ל סם היו ערבים כל מ' כחכירו על דרך הירוש ודאי סמניהם חייבים כל מ' כחכירו וכו' משמע דדוקא סם יפה ערבים כל מ' כחכירו נפרע הכל אח סם הכל וזה שלא כדעת הלחם ז"ל וכמ"ש ע"ז כתבתי עוד כתשובת הלחם ז"ל הנ"ל עכ"ל:

הלכות נזקי שכנים סימן קנ"ג

ש"ך חזקה שמיחה לנוף קרקע וכו' כיצד ראובן וכו' הנה הנך המחבר ז"ל התחיל כדין זה ב' תנאים לשיועיל לו החזקה הא' שנדיך לכל כטענה וכל שכבר ה' החזיק ג' שנים הא לאו הכי לא הויא חזקה ולפשטות פועל שלכל הדברי בעינן חזקת ג' וטענה וכדלקמן והדבר פשוט מהרי"ק ז"ל שהתיק דברי לפסק ול' מפ' דין הוי כחזקת ג' וכתב עליו דכיון דגר' פסק כחזקת ג' מיירי טעה מיל' שמא לו כשזקתו לאו כלום היא ע"כ מזמע מתוך דברי הרב ז"ל דמשום דס"ל לגר' פסק סדין הזיז כחזקת ג' משום דבי הוא דבעי טענה הא לאו הכי לא היא ודאי ליתא מזדי כת לפסק ז"ל כפ"ח ס"ק ע"ל מתני דכל חזק שלין עמ' טענה וכו' דכלל חזקה מיירי בין כחזקת יום ל' בין כחזק ג' וכודאי דכחזקת ג' בעינן טענת מכר או מתנה ואע"ג דלכתובה כל מלטון לפסק ז"ל דטענת ממילא ומתיקה מיירי מדכתב וזה שתק ולא מיחה וכו' משמע דכשתיקה שתק החזק מיד מין זה כונת לפסק ז"ל מלא שכיון שתק ולא מיחה ממילין דמאי דקא טעין מיד טעה מכר ומתנה קונטא היא דאי לאו מכרה לו לא היה שתק כולי האי וזה"מ לפסק כיון דטעין טעה מעלין שכדין יפה כו' דהיינו טענת מכר או מתנה הני ס"ל לפסק ז"ל בכל הדברי כעי טענ כין כחזק ג' כן בחזק יום ל' וכן כת המחב ז"ל לקמן בסי' זה כסעיף ב' ודברי הרב הגדול נ"ע.

ומ"ש דם ז"ל כפ' חזקת כדין הזיז הזה ז"ל ומ' לא מיחה מ"מ למיגר דבריהו החזק ל"ל דטעין מיד טענת מכר או מתנה ומלמן מדלא מיחה זה וזה כיוצא מין מורך לכותבו ומה שיש לדקדק בדברי לפסק ז"ל הוא דכיון דהוא כתב דיש לו חזקה לבעל הזיז כשהוא טפח ולא יוכל בעל החצר לבנות תחת הזיז מ"ב מה הקשה כתר מכי ומתר ולא מהרין זה בהכה זה מיזו מכר וכו' ומדי חסר הוא שלם שיהא לבנות תחת הזיז מיזו יכול לבנות ולפסר שהיה לתת טעם למיכל בעל החצר למחות כו לפ"ז יתמר היום או למחר מהרינו או מכתוב לן שהר שכל ומן שתרוץ לבנות תכנה כדרכיך מי כמי היה מק"ס שכלתו ה' מכי לא היה יכול לבנות מ"מ יכול למחות משום הפסד דמי ותכ' ומיד ישיבנו מ"ר עו"ש לגמו' דברי לפסק כפ"ז נכי ויכול למחות דהיינו בעל החצר בעל הגג ולפי זה נמצ'

דקזיל נפי ס"ל יהודה דאמרן דמין יכול למחות כפתו' מטפח היינו לף בעל החצר ככעל הגג דכיון דיכול למח' דריסת היינו כעל החצר ה"ל מין יכול למחות דכיפת ול"ל מין כתב כסיפת דמין יכול למחו' וכגמ' מפרש מין יכול למחות כמי וכו' ונדי כפי מ"ש כריסת הוא מוכיח דהיינו כעל החצר ככעל הגג דומיא ומורי ורבי כר"ו תירץ ומר דלפסק לף קף להכריח כיוהם מלף מלי דנקט כעל הגג ול"ל למחו' היינו לתת טע למה יש לו חזק לבעל הזיז וכתב משום שבעל החצר יכול למחות ומזקה מכח מחלה קף לתיית וכו' ע"כ ולי נרלה לומר דמשמע ליה ל' לפסק דפסק לשון המשנ' דיכול למחות היינו כעל החצר בעל הגג שלא יוכיח ולכך זיז טפח דלא פליגי רב הונ' ורב יהודה לף שהיה יכול לפר' דיכול למחות היינו בעל הגג ככעל החצר ולמר ג"ט מ' פירש מה שנרלה מפסק המשנה דהיינו בעל החצר ככעל הגג כיון לר' יהודה מכל נזיז פחות הוא למת כין לרב הונא כין לר' יהודה לא ונא לפרש דהיינו ככעל החצר כבעל הגג כיון סמין הדין כן לרב הונא ולכך כתב וכנגי מפרש **ומ"ש** הטור ז"ל יש חזקה שמיחה לנוף וכו' ער יפער המיון פנוי לבעלין היה נרלה לכאורה דהכונה הוא דכפער יש כעל הזיז תשמישי מעל הזיז יפער המקום דהיינו הזיז פנוי לבעל הזיז ולפ"ז קשה יפתחם כעל החצר כזיז וזה היה נרלה מפום דכפ"ת הטור ז"ל מ"ב דין זה וכתב כיצד ראובן וכו' חיים ומונע את שמעון מלהשתמש כו דנרלה קנת דהיינו כי חיים מ"ב כת חילה ככולל יפער המקום פנוי לבעלין אבל יפתחם כו כעל החצר לף זה מיון נרלה דלי קלי לבעל הזיז ה"ל להטור לכתוב יפע' המקום פנוי לן דכו לי שלא נרלה דהכונה הוא דכפער יפיר כעל הזיז תשמישי מעל הזיז יפער המקום והמיר מתחת הזיז פנוי לבעלין דהיינו לבעל החצר ואתא לאפוקי דלא נימא דמני כעל הזיז להכניס מותו מקום מתחת הזיז לתוך שלו ופטעם הוא מפום שלא המיון שלא יפתחם כו כלכד ולא נאמר מקום החצר עוד היה מפער לומר לכל דה דהכונה הוא דכפער יפיר תשמישי דהיינו הזיז יפער המקום מתחת הזיז פנוי לבעל החצר ומין לבעל הזיז כלום בחצר וזה מיכו נרלה משום דהזיז לא מיקרי תשמיש שלא לזה שמכיחין עלין ע"כ

עוד כתב המחבר ואומן שכר שמותו הויא מקנה ממכו וכו' דוקא שם תומר שהקנה לו החצר ל' להוסיף כו ויין מכל שם הקנה לו מיד חצרו הויא ליה דבר שלין כו ממש וכמ"ש המחבר ז"ל כסי' רל"ב

ג' ולכתחילה כשיבא להניחו וכו' כפ' חזק דקל שיכמפל למרו הזיז עד טפח יש לו חזקה ויכול למחות כחות כחות מטפח מין לו חזק ומין יכול למחות ע"כ וכגמ' מבלתין רב יהודה ורב הונא כמלי דקתני כם פל דמתני' ומין יכול למחות מי הוא זה שלין יכול למחות רב יהודה שכר דמין יכול למחות לף בעל הגג ככעל החצר שלא יוכיח בעל החצר להפתח' כזיז מין בעל הגג יכול למחות כו כין בעל החצר הגג מין יכול למחות שלא יוכיח בעל הגג זיז פחו' מטפ' ורב הונא מבר לנכי דבעל הגג מין יכול למחות ככעל

המגר מסוס דלית ליה לבעל הגג היזק גמור אפילו מכל בע
המגר יכול למחות בבעל הגג מסוס היזק גמור ומחלוק
זה בפיסקא דמתני׳ לפי כתבתי דקתני ויכו למחו
לפי כורחך מי הוה היכול למחות אלא בעל מגר בבע הגג
דוקא מסוס היזק גמור אבל לפי בעל הגג בבעל המגר
דלית ליה היזק גמור ותו ס׳ אל סברימו
מיכול בעל הגג למחו מדקתני כ
בסיפא אי יכול למחו ובבא הוסף הימנו בע הגג בבע המג׳
מכל בעל המגר בבעל הגג יכול למחות וכיון דבסיפא
דפחות מטפח יכול בעל המגר למחות מ״כ בריסה דזיז
טפח מאי דקתני ויכו למחות היינו לפי בע הגג בשלמ׳
לרב יהודה מ״ש דסיפא תרוייהו מיין יכולים ורישא חד
מניהו אבל לרב הונא מקשיא ופי׳ שם המוס
ב׳ פרושים הא׳ כשנמחו שבע החגר מין
יכול להשתמש בזיז טפח שהוציא בעל הגג מסוס שמכני׳
על הכותל דכיון דזיז טפח הוא יושם עליו דברים ככדי
ניתקל בכותל הכותל אין יושם על הזיז כלל מים ויסבך
ניתקל בכותל והשתא מ״ש דבריסה דזיז טפח יכול ל
למחות בין בעל מגר בבע הגג בין בעל הגג בבע המגר
בעל המג׳ מסוס היזק ובעל הגג שלא יכניס על הכותל
ולפי פי׳ זה מתני׳ מיירי בתוך ג׳ ויכולים למחות זה בזה
הפי׳ השני הוסי בשלמ נחסוך הכותל להיזק
דחשוב דחוקא היא שלא יעמוד ויכול בעל הגג
למחות היינו מסוס דנזקא הוא להשתא בזיז תדיר ולהכי
יכול למחות בבעל החגר שלא ישתמש בזיז ולפי פי׳ זה
מתני׳ מיירי לאחר ג׳ דבתוך ג׳ לא יעבד על בעל המג׳ מסו׳
סנוגא הוא להשתמש בזיז והשתא בעל המג׳ יכול למחו׳ על
שלא ישתמש בזיז ולפי׳ להסיבו מעלין מסוס שלא יחזיק
על המגר ומיכף כיון
פי׳ ג׳ לפי׳ שני דלפי׳ ס״ל יכול בעל הגג למחות בבעל המגר
מלהשתמש בזיז שלו לפי׳ בתוך ג׳ מעכ״פ מיכול בעל המגר
להסיבו ולפי פי׳ כ׳ מין בעל הגג יכול למחות בבעל המגר
שלא ישתמש בזיו טפח בתוך שלש
דברי המגר שם בפי׳ שני דמקום ל׳ זה בתוך ס
שלש מין בעל הגג יכול למחות בבעל המ׳
מלהשתמש בזיז בעל הגג וכך היא מכר׳ הלכם זה בפסקא
ליכך לכוותו זה ובמו מיכה בע״ה
דראיתי להרב הגדול כמה״ר שלמה הכהן זה כמ״ג
סי׳ זה בשם ונתן בלשון הלכם זה ומעלה
שט״ם בכל בספרים ודברי הרב נריכין עיון דמשמע מס
מו יטעה המעיין בדברי הלכם זה שגר לכתוב מדברי
פתיחת אז חת שלש וכו׳ דלפסר לומר דמאי דקתני מבל
בעל הגג בעל המגר שלא יוסיף עוד טפח מאי שנא מין
שמין בו טפח עכ״ל ותמיהה מילתא דאתי מסתר דמיירי
בזיז פחות מטפח ואין יכול על זה מ״ם הלכם זה כתב
הכי זה ומה שלש בעל הגג בבעל המגר יכול למחות דל׳
החזקתי ע״כ ומילון בזיז פחות מטפח מין לו חוקה שם
לא שנחמר שקולם סימונין ועוד קשה דמאי מאי
דקתמר הלכם זה שבל בעל הגג וכו׳ מיירי
בזיז פחות מטפח מאי שבל דקתמר והא על השתא בזיז
טפח קאי דהא קתני ועוד מיבי שבל בשהו משתמש
על גבו ולא מצי למעבד בהדורי אפילו מיכף ומיבם ל
ויפה ועלה קתמר שבל בעל הגג בבעל המגר וכו׳ ומאי

מבל דקתמר והשתא סהכי הך זה לאו בשו כל
כ׳ להשוה שין לשו
מקשין למסקנת מיבבית על הכות וכמו שבתבתי והרב
הביא ההכרח לפי כבודו שסוב׳ דברי הלכם נפי פי׳ ה׳
שלא תוס ואיכן כן וכמו מיבם נמ״ר עוד כתב הרב זה
במסקנת דברי׳ לאחר שבתב שלל יטעה המעיין כדברי ה
הלכם שגר לבם דרב זכו זה לאחר שבתב שלש מאי שנא פחות
בסבריס ונריך למחו׳ וכו׳ ונר״מ דברי הרב זה שלל שסבתב
הלכם בפי׳ ה׳ שלל תוס ושם בדברי׳ קשה למה הזכיר הרב ה
זה לתת טעם לסיכו בעל הגג למחו מסוס דמ״ל החזקתי
ושלי הוא להשתמ״ת דיכו תיבוק ליה מין הטעם שבתבו
התוס׳ מסוס שמבני׳ שהו טעם בולל בין לתו׳ג׳ בין לאחר ג׳
ועוד דמרבתב הרמ״ם בפוף דבריו ופחות מטפח
שלש מיבו יכול למחו׳ שלש מין הטעם שבתב
ועוד דמרבתב הרמ״ם בפוף דבריו ופחות מטפח
בין תוך ג׳ בין לאחר שלש מין יכול למחו
להשתמש בעל הגג בבעל המגר מבלל דבטפח יש חילוק
דאחר שלש יכול בעל הגג למחו בבעל המגר מבל קודם
שלש לא סוף דבר מדברים שלו קשים להולמם
עוד כתב הרב זה והכי הרב הגדול מוהרי״ק זה בתב
דברי הלכם על הנמחק הא שבתבתי ע״כ ומה
מאד תמוהים דבריו שלו חדא שלש מי לי להר׳ מוהרי״ק זה
שהעתיק דברי הלכם זה ע״ש הנמחק הוא ועוד שגר
מדברי הרב מוהרי״ק זה שבתב הא שבתב זה ולבתב הכ
שתיקן הוא מ״ם ואיכם מתגר ולם היה לומר בעל
הבתב שתיקן הוא קשה על הטור זה ניחא ולפבר
סוסו כוונתו וטעו סופר בפל בסיפרו וזה ברור והנה הל׳ מוהרי״ק
זלהה בת דברי הלכם על הנמחק שבתבתי והוא
נמיה לדבריו וכתב מוהרי״ק זה כן לפי סוסה שהרב מ
מוהרי״ק זה לא העתיק מ״ש תחילת דברי הלכם זה
דם מאי מהרב מוהרי״ק זה לא עיין כוס כל
הנורך ובל לי דלעיל הדין הת״ם זה בפי
הסני והטור והלכם כתבו מיטה ניאסו וס״ל דבתוך שלש
מין בעל הגג יכול למחות בבעל המגר מלהשתמש בזיז
דלא חיישינן לסיתלה בו דברי המבבידים על הבית דש
דם ל להלכם זה דמאי דקתני במתני׳ הזיז עד טפח יש לו
חוקה ויבול למחות מיירי כין בעל הגג בבעל המגר כין
בעל מגר בבעל הגג ולאו למימרא דבזמן מ״יבולים ל
למחות זה בזה שלש כמו שפירש הלכם דברי מה כי
דמתני׳ לגדרין קתני דבעל המגר יכול למחו׳ קודם שלש
שלא מחר שלש ובעל הגג יכול למחו מחר שלש ולא קודם
שלש ובפחות מטפח בין קודם בין מחר שלש מין בעל
הגג יכול למחות בבעל המגר בך פי׳ בותת דברי הלכם
זה ובזה דברי הלכם וכתו זה עולים דרך מ״ב ל׳ בן אין בה
מתוך דברי הטור זה כמ מבתב בפסקי סבין זה והמחו
יורה דרבו ועל בן סבי מאיר שלש דקתני הר׳
מוהרי״ק זה כמה שהעתיק דברי הלכם
זה שהעתיק בא בן שים לטעו״ב הכי ועל התוס׳ זה שבתבו
בסוף הדיבור זה והא דמבלין בו׳ קשה דאמי הוקשה להם
דלי׳בלוג ולימתני בדיוק כולה בזיז טפח בין קודם ג׳ לאחר
שלש דמיבא בולה בדיוק לאחר ג׳ ופפי לאחר שלש בזיז
פחות מטפח אין לו חוקה ויבול למחות ודברי

ודברי וכן יראה שכן בספר מצרים כתב ג"כ חלק
שיטי מספרים לדעת הטור ולדעת הלחם רבו
כפי הפ' שכתבתי

ד ובעוד שלא הזכירו שמכירתו פסי מרומו מין
כעל הזיז דמלי להסתפק כו מפני
שמזיק לבעל החנר כולהו וכו' הרב המחבר ול
פ' המצנה כזיז סיפ כו הזיק דליה ומעפ"י כן כתב סיפ
לן תזקה ולפ שכתבתי מזיל דס"ל דהזיק דליה יש בו חזק'
וכן פירשוה לכסם והתום' זל פס מכל הלמדן כתב ול
כחירושיו דלפו כזיז סיפ כו הזיק דליה עמיקנן ו"ל וכן
הפ' דתנן הזיז ער טפח יש לו חזקה ויכול למחול ה
כבעל החנר כשלין כו הזיק דליה עפ"י קיימן שלין כעל
החנר יכול לבנות תחתיו מכל בעל הבנ ככעל החנר
כלומר פס יש בו הזיק דליה לעולם ושלין בו חזקה שכל
לבר סיפ כו הזיק דליה כגון חלונות וכיוצא מין לו
חזק' כקוטר' וכ"כ הכס"מ כן הפ"ו מה"ש הנדו' נתפ"ש כ
ולסברת הלמדן זל ג"ל דמלי דמחר' בגמ' לפ
שמ מלא כעל הבנ ככעל החנר וכו' וכ
יהודה אמר מפני בעל החנר ככעל הבנ מפני שהזיק דה
לפו למימ' דמתנ' מיירי בהזיק דליה מלי סיכה כהזיק
דליה ויפה כמי כהזיק דליה מלא הכי קאמ' כך הוא לפ
שמו כלומר מתנ' בשלין בו הזיק דליה הוי מכל פס היה
כעכין סיפ בו הזיק דליה יכול למחו וכן יאמר שכ' דפ"
ה' בעכין מ"כ הוי' דה"ל כזה יכו' למחו ולפו דמתנ' מיירי
כזיז סיפ כו הזיק דליה זהו פ' מחלוקת רב הונא ורב
יהודה שליכא דהכא זל וכן כל מתוך דבריו שכותבו
לפרש כן כדברי רב הונא ופ' המצנה שליכא דהכא
יהיה כמו שפ' הלמדן זל דעד טפח יש לו חזקה לבעל
הבנ ולין בעל החנר יכול לבנותו ויכול למחות בעל החנר
קולם שיחזיק כדי שלא יחזיק עליו ולא יוכל לבנות לא כ
בעל הבנ אחר שהחזיק יכול למחות שלא יסתמם בעל
החנר וכ"ז אות מטפח לין לו לזה חזקה זה נהנה וזה מיגו חסר
יכו' למחו שכיון שלין לו לזה חזקה זה נהנה וזה מיגו ו
והרב המאור פ' המצנה כזיז סיפ כו הזיק דליה ו
וכתב זל ומע"ג דהרי"ף כתב והרבה מן
המחרונים דהיזק דליה מילו חזקה היינו מלון לחנר
דקביע תשמישו שכל מגו למחר וכ"ש בתשמיש כזה מכני
חזקה תדע שיש חילוק כין תשמיש זה לזה לעכין היזק ר
דליה דהא כתב נסתפקו אי היזק דליה העכין זה הוי כזק
או לא ולעכין היזק דחלון מצנה מפורשת היא לפ
יכתת מדם חלונותיו לחנר השותפין עכ"ל וכדכתי נריכים
עיון וכולהי סמה שכתב שנסתפקו הוא ממלי דפרק כנמ'
המזיק כהזיק דליה קמפלגי ולפ מסוס דמסיק דפלגי וכ
הונא וכן יהודה דהא לכולי עלמא ס"ל דהוי כזק שלא ל
דס"ל דהכא לית כזק מסוס דמזדרנא אפלגי ותליכא שלא
אלמי דמלי דקאמר דנסתפקו היינו מסוס דפרק לימא כ
כהזיק דליה קא מפלגי ולית כא למימר דמכח הא דמתנ'
שלא יפתח פרוץ ר"ס הוה לית למיפרע למימרא דמכח
כך יהודה וכו' והתנן לא יפתח ומדלא פריך הכי מסתע
דנמרא נסתפקו כעכין הזיק דליה כזה
ומקשה דהא מלי דנסתפקו נמי הוא כזיז סיפ' מטפ'
מ"כ כזיז טפ' לא והרי המזיק מיירי כזיז טפ' ומשני

לגיסא קתני לכל הפחות דקל כליבנה בתרא דהיזק רחיק טפי מהיזק קרוב דליבנה תמיד הוי היזק הוא יותר גדול מהיכא דלא קביעא והכי קתני ר"מ הלכך אל תריס בתרא דף ק"ו ע"ג ס"ל לי' דלא דמין מפה לפיה ומה שהלך הלכך אל ליסגא קמא לגיסא בתרא דהיינו לעניין גיזה ור"ל דפעמים דהמזיק רחיק לא סמיך היזק עכ"ז כניסה יש טעם לחוש דשליט כיה עינא כישא מכל מקום בתרא דהיזק רחיק סמיך היזק כיון דחוץ דשכיחים תדירים כתמידים ג' נמוך נפיש היזקא יותר מניזק לגיזה דשניה לחוש קבוע ותדירים כתמידים נמוך מכל כיון דג' לחוץ לעולם דמין חילוק כין ליסגא קמא לגיסגא בתרא ועוד דהרי מביא הסמ"ק לפי הסמ"ק דקל היזק רחיק סמיך היזק דגג על החנר הוי יותר גדול הם רחיק דהמזיק נזיק לע"ש אותם כעל הגג כולם וכמ"ש הטור לקמן ס"ק מצו שכעל הגג מזיק לבעל החנר ומין כעל החנר מזיק לו וכי' הרב כ"ז אל הטעם משום דמין כגגין תמיד קבוע לך נר"י דלפסר לחרן לגבי היזק דחנר לחנר הוי גדול היזק דגג על החנר מטעם דתמיד הגג סימן קבוע והטעם נר' מכאן דכין מחנר לחנר כין מגג לחנר שכיהם דמין זה לזה ומה היה תמיד הגג קבוע היה דומה כהיזק דחנר לחנר דשכיהם חוקי להדדי כמו מכל שעה מין תמיד קבוע אלא לפעמים כעל החנר לית יודע כעת שבא להזיקו ולית כשהר זמין ליה לכל כחלון על החנר שבעל מחלון רואה את בעל החנר ומין בעל החנר רואה את בעל החלון הוי היזק דחלון גדול מטעם דקביע תמיד ומזיקו תדיר יותר משם לא היה תמיד קבוע ותדיר וכן נר' ממ"ש הרב הנמוקי ע"ש עומו כתים בתרא דהיזק רבית הוא גדול משום דקבוע ותדיר אל ונקט חנר לפעמיעין וכו' וכל שכן מגג לחנר כו' וכ"כ מכית לחנר שתמיד קבוע וחזק לפיתה יותר תמיד ע"ש וכזה שכתבתי ניחא לי מלי לשון קצת מפרשים כתרא כליבנה דהיזק רחיק סמיך היזק מחמת שהם חלונות לחנר השותפין וכו' דמשמע דהיזק רחיק סמיך היזק וכו' אלא דהיזק דחלון משני משום יותר גדול כדכתיבנא ע"כ

ו ובענין משום כעל הגג וכו' כיון שהוא קטן ומין כו תמיד קבוע כו' עיקר הטעם לא כתב דהיינו דאמר ליה מסדרנא אפתחי תליכן דכלא חורתי פנים אפי' כב' יהודה ב' אמי מעכ"ש היזק רחוק

והר"מ ז"ל יהודה בר נחמני פסקו כרב כיון שהוא כ' לא רחיתי מי שפסק הכך וה שהובא המחבר לומר זה שגם רב אלפס והלכתא ז"ל פסקו כן

א"ר וכלשון שכתב ג"ז אל מהלשם שכתב' והא דקתני גגין שפה וכו' עד דאל"כ וכו' אלי אינם כיון פחות מטפח לטפח וכו' ומין לדק דא כתי דיכייהו דכטפ' ים לו חזק ג' וכפה' מטפח הין לו חזק משום דכותא הלשם ז"ל הוא דלעכין לאחות אלי אינם כיון טפח לפחות אם לא מ"ם הוא ז"ל והוא פשוט ע"כ

ז החזיק כזיז כולט טפח וכו' המחבר ז"ל הביא כיון ז' סכרות הם היינו סברת הרי"ף ז"ל שכתב שיש לו ד' על ד' ולמטה ד' הוי סברת הרי' הגילוני דם"ל דלמטה ים לו עד למטה שיכול לתלות חפציו כזיז אפי' עד הקרקע ומין כעל החנר יכול לכנות תחת הזיז כלום ואילו להרוץ יכול הוא לכנות למטה מן הזיז כשיעים ד' לאמות הנ"ל הוי סברת הלשם ז"ל דם"ל דמין לכעל הזיז למטה כלום

והרב מהלשם ז"ל הקשה על הטור ז"ל כמ"ש מתשובותיו ז"ל ותו ליכא למידק כהאי דיכא כמ"ש הטור ז"ל לשם שכתב דכרי הרי"ף ז"ל וז"ל הרי' הגילוני וכו' ע"ש עד לומרו שפשר שהרי' הגילוני נם כיון להוסיף כי שם התוספת שהוסיף הלשם ז"ל מן ה' הטעם שכתב ס"ה וכו' ע"ש וה"כ הוא שום קושיא שהטור רצה לפרש הרי' הגילוני וז"ל דם"ל כמו שפוח כת' דהיינו סיכול כעל הזיז להסתפק עד למטה דהיינו ככל המזיר ומין כעל החנר יכול לכנות כלום **ואם** יש קצת קושיא הוא דם"ל לטור להכיא דכרי הלשם שמוסיף על דכרי הרי"ף ודכרי הגי' הגילוני ם שמוסיף על דכרי הלשם ז"ל **עוד** הקשה הרב מוהר"ר אל על דכרי הלשם ז"ל דם"ל פתחת הזיז מין לו חזקה דל"כ למה כזיז פחות מ מטפח הין לו חזקה וקושיתו ת"ש כמו שפירש שכתב ז"ל דלשם מדברי הלשם ז"ל דהוי קפידת יותר להסתפק כשויר החנר מלהסתפק ע"י הזיז דהם כזיז

טפח וכו' ע"ש ולאי מכיר כזה קושיא שטעם הלשם ז"ל הוא משום שלין לחוש להסתפק תחתיו כלו' כיון שהוא רחב מין דרך לתלות חפץ הרבים על גב הזיז ולא לתלותם למטה וכיון שאינו ראוי לתלות לא ה חזיק מלא כמה שיהיה גאוי הזיז דהיינו לפרר עליו הכלים אבל לתלות לא החזיק כיון שאינו ראוי ליה ולפי כשכח כעל החנ' לכנו תחת הזיז מין נר' להכיח ולא כלום

ועוד קשה דמנא ליה למוהר"ר ז"ל שטעם הלשם ז"ל משום דאיכא קפידת כתלית כאויר מדרכה נימא דאיכא משום דלא קפיד מ' ים כתלית כאוי' להכי לא החזיק ויכול זה לכנות תחת הזיז והיינו טעמא דזיז פחות מטפח מין לו חזקה משום דלא קפיד לינים

והנר' לי כוראת הלשם ז"ל שכתו דכריו סתומים ו ודעתו דכזיז פחו' מטפח כיון דאטר שיעורי ומין היזקו כ"כ נדול לא קפיד לינים כיה ולפי מין לו חזקה מכל זיז פחות מטפח ים לו חזקה כין על נבו כין תחתיו כיון דמזי להפי ולהפי וכיון דרצוי להסדיר כלים עליו ולתלות כו החזיק לזה ולזה מכל זיז דמכ ד' כיון שהיו רצוי לתלות עליו אפי' תלה כו מבניו דלא קפיד לינים אלא כמילתא דרקיעותא ופיהיה עיקר תשמישו זה ולפי זה נחב שמין מתמשים אלא על נבו מין לו חזקה אל על נב הזיז לא ממש' היינו זהו שכר' לי כדעת הלשם ז"ל מעפי שמין לי לחוש מדברי ז"ל נם מין לי סתירה והכי מסתב' לי כדעת הלשם ז"ל **ואין** להכיא ראיה מדברי הלשם ז"ל שמין חוק' מלשט' דלי לית' לי חוקה למטה מלי הלי דקמר ולפי לר' יהודה וכו' מה ש ענין זה מבו זה כשלמ' סתם לו יכול למחות משום דלא

מסתיר ולא מידי שמין לן חזקה ויכול לכחת מכל מקום טפח יכול למחות כדי שלא יהיה עליו ולא יוכל לכנות ד' דמין זה נראה דנהי לתת טעם למיכול למחות תכף ומיד שלא יאמר כעל הזיז סניחנו ומסתמא בן קנת ימים ולאחר שמיענו וכמו שכתבתי בדע"ת לשנם זל תדע דכללו הכי קשיא דלמאי לא יוכל למחות הא קודם מיונית זה הזיז היה יכול בעל החצר לכנות מתחומא עד רומו שמא והשתא הזיז מעכב עליו שלא יעשה בניינו כרצונו שלא וקלי כדלמרן סוגה לתת טעם למיכול למחות לן וימיענו מיד

אך ומ"ם הטו מכל מקום החזיק כויז כולו טפח כשר ד' יכול עד שלא יכול לעשותו כולו ד' ים לכרר מקום מ"ם יכול לעשותו כולו ד' הוא כב משך ד' כלא יך הכות לו דוקא כשר ד' ולא כל משך ד' והגל מדברי הטור שהוא כב"ש משך ד' כשהר יהא מעיין וכוונתי דהנם ד' לא כתב העור דיקא שלא כזה טפח כ"ש כזיז כולו ד' כשר טפח וכן כתב בע"ם לבוש יע"ש עד כאן

ח והרמכם זל כתב דאפי' לין בן טפח ים לן חזקה וכו' הקשה הרב מוהר"ש זל לדעת הר"מכם דכיון דס"ל להרמכם זל שיכול לכנות תחת הזיז מה תועלת ים לן בחזקתו

דקושיא לקמ חוינא דהרי ים לו תועלת שכל זמן שזה לא יבנה לא יוכל לומר לו הסיר הזיז מעלי ולא תשתמש בו שאתה מוציאי כראיה שהרי החזיק בזה ולעשי שבעל החצר יוכל לבנות ולבטל השתמשו מ"מ כל זמן שלא יבנה יכול זה להשתמש בזיז

ומהר"ש נהו תירן הכי דאין לן חזקה למטה מן הזיז ויכול זה לכנות תחת הזיז ולבטל תשתמשו מ"מ ים לן חזקה למעל"ו והו שמ"ר הר"מכם זל שים לן חזקה כלו למעלה מן הזיז

ולבי מגמגם כדין וה שנר' לי לדעת הר"מכם זל שפשם נתן כעל החצר לבנות יכול לבנות מ מקרקעית החצר עד רום שמיא כין למטה מן הזיז כין למעלה סיכול להכנים הזיז תוך הבנין ויש לי קנת ראיה לזה מדברי הר"מכם זל גבי המשכיר שכתב זל ואם יש בו טפח ים לו חזקה ויכול בעל הזיז למנוע לבעל החצר ה המשך לן לבנות שמך לאותו הזיז שלא ים לו חזקה ויכנסהו בבנין ואם יום פחות מטפח מין לו חזקה ובעל הזיז מיני יכול למנע לבעל החצר מלבנות ע"כ הרי דרוק כזיז טפח מין בעל החצר יכול להכנים הזיז תוך הבנין מכל זיז פחות מטפח יכול

עוד הקשה הר' מהר"ש זל שם על הר"מכם זל דכיון דס"ל להרמכם זל דאפי' דקאמר במתני' מין לה חזקה היינו לומר דיכול בעל החצר לבנות תחת הזיז מכל מ"מ ים לו חזקה כל זמן שזה לא יבנה מ"מ מין קאמר נמי הוה לה שם דזיז פחות מטפח אפי' יכול למחות שלא בעל הגג הוה אפי' מין יכול למחות בבעל חצר שלא לבנות מכל בעל החצר יכול למחות בבעל הגג שלא יסתמך כזיז ע"ש **ואיבה** קושית מהר"מכם זל מפרש מה שאמר נמי הוה מכל בעל החצר בעל הגג יכול למחות היינו כשהם זיז וכשהם פליגי נמי הוה וכן יהודה לה לענין שמוש הוה לאחר שהכיר בעל החצר בזקו

אכל קשה לי על הר"מכם זל דאמר לית הא דזיז פחות טפח ים לן חזקה והא מתני' דתמם קתני דאין לן חזקה ומכח לית למימר דאפי' דקתני אין לן חזקה היינו שיכול לכנות בעל החצר תחתיו

ואפשר דה"מ דקאמר נמי הוה דבעל החצר יכול למחות וכיון דיכול למחות ים לן חזקה מס לא מיחה ומ"מ צריך לי"ע לדעת מי שכריכו להר"מכם זל לפרש כן

ואפשר דס"ל להר"מכם זל דע"כ מאי דקתני אין לן חזקה אי אין לן חזקה לענין מיזק יכול זה לענין דס"ל להר"מכם זל כתב כעטין פ"ב דף קס"ד וז"ל המקשה לחוניא זיז מכות לן על טויר חצר חברו כל שהוא וכו' עד הרי החזיק כעל הזיז ע"כ ולא כתב דזיז פחות מטפח אין לן חזקה וקשה דכיון דס"ל להר"מכם זל הוה לית לפרש דאין לן חזקה לענין מזיק אלא לענין דהשתא היכא למעבד כדכריו

עוד קשה כמה שכתב הר"מכם זל כדין החזיק כזיז טפח כמשך ד' וכמה שהשיג עליו הלח וכמה שכתב הר' המני' זל מדע קשיא על ה"ה זל דהכא דעת הר"מכם עם דעת רשכם זל והר"מכם זל ס"ל דכל חזקה כמין עתיד טענה וכו' מלי ומשמ' ממה שכת כמשל כל מזקה כמין עתיד טענה וכמה שלו דכריו וכמו שכתב הטור זל דעתו לקמן ולעת' שלכאורה היה נר' לדקדק מדברי רשכם דלא כעי טעי מדכתב ז"ל וכיון דלא מיחה כתוך שלם מיכא למימר דכשהגיו הזיז ע"כ וה שיגו דקדוק דכונת רשכם זל כמו שפיר אתי למעלה דמייתי לי טעין מהיזק מלי טעמ' ודכדיו מכריחי למה שכת כמשל כל חזקה וכו' ושלא כדעת הר"מכם זל וה"כ לית הכריס ה"ה דכריו עם דכרי הר"מכם זל

עוד קשה דגר' לבי דכרי ה"ה דדוק הכ"ם ז"ל להר"מ זל דעעין טענה מקום דהוי מקום חשוב הא כעלמא לא כעינן טענה וה הפך ממה שכתב הוא עצמו נפ"מ מהלכות מלו סדעת הר"מכם זל מסיעבוד' נריכי טענה ע"ש

ועוד קשה על הלח זל דאמרי לא השיג על הר"מכם זל כדין שלמעלה כ"מ ם הוניח מזיז ולא מיחה החזיק כעל הזיז

ול"ל דמה שהשיג הר"מכם זל כאן לאו היינו ההיא דסנה

דהשיג כפ"ק דהתם השיג על הר"מכם זל דס"ל שלין נריך נ' שנים וטענה וכתב לשכם נמי פליג על הר"מכם זל וכתב השיגו כזה הר"מכם זל פ"ה ולא הוצרך להשיגו כאן דמשמ למה שהשיגו שם ומה שהשיגו כאן היינו נזיז טפח כמשך ד' שם כתב החזיק כזה לא נריך טענה משעון שהכיר שו נתן לן להשלימו לד' על ד' דכתב ס"ל להר"מכם זל כנריך טענה

הלכות נזקי שכנים למהר"ם קלוגר

טענה כיי להשלימו לה' על ר' נחמן סברת הלבוש ז"ל
מחמת על הלימוד ז"ל דס"ל דאין נדרך טענה וכזה הוא
דהמפקיר ס"ס ידעת לכתם לדעת הדמכס ז"ל ובפנוט הוא

א"ד הכי הדב מוהרלמד"ך ז"ל דקל' כדבני הלמכס
ז"ל ונ"ל דאת"ל מאי לא כתב דבינו דבעל הגג
מינו יכול למחול בעל החנר דהיינו דינא דמקנין ובו'
לדעת דב הוגה ותירץ וז"ל דהוא מפרש בפ"ז בתר דלמכס
וכו' עד ולא הוגרך לכותבו ובמחילה מכנהו ע"ד נרמה
דהלמכס ז"ל יפרש המשנה הזיז שר טפח יש לו מזק ולכך
יכול למחות בעל הגג אם בא בעל החנר לכנות תחת
הזיז פחות מטפח אין לו מזק ולכך אין יכול למחו בעל
הגג לבעל החנר אם בא לכנות תחת הזיז וכן נ"ל מפירוש
המשנה שלו בתחר ירחה חרוחה שם ולפ"ז דברי דב
הוגה לדעתו ז"ל הוא לא אמו אלא בעל הגג בבעל החנר
ל"ל דבעל הגג אינו יכול למחות בבעל החנר אלא יכול
תחת הזיז ויבטל תשמישו לבל בעל החנר בבעל הגג יכו'
למחות אלא ביה"ת הזיז בתחילה ווה הדיוק שאמר דב הוגה
לבל בעל החנר וכו' בתבו הלמכס ז"ל בתחילת דבריו
ז"ל המבקש להוניח וזיז וכו' בעל החנר מעבב עליו שהרי
מזיק בידו" וזהו מ"ש הרב המגיד ז"ל על זה"ש פ"ב וכפסק
הרב הגאון ע"ש וסיים כ' דין המשנה כפי מה שכתבתי כ'
בתחר ירחה המעיין ולפי זה שכתבתי יתיים גם כן מה
שהקשה עוד הרב מוהרלמד"ך וז"ל ואת"ל מאי לא מפרש
רב"ז לדעתו דבעל הגג יכול הוא למחות בבעל החנר בבעל הגג
ובו' ע"ש מעוז הקשה דומיא דרישא דהיינו בבעל בעל
החנר לבנות לך הרב ז"ל תירץ שם וז"ל וז"ל דע"כ דומיא
דרישא וכו' והיינו בבעל להוניח ודברי שנכנו ממני ומיני
מבין בונתו ובנה שהוא מפרש לדעת הלמכס ז"ל דיכול
למחות דרישא היינו בבעל בתחילה להוניחו ואם סרבר
כן מי מבער לפרש מין יכול למחות דקיבא דומיא דרישא
דהיינו בבעל בעל הגג להוניחו בתחילה ס"ל דאפ"ה בזיון
פחות מטפח יכול למחות בתחילה אלא יניח אא"כ מבער
דבתחו הוא דהוא פירש דמינו יכול למחות דקיבא היינו
בבעל בעל החנר להוניחו ודומיא דבתר היינו דבין
בקיבא בין בריישא מיירי בבעל בתחילה להוניחו אבל
מ"מ הרישא דיכול למחות היינו בעל החנר בבעל הגג
ומינו יכול למחות דקיבא היינו בעל הגג בבעל החנר ס"
ממנו זה דוחק דאין זה דומיא

ומאי דלמכס לשיר על הלמכס הוא דדברי
פותרים למ"ם בפ"ז המשנה וז"ל אבל
בעל החנר יכול למנוע לבעל הזיז מלהשתמש עליו כרי
שלא יביא וכו' דבר דאפ"ל למחר ס"ונימו ומתק בעל
החנר יכול הוא למנוע לבעל הזיז מלהשתמש עליו ד
דאל"כ הוה ליה למימר יכול למנוע מלהוניחו וכו' והכא
כתב וכיון שהוניחו אימי יכול בעל החנר למנוע לבעל
הזיז מלהשתמש בו ועוד לישנא דלישנא דהכא
כתב הוניח לת הזיז ולא מיחה בו
לאלתר בעל החנר הרי החזיק וכו' ואם כתב והניחו הרב
ב"ז ז"ל בסיוע ונ"ל לא היה חזקה כהם לאלתר אלא
כשיעמוד אותו הנזק וכו' דמשמע דלא החזיק לאלתר ש
בסהוניחו ונר' דיש לתרץ לזה הרב תלונה דהתם בפיבו'
המשנה פ"ירה לית הזיז נענין ל' והכא כרגא נענין לה"
והכל אמת והוא דהתם נרחה דפירש דהיינו דאמרי
הקורות היוצאין מכותל שכשתיבו שם מהבנין שכן בתב
וזיז הוא הבנין ס"ונמ"ן הכותל מקורות וכו' דנר' שהוא
דאם קורה מהבית ולבך נא הני חזקה לא תר כשהוניחו
דלשבר אלא יתחתם כו ולא הוניחו לשימום ולבך ג"כ
כתב אבל בעל החנר יכול למנוע לבעל הזיז מלהשתמש
כו' משא"כ דמשמע לקיבא כשהוניחו לא היה לו למחות פיון דלשבר"
דלא יתחתם ולא הוניחו לשימום ולבך נקט שהפ"ז כשבא להוני'
הזיז לכ' כדי להשתמש כשאר כל מדבריו ולבך כתב מ"ש

ומ"ש הרב המגיד על מ"ש הלמכס ז"ל שנרך שיהא
לו תחתיו נוב' מני' טפחים וזל פיעור זה לא
הוזכר בגמ' ומ"מ נר' שדי בכך שאלי דיהת בית היא דירת
בעשרה טפחים ובלאורים היה נר' לפרוק עליו דברי כתב
הלמכס ז"ל בפ"ב מהלכות מכירה נבי המוכ' בית למבירו
וכו' שנרך לעשות לו בית מד' אמות על עשם ורומו בחצי
מ"ר כו וחני לחכו בו ועש ומ"ש בה"ת דיהת בית היא בלש
אך נר' זה לאו מילתא היא דשאלי התם נבי מבירה
שמכר לו בית יפה ולבך נרך לעשות לו בית טוב
ויפה בשאותו פיעור שבל הבא לחבירו בית די לו בי' טפחים
שהוא פיעור בית פחות והוא פיעור פוכח וכן הדין נ"ם
גבי הוטפלה התיקרה של חבירו שהוא מחויב לעלויו לתקנה עד
פיעור בי' טפחים של תחתון כמ"ש הטור לקמן בסי' קפ"ב ס"ג
ועש ע"ש

העולה מיזה לבזיז טפח נמשך ד' להלמכס ז"ל אין לו
למחות כלום ולהריב"ם לו למחות ד' טפחים ולהלמכס ג'
טפחים ולהרי כרבינו עד למחות שם לא יוכל בעל החנר
לבנות כלום תחת הזיז

ומן הנדרין נכולי עלמא הוא ר"ל שמשלימו לה'
מעשה שמלטון הריב"ם הוא משמע דמזה מזיז
ים לן ד' אינו כן אלא שחתו הזיז פיש כו טפח יכול
להשלימו לד' וכן היא כוונת הריב"ם ז"ל נמ"ם הרי ים לן נם
בנדרין דוחב ד' גם שה שכתב ולמטה ג' טפחים ר"ל עם
הזיז וכמו שפיר דברינו ומתר ומתנא פיש לן ד' על ד' כמשך
ג' עכ"ל ומעלה מן הזיז לבולי עלמא יכו'
לבתחתם אבל לא פור עד היכולם
כמר דבל מה שלמעלה מן הזיז פרי הוא של בעל חנו
שר דום דקיבא אי לא ענד מי מסופק אם
המעורים האלו שנתנו הכלף ונמכס
והרי בנדלוני היינו דוקא בזיז טפח נמשך ד' אבל בזיז
טפח לחור לית בית פעורא מחייבא לן דילמא פ"ם בל
זיז טפח יש לן למטה בשיעור זה וכן נראה לי עיקר
דמ"ב מאחי לא מיטעמים מים למימר פיעורא דטפח
אלא דאי דלענין פימום היינו למטה זיז טפח כמשך ד'
וזיז טפח לחור חדא פיעורא לית להו ולפ"ז מה שכתב
הרמכס ז"ל בסוף דבריו ואין בעל החנר יכול לבנות
בשויר מבנו וכו' אבולא מילתא קאי

והנגד הזיז דהיינו נגד הבלישה נר"ל דאין נדרך
להניח בולו ויכול בעל החנר לבנות בתוך
ממש לזיז ומ"ם הרמכס ז"ל החזיק בשויר החל בנגד ר"ל
מתחת הזיז דאי נגד בלישת הזיז לית יחזיק דאין זה
מנין שנדרך להתרחק ממנה אלא יפיל

ומ"מ

ומ"מ הכל לפי ראות הדיינין שאם יראה להם שאי אפשר להסיר כל השתא כאן מכלי שיניח להם מעט מעט ויהיה הדבר יפה לשניהם ודעת רבינו יהודה דבכל זה אם לא חזקה אין בעל החצר יכול לבנות עד שיניח ת"ח

הזיז מניח ד' טפחים

ואם אין בו טפח וכו' ובל' שעה פירש בעל החג' לבנות תחתיו ולבטל תמיהתו וכו' ככר כתבתי למעלה שרעתי נוטה שאין לזיז פחות מטפח חזקה לפי למעלה מן הזיז ויכול בעל החצר לבנות תחת הזיז כיון שהעלה מן הזיז שאין חזקתו מועלת פחות מכל זמן שזה לא יכנה לכל רואה לבנות יכנס מתחתיו דשפיר יראה הדום לקיעה ואפי' לנקב הרשכם אל תחת הזיז וכו' לבנות מה הוא הזיז פחות מטפח תמיהו הוא לתלות כן ומסתברין תלוים כאן ר' מתחת הזיז שפיר הכי אין לו חזקה וכיון זה לבטל תמיהתו וכ"ש למעלה שאין לו חזקה

ב' בא הרי כתבתי וכו' ולעיל לאחות כו' בעל הגג וכו' ע"כ

החצר יכול לאחות כו' בעל הגג וכו' ע"כ

לו יעלה בדעתך שבית הרוב כאן לפרש שאם כשנפרצו פחות מטפח אין לו חזקה ואין יכול לאחות אלא בעל החצר בכעל הגג שזה לי שפיר שהרי הוא כפי כרוב הגגות וכ"ש שאפשר לעיל ורב הונא אמר לא שנו אלא בעל הגג בבעל החצר אבל כעל החצר בבעל הגג יכול לאחות ועוד שאי אפשר הרוב דהיי שיהיה כאן ז' פחותים דלא כיב יהודה אלא ורבי שרעת הרוב אל לפרש מ"ם בגמרא לא שנו וכו' כדברי המפרשים ז' שנו שלא בעל הגג אינו יכול לאחות בעל החצר אלא הכא והתם כיון שעשה מעשים שכולם יודעים שהוא מכל בעל יכול לאחות ועוד דלעיל על השור דמ"ל דיכול להחזיק ואין יכול לבעל הגג אלא כאן שהוא מבחוץ ומשום היזק ראיה ופליג עלי השור דמ"ל דיכול להחזיק אין יכול לעניין שיעשה הזיז אלא בעל הגג ויכול לאחות ולעניין שיעשה הזיז כדברי המפרשים ז' דלעניין לקבוע זיז מיירי ומ"מ אין בעל החצר יכול לאחות כגון שהיה מחזיק קצת ואין יכול לאחות דקתני כשתמלי הכי והדברים פשוטים.

שאם ירצה לקובעו ולהשתמש בו כלפי פנים וכו' בת' הרב הגדול מוהר"ר יוסף ז"ל נר"י דה"ק אפי' אם ירצה לקבוע יתד או קרש מעבר עובי הכותל וכו' פרש"י ז"ל תירץ כאן ב' דקדוקים פרש"י דמשמע דיכול להשתמש בלפנים אפי' אחת לשנים ושנה רבינו אפי' ז' שאין משתמש אלא כלפי פנים אף יעגיל לו לקבוע עד שיעבור מעבר השתא ומדברי

הרב ז"ל נר"ו שזיז יוצא מעבר לעבר לא תירץ כלום בין דהזיז יוצא מעבר אחד משתמש מהצד שכנגדו ויש לבעל החצר כדאיתא בפ' ת"ש שבא בעל הגג לקבוע הזיז בתוכן ש"מ מהא דאין כל אחד עם אלא משתמש ג' אצר פנים כדי שתהיה היתד חזקה אבל מה שכתב הרב ז"ל אם אינו יכול לטעון חזקה כיון שאינו משתמש כו ע"כ ר"ל דאם קבוע פחות מטפח עכשיו ויש פחות מטפח אין לו חזקה ואפי' הרב ז"ל טעם חילוקו

ואשר דפ' ל' למהרי"ק ז"ל ס"ד יש מי שחילק ש"ם בין כותל שיש בו טפח הזיז כו' הרב מהרי"ק בן לוי' דפ' ל'

דפ' לדעת הראב"ד ל' דכפחות מטפח יש לו חזקה סברת מ"ן ז"ל עומד הטח בפני הרב בנימיני ע"כ

ל"ל הן אמת שהרב המגיה טעמים שכתב הרב מוהר"ר שייבי נם בזיז טפח אמנם גר"ח אין לומר כן משום שהרב לא כתב אלא ש"מ שלא בזיז פחות מטפח אבל כטפח לא וכ"ש לזה קנת טענה לחלק ולומר ד' דכשלמטה בפחות מטפח אמרי' לקיום הזיז עשאו בולט כך אבל כטפח ממש עשאו כונט כל כך אלא ודאי דלהשתמש עשאוהו אבל לא חזק ומ"מ יכול לאחות מעיקרא ע"כ

החזיק מ"מ כי האי לא ה' החזיק דזה מיהו עשוי להשתמש

אלא לחזק הזיז אין פחות מטפח מעץ או אבן ו' כ"כ שאם לקבוע מסמר נדול מעפ"י שהוא פחות מטפח יכול בעל הזיז לאחות ולקבוע מסמר נדול מעפ"י שהוא מלוה שאינו נראין למשפח כנגד מכל מסמר לא והכל לפי ראות עיני הדיין והמעין

אבל כזיז טפח יש בו מזקה יש לכוד להעמיד הרוב כגון שלו

המזיק כעל החצר בזיז טפח בכותלו ש' בעל הגג שם יכול בעל הגג מ"ל לסתור בזיז ולבנותו כעניין שהיה לפני כן לזה אין לו לקבוע מסמר נדול מעפ"י שהוא פחות מטפח יכול בעל הזיז לאחות ולקבוע מעץ או אבן מלוה שאינו נראין למשפח כנגד מכל מסמר לא והכל לפי ראות עיני הדיין והמעין

ולכאורה היה נר' לקבוע קנדמיה דאין יכול לסתור כותלו מדבתב סרב"ז ז"ל כזיז פחות מטפח ומשום חזקה ליתא כיון דכיון שאין בו טפח נכ"ל קשה דבי החזיק מאי הוי ומה מהסרנו לבעל הגג והלא אפי' לא היה יכול לקובעו כ"ש שלא יפיזנו שלא ודאי דשם החזיק אין זה יכול לסתור כותלו ולבנותו כעניין שזה לא יכנים הזיז ומזה מוכרו שלא יניחו לפנות הכותל כדינו ואין

זה פשיטא דמ"מ יש ומשום חזקה וכו' לעניין לטעון ולברות על חזיז קאמר ולבתב נכי זיז טפח והכי קאמר אפי' אם אין חזקה מיטעין זה שהחזיק בזיז ורוצה לבנות עליו לא יכול לטעון עליו זיז פחות ובו' ליתא כיון חזקה ויכין משום פחות מטפח לא קפיד מיניה כיון שאינו נאמי לתשמיש נאמי נלא לטעון ע"י דוק ותבין

מ"ר ומ"ש תוכ"ל

כתב"ל זל דזיז טפח יש חזק לבעל הבית כו"ש לדקד' דהטור לעיל בזיז טפח שהוא ב' בעל הגג דהדין הוא ד' דיכול בעל החצר לאחות בעל הגג שאינו נותב דבר ומן שלא הניחו בעל החצר משתמש בו ומן בעל הגג יכול לעשות עליו ובו' ואין משתמש בו בעל בנינו ואפי' יכול לטעון

לטעון שהחזיק ונזה תירץ מורי הר"ן דהיכא דבעל הגג הוציא הזיז ויש הוכחה שהוא הוציאו לין לבעל החלון לפי שיאמר כשבל הזיז הוא שנשתמשת על הזיז הוא משום שלפני הייתי רוצה להניחו שם לשתמש מכל היכי שנקבעו בעל החלון ונשתמש בו כשלא הוא דאמר שדיב דיש לו מ חזקה לף מ"מ הר"י שיש לנשתם שתקע הרבה ויאמר שהוא הוציאו והחזיק בו על כן הר"ן תירץ דכיון ד דהרין הוא דבעל הגג גריך להם לו מיד שם לא הסיחו ליהו דשפסיד הנפסיה ואין לנו לחוש על הפסדו ולכך יכתשם בעל החלון עליו כל זמן שלא הסיחו כיון שאין עשה לו שום מק ושם הניחו שם שני חזקה נאמן כחזקתו דאף הניחו שם כל כך זמן שהוא שיכו יכו להשתמש בו והיה יכול להסיחו ע"כ

דלא מסתבר כלל וכו' דכיון ירוחט בקב כסו' כתיב ל"ה זל ושם כמ לקבוע זיז פחות מטפח בעל החלון אין בעל הגג יכול לעכב ע"כ והיה לפשר לפרש כוונתו כהר"י כרנילוני ואינו מובנת ד דלפשם לפר' דברי דהיינו בשם לקובעו בארץ שאין לבות' חברו וכליאמת מחרינא שכת' לשכם זל שהוא שתוך לבות' ואינו מכנים לותו בתוך הכותל

א"ך כתב הרב בי"ז זל כתב נ"כשם הר"טבצ ם שמתם זיזין שמוציאין מגג על רעפים וכו' הרב מוהר"ר מרדכי זל כם"ג ס"ב סביב פליט מכאן לענין שפת גג של רעפים שנוהגים היום לחנך שלין לו חזקה וכמ"ש הר"טבצ זל **אך** כל לאורי נלן דאכאן אין רמיה דהכא מיירי הר"טבצ זל כשפת גג ש שאין היום נוהגים מאנה ובחילה מכבוד הרב מוהר"ם זל בכרון שלא יש לו חזקה לבעל הגג דרמיה למרוב דיש לו חזקה והכי קאמר כגמ' ס' לף יחפור דף כ"ב על מ מתני דמרוב ומחילה זל הכא כאלי עסיקינן כמוחילה מסופעת וכו' ופ"ש את היקרת הגג מסופעת וכו' הרי כהדיא דלשפת גג שאיש נוהגים יש לו חזקה

ובן מלתי תשובת הר"טבצ מביתיב' יר שהשנה שפת גג של רעפים שאינו נוהג לרי מרוב ומחילה לאורי ס"ל זל שיש היום לקאן כדין שמרוב לותה תשוב מסם תשובת רבאי נרפת ועם ע"כ

יא ובתב הר' יעקיה וכו' לכאורה נר"ל הר' יעקיה זל סתרות דקאי דיקא מדיק דקאמר רבל וה לף לאו מיירי שלף כאן חבר שאין כו לף פתח ולא חלון וכו' משמע הא יש לף פתח או חלון לא וכת"ל הכי קאמר שכל כאן שותפין וכו' הא חבר חברו לף ונראה דבשת הרב זל לאור דיוקא כאן חבר חברו דשתמש אין לו כו פתח וחלון אבל כאן שותפין דשתמש יש לו כו זכו כוונתו **ונמצא** דכין כאן חבר חברו אין כאן חבר שהתפיס יש לו חלון אין לו פתח אי חלון אין יכול עליו פתח או חלון אין יכול **ומ"מ** לי דלעכ"פ אלא היה יכול דיש לו כו חלונית שרין היש להוציא הזיז משום דמוסיף לו היזק ראוי דער השת לף הוה חוץ ליה אלא כשהוא מהלך בתוך ביתו אבל משתמש מחלונים ויו לשתמשת עומד עליו תמיד לשנים כלין

ולעשית תשמישו על הזיז וכזה יחלכה הסיזק כם מ"מ אם לו פת"ח דכיון דהוא נכנס ויוצא בתוך הבית אין לך היזק גדול מזה והכל יכ' רשות עין השכל

ומה יעשה לו היזק יכו' ונם לנשות וכו' ויש לדק שעריין יש טעם אחר לאלו יוכל משום ד דיחזיק עליו וזה לף יוכל לנשות תחת הזיז ולפ"ב דם"ל דיכול ס' לנשות תחת הזיז וכלבד שיניח המוך ד' אמות אע"ג כהלכם ומ"כ דין הזיז כדין החלון דאמעלה ואלטה ד' אמות ורוחק

ונך דהר' יעקיה ל"ש אמר' ודאי שאינו מוכ' כהרי כרנילוני משום שהוא מוכר שאינו יכול לנשות תחת הזיז אלא להשתמש עליו אבל להשתמש לאחר אין יכול לנשות כלל עד הקרקע ומ"ש שעשה לו היזק גדול דאפני החלון לא היה יכול להרחיק אלא ד' אמות ומשה יכול לנשות תחת החלון אבל כזיז אינו יכול לנשות תחתיו כלל ע"כ

אך הנה הרב מוהר"ם זל כתב ס"ס תם"כ עמוד כם הר' יעקיה וכתב זל ואכי אמר שאפשר ם שהתור הכיאו ולא הביאו מולק אינו מאחין שמכרתו מוכחת ע"ש ומאי שנעת שהר הגדול מוהר"ם שכתב נר"ו כתב בגליון שכאן אי שכוכר שהזיז אין חזקה מולק על הל יעקיה ואינר דאפ"י יש לו חלון אינו יכול להוציא את הזיז משום דלהיזק דאין לו חזקה ולהיזק דאיש דזיז יש לו חזקה כמ"ש הרב הנמקי הכיאו הרב לעי ובין שכן יאמר בעל האחי שאינו רוצה שיוציא זה את הזיז מאפי שיש לו חלון משום דיאמר דכחלון אין לך חזקה וכשאדנה לשתוש שאתו שכל כזיז תאמוק עליו וכשאדנה לנשות תעכב כיצד אמ"ל אלו שאמר דבענין כזה גם לזיז אין לו חזקה ויכול להוציאו משום דכיון דהוציאו שהיה היינו מכח החלון ובחלון אין לו חזקה גם כזיז אין לו חזקה דיאמר לו בעל החבר מה שהנחתי לך להוציא את הזיז היש מפני שהיה לך חלון וכשלא הזיז היית ולא אלו היית רוצה ש שתשתוש החלון וכיון שהחלון היש קיים לא היית יכול למחות בעניך הזיז שכל עתה שאתה רוצה לשתוש החלון שפת"ד נ"ב חזיז ויש מי שרנה לומ' שהשתוש" שם לא חזקה מבירים כהר' יעקיה דכתבנו כל"ה ואפ"ה בעל החבר בגג זל ות"ת והיאך יכול בעל הגג להשתמ" בזיז וכו' הא מיכא מעקה וכו' ושם מיכא דאיכם בוכרים כהר' יעקיה מאי הוקשה להו ליאמר דהכא מיירי שהוציא הזיז מהחלון שלא רצו רבוברים כהר' יעקיה דהוציא הזיז מהחלון אינו יכול למחות **אך** נראה ודאי דאין זה הכלח דאמאי להוקשה להו דהשתא מיירי שהוציא הזיז מבנין חדש שם ואפ"ה בעל הגג וכו' ע"ש ואמאי נקט ריבו של מאי בעניך שהוציא הזיז מהחלון וזל כתב ל"ה ח"ו מי שהוציא אחר לחלון ואחר

ואם קנה מקרקעי חבירו על חנך מכירו והוא מרוץ עפה"ם
לו מזקה וכו"ע ס"כ

יב ראובן משיה לו כיתא"וכו' כמשנה ממרו
המרזב מין מזקה ויש למקומו
מזקה המוחילה יש לה וכו' וכגמ' ממרו למדומי מתני' ג"
מוקמתות זלפי המוקמתה הכ"מוקי מתני' דקתני המוחיל"
וכו' במוחילה על כרחין והרא"ש ז"ל פסק כמוקמתא ג' ולהכי
שקטה עליו העור ז"ל ומיהו לפי מה שכתבנו חילוק זה דפלפי בין
מוחילה על מכניס למוחילה על עץ

דנראה לי דהרא"ש ז"ל הוקשה לו דאם פיתח ד' דיש לחלק בין מוחילה על מכן למוחיל"
על עקו"כ לפלוג ולמתני בדידיה במוחילה ולשכם ז"ל תירץ
לזה כ' תירוצים הא' הוא לכולה בדידה כשל מכניס הב'
דמת' מוחיל של מכני ומת' מרזב של עקו"ם והרא"ש תפס
תירוץ הב' ולהכי לא הוצרך לחלק חילוק המוחילה של
מכן הוא של עץ משום דמתם מוחילה של מכן ולהכי אינו
יכו' לכנוס תחתיו ומת' מרו"כ של עץ ולהכי יכו' לכנוס תחתיו

והתרס" ז"ל שם הקשה
מ"ר ומוכי גרו תירץ לזה עם
מ"ם הלשכת כתבו"ם וכיוצא
מ"ל ז"ל לקמן בסמוך משם
דכמי נרפת ז"ל מכתב פיכול
לכנות תחת מוחיל כדעת
ר' יהודה ממר שמו"ל ופדעת
ר' חניגא וכו' ולא קיל כרבי
יהיה ומכן פסק הרי"ף ו
והלשכם ז"ל ומ"כ מפשר לומ'
להלשם ג"כ פוכר כן ולכך
לא חילק בין מוחילה של
מכניס למוחיל' של עץ וכמו"
דוקא מ"ל להלשם דשלשת
כר' ירמיה ולקמן מבתוב ט
פעם לזה ע"כ

ראם נתן נימוי וכו' כגמ' ממרו נ' מוקמתות חל
דשמואל דאין לו מזקה מרוח מ"ויש לו חוק"
משתי רוחות ולפי פי' לשכם יכול לעקרו מרוח דרומית
ולהניחו כרוח לפונית פמוקמתא הכ' היה דר' חניגא דיש
לומר מזקה הבל אין לו מזקה אלא יכול לקנרו מקנרו
הנ' דר' ירמיה דאם אין לו מזקה היינו שיכול בעל החנר
לכנות תחת שלו **ודהר"אש** ז"ל פסק כר' ירמיה
שהוא המקיים
מזקה ובין שכעל
שאינו כח להוציא מבעל הנימוי המוניח מחכירו עליו ש
שרשיו וכאן דאפשר לן הלכתא כמאן דהוי קול לנתבע
ונחבר ז"ל דרך עקלתון מכיון ז"ל ולהכי כתב
אאין כעל החנר יכול להטותו לרוח
שאינו ולמלקדו מכל יכול לכנות תחת חנימוי נם לכיוצו
עוה"ז ל הכי ס"ל בפתיב ל"ם חלק שיש"עם ומ"ש מפשק
הוא משום דלא ידעינן הלכתא כמאן ודעבכל טעות
סופר כאיה שכתוב וכן איה שלחך ב' מנישא וכו' ל' ר' ירמי

והעיקר מהרי"ק שהביא לשון מוטעה ולפי ס
שהוקשה אר' חניגא קשיא דאם היה לרוך מקנרו כתב
וכן מ"ם ר' חניגא דאם היה לרוך מקנרו וכו' ולא דקדק
בזה וכך ל"ל וכן הוא דשמר ר' ירמיה שאם היה לרוך אין
מקנרן וכו' דר' ירמיה פליג עליה דר' חניגא דקשיא דאם
היה לרוך מקנרו

ובדעת הלשכם ז"ל יש כו ג' דעות והכילו לזה ל
לפי שכת"ה כ' לוקמתות דיכול לשנותו מרו'
לרוח ויכול לקנרו כמחלת כעל החנר ושכעל הגג נוטע
לשמותו לן לקנרו ובעל החנר מוסף בידו ולכי זה הכין
הרמב"ר ול שהרא"ש ז"ל מפ"שגם כמחלת בעל החנר ו
והמרזב אין לו חוק דקתני כמתני' ל' שאין לו חוק
לבעל החנר אינם שנינוי כמקומו כמו שהיה לעולם שם
יכול בעל הגג לשנותו לרוח לקנרו כמו שהיה ולפיכך הקשה
עליו הרמב"ר ז"ל דלרוך יבא על זה המוחילה כו' דלפי פ'
זה ס"ל שאי דקתני המוחילה יש לה חוק ר' ל שם כח
בעל הגג לעקור המוחילה ולשנותה ממקום למקום שו
לקנרה יכול בע"ה החנר לעכב עליו שיש לו חוק ולזה
הקשה הרמ"ז ז"ל דבעל החנר למה יעכב לבעל המוחילה
ומה הפסד יבא לו לבעל החנר ושם בעל החנר נוטע
להתריע כתלו שם לו לבעל החנ' **ודך** לי לתרץ
לפי שיטת זו דלהכי אין בעל המוחילה
יכול לקנרה מפני שלא יבוא שיש כרבותא לכל
אה שיוכל מקנר הוא פיחת אין המים שהיו בשים כתחילה
אע"כ כשהוא מקנר הנימוי דאין הכי ואין הכי יכלו כל
המים ולהכי הצ"מ יכול לקנר והמוחילה אין יכול
לקנר לפי שלא יבואו כל המים ובזה נשתלקה קושית
הרמ"ז ז"ל והיתה היה רצוי להקשות לפי מאי דאמרי' דיכול
לשנותה דאחתי המוחילה יש לה חוק דאמאי יש לה
חוק ואם רוצה זה להתריע בותו שלא שיש לומר דאם
היה המוחילה מנד דרום פונה לחנר שמעון שהיא ג"כ
כדרום אם כח אח"כ לשנותה מכתחלה דהיינו משום ש
שמחויר שמוכרין לנד התחתית דהיינו נד נפון וכזה לא
יבואו המים לחנר שמעון ולפי זה יש לו חוק לבע"ח
לעניין המוחילה ואין בעל הגג יכול לשנותה אע"כ כנינו'
לפי שאם המוחיל' מוכח לנד חנר שמעון שהיא הוא פוג
ג"כ לשנר שמעון אפי' אם כח לשנותו מרוח לרוח דהיינו
חנר מזרח לנד מערב אפי' מיכף ליה לבע"ח החנר לעול
יבואו המים לנד דרום וק"ל **ולפי** זה לא הוה ק
קשה על הלשכם ז"ל מיך לא מכיש חילוק
המוחילה לפי שכתב כתב דטעם דיכו' לשנות לו לקנר
הנימוי הוא אע"פ יבואו לו המים מוחילת מש' דמוחילה
אאם כח לשנות שלא יבואו המים אין יכו' לשנותה לרו'
אחרת ולקנרה כמי שאינו יכול לפי שלא יבואו כל המים
ומ"ש חם ליה להלשכם ז"ל לפרש כן דמי הכריחו
לפרש הפירוש הרחוק הזה

אך ומ"ש הרב הנמקי הכיא דכריו ה"כ ז"ל והכי
ג"ל מחוקי לא פליגי שלא מר מר' חדא וכו' עד וכן
דעת הלשכם וכו' מלשון שכתוב בלשכם שכנין:

בלשכם ע"כ לד ס

והרב המניר ז"ל ס"ל סמ"ק דעת הלמכס ז"ל לפרש המקומות כמהלת כעל החנר כבעל הבע

מלא דהלמכס ז"ל מפ' המקומות כמחלת בעל הבע בעל החנר מכע' החנר רוכה לשבותו ממקום למקום לו רונה לקבלו ובעל הבע מוחה בו מלא סמתוכן נלמר דע"כ לא קלמר ר' מכיכה דמין יכול לשמותו ור' ירמיה דמין יכו לקבלו מלא כשב' בעל החנ' לשמותו ולקבלו מ"ה בע' המו וכ מעכב עליו לפי שבא לו מן מכל בעל החנר למה יעכב

ומ"ש המים כמים עלין **ולפ"ז** נר"ט מ"ת שהלמכס ז"ל למה דיבים מלן מלשון הלמוד מלמ'

בימו המלקח מים לחנר חביבו וכא לקותמו בעל החנר מעכב עליו וכו' ודקדק הלמכס ז"ל טעמם דבעל החנר מעכב לפי שבא לשותמו ומין המים כמ"ש המים כמים עלין מין בעל החנר יכול לעכב

ומה שכתב הרב המניר ז"ל וכך פירושו סמיש

מלא יכל לשמות מרוח מ' לרוח מחנת וכו' יש לתת טעם למה לא פי' כפי' הלשכם ז"ל ומפ' שהוא משום קושי התום פהקשו דמיך יכו' לשמותו מרוח לרוח ולא כשמכת מ"ת מרוח לרוח נרין לשנויי המושלה ומתרע כותלו ולהכי כתב ס"ה ז"ל פי' זה וכי ככון הוא ועוד שלפי' הלשכם הוי מפושי ממלוקת דלשמואל יכול לשמותו מרוח לרוח מחנ' ולר' ירמיה מפ' לשותו רוח מין יכול לשמותו לפי' ס"ה מ"ש

ומה שכתב ס"ה והמחבר דעתו לשבוק ככתוב שהוא מקיש החזקה וכו' וכן פסק הלא ז"ל

קשה לי מונמתי תשובת רבני נרשת מיכב ז"ל התשוב' עוד שלת דמוכן שהיה מוריד מינגו על מ"ש של שמעון הי יונמין מקורות הקירוי ומן ועכיו על החנר כמו"ך כמ"ש על כל פני החנר מכל לא היה לשמוש ועתה רנה שמעון לבטות לו לית לחנר ורנה להגיע עד הכותל המגיע בין בית דמוכן וכין חנרו ורנה לבטות תחת הקירוי היינו כ בקנו ורנה לנעון קורותיו ככותל בנוכח עד ר"ת לפי שעד ר"ת מוות בחזקה שנתן ודמוכן מיחה כידו עכ"ל המש"ז והמריך בתשובה מכתבה לקמן בדין הכותל כ כ"ל וכ"כ ף הרבדים כתב ז"ל ומ"ם הם כמים מנו מקום הכותל ונ"מ שלא יכנה ויבעון מ"ם קורותיו שלא יתנדנד ויתקלקל קירוי

והרעפים היונמים לתוך וכמו שמרו בגמ' כמוחלה שלא שלא יהנה לבטות תחתיה מינו כוכה משום דמ"ל לא ניחה לי דיתרע עשיתי והם סבורים לומר שהרעפים היונמי היינו מוחלה לא היה שלהם דיומחיל"ש דין מלוכ וכ"ע שם רנה לבטות תחתיו כוכה ולא עוד שלא הפ' המחלה עמ' בפסק הלכה מין לה חזקה לעניין זה שלו רנה לבטות תחתיה כוכה כדעת רב יהודה למר שמואל וכדעת ר' חנינא ס"ס פ' חזקה הכתי ולא קיל כר' ירמיה דהתם דאמר לבטות תחת המחיל וכן פסקו כל הפוסקים פרק זה לכותין ורא והלמכר זה כפירושיהם ונם הלמכם זה כך פסק לפי הנר' מדבריו דכין כמחלה כין כמחלה מותר לבטו' תחת המחולה עור שלא מפי לר' ירמיה שם הכותל עשוי בעניו שלא שלהן מדברין ולא מקלקלן לפי רחות עיכי הכ"ד ולפי רחות בקיאים בכמין שהוא כוכה ואינו נמנע שלא שלהן שנו נריכים לכך כנדון

מלפניהו שלהן הלכה כר' ירמיה כמו שכתבתי עכ"ל נראה מדברי התשובה שהלמכר כפירושו כפסק דלא כר' ירמיה וזה הפך דברי ה"ס ז"ל שכתב שהלמכר ז"ל פסק כפירושו כרבני ל' ירמיה שהוא המקיים המחזיק

אי כרא דקשיא לי טובא על הקושה הזאת תהא נמ"ם שהרב ז"ל פסק כהלכות דלא כר' ירמיה ואין כן דמרכתב הרי"ף בולהו מקומות משמע דפסק ככולהו וכ"ל דמי מהר מהר ומה מהר מהר, ולא פלינ' וכדכתב הוא הנמקי ז"ל הן אמת כי נמוחי בספר העיטור בערך פ"ט ע"ב מבתב שכרי"ף פסק כר' חנינא וז"ל שם ואין נרא פסקו כר' חנינא דהא ל' ירמיה מנדם לו ושמואל דמי יכו לשמותו סוה ליה חד ועוד דר' חנינא נמי שמואל כרב אשי ודת"ק דלעיל כיש ליש לקיש ור' יוחנן ס"ל כשמואל ומסתברת דר' יוחנן דיר בלמוד וסם גם לעומת מינו שקנו דקא"ר אלא מקומו קא מנוח לרוח קמ"ל כ"ע ידע מסיבן הגיולה זה דהי"ף בפסק דלא כר' ירמיה **עוד** קשיא לי על דבכי העיטור ס מכתב דהלכת כר' חנינא דה"ה חנינא לנמי שמואל כרב חסיב דמ"ה הוה לן למימ דהלכה כשמואל דלא ושמואל הלכה כשמואל נדוקי ודוחק לומר שהכוונה לומר ד שמואל לנבי ר' חנינא כרב לנבי שמואל שם ן הלמוך מוקי כן: ונר' דמחי דקאמ"ר דר' חנינא לנבי שמואל כרב הוי ר"ל כרבו ואין הלכה כתלמיד כמקום הרב בתלמידי קמ"ל וכיון דבעמת ר' יסב ר' חנינא כרמ"ה כדלית בהתוספות הו לה כרב ושמואל לנבי כתלמידים וכדלמרינן נמי דרב מול לפיושי לר' חנינא תלים מעלי יומא דכפורי וכו' ופרי כנמ' והיכי עביד הכי וכו' ומסקי רב שפני וכו' ופרכו מ מפרש"ר ל' דרב שלח דרב לנבי' חנינא הוה לי' כתלמ זהו הנר' לי כוה מ"מ לקדנו מספר כעל העיטור מהריף פסק דלא כר' ירמיה כדבני התוספות

ואיבא יונא מהיכן הוציאו זה בהלמ' העיטור מ לפסר מרמה הוא ול מי זה מתשובת הרי"ף מ מכתב כן מכל על תשוב"ך קשיא לי מכתב מכתב כן בהלכות **ואכשך** דכיון דהרי"ף ז"ל כתב הנ' מוקמות ולא קלמר בהלכתא כמ"ד

ודאי דלית הלכתא כרבי ירמיה מהטעמים מכתב בעל העיטור ומיהו אפשר דהרי"ף ומכתב בשום דלא הביא הרי"ף ז"ל מילוק המוזכר לפ"ם היש של מכן כדברי רבי ירמיה או לפ"ם משמע דס"ל דלית הלכתא כרבי ירמיה

ומה מכתב תשובת רן דמתוך לבולי הלמ' שם ונה לבטות תחתיו כוכה מדין עמן לפי שרב יהודה אמר שמואל דקאמר דיכול לבטות ברוח לרוח ב' מיכול לקנו ולשמואל דקאמר דיכול לשמותו ורבי חנינא דקאמר דיכול לקנו כ"ש ביכול לבטות תחתיו רב' ירמיה הוא המקיים החזקה יותר מכל מה מכתב כתשוב' דשמואל ורבי חנינא פליגי על רבי ירמיה כמוזלה לא משמע הכי כנמ' דקא"ר אמי נבקא ליה מיכה דייקו לשל עץ לבל כשל מכן דנבקא ליה מפום דמתרע כותלו אימו יכול לבטות ולהכי קאמ' כתוכה הכ"ע כשל מכן כלו' לאו כשל עץ דכדם ר' עפקינן ושמואל ורבי חנינא ס"ל נהי דמלנו עליה דר' ירמיה דמקנו ליה לאו כשל מכן מירי שלא לפי' כשל עץ מ"מ נפק"מ דפסק דנה לבטות תחת המוש לפ"ם

פגעה מפני שמ"ז ור"מ חכמים ס"ל הכי דטעמא דבה מית ליה משום שמתרע כותלן ולא ידעתי מנא ליה לתמוכת ר"ן ד דפליגי על ר' ירמיה וס"ל דבמחילה של מבנים יכו' לבנו' תחתיים דבנמ' מסתמא לא פליגי אלא במדוב מכל במחילה לא פליגי אלא לכולי עלמא אין יכו' לא לקנרו ולא לבנות' ולא לבנות מחתיה וסברת תמוכת ר"ן נר' שהיה משום ד דמסתיין דמעלין דרגא ממחילה למדוב וכיון דבמדוב יכול הוא לקנרו במחילה מעלין ורגא דמין יכול לקנר' אבל לא מעלין תרי דרגי דלא יוכל לבנות תחתי' כנ"ל ומ"מ פ' דחוק הוא

אלפ"ך ושורי גרן תירן ליה עם מה שתירן הוא גרן למה שרקדן בדברי רבינו שכתב דמסק מחילה היא של מבנים וכו' והרי תלמודא פשוט לן מהני דמיא של מבנים דגרסי' בסיכה של מבנים ותירן לזה דלעולם דבמתם מחילה היא של מבנים וברפרוף בגמ' לר' ירמיה מפיר הוא ידע דמחילה היא של מבני ועכ"פ פריך ואיך לקי' משום דבגמרא לא משני הכי במחילה וכו' דהיה נראה מוקמת' מדמה אלא קשה הכי במחילה של בנין עמקינן דמ"ל לא ניחא לי דתחזע בו' ולא ניחא לי וכו' ולא סיכה כמחילה של בנין עמקי' בנודע וכיון שכן יש לו טעם לעבדו דמ"ל לא ניחא לי דתתר' וכו' ומ"ש הכא ומי יש לתרץ כן דבין דהמקשה הוא ידע מפ' דמירי במחילה של מבנים ועכ"פ פריך לר' יהודה אמר שמואל ור' חנינא אלא לר' ינמיה מסתמא דבני אמר שמואל ור' חנינא חולקים עם ר' ירמיה בין ובוררים דאפי' בשל בנין יכול לבנות תחתיו ע"כ

ומ"ש התשובה הנז' דהרמכם ז"ל פסק דבין בנימוקין במחילה יכול לבנות מע"ג דהרמכם ז"ל לא כתב אלא רגא על החגר לבנות תחת הניסור וכו' הוא משום דבין דהר"מכם ז"ל לא הבין חילו' במחילה מסתמא דנימוקי ומחילה חד דינא הוא דאפי' מיני מ"ל בנין **אבל** הרב המגיד ס"ל דהר"מכם פסק כר' ירמיה דמתני' בשל בנין מיירי ולהכי מחלק בין נימוקי למחילה והרמכם ז"ל מיירי בשל עץ וכשל עץ לא שתי לן בין נימוקי למחילה ולהכי לא הכי חילוק המחילה וזהו מ"ש ה"ה ז"ל ואם היתה כוונתו שהקשה כמחלת בעל החגר וכ"כ שפיר מיירי בשל עץ לא הבין חילוק המחילה משום דאיהו מיירי בשל עץ אבל אם מפ' כמחלת בעל החגר ס"ל פסק כר' המוקמתי' וכתי' שלמתן לפסק' הלכ' וס"ל כר' ינמי דמחילה כמוכר

אלפ"ך ע"כ מנאתי מסורר ומונח בתוך קובץ בכתב זה אך אין שם שכתוב מכאן ואילך משם ס"ה ז"ל וזה פוף אחיזה שמנאתי כתוב בקונטרס ס' מכתיב יאשיה ומ"מ נכתוב דבריו עם מה שכתבתי לעיל עד פוף סימן

אלפ"ך ותירצתי בפי' המגיד להרמכם שפי' מתני' במחלת בעל החגר כמ"ש הרב המגיד ולא כמו שכתבו מרכבת המשנה אך מיהו עדיין יש לנו לדקדק בדברי הרמכם ז"ל שכתב בפ"ה מהלכות שכנים וז"ל אם בנה אחד מהן גדר בתוך שלו ואחר כך בנה חבירו גדר אחרת בתוך שלו הרי זה יסלק את שלו ויבנה אחורי גדר של חבירו ואם לא עשה כן אין שומעין לו לפי שהוא כמי שבנה בתוך שלו עכ"ל ולכאורה קשה מאי שנא מהא דאמרינן בגמרא דאם בנה אחד גדר בתוך שלו ואחר כך בנה חבירו גדר אחרת בתוך שלו הרי זה יסלק את שלו ויבנה אחורי גדר של חבירו ואם לא עשה כן אין שומעין לו לפי שהוא כמי שבנה בתוך שלו ומ

הלכות נזקי שכנים למור סימן קנג

לגטפי ומפי לגריפת דמורכני והכיא דין זה השור לקמן בסי' ה' בסעיף מי דכרלה דכיון דיחזיק כנזק יכול לעכות הנזק ממה שהחזיק לך זל דמלחי הפס ס סמיכו מתרכה להזק כמ"ש ה"ס זל מפס הלמכן והלסכא הכי דכריו הכא כי זל לקמן וכ"כ כי זל מכל הכא לפסר עיתרכה הנזק דפסר דמקום שהיה הנזור עד עכשיו לא היה מזיק ליה ועתה שכא לעכותו מזיק ליה וכן כ בשכא לקנרו לפסר שמתרכה הנזק וכן רלוי שכתב הרלשכא זל עצמו וזל לגיסכא ריכול לעכות דמסתמא לין כו תוספת נזק ודוקא שלא הנכיה לו שלא השפיל ולא שינה ממקומם דבהכי ודאי לימו יכול לעכות כלל דרבוי נזק הוא ומולי במקום שה הזיקם ולא במקום שחר והכל לפי ראות ע"כ ולדעת הלמכם שכתב דכעל ה תמרוכ יכול לעכותו ולקנרו לפסר לומר דמזכר דמסתמא לימו מתרכ בנזק לכל שם מדע דמתרכ להזיק לפסר לומ' דיסכור דלא יכול לעכותו לו לקנרו

ולעניו דיש כ"ע מודו בעניו מרכ דיכול לעכות תחתיו כר' ירמיה שהוא המקייים החזקה יותר ולעניו מזחילם כולי עלמא פסקו כרבי יהודה שחר שמואל ורבי מניכא דיכול לעכות תחת המזחילה כיון שלא עדן כיון שלו מכנים ומע"ב דכפי זה לין חילוק כיון מרכ למזחילם ומקו דאימו שמחלק לין ככך כלום דמקן הפס כקוליה דמר וכקוליה דמר וכל שחר מתרץ מתני' כפי קכרתו ושעמא דפסקו כמרכ כר' ירמי' וכמזחיל' כשמוע' דמניכא היימו משום דאלים כח המוחזק ולכך כמרכ כעלמו הוא המוחזק ומ"ה לין כעל החנר יכול לעכותו לקנרו שלו לכל לעכות תחת המרכ והמזחילה כעל החנר הוא המוחזק דיכול לומר כשלי מני כוכא ומקברת הטור שחלק כין מזחילה של עץ לשל מכנים גרמ' שהיא מכרת יחידאה ואף שם יש מי שמוכר כותי' ככר כתכתי דלעניו לכעות תחתיו כעל החנר הוא המוחזק ויכול לומר קים לי כמי שחלק כיון דכשלו הוא כוכא

כתב הרב כ"ז זל כתב הלסכא שאלת דאוכן יש לו מקום חרב וכו' עד ותניא פרק שת פניהן שין לו ד' אמות ואיכא למידק דמאי דשיה מביא מהתם להכ' דלמחו' שעטרו כחלון כעינן פרינת פניהן דשאני התם דהוי למחול ד' אמות של פתח דאות ד' אמות הם קניים לו לגמרי וכמו שכתב הרא"ש בפ' לחם כשם הרשכא עצמו והכילו הרב כ"ז זל לקמן כס' קע"ב דין ט' ולכך כדי למחול הר' אמות כעינן מעשה גדול דהיינו פרינת פניהן שכל כחלון דלא הוי אלא שעטוד כעלמא דילמ' כשתי' בלא פרינת פניהן שני אך החלון כדי שנאם לכעל דיש טעם לעשות כן זל דהרשכא זל ס"ל שני כשת מה לכר דיאמר שמתחה מפני הקור או החמה ולא מחל השעטור כיון דלא פרין הפניהן וכוונת הרמ"ה הוא לומר דכפרינת הפניהן שני דהא התם כפתח שיש לו ד' אמות שני כפרינת פניהן מ"ש כ"ש הכא דלא הוי שלא מחלת שעטורין דעיין לקמן כסי' קכ"ד דין ט"ו כמ"ש הרב כ"ז זל כשם כ"ש שמולק על הרשכא רש"ל דלמחול השעטור שני שתחה כלא פרינת פניהן וזל וכתב עוד ונר דאף שתחה כלא פרינת פניהן היא ועיין כמה שכתכתי שם ותשוב"ו של הרשכא היא כרכוה

ואהנה הרב מוהר"ר זל כתב על דאוכן שהיה לגר"מקי שהיה נמשך ממנו היזק לשכני שמעון ומפל הגר"מקי ומ"כ מכר שמעון את כיתו למחר ומאוכן ג"כ מכר את כיתו לראוכן וכא הלוקח מראוכן לעכות הגר"מקי שהיה לראוכן ה המוכר ולוקח משמעון מעכב נידו וכתב הרב זל שהיו רוצים לזכות לזה שכא לעכות הגר"מקי מתשובה זו של הרשכא וכתב חזה זל דאין מכלן אלא זכות זה היה כשגר שום דבר הנמשך ממנו שום נזק לכית ומפשר שלא היה רואה שהיה נמשך לו היזק לא היה קונה כית וכיון שכן טעמיך ליה שפוויק הראשון מפל לו לותו מעכור **ותמהני** על כך כתב כן הרב זל דהרי מה תועלת יש לו לראוכן שיקנה זה כיתו של שמעון דכשעכדו מפל לו שעכדו ונם מה מועלת עשה דרמ"ה לפ"ז הרשכא כדי לומר שמפל דהרי כתב הרשכא כלן דכעפל הכותל לא מיכר זכותו ושם ראוכן היה כא לעשות הג"מקי ורש"י דלא היה הקונה יכול לעכב וה"ה לכא מכאן ואף שנאמר שלא היה רואה הקונה שמשון שהיה נמשך לו היזק שלא היה קונה מה לו עם כעל הג"מקי לך לו שלא מי שמכ' לו הכי כמיכלו שמבר לו דבר שיש לו היזק ונזק לאחרי נם מ"ש כשמיכה הכא ת שהיה לו לכעל הג"מקי למחו' שלא יוחל מעכדו נשימי נם ת וכו' לא יודעתי מה היכן כא להרב זל חידוש זה שלא ראינו זה כשום מ' מהפוסקים דכשימי נשות נרך למחות ושם לא מיחו דנמחל כעכדו דמה עשה ומה שיכה הלוקח ממה שהיה מקודם כדי למחול ונרך עיון

ט"ן כתב הלמ"ה כיון שיכול כעל החנר לגמח תחת הגיבור וכו' לפיכך אם רוצה לקבלו ככלי אין בניגו הדיון עמו לגדר דלמה תלה הלמ"ה זל הטעם דיכול לקבלו בג' מפני שיכול לגמות דמה שייכות יש זה כזה ועוד פשיטא דיכול לקבלו ככלי אין בניגור דמאי שיכפת לים לכעל הגג מי מקבלו למה שכתב **אך** מפשר לומר דהלמ"ה כיון המרדכי מטם לא נסוף פ' חזקת זל כלא אם כא לגמות בגין תחתיו וכו' עד מעפ' פתן יוצאין המים כ"כ להדיא לפי שהבגין כגנר הקילוח ומעכבו וכו' וזהו כוונת הלמ"ה כיון שיכול כעל החנר לגמות תחת הגיבור מעפ' שעל זה לין המים מקלחין יפה כמו מקודם כמ"ש לא לפיכך אם עוש אם מעשה שעל זה צריך לקבל המים ככלי אין בניגור ואיכא מקלחין המים יפה עכ"ל הדין עמו

ין ואם כא להסכיל הגיבור וכו' עד ומפלכר כוונת הלמ"ה דהא קזל החזיק לגסכי ולסכוכי 'החזיק לגריפת דאוכני כו' לין להקשות לכעל העיטו מדאיה זה שגר הכך סיבתו ומאי הא מפיו מתרכה ההיזק ממה שהיה קודם לכל כהגבהת הגג ודאי עושה לו נזק יותר שהקילו הוא יותר חזק וכמ"ש ה"ה מפס הלמכן והלסכא והכילו הרב כ"ז קמן נמיין זל וכתב ה"ה כשם הלמכן כי עד ולפ"ך כל מי שכא לגנוז מופכין וכו' לין שומעין לו ע"ש ונרמיתי כתוב מפס ה"ש

ולהה זל הלמכן זל ס"ל ככעל העיטור והכיה רמיה כ
כחדושין מהיה דמחזיק לנטפי וכו' ונגע דמיה רמיה
דמפשר רכהה פליג רב יוסף ורב נחמן דרב נחמן סבר
דמחזיק לנטפי מחזיק למוכבי מטום דלא נפק ליה כלל
מכל לא לגריפה דמורכניתלפי שהוא היזק ואיכו יכול
להוסיף היזק ורב יוסף סבר דמעפ"י שהוא היזק מחזיק
וגריך עיין עד כאן לשוכ

והנה כעגין דין זה אם יכול להנכיה הגג או לא
כמלא מעם הרב הגדול מוהר"כ זל כה"ג
ס"פ ד וכתב שכעל הגג הוא המוחזק ויכול לומר קים לי
כהלמה ומייעתו דיכול להנכיהו ע"ם ומורי ורבי נרו לא
הסכי עמו לעכין הדין כמו שכתבתו מחילה כת"ה זל תשו'
סהי מילת פלונת"כו הלמכן כחדושיו כת"כ ועד הגי שכו
רופים הקופי שים כיון לו כשום ע"ם שגר"ל מקום
לקושיא ומה שתירץ הרב זל שעל המשל יש נזק הוא פשוט
דאם לא כן תקשי להלמכן מיירים שהרי כתב הרב ה
המגיה משמו ומשם הלשכה כפ"ח מה שכגל וכל מי שהוגיה
מי גגו ולפיכך מי שכא להנכיה שופכין כדי שיהיו
יורדין ממקום נכוה וכו' אין שומעין לו ע"ם

עוד כתב הרב זל דמי שסובר דאם המזיק למי גשמים
המזיק למי כביסה כ"ם שיכול להנכיה וכו' והכיה
רמיה מהרב המגיה ע"ם גראה דאין רמיה מהרב המגיה
שיהיה כ"ם שלא דסוין הם ומ"ם שוקט"לו לה"ם זל מהתוספ'

עוד כתב הרב זל וכעל הגג הוא המוחז כלמוכח ממלי
דכתב הלשם על הסיה דמרזב אין לו חזקה ע"כ
והוא ממלי דכתב כמלן מ"ם המזיק כמרזב מזליכן כתב ה
הפסיק הלכתא כמלן מ"ם המזיק כמרזב מזליכן כתב ה
המקל ולא יגע כמרזב אך יכול לכנות תחתיו כרבי ירמיה
דמשמע דכעל המרזב הוא המוחז וכעל השגר הוא
המוגיה ואין יכול לקגרו או לשכותו ממקום
שהזיק וכו' ובמחילה מכבוד רבותי אין זו רמיה דאמלי
הת"ה שכבר החזיק כעל המרזב כלותו מרזב והוא עומ"ש כשב
וחל תעשה וכעל השגר כא לשכות ממלי דהוה מקודם ו
ולכך עליו שכא לשכות להכיה רמיה אבל כגרון הרב הוי
פיבכא שכעל השגר הוא עומר כשב וחל תעשה ו
וכעל הגג כא לשכות ממלי דהמזיק מקודם וכיון שכן
הוא מיקרי מוגיה ועליו להכיה רמיה

עוד כתב הרב זל וול גם שכרא לומר להוכיח ד
דכעל הגג הוא המוחז משום דכל היכא דאיכא
פלונתא דרבותא לעכין דרמ דמוכח מהרין היכא ד
דקיימא זוזי לוקמי אבו'על גם כנ"ד מעפ"י שזה המוחז
הוא מזיק לאכירו לפי דעת הפוסקים המולקים עליו יכ"
לומר קים לי וכו' כמחילה מכבוד הרב גם מזה ליכא רמז
ודרכיה כמקום שכאת יש להוכיח מיכא דאמלי התם ד
דמרי זוזי היכא דקיימי לוקמי והייגו משום שכעל
הממון מוחז כממונו שהוא תחת ידו ואם מוגיהין לותו מ
מירו כמנא שגוזלין לותו ממנו כקום עשה לדעת המזכין לן
ולכך אמרי היכא דקיימי לוקמו ולא כעשה מעשה אכא
כגרון הרב זל להכך דאמרינן היכא דקיימי תיקום ואם
כאמר דכעל הגג יכול להנכיה גגו כמנא שכעל הגג עושה
כזק בקוש עשה לכעל החגר לדעת הם כרי שהוי נזק ול"כ
כמנא שגוול לגע שקרק בקוש עשה וכזה אמרי אין עיכא

דקיימ"ת תיקום ולא יגע כע"כגג לשכות ולעשות כזק מחדש
עוד כתב הרב זל ועוד יש לי רמיה ממלי דכתב הטור
ומי לא ידע דייכא לשעורי אין לחייב את המוטע
מפקק וכו' גם משם כר' למורי ורבי נרו דליכ' רמיה דשאני
התם שהוא מוטע כתוך שלו וכזה אין מקבל' לומר שלא יטע
כשלו מפקק דהרי יכול לומר כתוך שלי אני מוטע מ
מכל מקום הרב שכח לעשו' דכר היזק מחדש על רשו' חבלו
למי שסובר דשוני היזק לעולם דאין לומר מיגביה מכפק

והנה הנקשה ליה להרב זל מתשובת הלשכה וחיל"
כין היזק מכוור להזיק כשלימו מכוור

אך ממכם הרב מוהרשך זל כח"מ סי' ק"כ וכח"כ סי'
קע"ל דחה חילוק זה מכח הגיה דכבד ורכיהוה
זל חילק כין נזקין גדולים לנזקין קטנים והכיה רמיה מ
מהגימכם זל ע"ם גם זה החילוק שחילק מוהרשך זל מינו
גראה למורי נרו דשאני הגיה דהגימכם שכבר החזיק כנזק
דפתח החלון אף הכיה לעת המים שלא שהניזק טוען שלא
רצה לו שכאה וה"ל מוח"ל ואיה דוחה לן מיום לל יום כזה
יש חילוק כיכנזקים קטני שים להם חזקה כיון שכבר החזיק
להם חזקה דכנזקין שים להם חזקה כיון שכבר החזיק
המוזק כשלותו נזק הוא המוחזק לעכין שם מינו מודה לו ה
שניזק שהחזיק שהמזיק והוא מיקרי מגי"ש שכא לכטל
החזקה שכבר כנזקים גדולים שאין להם חזקה הניזק הוא
המוחזק כין דלא מהניא החזקה אלא כרמ"ז דוקא וכל מ
שהמזיק כבר ה"ל כמלן דליתא כל זמן שלא הכיה
רמיה ואני כמו שכא לעשות דכר המזיק שהדם רכזה מינו
יכול ועליו להכיה רמיה וכיון שכן גראה למורי נרו כגרון
הרב מוהרי"כל זל דכעל המגר הוא המוחזק ולא כמו שפם"
הוא זל וגם הוא עצמו כתב שם כפסק שלאיר זה שרוב מ
מכמי העיר היו מלוקים עליו כלותו כדין והסכימו שכעל
המגר הוא המוחזק ושמעתי שמרים שמלו כתוב כגליון
ספר מוהרי"כל זל שם מלותם הרכנים זל שחלקו עליו הוא
הרב מוסר"ו טליטלנק זל

ואעפ"י שהרב כעל תשובת הדשן כתב כשתכים
ס"ל קל"ח כעגין פלונתא דרבותא לי מסיב
נזק לו לא מסיב מזק דעל הניזק להכיה רמיה וכו' ע"ל
כתב כן אלא כמלן שלו שהמזיק היה עושה הגי כתו שלו
אכ"כגרון הר' מוהרי"כל לעול' דיוק דעל המזיק להכי רמיה ע"ש

וראיתי נתתי לירן הלי עגיגה דמי מיקרי מוחזק
המזיק לו הניזק ראיתי לכתר עוד חלוקים
שים כזה כפי מה שלמרתי ממורי נרו

ואומר דכפי מה שכתכתי יש כעגין זה ג' חילוקים
החילוק הא' הוא דהיכא דהמזיק כא לעשות
דכר המזיק מחדש כגרון הרב מוהרי"כל זל שכא להנכיה
הגג ועושה נזק מחדש לדעת המוכרים שהוי נזק ה
הניזק הוא המוחזק כסכרת המולקים על הרב מוהרי"כל

החילוק הב' הוא שאם הניזק כא למחות דכר המזיק
לו ולהכיה פלונתא דרבותא אם יכול לכנות
או לא כהסיא דמרזב שהוא כפק אי המזיק הוא המוחזק
כמ"ש הרשם זל ועוד יש לומר קל"ד דשם פתח אין מ
מחייבין אותו לסתום משום דכיון דפתח מן הוא
המוחזק וכעל המגר שכא לסתום הוא המוגיה

ולפי

הלכות נזקי שכנים לרבי שמעון קרא

ולפי זה יש לעמוד בתשובת מוהר"ב ז"ל כה"נ
מ"ו על ענין שמעון שהחזיק במגרש כמה וכמה
דלובן ומוה"כ ירדו מכח שהו' מבוער מהעמן ובקתפ"ה הרב מ'
הלי עמן חציב בקוטרא דלין לו חזק"ו בכתי בקיף דכריו ז"ל
וכיון דכן הוא בגדון דידן דאיכא למ"ד שחפוקי מי מהניא
החזקה מכמה טעמים כיון שלא כא בטענה ואיכא פלונתא"
וכו' לין קצת מוכיח מידי ודאי ועל המיוש להכיא ראיה
ע"כ ע"ש **ונר'** כשהילת מכבור הרב ז"ל דאיכא
כן אלא שחזיק הוא המוחזק כיון שכבר
עומד כמוקתו כמה שנים ורמיא להא דכתב הרשב"ם ז"ל
דאם פתח לו יפתוח דהוי נ"כ כענין פלונתא דבבותא
אם מכר ח' המוקף לו אלא וכתב דכיון
שכבר פתח הוא שמוחזק מע"נ דעושה היזק לאכירו ה"ל
בגדון הרב ז"ל **ומ"ש** עוד הרב ז"ל ודונמא לרבי
זה לאמרי דאיכ"
לומר פרעתיך דאייב וכו"ט נאמן אם נ"ל ואיכא לאמר
מנה לי בידך והלא אמר ליה יודע אם פרעתיך דאייב
וכיכתבו הנ"ל דכדון שלו דומ"ל ליה יודע אם פרעתיך
דאייב ונר' לאמרי נראו כן אלא דדומה לומר ליה
יודע אם פרעתיך או ליה יודע אם אתה חייב דפשיט
מפוס דנאמן היזק ליה יודע אם המזיק חייב לשלם דכך
המזיק כיון דהוי מחלוקת אם חייב לשלם או אלא

ובענין דומה לזה כתב הרב מהרשדם בח"מ סי' מ"ו
כדכתיבנא ומנה מכתוב כאן מ"ש מרי נראו
בגליון ספר מוהרשדם שם על זה וז"ל שמעתי מביתין ר'
דאייב לריך זה ממלי דפריך בנמ"כפ"ק דף קזח"ל תנן
אבל אם אמר לו ליה יודע אם גזלתיך פטור היכי דמי
וכו' דשמא כמי דלא קא תבע ממלי חייב וכו' דממלי פריך
דשמא דלא קא תבע ליה בכריס אלא טוען ליה יודע
אם החזרת לי מה שגזלתני ואלא טוען ליה יודע אם ה'
החזרתי לך ומ"ה חייב שלא ודאי דמשמע דעכ"פ טוען ומ"ה
פריך ממלי חייב ש"ע כ"כ **ומ"ש** עוד הרב מ
מוהר"ב ז"ל בפ"ק דכריס דהיכא דאיכ'
תרי מפיקי דמסייעי לה ניח"ל אלא ממונא כחזק'
מריס עיין כמוסלם חיון ז"ל בפ"ז מ"ש להפך

והחילוק הג' הוא דכל דבר שאדם עושה בתוך
שלו מעפ"י שכא לעשותו מאדם אחר מ
מיקרי מוחזק ודאיה לזה אמה שכתב הטו' בפ"ק דין
ל"ו ז"ל והיכ' דלא ידע דייבא לאשוויי לין לחיי' לת הנוסע
להרחיק מספק ומטעם נר' פשוט דכיון דכשלו הוא מוטע
יכול לומר קים לי שלריך להרחיק יותר

עוד הביא מורי נראו ראיה לזה מהיכא דאיכא ע"י
לן בגמ' לא יפתור על מנת לשוב דאמר
דאייר תנאי סר בסד תנן ולא מיפשיט ובתבו כל הפוסקי
ז"ל וכיון דלא מיפשיט שם עשה ח"מן החזקות שני ו
וכו' ומטעם ודאי דכיון דעושה בתוך שלו לא מחייבין
להרחיק יותר מספק **גם** יש לחלק ראיה מ
שהבי' רבבר ורבן דמיבעי' ולא מפשיט'
כתבו הפוסקים דשם עשה כן לין נרוך לסלקו ומטעם
דאמר כרבת בנה **וכן** כתב הרשב"ם ז"ל בפ' תקוץ
דמי שעשה בתוך שלו יכול לומר קים לי וכו'
ומכלי שהי עושה **ובעין** זה כתב הר"ר מוהרשב"ם
ז"ל בפ"ג פ"ג על המנן שם לן

חלון על רחבה ומעין כא לבמת כנגד ולהפיל לחלון
ופסק הרב ז"ל דיכולבמת ולהפיל דיכול לומר קים לי כ
כהני רבותא דם"ל דאין חזקה על החובה שם נרון
דרחבה כחובה ושם ביהן לומה כמנר יכול לומר קים לי
כהכהו רבותא דם"ל דאין להיזק דאיה חזקה ועש הני
שכתב הרב ז"ל דכיון דכשלו הוא בנגד הוא מיקרי מוחזק
גם מה שהילם ז"ל בפ' כיצד רבשלו הוא בנגד הוא
יכול לבמת כנגד חלון הפתוח על החובה ד
דיכול לומ"קים לי כמאן דם"ל דאין חזק"ל חלון על החובה"
ראפי' שהרב מוהרשב"ם ז"ל לא כתב כן אלא בהזק
דלבל ונם מוהר"ם שמון ז"ל לא נילה דעתו
אלא בענין זה מ"מ נר"מן הטעמים שכתבתי דה"ה בכל
מיני מיקון ולכי זה יש לעמוד בתשובת הרב מוהרשב"ם
בח"מ סי' פ"ה על המנן שמתח חלון שמוכח היה ונותם
חובתו של בני ואח"כ בא אחר לתח שמעון חובתו של בני
ובונה לפתוח חלון כנגד חלונו של ראובן וכתב הר"ם
בתוך דבריו וז"ל ועל הטענה שטען שמעון דיסתלל הבא
מחמת בני הרי הוא בגוי הא ליתא וכ' ולבסוף הסכים ד
שראובן הוא המוחזק ואין שמעון הלוקח מהבני רשאי ל
לפתוח חלון כנגד חלון של ראובן כיון שהוי היזק מבורר
אמנם כפי מה שכתבתי בתחילה מבבור הרב ז"ל
נר שמעון הוא המוחזק כיון דבשלו הוא
עושה ויכול לומר קים לי כמאן דאמר דיסתלל הבא מחמ'
בני הרי הוא בגוי כיון למעלית'ת כין לגריעות'ת וכי
תימא ומאי הבא זה ממלי דכתב הלבבא בתשובה הביאה
הרב כי ז"ל בס"ק קל"ד דכתב דאם היה פתוח אין מניחין
אותו לפתוח ש"ע ג' דבבת"ו ובשלו הוא פותח הא לא רמ"
דאתם פותח על רשות חבירו ואפילו שמוטל מלויר רשות
חבירו ומאחר בקרקע שלו כמ"ש הלבבא עצמו בתשובה
סי' מ"ו קל"ה בכותם חלון וז"ל והוא שבבר ידוע שאם
אדם רשאי לשעבר כמעשיו קרקע של חבלו ע"ם וכן כת'
הרב המאיר בריש פ"ק יחפור על היות דאתמר הכא ל
לפתוח בבר המבר וז"ל ולא דמי לפותח חלונות על חבירו
שעשו שלהם אוקמו וכו' דאתם הוא מאחם בשויר חבירו
שבל הבא אין מאחם וכו' לכתב שב"כ הלבבא ע"ם וש"כ
דוקא בשאחם אחם בשויר חבירו לין יכול שבל בבגון הרב
הגדול ז"ל שלא היה פותח על רשות חבירו שבבר היה
מבר לאחר מפסיק בינים אלא שהיה נראה מזה לאם
כאחר גראה מדברי הבלבה

והתשובה לעולם דיכול לפתוח ולומר קים לי כמאן ד
דאמר דיסתלל הבא מחמת בני הרי הוא בבני
בין למעלית'ת כין לגריעות'ת **גם** כפי מה שכתב
בתחילה מבבר הרב מוהרשב"ם
שפסק הוא ז"ל בס"ב סי' ק"ע שאם שהמזיק הוא המ"מ
ויכול לומר קים לי דמרבא לאות אלו עם רואב הפתח
בין שהוא עושה בתוך שלו וכח"ר ר"ר דין אין מחת
אלא לא מטעמים אלא דהטעם שהוא מפום שפותח בתוך
שלו ויכול לומר קים לי כמי שפבור בן גם בס"ב סי"מ
הוי בינוני בזה ע"ם **ולפי** מה שכתבתי לא בתח
מרס שלון על חנר
הפם פתח לא אתום מ"מ אם בא בעל החנר לאות אחר
לחלון ולהפילו לחלון דיכול ויאמר קים לי כמאן דאמר
דאין להיזק דאיה חזקה בין דבשלו אחם עושה ובן בתב

מ"ד דהיכי דנטפי מיני שורדין לחנר חבירו מיד דסרי כתב ומתוך שהטפין מזיקין מאד אין בעל החנר יכול להשתמש תחתיהם וכו' וכתב דהוי חזקת חמשים משום דיכול לכנות תחתיו כיון המזיק שיכול לכנות תחתיו והדרן לקושיין ונ"ע

יח ומ"ש סרב בי"ד וכפקו הרופא והלקח כרוב יוסף ז"ל ופסקו מסנהדרי דפסק דלא כרב יוסף ז"ל ולקמן פסק רמ"ג דיעבד כרב יוסף וכו' לית ה' הלכתא כוותיה אלא כרב נחמן ותו דרבינא אקלי כותיה ואפי' הכי כתב רמ"ה ע"ר ל"ה דלא הוי חזקה ע"ס לפי שעתיד מה ראיה מביא דרבינא ומודי נר"ו למר דהכונה הוא דמדקאמר רב יוסף החזיק לנטפי החזיק לנריפת דמורכני משמע דהחזקו הם שוין דכמו דכשהחזיק בנטפי הוי החזקה לאלתר ה"נ החזיק לנריפת דמורכני הוי לאלתר וכיון שכן רבינא דס"ל דבכשורת דמטללת לא הוי חזקה לאלתר אלא על רב יוסף דכשורת הוי כנריפת דמורכני: ומ"ש כתב זה הפסק דפיה בידי ומעשה רב יוסף עדיף מכשורת גם כיה דכדבי סתומים ופסקי דהכונה הוא שגם לדעת הרמ"ה שכתב מרבינא ואפי' דהגם דמיכף רבינא דאלקו על רב יוסף עכ"ז עשה רב יוסף מעשה עדיף ומקובל טפי ממה שאמר רבינא בכשורת

ויש לומר ליתר אחר המעשה

אך שכתב לר' דכף כמ"ש ר"ל דמעשה רב ועוד דעדיף נריפת דמורכני והוא דבר קבוע יותר שהוא על הבית מכשורת שהוא חיבה דבר קבוע וכתב מוה"ר יכיע דחזקתו הוא לשת

כתב לדוכי אלא ומ"ש הרב מהר"י קלעי ז"ל ולפי פ"ל שכתב שאותו שהטיפין מזיקים אלא אין בעל החנר יכול להשתמש תחתיהם ע"כ שמוכר כשלמ"ה שכתב רבינו שאם רצה להניחם הנמר הרשות ביד מעשה וכו' וקשה דהם מה שפ"ל לשכת החנן לדברי נחמן דס"ל דחשוב אפי' לנריפת דמורכני לא הוי מכל לרב יוסף דס"ל דחשוב אפי' לנריפת דמורכני היינו משום דס"ל דאין זה נזק ומדברי הה עדיפא כמ"ש הלמן כ כתירוצו תרע דאף נמקי יוסף כתב כלשכת ונזק ס"ל להלכה ע"כ בנמקי יוסף ותדאה הכל בכירור

יט כתב הטור שאלה לר"ם ז"ל ולרשב"ץ ז"ל אם יכול חבר שמעון וכו' כ"ל אמה שכתב הלמ"ה ז"ל הדין עם שמעון היינו שלא יוכל מימי הגג המוטפים שהם מגג שמעון מכל מימי גגו של ראובן שריך שמעון לנקותם וכו' לכאורה מדיוקו דכתי התשובה היה נראה שזיכה את שמעון כשתי הטענות שטען שמעון לו לנקות מי הגג שלו מדרכה לראובן יוכל מי גגו מדכתב על כ' הטענות הדין עם שמעון וגם מדכתב דהיכי דמתחילה היה לו לנקות מי גגו של ראובן כו' דמשמע קצת דעכשיו אין לו לנקות

אמנם פשטות נראה כמ"ש מ"ה ז"ל דכן הדע' נוטה ומ"ש דהיכי דמתחילה וכו' הכונה הוא דלא נימא דכיון שמשעון שריך לנקות מי גגו של ראובן כמו שהיה מקודם יוכל ג"כ עתה כל הימים היודעין מלותו גג לזה כתב דהיכי דמתחילה היה לו לנקות וכו' מ"מ כשנפל סכין וכו' שריך לנקותם כלותו מקום שלא יחזירו לחגר שמעון וכו' ובן משמע מפוף דברי דכל כותב הלמ"ה ז"ל הוא מיעטה ראובן מגיזרת שמיני גג שמעון שלא יחזירו למגר שמעון מכל מי גג ראובן לעולם יהיו כלתחילה

ודברין שכתפק מ"ה ז"ל מע"ג דלכאורה נראה דהוי כעין דיבל של תשובה זו ומיב מניין למילף לדין זה שיכול שמעון לפתוח חלון כנגד חלונו של ראובן שלא מכר לו אלא שיכול לפתוח כנגד חלונו וכפי מה שפי' הוא ז"ל בכוונת הלמ"ה ז"ל ומ"מ נר שכתפק מ"ה מקום שים לחלק דאפי' נדון הלמ"ה ז"ל דכאן שיורדין הימים של גג ראובן לרשות שמעון אינו מגרע המכירה שמכר ראובן לשמעון להא יכול ראובן לנקות מי גגו של שמעון כשימור אלא יחזירו למגר שמעון מכל הכא כאלון שם נאמר דיכול ראובן לפתוח החלון כמנא אמרינן המכירה מזיק לו כראיה ומפשר שמכני מזיק זה יגיע שמעון לפתוח החלון וקל להבין ע"כ

כתב מ"ה ז"ל הכי כתב הלמ"ה שאלת ראובן יש לו כותל למכרו שמעון וכו' מה שהשיב הלמ"ה ראיה מהשוכר את הפשיכה לכאורה קשה חדא דמין הלכה כר' אחיי ועוד אפי' אתם שתכון כר' הנוף לזכות בכם לפי סברתכם למלחמת כוחו

ואפשר שכוונת הלמ"ה כדאיתא ויכול להקדיש לר' אחיי ועד כאן לא קאי אלא עד שלא בנו לחגר אבל אחר שכתו לחגר אפי' רבנן מודו דאיכא מעבד שאינו מתכוין לזכות בהם כיון שהם רצה לזכות בהם היה זוכה לגמי כל כמיניה למימר מה נותנ לזכות בהם ויוכל לכותל חבירו

ומדברי הרוכב כתפו תקון ואכיתם אחרי קמתן ז"ל כתוף פ"ק ב"ק נר' מהלק על הלמ"ה שכתב אבל בנדון זה שנתמים יעדין מליהן אין לומר ניהי כו' ואפשר דלא מ"ה הרוכב שלא היתה שלקחו זה הכי' וזה העליה בנוים וכעל העליה לא עשה כלום אבל זה שבא להחזיר סוכיין למכוי מורה הוא שהם ניהי דיליה וער כאן לא קאמר הלמ"ה אלא כוח שבא לעשות מעשה אבל ישב מעילתן מודה הוא לדין הרוכב ועיין בתשובות ה הלמ"ה שהביא ז"ל לקמן בפי' קנ"ת מחורט ע"כ ל"ל

ומ"ש עוד הלשכה ומע"ג דמין כאן מתוכה קבוע הני נכרות הכוכבים וכו' ומיכא למידק ד דמשמע נכרות דקאי ואחת המיד דקבוע מכל כמולייב לא זה ולא זה לעולם דיכול להחזיק הסופרין וכמ"ש הב' סמניד כרים פ"ט מה' שכנים וכו' וכן למורי מ"ו דהכא כמי מותם ממים הם קאי ומיכא נזהלין מיד כשהם יורדין על מכוי ולכך נריך להחזיק ומ"ש הכא כן אלא מכירו ומכ' בתוך כל מי שהחזיק על כיב עד והם דתניא בתוספתא וכו' התם לענין דיוטלות ה' המקבל אומות מים תניא וכו' שכונה דשתם בתוספתא לא מיירי במי שבח לשחזיק על כיב של חבירו אלא מיירי ב ב' שנתים שעשו כיב בשותפי' לקלח מי דיוטלות שלשם שם וביון שהם שותפין מתחילה יכול כל א' לקלח שם מם פירוש ולא מימם דכיון דשתחיל להשתמש לקלח כמי כ בכיסה אלא ישתמש כמי נשמים לן מיכא אלא להחזיק בו במ"ש לכל מה שיעשה כיון שהם שותפין בו במ"ש

ב"א כתב השור כתב הלשכה זל לפיכך בשבח כ כעל הגג וכו' עד אבל שם המולם קטן אין יכול למנעו וכו' אין לדקדק דנקי דלא יהא יכול ל למנעו כשכיל המולם כיון שאין לו חזקה אבל למה לא יהא יכול למנעו משום דשתא יחזיק עלין כיניחה וכיניחה דבוקה יש לו חזקה כמ"ש הלשכה כתשובה הביניחה הרב ה"ל זל נקטן כשוף הם" משום דכיון דהיניחם וכיניחה כא לו מחמת המולם מ"כ כשתבטל המולם תתבטל היניח' וכיניחה ומוש כשוש אך מה שיש לדקדק הוא דמדברי ה הלשכה זל מ"ל דכשולם גדול דיש לו חזקה חזקתו הוא למלתר ובלא טענה דמחיל' שבודין דלדעתו אין נריך ב"ם וטענה וכמ"ש הרב כ זל ובקצה דשמעי יהיב חזקתו למלתר והרי יש כאן חיסור קרקע בעניין שיעשה ו וכיניחה וכמו שכתב הלשכה זל ומכאן לשם לזה דהלשכה זל חולק על הלשכה כזה ומ"ל דכיניחה וכיניחה לא חשיב חיסור קרקע כיון דשתם אינו מוטל לעמוד הקרקע אלא לנשת ולכא אמנם מכאי קאה דכמקום עמדת המולם מחסרו הקרקע אלא יהיה יכול לכנות שם וכן למורי הלו דהלשכה זל מיירי דלא מחסרו קרקע וכמן שהכשים המולם כתוך שלו ואינו משתמ בקרקע מכירו אלא כיניחה וכיניחה בלבד וקרקע הוא אלא זה מרכת הלשכה זל כשולם קטן וכל זמן מיוכל בעל החנר בונה בנד המולם ומכטל תשמישו וכ' מרכת בונה בנד המולם ולא כתב ובלאחן שיהא בונה וכ' בונה ויניח המולם אינו יכול להניח המולם ממקום שעומד אלא ל לנצות כנדו וכיון מכטל תשמישו ומ"כ נד דמקום שעומד המולם אינו של בעל החנ כיון שהתחיל ומ"כ כמולם גדול נ"כ מיירי כהכי ומע"ג דכקוף לשום מתם כל זמן שתניא תבטלו דשמע דיכול להניח המולם אין הנחתא כן אלא תבטלו וכמ"ש הטו וכיון שכן הלשכה כמולם גדול כיון דכשעת הנחתו שם אינו מוטל מים קרקע אשום שמניחו בתוך שלו כמו שכתבתי מעמי שיה נוסם חיסור קרקע כ בשיבא בעל החנר לבנות דינטרך להניח לו דרך יניחה וכיניחה מ"מ לא חשיב הלשכה זל זה חיסור קרקע כיון ד דכעת הנח זה אינו מחסרו קרקע ולא כמ"ש הלשכה וכמו שכתבתי מן כפ"ה המקנה כתב הלשכה ניחיב המולם ד

דמשמע דהמולם חיב כתוך של חבירו ומ"כ פרכם הקופ לדוכתיה דוה הוי חיסור קרקע ולמה מזקקו למלתר ו וכלא טענה ונריך לדחוק ולומר דהלשכה זל כפ' המנה מפרש הדבר כפ' רז זל דאיכא עומד בחנר חבירו ולכך כ כתב וניחיב המולם אלא הכא פ' שהוא בחנר חבירו ולכך כתב כותב ומכטל וכו' ושני הביתים ה הם מחת

והיה נר' לדקדק עוד על הלשכה זל דכיון שנכנם כתוך שלו לחחות כמולם קטן וכו' אלא מכר חבירו להשתמש כמולם למה אינו יכול למחות כמולם קטן וכו' אלא מכר חבירו להשתמש כמולם למה אינו יכול למחות כדמשמ' כזה פחות מטבח דמיה לכך יהא יכול למחות כדמשמ' כזה פחות מטבח וכבר הקנים כזה הרב יהלשכה זל בח"מ סי' ת"ט וכתב דסכונה הוא דדוקא מפני הנחת המולם אינו יכול למחות ומיירי בענין דליכא היזק דמיה דאינו משתמש כמ"ש וכיון דאין לכל אם ישתמש והיה לו היזק דמיה לעולם דיכול למחו' ודקדק זה מדברי ה"ה זל ע"ש גם הרב מהלשכה זל כתב כן וז"ל הלשכה וכל זמן שתנוכ ת תבטלנו ע"ש היינו כל זמן שתשתמש בחנ"ו וש לך היזק דמ תבטלנו ע"ש והיה נר' לכאורה לנחש בדבריהם דמדברי הלשכה זל נר' דאין בעל החנר יכול לבטל תשמישו אלא כשיבא לבנות דכותם בנד המולם וכו' ומדברי הרב כ זל נר' דאפילו אמרינן כל לבטל" אלא שרוצה לשתמש בחנ' ומזיק לו כרחים יכול לבטלו אלא ז זל דהכונה הוא דכש" מתרי יכול לבטל תשמישו או ככא לבנו' או ככא להשתמ' בחנר ויש לו היזק כל ה ומה שתמה הטור על הלשכה דאיך ישתמש וכו' מתיישב כמה ש שכת' הרב המנ' זל וכמה שפירשו בדבריו סרב מהלשכה זל והזכרתי דבריהם בסימן כפ"ו קס"ד ות"ט ומהלשכה זל ומ"ש הרב כ זל ומתוך לשונו משמע שמפרש כפ" לשכה כו' עד ולפיכך הקשה עלין רב כו' כת" ס"ל אלהה זל מדין עם סרב מהרי קאמרו זל כמה שכתב סהלשכה מפרש כפ" לשכה אלא כל מה שהקשה עלין דבין בעל הטור זל לא תליא כלל אלא לפ" מיירי שפירש כדברי ה"ה מנה קשה ליה וכן משמע מלשון הטור מדכתב דמיך ישתמש כשל מכרו כעל כרחו ולא כתב כחנר חבירו ועו מדהעתיק הטור לשון הלשכה דכת" לפיכך על דברי רז"ל וכת" והלשכה פ" בלשכה וכת" לפיכך כשכח בעל מנ וכו' ע"כ ז מ"ד כן מבקין כ"ה מהלשכה זל כמ"ש פ"ז ה"ה ז"ל וכבריח זה דאם מיתה שמינו מקשה מלא על פי כשטן של דברי הלשכה וכו' ירחם דעדיף מיניה ה"ל למקשויי והוא מה שהקשה ה"ה דלפ" כשולם קטן וכו' ע"ש ונר"ל זה הכונה דדנה למקשויי ל להלשכה לפ" כפי שכתבתי דמין לו חזקה מ"ש מיך ישתמ" כשל חבירו כע"כ ויש מי שמחי דלא תמה הטו על הלשכה אלא משום דקוכר כר' שכח שכל מה שיש לפ" מפרש כרז"ל ואכיא דלא מהניא דכתב הטור לעיל משם הגי כרבינו נכי זיל פי' מטבח דיכול בעל החנר לקוכעו בעל כרחו על כל כעל הכתו"ל וחלק הטור עליו ומשמע דלא חלק אלא משום טעל נעיבת הזיז ככותל אושם היזק לכותל מכל הכא שאינו אושם זה בהכה וזה לשון חבר וכו' לפ שנשם דמין זה כלום ומדברה משם נר' לפ" פשיט מכר' הלשכה

הלכות נוקי שכנים למור סימן קנג

דכיוקום הכותל כמו יחויק דהל"ב למה יחויק מי שים לן
דין במקום הכותל ומ"ש הכאתי וכ"כ הר' יונה
לא קאי אלא למסוף מילתיה דכתב מכל
מה שחויק כתיקרה ומעזיבה וכו' ולא לעיל מיניה ומ"ש
מדלכם כפ"ר הכיאו מהרי"ק לקמן וז"ל והר' יוסף הכריע
וכתב מעתה נתן קורות לו הורודי כותל בכח כתעניה אבל כלאו הכי
אין חזקתי מועלת אלא לתעניית קורות ע"כ כלומר לתעניית
קורות שכבר סיים ותו לא וגם מ"ם כלותה תתו'
על הלכם וז"ל וכך נ"ל כרכיו מה שכיב
לקורה כלל וכו' ואיני מחזיק הפתח יותר מן החתך כו' אמת
הקושיא היא לקומה מדכתי הכא המגיר ומיכה קושים ד
דכונת הלכם הוא ככותל הידוע שהיא על מחד ופמו
שכתב הרי"ב עמו בתשובה ל"מ

בתב וגיגו יונתן בנת"ך ב"מ ו' בותל שהיא ב
בין כ"מנשים וכו' ונ"ל ב"מ כפוף דכרע
וים מפרשים שפתלו ובמתי עשקין לי כשלמו ידוע לפי
לכאורי לא החזיק וכ"ם לשכני הכותל ומי כידוע שהיה
מתחילה של שניהם אין בתב אבל לא כקרקע שכתב עליו
שכותל וכו' כיון שלזו מחזק לזה יותר מזה ונ"ע וכו'
והפשר דכשהלזו ידוע מיניו והכי קאמר וים מהמפרשים
שכתבו והוא הפך מה שאמרתי דכשלזו ידוע שהוא של
שניהם דאפי' לכאורי לא מחזיק

ובפירוש המחזיק להורודי החזיק לכאורי וכו'
פירושים וחילוק הפ' ממש לפי
שקשה דאמרי' בפרק חכית והעליה כשקמים מומעין לו
בארזים אין מומעין לו לפי שמכניד על הכותל והכא
אמרי' דאי מחזיק לאורודי אפי קורות קטנות
מחזיק לכאורי אפי קורות גדולות

ופירש הלכן דאמאי דאמרי' החזיק לקורות קטנות מחזיק
אפי לגדולו לאו למימר שאפי לחזיק כ' קורי קטנות מחזי
אפי לעשר גדולות אלא מחזיק כקורות גדולות במשקל ע
עשר קירות קטנ' שאפי לא להכפי על הכותל יותר מהה
שהיה בתפילה ונראה לי דמורס הלכן דאפי כה בעשר
וכשלנים שהיה אפי מחזיק לעשר קטנות מחזיק נמי לעשר
גדולות כיון שיכול לטעון שאף אקום שכותל שלו לעולם
הלכן אל ואין להקשות מאי שנא מקמי ד הכית והעלי
דאפי אפי מי טוענין לתת זכות לי להכפיל על הכית
אלמן כיון דנשתעבד לעליה דומיא דאחזי להורודי דנאמן
לומר לתת מכרת לי הקורי גדולות כיון דנשתעבד הכותל
לקורות קטנו והתירוץ הכ"ם הנמקי כפ"ה הכי והעלי
בשלמו

דאפי שאמרו בשקמים שמעין לי בארזי אין שומעין
לו היינו מדיין אין יכול להכפיל שכל נכי המזיק להורודי
מיירי כשים מניח כעיר שלא להכפיל וכ"כ שהם ה
הנמקי עצמן בהשתכין כשם הלאפר

קשה לי דשם מיירי דאמרי' החזיק להורודי
וכו' כשים מנהג כעיר שלא להכפיל ומ"ל
אלי טעמא דבר נחמן דאמר שמזיק להורודי לא מחזיק
לכאורי כיון שים מנהג כעיר שלא להכפיל כ"ש דאפי הכי
פירשו שלא להכפיל היינו בכובד עליה על הכית
פנוי כית לאחר ועליה לא שאם דנת כעל העליה לנאמת

דיוטא על גביה כונה וכן כל כיוצא כזה אבל כשחזיק על
מכרו ליה מנהג וכהא פליגי רב נחמן ורב יוסף דרב נחמן
אמר דדוקא כעליה אמרי' הכי לפי שנוהג כתוך שלו אבל
בחזיק על חבירו אין יכול להכביד כיון שאין לזה מנהג
פרטי מיכול להכביד ורב יוסף אמר דלא אמרי' כיון שיש
מנהג שלא להכפיל כשובר כעיניהן מהרים מהם נלמוד
לכאן כך נ"ל לתרץ שבל דוחק הוא ומפשר לומר דכהא
פליגי דרב נחמן אמר דאמרי' בארזי' אין שומעין שלא
היינו לפי שיש מנהג כעיר שלא להכפיל על הכבורות דכיון
דזה מכפיל אין שומעין לו לנטות כשריים ותום' לא ש
שמיעא ליה ורב יוסף אמר דאמרי' בארזי' אין שומעין
לו היינו כשאין מנהג שלא להכפיל אבל כשיש מנהג שלא להכפיל
אפי כל כמה להכפיל והתירוץ הנ"הוא תירוץ
שלישי שכתב דשמעינן דכא
להכ' מיירי כשעשה שמו' לתב לקב' כשורי וכיון דהחזי' במקו'
שאור מחזיק לכל דבר דשקבל החזר שכל להפריש החזר
קטן כדי להלני כשורי אינו יכול כו' ומה שכתב
הלכם דברי הר' יונה שעשה שהלכם פוכר
דאפי' כלא תיקרה ומעזיבה החזיק והכ' עומה פוכר
דכתיקרה ומעזיבה מיירי שמעתין לאו פירכא היא משום
דלא שם כבא תלוי דעתו מה שהוקשה לו
מהאי דאמרי' כלאזים אין שומעין לו
ותירוץ התירוץ שתירץ הר' יונה זל שעשה שכפרק הכית
והעליה הקבים לתירוץ הלכם הא מי לא קשיא דהלכם
פוכר דנדמי מי לימא מנהג שלא להקפיד הולבים מחר
המנהג וכדתניא בתום' ס"ב לא קשיא מהתם לסבא דהת'
כבא לסמוך מן המנהג והכא כבא לסמוך עד המנהג אבל
משמיע ליה להלכם דהכא אפילו כבא לסמוך מן המנהג
מיירי ולפיכך הוצרך לתירוץ הר' יונה זל עכ"ל מ"ש ז"ל
אלא הנה הרב מהלכם זל כתב מ"ש הקב'
על הר' יונה כמה שחילק כין הכית דהכית
והעלי דאמרי' עליו שבא לסמוך וכו' להכא וכו' וז"ל ומ"ש
הא קי"ל הטוענין לעורם וללוקה וכו' ומ"ש תקבי מאי ט
טעמא לא אמרי' הכא וכו' ותירץ דהא דאמרי' דטוענין
ליתי' שיהו להעמידן כשלו אבל ליתר לא שם ולפי הגר
פוסק מילוק זכון וכן כתבו הלכם בחדושי כתום' על
מתני' דפ' לא יחפור דקתני מוסיפין את השוכך מן העז
וז"ל דאמר דר שבא זאת לומדת טוענין לעורם וללוקה וכו'
וכלבר לאוקמי ממונא ע"כ ועיין כמהרש"א סי' סב"ח ג
וסב"ט שכתב זה החילוק מהכא דשם ליה כתב
דטוענין לעורם וללוקה אף להוסיף וללא כחילוק שבת הל
זל ומ"ש אף שאמר דיפסוד הר' יונה כהלכם ע"כ יש
לתרץ לחלק החילוק אמר שבתב הרב מהלכם ז"ל וז"ל
ולפי שמעתי מי שהיה נוהג לחלק כדברי ז"ל כין שאנו
אלו מחזיקים אף אלו וכו' והכונה הוא דכשלקרן מב'
טוענין ללוקה העליה דמי שאכר לן העליה היה יכול ד
לומר כל מה שירצה ואמרינן שבנו מניחים את האחרת
ואף שרת הוא זל מילוק זה מצוה דס"ב ז"ל לפלוג ולתני
בדידיה ויחלק כין כשלקה אף לכשלקה אב"ג לאורי נ"ן
דאיכא דחיים מצוה דעיקר החילוק לימא תלוי כזה דאפי
אם לקחו אב"ם אמן יוצעין כוותי שאותם כ' לקחו שבאת
והעליה

הלכות נזקי שכנים למור ס' יפנקנג

והעליה מן חזר הדין לעיקרו והוי כתילו לקמן מ"ד דלימא יכול להככיר מ"ב עיקר החילוק הוא דהם קנו מסכים ולא ידעינן בלישן עכן כלו הכתים לידם דכהה לחרינן מפתחת הם כמו את המובכה ולכך כתב סר' יונה זל עיקר החילוק דהייכו הם כמו שמיהם את המובכה ומיכם בסתם דהם לקחו מכ' ליכול להככיר משום דטוענין ללוקח

אמנם גר"למורי ר' דמשעם מחר זל דלפ"ז ל לקחו מכ' לין טוענין לכעל העליה מכו דהוי כגר לוקח מ"ו ולא טענין ללוקח גגר לוקח מידי דהו' מיתתי כגד יתמי דלא טענין כמו שכתב פשוט בפ"ק מ"ז דין ד' דף מך כלוקח מ' שלקח מן עליה לבדים לעולם ד' דטענין ליה שמכר לו לעשות כל מה שיוצה:

ובלשון שכתב הרשב"ם זל משם הר' יונה זל דכתב דהם לקחו ב' מובכה וכגו זה כי זה עליה לפעמ' מלא סכך עליה מלא כסתמים וכו' לין שומין הסמיך היכו ויכול לסכך מ"כ כמרוי וכו' מתירון שמר שתירן הר' יונה כעליותיו לין הדין כן שכתב זל ע"כ יש לומ' דהכא ברקף טעין שמכר לו הכות להשתא גגין כהוגרי כין ככסורי עם קיקין ונלקח בטענתו כיון דמחזיק כתסמים הכותל ג"כ והיה דתחתון ועליון ד' דלא טענו עליון מדתכ עם התחתון לסכך כמרוי כל זמן שיסכון מלא מתם לקח מלקו לעליה וסכך כסתמים ע"כ הרי שכתב דאם לא התנה כעליה עם כעל הכית דכל זמן שיוצה יכול לסכך כמרוים דאיכו יכול לסכך כמרוים אם מתחילה סכך כסתמים

ומ"ש הרב מהרשרם זל ואף למה שהוסיף ה' הרשכה כו' עד כ"ש מזכ שמעון דכשלה כתוב שרוכן טעין שכות' שמעון היה בשותפות כיניהם כו' לא הבניח הרב זל בטענתו כיון דמסוף השלה נראה שמיהם קנו מן התחתית היה של שמעון והעליה של ראובן וראובן הוא שכוך דכיון דהכותל מסובכ לעליתו דחזי הוא שותף בכות' ומיהו כן ולכך לא הבני ה' בטענתו

ונר" דלפ"ז סיה כן שכנו שמיהם זה כית זה עליה עכ"ל הרין עם שמעון דחזי שמוחז גראובן שכא ליגעות גזה מחרם הוא שמוחז ויכול שמעון לומר קים לי כהרי בגלוני כ"ש הרשב"ם כפ"ק דב"ב גם שכ הרשכה שתיין שהיה דהכ' והעלי כמקום שמפקידי וכ"כ הרשכה וזה מפ"ש כא בטענה דאם היה השורי לדעת הרשכה מיירי ככא בטענה דהוא ס"ל דלקילו כ כמחלת שעכידין גריך טענה כמ"ש ס"ס כפ"ח ולא מז שכנים ועכו לא מזכי אלא כמקום שלין מפקידים

והנה דכ' שמוחז בככ"ז מ"ב כת' דכרי הכ' יונה זל שיוצה כדין הכית והעלי דכשלקמום כשים כמיות הין לו להככיר ואם כגמום יכול להככיר וכמו שהעתיק הרשב"ם זל דכרי כמוש"ל וכיון שכן יש לפקפק עליו לאיך הוצרך לפרש כנ"ל מ"ש דהיינו דחזורי מיירי ככותל שיכול להככיר ותירן מורי הר' ז' ביוצא לפ"ז מניחות דיכול להככיר ותירן דלפי"מ לעכין הדין דלפי"מ הכותל דכיכו ירוחם וגדלי ס"ל לעכין הדין דלפי"מ הכותל יוצא לשכיהם שיכול להככיר וזה לוקח כשכתן תקרה ומגויכה כפ' הל יונה מ"מ מ"מ לא מסתע ליה לכל ינוחם

להיות דהחורי מיירי כגתן תקרה ומעזיבה דלכך כתב למיירי ככותל היוצא שהיה של שניהם דלא תפס כהר יונה לעכין החילוק דכשלקמו הכות והעליה לכשכגמום ולא לעכין תיקרה ומעזיבה

ומ"ש הרב כ' זל ודע מהרשכם כתב לפי"ז וכו' עד שם טענ שכות' זה שותף כו' לא ידעתי מאי הוקשה ליה להרב מהיות דהרשכם דהרי הלשכם זל מיירי כשכם כטענה וזה זל עתה יעומד ככשלה כם כטענ' מדכתי' מ"כ ושה טיש לעיין לפי שכם כטענ' משמ' דעד עתה לא מיירי כזה שכם כתב עו' הרשכם לך ל"ע כדכריו וכו' ככר ייעכו מ"ו זל לע"ז

ומ"ש שם כניש התוכם כהיות דעד"ז מאות כחזקת שמתן וכו' מ' למורי הלו דלא דמי דשמא התם דמיירי ככותל מחיצת מגר וכהיה מניכר' מאות ולכך דוקא עד ר' מאות כחזקת שמתן ולא יותר מכל ככות' כית דלא מצי כל' מאות לעולם דעד ה' התיקרה כחזקת שמתן דהוי כעד ר' מאות דכותל מגר הטר ואם אין לרשותן קודות וכו' אבל ה'

כתב כ' זל תמה על הטור דלמה לא כתב מלא דאיתמר כגמ' ומע"ג דלא עכיד הימלטי וכו' ומשמר לומר דלא כתבו הטור משום דהשתא לא כהוג וככר ידו' דהוה זל מיבו כותב מלא הנהוג אך מתימ' על מלמכם שדרכו לסכל כל המו' כגמ' ולמה לא הכי' זה הע"כ

מ"ש זלה

כ"ד פירש לשכם שלחזקה כזמת מ' ל"ג ס"ם וכו' כפ' מוקת הכתים על מסת כל חזקה שמין עמה טענה כתב לשכם כן וזל כין כחזקת יום מ' כגון הך דשמרו לעיל החיוק להוריד וכו' וכן כתבו התוספות כשם לשכם גבי כשורש דשלשה כפ"ק דב"ב דף ז' זל ה"ה מ"מ ניכון שמוחז לחזקות דלעיל לפו כ"ש מלא למלתר וכו' וכן כתב ג"כ הגהות מימו לשכם זל כלפון התום ועיי שם לעיי דל"ע להכין דכרי

ובלשון התום' דמשמ' דלפ"ז טעכי ושופכי מוכר לשכם דלמלתר הוי חזקה מוקמחר חזקות לעיל וכו' כפ"ל דלמו על כל חזקות לעיל קשיא מלא היינו דוקא החזיק להולדי דליכא מתגן קרקע שכל טעכי ושופכי ה"כ מתגן קרקע דומיא דמזבל ומוחילה וזיזין וחלונות שהם דוכה לעבות כעל מתגן גריך להחזיק לפחות קרקע

חדעת הכ' הוא דעת התום' שלפ"ז לפ"ז זל דכפ"ה השעבודים מעכי מיד כהם מתגן קרקע כגון זיזין ומזבל וחלונות למלתר הוי חזקה שמין לריך ל"ש מלא כמחזיק כשלה מכילו ומזמר לקוחה היא כידי שכל כשעבודים למלתר הוי חזקה שכל גריך טענה ל"ש טעכן מתה מכותה מ' נתת לי זה השעבוד ומשים לדעת זה דכינו מיד כך כדרך זל הכינו המורכבב' לא יחפור כפ"ק ותק"כ וזל מעכי מלא החזיק ל"ש למלתר הוי חזקה וכמו שפ"ז דפ"ז זל וכו' דכל הני חזקות מינה זל ל"ש מלא גריך ל"ש מלא כמחזיק כקרקע שלו מכיון שכל כעכין תשעים שמתמים כשל חכיכו כמותה שעה שמתמים כשכין שמותק הוי חזקה למלתר וכמין כמו טענה

טעמא משום דאתי מכרח לי' אבל אם אי' מכל מקום אתמהני בכפי ואתק' מיין ט"ש ע"כ ז"ל וזהו כדעת התוס' פ' רבי

הדעת הנ"ה הוא דע' הגאונים דס"ל דכל המעכור לחלת' הוי חזקה וזהו דע' הרמב"ם והרמב"ן ז"ל וכמו שכתב הטור לקמן בסי' קי"ד ס"ו והרמב"ן בספר המלחמות בהדיא דכשנפל רמשלה סביב סובב ונפלית לדעת זה ע"ש

הגה לדעת הני רבוותא דס"ל דאין נריך ג"ש קבוע להו מלי למימר כגון יגעת ומצית לך יגע ומתום הוי חזקה ולחלת' הוי חזקה ת"ל דכך הכניר אבל אמרו כגון לך יגע ומתום אבל ב בסמיכה קודם שנתכוין היזק

ויקשה דא"כ מלי טעמא דל' יסמעאל כיון שסיחה קודם שנתכוין היזק והיה לפסר לומר ד השתא אבל יסמעאל היכו דס"ל סברת המיו דתימא דריוק בסד מכוונו לא יפתח מכל מקום השותפין אם רצה לפתוח אפי' אמרי דמי דמלא אם כלא הלי פתח כעי' לא טמעי לחלון אם יסמעאל דל יסמעאל פליג אמתני דקתני לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השותפין וכו'

ויעוד מלי הלי דכיון לעיל נכי הא דרב עגן אבל כרקא כמאן כרבי יסמעאל וכו' והא דל יסמעאל לאו כהאי דיוקא דלחלת' קא חשיב אבל אמר ל יסמעאל החזק ס"ל כאנר הגאונים אבל ורלי דכהא פליגי דל יסמעאל ס"ל דחמיק לחלת' ול' חיים ס"ל דלא החזיק ולי טעמא דל' יסמעאל דל' יגע ומתום הוי מסום סיחה קודם שנתכוין היזק מלי טעמא דל יסמעאל

ויעוד מלי פריך נכי היא דרב עגן במאן כרבי יסמעאל אבל כל חיים כמי אתי דע"כ לא קאמר נכי חיים אבל קודם שנתכוין היזק אבל התם לא ולא פ' רבא היא דהתם כמי כמו סיחה קודם שנתכוין היזק הוי כיון דתכף ברמה ונתן אל נכו אבל סיחה הכות בקרקעו נוף ומיחה אחר סיחה הכות למקומו הא

ויעוד קשה עובדא דרב עגן בגף קרקע היה כמו שכתבו המפרשים ולי לגוף קרקע מלי הלי לקשור כמאן כרבי יסמעאל אפי' כרבי יסמעאל נמי לא אתיא ע"כ לא קאמר לבי יסמעאל אלא בשלימו גוף קרקע אבל בגוף קרקע מודה שנרין ג"ש לי אחרת כיסמעאל למאן דאמר גוף קרקע ונזיקין כי הדדי נינהו שנין אלא לדעת הרמב"ם ומיושתי קש"ת

ראשיר דהרמב"ם ופירשתי שכתבו הסוגיא כמו שכתב מי שכתב הרמב"ן שכתבו בהדיא דל' עגן הקשיים הא לאמר דמ"מ ה"א אלא אמרו כגון לך יגע ומתום אלא סיחה קודם שנתכוין היזק וכו' ל' יסמעאל אבל אם לא סיחה כשבנה רוצה לפתוח חלון ומחה בו חבירו ואמר אל תעשה החלון ובעשית עשיית החלון רמה ומת"כ עשאו ום"ל ל' יסמעאל כיון דכשעת עשיית החלון מ פתח אכר ואותו והחזיק בעל החלון לחלת' ורבי סיים קודם שנתכוין היזק כלומר קודם עשיית החלון אפי' בשעת עשיית החלון לא אכר בעל החצר ולהבי אמר ליה לבעל החלון יגעת ופתחת לך יגע ומתום

ונבי היזק דרב עגן כמי וקדם שנתכוין היזק כיון אלא דע' שנעשה הכותל כשלו לא קודם שנעשה הכותל ולא בשעת

עשייתו ואתק כשרמה ונתן אל נכו ערער ע"ז קש' קשת מאי למימרי נכי הא דרב עגן כמאן כר' יסמעאל דאמר כרבי יסמעאל לא אתיא

ועוד קש"ע על הני דכוות' דס"ל דלחלת' הוי חזקה אף קאמר רב נחמן ולמתום לחלתר הוי חזקה אפי' דקאמר ר"ח לך יגע ומתום היינו מסום סיחה קודם עשיית החלון ואתק בשעת עשיית החלון הא נב ממון דולמתום כה"ג לחלתר הוי חזקה ומורי תירן ד דכיון דקאל דכמילתא דלא קניעות הוי כהדיא דכשור דמשלה לא הוי חזקה אלא לכתר ל' יום כיון דשימוש ערמי הוא אמר רב נחמן דולמתום לחלתר הוי חזקה אפי' אמתמו בשימוש ערמי שעשה כעל החצר לחלתר הוי חזקה שא יוכלים עשוני שמתמים אוזני כבניו ושות'

אדד הר' מוהרי"ך ז"ל בח"ב סי' ל"ח עמד בקושי' שהקשה מ"ח ז"ל ועם נלקושי' הרשמוש שהקשה לה"ם ז"ל ותירנה מ"ח ז"ל מורי נרו תירנה בתוכן אמר והוא רבינו ה"ם ז"ל הוא דכתוב מילוק בין מילת' למילת כילור נזק דמתחילה בעת שפתח החלון ליכא בילור נזק למפסר אלא עשה החלון להסתכל בחבירו דאדם מנוח ש"מ להזיק את חבירו כרליה אלא עשה החלון לצורך אלהכניס אויר ואם כן תכף בשעת עשיית החלון ליכ' בילור נזק וכשבא להסתכל בעה"ב החלון אז מתברר הנזק ומ"ב היינו דלך יגע ומתום מיירי שסיחה קודם שהתברר הנזק דהיינו קודם שבא להסתכל בעה"ב החלון לך היה אח שפתח החלון וכ' יסמעאל קודם דכיון שפתח החלון מיד החזיק מעשה אלא שהתברר הנזק כ"ש לפעמי שסיחה אחר שפתיחת החלון לא הוי חזקה וזה החלון כתבו הרמב"ם ז"ל כפי המעשה דהמאזב מין לו חזקה בעין היזק ולית לי' דהוא ז"ל סובר דלחלתר הוי חזקה ובלא טענה עכ"ל כתב שם וז"ל וכן לא היה חזקה בשם לחלתר אלא ב בשיעמוד אותו הנזק כדי שיוכל לומר לאותו שהזיק בגד שתפיסת כיון אלא מחית ונפל וכו' ע"ש הבי דמלתי ה המילוק שכתבתי ומ"ב היה רב עגן הוי כמו קודם ש שהתברר הנזק כיון אלא שנעשה הכותל כשלו וה"ה קאמר כגון שיסמעאל ולשאר הקושיות שהקשה על מהרשך ז"ל על הרמב"ן והטעיין לקמן בסי' קי"ח סי"ו

ויש שהרגיתי לותם ועוד קושיות לאחרונים

והנה סוב מהרשדם ז"ל בח"מ סי' נ"ל סביב דמיב לנדון שלו מם הגאונים והרמב"ם ומיושת דמין נרו ג"ש וטעמ ומבאר נדון שלו לפוס דיהטם יש לטעות ולומר דהנייט שכנס בית על סטס קרקע החצר ומס ש היה כן הוה קשה טובא דאין סביב דמיב מאנשים שם יעשתם דלא בעי טענה ג"ש דהא על כרחך לא כתבו דאין נריך ג"ש אלא היכא שסיו נוטל גוף קרקע כשאר הוא פשוט אלא דבדוק"ש קיל טפי מכיתו על מנין שטס החצר וכן מוכח מלשון השאלה שכתב בנה

הלכות נזקי שכנים למוהר"ר שמשון קנגל

כאחר דמותפין כמויר החנר וכן יוכח מפוף התשובה שכתב שאינו יכול לבנות למטה ולא היה על קרקע החנ' ממש מה שיך לומר למטה דהא אין למט' ממנו כלום ועוד

ובה טיב לתמוה עליו הוא שכתב זל דמסתמא נזק מרעט מכיון שמתברר הנזק שתיק נזק נדול כעניו כיתי וכו' דפשיטא דמחל וכו' ע"כ מדבריו לכאורה דהיכא דהנו נדול הוא דאוי יותר מיועיל חזקתו לאלתר' זה אינו דלדבריכם היכא דהנזק נדול אין מזקתו לאלתר משום שנגלין לכתוב עליו שטר כאשר יראה המעיין כ

ככמן וכלשון לשכם זל ע"כ הנשמ

הדעת הר"ר הוא דעת הלחם זל דס"ל דלכל

דבר נריך טעמה ונ"ט וכתב ה"ה בפ"ו מ

משכנים שיטו דעת הל' וכן הלשכה וכתב המעתר שכן דעת הלאכד בהם"ו ש"כ ומם דעת הלאכד שהמעתיק סיכם נקנין מלח בנ"ט וכטענה מ"כ לוין כתב ה"ה בפ"ה נכי הא דכתב הלאכם היכ הזיז שהוציא נחנו טפח ומשוך כתוי חנרן ד' טפחים ולא מיחה בו החוק כל' על ר' והסיב עליו הלאכד ומר מיני מוכיח לן כזה מלא מ"כ כא מחמת טענה ע"כ ובת"ה דעת הלאכד זל לפי סוף מקום חסוב ומיכו נקנה במחילה וכו' ומיך כת' דלפי סוף מקום חסוב מיכו נקנה במחילה ואלא לכל דבר נריך הלאכד זל טענה ועוד ק"ל מיכון שהלאכד סובר שלכל דבר נריך טענה מיך לא השיגו להלאכד לעיל מיניה בריך הזיז

ונראה לי דוקא הכי הוא דהלאכד סובר דלכל דבר נריך טענה וג"ט ויותר מיכר הלאכד דאם החזיק בזיז טפח כמשך ד' כטענ וג"ט אם לא לעשותו ד' על ד' מיכו דאלי מלא מ"כ בא כטענ שנתלו מן שמא לו לעשותו ד' על ד' ומיכון דהמזיק ג"ט כזיז טפח וכטענה מהני היזיל חזקה דג"ט אף אם יטענן שמכר לו לעשותו ד' על ד' והלי דלמ"ד החזיק בזיז טפח כמשך ד' כוכסף הלאכד כחדושי כלומר אם היה הזיז רחב טפח וכמשך ד' יכול לעשות המשך רוחב שיהיה הזיז רחב ד' טפחי כי כמשך טפח וחציו הלאכד להלכם דאפי' אם בא לעשו מזיז טפח כמשך ד' זיז ד' על ד' נריך טענ וג"ט לזיז עצמו וגל הלאכד בסוף פ' חזקת עוד מדבר על חזקת מחילות ולומר שמיכו חזקה אלא לאותו ענין ולאותו הדב שהחזי בו בלבד לא להוסיף עליו ולא להאריך ולא למעט קרקעו אל זה עתה מצרים למעט קרקעו אל זה בכר כתבתי מ לותו כב מק מות לא להוסיף עליו כמו מהורודי לכאורי ומנטעי לפ"כ וכיוצא בהם אלא כטענה וכחזקת ג"ט מכל תוך ג"ט מיזיל ליה מחוי שטרך דכל מוכר ודאי כתב שטרא עליה ולא אדי לומים ניזי בכרי ואפי מתנה דמית ליה הנאה מיניה לא יהיב ליה וכמכר דמי עד כאן לשונו הרי כתב דאפי להוסיף נריך טענה

אך ז"ל ומ"ש מיהו דעת הל' יונה והלאכד הל יונה כעל ותיו כפ' לא יחפור כתב זל אלת מומתת טוענין ליורש ולנוקח מהכא מחעיק דכל חזקה דמהניא דוקא כדיש עמה טענה אבל אין עמה טענה אפי' שתיק מחרון קרקע חיכו יכול לטעיון לומר כיון שסבל ולא מיחה דמחל מם חיתה שאוש יכול לטעון כן מאי הלי דקאמר

טוענין לנוקח והכי נם למוכר טוענין כן ויש לדחות דטוענין לנוקח דקאמר שלא מיחה משערער מעכ"ל שאין לנוקח יודע אם מיחה המערער אם לאו ואתו ממעיקן לה מדקאמר כיון דיחיל הוא פיוסיה כיוסיה כלומר שמחל לו כפ"ש מאלי מחיל נכיה דומיא דפיוסי פיוסי כלומר שמחל לו נפ' ונתן לו דמות לתוך שוכנו ופיוסי פיוסי שפיוסו כדמים ואם חיתה דמכלמת בפתם היא מחילה לא ה"ל למימר שא כיון דיחיד הוא למאלי מחיל נכ' כיון שפתק וסבר עכ"ל ועיין בחידושי הלאכן שתירץ לזה ואמר דכשוכך מוכר ליה ממון שנריך לנדות מפני היזק ע"כ אף הל' יונה זל מודה דלא מיקרי זה מסור שלא רוקע כשנוטל ממנו קרקע שנריך לחדחי כשיבנה ועשו מוכרי לחלון ממקרו קרקע שנריך להדחי כשיבנה הכי ה"ל דלא מיקרי מסור קרקע נם הלשכם כתשובה הכי ה"ל כ"ז לקמן בסוף סי' קכ"ה בדיני זה מהכיח הל יונה זל ע"ש

הדעת ס"ה הוא דע"ל כתב נבי קורקוד דנכ יוסף כ היכא דלא נח להחזיק בקרקע של חבירו לומר שלו הוא שלא לתסתיא בעלמא מהני מזקה כלא טענה וכו' דמלא מיחה בלמה שניח מחל

עד כאן כתב פ"ה ולכאה כפיון זה ובדי להשלים המימן לקחוב מה שכתבתי מני כלומדי עם מורי ורבי נר"ו

ב"ן כד"א שהולה שלין הכותל שלו וכו' מכ"ש שיעין כותל זה שני שותף כו וכו' נאמן מין לדק דכיון דאם נאמן בטענה הם"ע שהוא מסיעו שותף בכותל כמיכו דאם היה טוען שהוא שותף בכותל והיה זוכה בדין וכ"ש שטוב לקיים כפוף של קמ"ל דין ל"ב וזל ואפי הנתבע מודה לתובע שכשלו שלא שטוען מרעתיך נאמן כמיכו דאל בעי ממר נניחיה להדרכי ממר כמי לית כניחיה ופרעה פלנא נאמן ע"פ מ"מ אלא שלא ממר מינו שלא לקיים טענתו ואיה נאמן בטענתו שטען כי היכ שטען מרעתיך שהוא נאמן כמיכו וכ"ש כל כה שלא בטענה שמחל לו להניח קורה מ"ה הוא דוקא להניח קורות מחדות בטענה דכיון להחזיק ככותל כקור"מ החזיק להניח קורות ככל כותל וש"כ כיון דהדין הוא בטענה זו דרוקא כמה שהחזיק החזיק ולא ליותר לא שיך למר כזה מיכו שכל לעולם דאם היה טוען ממת שהכותל שלך שכל שמה מחלת לי כפ"ש להניח קורות מרת מדנת ככל הכותל דנאמן כמיכו דאם היה טוען מותף אלא בכותל וכעין אם שמיכו כמיכו קפ"ז והוא פשוט

והנה הרב מוהלשך זל כתב ס"ל על עין דאוכן ושמעון סיכם כותל מכסיף ניהם ומקורות בתיהם מחובות על הכותל ומת שמעון היה הכותל ולמוך הקורות עליו בטענת הרכות מ מת שך כיניהם ואלוכן טוען שהכותל הוא שלו ושמעון טוען למה שהחזיק לבד החזיק ולא להוכיח וכתב הל' זל שהדין עם שמעון והכיא ראיה מדין זה של הלשכם הנ ולכאורה

נלכאורה היה נראה לדקדק דדין זה לימנו מוסכם דהטור
ז"ל לקמן בסי' קנ"ה דין כ"ז כתב בסם הר יונה והרשם ז"ל
דלימנו יכול להנביה נזק כותל המשותף כיון כ"וכמ"ש מהם
לבנות עליו ולהגביהו מכירו מעכב כיון שלא התנו וכו'
ע"ש וכיון שכן היה לו להרב ז"ל לחקור מי הוא המוחזק
כדי שימשך קים לי וכו' ואם שנו הוא דמוכן הוא המוחזק
כיון שעומד כשב ואל תעשה ומי שבא לעשות הוא המוציא
כמ"ש למעלה כדין המרוצה ומ"ש מיך כתב הרב דהדין
עם שמעון **אמנם** זה לימנו כלום דז"ל דע"כ
נמ פלוני הנהו רכוותא מלא כ
בכותל חגר המתפיין שמתחילה לא נעשה שם מקום היזק
ראיה ולכך לימנו יכול להכחיש שם לא התנו שכל כנדון
הרב ז"ל שהוא לכותל כיון דמסתמא נעשה להכחיש עליו
ולשמוך קורות כמש"ל ביכול להגביה ובן ראיתי
להריב"ם ז"ל כמ"ש בחילק כן בלשון זה של הלבוש וז"ל
יש לבאר דבריו בכותל חבונן כיון וכיון מכירו שמא שם
הם לים לו כמה תקרות שמובות וכו' והם לימנו מוכן מלא
קורה מ"וכו' עד נמצין ועם **אך** נמיתי כדברי
הרב מוהרש"ך ז"ל לשון מנומנם ד
דכתב מאחר שהכיר דברי הלבוש ז"ל וז"ל ומוכח דרכוותא
ס"ל דשם החזיק ג"ם וכמ כשעה שהכותל שלו שהוא
לצמן ע"ש דהלא שם מיכא מוכח דרכוותא מאי הוי הדי
מן הולכין כמעון אחר הרוב מלא המונים מכירו על
הראיה וכבר כתבתי דרמוכן הוא המוחזק ועוד דמיך
כתב מוכח דרכוותא וכו' דשם לא מצינו מי שמכר הפך
זה דשם החזיק ג"ם וכמ כשעה דלא יהא נמצין מלא
דנשתה דמין לשמו בדיוק

ומ"ש הרב מוהרי"ק ז"ל בכונת מ"ש המור
החזיק לחולודי וכתב לפיכך ג"ל כפי'
הא' וכ"כן נראה מדיוק לשון הטור שכתב כותל הירוע
וכו' הוי חזקה להכניס ככל הכותל **אלא** כפי' הב' ה"ל
למימר הוי חזקה להכניסם ככל הכותל וכו' דהוה קאי
על קורות האמורות בתחילה והוא פשוט

בתב הרשב"א פסלת רמוכן ושמעון שכניס וכו'
עד ועוד שגם זה כנה עם שכנו הכותל וכו'
כפי זה שמניחם כמו שת הכותל לא היה צורך להרשב"א ז"ל
לכתוב מ"ש קודם שלא כתבו להתלמד במקום אחר דשם
שקיו כמים להתדיין בעוד שהכותל הוא שעון קיים יש
לזכות לאותו שלא שמך **ומ"ש** ואם יטעון ש
שהכותל של שמעון שלו שהוא הורגל ומכירו
וכ' מין זו טענה שהוא הורך וכו' לא ידעתי למה
הוצרך הוא ז"ל לכתוב זה דהרי בכר כתב שדרך השכנים
כן זה נראה כיון וכו' וכשיטתך כותב וכו' וכ"ם היכא ד
ידעינן שמניחם כמו שת הכותל **ומ"ש** שהכירו
נתן לו רשות והוא לא נתן לו רשות וכו' יש
לנמנם דלמא נראה רשות וכו' ואפשר דהרשב"א ז"ל נמי
לזכותו מ"ש דהעכין היה שבתחילה כשבנו שת הכותל
שתנו שלא יוכלו שום מ' מהם לשמוך של הכותל ואח"כ
נתן מ' מהם רשות לאחרינו לשמוך ואחרינו לא נתן לו רשות
דכוה אם לא נפל הכותל לא היה אחרינו יכול לשמוך שכל
עתה כשנפל מזדה ומניחם מין בדבר

וכתב עוד שאת רמוכן שמקורות וכו' עד ושאת
שמעון החזי להוולודי למי שמפרש בכות'
אחרינו אין לוחה חזקה אלא כשהוא כותל וכו' וקשה דבשאי
מיירי הרשב"א אי בכה בטענת מכר וחזקת ג"ם למה שם
נפל מזדה להרי הר' יונה והרשם פרשה בבות' אחרינו
עכ"ל ס"ל דשם כח בטענה וחזקת ג"ם דהמקום והמכר
של מניחים וכיון להמקום והמכרים של מניחים מין מכרח
לומר דשם נפל מזדה ביון שהמ"מ כן ושם לא כח
בטענה וחזקת ג"ם אלא בטענה מחילה אפי' לא נפל
הכותל לא היה לו חזקה בכותל היכן דהם ס"ל להרשב"א
דמחילה בעבודין צריך טענה וחזקה ג"ם כמ"ש ה"ה נפ"ל
מז' שכניס ואפשר לומר כדוחק דלעולם דהכא מיירי ש שבר או לבנה נשברה
אלא כח שלא בטענת מחילה ונ"ל הרשב"א ז"ל לזכות לשמעון פרוב פרוצה נראה
אפי' לדעת הנמוכים דס"ל דבטענה מחילה הוי חזקה ופרוב ראיתי ראיתי
ושם לא היה שנפל הוה מחזיק ראוכן לשמוך על הכותל אבל ובנה
מ"מ כשנפל מזדה ועדיין ים לדקדק דמיך כתב למי ש יש עוד שנה
שמפרשה בכותל של אחרינו דמשמע דהוה ז"ל מימנו מפרש'
הכי והרי הוא ז"ל הכי מפרשה בתשובה הכיאה הרב בית
יוסף ז"ל לקמן בסימן קכ"ד מחודש ז'

וכתב עוד פשלת ירושלם וכיאה וכו' דבר כרוך
הוא שנצריך חזקת ג"ם שהרי ים בזה חיבור
קנקע וכו' לשון להקשות דלמה יהוצרך לומר דמשום שים
בזה חיבור נרו חזק ג"ם הרי ס"ל להרשב"א דפ' בשעורי'
צריך חזקת ג"ם כמ"ש בשמוך וכו' משום דמשמע מהשוא של
לו כפי סברת הנמוכים דבשעבודין לא כעי ג"ם ומ"ל שם
ירושלם וכיאה חשיב שעבוד לו חיבור קנקע ומשיב לן דחשב
חיבור קנקע וצריך ג"ם לדעת הנמוכים וכן הגירו מי
מרשה התשובה מכאיבת יד וכתוב שם וכ"ם לדעת
רבותינו הנמוכים לבטל מידי צריך ג"ם לעיל בדין כ"ש
כתבתי דהלכם מלא כזה על הרשב"א ומ"ל דירושלם ו
וכיאה לימנו חיבור קנקע ומין לומר דגם הרב הנמקי ז"ל
מודה על הרשב"א משום שכתב על מתני' דהעמדת תנור כ
כחבר מכירו וכו' דכדרכיה הוא לא קפדי מכמי וכו' משום
דשמי התם דלא הוי קבוע כירושלם וכיאה והכא מ
מהרשב"א שם"א ז"ל ס"ל ח כת"ש על תשובת זו דכתב שמיכם
רמוים לרב שכמותו וכמת דכר נמים ושכיב מרע ועיין
בתשובות מהרל יעקב הלוי כסי' ו קלין סי' קנ"ג

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם:

INSTYTUT HISTORYCZNY BIBLIOTEKA